

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΟ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΝΕΩΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΛΑΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΛΕΝΙΚΟΣ

**Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ: Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ
ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ (1835-1843)**

ΕΠΟΠΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

κα ANNA ΜΑΝΔΥΛΑΡΑ ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

Αναστασόπουλος Νικόλαος Επίκουρος Καθηγητής

Φλιτούρης Λάμπρος Επίκουρος Καθηγητής

Ειδίκευση: Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία

Αριθμός Μητρώου 190

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2019

Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ: Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ (1835-1843)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

A. Ο ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΛΥΤΑΡΧΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Κεφάλαιο 1. ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΜΕ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Ο Όθωνας κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου

Η εορτή των Αποβατηρίων

Έλευση της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα

Η Εορτή των γενεθλίων του Βασιλιά και η Εορτή επί του Θρόνου αναβάσεως της Α.Μ Όθωνα

Γενέθλια της Βασίλισσας Αμαλίας

Ονομαστική εορτή του Όθωνα

Εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας

Επέτειος εορτή της επανόδου του Όθωνα στην Ελλάδα

Εορτή του νέου Έτους

Εορτή των Ανάκτων

Κεφάλαιο 2. ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΜΕ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Τελετή ανεγέρσεως του Πανεπιστημίου του Όθωνα

Τελετή εγκαινίων του Αστεροσκοπείου

Τελετή εγκαινίων των ανακτόρων

Τελετή των Φιλελλήνων

Κεφάλαιο 3. ΟΙ ΠΕΡΙΟΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

A) Ταξίδια και περιοδείες στην ηπειρωτική χώρα

B) Ταξίδια και περιοδείες στα νησιά

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

Κεφάλαιο 1. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Κεφάλαιο 2. ΒΑΥΑΡΟΙ ΚΑΙ ΈΛΛΗΝΕΣ

Κεφάλαιο 3. ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ '21 ΚΑΙ Ο ΟΘΩΝ:ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΚΙΛΟΤΙΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΗΣΗ

Κεφάλαιο 4. ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΑ:Η ΕΜΠΕΔΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΌΘΩΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟ

Κεφάλαιο 5. Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ 3ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Συμπεράσματα

Παραρτήματα ενδεικτικά των εφημερίδων

Εικόνες

Βιβλιογραφία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην συγκεκριμένη εργασία με τίτλο η Αποτύπωση της Βασιλείας του Όθωνα στον Τύπο της εποχής, η περίοδος της Απόλυτης Μοναρχίας 1835-1843 καταβλήθηκε προσπάθεια προκειμένου να έρθει στο φώς αδιερεύνητο πρωτογενές υλικό το οποίο αφορά την περίοδο της διακυβέρνησης του Όθωνα του Α΄, του πρώτου Βασιλιά του Ελληνικού Βασιλείου. Ανατρέχοντας κανείς στον Τύπο εκείνης της περιόδου μπορεί εύκολα να δει και να μελετήσει πως και με ποιον τρόπο εγκαθιδρύθηκε η Βασιλεία στο Ελληνικό Βασίλειο καθώς και με ποιον τρόπο η Βασιλεία ως θεσμός προσπάθησε να καθιερωθεί και να προβληθεί στον Ελληνικό λαό.

Οι εκάστοτε εορτές και τελετές υπήρξαν η πάγια τακτική προβολής του θεσμού της Απόλυτης Μοναρχίας αλλά και του ίδιου του προσώπου του Βασιλιά Όθωνα. Δίνοντας την ευκαιρία προσωπικής προβολής μέσω ενός καθορισμένου τελετουργικού το οποίο περιελάμβανε φωταγώγηση της πόλης, ρίψη από τα κανόνια των πλοίων αλλά και των φρουρίων, εκκλησιασμό στον ναό της Αγίας Ειρήνης, πομπές εκκλησιαστικές αλλά και στρατιωτικές από και προς το παλάτι, δημιουργούν μία εικόνα και ένα κλίμα χαράς και ευφορίας ως προς το πρόσωπο του Όθωνα του Α΄ Βασιλιά του Ελληνικού Βασιλείου. Όμως πέρα από τις εορτές και τις τελετές οι οποίες αποτυπωνόταν στον Τύπο της εποχής και συγκεκριμένα στις δύο μεγαλύτερες αντιπολιτευόμενες εφημερίδες της εποχής όπως ήταν η εφημερίδα της Αθηνάς του Εμμανουήλ Αντωνιάδη και ο Αιών του Ιωάννη Φιλήμονα. Οι εκδότες αλλά και οι συντάκτες των εφημερίδων αναφέρουν και αποτυπώνουν και άλλα θέματα πολιτικής αλλά και καθημερινής ζωής. Πριν προχωρήσουμε θα ήταν καλό να αναφέρουμε με δύο λόγια σχετικά για τις εφημερίδες της εποχής. Οι εφημερίδες εκείνη την εποχή εκδίδονται δύο φορές την εβδομάδα κάθε Τετάρτη και Σάββατο. Είναι τετρασέλιδες ενώ χωρίζονται σε κύριο άρθρο, εσωτερικά, εξωτερικά και Διάφορα. Έχουν ως θεματολογία τα <<Πολιτικά και Φιλολογικά>> θέματα ενώ δεν χάνουν στιγμή να αντιπολιτεύονται τους Βαυαρούς και την δεσποτική διακυβέρνησή τους. Όπως είναι γνωστό πολλές φορές οι συντάκτες και οι εκδότες των εφημερίδων κυνηγήθηκαν, και φυλακίστηκαν διότι έφεραν στο φώς ή κατηγορήσαν την δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών ή ακόμη και το ίδιο το πρόσωπο του Βασιλιά.

Πιο αναλυτικά όπως θα δούμε στα φύλλα των εφημερίδων πάγιο αίτημα του αντιπολιτευόμενου Τύπου υπήρξε η παραχώρηση Συντάγματος προκειμένου να δοθούν ελευθερίες και εξουσίες στους Έλληνες. Ο Βασιλιάς Όθωνας με την έλευσή του στις 25 Ιανουαρίου (ή 6 Φεβρουαρίου σύμφωνα με το παλιό ημερολόγιο) 1833 στον Ελληνικό χώρο έφερε μαζί του 3.500 Βαυαρούς καθώς και την Αντιβασιλεία η οποία θα κυβερνούσε στο όνομα του. Ο Κόμης Ιωσήφ Λουδοβίκος Αρμανσπεργκ (Armanzperg), πρόεδρος, Γεώργιος Λουδοβίκος φον Μάουρερ (Maurer) - επέβλεπε τα της Δημόσιας Εκπαίδευσης και τα Εκκλησιαστικά καθώς και τα της Δικαιοσύνης. Υποστράτηγος Κάρολος Γουλιέλμος φον Χάιντεκ. Τους τρεις παραπάνω, που αποτελούσαν την Αντιβασιλεία, επικουρούσαν ως

πάρεδρα μέλη οι Κάρολος φον Άμπελ (Karl von Abel) - οικονομολόγος και νομομαθής - αναπληρωματικό μέλος του συμβουλίου και γραμματέας, επέβλεπε τα Οικονομικά. Κάρολος Γκράινερ - οικονομολόγος - επέβλεπε τα της Εξωτερικής πολιτικής και επόπτευε τα της Εσωτερικής διοίκησης. Ο Αρμασπεργκ, ο Μάουερ και ο Χέιντεκ αποτελούσαν την Αντιβασιλεία ή όπως συνηθιζόταν να ονομάζεται περιφρονητικά από τους Έλληνες την <<Καμαρίλα>>, η οποία υποδήλωνε την δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Από το 1833 έως και το 1843 το Ελληνικό Βασίλειο θα κυβερνηθεί δεσποτικά από τους Βαυαρούς και την Κυβέρνηση αυτών. Μάταια οι Έλληνες ήλπιζαν ότι με την ενηλικίωση του Βασιλιά στα 1835 θα τους δοθεί το πολυπόθητο Σύνταγμα ενώ θα γινόταν αντικατάσταση των Βαυαρών από Έλληνες.

Όπως θα δούμε τα περιεχόμενα και τα κεφάλαια τα οποία θα μελετήσουμε είναι πολλά και δημιουργήθηκαν μέσα από την ανάλυση και την μελέτη των εφημερίδων. Όπως προαναφέραμε οι εορτές υπήρξαν καθοριστικής σημασίας για την προβολή του Βασιλιά Όθωνα, μερικές από αυτές είναι η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου η οποία καθιερώθηκε από τον Βασιλιά Όθωνα το 1838. Ο Όθωνας ουσιαστικά αναγκάστηκε να καθιερώσει την εορτή προς τιμήν της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου διότι πολλοί πρώην Αγωνιστές κάθε χρόνο τιμούσαν τον Αγώνα του 21΄ με το άναμμα φωτιάς, τραγουδώντας κοκ. Στην συγκεκριμένη εορτή όπως θα δούμε και αναλυτικά στο συγκεκριμένο κεφάλαιο αναφέρεται η έξαρση του πατριωτικού αισθήματος και τιμής προς τους Αγωνιστές του 21΄. Σημαντικό στοιχείο το οποίο προέκυψε από την μελέτη της εν λόγω εορτής είναι ότι εορτάστηκε ακόμα και στο Λονδίνο στις 25 Μαρτίου 1843 και συγκεκριμένα στο ξενοδοχείο <<London Tavern>> όπου παρευρέθησαν πρέσβεις από τις Μ. Δυνάμεις της Αγγλίας, της Γαλλίας, της Ρωσίας, αλλά και πολλοί Έλληνες οι οποίοι διέμεναν στην πόλη του Λονδίνου.

Ακόμα ένας σημαντικός εορτασμός θα αποτελέσει η εορτή των Αποβατηρίων του Όθωνα όπου θα γιορτάζεται κάθε χρόνο. Θα είναι μία επαναληπτική εορτή η οποία θα τιμά την Αποβίβαση του Όθωνα στο Ναύπλιο το 1833 όπου πλήθος Ελλήνων μέσα σε μία ατμόσφαιρα πανηγυρικού ενθουσιασμού θα προσέλθει προκειμένου να υποδεχθεί τον πρώτο Βασιλιά των Ελλήνων τον Όθωνα τον Α΄. Σε αυτό το σημείο θα ήταν καλό να αναφερθούμε στην πολιτική και στρατιωτική κατάσταση η οποία επικρατεί εκείνη την περίοδο στον ελληνικό χώρο, την περίοδο όπου ο Όθωνας καταφθάνει προκειμένου να αποβιβάσθει στο Ελληνικό Βασίλειο. Όπως γνωρίζουμε μετά την δολοφονία του Καποδίστρια το 1831, εμφύλιοι πόλεμοι και συγκρούσεις υπάρχουν σε ολόκληρο το Βασίλειο. Διαφορετικές φατρίες πολεμούν προκειμένου να γίνουν οι ίδιοι κύριοι της εξουσίας. Οι στρατιωτικοί εναντιώνονται στους πολιτικούς, οι Πελοποννήσιοι στους Στερεοελλαδίτες κοκ. Μέσα λοιπόν σε αυτό το κλίμα έντονης πολιτικής και πολεμικής σύγκρουσης ο Λουδοβίκος εκ μέρους του υιού του κάνει δεχτό το αίτημα των Μ. Δυνάμεων οι

οποίες είχαν αποφασίσει στο Πρωτόκολλο του Λονδίνου το 1830¹ την παραχώρηση του Στέμματος της Ελλάδας στον δευτερότοκο υιό του ο οποίος μέχρι τότε προοριζόταν να γίνει μοναχός. Τότε ο Λουδοβίκος προκειμένου να έχει και την πλήρη συναίνεση του λαού στο οποίο κλήθηκε να κυβερνήσει ο υιός του, καλεί τους αντιπροσώπους του Έθνους στο Μόναχο. Ο Ανδρέας Μιαούλης, Κώστας Μπότσαρης και Πλαπούτας Κολιόπουλος κατευθύνονται στο Μόναχο ως εκπρόσωποι του Ελληνικού Έθνους και της εκάστοτε περιοχής την οποία εκπροσωπούν. Αποδέχονται τον Όθωνα ως Βασιλιά τους αλλά θέτουν σε αυτόν έναν όρο, ο όρος αυτός ήταν η παραχώρηση Συντάγματος. Οι Έλληνες ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης είχαν καθιερώσει τα πιο επαναστατικά Συντάγματα της εποχής από το Σύνταγμα της Επιδάουρου τη 1^η Ιανουαρίου 1822 του Άστρους (1823) και της Τροιζήνας (1827)² όπου εκτεταμένες ελευθερίες δόθηκαν στους Έλληνες οι οποίοι θα διέμεναν στο νεοϊδρυθμένο Βασίλειο. Ενώ

¹ Στη συνθήκη του Λονδίνου της 6 Ιουλίου 1827 οι Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία), παρακινούμενες από την επιθυμία ενίσχυσης της επιρροής τους στα Βαλκάνια, αποφάσισαν την ειρήνευση στην Ελλάδα προτείνοντας παράλληλα στον Σουλτάνο Μαχμούτ Β΄ την παραχώρηση ανεξαρτησίας στους Έλληνες. Ήταν μία απόφαση που άλλαξε ουσιαστικά τα δεδομένα του ελληνικού ζητήματος και οδήγησε τελικά στην ίδρυση του Ελληνικού Κράτους. Η επανάσταση ωστόσο δεν είχε ακόμη τελειώσει καθώς η Οθωμανική Αυτοκρατορία απέρριψε τη Συνθήκη. Η οριστική ανεξαρτησία του νέου ελληνικού κράτους παγιώθηκε δύο μισιά χρόνια αργότερα με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου.

² Το Σύνταγμα της Ελλάδας είναι ο θεμελιώδης νόμος επάνω στον οποίο βασίζεται η διαμόρφωση ολόκληρης της νομοθεσίας της Ελλάδας όσον αφορά τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του πολίτη, την οργάνωση και βασικούς κανόνες λειτουργίας του ελληνικού κράτους και των θεσμών. Μετά την Ελληνική Επανάσταση του 1821 δημιουργήθηκαν διάφορα βραχύβια συντάγματα που δεν ευδοκίμησαν είτε λόγω των αδυναμιών τους είτε λόγω της εσωτερικής διαμάχης μεταξύ των πολιτικών.

Πρώτο σύνταγμα ήταν αυτό που ψηφίστηκε από την Α' Εθνοσυνέλευση στις 1 Ιανουαρίου 1822 στην Επίδαυρο με ονομασία «Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος» και αναθεωρήθηκε το 1823 από την Β' Εθνοσυνέλευση στο Άστρος με τον «Νόμο της Επιδάουρου». Η Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας το 1827 ψήφισε το «Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος» το οποίο όμως αναστάλθηκε από την Δ' Εθνοσυνέλευση του Άργους μετά από πρόταση του Ιωάννη Καποδίστρια.

Το 1832 η Ε' Εθνοσυνέλευση Ναυπλίου στο Ναύπλιο ψήφισε το «Πολιτικόν Σύνταγμα της Ελλάδος του 1832» (που αναφέρθηκε και ως «Ηγεμονικόν Σύνταγμα») το οποίο όμως δεν εφαρμόστηκε και ο Όθων βασίλευσε χωρίς σύνταγμα μέχρι το Μάρτιο του 1844. Σύνταγμα παραχωρήθηκε μετά από την εξέγερση της Γ' Σεπτεμβρίου 1843. Αυτό το Σύνταγμα του 1844, εγκαθίδρυσε τη συνταγματική μοναρχία και βασίστηκε αρκετά στο γαλλικό σύνταγμα του 1830 και το βελγικό του 1831.

ο Λουδοβίκος εκείνη την ώρα αποδέχτηκε τους όρους τους στην συνέχεια διέταξε τους Αντιβασιλείς του να ματαιώσουν και να αποκρύψουν αυτήν την άτυπη υπόσχεση η οποία τους είχε δοθεί. Στην συνέχεια όταν ο Όθωνας κατευθύνθηκε στον Ελληνικό χώρο κυβέρνησε όπως και ο πατέρας τους ως Απόλυτος Μονάρχης. Ο Βασιλιάς Όθωνας διακατεχόταν από φιλελληνικά ιδεώδη και αισθήματα καθώς του τα είχε εμφυσήσει ο Λουδοβίκος ο Φιλέλληνας πατέρας του, αλλά σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούσε να μοιραστεί την διακυβέρνηση του Βασιλείου του οποίου του δόθηκε με τους Έλληνες. Ήταν ένας Ελέω Θεού Μονάρχης, άρα η εξουσία του πίστευε ότι πηγάζει από τον Θεό και κανένα Σύνταγμα δεν θα ερχόταν να την περιορίσει. Μάταια οι Έλληνες οι οποίοι είχαν χύσει ποταμούς αίματος προς την επίτευξη της ελευθερίας ήλπιζαν ότι θα παραχωρούνταν οι πολυπόθητες εκείνες ελευθερίες οι οποίες θα καλυτέρευαν την ζωή τους.

Οι Αγωνιστές του 21' κυνηγήθηκαν δίχως έλεος και οι περισσότεροι εξ αυτών εκτελέστηκαν με τον πλέον ειδεχθή τρόπο δια αποκεφαλισμού μέσω της γκιλοτίνας η οποία είχε πρόσφατα εισαχθεί. Δίχως όμως κάποια χρηματική αποζημίωση για τις υπηρεσίες τους στον Αγώνα, δίχως χωράφι να καλλιεργήσουν και δίχως τροφή για να τραφούν έπραξαν αυτό που ήξεραν καλύτερα. Ξαναέγιναν Κλέφτες στα Βουνά και εναντιώθηκαν στην Εξουσία των Βαυαρών. Ακόμα και ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης φυλακίστηκε και τιμωρήθηκε με την ποινή του θανάτου η οποία στην συνέχεια μεταβλήθηκε από τον Όθωνα. Όχι όμως όλοι κάποιοι απορροφήθηκαν στο Τάγμα των Ακροβολιστών ενώ κάποιοι στο Τάγμα της Χωροφυλακής. Τότε ο Όθωνας για να ηρεμήσει την κατάσταση συνήθιζε να δίνει παράσημα και βαθμούς στους Αγωνιστές του 21'. Από την μία πλευρά ήταν φτωχοί και πεινασμένοι όμως είχαν παράσημα στο στήθος.

Οι Βαυαροί από την άλλη οι οποίοι είχαν έρθει από την Βαυαρία προκειμένου να στελεχώσουν το νεοσύστατο Βασίλειο ήταν ως επί το πλείστον μορφωμένοι και καταξιωμένοι στην χώρα τους. Όμως αυτό δεν έχει καμία σημασία διότι κυβέρνησαν απολυταρχικά και αυταρχικά τους Έλληνες. Κατασπαταλώντας τα δάνεια τα οποία είχαν συναφθεί προκειμένου να ανασυγκροτηθεί το Κράτος, παίρνοντας όλες τις εξουσίες επάνω τους παραγκώνισαν όλους τους Έλληνες. Χαρακτηριστική είναι η εικόνα η οποία αποτυπώνεται στην εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας το 1837 όπου οι Ελληνίδες κυρίως της αυλής κάθονταν παραγκωνισμένες σε μία γωνιά της αίθουσας όπου πραγματοποιούνταν ο χορός προς τιμήν της Βασίλισσας, ενώ από την άλλη οι κυρίες της αυλής των Βαυαρών βρίσκονται στο επίκεντρο. Αυτή είναι η πιο αντιπροσωπευτική εικόνα για εκείνη την εποχή η οποία υπάρχει στο Βασίλειο, καθώς αποτυπώνει την γενικότερη κατάσταση η οποία υπάρχει με τους Βαυαρούς να κατέχουν όλα τα δημόσια αξιώματα και τις θέσεις στο Ελληνικό Βασίλειο ενώ οι Έλληνες βρίσκονται παραγκωνισμένοι.

Αξιοσημείωτο όμως στοιχείο το οποίο αντλήθηκε μέσα από την μελέτη ενός μεγάλου αριθμού άρθρων διότι η έκταση της μελέτης των εφημερίδων της εποχής επεκτάθηκε σε μία χρονική περίοδο 10 ετών από το 1833 έως και το 1843 όπου μελετήθηκαν πάρα πολλά άρθρα των εφημερίδων εκείνης της εποχής είναι ότι για τους Έλληνες της περιόδου υπάρχει σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στον Όθωνα και τους Βαυαρούς. Για τους Έλληνες ο Όθωνας είναι ένα σύμβολο, αντικατοπτρίζει την τάξη, την ευημερία και την ειρήνη η οποία καθιερώθηκε στο Ελληνικό Βασίλειο με την έλευσή του μετά από πολλά χρόνια καταστρεπτικού πολέμου. Ιδιαίτερα για τους Έλληνες της υπαίθρου αποτελεί την μόνη ελπίδα ασφάλειας και σωτηρίας από τις καταχρήσεις των Κοτζαμπάσηδων και τις λεηλασίες των Ληστών. Ο Όθωνας μαζί του έφερε 3.500 Βαυαρούς οι οποίοι θα επέβαλαν την ειρήνη παρ' όλες τις ασυδοσίες και τις καταχρήσεις των Βαυαρών, οι Έλληνες δεν θα κατηγορούσαν ποτέ τον Όθωνα για τα δεινά τα οποία υποφέρουν αλλά τους Βαυαρούς, θα πρόσμεναν και θα ήλπιζαν από αυτόν ότι θα τους παραχωρούσε το πολυπόθητο Σύνταγμα ενώ την ίδια στιγμή θα περιστοιχίζαν οι ίδιοι τον Θρόνο του Βασιλιά. Θεωρούν ότι για όλα τα δεινά των Ελλήνων υπαίτιοι είναι οι Βαυαροί και η δεσποτική διακυβέρνηση τους ενώ ο Όθωνας βρίσκεται στο απυρόβλητο. Οι Έλληνες εν γένει γαλουχημένοι οι περισσότεροι, με θρύλους και παραδόσεις έχουν έναν σεβασμό προς τον θεσμό της Βασιλείας και κατ' επέκταση στο πρόσωπο του ίδιου του Βασιλιά Όθωνα τον οποίον τον βλέπουν ως Πατέρα, ως Δίκαιο, ως Σωτήρα ο οποίος θα τους απαλλάξει από τους Βαυαρούς ενώ θα τους οδηγήσει και στην πολυπόθητη ευημερία.

Η συγκεκριμένη εικόνα για τον Βασιλιά Όθωνα αναφέρεται ως επί τον πλείστον από τα ταξίδια και τις περιοδείες του Βασιλιά ανά την επικράτεια. Εκεί γίνεται μάρτυρας μίας θερμής υποδοχής από τον λαό ο οποίος δεν σταματά να τον επευφημεί και να τον δοξάζει. Όμως πάντοτε στα χείλη του υπάρχει το πάγιο αίτημα περί παραχώρησης Συντάγματος.

Εάν αποδεχτούμε ότι τα άρθρα των εφημερίδων αποτυπώνουν την πραγματικότητα η οποία επικρατούσε εκείνη την περίοδο όσον αφορά τα αισθήματα και τις προσδοκίες τις οποίες είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα καταλαβαίνουμε ότι είναι λαοπρόβλητος και αγαπητός στον ευρύ λαό των Ελλήνων ενώ οι Βαυαροί είναι μισητοί και πρέπει να διωχθούν. Από την άλλη όμως πλευρά παρατηρούμε ότι το αίτημα περί παραχώρησης Συντάγματος, το οποίο υπάρχει επί μία δεκαετία σχεδόν σε κάθε φύλλο των εφημερίδων της εποχής πρέπει να είναι ένα αίτημα κυρίως των αστών Ελλήνων υποομάδα της οποίας είναι και οι αρθρογράφοι των εφημερίδων. Οι συντάκτες και οι εκδότες των εφημερίδων είναι κατά κύριο λόγο πρώην Φαναριώτες, λόγιοι, μορφωμένοι οι οποίοι σπούδασαν σε Πανεπιστήμια της Ευρώπης και επιθυμούσαν να παραχωρηθεί Σύνταγμα. Σίγουρα οι αστοί επιθυμούν μία διεύρυνση των ελευθεριών των Ελλήνων, οι λόγιοι αλλά και οι έμποροι λόγω της επαφής τους με τις πρωτεύουσες της Ευρώπης έχουν επηρεαστεί, πόσο μάλλον οι Φαναριώτες οι οποίοι ήρθαν στον Ελληνικό χώρο μετά την επιτυχία της Επανάστασης για αυτό και μόνο τον λόγο. Όμως ο απλός γεωργός της υπαίθρου κατά πάσα πιθανότητα δεν γνωρίζει τι είναι Σύνταγμα και τι είναι Συνταγματική

διακυβέρνηση. Για αυτόν το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι να υπάρχει τάξη και ευημερία στο Βασίλειο προκειμένου να μπορεί να καλλιεργεί με ασφάλεια. Για αυτόν τον λόγο βλέπει στο πρόσωπο του Όθωνα την ασφάλεια και την ειρήνη.

Τέλος το πιο σημαντικό στοιχείο από όλα όσα ήρθαν στο φως με την μελέτη των άρθρων των εφημερίδων είναι το γεγονός ότι ο Όθωνας λογίζεται ως ένας Έλληνας Βασιλιάς και όχι ως ένας Βαυαρός ειδικά όταν το 1837 θα υιοθετήσει την φουστανέλα ως επίσημη ενδυμασία του, ουσιαστικά αποδέχεται την Ελληνικότητά του, ενώ το γεγονός ότι ο ίδιος βρισκόταν στον Θρόνο του Ελληνικού Βασιλείου σηματοδοτεί ότι η επιτυχία της Επανάστασης τους 21 πέτυχε και ο ίδιος είναι η ενσάρκωση αλλά και ο θεμελιωτής της Επανάστασης. Μένει τώρα να δούμε με ποιο τρόπο θα κυβερνήσει, μέχρι την στιγμή που στις 3 Σεπτεμβρίου 1843 ο λαός μαζί με τον στρατό θα διεκδικήσουν από τον Βασιλιά τους τον Όθωνα τον Α΄ το Σύνταγμα το οποίο τόσο πολύ επιθυμούσαν και το οποίο θα έβαζε τέλος στην διακυβέρνηση του Βασιλείου από τους Βαυαρούς αλλά όχι της έξωσης του Όθωνα, τον οποίο οι Έλληνες θεωρούν Ιερό και Πατέρα.

Επιπρόσθετα με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου της Ανεξαρτησίας του Ελληνικού Κράτους γνωστό ως Πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1830 αναγνωρίζεται επίσημα η ανεξαρτησία της Ελλάδας από τις Μεγάλες Δυνάμεις Αγγλία, Γαλλία, και Ρωσία. Στις 3 Φεβρουαρίου 1830 η ανεξαρτησία της Ελλάδας αναγνωρίζεται επίσημα ενώ ως πολίτευμα της χώρας καθιερώνεται η Απόλυτη Μοναρχία και ως πρώτος Βασιλιάς αυτής ο Λεοπόλδος φόν του Ζάξεν του Κόμπουργκ – Γκότα (Leopold von Sachsen- Coburg – Gotha) ο οποίος δεν δέχτηκε τον Θρόνο, τον οποίο τελικά δέχτηκε ο Λουδοβίκος για τον υιό του ο οποίος ήταν 17 χρονών. Ο Φιλελληνισμός του Λουδοβίκου Α΄ και το γεγονός ότι οι Μ. Δυνάμεις δεν ήθελαν να επιλέξουν έναν πρίγκιπα από την Ρωσία, την Αγγλία ή την Γαλλία οδήγησε στην επιλογή του Όθωνα Α΄. Η επίσημη εκλογή από τους εκπροσώπους των τριών Μ. Δυνάμεων έγινε στις 13 Φεβρουαρίου 1832 όπου ορίστηκε επίσημα ως ηγεμών της Ελλάδας ο πρίγκιπας της Βαυαρίας Όθων Α΄.

Στην συγκεκριμένη εργασία η οποία έχει ως τίτλο της την αποτύπωση της Βασιλείας του Όθωνα μέσα από τον Τύπο της εποχής 1835-1843, την εποχή της Απόλυτης Μοναρχίας θα δούμε πως οι δύο μεγαλύτερες εφημερίδες της εποχής η Αθηνά του Εμμανουήλ Αντωνιάδη και ο Αιών του Ιωάννη Φιλήμονος έβλεπαν, κατέγραφαν και αποτύπωναν την Απόλυτη Μοναρχία του Όθωνα. Πιο συγκεκριμένα η εν λόγω εργασία κάνοντας μία εμβάθυνση στο πρωτογενές υλικό, προσπαθεί να εμβαθύνει και να φέρει στο φως την εικόνα την οποία είχε ο λαός των Ελλήνων για τον Όθωνα και η οποία εικόνα καταγράφεται στον Τύπο της εποχής. Οι εφημερίδες φυσικά δεν μπορούν να αποτελέσουν το μόνο αντικειμενικό κριτήριο για την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα, αλλά βρίσκονται πολύ κοντά στην πραγματικότητα όταν κάποιος ιστορικός θέλει να μελετήσει την εν λόγω περίοδο η οποία είναι πολύ ισχυρή τόσο βιβλιογραφικά όσο και σε πρωτογενές υλικό.

Στόχος της συγκεκριμένης εργασίας είναι να αποτυπωθεί η Βασιλεία του Όθωνα, , ως θεσμού πως έβλεπαν οι Έλληνες την Βασιλεία, αλλά όχι μόνο αυτό, θα δοθεί μία ευρύτερη εικόνα για τον Όθωνα όσον αφορά την δημόσια παρουσία του σε εορτές και στα ταξίδια. Πως και με ποιον τρόπο ο λαός των Ελλήνων τον υποδέχεται στις εορτές του δείχνει αγάπη ή τον αποστρέφεται; Επιπλέον οι συχνές περιοδείες του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας σε όλη την επικράτεια της Ελλάδας και όχι μόνο θα προκαλέσουν αντιδράσεις ευχάριστες στον λαό ο οποίος δεν χάνει στιγμή να εκδηλώσει την αγάπη του προς το πρόσωπο του Όθωνα.

Η Βασιλεία ως θεσμός εκείνη την εποχή και εννοούμε την Απόλυτη Μοναρχία όχι την Συνταγματική έχει πολλές φορές πολεμηθεί εκείνη την περίοδο, όμως αυτό που πρέπει να γίνει κατανοητό είναι ότι οι περισσότεροι Έλληνες οι οποίοι ζούσαν στην υπαίθρο ήθελαν να διατηρηθεί η Απόλυτη Μοναρχία για δύο λόγους: Πρώτον ο Όθωνας είναι η ενσάρκωση του Επαναστατικού Αγώνα η ενσάρκωση της Ελευθερίας την οποία επιδίωκαν επί μία δεκαετία, είναι η αναγνώριση του Κράτους τους απέναντι στις Μ. Δυνάμεις. Δεύτερον οι πολλαπλές εμφύλιες συγκρούσεις μέχρι τα έτη 1832 είχαν οδηγήσει σε απελπισία τον λαό της υπαίθρου ο οποίος ήθελε να υπάρχει ειρήνη η οποία θα τον οδηγούσε στην ευημερία. Ο Όθωνας για τους Έλληνες αντιπροσωπεύει την τάξη, την ευημερία και την ειρήνη. Γι' αυτό τον λόγο μέσα στον Τύπο της εποχής βλέπουμε να αναγράφεται ότι ο Όθων και οι Έλληνες είναι δύο όντα αδιάσπαστα και αδιαχώριστα. Από την άλλη πλευρά οι αστοί των μεγάλων πόλεων του Ναυπλίου και της Αθήνας είναι εκείνοι οι οποίοι επιθυμούν να μετέχουν στην εξουσία και να έχουν και αυτοί κάποιες εξουσίες. Οι αστοί αυτοί οι οποίοι ανήκουν σε παλιές οικογένειες Φαναριωτών έχουν πλέον αποκλειστεί από την εξουσία την οποία ασκούν αποκλειστικά οι Βαυαροί. Αυτοί είναι λοιπόν οι οποίοι θέλουν και επιδιώκουν το Σύνταγμα καθώς επιθυμούν να μετάσχουν και οι ίδιοι στην διακυβέρνηση της χώρας. Παρόλαυτά μέσα από τα φύλλα της Αθηνάς και του Αιών φαίνεται το Σύνταγμα να αποτελεί πάγιο αίτημα όλων των Ελλήνων. Η αλήθεια βρίσκεται και στις δύο περιπτώσεις, δηλαδή και οι αστοί θέλουν να μετέχουν στην εξουσία αλλά και ο λαός θέλει Σύνταγμα καθώς η Ελευθερία για την οποία θυσιάστηκαν δεν έχει καθιερωθεί εφόσον όλες οι εξουσίες, όλα τα αξιώματα και γενικά όλες τις θέσεις του δημοσίου τις κατέχουν οι Βαυαροί.

Όλες οι ελπίδες του Έθνους είναι στραμμένες προς τον Όθωνα· τα δύο πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης της χώρας από τους Βαυαρούς ήταν δύσκολα καθώς η Αντιβασιλεία κυβερνούσε δεσποτικά και απολυταρχικά καταδυναστεύοντας τους Έλληνες. Οι Έλληνες μετά την ενηλικίωση του Βασιλιά Όθωνα εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε αυτόν και ευελπιστούν ότι θα τους απαλλάξει από την απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών και θα τους χορηγήσει τις πολυπόθητες ελευθερίες οι οποίες ενυπάρχουν στο Σύνταγμα. Εξάλλου ας μην ξεχνάμε ότι στα μάτια των Ελλήνων υπάρχει σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στους Βαυαρούς και τον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα. Ο Όθωνας είναι ένας Έλληνας Βασιλιάς και όχι Βαυαρός ο οποίος θα προστατεύσει και θα απαλλάξει τους Έλληνες από την

δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Από την πλευρά του και ο Όθων αισθάνεται Έλληνας και όχι Βαυαρός, άλλωστε ειδικά από το έτος 1837 όταν επέστρεψε από ένα ταξίδι του από την Βαυαρία επιλέγει να αποβιβαστεί από το ατμόπλοιο με την ελληνική ενδυμασία και όχι την βαυαρική στρατιωτική στολή. Η φουστανέλα γίνεται πλέον η επίσημη ενδυμασία του θέλοντας να δείξει με αυτόν τον τρόπο ότι είναι Έλληνας. Ακόμη το γεγονός ότι δεν έχει πλέον αξιώσεις στο στέμμα της Βαυαρίας τον οδηγεί στην πλήρη αφοσίωση του στο Ελληνικό Βασίλειο. Επιπλέον και όταν πέθανε εξόριστος στην Βαυαρία είχε ζητήσει να θαφτεί φορώντας αυτήν. Την ίδια επιλογή κάνει και η γυναίκα του βασίλισσα Αμαλία η οποία και αυτή καθιερώνει να φοράει την Ελληνική παραδοσιακή ενδυμασία.

Στην συγκεκριμένη εργασία θα μελετήσουμε και θα φέρουμε στο φως της έρευνας μακροσκελή άρθρα των εφημερίδων οι οποίες θα αποτυπώνουν αυτή την συγκεκριμένη θεματολογία. Θα αναφέρονται στην Απόλυτη Μοναρχία, στην Συνταγματική Μοναρχία κ.ο.κ. Οι ελπίδες ολόκληρου του Έθνους θα είναι να περιστοιχηθεί ο Θρόνος του Όθωνα από Έλληνες και όχι από Βαυαρούς εξάλλου αυτοί ήταν που πολέμησαν και έχυσαν το αίμα τους προκειμένου να κερδίσουν την πολυπόθητη Ελευθερία την οποία τώρα την υφάρπαξαν οι Βαυαροί.

Όλα αυτά τα αιτήματα των Ελλήνων δεν θα μπορούσαν να μην εκφραστούν και να γίνουν γνωστά στον λαό και στους Βαυαρούς μέσω του Τύπου. Ο Τύπος ως όργανο το οποίο έχει εμφανιστεί ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης προσπαθεί να ενημερώνει και να πληροφορεί τον λαό για τα τεκταινόμενα τα οποία συμβαίνουν στο Βασίλειο ενώ την ίδια ώρα αναφέρει τα αιτήματα και τους πόθους των Ελλήνων. Γι' αυτούς τους λόγους ο Τύπος πολεμάτε από τους Βαυαρούς ήδη από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισής του. Η αρχή του έτους του 1835 σηματοδοτεί το τέλος της Αντιβασιλείας. Η πολυπόθητη διακήρυξη του Όθωνα αναπτρώνει τις ελπίδες των Ελλήνων για απαλλαγή από τους Βαυαρούς, όμως όπως θα δούμε η κατάσταση δεν αλλάζει και οι υποσχέσεις του Όθωνα δεν ευδοκιμούν.

Επιπρόσθετα άλλα σημαντικά θέματα τα οποία θα πραγματευθούμε στην εν λόγω εργασία είναι η δημόσια εικόνα του Βασιλέα μέσα από τις εορτές· οι εορτές στα χρόνια του Όθωνα ήταν πάρα πολλές και θα ήταν καλό να αναφέρουμε μερικές:

25 Μαρτίου 1838 (επέτειος ημέρα έκρηξης της Επανάστασης του 1821)

Η εορτή των Αποβατηρίων 25 Ιανουαρίου/ 6 Φεβρουαρίου 1833 (αποβίβαση του Βασιλιά Όθωνα)
<<ΑΠΟΒΑΤΗΡΙΑ>>

Έλευση της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα 02 Φεβρουαρίου 1837

Η Εορτή των γενεθλίων του Βασιλιά 1 Ιουνίου

20 Μαΐου 1833 (επέτειος εορτή του επί του Θρόνου αναβάσεως του Βασιλέως και εγκαθίδρυση του Πανεπιστημίου 1837).

Γενέθλια της Βασίλισσας Αμαλίας

Ονομαστική εορτή του Όθωνα 18 Οκτωβρίου

Εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας 25 Σεπτεμβρίου

Επέτειος εορτή της επανόδου του Όθωνα στην Ελλάδα

Εορτή του νέου Έτους 1 Ιανουαρίου³.

Εορτή των Ανάκτων

Οι εορτές την εποχή του Όθωνα αποτελούν σημαντικό κομμάτι της δημόσιας ζωής του Βασιλικού ζεύγους. Στην κάθε εορτή τελείτε συγκεκριμένο τελετουργικό όπως παρακολούθηση ιερής Λειτουργίας στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, ρίψη κανονιοβολισμών, χορούς στο παλάτι και φωταγώγηση της πόλης. Σε όλες τις εορτές η δημόσια εικόνα του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας είναι πολύ σημαντική καθώς μας δίνεται η ευκαιρία μέσω της αποτύπωσης της από τον Τύπο να δούμε το τελετουργικό, τις επίσημες ενδυμασίες, τις οποίες φορούν και γενικά την εκάστοτε εορτή στο σύνολό της. Η πιο σημαντική από όλες τις εορτές ήταν η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου η οποία καθιερώθηκε με διάταγμα του Όθωνα το 1838. Η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου ήταν προς τιμήν της Επανάστασης των Ελλήνων εναντίον των Οθωμανών καθώς και προς τιμήν των ίδιων των Αγωνιστών του 1821, πολλοί από τους πρώην Αγωνιστές του 1821 εν έτη 1838 ήταν ακόμη εν ζωή γι' αυτό το λόγο ο λαός θεωρούσε την σπουδαιότητα της συγκεκριμένης εορτής ως την πιο σημαντική και την πιο λαμπρή. Επίσης ήταν μία καλή ευκαιρία να μαζευτούν όλοι οι Αγωνιστές στην πρωτεύουσα του Κράτους την Αθήνα για να γιορτάσουν αλλά και για να ζητήσουν από τον Όθωνα να τους παραχωρηθεί ένα μικρό κομμάτι γης. Σημαντική παρατήρηση η οποία πρέπει να γίνει είναι ότι οι Αγωνιστές του 21 δεν αποζημιώθηκαν ούτε πήραν κάποια χρήματα από το Κράτος προκειμένου να αποκατασταθούν. Αυτό δημιούργησε πολλά προβλήματα στο νεοσύστατο Κράτος διότι οι πρώην Αγωνιστές ήξεραν μόνο να πολεμούν και ούτε βέβαια τους δόθηκε γη αλλά ούτε ήθελαν να γίνουν γεωργοί. Αποτέλεσαν συνεχή εστία αναταραχής και σύγκρουσης ανάμεσα στους Έλληνες και στους Βαυαρούς. Οι Βαυαροί τους κακομεταχειρίζονταν σε τέτοιο βαθμό που τους οδηγούσαν ακόμη και στον θάνατο μέσω της γκιλοτίνας η οποία είχε πρόσφατα

³ Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, “Δημόσιες εορτές στην Ελλάδα, 1830-1860. Γένεση του κρατικού συμβολισμού”, *Δωδώνη. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμος 38-42, Ιωάννινα 2008-2013, 217-267.

εισαχθεί. Οι πρώην Αγωνιστές μην έχοντας άλλη επιλογή επιλέγουν να ζήσουν στα βουνά προκειμένου να γίνουν και πάλι Κλέφτες. Πολύ συχνά επιζητούσαν χάρη από τον Όθωνα η οποία όμως σπάνια τους δινόταν.

Ενισχυτικά θα ήταν καλό να αναφερθεί ότι οι επευφημίες προς το πρόσωπο του Όθωνα Α΄ κατά τις πάμπολλες εορτές οι οποίες τελούνταν στο Βασίλειο είναι μία καλή αφορμή για να αποτυπώσουν την αγάπη του απλού λαού προς το πρόσωπο του, εξάλλου ας μην ξεχνάμε ότι έβλεπαν σε αυτόν έναν Πατέρα ο οποίος θα τους προστάτευε από την ασυδοσία και την αυθαιρεσία των Βαυαρών, καθώς αποτυπώνεται πολύ συχνά στα άρθρα της εφημερίδας με τα επίθετα Ιερός και Άσυλος.

Στην συνέχεια της ανάλυσης των εφημερίδων θα δούμε ότι ο Όθωνας κατεχόταν από Μεγαλοϊδεατισμό κάτι το οποίο τον έκανε ακόμα πιο αγαπητό στα μάτια των Ελλήνων. Οι Έλληνες θεωρούσαν ότι τα όρια του νέου Βασιλείου είναι μόνο προσωρινά και ότι δεν θα αργήσει η εποχή κατά την οποία θα ξανά ξεσπάσει πόλεμος προκειμένου να απελευθερωθούν και οι υπόλοιποι Έλληνες καθώς και οι υπόλοιπες περιοχές της υποδουλωμένης Ελλάδας (υποδουλωμένη Ελλάδα θεωρούνταν όπου κατοικούσε Ελληνικός πληθυσμός). Αυτές τις προσδοκίες των Ελλήνων ο Όθων τις έχει υιοθετήσει ήδη από τα έτη κατά τα οποία αποδέχτηκε τον Θρόνο της Ελλάδας. Εξάλλου και ο Όθων και η Αμαλία έχουν ως όνειρό τους να στεφθούν Αυτοκράτορες στο ναό της Αγίας Σοφίας.

Βέβαια το κύριο πρόβλημα το οποίο αναφέρεται εξετάζοντας την Αθηνά και τον Αιώνα μέσω των άρθρων τους είναι η πολυπόθητη Ελευθερία η οποία θα χορηγηθεί στους Έλληνες μέσω ενός Συντάγματος. Είναι πάγιο αίτημα και των δύο εφημερίδων το οποίο εμφανίζεται καθ' όλα τα έτη από το 1835 έως το 1843. Η υπόσχεση χορήγησης Συντάγματος το οποίο θα έδινε Ελευθερίες στους Έλληνες δεν εκπληρώνεται ούτε από τους Βαυαρούς ούτε από τον Όθωνα. Οι Έλληνες θεωρούν πως αποκλειστικά υπεύθυνος για αυτή την κατάσταση είναι οι Βαυαροί γενικά και πιο ειδικά οι Βαυαροί οι οποίοι βρίσκονται στο περιβάλλον της αυλής του Όθωνα. Γι' αυτό πολύ συχνά ζητούν και εκλιπαρούν τον Όθωνα να τους χορηγήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο θα τους ελευθερώσει από τους Βαυαρούς και την Βαυαροκρατία. Για όλα τα δεινά τα οποία βασανίζουν το Κράτος, οι Έλληνες θεωρούν υπεύθυνους τους Βαυαρούς και την ανικανότητα τους και όχι τον ίδιο τον Όθωνα τον οποίο τον έχουν στο απυρόβλητο καθώς ο ίδιος είναι Ιερός Έλληνας Βασιλέας ο οποίος θα τους προστατεύσει.

Τέλος μόνο όταν οι Έλληνες πήραν την κατάσταση στα χέρια τους την 3^η Σεπτεμβρίου του 1843 θα καταφέρουν να πάρουν το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο θα τους δώσει την Ελευθερία που για τόσα χρόνια πολέμησαν και θυσίασαν ποταμούς από το αίμα τους.

Όλα αυτά λοιπόν τα θέματα θα μελετηθούν στην εν λόγω εργασία, η μορφή της οποίας είναι παράθεση πηγής αυτούσια ή αποδοσμένη με δικά μου λόγια και στην συνέχεια εκτενής ανάλυση και σχολιασμός αυτής.

Κλείνοντας πρέπει να αναφερθεί ότι οι εφημερίδες Αθηνά και Αιών εκδίδονταν δύο φορές την εβδομάδα συνήθως Τετάρτη και Σάββατο και ήταν τετρασέλιδες. Στην συγκεκριμένη εργασία διαβάστηκαν, μελετήθηκαν και αναλύθηκαν όλα τα φύλα από όλους τους μήνες και από όλα τα έτη έως το 1843 ενώ η μελέτη ξεκίνησε από το 1835 και σε ορισμένες περιπτώσεις ανατρέξαμε και στα φύλα από το 1833. Από την εφημερίδα Αθηνά διαβάστηκαν 3360 φύλλα από τα έτη 1835 έως και την 3^η Σεπτεμβρίου 1843, ενώ από την εφημερίδα του Αιών διαβάστηκαν 2208 φύλλα από τα έτη 1838 έως και το 1843. Συνολικά μελετήθηκαν 5568 φύλλα από τα οποία ενσωματώθηκαν στην εν λόγω εργασία εκείνα τα οποία είχαν αναφορές στο πρόσωπο του Βασιλέα Όθωνα. Το αδιερεύνητο πρωτογενές υλικό για τον Τύπο της Οθωνικής περιόδου αντλήθηκε με σκοπό την αποδελτίωση, από την Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων όπου υπάρχει σε ψηφιοποιημένη μορφή.

Συνοψίζοντας η εφημερίδα Αθηνά είναι εφημερίδα Πολιτική, Φιλολογική και Εμπορική. Εκδίδεται δύο φορές την εβδομάδα κάθε Τετάρτη και Σάββατο. Έχει τον τίτλο ΑΘΗΝΑ ΕΦΗΜΕΡΗΣ ο οποίος βρίσκεται στο επάνω μέρος της εφημερίδας. Επάνω δεξιά αναγράφεται η τιμή η ετησία συνδρομή στοιχίζει δραχμές 40, η εξαμηνιαία 25, και τριμηνιαία δεν αναγράφει. Οι συνδρομητές μπορούν να γίνουν στο Γραφείο της Αθηνάς αλλά σε στα υπόλοιπα μέρη της Ελλάς στους επιστάτες των Ταχυδρομείων. Τέλος αναγράφεται το έτος πχ 1835 και αριθμός πχ 208. Κάτω από τον τίτλο παραβάλλεται συνήθως ένα γνωμικό <<Φαντασίαν λαβείν πολιτείας ισονόμου, κατά ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΙΣΗΓΟΡΙΑ διοικουμένων και βασιλείας τιμώσει πάντων μάλιστα την ελευθερία των αρχωμένων. (Μάρκος Αυρήλιος).

Η εξιστόρηση της Βασιλείας του Όθωνα από την Αποβίβασή του στο Ναύπλιο στις 25 Ιανουαρίου 1833 έως και την παραχώρηση Συντάγματος την 3^η Σεπτεμβρίου 1843 μας μετάφερε σε μία εποχή κατά την οποία η συγκρότηση του Νεοελληνικού Βασιλείου βρισκόταν στις απαρχές της ενώ ταυτόχρονα μας δόθηκε η ευκαιρία να δούμε σαν να ήμαστε παρόντες σε εκείνη την εποχή ως θεατές τις εορτές και τα ταξίδια τα οποία συντελούνταν προς τιμήν του Βασιλιά Όθωνα. Η μελέτη μας για εκείνη την εποχή δεν μπορεί παρά να προκαλεί ενδιαφέρον όχι μόνο για τον ιστορικό ερευνητή αλλά και για τον απλό αναγνώστη ο οποίος θα θελήσει να δει από μόνος του μελετώντας το πρωτογενές υλικό το οποίο ήρθε στο φως την εποχή κατά την οποία κυβέρνησε ο πρώτος Βασιλιάς του Ελληνικού Βασιλείου ο Βασιλιάς Όθωνας ο Α΄ της δυναστείας των Βίτελσμπαχ.

Α.Τύπος και Απολυταρχία

Στο εισαγωγικό κεφάλαιο με τίτλο Τύπος και Απολυταρχία θα δούμε ποια είναι τα μεγάλα θέματα των εφημερίδων, πως αποτυπώνεται ο Βασιλιάς Όθωνα και η Βασίλισσα Αμαλία, στις εορτές στις περιοδείες ανά την Επικράτεια μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων. Θα διακρίνουμε το γεγονός ότι το πρόσωπο του Βασιλιά είναι υπεράνω, αναφερόμενος στο πως αποτυπώνεται ο Βασιλιάς, πως αποτυπώνεται στον Τύπο το πρόσωπο του Βασιλιά και της Βασίλισσας καθώς θα αναφερθούν και κάποια στοιχεία για τον Τύπο. Το πιο σημαντικό όμως στοιχείο είναι ότι ο Τύπος φτιάχνει δικό του φακό της πραγματικότητας όχι την ίδια την πραγματικότητα ενώ ο Βασιλιάς εμφανίζεται σαν να είναι υπεράνω των Βαυαρών αλλά και γενικότερα πάνω από όλα τα προβλήματα τα οποία ταλανίζουν το Βασίλειο.

Ο Τύπος και η Απολυταρχία αποτελεί την εισαγωγή της μεταπτυχιακής μου εργασίας με τίτλο η Αποτύπωση της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα κατά την περίοδο της Απόλυτης Μοναρχίας. Ο Τύπος κατά την διάρκεια της Απόλυτης Μοναρχίας της διακυβέρνησης των Βαυαρών αποσκοπεί στο να παραβάλει όλα εκείνα τα προβλήματα τα οποία προερχόντουσαν από τον πολυετή Απελευθερωτικό Αγώνα αλλά ταυτόχρονα ενισχύονταν από την Απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Ο Τύπος της εποχής χωρίζεται σε δύο κατηγορίες τον συμπολιτευόμενο και τον αντιπολιτευόμενο. Στον συμπολιτευόμενο Τύπο κατατάσσονται εφημερίδες όπως ο Ελληνικός Ταχυδρόμος και ο Σωτήρ. Οι εφημερίδες αυτές εξάρουν την διακυβέρνηση των Βαυαρών καθώς και το έργο το οποίο συντελούν στην Ελλάδα. Από την άλλη πλευρά υπάρχει ο αντιπολιτευόμενος Τύπος ο οποίος αποτελείται από τις εφημερίδες της Αθηνάς, του Αιώνα, της Ελπίδος, αλλά και άλλες πολλές. Κατά κύριο λόγο αποτελούν όργανα του εκάστοτε πολιτικού κόμματος πχ του Αγγλικού η Αθηνά, του Γαλλικού η Ελπίς, και του Ρωσικού ο Σωτήρας και ο Αιών. Προωθούν τα συμφέροντα της εκάστοτε Μ. Δύναμης στον Ελληνικό χώρο αλλά ταυτόχρονα ασκούν δριμύτατη κριτική στην Κυβέρνηση των Βαυαρών, όχι όμως στο ίδιο το πρόσωπο του Βασιλιά το οποίο το θεωρούν ως κάτι το μακρινό και το ιερό. Δεν επιτίθενται στον θεσμό της Βασιλείας αλλά στο περιβάλλον της Αυλής την λεγόμενη <<καμαρίλα>> όπως συνηθίζεται να λέγεται καθώς θεωρούν ότι αυτοί είναι υπαίτιοι για την δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι Έλληνες αλλά και στην μη παραχώρηση Συντάγματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι καθ' όλη την διάρκεια της διακυβέρνησης της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα ο Τύπος της εποχής έχει ως πάγιο αίτημα την παραχώρηση Συντάγματος. Ποιοι είναι όμως αυτοί οι οποίοι ζητούν Σύνταγμα; Είναι οι αγρότες της υπαίθρου; Οι έμποροι ή οι αστοί; Οι αρθρογράφοι των Εφημερίδων οι οποίοι προέρχονταν από παλιές Φαναριώτικες οικογένειες, οι Κοτζαμπάσηδες και γενικά οι πρώην πλούσιοι οι οποίοι κατά την διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας λειτουργούσαν στον Ελληνικό χώρο με το σύστημα της πατρωνίας, δηλαδή Πάτρωνα και προστατευόμενου επιθυμούν τώρα εκμεταλλευόμενοι μία εισαγωγή Συντάγματος να πάρουν και αυτοί μερίδιο στην εξουσία την οποία κατέχουν αποκλειστικά οι Βαυαροί. Οι Βαυαροί με την έλευση της Αντιβασιλείας καθιέρωσαν Νόμους, και διατάγματα τα οποία έρχονταν σε πλήρη

αντίθεση με τους πρώην προύχοντες καθώς ουσιαστικά αφαιρούν από αυτούς κάθε πηγή εξουσίας. Ο Τύπος λοιπόν ως όργανό των αστών προσπαθεί μέσω συνεχών άρθρων να πιέσει προς μία παραχώρηση Συντάγματος. Όμως δεν μένει μόνο εκεί, αναδεικνύει τα προβλήματα και τα θέματα τα οποία αποτυπώνονται ως ένα βαθμό στην καθημερινότητά τους. Επιπλέον αποτυπώνουν με τον πιο σαφή τρόπο την Βαυαρική δεσποτεία και Απολυταρχία, τη βία, τους διωγμούς, την θανάτωση των Αγωνιστών του 21 καθώς και την κατασπατάληση του δημόσιου χρήματος.

Πέρα όμως από όλα αυτά τα αρνητικά θέματα συνήθιζαν να αποτυπώνουν στα άρθρα τους τα ταξίδια, τις περιοδείες και γενικά όλες τις δημόσιες εμφανίσεις του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας. Τις αντιδράσεις του λαού ο οποίος με ειλικρινή συναισθήματα χαράς και ενθουσιασμού, υποδεχόταν τον πρώτο Βασιλιά της Ελλάδας τον Βασιλιά Όθωνα στις περιοχές τους. Ας σημειωθεί ότι ο Θεσμός της Βασιλείας γενικότερα αλλά και το πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα ήταν ιδιαίτερα αγαπητό στον απλό γεωργό της υπαίθρου. Ο Όθωνας αντικατόπτριζε για αυτούς την ασφάλεια, την ειρήνη και την ησυχία στο Βασίλειο, στοιχεία τα οποία τα προηγούμενα χρόνια είχαν εκλείψει από την ζωή τους εξαιτίας των εμφύλιων έριδων και συγκρούσεων.

Όσον αφορά τους εκδότες των εφημερίδων αλλά και τους συντάκτες αυτοί αποτελούν μία μορφωμένη ελίτ αστών οι περισσότεροι των οποίων είχαν σπουδάσει σε Πανεπιστήμια της Ευρώπης. Ο Ι. Φιλήμων του Αιώνα, ο Εμμανουήλ Αντωνιάδης της Αθηνάς αποτελούν μερικούς από τους εκδότες αλλά και συντάκτες των εφημερίδων οι οποίοι κυνηγήθηκαν από τους Βαυαρούς κατά την διάρκεια της Βαυαρικής διακυβέρνησης. Οι Βαυαροί όπως ήταν φυσικό δεν μπορούσαν να δεχτούν την ελευθεροτυπία στο νεοσύστατο Βασίλειο ειδικά όταν αυτή στρέφονταν εναντίον των ίδιων και της διακυβέρνησης τους. Όταν λοιπόν εκδίδονταν άρθρα με περιεχόμενο το οποίο αναδείκνυε τις ασυδοσίες ή την απολυταρχική διακυβέρνηση αυτών γινόταν διώξεις στον Τύπο, τότε κυνηγούσαν τους αρθρογράφους και τους συντάκτες των εφημερίδων προκειμένου να περιορίσουν την Ελευθερία του Λόγου. Ο τρόπος με τον οποίο το έκαναν αυτό ήταν οι Νόμοι περί περιορισμού του Τύπου οι οποίοι υπογράφηκαν από τον Όθωνα καθ' όλη την διάρκεια της Απόλυτης Βασιλείας του και εφαρμοζόταν από τους Βαυαρούς οι οποίοι στελέχωναν τις δημόσιες Υπηρεσίες και τα Υπουργεία. Η μη εφαρμογή των Νόμων περιελάμβανε ως ποινή είτε χρηματικό πρόστιμο είτε ακόμα και φυλακίσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις σημειώθηκαν και βιαιοπραγίες εναντίον των Συντακτών όπως ήταν ο εκδότης της εφημερίδας της Ελπίδος, Ι Λεβίδης. Ο Ι. Λεβίδης είχε γράψει ένα άρθρο στο οποίο κατηγορούσε τους Βαυαρούς, όταν λοιπόν αυτός καθόταν στο καφενείο <<η Ωραία Ελλάς>> ο συνταγματάρχης των Βαυαρών μαζί με άλλους Βαυαρούς τον ξυλοκόπησαν άγρια. Το εν λόγω περιστατικό μαρτυρεί και αναφέρει γενικότερα την κατάσταση βίας και ασυδοσίας η οποία είχε ως γενεσιουργό αιτία τους ίδιους τους Βαυαρούς οι οποίοι την προκαλούσαν μέσω της δεσποτικής διακυβέρνησης στο Ελληνικό Βασίλειο.

Στο εισαγωγικό κεφάλαιο θα δούμε και θα μελετήσουμε ορισμένα άρθρα των εφημερίδων τα οποία αναδεικνύουν την εν λόγω κατάσταση την οποία μόλις περιγράψαμε. Θα παρατεθούν τα αυτούσια άρθρα των εφημερίδων της εποχής προκειμένου να δούμε επακριβώς την εικόνα η οποία επικρατούσε στο Βασίλειο ενώ στην συνέχεια θα πραγματοποιηθεί ερμηνεία και ενδελεχής σχολιασμός των πηγών.

Στο υποκεφάλαιο του εισαγωγικού κεφαλαίου με τίτλο οι διακηρύξεις του Τύπου θα μελετήσουμε τα άρθρα των εφημερίδων του Αιώνα και της Αθηνάς στα οποία αναφέρονται τα θέματα τα οποία θα ασχοληθούν στα φύλλα των εφημερίδων τους. Καταθέτοντας τους στόχους και τους σκοπούς της ίδρυσης των εφημερίδων τους θα προσπαθήσουν να κρατήσουν ενήμερο για τους Έλληνες τα τεκταινόμενα στο Βασίλειο. Πιο συγκεκριμένα θα θέσουν ως σκοπό την προφύλαξη του λαού από τον δογματισμό των Βαυαρών καθώς και θα προσπαθήσουν να ρίξουν φώς στην εσωτερική κατάσταση του Κράτους. Κύριο τρίπτυχο του Αιώνα θα είναι η Θρησκεία, ο Όθωνας και η Πατρίδα τα οποία θα προσπαθήσει να τα διαφυλάξει με κάθε τρόπο. Ακόμη σημαντικό στοιχείο θα αποτελέσει το φύλλο της 22 Νοεμβρίου 1841 ημέρα Κυριακή όπου ο συντάκτης της εφημερίδας του Αιώνα με τίτλο ο ΤΥΠΟΣ θα αναφέρει τον ρόλο υπό τον οποίο πρέπει και θα διατελέσει ο Τύπος στην διάρκεια της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα. Θα τεθούν τα αιτήματα περί Συντάγματος καθώς και τα αιτήματα περί άρσης του περιορισμού της ελευθεροτυπίας. Τέλος θα δοθούν λεπτομερειακά η διακήρυξη της Αθηνάς και του Αιώνα.

Στο αμέσως επόμενο υποκεφάλαιο του εισαγωγικού κεφαλαίου με τίτλο τα αιτήματα του Τύπου θα δοθούν πολύ συνοπτικά ορισμένα άρθρα στα οποία αποτυπώνονται τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος και εκχώρησης συστήματος εκπροσώπων των Ελλήνων, διότι όπως αναφέρει ο συντάκτης μόνο τότε το Ελληνικό Βασίλειο και Όθων θα ευδοκιμήσει.

Το τρίτο και εξίσου σημαντικό υποκεφάλαιο του εισαγωγικού κεφαλαίου με τίτλο Ο Τύπος και η Μοναρχία έχει τον τίτλο Μοναρχία. Σε αυτό το υποκεφάλαιο θα παρατεθούν άρθρα στα οποία θα αναφέεται ο ρόλος της Μοναρχίας κατά την περίοδο της Απόλυτης διακυβέρνησης του Όθωνα. Θα δοθούν λεπτομερειακά οι τρόποι με τους οποίους η Μοναρχία ως θεσμός περιορίζει την ελευθερία του Τύπου με τους εκάστοτε Νόμους και οδηγεί με αυτόν τον τρόπο τους συντάκτες στην φυλακή ή ακόμη κλείνει και τις ίδιες τις εφημερίδες τους.

Τέλος το τελευταίο υποκεφάλαιο με τίτλο ΟΙ ΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ θα παρατεθούν εκτενή άρθρα των εφημερίδων όπου θα αναφέεται ο συνεχής διωγμός των αρθρογράφων αλλά και των εκδοτών των εφημερίδων από την Βαυαρική διοίκηση. Με ποιους τρόπους και με ποιους συγκεκριμένους Νόμους και Διατάγματα καταργήθηκε σχεδόν σε όλες τις εφημερίδες η ελευθερία του λόγου, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο την ελευθερία της έκφρασης στο νεοσύστατο Βασίλειο, κρύβοντας τις αυθαιρεσίες στο οικονομικό κυρίως τομέα και τις ασυδοσίες των Βαυαρών. Όταν μάλιστα πολλοί αρθρογράφοι αρνούταν να συμμορφωθούν με τις υποδείξεις της Βαυαρικής διακυβέρνησης και υπέπιπταν στο

<<αμάρτημα>> να αναφερθούν στις Βαυαρικές ασυδοσίες και στον Βαυαρικό δεσποτισμό ή ακόμη και στις αυθαιρεσίες της ίδιας της Βαυαρικής <<Καμαρίλας>> όπως συνηθίζεται να ονομάζεται η Βαυαρική αυλή, πλήρωναν το τίμημα. Πρόστιμα, φυλακίσεις, κλείσιμο των εφημερίδων ή ακόμα και ξυλοδαρμούς είναι μερικά από τα πολλά τα οποία υπέστησαν. Αυτά είναι σε γενικές γραμμές συνοπτικά αποδοσμένα τα θέματα αλλά και η εικόνα η οποία επικρατεί στο νεοσύστατο Βασίλειο ανάμεσα στους Έλληνες και τους Βαυαρούς αλλά και ανάμεσα στον Τύπο και στην Μοναρχία η οποία εκφράζεται από το πρόσωπο του ίδιου του Βασιλιά Όθωνα. Ας δούμε όμως τα άρθρα των εφημερίδων για να καταλάβουμε λίγο καλύτερα αυτά ακριβώς τα οποία συμβαίνουν.

Παράθεση πηγών

Οι διακηρύξεις του Τύπου

26 Αυγούστου 1838 Περί εκδόσεως της εφημερίδος ο ΑΙΩΝ

<<Υψώσαμε τα χέρια μας ικετεύοντας προς τον Υψιστο Θεό, και την κραταιά αντίληψη αυτού επικαλούμασταν, όταν ριφθήκαμε με θάρρος στο στάδιο του αγώνα, το οποίο ήταν παράδοξο στην αρχή, και νέου ωσεπιπολύ στο αποτέλεσμα του. Η κυφορήση στα πνεύματα όλων ιδέα της Ανεξαρτησίας, ένωσε πρώτων τα εντελώς αντίθετα στοιχεία, οδήγησε όλους έπειτα στα πεδία της δόξας και αναμόχλευσε του προ αιώνων ανεγειγερμένο κολοσσό του Ασιατικού δεσποτισμού. Λίγος παρήλθε καιρός, και των νικητών όπως η κλάγγη ανήγγειλε την μεγάλη ελπίδα μας τόσο ανελπίστου, όσων δύσκολου επιτυχίας.>>

Τέτοια χαρακτηρίζεται του Εθνικού κινήματός μας η πρώτη εποχή, εποχή προσφιλής, ως γόνιμος τόσων μεγάλων συνεπειών και ως προς την ζηλότυπο Διπλωματία και ως προς την τεράστια τύχη της Ελλάδας.

Ποια άρα υπήρξαν τα αίτια, όσα προκάλεσαν τα μετέπειτα συνεχή δυστυχήματα; Ποιος κακός δαίμονας βάσκανε και ανέτρεψε τις πολεμικές προόδους; Ποιο καταχθόνιο πνεύμα άνοιξε τις πύλες της Ελλάδας στους εχθρούς της, και κατέστησε τον πόλεμο της αμυντικό, και αυτόν ανίσχυρο, εν τω μέσω της προοδευτικής ειλικρίνειας αναφαίνονται Στάσεις, και από αυτές απέρρευε ολέθριος δογματισμός.

Επί εννιά χρόνια σείεται ευρύχωρος Τουρκία ένεκα των αλλεπάλληλων στρατολογιών της, και με τη φωτιά και το σίδηρο στα χέρια εκσφενδονίζει κατά των Ελλήνων τον θάνατο και την καταστροφή. Αλλά ούτε αυτή, ούτε η συρροή άλλων πολλών δυσχερειών, ίσχυσαν να τους βλάψουν τόσο, όσο οι στάσεις οι οποίες σπαράζανε τα σπλάχνα τους, και ο ανίερος εν γένει δογματισμός. Χέρι δυνατό, όπως εκείνο του επουράνιου πλάστη μας, χέρι ευεργετικό, όπως εκείνο των ευκλεών Συμμάχων, μπόρεσε να λυτρώσει την Ελλάδα από το ναυάγιο της, και να αναγράψει την πολιτική τύχη της στις πλάκες της αιωνιότητας διά της ευκταίας αναγορεύσεως του αγαθού και πολυσέβαστου ΟΘΩΝΟΣ ως Βασιλεύς επί του Θρόνου.

Μετά από αυτή την αποκατάσταση ποιος ήλπιζε να δει και πάλι ζωογόνο τον δογματισμό, και υποθάλλοντα το καταστρεπτικό των στάσεων πνεύμα; Ποιος θεωρεί δυνατή την ανανέωση των πρώτων σκηνών της συκοφαντίας της καταδρομής και της παιδείας; Ποιος μπορεί να φαντασθεί καν ότι κατά των γενικών βελτιώσεων θέλουν προβάλλεσθε φράγματα, το κατόπιν άλλου μεταξύ Έθνους και Βασιλέως;

Του Εθνικού Αγώνος υπηρέτες έγιναν από την αρχή του, ανώτεροι όλων των ιδιαίτερων περιπετειών, όσες φορές πρόκειται η ανάγκη όλων, ομολογούμε και ήμαστε σύμφωνοι με τους φρόνιμους και ειρηνικούς συμπολιτών μας, με τους οποίους πάντοτε είδαμε με πόνο καρδιάς τις ολέθριες κινήσεις του δογματισμού και την κορυφωθείσα τύφλωση των αντιποιήσεων του επί γενική βλάβη. Αποδεχόμαστε γι' αυτό νέο αγώνα, εκδίδοντας Εφημερίδα πολιτική, και θέλουμε να είστε εντελώς ικανοποιημένοι, εάν ευτυχήσουμε και αποδειχτούμε ωφέλιμοι εν μέρει δια των ειλικρινών εξηγήσεων και παρατηρήσεων μας. Αυτή κύριο σκοπό έχει αφ' ενός μεν να προφυλάσσει τον λαό από τις επιβλαβείς πάντοτε διασπορές του δογματισμού, αφ' ετέρου δε μέρους να φωτίζει τόσο την Βασιλική Κυβέρνηση της Α.Μ, όσον και τον έξω κόσμο περί της αληθινής εσωτερικής καταστάσεως του Κράτους. Θέλουν να στρέφονται περί όλα εκείνα τα αντικείμενα των οποίων η έρευνα διαφέρει την τύχη του Έθνους και αυτής της εξουσίας.

Σε καμία περίπτωση δεν θέλουμε να επέμβουμε εις προσωπικότητες. Έργο δικό μας θα είναι η πολιτική διαγωγή ενός εκάστου, αι περί των γενικών συμφερόντων εξετάσεις και με τον σοβαρό χαρακτήρα του Δημοσιογράφου, συμβιβαζόμενοι παρατηρήσεις επί των πράξεων και της καταστάσεως του Υπουργείου. Της αρετής και της ορθώς εννοούμενης ικανότητας επαινείται θέλουμε είσθε εις οποίον ανεξαιρέτως της απαντήσωμεν πρόσωπο. Και εκ των πολιτικών μας φίλων δεν θέλει μας εύρει οποιεσδήποτε συνηγόρους των αλόγων αποθυμιών και της ζημιώδους διαγωγής προς το δημόσιο. Ακεραιότητα της Θρησκείας, Βασιλείας και Ηθικής ιδού το καθολικό σύνθημα της διαγωγής μας.

Δύο φορές την εβδομάδα, σε μεγάλο φύλλο και σε μόνο προς το παρόν της Ελληνικής γλώσσας εκδιδόμενο ο Αιών θέλει παρέχει συνήθως.

Α. Παν ό,τι αφορά την πολιτική του κράτους διοίκηση, τις ουσιωδέστερες ειδήσεις, και καταστάσεις επί του εμπορίου και της βιομηχανίας.

Β. παρατηρήσεις επί της Νομοθεσίας μας, εξαγόμενου από την εφαρμογή της.

Γ. Φιλολογία και Επιστημονικά Δοκίμια.

Δ. Τα περιεργώτερα εκ των εξωτερικών ειδήσεων.

Η ετήσια πληρωμή προσδιορίζεται δια το Ελληνικό και Ιονικό κράτος, όπως και για τις άλλες Επικράτειες, εις Δίστηλα 6.

Οι συνδρομητές επιθυμούν να διευθύνει στην Αθήνα από τον εκδότη, στις υπόλοιπες επαρχίες, από τους Επιστάτες των Ταχυδρομείων, και όπως στις ξένες Επικράτειες όπως του ΚΚ Προξένου.

Εν Αθήναις, τα 26 Αυγούστου 1838 Ι. ΦΙΛΗΜΩΝ

02 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Κυριακή>>

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

<<Πρώτη και τελευταία απάντηση προς τον Σωτήρα και τον Ελληνικό Ταχυδρόμο.

Η κύρια πρόθεση την οποία λάβαμε όταν επιχειρήσαμε την έκδοση του Αιώνας ήταν αυτή την οποία αναφέρεται στον πρόλογο του Αρ1 κάθε πνεύμα υπαγόμενο εντός αυτής, είναι σύμφωνο με την Εθνική και Βασιλική οδό, την οποία αρχίσαμε. Μόνοι οι επίπλαστοι φίλοι του Θρόνου και της Πατρίδας θεωρούνται εξεουμμένοι απ' αυτήν. Και κατευθυνόμενος ο Αιών εναντίων αυτών, όσες φορές προσκαλέστηκε να δοθεί ανάγκη, συνάδει με την υγεία και την μεγάλη μερίδα, η οποία επιθυμεί, και επαινείται επιθυμούσα, την λήθη των παρελθόντων και την συμφιλίωση όλων εν γένει υπό μία σημαία του Βασιλέως, ιδού το πολιτικό τρίπτυχο του συστήματος του. Κάθε παρεξήγηση αδικεί άλλους όχι αυτόν. Κάθε προσβολή, η οποία υπάρχει εκτός του προκειμένου πολιτικού συστήματος του, δεν τον εκπλήσσει. Και ανεκτό σε αυτό δεν θέλει να είναι επίσης οποιονδήποτε είδος λογοκρισίας, πριν προχωρήσει στην ουσία του πνεύματός του, το οποίο θέλει αντίκεισθαι στις πρώτες συνήθειες και τις πολιτικές.

Ο Αιών εξηγήθηκε όπως χρωστούσε να κάνει προς τον Βασιλιά και το Έθνος του με την μεγαλύτερη παρρησία, δεν περίμενε να υπάρξουν νέες απαιτήσεις εξηγήσεων σήμερα, και αύριο να ζητηθούν πάλι.

Της κάθε Εφημερίδας το πνεύμα αναπτύσσεται στα κεφαλαιώδη και τα άλλα άρθρα, και όχι στις τυχόν αντιθέτους συμπληρώσεις. Αν και είναι περιττό, παρόλαυτά ρωτάμε ποια από αυτές αναπτύχθηκε αποκλειστικά πνεύμα; Ξένων προνομίων την κυριότητα δεν επιθυμεί ούτε θέλει επιθυμήσει ποτέ ο Αιών. Του αποκλειστικού πνεύματος ο χαρακτήρας είναι ιδιοκτησία πλήρης και αναφαίρετος την καθ' απόκριση Δογματιστών.

Ο Αιών, ελεύθερος από οποιαδήποτε αντεθνική και σκανδαλώδη επήρεια, εξηγείται εν πλήρη ειλικρίνεια περί των αληθών συμφερόντων του Θρόνου και της Πατρίδος, και θεωρεί ανίερο πάντα, αποποιημένο την Ελληνική ένωση, η οποία είναι τόσο επιθυμητή και αναγκαία.

Η ολοκληρωτική αποτυχία της Ραδιουργίας είναι υπέρ κάθε άλλο βέβαια και σε αυτήν την περίπτωση⁴>>.

⁴ Εφ. Αιών, φ. 3, 2 Οκτωβρίου 1838

ΑΙΩΝ 1839

1 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή αριθμός 28 ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ Ο ΑΙΩΝ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΟΘΩΝ, ΠΑΤΡΙΣ

<<Στολισμένο με της νίκης τα άνθη, σοβαρό και ελεύθερο από πάθη, του Αιώνα μου Κύριοι! Της Αθηνάς διανέμω προς όλους σας τόσους μήνες.

Πολεμώ τους κηφήνες τυχοδιώκτες και θεατρίζω τους ψευδείς Πατριώτες, ο Αιών μου ίδεν, δίδει κάθε ελπίδα ωφελείας μεγάλης στην Πατρίδα αι ασχραί να σβησθούν ραδιουργίες, λαοπλάνους να λείψουν και φατρίες. Βασιλεύς ΟΘΩΝ και Πατρίς να υπάρχουν ενωμένοι με νόμους και αυτοί να εξουσιάζουν.

Να τιμάται σε όλα η αξία, να είναι σεβασθεί πάντοτε η αρχαιότητα, την καρδιά σας και τον νούν αθώωτης να λαμπρύνει, και να συνδέει ενότητα φειδωλοί στις δίκαιες απαιτήσεις, να αποφεύγεται ξενικές παραπείσεις, ως τέτοια υποσχόμαστε να δείτε μεταρρύθμιση νέα και να χαρείτε.

Στην θέση του καθενός τρομάζει υποκρίνεσθε κάποτε δεν πειράζει πολεμών ακολούθως κράτη μεγάλα, και υπουργήματα τότε σας δίδονται άλλα. Προσοχή όμως: Και στις νέες εκθέσεις να προσθέτετε κόπους και εκδουλεύσεις. Κ' εντοσούτω το χέρι, σας πρέπει.

Εν Αθήναις, τη 1 Ιανουαρίου 1839 Ο Διανομέυς του Αιώνος Δ, ΙΩΑΝΝΟΥ⁵>

22 Νοεμβρίου 1842 ημέρα Κυριακή

Ο ΤΥΠΟΣ

Το θέμα του Τύπου είναι το σημαντικότερο από κάθε άλλο ζήτημα πολιτικού όπως αποβλέπει την πνευματική ζωή του Έθνους, λαμβάνουμε ήδη υπ' όψιν παραλείποντες, την οποία διά του προηγηθέντος Αριθμού υποσχεθήκαμε ανάπτυξη της πολιτικής, την οικονομικής και της επιστημονικής φύσεως του Παρόντος. Της Δημοσιότητας την φημιζομένη προσεχής παύση συγχρόνως, κατά σύμπτωση παράδοξο με την οικονομική νέκρωση του κράτους, βύθισε στην δεινότερα ανησυχία ώθησε εις το τρομερότερο ερεθισμό τους πολίτες παντός φρονήματος και πάσης τάξεως. Κάθε άλλο ζήτημα κατέστη ιδίων ουδενός πλέον λόγου. Κάθε φατριαστικό πνεύμα, πάντα ιδιωτική φιλαυτία, υποχώρηση υπό την ασύγκριτο βαρύτητα και την εθνικότητα του προκειμένου ζητήματος. Του Έθνους η πνευματική ζωή καταστρέφεται. Το παρόν και το μέλλον του Έλληνα θάβεται πλέον, βοά το κοινό τεθοροβημένο ποια τωόντι αντεθνικωτέρα αυτής φύση πραγμάτων μπορούσε όλων την καρδιά να καταπλήξει όλους να απελπίσει; Ποιον δε το μεγαλείον και η

⁵ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

ανάγκη του Τύπου, εις του οποίου υποστηρίζει τον άνθρωπο και όχι την κτηνώδη ευημερία, την πρόοδο και την δόξα αυτή, κάθε κοινωνίας. Έκαστος Αιών, ως ορισμένη της ανθρωπότητας ηλικία, κατά την οποία αναπτύσσεται βαθμόν ζωής, φέρει ιδίαν φυσιγνωμία, γεγραμμένη επί του μετώπου του έχει την διατύπωση ταύτης, και εφοδιασμένης υπάρχει με το πρόσφορον όργανο για την εφαρμογή της. Ρίπτοντες βλέμμα στην αρχαία κλασική κοινωνία, εις την οποία πρώτων ενεφανίσθη η ανθρώπινος ελευθερία, βρίσκουμε ως πρόσφορο προς την εφαρμογή του κοινωνικού σκοπού της μέσου τον προφορικό λόγο, την βροντώδη ηχήσασας επί της Πνύκας δημηγορία. Αλλά, αφ' όταν η ανθρωπότητα μετέβει εις Τον Θείον Χριστιανισμό από την πολυθεΐα και την προσωπική δημοκρατία, το αναγκαίον αυτής κοινωνικό εξαγόμενο αφ' ότου ο Χριστιανισμός ανέθρεψε ταύτην δια του δόγματος της ελευθερίας και της ισότητας, αφ' ότου κήρυξε ούτος του ανθρώπινου πνεύματος την ενότητα ο προφορικός λόγος δεν ήταν αρμόδιος πλέον να υπηρετήσει κοινωνικό σκοπό τόσο μεγάλο. Απαιτείτο όργανο σύμφωνο με του σκοπού αυτού την καθολικότητα: η ελευθέρα διηλονότι δημοσιότης του γραπτού λόγου.

Από εδώ του παρόντος αιώνος το νέο πνεύμα έχει ως τέτοιο την φυσιγνωμία του και φέρει μεθ' αυτού την διατύπωση του, συνιστωμένης εις την εφαρμογή των δογμάτων της ελευθερίας και της ισότητας. Εάν το πνεύμα αυτό δεν πραγματοποίησε μέχρι τώρα πλήρη την αποστολή του, απέκτησε όμως το αλάνθαστο όπλο του, τον ΤΥΠΟ, τον ημερήσιο και καθόλου ταύτην αποκάλυψη, θεωρουμένη ως προς το πνεύμα της βελτιώσεως και της προόδου, ότι η πυρίτης άλλοτε στα χέρια εκείνων οι οποίοι πρώτοι την μεταχειρήθησαν. Ενώ δε πρόκειται τσοούτο το μεγαλείο του οργάνου τούτου, ποια αμφιβολία ότι ο περιορισμός ή η εξόντωση του επιφέρει αναγκαίως την παύση κάθε κοινωνικής προόδου, την οποία ο άσπλαγχος και αντικοινωνικός εγωισμός μάχεται μόνον;

Για να δειχθεί ακριβέστερο το μεγαλείο του Τύπου, μπορεί οποιοσδήποτε να εξετάσει αυτόν υπό τις τρεις ακολούθως απόψεις: την λογικήν, την ηθικήν και την πολιτικήν. Εξετάζων αυτόν ως προς την πρώτη ευρίσκει, ότι ο ενταφιασμός της ελευθερίας του Τύπου σύρει εκείνου της κοινωνικής λογικής ως φυσική συνέπεια. Ποιος μπορεί άλλος να εννοήσει διάδοση ιδεών άνευ αυτής δημοτικές και καθολικές ιδέες των ατόμων και της επιστήμης; Πως δύναται άνευ τούτων να έχει η κοινωνία πεποιθήσεις πολιτικής και επομένως κοινό κριτήριο, μόρφωση κοινής γνώμης. Εξετάζων αυτόν ως προς την δευτέραν, βρίσκει ότι στερούμενη κοινωνία του ιερού αυτού δικαιώματος, εν της καθόλου ένωση και αγάπη. Διά της διάδοσης της ενότητας των ιδεών δύναται η ελευθεροτυπία να εξαλείψει, ότι μεταξύ των εθνών υπάρχει περιφίλαυτο, αντίζηλον και αντικοινωνικό. Εξετάζων αυτόν επί τέλους και ως προς την Τρίτη άποψη ευρίσκει, **ότι ο θάνατος του Τύπου συνεπάγει την καταστροφή και εξόντωση της ελευθερίας, βρίσκει ότι μέσω του θανάτου αυτού γίνεται άφαντος ο πρόδρομος του νόμου, ο θεωρητικός νομοθέτης, του λαού η φωνή και η δύναμη τουτέστην η κυριαρχία του. Ο Τύπος μορφώνει τα ήθη διευθύνει και διοργανώνει την ανθρώπινο κοινωνία. Ιδού περί τίνος ήδη πρόκειται δικαιώματος! Και το δικαίωμα τούτο θεωρείται ως προς τον Έλληνα αρχαίον.**

Βεβαίως, της δημοσιότητας το πνεύμα έχει εν τω κλασικό έδαφος της Ελληνικής κοινωνίας αρχαίες και βαθιές ρίζες. Με την δημοσιότητα της Πνύκας ανετράφει η Παλαιά Ελλάδα επί της πολυθεΐας, και των λαμπρών αναμνήσεων εκείνης δεν έμεινε ποτέ ξένη η νέα, αναγιγνώσκουσα του Δημοσθένη, προ οφθαλμών έχουσα το βήμα επί του οποίου εκκήρυτον οι ρήτορες της πρώτης της ανθρώπινης ελευθερίας ιδέας. Η Ελλάς αυτή εποτίσθη και επί του Χριστιανισμού με το ζωογόνο γάλα της δημοσιότητας διά των Συνοδών της Ανατολικής Εκκλησίας διά ταύτης λέγομεν της Αντιπροσωπείας της Χριστιανοσύνης. Στην Αντιπροσωπία αυτή συζητιούνται όσα αφορούν την ανθρωπότητα μεγάλα της αποκαλύψεως προβλήματα ελευθέρως και δημοσίως· αυτήν μίσησε καθ' υπερβολή ο απολυτισμός του Πάπα. Αυτήν τέλος πάντων η Ελλάς αναγεννηθείσα όφειλε να αποκτήσει, σύμφωνα με την παράδοση της, το αίσθημα και τον σκοπό αναγεννήσεως της. Το τοιούτον του κοινωνικού πνεύματος όργανο, το τοιούτον της εμπνεύσεως και της ιδέας νομοθέτη όφειλε, επαναλαμβάνουμε, να αποκτήσει, ως αρμόδιο του να φέρει, ταύτην εις τούτης εφαρμογής νομοθέτη, των ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΙΩΝ. Ποιος αγνοεί, ή αρνείται ότι η Αντιπροσωπεία μόνη θέλει πραγματοποιήσει κοινωνικώς τα ειρημένα δόγματα Τον Χριστιανισμό κατά την Ελληνική προσωπικότητα και μέθοδο;

Αλλά ήδη η Ελλάς ας πενθηφορήσει, ας ενδυθεί το σάβανο του θανάτου! Ήδη ο σύλλογος των Γραμματειών σκέπτεται εναντίον του πνεύματος της αρχαίας Ελλάδας, των ιερών Συνοδών των Εθνικών Συνελεύσεων, των καταστατικών Νόμων! Ποιος θέλει πιστεύσει τούτο; Τις θέλει πεισθεί, ότι οι Έλληνες Γραμματείς σκέπτονται για να αφαιρέσουν από τα χέρια της Ελλάδας το όργανο του πνεύματος, και να καταστήσωσι ταύτην τάφο ψυχρών ζώντων ανθρώπων;

Εννοεί η Ελλάς την κατά του Τύπου τάσιν του ξενισμού προ χρόνων ήδη. Το πρώτων σημείο ταύτης εδόθη διά του νόμου του Νοεμβρίου του 1833, το δεύτερον διά τον Νόμον Δεκεμβρίου του έτους 1837, και το τρίτο και τελειωτικό δίδεται ήδη, όπως βεβαιώνεται και υπό ποίων; Από αυτούς εκείνους τους ανθρώπους οι οποίοι την σημαία το συνταγματικού φέροντες επ' ώμων κατέκρινον άλλοτε ως τυποκτόνο το αληθώς απλούστατο και Εθνικότατο περί Ελευθεροτυπίας ψήφισμα, του αιιδίμου Κυβερνήτη. Ω καιροί! Εμείς ήδη συνταγματική των 1831 Κριεζή εσείς ήδη φιλελεύθερα του 1831 Χρησιδίη, εσείς ήδη ελευθερόφρων του 1831 Ρίξε επιθυμείτε τον θάνατο του Τύπου, δείχνοντας ότι μισείτε την μόρφωση της Κοινής γνώμης; Εσείς ήδη αγαπάτε την παύση του Τύπου, δείχνοντας ότι βδελύττεσθε την ηθική αρμονία, την ένωση του Έθνους; Εσείς ήδη υποχωρείτε εις τον ενταφιασμό του Τύπου ομολογούντες ότι αποστρέφεσθε την ελευθερία, την ισότητα και την κυριαρχία του Έθνους; Υμείς τέλος πάντων ενδύεσθε κατάσαρκα τον χιτώνα τέτοιας ευθύνης, για να στρέψει τον εγωισμό με την τύφλωση, την διαίρεση και την δουλεία του Έθνους; Εσείς κύριε Βλαχόπουλε συμμερίζεσθε ευθύνης τέτοιας για μία υπουργική θέση; Εσείς κύριε Ράλλη μεταφραστή του Βάττελ και εκδότη του Ελληνικού καθρέπτου και Θεοφίλου δεν εκορέσθητε έτι διά των καταδιώξεων του Τύπου; Εάν δεν υπάρχουν ψευδή τα διαφημισθέντα ποια ρωτάμε για της Ελλάδας, ποιο κράτος ευνομούμενο μπορεί να χωρέσει υμάς πλεόν;

Γνωρίζουμε προ μηνών ήδη, οποία σκεφθείτε συνηγμένη άμα έλαβαν χάρη η καταπλήξασα του εγωισμόν έκδοση των δύο εν Πάτρας πολιτικών Εφημερίδες. Προτεινάτε τότε την άμεσο παύση του Τύπου ως αναπόφευκτο, και αναστείλατε ταύτην μέχρι της 23 Νοεμβρίου κατά παρατήρηση του κ. Χρηστίδου. Πρόκειται λοιπόν να εφαρμόσετε ήδη το **άρθρο 6 του περί υπευθύνου Άρθρου 54 του περί Τύπου νόμου του Νοεμβρίου του 1833**, θέλοντας <<τον υπεύθυνο συμπληρώσαντα τις σπουδές τους εις ένα Πανεπιστήμιο εντός ή εκτός του Κράτους>>;

Περιττή κρίνουμε την εκ μέρους ημών ανάπτυξη του επιβλαβούς και αντικοινωνικού πνεύματος του Άρθρου αυτού; Ενώ προέλαβε ταύτης ο κ. π Καλλιγιάς από του 1837 δη' ενός επιγεγραμμένου φυλλαδίου <<Η Νεαρά περί εξ υβρίσεως εν γένει και περί ΤΥΠΟΥ>>. Τι έκρινε τότε (σελ. 1,16) ο κ. Καλλιγιάς εμπνεόμενος από ειλικρινή πατριωτισμό, από του Ελληνισμού το δαιμόνιον ;

Από αυτό το άρθρο αρχίζουν οι σηδηροί νόμοι κατά των Εφημερίδων. Δεν μπορούμε αρκετά να θαυμάσουμε την επίνοια και εφυΐα του νομοθέτη, όταν εξετάζουμε εν πρωίας τα δεινά και διά πολλούς ανυπέρβλητα εμπόδια, τα οποία έστησε κατά του τολμηρού επιχειρήματος της Εφημεριοδιογραφίας. Δεν περιμένει από εμάς να εικονίσουμε την κατάσταση της Ελλάδος για να γνωρίσει απ' αυτήν πόσον εναντίον εις τα ήθη μας, εις την ανατροφήν μας, σε όλη μας την ύπαρξη είναι ο νέος του νόμος. Αυτός έπραξε εν γνώση των πραγμάτων· ο σκοπός του είναι φανερός δεν θέλει πλέον Εφημερίδες. Θέλει να μας φέρει στην κατάσταση των λαών εκείνων, οι οποίοι εις μακράν στήλες αναγιγνώσκουν πομπώδεις επιγραφές των περιηγήσεων, του δείνα, η του δεινά Πρίγκηπος. Ποίας επισήμου υποδοχής έτυχε ο δείνα ή ο δεινά εις την αυλήν περί ποίαν ώρα ηγέρθει ο Μονάρχης, και περί ποίαν παρεδόθη εις τις αγκάλες του Μορφέως. Ιδού η οδός, η οποία φέρει εις την ανάπτυξη των φώτων ενός Έθνους, ιδού τα στοιχεία, τα οποία συντείνουν στην συμπλήρωση της ηθικής του ευδαιμονίας. Το να γνωρίσει όσες μεταθέσεις έγιναν, και να λέγει αμήν· αμήν εις τους πανσόφους και παναγάθους διαταγές της Κυβερνήσεως αμήν εις την ουράνιο δικαιοσύνη των εφήμερων δικαστών του· αμήν εις την διεύθυνση των πόρων, και να μη καταλαμβάνει, πως ηζιώθει από τον Θεό της ευεργεσίας να φθάσει σε τόση δόξα και τόση μακαριότητα. Τωόντι ανεξιχνίαστα τα θαύματα του δημιουργού! Αν ρωτήσει κανείς δυνατούς τινάς τις ημέρας, **οι Εφημερίδες είναι ο καρκίνος, ο οποίος ολίγον κατ' ολίγον ετοιμάζει την φθορά της Ελλάδας. Ο Τύπος εμποδίζει την ελευθέρα διανομή της δικαιοσύνης· Ο Τύπος δένει τα χέρια των Υπουργών, τηκομένων από την επιθυμία να ωφελήσουν το Έθνος επί τέλους ο Τύπος είναι το μεγαλύτερο κακό το οποίο έπεσε από τον πίθον της Πανδώρας επάνω στην γή. Για αυτό λοιπόν, κατά κρημονού ο Τύπος.**

Αυτό το άρθρο προτίθενται ήδη να εφαρμόσει πλήρες Έλληνες και Συνταγματικοί λεγόμενοι Υπουργοί. Αλλ' αν ούτοι κατέκριναν άλλους, δεν εξετάζομεν ήδη για ποιους λόγους, τύραννο και αυθαίρετο τον Καποδίστρια για τον περί Τύπου Ψήφισμα του 1831, οποίος ανήκει του λοιπού να διασαλπίσουμε τούτου τους καταστρέφοντας ολοκλήρως την ελευθέραν Δημοσιότητα; Εσείς ω Υπουργοί θέλετε ήδη

τέλειοδίδακτον Δόκτορα Πανεπιστημίου, τον υπεύθυνο της πολιτικής Εφημερίδας συντάκτη αλλά για ποιον λόγο οφείλεται να οικοδομήσετε το κοινωνικό Ελληνικό οικοδόμημα, αρνείσθαι σε εσάς αυτούς τον τοιούτο τελιοδίδακτον για την υπουργική θέση, ασυγκρίτως απαιτούσαν τα εχέγγυα ανθρώπους <<συμπληρώσαντος τις σπουδές του εν τινά Πανεπιστήμιο εντός ή εκτός της Ελλάδος;>> Ανωτέρω ή κατωτέρω κρίνετε την θέση του υπευθύνου προς την του Υπουργού.

Αλλά το Πανεπιστήμιο δεν έδωσε επιπλέον διπλώματα, οι μαθητές μη γνωρίζοντας τον τρόπο της εξετάσεως, δεν ήξεραν, σε ποια έπρεπε να προετοιμασθούν μαθήματα. Αυτή η Κυβέρνηση επομένως οπισθοδρόμησε τον νόμον, μη χορηγούντος τα μέσα του να σχηματισθώσι μαθητές έχοντες τα απαιτούμενα παρά του νόμου προσόντα, για να γίνουν υπεύθυνοι συντάκτες. Πως άραγε μπορούν οι Υπουργοί να εφαρμόσουν ήδη περί το περί ου ο λόγος, Άρθρον του περί Τύπου νόμου, ενώ μάλιστα το Πανεπιστήμιο δεν χορηγεί διπλώματα παρά μόνον στους μαθητές του; Έξω τούτων, μη δικαζομένου του Τύπου από τους φυσικούς δικαστές του, τους ορκωτούς, δεκαζομένους μεν καθ' εκάστην από δικαστές μεμισθωμένους, προβιβαζομένους, μετατιθεμένους και παύοντες δη' απλού διατάγματος του υπευθύνου, συναγελαζομένου δε εις της νοσηρά και κατά ψυχρόν φυλακή του Μεδρεσέ μετά την καταδίκη και υποδίκων κακούργων τις σπουδές του εν τινά πανεπιστήμιο εντός η εκτός της Ελλάδας. Δύναται να αναδεχθεί έργον τοιούτον.

Του Άρθρου άρα αυτού η εφαρμογή υπάρχει αναντιρρήτως πασιφανής, και τολμηρά κατάργηση του Τύπου, και τολμηρή τούτο δεν πρόκειται απερίσκεπτο και τυχαίο. Για να δειχθεί συνεπές, πρέπει να καταντήσει και σε δευτερεύουσες παραβιάσεις. Αναμφιβόλως, καταργηθέντος του γραπτού ελεύθερου λόγου, της φωνής αυτής του λαού, θέλει περιορισθεί η ελεύθερη παράδοση του Πανεπιστημίου, θέλει δεσμευθεί ο προφορικός λόγος. Δεν αγνοεί ήδη το Πανελλήνιο, όσα περί τούτου ενεργήθησαν και ενεργούνται. Καταργηθέντος του γραπτού ελευθέρου λόγου, του Τύπου, ο οποίος αναγκαίως φέρει τους Έλληνες εις την Αντιπροσωπεία, της αυθαιρεσίας ο πέλεκυς θέλει επιπέσει ευθύς επί της κεφαλής του Ορκωτού συστήματος, των Δημοτικών ελευθεριών εν γένει.

Αλλά θέλουσι περιορισθεί τάχα εις την καταστροφή των ελευθέρων θεσμοθεσιών, οι κτύποι του δεσποτισμού και της αυθαιρεσίας; Ή όχι! Η τάση αυτή θέλει προσπαθήσει να πληγώσει καιρίως, να εξοντώσει ριζηδόν ό,τι βάσιμο, ό,τι ζωογόνο ενωτικό υπάρχει, η Ελληνική συνήδηση αισθάνεται και προβλέπει και με αδημονίαν ψυχής, ότι των ελευθεριών τούτων η κατάργηση θέλει αφήσει ανοικτά της Ελλάδας την θύρα εις τους λυκόφηλους του Παπισμού και του Λουθηροκαλβινισμού, για να κατασπαράξωσι την Εκκλησία, να την ενταφιάσουν όπως και τον Τύπο.

Εις ποίον, Γραμματείς, σύρετε βυθόν το Ελληνικό Έθνος! Ως να μην αρκούν τα πολιορκούντα αυτό πολυειδή δεινά, **θέλετε διά την εφαρμογή του μνημονευθέντος Άρθρου του περί Τύπου νόμου να αφαιρέσετε και αυτήν την πνοή του, αυτό το βάλαμο των πληγών του, το μόνον των εθνικών ελευθεριών το λείψανο**· θέλετε με φανούς υλικούς να σβήσετε το αληθινό φως, την δάδα του πνεύματος.

Και ποια ανάπτυξη πλέον, ποια ζωή, ποιο μέλλον για την Ελλάδα, εάν ενταφιάσετε εσείς την παρούσα ζωή της, τον Τύπο; **Ποιος πότε δολοφόνησε τον Τύπο, χωρίς να γίνει αυτόχειρ;** Το Έθνος, κύριοι με υπομονή θέλει βλέπει εσάς, αλλά με αγανάκτηση θέλει επικαλεσθεί τον Ύψιστο για να κάμνει αυτός την εκδίκηση.

Άλλως οφείλετε, ώ Γραμματείς! Να υποβάλλεται μ' όλην την ειλικρίνεια και την παρρησία ενώπιον του Θρόνου τις τρομερές συνέπειες της εφαρμογής του, περί ου ο λόγος Άρθρου, ήτοι της παύσεως του Τύπου. Οφείλετε να σκεφτείτε πολύ περί της επαγομένης λιβελλογραφίας, των ανωνύμων φυλλαδίων, των μυστικών ενεργειών, παύσαντος του ελευθέρου Τύπου. Οφείλετε να συλλογιστείτε καλώς την γεωγραφική θέση της Ελλάδας, την γειτνίαση της μετά της Κωνσταντινουπόλεως και της Σμύρνης, και της εις αυτές τις πόλεις ενδεχόμενη αποδημία της ελευθεροτυπίας. Οφείλεται να δείτε, ότι ο ελεύθερος Τύπος, εικοσαετής ήδη τροφή του Έλληνος κατόνησε εις τούτου τόσον αναγκαίος και φυσικώς όσον ο ελεύθερος Τύπος ωφέλησε σημαντικότερα εις το εσωτερικό πάντοτε και μάλιστα εις περιστάσεις εκτάκτους παρουσιάζων εξωτερικώς την Ελλάδα σώμα ζών και αγαπητόν, τόπο δίδοντα πνευματική τροφή. Οφείλετε τέλος πάντων να θεωρήσετε προτιμητέας εις το μέλλον συνεχέστερες των μέχρι τώρα συνήθων καταδιώξεων, εάν ταράττεσθαι επί πολύ εις την ζωή του γραπτού λόγου, αντί της καταργήσεως του.

Σε κάθε περίπτωση δια αυτό περίπτωση ενάντια εκτιμώντας το καθήκον μας και ως δημοσιογράφοι και ως πολίτες, δεν μπορούμε, εκτός να διαμαρτυρηθούμε εναντίον του νόμου και της εφαρμογής του. Την διαμαρτύρηση δε ημών ταύτην παρακατιθέμενα εις τους κόλπους της Ελληνικής κοινωνίας, ενώπιον της Ελληνικής Εκκλησίας, ενώπιον των Εθνών, τα οποία υπηρέτησαν την Ελληνική Επανάσταση. Δεν παύουμε, εάν δεν στρέψουμε τον λόγο προς αυτόν τον Θρόνο, το στοιχείο τούτο ειλικρινούς σεβασμού, της αγάπης και της ελπίδος παντός τιμίου και ειρηνικού Έλληνος· υπό τους πόδας αυτού παρακατιθέμεθα με σεβασμό τους ακολούθους ειλικρινείς λόγους: <<Το Ελληνικό Έθνος δεν πιστεύσει ποτέ ότι ως κεφαλή αυτού η Α. Μ θέλει ενδώσει εις την εφαρμογή τέτοιου νόμου, προνοούσα διά το παρόν και για το μέλλον της Ελληνικής κοινωνίας⁶.

ΤΙ ΚΗΡΗΤΕΙ Ο ΑΙΩΝ

1843

Όταν εύρισκε τριγύρω δεσμά, αίσχη και βασάνους,

Την Ελλάδα του ο Έλληνα ύψωνεν εις τον Θεόν,

Κ' έφευγε την αδικίαν, κ έφευγεν τους Μουσουλμάνους

⁶ Εφ. Αιών φ. 114, 22 Νοεμβρίου 1839

Εἰς τὸν ἅγιον Ναόν

Εἰς αὐτὸν τὴν εὐνομίαν, τὴν ἐλευθερίαν, μόνον

Ἐδιδάσκετο εἰς πᾶσαν εὐαγγελικὴν σελίδα,

Καὶ τὸ δόγμα τοῦ ἀκούων εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων, ονειρεύετο προγόνους, ονειρεύετο Πατρίδα.

Ἀπὸ τὸν ναὸν ἐχύθη ἀποστάτης ἐμπεόμενος

Ὡς ὁ Λάζαρος δε μὲν ἀνεστήθη καὶ τὸ γένος, καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ πρώτου στρατιώτου στολὴν βάλλει, καὶ εἰς σωρῶν πυριτοβόλων

Τὸ μολύβδι μεταβάλλει

Τῶν μοναστηριῶν ὅλων,

Καὶ εἰς μάχας πολυτόλμους

Τὰς καμπάνας τῶν εἰς ὄλμους·

Ἀλλὰ τώρα ἐκεῖ ὅθεν ὁ ουρανὸν βαύμων Παῦλος

Ἐδειξεν εἰς τὴν γῆν, ὅλην τὸν ἀγνώριστον Θεόν,

Ὡ τῆς λύπης! Ὡ τοῦ αἰσχύους! Παριστὰ μικρὸς τὶς σταύλος

Τῆς καθέδρας τὸν ναόν!

Καὶ ὁ βούλγαρος, ὁ Σέρβος καὶ ὁ Μολδαυός, ὁ Βλάχος

Τὴν ἁγίαν Σοφίαν τὴν ζητεῖ ἐδῶ εἰς μάτην·

καὶ φωνάζει ἐπιστρέφων εἰς τὴν γῆν τοῦ ὅσον τάχος

<<τὸ Ἑλληνικὸν δὲν εἶναι αὐτό· εἴμουν εἰς ἀπάτην

<<Ἔρχονται Ἰησοῦται καὶ ἀγέλαι καλλουκίνων, καὶ ἀντίπαλοι τῶν, τέκνα τῶν

Λουθήρων καὶ Καλβίνων, καὶ ζητοῦσι τὴν Ἑλλάδα λάφυρον τῶν ὁ καθεὶς,

Τὴν Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας ὁ Θεὸς σταυρωθεὶς

Τὴν πανηλουμένην γλῶσσαν ἔλαβεν εἰς τὰς γραφὰς τοῦ

Κ' ἔστειλε τοὺς φιλοσόφους εἰς τὰ ἔθνη κήρυκας τοῦ.

Ο Αιών αυτό κηρύττει· θέλει, θέλει την Θρησκείαν,

Πλην και την ωραίαν άμα κόρην την ελευθερίαν.

Εύχεται, καθώς το πάλαι,

Ενωμένα της Ελλάδος αι Θεαί αν αι μεγάλοι

Με το λάβαρον να τρέχουν του μεγάλου Κωνσταντίνου

Από άκρων του Ταινάρου μέχρις Ευζείνου.

Ο Αιών ζητεί και πάλιν

Την μητέρα των πλατώνων των Περικλεέων, μεγάλην

Και μεγάλην ως προς το πάλαι, όταν ήσαν σύνορα της

Νείλος, Δούναβης κ' Ευφράτης

Όταν Ρώσοι, Άγγλοι, Γάλλοι και έθνη θηλάζαν μεγάλα

του Χριστού και του Σωκράτους εις τα στήθη της το γάλα

Όταν ένας άγιος της έθετε προς την Ταμίζαν,

Άλλος προς την Συκουάναν,

Προς του Τάναϊν ο τρίτος, του Θρησκεύματος την ρίζαν,

Κ' ενταύτω οι λόγιοι της τρέχοντος εις την Τοσκάναν

Ηναπταν εκεί τα πρώτα

Της σοφής Ευρώπης φώτα

Αλλά πόποτε ακούσθη, αλλά δίδεται ποτέ, κύριοι Συνδρομηταί!

Η Εφημερίς μου τόσα να εκφράζει υψηλά

Τορνευμένα και καλά,

Κ' εις εμέ τον ασκήνον της και πιστόν διανομέα

Να μην δώσατε καν τώρα δύο τρίδραγμα γενναία;

*Ο διανομέυς του Αιώνος*⁷.

Τα αιτήματα του Τύπου

05 Νοεμβρίου 1839 ημέρα Κυριακή

*Την μεγάλη ιστορική πράξη την 11 Οκτωβρίου θεωρούμε ως το αριστούργημα της προόδου του παρόντος Αιώνος. Θέλει να χρησιμεύσει αυτή η πρώτη ύλη λαμπροτέρων και γενικών αποτελεσμάτων. Κατά της θείας πρόφασης, κατά του αληθινού προορισμού του ανθρώπου. Ας μην αγανακτεί κανείς, ότι η αλλοίωση αυτή δεν προηγήθηκε του 1821. Θέλει ενεργηθεί, ότι υπάρχει αποφασισμένο και γρήγορα οι Έλληνες οι οποίοι αιματοκυλίσθησαν επί αυτό υπέρ της μόνης ευνομίας τους, θέλουσι να δούν λαμπρυνόμενο το Βασιλικό αυτών Θρόνο μέσω του συστήματος της Αντιπροσωπείας. Τιθέμενοι οίς την αυτήν του συνταγματισμού ποιίμνην κατά τους έκπαλαι παραδιδόμενου προορισμού του 1840. Τότε ο Θρόνος θέλει γνωρίσει την αληθινή ισχύ του. Τότε ο Έλληνας θέλει αισθανθεί μόνιμο την ασφάλεια της ζωής, της τιμής και της ιδιοκτησίας του. Τότε καθ' όλην την Ανατολή θέλουσι εκχύσει πάσαν συνταγματικό Βασιλέως ούκ απολεσθήσεται στο τέλος*⁸.

ΜΟΝΑΡΧΙΑ

24 Ιουλίου 1843 ημέρα Σάββατο

Η ΜΟΝΑΡΧΙΑ

Ωμολόγητε πλέον υπό του έσω και έξω κόσμον παραδεδομένη όλως η κοινωνία των Ελλήνων εις την διάκρισιν κυβερνήσεων εγωιστικής, εις σύστημα πολιτικών επαπιλούν την διάλυσιν ταύτης. Καμμίαν περί της ιδέας αυτής δεν υπάρχει αμφιβολία καμμία δεν δύναται να παραταχθεί λογική αντίθεσις κατά της ιδίας. Ποίος δ' υπήρξεν ο σκοπός το Ελληνικού Αγώνος και της κοινωνικής ενεργείας του Έθνους.

Ανατραφέν εις διαστήματι τόσων αιώνας διά του ανατολικού Χριστιανισμού με το γάλα της ελευθερίας και της ισότητος, το Ελληνικόν Έθνος ανέστη τέλος πάντων διά της μεγαλυτέρας αφοσιώσεως και θυσίας προθέμενον να πραγματοποιήσει τα κοινωνικά ταύτα δόγματα, τον σκοπόν της ενεργείας του κατά την προσωπικότητα και μέθοδο του. Αλλά το Έθνος αυτό ενδομύχως επίστευε και πιστεύει, ότι η αναρχία δεν δύναται, να οικοδομήσει την Βασιλείαν του Θεού επί της γής, αλλά μόνον Κυβέρνηση στηριζόμενη επί του νόμου του καθήκοντος και της αφοσιώσεως Κυβέρνηση στηριζόμενη επί του Θείου ρητού, <ο θέλων πρώτος είναι έστω πάντων έσχατος.

⁷ Εφ. Αιών, φ. 408, 1 Ιανουαρίου 1843

⁸ Εφ. Αιών, φ. 109, 5 Νοεμβρίου 1839

Δια του λόγον αυτός εδέχθη την Μοναρχίαν ως ισχυράν και μόνιμον, ως Κυβέρνηση δυναμένην να διευθύνει και να υπηρετήσῃ προς τον υψηλόν σκοπόν τούτου. Ούτως, εν όσω αύτη συνταυτίζεται με τον σκοπόν αυτόν, ζητούσα την πραγματοποίησιν του όχι μόνον νομιμοποιείται, όχι μόνον υπάρχει εθνική, αλλά αναγνωρίζεται ηθικωτάτη και χριστιανικωτάτη, ως εκπληρούσα την πολιτικήν αποστολήν της. Η πολιτική ενός Έθνους συνίσταται εις την διεύθυνση της ζωής και του πνεύματος του, εις την πραγματοποίησιν του σκοπού των ενεργείας του τότε δύναται να ειπεί η πολιτική, ότι συνεμορφώθη· τότε δύναται να ειπεί, ότι ελησμόνησεν εαυτήν ως ελησμόνησε το Ελληνικό Έθνος τον ευατό του. Τότε δύναται να ειπεί ότι ενέργησε και ενεργεί, προς το συμφέρον του Ελληνικού Έθνους, ως ενήργησε τούτο διά θυσιών και της αναστάσεως του προς όφελος του Χριστιανικού πολιτισμού. Τότε τέλος δύναται να καυχηθεί και να είπη, ότι δεν στηρίζεται επί της περιφιλαυτίας ή ήτις συνιστά το κοινωνικό κακόν αλλά επί της αφοσιώσεως και θυσίας, ήτις συνιστά το κοινωνικό αγαθόν, μόνον βάσιμον κοινωνικό δόγμα του Χριστιανισμού.

Κατά δυστυχίαν όμως η ιστορία της Ελληνικής Μοναρχίας μαρτυρεί όλος το εναντίον. Εις εκάστην των πράξεων της δεν έλαβε ποτέ ως βάση το κοινωνικό αγαθόν αύτη, άλλο το ατομικό συμφέρον, εκ του οποίου πάντοτε αναχωρεί και εις το οποίον πάντοτε λήγει. Επί της σημασίας της δεν φέρει εγκεχαραγμένην την ιδέαν του καθήκοντος, της αφοσιώσεως και της θυσίας, ως απαιτεί ο σκοπός της αναστάσεως του Ελληνικού Έθνους και ο νόμος του χριστιανισμού, ως άλλοτε είπομεν, αλλά τας αντικοινωνικάς αρχάς. Όλα τα στοιχεία του Μέσου αιώνος, η δυναστεία μου, το δικαίωμά μου, τα συμφέροντα μου, **το Κράτος είμαι εγώ**. Ούτως είδε και θεωρεί τους ανθρώπους ως τόσα όργανα ως τόσα νομίματα. Δη' αυτήν ο κοινωνικός οργανισμός άλλο δεν πρόκειται ειμί μηχανισμός τις, καθιστών υποχειρίους τους πολίτας. Τοιούτου είδος κυβερνήσεως, αποχωριζόμενον από τον κοινωνικόν σκοπόν του Ελληνικού Έθνους, δεν δύναται να υπάρξει ούτε ισχυρό, ούτε διαρκές. Αναπόφευκτον εξαγόμενον θέλει είσθαι η διαίρεσιν τους Έθνους εις τάξεις εχθρικές. Το <<Διαιρεί και βασιλεύει είσθαι η φυσική σημαία του και η αναγκαία συνθήκη της διατηρήσεως του.

Τωόντι τοιούτον Κυβερνητικόν σύστημα διέπει την Ελλάδα, και προς τούτο αρκεί τις να ρίψει εν βλέμμα εις την κοινωνική μας κατάστασιν. Εις αυτήν δεν παρίσταται ένεκα του ξενικού πνεύματος η αφοσίωσιν ως παράδειγμα και ως αρχή γενική ενεργείας. Εις αυτήν δεν υπάρχει πρόνοια, όπου η παρούσα γενναία οφείλει να εργάζεται διά την επερχόμενιν όπου τα συμφέροντα πρέπει να υπάρχωσιν αρμονικώς διατεταγμένα, όπου έκαστος δύναται να διοικείται ειρηνικώς και ησύχως εις την οφειλομένην προς αυτόν λειτουργίαν, όπου το λογικό των αδυνάτων οδηγείται δι' εκείνου των δυνατών, και η ικανότης εκάστου εκτιμάται κατ' αξίαν. Εξ εναντίας εις αυτήν ο εγωισμός διατελεί παραδιδόμενον εις τας εμπνεύσεις του· εις αυτήν η παρούσα γενναία κόπτει το δέντρο τοσούτων προσπαθειών και αγώνων, διά να καταφάγη εγωιστικών τον καρπόν· εις αυτή η επιστήμη δεν έχει κοινωνικό σκοπό, και οι ισχυροί δεν γίνονται ωφέλιμοι εις τον ιδίον ευατόν των.

Η κατάσταση αυτή υπάρχει πραγματικά· δεν έχει χρεία αποδείξεων.

Το Ελληνικόν Έθνος, προς το παρόν κατακερματισμένον δυστυχώς, δεν δύναται να φθάσει εις την πολιτικήν του ενότητα, ως απαιτεί το ενωτικό δόγμα του, η ευτυχία και το μέλλον του ειμί διά της Μοναρχίας, ήτις ως προς τούτο θεωρείται η άγκυρα της σωτηρίας του. Αλλ' αυτή έπραξε την πρώτην αντιπονητικήν πράξιν, αποσπώσα την Ελληνική Εκκλησία από της Μητρος της, και δίδουσα ούτω τον πρώτον κτύπον εις τον μόνον δεσμόν του ενόνοντα την ελευθέραν με την υπόδουλο Ελλάδα. Εντεύθεν προέκυψαν η ψυχρότητα μεταξύ αυτής και ημών, και η Κυβέρνηση επομένως αντέβη εις την ουσιωδέστεραν φάση του σκοπού της ενεργείας της Ελληνικής κοινωνίας, την αδελφότητα, ψυχρότης, ήτις καθημέρα επαυξάνει. Η Θρησκευτική επιβουλή ενεργεί αναφανδόν και ασυστόλως προς διάλυσιν της κοινωνίας, αμεριμνούσης της Κυβερνήσεως και παραμελούσης οργανισμόν εκκλησιαστικόν σύμφωνον με την παράδοση της Εκκλησίας.

Την Μοναρχίας θέλομεν, αγαπώμεν σεβόμεθα αλλά καθήκον αυτής πρόκειται να αποδίδει και εις ημάς αυτούς τα ίσα. Εκτιμώμεν το Εγώ αυτήν και την προσωπικότητα της· αλλά αυτή επίσης πρέπει να εκτιμά το Ημείς και της ιδικήν μας. Εάν ημείς δεν συναισθανόμεθα την αξιοπρέπεια και την προσωπικότητα μας, δεν ηθέλαμεν αποτεινάξει τον ζυγόν του απολυτισμού και του δεσποτισμού· εάν ημείς δεν εννοούμεν το πνεύμα της ελευθερίας και της ισότητος του Χριστιανισμού, δεν ηθέλαμεν αναστηθεί. Αφ' ού άρα ανέστημεν διά τοιαύτης συναισθήσεως και φρονοήσεως, αφού συναισθανόμεθα την αξιοπρέπεια μας, και προς τούτοις ανετράφημεν διά το διάστημα δέκα περίπου ετών με του συνταγματισμού τα δικαιώματα, την σήμερα επί της Μοναρχίας οφείλομεν να πραγματοποιήσουμε τον σκοπό της ενεργείας μας, πρέπει να λάβωμεν μέρος εις την πραγματοποίηση του κοινωνικού μας σκοπού πρέπει το Εγώ και το Εμείς ομού να συντάξωσι την κοινωνική Βίβλο τον καταστατικόν νόμον, διά να προκύψει η απαιτούμενη αρμονία, μεταξύ της Κυβερνήσεως και των Κυβερνωμένων· πρέπει το Μοναρχικόν Εγώ να αναγνωρίσει τα πολιτικά μας δίκαια, διά να προκύψει εντεύθεν η ισότης, ήτις αναγκαίων θέλει επιφέρει την χρειώδη και ποθούμενον συμφιλίωση μεταξύ αυτού και ημών.

Επιφυλαττόμεθα δε να πραγματευθώμεν περί του αληθινού την παρούσαν εποχήν νομοθεσίας⁹.

⁹Εφ. Αιών, φ.456, 24 Ιουλίου 1843

14 Αυγούστου 1843 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Εγκύκλιος μυστική εξεδόθη προς την χωροφυλακήν των επαρχιών, αναφέρουσα, ότι ραδιούργοι τινές εις τας επαρχίας διαδίδουσι προσβολές κατά του ιερού προσώπου της Αρχής και κατά της Κυβερνήσεως, και διατάτουσα να ληφθεί σύντονος και δραστήριος φροντίς, διά να ανιχνεύονται οι τοιοῦτοι αμέσως.

Εν πρώτοις ουδόλως πιστεύομεν, ότι υπάρχουσιν άνθρωποι κατά την Ελλάδα πρόθεσιν έχοντες προσβολάς εναντίον ενός προσώπου εις το οποίον υφίσταται το στοιχείον της κοινής ειρήνης και ευημερίας υπό την αιγίδα του Ελληνισμού και της συνταγματικής νομοθεσίας. Το σέβας του, την υπακοήν του προς την Αρχήν έδειξεν άχρι τούδε ο Έλλην μ' όλην του ζηνισμού την καταπίεση μ'όλην την προ χρόνων προμηννομένης αθλιεστάτην ήδη κατάστασίν του. Απόδειξη η επικρατούσα αυθόρμητος ησυχία. Αν δε οι άνθρωποι εξηγώνται παράπονα μάλλον ή ήττον πικρά ένεκα ταύτης της καταστάσεως των, ένεκα του σκοτεινού μέλλοντος, το οποίον τοις παρουσιάζεται εναντίον των Κυβερνόντων Υπουργών και άλλων, θεωρείται τούτο ως προσβολή κατά του ιερού προσώπου της Αρχής; Πρέπει και αυτά τα στόματα των να κλείσωσι καθιστάμενοι άφωνοι ιχθύες; Πρέπει και τα παράπονα των να μη λέγωσι; Τοιαύτα μέτρα άλλοτε ίσως ανεκτά εις εποχάς βίας και καταδυναστείας, κατά του παρόντα όμως αιώνα δεν δύναται να θεωρηθώσι με καρδίαν ψυχράν, καθιστάμενα η πρώτη των ταραχών και των ανωμαλιών εστία.

Αλλά δεν πρόκειται μόνον, ότι διαβάλλονται οι Έλληνες και εις την περίπτωση ταύτη εκ μέρους ευτελών τινών ανθρώπων θηρευόντων συστάσεις· η περί της καταμηνύσεως των υποτιθεμένων υβριστών εγκύκλιος ανοίγει το μεγαλύτερο εις τους διεφθαρμένους στάδιον των εκδικήσεων και των συκοφαντιών, των οποίων την μάστιγα δεν θέλουσιν αποφύγει βεβαίως αι χρηστοί πολίτες. Τοιούτο στάδιον συκοφαντιών ηνοιχθη επί του 1833, και ανανεούται κατά δυστυχίαν επί του 1843. Ήδη πολιτικός θέλει να προσβάλει τον ανώτερό του, όστις εν γένει πνέει εκδίκηση οποιανδήποτε κατά του άλλου ή δη' αιτίας ιδιαίτερας ή δη' επιτοπίους διαφοράς, πρόχειρον έχει μέσον του να εξαφανίσει αυτόν από του προσώπου της Αρχής και της Κυβερνήσεως. Άλλοι ας είπωσιν, αν ηδύνατο να φέρωσι εις το Κράτος βλάβην περισσοτέραν οι χειρότεροι των εχθρών της παρά τους συντάξουσι τοιαύτης εγκυκλίου. Εις ημάς δε απόκειται να είπωμεν προσέχεται συμπολίτες διά να μη γίνητε το άδικο θύμα τοιούτου αλόγου μέτρου¹⁰.

¹⁰ Εφ. Αιών, φ. 462, 14 Αυγούστου 1843

8 Φεβρουαρίου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο Σωτήρ κατηγορεί την Αθηνά ότι κατηγορεί τον κ Ρίζο ο οποίος είναι μέλος μίας φατρίας είναι όργανου αυτού. Η Αθηνά από την πλευρά της απαντάει πως ποτέ της δεν έγινε υποχέριο κανενός και ότι πάντοτε υποστήριζε το Έθνος των Ελλήνων και κανενός άλλου. Ο Σωτήρ διαπιστώνει ότι η ελευθεροτυπία καταργείται και όπως η Αθηνά κατηγορεί τους Βαυαρούς για αυτήν την κατάσταση και συγκεκριμένα τον Αρχιγραμματέα, όμως σε αυτό έπαιξε ρόλο και ο κ Ρίζος ο οποίος υποστήριζε την Τυποκτονία στον Τύπο. Η Αθηνά απαντάει από την πλευρά της ότι δεν έχει ανάγκη καμία Συμμαχία με κανέναν για την προστασία της ελευθεροτυπίας διότι ο μόνος σύμμαχος γι' αυτόν τον σκοπό είναι ο μέγας προστάτης και ο μέγας φύλακας των εθνικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ο οποίος σέβεται την κοινή υπόληψη και την Ελευθερία των Ελλήνων είναι ο Βασιλιάς Όθωνας, ο οποίος αποτελεί τον εγγυητή της ελευθεροτυπίας απέναντι στον δόλιο Αρχιγραμματέα¹¹.

Βλέπουμε ότι ο Σωτήρ προσπαθεί να κάνει μία ύπουλη επίθεση στην εφημερίδα Αθηνά ότι συνεργάζεται δηλ. με τον κ Ρίζο ο οποίος μαζί με τον Άρμανσπεργκ προσπαθούν να καταργήσουν την ελευθερία του Τύπου ενώ στην πραγματικότητα η Αθηνά παραμένει ελεύθερη από κάθε εξωγενή παρέμβαση των φατριών, και είναι μόνο πιστή στο Έθνος. Η απάντηση η οποία δίνει μας αποτυπώνει και την εικόνα την οποία είχε ο συντάκτης της Αθηνάς για τον Όθωνα, τον οποίο τον θεωρεί εγγυητή της ελευθερίας γενικότερα και του Τύπου ειδικότερα, ταυτόχρονα τον βλέπει ως προστάτη από κάθε ξένο είτε είναι ο κ. Ρίζος είτε ο Σωτήρ είτε ο ίδιος ο Αρχικαγκελάριος.

24 Αυγούστου 1841 ημέρα Κυριακή

Οι Έλληνες ζήτησαν Βασιλέα νέο, δίκαιο, φιλόδημο, γενναιόφρονα, και η Θεία πρόνοια, η χειραγωγούσασα μεγάλη το Έθνος τούτο, εισάκουσε τις δεήσεις αυτών. Ο Βασιλεύς είναι εκ Φιλελληνικής οικίας και Έθνους αρχαίον, χρηστού, φιλελληνικού τον οποίον η εύνοια και η αντίληψη δύναται να βοηθήσει τον Ελληνικό λαό στην κατόρθωση εκείνων των μεγάλων ελπίδων ανεπιφθόνως και ανερίστως. Η Γερμανία θέλει ωφεληθεί τότε παρ' αυτού άλλως πως και όχι διά της κατακτήσεως ή της καταθλίψεως. Ο Ηγεμών σας αγαπά, φίλοι Έλληνες πρώτων η πρεσβύτερος υμών αδελφός και ως κεφαλή και άγκυρα της κοινωνίας σας. Ζητήσατε να διορθώνει απαύστως τις ελλείψεις σας και να θεραπεύει τις πληγές σας διά της εθνικής εκπαιδεύσεως, της ελευθερίας του λόγου, της σταθερής πίστεως του προς το δίκαιο εκάστου των υπηκόων και το γενικό του Πανελληνίου συμφέρον. Θέλετε να μη ζητούνται οι ξένοι ως αναγκαίοι εις την κοινή της Πατρίδας σας υπηρεσία, ούτε παρά του ηγεμόνος ούτε παρ' ημών αυτών; Υπηρετήσατε εσείς την αυτόνομο πολιτεία σας διά των εθνικών και προπατορικών αρετών, τουτέστι πιστώς, νομίμως, τιμίως,

¹¹Εφ. Αθηνά, φ. 309, 8 Φεβρουαρίου 1836

ευσυνειδότης, κοινωφελής· τούτο και όχι άλλο ζητούν, και πρέπει να ζητήσουν ο Ηγεμών, οι Έλληνες και οι ξένοι παρ' αλλήλων και παρά πάντων ανθρώπων, παραχωρούντες άσμενοι πάσαν όσα θέλει έκαστος, πίστη και αγάπη προς τον Ηγεμόνα, ευπείθεια και σεβασμό προς την Κυβέρνηση, ελευθερία και παρρησία εις τον λαό, αδελφική σύμπραξη τούτου και του Ηγεμόνος προς τον αυτόν κοινό σκοπό, την του όλου ευδαιμονία και ευκλεία πάσα τέλος φιλοφρόνηση και περιποίηση προς τους ξένους και μάλιστα τους φιλέλληνες και τους ωφελίμους όντες εις την κοινή του Τύπου πράγματα. Η μητέρα Ελλάδα δια τις αναμνήσεις, την γλώσσα, την γεωγραφική θέση και μορφή και του ιδιάζοντα της εν αυτή κατοίκων χαρακτήρα είναι ίσως ο μόνος της οικουμένης τόπος, ο μη συγχωρών το αμαρτάνι, ούτε εις τους άρχοντες ούτε εις τους αρχομένους, ούτε στους ξένους. Η συχνή και καρτερά πάλη των μερικών συμφερόντων, εσωτερικών και εξωτερικών, ήτοι εντοπίων και ξενικών, και η εντεύθεν προκύπτουσα εκ του αντιπαθούντος ανάγκη της δικαιοσύνης διά την εύρεση και τήρηση του κοινού συμφέροντος προάγει εδώ πάντοτε την ελευθέρα ευνομία, εξ ην γεννώνται μεγάλοι άνδρες και αριστουργήματα. Ο Βασιλεύς Όθων φυλλάτων άθικτον, σώαν και άμικτον την Ελληνική φυλή εν τοι έθνεσι θέλει αποτελέσει αυτή, εάν θέλει αληθώς φίλη και αδελφή της Γερμανίας κατά φύσιν των πραγμάτων και όχι εξ απάτης των λέξεων, οποίαν εθήρευσαν πολλάκις οι άσοφοι της αντιβασιλείας πράξεις. Αδελφική αγάπη μεταξύ αδικούντος και αδικουμένου δεν υπάρχει ποτέ, εμπόδιο της Ελληνικής γης ουδέποτε ουδαμώς. Αδικείτε δε ο Έλλην συμμιγνόμενος άκων μετά των ξένων εθνών και αρχόμενων υπ' αυτών. Ο Έλλην αγαπά την φυλή και την αυτονομία του όχι λιγότερο, αλλά και πολύ πλέον, παντός αλλογενών ανθρώπου δικαιώματα εις την Εθνική ύπαρξη και την αυτονομία εκ των προγόνων και εκ συμφορών και εκ των τελευταίων αγώνων του. Εάν ο ξένος τιμά και αγαπά τα δύο ταύτα του Έλληνος αγαθά, είναι παντοτινός φίλος του και άνευ γραπτής συνθήκης. Εάν ο ξένος και αυτός ο Έλλην πράττει εναντίον, είναι παντοτινός του Έλληνος εχθρός¹².

ΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

18 Αυγούστου 1843 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αναγινώσκομεν εις τον Αριθμ' 46 της Καρτερίας

Εάν υπήρξε ποτέ ανούσιος καταδίωξη εφημερίδος, είναι η κατά του Συντάκτη του Αιώνος ενεργουμένη ήδη διά το άρθρον η Μοναρχία. Ποία αφορμή της τοιαύτης καταδιώξεως, ουδείς δύναται να εννοήσει. Μόνος ο Εισαγγελεύς τας Πρωτευούσης συνήθισε, ως φαίνεται να βλέπει παντού και πάντοτε εγκλήματα εις τον Τύπου, μόνος αυτός θεωρεί επιλήψιμον το άρθρον εκείνο το οποίο άλλοτε δεν περιέχει

¹² Εφ. Αιών, φ. 463, 18 Αυγούστου 1843

ειμή ορθοτάτης θεωρίας και εξηγήσεν ευγενών αισθημάτων τοιούτου βεβαίως έπρεπε να είναι το αποτέλεσμα της παραδειγματίστου ομονοίας του Τύπου· ήτο λέγομεν επόμενο κατά πάν βήμα του να προκαλεί την οργή της Εξουσίας. Εάν και αυτή η ανάπτυξη των επιστημονικών θεωριών και αυτή η έκφραση των αισθημάτων και αυτή η εξήγηση των άλλων αληθειών είναι εγκλήματα, προβλεπόμενα από τον περί Τύπου Νόμου, τότε πρέπει να αφεθώμεν απάπαντες εις το χάος και ως τυφλοί να τρέχωμεν κατόπιν ο εις τον άλλον, οδηγούμενοι από τυφλούς. Αλλ' όχι η αλήθεια είναι μία θέλει πάντοτε, κηρυττόμενη, θριαμβεύει. Μολοντούτο δεν θέλουμε να απελπισθεί ο κ Ιωαννίδης διά τα κατορθώματα του: Πολλά είναι τα θύματα της δημοσιότητας τα οποία μεταξύ άλλων πλεονεκτημάτων τα οποία ευρίσκει εις αυτόν η συνοδεία του Γραμματέως της Δικαιοσύνης ως τίτλους της και ας εξακολουθεί υποτασσόμενος και καταδιωκόμενος του Τύπου. Αναλόγως όμως της θέσεως του ο φόρος του είναι πολύ μεγάλος!¹³

20 Αυγούστου 1839 ημέρα Κυριακή Κύριο άρθρο

Εάν κάποιος ξένος περιηγητής έρθει στην πρωτεύουσα των Αθηνών, για να γνωρίσει μέχρι ποιου βαθμού τιμάται η ηθική από μερικούς είναι στην πραγματικότητα περιττό, ότι νομίζουμε ότι είναι σαν να διευθύνει τέτοια περισσότερα από το δημόσιο κατάστημα της Μεδρεσέν. Γενική και οριστική ιδέα θέλει λάβει, όταν τώρα πλέον ο Δημοσιογράφος είναι σύννοικος με τους ληστές, τους κλέφτες, τους, τους βιαστές, τους κηβδηλοποιούς των υποδίκων των καταδίκων σε θανατική ποινή, των καταδίκων εις διά βίου δεσμά κτλ.

Αλλά ω άνθρωποι της ημέρας! Συνέλθετε πλέον και διορθώστε τις ελλείψεις σας. Αντί του να καταδιώκετε την διανοητική εργασία φροντίστε να γνωρίσετε τι είναι ηθική και τι ανηθικότητα, τι είναι το βλαβερό συμφέρον προς το Έθνος και τον Θρόνο. Μην επιβουλεύεσθε τον Τύπο, τον οποίο αγαπούν οι Έλληνες, όσο αγαπούν την Ελευθερία, την ευνομία και την Θρησκεία τους. Είδατε πλέον μέχρι τινός βαθμού απέχθειας φθάσατε θεωρούμενος μέσω των βίαιων πράξεων σαν και μάλιστα τη δουλική υποταγή σας στην αυθαιρεσία. Αντί του να καταπνίγετε την φωνή του Τύπου, φωτίζετε τον αγαθό Βασιλέα ως προς την γενομένη σπατάλη του δημόσιου πλούτου, και τις καταχρήσεις πολλών υπαλλήλων. Αντί του να δαπανάτε τον πολύτιμο καιρό σας επινοώντας νόμους καταχθονίους και ζημιώδεις, εξηγήσατε προς του Έθνους, για να την ελευθερώσετε από την βαριά ευθύνη των πράξεών σας. Αν υπήρχαν οι Αντιπρόσωποι του Έθνους γύρω από τον Θρόνο, βεβαίως τα γενέθλια του περί Τύπου νόμου του 1837 και άλλων τέτοιων δεν θα θελήσατε να μνημονεύονται ως εκείνη την περί διαλύσεως των στρατευμάτων και κάποιων συνθηκών, για όσο καιρό καταβροχθίστηκε το δάνειο. Στηριζόμενοι μόνο στην καλή θέληση του Βασιλέως και την ευσυνειδησία των περισσότερων δικαστών και Εισαγγελέων οφείλεται, και όχι σε εσάς, η μη πλήρης εφαρμογή τούτο. Αν πείστηκε, ότι είχε τόσο μεγάλη χάρη και τόσο υπερφυσική δύναμη, ώστε να κατεβάσετε

¹³Εφ. Αιών, φ. 463, 18 Αυγούστου 1843

την σελήνη προς τα κάτω, πεισθείτε τότε, ότι μπορείτε να περιβάλλετε Έθνος των Ελλήνων με τον βρόχον της αυθαιρεσίας και του ολέθριου απολυτισμού, οι κακές συνέπειες του οποίου περιμένουν και εσάς και υπάρχοντες και μη υπάρχοντες στα πράγματα. Θέλει έλθει, σας βεβαιώνουμε η ώρα κατά την οποία με δάκρυα στα μάτια θέλετε προστρέξει και πάλι στο Έθνος και την Δημοσιότητα, αλλά τότε θα βρείτε εντελώς νεκρά την Δημοσιότητα, ή ημιπεθαμένη και μόλις που θα μπορεί να σας αποτίνει μία μόνο φωνή ((Εμπαίχεται και κάπηλοι των αρχών σας, διώκτες των εργασιών του νοός, Ήφαιστοι των αλυσών της αυθαιρεσίας δώσατε δίκη των πράξεων σας¹⁴)).

Στο φύλλο της 20 Αυγούστου 1839 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνας κατακρίνει τους νέους νόμους περί Τύπου οι οποίοι εφαρμόζονται από την Κυβέρνηση των Βαυαρών και οι οποίοι στοχεύουν στο να περιορίσουν την ελευθεροτυπία στο Βασίλειο της Ελλάδας. Όπως μας αναφέρει ο Συντάκτης του Αιώνα τόσο ο Λεβίδης συντάκτης της Αθηνάς όσο και ο Σοφιανόπουλος συντάκτης του Αιώνα άρχισαν να διώκονται ποινικά καθώς ο νέος νόμος περιορίζει πάρα πολύ αυτά τα οποία επιτρέπονται να γράφονται στα φύλλα τους. Οποιαδήποτε αναφορά εναντίον των Βαυαρών και ειδικά της Κυβέρνησης αυτών θα θεωρείτε σοβαρό παράπτωμα το οποίο θα οδηγεί στην φυλακή. Οι δύο αντιπολιτευόμενες εφημερίδες εξάρουν τον νέο Βασιλιά όμως δεν μπορούν να μην εμφανίζουν και να αναφέρουν τα προβλήματα και τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών οι οποίοι κυβερνούν απολυταρχικά το Βασίλειο. Ακόμα ο συντάκτης του Αιώνα θεωρεί πως αυτός ο νόμος θα αποτελέσει ευτελή πρόβλημα για τους ίδιους τους Βαυαρούς καθώς η ελευθεροτυπία και η ελευθερία εν γένει είναι πολύ αγαπητή στον Λαό των Ελλήνων οι οποίοι θα πάρουν το μέρος της Εφημερίδας και όχι της Κυβέρνησης. Επιπροσθέτως θεωρεί ότι όταν θα έρθει η ώρα να υπερασπιστούν τον εαυτό τους για την απολυταρχική διακυβέρνηση τους θα αναζητήσουν βοήθεια στον Τύπο που σήμερα τόσο πολύ πολεμούν, όμως τότε δεν θα έχει απομείνει τίποτα από την σημερινή δημοσιογραφία καθώς ο Τύπος θα έχει πεθάνει σύμφωνα με τους νέους νόμους τους οποίους επιβάλλουν. Έτσι οι Έλληνες δεν θα έχουν άλλη επιλογή θα τους εκδιώξουν από την χώρα τους και αυτοί δίχως να έχουν την ευκαιρία να απολογηθούν μέσο κάποιου μέσου θα μείνουν μια για πάντα και τα φρονήματα στα μάτια των Ελλήνων τους οποίους κυβέρνησαν με απολυταρχικό τρόπο.

2 Μαΐου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς κάνει λόγο για τους νόμους περί Τύπου οι οποίοι είχαν επιβληθεί από τους Βαυαρούς και συγκεκριμένα από την Αντιβασιλεία σε προηγούμενα χρόνια και στα τωρινά πάλι από τον Άρμανσπεργκ. Ουσιαστικά εξάρει την ελευθερία για την οποία πολέμησαν οι Έλληνες και οι οποίοι

¹⁴ Εφ. Αιών, φ. 91, 20 Αυγούστου 1839

έκαναν τόσες θυσίες. Η ελευθερία αυτή τώρα καταπατείτε από τους Βαυαρούς, καθώς αυτοί περιορίζουν την ελευθερία διακίνησης των ιδεών μέσω της απαγόρευσης της ελευθεροτυπίας. Πιο συγκεκριμένα αξίζει να σημειωθεί ότι μέρος της Ελευθερίας είναι η παρησία η οποία σημαίνει ότι ο καθένας είναι ελεύθερος να λέει ότι θέλει. Η παρησία των Ελλήνων καταπατήθηκε στους αιώνες της δουλείας από τους Οθωμανούς αλλά καταπατάτε και τώρα από τους Βαυαρούς. Ο συντάκτης της Αθηνάς επισημαίνει προς αυτούς ότι αυτό δεν πρόκειται να εφαρμοστεί και ότι αυτοί θα συνεχίσουν να εκδίδουν την εφημερίδα τους¹⁵.

29 Ιουλίου 1836 ημέρα Τετάρτη

Στο συγκεκριμένο φύλλο με αριθμό 356 της εφημερίδας Αθηνάς γίνεται λόγος περί διαταγμάτων περιορισμού της ελευθερίας του Τύπου, το οποίο επέβαλλε η Κυβέρνηση των Βαυαρών προκειμένου να περιορίσει την κριτική η οποία ασκούνταν εναντίον τους. Πιο συγκεκριμένα η Κυβέρνηση προχωρεί σε πιο δραστικά μέτρα προκειμένου να περιορίσει την Ελευθεροτυπία ακόμη και να κλείσει τις εφημερίδες εκείνες οι οποίες την αντιπολιτεύονται. Ως μέτρο ψηφίζει τον τριπλασιασμό της εγγυήσεως του προστίμου το οποίο επιβάλλονταν σε περίπτωση κριτικής προς την Κυβέρνηση των Βαυαρών. Το πιο αξιοσημείωτο στην εν λόγω εφημερίδα είναι ότι μαθαίνουμε, ότι όταν ψηφίστηκε ο συγκεκριμένος νόμος περί περιορισμού της ελευθεροτυπίας και τριπλασιασμό του προστίμου σε περίπτωση μη τήρησης των κανόνων της εφημερίδας απέναντι στην κριτική που ασκούν απέναντι στην Κυβέρνηση των Βαυαρών είναι ότι οι εφημερίδες εκείνες τις οποίες μελετάμε στην εν λόγω εργασία δηλ η εφημερίδα Αθηνά, ο Σωτήρ, η Εθνική, η Εποχή, ο Ταχυδρόμος και η Αναγεννηθείσα Ελλάς¹⁶.

22 Δεκεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Η εφημερίδα ΑΘΗΝΑ ανακοινώνει τους λόγους διακοπής της λειτουργίας της καθώς και τον λόγο της φυλάκισης του υπεύθυνου Συντάκτη τον Ιωάννη Σ Ραζή. Πιο συγκεκριμένα γράφει: *Τα αίτια τα οποία διέκοψαν την έκδοση της εφημερίδας μας, αν και γνωστά, στους κατοίκους της πρωτεύουσας, δεν είναι γνωστά όμως σε όλους εν γένει τους αναγνώστες και συνδρομητές μας, και γι' αυτό βιαζόμαστε να δώσουμε λόγο σε αυτόν για να μην νομίζουν ότι η ρηθείσα διακοπή προήλθε από αμέλεια μας ή άλλον επεναιτόν σκοπό.*

¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 332, 2 Μαΐου 1836

¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 332, 2 Μαΐου 1836

Ο Περί Τύπου Νόμος του Νοεμβρίου του 1837 δεν συγχωρεί στον υπεύθυνο Συντάκτη να υπογράψει το φύλλο εξαιτίας των οποίων καταδικάστηκε. Η Αθηνά η οποία δικάστηκε την 25 Νοεμβρίου, διότι είπε ότι η Ελλάδα κυβερνάται από τα άτομα τα οποία συγκροτούν την Καμαρίλα, καταδικάστηκε ως έπραξε μεγάλο πλημμέλημα. Και πλημμέλημα το οποίο, καθώς στην διάνοια του εισαγγελέα Τριανταφύλη, ήταν τόσο αξιόπεινο, που δεν μπορούσαν να μην παρασταθεί ως τέτοιο ώστε να οδηγήσει σε δίκη για πλημμέλημα και την Αθηνά ή την πλειοψηφία όσων γράφουν σε αυτήν¹⁷.

Η Αθηνά ως αντιπολιτευτική εφημερίδα η οποία ήδη από την ίδρυση της κρίνει και κατακρίνει το έργο της διακυβέρνησης των Βαυαρών ήδη από τα χρόνια της Αντιβασιλείας περιέπεσε πολλές φορές στο <<αμάρτημα>> να κρίνει πολύ σκληρά τους Βαυαρούς οι οποίοι μέσω των Νόμων περί Τύπου τους οποίους έθεσαν ήδη σε ισχύ από τα χρόνια της Αντιβασιλείας αλλά και ο Όθων αργότερα, προσπάθησαν να περιορίσουν την ελευθεροτυπία στο Τύπο, βάζοντας σε αυτήν λογοκρισία προκειμένου να ελέγχουν τον Τύπο και τις ελευθερίες γενικότερα. Μπορεί η Αθηνά να μην εκφέρεται εναντίον του ίδιου του Βασιλιά για τον Νόμο Περί Τύπου και να κατηγορεί την Κυβέρνηση για αυτό. Αλλά ο λόγος τον οποίο προβάλλει είναι διότι θεωρεί τον Όθωνα ότι ουσιαστικά λειτουργεί ως υποχείριο των υπόλοιπων Βαυαρών.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση βάση του Νόμου περί Περιορισμού του Τύπου πέφτει η Φιλελεύθερη εφημερίδα Αθηνά. Η οποία όπως μας πληροφορεί ο συντάκτης της αναγκάστηκε να διακόψει την λειτουργία της για κάποιο χρονικό διάστημα. Όμως η Καμαρίλα δεν έμεινε μόνο εκεί αλλά οδήγησε σε δίκη τόσο την ίδια όσο και τον υπεύθυνο Συντάκτη της τον οποίο οδήγησε ακόμη και στην φυλακή όπου καταδικάστηκε σε τρεις μήνες φυλάκιση¹⁸.

Αυτό που καταλαβαίνουμε είναι ότι η Βαυαροκρατία χρησιμοποιεί κάθε μέσο προκειμένου να περιορίσει τις ελευθερίες της Ελλάδας, μία εξ αυτών είναι ο Τύπος η οποία είναι αρκετά σημαντική προκειμένου να πληροφορείται ο απλός Έλληνας γεωργός τα τεκταινόμενα της Κυβέρνησης των Βαυαρών και τους λόγους για τους οποίους καθυστερεί η χορήγηση Συντάγματος καθώς έχει πέσει κάτω από τον πέλεκυ του νόμου τον οποίο ο ίδιος ο Όθων ο Βασιλιάς της Ελλάδας έχει επιβάλει, κάτω βέβαια από την πίεση της αυλής του η οποία τον ελέγχει.

Διαβάζοντας όλα τα παραπάνω φύλλα καταλαβαίνουμε ότι ο Τύπος κατά την διάρκεια της εποχής της διακυβέρνησης της Βασιλείας από τους Βαυαρούς διώχτηκε. Οι αρχές του φιλελευθερισμού οι οποίες

¹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 579-78, 22 Δεκεμβρίου 1838

¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 579-78, 22 Δεκεμβρίου 1838

διακατείχαν τους συντάκτες και τους εκδότες όταν αποφάσιζαν να ιδρύσουν το εκάστοτε φύλλο της εφημερίδας δεν μπορούσαν να ευδοκιμήσουν σε ένα περιβάλλον δίωξης και περιορισμού της ελευθεροτυπίας. Ο Τύπος ο οποίος ιδρύθηκε στον ελληνικό χώρο κατά την διάρκεια του Αγώνα και ο οποίος είχε ως σκοπό μέσω της πληροφόρησης του να προστατεύει τον ελληνικό λαό δεν μπορούσε να περιγράψει την κατάσταση η οποία εν υπήρχε στο Βασίλειο. Παρόλες όμως τις διώξεις και τους περιορισμούς πολέμησε την Βαυαροκρατία στο μέγιστο βαθμό των δυνατοτήτων του. Διαχωρίζοντας τους Βαυαρούς από τον Όθωνα προσπάθησε να αναδείξει όλες τις αυθαιρεσίες και τις ασυδοσίες των Βαυαρών προκειμένου να ζητήσουν από τον <<Σεβαστό>> Βασιλιά Όθωνα την προστασία του. Όμως ο Όθωνας ήταν απόλυτα ταυτισμένος με τους Βαυαρούς και ψήφιζε Νόμους και Διατάγματα τα οποία περιόριζαν την ελευθερία του Τύπου ειδικά όταν οι αρθρογράφοι επιτίθονταν στον Θεσμό της Βασιλείας και της Απόλυτης Μοναρχίας. Ένα από τα πάγια αιτήματα του Τύπου ήταν η παραχώρηση Συντάγματος το οποίο θα έδινε τις εκτεταμένες ελευθερίες στους Έλληνες ενώ ταυτόχρονα θα στελέχωναν και τον Θρόνο του Όθωνα με Έλληνες. Όμως ο Όθωνας ήταν διαποτισμένος με τις αρχές της Απολυταρχισμού οπότε κάθε αίτημα περί χορήγησης του Συντάγματος έπεφτε στο κενό. Σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούσε να μοιραστεί την εξουσία του με τους Έλληνες καθώς πίστευε ότι είναι ένας Ελέω Θεού Μονάρχης παρόλο που τον είχαν τοποθετήσει στον Θρόνο του Ελληνικού Βασιλείου οι Μ. Δυνάμεις. Η Μοναρχία του Όθωνα και η απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών δεν μπορούσαν να συνυπάρξουν με τις αρχές του φιλελευθερισμού και της ελευθεροτυπίας. Για αυτούς τους λόγους ο Τύπος διώκεται ακατάπαυστα ενώ η Μοναρχία συνεχίζει να κυβερνά με τον πιο Απολυταρχικό τρόπο περιορίζοντας χρόνο με τον χρόνο όλες τις ελευθερίες των Ελλήνων. Ποιος τελικά θα βγει νικητής ανάμεσα στον Απολυταρχισμό του Όθωνα και την ελευθεροτυπία του Τύπου θα το δείξει η ίδια η ιστορία όταν με την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου κατοχυρώθηκε τελικά το πολυπόθητο Σύνταγμα δίνοντας με αυτό τον τρόπο όλες τις ελευθερίες οι οποίες ήταν αναγκαίες προκειμένου να ευδοκιμήσει το Βασίλειο των Ελλήνων. Όμως δεν μπορούμε να μην προσθέσουμε ότι σημαντικό ρόλο ως προς την επίτευξη της Επανάστασης συνετέλεσε ο Τύπος της εποχής ο οποίος μέσω συνεχών άρθρων του καθ' όλα αυτά τα χρόνια της Απολυταρχικής διακυβέρνησης δεν έπαυσε να αιτείται Σύνταγμα.

ΜΕΡΟΣ Α΄: Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Κεφάλαιο 1. ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΜΕ ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Ο Όθωνας κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα δούμε πως ο Τύπος της εποχής και συγκεκριμένα οι εφημερίδες της Αθηνάς και του Αιώνα αποτυπώνουν την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου χρόνο με τον χρόνο, ποιο ήταν το τελετουργικό αυτής και ποια η θέση του Βασιλιά Όθωνα στην μεγαλύτερη εορτή των Ελλήνων. Η μορφή η οποία θα ακολουθηθεί είναι η παράθεση της πηγής και έπειτα εκτενής σχολιασμός προκειμένου να φωτισθούν τα σημεία της έρευνας τα οποία χρίζουν ερμηνείας.

Πιο συγκεκριμένα αξίζει να σημειωθεί ότι ο Όθων ήταν αυτός ο οποίος καθιέρωσε με Διάταγμα τον εορτασμό της εθνικής επετείου της 25^{ης} Μαρτίου το 1838. Γιορτή διπλή καθώς είναι Θρησκευτική λόγω του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου αλλά και πολιτική διότι εορτάζεται η έκρηξη της Επανάστασης του 21'. Θα προσπαθήσουμε να αποδώσουμε πιστά όλο το τελετουργικό της εορτής από τους καθιερωμένους κανονισμούς, την φωταγώγηση της πόλης, την παρακολούθηση της εκκλησιαστικής Λειτουργίας από τον Βασιλιά Όθωνα και την Βασίλισσα Αμαλία, από το τελετουργικό το οποίο ήταν υποχρεωμένοι να ακολουθούν έως και την εικόνα την οποία είχαν οι Αγωνιστές γι' αυτούς. Η άντληση της ιστορικής γνώσης γίνεται κυρίως μέσα από τις εφημερίδες της εποχής γι' αυτό τον λόγο παρατίθενται πριν από κάθε σχολιασμό έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα να απεικονιστούν όσο πιο πιστά γίνεται από τις πρωτογενείς πηγές.

Τέλος η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου αποτέλεσε σημαντική ευκαιρία πέρα από το γεγονός ότι δινόταν η ευκαιρία εορτασμού σε όλους τους Έλληνες να εκφράσουν τα αισθήματα χαράς αλλά και λύπης τους για την Επανάσταση ή για οικεία πρόσωπα που είχαν χαθεί, να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη και την αγάπη τους στο πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα ή σε κάποιες περιπτώσεις και την δυσαρέσκεια τους. Ταυτόχρονα αποτέλεσε αφορμή να λειτουργήσει ως ευκαιρία για τους πρώην Αγωνιστές να ζητήσουν γη, χρήματα ή ακόμη και το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο ήταν πάγιο αίτημα όλων των Ελλήνων να χορηγηθεί την συγκεκριμένη ημέρα προκειμένου η Ελευθερία για την οποία πολέμησαν οι Αγωνιστές του 21' να καθιερωθεί μια για πάντα με την παραχώρηση ελευθεριών και ισονομίας σε όλους τους Έλληνες και στην συνέχεια να αποχωρήσουν οι Βαυαροί από την χώρα. Η Επανάσταση αποτελεί την γιορτή για τον ξεσηκωμό εναντίον της τυραννίας αλλά το Σύνταγμα αποτελεί τον σκοπό της Ελευθερίας των Ελλήνων το οποίο δεν θα μπορούσε να διεκδικηθεί διαφορετικά πέρα από την χορήγηση του από τον ίδιο τον Βασιλιά Όθωνα.

Προτού αναφερθούμε στην συγκεκριμένη πηγή είναι καλό να αναφέρουμε μία αλλαγή η οποία πραγματοποιείται στην Εφημερίδα Αθηνά ήδη από τις αρχές του 1838. Ο τίτλος της εφημερίδας αλλάζει

η Αθηνά από Πολιτική, Φιλολογική και Εμπορική γίνεται Πολιτική και Φιλολογική. Ουσιαστικά δηλ αλλάζει πέρα από τον τίτλο και την θεματολογία της. Εκδίδεται 2 φορές την εβδομάδα κάθε Τετάρτη και Σάββατο.

Στο συγκεκριμένο φύλλο της **26 Μαρτίου 1838 ημέρα Σάββατο** θα παρουσιαστεί στο κύριο άρθρο η Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Μία εορτή η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για ολόκληρο το Έθνος. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: <<Η σημερινή ημέρα η 25^η Μαρτίου η τόσο σεβαστή σε όλη την χριστιανοσύνη για τον εορταζόμενο Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, και τόσο λαμπρή και χαρμόσυνος ιδίως στους Έλληνες για την έναρξη της Επανάστασης μας το 1821. Καθιερώθηκε τέλος πάντων, όπως είδαμε από τον Βασιλιά ως Εθνική εορτή, μέσω του διατάγματος του ήδη από τις 15 του τρέχοντος μήνα, κατά την κοινή του Έθνους ευχή, κατά πρόταση του επί των Εκκλησιαστικού και της δημόσιας παιδείας Γραμματείας της Επικρατείας.

Πριν από τρεις ημέρες εκδόθηκε το πρόγραμμα της εορτής και εχθές προς το απόγευμα 21 κανονιοβολισμοί προσήμαναν την επισημότητα της επόμενης ημέρας. Σήμερα το πρωί, με την ανατολή του ηλίου 21 πάλι κανονιοβολισμοί και εύθυμη μουσική ανήγγειλαν στους κατοίκους της πρωτεύουσας την εορτή και στις 8 η ώρα η ένοπλος φρουρά της πόλεως παρατάχθηκε στις οδούς από τις οποίες έμελε να διαβεί ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα για να έρθουν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης.

Στις 9 πμ ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα έφθασαν με άρμα ανευφημούμενοι από το πλήθος του λαού προς την εκκλησία, όπου παρευρέθηκαν όλες οι πολιτικές και στρατιωτικές αρχές . Η Δημοτική Αρχή της Πόλεως και όλες οι συντεχνίες, όλοι σχεδόν οι κάτοικοι των πέριξ χωριών και πλήθος πολύ λαού όπου έψαλλε την κατάλληλη για την εορτή δοξολογία προς τον Ύψιστο. Στην χαρμόσυνο και πάνδημο αυτή Ελληνική εορτή παρευρέθηκαν και οι πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας, Ισπανίας και Σβεκίας καθώς και οι ανώτεροι αξιωματικοί των Αγγλικών και Γαλλικών πλοίων, καθώς και οι υπάλληλοι των πρεσβειών αυτών, οι οποίοι συνεόρτασαν μαζί μας την λαμπρή ανάμνηση της επετείου ημέρας της Εθνογένεσως μας. Μόνο οι πρέσβεις της Ρωσίας και της Αυστρίας με τους υπαλλήλους τους και μαζί με αυτούς ο αντί πρέσβης της Βαυαρίας δεν μας αξίωσαν με την παρουσία τους <<για να μην μινανθρώσι (και από αυτήν την ανάμνηση της επαναστάσεως μας) για να φάμε το Πάσχα>>.

Την απόλυση της δοξολογίας την σήμανε με 21 κανονιοβολισμούς και ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα συνοδευόμενοι με τις ανευφημίες και τις ευχές του λαού, προπορεύονται καθώς ακολουθούνταν από τις συντεχνίες και των περιχώρων γεωργών, επέστρεψαν στα Βασιλεία τα οποία τα είχαν περικυκλώσει όλοι αυτοί οι οποίοι χόρευαν συννεθυμούσαν, ευλογώντας τον Βασιλέα και την Βασίλισσα μας.

Ενθουσιασμένοι όλοι οι παρευρεθέντες στην πρωτεύουσα λόγω της Επετείου της Εθνεγένεσως ημέρας μας, τινάζονταν από χαρά, και με ευχαρίστηση πανηγύριζαν αναπολώντας στην μνήμη τους, τους

κινδύνους τους, και τις μάχες τους και προπάντων τις μάχες του Βαλτετσίου, των Δερβενακίων, της Αμπλιανής, της Κλεισόβας και Ράχοβας, της Κρήτης και της Μαλάζας· της ένδοξης Ναυμαχίας των Πατρών του Αργολικού κόλπου, της Σάμου, του Καφηρέως και προπάντων εκείνη των Αβαρινών των στόλων των Μ. Δυνάμεων οι οποίες φανέρωσαν τους αγώνες μας. Μαζί και στην Πεταλίδιον απόβαση των Γαλλικών στρατευμάτων τα οποία καθάρισαν το ιερό έδαφός μας από τους Άραβες και έφεραν πλήρη την ειρήνη στον τόπο μας.

Είναι πολύ περίεργο να παρατηρήσει κανείς από ένα μέρος, πόση χαρά διαχύθηκε ξαφνικά σήμερα στις καρδιές και στα πρόσωπα όλων των Ελλήνων, πόσο συναισθάνονται, το σοβαρό και μεγαλεπήβολο του επιχειρήματός τους και πάλι αφ' ετέρου, πόσο έξαφνα τους βλέπει κανείς από τις ευθυμίες να μεταβαίνουν στην περίσκεψη ενθουμούμενοι τους κινδύνους, τους κινδύνους τους οποίους υπέφεραν υπέρ της Αγίας Ελευθερίας μας και τα σφάγια τα οποία προσέφεραν στο ιερό αυτής βωμό.

Η υψηλή με μεγάλη ιδέα της ιερής Ελευθερίας, την οποία ανύψωσαν οι προπάτορές μας στον Κολοφώνα της δόξης της, και της οποίας τα θαύματα αναπήδησαν, μετά την παρέλευση τόσων αιώνων, από τις Θερμοπύλες, τον Μαραθώνα και τις Πλαταιές στο Μεσολόγγι, την Σπάρτη και το Φραγγοκάστέλλον, και από το Αρτεμίσιο, την Σαλαμίνα και την Μυκάλη στον Γέροντα, Κάρπαθο και Κρήτη, οι οποίες τότε εξέπληξαν την οικουμένη, τώρα όμως κίνησαν όλους τους λαούς της φωτισμένης Ευρώπης και έφερε γενικά μεταβολή και νέα μορφή στον φωτισμένο κόσμο, δεν ήταν παράδοξο, αν κάποτε έφερε και αυτήν την κατήφεια στους εύθυμους Έλληνες όταν συλλογιζόνταν, ότι η τόσο ακριβά αγορασμένη Ελευθερία τους αυτή δεν ηττήθηκε ακόμη επί των πολιτικών θεσμών στα στέρεα θεμέλιά της, εις τα οποία μόνο στηρίζεται και υπόσχεται την διάδοση των ουρανίων αυτής αγαθών και πόση επισημότητα δεν ήθελε να δώσει η εορτή αυτή στην Ελλάδα και όλο τον φωτισμένο κόσμο, αν μαζί με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου φανερώσεως από αιώνος μυστηρίου της Εθνεγέρσεως μας και λοιπά, πανηγυρίζονταν και η εγκαθίδρυση του Συντάγματος μας, η στερέωση της Ελευθερίας μας αυτήν στην κοινωνία μας. Δεν ήταν παράδοξο όμως τότε να αναχωρήσουν και από αυτήν ακόμη την καθέδρα μας οι κ Κατακάζι, Πρόκες, Βαλκίροι και άλλοι ομόφρονες τους, πλην να ήταν αρκετή σε εμάς η παρουσία του κ Λαΐονος, Λαγκρενέ, Μονδάλβον, Έιδεκ. Αυτοί βέβαια μαζί με εμάς ήθελαν να συνοδεύσει τον Βασιλιά και ήθελαν να τον περιστοιχίζουν στην τελετή της καθιερώσεως του συντάγματος, της μόνης Κρηπίδας της Ελευθερίας και αυτής της αληθινής ευδαιμονίας μας.

Δεν αμφιβάλουμε ότι ο τόσος αγαπών και σεβάσμιος του ένδοξου Αγώνα μας Σ. Βασιλεύς μας δεν θέλει αργήσει να εκπληρώσει και αυτή την ευχή των Ελλήνων· διότι όχι μόνο το δίκαιο και το συμφέρον του τόπου και του Θρόνου απαιτούν την πραγματοποίηση των φιλελεύθερων στην Ελλάδα θεσμών αλλά και οι υπέρ αυτών ανεκτίμητες θυσίες των Ελλήνων.

Αλλά ας έρθουμε στο προκείμενο της εορτής. Ο Δήμος των Αθηναίων είχε στήσει ένα τρόπαιο έξω από την πλατεία του Παλατιού για αυτήν την εορτή περί την οποία συναθροίζονταν και χόρευαν οι Έλληνες, μεταξύ λοιπόν αυτών παρουσιάζεται ξαφνικά η μεγαλύτερη αδερφή, η οποία διακρινόταν ανδρεία, των αδελφών Λέκκα η οποία αποτεινόμενη προς τους χορηγούς τους είπε: <<Σταματήστε παιδιά μου σε εμένα ανήκει να αρχίσω τον χορό, διότι σε αυτό το έδαφος πρόσφερα θύματα δύο ανδρείους αδερφούς και τον μοναχογιό μου>>. Και με αυτόν τον τρόπο με δάκρυα στα μάτια συνεχόρευε και αγκαλιαζόταν με τους Έλληνες.

Ας λένε λοιπόν ότι θέλουν οι άσπονδοι των Ελλήνων εχθροί Φαλμεράγιερ και άλλοι, εμείς και αυτόν ακόμη των αρχαίων Σπαρτιατών το πνεύμα βρίσκουμε στις Ελληνίδες. Τελευταίο καθ' όλη την ημέρα η πόλη ήταν μία πανήγυρης. Το απόγευμα φωτίσθηκε λαμπρώς η Ακρόπολη. Όλα τα δημόσια καταστήματα και όλες οι οικίες στην μία πλευρά του Λυκαβηττού σχηματίσθηκε ένας μεγάλος Σταυρός, του οποίου η θέα κάνει μεγάλη εντύπωση, όλος ο κόσμος το θυμάται. Η ευθυμία θα διαρκέσει έως τα ξημερώματα της αυριανής ημέρας¹⁹>>.

Στο συγκεκριμένο φύλλο της Αθηνάς ο Συντάκτης περιγράφει για πρώτη φορά την Εθνική Εορτή η οποία καθιερώθηκε από τον Βασιλέα λίγο καιρό νωρίτερα έτσι ώστε να εορτασθεί η Επανάσταση του 1821. Η ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου είναι ταυτόχρονα σεβαστή από όλο τον κόσμο της χριστιανοσύνης λόγω του εορτασμού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Στην συνέχεια ο συντάκτης αναφέρει ότι πριν από τρεις ημέρες εκδόθηκε και το πρόγραμμα της εορτής όπου κατά την έναρξη 21 κανονιοβολισμοί θα σηματοδοτήσουν την αρχή του εορτασμού. Ο αριθμός 21 είναι συμβολικός καθώς σηματοδοτεί το έτος της έκρηξης της Επανάστασης. Το πρωί της 25 Μαρτίου όλα ήταν έτοιμα, με την ανατολή ξανά 21 κανονιοβολισμοί, με εύθυμη μουσική ανήγγειλαν στους κατοίκους της πρωτεύουσας την λαμπρότητα της εορτής. Στρατιώτες παρατάχθηκαν στις οδούς όπου θα περνούσε ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα. Η μεγαλοπρέπεια της εορτής λαμβάνει κοσμοϊστορική σημασία. Στην συνέχεια στις 9πμ ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα φθάνουν με άρμα στη Εκκλησία όπου όλες οι στρατιωτικές και πολιτικές εξουσίες βρίσκονται εκεί προκειμένου να ψαλεί η δοξολογία .

Επιπλέον πέρα από αυτό το πλήθος του λαού που είχε κατακλύσει την εκκλησία και τα ανάκτορά στην χαρμόσυνη εορτή έφθασαν και οι πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας, Ισπανίας και Σβεκίας και οι ανώτεροι αξιωματικοί των Αγγλικών και Γαλλικών πλοίων , καθώς και οι υπάλληλοι των πρεσβειών αυτών. Όπου γιορτάζουν μαζί με τους Έλληνες την ημέρα έκρηξης της Επανάστασης. Μόνο οι πρέσβεις της Ρωσίας και της Αυστρίας δεν παρευρέθησαν. Εδώ μπορούμε να πούμε ότι γενικά οι απολυταρχικές

¹⁹ Εφ. ΑΘΗΝΑ, φ. 519, 26 Μαρτίου, 1838

Δυνάμεις δεν έβλεπαν με συμπάθεια τις Επαναστάσεις ακόμα και εάν αυτές ήταν Εθνικές ενώ αντίθετα οι Συνταγματικές Δυνάμεις περιορίζονται στο γεγονός ακόμα και ο Όθων από το 1835 όταν ανέλαβε την εξουσία απέφευγε να εορτάσει την Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου²⁰. Όπως θα δούμε στα επόμενα έτη η Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου δεν θα παραβάλλεται όπως και σήμερα στο κύριο άρθρο αλλά στα Εσωτερικά ή στα Διάφορα. Γεγονός που έχει και αυτό την σημασία του. Το τέλος της Δοξολογίας σήμαναν πάλι 21 κανονιοβολισμοί. Έπειτα ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα κάτω από τις επευφημίες και τις ευχές του λαού επέστρεψαν στο παλάτι, το οποίο είχε περικυκλωθεί από πλήθος κόσμου οι οποίοι χόρευαν και ευλογούσαν τον Βασιλιά και την Βασίλισσα.

Ο λαός ο οποίος είχε συγκεντρωθεί στο παλάτι ήταν ενθουσιασμένος για τον εορτασμό της Επανάστασης του 1821, όλοι αγκαλιάζονταν μεταξύ τους και πανηγύριζαν αναπολώντας στην μνήμη τους, τους κινδύνους και τις μάχες τις οποίες είχαν δώσει στο Βελτεσί, Δερβενακία, Αμπλιανή, Κλεισόβας ήταν κάποιες από τις πολύ σημαντικές. Όμως και οι ναυμαχίες δεν έμειναν από έξω η ναυμαχία των Πατρών και η Ναυμαχία την οποία είχαν δώσει οι τρεις στόλοι (Ναυαρίνο) εναντίον των Αβαρινών (Αιγυπτίων), καθώς και η απόβαση του Γαλλικού στρατού τα οποία καθάρισαν το έδαφος από τους Άραβες ερχόταν στο μυαλό όλων.

Ο συντάκτης της εφημερίδας συνεχίζει λέγοντας πως είναι πολύ περίεργο να παρατηρεί κανείς πόσο γρήγορα η τόσο μεγάλη χαρά και ευθυμία την οποία είχε ο λαός μεταβλήθηκε σε σοβαρότητα και σκυθρωπότητα όταν αναλογίστηκαν το μεγαλεπήβολο του επιχειρήματος τους και τους κινδύνους τους οποίους υπέφεραν υπέρ της Αγίας Ελευθερίας και τις θυσίες τις οποίες προσέφεραν στο ιερό βωμό αυτής.

Στην συνέχεια αναφέρει ότι η υψηλή μια μεγάλη ιδέα των ιερών ελευθεριών την ανύψωσαν πρώτοι οι προπάτορες στον κολοφώνα της δόξης τους της οποίας τα θαύματα πέρασαν μέσα στους αιώνες. Αναφέρει ότι οι μάχες στις Θερμοπύλες, στον Μαραθώνα, τις Πλαταιές, στο Μεσολόγγι, την Σπάρτη και το Φραγγοκάστελο, από το Αρτεμίσιο στην Σαλαμίνα και την Μυκάλη, στον Γέροντα, Κάρπαθο και Κρήτη ότι αυτές οι μάχες και πόλεμοι εξέπληξαν και κινητοποίησαν όλους τους λαούς της φωτισμένης Ευρώπης και έφερε η δική μας Επανάσταση. Ήταν ακριβώς οι θυσίες εκείνες οι οποίες έφεραν την κατήφεια στους εύθυμους Έλληνες όταν αναλογίστηκαν τις θυσίες τις οποίες έκαναν για να αποκτήσουν την Ελευθερία τους, και να τεθεί η πολιτική τους Ελευθερία σε στέρεα θεμέλια.

Στην συνέχεια ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρει μία εύλογη απορία την οποία έχει, καθώς αναρωτιέται πόσο πιο μεγάλη επισημότητα δεν θα έχει δώσει στην Ελλάδα και σε όλο τον φωτισμένο κόσμο αν μαζί με τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, και τον εορτασμό της <<Εθνεγέρσεως>>, πανηγυριζόταν την ίδια ημέρα και η καθιέρωση Συντάγματος, η στερέωση της Ελευθερίας μας αυτή στην

²⁰ 25 Μαρτίου 1821 ημέρα έναρξης του Αγώνα Απελευθερώσεως της Ελλάδας από τον Τουρκικό ζυγό που άρχισε να εορτάζεται μετά την παρέλευση 17 ετών με σχετικό Διάταγμα του Βασιλέως της Ελλάδας Όθωνα το 1838.

κοινωνία μας. Έπειτα αναφέρει ότι όλοι εμείς θα θέλαμε να περιστοιχίσει τον Όθωνα την ημέρα της τελετής, της καθιερώσεως του Συντάγματος, της μόνης κρηπίδας της Ελευθερίας και της αληθινής ευδαιμονίας.

Ο συντάκτης στην συνέχεια παραδέχεται ότι δεν αμφιβάλλει ούτε η Αθηνά ούτε ο λαός ότι ο αγαπητός Βασιλιάς δεν θα αργήσει να εκπληρώσει την ευχή των Ελλήνων καθώς σέβεται τον ένδοξο Αγώνα μας. Και τονίζει πως δεν είναι μόνο δίκαιο και συμφέρον για τον λαό αλλά για τον ίδιο τον Θρόνο να παγιωθούν φιλελεύθεροι θεσμοί στην Ελλάδα έτσι ώστε οι ανεκτίμητες θυσίες των Ελλήνων να είναι χρήσιμες.

Τέλος όσον αφορά την εορτή ο Δήμος των Αθηναίων έστησε ένα τρόπαιο έξω από την παλάτι του Παλατιού για την συγκεκριμένη εορτή. Γύρω λοιπόν από αυτό το τρόπαιο, συναθροίζονταν και χόρευαν οι Έλληνες. Τότε συνέβη κάτι το ξεχωριστό, η αδελφή των αδελφών Λέκκα, απευθυνόμενη προς τους χορηγούς είπε να σταματήσουν να χορεύουν, για να χορέψει εκείνη διότι είχε προσφέρει στον Αγώνα δύο αδελφούς και έναν μοναχογιό. Τότε προκάλεσε δάκρυα, συγκινώντας όλους τους Έλληνες οι οποίοι βρίσκονταν εκεί. Ο αρθρογράφος γράφει στην συνέχεια ας λένε ότι θέλουν οι Φαλμεράγιοι και οι άλλοι, όταν εμείς έχουμε τέτοιες Ελληνίδες.

Όλη την ημέρα λοιπόν στην Αθήνα υπήρχε ένα μεγάλο πανηγύρι, το απόγευμα φωτίστηκαν λαμπρώς η Ακρόπολη και όλα τα δημόσια κτήρια. Οι οικίες και τέλος στον Λυκαβηττό σχηματίστηκε ένας μεγάλος Σταυρός, η γιορτή θα συνεχιζόταν μέχρι την επόμενη ημέρα και μαζί της και η ευθυμία του λαού.

Αναλύοντας και σχολιάζοντας την συγκεκριμένη πηγή καταλαβαίνουμε ότι για πρώτη φορά επιλέχτηκε να εορταστεί η γιορτή της Εθνεγέρσεως των Ελλήνων εναντίων των Οθωμανών. Ο Όθων έχει δώσει διαταγές μέσω ενός Διατάγματος για τις λεπτομέρειες της εορτής η οποία προβλέπεται να είναι μεγαλοπρεπής. Κανονιοβολισμοί, μπάντες μουσικής, χοροί και τραγούδια δίνουν ένα ευχάριστο χρώμα στην εορτή της Επανάστασης η οποία χάρισε την Ελευθερία στους Έλληνες με τίμημα όμως πολύ αίμα και θυσίες. Ο λαός ο οποίος πολέμησε στην Επανάσταση είναι ενθουσιασμένος με την γιορτή γι' αυτό τον λόγο συμμετέχει σε όλη της την έκταση. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα μεταβαίνουν στην Εκκλησία για να παρακολουθήσουν την δοξολογία προς τιμήν του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι την ίδια ημέρα εορτάζεται και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Ο Βασιλιάς παρότι είναι καθολικός δέχεται να μεταβεί σε έναν Ορθόδοξο ναό και να παρακολουθήσει την δοξολογία. Στο πρόσωπό του οι Έλληνες βλέπουν το σύμβολο της ενότητας, της πίστης, της ησυχίας και της ευδαιμονίας. Ο Βασιλιάς προς το παρόν δεν τους απογοητεύει, στην συνέχεια μεταβαίνει στο παλάτι για να συνεχιστεί η εορτή, πλήθος κόσμου χορεύουν και τραγουδούν. Θυμούνται κάποια στιγμή τις θυσίες και τις μάχες που έδωσαν και μπαίνουν σε περίσκεψη. Όμως ένα αναπάντεχο γεγονός μιας Ελληνίδας η

οποία πρόσφερε στον Αγώνα τον μοναχογιό της και τους αδελφούς της αναπτερώνει ξανά το ηθικό των Ελλήνων.

Τέλος οι Έλληνες δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα από κανέναν ξένο όταν έχουν τέτοιες ελληνίδες και έλληνες να πολεμούν γι' αυτούς. Το μόνο που ζητούν από τον αγαπημένο τους Βασιλιά ακόμη και αυτήν την ημέρα στην οποία θα προτιμούσε να τους έχει χορηγηθεί ήδη έτσι ώστε η γιορτή να είναι ακόμη πιο μεγαλοπρεπής, είναι το Σύνταγμα, το οποίο θα τους έδινε ελευθερίες στην καθημερινή τους ζωή μέσα στην κοινωνία και θα περιόριζε τις ασυδοσίες των Βαυαρών αξιωματούχων. Τέλος η εορτή πραγματοποιήθηκε με επιτυχία και ο λαός έμεινε ευχαριστημένος καθώς τους αναγνωρίζεται έστω και καθυστερημένα η συμβολή στον Αγώνα από τον Βασιλιά.

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά η εφημερίδα Αθηνά παραθέτει ένα άρθρο με τίτλο << **Η ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ**>> αποτυπώνοντας το τελετουργικό της επετείου Εορτής της 25^{ης} Μαρτίου στο φύλλο της **01 Απριλίου 1839 ημέρα Σάββατο** το οποίο όμως γράφτηκε στις 31 Μαρτίου πιο συγκεκριμένα γράφουν ότι: <<Καθώς οι εκκλησιαστικοί νομοθέτες θέσπισαν θρησκευτικές εορτές προς ανάμνηση θρησκευτικών συμβάντων, τοιουτοτρόπως και οι πολιτικοί νομοθέτες, όσοι εξέτασαν και γνώρισαν την φύση του ανθρώπου, προσδιόρισαν κάποιες μέρες, οι οποίες είναι περιοδικές και επαναληπτικές για να θεσπίσουν αξιομνημόνευτα πολιτικά συμβάντα. Οι Εθνικές εορτές θεωρήθηκαν εξ αμνημόνευτων χρόνων ως το εντονότερο μέσο προς διατήρηση και ανάπτυξη του Εθνικού χαρακτήρα, ως μοχλός ισχυρότητας προς ένωση διαφόρων λαών τα οποία έχει ίδια αισθήματα εκ των οποίων γενάτε εκείνη η κοινωνική ενότητα η οποία αποτελεί την δύναμη, την δόξα και το μεγαλείο των Εθνών. Γι' αυτό βλέπουμε και σε αυτούς τους στίχους του γέροντος Ομήρου ίχνη τέτοιων εορτών. Μέσω των εθνικών εορτών ένωσε ο Μωυσής τις διεσπαρμένες φυλές του Ισραήλ, ο Νουμάς ο Ζέλευκος, ο Σόλων και ο Λυκούργος θεωρούσαν τις εορτές αυτές ως τις λαμπρότερες και πιο σωτήριες θεσμοθεσίες, και η Ινδία και η Αίγυπτος και η Ρώμη είχαν τις εορτές τους. Αλλά ποτέ, σαν το Ελληνικό Έθνος, άλλο έθνος επί της γης δεν είχε λαμπρότερες εορτές. Στην Κόρινθο υπήρχαν τα Ίσθμια, στο Άργος τα Νέμεια, στους Δελφούς τα Πύθεια, και στην Ολυμπία τους Ολυμπιακούς αγώνες τους οποίους έστησαν οι πολίτες της Ήλιδος προς δόξα και μνήμη των νικηφόρων όπλων τους, όταν κατατρόπωσαν τους γείτονές τους της Πίσας. Εκεί στις Πανελλήνιες αυτές εορτές συνήρχονταν όλοι οι Έλληνες ακόμη και αυτοί που προέρχονταν από την Ασία, την Αφρική και τις αποικίες της Μεσογείου Θαλάσσης. Ακόμη και Βασιλείς αλλά και ιδιώτες ερχόντουσαν από απάτητα μέρη για να παρευρεθούν στις λαμπρές των Ελλήνων πανήγυρης. Εκεί οι λαοί της Ελλάδας λησμονούσαν τα μεταξύ τους πάθη και αναδεικνύονταν ως μέλη του ενός και του αυτού σώματος. Εκεί ο Ελληνικός κόσμος ανεφαίνετο καθ' όλον το μεγαλείο, μεγαλείο και καθ' όλην την λαμπρότητα αυτού.

Στα ιπποδρόμια η ιππασία και η αρματηλασία είχαν τους θριάμβους τους. Στα θέατρα, η ιστορική διήγηση συναγωνίζονταν με την ποίηση την περωτή ευρυθμία, και η ποίηση συναγωνίζονταν με τους

ουράνιους ήχους της μουσικής. Στα στάδια και στις παλαίστρες λάμβανε χώρα η σταδιοδρομία, η δισκοβολία, η πάλη, η πυγμαχία, και τόσες άλλοι πολυάθλοι αγώνες. Με ένα λόγο όλα τα σωματικά προτερήματα είχαν την αμοιβή τους και κάθε ηθική Αρετή είχε το στέφανό της. Με αυτούς τους τρόπους οι πρόγονοί μας μέσω των εθνικών εορτών, ήξεραν να αναπτύσσουν και να προβιβάζουν τις ηθικές και υλικές Δυνάμεις των πολιτών να ανυψώνουν το αίσθημα προς το καλό και το γενναίο, να εμπνέουν στους πολίτες μέσω της φωτιάς του έρωτα για την Ελευθερία, απεριόριστη Ελευθερία προς την Πατρίδα και την Κυβέρνηση, και εκείνη την δραστηριοσύνη και εκείνο τον ενθουσιασμό εκ των οποίων αναφύονται εκείνα τα απίστευτα κατορθώματα, τα οποία ακόμη εκπλήσσουν την οικουμένη και θα εκπλήσσουν μέχρι την συντέλεια των αιώνων. Παρόλο που με βήμα δειλό και με ατελή αντίληψη της ιδέας και του σκοπού, με όλο αυτό οι νομοθέτες των νεότερων χρόνων ακολούθησαν πάντοτε ως προς αυτούς τους ευφρείς προγόνους μας. Όπως σήμερα και η Αυστρία και η Πρωσία και η Ρώμη έχουν την εθνική εορτή τους, καθώς και η Γαλλία εορτάζει τις τρεις ένδοξες ημέρες της Επανάστασης του Ιουλίου. Μόνο η Ελλάδα, η οποία δεν αγωνίστηκε ως Δύναμη προς Δύναμη, και δεν πολέμησε τρεις μόνο ημέρες, αλλά πολέμησε δέκα ολόκληρα χρόνια γεμάτα αίματα και κόπους. Ως λαός τυραννισμένος, σφαγιασμένος διασκορπιζόμενος και εξαντλημένος από τον ζυγό τεσσάρων αιώνων, χωρίς ύπαρξη πολιτική, χωρίς στήριγμα, χωρίς άλλη βοήθεια, παρά με μόνη ελπίδα στον Θεό και στον ιερό σκοπό της. Μόνη της η Ελλάδα, αφού ανέκτησε τον Θρόνο και την ανεξαρτησία, δεν είχε καμία ημέρα προς μνήμη και δόξα εκείνων, από τους τάφους των οποίων αναπήδησε ένθρονος ανεξαρτησία των επιζώντων.

Αλλά ο μεγαλόψυχος νέος, η τύχη του Ελληνικού Έθνους η οποία διέπεται από αυτόν, δεν μπορεί να υποφέρει την άδικη λήθη των πεσόντων ηρώων υπέρ της Πατρίδας. Η Βασιλική ψυχή του, από βαθύ αίσθημα ευγνωμοσύνης και δικαιοσύνης, συγχρόνων κινούμενα, διέταξε το προηγούμενο έτος να εορτάζεται περιοδικά η 25 Μαρτίου, ως ημέρα, κατά την οποία οι Έλληνες, άρπαζαν πρώτοι τα όπλα εναντίον των τυράννων τους, θέλοντας μέσω αυτής να ανακαλείτε η μνήμη των νεκρών, να διατηρείτε η μνήμη της Επανάστασης να υποθάλεται η αδελφότητα και η ένωση μεταξύ των πολιτών, και με αυτόν τον τρόπο να προσκολλώνται στην Πατρίδα, στους νόμους και στον Θρόνο. Σε αυτή την ιερή πολιτική τριάδα, η οποία μεγάλωσε μέσα στα πεδία της μάχης, όπου οι Έλληνες έχυσαν άφθονο το αίμα τους. Παρόλο που η εορτή αυτή θεσπίστηκε αυτοσχέδια και απροσδόκητα. Παρόλαυτά η 25^η Μαρτίου του 1838 παρουσίασε θέαμα ευχάριστο, αλλά και πένθιμο ταυτόχρονα, αλλά πάντοτε λαμπρό.

Διότι εάν από ένα μέρος ανακαλεί στην μνήμη μας εκεί τους αδελφούς οι οποίοι δεν περπατούν πλέον στην γη. Απ' την άλλη πλευρά όμως έδειχναν στους Έλληνες, ότι οι πρώην τύραννοί τους δεν υπήρχαν πλέον δίπλα τους για να ταράσσουν την ασφάλεια, να πικραίνουν την χαρά, να αρπάζουν την περιουσία και τις γυναίκες τους, να τους σέρνουν στις φυλακές και στα σφαγεία. Και ότι αντί των σατραπών της Κωνσταντινουπόλεως οι οποίοι δηλητηρίαζαν τον αέρα της αναπνοής τους, είχαν στην πατρίδα τους Θρόνο Ελληνικό, το ωραιότατο σύμβολο της ανεξάρτητης ύπαρξής τους.

Την συγκεκριμένη ημέρα οι κάτοικοι του δήμου της Αθήνας όπου ειδοποιήθηκαν, έτρεξαν όλοι στην πρωτεύουσα του Βασιλείου με τις λευκές ενδυμασίες τους, με ανυψωμένες σημαίες, με μουσική με κραυγές ευθυμίας οι οποίες γέμισαν τον αέρα. Τα πάντα , είχαν κίνηση και χαρά, τα πάντα φαινόταν ότι χαιρετούσαν εκείνους οι οποίοι πολέμησαν υπέρ της Πατρίδας, κατέβηκαν στους τάφους σκεπτόμενοι με πληγές και με δόξα. Τα πάντα ανακαλούσαν στην μνήμη τους, τους θριάμβους του Βαλτετσίου και Καρπενησίου, τον ηρωισμό του Μεσολογγίου, τις μάχες του Δερβενακίων, τα τρόπαια των πλοίων μας και όλα τα λαμπρά κατορθώματα, τα οποία απέκρουσαν τους δυνάστες μας από το κλασικό έδαφος της Ελευθερίας, τους ώθησαν μακριά των συνόρων μας και λάμπρυναν τα Ελληνικά όπλα και το Ελληνικό όνομα.

Το παρόν έτος, η ημέρα της 25 Μαρτίου συνέπεσε κατά δυστυχία, με το Μεγάλο Σάββατο. Επειδή δε κατά την ημέρα αυτή, κάθε χαρά και ευθυμία, είτε ιδιωτική είτε εθνική πρέπει δικαίως να υποχωρεί στην ανάμνηση των παθών του Σωτήρος. Διαδόθηκε ότι η εορτή της ανεξαρτησίας αναβλήθηκε για την δεύτερη ημέρα του Πάσχα. Αλλά ως προς αυτό ο Γραμματέας των Εσωτερικών κανένα πρόγραμμα περί της τελετής δεν εκδόθηκε. Διάφοροι διοικητές του Κράτους, ζήτησαν από αυτόν οδηγίες, όμως δεν έλαβαν καμία απάντηση. Εις μάτην και αυτός ο διοικητής της Αττικής και ο δήμαρχος των Αθηνών στράφηκε προς αυτόν ζητώντας πληροφορίες. Κανείς δήμος της Αθήνας δεν ειδοποιήθηκε. Τα πάντα λοιπόν προανήγγειλαν, ότι η ημέρα αυτή έμελε να παρέλθει, με θλίψη και χωρίς όρεξη. Τέλος πάντων η μέρα αυτή φθάνει. Ο Σεβαστός Βασιλέας με την Σεβαστή Βασίλισσα εμφανίζονται με την συνήθη πομπή στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Οι παρευρεθέντες υπάλληλοι ήταν λίγοι στον αριθμό, διότι δόθηκε διαταγή γύρω στο απόγευμα. Τα μεσάνυχτα ο κήρυκας οδηγήθηκε προς τα κάτω, στις οδούς της πόλεως χωρίς να μπορεί να τους συγκαλέσει όλους. Μετά από λίγο η εκκλησιαστική τελετή τελείωσε. Αλλά ποια ήταν η έκπληξη των παρευρεθέντων όταν παρατήρησαν ότι οι ιερείς, δεν μνημόνευαν εκείνους, υπέρ των οποίων συνήλθαν, εκείνους τους οποίους θυσιάσαν την ζωή τους υπέρ της πατρίδας και της θρησκείας, της οποίας οι ιερείς είναι ταπεινοί υπηρέτες.

Η προσβολή αυτή , η οποία έγινε στις σκιές των μαρτύρων της Ελευθερίας, συνεχίστηκε. Αφού όλη η ημέρα παρήλθε σκυθρωπή, κατηφείς, ατερπής, άσημος, σιωπηλή, διακόπηκε μόνο κατά την δύση του ηλίου από λίγους λυπηρούς κανονιοβολισμούς. Το απόγευμα φθάνει και μετά από αυτό η έκπληξη και η αδημονία των πολιτών αυξάνει και κορυφώνεται. Περιφερόμενοι αυτοί στους οδούς της πόλεως για να δουν την φωτοχυσία, βλέπουν την λάμψη περιχυμένη στις οικίες και τα καταστήματα των Υπουργών. Αλλά η οικία του κυρίου Γλαράκη και τα κτήρια των Γραμματειών των οποίων αυτός διευθύνει, παραμένουν σκοτεινά, καθώς το σκοτάδι αυτό καλύπτει και τα καταστήματα και τις οικίες των τοπικών Αρχών, του Διοικητή της Αττικής και τους Δημάρχους των Αθηνών. Μπροστά σε αυτή την θέα η έκπληξη και η αγανάκτηση των πολιτών ήταν απερίγραπτη. Μέσα στις καρδιές τους κυριαρχούσαν τα αισθήματα της λύπης για τους

πεσόντες αδελφούς τους αλλά και η χαρά για την ανεξαρτησία. Αυτά τα αισθήματα υποχώρησαν σε άλλα αισθήματα τα οποία ξεπήδησαν και ήταν ζοφερά και λυπηρά καθώς εκφραζόντουσαν στο πρόσωπο τους.

Με αυτόν τον τρόπο παρήλθε η ενδοξότερη ημέρα για την Ελλάδα, εκείνη στην οποία το μεν Έθνος χρωστάει την ανεξαρτησία του ο δε Γραμματέας των Εσωτερικών τη θέση του και τον πολύδραχμο μισθό του. Αυτά τα οποία συντελέστηκαν στην εορτή δεν θέλουμε να τα πιστεύσουμε ούτε να εισδύσουμε στα μυστήρια, και αφήνουμε άσχιστο κάλυμμα. Αλλά ας μας συγχωρεθεί να κάνουμε στον Γραμματέα των Εσωτερικών τις εξής ερωτήσεις. Αφού ο αρχηγός του Κράτους καθιέρωσε μέσω διατάγματος την 25^η Μαρτίου ως ημέρα μνήμης για τους πεσόντες ήρωες για πιο λόγο αυτός ως επιτετραμένος της εκτέλεσής τους δεν ενεργεί το εκδοθέντα διάταγμα, αλλά προσπαθεί να εμποδίσει την ενέργεια; Αφού η Α. Μεγαλειότητα δια της παρουσίας του στην εκκλησιαστική εορτή ενέκρινε την εορτή και εξέφρασε την Βασιλική του θέληση να εορτασθεί, γιατί ο κ Γραμματέας δεν την εγκρίνει και δεν εκτελεί την υψηλή αυτή θέληση; Αφού οι υπόλοιποι υπουργοί, φώτισαν τις οικίες τους και τις Γραμματείες τους; Για ποιον λόγο Υπουργός των Εσωτερικών, του οποίου η αρμοδιότητα υπάγεται η επιμέλεια των εθνικών εορτών, δεν φώτισε ούτε την οικία του ούτε τα καταστήματα του, ούτε τα καταστήματα των δύο Γραμματειών του. Γιατί υπάρχει η αντίφαση αυτή; Ας μας απαντήσει ο κ Γραμματέας των Εσωτερικών.

Οι αντιφάσεις και στους λόγους και στους στοχασμούς και στις πράξεις αυτού είναι πράγματα προ πολλού γνωστά και συνηθισμένα στους Έλληνες, αλλά στην αρχή οι αντιφάσεις και οι συνέπειες αυτού έπλητταν μόνο ένα σκεπτόμενο νου. Τώρα όμως πλήττουν για όνομα του Θεού όσους βλέπουν. Ας απολογηθεί γι' αυτό ο κ Γραμματέας των Εσωτερικών.

Παρόλαυτά είναι αδιάφορο οι μάρτυρες της Ελευθερίας μνημονεύτηκαν ή έμειναν αμνημόνευτοι στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, διότι μνημονεύονται από ένα Έθνος ολόκληρο. Οι ψυχές αυτών των ηρώων αναπαύονται στους κόλπους του Θεού διότι έκαναν την καλύτερη χρήση της ζωής τους, θυσιάζοντας αυτήν στον βωμό της Πατρίδας και της Θρησκείας. Αλλά πότε έλαβαν οι ιερείς την διαταγή της μη μνημόνευσης τους; Ας εξηγηθεί γι' αυτό ο κ Γραμματέας των Εσωτερικών. Το Έθνος αδιαφορεί, εάν ο κ Γλαράκης φώτισε την ιδιωτική του οικία ή την άφησε σκοτεινή, μέσα στην φωτοχυσία η οποία προερχόταν από τις διπλανές οικίες των πολιτών, οι οποίοι δεν έχουν καμία δημόσια θέση. Αδιαφορεί διότι το αμυδρό φως το οποίο διαχυόταν στην οδό της Ερμού από λίγα κονδύλια δεν θα λάμπρυνε περισσότερο εκείνους, επί των τάφων των οποίων φέγγει το άσβεστο άστρο της αθανασίας. Ποτέ όμως το Έθνος δεν μπορεί να αδιαφορήσει βλέποντας ότι στα δημόσια καταστήματα, τα οποία έλαβαν την ύπαρξή τους από τους αγώνες και τις θυσίες των πεσόντων δεν λάμπει ούτε ένα φως προς ένδειξη ευγνωμοσύνης, αλλά καλύπτοντας από σκοτάδι το οποίο φαίνεται να εμπνέει και να εξυβρίζει την ιερή αυτών ανάμνηση.

Τέλος πάντων τι έφταιξαν οι υπέρ πατρίδας πεσόντες ήρωες για να μείνουν οι ιερές σκιές τους ανεόρταστοι και αμνημόνευτοι; Έπταιξαν διότι έχυσαν το αίμα τους υπέρ Πίστεως και Ελευθερίας.

Επταιξαν, διότι θυσίασαν την ζωή τους, δίνοντας την ανεξαρτησία στους ζωντανούς αδελφούς τους. Επταιξαν διότι απάλλαξαν την Ελλάδα από την θηριώδη τυραννία αιμοβόρων σατραπειών, κατόρθωσαν ώστε η πατρίδα να μην λαμβάνει στο εξής διαταγές από το τυραννείο της Κωνσταντινούπολης αλλά από τον Ελληνικό Θρόνο ιδρυμένο στην Αθήνα.

Τέλος πάντων τι κατόρθωσαν μα την αντενέργεια οι εχθροί των λαμπρών αναμνήσεων της Ελλάδας; Δυσaráεστησαν, ερέθισαν τα πνεύματα στο έπακρο ιδού τι κατόρθωσαν. Οι προσπάθειες οι οποίες έγιναν κατά της εορτής, δεν ήταν τίποτε περισσότερο για τους πολίτες παρά πρόκληση στο να εορτάζουν στο εξής πολύ λαμπρότερα την πανελλήνια αυτή εορτή. Το απόγευμα εκείνο έβλεπες τους ανθρώπους να αδημονούν, διότι δεν ήταν έτοιμοι να καταλαμπρύνουν τις οικίες τους με φώτα. Έβλεπες τους παλαιούς στρατιώτες να κλαίνε για την ύβρη, ποδοχτυπόντας την γη από θυμό, διότι είχε παρέλθει η ώρα και δεν μπορούσαν πλέον να ανάψουν φωτιές στα γύρω υψώματα, προς δόξα των συναγωνιστών τους, και ορκιζόμενοι στις ιερές σκιές των φονευθέντων φίλων τους, ότι θέλουν να τους εξιλεώσουν στο μέλλον. Αυτά κατόρθωσαν οι αντίπαλοι της εορτής. Για το επόμενο έτος επιθυμούν να δουν την φωτοχυσία να ανυψώνεται από το έδαφος των οικιών έως τα χαλίκια των μαντείων και από εκεί από τις στέγες αυτές θα θέλουν να δουν τα βουνά καταφώτιστα από τις φωτιές, και τον ορίζοντα των Αθηνών να σχηματίζει και στεφάνι πύρινο επί του μεγάλου τάφου του καθ' όλην την Ελλάδα πεσόντων ηρώων.

Τέλος πάντων, όποια δεινά και εάν ήταν εκείνα τα οποία προξένησαν έτσι ώστε η γιορτή να μην γίνει, η οποία τελετή σκοπό της ήταν να φωνάζει στους πεθαμένους πολεμιστές ότι η Ανεξαρτησία υπέρ της οποίας πολέμησαν και πέθαναν, θριάμβευσε και ενεθρονίστηκε προσωποποιημένη στην Βασιλεία του Όθωνα. Τι κακό μπορεί να προκύψει από εορτή η οποία ήθελε να ανακαλεί στην μνήμη της Ελλάδας και όλης της Ευρώπης τα τεράστια κατορθώματα των ενδοξότερων τέκνων της Πατρίδας, χωρίς την αρετή, χωρίς την ανδρεία, χωρίς τον ενθουσιασμό, χωρίς τις θυσίες των οποίων σήμερα ο Τούρκος ήθελε να έχει το πόδι του στημένο επάνω στο τράχηλο μας και ήθελε να καταπιέζει το κεφάλι μας προς κονιορτοποίηση. Ποιος κίνδυνος θα γεννιόταν για την πατρίδα από εορτή η οποία μειώνει τα πάθη και επαλείφει όποιες διαφορές υπάρχουν κατά τόπο, συνάπτει και συμφιλιώνει τα αισθήματα των Πελοποννησίων των Ρουμελιωτών και των κατοίκων των νησιών και η οποία θέλει να αφανίσει το κομματικό πνεύμα, το οποίο διασχίζει και κατασπαράτει ελεεινώς το Ελληνικό Έθνος. Εμείς δεν μπορούμε να κατανοήσουμε την αλήθεια, πως είναι δηλ δυνατόν μία εορτή να είναι επιβλαβής στον πανηγυρισμό της οποίας θα εμφανιζόταν μέσω θορύβου και αναμνήσεως η σκιά του Μάρκου με την μακριά κόμη και εκείνη η μεγαλόσωμος και μεγαλοπροσώπος σκιά του Καραϊσκάκη, σκιές πληρωμένες και αιμοσταγείς οι οποίες στις νεαρές ψυχές των νέων μπορούν να τυπωθούν εύκολα και τους προτρέπει σε μίμηση, ενώ τους υπόδουλους παρευρισκομένους Έλληνες ήθελε να τους επιπλήττει για την ακινησία και την ληθαργία τους. Με αυτόν τον τρόπο διοικούνται οι λαοί, αυτή είναι λοιπόν η πολιτική σύνεση, με αυτόν τον τρόπο ευτυχούν, λαμπρύνονται και μεγαλώνουν τα έθνη και με αυτόν τον τρόπο επεκτείνονται τα όρια των Επικρατειών.

Ανίσως η αρχαία Ελλάδα γεννούσε όμοια τέκνα με τους πεσόντες ήρωες, με ποιες εορτές και με ποιες πομπές ήθελε να τιμήσει την μνήμη τους; Η τέφρα τους ήθελε εναποτεθεί στον ναό της δόξας και ολόκληρη η πολιτεία πενθούσε, ήθελε να καταβρέξει με δάκρια πικρά και ειλικρινή, και ο δρόμος σκεπαζόταν με δάφνες και σημαίες. Τα ονόματά τους χαράσσονταν με χαλκό και σε μάρμαρο. Αλλά η νέα Ελλάς.. αλλά η νέα Ελλάς.....Ω αυτή αρνείται στα ένδοξα τέκνα της , τα οποία υπέρ αυτής έχυσαν το αίμα τους και διέσπειραν τα ανεκταφίαστα οστά τους στα βουνά και τις πεδιάδες, αρνείται την μικρότατη αμοιβή την οποία ζητούν οι περιπλανώμενες σκιές τους, αρνείται την ενθύμηση και ένα δάκρυ.

Η Αθηνά συνεχίζει την αφήγησή της απευθυνόμενη προς τους κυβερνώντες. *Αλλά όχι, όχι δεν θέλετε να ξεχαστούν οι ένδοξοι μάρτυρες της Ελευθερίας, οι οποίοι ήταν στρατός ημίθεων. Δεν θέλετε να λησμονηθούν οι αθάνατοι ήρωες της Μακεδονίας, της Θεσσαλίας της Ρούμελης, της Πελοποννήσου, της Κρήτης, των Ιονίων νήσων, και του Αιγαίου Πελάγους . Ούτε εσείς οι γενναίοψυχοι φιλέλληνες, οι οποίοι ήρθατε από τα πέρατα του κόσμου για να βρείτε τάφο ανώνυμοι, ούτε εσείς δεν πρέπει να λησμονηθείτε. Άδικα τα ονόματά σας δεν χαράχθηκαν στο χαλκό και στο μάρμαρο, η δική μας όμως ευγνωμοσύνη χαράχθηκε βαθειά και ανεξάλειπτα μέσα στις Ελληνικές καρδιές και ενόσω όμως η ευγνωμοσύνη θέλει να υπάρχει ακόμα και μόνο ένας Έλληνας επάνω στην γη, θα ευλογεί τις γνωστές αλλά και τις άγνωστες σκιές εκείνων, οι οποίοι κατόρθωσαν να αναπνέει αυτός ο Έλληνας τον Ελεύθερο αέρα της ζωής του²¹>>.*

Στο συγκεκριμένο φύλλο της 1 Απριλίου 1839 η Εφημερίδα Αθηνά επέλεξε να αποδώσει τον εορτασμό της 25 Μαρτίου όπως ακριβώς είχε κάνει και την προηγούμενη χρονιά. Όμως φέτος οι αλλαγές στον εορτασμό υπήρξαν μεγάλες, ενώ δηλ το 1838 η εορτή της 25 Μαρτίου την οποία είχε καθιερώσει ο Όθωνας γιορτάστηκε με την πρέπουσα μεγαλοπρέπεια φέτος ο Γραμματέας των Εσωτερικών δεν έδειξε την δέουσα σημασία έτσι ώστε να οργανώσει σωστά την γιορτή. Ας φαντασθεί κανείς ότι ούτε πρόγραμμα της εορτής δεν εκδόθηκε. Η συγκεκριμένη ενέργεια του Βαυαρού πολιτικού προκάλεσε θυμό και θλίψη τόσο στον λαό των Ελλήνων όσο και στους πρώτους Αγωνιστές της Ελευθερίας καθώς δεν θα είχαν την ευκαιρία να τιμήσουν τους Έλληνες αδελφούς οι οποίοι θυσίασαν την ζωή τους. Ολόκληρο το φύλλο της εφημερίδας Αθηνά αναφέρεται ακριβώς σε αυτή την θλίψη και την οργή η οποία υπήρξε από την εσκεμμένη ενέργεια του Βαυαρού πολιτικού. Όμως η Αθηνά γράφει σε ένα σημείο <<τέλος πάντων.....του Όθωνος>>, τονίζει ότι δηλ δεν πειράζει και τόσο που δεν έγινε η εορτή διότι η ίδια η εορτή είναι ο Όθωνας ο οποίος ενσαρκώνει την Ανεξαρτησία της Ελλάδας, παρομοιάζεται δηλ ως Ανεξαρτησία η οποία υπάρχει προσωποποιημένη στην Βασιλεία του Όθωνα. Με αυτόν τον λόγο θέλει να τονίσει το γεγονός ότι η Ελλάδα έχει πλέον Βασιλιά υποδηλώνει ότι είναι πλέον ελεύθερη σε σχέση με το παρελθόν στο οποίο ήταν κάτω από τον ζυγό των Οθωμανών. Οι Έλληνες ελπίζουν και εύχονται τα

²¹ Εφ. Αθηνά, φ. 603, 1 Απριλίου, 1839

επόμενα χρόνια να γίνει η εορτή με τον σωστό τρόπο και να τιμηθούν οι νεκροί συμπολεμιστές τους. Εναποθέτουν και αυτή την ευχή τους στον Έλληνα Βασιλιά τον οποίο διαχωρίζουν από τους Βαυαρούς οι οποίοι δεν θέλουν να εορτάζεται η Επανάσταση της Ανεξαρτησίας την οποία υποδαυλίζουν ώστε το Έθνος να μην έχει τα εθνικά εκείνα ιδανικά της Ελευθερίας, της ισότητας και της ισονομίας τα οποία διεκδικούν ακόμη και τώρα από τους Βαυαρούς μέσω της παροχής Συντάγματος. Ενέργεια η οποία φαίνεται, να πέφτει στο κενό καθώς αυτές οι αξίες των Ελλήνων είναι βαθιά ριζωμένες μέσα στις ψυχές τους.

Το πρώτο φύλλο το οποίο εκδίδει η εφημερίδα του Αιών και έχει ως θέμα της την Επανάσταση του 1821 και τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου δημοσιεύθηκε την **25^η Μαρτίου 1839 ημέρα Σάββατο**. Ο εορτασμός της Εθνικής Επετείου του εορτασμού της Επανάστασης του 1821 προς τιμήν των πεσόντων αλλά και επιζώντων Αγωνιστών οι οποίοι πολέμησαν υπέρ της Ελευθερίας της Πατρίδας καθιερώθηκε με Διάταγμα του Όθωνα στα 1838. Σε αντίθεση με την εφημερίδα της Αθηνάς η οποία ήδη από τον προηγούμενο χρόνο έχει αναφερθεί στην εν λόγω εορτή η εφημερίδα του Αιώνα το κάνει για πρώτη φορά. Ο συντάκτης της Ι. Φιλήμων γράφει ένα μακροσκελές άρθρο στο οποίο εξάρει τους Αγωνιστές του 21' οι οποίοι πολέμησαν και έχυσαν το αίμα τους υπέρ της Ελευθερίας και εναντίον του δεσποτισμού . Τους συγκρίνει με αρχαίους ήρωες ενώ δεν ξεχνά να αναφερθεί στο γεγονός ότι η εορτή είναι ταυτόχρονα και Θρησκευτική λόγω του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Η σκλαβιά η Ελευθερία και ο θάνατος στοιχεία που οδήγησαν τους Έλληνες στην απελευθέρωση αναφέρονται στο εκτενές διήγημα του συντάκτη όμως σε αυτό το Πάνθεο των ηρώων προστίθεται τώρα ο Βασιλιάς των Ελλήνων ο Όθωνας ο οποίος θέσπισε την εορτή με σκοπό να τιμήσει τον Απελευθερωτικό Αγώνα των υπηκόων του γίνεται και αυτός ένας Αγωνιστής του 21' ένας άλλος Καραϊσκάκης ή ακόμα και ένας Κολοκοτρώνης. Η εικόνα του Όθωνα στα μάτια των Ελλήνων μοιάζει ιδεατή καθώς βλέπουν σε αυτόν έναν Έλληνα Βασιλιά ο οποίος αγαπά και σέβεται τον λαό του και τις σημαντικές εορτές του.

Η εφημερίδα του Αιών στο φύλλο της **25^{ης} Μαρτίου 1839 ημέρα Σάββατο** γράφει ένα άρθρο στο οποίο αναφέρεται στην Εθνική εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Είναι το πρώτο άρθρο της εφημερίδας του Αιώνα στο οποίο γίνεται εκτενής αναφορά στον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι *<<έχουν περάσει ήδη 9 χρόνια από την στιγμή που η πολιτική ανεξαρτησία της Ελλάδας έγινε πραγματικότητα. Επιπλέον τονίζεται το γεγονός ότι την ίδια ημέρα τελείτε και μία από τις σημαντικότερες εορτές της Χριστιανοσύνης αυτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ο συντάκτης του Αιών θεωρεί ότι οι Έλληνες είδαν πλέον εκπληρωμένες τις βαθιές ευχές τους οι οποίες είχαν να κάνουν με την απελευθέρωση τους από τον Οθωμανικό ζυγό εδώ και τέσσερις αιώνες. Οι Έλληνες δεν είναι πλέον δούλοι αλλά ελεύθεροι πολίτες. Ανακαλώντας στην μνήμη τους παλαιότερες μεγάλες μάχες των Ελλήνων ενάντια στις ορδές της Ανατολής όπως ήταν οι Πλαταιές και ο Μαραθώνας χαιρέται με την τωρινή ελευθερία. Η Οθωμανική τυραννία και δεσποτεία η οποία συντάραξε όχι μόνο τους Έλληνες οι οποίοι οδηγήθηκαν στην*

σκλαβιά και την αιχμαλωσία αλλά τρομοκράτησαν και την Ευρώπη δεν υπάρχει πλέον. Η θυσία αίματος υπήρξε μεγάλη κατά το διάστημα 9 ετών συνεχών πολέμων Ελλήνων και Τούρκων και ο αριθμός των νεκρών έφθασε τους 500.000 ανθρώπους και από τις δύο πλευρές. Το αίμα των τυράννων γίνεται εύκολα δεκτό όταν ο σκοπός είναι η ελευθερία ενός λαού. Στον απελευθερωτικό Αγώνα δύο πολιτισμοί συγκρούστηκαν ο ένας απότινε την αθωότητα, την δικαιοσύνη και τον πολιτισμό ενώ ο άλλος την απανθρωπιά την αδικία και την βαρβαρότητα. Σύμμαχοι αυτών υπήρξε η Ευρώπη η οποία περιόρισε την Ασία στις νότιες πλευρές της χερσονήσου. Οι Αγωνιστές του 21' λογίζονται ως ήρωες οι οποίοι πιστοί στο σύνθημα <<Ελευθερία ή Θάνατος>> πότισαν με το αίμα τους το πολύτιμο δέντρο της Ελευθερίας. Σε αυτούς οφείλει η Πατρίδα να εκτελεί θείο μνημόσυνο την συγκεκριμένη ημέρα καθώς ανέγειραν στήλη αθανασίας και αιώνια ευγνωμοσύνη. Ο Βασιλιάς Όθωνας θεωρείτε πως είναι γνήσιο παιδί της καινούργιας Πατρίδας και εκφραστής της εθνικής δόξας των Ελλήνων καθώς ήταν αυτός ο οποίος καθιέρωσε την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου έτσι ώστε να γιορτάζεται η ένδοξη ημέρα της Επανάστασης. Με την καθιέρωση της Εορτής ο Όθων δημιουργεί την υποχρέωση στους Έλληνες να τιμούν και να δοξάζουν τους Αγωνιστές. Προσδοκία του συντάκτη είναι καθώς θεωρεί ότι εκφράζει τους Έλληνες να υπάρξει και πολιτική πρόοδος στο Κράτος.

Βέβαια αυτοί οι οποίοι τιμούνται κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου δεν είναι άλλοι από τους Αγωνιστές οι οποίοι πολέμησαν στο Λάλα, στο Μακρυνόρι στην Μυκάλη, στο Βαλτέτσι. Η ικανοποίηση αυτών των Αγωνιστών οι οποίοι έχυσαν το αίμα τους αμείβονται σήμερα διότι είναι η δόξα η οποία απέκτησαν ως ελευθερωτές της Πατρίδας, γι' αυτό τον λόγο θεωρείτε ότι οι απόγονοι αυτών θα αναφέρουν τα ονόματα τους με θρησκευτικό ενθουσιασμό. Όλα αυτά βέβαια δεν θα μπορούσαν να εκπληρωθούν εάν ο βασιλιάς Όθωνας δεν εκπλήρωνε τις ελπίδες του εθνικού κινήματος καθιερώνοντας την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Η Ελλάδα έχει εμπιστοσύνη στον Όθωνα στον οποίο εναποθέτει τις ελπίδες της για διανοητική πρόοδο από εδώ και πέρα αλλά ελπίζει ότι θα στήσει στις όχθες του δυτικού Βοσπόρου την στήλη επιγράμματος. Είναι χρέος της Ελλάδας στο να ευημερήσει καθώς θα διοικείται από δικαστικές Νομοθεσίες. Αλλά αυτό το οικοδόμημα δεν μπορεί να στηθεί εάν δεν τεθεί Σύνταγμα ο ακρογωνιαίος λίθος σύμφωνα με τις ευχές του Έθνους και προς δόξα του Θρόνου. Αυτός είναι ο προορισμός της εορτής της 25^{ης} Μαρτίου η οποία τιμά και την δόξα του Όθωνα. Ο Βασιλιάς από την πλευρά του πρέπει να εκτιμήσει τα αισθήματα του Έθνους και να καθιερώσει το θεμέλιο εκείνο το οποίο θα οδηγήσει στην ευδαιμονία και στις εθνικές ελευθερίες τον λαό του. Αυτό πρέπει και θέλει να πράξει ο Βασιλιάς για να ικανοποιηθεί η αξία των θυσιών που έγιναν για την Ελευθερία. Η Ελλάδα γιορτάζει τα γενέθλια της πολιτικής της ελευθερίας ευλογεί τον Υψιστο ο οποίος την έσωξε πάντοτε μέσα από την άβυσσο των απείρων συμφορών ενώ την ίδια στιγμή ευλογεί την Εκκλησία η οποία κράτησε τις παραδόσεις του λαού της. Η Ελλάδα πενθεί χήρες και ορφανά τα οποία πέθαναν για να εορτάζεται σήμερα η ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου. Το μνημόσυνο των ανδρών το οποίο συντελείται σήμερα γίνεται για να ζει η ευγνωμοσύνη των μετέπειτα γενεών. Η σημερινή ελευθερία είναι

αποτέλεσμα εκείνων οι οποίοι έγιναν μάρτυρες και πέθαναν υπέρ της Πίστης και της Πατρίδας. Προτρέπονται οι γέροντες να μην θρηνούν τους υιούς τους αλλά να υψώνουν τα χέρια προς τον ουρανό και να εύχονται για τους υπόλοιπους Έλληνες ημέρες δόξας δύναμης και ελευθεριών²²>>.

Στο φύλλο της **2 Απριλίου 1839 ημέρα Παρασκευή** στο φύλλο του Αιώνα αποτυπώνεται η ημέρα του εορτασμού της 25^{ης} Μαρτίου η οποία υπήρξε παραδόξως καθώς το σύνηθες τυπικό το οποίο γινόταν την εν λόγω ημέρα δεν ακολουθήθηκε. Αρχικά γίνεται μία μακροσκελής αναφορά από τα χρόνια της εμφάνισης των Οθωμανών στον Ελληνικό χώρο, την διατήρηση του ελεύθερου ελληνικού στοιχείου στα βουνά μέσω των Κλεφτών ως το ξέσπασμα της Επανάστασης και την καθιέρωση της Ανεξαρτησίας μέσω της αγορεύσης του Βασιλιά Όθωνα στον Θρόνο. Ο Όθωνας αποτελεί την επισφράγιση του Απελευθερωτικού Αγώνα της Ανεξαρτησίας.

Επιπρόσθετα το άρθρο συνεχίζει την διήγηση του λέγοντας ότι η γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου συμβολίζει τα γενέθλια της πολιτικής Ανεξαρτησίας της Ελλάδας, αλλά ταυτόχρονα τα γιορτάζει και η ίδια η Ευρώπη καθώς βοήθησε την Ελλάδα στο να πετύχει την πολιτική της ανεξαρτησία. Το παράδοξο είναι ότι ο συντάκτης, μας αναφέρει ότι: <<βιάστηκε να αποτυπώσει και να διακοινώσει την λύπη των πολιτών όταν δεν είδαν τους πρέσβεις των Μ. Δυνάμεων να βρίσκονται γύρω γύρω από τον Βασιλιά Όθωνα. Ερωτηματικά λοιπόν γεννήθηκαν όταν ειδικά έλειπε ο πρέσβης εκείνης της Δύναμης η οποία περισσότερο από όλες επιθύμησε αλλά και συνεισέφερε υπέρ της Ελευθερίας των Ελλήνων. Η αρχή να αναγνωρίζεται αφ' ενός η Επανάσταση και η Ανεξαρτησία της Ελλάδας και στην συνέχεια να αποδοκιμάζεται επίσημα η μνήμη της φάνηκε προς όλους τόσο ανεξήγητη, καθώς όχι μόνο δεν παρουσιάστηκαν οι πρέσβεις των Δυνάμεων αλλά το πρωί της ίδιας ημέρας οι Βαυαροί αρνήθηκαν να διοργανώσουν την γιορτή ενώ το απόγευμα δεν πραγματοποίησαν την καθιερωμένη φωταγώγηση της πόλεως. Οι εορτές προς τιμήν Αγώνων και μαχών πραγματοποιούνται ήδη από τα αρχαία χρόνια ήδη από την εορτή των Παναθηναίων ενώ σήμερα Μεγάλες Δυνάμεις όπως η Αμερική και η Γαλλία γιορτάζουν την ημέρα της Ανεξαρτησίας τους. Γιατί λοιπόν θεωρείται σκάνδαλο η Ελλάδα να προσφέρει τώρα ευγνωμοσύνη προς τον Θεό υπέρ της Ελευθερίας της; Κατακριτέες θεωρούνται οι Επαναστάσεις εκείνες οι οποίες έγιναν κατά της νομιμότητας όμως η Ελληνική αναγνωρίστηκε και υποστηρίχθηκε από την Χριστιανική Ευρώπη όχι μόνο μέσω χρημάτων και αιμάτων αλλά και με την χορήγηση Βασιλικού Θρόνου. Η αντίρρηση είναι εμφανής η οποία δημιουργείται και οι Έλληνες της εποχής δεν μπορούν να την κατανοήσουν.

Την ημέρα λοιπόν του εορτασμού της 25^{ης} Μαρτίου συνέβησαν δύο γεγονότα πρώτων ο Γραμματέας των Εσωτερικών φαίνεται πως δεν αποδέχθηκε ολοκληρωτικά το διάταγμα του 1838 ενώ από την άλλη οι Έλληνες της πρωτεύουσας οι οποίοι ως κάτοικοι αυτής θεωρούνται οι αξιολογότεροι έδειξαν ελεεινή

²² Εφ. Αιών, φ. 50, 25 Μαρτίου, 1839

εικόνα εθνισμού προς τα άλλα έθνη. Στην Ελλάδα συνέβη παρά πάσα προσδοκία κινήσεως εναντίον του εορτασμού της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα οι διοικήσεις των επαρχιών εξέδωσαν κατά την τάξη, το πρόγραμμα περί της Εθνικής Εορτής αντίστοιχα και ο αρμόδιος επί των τελετών Αυλάρχης εξέδωσε το πρόγραμμα στην πρωτεύουσα. Το παράδοξο ήταν ότι όλες οι Επαρχίες γιόρτασαν με όλη την δυνατή αξιοπρέπεια την ημέρα αυτή ενώ στην πρωτεύουσα εκτός από 13 οικίες όλη η υπόλοιπη ήταν βυθισμένη στο σκοτάδι. Η πόλη έμοιαζε ερειπωμένη σαν να είχε ερημωθεί από τους εχθρούς της, ενώ η αγνωμοσύνη και ο εξευτελισμός αυτής ήταν εμφανής. Όλοι απεύθυναν πικρές παρατηρήσεις κατά του κ. Γλαράκη ο οποίος ήταν ο υπεύθυνος αυτής της κατάστασης, αλλά το παράδοξο είναι ότι ο ίδιος λίγα χρόνια πριν είχε δεχτεί την δόξα του Βασιλιά καθώς σε μία εορτή του 1830 είχε φορέσει την Ελληνική ενδυμασία. Επιπλέον όταν ο Όθωνας υπέγραψε το διάταγμα του 1838 ο ίδιος είχε βεβαιώσει ότι τιμά την υπογραφή του Βασιλιά αναγνωρίζοντας ότι η υπογραφή του Όθωνα τιμά και αναγνωρίζει τον πολιτικό Αγώνα των Ελλήνων. Ποιοι λοιπόν ήταν οι λόγοι για τους οποίους τα Δημόσια καταστήματα εκτός του Συμβουλίου της Επικρατείας και των δύο Γραμματειών των Εξωτερικών και των Ναυτικών δεν έδειξαν ότι ήταν χρέος τους, σύμφωνα με την Εθνική του Βασιλιά απόφαση. Ποιους λόγους λοιπόν έδωσαν ώστε να πείσουν ότι ένα νέο μέτρο μπορεί να καταργήσει την χαρμόσυνο ημέρα της εορτής της Ανεξαρτησίας με το να μην γίνει η φωταγώγηση όπως γίνεται σε όλες τις πολιτικές εορτές των Δημόσιων καταστημάτων; Μήπως αυτή η ενέργεια είχε σκοπό να αποτρέψει τους πολίτες μερικώς από το να δείξουν την χαρά τους και να εξωτερικεύουν στην εορτή προς τιμήν της Ελευθερίας της Πατρίδας; Αίσθημα το οποίο υπάρχει μέσα σε κάθε γνήσιο Έλληνα και το οποίο πρέπει να μεταδοθεί ως πολιτική παρακαταθήκη στις επόμενες γενεές των Ελλήνων. Γι' αυτό τον λόγο όλοι οι Έλληνες αισθάνθηκαν ντροπή διότι διακατέχοντας από εθνικό αίσθημα και Εθνική χαρά και η οποία δίκαια υπάρχει στις καρδιές τους. Ο συντάκτης θέτει το ερώτημα ποια ήταν η ελεεινή κατάσταση των Αθηνών πριν από την εποχή του 1821; Και όμως στην ημέρα της σημερινής λαμπρότητας την ημέρα αυτή οι κάτοικοι της δεν έδειξαν τον παραμικρότερο εθνικό ζήλο. Αυτή η μομφή επηρεάζει ολόκληρη την υπόληψη του Έθνους, το ολόκληρο το βάρος επίκειται επί του Δημάρχου Κ. Καλλιφρονά ο οποίος και ως δημόσιος αλλά και έως ιδιώτης έδωσε το παράδειγμα του σκοταδιού είτε από απερισκεψία και χωρίς να συλλογισθεί ότι το λαμπρό φώς της ημέρας της 25^{ης} Μαρτίου ύψωσε και αυτόν επί της διασημότερου έδρας των Αρχών του Κράτους. Ενώ υπήρχε διάταγμα του Βασιλέως το οποίο καθιέρωνε την Εθνική Εορτή εις διηνεκές ο κ. Δήμαρχος όφειλε να μην προτιμήσει την εισήγηση του Διοικητή και δεν έπρεπε να παραμείνει στο πρόγραμμα του προσωρινού Αυλάρχη μεταξύ του οποίου και της Εθνικής Εορτής δεν υπάρχει κάτι κοινό. Όφειλε να δώσει το παράδειγμα του Έλληνα πατριώτη και όχι ενός υπαλλήλου ο οποίος ακολουθεί πιστά τις διαταγές. Η εορτή εξάρει την δόξα του Έθνους και του Βασιλιά και ο μη εορτασμός της επέσυρε σημαντική προσβολή και κηλίδωσε τον Ελληνικό χαρακτήρα. Όταν επί των πολυτιμότερου αντικειμένου της εθνικής τιμής δείχνονταν τέτοια τιποτένια και αυτοκατάκριτως διαγωγή, τι άλλο δεν είναι πιθανό να δει κανείς και σε άλλα επίσης πολύτιμα αντικείμενα πολιτικής φύσεως τα οποία έχουν ως οδηγό τον προορισμό του

Έθνους. Όταν λοιπόν οι παραπιδημούντες Βαυαροί κάνουν μία τόσο μεγάλη και εμφανή προσβολή προς το Έθνος και δεν αισθάνονται το χρέος τους να φωταγωγήσουν την πόλη συμπεραίνουμε τον χαρακτήρα αυτών οι οποίοι ως δημόσιοι υπάλληλοι ή ως απλοί ιδιώτες έμειναν αναισθητοι σαν πέτρες απέναντι της Εθνικής δόξας των Ελλήνων.

Ο συντάκτης θα σταματήσει την διήγηση του καθώς ο νόμος περί περιορισμού της ελευθεροτυπίας του το επιβάλει όμως εξάγει το συμπέρασμα προτού κλείσει το άρθρο ότι αναφέρεται τι ακριβώς έχουν στο μυαλό και στην καρδιά τους οι Βαυαροί καθώς και την ελεεινή διαγωγή αυτών απέναντι στο Έθνος. Τέλος κηρύττει ότι όλοι οι Έλληνες πρέπει να προφυλάζουν την τιμή του Έθνους²³>>.

Η θεματολογία του άρθρου η οποία ο συντάκτης του Αιώνα επιλέγει να παρουσιάσει στο φύλλο της 2 Απριλίου 1839 ημέρα Παρασκευή είναι πολύ σημαντική διότι πραγματεύεται τον εορτασμό της Εθνικής Επετείου των Ελλήνων. Όμως η σημαντική διαφορά σε σχέση με τα προηγούμενα φύλλα αλλά και με τα επόμενα είναι για τον σπουδαίο ρόλο των Αγωνιστών οι οποίοι διαδραμάτισαν στην Επανάσταση αναφέρεται η εικόνα που είχαν οι Βαυαροί γι' αυτόν με ποιο τρόπο τον έβλεπαν αλλά και τον αντιμετώπιζαν καθώς και την εικόνα του Όθωνα στον οποίο οι Έλληνες έβλεπαν την ελπίδα και οποίος θα τους λύτρωνε από τους Βαυαρούς και την εξουσία τους.

Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι οι πολίτες δυσαρεστήθηκαν πάρα πολύ καθώς δεν είδαν να βρίσκονται πέριξ του Όθωνα οι πρέσβεις των Μ. Δυνάμεων οι οποίες βοήθησαν στον Απελευθερωτικό Αγώνα των Ελλήνων. Η μη παρουσία των πρέσβων των Μ. Δυνάμεων στην εορτή είναι το ένα σκέλος στο οποίο οι Βαυαροί έδειξαν την δυσαρέσκεια τους. Το δεύτερο γεγονός το οποίο αποτυπώνει ότι οι Βαυαροί υποδαύλισαν την εορτή προς τιμή της Επανάστασης του 21' είναι ότι το πρωί της ίδιας ημέρας οι Βαυαροί αρνιόντουσαν να διοργανώσουν την εορτή και όταν αυτό είδαν ότι δεν ήταν εφικτό προσπάθησαν να δημιουργήσουν πρόβλημα στον εορτασμό της Εθνικής Επετείου με την μη φωταγωγήση της πόλης το βράδυ της ίδιας ημέρας.

Ο μη εορτασμός της καθιερωμένης εορτής από τον Βασιλιά Όθωνα εγείρει πολλά ερωτηματικά στους Έλληνες καθώς θεωρείται μεμπτό να εορτάζεται μία Επανάσταση όταν εναντιώνεται στην νόμιμη Εξουσία. Όμως η Ελληνική Επανάσταση είχε γίνει αποδεκτή από όλες τις Δυνάμεις της Χριστιανικής Ευρώπης η οποία μάλιστα την νομιμοποίησε μέσω της εγκαθίδρυσης του Θρόνου στο οποίο θεσπίσθηκε ο Βασιλιάς Όθωνας. Ο Όθωνας λοιπόν θεωρείται το επισφράγισμα όχι μόνο της επιτυχίας της Επανάστασης του 21' αλλά και της νομιμότητας αυτής. Άρα ο μη εορτασμός της Επανάστασης η οποία θεωρείται νόμιμος δημιουργεί πολλά ερωτηματικά στους Έλληνες.

²³ Εφ. Αιών, φ. 51, 2 Απριλίου, 1839

Αυτό το οποίο συνέβη και δεν εορτάστηκε με την καθιερωμένη τελετουργία ο εορτασμός της 25^{ης} Μαρτίου είναι επειδή ο Γραμματέας των εξωτερικών δεν σεβάστηκε το Διάταγμα του Όθωνα του 1838. Ενώ λοιπόν σε όλες τις επαρχίες του Κράτους γιορτάστηκε η επέτειος εορτή με κανονιοβολισμούς και την φωταγωγήση της πόλης αυτό δεν συνέβη στην Αθήνα και τα δημόσια καταστήματα δεν φωταγωγήθηκαν. Η πόλη έμοιαζε ερειπωμένη και σε μεγάλο βαθμό οι Βαυαροί είχαν πετύχει τον σκοπό τους υποδαυλίζοντας την χαρμόσυνη επέτειο των Ελλήνων την οποία είχε καθιερώσει ο Βασιλιάς Όθωνας αλλά και ο Γλαράκης την είχε αποδεχτεί λίγα χρόνια νωρίτερα. Ο σκοπός των Βαυαρών ερμηνεύοντας το άρθρο της εφημερίδας του Αιώνα είναι να αποτρέψουν τους Έλληνες από το να δείξουν την χαρά τους και να γιορτάσουν υπέρ της Ελευθερίας και της Πατρίδας. Οι Βαυαροί ήθελαν να προσβάλλουν τους Έλληνες στερώντας τους το δικαίωμα της πατριωτικής υπερηφάνειας το οποίο πηγάζει από τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου. Ταυτόχρονα όμως προσβάλλουν και τον ίδιο τον Όθωνα ο οποίος είναι ο Βασιλιάς των Ελλήνων. Δεν δείχνουν λοιπόν μόνο την δύναμή τους απέναντι στους Έλληνες αλλά και απέναντι στον ίδιο τον Όθωνα ο οποίος λογίζεται πλέον ως Έλληνας Βασιλιάς όχι μόνο από τους Έλληνες αλλά και από τους Βαυαρούς οι οποίοι φαίνεται να λειτουργούν απέναντι στο Βασίλειο των Ελλήνων ως μία αποικία στην οποία μπορούν να κάνουν ότι θέλουν ακόμη και να μην φωταγωγούν την πόλη στην μεγαλύτερη εορτή του Έθνους δείχνοντας με αυτό τον τρόπο την Δύναμη και την ασυδοσία τους απέναντι στους Αγωνιστές του 21' αλλά και στον ίδιο τον Βασιλέα των Ελλήνων τον Όθωνα του οποίου το Διάταγμα φαίνεται να μην έχει κύρος και να καταπατάται ακόμα και από έναν δημόσιο υπάλληλο ο οποίος απλά είναι ένας δήμαρχος των Αθηνών.

Την επόμενη χρονιά το έτος 1840 η εφημερίδα Αθηνά στο φύλλο με ημερομηνία **20 Μαρτίου 1840 ημέρα Τετάρτη** παραθέτει ένα άρθρο στο οποίο προαναγγέλλει τον εορτασμό της Εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι:

ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

<<Πλησιάζει πλέον η πιο σημαντική σε αξία ημέρα για τους Έλληνες η 25^η Μαρτίου κατά την οποία μετράμε πλέον 21 χρόνια από την Επανάστασή μας. Η Εθνική εορτή μας ενώ μας επαναφέρει πνευματικώς στην εποχή εκείνη, κατά την οποία ο Έλληνας ήταν βεβαρυμμένος από τα κακά της τυραννίας, αποφάσισε να λάβει τα όπλα για να αποτινάξει, τον ζυγό της δουλείας με την απόφαση να ζήσει ως άνθρωπος, καθώς έτσι προορίσθηκε από τον Δημιουργό του. Να ζήσει δηλ ελεύθερος με ελεύθερους θεσμούς και νόμους, ή να ενταφιασθεί στα ερείπια της εθνικότητάς του. Ενώ θυμόμαστε τα τρόπαια του Βαλτετσίου, των Δερβενακίων, της Αμπλιανής, του Μεσολογγίου, της Αμφιμαλίας, του Καρπενησίου, της Λακωνίας, της Ράχοβας, της Πάτρας, του Φραγκοκαστέλου, και πολλά άλλα, και μάλιστα τα τρόπαια των ενδόξων Ναυτικών μας, τα οποία έστησαν στην Πάτρα, στον Αργολικό κόλπο, την Χίο, την Σάμο, τον Γέροντα, το ακρωτήριο του Καφηρέως. Ήρθε ακόμα στο μυαλό μας και η ιστορία των αρχαίων αλλά και των νεότερων

Εθνών, οι οποίοι για να διαιωνίσουν την μνήμη των κατορθωμάτων εκείνων τα οποία έφεραν την απελευθέρωσή τους, καθιέρωσαν εθνικές εορτές και με αυτόν τον τρόπο διατηρούν ακόμη τον ενθουσιασμό μας εκείνον, ο οποίος αναζωογονεί τον έρωτα προς την πατρίδα ο οποίος είναι αδιάσπαστος από την φιλοπατρία και εμπνέει τα υψηλότερα προς τους πολίτες φρονήματα.

Αρχικά εάν κοιτάζουμε την Αγία Γραφή, βλέπουμε ότι όλες σχεδόν οι εορτές είναι Εθνικές. Στην Εξοδο του Μωυσή βλέπουμε ποιες εορτές διέταξε ο Θεός μέσω του Μωυσή προς ανάμνηση της απελευθερώσεως του Ισραήλ από την Αίγυπτο. Στο βιβλίο της Εσθήρ, εις τα των Μακκαβαίων βλέπουμε ότι αυτό το πνεύμα διατηρήθηκε και στους μετέπειτα Ιουδαίους. Κατά τα ίδια έθιμα και οι Πέρσες είχαν εθνικές εορτές, την ονομαζόμενη Τρόπαιο του Ιράν, κατά τον Τουράν. Οι Ασύριοι, Τύριοι, Αιγύπτιοι είχαν και αυτοί Εθνικές εορτές, τα Θησειά, τα μεγάλα Παναθήναια, του Βοηδρομίπυ Απόλλωνος, και τέλος είχαν και για τις ένδοξες νίκες του Μαραθώνα, της Σαλαμίνας και των Πλαταιών, για την απαλλαγή από τους Τριάκοντα Τυράντους μέσω του Θρασύβουλου κα. Κατά τα ίδια πρότυπα και τα νεότερα Έθνη έχουν τις δικές τους Εθνικές εορτές όπως η Δημοκρατία της Γαλλίας η οποία θέσπισε μία λαμπρή εορτή για την Επανάσταση του Ιουλίου 1830, εορτή την οποία οι Γάλλοι γιορτάζουν σήμερα με την μεγαλύτερη λαμπρότητα και πανδημία. Ακολουθώς ελπίζουμε να αναπτύξουμε το θέμα των εθνικών εορτών ως ιστορικό και πολιτικό φαινόμενο και να εκθέσουμε τους δυνατούς λόγους, για τους οποίους οι Εθνικές εορτές είναι αναγκαίες προς ανάμνηση των ενδοξότερων κατορθωμάτων, τα οποία προπάντων των άλλων τιμούν την ανθρωπότητα. Προς το παρόν δε επειδή και το μικρό μέγεθος του φύλλου μας δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε περισσότερο περιοριζόμεστε μόνο στο να πούμε πως, αν και τα άλλα έθνη παλαιά και νέα οι εορτές τους αυτές δεν υπήρχαν δεν θα είχε τόσο σημασία. Το Ελληνικό Έθνος όμως χρωστούσε να καθιερώσει Εθνικές Εορτές για το μοναδικό σχεδόν παράδειγμα της Επανάστασης το οποίο αποτελεί παράδειγμα για την ιστορία αλλά και για ολόκληρη την ανθρωπότητα το οποίο παραδειγματίζει ότι μετά από τόσους αιώνες σκλαβιάς τον 19^ο αιώνα ανασταίνεται και δίνει και το παράδειγμα για άλλα έθνη τα οποία είναι υποδουλωμένα. Η Αρχή η οποία βέβαια έγινε για την Ελληνική Επανάσταση αποτέλεσαν τα φωτισμένα της Δύσεως Έθνη.

Παρότι η περσινή εορτή λόγω των ραδιουργιών δεν τελέστηκε σωστά και η εορτή της εθνικής ανέγερσης η οποία για τους Έλληνες είναι τόσο σημαντική παραμελήθηκε και περιφρονήθηκε ο ηρωικός αγώνας των ηρώων. Φέτος δεν αμφιβάλουμε ότι ο κ Θεοχάρης διέταξε και θέλει διατάξει, ώστε η Εθνική Εορτή να γίνει με όλη την απαιτούμενη λαμπρότητα παντού, και στην πρωτεύουσα αλλά και σε όλες τις επαρχίες. Και γι' αυτόν τον λόγο ο Γραμματέας των Εσωτερικών πρέπει να δώσει την δέουσα προσοχή και να εκπληρώσει το καθήκον του γιατί οι Έλληνες δεν υπάρχει κάτι άλλο στο οποίο να δυσαρεστούνται περισσότερο όσο η περιφρόνηση του προσφιλέστατου και ενδοξότερων αγώνων τους. Καθώς και τίποτε άλλο δεν τον ευχαριστεί περισσότερο από όσο ο απαιτούμενος σεβασμός τον οποίο η Κυβέρνηση τους δείχνει στις αναμνήσεις των κατορθωμάτων τους εκείνων, μέσω του οποίου ανέστησαν το Έθνος τους,

ταυτόχρονα όμως έλκυσαν και την σύμπνοια των φωτισμένων εθνών, τα οποία μέσω της συνδρομής τους κατέστησαν Έθνος αυτόνομο και βάση για την Ευρωπαϊκή ισορροπία. Ήμαστε βέβαιοι ότι και ο Βασιλιάς μας με την Βασίλισσα θα έλθουν, όπως και παλιότερα με ολόκληρη την Βασιλική πομπή, την 25^η Μαρτίου στο ναό της Αγίας Ειρήνης για να συνενώσουν τις ευχές τους προς τον Ύψιστο υπέρ των Ελλήνων και υπέρ της στερέωσης και εξάπλωσης του Έθνους καθώς και υπέρ της στηρίξεως του Θρόνου του²⁴>>.

Ο συντάκτης της Εφημερίδας Αθηνά στο παρών φύλλο του επιλέγει ως θέμα να παρουσιάσει την γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου αλλά και να αναφέρει συνοπτικά και άλλες εορτές από άλλα έθνη, είτε προηγούμενων εποχών είτε σημερινά. Αναδεικνύει την σπουδαιότητα των εθνικών εορτών για κάθε κράτος ξεχωριστά και την πολυτιμότητα αυτών για τα ίδια τους τα έθνη και του λαού καθώς έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα. Απεναντίας, αντιπαραβάλλει στην σπουδαιότητα αυτών των εορτών την Εθνική εορτή της 25^{ης} Μαρτίου, αναδεικνύοντας τα χαρακτηριστικά εκείνα τα οποία την κάνουν τόσο σπουδαία όχι μόνο για τους Έλληνες αλλά και για την ίδια την ανθρωπότητα. Το γεγονός ότι μετά από 400 χρόνια σκλαβιάς το Έθνος των Ελλήνων πήρε τα όπλα για να απελευθερωθεί από τον Οθωμανικό ζυγό λειτουργεί ως παράδειγμα προς μίμηση για όλα τα υποδουλωμένα και κατατρεγμένα έθνη και λαούς. Βέβαια η επιτυχία του αυτή δεν θα μπορούσε να έχει ολοκληρωθεί χωρίς την συμπαράσταση και την βοήθεια των φωτισμένων Ευρωπαϊκών λαών. Επιπροσθέτως αναφέρει ότι τα προηγούμενα χρόνια η συγκεκριμένη εορτή δεν είχε τελεστεί με την πρέπουσα μεγαλοπρέπεια την οποία θα έπρεπε να έχει, γι' αυτόν τον λόγο εφιστά την προσοχή στο νέο Γραμματέα των Εσωτερικών να μην κάνει τα ίδια λάθη με τον προηγούμενο καθώς ο λαός των Ελλήνων δεν θυμώνει με τίποτε περισσότερο από την μη παράδοση τιμής στους νεκρούς αδελφούς τους, και κατά τον ίδιο δεν χαιρείται με τίποτε περισσότερο όταν αποδίδεται σε αυτούς ο πρέπον σεβασμός.

Κλείνοντας η Αθηνά τονίζει πως ο λαός θέλει να επισφραγίσει την σπουδαιότητα της εορτής των πεσόντων ηρώων του 21' με την παρουσία του Έλληνα Βασιλιά Όθωνα και της Ελληνίδας Βασίλισσας Αμαλίας από τους οποίους περιμένει να παρουσιασθούν στην εορτή, και να μεταβούν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπως είχαν κάνει και παλαιότερα άλλωστε προκειμένου να είναι παρών στην δοξολογία υπέρ των πεσόντων, υπέρ του Έθνους αλλά και υπέρ των ιδίων Βασιλέων. Έξαλλου δεν υπάρχει μεγαλύτερη ευχή από την συνένωση του λαού, των πεσόντων και του Βασιλέα από τον Θεό, μία ένωση η οποία θα προσφέρει επέκταση των συνόρων και στερέωση του Θρόνου.

²⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 702, 20 Μαρτίου, 1840

Η εορτή από μόνη της είναι μεγαλοπρεπής αλλά επισφραγίζεται καλύτερα στο πρόσωπο του Όθωνα ο οποίος προσφέρει την εικόνα της στερέωσης της, της Ελευθερίας, Ελευθερίας η οποία αποκτήθηκε μέσω της θυσίας των Αγωνιστών του 21'.

Είναι η δεύτερη χρονιά κατά την οποία η εφημερίδα του Αιώνα γράφει ένα μακροσκελές άρθρο προκειμένου να αποτυπώσει την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου στο φύλλο της **25^{ης} Μαρτίου 1840 ημέρα Δευτέρα**. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι: <<όταν ο λαός πολέμησε και νίκησε υπέρ της Ελευθερίας με την βοήθεια βέβαια του Θεού, τότε δεν μπορεί να δημιουργηθεί τιμιότερο και γλυκύτερο αίσθημα στα έθνη του ηρωισμού και της φιλοτιμίας. Αυτό το αίσθημα δεν μπορεί να μην εμπνέει κάθε πολίτη την ημέρα της εθνικής εορτής προς τιμή της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου.

Οι Έλληνες προτού φθάσουν στο ξέσπασμα της Επανάστασης το 1821 είχαν διδαχθεί από προηγούμενες επαναστάσεις όπως στα 1769 και 1786. Άλλος ένας σημαντικός παράγοντας ο οποίος τους ενέπνευσε ήταν οι Αρματολοί στα βουνά οι οποίοι μέσω του συστήματος τους εμπύχωναν και ενέπνεαν όλους τους Έλληνες. Ακόμη αξίζει να σημειωθεί ότι η Επανάσταση δεν θα μπορούσε να πετύχει εάν η ναυτιλία και το εμπόριο δεν συνέδραμαν με πλοία και χρήματα στην Επανάσταση. Άλλος ένας συντελεστικός παράγοντας αποτέλεσε η παιδεία η οποία δινόταν στους Έλληνες από τα Γυμνάσια της Πάτμου, των Ιωαννίνων της Χίου, της Σμύρνης, των Κυδωνίων της Κωνσταντινούπολης και του Ιασίου. Η εκπαίδευση των Ελλήνων η οποία γινόταν ως επί των πλείστων από ιερείς συντέλεσε στην παιδεία αυτών. Τέλος τα άσματα του Ρήγα Φεραίου υπέρ της Ελευθερίας ένωσαν τις καρδιές των Ελλήνων προς ένα και μοναδικό σκοπό αυτό της σωτηρίας της Πατρίδας. Όταν ήχησε της ελευθερίας η ουράνιος και γοητευτική φωνή οι ψυχές όλων διακακούμενες από την φλόγα του πατριωτισμού έλαβαν εκείνη την εκκίνηση η οποία τους υπόσχεται την δόξα μέσω της ανδραγαθίας και την αιώνια μακαριότητα του θανάτου. Και οι γυναίκες των Ελλήνων συμμετείχαν ενεργά στον Αγώνα βοηθώντας τους Αγωνιστές.

Αίγιοι αγύμναστοι και ανέτοιμοι παρατάχθηκαν προς πολλούς πλουσίους και εφοδιασμένους με όλα τα μέσα του πολέμου. Το φαινόμενο αυτό δείχνει ότι ο πόλεμος ήταν πατριωτισμού και ανδρείας. Μόνο η καρδιά του Ιμπραήμ Πασά δεν φοβήθηκε τους Έλληνες και αυτό συνέβη όχι γιατί υπάρχει φυσικώς ηρωισμός των Αιγυπτίων αλλά επειδή κατέχουν την τέχνη του πολέμου ενώ επίσης συντέλεσε στην νίκη τους και η διαίρεση των Ελλήνων και όχι τόσο η αξία των εχθρών τους. Βέβαια οι νέοι Έλληνες δεν θα πρέπει να συγχωρήσουν το ελεύθερο πεδίο της νίκης το οποίο συντελέστηκε το 1827. Λαός ο οποίος αγαπά την αληθινή του ελευθερία, δεν απελπίζεται γίνοντας θύμα ευτελές του καταδιωγμού, της σφαγής και της καταστροφής των βαρβάρων για τόσα πολλά έτη. Ήταν η 8^η Νοεμβρίου 1827 όταν η Φιλάνθρωπος Ευρώπη αποφάσιζε για την τύχη της Πελοποννήσου και των Νήσων κατά την Πύλο. Και την 12^η Δεκεμβρίου 1829 κλείνει τις Θερμοπύλες στους εχθρούς βοηθώντας τους Έλληνες.

Μακαρίζουμε τους δικούς μας προγόνους οι οποίοι παρακίνησαν τον δεσμό των φιλικών και έφτασαν στα γόνιμα αποτελέσματα της εποχής της 25^{ης} Μαρτίου. Ένδοξη σε όλους τους αιώνες θέλει να είναι το ήδη ζωντανό αντρικό χέρι το οποίο υψώθηκε γενναία εναντίον του δεσποτισμού και καθάρισε εν μέρει το πεδίο του Αγώνα από τα αγκάθια του Βαρβαρισμού. Οι απόγονοί μας οι οποίοι θα είχαν ως στοιχείο τους τον πολιτισμό θα έχουν και ως σύμβολό της προόδου εμάς τους Αγωνιστές της 25^{ης} Μαρτίου οι οποίοι ήμαστε δείγμα φιλοπατρισμού και θα έχουν ως τρόπαιο τα τρόπαια των πατέρων τους και στην στεριά αλλά και στην θάλασσα και τα οποία δεν θα τους αφήσουν και ηθικώς ήσυχους. Ο συντάκτης εύχεται και ελπίζει ότι από την νέα γενεά αυτή πρέπει να γεννηθούν οι νέοι Μιλτιάδες και Θεμιστοκλείς, νέοι Επαμεινώνδες και Αλέξανδροι. Ποιες είναι όμως οι προς αυτό ελπίδες η επί των συνταγματικών βάσεων παγίωση των Ελληνικών ελπίδων ή επί των συνταγματικών βάσεων παγίωση της Ελληνικής πολιτείας;

Στην αρχή η Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου αντιμετωπίστηκε από την Ευρώπη ως ανόητη ενώ η Οθωμανική αυτοκρατορία έσπευσε να τιμωρήσει τους Έλληνες ως αυθάδη λαό. Και η μία όμως και η άλλη βλέπουν την μικρότητα μας αναλογιζόμενοι τα αποτελέσματα ότι βρισκόμασταν επί τόσους αιώνες κάτω από καθεστώς δουλείας. Τι όμως μπορεί να κατανικήσει την αρετή και τον πατριωτισμό όταν αυτός υποτάσσει υπό τους νόμους του τις καρδιές, εμείς τεθήκαμε κάτω από την νικηφόρο σημαία αυτού και δείξαμε εμείς αυτούς τους άξιους των αγώνων και του μεγάλου προορισμού την 25^η Μαρτίου. Τα πολεμικά κατορθώματά μας είχαν ως σύμμαχο την δικαιοσύνη και αφήσαμε γρήγορα την πλάνη των Ευρωπαίων και ταπεινώσαμε σταδιακά τους τυράννους.

Αλλά ακολουθεί ενώ δεν θα έπρεπε από την Ευρώπη και από την Οθωμανική αυτοκρατορία ένας μη σεβασμός τόσο ως προς την κατάστασή μας όσο και ως προς τον χαρακτήρα μας. Αντί να υπάρχουν έπαινοι προς εμάς αντ' αυτού ακούγονται οι πικρότερες ελεεινολογίες και οι περιφρονήσεις αυτών προς εμάς γίνονται χειρότερες. Ποια είναι όμως η αρχική αιτία κατά την οποία η Πατρίδα μας και Βασιλευομένη όπως ήταν δίκαιο δείχνει να βρίσκεται σε μία τόσο απροσδιόριστο και ευτελή θέση; Ποιες ήταν οι αφορμές από τις οποίες το ηθικό του Έθνους μαραίνεται και υπάρχει λύπη η οποία αντικατέστησε την άλλοτε εύθυμη διάθεση της καρδιάς του πολίτη και όχι απειλή την οικονομική και πολιτική κατάστασή μας, ποια τέλος πάντων η τόσο ισχυρή εκείνη έλλειψη για την οποία τα πράγματά μας τίθενται υπό την ξένη κηδεμονία σήμερα της μίας και αύριο της άλλης πρεσβείας.

Οι διαφορές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν από το 1821 έως το 1832 ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ευρώπη ήταν πολλές και μεγάλες καθώς το Έθνος είχε μόλις αναγεννηθεί. Αλλά από το 1833 και έπειτα η κατάσταση είναι ασυμβίβαστη. Και η αιτία δεν είναι άλλη από την αντίθεση στην εθνική θέληση των πραγμάτων μας. Η ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου ανήγγειλε την κατάργηση του απολυταρχισμού καθώς το Έθνος ύψωσε ενώπιον του ουρανού και της γης περιοδικές Συνελεύσεις του. Η κατάργηση των Συνελεύσεων του Έθνους υφίσταται μόνο όταν υπάρχει Συνταγματική πολιτεία προκειμένου να απαλλάσσουν τον λαό από την

μάστιγα της αυθαιρεσίας και νομιμοποιώντας τις πράξεις της Εξουσίας του. Ποιοι είναι οι λόγοι όμως για τους οποίους στερείτε η Πατρίδα τους καταστατικούς θεσμούς της και συντηρείται το μεγάλο χάσμα μεταξύ εξουσίας και Έθνους; Είναι άρα οι Έλληνες ανάξιοι συνταγματικού νόμου; Όχι απόδειξη είναι η 25^η Μαρτίου και ο οργανικός Νόμος της Επιδαύρου. Είναι άρα εναντίον των προστάτιδων της τριπλής Συμμαχίας; Όχι απόδειξη προς τους Έλληνες είναι η διακήρυξη του συμβουλίου του Λονδίνου το 1832. Θρησκεία και Σύνταγμα είναι τα δύο στοιχεία τα οποία επιθυμούν οι Έλληνες αλλά θα έπρεπε να είναι και το θεμελιώδες Σύνθημα επάνω στο οποίο όφειλε να στηριχθεί η μεταβολή του 1833. Η Ρωσία προστατεύει την Θρησκεία μας ενώ η Αγγλία και η Γαλλία θέλουν η Ελλάδα να έχει Σύνταγμα. Το ερώτημα το οποίο γενάτε είναι γιατί ο Θρόνος δεν δράττεται της ευκαιρίας προς το συμφέρον του τις δίκαιες θελήσεις των Συμμάχων και το Σύνταγμα. Μέσω της αρχής αυτής πραγματοποιούνται οι Ευχές ολόκληρου του Έθνους.. Η εξουσία από την άλλη ενώ δεν είναι υποχρεωμένη να παίρνει τη θέση μίας μόνο Δύναμης εκ των τριών αντιβαίνοντας αυτή την θέση συνηθίζει να παίρνει τις ιδέες της μίας ή της άλλης Δύναμης. Ο προορισμός του Ελληνικού Θρόνου ταυτίζεται με εκείνη της 25^{ης} Μαρτίου το οποίο είναι και το συμφέρον του Έθνους. Η αναποφασιστικότητα όμως του Θρόνου δημιουργεί δίκαιη δυσαρέσκεια και ψυχρότητα τόσο στο Έθνος όσο και στις σύμμαχες Δυνάμεις.

Η έλλειψη Συντάγματος έγινε τόσο επαισθητή καθώς ακόμα και η Θρησκεία των Ελλήνων υπέστη πολλές προσβολές. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν υπάρχει νόμος ο οποίος να μας προστατεύει. Κανένα Έθνος και καμία Δύναμη δεν μπορεί πλέον να μας θεωρεί ως ον ηθικό καθώς έχουμε την υπεράσπιση της Πίστεως. Ενώ λοιπόν δώσαμε πάνδημο όριο για την υπεράσπιση αυτής η Ευρώπη αλλά και ο Θεός μπορούν να μας εμπαιξουν.

Η έλλειψη Συντάγματος ατίμασε τον πολιτικό χαρακτήρα της Ελλάδας και κυβερνήθηκε από δύο νόθα και δούλα σώματα το Υπουργείο και το Συμβούλιο της Επικρατείας. Η έλλειψη αντιπροσώπων του Έθνους οι οποίοι θα περιστοιχίζαν τον Ελληνικό Θρόνο έδωσε την ευκαιρία την διοίκηση να την κατέχουν Βαυαροί οι οποίοι κατασπατάλησαν τα δάνεια και τον Εθνικό πλούτο. Επίσης όλες οι διοικητικές θέσεις στο δημόσιο κατέχονταν από Βαυαρούς όπως Υπουργούς, Στρατηγούς, ιατρούς, ανακτοβούλους, αρχιτέκτονες, δασάρχες, αξιωματικούς και αυλικούς. Το Έθνος ενώ ήταν πολιτικό δικαίωμα του να κυβερνάτε μόνο του αυτό δεν συνέβη αλλά αντιθέτως η εξουσία δόθηκε στους Βαυαρούς. Σήμερα η οικονομική κρίση του Κράτους είναι αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης ενώ δηλαδή το Έθνος είναι κύριο της περιουσίας του στην πραγματικότητα δεν είναι, αλλά βρίσκεται παραγκωνισμένο ως ανάξιο όν. Η αξιοθρήνητη οικονομική κατάσταση του Κράτους έρχεται να προστεθεί και η κακή εξωτερική θέση του Κράτους ως αιτία της ξενοκρατίας διότι κυβερνούν το Έθνος άλλοτε οι Ύπατοι της Ρώμης ή οι πασάδες της Κωνσταντινούπολης.

Η ίδια κατάσταση τροφοδότησε τις περιοδικές ανταρσίες σε όλη την επικράτεια ενώ η συνεχόμενη ληστεία του λαού συνεχίστηκε αδιάκοπα. Η καταπίεση, οι ραδιουργίες και η αυθάδεια των ξένων επεμβάσεων ήταν το αποτέλεσμα αυτής της έλλειψης. Η πολιτική κατάσταση της Ελλάδας φαίνεται βυθισμένη στο σκότος καθώς κανείς των Ελλήνων δεν μπορεί να συμβουλευθεί τον Θρόνο ενώ το συμβούλιο της Επικρατείας δεν έχει πολιτική αξία ούτε η Ιερά Σύνοδος έχει πλέον ηθική βαρύτητα. Ο συντάκτης αναρωτιέται ποιο Υπουργείο έχει την ευθύνη και ποια είναι της Ρωσίας και της Γαλλίας η πολιτική θέση ως προς την Ελλάδα.

Ο συντάκτης του Αιώνα βλέπει ότι το μέλλον της Ελλάδας καλύπτεται από βαθύ σκοτάδι ενώ βλέπει την ανατολή μόνο στο Σύνταγμα, όπως ακριβώς η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου μπορεί να διασκεδάσει την ψυχρή και αμήχανη κοινωνία της Ελλάδας έτσι και αυτό θα δώσει εκ νέου ζωή την πραγματικότητα του λαού. Η Βασιλική Πρόνοια του Βασιλιά πρέπει να προλάβει την πολιτική αθλιότητα για να μην υποκύψει μετέπειτα σε ανεπανόρθωτες δυσκολίες. Όλες οι πληροφορίες μας για αυτούς μας επιβεβαιώνουν ότι αυτοί είναι μοχθηροί κόλακες και τυχодиώκτες της δόξας του δεν είναι πραγματικοί Έλληνες αλλά λυκόφιλοι του συμφέροντος της εξουσίας. Αυτοί είναι αγύρτες της πολιτικής και είναι έτοιμοι να προδώσουν τον Θεό και την Πατρίδα στο βωμό των υλικών τους επιθυμιών. Είμαστε πεπεισμένοι και στηρίζουμε την πίστη μας στην φρόνηση και στον Ελληνισμό του Βασιλιά ότι μετά την δοξολογία στο Ναό προς την τιμή της Εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου θα τιμήσει την εορτή καθιερώνοντας Συνταγματική Θεσμοθεσία.

Ο Όθωνας προσκλήθηκε με σκοπό να εκπληρώσει την καθιέρωση Συντάγματος η οποία αποτελεί το Βασιλικότερο των έργων του. Με την εκπλήρωση αυτού η θεία Πρόνοια δεν θα αφήσει περιορισμένη την εξουσία του εντός των υπαρχόντων στενών ορίων. Η λαμπρότητα της κυρίαρχης Θρησκείας του Κράτους και των πολιτικών δικαίων του Έθνους υφίσταται η μονιμότητα του Θρόνου και η αληθινή δόξα. Στην Εθνική ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου αναγνωρίζουν οι Έλληνες την Ελευθερία τους και ο βασιλιάς τον Θρόνο του. Για την Εθνική αυτή ημέρα σείεται η Αθήνα και η Ευρώπη επί εννέα έτη και αντάξιο των δίκαιων αιμάτων και τόσων θυσιών αντάλλαγμα δεν μπορεί να υπάρξει άλλο εκτός από το να γίνει ο Θρόνος Συνταγματικός²⁵>>.

Στις 25 Μαρτίου 1840 ημέρα Δευτέρα αποτυπώνεται για δεύτερη χρονιά στην εφημερίδα του Αιώνα η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Στο εν λόγω άρθρο αναδεικνύεται η σπουδαιότητα του Απελευθερωτικού Αγώνα των Ελλήνων ο οποίος σήμερα εμπνέει όλους τους Έλληνες όταν τελείται ο εορτασμός του προς ανάμνηση της Επανάστασης. Τονίζεται βέβαια και ο ρόλος του Θεού ο οποίος βοήθησε τους Έλληνες στην Απελευθέρωσή τους.

²⁵ Εφ. Αιών, φ. 148, 25 Μαρτίου, 1840

Επιπρόσθετα αναφέρονται τα στοιχεία εκείνα τα οποία συντέλεσαν στο να επιτευχθεί η Επανάσταση με επιτυχία. Αρχικά η εμπειρία προηγούμενων εξεγέρσεων όπως αυτή των 1761 και 1786 ήταν άκρως διδακτικές. Οι Έλληνες βέβαια δεν θα μπορούσαν να μην πάρουν ως πρότυπα τους Κλέφτες και τους Αρματολούς στα βουνά οι οποίοι λόγω της μακροχρόνιας μη νόμιμης ελευθερίας τους εκεί εμπύχωναν όλους τους Έλληνες οι οποίοι τους είχαν ηρωοποιήσει αλλά και μυθοποιήσει. Άλλοι σημαντικοί παράγοντες οι οποίοι συντέλεσαν στην επιτυχία της Επανάστασης είχαν να κάνουν με υλικοτεχνική ενίσχυση όπως χρήματα και πολεμικό υλικό. Γι' αυτό τον λόγο η ναυτιλία και το εμπόριο αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης για την Επανάσταση. Τα εμπορικά πλοία μετατράπηκαν σε πολεμικά προκειμένου να αντιμετωπίσουν το ναυτικό των Οθωμανών ενώ τα χρήματα από το εμπόριο διατέθηκαν προς τον σκοπό της Επανάστασης. Βέβαια τίποτε από όλα αυτά δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί εάν η παιδεία δεν σφυρηλατούσε τις καρδιές των Ελλήνων με τα ιδανικά και τις αξίες του Έθνους. Τα σχολεία και τα Γυμνάσια τα οποία υπήρχαν σε όλο το εύρος της Οθωμανικής Επικράτειας μόρφωναν και παίδευαν τους Έλληνες. Η Πάτμος, η Χίος, τα Ιωάννινα η Σάμος η Κυδωνία, η Κωνσταντινούπολη και το Ιάσιο διέθεταν Γυμνάσια τα οποία στελεχώνονταν από ιερείς. Ενισχυτικά μεγάλοι ποιητές όπως ο Ρήγας Βελεστινλής-Φεραίος μέσω των έργων τους βλ. Θούριος κατάφεραν να ενώσουν τις καρδιές των Ελλήνων σε ένα μόνο σκοπό αυτό της Ελευθερίας της Πατρίδας. Για όλους αυτούς τους λόγους όταν έφτασε η στιγμή όπου ξέσπασε η Επανάσταση όλοι οι Έλληνες διακατεχόμενοι από τα ιδανικά του πατριωτισμού έπεσαν στις μάχες αναζητώντας την δόξα της ανδραγαθίας και την αιώνια μακαριότητα του θανάτου· ακόμη και οι γυναίκες δεν έμειναν αμέτοχες αλλά πήραν στα χέρια τους σπαθιά προς προώσπιση των Ελευθεριών

Οι Έλληνες ήταν λίγοι σε αριθμό και χωρίς πολλά εφόδια ενώ από την άλλη οι Τούρκοι αποτελούνταν από μεγάλο στρατό και ήταν πλήρως εξοπλισμένοι. Παρόλαυτά οι Έλληνες κατάφεραν να επικρατήσουν διότι η ανδρεία και ο πατριωτισμός τους υποκινούσαν σε πράξεις γενναίες. Στα 1827 βέβαια όταν οι ορδές του Ιμπραήμ Πασά έφθασαν στην Πελοπόννησο κανείς δεν μπορούσε να τον σταματήσει καθώς την τέχνη του πολέμου την εφάρμοζε άρτια ενώ ταυτόχρονα η διαίρεση των Ελλήνων από τις εμφύλιες έριδες του έκανε το έργο ευκολότερο. Οι σφαγές των Ελλήνων στα 1827 από τον Ιμπραήμ υπήρξαν μεγάλες και δεν θα σταματήσουν μέχρι την τελική εξολόθρευση των Ελλήνων. Ενώ οι Μεγάλες Δυνάμεις στις 8 Νοεμβρίου 1827 αν δεν υπεράσπιζαν τους Έλληνες στην Ναυμαχία του Ναβαρίνου οι Έλληνες θα είχαν καταστραφεί αλλά και στην συνέχεια την 12 Δεκεμβρίου 1829 με εκ νέου βοήθεια των Μ. Δυνάμεων και συγκεκριμένα των Γάλλων εκκαθαρίζεται η Πελοπόννησος από τα εναπομείναντα στρατεύματα του Ιμπραήμ τα οποία δεν αποχωρούσαν.

Είναι χρέος των Ελλήνων να θυμούνται τους προγόνους τους οι οποίοι κατάφεραν μέσω της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου να αποφέρουν επιτυχή αποτελέσματα για τους Έλληνες. Πρέπει να είναι ένδοξη για πάντα αυτή η ημέρα καθώς οι Έλληνες ύψωσαν γενναία εναντίον του Δεσποτισμού και της

καταπίεσης του Βαρβαρισμού των Οθωμανών Αγώνα ο οποίος τους ελευθέρωσε. Στην συνέχεια θεωρείται ότι οι απόγονοι των Ελλήνων του 1840 θα πρέπει να έχουν ως στοιχείο τους τον πολιτικό και ως σύμβολό της προόδου τους Αγωνιστές της 25^{ης} Μαρτίου οι οποίοι είναι δείγμα φιλοπατρισμού και τα τρόπαια αυτής τα οποία είναι η ελεύθερη γη και θάλασσα των Ελλήνων. Με όλα αυτά τα στοιχεία ως βάση για την δημιουργία των αξιών τους οι επόμενες γενεές των Ελλήνων θα πρέπει να μεγαλουργήσουν σύμφωνα με τον συντάκτη με στόχο να γεννηθούν Έλληνες οι οποίοι θα έχουν τα στοιχεία εκείνα των Αρχαίων Ελλήνων.

Επιπλέον επαναφέρει το θέμα σχετικά με τους συνταγματικούς θεσμούς οι οποίοι θα καταστήσουν το Βασίλειο της Ελλάδας αλλά ταυτόχρονα θα πραγματοποιήσουν τους πόθους των Ελλήνων.

Ο συντάκτης στην συνέχεια θα αναφερθεί εκ νέου στην Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου η οποία αρχικά αντιμετωπίστηκε ως ανόητη από την Ευρώπη ενώ η Οθωμανική αυτοκρατορία έσπευσε να την καταπνίξει στην γένεσή της. Όμως οι Έλληνες δεν άντεχαν πλέον την δουλεία και την σκλαβιά στην οποία βρίσκονταν για πολλούς αιώνες. Ο πατριωτισμός και η Αρετή των Ελλήνων απέδειξαν ότι όταν έχει κανείς ως σύμμαχό του την δικαιοσύνη μπορεί να νικήσει την αυθαιρεσία των τυράννων οι οποίοι τους καταδυναστεύουν. Το θέμα το οποίο τίθεται από τον συντάκτη είναι ότι πλέον αναλογιζόμενοι τα μεγάλα κατορθώματα του Έθνους οι Μ. Δυνάμεις πρέπει να σέβονται και να βοηθούν το νεοσύστατο Βασίλειο το οποίο οι ίδιοι βοήθησαν να δημιουργηθεί και να μην πράττουν το ακριβώς αντίθετο. Οι Μ. Δυνάμεις προσπαθούν να ελέγξουν το νεοσύστατο Βασίλειο σε έναν ανταγωνισμό ο οποίος υπάρχει μεταξύ τους. Ο συντάκτης του Αιώνα βρίσκεται σε πλάνη καθώς πιστεύει ότι η Ευρώπη βοήθησε την ίδρυση του Βασιλείου της Ελλάδας από καθαρά αισθήματα αγάπης προς τον Ελληνισμό και ξεχνά το γεγονός ότι αυτά έγιναν κάτω από ορισμένα συμφέροντα τα οποία υποκίνησαν την κάθε Δύναμη να πράξει και να χαράξει την εκάστοτε πολιτική. Αντί λοιπόν η πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων απέναντι προς το Βασίλειο της Ελλάδας να δημιουργεί χαρά και ελπίδα αντιθέτως δημιουργεί εκτεταμένη δυσαρέσκεια στους Έλληνες οι οποίοι ενώ παλιότερα ήταν χαρούμενοι και ευτυχισμένοι σήμερα κατέχονται από έντονη λύπη και δυσαρέσκεια καθώς βλέπουν ότι οι κόποι τους και η Ελευθερία για την οποία πολέμησαν δεν παρέχεται από τους Βαυαρούς.

Έπειτα ο συντάκτης θα κάνει μία αναδρομή από τα χρόνια της εκρήξης της Επανάστασης του 1821 έως το 1832 και θα παρατηρήσει το γεγονός ότι οι σχέσεις της Ελλάδας με την Ευρώπη ήταν μεταβαλλόμενες. Παρόλαυτά από το 1833 η κατάσταση σταθεροποιήθηκε με την Έλευση της Αντιβασιλείας αλλά ήταν ασυμβίβαστη διότι ήταν ενάντια στην Εθνική θέληση των πραγμάτων η οποία επιθυμούσε πολιτική Ελευθερία και Ανεξαρτησία από κάθε ξένη Δύναμη. Αυτό δεν συνέβη και ενώ οι Έλληνες μέσω της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου ανήγγειλαν την κατάργηση του απολυταρχισμού και

στην συνέχεια μέσω των Συνελεύσεων τους έδειξαν ότι ήθελαν να κυβερνούν δημοκρατικά αυτό δεν ευδόκησε στην συνέχεια. Οι Βαυαροί γνώριζαν την Απόλυτη Μοναρχία και σύμφωνα με τους θεσμούς αυτούς ήθελαν να κυβερνήσουν τον τόπο των Ελλήνων. Κατήγγησαν τις Εθνικές Συνελεύσεις του Έθνους παρόλο που δεν καθιερώθηκε Συνταγματική πολιτεία διότι μόνο τότε επιτρέπεται να καταργηθούν οι Εθνικές Συνελεύσεις έτσι ώστε να μην υπάρχει αυθαιρεσία της Εξουσίας.

Αναζητώντας κανείς να βρει τους λόγους για τους οποίους το Βασίλειο της Ελλάδας δεν έχει τους Συνταγματικούς θεσμούς εκείνους οι οποίοι θα γεφύρωναν το χάσμα μεταξύ Έθνους και Εξουσίας βρίσκονται στην πολιτική που ακολουθούν οι Μ. Δυνάμεις ή διαφορετικά προστάτριες. Ούτε οι Έλληνες είναι ανάξιοι συνταγματικών θεσμών καθώς η Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου και ο οργανικός Νόμος της Επιδαύρου επιβεβαίωσαν ακριβώς το αντίθετο. Οι Έλληνες ήταν πάντα υπέρ της ελευθερίας και ισοπολιτείας σε όλους τους τομείς αυτό το επιβεβαιώνουν τα πρώτα Συντάγματα τα οποία γράφτηκαν κατά την διάρκεια της Επανάστασης και ήταν άκρως δημοκρατικά. Αυτά τα Συντάγματα επικαλείται ο συντάκτης να επαναφέρουν την ισχύ τους τα οποία πρώτος ο Καποδίστριας και μετέπειτα η Αντιβασιλεία κατήγγησαν και διέλυσαν καταργώντας αυτομάτως τον σκοπό της Επανάστασης και τα δημοκρατικά ιδεώδη των Ελλήνων της εποχής. Επιπλέον η συνθήκη του Λονδίνου του 1832 είναι η απόδειξη ότι οι Μ. Δυνάμεις επιθυμούν να χορηγηθεί Σύνταγμα και το άλλο η Θρησκεία. Την Θρησκεία την προστατεύει η Ρωσία ενώ το Σύνταγμα το επιθυμεί η Γαλλία και Αγγλία. Ενώ λοιπόν όλα έπρεπε να οδηγήσουν τον Όθωνα προς την παραχώρηση Συντάγματος το οποίο θα έκανε το Έθνος ιδιαίτερα ευτυχή καθώς η ίδια η Επανάσταση επιβεβαίωσε την θέληση για πολιτική Ελευθερία των Ελλήνων αυτό δεν πραγματοποιείται. Ερωτήματα γεννιούνται για αυτή την πολιτική του Θρόνου η οποία ούτε τις θελήσεις του Έθνους ακολουθεί ούτε των Μ. Δυνάμεων. Ο Όθωνας όμως σύμφωνα με τον συντάκτη δεν έχει αντιληφθεί ότι ο προορισμός του Θρόνου ταυτίζεται με την θέληση του Έθνους η οποία εκφράστηκε μέσω της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου και έδειξε με κάθε τρόπο ότι το Έθνος επιθυμεί Ελευθερία και όχι δεσποτεία.

Η δυσαρέσκεια η οποία δημιουργείται με την μη χορήγηση Συντάγματος επεκτείνεται όχι μόνο στους Έλληνες αλλά και στις τρεις προστάτριες Δυνάμεις οι οποίες θα επιθυμούσαν μία τέτοια μετατροπή. Η έλλειψη Συντάγματος δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα διότι το Έθνος είναι απροστάτευτο απέναντι στις αυθαιρεσίες των Βαυαρών. Πιο συγκεκριμένα ακόμα και η Πίστη της Ορθοδοξίας δεν μπορεί να προστατευθεί καθώς δεν υπάρχει νόμος ο οποίος να την υπερασπίζει.

Επιπλέον όσον αφορά το πολιτικό κομμάτι δημιουργήθηκαν δύο σώματα το Υπουργείο και το Συμβούλιο της Επικρατείας τα οποία στελέχωναν οι Βαυαροί. Ταυτόχρονα η έλλειψη αντιπροσώπων του Έθνους γύρω από τον Θρόνο του Όθωνα έδωσε την ευκαιρία στους Βαυαρούς να κατασπαταλήσουν τα δάνεια και να λεηλατήσουν τον Εθνικό πλούτο. Η δυσαρέσκεια των Ελλήνων μεγάλωνε καθώς όλες οι

διοικητικές θέσεις στο δημόσιο κατέχονταν από Βαυαρούς, Υπουργοί, Στρατιωτικοί, αξιωματικοί και η αυλή ήταν όλοι Βαυαροί. Οι Έλληνες δεν υπήρχαν πουθενά αντί να κυβερνούν οι ίδιοι το Έθνος το οποίο είχαν κάθε δικαίωμα να το κάνουν αντιθέτως την θέση αυτή την έχουν οι Βαυαροί οι οποίοι κρατούν την Εξουσία. Η δεινή αυτή κατάσταση δεν θα μπορούσε να μην έχει αρνητικά αποτελέσματα στην οικονομία του Κράτους η οποία είναι σε άθλια κατάσταση. Στην ίδια θέση βρίσκεται και η εξωτερική πολιτική της χώρας καθώς οι Βαυαροί δεν δείχνουν τον ζήλο τον οποίο θα έδειχναν οι Έλληνες.

Αυτή η κατάσταση δεν θα μπορούσε να μην έχει ως συνέπεια τις διάφορες ανταρσίες τις οποίες πραγματοποίησαν οι Έλληνες σε ολόκληρη την Επικράτεια του Βασιλείου ως αντίσταση σε αυτή την πολιτική. Ταυτόχρονα η ληστεία η οποία άνηζε στα χρόνια της Οθωμανικής κυριαρχίας αναβίωσε ξανά προκειμένου να αντισταθούν στην καταπίεση και στις αυθαιρεσίες των Βαυαρών. Η πολιτική κατάσταση των Ελλήνων βρίσκεται σε κίνδυνο καθώς κανείς από τους Έλληνες δεν έχει το δικαίωμα ή ακόμα και την δύναμη να συμβουλευσει και να επηρεάσει τον Όθωνα. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν έχει πλέον την δύναμη και η Ιερά Σύνοδος έχει χάσει την άλλοτε κυριαρχία της στα κοσμικά.

Το μέλλον προβλέπεται σκοτεινό κανείς δεν μπορεί να βοηθήσει το Βασίλειο της Ελλάδας παρά μόνο ο Βασιλιάς του ο Όθωνας ο οποίος πρέπει μετά την τέλεση της δοξολογίας στον Ναό της Αγίας Ειρήνης να παραχωρήσει Σύνταγμα. Είναι η μόνη ελπίδα η οποία θα μπορούσε να σώσει το Κράτος από την αυθαιρεσία των Βαυαρών οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται πραγματικά για τον Όθωνα και το Βασίλειο του αλλά κοιτάζουν να εκμεταλλευτούν και τον ίδιο και το Έθνος των Ελλήνων. Ο Βασιλιάς πρέπει να καταλάβει ότι μόνο το Σύνταγμα όπως η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου μπορεί να δώσει εκ νέου ζωή στην Ελλάδα. Ο Βασιλιάς θα πρέπει να διώξει τους Βαυαρούς. Ο συντάκτης εναποθέτει αυτές τις ελπίδες στον Ελληνισμό του Βασιλιά ο οποίος θα αντιληφθεί την δολοπλοκία των Βαυαρών. Επιπλέον ο Όθων προσκλήθηκε με σκοπό να καθιερώσει Σύνταγμα σύμφωνα με το Συντάκτη γεγονός το οποίο δεν είναι απόλυτα αληθές. Τέλος το τρίπτυχο το οποίο αναδεικνύει ο συντάκτης είναι η Θρησκεία, η πολιτική δικαιοσύνη και η μονιμότητα του Θρόνου. Αυτά τα τρία στοιχεία μπορούν να υπάρξουν και να ευδοκιμήσουν εάν ο Όθων παραχωρήσει την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου Σύνταγμα το οποίο αυτομάτως θα δώσει την πολιτική ελευθερία στους Έλληνες οι οποίοι την ημέρα εκείνη γιορτάζουν την Εθνική τους Ελευθερία. Η εικόνα του Όθωνα λίγο πριν τον εορτασμό της εορτής της 25^{ης} Μαρτίου είναι ξεκάθαρη. Στα μάτια των Ελλήνων είναι ο ενσαρκωτής της Ελευθερίας αυτής ο οποίος θα τους δώσει τις ελευθερίες τις οποίες τους στερούν τόσα χρόνια οι Βαυαροί. Οι ελπίδες των Ελλήνων είναι στραμμένες επάνω τους, η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου λειτουργεί ως αφορμή για την διεκδίκηση πολιτικών Ελευθεριών από τους Έλληνες. Θα αποδώσει όμως τις προσδοκίες των Ελλήνων ή θα παραμείνει δέσμιος των αυλοκολάκων Βαυαρών; είναι ένα θέμα το οποίο θα φανεί και στα επόμενα φύλλα της εορτής. Όπως γνωρίζουμε το Σύνταγμα θα δοθεί την 3^η Σεπτεμβρίου 1843 ύστερα από Επανάσταση αλλά ακόμη και τότε οι Έλληνες θα διαχωρίζουν τον Όθωνα από τους Βαυαρούς και θα δικαιολογούν την προηγούμενη πολιτική του

λέγοντας πως ήταν δέσμιος των Βαυαρών. Ο Όθωνας ήταν πραγματικός φιλέλληνας και αγαπούσε τον λαό του αυτό αποδεικνύεται μέχρι το τέλος της Βασιλείας του. Οι Έλληνες το αντιλαμβάνονταν αυτό ειδικά οι γεωργοί οι οποίοι έβλεπαν σε αυτόν την σταθερότητα και την ειρήνη. Από την άλλη οι αστοί επιδίωκαν Σύνταγμα και για άλλους λόγους ιδιοτελείς με σκοπό να γίνουν συμμετοχοί της Εξουσίας. Αλλά αυτό είναι ένα άλλο θέμα το οποίο θα αναλυθεί στο κεφάλαιο <<αιτήματα περί χορήγησης Συντάγματος>>.

Η 25^η Μαρτίου 1821

Η προσπάθεια ταύτισης του θεσμού της Βασιλείας με την ταυτόχρονη παραχώρηση ελευθεριών προς τον λαό επιχειρείται να δοθεί σε ένα άρθρο που το υπογράφει ο <<κοσμοπολίτης>> ανατρέχοντας ήδη από τα αρχαία χρόνια και φτάνοντας έως την εποχή του Φιλίππου Β΄ τονίζει το γεγονός αυτό αναφέροντας διάφορα παραδείγματα των αμφικτιονιών. Ο Όθωνας ως Βασιλιάς του Βασιλείου της Ελλάδας στον οποίο έφθασε πλέον η εξουσία μετά από πολυχρόνιους πολέμους και πολλές θυσίες των Ελλήνων είναι ο μόνος ο οποίος μπορεί να ανορθώσει και πάλι την Ελλάδα. Παρομοιάζεται με τον ιερέα Παλαιών Πατρών Γερμανό όπως δηλ εκείνος σήκωσε την σημαία της Επανάστασης έτσι τώρα και ο Όθωνας πρέπει να την υπερασπίσει και να την οδηγήσει στην ευδαιμονία.

Τέλος στην ενότητα διάφορα του ίδιου φύλλου περιγράφεται η ιστορία της Μονής της Αγίας Λαύρας όταν στα 1821 οι προεστοί αρνήθηκαν να εισέλθουν στην Τριπολιτσά μετά από επίπονες προσκλήσεις των Οθωμανών. Ο συντάκτης μας αναφέρει ότι αυτά τα οποία γράφει τα έχει αντλήσει από το αρχείο της Φιλικής εταιρείας. Γι' αυτό τον λόγο σήμερα στα 1840 ζητήθηκε άδεια από τους Βαυαρούς να γιορτάσουν την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου και σε εκείνες τις επαρχίες της Κυνάθης όπου ξεκίνησε η Επανάσταση. Η Κυβέρνηση δέχτηκε το αίτημα των Ελλήνων των εκεί περιοχών και η γιορτή πραγματοποιήθηκε.

Στο αμέσως επόμενο φύλλο της **27 Μαρτίου 1840 ημέρα Τετάρτη** η εφημερίδα Αθηνά αποτυπώνει την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου όπως ακριβώς κάνει κάθε χρόνο μένοντας πιστή στον εορτασμό της επετείου της Εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου καθώς και στον ρόλο του Βασιλιά Όθωνα σε αυτή παραθέτει ένα μακροσκελές άρθρο.

Όμως στα 1840 υπάρχει μία διαφορά διότι δεν επιλέγει να αποτυπώσει και να περιγράψει την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου στο κύριο άρθρο όπως συνήθιζε, ούτε καν στα Εσωτερικά όπως έκανε στα 1839. Στα 1840 επιλέγει να γράψει για την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου στην Ενότητα Διάφορα, εκεί δηλ που συνήθως γράφονται μικρά ή αμελητέα γεγονότα, γεγονότα δηλ που δεν έχουν και τόσο μεγάλη σημασία. Επιπλέον παρατηρούμε πως τα κείμενα είναι συγκριτικά μικρότερα σε έκταση σε σχέση με τις δύο προηγούμενες φορές όπου εορτάστηκε η Εθνική εορτή ήδη από το 1838 όταν μέσω ενός Διατάγματος ο Όθων την καθιέρωσε ως Εθνική εορτή.

Ας δούμε όμως το κείμενο αναλυτικά. <<Η Εθνική εορτή της 25 Μαρτίου εορτάσθηκε με όλη την απαιτούμενη αξιοπρέπεια. Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα ήρθαν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, όπου εψάλει η δοξολογία στον Θεό και παράκληση υπέρ της στερεώσεως του Θρόνου του Όθωνος, και τέλος ο Άγιος Αττικής μνημόνευσε σε όλους τους υπέρ Πίστεως και Πατρίδας πεσόντων στον Αγώνα υπέρ αυτονομίας, παρατηρήθηκε ότι σε αυτήν την Εθνική εορτή δεν παρευρέθησαν με την μεγαλύτερη τους στολή. Δεν είδαμε δε ούτε τον Γέροντα Κολοκοτρώνη, ούτε τους υιούς του στην Εκκλησία, και γι' αυτό μάλιστα απόρησε όλος ο κόσμος.

Στην συνέχεια το απόγευμα φωτίσθηκε ολόκληρη η πόλη και όλοι οι πολίτες διακατέχονταν από ευθυμία, καθ' όλον δε το διάστημα της ευθυμίας τους διατηρήθηκε η μεγαλύτερη ησυχία και ευταξία²⁶>>.

Στο παρών φύλλο βλέπουμε μία περιγραφή της εορτής της 25 Μαρτίου η οποία διαφέρει από αυτήν της προηγούμενης χρονιάς, διότι φέτος δόθηκε η απαιτούμενη προετοιμασία αλλά και ο σεβασμός για την προετοιμασία της εορτής. Αρχικά περιγράφεται ότι ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία μετέβησαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης όπου παρακολούθησαν την δοξολογία. Έπειτα παρατηρήθηκε ότι οι πρέσβεις δύο Μ. Δυνάμεων δεν παρευρέθηκαν στην εορτή, γεγονός που δημιούργησε ερωτήματα. Ακόμη ένα σημείο το οποίο αξίζει ανάλυση είναι το γεγονός ότι δεν ήταν παρών ο Γέρος του Μοριά στην Εκκλησία αλλά ούτε και οι υιοί του. Παρατηρούμε στην συνέχεια ότι η πόλη φωταγωγήθηκε και όλος ο κόσμος ήταν ευτυχισμένος σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, το οποίο αυτό δεν είχε συμβεί. Όμως είναι άξιο παρατηρήσεως η ελαχιστοποίηση της μεγαλοπρέπειας η οποία έχει η εορτή στα 1840 σε σχέση με το 1838 αλλά και ο περιορισμένος ρόλος της παρουσίας του

²⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 704, 27 Μαρτίου, 1840

Βασιλιά Όθωνα. Ως προς το πρώτο παρατηρούμε ότι δεν υπάρχουν στρατιωτικά αγήματα, ούτε στρατιωτικές μπάντες οι οποίες θα πρόσθεταν αίγλη στο γεγονός, ακόμη και οι 21 κανονιοβολισμοί οι οποίοι σηματοδοτούν την έναρξη της εορτής δεν τελέστηκαν την σημερινή χρονιά.

Ως προς το δεύτερο ενώ στα 1838 ο Βασιλιάς Όθων ήταν το κεντρικό πρόσωπο καθώς στον ίδιο οι Έλληνες έβλεπαν την θεμελίωση της Ελευθερίας τους και την Ανεξαρτησία τους, στα 1840 δεν βλέπουμε την σκηνή και την διάρκεια κατά την οποία ο Όθων μετέβει από το παλάτι στην Εκκλησία αλλά ούτε εάν υπήρξαν επευφημίες του λαού προς το πρόσωπό του όπως συνέβη παλαιότερα. Ή κάτι έχει αλλάξει ως προς την εικόνα του Βασιλιά ή η Αθηνά εσκεμμένα παραλείπει γεγονότα της Εθνικής Εορτής.

Στην τέταρτη συνεχή χρονιά στα 1841 η Αθηνά γράφει ένα άρθρο με ημερομηνία **22 Μαρτίου 1841 ημέρα Σάββατο** προκειμένου να τιμηθεί ο εορτασμός της 25^{ης} Μαρτίου. Στο εν λόγω φύλλο ο συντάκτης της Αθηνάς όπως κάνει και κάθε χρόνο θα αναφερθεί στην Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι: <<Αν ο χριστιανικός κόσμος γιορτάζει με μεγάλο σεβασμό την 25^η Μαρτίου, για τον Ευαγγελισμό και την Ανάσταση του Σωτήρος, οι χριστιανοί της ελεύθερης Ελλάδας, προσθέτουν στην ένδοξη γιορτή και εκείνη της Αναστάσεως της πατρίδας τους, η οποία στέναζε κάτω από τον ζυγό της τυραννίας 4 περίπου αιώνες. Την 25^η Μαρτίου του 1821 σύντριψε τις αλυσίδες της, και τέλος πάντων μετά από πολυετή πόλεμο, με μεγάλες θυσίες και απαραδειγμάτιστους ταλαιπωρίες και δυστυχίες των παιδιών τους, κατόρθωσε να αποκτήσει την πολιτική της ύπαρξη και αυτονομία και να καταταχθεί μεταξύ των αυτόνομων εθνών.

Δίκαιο λοιπόν έχουν οι Έλληνες να θεωρούν την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου, ημέρα σωτηρίας τους και πολιτικώς και θρησκευτικώς, και συγχρόνως να την εορτάζουν με την μεγαλύτερη ευλάβεια και επισημότητα. Οι γιορτές όταν γίνονται προς ανάμνηση μεγάλων γεγονότων, όπως είναι και η Ελληνική αυτονομία, όχι μόνο εκπληρούν, ιερό προς τον Ύψιστο καθήκον, επιτελούμενο προς δόξα αυτού, ο οποίος είναι χορηγός κάθε καλού, αλλά αναζωογονούν, τον έρωτα προς την πατρίδα. Υψώνουν το φρόνημα και συσφίγγουν τους δεσμούς της κοινωνίας με τον ιερό σύνδεσμο της ομόνοιας, μέσω της οποίας κατορθώνονται όλα τα καλά.

Αυτό είναι το ηθικό αποτέλεσμα των λεγομένων εθνικών εορτών, τις οποίες βλέπουμε όχι μόνο στα Θησεΐα, τα μεγάλα Παναθήναια, και σε τόσες άλλες επετείους και εορτές των προπατόρων μας, οι οποίες επιτελούνται προς μνήμη των ενδόξων κατορθωμάτων τους, στον Μαραθώνα, την Σαλαμίνα, τις Πλαταιές και τέλος για την υπό του Θρασύβουλου απαλλαγή από τους Τριάκοντα Τυράννους. Αλλά και στους Ιουδαίους, στους Πέρσες, τους Ασσυρίους, τους Αιγυπτίους και άλλα αρχαία έθνη, καθώς ακόμη και στα νεώτερα υπήρχαν λαμπρές εορτές όπως της Γαλλικής Δημοκρατίας η ετήσια εορτή η οποία τιμά την μνήμη της επανάστασης του Ιουλίου 1830.

Όμως στην Εθνική εορτή των Ελλήνων της 25^{ης} Μαρτίου υπάρχει κάτι το οποίο αναμειγνύει την λύπη με την χαρά την οποία επαναφέρει η μνήμη της αυτονομίας μας. Αυτό το οποίο δημιουργεί αυτή την χαρμολύπη είναι η συναίσθηση, ότι δεν πραγματοποιήθηκε ακόμη ο σκοπός της Επανάστασής μας η κατάσταση δηλ των ελευθέρων ή άλλων δίκαιων θεσμών στους οποίους μόνο εάν θεμελιωθεί η κοινωνία μας μπορεί να καυχηθεί ότι είναι ελεύθερη, και ότι έφθασαν τον σκοπό των τόσων θυσιών και Αγώνων τους.

Εξαιτίας όμως της ελλείψεως των θεσμών αυτών βλέπουμε σήμερα να πάσχει πολλά δεινά η κοινωνία μας. Η παραλυσία η οποία υπάρχει σε όλους τους κλάδους της δημόσιας υπηρεσίας, η αντίστροφος θέση στην οποία βρίσκεται το Έθνος με τις περισσότερες εξουσίες του, οι κατακραυγές των πολιτών και οι καταπιέσεις, τις οποίες υφίστανται. Όλα αυτά προέρχονται, από άλλο παρά από την έλλειψη της αρμονίας της κοινωνικής μας τάξεως, η οποία κατασπαραγμένη από ξένα και ανίκανα χέρια κατάντησε κυκεών, και κυκεών το οποίο δεν θέλει αργήσει να φέρει και το χάος αν ο Βασιλεύς δεν προλάβει να προσκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους εγκαίρως για να συσχεφθεί με αυτούς σχετικά με την σωτηρία τους. Την θεραπεία λοιπόν όλων αυτών των κακών άλλοι εκτός από τον Βασιλιά και το Έθνος αυτό δεν μπορούν να παράξουν, και άλλο μέσο σωτηρίας, από την κατάσταση των ελευθεριών δηλ δίκαιων θεσμών τους δεν υπάρχει.

Μόνο ο πασίχαρης Ταχυδρόμος, θεωρεί τα πράγματα μας καλά και μάλιστα πολύ καλά, αλλά αυτός και την καταστροφή της πολιτείας μας εάν έβλεπε, θα φώναζε, ότι η κυβέρνησή μας φροντίζει περί της σωτηρίας του Έθνους. Το έσπρωξε σε αυτή την καταστροφή για να το απαλλάξει από το καθολικό του όλεθρο. Αυτός είναι ο Ταχυδρόμος και δεν μπορεί να είναι και διαφορετικός, διότι για τον σκοπό αυτόν υπάρχει.

Αλλά η ακινησία εν γένει των υποθέσεων, η απροβλεψία προς τα αληθή του Έθνους συμφέροντα, η υπέρ της διανοητικής προόδου του Έθνους συμφέροντα, η υπέρ της διανοητικής προόδου του Έθνους αφροντησία της Κυβερνήσεως μας, η αδράνεια αυτήν, και τόσα άλλα καθώς και η γενική δυσaréσκεια οι δυστυχίες τις οποίες υποφέρουν οι Έλληνες, δεν θέλουν θεραπευθεί με άλλους τρόπους εκτός από την κατάσταση των θεσμών μας. Η κατάσταση των θεσμών ή αλλιώς του συντάγματος, το οποίο προπάντων εμείς ευχόμεθα μέσα από την καρδιά μας, να μην επιβάλλει στην κοινωνία μας, ούτε εξωτερική επιρροή, ούτε εσωτερική αθεράπευτος ανάγκη. Η κατάσταση αυτή υποστηρίζουμε ότι είναι η μόνη που μπορεί να βελτιώσει τα πράγματά μας, να πραγματοποιήσει τον σκοπό της Επανάστασής μας, να αφαιρέσει, την λύπη την οποία αισθανόμαστε περί της ουσιώδους αποτυχίας της και να μας αποκαταστήσει, αληθινά εύθυμους όταν εορτάζουμε την τόσο για εμάς τους Έλληνες λαμπρή εορτή της 25^{ης} Μαρτίου.

Αλλά και επειδή και ο λόγος είναι σήμερα περί της πρώτης του Αγώνος μας ημέρας απαραίτητο το θεωρούμε να απευθύνουμε και την ευγνωμοσύνη μας υπέρ των ψυχών των μαρτύρων του ιερού Αγώνος

μας, των οποίων το ιερό αίμα, ζέπλυνε τον ρύπο της βαρβαρότητας από το κλασικό έδαφος της Ελλάδας, και να ικετεύσουμε γι' αυτούς τον Ύψιστο να προνοείκῆδεται πάντοτε την Ελλάδα, και να μην συγχωρήσει ποτέ να μιάσει τον τόπο των αγίων του η επίβουλος και η καταστρεπτική τυραννία, η οποία έγινε η αιτία της δυστυχίας τους. Και προκειμένου να απαλλαχτεί από αυτήν πρόσφερε τόσα δεινά, τα οποία και σήμερα ακόμη την διατηρούν στην μεγαλύτερη της ένδεια²⁷>>.

Στο συγκεκριμένο φύλλο ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει για την εορτή της 25 Μαρτίου η οποία έχει καθιερωθεί να εορτάζεται κάθε χρόνο ήδη από το 1838 με διάταγμα του Όθωνα. Στο εν λόγω φύλλο όμως υπάρχει μία θεμελιώδης διαφορά σε σχέση με τα φύλλα των προηγούμενων ετών. Ενώ λοιπόν κατά τα προηγούμενα έτη συνηθιζόταν να αναφέρονται τα τεκταινόμενα της εορτής στο φετινό του 1841 αυτό δεν συμβαίνει. Αντιθέτως ο συντάκτης προτιμάει να μην αναφέρει ότι η συγκεκριμένη εορτή προκαλεί αισθήματα και χαράς αλλά και λύπης. Τα αισθήματα χαράς για τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου είναι γνωστά ήδη από τα προηγούμενα χρόνια, όμως τα αισθήματα της λύπης του Ελληνικού λαού γι' αυτή την άλλοτε χαρμόσυνο εορτή την ημέρα δηλ της έκρηξης της Επανάστασης αλλά και του εορτασμού του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, επικαλύπτονται από την λύπη η οποία έχει δημιουργηθεί στον ελληνικό λαό ήδη από την ίδρυση του νεοσύστατου κράτους της Ελλάδας. Οι Έλληνες θεωρούν ότι ο σκοπός της Επανάστασής τους δεν έχει εκπληρωθεί. Ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι οι Έλληνες πολέμησαν για την Ελευθερία και την Ανεξαρτησία της χώρας τους. Η πολυπόθητη λοιπόν Ελευθερία και ανεξαρτησία τόσο πολιτικά όσο και προσωπικά δεν έχει επέλθει, διότι έχει καταπατηθεί πολλές φορές από τους Βαυαρούς οι οποίοι διοικούν την χώρα απολυταρχικά. Οι Έλληνες επανειλημμένα έχουν ζητήσει τόσο από τον Βασιλέα Όθωνα όσο και από τις Μεγάλες Δυνάμεις να τους χορηγηθεί η πολυπόθητη Ελευθερία στον βωμό της οποίας έχυσαν το αίμα τόσο το δικό τους όσο και των παιδιών τους. Η συγκεκριμένη εορτή της 25^{ης} Μαρτίου μπορεί να τους προκαλεί αρχικά ευθυμία διότι πλέον είναι ελεύθεροι και δεν ζουν κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό, την υποχρέωση όμως αντιλαμβάνοντας ότι δεν είναι και τόσο ελεύθεροι όσο πίστευαν καθώς θεμελιώδεις ελευθερίες καταπατώνται από τους Βαυαρούς οι οποίοι εσκεμμένα αρνούνται να χορηγήσουν Σύνταγμα το οποίο θα έδινε ορισμένες ελευθερίες στους Έλληνες αλλά ταυτόχρονα θα τις στερούσε από τους ίδιους τους Βαυαρούς. Η μόνη λοιπόν ελπίδα για τους Έλληνες, ώστε όταν επέρχεται η ημέρα της εθνικής ανεγέρσεως της 25^{ης} Μαρτίου, όπου θα τους δημιουργούν πλέον μόνο αισθήματα χαράς και καθόλου λύπης έχουν εναποτεθεί στον Όθωνα. Οι Έλληνες βλέπουν στο πρόσωπο του Όθωνα την εικόνα της Ελλάδας την εθνική Ελευθερία και ανεξαρτησία η οποία δεν ελέγχεται ούτε από τις Μ. Δυνάμεις αλλά ούτε και από τους Βαυαρούς. Ελπίζουν και προσμένουν σύμφωνα πάντοτε με την Αθηνά η οποία είναι μία αντιπολιτευόμενη

²⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 809, 22 Μαρτίου, 1841

εφημερίδα και κατακρίνει τους Βαυαρούς, να τους χορηγήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα, έστω και αργά, και ας έχουν παρέλθει 9 έτη από την εγκαθίδρυση της Μοναρχίας του Όθωνα. Βλέπουν στο πρόσωπο του Όθωνα την ελπίδα ότι θα τους χορηγήσει τις ελευθερίες, ελευθερίες για τις οποίες πολέμησαν και θυσίασαν τα πάντα, τα μεγαλύτερα ιδανικά τους. Ο Όθωνας από την πλευρά του γνωρίζει αυτές τις θυσίες των Ελλήνων, λόγω του φιλελληνισμού και του πατέρα του με τον οποίο εξάλλου μεγάλωσε και ο ίδιος. Όμως μαζί με τον φιλελληνισμό πήρε και άλλες επιδράσεις όπως το γεγονός ότι μεγάλωσε σε μία χώρα η οποία είχε ως πολίτευμα την απόλυτη Μοναρχία και έως τώρα δεν φαίνεται διατεθειμένος να μοιραστεί την διακυβέρνηση της χώρας και την εξουσία του με τους Έλληνες, όσο και εάν τους θαυμάζει.

Επιπρόσθετα στην ενότητα **Διάφορα** ο συντάκτης μας αναφέρει ότι: <<μάθαμε ότι περί της εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου δεν έγινε ακόμη πρόγραμμα. Αν δώσουμε μάλιστα πίστη σε όσα έχουν γίνει έως τώρα, καταλαβαίνουμε ότι, ούτε σκοπό έχουν οι κύριοι υπουργοί μας να αναγγείλουν μέσω προγράμματος την Εθνική εορτή. Δεν είναι μία καταφρόνηση από μέρους των κυρίων τούτων προς το Έθνος, ενώ σε άλλες πολλές εορτές εκδίδουν τόσα προγράμματα τα οποία και τελούν με τόση πομπή ενώ μόνο για την Εθνική εορτή της Επανάστασής μας δείχνουν τόση αδιαφορία; Έχει δίκιο όμως ο κύριος Θεοχάρης, διότι η Επανάστασή μας βέβαια αδίκησε και αυτόν και τον κατέστησε από επίσημο σε άσημο, από πλούσιο σε πτωχό και από γνωστό σε άγνωστο. Επομένως ας υποφέρουμε και την προσβολή ταύτη, αν αληθεύουν τα αδόμηνα, από το σημερινό υπουργείο μας²⁸>>.

Στην ενότητα **Διάφορες ειδήσεις** πληροφορούμαστε ότι το Υπουργείο των Βαυαρών δεν έχει εκδώσει πρόγραμμα για την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου η οποία είναι η εθνική εορτή των Ελλήνων, όπως δηλ συνηθιζόταν κάθε χρόνο. Μάλλον εσκεμμένα οι Βαυαροί προσπαθούν να μειώσουν την εν λόγω εορτή και αυτό το καταλαβαίνουμε διότι σε άλλες αντίστοιχες εορτές, πρόγραμμα εκδίδεται εγκαίρως και μάλιστα τηρείτε στο έπακρο. Οι λόγοι οι οποίοι οι Βαυαροί θέλουν να μειώσουν τον εν λόγω εορτασμό αναφύεται από το γεγονός ότι η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου είναι μία εορτή η οποία τιμά την Επανάσταση των Ελλήνων εναντίον της τυραννίας. Η Επανάσταση για τους Βαυαρούς είναι μία εκδήλωση μη αποδεκτή η οποία έρχεται σε αντίθεση με την καθεστηκυία τάξη, και η οποία προσλαμβάνεται και ως αντίδραση εναντίον των ιδίων οι οποίοι κυβερνούν δεσποτικά γι' αυτό τον λόγο προσπαθούν να αποσιωπήσουν μία εορτή η οποία τιμά γενικότερα τις ελευθερίες, ελευθερίες τις οποίες οι ίδιοι καταπατούν καθώς κυβερνούν δεσποτικά την Ελλάδα ως αποικία τους και όχι ως ελεύθερη χώρα.

²⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 809, 22 Μαρτίου, 1841

Την **26 Μαρτίου 1841 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης της ΑΘΗΝΑΣ στην ενότητα εσωτερικά γράφει ένα κείμενο προς τιμήν των ηρώων του 21', με σκοπό να τιμήσει τους ίδιους αλλά και την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου η οποία έχει καθιερωθεί προς μνήμη αυτών. Πιο συγκεκριμένα γράφει: <<Αναπαύεστε εν ειρήνη, ήρωες, αγωνιστές, τροπαιούχοι, αδελφοί μεγαλόψυχοι, σωτήρες της πατρίδας. Το πολύτιμο αίμα σας δεν έρευσε μάταια από τις θανατηφόρους πληγές σας, η γενναία θυσία σας ανήκει σε ολόκληρο τον λαό. Αναπαύεστε εν ειρήνη! Αλλά γιατί μιλούν λες και έχετε πεθάνει, εσείς ζείτε ακόμη! Διότι είναι αθάνατοι όσοι αφού παρέλαβαν από τους πατεράδες τους την Πατρίδα τους ευτελή και σε δουλεία την αφήνουν στους υιούς τους ελεύθερη και ένδοξη. Όχι δεν πεθάνετε, η κόνις των σωμάτων σας αναπαύεται στα μνημεία, τα οποία σας ανήγειραν ευγνώμως όλος ο λαός. Αλλά οι ψυχές πανηγυρίζουν τον θρίαμβο των στις λαμπρές σκηνές της εορτής μας. Θνητοί, αθάνατοι αυτοί οι οποίοι ανταλλάζατε με θυσία τη ζωή σας, για τον θαυμασμό και τις ευλογίες των μεταγενεστέρων. Εσείς κατοικείτε στον οίκο του πατέρα μας στις ουράνιες σκάλες του θρόνου μας. Εκεί χαίρεστε με τα δικά σας κατορθώματα. Διότι οι φυλακές άγγελοί σας χαιρόνται που πήγατε κοντά στα ουράνια. Την κάθε στιγμή που εσείς εγκαταλείπεται την μάχαιρα της Ελευθερίας η οποία ελευθέρωσε τους συμπατριώτες σας, δράζατε την καλίνικο δάφνη, η οποία τιμά την ύπαρξή σας στα επί της γής. Το ηρωικό σας αυτό τέλος, ως γενναίοι της πατρίδας, σας ζωντανεύει στην μνήμη μας, και σαν κάνει να αστράπτει μπροστά στα μάτια μας και να δημιουργείτε βόμβο στην ακοή μας. Δεν παρέρχεται ώρα, κατά την οποία δεν ακούμε τις βροντώδεις κραυγές σας Πίστης, Πατρίς, Ελευθερία ή Θάνατος: σας βλέπουμε ημίθεοι, σας βλέπουμε πετώντας ως αετοί από όρος σε όρος, από πεδιάδα σε πεδιάδα, διώχνοντας την φίλτατη πατρίδα μας. Σας βλέπουμε ως πτηνά του Αιγαίου, σας βλέπουμε πετώντας ταχύτερους από τους ανέμους και σφοδρότεροι των κεραυνών, διώχνοντας από παντού τους Βάρβαρους και ελευθερώνοντας την πατρίδα μας. Ναι πάντοτε και παντού, τις γενναίες πράξεις σας έχουμε στα μάτια μας και τις φοβερές κραυγές σας. Αλλά σήμερα προ πάντων σήμερα, την επέτειο ημέρα της Αναστάσεως του Ελληνικού Έθνους, την ημέρα όταν από τα ύψη του Ολύμπου μέχρι των άκρων του Ταινάρου, Εύξεινου, Ίστρου, Ακροκερανίων Όρεων και παντού όπου έζησαν Έλληνες ακούσθηκε η γενναία και άξια των Ελλήνων φωνή, Ελευθερία ή Θάνατος. Σήμερα προπάντων χαίρεται η καρδιά μας, βράζει το στήθος μας, τα μάτια σπινθοβολούν, το χέρι μας κινείται οι πόλεις μας αλλάζουν, τα όροι και οι κοιλάδες μας αντηχούν, οι ναοί μας κοσμούνται, οι οδοί μας ραίνονται με άνθη και μύρα, τα μνημεία σας κοσμούνται με στεφάνους δαφνών και μυρσινών, και εμείς μεγαλώνουμε και υψωνόμαστε μαζί σας με τις δικές μας αναμνήσεις οι οποίες μας περικυκλώνουν. Και από όταν η Ελλάδα ως θυσία ευπρόσδεκτος χτυπάει τις πύλες των ουρανών, αντηχεί μπροστά στον θρόνο του Υψίστου, μία μόνο φωνή, φωνή ενθουσιασμού, Ελευθερίας, ευγνωμοσύνης, σεβασμού, λατρείας φωνή πατριωτισμού. Εμείς πάλι χαιρόμαστε όταν ρίχνεται το βλέμμα σας στην γη αυτή την οποία ποτίσατε με το πολύτιμο αίμα σας. Αλλά το βλέμμα σας τούτο το ποθεινός, το εράσμιο, το ουράνιο μετέχουν καλλονής, το αγγελικόν απαστράπτον σπινθήρες, πόσο βαθέως διαπερνά ενίοτε τα σπλάχνα μας, ως να μας λέγεται, ως ζητεί να ακούει από εμάς.

Ἡρώες γενναίοι αγωνιστές, τροπαιούχοι αδελφοί μεγαλόψυχοι, σωτήρες της πατρίδας μας, μη μας καταφρονείτε επειδή κρεμάσαμε προς το παρόν τα όπλα και επιδοθήκαμε στα έργα της ειρήνης. Είναι αλήθεια, ότι είναι στο ανθρώπινο αίμα να αγαπάει πραγματικά το πλησίον μας, ως αληθινοί χριστιανοί, φιλήσυχοι και ειρηνικοί δεν ζητούμε να ανάψουμε μόνοι μας τις φλόγες του φοβερού Ἄρη κατευνάστηκαν οι καταγίδες του πολέμου και οι αιματηρές του Ἄρη μάχες, διαδέχθηκαν αγώνες των Μουσών και της Αθηνάς αλλά αυτά έως τότε θα κρατήσουν, έως να μας αφήσουν ήσυχους και σέβονται τα δίκαιά μας και δεν παρεμποδίζουν την πρόοδό μας. Εκτελώντας τα καθήκοντα του μεγαλόψυχου γείτονα, παραμελήσαμε πλέον τις τρεις ευκαιρίες να διασπαράξουμε τα σπλάχνα του παλαιού εχθρού μας και να χύσουμε το σκότος του θανάτου επί των πολυάριθμών οφθαλμών του. Αλλά και την σημερινή αυτή ημέρα όταν γενναία και μεγαλόθυμος φυλή εδράζατο τα φιλέκδικα όπλα δια να ανακτήσει, τα οποία στερήθηκε δικαιώματα του ανθρώπου, εμείς σιωπηλός τάφος και αναίσθητοι ως πέτρα αφήνουμε στο έλεος του Παντοδύναμου, στην προστασία των χριστιανικών δυνάμεων και τέλος πάντων στην ανδρεία των παλαιών συναγωνιστών μας την αξία ανθρώπων, ανθρώπων Ελλήνων οι οποίοι αποπεράτωσαν το ευγενές αυτού Αγώνος μας. Αλλά εν ανέλπιστα παραγνωρίζονται τα δικαιώματά μας, αν μαράθηκε ο λαός, εάν θέλει ο Κύριος να μας εξαφανίσει προσκαλώντας εμάς στον Αγώνα παρεμποδίζοντας την πρόοδό μας, μέσω εκατομμύριων άλλων μέτρων, τότε θα ξεσηκωθεί πάλι ολόκληρη η Ελλάδα, όπως θα έκανε ένας και μόνος άνδρας. Τότε θέλουμε να πάρουμε πάλι τα τροπαιούχα όπλα των ηρώων μας και υπό τις αδελφικές σας ευχές, ω καλλίνικοι μάρτυρες και διάπυροι από τις αναμνήσεις των κατορθωμάτων σας. Θέλουμε τότε διακηρύξει από τις κορυφές του Ολύμπου την ανάστασις της ολομέλειας του Ελληνικού γένους, την εγκαθίδρυση χριστιανικής ισοτιμίας και αδελφική και ειρηνική συμβίωση. Τότε τα Ευρωπαϊκά έθνη θέλουν χειροκροτήσει πάλι τον ιερό μας Αγώνα και θέλουν μάθει ότι εκείνη θέλει να είναι η μοναδική αληθινή και αξίως σεβασμού και προστασίας, αν είναι ανάγκη η ολομέλεια του Κράτους. Ω εσείς οι οποίοι πατάτε με αυθάδεια την κρύα τέφρα του κρατήρος μας καγχάζεται ίσως στους τελευταίους λόγους μου, νομίζοντας ότι το Έθνος τούτο δεν έχει πλέον ζωή, ότι το δεσμεύσατε ικανώς και ότι από τώρα μπορείτε να το καθυβρίζεται και να το εκμεταλλεύεστε ατιμώρητοι. Και γι' αυτό παροτρύνεται ίσως τους εχθρούς του σε καταδίωξη του. Ω πόσο πλανάσθαι και άλλοτε ω νήπιοι. Και άλλοτε παρευρεθήκατε ασφαρίζοντας τον τάφο, σφραγίζοντας τον λίθο με την φρούρηση. Έπειτα λοιπόν και κοιμήθηκε σαν λιοντάρι και ως σεισμός εγέρει αυτόν. Αλλά ιδού σεισμός έγινε μεγάλος, άγγελος γαρ κυρίου κατέβηκε από τους ουρανοί και αφού προσήλθε, μετακίνησε τον λίθο από τις θύρες, και κάθισε επάνω σε αυτόν. Από τον φόβο αυτού σείσθησαν αυτοί που κυβερνούν και πέθαναν όπως ηγέρθηκε από τους νεκρούς και προάξει ενός εκεί όπου πρέπει να ήμαστε. Αλλά στρεφόμεστε πάλι προς εσάς αοίδιμοι ήρωες, προς εσάς στρέφουμε τα βλέμματά μας όλοι οι Έλληνες τα οποία είναι γεμάτα ευγνωμοσύνη. Δοξάσθαι και πάλι λαμπρές σκιές τις εκφάνσεις του σεβασμού και της ευγνωμοσύνης μας, διότι ότι έχουμε το χρωστάμε σε εσάς οι οποίοι ακολουθήσατε όσο ήταν δυνατόν το θείο παράδειγμα του Σωτήρος, καθώς εκείνος πρόσφερε τον εαυτό του ως θύμα για την Σωτηρία και

Ελευθερία όλου του ανθρώπινου γένους, έτσι και εσείς θυσιασθήκατε υπέρ των ομογενών σας, οι οποίοι όμως ποτέ δεν θέλουν λείπει να ενθουμούνται πόσο χρεωστούν σε εμάς αγωνιζόμενα να μη καταισχύνονται τιαυτήν λαμπρή αρχήν με επονείδιστο τέλος²⁹.

Στο φύλλο της 26^{ης} Μαρτίου 1841 ημέρα Τετάρτη ο συντάκτης της Αθηνάς επιλέγει να γράψει ένα εγκώμιο για να τιμήσει τους πολεμιστές του 1821 οι οποίοι ελευθέρωσαν την Ελλάδα. Αναλύοντας κανείς το συγκεκριμένο φύλλο της εφημερίδας Αθηνάς μπορεί να διακρίνει την πικρία η οποία επικρατεί τόσο στον ίδιο τον συντάκτη όσο και στους υπόλοιπους Έλληνες για την τωρινή κατάσταση της Ελλάδας. Εξάρει σε υπερβολικό βαθμό τις πράξεις των Αγωνιστών του 21' ενώ ταυτόχρονα αισθάνεται λύπη και δυσφορία για την τωρινή κατάσταση των Ελλήνων οι οποίοι βρίσκονται και πάλι κάτω από την υποδούλωση των Βαυαρών.

Η Αθηνά ελπίζει ότι οι Έλληνες όπως άλλοτε και οι Αγωνιστές του 21' θα αφυπνιστούν και θα αποδεσμευτούν από την δουλεία των Βαυαρών ανακτώντας την εθνική τους Ανεξαρτησία, Ελευθερία την οποία οι πρόγονοί τους θυσίασαν τα πάντα για να την πετύχουν. Αξιοσημείωτο είναι ότι στην ενότητα Εσωτερικά δεν εμφανίζεται καθόλου το όνομα του Βασιλέα καθώς η Αθηνά θεωρεί ότι δεν μπορεί να ταυτιστεί ο Βασιλιάς των Ελλήνων με κανένα τρόπο με τους Αγωνιστές του 21'. Βέβαια σε άλλο προηγούμενο φύλλο είχαμε βρει ότι η μετουσίωση της Ελευθερίας των Ελλήνων είναι ο ίδιος ο Βασιλιάς της Ελλάδας την εκφράζει διότι προηγουμένως η Ελλάδα ήταν υπόδουλη δίχως Βασιλιά και πολιτική υπόσταση.

Επιπλέον στο ίδιο φύλλο στην ενότητα **διάφορες ειδήσεις** παρατίθεται το ακριβές τελετουργικό το οποίο ακολουθήθηκε κατά τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου στα 1841. <<Αν και δεν γνωρίζουμε για ποια αιτία δεν προαναγγέλθει, μέσω πρωινών κανονιοβολισμών η Πανήγυρης της οποίας έχουμε (και ταύτης μόλις προ τεσσάρων ετών δια βασιλικού διατάγματος καθιερωθείσης) μιας και μόνον εθνικής εορτής των πολιτικών μας παλιγγενεσιών, την κατά την 25^η Μαρτίου εορταζόμενη. Έγινε στον ναό της αγίας Ειρήνης κατά την 10 ώρα της χθεσινής επετείου ημέρας η συνήθης εκκλησιαστική τελετή, κατά την οποία παρευρέθησαν και οι Α. Μ μαζί με τον πρίγκιπα της Βαυαρίας Μαξιμιλιανό, και αφού εμάλει δοξολογία προς τον Ύψιστο, μνημόσυνος υπέρ του κατά τον Ιερό Αγώνα, υπέρ πατρίδας και Πίστεως πεσόντων πατριαρχών, επισκόπων, ιερομονάχων, διακόνων και ανδρείων στρατιωτικών προστέθηκαν και οι πολιτικοί και λόγιοι, όπως έπρεπε όπως νομίζουμε έπρεπε να μνημονευθούν και αυτοί ως ήρωες μας. Αλλά ενώ η Εθνική εορτή είναι η μοναδική, η οποία μπορεί να συγκινήσει κάθε ευαίσθητη Ελληνική καρδιά καθώς δείχνει προς αυτόν τρανότατα αίσιο αποτέλεσμα της σχεδόν ατελέσφορης νομισθείσης/πίστης της

²⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 803, 26 Μαρτίου, 1841

αποστασίας, του άνακτα, του τιμαλφεστάτου των κτημάτων, της Ελευθερίας δεν γνωρίζουμε για τι και περί των πομπωδέστερων πανηγυρισμών αυτής να δεικνύεται εκείθεν, όθεν μάλιστα δεν έπρεπε. Αδιαφορία και ολιγωρία, όπως μαρτυρεί η παράλειψη των πρωινών και εσπερινών κανονιοβολισμών, των οποίων η συνήθεια καθιέρωσε ως στέρεους τινός Τύπους σε κάθε επίσημη τελετή.

Δεν επιθυμούμε ώστε, από έτος σε έτος αντί να αισθανόμαστε περισσότερο την ιερότητα αυτής της εορτής, να ψυχραινόμαστε για αυτής αίσθημα, και εντός μικρού χρονικού διαστήματος η μνήμη, την οποία χρωστούμε για αυτούς που πρέπει να διαρκέσει για πάντα για αυτούς που αποθανάτιστηκαν στην παγκόσμια ιστορία ως ήρωες μας, να συνταφεί έτσι όπως τα ήδη φθαρμένα σώματά τους³⁰>>.

Στην ενότητα Διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς μας παραβάλλει τις πληροφορίες ότι η εορτή γιορτάστηκε όπως κάθε χρόνο με τους συνήθεις κανονιοβολισμούς και με την καθιερωμένη παρουσία του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας στον Ναό. Η δημόσια παρουσία του Βασιλέα Όθωνα σε όλες τις επετειακές εορτές αλλά και της Βασίλισσας Αμαλίας προσδίδουν στην εικόνα του Βασιλέα ότι ενδιαφέρεται τόσο για τους νεκρούς προγόνους του Έθνους όσο και για τους ζωντανούς Έλληνες, διότι ως άλλος πατέρας τους ενδιαφέρεται γι' αυτούς τιμώντας μέσω της παρουσίας του, όλες εκείνες τις εορτές οι οποίες είναι σημαντικές για τους Έλληνες. Εξάλλου και ο ίδιος ο Όθωνας αισθάνεται τον εαυτό του ως Έλληνα Βασιλέα και γι' αυτό τον λόγο φροντίζει να παρευρίσκεται κοντά στους Έλληνες όχι μόνο στις επετειακές εορτές του Έθνους αλλά και καθημερινά με διάφορες περιοδείες τις οποίες πραγματοποιεί σε όλη την επικράτεια της Ελλάδας που σκοπό έχουν να έρθει κοντά να δει και να λύσει τα προβλήματα τους με απώτερο σκοπό να γίνει αποδεκτός από αυτούς όσο περισσότερο μπορεί παρακάμπτοντας την Κυβέρνηση των Βαυαρών, την Αυλή του και τους διοικητικούς υπαλλήλους του. Ο Όθων θέλει να βρίσκεται κοντά στον λαό του έτσι ώστε να αφουγκράζεται τους πόθους, τις επιθυμίες και τα προβλήματα και γενικά ότι απασχολεί τον λαό του. Ως Έλληνας Βασιλιάς πρέπει να φροντίζει τα παιδιά του. Τώρα που πλέον οι ήρωες του 21' δεν υπήρχαν προκειμένου να προστατεύσουν την πατρίδα το έργο αυτό το έχει αναλάβει ο ίδιος.

³⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 803, 26 Μαρτίου, 1841

Η Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου γιορτάστηκε όπως κάθε χρόνο με την συνηθισμένη πομπή. Η εφημερίδα του Αιών παραθέτει το εν λόγω γεγονός στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις στο φύλλο της **28 Μαρτίου 1841 ημέρα Παρασκευή**. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: <<το Βασιλικό ζεύγος ο Όθωνας και η Αμαλία αλλά και ο διάδοχος Πρίγκιπας Μαξιμιλιανός προσήλθαν ανάμεσα από την στρατιωτική παράταξη και μεγάλου πλήθους πολιτών στον ναό της Αγίας Ειρήνης όπου έγινε η καθιερωμένη ψαλμωδία και η εκκλησιαστική δοξολογία. Στην συνέχεια μετά την Λειτουργία ο σεβάσμιος Επίσκοπος Αττικής ευχήθηκε προς τον Θεό υπέρ της αιώνιας αναπαύσεως των Ελλήνων οι οποίοι πέθαναν υπέρ της Πίστης και της Πατρίδας. Οι ιερές αναμνήσεις προκάλεσαν δάκρια συμπάθειας και ευγνωμοσύνης του λαού ο οποίος είχε συναθροισθεί προκειμένου να αποδώσει τον φόρο των ευχών τους αυτήν την επέτειο ημέρα. Οι κανονιοβολισμοί συνόδευσαν την αρχή και το τέλος της εορτής αλλά και την δοξολογία ενώ η πόλη φωταγωγήθηκε το απόγευμα³¹>>. Χωρίς να υπάρξουν αυτή την φορά τα προβλήματα που είχαν ανακύψει το προηγούμενο έτος όσον αφορά την μη φωταγωγήση της πόλης από τους Βαυαρούς.

Ερμηνεύοντας το άρθρο της εφημερίδας εξάγουμε ότι αποτυπώνεται το τελετουργικό το οποίο ήταν υποχρεωμένος να ακολουθεί ο Βασιλιάς Όθωνας αλλά και ο εορτασμός της 25^{ης} Μαρτίου 1841. Η Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου πραγματοποιήθηκε με την συνηθισμένη πομπή. Ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία καθώς και ο πρίγκιπας Μαξιμιλιανός αδελφός και διάδοχος του Θρόνου των Βαυαρών κατευθύνθηκαν στον Ναό της Αγίας Ειρήνης. Πλήθος λαού αλλά και στρατιωτικά αγήματα πλαισίωσαν το Βασιλικό ζεύγος έως ότου φθάσουν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπου εκεί ο Όθωνας και η Αμαλία παρακολούθησαν την εκκλησιαστική Λειτουργία. Μετά το τέλος της Λειτουργίας ο Επίσκοπος Αττικής ευχήθηκε προς τον Θεό υπέρ της αιώνιας ανάπαυσης των Ελλήνων οι οποίοι πέθαναν προκειμένου να υπερασπίσουν την Πίστη και την Πατρίδα. Η συγκίνηση καθώς και οι αναμνήσεις των Ελλήνων οι οποίοι συμμετείχαν στην εορτή τους συνεπήρε και η συγκίνηση ήταν διάχυτη στο μεγαλύτερο μέρος του λαού ο οποίος προσήλθε προκειμένου να αποδώσει φόρο τιμής στους Έλληνες οι οποίοι συνόδευσαν ολόκληρη την εορτή από την αρχή έως και το τέλος της προσδίδοντας σε αυτό την δέουσα σπουδαιότητα στην δοξολογία. Το απόγευμα μετά την δύση του ηλίου η πόλη φωταγωγήθηκε προσδίδοντας με αυτό τον τρόπο τον εορταστικό χαρακτήρα της ημέρας, την πρέπουσα τιμή και σπουδαιότητα στην εορτή της 25^{ης} Μαρτίου.

³¹ Εφ. Αιών, φ. 246-247, 28 Μαρτίου, 1840

Στην συνέχεια στο επόμενο φύλλο της **18 Μαρτίου 1842 ημέρα Τρίτη** ο συντάκτης του Αιών στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις μας αναφέρει ότι: <<δεν υπάρχει κάτι νεότερο από την πρωτεύουσα εκτός από την ήδη αποφασισμένη μεγάλη πομπή για την Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Όπως άλλοτε δίκαια προσβάλαμε την περιφρόνηση εναντίον του εθνικού αισθήματος, τώρα τόσο πολύ χαίρεται μέσα του ο κάθε Έλληνας βλέποντας να τιμάτε η ιστορική αυτή ημέρα της πολιτικής παλιγγενεσίας του. Αλλά προς αυτό το εθνικό έργο απαιτείται να προσέξει η Κυβέρνηση και την στήριξη της κυρίαρχης εθνικής Θρησκείας εξαλείφοντας τα ζιζάνια και προλαβαίνοντας αυτή προτού διασπείρουν την διαφθορά. Χωρίς την Εθνική Θρησκεία αδύνατο είναι να υπάρξει Ελλάδα και χωρίς την Ελλάδα η πολιτική εορτή της 25ης Μαρτίου³²>>.

Το φύλλο της 18 Μαρτίου 1842 τονίζει την σπουδαιότητα της Ορθοδοξίας η οποία βοήθησε τους Αγωνιστές να έχουν πίστη στον Θεό έτσι ώστε να επιτευχθεί η Επανάσταση. Επισημαίνεται ότι η Εθνική Θρησκεία πρέπει να προστατευθεί από τους Βαυαρούς οι οποίοι είναι αλλόθρησκοι διότι σύμφωνα με τον συντάκτη δεν μπορεί να υπάρξει Ελλάδα χωρίς την Χριστιανική Πίστη αλλά ούτε και ο Εορτασμός της 25^{ης} Μαρτίου ο οποίος είναι εκτός από πολιτικός και Θρησκευτικός καθώς τελείτε και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Τέλος μας αναφέρει ότι η καθιερωμένη μεγάλη πομπή πρόκειται να γίνει κανονικά. Ο Αιών είναι μία εφημερίδα η οποία διάκειται φιλικά προς την Ρωσία η οποία επιθυμούσε ο Όθωνας να βαπτισθεί Ορθόδοξος. Γι' αυτό τον λόγο υποστηρίζεται θερμά η Ορθοδοξία σε διάφορα άρθρα της ενώ αντίστοιχα δεν υπάρχει τόσος θερμός ζήλος στην εφημερίδα της Αθηνάς.

³² Εφ. Αιών, φ. 339, 18 Μαρτίου, 1842

Στο φύλλο της **21 Μαρτίου 1842 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα διάφορα λίγο πριν την τέλεση της εορτής η Αθηνά στο φύλλο της ανακοινώνει τον τρόπο με τον οποίο θα γιορταστεί η εθνική επέτειος αυτή την χρονιά γράφει λοιπόν ότι: <<Σήμερα μας έγινε γνωστό, ότι η Εθνική εορτή της 25^{ης} Μαρτίου θα περιορισθεί στην απλή εκκλησιαστική τελετή και στο μνημόσυνο υπέρ των πεσόντων της Πατρίδας. Για να τιμηθεί η ενδοξότερη για το έθνος ημέρα οι υπουργοί μας δεν έκριναν εύλογο, ως δεύτερη τους σκέψη, για το λόγο ότι το έθνος δεν πρέπει να θεωρείται, όπως, όταν οι Άρχοντές του το απογύμνωσαν από όλα του τα δικαιώματα και το έρριψαν στα μυστικά για να κλαίει την μοίρα του. Οι αγαθοεργίες οι οποίες έγιναν της λαμπρής αναστάσεως ημέρα έπρεπε να αφιερωθούν στις δυστυχισμένες χήρες και στα απροστάτευτα ορφανά των πεσόντων στις μάχες του υπέρ της πολιτικής του Έθνους υπάρξεως Αγώνος, και αυτοί που δυστύχησαν αυτοί αφέθησαν κατά μέρος. Η ηρωική απόφαση, και η βάση στην οποία τέθηκε την ημέρα εκείνη της εθνικής ανεγέρσεως προκειμένου να ζήσει το Έθνος ελεύθερο δηλ με ελεύθερους θεσμούς, ή να απολεσθεί, λησμονούνται σήμερα, καθώς και οι ακόλουθοι των Εθνικών Συνόδων πράξεις. Και όμως πρέπει να περιμένουμε ακόμη μήπως και άλλη πάλι σκέψη φέρει εις συναίσθηση τους Άρχοντές μας, και τότε πλέον από τις πράξεις τους να κρίνουμε³³>>.

Στο φύλλο της 21^{ης} Μαρτίου 1842 ημέρα Σάββατο πληροφορούμαστε από τον Συντάκτη της Αθηνάς ότι η επέτειος εορτή της 25^{ης} Μαρτίου η οποία έχει καθιερωθεί ήδη από το 1838 με διάταγμα του Όθωνα, με σκοπό να τιμήσει τους πεσόντες Αγωνιστές του 21 πρόκειται να γίνει όχι όμως με την δέουσα μεγαλοπρέπεια η οποία αρμόζει στην εν λόγω εορτή αλλά εμφανώς περιορισμένη.

Πιο συγκεκριμένα η Αθηνά μας πληροφορεί ότι η εορτή θα περιορισθεί στην απλή εκκλησιαστική εορτή καθώς και στην υπό μνημόσυνη δέηση υπέρ των πεσόντων. Δεν θα υπάρξουν ούτε κανονιοβολισμοί ούτε φωταγώγηση της πόλης. Αλλά υποστηρίζεται ότι οι υπουργοί τους πήραν την απόφαση να τιμήσουν τους Αγωνιστές με ένα τελειώς διαφορετικό τρόπο δηλ μέσω αγαθοεργιών στα ορφανά και τις χήρες των πεσόντων αγωνιστών. Η εν λόγω απόφαση θα τιμήσει με τον δέοντα τρόπο τους Αγωνιστές του 21 και θα αποδώσει σε εκείνους την πολύτιμη τιμή. Επιπροσθέτως γίνεται μία αναφορά στους λόγους κατά τους οποίους οι Αγωνιστές πήραν τα όπλα εναντίον του τυράννου τους δηλ για να ζήσει το Ελληνικό Έθνος ελεύθερο και με ελεύθερους θεσμούς, πράξεις οι οποίες σήμερα λησμονούνται καθώς και οι προσπάθειες της εθνικής συνείδησης. Εναπόκειται πλέον σε αυτούς που ασκούν εξουσία και στον ίδιο τον Βασιλιά ως υπέρτατος άρχων να αποδώσει την Ελευθερία για την οποία οι Αγωνιστές του 21 θυσίασαν την ζωή τους. Ο Όθωνας είναι το κλειδί που θα οδηγήσει την Ελλάδα στην Ελευθερία απαλλαγμένος από την δεσποτεία των Βαυαρών.

³³ Εφ. Αθηνά, φ. 902, 21 Μαρτίου, 1842

Στην συνέχεια στο φύλλο της **22 Μαρτίου 1842 ημέρα Κυριακή** ο συντάκτης του Αιώνα θα αναφερθεί στο αίσθημα χαράς το οποίο δημιουργείται κατά την τέλεση της εορτής της 25^{ης} Μαρτίου. Αναφέρει ότι: <<γινόμαστε διερμηνείς της κοινής χαράς, την οποία οι συμπολίτες μας αισθάνονται για την προπαρασκευαζόμενη λαμπρή Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Συγχαίρει ειλικρινά το Έθνος και την Κυβέρνηση ενώ κρίνει αναγκαία να παρατηρήσει ότι προς την δόξα της Εθνικής αυτής ημέρας από τα μέλη της Ιερής Συνόδου και μαζί με όλους τους παρεπιδημούντα Σ. Επισκόπους να εκτελέσουν την Θεία Λειτουργία στον ναό της Παναγίας Ειρήνης. Δεύτερον όλοι οι καθηγητές του Πανεπιστημίου, του Γυμνασίου και των υπόλοιπων σχολείων με όλους τους μαθητές να προσέλθουν σε παράταξη στην Θεία Λειτουργία. Τρίτον όλες οι συντεχνίες να φέρουν η κάθε μία την σημαία και να συνοδεύσουν το Βασιλικό ζεύγος από τα ανάκτορα στο ναό της Αγίας Ειρήνης. Τέταρτον να προσκληθούν από τους γηραιούς και σοφούς διδασκάλους ή ο Σ. Οικονόμος ή ο Σ. Βάμβας για να εκφωνήσει από τους άμβωνα λόγο κατάλληλο. Στην ενδεχόμενη έλλειψη αυτών ο τακτικός ιεροκήρυκας της πρωτεύουσας Κ. Καλλίνικος Καστόρχης να εκπληρώσει το χρέος αυτό. Πέμπτον το τάγμα της γραμμής, οι υπόλοιποι Στρατιωτικοί και όλοι οι πολίτες να φέρουν στο στήθος τους κλαδιά δάφνης για ολόκληρη την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου. Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι ολόκληρη η πόλη θα φωτισθεί λαμπρώς το απόγευμα ενώ οι αρχές είτε η Δημοτική ή η Διοικητική θέλουν ενεργήσει η κάθε μία κατά τα καθήκοντα τους για την πραγματοποίηση της οποίας κάνανε τις παραπάνω προτάσεις, και για την διατήρηση της αυστηρότερης τάξης³⁴>>.

Η χαρά για την τέλεση της επετείου εορτής της 25^{ης} Μαρτίου είναι διάχυτη σε όλους τους Έλληνες. Η Κυβέρνηση και η Ιερά Σύνοδος η οποία θα τελέσει η Θεία Λειτουργία στον ναό της Αγίας Ειρήνης προετοιμάζονται και καλούν όλους τους Επισκόπους προκειμένου να είναι παρών στην Λειτουργία. Επιπλέον το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας συμμετέχει ενεργά στην εορτή. Όλοι οι καθηγητές μαζί με τους μαθητές καλούνται να προσέλθουν στον ναό προκειμένου να παρακολουθήσουν την Θεία Λειτουργία μέσα σε παράταξη. Τρίτον η Κυβέρνηση καλεί τις συντεχνίες να συνοδεύσουν τον Όθωνα και την Αμαλία από τα ανάκτορα έως τον Ναό της Αγίας Ειρήνης. Τέταρτον η Κυβέρνηση προσκαλεί σοφούς δασκάλους όπως ο Σ. Οικονόμου και ο Σ. Βάμβας προκειμένου να εκφωνήσουν κατάλληλο λόγο για την εορτή και να προσδώσουν σε αυτό μεγαλύτερη μεγαλοπρέπεια. Πέμπτον η Κυβέρνηση προτείνει σε όλους τους πολίτες ενώ το επιβάλει στους Στρατιωτικούς να φορούν στο στήθος τους κλαδιά δάφνης τα οποία στην αρχαιότητα συμβόλιζαν την νίκη και τον θρίαμβο. Έτσι και τώρα καλούνται όλοι να τα φορούν προκειμένου να υποβληθεί η νίκη των Ελλήνων εναντίον των Οθωμανών, η νίκη της Ελευθερίας απέναντι στην Δεσποτεία.

Τέλος οι Αρχές η Δημοτική και η Διοικητική θα εφαρμόσουν όλα τα ανωτέρω ενώ η αυστηρή τάξη και η διατήρηση της θα είναι από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της Αρχής. Η φωταγώγηση

³⁴ Εφ. Αιών, φ. 340, 22 Μαρτίου, 1842

της πόλης ήδη από την δύση του ηλίου θα προσδώσει λαμπρότητα στο μεγαλείο και την σπουδαιότητα της εορτής. Το τελετουργικό της εορτής και η πάνδημος αποδοχή της χαρμόσυνου τελετουργίας είναι διάχυτη σε ολόκληρο το Βασίλειο. Όλοι ετοιμάζονται για την μεγάλη εορτή για να τιμηθεί με τον δέοντα σεβασμό η Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου. Κεντρικό ρόλο σε αυτή έχει ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα του οι οποίοι προσδίδουν στην εορτή ακόμη μεγαλύτερη σπουδαιότητα διότι λαός και Βασιλιάς είναι πλέον ένα και τιμούν μαζί την Ελευθερία η οποία προήλθε από την Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου.

Η σπουδαιότητα και ο σκοπός της Εθνικής Εορτής της 25^{ης} Μαρτίου παρουσιάζεται στο φύλλο της **25 Μαρτίου 1842 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα εσωτερικά. Πιο συγκεκριμένα η γράφεται ότι: <<Εξετάζοντας τις απαρχές των εορτών βρίσκουμε ότι οι εορτές ήταν το άμεσο σχεδόν προϊόν των συγκεντρώσεων στις κοινωνίες ανθρώπων. Αυτές οι εορτές συνέδεαν περισσότερο τις οικογένειες και ενδυνάμωναν τις κοινωνίες αυτές, μέσω της γεννώμενης συνένωσης πολλών διασκορπισμένων ανθρώπων προς δόξα του Υψίστου. Τις εορτές τις βρίσκουμε ακόμη και μεταξύ άγριων φυλών. Κατ' αρχάς οι εορτές ήταν αφιερωμένες στις διαφορετικές εποχές του χρόνου, καθώς η γεωργία προσέδιδε στους ανθρώπους τα προς το ζην, και κατά τις ώρες αυτές συνήρχονταν για να δοξάσουν τον δημιουργό τους, στον οποίο έδιναν διάφορα ονόματα και για να τον ευχαριστήσουν για τα δώρα τα οποία τους πρόσφερε.

Στην συνέχεια αυτές οι εορτές άλλαξαν μορφή, προσκολλήθηκαν στην λατρεία και κατόντησαν καθαρά θρησκευτικές. Και τέτοιες θρησκευτικές εορτές συναντούμε στην Γένεση την πρώτη του Σαββάτου, αλλά την καθιερωμένη από τον Ιακώβ και άλλες πριν την έξοδο περί των οποίων γίνεται λόγος στην Πεντάτευχο του Μωυσέως.

Καθώς προχωρούσε ο πολιτισμός προστέθηκαν και άλλες εορτές, οι λεγόμενες εθνικές, προς μνήμη των εθνικών απελευθερώσεων, πολιτικών καταστάσεων και άλλων. Και αυτές σχεδόν είναι οι κυρίως εορτές των Εβραίων, έως την έξοδο δηλ. το Πάσχα, ή με άλλα λόγια, της απελευθέρωσης τους από την Αιγυπτιακή δουλεία ή της Πεντηκοστής, προς μνήμη της καταστάσεως της Μωσαϊκής νομοθεσίας.

Και οι Πέρσες είχαν πολλές εθνικές εορτές αφιερωμένες στην ιερή Ελευθερία, καθώς και στον θρίαμβο του Ιράν, του Ηρωος Φερδούν και άλλες.

Οι Ινδοί, οι Ασσύριοι, οι Αιγύπτιοι είχαν τις εορτές τους. Αλλά επέκειτο μόνο στην αρχαία Ελλάδα να μορφώσει και τις εθνικές εορτές και να τις αποκαταστήσει αληθώς συντελεστικές στον σκοπό τους, την ομόνοια και Ελευθερία τοιουτοτρόπως σε όλες τις εορτές στις οποίες συνέρχονταν οι Έλληνες από όλα τα μέρη η Ελευθερία προηγείται, και ο μεταξύ των Ελλήνων ο σύνδεσμος ανανεωνόταν και γινόταν πιο δυνατός.

Οι Έλληνες κοντά σε εορτές ή αγώνες, τους οποίους είχαν συστήσει με σκοπό την ομόνοια και την μάθηση, είχαν καθιερώσει και πριν και μετά τον Περσικό πόλεμο, πολλές προς την ιερή Ελευθερία εορτές, όπως οι Αθηναίοι είχαν τα θησεία, την δεύτερη ημέρα τα μικρά Παναθήναια όταν είχαν μικρό οικισμό ή τα μεγάλα Παναθήναια όταν είχαν Δημοκρατία. Την 6 του Βοηδρομίωνος³⁵, την νίκη των Αθηναίων στον Μαραθώνα όπου γινόταν η γενική σύνοδος των Αμφικτυόνων και τις Θερμοπύλες. Την αποβολή του Θρασύβουλου από τους Τριάκοντα Τυράννους. Στις Πλαταιές είχαν τα Ελευθέρια, την νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών, του Ίακχου στην ένδοξη μάχη της Σαλαμίνας.

Οι Ρωμαίοι είχαν επίσης πολλές εορτές, τις οποίες το στενό φύλλο της εφημερίδας μας, μας αναγκάζει να αποσιωπήσουμε.

Τέλος πάντων, δεν υπήρχε, και δεν υπάρχει και σήμερα ελεύθερο έθνος το οποίο δεν είχε και δεν έχει τις εθνικές εορτές, όπου βλέπουμε στις ημέρες μας τους Αγγλοαμερικάνους να εορτάζουν την 4 Ιουλίου προς ανάμνηση της ημέρας αυτονομίας τους, τους γενναίους Γάλλους την 30 Ιουλίου για την νέα τους πολιτική κατάσταση, και άλλα.

Αλλά η ιστορία μας παρουσιάζει άλλη εθνική εορτή, η οποία φέρει συγχρόνως τόσο αξιομνημόνευτο μεγαλείο και τόση δόξα, τόσες μεταβολές και τόσες δυστυχείς περιπέτειες, τόσο αξιοσέβαστη και αξιοθαύμαστα περιστατικά, όσα η εθνική αυτή εορτή μας. Τι δε παριστάνει η εθνική αυτή εορτή μας, παριστάνει το Ελληνικό Έθνος υποταγμένο από την μάχη της Χαιρώνειας, υπό του Φιλίππου του Μακεδόνα ήττα, προ 2180 ετών, και ρέπων έκτοτε εις την πτώση του να μεταβαίνει από σκληρό εις σκληρότερο ζυγό, και τέλος να φθάνει στο απανθρωπότερο και αμείλικτο ζυγό, το παριστάνει ταπεινωμένο καταβεβαρυνμένο από τους τυράννους του, και στενάζων απαρηγόρητον υπό της απανθρωποτέρας δουλείας. Μας παριστάνει έθνος το οποίο φέρει μεν επί του μετώπου μεγαλεία και δόξα αθάνατη, αλλά περιτριγυρισμένο από άρπαγας, ληστές και δολοφόνους εκ των οποίων οι μεν επιφέρουν κατ' αυτού τον τελευταίο πέλεκυ, οι δε σκυλεύουν τα λείψανα της αντιπροσωπευούσης δόξας και μεγαλειότητας και οι δε ζητούν να εξαλείψουν και αυτό το όνομα του από την βίβλο των ζωντανών. Μας παριστάνει όμως συγχρόνως και το σώμα του ακαταδάμαστο, αντέχον σε όλα αυτά τα δεινά και στηριζόμενο στην προπατορική δόξα και την θρησκεία του, να κινήσει ακατάπαυστα προς απόκτηση της εθνικότητάς του, χωρίς να συλλογίζεται καθόλου τις ωμότητες τις οποίες κατά καιρούς διά τα κινήματα του υπέφερε. Τέτοια και άλλα μας παριστάνει κατά την πρώτη όψη η προκειμένη εορτή της 25^{ης} Μαρτίου.

Κατά την δεύτερη όψη μας παριστάνει το έθνος αυτό να συγκεντρώνει τις μικρές του δυνάμεις, και να αποφασίζει να ρίψει πλέον τον τελευταίο περί ζωής ή θανάτου κύβο· μας παριστάνει την ηρωική απόφαση του να ζήσει ελεύθερο, να ηγείται με ελεύθερους θεσμούς, ή να απολεσθεί· μας παριστάνει τέλος

³⁵ Ο τρίτος μήνας του Ιωνικού ημερολογίου κατά τον οποίο γιορταζόταν τα Βοηδρόμια

πάντων την ημέρα, κατά την οποία αναφώναζε το, Ελευθερία ή θάνατος, έδραζε τα όπλα και ανύψωσε τη σημαία της αυτονομίας του. Αυτά και άλλα, όσα η πένα μας αδυνατεί να εκθέσει μας παριστάνει κατά την δεύτερη όψη η σημερινή εθνική εορτή.

Αλλά και με ποιες अपαραδειγματίστες θυσίες, σε ποιους κινδύνους, σε ποιες περιπέτειες και σε πόσους ποταμούς αιμάτων υπέβαλε το έθνος η ηρωική αυτή απόφαση του, από το ένα μέρος οι Ήρωες μας έτρεχαν κατά ξηρά και θάλασσα πολεμώντας τον εχθρό της εθνικότητας, της θρησκείας, της τιμής και της περιουσίας τους, αφ' ετέρου αιχμαλωτίζονταν τα παιδιά τους και σέρνονταν στις αγορές ως κτήνη πωλούμενα και αγοραζόμενα. Καίγονταν οι πόλεις και τα χωριά τους, καταστρέφονταν η περιουσία τους, αφανιζόταν τα ζώα τους και εκχερσώνονταν η γη τους. Όσες οικογένειες κατάφεραν να διασωθούν περιφέρονταν στα βουνά, δάση και βράχους, έχοντας την πείνα και το ρίγος. Υπέφεραν ανήκουστες ταλαιπωρίες και δυστυχίες, δεινά τα οποία φέρουν σε έκπληξη σήμερα και αυτόν τον πλέον απαθή και αναισθητο άνθρωπο. Αλλά κατά δυστυχία, χωρίς πόνους και θυσίες τα καλά δεν έρχονται στους ανθρώπους αυτή είναι η τύχη τους.

Τέλος πάντων, αν και πολλά και ακριβά αγοράσαμε όμως η πολιτική μας ύπαρξη και αυτονομία συστήσαμε Πολιτεία, στήσαμε Θρόνο και ενθρονίσαμε σε αυτόν Βασιλέα των Ελλήνων τον Όθωνα, μέσω της φρονήσεως του οποίου και της εθνικής συνδρομής, όχι μόνο θέλουμε ασφαλίσει την πολιτεία και τις ελευθερίες μας, με τους δίκαιους και πρόξενους της δόξης και μεγαλειότητας των εθνών συνταγματικών θεσμών, αλλά επιπλέον θέλουμε να καταστήσουμε και την αστική ευνομία, η οποία φέρνει την ευτυχία και ευταξία στα Έθνη. Αυτοί ελπίζουμε ότι θα είναι οι καρποί των Αγώνων μας.

Αλλά αφού, κατά την ένδοξη αυτή θρησκευτική και πολιτική εορτή του Ευαγγελισμού, της αναστάσεως του Ιησού και της παλιγγενεσίας τους Ελληνικού Έθνους, αναπέμψαμε από καρδίας ύμνους προς τον Ύψιστο, για την δική μας συγκατάβαση του υπέρ της ψυχικής και πολιτικής μας σωτηρίας, στρέφουμε τον λόγο μας και προς τις ιερές σκιές των θυμάτων της αυτονομίας μας, των αφειδώς προσφερθέντων στον βωμό της αγίας Ελευθερίας, και απονέμοντας προς αυτές την ευγνωμοσύνη, η οποία χρεωστείται από την Θρησκεία και την Πατρίδα υπέρ των οποίων προπάντων μαχόμεσθε, τις προσφέρουμε και την ευγνωμοσύνη, η οποία χρεωστείται από τις επερχόμενες γενεές από τον πολιτισμό και αυτή την αγία Ελευθερία προσφέρουμε με κατάνυξη και απεριόριστο σεβασμό, ως θυμιάματα δάκρυα μας επί των σωρών των ιερών λειψάνων του, ευχόμεσθε να δούμε πραγματοποιημένο και τον σκοπό των ελευθεριών μας, υπέρ του οποίου αγωνίσθηκαν και έπεσαν ενδόξως, στα πεδία των μαχών και υπέρ των οποίων τέλος πάντων, έγιναν τόσες θυσίες, ώστε αφού απελευθερώθηκε το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων, πολλοί τότε από τους

επιζήσαντες έμειναν άποροι, άοικοι, ακτήμονες και περιφερόμενοι, δυστυχησμένοι και ταλαιπωρημένοι και μέχρι σήμερα³⁶>>.

Στο συγκεκριμένο φύλλο, όπως συνηθίζεται να γίνεται κάθε χρόνο η εφημερίδα Αθηνά αφιερώνει στην ενότητα Εσωτερικά ένα άρθρο σχετικά με την Εθνική εορτή της 25^η Μαρτίου. Κάνοντας αρχικά μία αναδρομή, ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει γενικά πως ξεκίνησαν οι εορτές από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Τους σκοπούς των εορτών αυτών καθώς και τον κοινωνικό ρόλο τον οποίο επιτελούσαν. Κατά κύριο λόγο ήδη από την αρχαιότητα είχαν διττό χαρακτήρα, αρχικά ήταν θρησκευτικού περιεχομένου για να τιμήσουν πχ την μητέρα γη για τους καρπούς της, τους οποίους προσέφερε αλλά στην συνέχεια αποτέλεσαν και κοινωνικό ή εθνικό χαρακτήρα καθώς καθιερώθηκαν για να τιμήσουν τους νεκρούς προγόνους οι οποίοι έπεσαν σε κάποια μάχη για να προστατεύσουν την πατρίδα τους βλ Μαραθώνα ενώ αντίστοιχα θρησκευτικού περιεχομένου ήταν τα Παναθήναια.

Έπειτα ο συντάκτης μας αναφέρει πως τέτοιες εορτές φθάνουν έως τις ημέρες μας και παραβάλει χαρακτηριστικά την εορτή της 30 Ιουλίου των Γάλλων και την 4^η Ιουλίου της Αμερικής οι οποίες είχαν ως πρόσημο η μεν την κοινωνική αλλαγή ενώ η δε την απελευθέρωση από τους Άγγλους. Παράλληλα προς αυτές τις εορτές ανάμεσα στον χρόνο αλλά και στους λαούς αντίστοιχα αναφέρει την δική μας εορτή της 25^{ης} Μαρτίου την οποία την θεωρεί και την σπουδαιότερη από όλες καθώς τιμάτε το πιο σπουδαίο γεγονός ο απελευθερωτικός Αγώνας ο οποίος έπειτα από 400 χρόνια σκλαβιάς και υποδούλωσης με μόνο σύνθημα το Ελευθερία ή Θάνατος χάρισε στους Έλληνες την πολυπόθητη Ελευθερία τους. Ως επιστέγασμα της Ελευθερίας αυτής ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι οι Έλληνες έθεσαν Θρόνο Ελληνικό στον οποίο τοποθέτησαν επάνω τον δικό τους Έλληνα Βασιλέα τον Όθωνα ο οποίος είναι ο ενσαρκωτής της Ελευθερίας και της Ανεξαρτησίας της Ελλάδας.

Ενισχυτικά θα αναφερθεί στους Αγωνιστές του 21' οι οποίοι θυσιάσαν τα πάντα προκειμένου να επιτευχθεί η πολυπόθητη Ελευθερία και Ανεξαρτησία η οποία γεννήθηκε από αυτούς παράλληλα όμως θα αναφερθεί και στους Αγωνιστές εκείνους οι οποίοι δεν πέθαναν αλλά ζουν ακόμη, οι οποίοι όμως αντί να τιμηθούν ως εθνικοί ήρωες ζουν ρακένδυτοι στους δρόμους της πρωτεύουσας δίχως να έχουν να φάνε και δίχως οικία ή κτήματα να καλλιεργήσουν. Στην ίδια θέση βρίσκονται και τα παιδιά αυτών οι γυναίκες τους και γενικότερα η οικογένειά τους. Εναπόκειται πλέον στον ενσαρκωτή της Ελευθερίας αυτής την οποία χάρισαν οι Αγωνιστές του 21' και οι οποίοι χάρισαν τον Θρόνο στον Όθωνα να τους απαλλάξει από αυτήν την δεινή κατάσταση έπρεπε άλλωστε σαν στοργικός πατέρας να φροντίσει τα παιδιά του δηλ τους Αγωνιστές του 21' και να τους δώσει τα μέσα εκείνα για να καταφέρουν να επιβιώσουν. Είναι δηλ χρέος

³⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 903, 25 Μαρτίου, 1842

του Βασιλιά των Ελλήνων του Όθωνα να χαρίσει στην Ελλάδα ελεύθερους θεσμούς τοποθετώντας σε θέση του Κράτους Έλληνες πρώην Αγωνιστές προκειμένου το Έθνος να προχωρήσει προς την ευδαιμονία και να απομακρύνει μια για πάντα την Βαυαροκρατία η οποία καταδυναστεύει τον τόπο που με τόσες θυσίες αίματος κατάφερε να απελευθερωθεί από τον ζυγό των Οθωμανών.

Στο ίδιο φύλλο στην ενότητα **Διάφορα** περιγράφεται λεπτομερειακά ο εορτασμός της εορτής.

<<Η σημερινή εθνική εορτή γιορτάστηκε φέτος με περισσότερη σημαντικότητα και ως από μέρους της υπέρτατης Αρχής, μέσω της αγαθοεργίας, της οποίας αυτή απένειμε σε ορισμένες δυστυχημένες χήρες του Αγώνα, μέσω της προικοδοτήσεως της σε ορφανές κόρες των πεσόντων σε μάχες, δια την περίθαλψη της στους απόρους και σε όσους πήραν μέρος στον Αγώνα, και τώρα είχαν δυστυχίες, μέσω της περιπλεύουσας του Βασιλέως ελεημοσύνης από το ιδιαίτερο ταμείο του, περί των οποίων θέλουμε να μιλήσουμε στην συνέχεια εις βάθος. Φέτος λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι και οι άρχοντες και οι αρχόμενοι την ημέρα της αυτονομίας μας. Επομένως και παντού δεν έβλεπε κανείς εδώ παρά την φαιδρότητα ζωγραφισμένη στα πρόσωπα των Ελλήνων, και άλλο δεν άκουγε παρά ευλογίες υπέρ του Βασιλέως μας. Είναι παραδειγματική η ευαισθησία των Ελλήνων, και απεριορίστως η αφοσίωσή τους προς τον Αρχηγό τους, που όσες φορές η Κυβέρνηση του εκπλήρωσε τις ευχές τους, απέβλεπε στην αληθινή δόξα και ευδαιμονία του έθνους και του Θρόνου του Όθωνος.

Η σημερινή εθνική εορτή ήταν αληθινά ένα μεγάλο πανηγύρι. Ολόκληρη την ημέρα ο λαός βρισκόταν σε αγαλλίαση, το δε απόγευμα φωταγωγήθηκε ολόκληρη η πόλη. Παντού όπου και εάν έστρεφε κανείς τους οφθαλμούς του έβλεπε σχεδιασμένη με το φως διάφορα της αυτονομίας μας σύμβολα και εμβλήματα. Παντού σχεδόν οι εικόνες του Ρήγα, του Κοραή του Υψηλάντη, του Γερμανού και των υπόλοιπων πρωταγωνιστών και ηρώων του Αγώνα μας ήταν εκθεμένα με διάφορα σύμβολα του ΟΘΩΝΟΣ και της ΑΜΑΛΙΑΣ καθ' όλην σχεδόν την νύκτα περιφερόταν στις οδούς της πόλεως όλοι γενικά οι πολίτες γίνονταν θεατές στα τεκταινόμενα της εορτής όμως τηρείτο μεγάλη ευταξία και ησυχία.

Είναι μοναδικό το παράδειγμα του να βλέπει κανείς τόσο λαό συγκεντρωμένο να ευθυμεί, να αγαλλιάζετε αλλά ταυτόχρονα να τηρεί και την μεγαλύτερη τάξη. Πέρσι έγιναν μερικές μικρές αταξίες αλλά ποιοι τις προκάλεσαν; Ας μάθουν τώρα οι ψηφοδεείς (αυτοί που συγκολλούν τις ψηφίδες μεταξύ τους) αλλά και οι και φιλύποπτοι, ότι η μεγαλύτερη για την εσωτερική ευταξία είναι η κοινή ευχαρίστηση και σύμπνοια και όχι τα ερεθιστικά μέσα· αλλά μήπως και κάποιιοι από τους υπαλλήλους δεν προκάλεσαν πολλές φορές ταραχές παραβλέποντας ανύπαρκτες υποψίες, δείχνοντας εξυπηρετήσεις προς τους ανωτέρους τους.

Απόδειξη του λόγου μας είναι η σημερινή ησυχία και ευταξία, η οποία βασίλευσε καθ' όλην την πανήγυρι, διότι δεν προκάλεσε καμία Αρχή την αταξία και ανησυχίες³⁷>>.

Στο εν λόγω φύλλο της 25^{ης} Μαρτίου 1842 ημέρα Τετάρτη στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρεται στην επέτειο της εθνικής εορτής της 25^{ης} Μαρτίου. Τονίζει ότι φέτος η εορτή, εορτάσθηκε με περισσότερη σημαντικότητα, διότι η υπέρτατη Αρχή εννοεί τον Βασιλέα ο οποίος προχώρησε σε αγαθοεργίες υπέρ των ορφανών. Όλοι αυτοί λοιπόν δόξασαν την ημέρα της απελευθέρωσης αλλά και επιπλέον όλοι ευλογούσαν το πρόσωπο του Βασιλιά, αποδεικνύοντας την ευαισθησία του Έλληνα καθώς και την αφοσίωση του στο πρόσωπό του.

Εξάγουμε το συμπέρασμα διαβάζοντας το συγκεκριμένο άρθρο ότι αυτές οι ενέργειες του Όθωνα οι οποίες εκτελούνταν μέσω της Κυβερνήσης του τον κάνουν πολύ αγαπητό στον λαό των Ελλήνων σύμφωνα πάντα με τα γραφόμενα της εφημερίδας ενώ την ίδια στιγμή στερεώνουν καλύτερα τον Θρόνο του Όθωνα, άρα η δυσαρέσκεια προς το πρόσωπο του δεν δημιουργείται.

Στην συνέχεια στην επόμενη παράγραφο η Αθηνά αναφέρεται στην μεγάλη συμμετοχή την οποία είχε η εορτή καθώς και στην ευχαρίστηση η οποία δημιουργήθηκε στον λαό, με την τιμήση των νεκρών ηρώων. Η φωταγώγηση της πόλης προσέδωσε το ενδεδειγμένο κύρος το οποίο πρέπει να έχει μία τόσο σημαντική εορτή, ταυτόχρονα διάφορα σύμβολα και εμβλήματα της Επανάστασης εμφανίστηκαν στην εορτή, τα οποία είχαν και την εικόνα των ηρώων της Επανάστασης του Ρήγα του Κοραή και άλλων. Στα σύμβολα όμως των Αγωνιστών εμφανίστηκαν και τα ονόματα του Όθωνα και της Αμαλίας εντάσσοντας με αυτόν τον τρόπο τους Έλληνες Βασιλείς στο Πάνθεον των Ηρώων της Επανάστασης προσδίδοντας σε αυτούς την μέγιστη τιμή, η οποία μπορεί να προσφερθεί από έναν Έλληνα σε έναν άλλον Έλληνα.

Τέλος γίνεται λόγος ότι ενώ πέρσι δημιουργήθηκαν διάφορες ταραχές οι οποίες σύμφωνα με τις υπόνοιες τις οποίες άφησε ο συντάκτης πρέπει να προκλήθηκαν από τους Βαυαρούς, φέτος φαίνεται, παρόλη την μεγάλη συμμετοχή του λαού να τηρείται η δέουσα τάξη και ευταξία σε ολόκληρη την πόλη.

Στο αμέσως επόμενο φύλλο της **28 Μαρτίου 1842 ημέρα Σάββατο** ο Όθωνας εκδίδει ένα Διάταγμα το οποίο αφορά την ανέγερση μίας νέας Ορθόδοξης Εκκλησίας εντός της πόλης των Αθηνών.

Νέο διάταγμα εκδόθηκε και αμέσως περί την εθνική εορτή περί ανεγέρσεως μεγάλου Ναού στην Αθήνα, αλλά και αυτό αόριστο όπως και τα υπόλοιπα. Καλό θα ήταν να αποφασίσει πλέον η Κυβέρνηση όχι περί ανεγέρσεως ναού, αλλά περί του τόπου, όπου επρόκειτο να ανοικοδομηθεί ο ναός αλλά και περί της ημέρας ενάρξεως της οικοδομής αυτού, διότι το πράγμα κατάντησε ήδη σκανδαλώδες οπότε μάλιστα

³⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 903, 25 Μαρτίου, 1842

βλέπουν οι Έλληνες με πόση ετοιμότητα ανεγέρθηκαν στην Καθέδρα ναοί άλλων δογμάτων, και εξαιτίας αυτού, πόσα προσκόμματα γίνονται κάθε ημέρα για την ανέγερση κατάλληλου Ναού στην Καθέδρα της Εθνικής Θρησκείας³⁸.

Στο φύλλο της 28 Μαρτίου 1842 ημέρα Σάββατο η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να γράψει σχετικά με την ανέγερση και οικοδόμηση μίας νέας εκκλησίας εντός της πόλης των Αθηνών. Σε προηγούμενο φύλλο και συγκεκριμένα κατά την επέτειο της εθνικής εορτής το έτος 1841 η εφημερίδα Αθηνά είχε εκθέσει τα παράπονα του ελληνικού λαού προς τον Βασιλέα Όθωνα ότι ενώ υπήρχαν ναοί από άλλες θρησκείες εντός των Αθηνών δεν υπήρχε παρά ο Ναός της Αγίας Ειρήνης ο οποίος βρισκόταν απ' έξω από την πόλη, καινούργιος όμως Ορθόδοξος ναός δεν υπήρχε, φαίνεται φέτος ότι οι παροτρύνσεις της Αθηνάς προς τον Όθωνα και την Κυβέρνησή του απέδωσαν καρπούς, διότι βλέπουμε πως σχεδιάζεται από την Κυβέρνηση η ανέγερση νέου ναού. Ο Όθωνας ως καθολικός ήθελε να κρατήσει τις ισορροπίες με τον ορθόδοξο λαό του, και να μην τον δυσαρεστεί, αυτός είναι μάλλον και ο λόγος ο οποίος προβαίνει σε μία τέτοια ενέργεια³⁹.

³⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 904, 28 Μαρτίου, 1842

³⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 904, 28 Μαρτίου, 1842

Στο επόμενο φύλλο την **29 Μαρτίου 1842 ημέρα Κυριακή** στην εφημερίδα του Αιώνα στην ενότητα Διάφορα ο συντάκτης γράφει ένα μακροσκελή άρθρο στο οποίο αποτυπώνει την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. << Αναγγέλλουμε με την μεγαλύτερη χαρά την λαμπρώς τιμηθείσα Εθνική εορτή της 25 Μαρτίου, αν και δεν φαίνεται καμία περί αυτής ειδική προπαρασκευή εκ μέρους της Δημοτικής και της Διοικητικής Αρχής. Μετά την εύθυμη Μουσική και τους κανονιοβολισμούς τέθηκε σε κίνηση ζωηρή ολόκληρη η πόλη, δείχνοντας την ευχαρίστηση στο θέμα της ενδομούχου χαράς ενωμένης με την υψηλοφροσύνη εκείνην, την οποία εμπνέον πάντα οι αναμνήσεις του Αγώνα και η ύψιστος όλων ιδέα της Ανεξαρτησίας. Αφού τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία, ιερουργόντος του Σεβαστού Επισκόπου Αττικής, κατά την οποία μνημονεύθηκαν οι υπέρ της Πατρίδας πεσόντες αδελφοί κατά γη και κατά θάλασσαν, τα διάφορα Τάγματα τέθηκαν σε γραμμή περί την 10 ώρα πμ έξω από τον ναό της Αγίας Ειρήνης. Αρχισαν με αυτόν τον τρόπο προσερχόμενοι οι εν τέλει. Όλοι οι πολιτικοί και στρατιωτικοί, οι περισσότεροι των ΚΚ Αντιπροσώπων των φίλων Δυνάμεων και αριθμός των πολιτών μεγαλύτερος. Διακρίθηκαν μεταξύ των πρώτων, ελκύσαντες σε αυτούς πολύ τον κοινού σεβασμού και την προσοχή, οι γηραιοί Υποστράτηγοί και Σύμβουλοι της Επικρατείας Π. Μαυρομιχάλης και Θ. Κολοκοτρώνης, ο οποίος αντί κοινών πεδίων έφερε στα πόδια του τζαρούχια απεικονιζόταν των πραγμάτων φύση με αυτό τον τρόπο της Επαναστάσεως ημέρα. Εν τω μέσω δε των κοινών ανευφημιών αναφάνηκαν τελευταίοι προσερχόμενοι επί δίφρου λαμπροτάτου ο Σεβαστός ΒΑΣΙΛΙΑΣ μας και η Αγαπητή ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ στον ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου άρχισε η ανήκουσα προς τον Υψιστο Θεό δοξολογία, και ευχές διάπυροι ανεπέμψαν υπέρ της πολυχρονιότητος και της δόξας του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας. Της δοξολογίας αυτής το τέλος ανήγγειλαν πενήντα κανονιοβολισμοί. Τα διάφορα Τάγματα του πεζικού, του ιππικού και του πυροβολικού διήλθαν έπειτα τα ανάκτορα, περικυκλωμένοι υπό πλήθους πολιτών και το απόγευμα δόθηκε η λαμπρότερα φωταγώγηση στην πόλη, υπάρχουσα στην μεγαλύτερη κίνηση. Πόση χαρά και πόση τάξη, αν και δεν είδαν πρώτα οι πολίτες χωρίς αγανάκτηση ούτε την Ιερά Σύνοδο. Λειτουργούσαν, ούτε κάποιον Ιεροκήρυκα επί του άμβωνος, ούτε την Δημοτική Αρχή εκπλήρωσαν τα χρέη της προς δόξα της επετείου ταύτης Εορτής .

Δοξάζουμε δε ολοψύχως τον πολυεύσπλαχνον Θεό ο οποίος λύτρωσε τον λαό του από την τυραννία, δοξάζουμε τον αγαπητό δικό μας Μονάρχη ο οποίος ευδόκησε την καθιέρωση της Εθνεγερσίας, και βέβαια ήμαστε, ότι η ημέρα της 25 Μαρτίου θέλει εορτάζεται το λοιπούς λαμπρότερα και αξιοπρεπέστερα⁴⁰.

Κατά την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου όλοι οι πολίτες του Αγώνος έφεραν το Εθνόσημο, διάφοροι δε και ιδίως οι συναγωνιστές Επτανήσιοι δάφνη επί του στήθους. Για ποιο λόγο να μη φέρει την δάφνη αυτή και ο στρατός προς δόξα της Εορτής και του αγαπητού δικού μας Βασιλέως.

⁴⁰ Εφ. Αιών, φ. 342, 29 Μαρτίου, 1842

Προς τον επί των Στρατιωτικών Γραμματέα Κ. Α Βλαχόπουλο και προς τον Αντισυνταγματάρχη Φρούραρχο της πρωτεύουσας Κ. Πέσσαν αποδίδομεν τον οικείο έπαινον, στον μεν τον δεύτερον ως προτεινάντα εις δε τον πρώτον κατά την Εθνική Εορτή, εν άλλοτε δεν ερρίπτοντο τόσα.

Η Αυτού Μεγαλειότητα είχε την καλή θέληση κατά την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου να απονεμίει προικοδοτήσεις γαιών σε διάφορες χήρες και ορφανά των οποίων οι πατεράδες τους έπεσαν υπέρ της ανεξαρτησίας της Πατρίδας. Κατά το οποίο δημοσιεύουμε Διάταγμα και περιθάψεις κάποιων χηρών και ορφανών παλαιών στρατιωτικών. Οι ευεργετικές αυτές πράξεις του αγαπητού Βασιλέως δείκνυνται επαινετότεροι τόσο μάλλον, όσων προτίμησαν η Α. Μ την περίθαλψη ορφανών και χηρών αντί ενός συμποσίου, στο οποίο έμμελον να δαπανηθούν όχι λιγότερα των πέντε και δέκα χιλιάδων δραχμών.

Την ίδια ημέρα είχε την καλή θέληση να χορηγηθούν γαίες εις τους πυρπολητές, ναύτες και ναυκλήρους, κάποιες έκαναν τον Οθωμανικό στόλο στο λιμάνι της Χίου επί των 1822. Νομίζουμε δε ότι ο ανήκων Γραμματέυς έσφαλε πολύ στην σύνταξη του Διατάγματος προσδιορίσας Βασιλικά στρέμματα και ταύτα μεσαίας ποιότητας. Στην δημοσιευμένη από εμάς προ ολίγου πράξη της Εθνικής Βουλής του 1822 η οποία αφορά τους ανωτέρω πυρπολητές περιέχονται στρέμματα απλώς, τα οποία είναι Ελληνικά, ούτε λόγος γίνεται περί της γής, αν πρέπει να είναι αυτή μεσαίας ποιότητας. Ποιος δε λόγος του να αδικηθώσιν τους ήδη ρηθέντες πυρπολιστές, λαμβάνοντας και λιγότερα και κατώτερης ποιότητας στρέμματα, των όσων και οποίων αποφάσισαν πρότερων μέσω πράξεων Εθνικής και ήδη επικύρωσε η Α.Μ. Η δωρεά αυτή συμφωνήθηκε σε καιρό πολέμου. Η δωρεά αυτή είναι ιερή, διότι εξαιτίας ταύτης αποφασίστηκαν να θυσιασθούν τότε λίγοι λόγω της επαπειλούμενης τότε κοινής σωτηρίας. Στην δικαιοσύνη της Αρχής ανατίθεται ιδίως η διόρθωση των ανωτέρω αδίκως προσδιορισθεισών αιρέσεων του Διατάγματος, για να λείψει έτσι ο δίκαιο παράπονο των πυρπολητών, και γινομένης πλήρους της χάριτος να μπορέσουν με αυτό τον τρόπο να ζήσουν τους εαυτούς τους και τις οικογένειες τους⁴¹.

Κατά την ίδια ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου εκδόθηκε και Διάταγμα, μέσω του οποίου ενεκρίνετο τέλος πάντων η ανέγερση δημοτικού στην Αθήνα ναού κατά το εγκριθέν σχέδιο. Αλλά ρωτάμε έπρεπε να φθάσει η Εθνική Εορτή, για να δοθεί μία τέτοια άδεια ή τάχα διά μεν τας των ξένων Εκκλησίες υπάρχει πάντοτε Εθνική Εορτή, διά δε της Ελληνικής το Ελληνικό Υπουργείο περιέμενε την 25^{ης} Μαρτίου; Ποια αντίφαση Ελληνισμού! Για να μην πούμε καλύτερα ποια ντροπή προσδιοριζομένη στο Διάταγμα ούτε την θέση της ανεγέρσεως του ναού, και πολύ υποπτευόμαστε ότι εάν χρειασθεί περίοδος οκτώ ήδη χρόνων για την έγκριση της ανεγέρσεως μετά από τόσες κατακραυγές του Τύπου, θέλει ίσως χρειασθεί άλλοι δεκαοχτώ

⁴¹ Εφ. Αιών, φ. 342, 29 Μαρτίου, 1842

ακολουθως χρόνοι για την ανέγερση του τόπου. Ευχόμαστε μολαταύτα να διαψευστούμε στην κρίση την δικιά μας, αν και είναι στηριγμένη σε γεγονότα⁴².

Κατά την απογευματινή φωταγώγηση της 25^{ης} Μαρτίου διάφορες οικίες και καταστήματα έφεραν διάφορες εικόνες και συμβολικές παραστάσεις, οι οποίες αφορούν το Βασιλικό ζεύγος, τους άνδρες του Αγώνα, τις λαμπρότερες εποχές της Πατρίδας. Εξαιρετικότεροι όλων ήταν ή της Γραμματείας των Στρατιωτικών, των Επτανησίων Μαθητών, του Μουσείου ο Σωκράτης και ενός άλλου Ξενοδοχείου. Σε αυτό οι σημειούμενοι τόποι των κατά τον Αγώνα διαφόρων μαχών <<Σάμος, Ύδρα, Ναύπλιο, Τρίκορφα. Αμπλιανή, Γραβιά, Μεσολόγγι, Άργος, Βαλτέτσι, Αβαρίνος, Σπάρτη, Ισθμός, Λάλα, Εύβοια! Ως σχημάτων μέσω των ακριτικών τους στοιχείων τον λόγο ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΒΑΣΙΛΕΥ!!!! Ποίημα δε του Ρήγα και η Ελληνική Επανάσταση, κίνησε πολύ την περιέργεια και του κοινού την ευχαρίστηση, δημοσιευμένο κατά την αυτή ημέραν⁴³.

Ακόμα ένα φύλλο από την ίδια χρονιά αυτό της 29 Μαρτίου 1842 ημέρα Κυριακή στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις έρχεται να μας παραθέσει τον τρόπο με τον οποίο γιορτάστηκε τελικά η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι ήταν λαμπρή και γεμάτη τιμή για την εθνική Επέτειο. Όμως οι προετοιμασίες οι οποίες έπρεπε να γίνουν από την Δημοτική ή την Διοικητική Αρχή δεν πραγματοποιήθηκαν. Η γιορτή όμως ξεκίνησε όπως ήταν προγραμματισμένη η εύθυμη μουσική και οι κανονιοβολισμοί οι οποίοι σήμαναν την έναρξη της εορτής έδωσαν το έναυσμα και αμέσως ολόκληρη η πόλη ήταν γεμάτη χαρά και κίνηση ενώ έδειχνε την ευχαρίστησή της για την τέλεση της εορτής. Αναπολώντας όλοι οι Έλληνες τον Αγώνα και την επίτευξη της Ανεξαρτησίας η οποία επιτεύχθηκε γέμιζαν οι καρδιές τους υψηλά αισθήματα τιμής. Την Θεία Λειτουργία τέλεσε ο Σεβαστός Επίσκοπος της Αττικής ο οποίος μνημόνευσε όλους όσους σκοτώθηκαν στις μάχες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στην στεριά είτε σε κάποια ναυμαχία στην θάλασσα.. Μετά το τέλος λοιπόν της Θείας Λειτουργίας όλα τα στρατιωτικά Τάγματα τέθηκαν σε παράταξη προκειμένου να δοθεί επισημότητα στην εορτή. Η ώρα ήταν 10 πμ όταν άρχισαν να καταφθάνουν στον ναό της Αγίας Ειρήνης και οι τελευταίοι πολιτικοί και στρατιωτικοί. Ακόμη αντιπρόσωποι των Μ. Δυνάμεων κατέφθασαν προκειμένου να τιμήσουν την εορτή και τον Βασιλιά. Οι πιο σημαντικοί οι οποίοι τράβηξαν και την προσοχή του κόσμου ήταν ο γηραιός Υποστράτηγος και Σύμβουλος της Επικρατείας Π. Μαυρομιχάλης και Κ. Θ Κολοκοτρώνης. Ο Γέρος του Μοριά θέλοντας να τιμήσει και να προσδώσει μέγα κύρος στην ημέρα της εορτής της Επανάστασης αντί να φορέσει κοινά πέδιλα φόρεσε τσαρούχια δείχνοντας την πραγματική φύση των Αγωνιστών καθώς ο

⁴² Εφ. Αιών, φ. 342, 29 Μαρτίου, 1842

⁴³ Εφ. Αιών, φ. 342, 29 Μαρτίου, 1842

ίδιος ήταν το αντιπροσωπευτικότερο παράδειγμα Αυτών. Ανάμεσα από τις επευφημίες του πλήθους εμφανίστηκαν επάνω στο λαμπρότατο άρμα τους ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία και κατευθύνθηκαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να παρακολουθήσουν την δοξολογία προς τον Θεό. Οι επευφημίες του λαού προς το πρόσωπο του Όθωνα ήταν μεγάλες. Οι ευχές υπέρ Αυτού ήταν γεμάτες φλόγα οι οποίες ζητούσαν ο Βασιλιάς να ζήσει πολλά χρόνια αλλά ταυτόχρονα να έχει δόξα και αυτός και η Βασίλισσά Αμαλία. Η δοξολογία τελείωσε με 50 κανονιοβολισμούς οι οποίοι σήμαναν το τέλος αυτής. Η εορτή συνεχίστηκε με το πεζικό, ιππικό και το πυροβολικό να κατευθύνονται σε παράταξη προς τα ανάκτορα στα οποία μεγάλο μέρος των πολιτών βρίσκονταν ήδη εκεί προκειμένου να εορτάσει την εορτή μαζί με τον αγαπημένο τους Βασιλιά Όθωνα και την Βασίλισσα Αμαλία τους οποίους ήθελαν να επευφημήσουν. Έως το απόγευμα η εορτή κύλησε ομαλά και ο λαός έδειχνε ευτυχισμένος νιώθοντας ασφάλεια δίπλα στον Βασιλέα του. Τα βάσανα και η δουλεία των Οθωμανών είχε τελειώσει γι' αυτό όλοι χαίρονταν αναπολώντας τους ηρωικούς τους Αγώνες οι οποίοι τους χάρισαν την ελευθερία. Το απόγευμα με την δύση του ηλίου έγινε η λαμπρότερη φωταγώγηση της πόλης διότι εκείνη την ώρα σχεδόν όλος ο λαός βρίσκεται σε κίνηση. Η χαρά και η τάξη η οποία υπήρχε στην εορτή ήταν τα θετικά σημεία αυτής, όμως υπήρξαν και πάρα πολλά λάθη ή παραλείψεις οι οποίες έγιναν και οι οποίες δημιούργησαν αγανάκτηση στον λαό. Πιο συγκεκριμένα η Ιερά Σύνοδος δεν έβαλε κανέναν ιεροκήρυκα στον άμβωνα ούτε καν η Δημοτική Αρχή προκειμένου να εκφωνήσει έναν λόγο για να τιμηθεί η δόξα της Επετείου Εορτής.

Ο συντάκτης μεταφέροντας τα αισθήματα του απλού λαού, μας αναφέρει ότι όλοι οι Έλληνες δοξάζουν τον Θεό ο οποίος τους βοήθησε να λυτρωθούν από την τυραννία ενώ ταυτόχρονα δόξαζαν όλοι μαζί τον δικό τους πλέον Βασιλιά τον Όθωνα τον οποίο τον αγαπάνε σύμφωνα με τον συντάκτη για ακόμη έναν λόγο διότι καθιέρωσε τον εορτασμό της ημέρας της Εθνεγερσίας και με αυτό τον τρόπο αύξησε την λαμπρότητά και την αξιοπρέπεια Αυτής διότι πλέον εορτάζεται επίσημα από το Κράτος.

Άλλο ένα στοιχείο το οποίο αναφέρεται διαβάζοντας το άρθρο για την 25^η Μαρτίου είναι ότι οι πρώην Αγωνιστές έφεραν το Εθνόσημο τιμώντας με αυτόν τον τρόπο την εορτή. Οι Επτανήσιοι όμως οι οποίοι ήταν και αυτοί πρώην Αγωνιστές έφεραν δάφνη η οποία συμβολίζει την νίκη, αντίθετα όμως με τον τακτικό στρατό οποίος δεν έφερε σύμβολο ήταν ένα γεγονός το οποίο προκάλεσε δυσαρέσκεια. Ο συντάκτης του Αιώνα καλεί τους στρατιωτικούς να φέρουν και αυτοί δάφνη τον ώμο έτσι ώστε και η Εορτή να τιμηθεί αλλά και η δόξα του Βασιλιά οι οποίες είναι η απόδειξη της επιτυχίας της Επανάστασης. Είναι ο ίδιος η δάφνη η οποία βρίσκεται ανάμεσα στους Έλληνες καθώς αποτελεί την νομιμότητα της Επανάστασης απέναντι στην Ευρώπη.

Επιπρόσθετα ο Βασιλιάς Όθωνας αποφασίζει την ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου προκειμένου να τιμήσει όσους άνδρες πέθαναν για την Πατρίδα και είχαν αφήσει χήρες και ορφανά να τους δοθεί γη ή

ακόμη και περίθαλψη κάποιων ορφανών ή χηρών. Ο Βασιλιάς Όθωνας φαίνεται ιδιαίτερα φιλεύσπλαχνος και στοργικός σαν πατέρας των πρώην Αγωνιστών αναλαμβάνει τώρα ο ίδιος τις οικογένειες αυτών χωρίς να ενδιαφέρεται για μεγαλοπρεπή συμπόσια και γλέντια προτιμάει τα χρήματα εκείνα να δοθούν στην περίθαλψη των γυναικών οι οποίες έμειναν χήρες και στα παιδιά των Αγωνιστών τα οποία έμειναν δίχως πατέρα. Ακόμη δείχνει πως θέλει να τιμήσει τους πυρπολητές και τους ναυκλήρους οι οποίοι το 1821 κατέστρεψαν την Ναυαρχίδα του Οθωμανικού στόλου στην Χίο. Βέβαια πρέπει να τονίσουμε 2 σημεία τα οποία πρέπει να επισημανθούν. Πρώτον την χορήγηση γαιών στους πυρπολητές και Ναυκλήρους την είχε αποφασίσει ήδη η Εθνική Βουλή το 1821 προκειμένου να παρακινήσει και τους Αγωνιστές να λάβουν μέρος στην επιχείρηση. Άρα έπρεπε να δοθεί ήδη από τότε. Σήμερα στα 1842 ο Όθων μέσω Διατάγματος δηλώνει ότι πρέπει να δοθούν τα ανωτέρω στρέμματα τα οποία μάλιστα πρέπει να είναι καλής ποιότητας στρέμματα στους πρώην Αγωνιστές παρόλο που η Εθνική Βουλή του 1822 και ο ίδιος ο Βασιλιάς όριζαν αυτή να είναι καλής ποιότητας. Ο συντάκτης τονίζει το γεγονός ότι η δωρεά αυτή προς τους πυρπολητές εφόσον συμφωνήθηκε σε καιρό πολέμου είναι ιερή και μάλιστα ήταν και ο λόγος ο οποίος αποφάσισαν να θέσουν σε κίνδυνο τις ζωές τους έτσι ώστε να συμβάλουν και αυτοί στην κοινή σωτηρία του Έθνους. Ο συντάκτης παροτρύνει την Εξουσία να διορθώσει το Διάταγμα και να προσδιορίσει τα στρέμματα σε μεσαίας ποιότητας προκειμένου να μην υπάρχει δυσαρέσκεια από τους πυρπολητές και να μπορέσουν και αυτοί να ζήσουν τις οικογένειές τους.

Επιπλέον την ίδια ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου ο Όθωνας εκδίδει και δεύτερο Διάταγμα με βάση του οποίου εγκρίθηκε η ανέγερση δημοτικού ναού στην Αθήνα. Ο Όθωνας εγκρίνει την ανέγερση νέου ναού εντός της πόλης των Αθηνών το οποίο είχε αποτελέσει πάγιο αίτημα των Ελλήνων διότι Ελληνικός Ορθόδοξος ναός μέσα στην πόλη των Αθηνών δεν υπήρχε, σε αντίθεση με τις καθολικές εκκλησίες οι οποίες κατείχαν εξέχουσα θέση. Θέλοντας λοιπόν να εξάρει το Εθνικό φρόνημα και την Πίστη των Ελλήνων για καθαρά πολιτικούς σκοπούς προκειμένου να κερδίσει ο ίδιος τα εύσημα επιλέγει να εκδοθεί Διάταγμα το οποίο θα ενέκρινε την ανέγερση ναού την ημέρα της εορτής της Επανάστασης. Παρόλο που η ανέγερση καινούργιας Ορθόδοξης εκκλησίας ήταν πάγιο αίτημα του Τύπου ο συντάκτης κρατάει επιφυλάξεις καθώς πιστεύει ότι η Εκκλησία δεν θα κατασκευαστεί ή θα κάνει πάρα πολύ καιρό. Μέσα στο Διάταγμα δεν υπάρχει συγκεκριμένη ημερομηνία η οποία να ορίζεται έτσι ώστε να κινηθούν οι εργασίες και καθώς ήδη είχε περάσει μεγάλο χρονικό διάστημα από το αίτημα των Ελλήνων έως την έκδοση αυτού του Διατάγματος ο συντάκτης αλλά και οι Έλληνες είναι επιφυλακτικοί καθώς όταν η Εξουσία δηλ ο Βασιλιάς χρειάζεται τόσο μεγάλο διάστημα για να αναγείρει έναν ναό πόσο χρόνο θα χρειαστεί για να ανοικοδομήσει το Κράτος μήπως 18 χρόνια αναρωτιέται ο συντάκτης εξαπολύοντας μία έμμεση επίθεση στον Βασιλιά για την χρόνια αναποτελεσματικότητα ανοικοδόμησης του Κράτους έτσι ώστε να επέλθει η ευδαιμονία.

Τέλος το απόγευμα της ημέρας της 25^{ης} Μαρτίου πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη φωταγώγηση της πόλης αλλά αυτό το οποίο έγινε για πρώτη φορά και προκάλεσε εντύπωση ήταν το γεγονός ότι οι πολίτες της πόλης των Αθηνών τοποθέτησαν έξω από τα σπίτια και στα καταστήματα τους διάφορες εικόνες και συμβολικές παραστάσεις οι οποίες απεικόνιζαν τον Βασιλιά Όθωνα την Βασίλισσα Αμαλία ή Αγωνιστές του 1821 να πολεμούν σε κάποια μάχη. Οι παραστάσεις μάλιστα οι οποίες απεικόνιζαν τους Αγωνιστές αποτελούσαν τις σημαντικότερες εποχές της Πατρίδας. Σε αυτό το σημείο καταλαβαίνουμε για ακόμη μία φορά ότι ο Βασιλιάς Όθωνας τοποθετείται δίπλα στους Αγωνιστές ο οποίος πολεμάει με τον δικό του τρόπο υπέρ της Πατρίδας. Η Γραμματεία των στρατιωτικών, οι Επτανήσιοι μαθητές και το Μουσείο Σωκράτης ξεχώρισαν κατά την διάρκεια της εορτής. Τα ονόματα των περιοχών τα οποία αναγράφονταν στα καταστήματα ήταν Σάμος, Ύδρα, Ναύπλιο, Τρίκορφα, Αμπλιανή, Γραβιά, Μεσολόγγι, Άργος, Βαλτέτσι, Αβαρινός, Σπάρτη, Ισθμός, Λάλα, Εύβοια. Τέλος κάτω από τα ονόματα αυτών των περιοχών είχαν χαραχθεί σε όλες τις οικίες και τα καταστήματα η φράση ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΒΑΣΙΛΕΥ!

Ακόμη κατά την επέτειο ημέρα παρόλο που πλέον η εορτή γιορτάζεται με την δέουσα σπουδαιότητα και παρόλο που ο Βασιλιάς επευφημείται με την μεγαλύτερη ευλάβεια οι Έλληνες ζητούν την πολυπόθητη πολιτική τους Ελευθερία η οποία θα τους δοθεί μέσω χορήγησης Συντάγματος. Ένα ποίημα του Ρήγα Φεραίου το οποίο δημοσιεύθηκε αυτή την ημέρα ευχαρίστησε πολύ τους Έλληνες καθώς εξήρε το πατριωτικό αίσθημα.

Η συνέχεια της ανάγνωσης του φύλλου του Αιώνα μας αποκαλύπτει ότι το φύλλο της **01 Απριλίου 1842 ημέρα Τετάρτη** το οποίο δημοσιεύθηκε στις 01 Απριλίου αλλά γράφτηκε στο Ναύπλιο στις 26 Μαρτίου μας περιγράφει λεπτομερειακά το τελετουργικό της εορτής. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: *<<Χθες πανηγυρίσαμε την Εθνική της Επανάστασεως μας Εορτή. Πόσων ευχάριστων αναμνήσεων για τους γέροντες, και τόσο ένδοξο για τους νέους μας παραδειγμάτων γόνιμος; Ποια παρηγορητική ιδέα για τους δεδουλωμένους ακόμη ομογενείς! Ποιο ιστορικό σημείο η 25^{ης} Μαρτίου*

Ο λαός ήταν ενθουσιασμένος ήδη από το πρωί και μέχρι που νύχτωσε έδειχνε αυτή την εικόνα των αισθημάτων του στο μέτωπό του. Ανάγκη λόγου δεν είναι αυτή η έκφραση των αισθημάτων. Στον ναό του Υψίστου, όπου εψάλει η δοξολογία, ο λαός εκπλήρωσε το αθώον του εις μνήμη των μακαρίων ψυχών, εκείνων των ιερών υπέρ της Πατρίδας θυμάτων, συνοδεύοντας την αιώνια μνήμη τους με δάκρυα. Ενώ την πόλη και στα προάστια παιάνισε τις νίκες τους. Τέτοια ήταν η γενική διάχυση, ώστε αδύνατη η φαντασία να εξεικονίσει αυτήν.

Μετά την δοξολογία ο λόγιος και πατριώτης κύριος Χ Παμπούκης, καθηγητής, απήγγειλε Λόγο εν τω ναό πλήρη Πατριωτικού αισθήματος, του οποίου πάσα καρδιά αισθάνθηκε την δύναμη. Παραδίδω ολόκληρο τον λόγο στην δημοσιότητα των οφειλομένων προς τον λόγιον καθηγητή επαίνων. <<Ο καταλληλότερος τρόπος του επαινείν είναι η διακοίνωση ιδεών τσαύτης και τηλικαύτης αξίας>>. Κατά το μεσημέρι οι πολίτες έχοντας προπαρασκευασμένο γεύμα εν του κατά το προάστειο κείμενο κήπον, του Κυβερνήτη λεγόμενον, κάλεσαν όλους τους Έλληνες αξιωματικούς και τους Φιλέλληνες. Εκεί συνευωχήθημεν το λιτό επί κλάδων μυρσίνης γεύμα και η παρουσία λαμπρώς του Αγώνος λειψάνων, του Νικήτα και Κανάρη, γοήτευσαν τον ευγνώμονα λαό. Εν γένει και πολλές φορές κατιδίαν γινόντουσαν προτάσεις υπέρ των ηρώων μας. Ο λαός ύψωσε στα χέρια του τον παλαιό Τουρκοφάγο και του ανδρείου Πυρπολητή. Τα τέκνα και η σύζυγος τους ήταν επίσης μεταξύ του πλήθους αντικείμενα σεβασμού.

Τρία χρόνια διαμένω στην Πρωτεύουσα φίλε μου κ. Συντάκτα! Δεν είδα να πανηγυρισθή τέτοια Εθνική Εορτή, με όλην την όχι επαινετήν διαγωγή κάποιων ατόμων, τα οποία προσπάθησαν να ουδετεροποιήσουν το αίσθημα του λαού, άλλοι μας επιβάλλοντας τις υποχρεώσεις στους πολίτες, άλλοι δε εμποδίζοντας την μουσική του πυροβολικού και μηδόλως λαβόντες μέρος εις το γεύμα καίτοι προσκληθέντες. Το κυριότερο όμως και άξιο μεγάλης παρατηρήσεως είναι η απάθεια κάποιων αρχών Στρατιωτικών. Άλλοτε οι στρατώνες του Πλατάνου, του Μηχανικού και οι Ακροπόλεις φωτίζονταν το απόγευμα. Άλλοτε κάθε εορτή αναγγελόταν κατά την ανατολή και δύση του ηλίου με κανονιοβολισμούς· αλλά κατά την προκειμένη εορτή ούτε αυτό έγινε. Ο λαός ως και λυπήθηκε για τον ακρωτηριασμό αυτόν της πανηγύρεως, δεν αμφέβαλε όμως, ότι ετεροφυή στοιχεία ξένα και δούλα συνέλαβαν την ιδέα του να αντιτάξουν την δύναμή τους σε εκείνα της εθνικής θελήσεως. Με αυτόν τον τρόπο πανηγυρίστηκε η Εορτή και μέχρι το πρωί όπως σε γράφω. Οι φωνές των φανατικών για την Πατρίδα του λαού κατέπλητον την ατμόσφαιρα⁴⁴>>

Στο φύλλο της 01 Απριλίου 1842 ημέρα Τετάρτη ο συντάκτης του Αιώνα μας πληροφορεί ότι την προηγούμενη ημέρα εννοεί την 25^η Μαρτίου διότι το φύλλο γράφτηκε την 26^η Μαρτίου γιορτάστηκε η Εθνική Εορτή προς τιμή της Επανάστασης. Η εορτή δημιούργησε πάρα πολλές ευχάριστες αναμνήσεις για τους ηλικιωμένους ενώ την ίδια στιγμή αποτέλεσε γόνιμο και ένδοξο παράδειγμα για τους νέους. Ταυτόχρονα ο εορτασμός της Εθνικής Εορτής δημιουργεί παρηγοριά για μία δική τους μελλοντική Επανάσταση η οποία θα αποφέρει την Ελευθερία σε όλους τους Έλληνες οι οποίοι βρίσκονται ακόμη κάτω από την Οθωμανική σκλαβιά.

Αλλά ας επανέλθουμε στα περί της εορτής. Ο λαός ήταν ενθουσιασμένος από την στιγμή που ανέτειλε ο ήλιος γεγονός που σηματοδοτεί ότι προσμονούσε τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου. Η εικόνα χαράς και ενθουσιασμού λοιπόν ήταν χαραγμένες στα πρόσωπα των Ελλήνων καθ' όλη την ημέρα της

⁴⁴ Εφ. Αιών, φ. 343, 1 Απριλίου, 1842

εορτής της 25^{ης} Μαρτίου έως και το βράδυ όταν και νύχτωσε. Η καθιερωμένη δοξολογία η οποία πραγματοποιείτε κάθε χρόνο στο Ναό της Αγίας Ειρήνης εκπληρώνει το καθήκον το οποίο έχουν οι επόμενες γενεές προκειμένου να τιμήσουν την μνήμη εκείνων οι οποίοι χάρισαν την ζωή τους για την Ελευθερία της Πατρίδας. Ο λαός αναλογιζόμενος αυτές τις πράξεις αστείρευτης γενναιότητας δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυα χαράς και λύπης τα οποία δημιουργούσαν μία φλόγα συναισθημάτων πατριωτικής έξαρσης. Την δια στιγμή ο λαός ο οποίος βρισκόταν στην πόλη ή ακόμη και στις επαρχίες παιάνιζαν τις νίκες τους. Αυτή ήταν η εικόνα της εορτής την οποία μας αποτυπώνει ο Συντάκτης και μάλιστα βρίσκεται σε τέτοιο βαθμό που είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς.

Στην συνέχεια μετά το τέλος της δοξολογίας ο λόγιος Χ. Παμπούκης ο οποίος ήταν καθηγητής στο επάγγελμα έβγαλε λόγο ο οποίος διακατεχόταν από πατριωτικά αισθήματα. Μάλιστα ο λόγος του ήταν τόσο δυνατός συναισθηματικά που όλοι όσοι τον άκουσαν αισθάνθηκαν την δύναμη των λόγων του. Ο συντάκτης θα μας παραθέσει ολόκληρο τον λόγο του καθηγητή λίγο πιο κάτω ξεκινώντας λέγοντας ότι <<ο καταλληλότερος τρόπος για να επαινέσεις είναι η ανακοίνωση ιδεών τόσο μεγάλων και τέτοιας αξίας>>. Μετά λοιπόν και τον λόγο ο οποίος παρατίθεται στην εφημερίδα του Αιώνα και μπορεί κανείς να ανατρέξει έτσι ώστε να τον διαβάσει. Η εορτή συνεχίστηκε είχε φτάσει πλέον το μεσημέρι όταν όλοι οι πολίτες συγκεντρώθηκαν στον λεγόμενο κήπο του Κυβερνήτη. Εκεί είχαν προετοιμάσει ένα γεύμα, ενώ στην συνέχεια προσκάλεσαν όλους τους Έλληνες αξιωματικούς καθώς και τους Φιλέλληνες. Στον κήπο του Κυβερνήτη κάθισαν και γευμάτισαν όλοι μαζί οι Έλληνες και οι Φιλέλληνες. Το γεύμα ήταν λιτό αλλά γεμάτους κλάδους μυρσίνης. Με τους κλάδους της μυρσίνης εννοούμε ότι ήταν τόσο σημαντικό σε αξία ανεξαρτήτως της λιτότητας του φαγητού. Επιπρόσθετα παρόντες στο εν λόγω γεύμα ήταν ο Κανάρης και ο Νικηταράς οι οποίοι δημιούργησαν μία ιδιαίτερη γοητεία στον απλό λαό ο οποίος συμμετείχε στον εορτασμό της επετείου ημέρας. Μάλιστα η συμμετοχή του έφτασε σε τέτοιο βαθμό ώστε πήρε στα χέρια του, τους 2 παλαιούς Αγωνιστές τον Τουρκοφάγο και τον Πυρπολητή προκειμένου να τους επευφημήσει. Επίσης πολλές φορές κατά την διάρκεια της εορτής ζητωκραύγαζαν υπέρ των Αγωνιστών. Τέλος τα παιδιά και οι γυναίκες τους οι οποίες βρίσκονταν μέσα στο πλήθος δεχόντουσαν μεγάλο σεβασμό από τους παρευρισκόμενους.

Ο αφηγητής ο οποίος ήταν και αυτόπτης μάρτυρας μας περιγράφει το γεγονός της εορτής και τα οποία ο Συντάκτης τα δημοσιεύει εκ νέου αναφέροντας προς τον Συντάκτη ότι διαμένει στην Πρωτεύουσα τρία ολόκληρα χρόνια και ποτέ έως τότε δεν είχε πανηγυριστεί σε τέτοιο βαθμό ο εορτασμός της Εθνικής Εορτής. Παρόλαυτά υπήρξαν κάποια προβλήματα τα οποία δημιουργήθηκαν και τα οποία έρχονται σε αντίθεση με τον πανηγυρικό χαρακτήρα του εορτασμού. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι και οι Βαυαροί προσπαθούσαν να μετριάσουν το πατριωτικό αίσθημα του λαού είτε επιβάλλοντας υποχρεώσεις στους πολίτες, είτε εμποδίζοντας την μουσική, ή εμποδίζαν το πυροβολικό ή ακόμη και μην επιτρέποντας σε κάποιους να λάβουν μέρος στο γεύμα παρόλο που ήταν προσκεκλημένοι.

Το πιο σημαντικό όμως από όλα σύμφωνα με τον αφηγητή και το οποίο ήταν άξιο παρατήρησης ήταν η απάθεια κάποιων Στρατιωτικών Αρχών ενώ κατά το παρελθόν τα στρατόπεδα του Πλατάνου, του Μηχανικού καθώς και οι Ακροπόλεις φωτίζονταν το απόγευμα αυτό τώρα δεν συνέβη. Επιπλέον ενώ κατά το παρελθόν η εορτή αναγγελλόταν κατά την έναρξη και την λήξη της με την Ανατολή και την Δύση του ηλίου με κανονιοβολισμούς αυτό δεν συνέβη. Ο λαός όπως ήταν φυσικό λυπήθηκε για την αφαίρεση των στοιχείων αυτών τα οποία γινόντουσαν κατά την εορτή, όμως γνώριζε ότι αυτές οι ενέργειες προήλθαν από τους Βαυαρούς οι οποίοι ήθελαν να αντιτάξουν την δύναμη τους σε εκείνη της εθνικής θελήσης. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν γιορτάστηκε η Εορτή έως τις πρώτες πρωινές ώρες ενώ οι φωνές του λαού οι οποίοι φώναζαν υπέρ της Πατρίδας γέμιζαν την ατμόσφαιρα.

Η ερμηνεία του άρθρου αυτού εξάρει ακριβώς το γνήσιο πατριωτικό αίσθημα των Ελλήνων οι οποίοι επιθυμούσαν να γιορτάσουν την εορτή μέσα από τα βάθη της καρδιάς τους. Κανένα εμπόδιο το οποίο επιβάλλεται από τους Βαυαρούς δεν μπορεί να σταματήσει το αίσθημα χαράς που επικρατεί. Αδιαφορώντας λοιπόν για τους Βαυαρούς οι Έλληνες γιόρτασαν και υμνούν την Επέτειο ημέρα της Εθνικής Απελευθέρωσης από τους Οθωμανούς ενώ ταυτόχρονα εξυμνούν τους πρώην Αγωνιστές οι οποίοι πολέμησαν για Αυτήν.

Ο συντάκτης δημοσιεύει ολόκληρο λόγο του Κ. Παμπούκη προκειμένου να αποτυπώσει τα ευσεβή αισθήματα του λαού υπέρ της εορτής της 25^{ης} Μαρτίου η οποία τιμά τους Αγωνιστές αλλά και την Επανάσταση εν γένει η οποία απελευθέρωσε την Πατρίδα στην οποία οι Έλληνες ζούνε σήμερα. Το τελετουργικό της εορτής οι προετοιμασίες και διεργασίες των Ελλήνων αποτυπώνονται διεξοδικά προκειμένου να δούμε με ποιον τρόπο οι Έλληνες του 1842 βλέπουν την εθνική επέτειο ημέρα της Ανεξαρτησίας. Ποια είναι η εικόνα την οποία έχουν για τους Αγωνιστές αλλά και για την Επανάσταση. Δεν λείπουν βέβαια και οι αναφορές στις σκευωρίες των Βαυαρών οι οποίοι δεν χάνουν ευκαιρία προκειμένου να μειώσουν τα πατριωτικά αισθήματα των Ελλήνων και ταυτόχρονα να δημιουργήσουν προβλήματα στον εορτασμό της εορτής.

Στην συνέχεια στο ίδιο φύλλο της εφημερίδας του Αιώνα παρατίθεται άρθρο με τίτλο <<Σχέδιο Εθνικής Εορτής κατά την εικοστή Πέμπτη Μαρτίου>>. Ο συντάκτης έλαβε αφορμή λόγω αυτού να αναφέρει το νόημα του υπομνήματος του κ. Παναγιώτη Σούτσου ο οποίος ως Υπουργικός Σύμβουλος παρά την Γραμματεία των Εσωτερικών κατά το 1835 πρότεινε πρώτων την καθιέρωση αυτής της Εθνικής Εορτής η οποία επί των 1839 πραγματοποιήθηκε, όταν υπουργός επί των Εσωτερικών ήταν ο κύριος Γλαράκης, μάλιστα το υπόμνημα αυτό διατηρείται στα αρχεία.

Ο Π. Σούτσος με την συνδρομή των πληροφοριών των τότε Νομαρχών πραγματοποίησε την διαίρεση του Κράτους σε δήμους με στάση την Ελληνική και αρχαία ονοματοθεσία τους και πρότεινε ως σφραγίδες αυτών των δήμων τα αρχαία εμβλήματα. Πίστευε και ήθελε να θέσει την οροφή του Ελληνικού

αυτού οικοδομήματος μέσω αυτής της εορτής σε όλους τους δήμους της Ελλάδας. Συνέδεσε και το ακόλουθο υπόμνημα περί της Εθνικής εορτής του οποίου η έννοια είναι εν περίληψη αυτή.

Η επέτειος εορτή της ανάστασης του Ελληνικού Γένους κατ' αυτόν ορίστηκε η εικοστή Πέμπτη Μαρτίου, ημέρα κατά την οποία αληθινά υψώθηκε η σημαία του Σταυρού. Η ημέρα αυτή υπήρξε ταυτόχρονα και η ημέρα του Ευαγγελισμού σαν να ήθελε ο Θεός να δείξει, ότι η Ελληνική Επανάσταση μέσω της δεξιάς του πραγματοποιήθηκε και ότι πρέπει να εμμένουμε πιστοί στην ιερή μας Θρησκεία από της οποίας την κολυμπήθρα βγήκαμε αυτόνομο Έθνος.

Η εορτή αυτή έπρεπε σύμφωνα με αυτόν να τελείται σε κάθε πόλη και χωριό του Κράτους. Αλλά κάθε έτος ο Βασιλιάς μαζί με τους πρώτους υπαλλήλους του να την εορτάζει στην Αθήνα το πρώτο έτος, στο Μεσολόγγι το δεύτερο στην Τριπολιτσά το τρίτο, να γίνεται δηλ όπου γινόταν τα αρχαία χρόνια οι Ολυμπιακοί Αγώνες κάθε τέσσερα χρόνια ενώ τώρα θα ονομάζονται Πανελλήνια.

Στην Αθήνα η εορτή να τελείται για τα μεγάλα έργα της εκστρατείας του Καραϊσκάκη, στο Μεσολόγγι για τις ανήκουστες στα χρονικά του κόσμου τρεις πολιορκίες του. Στην Τριπολιτσά, διότι η άλωση της ανακαλεί τους ηρωικούς αιώνες του Ομήρου, και συνετέλεσε στην απελευθέρωση της Πελοποννήσου. Στην Ύδρα διότι ο βράχος αυτός έγινε το κέντρο των ναυτικών επιχειρήσεων και δημιούργησε τον Μιαούλη, τον Σαχτούρη, τον Τσαμαδό, τον Κριεζή, τους Τομβάζους, τον Ραφαήλ, τον Παναγιώταν και τον μεγαλόψυχο Λάζαρο Κουντουριώτη.

Η εορτή αυτή θα διαρκεί δέκα πέντε ημέρες, κατά την οποία τα εισαγόμενα προϊόντα θα είναι ελεύθερα τελωνείων, και αυτή η εορτή θα γίνεται με αυτόν τον τρόπο εμπορική.

Σε αυτήν την εορτή θα έρχεται ο μεγαλειότατος με όλους τους υπαλλήλους του, και ο Δήμος να στέλνει ο καθένας ένα πανηγυρισμό της εορτής. Την πρώτη ημέρα μετά από τους δημοτικούς πανηγυρισμούς να παρίσταται στο ναό ο οποίος θα κατασκευαστεί επειδή ο Βασιλιάς ως άγιος και άξιος της Ελλάδας θα τον οικοδομήσει σταδιακά σύμφωνα με τα κέρδη του ταμείου. Ακόμη ο Βασιλιάς θα φορά άξια στολή η οποία θα αρμόζει για αυτή την τελετή. Στον ναό αυτό θα ψάλετε ύμνος μνημονεύοντας τις μεγάλες πράξεις της Ελληνικής Επανάστασης και τα μεγάλα κατορθώματα τα οποία έγιναν μέσω της βοήθειας του Θεού ο οποίος μέσω θαύματος μας γλύτωσε από την δουλεία του Φαραώ τον δευτερότοκό του λαό.

Σε αυτή την εορτή κατά τις πρώτες οκτώ ημέρες θα τελούνται αγώνες πεζοδρομίου, Ιπποδρομίου και αθλητικοί αγώνες. Θα εξαιρείται από την εορτή η Ύδρα στην οποία αντί αυτών, θα στολίζουν τα ελαφριά πλοία με σημαία και θα εκτελούν αυτά κάποιους αγώνες.

Ο τόπος κατά τον οποίο θα εκτελούνται οι αγώνες πρέπει να έχει στο επίκεντρό του τον Θρόνο του Όθωνα εισάγοντας στην Ελλάδα τους τελειότερους θεσμούς των παρόντων αιώνων τοποθετώντας δεξιά του

Όθωνα στήλη η οποία θα περιέχει με χρυσά γράμματα τις νίκες της Ελληνικής Επανάστασης όπως την Γράνα, το Βαλτέτζιον, το Μακρυνόριο, το Αγηνόριο, την Ακράταν, την Αμπλιανή την Κελίσσοβα, την Αράχοβα, την Κερατζίνη και στα αριστερά άλλη στήλη η οποία θα περιέχει τα ονόματα των Μαρτύρων της Ελληνικής Επανάστασης και πρώτα τους εκατόνταρχους του Ελληνικού Λόχου, του Γεώργιου Ολυμπίου, του Ηλία Κυριαμούλη, του Μάρκου Μπότσαρη, του Τσαμαδού, του Ελευθερίου Ραφαήλ και του Γεώργιου Καραϊσκάκη. Όλοι αυτοί θα αναγράφονται σύμφωνα με την χρονολογία του θανάτου τους. Κατά την περίοδο της εορτής θα αναπαρίστανται τα δράματα της εθνικής ιστορίας όπως ο θάνατος του Μπότσαρη, η εκστρατεία του Καραϊσκάκη. Οι αναπαραστάσεις αυτών θα γίνονται σε αρχαία θέατρα με δαπάνη του Κράτους και με αυτό τον τρόπο θα πραγματοποιηθεί η αναγέννηση των Ελληνικών τραγωδιών και των αρχαίων μεγάλων θεάτρων.

Εκείνες τις οκτώ ημέρες ο Βασιλιάς Όθωνας θα εκδίδει ευεργετικά διατάγματα στους άνδρες του Αγώνα οι οποίοι πολέμησαν αλλά και στους πολιτικούς οι οποίοι κατά τα επτά χρόνια της Επανάστασης ενώ μπορούσαν να μοιραστούν την Εθνική γη αυτοί προτίμησαν να την διατηρήσουν και να την φυλάζουν ως κόρη οφθαλμού και ως προίκα της Ελλάδας.

Κατά τις υπόλοιπες ημέρες θα πρέπει να ανοιχθεί το στάδιο της ευφυΐας και οι ποιητές, οι ρήτορες, οι συγγραφείς, οι φιλόσοφοι να στεφανώνονται με στέφανο ελιάς όσοι μετά από επιτροπή έχουν κριθεί άξιοι μίας τέτοιας τιμής να παρουσιάσουν το έργο τους ενώπιον του Βασιλιά και των πανηγυρισμών του λαού. Έως εκείνη την ώρα χωρίς κανένα εμπόδιο μπορούν να προσφέρουν τα στεφανωμένα πονήματα τους ενώπιον του Βασιλιά και των πανηγυρισμών του λαού. Έως εκείνη την ώρα χωρίς κανένα εμπόδιο μπορούν να προσφέρουν να στεφανωμένα πονήματά τους ενώπιον του στενού τους κύκλου ενώ τώρα έχουν την ευκαιρία ως άλλοι Πίνδαροι να τα παρουσιάσουν ενώπιον χιλιάδων έκθαμβων θεατών.

Κατά αυτές επίσης τις οκτώ ημέρες θα γίνεται έκθεση των αριστουργημάτων της γλυπτικής, της ζωγραφικής και των νέων μηχανημάτων της γεωργίας και κάθε είδους βιομηχανίας. Οι ζωγράφοι και οι γλύπτες οι καλλιτέχνες αλλά και οι βιομήχανοι θα λαμβάνουν αυτές τις ημέρες τις αμοιβές των έργων τους από την Βασιλική μεγαλοδωρία. Με αυτόν τον τρόπο η φιλοσοφία, η φιλολογία, οι ωραίες τέχνες η γεωργία και η βιομηχανία θα είχαν την ευκαιρία να βελτιωθούν και προήχθησαν μέσω της βασιλικής αμοιβής. Με λίγα λόγια η Ελλάδα ήθελε να λάβει ψυχή, ήθελε να φανεί ως νέο και καινοτόμο Κράτος στα άλλα Κράτη της Ευρώπης η οποία την λησμόνησε τα τελευταία δέκα χρόνια και προτίμησε να έχει φιλικές σχέσεις με τους Οθωμανούς και τους Αιγυπτίους. Τέλος ο Βιτελσβαχικός οίκος συνένωσε με την χιλιετή αρχαιότητα του, την δόξα του παλαιού παρελθόντος της Ελλάδος και την δόξα του νέου Αγώνος γι' αυτό τον λόγο ήθελε να φανεί πολύ λαμπρότερος και πολύ δημοτικότερος.⁴⁵>>

⁴⁵ Εφ. Αιών, φ. 343, 1 Απριλίου, 1842

Αυτό ήταν το σχέδιο το οποίο πρότεινε για την Εθνική Εορτή ο Παναγιώτης Σούτσος κατά τα 1835. Ο συντάκτης επέλεξε να κοινοποιήσει τις ιδέες αυτές έτσι ώστε να μην πάνε χαμένες αλλά αν εφαρμοστούν να γίνουν γνωστές στον λαό αλλά και να αποδώσουν τους καρπούς μέσω της εφαρμογής τους.

Οι ιδέες του Σούτσου σχετικά με το τελετουργικό της εορτής εφαρμόστηκαν στο μεγαλύτερο τους μέρος. Στόχος της εορτής ήταν πρώτον η τιμή υπέρ της Ελευθερίας και των Αγωνιστών οι οποίοι πολέμησαν υπέρ αυτής. Δεύτερον κάποιοι αγώνες οι οποίοι θα προσέδιδαν ψυχαγωγία στο συγκεντρωμένο πλήθος και τέλος το πιο σημαντικό από όλα ήταν η παγίωση και ανάδειξη του Θρόνου του Όθωνα προς τον λαό με τέτοιο τρόπο ώστε η σπουδαιότητα αυτού να φαίνεται στα μάτια των ελλήνων ως ιδεατή αναγκαία και απαραίτητη. Ο Όθων εξάλλου αντιπροσωπεύει την ενσάρκωση της Ελευθερίας των Ελλήνων γεγονός το οποίο πρέπει να αναδειχθεί στην μεγαλύτερη εορτή των Ελλήνων.

Τον επόμενο χρόνο η εφημερίδα του Αιώνα στο φύλλο της **31 Μαρτίου 1843 ημέρα Τετάρτη** επιλέγει να αποτυπώσει τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου στην ενότητα Διάφορα. <<Όπως λοιπόν γίνεται κάθε χρόνο έτσι και φέτος γιορτάστηκε με την πρέπουσα λαμπρότητα η Επέτειος Εθνική Εορτή της 25^{ης} Μαρτίου μέσω προγράμματος της 24^{ης} πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη δοξολογία προς τον Θεό στον Ναό της Αγίας Ειρήνης όπου προσήλθαν ο Όθωνας και η Αμαλία. Στρατιωτική Μουσική και στρατιωτικές ασκήσεις συνόδευσαν την τελετουργία. Η δυστυχία που υπάρχει στα πρόσωπα όλων εξαφανίστηκε όταν ήρθε η ώρα να ανευφημισθή ο Σεβαστός Βασιλιάς των Ελλήνων ο οποίος θεωρούνταν ως ο στέφανος του Ελληνικού Αγώνα ο οποίος υπήρξε η μόνη ελπίδα η οποία αποπεράτωσε με επιτυχία Αυτόν μέσα στο χρόνο. Η καθιερωμένη φωταγώγηση των πόλεων εμποδίστηκε από την βροχή η οποία έπεφτε ολόκληρη την νύχτα. Για αυτόν τον λόγο οι πολίτες συναθροίστηκαν σε διάφορα ξενοδοχεία της πόλεως όπου με την πρέπουσα τάξη και ησυχία χάρηκαν την γιορτή. Βέβαια η ανωτέρω τάξη διαταράχθηκε από μαθητικά κινήματα τα οποία αντιμετωπίστηκαν από την χωροφυλακή με ιδιαίτερη σκληρότητα. Επιπλέον αυτή την ημέρα εμφανίστηκαν μέσω του Τύπου η Εικοστή Πέμπτη Μαρτίου Ωδή του κυρίου Π. Σούτσου η οποία επαινέθηκε από όλους, και μάλιστα ποιος δεν θα ήταν καλύτερος σύντομος Ύμνος ο οποίος κατηγορήθηκε από όλους για την αυθάδεια του, το ανόητο και σκανδαλώδες πνεύμα του. Τέλος το απόγευμα σε διάφορα κοινά μέρη εξετέθησαν προς τιμήν οι εικόνες και τα ονόματα των στρατιωτικών πολιτικών και φιλολογικών προσωπικοτήτων οι οποίοι υπηρέτησαν την Πατρίδα και βοήθησαν στην Ανάσταση Αυτή. Ο συντάκτης τιμά αυτούς θέλοντας να τους αποδοθεί αιώνια μνήμη αλλά και αιώνια ευγνωμοσύνη σε όλους τους Έλληνες αλλά και στους Φιλέλληνες οι οποίοι πολέμησαν για την Ανεξαρτησία⁴⁶>>.

⁴⁶ Εφ. Αιών, φ. 429, 31 Μαρτίου, 1843

Αυτό το οποίο αναφέρεται αφηγώντας κανείς την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου είναι ότι σε όλα τα έτη υπάρχει ένα συγκεκριμένο τελετουργικό το οποίο ακολουθείται και γίνεται προσπάθεια να το τηρήσουν με σκοπό την απόδοση τιμής στους Αγωνιστές και στον Βασιλιά Όθωνα. Εκείνο όμως το οποίο κρύβεται μέσα από την αποτύπωση της εορτής είναι κάποιες μικρές λεπτομέρειες οι οποίες συνήθως αποδίδονται από τον συντάκτη αλλά στην συνέχεια κρύβονται γράφοντας κάτι σχετικό με το τελετουργικό της εορτής. Όπως λοιπόν έχουμε δει και σε προηγούμενα έτη στην ημέρα της εορτής της 25^{ης} Μαρτίου πάντα αποτυπωνόταν ένα πρόβλημα πολιτικό το οποίο είτε δημιουργούνταν από τους Βαυαρούς έτσι ώστε να υποδαυλίζουν την εορτή είτε ήταν κάποιο αίτημα των Ελλήνων πχ χορήγηση Συντάγματος ή απλά κάποιο βοήθημα χρηματικό στους Αγωνιστές του 21'. Το 1843 την 25^η Μαρτίου βλέπουμε ότι αποτυπώνεται στην ενότητα Διάφορα γεγονότα, ένα άρθρο το οποίο σηματοδοτεί ότι πλέον δεν ήταν και τόσο σημαντική όχι για τους Έλληνες αλλά για τους Βαυαρούς οι οποίοι φυσικά από την αρχή που δημιουργήθηκε η εορτή δεν την επιθυμούσαν. Ο συντάκτης λοιπόν κάτω από την πίεση των Βαυαρών λόγω της λογοκρισίας η οποία υπήρχε έχει δεχτεί πίεση προκειμένου να αποδώσει την εορτή σε αυτή την ενότητα. Άλλο ένα σημαντικό χαρακτηριστικό το οποίο παρατηρείται είναι ότι πλέον δεν γράφουν ένα μακροσκελές άρθρο όπως γινόταν κατά τα πρώτα έτη της εορτής αλλά περιορίζονται σε μικρές παραγράφους. Επιπρόσθετα η φωταγώγηση της πόλης η οποία ως θέμα είχε απασχολήσει παλαιότερα πάρα πολύ τις εφημερίδες της εποχής λόγω της υποδαύλισης τους από τους Βαυαρούς εν έτη 1843 δεν δίνεται και τόσο μεγάλη σημασία επειδή όπως αναφέρει ο συντάκτης αυτό έγινε λόγω της βροχής. Ένα επιχείρημα το οποίο δεν πείθει κανέναν διότι δεν μπορούμε να πιστεύσουμε ότι μία βροχή θα εμπόδιζε πρώην Αγωνιστές οι οποίοι ήταν σκληροτράχηλοι και ζούσαν μέχρι πρόσφατα στα βουνά να κλειστούν μέσα σε κάποια ξενοδοχεία και να γιορτάσουν την εορτή μέσα σε τάξη. Τα ανωτέρω θέματα τα οποία χρίζουν ιδιαίτερης σκέψης και ερμηνείας μας δείχνουν έμμεσα ότι υπάρχει πίεση των Βαυαρών για μη τέλεση της γιορτής με εκτεταμένους πανηγυρισμούς η οποία αποκρύπτεται μέσω γελοίων επιχειρημάτων του συντάκτη ο οποίος βέβαια δεν θα μπορούσε να κάνει και διαφορετικά όταν και ο ίδιος ελέγχεται σε σχέση με αυτά που γράφει. Όλα βέβαια τα ανωτέρω αναφέρονται από το γεγονός ότι ο συντάκτης μας αναφέρει ότι κάποια μαθητικά κινήματα ταραξάν την ησυχία η οποία καταλαβαίνουμε ότι έχει επιβληθεί από τους Βαυαρούς και αντιμετωπίστηκαν μάλιστα από το τάγμα της χωροφυλακής με ιδιαίτερη σκληρότητα. Όπως είναι γνωστό το τάγμα της χωροφυλακής υπήρξε το πιο πιστό μέχρι το τέλος της Απόλυτης Μοναρχίας στον ίδιο τον Βασιλιά και το πρόσωπο αυτού. Άρα το ερώτημα το οποίο γενάτε είναι το εξής η τάξη η οποία υπήρξε κατά την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου ήταν με εντολή των Βαυαρών ή του ίδιου του Όθωνα; Ο συντάκτης φυσικά δεν ξεχνάει να αναφερθεί ότι ο Όθωνας είναι ο στέφανος του Ελληνικού Αγώνα και η μόνη ελπίδα για τους Έλληνες αλλά πλέον υπάρχει μία εμφανής δυσαρέσκεια των αστών Ελλήνων οι οποίοι έπειτα από εννέα χρόνια παρουσίας του Όθωνα στην Ελλάδα δεν είδαν από αυτόν το πολυπόθητο Σύνταγμα γι' αυτό τον λόγο ενώ άλλοτε έγραφε στο τέλος του άρθρου μία

επίκληση προς τον Βασιλέα περί χορήγησης Εθνικών ελευθεριών δηλ με λίγα λόγια Σύνταγμα, τώρα υμνεί αυτούς που πολέμησαν υπέρ της Ελευθερίας είτε αυτοί ήταν Έλληνες ή φιλέλληνες. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι υπάρχει μία διάχυτη δυσαρέσκεια των Ελλήνων σε όλη αυτή την κατάσταση η οποία έχει επιβληθεί τα τελευταία 9 χρόνια και η οποία αρχίζει να αντιμετωπίζεται πιο δραστήρια από την νεότερη γενιά η οποία δεν ανήκει στους Αγωνιστές του 21 και η οποία είναι πιο μορφωμένη καθώς γνωρίζουν καλά τα καθεστώτα και τα Συνταγματικά πολιτεύματα της Ευρώπης. Αυτή είναι λοιπόν η γενιά η οποία θα βγει μπροστά και θα διεκδικήσει όσα η προηγούμενη περίμενε υπομονετικά να τις δοθούν από τις Μ. Δυνάμεις είτε από την καλοσύνη του Βασιλιά. Ήρθε πλέον η ώρα οι Έλληνες να διεκδικήσουν αυτά που τους στέρησαν οι Βαυαροί τα τελευταία χρόνια. Με πιο τρόπο θα γιορτάζεται η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου τα επόμενα χρόνια όταν πλέον ο Βασιλιάς θα είναι συνταγματικός ή πιο θα είναι το τελετουργικό είναι ένα θέμα το οποίο δεν θα απαντηθεί σε αυτήν την εργασία. Αλλά ο απόλυτος Μονάρχης Όθωνας μέσα στην εορτή της Εθνικής Εθνεγερσίας είναι ένα θέμα το οποίο βγήκε μέσα από τον Τύπο και αποδόθηκε πιστά στα πραγματικά γεγονότα της περιόδου και στο τελετουργικό αυτής.

Στο αμέσως επόμενο φύλλο της 4^{ης} Απριλίου 1843 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης γράφει ένα άρθρο το οποίο εκδόθηκε στην Λαμία και αποτυπώνει ακριβώς πως οι κάτοικοι αυτής της πόλης εκλαμβάνουν την εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Πιο συγκεκριμένα γράφει ότι: *<<σε ποιους αληθινούς Έλληνες δεν δημιουργούνται ανεξάλειπτα δείγματα χαράς όταν θυμούνται την 25^η Μαρτίου. Ποιος φίλος του χριστιανισμού και της ελευθερίας δεν σέβεται και δεν τιμά την ημέρα αυτής, ο πρώτος διότι σε αυτή ευαγγελίσθη η απελευθέρωση της ανθρωπότητας από την καταδίκη της αμαρτίας ενώ ο δεύτερος διότι τότε ξέσπασε η Επανάσταση μας. Επομένως εφόσον είναι έτσι γιατί να μην εορτάζεται ισάξια με τις υπόλοιπες επετείους Εορτές. Όπως συμβαίνει σε όλο το Κράτος γενικά και ιδικά και στην Λαμία η μεγαλοπρεπέστερη εορταζόμενη ημέρα είναι αυτή της απελευθερώσεως των Ελλήνων η οποία γίνεται κάθε χρόνο αφορμή των Ηρωικών αναμνήσεων του λαού ο οποίος απελευθερώθηκε από την δουλεία και πλέον πρέπει να απομακρύνεται από αυτήν με κάθε τρόπο.*

Ήδη από το πρωί της ημέρα αυτής δεν ακούει κανείς στην Λαμία εκτός από τους ψιθύρους των ανθρώπων οι οποίοι ρωτούν ο ένας τον άλλον γιατί οι εορτές της 25^{ης} Ιανουαρίου, 02 Φεβρουαρίου, 20 Μαΐου, 17 Σεπτεμβρίου κοκ είναι τόσο λαμπρές γιατί δε άλλες ρίπτονται οι κανονιοβολισμοί και σήμερα μόνο 21, γιατί η τελετή της 25^{ης} Μαρτίου να θεωρείται κατά τέσσερεις βαθμούς κατώτερη των υπολοίπων. Υπάρχει άραγε λόγος οικονομίας αναρωτιέται ο συντάκτης; Αλλά η Κυβέρνηση έχει άλλα μέσα να περιορίσει αν θέλει τα έξοδα της. Όχι κάτι άλλο συμβαίνει το οποίο σε εμάς είναι άγνωστο.

Αλλά άραγε τις υψηλές θέσεις τις οποίες κατέχουν οι διοικητές φρόντισαν ποτέ να μάθουν τις κρίσεις και τις απόψεις που έχουν τα πολιτισμένα και φιλελεύθερα Κράτη όταν αυτά εορτάζουν την ημέρα της Επανάστασης τους. Αφού λοιπόν τα πληροφορηθούν αυτά καλό θα ήταν να τα μεταφέρουν στην

Κυβέρνηση στον λαό και όπου αλλού πρέπει. Αν πάλι οι κύριοι αυτοί θεωρούν ότι είναι επουσιώδη είναι βέβαιο ότι απατώνται και ο χρόνος θα τους το επιβεβαιώσει ότι βρίσκονται σε απάτη.

Τέλος ο συντάκτης μας αναφέρει ότι όταν παρατηρήσει κανείς την αδιαφορία για την Εθνική Εορτή των Ελλήνων αυτό το γεγονός γίνεται η αφορμή άπειρων συμπερασμάτων πολύ περισσότερο στους Ευρωπαίους όταν αυτοί μαθαίνουν για αυτήν⁴⁷>>.

Αυτό το οποίο εξάγεται μελετώντας το εν λόγω άρθρο της εφημερίδας του Αιώνα είναι το γεγονός ότι απλοί κάτοικοι μίας άλλης πόλης του Ελληνικού Βασιλείου της Λαμίας συγκεκριμένα αντιλαμβάνονται ότι η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου παρά το γεγονός ότι είναι η πιο σπουδαία από τις εορτές καθώς περιέχει και θρησκευτικό και πολιτικό στοιχείο αντί να έχει την πλέον σημαίνουσα θέση ανάμεσα στις άλλες εορτές γίνεται μία προσπάθεια μείωσης και υποβάθμισης από την πλευρά των Βαυαρών. Αναρωτιέται λοιπόν πως αυτοί οι οποίοι κυβερνούν και κατέχουν διοικητικές θέσεις δεν αντέδρασαν σε αυτό το γεγονός παρότι είναι Βαυαροί να το κάνουν όχι με την πρόθεση να ευχαριστήσουν τους Έλληνες αλλά για την εικόνα η οποία δίνεται προς τα Ευρωπαϊκά Κράτη. Όπως είναι φυσικό τα οποία θα αναρωτηθούν και θα προσπαθήσουν να ερευνήσουν το γεγονός ότι η σπουδαιότερη εορτή των Ελλήνων αυτή η οποία τους απελευθέρωσε δεν τιμάτε όπως θα έπρεπε με γνώμονα τους δικούς τους εορτασμούς στις δικές τους χώρες αλλά αντιθέτως είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένη. Την ευθύνη αυτή θα την αναζητήσουν στους Βαυαρούς και στην Κυβέρνηση αυτών αλλά και στον ίδιο τον Όθωνα. Για αυτό τον λόγο ο συντάκτης κρούει τον κώδωνα του κινδύνου προς τον ίδιο τον Βασιλιά.

Ένα αξιοπρόσεκτο γεγονός αυτού του εορτασμού της επετείου εορτής της 25^{ης} Μαρτίου λαμβάνει χώρα. Το αξιοσημείωτο είναι ότι δεν πραγματοποιείται όπως όλοι θα περίμεναν στην Αθήνα ή γενικότερα στην Ελλάδα αλλά κάπου πιο μακριά και συγκεκριμένα στην Αγγλία όπου Έλληνες και Φιλέλληνες συγκεντρώθηκαν σε ένα Αγγλικό ξενοδοχείο με την ονομασία <<London Tavern>> και τίμησαν τους πεσόντες ήρωες του 21' και την Επανάσταση των Ελλήνων γενικότερα. Η εφημερίδα Αθηνά στο φύλλο με ημερομηνία **15 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα **Διάφορα** μας παραθέτει το συγκεκριμένο γεγονός μεγάλης σημασίας για όλους τους Έλληνες αλλά και για τον Όθωνα του οποίου η ισχύς του Διατάγματος φαίνεται ότι έχει περάσει πλέον τα σύνορα του μικρού βασιλείου της Ελλάδας και επεκτείνεται σε όλα τα μέρη όπου κατοικούν Έλληνες και επιθυμούν να εορτάσουν την Επέτειο ημέρα της Εθνικής Επανάστασης.

Η εικοστή Πέμπτη Μαρτίου εορτασθείσα εν Λονδίνο. Την 25 Μαρτίου ημέρα αξιομνημόνευτο για την ανεξαρτησία της Ελλάδας, εορταζομένης από όλους κοινώς τους Έλληνες, πανηγυρίστηκε επάξια όπως και πέρσι, από όλους τους παραπιδημούντας ομογενείς του Λονδίνου. Αφού συγκεντρώθηκαν όλοι περίπου

⁴⁷ Εφ. Αιών, φ. 430, 4 Απριλίου, 1843

50 τον αριθμό το πρωί την 25 Μαρτίου στον Εθνικό ναό του Σωτήρος. Οι πρέσβεις κ Τρικούπης και Γ. πρόξενος και Κ. Π Ράλλη μαζί με τους υπαλλήλους της οι οποίοι ήταν παρόντες, εψάλει δοξολογία για την απελευθέρωση της πατρίδας τους, και μνημόσυνο υπέρ των αυτής πεσόντων.

Περί την δύση του ηλίου κατά πρόσκληση της επί τούτων διορισθείσας επιτροπής, συνήλθαν σε ένα των λαμπερότερων ξενοδοχείων της μεγαλοπόλεως αυτής, το οποίο ονομαζόταν *London Tavern*, εκεί λοιπόν είχε προετοιμασθεί μεγαλοπρεπής δείπνο για να μετάσχουν στο συμπόσιο. Πριν την έναρξη του δείπνου εκφωνήθηκε λόγος από τους κυρίους Α Γεωργιάδου, κατά πρόσκληση της Επιτροπής, ο λόγος συγκεκριαίωθηκε μέσω των προσφωνήσεων! Ζήτω το Ελληνικό Έθνος ελεύθερον! Ζήτω ο Βασιλέας της Ελλάδος. Μετά από αυτό όλοι επέστρεψαν στις θέσεις τους τις οποίες είχαν στο τραπέζι όπου συμποσίαζαν και στο οποίο συμποσιάρχης ήταν ο κ Τυνιδης, αντισυμποσιάρχης ο κ Σκραμάγκας.

Περί τα μέσα του δείπνου, στο οποίο ενυπήρχε η χαρά και η αμοιβαία ευχαρίστηση στα πρόσωπα όλων, ο συμποσιάρχης αναστας έκανε πρόποση υπέρ της υγείας του Βασιλέως μας, και την όσο πιο γρήγορα απόκτηση διάδοχου του Θρόνου του. Αναφέρθηκε στα προτερήματα και την πρόοδο η οποία συντελέστηκε υπέρ της ευημερίας του Έθνους καθώς και στις επίπονες προσπάθειες της Α. Μ και τελείωσε με την ελπίδα προς τους συμπολίτες του, ότι ο Σ. ημών Βασιλεύς είναι αδύνατον να αναβάλει επί πολύ την εγκαθίδρυση του Συντάγματος, καθώς θεωρείται από όλους η κατάσταση και τα δεινά του Έθνους, αλλά και η αμοιβή των ηρωικών Αγώνων του. Την πρόποση αυτή υποδέχθηκαν μετά ευφημιών άπαντες, καθώς και μετ' αυτά πρόταση υπό του αντισυμποσιάρχη, υπέρ της υγείας της Βασίλισσας της Αγγλίας και του πρίγκιπα Αλβέρτου⁴⁸.

Στο φύλλο της 15 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά στην ενότητα διάφορες ειδήσεις με τίτλο <<Η εικοστή Πέμπτη Μαρτίου εορτασθείσα εν Λονδίνο>> μας παραθέτει ότι η εορτή της 25 Μαρτίου δεν εορτάσθηκε μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην Αγγλία. Σύμφωνα με πληροφορίες τις οποίες πήρε μέσω των πρέσβων της Ελλάδας στην Αγγλία του Τρικούπη η εν λόγω εορτή έγινε στο λαμπρότερο ξενοδοχείο του Λονδίνου στο *London Tavern*. Εκεί λοιπόν όλοι οι επίσημοι συγκεντρώθηκαν για να εορτάσουν το εν λόγω γεγονός. Πρέσβεις της Ελλάδας, της Αγγλίας αλλά και της Βαυαρίας βρίσκονταν εκεί. Διάφοροι λόγοι εκφωνήθηκαν αλλά οι πιο σημαντικοί είχαν ως περιεχόμενο τους τις επευφημίες του Ελληνικού Έθνους και του Βασιλιά των Ελλήνων. Ο λεγόμενος συμποσιάρχης έκανε μάλιστα και πρόποση υπέρ της υγείας του Βασιλιά, της ευημερίας, προόδου αλλά και για την εγκαθίδρυση του πολυπόθητου Συντάγματος.

Αυτό λοιπόν που εξάγεται μελετώντας την εν λόγω πηγή είναι ότι α) στην Αγγλία μία σύμμαχο χώρα αλλά ταυτόχρονα και προστάτρια Δύναμη , της Ελλάδας διοργανώνεται και εορτάζεται τελετή η

⁴⁸ Εφ. Αθηνά, φ.1016, 15 Μαΐου, 1843

οποία έχει ως περιεχόμενό της τον εορτασμό της Επανάστασης, β) οι συμμετέχοντες στο συμπόσιο εκφωνούν λόγους υπέρ του Έθνους των Ελλήνων αλλά και υπέρ του ίδιου του Βασιλιά Όθωνα, ο οποίος φαίνεται να είναι ιδιαίτερα αγαπητός τόσο στους πρέσβεις αλλά και στους Έλληνες υπαλλήλους της ελληνικής πρεσβείας. γ) Τέλος η αγάπη για την Εθνική εορτή ταυτίζεται με την αγάπη προς το πρόσωπο του Βασιλέα των Ελλήνων αλλά την ίδια στιγμή ο πόθος περί χορήγησης Συντάγματος εντάσσεται στο τρίπτυχο σχήμα το οποίο σύμφωνα με τον συντάκτη της Αθηνάς θα οδηγήσει στην ευδαιμονία της Ελλάδας. Δηλ αγάπη για την Πατρίδα και την ηρωική Επανάσταση του 21', σεβασμός και αναγνώριση του Βασιλιά Όθωνα και παροχή Συντάγματος, αυτά τα τρία στοιχεία ενυπάρχουν στον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου το οποίο εκτός από την Ελλάδα, παρατηρούμε, ότι εορτάστηκε και στην Αγγλία γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό καθώς παραπλήσια εορτή δεν έχουμε εντοπίσει να εορτάζεται σε άλλη χώρα ιδιαίτερα όταν αυτή είναι μία εκ των τριών Μ. Δυνάμεων.

Η εορτή των Αποβατηρίων

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο με τίτλο η εορτή των Αποβατηρίων θα προσπαθήσουμε να ερμηνεύσουμε την εικόνα του Βασιλιά Όθωνα μέσα στο πλαίσιο του τελετουργικού της εορτής. Πότε και γιατί καθιερώθηκε και σε τι αποσκοπούσε. Τα Αποβατήρια ήταν μία κατεξοχήν πολιτική εορτή στην οποία εορταζόταν η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Θα αποτυπωθεί ο εορτασμός αυτής κατ' εξαίρεση ήδη από την άφιξη του στην Ελλάδα το 1833 έως και το έτος 1843. Δεν θα μπορούσαμε άλλωστε να μην αποδώσουμε τον μεγαλοπρεπή εορτασμό του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα με τον μεγάλο στρατό με τον οποίο κατέφθασε τα συμμαχικά πλοία καθώς και τον πολυπληθή λαό ο οποίος περίμενε υπομονετικά στο λιμάνι προκειμένου να δει από κοντά τον Βασιλιά του. Η περιγραφή της εορτής εκείνης αλλά και των επόμενων είναι λεπτομερειακή στα φύλλα των εφημερίδων. Συμπληρωματικά με τα φύλλα της εφημερίδας της Αθηνάς και του Αιώνα μόνο για την συγκεκριμένη εορτή θα αποδοθούν και κάποια αποσπάσματα από μία άλλη πρωτογενή πηγή αυτή του Λουδοβίκου Ρος ο οποίος ήταν παρών στην άφιξη του Βασιλιά και η αφήγηση του είναι ιδιαίτερα πολύτιμη. Βέβαια το υλικό των εφημερίδων είναι από μόνο του ικανό να μας δώσει την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά Όθωνα και την εικόνα που ήθελε ο ίδιος να προβάλλει σε αυτούς κατά την εορτή των Αποβατηρίων.

Η εορτή των Αποβατηρίων είναι η εορτή κατά την οποία γιορτάζεται η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο Ναύπλιο πραγματοποιήθηκε στις **25 Ιανουαρίου 1833** ημέρα **Τετάρτη**. Η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει εκείνη την ημέρα να καταγράψει και να αποδώσει στο φύλλο της τον εορτασμό ο οποίος διοργανώθηκε από τους Έλληνες προκειμένου να υποδεχτούν τον Βασιλιά Όθωνα. Επιπρόσθετες πηγές για την άφιξη του Όθωνα στο Ναύπλιο αποτελεί ο πίνακας ζωγραφικής του Peter von Hess αλλά και άλλων πινάκων άγνωστης προέλευσης. Οι οποίοι απεικονίζουν πολύ πιστά την άφιξη του Βασιλιά και των Βαυαρών οι οποίοι ήρθαν μαζί του καθώς και τους Έλληνες οι οποίοι υποδέχονται τον πρώτο Βασιλιά των Ελλήνων.

Ενισχυτικά σε αυτά τα γεγονότα έρχεται να προστεθεί η αφήγηση του Λουδοβίκου Ρος ο οποίος ήταν αυτόπτης μάρτυρας και κατέγραψε πιστά την Άφιξη δίνοντας παράλληλα μία νέα οπτική στο γεγονός. Ας δούμε όμως τι γράφει η εφημερίδα Αθηνά. Ουσιαστικά αναγγέλλει τον εορτασμό δίνοντας το πρόγραμμα το οποίο θα ακολουθηθεί. Το πρόγραμμα έχει τίτλο: <<ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ >>.

Στο Ναύπλιο την Τετάρτη στις 25 Ιανουαρίου ή (6 Φεβρουαρίου) 1833 με το παλαιό ημερολόγιο πρόκειται να γίνει η είσοδος εν μέσω παράταξης της Αυτού Μεγαλειότητας του Βασιλιά της Ελλάδας αλλά και της Αντιβασιλείας.

Με την ανατολή του ηλίου η Αντιβασιλεία θα αναγγείλει την είσοδο της στο Ναύπλιο. Επίσης με την αυγή η αναγγελία της άφιξης του Βασιλιά μαζί με την Αντιβασιλεία θα δοθεί με 21 κανονιοβολισμούς από το κάστρο του Ιτζκαλέ. Στην συνέχεια γύρω στις 11πμ τα στρατεύματα του Βασιλιά θα παραταχθούν σε ολόκληρο τον δρόμο ο οποίος οδηγεί από το Άργος στο Ναύπλιο έως το σημείο όπου θα αγκυροβολήσει ο Βασιλιάς με την Αντιβασιλεία. Όταν τα στρατεύματα θα έχουν καλύψει ολόκληρο τον δρόμο τρεις κανονιοβολισμοί από το Βαυαρικό πυροβολικό θα σημάνουν την στιγμή της Απόβασης.

Την ίδια στιγμή η Ελληνική Πρεσβεία την οποία αποτελούν ο Ανδρέας Μιαούλης, Κώστας Μπότσαρης και Πλαπούτας Κολιόπουλος και η οποία βρίσκεται αυτήν την στιγμή επάνω στην Γαλλική Κορβέτα με την επονομασία Κορνηλία θα θελήσουν να μεταφερθούν αμέσως στην Αγγλική φρεγάτα Μαδαγασκάρη προκειμένου να παραλάβουν την Αυτού Μεγαλειότητα και την Αντιβασιλεία. Ακόμα οι βάρκες οι οποίες βρίσκονται στα πλοία των τριών Συμμάχων Δυνάμεων αλλά και από τα Ελληνικά πλοία των οποίων είναι αραγμένες στο λιμάνι του Ναυπλίου θα τεθούν σε γραμμή μέχρι του σημείου της Απόβασης.

Ο Βασιλιάς Όθωνας και η Αντιβασιλεία θα συνοδεύονται από την Ελληνική Πρεσβεία ενώ στην συνέχεια θα επιβιβαστούν στις βάρκες προκειμένου να μεταφερθούν στο τόπο της Απόβασης.

Κατά την στιγμή της αναχώρησης του θα χαιρετηθεί από τα πλοία των τριών Μεγάλων Συμμαχικών Δυνάμεων αλλά και από τα Ελληνικά πλοία τα οποία θα βρίσκονται στο λιμάνι την στιγμή κατά την οποία ο Όθωνας θα πατήσει το πόδι του στην στεριά, το πυροβολικό των Βαυαρών και το κάστρο του Ναυπλίου θα ρίξουν με τα κανόνια τους προκειμένου να αποδοθεί χαιρετισμός.

Όταν θα έχει πραγματοποιηθεί η Απόβαση του Όθωνα και της Αντιβασιλείας θα τους υποδεχτούν τα μέλη της προσωρινής Διοικητικής Επιτροπής του Βασιλείου, και οι Γραμματείς της Επικρατείας των διαφόρων κλάδων, καθώς και ο διοικητής του Ναυπλίου και όλοι οι παρόντες πολιτικοί. Στην συνέχεια η Αντιβασιλεία μαζί με τους υπασπιστές τους και γενικά ολόκληρη την συνοδεία τους θα ανέβουν στα άλογά τους και θα κατευθυνθούν σε παράταξη στο δρόμο ο οποίος οδηγεί από το Άργος στο Ναύπλιο. Πρώτοι θα τοποθετηθούν μπροστά ο λόχος των ευζώνων Βαυαρών πεζών. Από πίσω τους εξήντα πολίτες του Ναυπλίου οι οποίοι θα φέρουν τα σημάδια των συντεχνιών τους αλλά ταυτόχρονα θα κρατούν και κλαδιά από δάφνη και ελιά. Έπειτα οι προύχοντες πολιτικοί και στρατιωτικοί από διάφορα μέρη της Ελλάδας οι οποίοι θα έχουν την τιμή να υποδεχθούν τον Βασιλέα στον τόπο της Απόβασης. Στην

συνέχεια οι Γραμματείς της Επικρατείας των διαφόρων κλάδων καθώς και τα μέλη της Ελληνικής Πρεσβείας την οποία την αποτελούν ο Α. Μιαούλης, Κ Μπότσαρης και ο Δ. Κολιόπουλος πίσω από αυτούς θα βρίσκονται ο λόχος ευζώνων Βαυαρών και οι μάγειροι (σιτιστές) της Αυλής του Όθωνα.

Θ. Μέρος της Βασιλικής υπηρεσίας

Ι. Η Αυλή του Βασιλιά

ΙΑ. Νέος καινούργιος φρούραρχος μαζί με τον υπασπιστή του, τους αξιωματικούς του, οι οποίοι δεν ανήκουν στο στράτευμα.

ΙΒ Οι αγγελιοφόροι του Βασιλιά

ΙΓ Οι υπασπιστές του Όθωνα

ΙΔ Ο Βασιλιάς Όθωνας τα μέλη της Αντιβασιλείας και αυτοί που τον περιβάλλον

ΙΕ Ο Αρχηγός του Βαυαρικού στρατού.

ΙΣ Και τέλος τα Βασιλικά στρατεύματα

Οι δημογέροντες πρόκειται να υποδεχθούν τον Όθωνα και την Αντιβασιλεία μπροστά από την Πύλη της πόλης στο Θριαμβευτικό τόξο. Ακόμη σε αυτήν την πύλη θα βρίσκεται ο φρούραρχος των Συμμαχικών στρατευμάτων ο οποίος θα παραδώσει στα χέρια του Όθωνα τα κλειδιά της πόλης ενώ ο Βασιλιάς θα τα παραδώσει και πάλι στον ίδιο για να τα φυλάξει μέχρι την αποχώρηση των Συμμαχικών στρατευμάτων.

Ο Βασιλιάς θα χαιρετηθεί κατά την είσοδό του στην πόλη από αυτούς που θα βρίσκονται επάνω στα τοίχοι της πόλης με είκοσι ένα κανονιοβολισμούς. Ενώ το Βαυαρικό στράτευμα θα είναι παρατεταγμένο από πίσω του.

Στην συνέχεια ο Όθωνας μαζί με την Αντιβασιλεία και με τα υπόλοιπα μέλη της συνοδείας με την ορισμένη τάξη θα μεταβούν μέσω της πύλης η οποία βρίσκεται στην στεριά στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Ενώ την ίδια στιγμή η φρουρά του Ναυπλίου μαζί με τα συμμαχικά στρατεύματα και τα Ελληνικά θα παραταχθούν σε γραμμή. Αλλά και ο κλήρος δεν θα μείνει αμέτοχος θα υποδεχθεί μαζί με την αυλή του τον Όθωνα και την Αντιβασιλεία στην είσοδο της εκκλησίας. Έπειτα ο Αρχιεπίσκοπος της Κορίνθου θα προσφωνήσει προς τον Όθωνα λόγο και θα του παρουσιάσει το Ιερό Ευαγγέλιο το οποίο η Αυτού Μεγαλειότητα θα αγγίζει με το δεξί του χέρι ενώ στην συνέχεια θα το φιλήσει.

Μετά την τέλεση αυτών ο Όθωνας και η Αντιβασιλεία συνοδευόμενοι από τον Αρχιεπίσκοπο και τον Κλήρο θα εισέλθουν στην Εκκλησία. Εκεί θα έχει σχηματισθεί γραμμή από τους μαθητές του

πολεμικού Σχολείου ενώ ο Όθωνας θα σταθεί στον Θρόνο και τα μέλη της Αντιβασιλείας δίπλα του. Από την Βασιλική συνοδεία θα τοποθετηθούν όπου μπορέσουν καθώς λόγω της στενότητας του χώρου δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

Κατά την διάρκεια της δοξολογίας οι μοίρες των τριών Συμμαχικών Δυνάμεων και τα Ελληνικά πλοία τα οποία βρίσκονται στο λιμάνι θα χαιρετήσουν τον Βασιλιά με κανονιοβολισμούς, ενώ ταυτόχρονα το ίδιο θα πράξουν και τα φρούρια. Μετά το τέλος της δοξολογίας θα εκφωνηθεί σύντομος λόγος και μετά την ολοκλήρωση του λόγου θα δώσουν όρκο Πίστης οι κατωτέρω:

A) Τα μέλη της προσωρινής Διοικητικής επιτροπής·

B) Οι Γραμματείς της Επικρατείας

Γ) Όλοι οι προύχοντες πολιτικοί και στρατιωτικοί από τα διάφορα μέρη της Ελλάδας και οι παρόντες στην επίσημη είσοδο του Βασιλέα και της Αντιβασιλείας.

Δ. Ο Διοικητής της πόλης της Ναυπλίας και οι Δημογέροντες. Μετά την τέλεση της ορκωμοσίας υπέρ της Πίστης ο Αρχιερέας μαζί με τον Ιερό Κλήρο θα διαβάσουν μία σύντομη ευχή υπέρ της Αυτού Μεγαλειότητας.

Μετά από αυτό ο Βασιλιάς Όθωνας και η Αντιβασιλεία θα αποχωρήσουν συνοδευόμενοι από τον Αρχιερέα και τον υπόλοιπο Κλήρο έως την Πύλη. Από εκείνο το σημείο θα προσχωρήσουν πεζοί ανάμεσα στα στρατεύματα τα οποία θα έχουν παραταχθεί και από τις δύο πλευρές, στην συνέχεια οι Βασιλικοί ακόλουθοι μαζί με τους προύχοντες θα κατευθυνθούν στα ανάκτορα, έπειτα θα τον ακολουθήσουν προκειμένου να παρευρεθούν και αυτοί στην εορτή, οι Ναύαρχοι και οι Πλοίαρχοι⁴⁹ Δυστυχώς η συγκεκριμένη πηγή διακόπτεται ξαφνικά καθώς το επόμενο φύλλο της εφημερίδας το οποίο θα μας έδινε περισσότερες λεπτομέρειες έχει χαθεί. Επιπρόσθετα στοιχεία από αυτό το φύλλο μπορούμε να αναλύσουμε στην 3 σελίδα καθώς έχει διασωθεί, αυτό μας επιτρέπει να δούμε και να ερμηνεύσουμε το τελετουργικό της εορτής στην ενότητα Διάφορα καθώς η εορτή έχει πραγματοποιηθεί οπότε <<βλέπουμε>> ακριβώς πως πραγματοποιήθηκε ο εορτασμός και όχι απλά το πρόγραμμα.

Το απόγευμα της 25^{ης} Ιανουαρίου έγινε φωταγώγηση της πόλης του Ναυπλίου σε τέτοιο βαθμό όπως καμιά άλλη φορά ενώ η χαρά ήταν η ίδια τόσο σε μικρά παιδιά όσο και στους μεγαλύτερους. Όλα φαινόταν τόσο ωραία και οι αναζωογονημένοι από την μουσική και τις ανευφημίες κάτοικοι του Ναυπλίου χαιρόντουσαν ώστε να είναι η ουσία της εορτής. Όλοι φαινόταν να ξεχνούν τα παλαιότερα

⁴⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 83, 25 Ιανουαρίου, 1833

δεινά τα οποία είχαν περάσει. Το μέλλον πλέον φαινόταν λαμπρό ενώ η ευνομία φαινόταν ότι θα διαδεχθεί την ανομία.

Οι Έλληνες ήταν ενθουσιασμένοι μόλις τους αναγνώστηκε η προκήρυξη του Βασιλιά, τότε κατάλαβαν πόσο πολύ ποθητός ήταν για αυτούς ο νέος Μονάρχης. Αυτό έγινε αντιληπτό μόλις ακριβώς ειπώθηκε το Ζήτω Ο Βασιλιάς, τότε ξαφνικά ολόκληρη η πόλη ζητωκραύγαζε Ζήτω ο Βασιλιάς. Τότε εν μέσω γενικών ανευφημιών όλοι έτρεχαν προκειμένου να δουν τον Μεγαλειότατο από κοντά, ειδικά όταν έμαθαν το ακριβές σημείο όπου βρισκόταν το πλήθος τον περικύκλωσε. Τότε ο Όθων είναι αλήθεια βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση καθώς δεν μπορούσε να περάσει προκειμένου να πάει στο παλάτι. Ύστερα όμως από πολύ προσπάθεια και δυσκολία κατάφερε να φθάσει στο παλάτι. Ευχαρίστησε τον λαό που βρισκόταν εκεί και αποσύρθηκε στον κοιτώνα του.

Την επόμενη ημέρα στις 26 Ιανουαρίου ο Όθωνας νωρίς το πρωί επιθεώρησε τα Βαυαρικά στρατεύματα ενώ στην συνέχεια δέχθηκε τις επισκέψεις των πολιτών. Όσον αφορά το διοικητικό κομμάτι την ίδια ημέρα όλοι οι Γραμματείς κράτησαν τις θέσεις με μόνη διαφορά ότι όλοι έλαβαν τον τίτλο του Γραμματέα της Επικρατείας ενώ στο Συμβούλιο των Γραμματέων διορίστηκε ο Σπυρίδων Τρικούπης.

Την επόμενη ημέρα (28 Ιανουαρίου) ο Βασιλιάς Όθωνας επισκέφθηκε τους Ναυάρχους των τριών Μ. Δυνάμεων. Μετά το τέλος της επίσκεψης ο Όθων επέστρεψε στο παλάτι. Εκεί ολόκληρη την ημέρα δεχόταν απεσταλμένους από όλα τα μέρη της Ελλάδας. Ο σκοπός της επίσκεψης των απεσταλμένων ήταν να αποδώσουν Πίστη και αφοσίωση στον Θρόνο. Ουσιαστικά ήταν προσφορά τιμής και η αναγνώριση της εξουσίας του Όθωνα από όλους τους προύχοντες και οπλαρχηγούς. Μάλιστα τόσο μεγάλη ήταν η προσέλευση ώστε ο Βασιλιάς αναγκάστηκε να τους υποδέχεται ολόκληρη την ημέρα.

Με αυτόν τον τρόπο πραγματοποιήθηκε η Απόβαση και η εορτή υποδοχής του Βασιλιά Όθωνα από τους Έλληνες. Η μεγαλοπρέπεια της υποδοχής ήταν τόσο λαμπρή όσο και ο ενθουσιασμός των Ελλήνων που ύστερα από τόσα χρόνια σκλαβιάς θα είχαν επιτέλους Βασιλιά ο οποίος ενσάρκωνε τους πόθους, τις ελπίδες και τις προσδοκίες των Ελλήνων. Η Επανάσταση είχε πλέον πετύχει μέσω της αναγνώρισης και θεσμοθέτησης Θρόνου από τις Μ. Δυνάμεις. Ουσιαστικά ο Όθωνας ήταν ο ενσάρκωτης της επιτυχίας της Επανάστασης και της Ελευθερίας του Βασιλείου των Ελλήνων. Όλοι οι Έλληνες ύστερα και από μακροχρόνιες ταραχές και εμφύλιες συρράξεις ομονόησαν έστω και πρόσκαιρα με την άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα. Έβλεπαν σε αυτόν την ησυχία την τάξη και την ασφάλεια, ιδίως οι αγρότες οι οποίοι έπεφταν συχνά θύματα εκμετάλλευσης από τους προύχοντες είτε από τους οπλαρχηγούς οι οποίοι συχνά λήστευαν το βίός τους. Πλέον υπήρχε Κράτος στην κορυφή του οποίου βρίσκονταν ο Μονάρχης Όθωνας μαζί με την Αντιβασιλεία έστω για τα 10 πρώτα χρόνια. Βαυαρικός στρατός επίσης ήρθε προκειμένου να επιβάλει την τάξη στους Έλληνες οι οποίοι ειδικά τα 2 πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης της χώρας από τους Βαυαρούς και από την Αντιβασιλεία δεινοπάθησαν μέσω

της Απολυταρχίας και της δεσποτικής διακυβέρνησης. Οι Αγωνιστές του 21' κυνηγήθηκαν δίχως έλεος και κατέληξαν στην γκιλοτίνα, οι αγρότες πεινούσαν καθώς το δάνειο των 60.000.000 δεν έφτασε ποτέ για την ανασυγκρότηση του Κράτους αλλά κατασπαταλήθηκε από τους Βαυαρούς. Όλοι προσέμεναν την ενηλικίωση του Βασιλιά ο οποίος θα έδωχνε τους Βαυαρούς και θα αποκαθιστούσε την ειρήνη και την ευημερία στο Βασίλειο. Από το 1835 και μετά σε κάποιο βαθμό τα πράγματα βελτιώθηκαν, όχι όμως σε τέτοιο βαθμό ώστε οι Έλληνες να είναι χαρούμενοι και ευτυχισμένοι όπως ήταν την ημέρα της Απόβασης του Όθωνα στο Ναύπλιο. Σε μεγάλο βαθμό οι ελπίδες των Ελλήνων διαψεύστηκαν τόσο επειδή ο Όθωνας δεν τήρησε τις υποσχέσεις του μέσω της χορήγησης ενός Συντάγματος αλλά σε μεγάλο βαθμό μέσω της ανικανότητας του να ελέγξει την ασυδοσία των Βαυαρών. Ότι είχε αισθήματα ευγενή απέναντι στους Έλληνες και ότι οι προθέσεις του ήταν καλές είναι κάτι το οποίο είναι εν μέρη αληθές, εξάλλου μεγάλωσε με τον Λουδοβίκο Α' τον φιλέλληνα πατέρα του, ο οποίος τον είχε γαλουχήσει στο ιδεατό πρότυπο της αρχαίας Ελλάδας. Απλά οι αρχαίοι Έλληνες με τους νέους Έλληνες διέφεραν πολύ. Οι νέοι Έλληνες ήταν ατίθασοι και απείθαργοι, αγροίκοι και πονηροί πολλά χαρακτηριστικά τα οποία τα είχαν κληρονομήσει από τους Οθωμανούς όλα αυτά τα χρόνια της σκλαβιάς τους. Δεν είχαν καμία σχέση με το ιδεατό πρότυπο των αρχαίων του <<καλού και αγαθού>> το οποίο είχε στο μυαλό του ο Όθωνας όταν πρωτοήρθε στην Ελλάδα. Δεν μπορούσε να τους ελέγξει αλλά προσπάθησε σε μεγάλο βαθμό να έρθει κοντά τους και να τους κατανοήσει. Τα ταξίδια και οι περιοδείες του είχαν ως σκοπό να γίνει αγαπητός από τον λαό του έτσι ώστε να εδραιωθεί η Εξουσία του και η εν δυνάμει Δυναστεία του καλύτερα. Τα πρώτα χρόνια όλοι οι Έλληνες ήταν ενθουσιασμένοι με την άφιξη ενός Βασιλιά στον πολυτάραχο τόπο τους ενώ έδειχνε τον ενθουσιασμό και εν μέρει την αγάπη του προς το πρόσωπό του. Όταν όμως είδαν ότι αυτές οι προσδοκίες τους δεν ευδοκιμούσαν η στάση τους άλλαξε και η αγάπη και ο ενθουσιασμός τον οποίο είχαν στην αρχή μετατράπηκε σε εξεγέρσεις σε όλη την Επικράτεια. Οι Κλέφτες επανήλθαν στα βουνά προκειμένου να επιβιώσουν ενώ ο Όθωνας και ειδικά η Αντιβασιλεία τους κυνήγησε δίχως έλεος και χάρες όπως γινόταν κατά την διάρκεια της Οθωμανικής κυριαρχίας. Μόνο ένα Σύνταγμα θα μπορούσε να γλιτώσει και να απαλλάξει τους Έλληνες από την Βαυαροκρατία διότι θα χορηγούσε ελευθερίες και δικαιώματα στους ίδιους τους Έλληνες, όμως αυτό θα αργούσε για πολύ ακόμη και οι Έλληνες θα έπρεπε να περιμένουν μία ολόκληρη δεκαετία από το 1833 έως το 1843 έως ότου η Απόλυτη Μοναρχία θα μετατρεπόταν σε Συνταγματική προκειμένου να απολαύσουν και αυτοί κάποιες από τις ελευθερίες τις οποίες είχαν κερδίσει μετά από τόσους Αγώνες και ποταμούς αίματος.

<<ΑΘΗΝΑ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1833 Ημέρα Τετάρτη Αρ. 833

Εφημερίς Πολιτική Φιλολογική και Εμπορική

ΕΛΛΑΣ

Ναυπλία 25 Ιανουαρίου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Εις Ναύπλιον

Την Τετάρτην, 25 Ιανουαρίου (6 Φεβρουαρίου) 1833, θέλη γενή η μη της παρατάξεως είσοδος εις Ναύπλιον της Αυτού Μεγαλειότητος του Βασιλέως της Ελλάδος και της Αντιβασιλείας.

Την αυγήν θέλει αναγγέλει την πανηγυρικήν ταύτην είσοδος εις Ναύπλιον της Αντιβασιλείας.

Την αυγήν θέλι αναγγέλει την πανηγυρικήν ταύτην είσοδον το φρούριο του Ιτζκαλέ με είκοσι ένα κανονιοβολισμούς εις τας ένδεκα ώρας προ μεσημβρίας τα Βασιλικά στρατεύματα θέλουν τοποθετηθή επί της από Ναύπλιον εις Άργος φερούσης οδού προς το μέρος, όπου η Αυτού Μεγαλειότης ο Βασιλεύς και η Αντιβασιλεία θέλουσιν αποβή του πλοίου. Αφού τα στρατεύματα έμβωσιν εις γραμμήν, τρεις κανονιοβολισμοί του Βαυαρικού πυροβολικού θέλουν δώσει το σημείον της αποβάσεως.

Η επί της Γαλλικής Κορβέτας, η Κορνηλία, ευρισκομένη ήδη Ελληνική Πρεσβεία, συνισταμένη από τους Κυρίους Ανδρέαν Μιαούλην, Κώστα Μπότσαρην και Πλαπούτα Κολιόπουλο, θέλει μεταβή αμέσως εις την Αγγλικήν φρεγάταν η Μαγαδασκάρη διά να παραλάβη την Αυτού Μεγαλειότητα και την Αντιβασιλείαν. Αι λέμβοι των μερών των τριών Συμμάχων Δυνάμεων και αι των Ελληνικών πλοίων, των αραγμένων εις τον λιμένα του Ναυπλίου θέλουν τεθή εις γραμμήν μέχρι του τόπου της αποβάσεως.

Η Αυτού Μεγαλειότης και η Αντιβασιλεία συνωδευμένη από την Ελληνικήν Πρεσβείαν θέλουν επέβη εις της λέμβους της διωρισμένης διά να τους μεταφέρωσιν εις τον τόπου της αποβάσεως.

Κατά την αναχώρησιν των θέλουν χαιρετηθή από τα πλοία των τριών Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων, και από τα Ελληνικά πλοία τα εν τω λιμάνι καθ' ην στιγμήν η Μεγαλειότης του αποβή εις την ξηράν , το πυροβολικόν του Βαυαροβασιλικού στρατεύματος και το φρούριον της Ναυπλίας θέλουν χαιρετήσει.

Εις της εκ του πλοίου απόβασιν θέλουν υποδεχθή την Αυτού Μεγαλειότητα και την Αντιβασιλείαν τα μέλη της προσωρινής Διοικητικής Επιτροπής του Βασιλείου οι Γραμματείς της Επικρατείας των διαφόρων κλάδων. Ο Διοικητής του Ναυπλίου και πάντες οι παρόντες πολιτικοί και πολεμικοί πρόκριτοι εκ των διαφόρων μερών της Ελλάδος. Ο πρόεδρος της προσωρινής Διοικητικής Επιτροπής, μετά της οποίας πρέπει να ενωθώσι και οι Κύριοι Κ. Μπότσαρης και Κολιόπουλος ως μέλη αυτής θέλει διευθύνει προς την Αυτού Μεγαλειότητα και την Αντιβασιλείαν προσφώνησαν ελληνιστί επισφραγιζομένης με την επίσημου απόθεσιν των δημοσίων χρεών τους.

Μετά την απάντησιν εις την προσφώνησιν η Αυτού Μεγαλειότης και η Αντιβασιλεία, καθώς και οι υπασπισταί της Αυτού Μεγαλειότητος και οι λοιποί ακόλουθοι θέλουν ανέβη εις τους ίππους και ούτως όλη η συνοδία θέλει διευθυνθή διά της οδού του Άργους προς την πόλιν του Ναυπλίου κατά την ακόλουθον τάξιν .

Α'. Ις λόχος Βαυαρών ευζώνων πεζών.

Β' Έξήντα πολίται της Ναυπλίας οι μεν φέροντες τα σημεία των συντεχνιών (ισναφίων), οι δε κλάδους δάφνης και ελαίας.

Γ. Οι προύχοντες πολιτικοί και πολεμικοί εκ των διαφόρων μερών της Ελλάδος, οι λαβόντες την τιμήν του να υποδεχθώσι τον Βασιλέα εις τον τόπον της αποβάσεως.

Δ' Οι Γραμματεείς της Επικρατείας των διαφόρων κλάδων.

Ε'. Τα παύσαντο ίδη μέλη της προσωρινής Δικαστικής Επιτροπής του Βασιλείου.

Στ. Η Ελληνικής Πρεσβείας συνισταμένη από τους Κυρίους Α. Μισούλην, Κ. Μπότσαρην και Δ. Κολιόπουλον.

Ζ. Εις λόχος Βαυαρών ευζώνων.

Η'. Οι σιτισταί της Αυλής της Αυτού Μεγαλειότητος.

Θ. Μέρος της Βασιλικής υπηρεσίας.

Ι. Οι περί την Αυλήν του Βασιλέως.

ΙΑ. Ο νέος ονομασθείς φρούραρχος μετά του υπασπιστού και των αξιωματικών των μη ανηκόντων εις τα στρατεύματα.

ΙΒ. Οι Διαγγελοί της Α. Μεγαλειότητος του Βασιλέως.

ΙΓ. Οι Υπασπισταί της Α. Μεγαλειότητος του Βασιλέως.

ΙΔ. Η Αυτού Μεγαλειότης περικυκλωμένος από τα μέλη της Αντιβασιλείας.

ΙΕ. Ο Αρχηγός του Βαυαροβασιλικού στρατού

ΙΣ. Τα Βασιλικά Βαυαρικά στρατεύματα. Οι Δημογέροντες θέλουν υποδεχθή την Αυτού Μεγαλειότητα και την Αντιβασιλείαν εις το εμπροσθέν της πύλης της πόλεως θριαμβευτικόν τόξον. Κατά την αυτής πύλην ο Φρούραρχος των Συμμαχικών στρατευμάτων θέλει παραδώσει εις τας χείρας της Αυτού Μεγαλειότητος τα

κλείς της πόλεως η δε Μεγαλειότης του θέλει της αποδώσει πάλιν εις τον ίδιο διά να τας φυλάξη μέχρι της αποχωρήσεως των Συμμαχικών στρατευμάτων.

Ο Βασιλεύς θέλει χαιρετηθεί κατά την είσοδόν του εις την πόλιν επί τα τείχη της πόλεως με είκοσι ένα κανονιοβολισμούς.

Το Βαυαροβασιλικόν στράτευμα θέλει παραχθή του προχώματος.

Η Αυτού Μεγαλειότης και η Αντιβασιλεία με το υπόλοιπον της συνοδίας, κατά της ανωτέρω διωρισμένην τάξιν θέλουν υπάγει επί την πύλην της ξηράς εις την εκκλησίαν του αγίου Γεωργίου. Τα συγκροτούντα της φρουράς του Ναυπλίου Συμμαχικά στρατεύματα μετά των Ελληνικών στρατευμάτων θέλουσι σχηματισθή εις γραμμής.

Ο ιερός Κλήρος ενδεδυμένος την ιερατικήν αυλήν θέλει υποδεχθή εις την εισόδου της εκκλησίας την Αυτού Μεγαλειότητα τον Βασιλέα και την Αντιβασιλείαν.

Ο Αρχιεπίσκοπος Κορίνθου θέλει προσφωνήσει εις την Μεγαλειότητα του λόγον ελληνιστί, και θέλει τον παρουσιάσει το Ιερόν Ευαγγέλιον, το οποίον η Αυτού Μεγαλειότης θέλει εγγίζει με την δεξιάν χείρα και θέλει ασπασθή.

Η αυτού Μεγαλειότης και η Αντιβασιλεία, συνοδευόμενοι από του Αρχιεπισκόπου και του κλήρου θέλουν εισέλθει εις την εκκλησίαν, όπου γραμμή θέλει σχηματισθή από τους μαθητάς του Πολεμικού Σχολείου και η μεν Αυτού Μεγαλειότης ο Βασιλεύς ίσταται εις τον Θρόνον, η δε Αντιβασιλεία εις τα πλάγιά του.

Οι εκ της Βασιλικής συνοδίας θέλουν λάβει την θέσιν την οποίαν το στενόν του τόπου ήθελεν επιτρέψει να τοις προσδιορισθή.

Ψαλλομένης της δοξολογίας, αι μοίραι των τριών Συμμάχων Δυνάμεις και τα εν των λιμένι Ελληνικά πλοία θέλουν χαιρετήσει τον βασιλικόν χαιρετισμόν, και τα φρούρια θέλουν κανονιοβολήσει εκεί.

Μετά την δοξολογίαν θέλει εκφωνηθή λόγος σύντομος· μετά δε την τελείωσιν του λόγου θέλουσι δώσει τον όρκου της πίστεως οι εφεξής·

α' Τα μέλη της μέχρι τούδε προσωρινής Διοικητικής επιτροπής.

β' Οι Γραμματείς της Επικρατείας των διαφόρων κλάδων.

Γ' Όλοι οι προύχοντες πολιτικοί και πολεμικοί εκ των διαφόρων μερών της Ελλάδος, οι παρόντες εις την επίσημον είσοδον του Βασιλέως και της Αντιβασιλείας.

Δ'Ο Διοικητής της πόλεως Ναυπλίου και οι Δημογέροντες.

Μετά την προσφοράν του όρκου της Πίστεως ο Αρχιερέυς μετά του ιερού Κλήρου θέλουν αναγνώσει σύντομών ευχήν υπέρ της Αυτού Μεγαλειότητος.

Μετά ταύτη η Αυτού Μεγαλειότητος και η Αντιβασιλεία απέρχονται συνοδευόμενοι από τον Αρχιερέα και του λοιπού Κλήρου μέχρι της Πύλης και υπάγουσι πεζοί διά των εκατέρωθεν παρατεταγμένων στρατευμάτων, προηγούμενων των βασιλικών ακολούθων και των ειρημένων προυχόντων εις το Παλάτιον. Οι κύριοι Ναύαρχοι και πλοίαρχοι⁵⁰.....(το επόμενο φύλλο είναι χαμένο)

Στο ίδιο φύλλο στην ενότητα Διάφορα η οποία προσδιορίζεται με μία γραμμή για να διαφοροποιηθεί από το κύριο άρθρο καταγράφεται το τελετουργικό της εορτής. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι:

Την εσπέραν ταύτην (25) εφωτίσθη περισσότερον όλη η πόλις της Ναυπλίας η ευθυμία ήτο κοινή εις όλους μικρούς τε και μεγάλους· εδώ η Μουσική εκεί ανευφημίαι το παν εφαινέτο ότι αναζωογονείται και πέμπτον εις την λήθην τα παρελθόντα δεινά εικόνιζε το λαμπρόν μέλλον το οποίον η ευνομία άνοιγε τας αγκάλας της να διαδεχθή.

Ενθουσιασμένοι οι Έλληνες από την ανάγνωσιν της διαληφθείσης προκηρύξεως έφθασαν να ανακαλύψουν εν τω μέσω των του πολυπόθητου Βασιλέα των μόλις επρόφερε εις το Ζήτω ο Βασιλεύς, και όλη η πόλις επρόφερε εις το Ζήτω ο Βασιλεύς, και όλη η πόλις άρχισε ν' αντηχή από τας ανευφημίας, και ο λαός έτρεξεν εις τον τόπον, όπου έμαθαν ότι ήτο, και το πλήθος εν ροπή οφθαλμού συνέρευσε τόσον, ώστε η Μεγαλειότης του ευρέθη εις την θέσιν, να μην ημπορή να διαβή και υπάγη εις το Παλάτιον, όπου με πολύν κόπον έφθασε ευχαρίστησε το πλήθος και απεσύρθη εις τον κοιτώνα του.

Την ακόλουθον ημέραν την 26 η Αυτού Μεγαλειότης επιθεώρησε τα Βαυαρικά στρατεύματα και εδέχθη τας επισκέψεις των πολιτών· την ιδίαν ημέραν έλαβαν οι Γραμματεείς τα διπλώματα τους οίτινες όλοι έμειναν εις τας θέσεις τους με μόνης την διαφοράν ότι όλοι έλαβαν και το τίτλον του Γραμματέως της Επικρατείας εν τοςούτω του Συμβουλίου των Γραμματέων εδιωρίσθη ο κύριος Σπυρίδων Τρικούπης.

Την 28 επεσκέφθη ο Βασιλεύς τους Ναύαρχους των τριών Σεβαστών Συμμαχικών Δυνάμεων.

Διάφοροι απεσταλμένοι των διαφόρων μερών της Ελλάδος φθάνουν καθεκάστην εις την Καθέδρα διά να προσφέρουν ως από μέρους των αποσειλάντων αυτούς προς τον Σ. Μονάρχην μας πίστιν των και την αφοσίωσιν των εις τον Θρόνον· καθόλας δε τας ημέρας ταύτας δέχεται από τους απεσταλμένους τούτους ο Βασιλεύς.

⁵⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 83, 25 Ιανουαρίου, 1833

Κατά λάθος οι εν τω τελωνείου μας είπαν, ότι της τυπογραφίας του Κ. Α. Π Βρετού υπήγαν εις την φρεγάταν του Αντιναυάρχου Κ. Ρικόρδου, ενώ την υπήγαν εις την Κορβέταν την Κυβερνωμένην παρά του Κ. Κολαντρούτσου διά το λάθος δε τούτο ζητούμεν συγγνώμην από ότι κ, Αντιναυάρχου

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΜ ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ⁵¹>>

Ας δούμε όμως τώρα τι γράφουν και στα επόμενα έτη τα φύλλα των εφημερίδων σχετικά με τον εορτασμό των Αποβατηρίων ο οποίος καθιερώθηκε ως μία επαναληπτική εορτή.

Το 1834 τα φύλλα από τα μέσα Ιανουαρίου έως και τα μέσα Μαΐου δεν έχουν διασωθεί στην εφημερίδα Αθηνά, οπότε ενώ έχουν γραφτεί εμείς δεν έχουμε την αποτύπωση της εορτής στην εφημερίδα Αθηνά για να μπορούμε να την παραθέσουμε.

Κατά την περίοδο όμως της Απόλυτης Μοναρχίας έχουν διασωθεί ή έχουν παρατεθεί σχεδόν όλα τα έτη του εορτασμού της επετείου με εξαίρεση το έτος 1837 όπου ο Βασιλιάς έλειπε στην Βαυαρία και επέστρεψε το έτος αυτό χωρίς όμως να πραγματοποιηθεί ο εορτασμός των Αποβατηρίων.

Πιο αναλυτικά κατά το έτος **1835** την **26 Ιανουαρίου** ημέρα **Σάββατο** στην ενότητα παράρτημα παρατίθεται ο εορτασμός των Αποβατηρίων για τέταρτη φορά κατά τα χρόνια της Απόλυτης Μοναρχίας. Πλέον ο Όθωνας είναι ο Βασιλιάς και κυβερνάει δίχως την εποπτεία της Αντιβασιλείας. Ας δούμε λοιπόν τι έχει γράψει η εφημερίδα Αθηνά για τον εορτασμό των Αποβατηρίων.

Η κοινότητα έχει την επικυρωμένη πράξη από τον ίδιο τον Βασιλιά προκειμένου να εορτάσει στις 25 Ιανουαρίου την Απόβαση του Βασιλιά Όθωνα ο οποίος πάτησε για πρώτη φορά στο Ελληνικό έδαφος. Η Απόβασή του το 1833 ώθησε και τον ίδιο εν έτη 1835 να παρευρεθεί και ο ίδιος στην σημερινή εορτή.

Το προσκλητήριο για τον εορτασμό στο Ναύπλιο είχαν την διεύθυνση στην Αθήνα οι απεσταλμένοι της Κοινότητας ΚΚ. Ιωάννης Στρατηγόπουλος, Ιωάννης Βιζουλας και Κωνσταντίνος Μασκλαβάνης. Ο Βασιλιάς Όθωνας δέχθηκε την πρόταση και ετοιμαζόταν να ξεκινήσει το ταξίδι του για το Ναύπλιο παρότι πολλοί προσπάθησαν να τον εμποδίσουν όπως ακούστηκε αλλά ευτυχώς δεν κατάφεραν να κατορθώσουν τίποτα.

Ο Βασιλιάς Όθωνας ξεκίνησε από την Αθήνα με προορισμό το Ναύπλιο ημέρα Τρίτη 21 Ιανουαρίου. Την Πέμπτη το πρωί στις 24 Ιανουαρίου έφθασε στο Ναύπλιο όπου ο Νομάρχης τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου του Ναυπλίου και άλλοι αξιωματικοί της φρουράς βγήκαν για να τον προϋπαντήσουν. Όλοι αυτοί κινήθηκαν έως την πόλη των Μυκηνών όπου εκεί συνάντησαν τον Έπαρχο του Άργους, τα μέλη του δημοτικού Συμβουλίου της πόλης αλλά και πολλούς άλλους πολίτες του

⁵¹ Εφ. Αθηνά, φ. 83, 25 Ιανουαρίου, 1833

Άργους. Το ιππικό της πόλης με όλους τους αξιωματικούς, τους ιππείς και άλλους πολλούς οι οποίοι υποδέχθηκαν τον Βασιλιά.

Ολόκληρη η πόλη του Ναυπλίου είχε αδειάσει καθώς όλοι περίμεναν τον Βασιλιά. Ο λαός της πόλης οι γυναίκες τα παιδιά βρίσκονταν έξω από την πόλη και περίμεναν να υποδεχθούν τον Βασιλιά τους. Τα κορίτσια του σχολείου είχαν έρθει μαζί με τα ορφανά και άλλα μικρά παιδιά της Αλληλοδιδασκτικής σχολής. Όλα ήταν ντυμένα στα λευκά κρατώντας φύλλα μυρτιάς στα χέρια τους· υποδέχθηκαν τον Βασιλιά μέσα στον αγρό όπου αφού πρώτα έψαλλαν στην συνέχεια παρουσίασαν ένα στεφάνι το οποίο είχαν φτιάξει και το χάρισαν στον Βασιλιά. Ο λαός ο οποίος είχε συγκεντρωθεί εν μέσω ζωνρών ανευφημιών επευφημούσε τον Όθωνα. Ο Βασιλιάς δέχτηκε το στεφάνι από τα μικρά παιδιά τα οποία ήρθαν προς το μέρος του ενώ ο λαός τον επευφημούσε. Στην συνέχεια κατευθύνθηκαν έως την πύλη της πόλης όπου έγινε δεκτός από τον Αρχιερέα και ολόκληρο τον Κλήρο της δημοτικής Αρχής και κάποιους άλλους. Όταν ο Βασιλιάς Όθωνας εισήλθε στην πόλη εν μέσω γενικών επευφημιών το φρούριο τον υποδέχτηκε με 101 κανονιοβολισμούς ενώ το απόγευμα προκειμένου να δοθεί το εορταστικό πνεύμα φωταγωγήθηκε ολόκληρη η πόλη.

Το πρωί της 25 Ιανουαρίου ο Βασιλιάς Όθωνας πήγε στον ναό του Αγίου Γεωργίου για να παρακολουθήσει την Θεία Λειτουργία την οποία τέλεσε ο Αρχιερέας. Ο Βασιλιάς Όθωνας παρακολούθησε με μεγάλη κατάνυξη την Θεία Λειτουργία. Μετά το τέλος αυτής ο Άγιος Αργολίδας (δηλ ο Αρχιερέας) εκφώνησε ένα μικρό λόγο. Παρόλο που δεν κατείχε την τέχνη της ρητορικής και έκανε πολλά γραμματικά λάθη αυτό το οποίο κατάφερε να αποδώσει ήταν η βαθιά και ζωνρή χαρά την οποία αισθάνθηκαν οι κάτοικοι του Ναυπλίου όταν στην πόλη τους πάτησε πρώτος ο Βασιλιάς. Επιπρόσθετα ο Αρχιερέας τόνισε την δόξα την οποία κατέχει η πόλη του Ναυπλίου καθώς μέσω της άλωσής της ενισχύθηκε ο Αγώνας ενώ ταυτόχρονα το Ναύπλιο τους υποστήριζε μέχρι τέλους. Ακόμη πρόσθεσε ότι το Ναύπλιο ήταν η πόλη η οποία υποδέχθηκε όλες τις Ελληνικές κυβερνήσεις και ήταν και αυτή που υποδέχθηκε τον Βασιλιά των Ελλήνων στον πρόσωπο του οποίου στερεώθηκε η αυτονομία της Ελλάδας και είχε την τύχη αυτήν να τον χαιρετήσει πρώτα με την πλέον ζωνρή χαρά των κατοίκων καθώς και των χρηστών ελπίδων αισθήματα τα οποία έχουν εναποθέσει στο πρόσωπο του Όθωνα. Ενισχυτικά ο Αρχιερέας μας αναφέρει ότι, <<σε αυτή την πόλη είδαμε να χύνονται κάποια δάκρυα όταν αναπολήσαμε πόσο ένδοξη είναι η πόλη μας και πόσο σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε στον Αγώνα. Η οποία όμως ήδη από τότε λόγω της συμβολής της στον Αγώνα δημιούργησε πολλά χρέη τα οποία σήμερα την πνίγουν έως το λαιμό σε τέτοιο βαθμό μέχρι και να ερημωθεί όπως ακριβώς συνέβη και με την Ύδρα. Καταλήγει λέγοντας πως εάν η Πρόνοιά της Μεγαλειότητας του δεν επιβλέπει κινδυνεύει. Εξάλλου σήμερα στην Ελλάδα είναι η μόνη Ευρωπαϊκή πόλη>>.

Μετά το τέλος του λόγου ο Βασιλιάς κατευθύνθηκε στα Βασίλεια ενώ ο Αρχιερέας ντυμένος καθώς ήταν με την αρχιερατική στολή διεύθυνε στο σημείο της Απόβασης του Όθωνα το 1833· όπου λίγο αργότερα έφτασε και ο Βασιλιάς με την πομπή. Εκεί έγινε ψαλμωδία και η κατάλληλη παράκληση ως προς την εορτή. Μετά την παράκληση εκφωνήθηκε λόγος από τους κατοίκους του Ναυπλίου και της πόλης τους. Στην συνέχεια επέστρεψε πίσω στην πόλη του Ναυπλίου επευφημούμενος όμως καθ' όλη την διαδρομή από τον λαό όπου ήταν συγκεντρωμένος ενώ η πομπή του τον ακολουθούσε. Επίσης πίσω από τον Βασιλιά ακολουθούσε ο Αρχιερέας. Όταν μπήκαν στην πόλη τους χαιρέτησε η φρουρά της πόλης με κανονιοβολισμούς και με αυτόν τον τρόπο τελείωσε η τελετή και ο εορτασμός της επετείου εορτής των Αποβατηρίων.

Γύρω στις 4μμ δέχθηκε την επίσκεψη των Δημοτικών Συμβουλίων και το απόγευμα γύρω στις 9μμ προσήλθε στο χορό τον οποίο διοργάνωσαν οι πολίτες της πόλης. Τέλος την επόμενη ημέρα θα δώσει η πόλη ένα δημόσιο γεύμα ενώ το απόγευμα μπορεί να δοθεί ακόμη ένας ακόμη χορός προκειμένου να τιμηθούν τα Αποβατήρια⁵².

<<ΑΘΗΝΑ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1835 ημέρα Σάββατο Αριθμός 214-215 σελ. 6

ΕΛΛΑΣ ΝΑΥΠΛΙΑ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η Κοινότης κατάτινα επικυρωθείσαν και από του Σ. Βασιλέα πράξιν της να εορτάσει την 25 του τρέχοντος μηνός, καθ' ήν ο Βασιλεύς επάτησε το Ελληνικόν έδαφος εις τον αυτόν απόβαθμον, επροκάλεσε κατά την αυτήν πράξιν και τον ίδιον, διά να παρευρεθή εις την τελετήν.

Την προσκλητήριον ταύτης αναφοράν της Ναυπλίας διεύθυναν εις τας Αθήνας οι απεσταλμένοι της Κοινότητος Κ.Κ Ιωάννης Στρατηγόπουλος, Ιωάννης Βιζουλας και Κωνσταντίνος Μασκλαβάνης. Ο βασιλιάς εδέχθη την πρότασιν, αν και αυτό το ταξείδιον του ηθέλησαν να ραδιουργήσουν ως διεδόθη αλλά δεν εδυνήθησαν να καταωρθώσουν τίποτα.

Ο Βασιλεύς λοιπόν εκίνησεν από τας Αθήνας διά την Ναυπλίαν την Τρίτην την 21 του τρέχοντος. Την Πέμπτην το πρωί 24 του μηνός ο Νομάρχης μας τα μέλη του δημοτικού Συμβουλίου της Ναυπλίας και πολλοί άλλοι αξιωματικοί της φρουράς εκβήκαν εις προϋπάντησιν του Βασιλέως· ούτοι επροχώρησαν έως εις τας Μυκήνας, όπου ωσαύτως εντάμωσαν τον Έπαρχον του Άργους, τα μέλη του δημοτικού Συμβουλίου της αυτής πόλεως και πολλούς άλλους πολίτας Αργείους καθώς και το εις Άργος διατρίβον ιππικόν μ' όλους τους αξιωματικούς και ιππείς και λοιπούς και απ' εκεί προϋπάντησαν ούτοι τον Βασιλέα.

⁵² Εφ. Αθηνά, φ. 216 30 Ιανουαρίου, 1835

Η Πόλις της Ναυπλίας είχεν αδειάσει εις την ώσαν, καθήν ο Βασιλεύς επεριμένετο και όλος ο λαός και γυναίκες ευρίσκοντο έξω της πόλεως και επερίμενον να υποδεχθούν τον Βασιλέα των· Τα κοράσια του σχολείου συγροφευμένα με τα ορφανά και λοιπά μειράκια της Αλληλοδιδασκτικής σχολής λευκοφορούντα και με μύρτους εις τας χείρας απάντησαν τον Βασιλέα εδώθεν του αγροκηπίου όπου ψάλλοντα τον παρουσίασαν στέφανον με ζωηράς ανευφημίας του παρεστώτος λαού, του οποίου εδέχθη ευμενώς ευχαριστήσας αυτά προχωρούντος δε του Βασιλέως συνοδευμένου μετάς ανευφημίας του πλήθους· Εφθασαν έξω της πύλης της Πόλεως, όπου υπεδέχθη από τον Αρχιερέα και όλον τον Κλήρον την δημοτικήν αρχήν και λοιπούς μετά των οποίων και των άλλων εισήλθεν εις την πόλιν ανευφημούμενος, της οποίας το φρούριον τον χαιρέτησε με 101 κανονιαίς το δ' εσπέρας εφωτίσθη όλη η πόλις·

Το πρωί την ακόλουθον ημέραν την 25 ελειτούργησεν ο Αρχιερέυς εις την Καθέδραν τον άγιο Γεώργιον, ο Βασιλεύς ήλθεν εν καιρώ και ακροάσθη την Θεϊάν λειτουργίαν με μεγάλην κατάνυξιν· Μετά την απόλυσιν ο Άγιος Αργολίδος εξεφώνησε λογίδριον, εις το οποίον αν δεν έβρισκε τις όλην την τέχνην της ρητορικής γραμματικής και λοιπά εύρισκεν όμως ότι εξέθεσε ζωηρά την χαράν την οποία πρέπει να αισθάνονται οι Ναυπλιείς, ότι εις την πόλιν των επάτησε πρώτος ο Βασιλεύς· και τέλος πάντων ο Αρχιερέυς επέδειξε την δόξαν της πόλεως ήτις αφού διά της αλώσεως ενισχύθη ο αγών μας, η πόλις αύτη τον διετήσθη και μέχρι τέλους· Αυτή, επρόσθεσεν υποδέχθη εις τους κόλπους της όλα τας Ελληνικάς Κυβερνήσεις, αύτη τέλος υπεδέχθη και τον Βασιλέα των Ελλήνων εις το πρόσωπο του οποίου εστερεώθη η αυτονομία της Ελλάδος και ότι αυτή έλαβε πρώτη την τύχην να τον χαιρετήσῃ με τα πλέον ζωηρά της χαράς και των χρηστών ελπίδων αισθήματα κλ· Αλλ' εις το μέρος τούτο είδαμεν να χύσουν τινάς δάκρυα, ενθυμηθέντες βέβαια ότι η τόσον ένδοξος εις τον Ελληνικόν αγώνα πόλις, ήτις δη αυτά και αυτά τους εβούτιζον έως το λαιμόν εις τα χρέη κατέχοντες εις αυτήν κινδυνεύει μ' όλα ταύτα να ερημώσῃ μετ' ολίγον ως και η Ύδρα· αν δεν την επιβλέψῃ η Πρόνοια της Μεγαλειότητος ΤΟΥ· Σήμερον εις την Ελλάδα μόνη Ευρωπαϊκή πόλις·

Μετά την τελείωσιν του λόγου ο Βασιλεύς υπήγεν εις τα Βασίλεια, ο δε Αρχιερέυς ενδεδυμένος την αρχιερατικήν στολήν διευθύνθη εις του απόβαθμου, όπου κατόπι υπήγε και ο Βασιλεύς με πομπήν· Εκεί εψάλη κατάλληλος παράκλησις ως προς την εορτήν· Μετά την παράκλησιν εξεφώνησεν από μέρους των Ναυπλιέων λόγον Κ· Σ Παπαλεξόπουλος τούτου απήντησε ο Βασιλέως εξηγών τα υπέρ των Ναυπλιέων και της πόλεως αυτών· έπειτα επέστρεψεν· ωσαύτως με πομπήν ανευφημούμενος και κατόπιν τούτου ο Αρχιερέυς κλ εμβαίνων εις την πόλιν, τον χαιρέτησαν τα φρούρια και ούτως ετελείωσεν η τελετή·

Περί την 4 ΜΜ εδέχθη της επίσκεψιν του Δημοτικού συμβουλίου και το εσπέρας εις την 9 ώραν ήλθεν εις τον χορόν του οποίου του έδωκαν οι πολίται·

Αύριον του δίδει η πόλις και γεύμα δημοσίως και το εσπέρας ίσως και άλλον χορόν·

Υπεύθυνος Συντάκτης Εμ. Χ Μαντός⁵³>>.

Το επόμενο έτος το 1836 στις **25 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα **Διάφορες ειδήσεις** αποτυπώνεται ακόμη μία φορά ο εορτασμός των Αποβατηρίων στην Ελλάδα.

Η ετήσια εορτή της άφιξης και της απόβασης του Σεβαστού Βασιλέα τελέστηκε την Τετάρτη 25 Ιανουαρίου 1836. Επιπλέον την ίδια ημέρα ξεκίνησε η κατασκευή του Πανεπιστημίου. Η εορτή πραγματοποιήθηκε με μεγαλοπρέπεια ενώ 26 ρίψεις από τα κανόνια προανήγγειλαν την έναρξη της εορτής την προηγούμενη ημέρα το απόγευμα και άλλοι 75 πυροβολισμοί από τα κανόνια το πρωί της 25^{ης} Ιανουαρίου.

Μετά τις ρίψεις από τα κανόνια όπως συμβαίνει κάθε χρόνο ο Βασιλιάς Όθωνας κατευθύνθηκε στην εκκλησία προκειμένου να παρακολουθήσει την Θεία Λειτουργία. Φέτος όμως βρίσκεται στην Ελλάδα και ο πατέρας του ο Λουδοβίκος Α΄ Βασιλιάς της Βαυαρίας καθώς και οι Πρέσβεις των Μεγάλων Δυνάμεων και οι ανώτερες πολιτικές στρατιωτικές Αρχές. Μετά το τέλος της δοξολογίας ο Όθωνας Α΄ μαζί με τον πατέρα του Λουδοβίκο Α΄ κατευθύνθηκαν στο Παλάτι* όπου κατέφθασαν γύρω στις 10 πμ μέσω στρατιωτικής παράταξης και μουσικής, ενώ τους συνόδευε η πολιτική εξουσία. Στο παλάτι ο Αρχιερέας της πόλης ευλόγησε τα θεμέλια των ανακτόρων ενώ ο Γραμματέας του Βασιλικού οίκου εκφώνησε κατάλληλο λόγο ο οποίος ταίριαζε στην περίπτωση. Μετά το τέλος της τελετής παρουσιάστηκε μπροστά στον Βασιλιά ο αρχιτέκτονας Γέρτνερ ο οποίος πρόσφερε στον Όθωνα το σχέδιο των ανακτόρων με μία μεμβράνη όπου ήταν γραμμένος ο χρόνος της θεμελίωσης του. Η μεμβράνη ήταν τυλιγμένη μέσα σε μόλυβδο. Ο Όθωνας αφού την παρέλαβε την πρόσφερε στον Πατέρα του. Ο Λουδοβίκος πήρε τον μόλυβδο στα χέρια του και πλησίασε τον θεμέλιο λίθο εκεί είχαν ανοίξει επίτηδες μία τρύπα όπου ο Λουδοβίκος Α΄ τα τοποθέτησε. Στην συνέχεια προσφέρθηκαν στον Όθωνα από τον Γέρτνερ διάφορα χρυσά, ασημένια και χάλκινα νομίσματα από τα οποία κάποια εναπέθεσε ο ίδιος σε αυτή την ίδια την οπή που είχε προηγουμένως εναποθέσει ο πατέρας του την μεμβράνη ενώ άλλα πάλι τα έδωσε στον Λουδοβίκο Α΄ και τα εναπέθεσε στην οπή του θεμέλιου λίθου των ανακτόρων. Τέλος κοντά στην ίδια την οπή εναποθέτει και ένα μαλαγματένιο ρολόι. Μετά και από αυτά που εναπέθεσε η οπή κλείστηκε με τον ακόλουθο τρόπο. Ο Γέρτνερ έδωσε στον Βασιλιά ένα αργυρό μυστρί το οποίο επάνω του είχε πηλό. Αφού λοιπόν το παρέλαβε ο Όθων το έδωσε στον πατέρα του ο οποίος στην συνέχεια τοποθέτησε την λάσπη προκειμένου να κλείσει την τρύπα, ενώ το ίδιο έκανε και ο Όθωνας. Ο Γέρτνερ στην συνέχεια έδωσε μία αργυρή σφύρα στον Όθωνα ο οποίος αφού την πήρε στα χέρια του την έδωσε και πάλι στον Λουδοβίκο ο οποίος χτύπησε το πρώτο σφυριλάτισμα. Ο Όθωνας χτύπησε το

⁵³ Εφ. Αθηνά, φ. 216 30 Ιανουαρίου, 1835

δεύτερο έπειτα οι Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου, οι Γραμματείς κτλ έπαιρναν το σφυρί και χτυπούσε ο καθένας από ένα σφυρηλάτισμα. Την ίδια στιγμή οι επευφημίες του λαού από όλα τα μέρη αντηχούσαν ενώ οι πυροβολισμοί και οι ήχοι της μουσικής συμπλήρωναν το εορταστικό κλίμα. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή και οι Βασιλείς επέστρεψαν στο Παλάτι* όπου στην συνέχεια δέχθηκαν τους Πρέσβεις των Μεγάλων Δυνάμεων και στην συνέχεια όλες τις εξουσίες του τόπου κατά σειρά.

Το αξιοσημείωτο της εορτής του 1836 είναι το γεγονός ότι προκάλεσε μεγάλη εντύπωση και βαθιά συναισθήματα προξενήθηκαν σε όλους τους παρευρισκομένους όταν είδαν τον τρυφερό ασπασμό τον οποίο έδωσε ο Λουδοβίκος στον Όθωνα· την στιγμή που ο Όθων του παρέδωσε τα σχέδια των Ανακτόρων, έγγραφα, νομίσματα κτλ αλλά και μετά την εναπόθεση αυτών.

Τότε μάλιστα οι επευφημίες αυξήθηκαν κατά πολύ και η αγάπη του λαού απέναντι στον Βασιλιά τους τον Όθωνα αυξήθηκε κατά πολύ⁵⁴.

Στο Φύλλο της 25 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Σάββατο στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις οι οποίες διαχωρίζονται από τα εσωτερικά με μία γραμμή αναφέρεται ο εορτασμός των Αποβατηρίων. Πιο συγκεκριμένα γράφει ο συντάκτης ότι:

<<Σήμερον ετελέσθη Τετάρτη ενιαύσιος εορτή της άφιξης και αποβάσεως του Σ. Βασιλέως μας εις την Ελλάδα ετέθη δε και ο πρώτος των Βασιλείων λίθος. Η εορτή έγινε μεγαλοπρεπής, την προανείγγειλαν 26 πυροβολισμοί κανονίων χθές το εσπέρας και την εκοίνωσαν 75 άλλοι πυροβολισμοί κανονίων το πρωί.

Μετά την Θείαν Λειτουργίαν, όπου παρευρέθη και ο Σ. Βασιλεύς μας μετά του Πατρός του Μεγαλειωτάτου Βασιλέως της Βαυαρίας των Πρέσβεων των φιλικών Δυνάμεων και όλων των ανωτέρων πολιτικών και στρατιωτικών Αρχών, οι Βασιλείς υπήγαν εις τα Βασίλεια, εκείθεν δε περί την δεκάτην ώραν διά στρατιωτικής παρατάξεως και Μουσικής, συνοδευμένοι και από της πολιτικής Αρχής ήλθον εις τον διορισθέντα διά τους περιεστώτας. Εκεί ο άγιος Αττικής ευλόγησε τον θεμέλιον λίθον, ο επί του Βασιλικού οίκου κτλ. Γραμματεύς εξεφώνησε κατάλληλον της περιστάσεως λόγον και μετά την τελείωσιν της τελετής παρουσιάσθη ο Αρχιτέκτων κύριος Γέρτνερ επρόσφερε προς τον Βασιλέα το σχέδιον του Παλατίου με μίαν μεμβράνην, όπου ήτο γραμμένος ο χρόνος της θεμελίωσης του λ. αυτά τυλιγμένα εις μόλυβδον παρέλαβεν ο Βασιλεύς μας και τα επρόσφερεν εις τον Σ. Πατέρα του, ος τις πλησιάσας εις το θεμέλιον λίθον τα εναπέθεσεν εν τη οποίαν επίτηδες είχαν εις αυτόν ανοίξει οπήν, ακολούθησεν επροσφέρθησαν από του ιδίου αρχιτέκτονα διάφορα νομίσματα χρυσά ασημένια και χάλκινα από τα οποία άλλα επρόσφερεν εις τον Σεβαστόν Πατέρα του και εναπέθεσεν εις αυτήν την ιδίαν οπήν, άλλη εναπέθεσας ο ίδιος κοντά εις αυτή εναπετέθη και εν ωρολόγιον μαλαγματένιον κτλ και εκλείσθη η οπή. Επομένως προσφέρων και ο

⁵⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 306, 25 Ιανουαρίου, 1836

αρχιτέκτων εις τον Βασιλέα αργυρούν μυστήριον έχων πηλόν το παρέλαβεν ο Βασιλεύς μας και το επρόσφερεν εις τον Πατέρα του, όστις έβαλεν τον πηλόν επάνωθεν του σκεπάσματος, το αυτό έκαμε και ο ίδιος ο Βασιλεύς μας, επρόσφερεν έπειτα ο αρχιτέκτων σφυράν αργυράν εις τον Βασιλέα μας και ούτος την έλαβε και πάλιν την επρόσφερεν εις τον Πατέρα του και εκτύπησε το πρώτον σφυριλάτισμα, ο Βασιλεύς μας εκτύπησε το δεύτερον έπειτα οι Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου οι Γραμματείς και λ. ελάμβανον το σφύρον και εκτυπούσε καθείς εν σφυριλάτισμα και ούτω με ανευφημίας αντηχούσας από όλα τα μέρη και πυροβολισμούς, ηχούσης της μουσικής παντού, ετελείωσεν η εορτή και οι Βασιλείς επέστρεψαν εις το Παλάτιον, όπου εδέχθησαν τους πρέσβεις των φιλικών Δυνάμεων και όλης την Αρχής κατά τάξιν.

Είναι αδύνατο όμως να περιγράψωμεν οποίαν συναίσθησιν επροξένησεν εις όλους τους θεατές ο τρυφερός ασπασμός του οποίου ο Σεβαστός του Βασιλέως μας Πατήρ έδωκε προς τον Υιό του, οπόταν κατά πρώτον επήρε να εναποθέση τα διαληφθέντα σχέδια, έγγραφα, νομίσματα και λ. και μετά την έναπόθεση αυτών· Τότε μάλιστα η βοή των ανευφημιών έγινε με την μεγαλητέραν θερμότητα και κατάνυξιν των ανευφυνούντων⁵⁵>>.

Κατά το έτος 1837 ο εορτασμός της Απόβασης του Όθωνα στο Ναύπλιο δεν πραγματοποιήθηκε διότι ο Όθων έλειπε για ταξίδι στην Βαυαρία με σκοπό να βρει πριγκίπισσα για να την παντρευτεί. Ο Όθων θα επιστρέψει στην Ελλάδα στις 3 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη. Η εκ νέου Απόβαση μαζί με την βασίλισσα θα εορτασθεί όμως το συγκεκριμένο θέμα θα αναλυθεί στο κεφάλαιο <<Η επέτειος εορτή της επανόδου του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα>>. Αυτό το οποίο μπορεί να αποτυπωθεί για το έτος 1837 είναι ένα έγγραφο από το δημοτικό Συμβούλιο των Αθηνών ή καλύτερα μία επιστολή η οποία απευθύνεται στον Όθωνα όπου ουσιαστικά στο φύλλο της **27 Ιανουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη** δίνεται η εικόνα την οποία είχαν για τον Όθωνα τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου και κατ' επέκταση μία μεγάλη μερίδα κατοίκων της Αθήνας και δίχως να υιοθετήσουμε ότι αυτό συνεπάγεται ότι είναι αληθές διότι μπορεί κατά μεγάλη περίπτωση να αποτυπώνει μόνο τις απόψεις του συντάκτη της Αθηνάς ο οποίος θέλει να περάσει στοχευμένα μηνύματα τα οποία να τα περνάει μέσω της κατασκευασμένης εικόνας την οποία έχει δημιουργήσει η ίδια και την οποία να γράφει ότι την είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα.

Στην ενότητα **Εσωτερικά** υπάρχει μία αναφορά του δημοτικού Συμβουλίου των Αθηνών στην οποία αποτυπώνεται η εικόνα που έχουν για τον Όθωνα,

<<Βασιλιά

Η απουσία σου ήταν για τους δημότες των Αθηνών, είναι ότι για τα φυτά ο βαρύς χειμώνας, ο οποίος τα γυμνώνει από τα άνθη και τα φύλλα και καταστρέφει ολοκληρωτικά την γονιμότητά τους. Μας είχες

⁵⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 417, 27 Ιανουαρίου, 1837

εγκαταλείπει ορφανούς όμως μόλις ανέβεις στον Θρόνο όλα θα αλλάζουν. Επανήλθες πράος και σωτήριος για να μας παρηγορήσεις, ήρθες συνοδευόμενος με την σεβαστή Βασίλισσά μας. Φέρνεις λοιπόν στην πατρίδα μας νέες προσδοκίες δόξας και ευδαιμονίας. Ευλογημένος λοιπόν ο ερχομός σου εν ονόματι του κυρίου και μακάριοι και τρισμακάριοι εμείς που θα δούμε οι οφθαλμοί μας την σωτηρία με την ποθητή επάνοδό σου.

Η αφοσίωση που υπάρχει στον θρόνο σου από τους συνδημότες Βασιλιά είναι απεριόριστος. Και είναι μεγάλη η πεποίθησή μας ότι επί της Βασιλείας σου η Αθήνα αλλά και παντού στην Ελλάδα θέλουν να ανέβουν στην περιωπή της δόξας και των ευτυχιών, στην οποία η Θεία Πρόνοια σε προόρισε να την ανυψώσεις.

Βασιλιά αυτοί οι οποίοι συγκροτούν το Δημοτικό Συμβούλιο των Αθηνών εκφράζουν την ειλικρινή χαρά τους για την επάνοδό σου, στην πατρίδα σου, αλλά και στην δικιά μας πατρίδα. Δεν μπορεί μπροστά σε μία τέτοια ευκαιρία να κρυφτούν η θλίψη και η ανία της ψυχής μας οι οποίες μας δοκίμασαν στο διάστημα της απουσίας σου. Και πιο μπροστά ακόμη, και να μην πούμε παράπονα των καρδιών μας.

Κατά την περίοδο της ανηλικιότητας σου και υστερότερα, οι διοικητές της Ελλάδας, οι ξένοι κατεβάρυναν τον λαό Σου με υπέρογκους φόρους και με ακατάλληλα στον χαρακτήρα σου και την ευφυΐα σου του Ελληνικού λαού διοικητικά μέτρα τα οποία πιστεύουμε ότι τους ενέπνευσε μάλλον η άγνοια των Ελληνικών πραγμάτων ή η απιστία προς τον θρόνο σου.

Ο δήμος των Αθηναίων Βασιλιά ελπίζει ότι στο εξής οι Σύμβουλοί σου θα είναι Έλληνες και αυτοί θα είναι γύρω από τον Θρόνο Σου και όχι οι Βαυαροί οι οποίοι επιθυμούμε να απομακρυνθούν για πάντα. Μεταξύ των συμφορών και των αγώνων της ανεξαρτησίας μας των οποίων συμμετέχει και ο Δήμος των Αθηναίων, αναπτερονόταν το ηθικό μας από νόμους θεμελιώδεις τους οποίους ψήφισε η τότε Εθνική Συνέλευση και οι οποίοι μας συνένωσαν ως Έθνος και μας κράτησαν απέναντι στον εχθρό. Αυτούς τους θεμελιώδεις νόμους ελπίζουμε ότι επί των ημερών σου να δούμε, μέσω των δυνατών συνδρομή και προστασίας σου πάλι συστημένους, τελειοποιημένους και άξιους για όλους εμάς τους απογόνους του Σόλωνος και εσύ κληρονόμους της σοφίας σου

Ο μεγαλειότατος πατέρας Σου, ως κηδεμόνας σου αισθάνθηκε την ανάγκη τέτοιων θεμελίων, υποσχέθηκε την συγκρότηση Εθνικής Συνέλευσης, η οποία σκοπό έχει την δημιουργία Συντάγματος και οι τρεις Μ. Δυνάμεις ανήγγειλαν στον Ελληνικό λαό την ανύψωσή σου στον Θρόνο της Ελλάδας. Κήρυξαν το Σύνταγμα ως μέσο συνενώσεως μεταξύ του Θρόνου και του Ελληνικού Λαού, αλλά χωρίς αιτία οι προσδοκίες μας μετατέθηκαν και οι υποσχέσεις των τριών Δυνάμεων και του πατέρα σου δεν ευδοκίμησαν.

Βασιλιά η αφοσίωσή του Ελληνικού Έθνους, στον Θρόνο σου είναι απεριόριστη από την στιγμή που πάτησες σε ελληνικό έδαφος, αλλά η Σύσταση Συντάγματος θα φέρει την πιο στερεή παγίωση του Θρόνου

Σου, και οι Υπήκοοί Σου δεσμεύονται προς τον Θρόνο με συνταγματικούς δεσμούς, θέλουν να ευλογήσει αιωνίως το όνομά του Όθωνος. Αυτές είναι Βασιλιά οι ευχές τις οποίες εν ονόματι του Δήμου των Αθηναίων υποβάλαμε με σεβασμό στον Βασιλικό σου Θρόνο Αθήνα 5 Ιανουαρίου 1837 (υπογραφές των μελών του Δ.Μ⁵⁶)

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο συγκεκριμένο φύλλο θέλοντας να αποδώσει την εικόνα του Όθωνα δηλ να δείξει πως τον έβλεπαν οι κάτοικοι των Αθηνών αποφασίζει να δημοσιεύσει ένα κείμενο του Δημοτικού Συμβουλίου των Αθηνών το οποίο απευθύνεται προς τον ίδιο τον Όθωνα.

Στο συγκεκριμένο κείμενο διατυπώνονται κάποια αιτήματα τα οποία δεν μας είναι άγνωστα. Στην ουσία μέσω του Δημοτικού συμβουλίου αναδιατυπώνονται τα αιτήματα της ίδιας της Αθηνάς προς τον Όθωνα και έχουν να κάνουν ως εξής:

- α) απομάκρυνση όλων των ξένων
- β) Σύγκληση Εθνικής Συνέλευσης από τους αντιπροσώπους του Έθνους.
- γ) παγίωση του θρόνου του Όθωνα
- δ) Παραχώρηση Συντάγματος

Μέσα από το εν λόγω κείμενο αναφέρεται και η εικόνα που είχαν οι Αθηναίοι για τον ίδιο τον Όθωνα για τους Βαυαρούς και την εξουσία τους. Θεωρούν λοιπόν ότι η παραχώρηση Συντάγματος και η απόφαση συμμετοχής τους στην διακυβέρνηση της χώρας θα τους οδηγούσε στην ευδαιμονία. Όσον αφορά την εικόνα του Όθωνα καταλαβαίνουμε ότι τον αγαπούν, τον σέβονται και θέλουν να στερεωθεί όσο καλύτερα μπορεί ο Θρόνος του στην Ελλάδα μέσω του Συντάγματος έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένας αδιάρρηκτος δεσμός ανάμεσα στον ίδιο και τον Λαό του, δεσμός ο οποίος θα τους οδηγήσει στην ευδαιμονία .

Κατά το έτος 1838 η εορτή των Αποβατηρίων πραγματοποιήθηκε όπως γινόταν παλαιότερα όμως η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να μην παραθέσει το τελετουργικό της εορτής. Το μόνο το οποίο καταφέρνουμε να μάθουμε είναι από το φύλλο της **Τετάρτης 19 Ιανουαρίου 1838** όπου στην ενότητα **Διάφορα** μας αναφέρει ότι το ερχόμενο Σάββατο θα αναχωρήσει ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία από την πόλη των Αθηνών και θα κατευθυνθεί στο Ναύπλιο. Εκεί θα παρευρεθεί στην εορτή της 25 Ιανουαρίου και συγκεκριμένα στην αποβάθρα στο σημείο δηλ της Απόβασης όπου πάτησε πρώτος το πόδι του ο Όθωνας στην Ελληνική γη για πρώτη φορά. Τα Αποβατήρια εορτάζονται κάθε χρόνο με μεγάλη πομπή από τους κατοίκους του Ναυπλίου. Μετά το τέλος της εορτής ο Βασιλιάς μαζί με την

⁵⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 404, 27 Ιανουαρίου, 1837

Βασίλισσα θα κατευθυνθούν με προορισμό την Ύδρα ενώ στην συνέχεια θα επισκεφθούν και άλλα μέρη της Ελλάδας⁵⁷.

<<ΔΙΑΦΟΡΑ

Το ερχόμενο σάββατον αναχωρεί ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης από την πόλιν μας και υπάγουν εις Ναύπλιον όπου θέλουν παρευρεθή εις την εορτήν της 25 Ιανουαρίου εις τον απόβαθμον της πρώτης αποβάσεώς του εορταζομένης κατ' έτος με μεγάλην πομπήν από τους Ναυπλιείς. Μετά ταύτα ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα θέλουν υπάγει εις Ύδραν πιθανόν δε και εις άλλα μέρη της Ελλάδος⁵⁸>>.

Στα 1839 στο φύλλο της **25 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά όπως ακριβώς έγινε και το 1838 επιλέγει να μην παραθέσει τα τεκταινόμενα της ετήσιας εορτής των Αποβατηρίων. Περιορίζεται μόνο μέσα σε τρεις σειρές να αναφέρει στην ενότητα Εσωτερικά Διάφορα ότι σήμερα είναι η επέτειος εορτή της άφιξης του Όθωνα στην Ελλάδα και της Απόβασης του στην πόλη του Ναυπλίου την συγκεκριμένη χρονιά με τις ρίψεις από τα κανόνια, την δοξολογία στην εκκλησία και την φωταγώγηση της πόλης⁵⁹. Δεν γνωρίζουμε για ποιον λόγο ή σε τι σκοπιμότητες αποσκοπεί ο περιορισμός και η απόκρυψη μίας εορτής η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους Έλληνες και η οποία ταυτόχρονα καθιερώνει και θεσπίζει τον ίδιο τον Θρόνο του Όθωνα. Μήπως κρύβονται οι Βαυαροί πίσω από αυτήν την απόκρυψη της εορτής στον Τύπο τα τελευταία δύο χρόνια; Είναι ένα ερώτημα το οποίο θα απαντηθεί συνολικά μέσα από την γενικότερη εικόνα την οποία έχουμε για τους Βαυαρούς τις ραδιουργίες και δολοπλοκίες τους, αλλά δεν μπορεί να απαντηθεί μεμονωμένα λόγω έλλειψης στοιχείων⁶⁰.

ΑΙΩΝ ΑΠΟΒΑΤΗΡΙΑ

Η δεύτερη εφημερίδα από την οποία θα αντλήσουμε το υλικό μας προκειμένου να ρίξουμε φώς σε μία περίοδο η οποία είναι ισχνή βιβλιογραφικά και τα θέματα τους αναφέρονται όπως αυτό της αποτύπωσης του Βασιλιά Όθωνα στον Τύπο της Εποχής είναι η εφημερίδα του Αιώνα. Η εφημερίδα του Αιώνα η οποία εκδόθηκε για πρώτη φορά τον Αύγουστο του 1838 δεν περιορίζεται μόνο στην

⁵⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 501, 19 Ιανουαρίου, 1838

⁵⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 501, 19 Ιανουαρίου, 1838

⁵⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 587, 25 Ιανουαρίου, 1839

⁶⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 587, 25 Ιανουαρίου, 1839

αποτύπωση του Βασιλιά μέσα στο τελετουργικό της εορτής όπως ήταν αυτό του εορτασμού των Αποβατηρίων αλλά και σε πολλά άλλα θέματα. Επειδή μελετούμε μόνο την Απόλυτη Μοναρχία η αφήγησή μας από την συγκεκριμένη εφημερίδα θα καλύψει το χρονικό εύρος από το έτος 1833 έως και το έτος 1843.

Πιο αναλυτικά στο φύλο της **22 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή** η εφημερίδα του Αιώνα παραθέτει ότι πλησιάζει η επέτειος εορτή της Άφιξης του Όθωνα στην Ελλάδα η οποία εορτάζεται κατά την 25^η Ιανουαρίου και κατά την οποία δημιουργήθηκαν ήδη από το 1833 ψεύτικες ελπίδες περί αποκατάστασης και ευημερίας όλων ανεξαιρέτως των Ελλήνων. Ενισχυτικά η αγαθοεργία του Βασιλιά ήταν εμφανής σε όλους τους παραμελημένους Στρατιωτικούς γι' αυτό τον λόγο ο συντάκτης υποβάλλει μικρές παρατηρήσεις μπροστά στον Βασιλιά. Η εξουσία η οποία δοξάζει περισσότερο από όλες τον Βασιλιά είναι αυτή της Δικαιοσύνης.

Βλέπουμε ότι η εφημερίδα του Αιώνα έχει αντιληφθεί ότι οι ελπίδες όλων των Ελλήνων τις οποίες είχαν εναποθέσει στον Όθωνα ήδη έξι χρόνια από την άφιξη του δεν έχουν ευδοκιμήσει παρά μόνο μεμονωμένες αγαθοεργίες του ίδιου προς τους στρατιωτικούς έγιναν όμως δεν υπήρξε επίσημη κρατική φροντίδα περί αποκατάστασης και ανασυγκρότησης του Κράτους⁶¹.

<<Πλησιάζει η επέτειος εορτή της 25^{ης} Ιανουαρίου, κατά την οποία ανέτειλε, από του 1833 έτος φαιδραί οι περί αποκαταστάσεως, και της ευημερίας ελπίδες όλων ανεξαιρέτως των Ελλήνων. Συνήθως αποκαταστάθηκε αυτή πλέον επιθυμητή προς ένα έκαστον η Βασιλική αγαθοεργία, και σε αυτή επιστηριζόμενοι εκπληρούμαι νέο υπέρ των παραμελημένων Στρατιωτικών χρέος, υποβάλλοντας τις λίγες παρατηρήσεις μας ενώπιον του Βασιλέως, του οποίου δοξάζει υπέρ παν άλλη μόνη η δικαιοσύνη⁶²>>.

Επιπλέον σε αυτές τις αγαθοεργίες του Βασιλιά αναφέρεται ο συντάκτης του Αιώνα στην ενότητα Διάφορα όπου μας αναφέρει μία μετατροπή ποινής την οποία κάνει ο ίδιος με δική του παρέμβαση σε κάποιον Παρασκευά Γιανοπούλου πιθανόν πρώην Αγωνιστή του 21' όπου μετατρέπει την θανατική ποινή σε δεκαετή κάθειρξη.

Διάφορα: Η Α. Μ μετέβαλεν σε 10 έτη από θανατική ποινή η οποία είχε επιβληθεί από το έκτακτο στρατοδικείο στον Παρασκευά Γιανοπούλου⁶³>>.

⁶¹ Εφ. Αιώνα, φ. 34, 22 Ιανουαρίου, 1839

⁶² Εφ. Αιώνα, φ. 34, 22 Ιανουαρίου, 1839

⁶³ Εφ. Αιώνα, φ. 34, 22 Ιανουαρίου, 1839

Στο επόμενο φύλλο αυτό της **25 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα διάφορα ο συντάκτης μας αναφέρει ότι την 25 Ιανουαρίου κατά την οποία εορτάζεται μέσω τέλεσης επίσημης εορτής η Άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα αυτή πραγματοποιήθηκε κανονικά. Ο Όθων μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία προσήλθαν στην Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου για την καθιερωμένη δοξολογία ενώ στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε στρατιωτική πομπή λόγω της επισημότητας της ημέρας⁶⁴. Αναλυτική περιγραφή της τελετουργίας της εορτής δεν παρατίθεται σε αυτό το φύλλο αλλά όπως θα δούμε στην συνέχεια στο επόμενο φύλλο..

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Την 15 Ιανουαρίου, κατά την οποία πανηγυρίζει επέτειο εορτή της εις την Εκκλησία, αίσιας αφίξεως της Α. Μ έγιναν οι συνήθεις Εκκλησιαστική τελετή και η Στρατιωτική πομπή, ανάλογα με του επισήμου της ημέρας⁶⁵>>.

Στο φύλλο της **1 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ** περιγράφεται αναλυτικά ο εορτασμός των Αποβατηρίων ο οποίος πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι:

<<Μας γράφουσιν εκ Ναυπλίας τη 26 Ιανουαρίου. Η χθεσινή Εορτή έγινε λαμπρά εις τον Ναόν του Αγίου Γεωργίου ετελέσθη η δοξολογία, κατά την οποία έψαλλον ύμνους οι παίδες των δύο Δημοτικών Σχολείων και τα κοράσια. Ο Επίσκοπος Αργολίδος εξεφώνησε κατάλληλον Λόγον. Εις την Εκκλησίαν ήσαν όλαι αι Στρατιωτικάί, πολιτικάί και Δικαστικάί Αρχαί, και αι συντεχνίαί με τας σημαίας των. Μετά την τελετήν η Παράταξις εις τους αποβάθμους όπου ήτον ο Ανδριάς με εν τόζον, φέρον εις τα 4 γωνίες τέσσαρας εθνικάς σημαίας.

Εις τα αποβατήρια έγινε σύντομος δοξολογία, και μετ' αυτήν έψαλλον ύμνον τα κοράσια του Δημοτικού Σχολείου. Εξεφώνησαν άπαντες το Ζήτω ο Βασιλεύς! Το εσπέρας έγινε φωτοχυσία καθ' όλην την πόλιν, και εις την πλατείαν του Όθωνος. Εμπρόσθεν το παλάτιον ή το τόζον και δύο πυραμίδες, φέρονται εις τας 4 γωνίας Εθνικάς Σημαίας, και ετέρας επιγραφής. Υποκάτω του τόζου εσήμαναν η

⁶⁴ Εφ. Αιώνα, φ. 35, 25 Ιανουαρίου, 1839

⁶⁵ Εφ. Αιώνα, φ. 35, 25 Ιανουαρίου, 1839

μουσική. Τέλος πάντων η επέτειος αυτή τελετή εορτάσθη μεγαλοπρεπώς και με όλην την λαμπρότητα από τους πιστούς υπηκόους Ναυπλιείς του Πολυσεβάστου Βασιλέως μας⁶⁶>>.

Ερμηνεύοντας τα γραφόμενα της εφημερίδας καταλαβαίνουμε ότι η επέτειος εορτή στο Ναύπλιο πραγματοποιήθηκε με επιτυχία καθώς ήταν ιδιαίτερα λαμπρή. Η καθιερωμένη δοξολογία στον Ναό Του Αγίου Γεωργίου έγινε κανονικά ενώ ύμνους έψαλαν και τα παιδιά. Αυτό το οποίο δημιουργείται ως ερώτημα είναι, αυτές οι αντιδράσεις πέρα από το τελετουργικό της εορτής εάν είναι αυθόρμητες εάν δηλαδή τα παιδιά πήγαν αυθόρμητα στην Εκκλησία προκειμένου να ψάλουν προς τιμήν του Όθωνα ή υποκινούνταν από τους Βαυαρούς; Είναι μία κατασκευασμένη εικόνα την οποία θέλουν να παρουσιάσουν οι Βαυαροί ότι ο λαός του Ναυπλίου υποδέχεται τον Βασιλιά με θέρμη και επευφημίες ή είναι τα πραγματικά αισθήματα ενός λαού ο οποίος βλέπει στον Όθωνα την ελπίδα και την ευημερία; Διότι αυτή η τελετουργία η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο και η οποία όπως βλέπουμε δεν αλλάζει σχεδόν καθόλου ως προς την ουσία του μας βάζει σε υποψίες καθώς μπορεί να είναι μία κατασκευασμένη εικόνα την οποία θέλουν να παρουσιάσουν οι Βαυαροί ότι δηλ ο λαός του Ναυπλίου υποδέχεται τον Βασιλιά με θέρμη και επευφημίες ή είναι πραγματικά αισθήματα ενός λαού ο οποίος βλέπει στον Όθωνα την ελπίδα και την ευημερία; Διότι αυτή η τελετουργία η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο και η οποία όπως βλέπουμε δεν αλλάζει σχεδόν καθόλου ως προς την ουσία του μας βάζει σε σκέψεις καθώς μπορεί να είναι κατασκευασμένη από τους ίδιους τους Βαυαρούς οι οποίοι στην συνέχεια, μέσω του Τύπου να παραθέτουν αυτό το εορταστικό κλίμα της εορτής στους αναγνώστες τους. Είναι ερωτήματα τα οποία δεν μπορούν να απαντηθούν στοχευμένα αλλά στο σύνολό της εικόνας η οποία αποδίδεται στον Τύπο για τον Όθωνα συγκριτικά με την πολιτική, οικονομική και κοινωνική κατάσταση η οποία επικρατεί εκείνη την εποχή στο Βασίλειο.

Στην συνέχεια ο Αρχιερέας θα εκφωνήσει κατάλληλο λόγο. Άρα η Εκκλησία ως παράγοντας πολιτικός βλέπουμε ότι ο ανώτερος Κλήρος να έχει πάρει το μέρος του Όθωνα και των Βαυαρών εφόσον ο ίδιος συμμετέχει στον εορτασμό αυτής. Επιπρόσθετα μας παρατίθεται ότι στην Εκκλησία βρίσκονται όλες οι Στρατιωτικές, πολιτικές και Δικαστικές Αρχές με τις συντεχνίες και τις σημαίες τους. Άρα όλες οι εξουσίες της τοπικής περιοχής του Ναυπλίου είναι εκεί προκειμένου να γιορτάσουν μαζί με τον Βασιλιά τους την επέτειο εορτή της Άφιξης του στην Ελλάδα. Μετά το τέλος της δοξολογίας κατευθύνθηκαν όλοι σε παράταξη στο σημείο από όπου έγινε η Απόβαση του Όθωνα, εκεί είχε στηθεί ένας Ανδριάντας του ίδιου ο οποίος είχε στις τέσσερις πλευρές του έξι ελληνικές σημαίες. Καθαρά συμβολική εικόνα που αποτυπώνει την βαθιά επιθυμία των Ελλήνων να αναγνωρίσουν τον Όθωνα ως Έλληνα Βασιλιά και όχι ως Βαυαρό. Οι σημαίες οι οποίες τοποθετήθηκαν στον Ανδριάντα του Όθωνα

⁶⁶ Εφ. Αιώνια, φ. 37, 1 Φεβρουαρίου, 1839

συμβολίζουν ακριβώς αυτό το στοιχείο συγχώνευσης του Θεσμού της Βασιλείας με την Εθνική ταυτότητα η οποία υποδηλώνεται μέσω συμβολισμών. Ο Όθωνας ήδη από το 1837 όταν επανήλθε στην Ελλάδα αποδέχτηκε την Ελληνικότητά του φορώντας την παραδοσιακή ενδυμασία των ελλήνων την φουστανέλα, απλά τώρα το ίδιο θέλουν να υποδηλώσουν εκ νέου και οι κάτοικοι του Ναυπλίου. Εκεί στο σημείο όπου πραγματοποιήθηκε η Απόβαση το 1833 έγινε δοξολογία ενώ μετά το τέλος αυτής έψαλαν ύμνο τα κορίτσια του Δημοτικού Σχολείου. Μετά το τέλος του ύμνου όλοι φώναξαν δυνατά Ζήτω ο Βασιλιάς! Το απόγευμα έγινε φωταγώγηση της πόλης σε ολόκληρη την πόλη και στην πλατεία του Όθωνος. Άλλο ένα στοιχείο το οποίο αναφέρεται και το οποίο δεν το γνωρίζαμε είναι ότι η πλατεία στο Ναύπλιο έδωσε το όνομά της στον Βασιλιά Όθωνα προκειμένου να τον τιμήσει. Όσον αφορά την διακόσμηση της πόλης, μπροστά από το παλάτι υπήρχε ένα τόξο και δύο πυραμίδες, εκεί τοποθετήθηκαν στις γωνίες 4 σημαίες και κάποιες επιγραφές. Ενώ από κάτω από το τόξο ξεκινούσε η μουσική. Τέλος αυτό το οποίο συμπεραίνουμε είναι ότι η γιορτή τελέστηκε με μεγαλοπρέπεια και με ολόκληρη την λαμπρότητα η οποία αρμόζει στον Βασιλιά Όθωνα. Οι πιστοί υπήκοοι κάτοικοι του Ναυπλίου τίμησαν τον Βασιλιά Όθωνα όπως ακριβώς αρμόζε στον πρώτο Βασιλιά της Ελλάδας η άφιξη του οποίου έφερε χαρά και ελπίδες σε όλους τους Έλληνες, γι' αυτό τον λόγο η θέσπιση του εορτασμού της επετείου Απόβασης του στην Ελλάδα εξακολουθεί να εορτάζεται με την δέουσα μεγαλοπρέπεια στο έτος 1839.

Στο επόμενο φύλλο αυτό της **5^{ης} Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή** γίνεται αναφορά του εορτασμού των Αποβατηρίων στο νησί της Ζακύνθου πιο συγκεκριμένα ο συντάκτης μας αναφέρει ότι;

<<Η Εθνική Εορτή της εις την Ελλάδα αφίξεως της Α.Μ του Βασιλέως μας επανηγυρίσθη και εις την νήσον της Ζακύνθου παρά του Ελληνικού Προξένου Κυρίου Κ. Κανελετίου με μεγίστην επισημότητα και αξιοπρέπειαν.

Από πρωΐας ο Υποπρόξενος συνωδευμένος αφ' όλους εν γένει τους υπαλλήλους του προξενικού καταστήματος και από πολλούς άλλους σημαντικούς Έλληνας και πολίτας, μετέβη εις Θείον Ναόν των Αγίων Πάντων, εις τον οποίον, τελεσθείσης της Θείας Μυσταγωγίας προσφέρθησαν ικετήριοι ευχαί προς τον Υψιστον υπέρ της μακροβιότητας και στερεώσεως των Α.Α ΜΜ. Μετά την αποπεράτωσιν της Λειτουργίας ο Υποπρόξενος εδέχθη κατά την τάξιν τας επισκέψεις των προξένων των Δυνάμεων, και πολλών άλλων την νύκτα έδωσε κατάλληλον διασκέδιασιν, η οποία συνοδευομένη με ανευφημήσεις υπέρ των Α.Α Μ.Μ του Βασιλέα και της Βασίλισσας διήρκεσε μέχρι του μεσονυκτίου. Το κατάστημα ήτον έξωθεν και έσωθεν αξιοπρεπώς εστολισμένον και πεφωτισμένον⁶⁷>>.

⁶⁷ Εφ. Αιώνια, φ. 38, 5 Φεβρουαρίου, 1839

Αξιοσημείωτο αποτελεί το γεγονός ότι η εορτή των Αποβατηρίων γιορτάστηκε και έξω από το Ελληνικό Βασίλειο. Μέχρι τώρα έχουμε δει αυτό να συμβαίνει με την εορτή της 25^η Μαρτίου η οποία γιορτάστηκε στο Λονδίνο και αποτυπώθηκε σε φύλλο της εφημερίδας το οποίο εκδόθηκε στα μέσα Μαΐου. Όμως τώρα βλέπουμε ότι και η εορτή των Αποβατηρίων η οποία είναι Εθνική Εορτή και στην οποία γιορτάζεται η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα να γιορτάζεται στο νησί της Ζακύνθου με την παρουσία του Ελληνικού Προξένου Κανελετίου εν μέσω μεγάλης επισημότητας και αξιοπρέπειας.

Ήδη από νωρίς το πρωί ο Υποπρόξενος συνοδευόμενος από όλους τους υπαλλήλους του προξενικού καταστήματος αλλά και από πολλούς άλλους στρατιωτικούς Έλληνες πολίτες κατευθύνθηκε στο Ναό των Αγίων Πάντων στον οποίο τελέστηκε η Θεία Μυσταγωγία, προσφέρθηκαν ικετήριες ευχές προς τον Θεό υπέρ της μακροβιότητας και στερέωσης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας. Μετά το τέλος της Λειτουργίας ο Υποπρόξενος δέχτηκε κατά τάξη τις επισκέψεις του Προξένου των Μ. Δυνάμεων και πολλών άλλων χωρών. Αυτό ήταν το τελετουργικό το οποίο ακολουθήθηκε κατά την διάρκεια της ημέρας. Την νύχτα παραχώρησε την κατάλληλη διασκέδαση στους προσκεκλημένους με χορό ενώ ήταν κυρίως συνοδευόμενος με επευφημίες υπέρ του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας. Η γιορτή κράτησε μέχρι τα μεσάνυχτα ενώ το κτήριο στο οποίο πραγματοποιήθηκε η γιορτή ήταν κατάλληλα στολισμένο τόσο στο εξωτερικό του όσο και στο εσωτερικό του. Η φωταγώγηση του κτηρίου το οποίο σηματοδοτεί τον εορταστικό χαρακτήρα σε οποιαδήποτε εορτή δεν παραλήφθηκε⁶⁸.

Παρατηρούμε ότι η έλευση των πολιτών στο τελετουργικό της εορτής της Άφιξης του Όθωνα στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε εν μέσω ενθουσιασμού. Παρόλο που η Ζάκυνθος ανήκει στο Ενωμένο Κράτος των Ιονίων Νήσων το οποίο είναι κάτω από την προστασία των Άγγλων, οι κάτοικοι του παρόλο που ανήκουν σε άλλο Κράτος προσέρχονται για να γιορτάσουν την έλευση του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Οι Έλληνες κάτοικοι του νησιού διακατέχονται από την επιθυμία προσάρτησης του νεοσύστατο Βασίλειο της Ελλάδας γι' αυτό τον λόγο αποφασίζουν να παρευρεθούν στην εορτή του Προξένου του Βασιλείου της Ελλάδας στο νησί της Ζακύνθου. Φυσικά ο Έλληνας πρεσβευτής δημιουργεί ένα είδος προπαγάνδας προς τον Ελληνικό λαό ο οποίος ζει στο νησί της Ζακύνθου καθώς του υπενθυμίζει την Ελληνικότητα του και την χαρά την οποία πρέπει να έχουν οι ίδιοι με την έλευση του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα και κατ' επέκταση τον εορτασμό της Άφιξης αυτής. Η πολιτική των εκάστοτε εορτών δεν αποσκοπεί μόνο στο εσωτερικό του Βασιλείου της Ελλάδας αλλά επεκτείνεται στο εξωτερικό με σκοπό να κερδίσουν πολιτικά ωφέλει ενώ αξιώνουν αργότερα μία ενδεχόμενη προσάρτηση. Επιπρόσθετα η παρουσία των πρεσβευτών Δυνάμεων από πολλές χώρες σηματοδοτεί την αναγνώριση

⁶⁸ Εφ. Αιώνια, φ. 38, 5 Φεβρουαρίου, 1839

του Θρόνου του Όθωνα στον Ελληνικό Θρόνο και την επικυριαρχία αυτού και των Βαυαρών επάνω στους Έλληνες. Οι ξένες Δυνάμεις επιθυμούν τα πράγματα να μείνουν ως έχουν δίχως αλλαγές κάτι που θα επέφερε ένα Σύνταγμα ο εορτασμός της Άφιξης του Όθωνα στο Ναύπλιο και από τους εκπροσώπους των Μ. Δυνάμεων συμβολίζει την αναγνώριση όχι μόνο του Θρόνου του Όθωνα στο νεοσύστατο Βασίλειο αλλά και την Απόλυτη Μοναρχία ως τρόπο διακυβέρνησης.

Η Αθηνά στο έτος 1840 επιλέγει ακόμη μία φορά να μην παραθέσει τον εορτασμό της εορτής της Απόβασης του Όθωνα στο Ναύπλιο παρότι αυτός πραγματοποιήθηκε.

Στο φύλο της **24 Ιανουαρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** μαθαίνουμε ότι ο Βασιλιάς Όθωνας θα μεταβεί στο Ναύπλιο προκειμένου να παρευρεθεί στον εορτασμό ο οποίος γίνεται προς τιμήν της έλευσης του στην Ελλάδα και συγκεκριμένα της Απόβασής του το 1833 στην πόλη του Ναυπλίου. Πιο συγκεκριμένα μας αναφέρεται ότι:

Στην ενότητα διάφορες ειδήσεις θα γίνει περιγραφή ακόμη ενός ταξιδιού του Βασιλιά και της Βασίλισσας στα περίχωρα της Ελλάδας. Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αναχώρησαν εχθές το απόγευμα με το ατμόπλοιο, τον Όθωνα, προκειμένου να πάνε στο Ναύπλιο, όπου θα παρευρεθούν στην τελετή η οποία θα γίνει έξω από το Ναύπλιο. Η εορτή είναι η επέτειος ημέρα της άφιξης του Βασιλιά την 25^η Ιανουαρίου. Ο Βασιλιάς δεν θα λείπει περισσότερο από 2 ημέρες στο Ναύπλιο. Στην συνέχεια θέλει να μεταβεί στο Άργος, και μετά από την έλευση 8 ημερών θα επιστρέψει στον Θρόνο του⁶⁹.

<<ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης αναχώρησαν χθες το εσπέρας με το ατμόπλοιο, τον Όθωνα, και υπάγουν εις Ναυπλία όπου θέλουν παρευρεθεί εις την τελετή, την γενομένην εκτός της Ναυπλίας, κατά την επέτειον ημέραν της εις την Ελλάδα άφιξη του Βασιλέως, την 25^η Ιανουαρίου. Ο Βασιλιάς δεν θέλει διατρίψει πλειότερον από δύο ημέρας εις την Ναυπλίαν, θέλει υπάγει έως εις το Άργος, και πάλιν θέλει επιστρέψει, εντός οκτώ ημερών, εις την Καθέδραν⁷⁰>>.

Στο φύλλο της **24 Ιανουαρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** παρατίθεται ένα άρθρο στην εφημερίδα του Αιώνα το οποίο περιγράφει την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα ήδη από την στιγμή της Απόβασης του στην Ελλάδα.

Η 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ογδοον ήδη έτος διαδέχεται ευτυχώς την αξιομνημόνευτον εποχήν της αποβάσεως Σου εις την νέαν και αιώνιαν Πατρίδα Σου, την Ελλάδα. Υπάρχουσι βεβαίως ζωηραί εις την μνήμην Σουν η ειλικρινής

⁶⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 688, 24 Ιανουαρίου, 1840

⁷⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 688, 24 Ιανουαρίου, 1840

υποδοχή και ο εθνικός ενθουσιασμός κατά τας πρώτας στιγμάς της ελεύσεώς Σου. Διατέλει ούτως ακέραιος εις τας καρδίας όλων των πολιτών. Εις το πρόσωπόν Σου είδεν ο πολυπαθής Λαός το τέρμα των πολυχρόνιων δεινών του από την βαρβαρότητα, του πολέμου και την διχοστασίαν. Εις την Ελληνικήν και γεναίαν καρδίαν Σου εθεμελίωσε τας ιερώτερας ελπίδας της ευτυχούς αποκαταστάσεως του. Τοιούτος εβεβαίωσε πάντοτε την πλήρη προς τον Θρόνον Σου πίστιν αυτού απέναντι των μερικών εκείνων συμβεβηκότων, εις τα οποία έδωσε ύπαρξιν η πολιτική εν μέρει διαγωγή της επιτροπευούσης Αντιβασιλείας αφ' ενός, και αφ' ετέρου η ανοησία και η σκευωρία.

Η ανάβασις Σου επί του Θρόνου έδωσε νέαν επί των πραγμάτων φάσιν ειρηνικότεραν και μονιμωτέραν. Εκκαθαρίσας το Κράτος Σου ωσεπιπολύ από την παρουσίαν των ξένων καταβολών το αφανιστικόν τέρας του καταδιωκτικού πνεύματος, δικαίωσε κατά μέγα μέρος τους αγωνιστάς της ανεξαρτησίας, επεσφράγισας το λαμπρότερον όλων χαρακτήρα της εγκαρδίου συνοικειώσεως Σου μετά του Έθνους. Ευτυχής ο Βασιλεύς, απολαμβάνων ειλικρινή την αγάπην και την εμπιστοσύνην του Λαού του· ευτυχέστερον το Έθνος, ως κυβερνώμενον από Μονάρχην ηθικόν, προστάτην πιστόν της Ιεράς Θρησκείας του, ανένδοτον εις τας συκοφαντίας και την ραδιουργίαν, πρόθυμον περί τα καλά και έτοιμον να προάξει το μέλλον αυτού διά της βελτιώσεως των νόμων, της ενισχύσεως των φώτων, του εμπορίου, της καλλιέργειας, και της ειρηνικής εισαγωγής του θεμελιώδους θεσμού εις μόνην την θέλησίν Σου απόκειται Βασιλεύ! Να καταστρέψης την σπαράτουσαν το εσωτερικόν πολυκέφαλον ύδραν του φατριασμού και των πολιτικών παθών. Δείγμα τρανώτατον και ιστορικόν έδωσας και εσχάτως της τοιαύτης της ευγενούς διαθέσεώς Σου και της ωρίμου φρονήσεως Σου· αλλά δείξον προσέτι, ότι η δολοπλοκία, η συκοφαντία και η επίβουλος σκευωρία, δεν θέλουσι πλέον υψώνει ατιμωρητί την κεφαλήν αυτών εις το Κράτος Σου, έχον υπέρ πάν άλλο ανάγκην ειρήνης και πίεσεως δημοσίου. Κατορθώσας τούτο; Κατώρθωσας το πάν και ως προς την στερέωσιν του Θρόνου Σου και ως προς την ειρήνην του Κράτους Σου.

Πίστευσον, Βασιλεύ! Εις πολίτην και δημοσιογράφον, εξηγούμενον μ' όλην την πίστιν, και μεμακρυσμένον από σκοπούς πλαγίους⁷¹>>.

Απάντηση στα ερωτήματα τα οποία θέσαμε προηγουμένως σχετικά με το εάν οι αντιδράσεις του Ελληνικού λαού είναι αυθόρμητες ή υποκινούνται από τους Βαυαρούς έρχεται να δώσει ένα άρθρο του συντάκτη του Αιώνα στο οποίο επαινείται ο Όθωνας αλλά ταυτόχρονα εξάρει την στιγμή κατά την οποία έγινε η Απόβαση του στην Ελλάδα. Μας παραθέτει ότι η υποδοχή η οποία του επιφυλάχτηκε ήταν <<ειλικρινής>> και <<εθνικός ενθουσιασμός κατά τις πρώτες στιγμές της έλευσης ήταν μεγάλος>>. Επίσης τονίζει το γεγονός ότι στο πρόσωπό του είδε ο λαός τον τερματισμό των πολυχρόνιων δεινών από

⁷¹ Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

την σκληρότητα των Οθωμανών, από τον πόλεμο και από τις εμφύλιες συρράξεις. Οι Έλληνες επιθυμούσαν να επανέλθει η ειρήνη, είχαν εξασθενήσει από τον συνεχή πόλεμο και τις μάχες. Επιθυμούσαν σταθερότητα και ειρήνη. Όλες οι ιερές ελπίδες των Ελλήνων είχαν εναποτεθεί στον ίδιο τον Όθωνα, αυτός ήταν και ο λόγος κατά τον οποίο υπέμεναν τα δύο πρώτα χρόνια της δεσποτικής διακυβέρνησης από την Αντιβασιλεία. Ενισχυτικά αναφέρεται ότι η Ανάβαση του Όθωνα στον Θρόνο δημιούργησε τον πόθο ότι η παρουσία των ξένων δηλ. των Βαυαρών θα παυθεί και ότι τις θέσεις κυρίως διοικητικές θα δοθούν στους Έλληνες. Αυτό βέβαια πραγματοποιήθηκε σε κάποιο βαθμό. Ακόμη οι ελπίδες σχετικά με τους Αγωνιστές του 21' περί αποκατάστασης του θα ληφθούν άμεσα, κάτι το οποίο συνέβη σύμφωνα με τον Συντάκτη αλλά στην πραγματικότητα δεν είναι αλήθεια καθώς δόθηκαν τιμές και παράσημα επιφανειακά ενώ στην ουσία οι Αγωνιστές κοιμόντουσαν στον δρόμο και δεν είχαν ούτε καν φαγητό προκειμένου να επιβιώσουν. Στην συνέχεια ο αρθρογράφος συνεχίζει τον εγκωμιαστικό τόνο της αφήγησής του επαινώντας τον Βασιλιά της Ελλάδας, επιπλέον του μεταφέρει ότι πρέπει να είναι ευτυχισμένος διότι απολαμβάνει την ειλικρινή αγάπη και εμπιστοσύνη του λαού του. Ενώ από την πλευρά του ο ίδιος είναι ένας ηθικός Μονάρχης, προστάτης της Ορθόδοξης Θρησκείας, πολέμιος της συκοφαντίας και της ραδιουργίας. Σε αυτό το σημείο μάλλον αποτυπώνονται οι πόθοι του συντάκτη και κατ' επέκταση των Ελλήνων για αυτό που θέλουν να είναι ο Όθωνας. Να ενισχύσει και να βελτιώσει τους νόμους, το εμπόριο την καλλιέργεια και το διαμετακομιστικό εμπόριο. Επισημαίνει στον Βασιλιά ότι μόνο αυτός είναι ο αρμόδιος ο οποίος μπορεί να καταστρέψει τον φατριασμό των πολιτικών δυνάμεων οι οποίες προσπαθούν να επωφελούνται και να αυξάνουν την δύναμή τους. Κλείνοντας ζητά από τον Μονάρχη να δώσει τέλος στις δολοπλοκίες τις σκευωρίες και όλα εκείνα τα πράγματα τα οποία υποδαυλίζουν την εξουσία στο Κράτος. Θεωρεί και το τονίζει ότι αν το καταφέρει αυτό θα μπορέσει να στερεώσει τον Θρόνο και την Εξουσία του καλύτερα.

Ζητά από τον Όθωνα να τον πιστεύει ως πολίτη και δημοσιογράφο ο οποίος θέλει να του αποδώσει αποτυπώνοντας την αληθινή αγάπη των Ελλήνων προς το πρόσωπό του ενώ την ίδια στιγμή δείχνει τους Βαυαρούς οι οποίοι υποστηρίζουν την εξουσία τους. Τονίζει πως ο ίδιος δεν έχει κάποιο συμφέρον ούτε κρυμμένους σκοπούς παρά μόνο θεωρεί και παροτρύνει τον Όθωνα να χορηγήσει Σύνταγμα <<τους καταστατικούς θεσμούς>> εκείνο το οποίο θα του επιτρέψει να στερεώσει τον Θρόνο του⁷². Ο συντάκτης του Αιώνα του αποδίδει μέσω του άρθρου του την αλήθεια σύμφωνα πάντοτε με τον ίδιο σχετικά με την εικόνα την οποία έχουν οι Έλληνες για τον ίδιο τον Βασιλιά τους. Εάν πράγματι αυτή είναι η πραγματικότητα σχετικά με τα συναισθήματα των Ελλήνων απέναντι στον Όθωνα καταλαβαίνουμε ότι η δολοπλοκία και η διακυβέρνηση των Βαυαρών ήταν η αιτία κατά την οποία το Κράτος δεν ευδοκίμούσε καθώς εκείνοι το εκμεταλλεύονταν για προσωπικούς σκοπούς ενώ ο Όθωνας

⁷² Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

προσπαθούσε πράγματι στο μέτρο των δυνατοτήτων του να καταφέρει κάποια πρόοδο στο Κράτος. Το θέμα είναι ότι ο συντάκτης αποτυπώνει την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους ήδη από την στιγμή της Απόβασής του μέχρι και το 1840 όπου ακόμα και τώρα που δεν έχουν εκπληρωθεί οι επιθυμίες τους προσμένουν και περιμένουν υπομονετικά ο Βασιλιάς τους να τους δικαιώσει και να τους παραχωρήσει το Σύνταγμα το οποίο θα τους προστατεύσει απέναντι στους Βαυαρούς αλλά και θα τους παραχωρήσει τις ελευθερίες εκείνες οι οποίες είναι απαραίτητες για την πρόοδο του Κράτους.

Στην συνέχεια θα αναφερθεί στον ρόλο της Αρχικαγκελαρίας του Άρμανσπεργκ και πως αυτός κινούσε τα νήματα κατά την απουσία του Βασιλιά. Γράφει λοιπόν ότι: <<όταν ο κορυφαίος των ξένων αγύρτης, Άρμανσπεργκ σύστησε την εν Αθήναις και δη' Ελληνικών χρημάτων ανεγερθέν Πανεπιστήμιο, ο Ελληνικός ανεξάρτητος Τύπος απέδειξε εναργώς και χρέος μας, ιερό νομίσαμε, τότε να προσβάλλουμε τόσο τον αμαθή του Φράϊρος διοργανισμό καθώς και την κακή και άδικη εκλογή πολλών εκ των καθηγητών, τους οποίους οι Έλληνες, πριν ακούσουν τα ονόματα αυτών, είδαν ξαφνικά εις τα κατ' ιδιαίτερη επιταγή στα Βασιλικά Διατάγματα, ενώ ο Βασιλιάς εξετάζει στο Όλδεμπουργκ το κοινωνικό και πολιτικό αντ' αυτών χρέος των γάμων του⁷³>>.

Ο συντάκτης κλείνει το άρθρο του λέγοντας ότι η ημέρα της Δικαιοσύνης έχει πλησιάσει κατά πολύ πλέον και κατά την οποία ο Βασιλιάς των Ελλήνων θα περιστοιχίσει τον Θρόνο του από Έλληνες καθώς αυτοί θα είναι οι οποίοι ενδιαφέρονται αληθινά για το συμφέρον του Έθνους και του Θρόνου.

<<Η ημέρα της δικαιοσύνης πλησίασε ήδη, κατά την οποία ο Βασιλιάς των Ελλήνων θέλει περιστοιχίσει τον δη' Ελληνικών αιμάτων ανεγερθέντα Θρόνον του από τους παραστάτες του Έθνους, οι οποίοι μόνη δυνατή να του φωτίσουν περί των αληθών συμφερόντων αυτού⁷⁴>>.

Διάφορα

<<Την νύκτα της 23 προς την 24^η ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα αφ' ού διασκέδασαν μικρόν εις την νέαν παράστασιν του θεάτρου των Αθηνών, κατέβησαν εις τον Πειραιά, όπου επέβησαν εις το ατμοκίνητον, διευθυθέντες εις την Ναυπλία διά την επέτειον εορτήν την 25^η Ιανουαρίου, ως προαναγγείλαμεν βέβαιοι είμεθα, ότι η φιλοκαλία των καλών Ναυπλιέων, και η φιλοτιμία του αξιέπαινου Δημάρχου των Κ.Ρ.Μ

⁷³ Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

⁷⁴ Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

Αντωνοπούλου θέλει συντρέξει μ' όλη την δυνατότητα εν πλήρη ευχαρίστησιν των Α.Σ. ΜΜ. Ευχόμεθα να την απολαύσωμεν υγιείς εις την Καθέδρα⁷⁵>>.

Στην ενότητα Διάφορα του ίδιου φύλλου μαθαίνουμε ότι την νύκτα της 23^{ης} Ιανουαρίου προς τα ξημερώματα της 24^{ης} ο Βασιλιάς Όθωνας και η Βασίλισσα Αμαλία ξεκίνησαν το ταξίδι τους για το Ναύπλιο. Πριν όμως συμβεί αυτό εκείνο το βράδυ το βασιλικό ζεύγος παρακολούθησε μία παράσταση στο Θέατρο των Αθηνών. Μετά το τέλος της παράστασης κατευθύνθηκαν στον Πειραιά ενώ στην συνέχεια επιβιβάστηκαν στο ατμοκίνητο πλοίο όπου θα τους μετέφερε στο Ναύπλιο. Όπως γνωρίζουμε στο Ναύπλιο κάθε χρόνο στις 25 Ιανουαρίου γιορτάζεται η επέτειος εορτή της έλευσης και Απόβασης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Ο συντάκτης αναφέρεται ότι είναι πεπεισμένος ότι η φιλοξενία και η υποδοχή του Όθωνα θα πραγματοποιηθεί από τους κατοίκους του Ναυπλίου αλλά και από τον δήμαρχο του Αντωνόπουλο με τέτοιο τρόπο ώστε ο Όθωνας θα μείνει ικανοποιημένος. Το τελετουργικό της εορτής το οποίο θα πραγματοποιηθεί στο Ναύπλιο αυτή την χρονιά δεν μας παρατίθεται παρά μόνο ο συντάκτης κλείνει λέγοντας ότι επιθυμεί να δει το Βασιλικό ζεύγος να επιστρέφουν υγιείς στην πρωτεύουσα⁷⁶

Οι ελπίδες του συντάκτη επιβεβαιώνονται στο επόμενο φύλλο αυτό της **04 Φεβρουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή** όπου μας αναφέρει ότι ο Βασιλιάς Όθωνας και η Βασίλισσα επέστρεψαν την ίδια ημέρα της εορτής πίσω στην Αθήνα και είναι καλά στην υγεία τους.

<<Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα επέστρεψαν αυθημερόν από το Ναύπλιο πίσω στην Αθήνα. Είναι καλά στην υγεία τους>>.

Επιπλέον το απόγευμα της 3^{ης} Φεβρουαρίου ο Δήμος των Αθηνών προσέφερε χορό για την επέτειο εορτή της στην Ελλάδα άφιξης του Βασιλιά και της Βασίλισσας. Το Βασιλικό ζεύγος τίμησε και τον χορό ο οποίος διοργανώθηκε προς τιμήν τους μέσω της παρουσίας τους⁷⁷.

Στο φύλλο της **25 Ιανουαρίου 1841 ημέρα Τετάρτη**, στην Ενότητα **Διάφορα** ο συντάκτης της Αθηνάς επιλέγει να αναφερθεί στο γεγονός της άφιξης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα, και στην συγκεκριμένη εορτή η οποία γίνεται για να τιμηθεί το εν λόγω γεγονός και ο Βασιλιάς. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει:

⁷⁵ Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

⁷⁶ Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840

⁷⁷ Εφ. Αιώνα, φ. 133, 4 Φεβρουαρίου, 1840

Σήμερα γιορτάστηκε με την συνηθισμένη πομπή και τελετή στην εκκλησία η ετήσια εορτή προκειμένου να τιμηθεί η μνήμη της άφιξης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα όπως συνέβαινε παλαιότερα έτσι και στον τωρινό χρόνο οι Κυβερνήσεις σε τέτοιες περιστάσεις συνηθίζουν να χαρίζουν τιμές και βαθμούς κυρίως σε Αγωνιστές του 21' αλλά και σε πολιτικούς οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία της Επανάστασης. Κυρίως όμως τιμήθηκαν πρώην Αγωνιστές του 21'. Κάποια από τα ονόματα είναι τα εξής : Νότης Μπότσαρης, Κίστος Τζαβέλας, Ν. Γριζώτης, Π. Ιατράκος, Ρόδιος και Αλμέδας, όπου έλαβαν το βαθμό του υποστρατήγου, καθώς και ο Χές τον βαθμό του Συνταγματάρχη για τις υπηρεσίες τους στην Ελλάδα. Παρατηρούμε ότι κυρίως πρώην οπλαρχηγοί παίρνουν βαθμούς και μετάλλια παρότι δεν τους έχει καταβληθεί κάποιο ποσό για τις υπηρεσίες στους στον Αγώνα οι βαθμοί και τα αξιώματα μοιράζονται κατά κόρον. Επίσης ακόμη ένα σημαντικό στοιχείο είναι ότι ένας Βαυαρός αξιωματικός παίρνει έναν από τους μεγαλύτερους βαθμούς στο στράτευμα αυτό του Συνταγματάρχη. Βλέπουμε λοιπόν ότι αντί να δοθούν οι καίριες θέσεις και τα αξιώματα σε Έλληνες αντ' αυτού μοιράζονται στους Βαυαρούς οι οποίοι δεν είχαν συμβάλει καθόλου στον Αγώνα.

Επιπλέον συνταγματάρχης έγινε και ο αντισυνταγματάρχης Γρίβας Γαρδικιώτης. Ενώ αντισυνταγματάρχες έγιναν και οι έως πρόσφατα ταγματάρχες Σπίτζ και Σκαρλάτος Σούτσος με μεγαλύτερες αποδοχές για τα κατορθώματά τους. Έγιναν ακόμη διάφοροι μικροί προβιβασμοί. Ο Σουνιέρος ο οποίος μόνο αυτός ζει στα 1840 ο οποίος διατέλεσε αξιωματικός κατά το 1821 και ο οποίος ανήκε στον τότε τακτικό στρατό των Ελλήνων τον οποίο ίδρυσε ο Βαλέστρας και ο οποίος πολέμησε στην μάχη του Πέτα αλλά και σε πολλές άλλες μάχες παραμένει απλός συνταγματάρχης, καθώς και οι άλλοι οι οποίοι δεν απολαμβάνουν την εύνοιά του Σμάλτς, Σπίτζ και της παρέας τους.

Επιπρόσθετα χορηγήθηκαν και πάρα πολλά μετάλλια αναλυτικά αναφέρονται ότι οι συνταγματάρχες Θεόδωρος Γρίβας, Ιωάννης Κολοκοτρώνης και Μαμούρης τιμήθηκαν λαμβάνοντας τον σταυρό των ταξιαρχών. Ταυτόχρονα πραγματοποιήθηκαν και διορισμοί όπως ο Α. Λόντος και Ιώννης Ρώμας διορίστηκαν ως σύμβουλοι της Επικρατείας.⁷⁸

Στο εν λόγω φύλλο στην ενότητα διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς επιλέγει να αναφερθεί στην συνήθη εορτή η οποία γινόταν προς τιμήν της Άφιξης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Όμως αντί να αναφερθεί ως συνήθως στα τεκταινόμενα της εορτής εκείνος επιλέγει να αναφερθεί στα προνόμια τα οποία δόθηκαν από την Κυβέρνηση σε διάφορους πολιτικούς και στρατιωτικούς ως δώρο για τις υπηρεσίες τους με αφορμή την συγκεκριμένη εορτή. Η Βαυαροκρατία καλά κρατεί γι' αυτόν τον λόγο ο στρατηγός Σμάλτς και οι υπόλοιποι Βαυαροί οι οποίοι ελέγχουν το στράτευμα, προκειμένου να διατηρήσουν ένα κλίμα εφορίας επιλέγουν να προβιάσουν κάποιους Έλληνες στρατιωτικούς και

⁷⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 787, 25 Ιανουαρίου, 1841

πολιτικούς σε ανώτερα αξιώματα. Η κίνησή τους αυτή η οποία είναι καθαρά πολιτική αποσκοπεί στο γεγονός να αποσοβήσει οποιαδήποτε δυσαρέσκεια η οποία εν υπάρχει στο στράτευμα έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα κλίμα χαράς και ευγνωμοσύνης προς τους Βαυαρούς. Βέβαια οι Αγωνιστές του 21' όσοι τέλος πάντων έχουν απομείνει δεν αμείβονται όπως θα έπρεπε ή δεν λαμβάνουν τις δέουσες τιμές.

Ο Όθωνας στις εν λόγω κινήσεις παρατηρούμε να μένει αμέτοχος δίχως να ελέγχει τις επιλογές του Σμάλτζ και των συντρόφων του Βαυαρών ή αυτό γίνεται με άγνοια του Όθωνα είτε ο ίδιος έχει δώσει τέτοιες εντολές προκειμένου και οι Βαυαροί να είναι ευχαριστημένοι αλλά και οι Έλληνες πρώην Αγωνιστές όχι όμως το πλήθος του λαού το οποίο πολέμησε στην Επανάσταση αλλά μονό οι αξιωματικοί οι οποίοι κατέχουν μεγάλους βαθμούς ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης. Ο Βασιλιάς προσπάθησε να φέρει με το μέρος του τους οπλαρχηγούς εκείνους οι οποίοι ελέγχουν ένα μεγάλο αριθμό παλικαριών και οι οποίοι θα μπορούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα και αναταραχές στο Βασίλειο. Μέσω λοιπόν της απόδοσης τιμής, αξιωμάτων και διοικητικών θέσεων οι εκάστοτε Έλληνες οπλαρχηγοί μπορούν να ελέγχονται. Ταυτόχρονα όμως τις καίριες θέσεις όπως είναι αυτή του συνταγματάρχη στο στράτευμα τις δίνει στους Βαυαρούς με σκοπό να ελέγχει ο ίδιος το στράτευμα δηλ να μην παρέχει καλές θέσεις στους Αγωνιστές του 21' αλλά δεν δίνει τα αξιώματα εκείνα σε Έλληνες οι οποίοι θα μπορούσαν να στρέψουν το στράτευμα εναντίον του. Εξάλλου ο στρατός είναι αποκλειστικά Βαυαρικός με ελάχιστα τάγματα τα οποία τα αποτελούν Έλληνες όπως αυτό της Χωροφυλακής και των Ακροβολιστών.

<<Σήμερα εορτάσθη με την συνήθη πομπή και τελετήν εις την εκκλησίαν η ετήσιος μνήμη της εις την Ελλάδα άφιξη μας· και επειδή κατά παλαιάν συνήθειαν αι Κυβερνήσεις εις τοιαύτας περιστάσεις χαρίζουν του πτωχού λαού, τιμάς και βαθμούς πολιτικούς και στρατιωτικούς εις πολλούς ευνοϊκούς των, η έχοντες εκδουλεύσεις, ετιμήθησαν και σήμερα αρκετοί αξιωματικοί μας Ν. Γριζώτης, Π Ιατράκος, Ρόδιος και Αλμέδας έλαβον τον βαθμόν του υποστρατήγου, καθώς και ο κύριος Χές τον βαθμόν του Συνταγματάρχου διά τας μεγάλας προς την Ελλάδα εκδουλεύσεις του · έχει χαρακτηρισθή δε και ως συνταγματάρχης ο αντισυνταγματάρχης Γραδικιώτης Γρίβας· Σπίτς και Σκαρλάτος Σούτζος εχαρακτηρίσθησαν των αντισυνταγματάρχει με αποδοχάς διά τα μεγάλα κατορθώματα. έγιναν δε και άλλοι διάφοροι μικροί στρατιωτικοί προβιβασμοί· ο δε κύριος Σουνιέρος, το μόνο λείψανον των αξιωματικών του κατά το 1821 πρωτοσυσταθέντος τακτικού υπό του μακαρίτην Βαλέστραν, ο μαχητής του Πέτα και άλλων πολλών μαχών, μένει απλώς αντισυνταγματάρχης, καθώς και άλλοι, όσοι δεν απολαύουν την εύνοιαν του κυρίου Σμάλτζ, Σπίτς και συντροφίας.

- Οι συνταγματάρχαι κύριοι Θεόδωρος Γρίβας, Ιωάννης Κολοκοτρώνης και Μαμούρης λέγουν ότι έλαβαν τον σταυρό των ταξιαρχών.

- Οι κύριοι Α. Λόντος και Ιωάννης Ρώμας λέγεται ότι εδιωρίσθησαν Σύμβουλοι της Επικρατείας εις έκτακτον υπηρεσίαν⁷⁹>>.

Στο φύλλο της **26^{ης} Ιανουαρίου 1841 ημέρα Κυριακή** στην ενότητα **διάφορα** της εφημερίδας του **Αιώνα** παρουσιάζεται ο εορτασμός της Απόβασης του Όθωνα. Ο Εορτασμός στα 1841 θα πραγματοποιηθεί στην πόλη των Αθηνών, ο τίτλος της εφημερίδας είναι ΑΘΗΝΑΙ 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

<<Συνωδευμένος μετά της Βασιλίσσης και του Πρίγκιπος Μαξιμιλιανού ο Βασιλεύς απήλθε σήμερον μετά της συνήθους πομπής εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης όπου εψάλη δοξολογία εις μνήμην της επί των Αποβατηρίων της Α. Μ προσδιορισμένης ταύτης ημέρας. Αι στρατιωτικάί παρατάξεις και οι κανονιοβολισμοί έλαβον την συνήθη ενέργειαν των. Αλλ' ομολογούμεν, ότι την ημέραν ταύτην ελάμπρυνε μάλλον η περί της Εθνικής Τραπεζής οριστική απόφασις. Χαρά γενική διεχύθη ο διά τούτο καθ' όλην την πόλιν, ήτις επληρώθη το εσπέρας φωτοχυσίας. Κατά την διάσημον ταύτην ημέραν εχαρακτηρίσθησαν Υποστράτηγοι οι κύριοι Τζαβέλας, Κριεζώτης, Ν Βότσαρης και Ιατράκος.

Ομοίως εχαρακτηρίσθησαν Συνταγματάρχης ο κύριος Γ. Γρύβας, Αντισυνταγματάρχης δε ο κύριος Σ. Σούτσος.

Κατέστη δε Συνταγματάρχης ο κύριος Εσς, και λοχαγός εν ενεργεία ο κύριος Βιτζμπούργκ.

Αυθημερόν έλαβε το παράσημον του μεγάλου Σταυρού των Ταξιαρχών ο κύριος Ι.Θ Κολωκοτρώνης Συνταγματάρχης και Υπασπιστής του Βασιλέως.

Περί των κλάδων του Εκκλησιαστικού και της Παιδείας δεν εμάθομεν μέχρι στιγμής τίποτε βέβαιον.

Σύμβουλοι της Επικρατείας εις έκτακτον υπηρεσίαν διωρίσθησαν ο Συνταγματάρχης κ. Ανδρέας Λόνδος και κ. Διονύσιος Ρώμας, τεταγμένος να εργάζεται ως τακτικός Σύμβουλος, αφ' ημέρας έλαβε το Διάταγμα.

Αυθημερόν διωρίσθη το προσωπικόν του Γυμνασίου της Ναυπλίας. Περί όλων τούτων και άλλων θέλομεν δι αλάβει πλατύτερον επομένως⁸⁰>>.

⁷⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 787, 25 Ιανουαρίου, 1841

⁸⁰ Εφ. Αιώνα, φ. 229, 26 Φεβρουαρίου, 1841

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη στο έτος 1841 ο εορτασμός της Απόβασης του Όθωνα δεν θα πραγματοποιηθεί στο Ναύπλιο αλλά στην Αθήνα. Από νωρίς το πρωί ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία αλλά και τον αδελφό του αυτή την φορά και διάδοχο του Θρόνου της Βαυαρίας πρίγκιπα Μαξιμιλιανό θα κατευθυνθεί μαζί με την μεγάλη πομπή η οποία θα τους ακολουθεί στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να πραγματοποιηθεί η καθιερωμένη δοξολογία. Η δοξολογία γίνεται προκειμένου να τιμηθεί η μνήμη της Απόβασης του Όθωνα στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο Ναύπλιο. Όπως έχει καθιερωθεί η συγκεκριμένη εορτή αποκαλείται Αποβατήρια. Μετά το τέλος της δοξολογίας όπως συμβαίνει κάθε χρόνο στρατιωτικά αγήματα τα οποία είναι παρατεταγμένα θα προσδώσουν στην εορτή μεγαλοπρέπεια με τους καθιερωμένους κανονιοβολισμούς τους. Το απόγευμα πραγματοποιήθηκε καθιερωμένη φωταγώγηση της πόλης. Ενισχυτικές ενέργειες οι οποίες λάμπρυναν ακόμα περισσότερο την επέτειο ημέρα ήταν α) καθιέρωση Εθνικής Τράπεζας καθώς και οι προβιβασμοί Στρατιωτικών. Πιο συγκεκριμένα ανέβηκαν σε βαθμό του υποστρατήγου ο Τζαβέλας, Κριεζώτης, Ν. Μπότσαρης και ο Ιατράκος. Ο Γρύβας πήρε τον βαθμό του Συνταγματάρχη ενώ ο Σ. Σούτσος έγινε Αντισυνταγματάρχης. Ο Εσς επίσης έγινε Συνταγματάρχης, και λοχαγός εν ενεργεία ο Βίτζμπουργκ.

Ακόμη δόθηκαν παράσημα σε πολεμιστές οι οποίοι υπήρξαν Αγωνιστές του 21΄ και οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία της Επανάστασης. Πιο αναλυτικά αναφέρεται ότι εκείνη την ημέρα παράσημο έλαβε και μάλιστα τον μεγάλο Σταυρό των Ταξιαρχών ο οποίος είναι το πιο σημαντικό μετάλλιο το οποίο μπορεί να δοθεί σε στρατιωτικό ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο οποίος είναι Συνταγματάρχης και υπασπιστής του Βασιλιά Όθωνα⁸¹. Παρατηρούμε ότι η πολιτική των Βαυαρών αλλά πιο συγκεκριμένα του Όθωνα απέναντι στους Αγωνιστές του 21΄ και συγκεκριμένα στον Αρχιστράτηγο της Επανάστασης Θ. Κολοκοτρώνη έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Ο Όθωνας ήταν αυτός ο οποίος μετέβαλε την ποινή από θανατική σε ισόβια κάθειρξη και στην συνέχεια του έδωσε χάρη και τον απελευθέρωσε. Βέβαια ο Όθωνας δεν επέτρεψε ο Κολοκοτρώνης να κρατήσει το αξίωμα του Αρχιστράτηγου το οποίο είχε κατά την Επανάσταση του 21΄ όμως τον πήρε κοντά του χρίζοντας τον υπασπιστή του ενώ στην συνέχεια του έδωσε το αξίωμα του συνταγματάρχη αναγνωρίζοντας σαφώς την σπουδαιότητα της φυσιογνωμίας του ως προσωπικότητα απέναντι στους Έλληνες αλλά και στον ίδιο ο οποίος τον θαύμαζε. Παρατηρούμε ότι κατά κόρον τιμούνται οι Αγωνιστές του 21΄ με παράσημα και βαθμούς αλλά όπως έχουμε ήδη αναφέρει δεν δίνεται ακόμα επίσημη κρατική φροντίδα προκειμένου να ενσωματωθούν και πάλι χιλιάδες πρώην Αγωνιστές οι οποίοι μετά την δημιουργία του Ελληνικού Κράτους είναι άεργοι δίχως όρεξη για δουλειά, αλλά φυσικά δεν έχουν και στην κατοχή τους γη προκειμένου να την καλλιεργήσουν. Εξάλλου αυτό το οποίο γνώριζαν ήταν να πολεμούν καλά επάνω στα βουνά και να μάχονται τους εκάστοτε δεσπότες και

⁸¹ Εφ. Αιώνια, φ. 229, 26 Φεβρουαρίου, 1841

δυνάστες του τόπου. Ακόμη εν έτη 1841 αυτό κάνουν και πάλι με μόνη διαφορά ότι καταδιώκονται από τους Βαυαρούς. Οι Βαυαροί βέβαια μη μπορώντας να επιβάλλουν την τάξη δημιουργούν άλλα σώματα κρατικά όπως ήταν η Χωροφυλακή η οποία αποτελούνταν από πρώην Αγωνιστές του 21 με σκοπό να κυνηγήσει τους Αγωνιστές οι οποίοι έγιναν και πάλι Κλέφτες προκειμένου να επιβιώσουν, αλλά οδηγήθηκαν στην φυλακή ή ακόμη και στην γκιλοτίνα. Πιο αναλυτικά θα αναφερθούμε στο κεφάλαιο << ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ '21 ΚΑΙ Ο ΟΘΩΝ:ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΚΙΛΟΤΙΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΗΣΗ>>.

Όσον αφορά την συνέχεια του σχολιασμού της πηγής και της ερμηνείας αυτής δεν υπάρχει κάποια πληροφορία σχετικά με θέματα Εκκλησιαστικής φύσεως ή και Παιδείας. Τέλος Σύμβουλοι της Επικρατείας διορίστηκαν ο Συνταγματάρχης Ανδρέας Λόνδος και ο Διονύσης Ρώμας με προορισμό να εργάζεται ως τακτικός Σύμβουλος ήδη από την ημέρα κατά την οποία έλαβε το διάταγμα. Ακόμη την ίδια ημέρα διορίστηκε το προσωπικό στο Γυμνάσιο του Ναυπλίου⁸².

24 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Σάββατο

<<Μαθών ο Βασιλεύς ότι ο Δήμαρχός μας κατεγίνετο εις το να συγκροτήση χορόν το εσπέρα της 25 του τρέχοντος μηνός προ ανάμνησιν της εις την Ελλάδα άφιξη του, προειδοποίησεν αυτόν, ότι δεν επιθυμεί να τον βλέπη χορηγόν, αλλά πρόθυμον εκπληρωτήν των χρεών του· και ότι τέλος πάντων δεν ανέχεται να καταδαπανώνται αι πρόσοδοι του δήμου εις χορούς, ενώ η πόλις έχει τόσας μεγάλας ανάγκας εις τας οποίας πρέπει να εξοδευθώσι και τα διά τους χορούς προϋπολογιζόμενα. Εις την ειδοποίησιν ταύτην το δημοτικό μας συμβούλιον ευλόγησεν από καρδιάς τον Βασιλέα και την Βασιλίσσάν μας⁸³>>.

Ένα σημαντικό στοιχείο αναφέρεται από το φύλλο της **24 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Σάββατο** σχετικά με τις σκέψεις και την προσωπικότητα του Βασιλιά Όθωνα. Πιο συγκεκριμένα μαθαίνουμε ότι όταν ο Βασιλιάς πληροφορήθηκε ότι ο δήμαρχος των Αθηνών ετοιμαζόταν να διοργανώσει χορό το απόγευμα της 25 Ιανουαρίου προκειμένου να τιμήσει την ανάμνηση της Άφιξης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα θύμωσε τόσο πολύ που τον προειδοποίησε ότι ο ίδιος δεν ήθελε να διοργανωθεί χορός προς τιμήν του για πολλούς λόγους. Θεώρησε ότι είναι καλύτερο να βλέπει στον δήμαρχο να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του ενώ επιπλέον επισήμανε ότι δεν μπορεί να ανεχτεί να κατασπαταλούνται χρήματα του δήμου σε χορούς και εορτές ενώ η πόλη έχει πάρα πολλές ανάγκες ώστε να λειτουργεί κανονικά. Θεωρεί λοιπόν ότι είναι καλύτερο τα χρήματα να ξοδευτούν για την ίδια την πόλη και τις ανάγκες της και όχι για

⁸² Εφ. Αιώνια, φ. 229, 26 Φεβρουαρίου, 1841

⁸³ Εφ. Αθηνά, φ. 886, 24 Ιανουαρίου, 1842

χορούς. Μάλιστα η προειδοποίηση του Βασιλιά προς τον δήμαρχο των Αθηνών βρήκε σύμφωνο το δημοτικό Συμβούλιο της πόλης το οποίο έσπευσε να συμφωνήσει με τον Όθωνα και να ευχαριστήσει μέσα από την καρδιά τους τόσο τον ίδιο όσο και την Βασίλισσα Αμαλία.

28 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Η εικοστή Πέμπτη Ιανουαρίου εορτάσθη με την συνήθη παράταξιν· ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα ήλθαν εις την εκκλησίαν, όπου εψάλλη δοξολογία εις τον Ύψιστον, και παράκλησις υπέρ της υγείας των· ακολούθως επέστρεψαν εις τα ανακτόρια, απ' όπου εξέδωσαν διάφορα διατάγματα, συντροφευμένα με σταυρούς εις τινάς υπουργούς και άλλους πολιτικούς και στρατιωτικούς υπαλλήλους· εδόθησαν δε και εις τον κύριο Κριεζή Γραμματέα επί των Ναυτικών, εκατόν στρέμματα εθνικού σταφιδαμπελώνες καλλιεργημένοι εις Κόρινθον, εβδομήκοντα εξ αυτών προσέτι τρεις χιλιάδες δραχμαί προς τον κύριο Τισαμενον, και δύο χιλιάδες εις τον κύριον Ιάκωβον Ρίζον· αλλά με ποίον δικαίωμα απέδωκε τα χαρίσματα ταύτα το υπουργείον μας εις τινά εκ των μελών του ημείς δεν γνωρίζομεν, καθώς δεν γνωρίζομεν ακόμη και διά ποίους λόγους εδόθησαν εις τον Κύριον Μπέτρανς συντάκτη του Ελληνικού Ταχυδρόμου, δραχμαί χιλίαί δώρον ενώ λαμβάνει κατά μήνα δραχμάς τετρακοσίας, και πότε μας δίδει δύο φύλλα και πότε τρία, σπανίως δε τέσσερα τον μήνα όλον· διά τα γραφόμενα δ' εις αυτά είναι περιττόν να αναφέρωμεν καν γρ⁸⁴.>>

Στο επόμενο όμως φύλλο αυτό της **28 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Τετάρτη** μαθαίνουμε με ποιον τρόπο γιορτάστηκε η επέτειος εορτή της Απόβασης του Βασιλιά στο Ναύπλιο και πιο ήταν το τελετουργικό το οποίο ακολουθήθηκε. Πιο συγκεκριμένα στην ενότητα **Διάφορα** ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι η εικοστή Πέμπτη Ιανουαρίου γιορτάστηκε όπως κάθε χρόνο με την συνηθισμένη σειρά. Ο Όθωνας και η Αμαλία νωρίς το πρωί πήγαν στην εκκλησία της πόλης του Ναυπλίου όπου παρακολούθησαν την δοξολογία προς τον Θεό και παράκληση υπέρ της υγείας τους. Στην συνέχεια επέστρεψαν στο παλάτι εκεί ο Όθωνας εξέδωσε διάφορα διατάγματα στα οποία είχε σημαδέψει με σταυρό κάποιους Υπουργούς, πολιτικούς και στρατιωτικούς υπαλλήλους. Επιπρόσθετα ο Βασιλιάς έδωσε και κάποιους εθνικούς σταφιδαμπελώνες κοντά στην Κόρινθο. Εβδομήντα από αυτούς ήταν παλαιοί ενώ τριάντα ήταν νεοφυτευμένοι. Ακόμη δόθηκαν και χρήματα όπως τρεις χιλιάδες δραχμές στον Τισάμενον και δύο χιλιάδες στον Ιάκωβο Ρίζου. Αλλά ο συντάκτης αναρωτιέται πως το Υπουργείο δηλ οι Βαυαροί οι οποίοι το διοικούν δίνουν αυτά τα χρήματα σε αυτούς και με πιο δικαίωμα; Επιπλέον άλλο ένα ερώτημα γεννιέται την ημέρα του εορτασμού της Απόβασης του Όθωνα στην Ελλάδα είναι για πιο λόγο προχώρησε η Κυβέρνηση και έδωσε χίλιες δραχμές στον Μπετράνδ ο οποίος ήταν ο

⁸⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 887, 28 Ιανουαρίου, 1842

συντάκτης του Ελληνικού Ταχυδρόμου ενώ παίρνει κάθε μήνα τετρακόσιες δραχμές και όχι μόνο αυτό αλλά εκδίδει και ελάχιστα φύλλα πότε δύο πότε τρία και πότε τέσσερα ολόκληρο τον μήνα ενώ την ίδια ώρα τα άρθρα του είναι άνευ σημασίας⁸⁵; Τα ερωτήματα αυτά του συντάκτη έρχονται να προστεθούν σε μία γενικότερη πολιτική την οποία ακολουθούσαν οι Βαυαροί ως προς την χορήγηση προνομίων σε εκείνους που διέκειτο ευνοϊκά υπέρ της Κυβέρνησης και της διοίκησής τους. Όλοι αυτοί οι Έλληνες οι οποίοι δείχνουν ξεκάθαρη και διαφανή εικόνα παίρνουν κάποια ποσά από τους Βαυαρούς τα οποία δεν μπορούν να δικαιολογηθούν ενώ ο συντάκτης του Ελληνικού Ταχυδρόμου είναι πασιφανές ότι παίρνει αυτά τα ποσά προκειμένου να γράφει ευνοϊκά άρθρα υπέρ των Βαυαρών ενώ την ίδια στιγμή να αποκρύπτει εκείνα τα οποία δεν χρειάζεται να ειπωθούν. Η λογοκρισία στον Τύπο ήδη εδώ και πολλά χρόνια ταλανίζει τους Έλληνες οι οποίοι διώκονται όταν τολμούν να εκφέρουν κάτι εναντίον των Βαυαρών οι οποίοι τους ελέγχουν και τους κυβερνούν δεσποτικά. Παρά πολλά ήταν τα παραδείγματα δίωξης , προστίμων ή και φυλάκισης των συντακτών των εφημερίδων όταν αυτές παρέκλιναν από αυτά που επιτρέπονταν να γράψουν. Οι διωγμοί εναντίον της ελευθεροτυπίας δεν έχει λάβει τέλος και συνεχίζεται καθ' όλη την διάρκεια της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα καθώς δεν θέλουν να γράφεται κάτι το οποίο τους ενοχλεί ή παρεκκλίνει από την εικόνα την οποία ήθελαν να δημιουργήσουν για τον πρώτο Βασιλιά της Ελλάδας.

⁸⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 887, 28 Ιανουαρίου, 1842

14 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Επιτροπή συγκειμένη από τους Κ. Σ Παπαλεξοπούλου, Π Κοτήραν και Φ. Σηλαϊδη ήλθεν ενταύθα από Ναυπλίας διά να παρακαλέση τας Α.Α Μ.Μ να εορτάσωσιν εις την Παλαιάν πρωτεύουσαν την επέτειον εορτήν της 25^{ης} Ιανουαρίου. Η επιτροπή αύτη δεν επαρουσιάσθη εισέτι εις την Αυλήν. Εάν πρέπει να δώσωμεν πίστιν εις τα αδόμενα, νομίζομεν, ότι η Α.Μ θέλει απαλλάξει τον Δήμον των Ναυπλιέων από περιττά έξοδα, τα οποία είναι συνήθως η απόρροια της πραγματικής ευημερίας και του ανοικονομήτου πλούτου. Αι Δημοτικά Αρχαί της Ναυπλίας έχουν τόσας άλλες ευλογωτέρας περιστάσεις διά να εξοδεύσωσι τα εισοδήματα του ταμείου των και τους φόρους, τους οποίους πληρώνει ο λαός, όστις βέβαια δεν είναι κατά πάντα ευδαίμων⁸⁶>>.

Στα **1842** στο φύλλο του Αιώνα στις **14 Ιανουαρίου ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** παρατίθεται ένα κείμενο το οποίο μας περιγράφει ότι μία επιτροπή η οποία συγκροτήθηκε στο Ναύπλιο αποτελούμενη από τον Κ. Σ Παπαλεξόπουλο, Π Κοτήρα και Φ. Σηλαϊδη ταξίδεψε στην πρωτεύουσα της Αθήνας προκειμένου να συναντηθεί με τον Όθωνα με σκοπό να τον παρακαλέσει για να έρθει στο Ναύπλιο την παλαιά πρωτεύουσα του Βασιλείου προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο εορτασμός της εορτής των Αποβατηρίων εκεί και όχι στην πόλη των Αθηνών.

Παρόλαυτά η Επιτροπή με την Άφιξη στην πόλη των Αθηνών δεν παρουσιάστηκε αμέσως στην Αυλή. Σύμφωνα με πληροφορίες που μας παρέχει το κείμενο ο Όθων ήδη από το 1841 προτίμησε ο εορτασμός των Αποβατηρίων να γίνει στην Αθήνα διότι ήθελε να απαλλάξει τον Δήμο του Ναυπλίου από περιττά έξοδα τα οποία χρειάζονται για να πραγματοποιηθεί ο εορτασμός. Τα οικονομικά της πόλης του Ναυπλίου δεν ήταν και στην καλύτερη κατάσταση γι' αυτό θεωρείτε ότι η Δημοτική Αρχή του Ναυπλίου θα ήταν καλό να ξοδεύσει τα χρήματα εκείνα τα οποία προοριζόταν για τον εορτασμό σε άλλα πράγματα πιο σημαντικά. Εξάλλου οι φόροι οι οποίοι συγκεντρώνουν από τον λαό ο οποίος δεν ήταν και ευτυχισμένος θα ήταν καλύτερα να χρησιμοποιηθούν για την ίδια την πόλη του Ναυπλίου ή όπου αλλού ήταν απαραίτητο⁸⁷.

⁸⁶ Εφ. Αιώνα, φ. 332, 14 Ιανουαρίου, 1842

⁸⁷ Εφ. Αιώνα, φ. 332, 14 Ιανουαρίου, 1842

<<Η Α. Μ ο Βασιλεύς, και πριν η φθάση εις Αθήνας η Επιτροπή των Ναυπλιέων, ως προαναφέραμεν, είχαν επιφορτίσει την επί των Εσωτερικών Γραμματεΐαν να διαδηλώσει διά τον εκεί Διοικητού, ότι δεν δύναται να μεταβή εις την παλαιάν Καθέδραν διά την επέτειον εορτή των Αποβατηρίων της 25 Ιανουαρίου. Αλλ' εν των μεταξύ τούτο φθάσασα η Επιτροπή έλαβε παρουσιασθείσα απάντησιν αρνητικήν, ομοία της οποίας ελπίζομεν να δοθή και εις την Δημοτικήν Αρχήν των Αθηνών διά τους μελετώμενους χορούς>>.

Όσον αφορά το ίδιο το θέμα το οποίο αναφέραμε σχετικά με την αίτηση της Επιτροπής προκειμένου να εορταστεί ο εορτασμός των Αποβατηρίων στο Ναύπλιο όπου γινόταν δηλ και παλαιότερα έρχεται να προστεθεί ακόμη μία πληροφορία από το επόμενο φύλλο αυτό της **18 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Κυριακή** στην ενότητα **Διάφορα**.

Μαθαίνουμε λοιπόν ότι ο Βασιλιάς Όθωνας πριν ακόμη η συγκεκριμένη Επιτροπή του Ναυπλίου καταφθάσει στην Αθήνα είχε δώσει εντολή στον Γραμματέα των Εσωτερικών να μεταφέρει την εντολή στον Διοικητή του Ναυπλίου ότι δεν θα μπορέσει να μεταβεί στην παλαιά πρωτεύουσα προκειμένου να εορτάσει εκεί την επέτειο εορτή των Αποβατηρίων της 25^{ης} Ιανουαρίου. Όταν λοιπόν έφτασε η Επιτροπή στην πόλη των Αθηνών έλαβε εκ νέου αρνητική απάντηση ότι ο Όθωνας δεν θα μεταβεί στο Ναύπλιο. Αντίστοιχη εντολή δόθηκε, όμως και στην Δημοτική Αρχή των Αθηνών για τους προγραμματισμένους χορούς ώστε να μην πραγματοποιηθούν με στόχο να γίνει κάποια οικονομία στα χρήματα του ταμείου του Δήμου⁸⁸.

<<ΔΙΑΦΟΡΑ

Τη 25 Ιανουαρίου εωρτάσθη η επέτειος εορτή των Αποβατηρίων της Α. Μ. Εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης ετελέσθη κατά το σύνηθες η θεία δοξολογία, προσελθουσών των ΑΑ. ΜΜ και ενεργήθη όλη η προσδιορισμένη εις τοιαύτας περιστάσεις στρατιωτική και πολιτική πομπή από την συρροήν πολλού πλήθους. Το εσπέρας έγινε φωτοχυσία και εν τοις Ανακτόροις εδόθη χορός γενικός ένεκα του μεγάλου αριθμού των προσκληθέντων.

Κατά την διάσημον ταύτην ημέραν έμενε περίεργον το κοινόν ως προς τας διαθέσεις εκείνων, οίτινες, ως προαναφέραμεν, ήλπιζον την Πανδώραν των πολιτικών διορισμών και των στρατιωτικών προβιβασμών, ως και εκείνης των παρασήμων. Σιγή άκρα διετέλει καθ' όλην την ημέραν, ότε διαγνώρισθη

⁸⁸ Εφ. Αιώνια, φ. 323, 18 Ιανουαρίου, 1842

πλέον, ότι παρά τινάς στρατιωτικούς προβιβασμούς και παρά την απονομήν τινών παρασήμων τίποτε περισσότερο δεν υπάρχει.

Ελαβον δε ομεν επί των Στρατιωτικών Γραμματεύς Κύριος Α. Βλαχόπουλος ανώτερον Σταυρόν των Ταξιαρχών. Ο δ' επί των Εσωτερικών Κύριος Δ. Χρηστίδης και ο Συνταγματάρχης κύριος Χ.Χ Πέτρου των Ταξιαρχών οι δε κύριοι Τζάλμας, Εφέτης, Ανάργυρος Τζάνης Ταγματάρχης της Πλατείας, ο Ταγματάρχης Σκυλοδήμος και ο Υπομοίραρχος Τασσούλας Πλέσσας τον αργυρούν των Ιπποτών.

Ομοίως δια διαταγής του Στρατού προεβιβάσθησαν Συνταγματάρχης ο μέχρι τούδε Αντισυνταγματάρχης, Διευθυντής της εν Πειραιεί Στρατιωτικής Σχολής κύριος Σ. Μήλιος.

Αντισυνταγματάρχης ο μέχρι τούδε Ταγματάρχης του Α. Τάγματος κύριος Γ. Καρατσάς, Γρόπερ και Χέν Υπολοχαγοί οι κύριοι Μουζάλης, Κωρωναίος και Κασιέρης.

Και Ανθυπολοχαγός του Μηχανικού ο μέχρι τούδε Ανθυπασπιστής Κύριος Γ. Πετμεζάς. Διωρίσθησαν δε με ολόκληρον μισθόν του Ταγματάρχου ο κ. Παύλος Διαμαντίδης, ο κ. Σαρτών Ταγματάρχης υπό σύνταξιν, ο κ Σχιάμπελ Διευθυντής εις το υλικόν του οπλοστάσιον, και Εισηγηταί εις τα Στρατιωτικά Δικαστήρια Έλληνες⁸⁹.>>

Στο φύλλο της **28 Ιανουαρίου 1842 ημέρα Τετάρτη** μας περιγράφεται αναλυτικά το τελετουργικό της εορτής των Αποβατηρίων όπως ακριβώς διοργανώθηκε και συντελέστηκε αυτό το έτος με την διαφορά ότι για δεύτερη πλέον χρονιά δεν πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο αλλά στην νέα πρωτεύουσα στην πόλη των Αθηνών. Πιο συγκεκριμένα μας αναφέρεται ότι την 25 Ιανουαρίου γιορτάστηκε η επέτειος εορτή των Αποβατηρίων της Αυτού Μεγαλειότητας Βασιλιά Όθωνα στην Αθήνα. Η εορτή ξεκίνησε όπως κάθε χρόνο από το πρωί της ημέρας εκείνης. Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα πήγαν στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπου τελέστηκε η Θεία Δοξολογία. Ταυτόχρονα πραγματοποιήθηκε στρατιωτική και πολιτική πομπή ενώ πλήθος λαού προσέρχονταν στον ναό. Μετά το τέλος της εορτής το Βασιλικό ζεύγος επέστρεψε στο Παλάτι. Όπως συνηθίζεται γενικά στις εορτές το απόγευμα έγινε φωταγώγηση της πόλης προκειμένου να δοθεί το εορταστικό κλίμα της ημέρας. Ενισχυτικά αξίζει να σημειωθεί ότι σε αντίθεση με την εντολή του Όθωνα ώστε να μην πραγματοποιηθεί χορός στο παλάτι προκειμένου να εξοικονομηθούν χρήματα αυτό δεν συντελέστηκε. Το βράδυ της ημέρας εκείνης πραγματοποιήθηκε χορός στα ανάκτορα. Στο χορό ήταν προσκεκλημένοι όλοι, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προσέλθει πλήθος κόσμου για να γιορτάσει μαζί με τον Βασιλιά του. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή. Το περίεργο όμως καθ' όλην την διάρκεια της ημέρας ήταν όπως συνήθως

⁸⁹ Εφ. Αιώνια, φ. 326, 28 Ιανουαρίου, 1842

γίνεται στις επετειακές εορτές να πραγματοποιηθούν πολιτικοί διορισμοί και στρατιωτικοί προβιβασμοί. Ακόμη συνήθης είναι και η τακτική εκ μέρους του Όθωνα και των Βαυαρών να δίνονται παράσημα. Οι ελπίδες αυτών που περίμεναν κατά κόρον παραχωρήσεις διαψεύστηκαν, οι προβιβασμοί στρατιωτικού χαρακτήρα υπήρξαν ελάχιστες ενώ τα παράσημα τα οποία αποδόθηκαν ήταν επιλεκτικά. Πέρα όμως από αυτά τίποτε άλλο δεν δόθηκε και αυτοί οι οποίοι ήλπιζαν ότι θα κερδίσουν από την εύνοια του Βασιλιά διαψεύστηκαν. Αυτοί βέβαια ήταν κυρίως Βαυαροί. Ποιοι όμως έλαβαν τα παράσημα και τους προβιβασμούς ας το δούμε πιο αναλυτικά. Ο Γραμματέας των Στρατιωτικών Α. Βλαχόπουλος έλαβε τον ανώτερο Σταυρό των Ταξιαρχών. Ο Γραμματέας των Εσωτερικών Δ. Χρηστίδης και ο Συνταγματάρχης ΧΧ Πέτρου αυτοί τον Σταυρό των Ταξιαρχών. Ακόμη ο Πάλμας, Εφέτης, Ανάργυρος Τζάνης ο οποίος ήταν ταγματάρχης και αυτόν και Υπομοίραρχος Τασσούλας Πλέσσας τον αργυρό Σταυρό των Ιπποτών. Αυτά ήταν τα ανώτερα παράσημα τα οποία δόθηκαν σε Έλληνες πρώην Αγωνιστές του 21' οι οποίοι κατείχαν κάποια από τα μεγαλύτερα αξιώματα στο Στράτευμα. Επίσης μέσω διαταγής του Στρατού προβιβάστηκαν ο Μήλιος ο οποίος ήταν Αντισυνταγματάρχης και Διευθυντής της Στρατιωτικής Σχολής του Πειραιά σε Συνταγματάρχη. Ο Καρατσάς ο οποίος ήταν Ταγματάρχης. Αντισυνταγματάρχες έγιναν ο Γρόκες και Χείς. Υπολοχαγοί έγιναν οι Μουζάλης, Κυρηναίος και Κασιέρης. Ο Ανθυπασπιστής Ν. Πετμεζάς έγιναν Ανθυπολοχαγοί έγιναν του Μηχανικού. Ενώ ταυτόχρονα διορίστηκαν με ολόκληρο μισθό του Ταγματάρχη ο Πούλος Διαμαντίδης, ο Σαρτών Ταγματάρχης υπό σύνταξη, ο Σχιαμπέλ έγινε διευθυντής στο υλικό του οπλοστασίου ενώ Εισηγητές διορίστηκαν στα στρατιωτικά δικαστήρια Ελλήνων⁹⁰.

Οι τελευταίες πληροφορίες σχετικά με τους στρατιωτικούς προβιβασμούς και τα παράσημα μπορεί πράγματι να φαίνονται κουραστικά να τα διαβάξει κανείς, αλλά το νόημα αυτών εν έτη 1842 είναι το γεγονός ότι ο Όθωνας σε αντίθεση με την πολιτική την οποία είχε ακολουθήσει παλαιότερα σχετικά με τους διορισμούς των Ελλήνων στο στράτευμα το οποίο το απέφευγε παρατηρούμε ότι αλλάζει πολιτική. Ενώ δηλ μέχρι τότε ανώτερες στρατιωτικές θέσεις τις αναλάμβαναν αποκλειστικά Βαυαροί πλέον παρατηρούμε ότι όχι μόνο δίνονται σε Έλληνες αλλά ακόμη και αυτοί οι οποίοι είχαν χαμηλό βαθμό πλέον προβιβάζονται. Οι αντίστοιχες αυξήσεις και αποδώσεις μεταλλίων σε Βαυαρούς είναι ελάχιστες ως μηδαμινές ενώ αντίστοιχα δεν παραλείπεται να δοθεί ο πλέον τιμητικός Σταυρός των Ταξιαρχών και ο αργυρός των Ιπποτών σε Έλληνες ενώ δεν λείπουν και οι αντίστοιχες αξιώσεις στο μισθό των Ελλήνων σε στρατιωτικούς. Τέλος το πιο σημαντικό είναι ότι μετά από πολλά χρόνια παραγκωνισμού των Ελλήνων από τις διοικητικές θέσεις βλέπουμε ότι παρατηρούνται κάποια μικρά βήματα προς απορρόφηση και αυτών από τον Κρατικό μηχανισμό. Πιο συγκεκριμένα διορίστηκαν Έλληνες σε θέσεις κλειδιά όπως ήταν τα Στρατιωτικά Δικαστήρια. Ο Όθων φαίνεται ότι έχει εκλάβει την δυσαρέσκεια των

⁹⁰ Εφ. Αιώνια, φ. 326, 28 Ιανουαρίου, 1842

Ελλήνων και ειδικά των πρώην Αγωνιστών οι οποίοι για πολλά χρόνια παραγκωνίσθηκαν αλλά και κυνηγήθηκαν δίχως έλεος από τους Βαυαρούς οι οποίοι τους σκότωναν και τους οδηγούσαν στην γκιλοτίνα με κάθε ευκαιρία. Ο Όθων εν έτη 1842 φαίνεται να θέλει να δώσει ευκαιρίες σε κάποιους Έλληνες προκειμένου να βελτιώσουν την οικονομική θέση ενώ ταυτόχρονα παρατηρείται μείωση του αριθμού των Βαυαρών οι οποίοι προβιβάζονται ή τιμούνται με μετάλλια ή ακόμη και με αυξήσεις στο μισθό τους. Γι' αυτό τον λόγο δυσανασχετούν επειδή ή είχαν μάθει τόσα χρόνια στην εκάστοτε εορτή να κερδίζουν χρήματα και εξουσία εκμεταλλευόμενοι τα αγαθά αισθήματα του Βασιλιά τους. Όμως πλέον ο Όθωνας φαίνεται να αντιλαμβάνεται ότι ο λαός των Ελλήνων έστω ένα μεγάλο μέρος αυτού είναι αυτός ο οποίος τον αγαπά και τον σέβεται αληθινά και όχι οι Βαυαροί.

23 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

<<Η εορτή των αποβατηρίων, ήτοι η 25 ημέρα του μηνός Ιανουαρίου, καθ' ήν ο Βασιλεύς έφθασεν εις την Ελλάδα, θέλει εορτασθή εφέτος με πλειτέραν παρ' άλλοτε απλότητα. η εορτή θέλει περιορισθή εις την τελετή της Εκκλησίας και εις τον εσπερινόν του παλατίου χορόν. Πολλοί λόγοι νομίζομεν υπαγορεύουν την Κυνέρνησιν, όχι μόνον να απλοποιήση τας τελετής των δημοσίων εορτών, αλλά και αυτάς τας εορτάς να ελαττώση όσον το δυνατόν, διά να τας θεωρή και ο λαός με πλειότερον σέβας, και διά να εμποδίση την συρροήν πολλών αργών ανθρώπων εις την καθέδραν, οίτινες διάγοντες εν αργία περιμένουν τας επίσημους εορτάς, διά να έλθουν εις την καθέδραν και να ανανεώσουν αξιώσεις, ή το ολιγώτερον να ζητούν την ιδιαιτέραν του Βασιλέως βοήθειαν, την οποίαν αφού κατασπαταλείσουν εις τα εδώ καφενεία επιστρέφουν πάλιν εις τας οικίας των πτωχότεροι και με πλειότεραν δυστυχίαν αναχωρήσεως των. ίσως ήθελον είσθαι ικαναί δύο επίσημοι πολιτικάί εορταί, μία η εθνική η κατά την 25 Μαρτίου, και η άλλη των ανακλητηρίων, ήτις συγχρόνως είναι και η ημέρα των γενεθλίων του Βασιλέως μας, η κατά την 20 Μαΐου⁹¹>>.

Η εορτή των Αποβατηρίων, η οποία γίνεται την 25 Ιανουαρίου κατά την οποία ο Βασιλεύς έφθασε στην Ελλάδα, θα γιορτασθεί φέτος με περισσότερη παρά ποτέ απλότητα. Η εορτή θα περιορισθεί στην τελετή της Εκκλησίας και στον εσπερινό χορό του Παλατιού. Πολλοί λόγοι πιστεύεται ότι υπαγορεύουν την Κυβέρνηση, όχι μόνο να απλοποιήσει τις τελετές των δημόσιων εορτών, αλλά και αυτές τις εορτές να τις ελαττώσει όσο το δυνατόν, για να τις θεωρεί και ο λαός με περισσότερο σεβασμό, και για να εμποδίσει την συρροή πολλών αργών ανθρώπων στο μέρος όπου θα βρίσκεται ο Όθωνας δηλ στην Πόλη του Ναυπλίου και συγκεκριμένα (στον Θρόνο του). Όπου θα έρθουν προκειμένου να

⁹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 986, 23 Ιανουαρίου, 1843

ανανεώσουν αξιώσεις όπως εύρεση εργασίας, παροχή γης ή χρηματικού ποσού. Με αυτό τον τρόπο να ζητούν δηλ. την ιδιαίτερη βοήθεια του Βασιλιά δεν αποδίδει πουθενά διότι ακόμη και εάν τους δοθεί μία μικρή χρηματική βοήθεια στην συνέχεια αυτοί θα την κατασπαταλήσουν στα καφενεία. Έπειτα θα επιστρέψουν και πάλι στις οικίες τους πιο πτωχοί και με μεγαλύτερη δυστυχία, παρά την οποία είχαν πριν την αναχώρησή τους. Ίσως ήταν ικανές δύο επίσημες πολιτικές εορτές, μία εθνική ή κατά την 25 Μαρτίου, και η άλλη των Ανακλητηρίων, η οποία συγχρόνως είναι και η ημέρα των γενεθλίων του Βασιλιά ή κατά την 20 Μαΐου⁹².

Πιο αναλυτικά η εορτή των Αποβατηρίων, δηλ η ημέρα κατά την οποία έφθασε ο Βασιλιάς Όθωνας στο Ναύπλιο εορτάζεται κάθε χρόνο στις 25 Ιανουαρίου. Έτσι και φέτος έφθασε η ημέρα για να εορτασθεί η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα. Όμως φέτος η Κυβέρνηση αποφασίζει να εορτασθεί η εν λόγω εορτή με την πλέον ακραία απλότητα και να περιορισθεί μόνο στην δοξολογία η οποία τελείται στον Ναό του Αγίου Γεωργίου στο Ναύπλιο και στον μετέπειτα χορό στο παλάτι. Ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι οι εορτές οι οποίες συντελούνταν στο νέο ιδρυμένο κράτος γίνονται αφορμή συγκέντρωσης του λαού ο οποίος είναι άεργος δεν έχει δηλ εργασία. Με αφορμή λοιπόν τις εορτές αυτές ο λαός συγκεντρώνεται στην πρωτεύουσα με σκοπό να συναντήσει τον Βασιλέα και να προβάλει αξιώσεις προς αυτόν για να βρεθεί μία εργασία ή ένα μικρό χωράφι για τον ίδιο και την οικογένειά του. Ο λαός αυτός είναι κατά πλειοψηφία πρώην Αγωνιστές του 21'. Η Κυβέρνηση λοιπόν για να αποφευχθεί μία τέτοια ενέργεια η οποία θα μπορούσε να προκαλέσει ξεσπάσματα ταραχών προσδίδει όχι μεγαλοπρέπεια στην εορτή αλλά απλότητα.

Αυτό που εξάγουμε αναλύοντας την εν λόγω πηγή είναι το γεγονός ότι ο Όθωνας γίνεται δέκτης των παραπόνων και παρακλήσεων στις εκάστοτε εθνικές ή Θρησκευτικές εορτές του τόπου. Ο λαός παραβλέποντας την Κυβέρνηση και τις Αρχές ζητεί από τον ίδιο τον Βασιλιά του στον οποίο έχει εναποθέσει τις ελπίδες του να του δώσει λύση στα καθημερινά προβλήματα που τον ταλαιπωρούν, δηλ με την πράξη του αυτή, ο λαός βλέπει στον Όθωνα ένα οικείο του πρόσωπο έναν Έλληνα Βασιλιά ο οποίος ως εκ θαύματος θα μεταμορφώσει την δυστυχία των πολιτών σε ευδαιμονία και χαρά. Οι ελπίδες βέβαια του λαού πέφτουν στο κενό καθώς η Κυβέρνηση και οι Βαυαροί γενικότερα δεν φαίνονται πρόθυμοι να επιτρέψουν τέτοιες παρεμβάσεις του λαού απευθείας προς το πρόσωπο του Όθωνα.

Για να δώσουμε μία πιο παραστατική εικόνα αυτή της εισροής των χωρικών στην πόλη της Αθήνας θα παραθέσουμε ένα άρθρο στο οποίο αναφέρεται η άφιξη χωρικών στην Αθήνα. Όμως αυτή την φορά προκειμένου να υποβάλλουν τα παράπονά τους στον αρμόδιο οικονομικό επίτροπο σχετικά με την κυριότητα των αμπελιών τους. Το άρθρο της πηγής είναι χαρακτηριστικό καθώς αποδίδει την

⁹² Εφ. Αθηνά, φ. 986, 23 Ιανουαρίου, 1843

αδιαφορία των Αρχών προς τους χωρικούς, τους αφήνει να περιπλανιούνται επί μέρες μέσα στην πόλη χωρίς να τους δίνει λύση στο πρόβλημά τους. Το πρόβλημά τους ήταν ότι τα χωράφια στα οποία καλλιεργούσαν τα αμπέλια τους χαρακτηρίστηκαν εθνική γη ενώ στην πραγματικότητα ανήκαν στους ίδιους. Η ουσία του προβλήματος είναι ότι οι αγρότες δεν πρόκειται να δικαιωθούν ακόμη και εάν καταφύγουν στα δικαστήρια. Αυτό το οποίο εξάγουμε ως ερμηνεία αυτής της υπόθεσης είναι ακριβώς το γεγονός ότι οι Έλληνες δεν μπορούσαν να δικαιωθούν σε κανέναν τομέα της δημόσιας διοίκησης για τον λόγο ότι οι Βαυαροί κατέχουν όλες τις θέσεις αλλά όχι μόνο αυτό αλλά δεν έχουν καμία διάθεση να τους διευκολύνουν παρά μόνο θέλουν να τους εκμεταλλεύονται. Γι' αυτό τον λόγο σε πολλά ταξίδια και περιοδείες ή ακόμα και όταν πηγαίνει ο Όθωνας να εορτάσει τα Αποβατήρια στο Ναύπλιο συνηθίζεται να πηγαίνουν να τον βρουν προκειμένου να τον συναντήσουν χιλιάδες Έλληνες με σκοπό να παρακάμψουν τους Βαυαρούς και την διοίκηση και να έρθουν σε απευθείας επαφή με τον Βασιλιά τους, στον οποίο έχουν εναποθέσει τις ελπίδες και τις προσδοκίες για μία καλύτερη ζωή ειρήνης ευημερίας και ασφάλειας. Όμως οι Βαυαροί ακόμη και όταν αυτές οι ενέργειες των Ελλήνων πραγματοποιούνται προβάλλουν πολλά εμπόδια προκειμένου να μην γίνουν πραγματικότητα.

<<Πλήθος χωρικών εισέρευσαν κατ' αυτάς εις την πόλιν μας διά να υποβάλωσιν εις την αρμόδιαν αρχήν τα παράπονα των διά την διαφιλονεικηθείσαν υπό του οικονομικού Επιτρόπου κυριότητα των αμπέλων των· αφού επί πολλάς ημέρας περιεπλανήθησαν εις της αγυιάς της πόλεως οι δυστυχείς χωρικοί ανεχώρησαν άπρακτοι. Φαίνεται ότι οι διορισθέντες εκτιμηταί εχαρακτήρισαν αβούλως εις τα υπ' αυτών συνταχθέντα προτόκολλα τας ανωτέρω αμπέλους ως εθνικάς ενώ είναι ομολογούμενον ότι το πλείστον μέρος αυτών υπάρχουσιν ιδιόκτητοι. Φρονούμεν ότι κατά την προκειμένη περίστασιν το άρθρον 33 του περί φορολογίας νόμου παρεβιάσθη. Προφανώς, και δίκαια ιερώτητα παρεβλήθησαν το δημόσιον εάν έχη αντιποιήσεις δύναται και οφείλει να διεκδικήση αυτής ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, φέρον το πρόσωπόν του ενάγοντος συμφώνης με την δικαιοσύνην· το να θέλη δε ιδιογνωμόνως καταχρώμενον της εκτελεστικής εξουσίας αυτού, να μεταβάλη την νόμιμον θέσιν του απέναντι χωρικού, οίτινες παρά την μακροχρόνιον κατοχήν έχουσιν υπέρ αυτών και το είδος της μέχρι τους, επί των ιδίων κτημάτων επιβληθείσης φορολογίας είναι καθ' ημάς ανατροπή όλων των κανόνων της τάξεως και φανερά των αρχών του δικαίου αθέτησης.

(Εκ της Ηχούς των Επαρχιών)⁹³>>

27 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Στο τελευταίο έτος της Απόλυτης Μοναρχίας πραγματοποιήθηκε κανονικά ο εορτασμός των Αποβατηρίων. Η διαφορά των τελευταίων δύο ετών στην αποτύπωση του εορτασμού στον Τύπο σε σχέση με τα προηγούμενα έτη είναι ότι δίνεται μεγαλύτερη έμφαση από τον συντάκτη στους

⁹³ Εφ. Αθηνά, φ. 986, 23 Ιανουαρίου, 1843

προβιβασμούς των αξιωματικών και στα μετάλλια τα οποία χορηγούνται παρά στο ίδιο το τελετουργικό της εορτής. Όχι ότι αυτό δεν αποτυπώνεται αλλά όχι τόσο εκτενέστερα όσο γινόταν στο παρελθόν.

Την 25^η Ιανουαρίου ημέρα κατά την οποία γιορτάζονται στην Ελλάδα τα Αποβατήρια του Όθωνα πραγματοποιήθηκαν όπως κάθε χρόνο. Η γιορτή ξεκίνησε με την καθιερωμένη δοξολογία στον ναό της Αγίας Ειρήνης όπου προσήλθε ο Όθωνας και η Αμαλία. Η πολιτική και στρατιωτική πομπή η οποία συνοδεύει τον Βασιλιά πριν και μετά την δοξολογία δεν έλειπε και φέτος. Είναι αλήθεια ότι η εορτή των Αποβατηρίων είναι αρκετά επικρατέστερη και πιο διάσημη σε σχέση με τις άλλες εορτές οι οποίες τελούνται. Αναμφίβολα η 25^η Μαρτίου και τα Αποβατήρια αλλά και η εορτή επί του Θρόνου Ανάβασις του Όθωνα κατέχουν υψηλότερο βαθμό καθώς αναγνωρίζονται ταυτόχρονα ως εποχές κατά τις οποίες άρχισε αλλά και υποστηρίχθηκε η ανεξαρτησία του Ελληνικού Έθνους ιδιαίτερα από τις Μ. Δυνάμεις καθώς α) αναγνωρίζουν την Επανάσταση και την νομιμοποιούν καθώς την εορτάζει ο ίδιος ο Βασιλιάς, β) η έλευση του Όθωνα στο Ναύπλιο σημαίνει την επιτυχία της Επανάστασης η οποία θεμελιώνεται με έναν Βασιλιά και γ) η επί του Θρόνου Ανάβασις σημαίνει την αρχή της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα στην χώρα ως πολίτευμα, ενώ ταυτόχρονα σταματά η διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας.

Παράλληλα με το τελετουργικό του εορτασμού της εορτής δόθηκαν και κάποια παράσημα σε πρώην Έλληνες Αγωνιστές του 21'. Κατά την ημέρα λοιπόν αυτή δόθηκαν διάφορα παράσημα του Σωτήρος ενώ πραγματοποιήθηκαν και πολλοί διορισμοί στο δημόσιο καθώς και προβιβασμοί όσον αφορά τα αξιώματα. Ο Αλμειδάς έγινε Υποστράτηγος, ο Βλαχόπουλος Αρχηγός της Χωροφυλακής, ο Α. Γιανίτσης πλοίαρχος. Οι Γ. Δυωβουνιώτης και Ι. Στράτος ο οποίος είναι Συνταγματάρχης έλαβαν τον Σταυρό των Ταξιάρχων. Οι Π. Βάρβογλους και Β. Κουφουστόπουλος έγιναν Εφέτες. Ο Α. Γεωργαντάς πρώην Δήμαρχος Λειβαδιάς, ο Εμ Σπυρίδων Β. Επίτροπος, Α Βούλγαρης πρόεδρος του πρωτοδικείου Πατρών. Λοβέρδος και Σταρόγιαννης έγιναν Λοχαγοί, ο Γενάνδης Ελεγκτής, ο Ρούσης Υπομοίραρχος, Δαρειώτης Δήμαρχος Παμμήσου, Ι Ζάρκος Βασιλικός Επίτροπος στο Επαρχιακό Συμβούλιο της Μεσσηνίας. Οι Ν. Ζουλούμης, Κ Καλαμαριώτης και Π. Παπατσώνης Επαρχιακοί Σύμβουλοι της Μεσσηνίας, ο Ι Κουντουμάς Διοικητής της Αργολίδας, Λεμέτρ Βασιλικός Επίτροπος της Εθνικής Τράπεζας, Π. Στεφανίτσης Ιατρός, Μάρκ Γκίλ πρότινος εν Μελλίτη, Δ Χατσίσκος και Σάρδων Δελαβέρ ο οποίος είναι Ταγματάρχης Φιλελλήνων έλαβαν τον αργυρό Σταυρό.

Οι μοίραρχοι Σισίνης και Κοτσογιανόπουλος έγιναν Ταγματάρχες της χωροφυλακής. Προβιβάστηκαν επίσης στην θέση του μοιράρχου ο Μόστρας και ο Πτολεμαίος. Διορίστηκε Σύμβουλος της Επικρατείας για δύο έτη ο Διευθυντής του λογιστηρίου Γ. Σπανιουλάκης.

Πέρα όμως από τους διάφορους προβιβασμούς και αποδόσεις μεταλλείων την ίδια ημέρα της εορτής ο Βασιλιάς μετέβαλε ή ακόμα και σε πολλές περιπτώσεις έδωσε χάρη σε φυλακισμένους Αγωνιστές του 21'. Κατά την 25^η Ιανουαρίου δόθηκαν από τον Βασιλιά κάποιες χάρες στους καταδίκους

πχ σε κάποιους μετέβαλε η πιο συγκεκριμένα αφαίρεσε δέκα χρόνια σε κάποιους 11 και σε αυτούς που είχαν ισόβια τους μείωσε κατά 4 χρόνια την ποινή ενώ σε αυτούς που είχαν τιμωρηθεί με την θανατική ποινή την μετέβαλε σε ισόβια δεσμά.

Επιπρόσθετα ο Βασιλιάς Όθωνας όπως συνήθιζε να κάνει και παλαιότερα έδινε δηλ κάποια βοήθεια σε πρώην Αγωνιστές. Πιο συγκεκριμένα δόθηκαν προικοδοτήσεις σε πρώην στρατιωτικούς οι οποίοι ήταν αποδεδειγμένα ικανοί και είχαν διακριθεί στις μάχες ενώ ταυτόχρονα φροντίδα έλαβαν χήρες και ορφανά πρώην αξιωματικών. Η ευεργεσία των πρώην Αγωνιστών του 21' καθώς και τις χήρες και τα ορφανά τα οποία άφησαν αυτοί προκειμένου να υπερασπίσουν το ιερότερο όλων Αγαθό της ανθρωπότητας αυτό της Ελευθερίας τιμά ιδιαίτερα τον Βασιλιά Όθωνα και πολύ περισσότερο όταν αυτό γίνεται την ημέρα κατά την οποία γιορτάζεται η Άφιξη και η Απόβαση του στην Ελλάδα η οποία ελευθερώθηκε χάρη στους Αγωνιστές του 21'.

Τέλος άλλο διάταγμα κυρίως διοικητικού χαρακτήρα ήσσονος σημασίας αναφέρεται στο άρθρο σχετικά με τον εορτασμό της 25^{ης} Ιανουαρίου⁹⁴.

<<ΔΙΑΦΟΡΑ

Τη 25 Ιανουαρίου ημέραν επί των κατά την Ελλάδα αποβατηρίων της Α.Μ ετελέσθη μεθ' όλης της νενομισμένης εκκλησιαστικής, πολιτικής και στρατιωτικής πομπής η συνήθης δοξολογία εις τον ναόν της αγίας Ειρήνης όπου προσήλθον οι ΑΑ. ΜΜ. Το διάσημον της ημέρας ταύτης διακρίνετο αληθώς απέναντι άλλων τινών πολιτικών εορτών. Αναμφιβόλως η 25^η Μαρτίου και τα αποβατήρια ή η επί του Θρόνου ανάβασις επέχουσι του υψηλότερου βαθμόν αναγνωριζόμενοι ως εποχές, καθ' ας ήρχησε και υπεστηρίχθη η ανεξαρτησία του Ελληνικού Έθνους.

Κατά την ημέρα ταύτην έλαβον χώραν διάφοροι αξιώσεις παρασήμων του Σωτήρος, διορισμοί και προβιβασμοί. Οι κύριοι Αλμείδας Υποστράτηγος, κ Βλαχόπουλος Αρχηγός της Χωροφυλακής, Α. Γιαννίσης πλοίαρχος. Γ. Δυωβουνιώτης και Ι. Στράτος Συνταγματάρχης έλαβαν τον Σταυρό των ταξιαρχών. Ο Μ. Κοντογιάννης Συνταγματάρχης τον χρυσό Σταυρόν. Οι κύριοι Π. Βάρβογλους και Β. Κουφουσόπουλος Εφέται, Α. Γεωργαντάς πρώην Δήμαρχος Λεβαδιέων, Εμ Σπυρίδωνος Β. Επίτροπος, Α. Βούλγαρης πρόεδρος του πρωτοδικείου Πατρών, Λοβέρδος και Σταφογιάννης Λοχαγοί, Γενάδης Ελεγκτής, Τούσης Υπομοίραρχος, Δαρειώτης Δήμαρχος Παμμήσου, Ι Ζάρκος Β. Επίτροπος του εν Μεσσήνη Επαρχιακού Συμβουλίου, Ν Ζουλούμης, κ Καλαμαριώτης και π. Παπατσώνης Επαρχιακοί Σύμβουλοι Μεσσήνης, Ι Κοντουμάς Διοικητής Αργολίδας, Λεμέτρ Β. Επίτροπος της Εθνικής Τραπέζης, Π. Στεφανίτσης Ιατρός,

⁹⁴ Εφ. Αιώνια, φ. 414, 27 Ιανουαρίου, 1843

Μάρκ Γκίλ πρόξενος εν Μελλίτη, Δ Χατσίσκος και Σαρδών Δελαβέρ Ταγματάρχης Φιλλέλην του αργυρού Σταυρού.

Εξακτατηρίσθησαν οι Μοίραρχοι Σισίνης και Κουτσογιανόπουλος Ταγματάρχες της Χωροφυλακής.

Προεβιβάσθησαν οι κύριοι Μόστρας και Πτολεμαίος Μοιράρχου.

Διορίσθη δε Σύμβουλος της Επικρατείας εις διετή υπηρεσία ο κύριος Γ. Σπανιουλάκης, Διευθυντής του Λογιστηρίου.

Κατά την αυτήν ημερομηνίαν εδόθησαν παρά του Σ. Βασιλέως, ημών χάριτες εις τινάς καταδίκους, εις 10 μεν διά το υπόλοιπον της ποινής, ως 11 δε διά το ολιγοχρόνιον των ποινών, και εις 4 ή εις διά βίου δεσμά μεταβολή της κεφαλικής ποινής.

Ομοίως εδόθησαν προικοδοτήσεις εις ικανούς πρώην στρατιωτικούς, και χήρες και ορφανά πρώην αξιωματικών. Η ευεργεσία αυτή τιμά περιπλέον την διάσημον της 25 Ιανουαρίου ημέραν

Διάταγμα εκδοθέν τη 21 Απριλίου 1841 και δημοσιευθέν διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως τη 25 Ιανουαρίου 1843 συγχωρείτο ν' αναπληροί ο αρχαιότερος των ελεγκτών του παρά τω Ελεγκτικώ Συνεδρίω Επιτρόπου της Επικρατείας, όταν κωλύεται.

Διά Διατάγματος της 13 Ιανουαρίου ο κύριος Π. Δαμήλος, προσωρινός παυθείς την υπηρεσίαν και αθωωθείς δικαστικώς, διωρίσθη ταμίας Θηβών αντί του Κ.Ε Μ Στεφάνου μεταταχθέντος ως τοιούτου εις Βοιωτία. Την αθωότητα ως εκ της πάντοτε τιμίας και φρόνιμον διαγωγής του κ. Δαμήλου διά η ηγνώσθη ουδείς και δεν δυνάμεθα να μην είπωμεν, οπόσον το κοινόν επευφήμησε ήδη.

Δη' άλλου Διατάγματος της 21 Ιανουαρίου απεφασίσθη να κατασκευασθή αμαξωτή από Κύμην εις Κάρυστον επαρχιακή οδός δαπάνη της επαρχίας, και ευχόμεθα να κατορθωθή⁹⁵>>.

⁹⁵ Εφ. Αιώνα, φ. 414, 27 Ιανουαρίου, 1843

Η έλευση της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα

3 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη ενότητα Διάφορα

<<Χθες περί την 5 ώραν μμ έφθασαν επί της Αγγλικής φρεγάτας εις τον λιμένα του Πειραιώς ο Σ. Βασιλεύς μας μετά της Βασιλίσσης Αμαλίας της συμβίας του· οι υπουργοί και άλλοι έτρεξαν αμέσως να τον συγχαρώσι διά το ευόδιόν του. Χαιρετών τους υπουργούς τους εκοινοποίησεν, ότι παύει του λοιπού η Αρχικαγκελαρία, και ότι συγκατανεύει να δεχθή την παραίτησιν του κυρίου Άρμανσπεργκ, και ότι συγκατανεύει να δεχθή την παραίτησίν του κυρίου Ρουδάρχτον, τον οποίον edióρισε Γραμματέα επί των εξωτερικών και του Βασιλικού Οίκου· έπειτα στραφείς προς τον κ. Άρμανσπεργκ του είπεν, ότι δέχεται την ζητηθείσαν πολλάκις παραίτησίν του.

Σήμερον δε περί την 11 ώραν απέβησαν εκ της φρεγάτας ο Βασιλεύς ενδεδυμένος την Ελληνικήν στολήν και η Βασίλισσα μετά της συνοδείας των· η Δημοτική του Πειραιώς τους edέχθη εις την αψίδα την οποία προς υποδοχήν των είχαν στήσει οι δημόται· Ο Δήμαρχος εξεφώνησεν συγχαρητήριον προσφώνησιν προς τον Βασιλέα και την Βασίλισσαν, ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα τον ευχαρίστησαν, και ακολούθως επροχώρησαν μετά μεγάλης πομπής και παρατάξεως προς την οδόν την φέρουσαν εις Αθήνας, αντηχούντων των κανονιοβολισμών και ανευφημιών του πλήθους.

Αφού απέρασαν τον ελαιώνα οι κανονιοβολισμοί της πόλεως άρχισαν, πλήθος ανθρώπων έστεκαν και τους επερίμεναν περί την αψίδα την στηθείσαν εις την αρχήν της πόλεως· ο Αρχιερέυς και η Δημοτική Αρχή των Αθηναίων τους υποδέχθησαν εις την αψίδα εκφωνήσαντες ωσαύτως προσφωνήσεις συγχαρητήριους προς τον Βασιλιά και την Βασίλισσαν. Ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα ευχαρίστησαν τους δημότες των Αθηναίων· δε μετά το τέλος των προσφωνήσεων και απαντήσεων ανεβόησαν μεγαλοφώνος <<Ζήτω ο Βασιλεύς. Ζήτω η Βασίλισσα. Ζήτω το Σύνταγμα, και το πλήθος διαδεχόμενον τας ανευφημήσεις ταύτας του Αρχιερέως και της δημοτικής Αρχής των Αθηνών επαναλάμβανεν αδιακόπως το <<Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης· Ζήτω η Βασίλισσα. Ζήτω το Σύνταγμα>>. Και ούτως υποδέχето εις την πόλιν μας τον Βασιλέα μετά της Βασιλίσσης.

Μεταξύ των κανονιοβολισμών ανευφημιών, και μυστικών οργάνων, έφθασαν εις το παλάτιον, όπου τους υποδέχθησαν αι πολιτικάί Αρχαί. Ακολούθως ο Βασιλεύς edέχθη το Συμβούλιον, την Ιεράν Σύνοδον, τον Άρειον Πάγον και λοιπάς προϊσταμένας πολιτικάς Αρχάς μετά των υπουργών, καθώς και τους στρατιωτικούς, το εσπέρας γίνεται μεγάλη φωτοχυσία, και οι πολίται χαρούμενοι διά την άφιξην του Βασιλέως και της Βασιλίσσης, και με την ελπίδα μάλιστα, ότι καθώς κατήργησε την Αρχικαγκελαριάν θέλει καταργήσει και πολλές αυτής πράξεις, αι οποίαι τους απεβάρυναν εις τον καιρόν της απουσίας του, καθώς

και ότι θέλει συγκαλέσει τους Αντιπροσώπους του έθνους διά να συμφωνήση το σύνταγμα μας, την μόνην των τόσων θυσιών και αγώνων των αμοιβήν χαίρουν και ευθυμούν παντού⁹⁶>>.

Χθες γύρω στις 5 η ώρα μμ έφθασε καλά με την Αγγλική Φρεγάτα Πόρτλαντ στο λιμάνι του Πειραιά ο Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία, την σύζυγό του. Οι υπουργοί και άλλοι έτρεξαν αμέσως να τον συγχαρούν και του ευχόντουσαν καλό βίο καθώς μόλις είχε παντρευτεί την πριγκίπισσα Αμαλία. Επιπλέον η Αμαλία ως Βασίλισσα πλέον είναι η πρώτη φορά που έρχεται στο Βασίλειο της Ελλάδας γι' αυτόν τον λόγω εξάλλου πραγματοποιείται και η εορτή προς τιμήν της έλευσης της στην χώρα των Ελλήνων. Ο Όθωνας αφού χαιρέτησε τους Υπουργούς του, κοινοποίησε ότι παύει την Αρχικαγκελαρία και ότι συγκατατέθηκε να δεχθεί την παραίτηση του Άρμανσπεργκ, του κοινοποίησε ακόμη ότι έφερε μαζί του τον Ρούδχαρτ τον οποίο διόρισε Γραμματέα επί των εξωτερικών και του Βασιλικού οίκου. Έπειτα στράφηκε προς τον Άρμανσπεργκ και του είπε ότι δέχεται την παραίτηση του η οποία του είχε πολλές φορές υποβληθεί.

Την ίδια ημέρα γύρω στις 11 η ώρα πμ αποβιβάστηκαν από την φρεγάτα ο Βασιλιάς ενδεδυμένος με την Ελληνική στολή και η Βασίλισσα με την συνοδεία της. Η Δημοτική Αρχή του Πειραιά τους δέχθηκε στην αυτίδα την οποία προς υποδοχή τους είχαν στήσει οι δημότες, ο Δήμαρχος εκφώνησε συγχαρητήρια προσφώνηση προς τον Βασιλέα και την Βασίλισσα. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα τον ευχαρίστησαν με την σειρά τους, και ακολούθως προχώρησαν μετά από μία μεγάλη πομπή και παράταξη προς την οδό η οποία οδηγεί στην Αθήνα εν μέσω συνεχών κανονιοβολισμών και επευφημιών του πλήθους. Αφού πέρασαν τον ελαιώνα οι κανονιοβολισμοί της πόλης άρχισαν, πλήθος ανθρώπων έστεκε και τους περίμενε γύρω από την αυτίδα η οποία είχε στηθεί στην αρχή της πόλης. Ο Αρχιερέας και η Δημοτική Αρχή των Αθηναίων τους υποδέχθηκε στην αυτίδα εκφωνώντας πολλές προσφωνήσεις συγχαρητήριους προς τον Βασιλέα και την Βασίλισσα. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα ευχαρίστησαν τους δημότες των Αθηναίων και μετά το τέλος των προσφωνήσεων φώναξαν με δύναμη <<Ζήτω ο Βασιλιάς>>, <<Ζήτω το Σύνταγμα>> και το πλήθος καθώς διαδεχόταν τις επευφημίες του Αρχιερέα και της δημοτικής Αρχής των Αθηνών επαναλάμβανε αδιάκοπα το <<Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης, ζήτω η Βασίλισσα, ζήτω το Σύνταγμα. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν υποδέχτηκε η πόλη των Αθηνών τον Βασιλιά μαζί και την Βασίλισσα Αυτού.

Μεταξύ των κανονιοβολισμών επευφημιών και μουσικών οργάνων, έφθασαν στο παλάτι, όπου τους υποδέχθηκαν οι Πολιτικές Αρχές. Στην συνέχεια ο Βασιλιάς δέχθηκε το Συμβούλιο, την Ιερά Σύνοδο, τον Άρειο Πάγο και κάποιες άλλες προϊστάμενες Πολιτικές Αρχές μετά τους υπουργούς καθώς και τους στρατιωτικούς.

⁹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου, 1837

Το απόγευμα φωταγωγήθηκε η πόλη και οι πολίτες χαρούμενοι για την άφιξη του Βασιλιά και της Βασίλισσας, και με την ελπίδα μάλιστα, ότι καθώς κατήγγησε την Αρχικαγκελαρία επιθυμούν να καταργήσει και πολλές από τις πράξεις αυτής οι οποίες τους επιβάρυναν στον καιρό της απουσίας του Έθνους για να συμφωνήσει το Σύνταγμά, την μόνη των τόσων θυσιών και αγώνων τους αμοιβή, χαίρονται και ευθυμούν παντού⁹⁷.

Ο συντάκτης της Εφημερίδας Αθηνά, αποτυπώνει πολύ ζωντανά την στιγμή της άφιξης του Βασιλιά στην Ελλάδα μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία. Αφού χαιρέτησαν τους επίσημους υπουργούς κατευθύνονται στο παλάτι όπου ακολουθεί εορτή. Στην συνέχεια διάφοροι κανονιοβολισμοί θα προσδώσουν αίγλη στην άφιξη του Βασιλιά και η πόλη θα φωταγωγηθεί. Ο λαός είναι ιδιαίτερα χαρούμενος καθώς ελπίζει ότι με την άφιξη του θα παρθούν πίσω οι Νόμοι της Αντιβασιλείας και θα χορηγηθεί Σύνταγμα. Άξιο να αναφερθεί είναι το γεγονός ότι όταν ο Όθων περάσει μέσα από το πλήθος αυτό φωνάζει Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης, Ζήτω η Βασίλισσα ο Βασιλιάς και το Σύνταγμα. Η υποδοχή της Βασίλισσας Αμαλίας στο Βασίλειο της Ελλάδας υπήρξε πολύ σπουδαία για τους Έλληνες, οι οποίοι τους υποδέχονται με ιδιαίτερη θέρμη και αγάπη. Όπως έχουν στηρίξει τις ελπίδες τους τόσα χρόνια στον Βασιλιά τους τον Όθωνα τώρα στηρίζουν τις ελπίδες τους και στην Βασίλισσα τους την Αμαλία. Η υποδοχή η οποία εκφράζεται μέσω επευφημιών και ζητωκραυγών υπέρ του Βασιλικού ζεύγους υποδηλώνει ότι ο λαός των Ελλήνων και συγκεκριμένα οι κάτοικοι της πόλης των Αθηνών επιθυμούν να δημιουργηθεί μία δυναστεία των Βαυαρών και συγκεκριμένα του Όθωνα στην χώρα τους. Αυτό που δεν επιθυμούν είναι τους Βαυαρούς και την δεσποτική διακυβέρνηση τους. Αυτό βέβαια μπορεί να λυθεί πολύ εύκολα με ένα Σύνταγμα το οποίο θα παραχωρούσε τις απαραίτητες εξουσίες στον λαό των Ελλήνων ο οποίος θα κυβερνηθεί από εκείνο το σημείο και έπειτα μόνος του δίχως την Βαυαροκρατία και την δεσποτική διακυβέρνηση αυτών αλλά στην κεφαλή του Βασιλείου θα εξακολουθεί να υπάρχει ο Συνταγματικός πλέον Μονάρχης τους ο Όθων, ο οποίος θα συμβολίζει την ενότητα των Ελλήνων την ειρήνη και την ευημερία. Οι Έλληνες ήδη από το δεύτερο Σύνταγμα της Επιδαύρου το 1826 όριζαν ότι στο νεοσύστατο Κράτος θα υπάρχει Βασιλιάς, απλά οι Έλληνες θέλουν ο Βασιλιάς να είναι ένα σύμβολο ενότητας και όχι ένας ενεργός πολιτικά άρχων καθώς οι ίδιοι και αναφερόμαστε όχι σε όλους τους Έλληνες αλλά σε συγκεκριμένες ομάδες όπως ήταν οι αστοί, οι πλούσιοι, οι πρώην Φαναριώτες και οι έμποροι καθώς οι ίδιοι επιθυμούσαν να κατέχουν τα ηνία της διακυβέρνησης. Γι' αυτό τον λόγο ναι μεν οι Έλληνες υποδέχονται την Βασίλισσα Αμαλία στο πρόσωπο της οποίας βλέπουν την εν δυνάμει δημιουργία μίας δυναστείας του Όθωνα στην χώρα τους αλλά ταυτόχρονα θέλουν Σύνταγμα για να κυβερνούν οι ίδιοι τον τόπο τους.

⁹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου, 1837

Κατά το έτος 1838 τον εορτασμό της επαναληπτικής εορτής της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα δεν μπορούμε να την παρακολουθήσουμε τουλάχιστον από την εφημερίδα της Αθηνάς καθώς τα φύλλα δεν έχουν διασωθεί.

Το επόμενο έτος η εφημερίδα της Αθηνάς στο φύλλο της **5 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα **Εσωτερικά Διάφορα** θα κάνει μία απλή αναφορά ότι σήμερα γιορτάζεται η επέτειος εορτή της άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα. Ο συντάκτης επιλέγει να μην παραθέσει μακροσκελή άρθρο προκειμένου να αποδώσει το τελετουργικό της εορτής στα 1839, για ποιους λόγους το κάνει αυτό δεν μπορούμε να ήμαστε σίγουροι. Πάντως η μη ανάλυση και ερμηνεία δείχνει μία τάση υποβάθμισης της επετείου εορτής της άφιξης της Βασίλισσας στην πόλη των Αθηνών⁹⁸.

Η εορτή της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Αθήνα θα πραγματοποιηθεί όπως αναφέρεται στο φύλλο του Αιώνα τη **1 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη**. Πιο συγκεκριμένα μας αναφέρεται ότι στις 2 Φεβρουαρίου η πόλη των Αθηνών θα προσφέρει δημόσιο χορό προς ανάμνηση της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα⁹⁹.

<<Στις 2 Φεβρουαρίου η πόλη των Αθηνών θα προσφέρει δημόσιο χορό προς ανάμνηση της ευτυχούς ελεύσεως στην Ελλάδα της εναρέτου Α.Μ Βασίλισσάς μας¹⁰⁰>>.

3 Φεβρουαρίου 1840 ημέρα Σάββατο.

Στην ενότητα Διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει την επιστροφή του Βασιλιά στην Αθήνα.

<<Ο Βασιλιάς μετά της Βασιλίσσης επέστρεψαν αισίως από Ναυπλίας την 31 Ιανουαρίου εις την πόλιν μας. Σήμερον εορτάζεται η επέτειος ημέρα της εις την Ελλάδα αφίξεως της Βασιλίσσης μας. Περί της 9 ώραν λοιπόν ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης ήλθον εις τον ναόν της αγίας Ειρήνης, όπου εψάλη δοξολογία εις τον Ύψιστον και παράκλησις υπέρ του Βασιλέως και της Βασιλίσσης· μετά την τελετήν

⁹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 589, 5 Φεβρουαρίου, 1839

⁹⁹ Εφ. Αιών, φ. 37, 1 Φεβρουαρίου 1839

¹⁰⁰Εφ. Αιών, φ. 37, 1 Φεβρουαρίου 1839

άρχισαν οι συνήθεις κανονιοβολισμοί, και το εσπέρας γίνεται χορός από μέρος του Δήμου των Αθηναίων προς ανάμνησιν της εις την Ελλάδα αφίξεως της Βασιλίσσης μας ΑΜΑΛΙΑΣ¹⁰¹>>.

Ο Βασιλιάς, μαζί με την Βασίλισσα επέστρεψαν καλά από το Ναύπλιο την 31 Ιανουαρίου στην πόλη των Αθηνών. Σήμερα εορτάζεται η επέτειος ημέρα κατά την οποία έγινε η άφιξη της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα. Γύρω στις 9 πμ ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα προσήλθαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου πραγματοποιήθηκε δοξολογία προς τον Θεό και παράκληση υπέρ του βασιλιά και της Βασίλισσας. Μετά την τελετή άρχισαν οι συνήθεις κανονιοβολισμοί, και το απόγευμα, οργανώθηκε χορός από τον Δήμο των Αθηναίων προς ανάμνηση της άφιξης στην Ελλάδα της Βασίλισσας Αμαλίας¹⁰².

Παρατηρούμε ότι στα 1840 ο συντάκτης της Αθηνάς επιλέγει να παρουσιάσει αναλυτικά την εορτή η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο προκειμένου να τιμηθεί η Βασίλισσα Αμαλία με την έλευση της στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα μαθαίνουμε ότι οι Βασιλείς επέστρεψαν δίχως κάποιο πρόβλημα στις 31 Ιανουαρίου στην πόλη των Αθηνών, ενώ προηγουμένως έχουν παραστεί σε μία άλλη εορτή αυτή των Αποβατηρίων του Όθωνα στην πόλη του Ναυπλίου. Καταλαβαίνουμε ότι οι Βασιλείς είναι υποχρεωμένοι να παρευρίσκονται συνεχώς σε πολλές επετειακές εορτές προκειμένου να τιμηθούν. Η εικόνα η οποία δημιουργείται όταν οι Βασιλείς παρευρίσκονταν στην εκάστοτε εορτή είναι συγκεκριμένη καθώς το τελετουργικό το οποίο ακολουθείται είναι πάντοτε το ίδιο ανάλογα με την εορτή.

Όσον αφορά την επετειακή εορτή της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα μαθαίνουμε ότι σήμερα εννοεί την 3 Φεβρουαρίου γιορτάζεται η άφιξη της Αμαλίας στην Ελλάδα. Στην συνέχεια αποτυπώνεται στο φύλο της εφημερίδας Αθηνάς το συγκεκριμένο τελετουργικό το οποίο ακολουθήθηκε ήδη από τις πρώτες πρωινές ώρες. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι γύρω στις 9 το πρωί ο Όθωνας μαζί με την Αμαλία κατευθύνθηκαν στον Ναό της Αγίας Ειρήνης όπου τελέστηκε δοξολογία προς τον Θεό και παράκληση υπέρ του Όθωνα και της Αμαλίας προκειμένου να κυβερνούν με τον πιο σωστό και δίκαιο τρόπο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως το Βασιλικό ζεύγος παρότι δεν ανήκει στο Ορθόδοξο δόγμα αλλά στο καθολικό επιλέγει να παρακολουθεί την Θεία Λειτουργία ή τις δοξολογίες οι οποίες γίνονται προς τιμήν τους από τον Ορθόδοξο ιερέα σε μία Ορθόδοξη Εκκλησία. Μετά το τέλος της δοξολογίας και αφού οι Βασιλείς είχαν βγει από τον ναό ξεκίνησαν οι κανονιοβολισμοί προκειμένου να τιμήσουν με αυτόν τον τρόπο την Βασίλισσα Αμαλία. Ακόμη το απόγευμα φωταγωγήθηκε ολόκληρη η πόλη της Αθήνας προκειμένου να δοθεί το εορταστικό κλίμα της ημέρας. Τέλος αργά το απόγευμα ο Δήμος των

¹⁰¹ Εφ. Αθηνά, φ. 690, 3 Φεβρουαρίου, 1840

¹⁰² Εφ. Αθηνά, φ. 690, 3 Φεβρουαρίου, 1840

Αθηναίων οργάνωσε χορό προκειμένου να τιμήσει με τον καλύτερο τρόπο την επετειακή εορτή της Άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα. Οι χοροί ήταν μία καλή αφορμή προκειμένου να συναθροιστούν σε αυτή επίτιμοι προσκεκλημένοι όπως πρέσβεις άλλων χωρών και διάφοροι αξιωματικοί των Μ. Δυνάμεων ή ακόμη και Έλληνες. Με αυτό τον τρόπο τελείωσε η επέτειος εορτή της άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα εν έτη 1840.

Στις **4 Φεβρουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή** πληροφορούμαστε από τον συντάκτη του Αιώνα ότι ο Βασιλιάς Όθων και η Βασίλισσα Αμαλία είναι καλά στην υγεία τους καθώς μόλις επέστρεψαν πίσω στην Αθήνα ενώ προηγουμένως είχαν πάει ταξίδι στο Ναύπλιο προκειμένου να εορτάσουν την γιορτή των Αποβατηρίων. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι το απόγευμα της 3^{ης} Φεβρουαρίου ο Δήμος των Αθηνών προσέφερε χορό προκειμένου να εορτάσει την επέτειο εορτή της άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα καθώς και την επάνοδο του Βασιλιά. Ο Όθωνας και η Αμαλία τίμησαν τον χορό ο οποίος διοργανώθηκε προς τιμήν τους μέσω της παρουσίας τους¹⁰³.

<<ΑΘΗΝΑΙ 4 Φεβρουαρίου

<<ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα επέστρεψαν αυθημερόν εκ της Ναυπλίας εις την Καθέδραν . Χαίρονται υγείας πλήρη το εσπέρας της 3^{ης} Φεβρουαρίου. Ο Δήμος των Αθηνών πρόσφερε χορό διά την επέτειον εορτήν της εις την Ελλάδα αφίξεως του Βασιλέως και της Βασιλίσσης αι ΑΑ. ΜΜ ετίμησαν και τον χορόν τούτον διά της παρουσίας των¹⁰⁴>>.

Στα 1841 δεν υπάρχει αναφορά στην επετειακή εορτή της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα τουλάχιστον στα φύλλα της Αθηνάς.

Στο έτος 1841 στο φύλλο της εφημερίδας του Αιώνα της **9 Φεβρουαρίου 1841 ημέρα Κυριακή** στην ενότητα **Διάφορα** ο συντάκτης μας αναφέρει ότι στις 3 Φεβρουαρίου η οποία είναι η επέτειος ημέρα άφιξης και Επανόδου του Όθωνα και της έλευσης της Αμαλίας γιορτάστηκε με την δέουσα λαμπρότητα όπως γίνεται κάθε χρόνο πραγματοποιήθηκε η συνηθισμένη τελετή στον ναό της αγίας Ειρήνης. Στην συνέχεια μετά το πέρας της δοξολογίας πραγματοποιείται πολιτική και στρατιωτική πομπή όπου κατευθύνεται στο παλάτι. Το απόγευμα εκείνης της ημέρας συνηθίζεται να γίνεται φωταγώγηση της πόλης ενώ μόλις νυχτώσει οργανώνεται χορός στο παλάτι το οποίο διοργάνωσε ο δήμος της Αθήνας. Στον χορό παρευρέθηκαν ο Όθωνας και η Αμαλία οι οποίοι και τον τίμησαν. Επιπλέον η αξιοπρέπεια, η αφθονία και η τάξη ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά τα οποία κυριάρχησαν κατά την διάρκεια της εορτής.

¹⁰³ Εφ. Αιών, φ. 133, 4 Φεβρουαρίου, 1840

¹⁰⁴ Εφ. Αιών, φ. 133, 4 Φεβρουαρίου, 1840

Τέλος ο συντάκτης μας αναφέρει ότι δεν υπήρξαν περιεργα γεγονότα τα οποία θα αναστάτωναν την εορτή όπως συνέβη άλλες φορές¹⁰⁵.

<<Η 3 του παρόντος, ημέρα επέτειος της επανόδου των Α.Α ΜΜ εις την Ελλάδα, εορτάστηκε λαμπρώς, γενομένης της συνήθους τελετής εις τον ναό της αγίας Ειρήνης, και όλης της πολιτικής και στρατιωτικής πομπής. Υπέρ αυτής δε εδόθη την εσπέρα ο δημοτικός χορός τον οποίο τίμησαν διά της παρουσίας τους ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα, ενεργήθη ούτος μ' όλην την δυνατή αξιοπρέπεια, αφθονία και τάξη, χωρίς να λάβωσι χώρα οι ωσεπιτοπλείστον συνήθεις εις παρομοίες περιστάσεις παραφοραίτινών¹⁰⁶>>.

Καταλαβαίνουμε ότι η επέτειος εορτή προς τιμήν της Βασίλισσας Αμαλίας τελείται κάθε χρόνο στην πόλη των Αθηνών όπου αρκετοί Έλληνες αλλά και ξένοι επιλέγουν να παρευρεθούν στην δεξίωση η οποία τελείται προς τιμήν της. Ακόμη το γεγονός ότι φέτος δεν υπήρξαν γεγονότα τα οποία θα αναστάτωναν την εορτή μας παρέχει την πληροφορία ότι παλαιότερα υπήρξαν φορές όπου η εορτή έγινε αφορμή ώστε να εκδηλωθεί κάποια δυσαρέσκεια των Ελλήνων η οποία εκφράστηκε στην εν λόγω εορτή με στόχο να περάσει τα εκάστοτε αιτήματα ή την εκδηλωμένη δυσαρέσκεια των Ελλήνων απέναντι στους Βαυαρούς.

4 Φεβρουαρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

<<χθές, την 3 του ισταμένου εορτάσθη επισήμως και εις την Ελλάδα άφιξης της Βασιλίσσης μας με όλην την συνήθη παράταξιν των Βασιλικών εορτών. Καθώς την 25 Ιανουαρίου. Ήλθε και την αυτήν ημέραν ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης εις τον ναόν της αγίας Ειρήνης με μεγάλην παράταξιν, στον ωσαύτως εψάλη δοξολογία εις τον Ύψιστον και παράκλησις υπέρ αυτών. Το εσπέρας εφωτίσθη η πόλις, έγινεν επίσημος Τράπεζα και χορός εν τω Παλάτιον, και ούτως ετελείωσεν η εορτή αύτη¹⁰⁷>>.

Στις **3 Φεβρουαρίου ημέρα Τρίτη** γιορτάστηκε και στα **1842** η επέτειος εορτή. Πιο αναλυτικά στις 3 μμ γιορτάστηκε με κάθε επισημότητα στην Ελλάδα η άφιξη της Βασίλισσας Αμαλίας με όλη την συνήθη παράταξη των Βασιλικών εορτών. Καθώς την 25 Ιανουαρίου, είχε έλθει ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα στον ναό της Αγίας Ειρήνης, με μεγάλη παράταξη όπου έγινε δοξολογία προς τον Χριστό και

¹⁰⁵ Εφ. Αιών, φ. 232-233, 9 Φεβρουαρίου 1841

¹⁰⁶ Εφ. Αιών, φ. 232-233, 9 Φεβρουαρίου 1841

¹⁰⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 889, 4 Φεβρουαρίου, 1842

παράκληση υπέρ αυτών, το ίδιο έγινε και τώρα στην επέτειο εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας. Το απόγευμα φωτίστηκε η πόλη, έγινε επίσημο τραπέζι, διοργανώθηκε και χορός στο παλάτι. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή¹⁰⁸.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε ο εορτασμός προς τιμήν της άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα όπως παρατηρούμε το τελετουργικό παραμένει το ίδιο.

Στα **1842 στην εφημερίδα του Αιώνα** στο φύλλο της **4 Φεβρουαρίου ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** μαθαίνουμε ότι η επέτειος εορτή της έλευσης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα γιορτάστηκε όπως κάθε χρόνο με λαμπρότητα. Πιο συγκεκριμένα η εύθυμη μουσική και οι κανονιοβολισμοί έδωσαν χαρούμενη διάθεση στην εορτή ενώ ταυτόχρονα αποτέλεσαν και το έναυσμα για να ξεκινήσει η εορτή. Νωρίς το πρωί ο Όθωνας και η Αμαλία ξεκίνησαν από τα ανάκτορα με προορισμό την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα έφθασαν στον ναό ενώ ταυτόχρονα γύρω τους βρισκόταν στρατιωτικά αγήματα τα οποία τους συνόδευαν καθ' όλη την διάρκεια της διαδρομής. Αφού πέρασαν ανάμεσα από τη παρατεταγμένη στρατιωτική παράταξη των στρατιωτών εισήλθαν στον ναό όπου πραγματοποιήθηκε δοξολογία προς τον Θεό. Μετά το τέλος της δοξολογίας επέστρεψαν στα Ανάκτορα. Εκεί πραγματοποιήθηκαν επευφημίες από το συγκεντρωμένο λαό ενώ οι ίδιοι έβγαλαν ένα μικρό λόγο. Η εορτή ολοκληρώθηκε το βράδυ όπου πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη φωταγώγηση της πόλης και έκλεισε με ένα λαμπρό γεύμα όπου παρευρέθηκε πλήθος λαού¹⁰⁹.

<<Την 3 Φεβρουαρίου εορτάσθη λαμπρώς η επέτειος εορτή της ελεύσεως της Α.Μ της αγαπητής Βασίλισσας μας στην Ελλάδα. Η εωθινή Μουσική και οι κανονιοβολισμοί ανήγγειλαν την εορτή ταύτη, εις δε τον ναό της Αγίας Ειρήνης εν τω μέσω της στρατιωτικής παρατάξεως προσήλθε το Βασιλικό ζεύγος όπου εψάλει η ανήκουση προς τον Ύψιστο δοξολογία. Εδόθησαν ακολούθως οι τακτικές προσφωνήσεις στα ανάκτορα εκ μέρους τους. Στο τέλος το απόγευμα φωταγωγήθηκε ολόκληρη η πόλη και πραγματοποιήθηκε λαμπρόν γεύμα>>.

<<Και η πολιτική Εορτή της 3 Φεβρουαρίου δεν παρουσίασε κατά τις ελπίδες κάποιων τις άλλοτε συνήθεις αξιώσεις και διορισμούς. Βεβαιούται δε και εκ ταύτης της περιστάσεως το ληφθέν, όπως μάθαμε, φρόνιμο μέτρο της Αρχής, προθυμένης να διακόψει μία συνήθεια ένεκα της οποίας συνήρχοντο εις την Καθέδρα διάφοροι έτι των διασημοτέρων πολιτικών Εορτών με τον σκοπό και την ελπίδα του να ενεργήσουν και να απολαύσουν δύο τινά ή παράσημον.

¹⁰⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 889, 4 Φεβρουαρίου, 1842

¹⁰⁹ Εφ. Αιών, φ. 328, 4 Φεβρουαρίου 1842

Μπορούμε επί τούτοις να ελπίσουμε ως βέβαιο, του λοιπού θέλουσι καθιερωθεί δύο μόνες ετήσιες πολιτικές Εορτές για τον λαό, ή της 25 Μαρτίου, κατά την οποία άρχισε ο υπέρ ανεξαρτησίας αγών, και της 21 Μαΐου κατά την οποία η Α. Μ ανέβει στον Θρόνο της Ελλάδας. Αναμφιβόλως οι πολλές πολιτικές εορτές καταντούν δυσφόρητοι σε ένα λαό έχοντα πλήθος εκκλησιαστικών, στερούνται εις το πνεύμα αυτού της απαιτουμένης αξίας και τιμής και καθ' όλους τους λόγους προτιμότερο και φρονιμότερο πρόκειται ο προσδιορισμό τους, ως ανωτέρων εις δύο μόνας¹¹⁰>>.

Στην συνέχεια της ερμηνείας του άρθρου μαθαίνουμε ότι η πολιτική εορτή της 3 Φεβρουαρίου λειτουργούσε ως αφορμή προκειμένου να δοθούν αξιώματα και να πραγματοποιηθούν διορισμοί. Σε αντίθεση όμως με τα προηγούμενα έτη ή άλλες εορτές αυτό δεν συνέβη και οι ελπίδες όσων ήλπιζαν να τιμηθούν ή να κερδίσουν κάτι διαψεύστηκαν. Η Εξουσία δηλ. οι Βαυαροί αποφάσισαν να σταματήσουν αυτήν την συνήθεια η οποία εμφανίζεται κατά κύριο λόγο στις πιο μεγάλες εορτές. Στα 1842 ούτε διορισμοί, ούτε προβιβασμοί ούτε παράσημα δόθηκαν όπως συνηθίζεται. Ο συντάκτης ελπίζει και προσδοκά να καταργηθούν οι ετήσιες πολιτικές Εορτές και να παραμείνουν μόνο δύο της 25^{ης} Μαρτίου κατά την οποία άρχισε ο Αγώνας Υπέρ της Ανεξαρτησίας και της 21 Μαΐου κατά την οποία ο Όθωνας ανέβηκε στον Θρόνο της Ελλάδας. Αναμφίβολα οι πολλές εορτές καταντούν δυσφόρητες σε έναν λαό ο οποίος έχει πλήθος εκκλησιαστικών εορτών. Επιπλέον όταν πραγματοποιούνται πολλές φορές χάνουν το πνεύμα, την αξία και την τιμή που θα είχαν εάν ήταν λιγότερες. Γι' αυτό τον λόγο θεωρείται πολυτιμότερο να παραμείνουν μόνο δύο ενώ οι υπόλοιπες να καταργηθούν.

Στα 1843 η εφημερίδα Αθηνά δεν κάνει κάποια αναφορά για τον εορτασμό προς τιμήν της Αμαλίας.

Στο τελευταίο έτος της Απόλυτης Μοναρχίας το **1843** στο φύλλο της 3^{ης} **Φεβρουαρίου ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** μαθαίνουμε ότι όπως κάθε χρόνο η επέτειος εορτή της άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας αλλά και της επανόδου του Βασιλιά πραγματοποιήθηκε με την προκαθορισμένη στρατιωτική και πολιτική πομπή καθώς και το υπόλοιπο τελετουργικό το οποίο πραγματοποιείται εκείνη την ημέρα τελέστηκε όπως έπρεπε¹¹¹.

<<Τη 3 Φεβρουαρίου ετελέσθη μεθ' όλης της νενομισμένης στρατιωτικής και πολιτικής πομπής η επέτειος εορτή ή της επανόδου των ΑΑ. ΜΜ εις την Ελλάδα¹¹²>>.

¹¹⁰ Εφ. Αιών, φ. 328, 4 Φεβρουαρίου, 1842

¹¹¹ Εφ. Αιών, φ.416, 3 Φεβρουαρίου, 1843

¹¹² Εφ. Αιών, φ.416, 3 Φεβρουαρίου, 1843

Συνοψίζοντας όλα τα έτη της επετείου εορτής της Άφιξης της Βασίλισσας Αμαλίας στην Ελλάδα αντιλαμβανόμαστε ότι οι Βαυαροί θέσπισαν την εν λόγω εορτή με σκοπό να τιμηθεί η πρώτη Βασίλισσα του νεοσύστατου Βασιλείου. Το τελετουργικό της πολιτικής εορτής είναι το ίδιο με τις υπόλοιπες εορτές οι οποίες πραγματοποιούνται στο Βασίλειο. Το αξιοσημείωτο όμως είναι ότι ο Ελληνικός λαός επιλέγει και μετέχει στο τελετουργικό της εορτής προκειμένου να τιμήσει και αυτός την Βασίλισσα του. Η τιμή η οποία αποδιδόταν στον Όθωνα κατά τις εκάστοτε εορτές είναι η ίδια με αυτήν η οποία αποδίδεται τώρα στην Αμαλία. Το Βασιλικό ζεύγος έχει κερδίσει τις καρδιές των Ελλήνων και αυτό φαίνεται σε κάθε εμφάνιση τους στις εορτές όταν αυτές πραγματοποιούνται. Το Εθνικό αίσθημα ανεβαίνει και ο Βασιλιάς επευφημείτε. Το ανωτέρω συμπέρασμα προκύπτει από την μελέτη των φύλλων των εφημερίδων και άρθρων τα οποία γράφουν οι συντάκτες των εφημερίδων για τον Όθωνα. Επιπρόσθετες πηγές οι οποίες υποστηρίζουν την συγκεκριμένη θεωρία είναι οι μαρτυρίες του αυτόπτη μάρτυρα Λουδοβίκου Ρος καθώς και οι πίνακες ζωγραφικής της εποχής.

Η Εορτή των γενεθλίων του Βασιλιά και η Εορτή επί του Θρόνου αναβάσεως της Α.Μ Όθωνα

Τα Γενέθλια του Βασιλιά Όθωνα είναι μία ετήσια επαναληπτική εορτή η οποία γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 20 Μαΐου. Η εορτή εορτάστηκε ήδη από τα πρώτα χρόνια της άφιξης του Όθωνα στην Ελλάδα και εξακολουθεί να γιορτάζεται έως το τέλος της διακυβέρνησης του. Το τελετουργικό είναι σαφές και καθορισμένο και περιλαμβάνει μπάντες μουσικής, κανονιοβολισμούς και φωταγώγηση της πόλης.

Ο Τύπος της εποχής θέλοντας να αποτυπώσει την εικόνα του Όθωνα παραθέτει άρθρα στα οποία περιγράφει αναλυτικά τον εορτασμό των γενεθλίων του Βασιλιά. Επιπρόσθετα είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο εορτασμός των γενεθλίων του Βασιλιά συμπίπτει με τον εορτασμό της ανάβασης του στον Θρόνο της Ελλάδος. Είναι η στιγμή της ενηλικίωσης του Όθωνα το οποίο συμβαίνει στα 1835 όπου και αναλαμβάνει τα ηνία της διακυβέρνησης της χώρας. Τα Γενέθλια λοιπόν μαζί με τα Ανακλητήρια όπως ονομάζονται αποτελούν μία επαναληπτική εορτή κατά την οποία ο Τύπος της εποχής δεν χάνει την ευκαιρία από το να την παραθέσει διεξοδικά προκειμένου να φωτίσει την Απόλυτη Μοναρχία του Όθωνα περιγράφοντας το τελετουργικό αλλά όχι μόνο αυτό καθώς δεν παραλείπει να παραθέσει την προκήρυξη του Βασιλιά προς τον λαό του αλλά και τους λόγους οι οποίοι εκφωνήθηκαν.

Πριν όμως αναφερθούμε στο συγκεκριμένο τελετουργικό το οποίο πραγματοποιείται κατά την ημέρα των γενεθλίων και της ενηλικίωσης του Βασιλιά Όθωνα είναι καλό να δούμε τι γράφει ο Τύπος λίγες μέρες πριν την ενηλικίωση. Ποιες προσδοκίες και ελπίδες έχουν για την ανάληψη της διακυβέρνησης από τον ίδιο τον Όθωνα; Χαρακτηριστικά είναι τα άρθρα της εφημερίδας Αθηνά στα φύλλα της 18 και 22 Μαΐου 1835 όπου αποτυπώνει ακριβώς αυτή την εικόνα.

Στο φύλλο της **18 Μαΐου 1835 ημέρα Σάββατο** μας παραθέτουν οι συντάκτες το ακόλουθο κείμενο.

<<Ολοι οι κάτοικοι της Ελλάδος επροσήλωσαν την προσοχήν των, και περιμένουν ανυπομόνως, την ευτυχή ημέραν της αναγορεύσεως του Βασιλέως των. Πολλά είναι τα κακά τα οποία υπέφεραν από την προσωρινήν κατάστασιν των κυβερνήσεων των, και διά τούτο έχουν μέγα δίκαιον να θεωρούν ταύτην την ημέραν λαμπράν ανατολήν της ευδαιμονίας των, ήτις διασκορπιστούσα το σκότος και την ευστάθειαν των πραγμάτων των.

Η Αντιβασιλεία ήτις επιτόπευε κατά το ανήλικον του Βασιλέως εδύνατο μεν να διοικήση επάνω εις αρχής εθνοφέλας και υγεινώς πολιτικής και να ενώση όλον το Έθνος να ευχαριστήση τους υπέρ της ελευθερίας του Ελληνικού Έθνους αγωνισθέντας, να καλέση την εθνικήν Συνέλευσιν, και να συνεργασθή μετ' αυτής περί του σχηματισμού του Ελληνικού πολιτεύματος· συμφώνως του Πατρός του Βασιλέως μας και να στερεώση και παγιώση διά των θεμελιωδών νόμων, τας Ελληνικής ελευθερίας και την μέλλουσαν

της Ελλάδος ευδαιμονίαν· αλλ' αυτή κατά δυστυχίαν διηρέθη, και η γενηθείσα εις αυτήν πλειοψηφία εστοχάσθη να διοικήση την Ελλάδα ως αποικίαν ή δορύκτητον τόπον, και με το σπαθί και με τον τρόπον να αφαιρέση, αν δυνατών από τους Έλληνες των θυσιών της και των αγώνων των και να διοικηθούν μετά τάξη ως λαός υπόδουλος, χωρίς ελευθερίαν και χωρίς πολίτευμα.

Εσφαλμένη ιδέα! Αλλόκοτος πολιτική ήτις ήτον τη αληθεία χειροτέρα και από εκείνην του Κυβερνήτου. Όστις έπρεπε να ηξεύρη ότι λαός όστις εμβαίνει εις άνισον αγώνα, εκτίθεται εις μέγαν κίνδυνον, υποφέρει πείναν και δίψαν, και καταφρονεί και αυτόν τον θάνατον, δεν δύναται ποτέ να εξευτελισθή και υποδουλωθεί, τις δούλος του θανείν αφροντίστως αλλ' άμα η οξύνεια του Ελληνικού λαού εννόησεν την άδικον πολιτικήν της πλειοψηφίας, και αμέσως ήρχισε να ψιθυρίζει περί του μέλλοντος· και αν εν καιρώ δεν ανεκαλούντο οι κύριοι Μάουερ και Άβελ δεν ήτον απίθανον να ιδώμεν καμμίαν ρήξιν γενικήν της οποίας τα αποτελέσματα, κύριος οίδε, ποία ήθελον είσθαι.

Αλλ' ευτυχώς διά το Ελληνικόν Έθνος, η μεταρρύθμισις της Αντιβασιλείας ευχαρίστησε τόσον την κοινήν γνώμην, ώστε ήρχισαν πάλιν να έχωσι χρηστάς ελπίδας εις τα φιλελεύθερα φρονήματα του αγαθοτάτου προέδρου της Αντιβασιλείας, ότι τα πράγματα ήθελον λάβη την επί το κρείτον μεταβολήν, και ότι το πολίτευμα ήθελε σχηματισθή, και τα δικαιώματα των Ελλήνων ήθελον στερεωθή αλλά φαίνεται ότι ανυπέρβλητοι δυσκολία και απροσδόκητα συμβάντα εμπόδισαν τον φιλελεύθερον και φιλέλληνα τούτον άνδρα από το να εκπληρώση την επιθυμίαν του, θέτων σταθερά θεμέλια της Ελληνικής ελευθερίας και ευδαιμονίας· αλλ' έστω ο Βασιλεύς ήδη αναβαίνει εις τον Θρόνον, το δε Ελληνικόν έθνος δεν αμφιβάλει ότι εκείνο το οποίον δεν έκαμεν η Αντιβασιλεία θέλει το κάμει η Μεγαλειότης Του.

Η ιστορία των παρελθόντων μας εδίδαξεν ότι αφού οι Έλληνες έλαβον τα όπλα διά να αποτινάξουν τον τυρανικόν ζυγόν του Σουλτάνου, και να ασφαλίσουν την πολιτικήν ανεξαρτησία των και ελευθερίαν δεν δύνανται πλέον να διοικηθώσι δεσποτικώς. Και αν ήναι τις, όστις νομίζει το εναντίον, αυτός βέβαια ή δεν γνωρίζει την διάθεσιν του λαού, ή δεν θέλει γνωρίζει την διάθεσιν του λαού, ή δεν θέλει την ευτυχίαν της Ελλάδος· Όθεν πας καλοθελητής του Ελληνικού Έθνους, του οποίου ο λόγος ημπορεί να έχει ισχύν πλησίον εις την Μεγαλειότητα του πρέπει να πρεσβεύη και να υπερασπίζεται τας ελευθερίας του Ελληνικού λαού.

Αλλ' έχομεν πάσαν πεποίθησιν εις την αγαθήν διάθεσιν της Μεγαλιότητός του ότι θέλει σκεφθή ωρίμως, και ότι ταχέως θέλει θέσει τα θεμέλια της ησυχίας και ευδαιμονίας του Έθνους και της στερεότητός του Θρόνου του, επάνω εις αρχάς ελευθέρου πολιτεύματος. Τι συμβάλει η μεταρρύθμισις υπουργείου όταν δεν είναι αντιπροσωπικόν σώμα; Τις η διαφορά μεταξύ του ενός και άλλου, οίτινες εμβαίνουν εις την διοίκησιν των Ελληνικών πραγμάτων, όταν δεν είναι βουλή, ήτις να υποστηρίξη τους αληθείς πατριώτας, πόσα υπουργεία δεν άλλαζαν αφού η Μεγαλειότης του επάτησεν το Ελληνικόν έδαφος, αλλά ποίον καλόν είδε το Έθνος, βέβαια η κανέν ή πολλά ολίγον· δεν όμως διαλύσις των Ελληνικών στρατευμάτων χωρίς καμμίαν ανταμοιβήν εις τους υπέρ ελευθερίας αγωνισθέντες. Ίδε δυστυχεστάτον περί φορολογίας νόμους,

καταδίκας παρανόμους ιδικονομίας ατυχεστάτων και εν συντόμω, ίδε μίαν σειράν σφαλμάτων, ήτις εδύνατο να επιφέρη τα πλέον ολέθρια αποτελέσματα, αν η αγαθή διάθεσις του Ελληνικού λαού δεν παρέβλεπεν όλα αυτά τα μεγάλα λάθη. Και το υπουργείον του Τρικούπη έκαμε σφάλματα και του Μαυροκορδάτου πολλά, και του Κωλέττη περισσότερα ώστε ολίγον διαφέρει ποίοι είναι εις το υπουργείον χρειάζεται πολίτευμα· χρειάζεται αντιπροσωπικόν σώμα αν ήτον βουλή δεν ήθελον γένη βέβαια τόσα λάθη οι ξένοι δεν ήθελον προτιμηθή από τους Έλληνας, τα δημόσια χρήματα τα οποία ελάβαμεν ως ελεημοσύνην από τα υπέρ ημών συμμαχήσαντα έθνη, δεν ήθελον κατασωτευθή και δαπανηθή εις ξένους, και η Ελλάς ήθελεν έχη την σήμερον και νόμους σύμφωνους με τα ήθη του λαού και με την κατάστασίν της, και στρατεύματα εθνικά διά την ασφάλειά της.

Ζητούμεν, λοιπόν την άδειαν να καθυποβάλωμεν και ημείς εις την Μεγαλειότητα του την ακόλουθον παρατήρησιν, ότι επειδή οι ξένοι δεν έκαμαν κανέναν καλόν διά τούτο συμφαίρει, ώστε να αποβληθώσιν ούτοι και να τεθώσιν οι Έλληνες εις την διοικήσιν των πραγμάτων των. Οτι ανάγκη είναι να οργανώσιν στρατεύμα εθνικόν το οποίον ευκόλως θέλει σχηματισθή όταν ο Βασιλεύς προσκαλέση τους Έλληνας να τον περιστοιχίσουν και να συντρέξουν όλοι εις το να υπηρετήσουν το έθνος των· και προ πάντων πρέπει να προσκαλέση εθνικήν Συνέλευσιν διά να σχηματισθή το τόσον ποθούμενον πολίτευμα όταν δε γένη αύτη η μεγάλη συμφωνία μεταξύ του Έθνους και του Βασιλέως του τότε αισθανόμενοι οι Έλληνες ότι αι ελευθερίαι των προσταυέονται από ελεύθερον πολίτευμα, θέλουν διπλασιάσει την προς τον Βασιλέα αφοσίωσιν των, θέλουν υπηρετεί το Έθνος ευαρέστων, οικονομικώς και θα αγωνίζονται με όλας τας δυνάμεις των διά την στερέωσιν του Θρόνου του φιλελεύθερου Βασιλέως των, και θα αμελώνται ούτως, ώστε να νομίζη έκαστος ότι η ευδαιμονία του Έθνους συνίσταται εις τας γνώσεις του, και ικανότητά του.

Δεν δυνάμεθα να μην επαινέσωμεν και την ορθήν απόφασιν της Μεγαλειότητός του ως προς την εκλογήν την οποίαν έκαμε να βαστάξη ως σύμβουλον του, τον πολιτικόν Αρμασπέργγην· και δεν αμφιβállομεν ότι ο Βασιλεύς βοηθούμενος από τας γνώσεις και από την εμπειρίαν του ανδρός τούτου, θέλει θέσει τα σταθερά θεμέλια της ασφαλείας, ησυχίας και ευδαιμονίας του Ελληνικού Έθνους¹¹³. Μ.>>

Στο φύλλο της **18 Μαΐου 1835** ημέρα **Σάββατο** η εφημερίδα της Αθηνάς γράφει ένα εκτενές άρθρο το οποίο έχει ως θέμα της την παραμονή της ανάβασης του Βασιλιά Όθωνα στον θρόνο της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα ξεκινάει την διήγησι της λέγοντας πως όλοι οι κάτοικοι της Ελλάδας περιμένουν με μεγάλη ανυπομονησία την χαρούμενη ημέρα της αναγόρευσης του Όθωνα σε Βασιλέα της Ελλάδας. Τονίζει το γεγονός ότι πολλά ήταν τα έτη και τα δεινά τα οποία οι Έλληνες υπέφεραν κατά την διάρκεια της προσωρινής κατάστασης η οποία τους υποβλήθηκε σε σχέση με την Κυβέρνηση των Βαυαρών η οποία φτάνει πλέον στο τέλος της, καθώς ο Όθωνας θα ενηλικιωθεί. Παρομοιάζεται η

¹¹³ Εφ. Αθηνά, 241, 18 Μαΐου 1835

ανάβαση του στον Θρόνο ως λαμπρή ανατολή η οποία θα επιφέρει την ευδαιμονία και την σταθερότητα σε ολόκληρο το Βασίλειο.

Η Αντιβασιλεία η οποία επιτόπευε κατά την διάρκεια της ανηλικιότητας του Βασιλιά μπορούσε να διοικήσει με εθνικά ωφέλει και υγιώς πολιτικά να ενώσει ολόκληρο το Έθνος, ευχαριστώντας τους Αγωνιστές του 21'να συγκαλέσει την εθνική Συνέλευση και να συνεργαστεί με αυτήν με σκοπό τον σχηματισμό του Ελληνικού πολιτεύματος. Σύμφωνα πάντα με την σύμφωνη γνώμη του Λουδοβίκου να στερεώσει και να παγιώσει μέσω θεμελιωδών νόμων, την Ελληνική ελευθερία και την μελλοντική ευδαιμονία της Ελλάδας. Η Ελλάδα όμως διοικήθηκε ως αποικία ή ως περιοχή η οποία έχει καταληφθεί, έτσι με το σπαθί στο χέρι και με τον τρόπο να κυριαρχεί παντού προσπάθησε να αφαιρέσει από τους Έλληνες τις θυσίες τις οποίες έκαναν προκειμένου να διοικηθούν ως λαός υπόδουλος χωρίς ελευθερία και χωρίς πολίτευμα. Αυτό θεωρήθηκε μία λάθος ιδέα, αλλόκοτη πολιτικά η οποία ήταν αλήθεια χειρότερη από εκείνη του Καποδίστρια οποίος έπρεπε να γνωρίζει ότι ο λαός ο οποίος μπαίνει σε άνισο αγώνα, εκτίθεται σε μέγα κίνδυνο, υποφέρει από πείνα και από δίψα και καταφρονεί ακόμα και τον ίδιο τον θάνατο, δεν μπορεί ποτέ να εξευτελισθεί και να υποδουλωθεί ως δούλος κανενός πεθαίνοντας δίχως φροντίδα. Όμως η οξύνοια του Ελληνικού λαού κατάλαβε την άδικη πολιτική της πλειοψηφίας και αμέσως άρχισε να ψιθυρίζει σχετικά με το μέλλον. Επιπλέον ο συντάκτης μας αναφέρει ότι τους φαινόταν παράξενο το γεγονός ότι οι Μάουερ και Άβελ δεν ανακλήθηκαν τόσο καιρό γι' αυτό προεικονίζει το γεγονός ότι δεν είναι απίθανο να συμβεί γενική ρήξη, της οποίας τα αποτελέσματα ο ίδιος δεν θα ήθελε να γνωρίζει ποια θα μπορούσαν να είναι.

Αλλά ευτυχώς για το Ελληνικό Έθνος, η μεταρρύθμιση της Αντιβασιλείας ευχαρίστησε τόσο την κοινή γνώμη, ώστε άρχισαν να έχουν χρηστές ελπίδες στα φιλελεύθερα φρονήματα της αγαθότητάς του προέδρου της Αντιβασιλείας, ότι τα πράγματα έπρεπε να πάρουν αυτή την μεταβολή, και ότι το πολίτευμα έπρεπε να σχηματιστεί και τα δικαιώματα των Ελλήνων έπρεπε να στερεωθούν αλλά φαίνεται ότι ανυπέρβλητες δυσκολίες και απροσδόκητα συμβάντα εμπόδισαν τον φιλελεύθερο και φιλέλληνα αυτόν άνδρα από το να εκπληρώσει την επιθυμία του θέτοντας σταθερά θεμέλια της Ελληνικής ελευθερίας και ευδαιμονίας. Αλλά ευτυχώς που ο Βασιλιάς ανεβαίνει πλέον στον Ελληνικό Θρόνο, ενώ το Ελληνικό Έθνος δεν αμφιβάλει ότι εκείνο το οποίο δεν έκανε η Αντιβασιλεία θα το κάνει τώρα ο Όθωνας.

Η ιστορία του παρελθόντος μας δίδαξε ότι εφόσον οι Έλληνες πήραν τα όπλα για να αποτινάξουν τον τυραννικό ζυγό του Σουλτάνου και προκειμένου να κατοχυρώσουν την πολιτική τους ανεξαρτησία και την ελευθερία, δεν μπορούν πλέον να διοικούνται δεσποτικά. Και εάν κάποιος πιστεύει το αντίθετο, αυτός βέβαια ή δεν γνωρίζει την διάθεση του λαού, ή δεν θέλει την ευτυχία της Ελλάδας. Όταν κάθε

καλοθελητής του Ελληνικού Έθνους του οποίου ο λόγος μπορεί να έχει ισχύ δίπλα στον Βασιλιά πρέπει να πρεσβεύει και να υπερασπίζεται τις ελευθερίες του Ελληνικού λαού.

Αλλά υπάρχει κάθε πεποίθηση στην αγαθή διάθεση της Μεγαλειότητάς του ότι θα σκεφθεί ώριμα και ότι γρήγορα θα θέσει τα θεμέλια της ησυχίας και της ευδαιμονίας του Έθνους και της σταθερότητας του Θρόνου του επάνω στις αρχές του ελεύθερου πολιτεύματος. Ποια η συμβολή της μεταρρύθμισης του υπουργείου όταν δεν υπάρχει αντιπροσωπευτικό σώμα; Ποια η διαφορά μεταξύ του ενός και του άλλου, οι οποίοι συμμετέχουν στην διοίκηση του Ελληνικών πραγμάτων, όταν δεν υπάρχει Βουλή η οποία να υποστηρίζει τους αληθινούς πατριώτες. Ο συντάκτης αναρωτιέται πόσα υπουργεία δεν άλλαξαν από την στιγμή που ο Όθωνας ήρθε στην Ελλάδα, αλλά πιο καλό είδε το Έθνος, από αυτό το λόγο ή καθόλου ή σχεδόν καθόλου. Δεν είναι όμως η διάλυση των Ελληνικών στρατευμάτων η οποία συντελέστηκε καθώς και η μη ανταμοιβή των Αγωνιστών της Επανάστασης, ούτε οι δυστυχείς νόμοι της φορολογίας, οι παράνομες καταδικές και εν συντομία μία σειρά σφαλμάτων, τα οποία μπορούν να επιφέρουν τα πλέον ολέθρια αποτελέσματα, αν η αγαθή διάθεση του Ελληνικού λαού δεν παρέβλεπε όλα αυτά τα μεγάλα λάθη. Και το υπουργείο του Τρικούπη έκανε σφάλματα και του Μαυροκορδάτου επίσης πολλά αλλά και ο Κωλέττης πριν ούτε ώστε λίγο διαφέρει ποιος είναι στο Υπουργείο. Αυτό όμως που χρειάζεται είναι πολίτευμα και συγκεκριμένα αντιπροσωπευτικό σώμα, αν ήταν εύκολο βέβαια δεν ήθελαν να γίνουν τόσα λάθη και οι ξένοι δεν θα προτιμούντουσαν από τους Έλληνες. Τότε τα δημόσια χρήματα τα οποία έλαβε το Ελληνικό Βασίλειο ως ελεημοσύνη από τα έθνη τα οποία είναι σύμμαχοι των Ελλήνων δεν θα είχαν δαπανηθεί από τους ξένους και η Ελλάδα θα είχε σήμερα και νόμους σύμφωνους με τα ήθη του λαού και με την κατάστασή της αλλά θα είχε και εθνικά στρατεύματα για την ασφάλεια της.

Η εφημερίδα Αθηνά μέσω του Συντάκτη της ζητάει την άδεια να υποβάλλει η ίδια προς τον Όθωνα την ακόλουθο παρατήρηση. Επειδή οι ξένοι δεν έκαναν κανένα καλό γι' αυτό τον λόγο συμφέρει ώστε να αποβληθούν αυτοί και να τεθούν οι Έλληνες στην διοίκηση των πραγμάτων τους. Ότι ανάγκη είναι να οργανώσει στράτευμα εθνικό το οποίο εύκολα μπορεί να σχηματισθεί όταν ο Βασιλιάς προσκαλέσει τους Έλληνες να τον περιστοιχίσουν και να συντρέξουν όλοι στο να υπηρετήσουν το Έθνος τους· και προπάντων πρέπει να προσκαλέσει εθνική Συνέλευση για να σχηματισθεί το τόσο ποθητό πολίτευμα. Όταν μάλιστα πραγματοποιηθεί αυτή η μεγάλη συμφωνία μεταξύ του Έθνους και του Βασιλιά τους, τότε οι Έλληνες αισθανόμενοι ότι οι ελευθερίες τους προστατεύονται από ελεύθερο πολίτευμα θα θελήσουν να πλαισιώσουν τον Βασιλιά και να του δείξουν την αφοσίωσή τους. Θα υπηρετήσουν το Έθνος με ευχαρίστηση θα αγωνίζονται για την οικονομία με όλες τους τις δυνάμεις και για την στερέωση του Θρόνου του φιλελεύθερου Βασιλιά τους θα δουλεύουν με τέτοιο τρόπο ώστε ο καθένας θα νομίζει ότι η ευδαιμονία του Έθνους συνίσταται στις γνώσεις του και την ικανότητά του.

Ο συντάκτης της Αθηνάς κλείνει την διήγηση του λέγοντας ότι δεν μπορεί να μην επαινέσουμε για την σωστή απόφαση του Όθωνα ως προς την εκλογή την οποία έκανε προκειμένου να κρατήσει ως σύμβουλό του τον πολιτικό Αρμανσπεργκ. Μάλιστα ο συντάκτης της Αθηνάς δεν αμφιβάλλει ότι ο Βασιλιάς θα βοηθηθεί από τις γνώσεις και από την εμπειρία αυτού του άνδρα, έτσι ώστε να τεθούν τα σταθερά θεμέλια της ασφαλείας, ησυχίας και ευδαιμονίας του Ελληνικού Έθνους.

Λίγες ημέρες πριν από την ενηλικίωση του Βασιλιά Όθωνα το οποίο συνεπάγεται και την άμεση ανάληψη του Θρόνου της διοίκησης και εξουσίας ολόκληρου του Ελληνικού Κράτους η εφημερίδα Αθηνά γράφει ένα άρθρο το οποίο αποτυπώνει την έως τότε διακυβέρνηση της χώρας από τους Βαυαρούς η οποία δεν ήταν και η καλύτερη καθώς και τις ελπίδες και τις προσδοκίες τις οποίες έχουν τώρα πλέον οι Έλληνες με την ενηλικίωση του Βασιλιά Όθωνα.

Οι συντάκτες της Αθηνάς ως πάγια τακτική εξακολουθούν να ζητούν από τον βασιλιά με την ενηλικίωσή του να συγκαλέσει την Εθνική Συνέλευση η οποία θα αποτελείται από εκπροσώπους τους Έθνους, ώστε να χορηγηθεί Σύνταγμα. Επιπλέον προσθέτουν ότι τα θεμέλια της ησυχίας και της ευδαιμονίας του Έθνους αλλά και του Θρόνου στηρίζονται επάνω στο ελεύθερο πολίτευμα. Οπότε βλέπουμε μία αναμονή και προσήλωση στους στόχους, ότι με την ενηλικίωση α) θα χορηγηθεί Σύνταγμα , β) θα φύγουν όλοι οι Βαυαροί από τις διοικητικές, στρατιωτικές θέσεις , γ) θα αποχωρήσει η Αντιβασιλεία και γενικά οι διοικητικές αλλά και πολιτικές δυνάμεις εφόσον θα υπάρχουν θα δοθούν σε Έλληνες· πλέον οι υπουργοί θα στελεχωθούν από Έλληνες. Άρα Έλληνες και Όθων μαζί θα οδεύσουν προς την ευδαιμονία¹¹⁴. Αρχικά στην πρώτη παράγραφο του συγκεκριμένου άρθρου περιγράφεται ακριβώς αυτός ο πόθος της προσμονής την οποία είχαν οι Έλληνες για την αναγόρευση του Όθωνα σε Βασιλέα των Ελλήνων. Επιπλέον τονίζεται το γεγονός ότι πλέον τα βάσανά τους τελειώνουν καθώς η κακή διακυβέρνηση των Βαυαρών έφτασε στο τέλος της.

Στην συνέχεια η Αθηνά αναφέρει τα προβλήματα τα οποία ανέκυψαν από την διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας. Αυτά ήταν: πρώτον ότι δεν κατάφερε να ενώσει το Ελληνικό Έθνος το οποίο ήταν διηρημένο σε κόμματα και φατρίες. Δεύτερον δεν δόθηκαν οι απαιτούμενες ανταμοιβές στους Αγωνιστές του 21' για τις υπηρεσίες τους στο Έθνος. Αυτό το γεγονός δημιουργούσε πάμπολλα προβλήματα στο Κράτος καθώς ήταν η αιτία συνεχών αναταραχών σε ολόκληρο το νεοσύστατο Βασίλειο. Το τρίτο και πιο σημαντικό ήταν το γεγονός ότι δεν συγκάλεσε Εθνική Συνέλευση η οποία θα αποτελούνταν από τους αντιπροσώπους του Έθνους και η οποία θα κινούσε τις διαδικασίες έτσι ώστε να σχηματιστεί Ελληνικό πολίτευμα το οποίο θα περιελάμβανε Σύνταγμα και ευρεία συμμετοχή των Ελλήνων σε διοικητικές

¹¹⁴ Εφ. Αθηνά, 241, 18 Μαΐου 1835

θέσεις του Κράτους. Σε αντίθεση λοιπόν με τις προσδοκίες και τους πόθους των Ελλήνων η Αντιβασιλεία και ο Άρμανσπεργκ προπάντων προτίμησαν να κυβερνούν μέσω της βίας και της καταστολής. Μάλιστα η διακυβέρνηση ήταν σε τόσο μεγάλο βαθμό δεσποτική ώστε φαινόταν ότι η Αντιβασιλεία κυβερνά μία κατακτημένη χώρα. Οι Έλληνες παρότι είχαν πολεμήσει για την Ελευθερία και είχαν κάνει τόσες πολλές θυσίες προκειμένου να έχουν ελεύθερο δημοκρατικό πολίτευμα συνέχιζαν να εξουσιάζονται ως υπόδουλος λαός ακόμα και μετά το τέλος της Οθωμανικής κυριαρχίας. Αυτή την φορά όμως από τους Βαυαρούς. Η Αθηνά ως μία αντιπολιτευτική εφημερίδα η οποία πολεμούσε την διακυβέρνηση των Βαυαρών φέρνει στο φώς αυτά ακριβώς τα ζητήματα τα οποία ταλαιπωρούσαν τους Έλληνες και τους εξουσίαζαν. Επάνω λοιπόν σε αυτό το ζήτημα η Αθηνά μας αναφέρει ότι αυτή η επιλογή της Αντιβασιλείας ήταν ένα μεγάλο λάθος διότι προκάλεσε τον θυμό και την δυσαρέσκεια των Ελλήνων, μάλιστα συγκρίνει την Απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών με εκείνη του Καποδίστρια. Βέβαια οι Βαυαροί δεν αντιλήφθηκαν το γεγονός ότι ένας λαός ο οποίος έχει περάσει μέσα από πάμπολλες κακουχίες όπως η πείνα, η δίψα ή την ζωή στο Βουνό ως Κλέφτης, καταφρονώντας ακόμα και τον ίδιο τον θάνατο όταν πολεμούσαν τους Οθωμανούς να καταφέρει τώρα να υποδουλωθεί και να παραμείνει δούλος ενός Κυριάρχου. Έως αυτό το σημείο του κειμένου έχουμε μία άμεση επίθεση στον ρόλο της Αντιβασιλείας αλλά πιο πολύ στον ρόλο του Μάουερ και του Άβελ, ενώ έξω από το στόχαστρο της μένει ο Άρμανσπεργκ. Αυτό γίνεται για δύο λόγους. Πρώτον η εφημερίδα Αθηνά είναι μία φιλοαγγλική εφημερίδα η οποία είναι υπέρμαχος των Συνταγματικών ελευθεριών· καθώς και η Αγγλία της οποίας την πολιτική υποστηρίζει έχει Σύνταγμα στο πολίτευμά της, είναι δηλαδή μία Συνταγματική Μοναρχία. Επιπλέον ο Αρχικαγκελάριος Άρμανσπεργκ είναι και ο ίδιος φιλελεύθερος ενώ υποστηρίζεται από την Αγγλία σε όλα τα ζητήματα τα οποία αφορούν την επέκταση και προάσπιση της πολιτικής της. Γι' αυτούς τους λόγους η Αθηνά δεν επιτίθεται στον Άρμανσπεργκ αντ' αυτού γράφει ότι ο φιλέλληνας και φιλελεύθερος Άρμανσπεργκ ως πρόεδρος της Αντιβασιλείας ήθελε και επιθυμούσε την παραχώρηση ενός Συντάγματος στους Έλληνες, αλλά αυτό δεν συνέβη όταν ανυπέβλητες δυσκολίες τους εμπόδισαν. Όπως γνωρίζουμε αυτό δεν είναι αλήθεια καθώς ο Άρμανσπεργκ επιθυμούσε παρότι ήταν φιλελεύθερος να κυβερνήσει ο ίδιος το Βασίλειο της Ελλάδας όχι μόνο κατά την διάρκεια της σύντομης διακυβέρνησης της Αντιβασιλείας αλλά και αργότερα. Μάλιστα ήταν πιο απολυταρχικός από τον ίδιο τον Μονάρχη τον Όθωνα καθώς θέλησε να κατέχει ο ίδιος όλες τις εξουσίες του Κράτους. Επιπρόσθετα προκειμένου να κρατήσει πολλές από τις εξουσίες του Βασιλιά δεν δίστασε να αποστείλει στον Λουδοβίκο και στην Αγγλία (συγκεκριμένα στην εφημερίδα της morning post) πλαστά ιατρικά έγγραφα τα οποία αποδεικνύουν την ανικανότητα του Βασιλιά. Βέβαια η εφημερίδα Αθηνά ή δεν γνώριζε αυτά τα πράγματα ή εσκεμμένα δεν επιτίθεται στον Άρμανσπεργκ προκειμένου να έχει καλές σχέσεις με την εξουσία έτσι ώστε να μην φυλακιστούν και πάλι οι συντάκτες της, διότι ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι υπάρχει λογοκρισία στον Τύπο και όχι μόνο αυτό αλλά υπάρχουν και συγκεκριμένοι νόμοι οι οποίοι

απαγορεύουν να γίνεται επίθεση στους Βαυαρούς και τον Βασιλιά. Ίσως γι' αυτό τον λόγο η εφημερίδα Αθηνά πολύ έξυπνα από την μία πλευρά προβάλλει τα προβλήματα τα οποία δημιούργησε η Αντιβασιλεία ενώ στην συνέχεια επιλέγει να μην επιτεθεί στον Αρμανσπεργκ αλλά να γράψει ότι εκείνος ήθελε να παραχωρήσει Σύνταγμα ενώ κάποιες ανυπέβλητες δυσκολίες τον εμπόδισαν. Η Αθηνά θεωρεί ότι *ευτυχώς που πλέον ο Όθωνας θα ανέβει στον Θρόνο της Ελλάδας διότι οι Έλληνες θεωρούν ότι αυτό το οποίο δεν έκανε η Αντιβασιλεία θα το πράξει τώρα ο Όθωνας*. Ο συντάκτης θεωρεί ότι η ιστορία τους δίδαξε ότι οι Έλληνες πήραν τα όπλα για να αποτινάξουν τον τυραννικό ζυγό των Οθωμανών με στόχο να κατοχυρώσουν την πολιτική τους ανεξαρτησία και ελευθερία. Γι' αυτούς τους λόγους δεν μπορούν να διοικούνται δεσποτικά τώρα από τους Βαυαρούς. Για αυτό τον λόγο όποιος βρίσκεται δίπλα στον Βασιλιά είναι σημαντικό να υποστηρίζει και να υπερασπίζεται τις ελευθερίες του Ελληνικού λαού, εξάλλου για αυτές πολέμησαν. Επιπρόσθετα ο συντάκτης θεωρεί ότι υπάρχει η πεποίθηση ανάμεσα στους Έλληνες ότι ο Όθωνας γρήγορα θα θέσει τα θεμέλια της ησυχίας και της ευδαιμονίας του Έθνους ενώ την ίδια στιγμή θα σταθεροποιήσει τον Θρόνο του επάνω στις αρχές ενός ελεύθερου πολιτεύματος το οποίο θα θεσπιστεί μέσω ενός Συντάγματος. Σε αυτό το σημείο βλέπουμε ότι η εφημερίδα Αθηνά εκφράζει την πεποίθηση ενός μεγάλου μέρους των Ελλήνων ότι ο Όθωνας με την ενηλικίωσή του και την ανάβασή του στον Θρόνο της Ελλάδας θα παραχωρήσει Σύνταγμα. Είναι αλήθεια ότι μεγάλο μέρος των Ελλήνων κυρίως αστοί, και πρώην Φαναριώτες ή έμποροι ή γενικότερα οι Έλληνες οι οποίοι είχαν σπουδάσει σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και είχαν επηρεαστεί από τις αρχές του Διαφωτισμού θέλησαν μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας να επιστρέψουν στο νεοσύστατο Βασίλειο επιθυμώντας να παραχωρηθεί ένα Σύνταγμα προκειμένου να καταλάβουν και οι ίδιοι θέσεις διοικητικές στο Κράτος οι οποίες έως τότε στελεχώνονταν αποκλειστικά από τους Βαυαρούς καθώς εκείνοι κατείχαν την τεχνογνωσία. Οι Έλληνες στην πλειονότητά τους πέρα από τις ελευθερίες οι οποίες θα τους έδινε ένα Σύνταγμα όσον αφορά στον δημοκρατικότερο τρόπο διακυβέρνησης του Κράτους δεν ήταν σε θέση να στελεχώσουν επαρκώς το Κράτος καθώς στην πλειονότητά τους ήταν αγρότες. Οι μόνοι που θα μπορούσαν να λάβουν θέσεις ήταν όπως προείπαμε μία μικρή ελίτ μορφωμένων όπως αυτοί οι οποίοι βρίσκονταν και έλεγχαν τον Τύπο της εποχής. Άρα το συνεχόμενο αίτημα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος περιέχει και ένα ιδιοτελές κίνητρο. Βέβαια το συγκεκριμένο θέμα θα αναλυθεί διεξοδικότερα στο κεφάλαιο <<Αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος>>.

Στην συνέχεια τώρα της ερμηνείας του άρθρου μας ο συντάκτης συνεχίζει την διήγηση και αναφέροντας πως *δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά ποιος θα είναι ή τι μεταρρύθμιση θα κάνει το κάθε υπουργείο εάν δεν υπάρχει Βουλή η οποία θα στελεχώνεται από αντιπροσώπους του Έθνους προκειμένου να θέτουν τα προβλήματα της εκάστοτε περιοχής*. Δεν είναι όμως μόνο αυτό το πρόβλημα το οποίο ανακύπτει από την μη συγκρότηση εθνικής αντιπροσωπίας. Είναι και πάρα πολλά άλλα προβλήματα τα οποία ανακύπτουν όπως η διάλυση των Ελληνικών στρατευμάτων, η μη ανταμοιβή των Αγωνιστών του

21', η δυσχερής φορολογία, και οι παράνομες καταδίκες πρώην Αγωνιστών οι οποίοι οδηγήθηκαν στην γκιλοτίνα. Όλα αυτά τα θέματα που προέκυψαν κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης της χώρας από τους Βαυαρούς, συνέβησαν διότι δεν υπήρχε Σύνταγμα ούτε αντιπροσωπευτική Συνέλευση από Έλληνες οι οποίοι θα υπερασπίζονταν τα θεμελιώδη δικαιώματα των Ελλήνων οι οποίοι ήταν υποχείρια των Βαυαρών. Η λύση λοιπόν σε αυτά τα προβλήματα σύμφωνα με τον αρθρογράφο της Αθηνάς είναι ένα πολίτευμα Συνταγματικής Μοναρχίας έτσι ώστε οι Έλληνες να λάβουν την θέση που τους αρμόζει. Όταν θα γίνει αυτό αναφέρεται ότι ούτε τα χρήματα που πήρε το Ελληνικό Βασίλειο από τους Συμμάχους και αναφέρεται στο δάνειο των 60.000.000 θα είχε δαπανηθεί από τους Βαυαρούς και νόμοι σωστοί θα είχαν οι Έλληνες σύμφωνα με το εθιμικό τους δίκαιο, αλλά και εθνικά στρατεύματα, τα οποία έχοντας τις εμπειρίες του Αγώνα στην φαρέτρα τους θα ήταν σε θέση να υπερασπιστούν το νεότευκτο Βασίλειο από κάθε απειλή.

Η Αθηνά λοιπόν θέλει και επιδιώκει να υποβάλει η ίδια προς τον Όθωνα όλα αυτά τα θέματα επισημαίνοντάς του ότι οι Βαυαροί δεν έκαναν κανένα καλό στην Ελλάδα. Αυτό το σημείο είναι σίγουρα ανακριβές και ψευδές. Όλα τα μέλη της Αντιβασιλείας Μάουερ, Heideck και Άρμανσπεργκ ήταν διαπρεπείς και διακεκριμένοι ο καθένας στον τομέα του με ιδιαίτερη και καλή τεχνογνωσία. Ο Γεώργιος Λουδοβίκος φον Μάουερ (γερμ. Georg Ludwig von Maurer, 1790-1872) ήταν επιφανής Βαυαρός νομομαθής, καθηγητής του Πανεπιστημίου του Μονάχου, μέλος της Βασιλικής Ακαδημίας, ισόβιος σύμβουλος του κράτους της Βαυαρίας και μέλος της τριμελούς Αντιβασιλείας του Όθωνα στο νεοσύστατο Βασίλειο της Ελλάδος. Ο Κάρολος Γουλιέλμος φον Χάιντεκ ή Χέυντεκ ή Χέιντεκ (Karl Wilhelm Freiherr von Heideck - Καρλ Βίλχελμ φον Χάιντεκ) ήταν Βαυαρός στρατιωτικός που ακολούθησε τον Όθωνα στην Ελλάδα (1788-1861) και ήταν μέλος της Αντιβασιλείας του Όθωνα. Τέλος Ο Ιωσήφ Λουδοβίκος Κόμης του Άρμανσπεργκ (γερμανικά: Joseph Ludwig Graf von Armansperg) (16/28 Φεβρουαρίου 1787 - 22 Μαρτίου/3 Απριλίου 1853) ήταν Βαυαρός πολιτικός και πρόεδρος του συμβουλίου της Αντιβασιλείας, που ορίστηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις να συνοδεύσει τον μέλλοντα Βασιλέα Όθωνα στην Ελλάδα και να ασκήσει εξ ονόματός του την εξουσία ως την ενηλικίωσή του. Επιπλέον μαζί τους είχαν σταλεί και δυο αναπληρωματικά μέλη, ο Κάρολος φον Άβελ και ο Κάρολος-Αδαλβέρτος Γκράινερ. Επίσης όλοι οι Βαυαροί οι οποίοι στελέχωσαν την διοίκηση ήταν διακεκριμένοι επιστήμονες ή τεχνίτες με πολυετή εμπειρία ο καθένας στο αντικείμενό του ανάλογα με την θέση την οποία κατείχε. Άρα η Αθηνά εσκεμμένα ψεύδεται ότι οι Βαυαροί δεν ωφέλησαν την Ελλάδα με σκοπό την αντικατάσταση των Βαυαρών από Έλληνες προκειμένου να συμμετέχουν και οι ίδιοι στην διακυβέρνηση της χώρας.

Επιπλέον η Αθηνά θεωρεί ότι πρέπει να συγκροτηθεί εθνικό στράτευμα, να προσκληθούν οι Έλληνες για να περιστοιχίσουν τον Θρόνο του και το πλέον μείζων να συγκροτήσουν το πολυπόθητο πολίτευμα. Καταλαβαίνουμε ότι η Αθηνά βρίσκεται σε πλάνη και μάλιστα έχει εξαπατηθεί όπως

εξαπατήθηκε και η αντιπροσωπία των Ελλήνων όταν είχε μεταβεί στο Μόναχο προκειμένου να επικυρώσει την εκλογή του Όθωνα ως εκπρόσωποι του Ελληνικού Έθνους. Η τριμελής επιτροπή αποτελούνταν από τους Τζαβέλα, Κουντουριώτη και Μιαούλη οι οποίοι μάλιστα είχαν λάβει και την υπόσχεση από τον Βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκο Α΄ ότι θα συγκροτηθεί Σύνταγμα με την έλευση του Όθωνα στην Ελλάδα. Βέβαια ο Λουδοβίκος δεν τήρησε την συγκεκριμένη υπόσχεση δίνοντας εντολή στα μέλη της Αντιβασιλείας να παραβλέψουν τον συγκεκριμένο όρο. Η Αθηνά και γενικά ολόκληρος ο αντιπολιτευόμενος Τύπος της εποχής πιστεύει ότι τώρα με την ενηλικίωση του Όθωνα θα δοθεί το πολυπόθητο Σύνταγμα καθώς είχε την πεποίθηση ότι ο λόγος για τον οποίο δεν δινόταν ήταν η Αντιβασιλεία. Όμως δεν γνώριζαν ότι και ο Λουδοβίκος αλλά και ο Όθωνας δεν είχαν καμία διάθεση να μοιραστούν την εξουσία τους. Βέβαια η Αθηνά θεωρεί ότι όταν πραγματοποιηθεί αυτή η συμφωνία ανάμεσα στο Έθνος και τον Βασιλιά τους, η αφοσίωση των Ελλήνων θα ανέβει. Πράγματι εάν ο Όθων Α΄ είχε δώσει το Σύνταγμα με την ενηλικίωση του, θα ήταν πιο πιθανό να είχε κερδίσει μεγάλο μέρος της συμπάθειας και της αφοσίωσης του λαού του. Όμως δεν το έπραξε γι' αυτό τον λόγο ο αντιπολιτευόμενος λόγος εναντίον των Βαυαρών αλλά και του ίδιου αυξήθηκε γεγονός που οδήγησε στην Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Παρόλαυτά η Αθηνά θεωρεί ότι η χορήγηση ενός Συντάγματος θα οδηγήσει σε αύξηση της οικονομίας καθώς οι Έλληνες θα δουλεύουν και θα εργάζονται με ευχαρίστηση διότι θα τους έχει δοθεί αυτό για το οποίο πολέμησαν. Ο Βασιλιάς θα είναι πλέον φιλελεύθερος άρα νέες ιδέες θα μπορούσαν να εγκολπωθούν πιο εύκολα στο Βασίλειο γεγονός που θα οδηγούσε σε στερέωση του Θρόνου του, και όλοι μαζί οι Έλληνες θα εργάζονταν με στόχο την ευδαιμονία του Έθνους και του Βασιλείου.

Τέλος η φιλελεύθερη φιλοαγγλική εφημερίδα Αθηνά δεν παραλείπει στην τελευταία παράγραφο του άρθρου να αναφερθεί ότι ο Όθωνας διόρισε τον Άρμανσπεργκ πρωθυπουργό του Κράτους, σύμβουλο του ίδιου και εκτελεστή των αποφάσεων του. Θεωρεί ότι ο Βασιλιάς θα βοηθηθεί από τον έμπειρο Αρχικαγκελάριο Άρμανσπεργκ όσον αφορά την διακυβέρνηση του Κράτους. Στην πραγματικότητα βέβαια να μην ο Άρμανσπεργκ ήταν έμπειρος και σπουδαίος πολιτικός αλλά δεν ήθελε να μοιράζεται την εξουσία του ούτε με τον ίδιο τον Βασιλιά· γι' αυτό τον λόγο θα προσπαθήσει με κάθε μέσο να διαβάσει τον Όθωνα, να κρατήσει ο ίδιος την εξουσία και να συνεχίσει να κυβερνά δεσποτικά το Κράτος. Οι ελπίδες της Αθηνάς αλλά και των Ελλήνων τις οποίες η ίδια μεταφέρει μέσω των άρθρων της, ότι με την ενηλικίωση του Όθωνα θα επέλθει ησυχία, ασφάλεια και ευδαιμονία στο Ελληνικό Έθνος, ελπίδες οι οποίες φαίνονται να μην διασφαλίζονται πόσο μάλλον να πραγματοποιούνται. Φυσικά η Αθηνά δεν θα μπορούσε να γνωρίζει το μέλλον, ούτε τα σχέδια τα οποία είχε στο μυαλό του ο Άρμανσπεργκ. Αυτό που γνώριζε όπως και όλοι οι Έλληνες είναι ότι πλέον την εξουσία θα την αναλάμβανε ο Όθωνας, τον οποίο σέβονται και εκτιμούν περισσότερο από κάθε Βαυαρό, γι' αυτό τον λόγο εναποθέτουν τις ελπίδες επάνω του και προσμένουν από αυτόν να τους χορηγήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο θα τους οδηγήσει

στην ευδαιμονία. Η παράλληλη δραστηριότητα η οποία τελείτε στην Αυλή εν αγνοία του Όθωνα δεν μπορεί να γίνει ορατή από τον Τύπο της εποχής ή εσκεμμένα αποκρύπτεται. Όπως και να έχει η ημέρα της ενηλικίωσης του Βασιλιά πλέον έχει φθάσει και το μόνο που μένει να δούμε είναι με ποιον τρόπο θα τους υποδεχτούν οι Έλληνες και τι αισθήματα θα προκληθούν σε αυτούς από την Ανάβασή του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας. Παράλληλα μέσα από τα φύλλα της Αθηνάς θα δίνεται χρόνο με τον χρόνο και η ετήσια εορτή των Γενεθλίων του Βασιλιά η οποία συμπίπτει χρονικά την ίδια ημέρα με την ανάληψη της εξουσίας, η τελετή και η εικόνα του Όθωνα μέσα από το τελετουργικό αυτής, τα συναισθήματα των Ελλήνων και γενικά την εντύπωση που προκαλεί η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα του δικού τους Βασιλιά, προστάτη και υπερασπιστή των ελευθεριών τους στους Έλληνες όλα αυτά σύμφωνα πάντα με τις προσδοκίες τις οποίες είχαν στηρίξει στο πρόσωπό του.

Στην συνέχεια στο φύλλο της **22 Μαΐου 1835 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης κάνει μία αναδρομή στα γεγονότα της Επανάστασης του 21', πιο συγκεκριμένα όμως αναφέρει τις θυσίες τις οποίες έκαναν οι Έλληνες για να αποκτήσουν την πολυπόθητη ελευθερία τους.

Ξεκινάει λέγοντας ότι <<ενώ στην Αγγλία, στην Γαλλία ακόμη και στην Αφρική η ελευθερία έχει αρχίσει να ανακτάται και να θριαμβεύει στην Ελλάδα η οποία είχε έρωτα με την ελευθερία μένει στάσιμη αλλά ακόμη οπισθοδρομεί και καταθλίβεται>>. Συνεχίζει λέγοντας ότι οι Έλληνες ενώ μπήκαν σε έναν άνισο Αγώνα, για να αποκτήσουν την ιερή Ελευθερία, και ότι αφού πρόσφεραν τα 2/3 του πληθυσμού της και πότισαν με αίμα το έδαφος της Ελλάδας δεν είχαν ακόμη κατορθώσει να έχουν την Ελευθερία η οποία τους ανήκει δικαιωματικά. Επίσης οι Έλληνες στον Αγώνα για την Ελευθερία τους είχαν ως σύνθημα Ελευθερία ή Θάνατος, ακόμη αυτοί οι Έλληνες δεν πρόσφεραν μόνο την ζωή τους για την ελευθερία αλλά ότι Ιερό και όσιο είχαν το θυσιάσαν υπέρ Αυτής. Αφού λοιπόν θυσιάσαν τα πάντα προκειμένου να αποκτήσουν την πολυπόθητη Ελευθερία, τότε ήταν η στιγμή κατά την οποία συγκίνησαν και προσέγκυσαν την συμπάθειά τους, μέσω των κατορθωμάτων τους, στους λαούς της Ευρώπης. Τότε οι τρεις δυνατότερες και ενδοξότερες Δυνάμεις του κόσμου, ανέλαβαν την υπόθεση της Ελλάδας, και ως προστάτριες αυτές έδωσαν τέρμα, στα δεινά των Ελλήνων. Σε αυτόν λοιπόν τον τόπο που μέχρι χθες Κυβερνούσε η Αντιβασιλεία, αυτοί δεν φρόντισαν καθόλου για την πρόοδο του σκοπού της ελευθερίας, και όχι μόνο αυτό αλλά κατασπατάλησαν και τα χρήματα εκείνα τα οποία έδωσαν οι Μ. Δυνάμεις έτσι ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση στην χώρα. Αφού λοιπόν κατέθλιψαν πολλές από τις αγορασμένες ελευθερίες με τόσο αίμα θα θελήσουν να περιορίσουν και το τελευταίο λείψανο της ελευθερίας το οποίο είχε μείνει, αυτό του Τύπου. Πλέον όμως την διακυβέρνηση θα λάβει ο Σεβαστός και Πολυπόθητος Βασιλιάς μας¹¹⁵>>.

¹¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

Σε αυτό το σημείο βλέπουμε ότι τα επίθετα Σεβαστός και Πολυπόθητος τα οποία προσδιορίζουν τον Βασιλιά Όθωνα, υποδουλώνουν την βαθειά Αγάπη και τις ελπίδες τις οποίες είχαν εναποθέσει σε αυτόν ολόκληρο το Έθνος, έτσι ώστε να απαλλαγούν από τα δεινά τα οποία προξενούσε η Βαυαροκρατία¹¹⁶. Στην συνέχεια οι συντάκτες της Αθηνάς κατηγορούν την Αντιβασιλεία για αυτό το απαράδεκτο μέτρο το οποίο θεσπίστηκε και στρεφόταν κατά της ελευθερίας του Τύπου. Πιο συγκεκριμένα γράφουν ότι <<αν είναι απόδοση δικαιοσύνης στις τόσες θυσίες των Ελλήνων ή αν τέτοιες αμοιβές απαιτούν οι αγώνες τους να υποβάλλουν τέτοια μέτρα μία Κυβέρνηση η οποία έχει ήδη παύσει να υφίσταται, δεν έχει γίνει ποτέ στην πολιτική να εισαχθεί ένα τέτοιο απολίτευτο μέτρο. Ως εκ τούτου όλοι οι Έλληνες ελπίζουν στην αποκατάσταση των Ελευθεριών τους οι οποίες θα γίνουν από τον Σεβαστό μας Βασιλιά. Επίσης ελπίζουν να πραγματοποιηθούν τα δικαιώματά τους, και γενικά να τους δοθεί το ακρωτηριασμένο λείψανο της Ελευθερίας. Την ίδια ημέρα (είναι η ημέρα της ενηλικιώσεως του Βασιλιά) ολόκληρος ο Ελληνικός λαός χαιρείται που βλέπει τον βασιλιά του να αναλαμβάνει τα ηνία του σκάφους της πολιτείας μας, με την ελπίδα ότι θέλει να τον οδηγήσει σε όρμο σωτήριο¹¹⁷>>. Σε αυτό το τμήμα βλέπουμε ότι μεγάλο μέρος των Ελλήνων είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους για την αποκατάσταση της ελευθερίας και των ελευθεριών γενικότερα του λαού στον Βασιλιά, καθώς η Αντιβασιλεία, ποδοπατούσε τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του λαού. Επίσης με διάφορα διατάγματα και νόμους απαγόρευσε την ελευθεροτυπία και ουσιαστικά κατήγγησε μία θεμελιώδη ελευθερία. Τώρα βέβαια την ημέρα αυτή κατά την οποία ενηλικιώνεται ο βασιλιάς όλοι έχουν εναποθέσει τις ελπίδες τους σε αυτόν. Αλλά είναι βέβαια οξύμωρο ότι την ίδια ημέρα η Αντιβασιλεία εκδίδει νόμους περί περιορισμού του Τύπου.

<<Ποιοι είναι λοιπόν αυτοί οι οποίοι εν μέσω γενικής χαράς θέλουν να προξενήσουν την μεγαλύτερη θλίψη με την απόφασή τους για τον περιορισμό του Τύπου. Με πόση ειλικρίνεια ενήργησαν αυτοί οι οποίοι είχαν ως καθήκον την παγίωση του Αρτιπαγούς Θρόνου του Όθωνος. Και αντί αυτοί οι κύριοι οι οποίοι κατασπατάλησαν τα δημόσια χρήματα, το μόνο μέσο δηλ. το οποίο ελπίζαμε ότι θα θεραπεύσει τις τόσες ανάγκες μας. Η διαγωγή τους το απέδειξε ακόμα και την τελευταία στιγμή όταν αυτοί διέταζαν να αφαιρεθούν από το δημόσιο ταμείο ακόμα 35.000 δραχμές. Ενώ εάν τα χρειαζόντουσαν για κάτι σωστό και δίκαιο θα μπορούσαν να τα ζητήσουν την επόμενη ημέρα, όταν όμως στην εξουσία θα ήταν πλέον ο Βασιλιάς μας¹¹⁸.

¹¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

¹¹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

¹¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

Επιπρόσθετα δεν αρνούμαστε ότι ο Τύπος δεν είναι τέλειος αλλά έχει και αυτός τις ατέλειές του όπως άλλωστε όλοι οι άνθρωποι. Στην Ελλάδα όμως ο Τύπος, αποδείχθηκε ότι ακόμα είχε την μεγαλύτερη ελευθερία την οποία μπορούσε να έχει, ή καλύτερα στην μεγαλύτερή του ακολασία, όπως λέγεται, μπορεί βέβαια να πρόσβαλε κάποιους ανθρώπους όμως έφερε τα αισιότερα αποτελέσματα. Πιο συγκεκριμένα ο Τύπος ήταν το ελατήριο του στρατού μας, ο Τύπος ανταμείβει τους θριάμβους, ο Τύπος χαλιναγωγεί με λίγα λόγια ο Τύπος είναι πρόξενος πολλών αγαθών. Γιατί λοιπόν υπήρχαν βέλη κατά του Τύπου;

Έπειτα πιο άλλο προσφορότερο μέσο περί πολιτισμού έχουμε παρά την ελευθεροτυπία¹¹⁹; >>. Έως αυτό το σημείο βλέπουμε ότι η Αντιβασιλεία ήδη από την αρχή της έλευσης της στην Ελλάδα, ενώ ήταν εξουσιοδοτημένη να προχωρήσει στην σύσταση και παγίωση του Θρόνου, αυτή προτίμησε να κατασπαταλά τα δημόσια χρήματα τα οποία προορίζονταν για αυτόν τον σκοπό. Επιπλέον κατήργησε όλες τις ελευθερίες και μία εξ αυτών η οποία ασκούσε κριτική και την ήλεγχε ήταν ο Τύπος, γι' αυτό τον λόγο προσπάθησε να τον φιώσει. Στην συνέχεια παρατηρούμε όλα εκείνα τα αγαθά τα οποία προσφέρει ο Τύπος μέσω της ελευθεροτυπίας του στο Έθνος, όλα αυτά βέβαια ευελπιστούν ότι θα αλλάξουν από τον Όθωνα, έτσι ώστε να δοθεί μεγαλύτερη ελευθερία στις εφημερίδες να μπορούν να ασκούν την κριτική τους ελεύθερα στην εξουσία.

Στην συνέχεια η εφημερίδα του Εμμανουήλ Αντωνιάδη, επιτίθεται στην Αντιβασιλεία και γράφει: *«ενώ η συγκεκριμένη Κυβέρνηση η οποία παύει πλέον την λειτουργία της, αναρωτιέται γιατί δεν θέλησε να ωφεληθεί από τα μεγάλα καλά του Τύπου αλλά αντιθέτως αυτή προτίμησε να φοβάται τα μικρά κακά τα οποία δημιουργεί. Επίσης γιατί δεν σύστησε μία εφημερίδα συστηματική για να φωτίζει τον λαό στα σημεία εκείνα τα οποία πίστευαν ότι εμείς κάναμε λάθος, έτσι ώστε να κοινοποιεί την αλήθεια των πραγμάτων; Όταν, κάποιες εφημερίδες σύμφωνα με αυτούς παρεκτρέπονταν, άλλες όμως ήταν σωστές πάντα σύμφωνα με την Αντιβασιλεία, αυτές οι σωστές για πιο λόγο να μην έχουν παρρησία έτσι ώστε να γίνουν παράδειγμα καλού για τις υπόλοιπες; Αλλά η αλήθεια είναι ότι μόνο όσοι δεν κάνουν καλό εκείνοι φοβούνται την παρρησία¹²⁰>>. Εδώ βλέπουμε ότι οι συντάκτες της Αθηνάς επιτίθενται στην απόφαση της Κυβέρνησης να παύσει όλα τα φύλλα με σκοπό να περιορίσει τις επιθέσεις του Τύπου εναντίον τους. Η ίδια βέβαια τους προτείνει να συστήσουν μία δική τους εφημερίδα συστηματική να εκφράζουν τις απόψεις τους, ενώ ταυτόχρονα να διατηρεί σε καλή λειτουργία τις υπόλοιπες με σκοπό να φωτίζουν και αυτές και να προβάλλουν την αλήθεια στον λαό.*

¹¹⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

¹²⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

Τέλος η Αθηνά επιτέθηκε στον Σωτήρα ότι έμεινε σταθερός στις απόψεις του και σε αυτά που γραφόταν στην εφημερίδα γενικότερα προκειμένου να γλυτώσουν από μία επίθεση της Κυβέρνησης ενώ η Αθηνά ως εφημερίδα του ελεύθερου Τύπου προτίμησε να μείνει πιστή στις αξίες της και στον Θρόνο παρά να έρθει κάτω από την επιρροή της Αντιβασιλείας¹²¹.

Από το ίδιο φύλλο στην ενότητα εσωτερικά παρατίθεται αναλυτικά το πρόγραμμα της εορτής η οποία θα πραγματοποιηθεί την 1 Ιουνίου· το τελετουργικό το οποίο θα ακολουθηθεί καθώς και το πρόγραμμα το οποίο θα ακολουθήσει ο ίδιος ο Βασιλιάς Όθωνας.

Η τόση σπουδαία ημέρα της ενηλικίωσης του Βασιλιά έφθασε, και ο βασιλιάς ανέλαβε το πηδάλιο του σκάφους της πολιτείας την 20 Μαΐου. Στην τελετή υπάρχει η ενδεδειγμένη τάξη στο πρόγραμμα το οποίο ακολούθησε. Μέσα στο πρόγραμμα της τελετής δημοσιεύθηκε και η ακόλουθη προκήρυξη του Βασιλιά, αφού διαμοιράστηκε σε όλους τους πολίτες, διαβαζόταν και μελετούνταν από αυτούς, σχεδόν όλη την ημέρα. Το απόγευμα η πόλη φωταγωγήθηκε, ενώ ο λαός ήταν χαρούμενος, αυτή η χαρά προερχόταν από τους αισιότερους οiwονούς τους οποίους τους περιέβαλε η μέλλουσα τύχη τους η οποία θα προερχόταν από μία δίκαιη διακυβέρνηση του Βασιλιά.

Πρόγραμμα της τελετής 20 Μαΐου 1835

Ημέρα κατά την οποία ο Όθωνας ανέλαβε την εξουσία

Στις 31 Μαΐου είκοσι ένα κανονιοβολισμοί θα προαναγγέλλουν την τελετή της επόμενης ημέρας. Ο αριθμός 21 είναι συμβολικός και παραπέμπει στο έτος έκρηξης της Επανάστασης των Ελλήνων απέναντι στους Οθωμανούς το (1821). Το απόγευμα κατά την υποχώρηση στρατιωτικές μπάντες της πόλης θα παίξουν στρατιωτικά άσματα γύρω από τα στρατόπεδα. Την (1) Ιουνίου την στιγμή που θα βγει ο ήλιος θα ριφθούν 75 Κανονιοβολισμοί ταυτόχρονα και στην πόλη αλλά και στα στρατόπεδα θα παίξουν μουσική και χαρούμενα τραγούδια. Γύρω στις 8 η ώρα το πρωί πρέπει να έχουν, όλες οι ένοπλες φρουρές και τα στρατεύματα στις θέσεις τους. Γύρω στις 9.30 πρέπει να έχουν βγει από τα ανάκτορα τα μέλη της Υψηλής Αντιβασιλείας

Ο κ Γράυνερ

Οι γραμματείς της Επικρατείας

Ο πρόεδρος της ιεράς Συνόδου, ο πρόεδρος του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

¹²¹ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

Οι στρατηγοί και Ναύαρχοι

Οι Μεγαλόσταυροι και Ταξιάρχες του Σωτήρος

Ο ανώτερος φρούραρχος των Αθηνών

Ο επαρχιακός Διευθυντής της Αττικής

Ο δήμαρχος των Αθηναίων

Η Α.Μ Βασιλιάς περιστοιχιζόμενος από τους Γραμματείς της επικρατείας και τους αξιωματικούς της αυλής θέλει να συναντηθεί στο θρόνο του την Υψηλή Αντιβασιλεία.

Η Αυτού εξοχότητας Κόμης Άρμανσπεργκ, θα προσφωνήσει τον κατάλληλο λόγο αυτή την επίσημη ημέρα. Επομένως ο Άρμανσπεργκ δεν επιθυμεί να διακηρύξει εν ονόματι της Αντιβασιλείας ότι αυτή θα παύσει την λειτουργία της. Αντιθέτως θα εμπιστευτεί τον βασιλιά και θα απευθυνθεί σε αυτόν την Υψηλή εξουσία την οποία κατέχει έτσι ώστε να είναι πλέον στο χέρι του βασιλιά και να αποφασίσει ο Όθων.

Ο Γραμματέας του Βασιλικού οίκου θα συντάξει πρωτόκολλο για την συγκεκριμένη πράξη.

Η Α.Μ Βασιλεύς επιθυμεί να αποχωρήσει από το δωμάτιό του την συγκεκριμένη ώρα επειδή θέλει να διανεμηθεί στην πόλη των Αθηνών μέσω ενός κήρυκα τυπωμένες προκηρύξεις οι οποίες θέλουν να γνωστοποιήσουν στον Ελληνικό λαό ότι η Α.Μ βασιλιάς έλαβε τα ηνία της Κυβέρνησης και επειδή επιθυμεί να αποσταλούν αντίτυπα αυτής σε όλες τις επαρχίες του Βασιλείου μέσω ενός έκτατου ταχυδρομείου.

Γύρω στις 10.30 ο βασιλιάς θα βγει έξω από το ναό της Αγίας Ειρήνης, περιστοιχισμένος από τους Κομήτα Άρμανσπεργκ, Κοβέλ, Έυδεκ και Γράϋνερ, όλοι οι υπόλοιποι υπάλληλοι οφείλουν να παρευρίσκονται εκεί. Από τα Ανάκτορα έως τον Ναό της Αγίας Ειρήνης η κύρια οδός θα είναι περιστοιχισμένη, στην κάθε πλευρά από στρατιώτες. Τα μέλη του Διπλωματικού Σώματος έχουν προσκληθεί με σκοπό να παρευρίσκονται στην συγκεκριμένη τελετή. Παρομοίως έχουν προσκληθεί και οι ναύαρχοι και οι Διοικητές των Σαλαμίνων και του Πειραιά οι οποίοι βρίσκονται στα πλοία των ξένων Δυνάμεων. Αφού τελεσθεί η δοξολογία θα ριφθούν 101 κανονιοβολισμοί. Στην συνέχεια μετά το τέλος της τελετουργίας η Α.Μ Βασιλιάς, περιστοιχιζόμενος από τον Κόμητα Άρμανσπεργκ, Κοβέλ, Έιδεκ και Γράινερ θα επιστρέψει στα ανάκτορα. Θα προπορεύεται ο Βασιλιάς με την βασιλική ακολουθία του και από πίσω θα ακολουθεί η υπόλοιπη συνοδεία του. Πίσω από την βασιλική ακολουθία επίσης θα ακολουθούν και οι αξιωματικοί της Αυλής. Η συνοδεία του θα σχηματίζεται από τους

Γραμματείς της Επικρατείας

Τους συμβούλους της Επικρατείας

Την ιερά σύνοδο

Μεγαλόσταυροι και ταξίαρχες του Σωτήρος

Στρατηγοί και Ναύαρχοι

Οι υπόλοιποι πολιτικοί και στρατιωτικοί αξιωματικοί σύμφωνα με τον βαθμό τον οποίο κατέχει ο καθένας.

Αφού η Α.Μ εισέλθει στα ανάκτορα θα δεχθεί τα συγχαρητήρια των συγκεντρωμένων και συγκεκριμένα του διπλωματικού σώματος

των γραμματέων της Επικρατείας

του Συμβουλίου της Επικρατείας

Της ιεράς Συνόδου και της Επιτροπής Επικρατείας

Του Μεγαλόσταυρου των Ταξιαρχών του Σωτήρος

των Στρατηγών και των Ναυάρχων

Του προέδρου, Αντιπροέδρου, Εισαγγελέα και των μελών του Αρείου Πάγου.

Τον πρόεδρο αντιπρόεδρο, Επιτρόπου και των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Του προέδρου και Εισαγγελέα των Εφετών

Του προέδρου του Εισαγγελέα του πρωτοδικείου

Των ανωτέρου φρούραρχου των Αθηνών και των αξιωματικών των διαφόρων σωμάτων στρατιωτικών και Ναυτικών.

Του Γενικού Ταμείου και του Ελεγκτού του Εθνικού Ταμείου.

Του γενικού διευθυντή του ταχυδρομείου

Των καθηγητών της Αθήνας

Του επαρχιακού διευθυντή

Του δημάρχου των Αθηναίων, και αντιπροσώπων από το δημόσιο Συμβούλιο των Αθηνών.

Όσοι εκ των προκρίτων είναι δεκτοί στην αυλή.

Κατά το μεσημέρι θα τοποθετηθούν οι σημαίες στο λιμάνι του Πειραιά, όπου βρίσκονται τα βασιλικά πλοία και θα χαιρετήσουν τον βασιλιά με κανονιοβολισμό.

Όταν δύσει ο ήλιος θα ριφθούν 101 βολές από τα κανόνια.

Η πόλη των Αθηνών θα είναι φωτισμένη ήδη από το απόγευμα.

Την επομένη 2 Ιουνίου θα γίνουν αγώνες δρόμου. Στις 3 Ιουνίου αγώνες στο πήδημα και την 3 ημέρα αγώνες ιππασίας, και σε μία από αυτές τις ημέρες θα γίνει η μεγαλύτερη παράταξη στρατευμάτων και φρουράς της πόλης.

Στο τμήμα εσωτερικά της 22 Μαΐου 1835 είδαμε το πρόγραμμα των τελετών το οποίο θα ακολουθηθεί την ημέρα της ενηλικίωσης του Βασιλιά η οποία θα γίνει την 1^η Ιουνίου 1835. Είδαμε τους τρόπους με τους οποίους θα τιμηθεί όπως ρίψεις κανονιοβολισμών, στρατεύματα σε παράταξη, μπάντες μουσικής κα. Είδαμε επίσης την πορεία την οποία θα ακολουθήσει ο Βασιλιάς πχ δοξολογία στον ναό της Αγίας Ειρήνης, επιστροφή στα ανάκτορα και χαιρετισμό όλων των επισήμων. Οι σημαίες θα κυματίζουν στο λιμάνι του Πειραιά καθώς θα φωταγωγηθεί ολόκληρη η πόλη. Η ρήψη βολών από τα κανόνια θα προσδώσουν μεγαλύτερη αίγλη στο γεγονός, τέλος το πρόγραμμα θα συνεχιστεί με αγώνες δρόμου, ιππασίας κα.

Μέσα από αυτή την τελετή η οποία θα γίνει προς τιμήν του Βασιλέα Όθωνα ο οποίος ενηλικιώνεται και θα λάβει την διακυβέρνηση του κράτους παρατηρούμε ότι το συναίσθημα το οποίο θα δημιουργηθεί στον απλό κόσμο θα είναι αυτό της χαράς και της προσμονής να δει τι θα πράξει ο βασιλιάς, διότι έχει εναποθέσει όλες του τις ελπίδες σε αυτόν. Βλέποντας λοιπόν μία τέτοια λαμπρή εορτή, η οποία θα είναι τόσο καλά οργανωμένη θα πάρει θάρρος, και ελπίδα για ένα καλύτερο μέλλον.

Τέλος ο βασιλιάς την ίδια ημέρα εξέδωσε προκήρυξη προς τους Έλληνες όπου τους έλεγε ότι αφού άφησε την πατρίδα του ήρθε στην Ελλάδα με όλες τις ελπίδες και τους πόθους για να βοηθήσει και να επιβάλει την τάξη, την ειρήνη και την ευημερία στους Έλληνες. Η προκήρυξη έχει ως εξής:
<<"Έλληνες!

Ότε διά της εμπιστοσύνης των μεγαλόψυχων μεσιτών της ανεξαρτησίας σας και κατ' ιδίαν υμών ελευθέραν εκλογήν προσεκλήθην επί του θρόνου της Ελλάδος, κατέλιπον γονείς και πατρίδα, κατέλιπον παν ό,τι είχαν προσφιλές προτρεπόμενος από την επιθυμίαν της εκπληρώσεως των καθηκόντων Μου, έσπευσα εν τω μέσω υμών διά να αφιερώσω εις υμάς τας δυνάμεις, τας φροντίδας, την πλήρη αγάπην Μου. Με εδέχθητε με αγαλλίασιν· με αγάπην αντεμίψατε την προς υμάς αγάπην Μου. Σας παρήγγειλα ομόνοιαν και εις ταύτην την παραγγελίαν Μου πάντες υπήκουσαν. Η αναρχία συνετρίβη · αθέμιτα επιχειρήματα ολίγων τινών

διασκεδάσθησαν χωρίς ν' αφήσουν ουδέ ίχνη. Ησυχία και ευταξία διεχύθει επί της ωραίας ημών γης, αι οικογένειαι σας, η ιδιοκτησία σας εύρον την από πολλού στερούμένην υπεράσπισιν.

Υπό την σκέπην του θρόνου επηυξήθη έκτοτε η καλλιέργεια των αγρών σας, ανεγέρθησαν από τα ερείπια των αι οικίαι σας, συνεδέθησαν με σφικτότερους δεσμούς αι κοινότητες· κατεστάθησαν τα δικαστήρια, ευσυστήθησαν διάφορα καταστήματα, συνετάχθησαν διάφοροι θεσμοθεσίαι· ετέθησαν αι βάσεις πολλών καλών, εθερατεύθησαν πολλάί πληγαί, χάρις εις την υπέρ υμών επαγρυπνούσαν θείαν πρόνοιαν, χάρις εις τας τρεις μεγάλας Δυνάμεις, αι οποίαι εξακολούθησαν την προς υμάς εύνοιαν και βοήθειαν των, τιμή εις το ευγενές υμών φρόνημα, το οποίον με πίστιν και αφοσίωσιν εδέχετο τας διατάξεις της Κυβερνήσεως

Έλληνες.

Με όλας τας ευεργεσίας, τας οποίας η χάρις του Υψίστου επιδαψίλευσεν επί της Ελλάδος, μένουν εισέτι ανοικταί πολυπληθείς πληγαί των παρελθόντων χρόνων μ' όλας τας μεγάλας προόδους, τας οποίας η πατρίς έκαμνε, έχει εισέτι χρείαν άπειρων βελτιώσεων, άκρας επιμελείας, υπομονής εις πολυειδείς στερήσεις, συντονωτάτης σπουδής έως ου να εξαλειφθώσι τα ίχνη των απείρων δυστυχιών, αι οποίαι εις τοςούτων αιώνων διάστημα κατερήμωσαν με απαραδειγματίστων καταστροφών την ωραίαν γην της Ελλάδος.

Έλληνες!

Γνωρίζω τα παθήματα σας, τας ανάγκης σας, τας ευχής σας, γνωρίζω τας απαραδειγματίστους θυσίας, όσας προσφέρετε υπέρ της πατρίδος· την μεγαλοψυχίαν σας, την ηρωϊκήν σας ανδρείαν με την οποίαν ηγωνίσθητε, την δόξαν, των αθανάτων προγόνων σας την ιδίαν υμών δόξαν γνωρίζω ολόκληρον την έκτασιν της αξίας σας, και τας δικαίας υμών περί λαμπροτέρας τύχης και ευδαιμονίας αξιώσεις.

Έλληνες!

Σταθερώς θέλω διαμένει εν τω μέσω υμών αμεταστρέπτως θέλω έχει προσηλωμένα τα βλέμματα Μου, επάνω σας εις το καλών σας και την ευδαιμονίαν σας. Δεν θέλει με απαυδήσει μηδέ κόπος, μηδέ δυσκολία καμμία· εν υμίν θέλω ζει, και υπέρ υμών μόνον. Σήμερα, καθ' ην ημέραν αναλαμβάνω εγώ αυτός τας ηνίας της Κυβερνήσεως, καθ' όλην αυτής την έκτασιν, σας υπόσχομαι κατ' επανάληψιν, να υπερασπίζω πάντοτε την ιεράν θρησκεία των υπηκόων Μου, να ήμαι στερεόν στήριγμα της αγίας αυτών εκκλησίας, να απονέμω εις πάντας δικαιοσύνην· να διατηρώ πιστώς τους νόμους· να διασώσω με την Θεϊαν Αντίληψη κατά παντός εναντίου, την ανεξαρτησίαν σας και δι' όλης της Κυβερνήσεως Μου να έχω πάντοτε προ οφθαλμών την ευτυχίαν, ευδαιμονίαν και δόξαν υμών.

Με ακλόνητον σταθερότητα θέλω διατηρεί την ευταξίαν, την δημόσιον ησυχία· επειδή άνευ τούτου σωτηρία δεν υπάρχει.

Η βασιλική Μου χάρις θέλει δαψιλευθή εις τινας δυστυχείς, όσοι κατά δικαστικήν απόφασιν στερούνται τον την ελευθερίαν των. Αλλ' η αυστηρότης των νόμων θέλει εφαρμοσθή εις εκείνους όσοι εις το μέλλον τολμήσουν να ταράζουν την ησυχία του τόπου - διότι τούτο απαιτεί η σωτηρία του Κράτους.

Μακρόν από σάς παν πάθος, πάσα πράξις αυθαίρετος · μακρόν πάσα διχόνοια. Έλληνες, ομονοείτε διά παντός.

Θέλω λάβει την προσήκουσαν φροντίδα περί της μεταρρυθμίσεως, αναπληρώσεως των Νόμων, και με όλην Μου την δύναμιν θέλω προστατεύει την ιδιοκτησίαν, υπερασπίζει την νόμιμον ελευθερίαν και παγιώσει αυτήν διά της βαθμηδόν στερεώσεως Θεσμοθεσιών καταλλήλων εις την κατάστασιν του τόπου, εις τας δίκαιας ευχής του έθνους.

Καθ' όλας τας περιστάσεις θέλω αποδείξει το προς την ανατολικήν εκκλησίαν βαθύ σέβας Μου, και διά τούτο θέλω λάβει υπέρ του θρόνου της Ελλάδος, καθ' όσον αφορά τους απογόνους Μου, ιδιαιτέρων φροντίδα και πρόνοιαν. Θέλω επιστήσει όλων Μου την προσοχήν εις τα σχολεία, και θέλω φροντίσει διαφερόντως περί της αυξήσεως και βελτιώσεως αυτών εις τας τέχνας και επιστήμας, θέλω χορηγήσει όλην την περίθαλψιν, όσαι έχουσι χρείαν, διά να ευρώσι πάλιν εις την Ελλάδα την αρχαίαν αυτών πατρίδα και δόξαν.

Με πλήρη δε στερεότητα θέλω προσπαθήσει να επαυξήσω την ευτυχίαν του τόπου, να προάξω την βιομηχανίαν και το εμπόριον και να θεραπεύσω τας ελλείψεις της διοικήσεως. Ιδιαιτέρως θέλω καταβάλει την μεγίστην φροντίδα εις την βελτίωσιν των δημοσίων πόρων, και με ακάματον σπουδήν θέλω προσπαθήσει ν' αποκατάστησω όσον τάχιιστα την ισορροπίαν των εισοδημάτων και εξόδων.

Τας εις την πατρίδα προσενεχθείσας θυσίας και εκδουλεύσεις ενός εκάστου, θέλω έχει πάντοτε προ οφθαλμών αλλ' η έκτασης της κατά τούτο προθυμίας Μου πρέπει να περιορισθή εις μόνα τα ενόντα μέσα.

Έλληνες,

Η προ υμάς εμπιστοσύνη, η προς υμάς Αγάπη Μου είναι απεριόριστος · εις την αγάπην, εις την εμπιστοσύνη υμών ευρίσκω την μεγίστων Μου αγαλλίασιν. Το έργο της Κυβερνήσεως είναι πολύπονον, το αισθάνομαι. Έλληνες, δεν πρέπει μηδέ σεις να παραπονεθήτε από υπερβολήν ελπίδων. Βαθμηδόν και κατά μικρόν μόνον είναι δυνατόν να φθάσητε εις το τέρμα των ευχών σας, αι οποίαι είναι και ευχαί ιδικαί Μου.

Με θάρρος αναλαμβάνω τα χρέη, τα οποία η χειρ του Υψίστου Μ' επέβαλε και με την Θείαν Αντίληψιν και την υμετέραν συνδρομήν θέλω τα εκπληρώσει.

Η δόξα, η ευδαιμονία σας είναι ο μόνος Μου σκοπός. Η ευτυχία αυτού θέλει είσθε η μεγίστη Μου ανταμοιβή.

Εξεδόθη εν Αθήναις την 20 Μαΐου (1 Ιουνίου) 1835.

ΟΘΩΝ>>¹²²

Απευθυνόμενος προς τους Έλληνες ο Όθων γράφει ότι : αφού άφησε την οικογένειά του και την πατρίδα του, όταν μετά την ανεξαρτητοποίηση της Ελλάδας κλήθηκε να την κυβερνήσει το επέλεξε ελεύθερα . Καθώς ήθελε να αφιερωθεί στους Έλληνες και να τους φροντίσει με όλη του την αγάπη. Επιπλέον και οι Έλληνες τον δέχθηκαν με αγάπη και αγαλλίαση. Τους προτρέπει τώρα να ομονοήσουν και θέλει όλοι να υπακούουν σε αυτή του την παραγγελία. Αναφέρει ότι πλέον η αναρχία έχει συντριβεί και ότι δεν θα αφήσουμε κανέναν να ταράξει την τάξη και την ησυχία στην ωραία μας χώρα.

Τονίζει ότι από την στιγμή της έλευσης του στην Ελλάδα το 1835, κάτω από την προστασία του θρόνου αυξήθηκε η καλλιέργεια των αγρών, ότι τα σπίτια των Ελλήνων ανοικοδομήθηκαν, συστήθηκαν δικαστήρια, συντάχθηκαν νόμοι, και όλα αυτά έγιναν χάρις στην δική του πρόνοια, αλλά και των τριών Μ. Δυνάμεων, οι οποίες εξακολούθησαν να είναι ευνοϊκές απέναντί μας αλλά και να μας παρέχουν βοήθεια.

Συνεχίζει με την προσφώνηση **Έλληνες** με όλες τις ευεργεσίες τις οποίες έκανε ο Θεός για την Ελλάδα, μένουν όμως αρκετές πληγές οι οποίες ανάγονται σε παρελθόντα έτη, και παρόλο που η πατρίδα έκανε μεγάλες προόδους χρειαζόταν ακόμη πολλές βελτιώσεις. Αλλά με επιμονή και πολλές στερήσεις θα προσπαθήσουμε να εξαλείψουμε τα ίχνη των άπειρων δυστυχιών οι οποίες μέσα από τόσους αιώνες δυστυχίας κατερήμωσαν την Ελλάδα.

Συνεχίζει λέγοντας πως γνωρίζει τα παθήματα των Ελλήνων τις ανάγκες, τις ευχές τις οποίες έχουν. Γνωρίζει τις θυσίες και όσα γενικά πρόσφεραν υπέρ της πατρίδας, την μεγαλοψυχία και την ηρωική ανδρεία με την οποία αγωνίσθηκαν προκειμένου να κατοχυρώσουν τα δίκαιά τους αλλά και τις αξιώσεις υπέρ μίας ευδαιμονίας. Στην συνέχεια λέει ότι θέλει να διαμείνει μεταξύ των Ελλήνων, έτσι ώστε να έχει προσηλωμένα τα μάτια του επάνω στους Έλληνες προκειμένου να τους βοηθήσει να καλυτερέψουν την ζωή τους και ότι κανένας κόπος και καμία δυστυχία δεν θα τους εμποδίσει από αυτό. Επιπλέον αναφέρει ότι σήμερα είναι η ημέρα κατά την οποία αναλαμβάνει τα ηνία της Κυβέρνησης. Τους υπόσχεται ότι θα προστατεύει την ιερή θρησκεία τους και ότι θα αποτελέσει στέρεο στήριγμα για την Εκκλησία.

¹²² Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

Θα απονείμει δικαιοσύνη ώστε θα τηρεί τους νόμους έχοντας την θεία αντίληψη, θα είναι εναντίον οποιουδήποτε προσπαθεί να καταπατήσει την ελευθερία τους, τα δικαιώματά, και την ανεξαρτησία. Θα τα διαφυλάττει ο ίδιος· και μέσω της Κυβέρνησής του θα έχει τα μάτια του στραμμένα έτσι ώστε να μπορεί να επιτευχθεί η ευδαιμονία ολόκληρου του Έθνους.

Επιπλέον θα προσπαθήσει να εξαλείψει την διχόνοια ανάμεσα στους Έλληνες. Ακόμη θα προσπαθήσει να μεταρρυθμίσει τους νόμους, να προστατεύσει την ιδιοκτησία και να υπερασπίσει την νόμιμο ελευθερία. Θα στερεώσει θεσμοθεσίες κατάλληλες για τον τόπο σύμφωνα με τις δίκαιες ευχές του Έθνους. Πρόκειται να σεβαστεί την Εκκλησία της Ελλάδας, έτσι ώστε αυτή να τον βοηθήσει να στερεώσει τον θρόνο του και επιπλέον θα προσπαθήσει να χτίσει σχολεία, να βελτιώσει τις τέχνες και τις επιστήμες. Γενικά θα δώσει όλη του την περίθαλψη που μπορεί ώστε να μπορέσει η χώρα να βρει την προηγούμενη της δόξα. Θα προσπαθήσει να προάξει την βιομηχανία το εμπόριο και να βελτιώσει την διοίκηση. Θα προσπαθήσει να διαχειριστεί καλύτερα τους δημόσιους πόρους, και να ελέγξει τα έσοδα και τα έξοδα του Κράτους.

Επιθυμεί τις θυσίες όλων και του καθένα ξεχωριστά. Τέλος με μία προσφώνηση Έλληνες κλείνει την προκήρυξη του λέγοντας ότι η εμπιστοσύνη και η Αγάπη του είναι απεριόριστα, και ότι βρίσκει και ο ίδιος αγαλλίαση από την αγάπη την οποία του δείχνουν οι Έλληνες. Κλείνει λοιπόν λέγοντας επειδή το έργο της κυβερνήσης είναι πολύπονο, να μην παρασυρθούν από υπερβολικές ελπίδες, αλλά σταδιακά και με μικρά βήματα να φθάσουν στο τέρμα των ευχών τους οι οποίες είναι και δικές του ευχές. Με θάρρος αναλαμβάνουν τα χρέη τα οποία η Χάρις Του Υψίστου επέβαλλε την θεία αντίληψη αυτή δηλ που πρέπει να εκπληρώσει ο Όθωνας. Η δόξα και η ευδαιμονία των Ελλήνων είναι και δική του επιτυχία οπότε αυτή θα είναι η μεγαλύτερή του ανταμοιβή. Εξεδόθη η συγκεκριμένη προκήρυξη στις 22 Μαΐου 1835 από τον Όθωνα¹²³. Αναλύοντας την προκήρυξη του Όθωνα προς τους Έλληνες καταλαβαίνουμε ότι α) διακατέχεται από αληθινή αγάπη προς τους Έλληνες, β) γνωρίζει ότι και οι Έλληνες τον αγαπούν τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος των απλών ανθρώπων οι οποίοι δεν ασχολούνται με την εξουσία, γ) Τα προβλήματα τα οποία είχαν δημιουργηθεί στην Ελλάδα είναι γνωστά και θα προσπαθήσει να τα λύσει, δ) γνωρίζει τις αυθαιρεσίες στα οικονομικά τις οποίες έχει κάνει η Αντιβασιλεία και αυτό το καταλαβαίνουμε από το σημείο που γράφει σχετικά με τον έλεγχο που θα διεξάγει στα έσοδα, και στα έξοδα.

Γενικά βλέπουμε μία αισιοδοξία η οποία διακατέχει τον βασιλιά Όθωνα ως προς την επίτευξη των στόχων του, των οποίων του έχουν τεθεί. Αυτό που δεν καταλαβαίνουμε είναι ότι ενώ γνωρίζουν όλα τα

¹²³ Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835

προβλήματα τα οποία έχουν δημιουργηθεί από την Αντιβασιλεία και τον Αρχικαγκελάριο τον Άρμανσπεργκ, συνεχίζει να τον κρατά ως υπεύθυνο της Κυβέρνησης.

Και όπως αναφέρεται μέσα από την ενότητα ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ αναφέρεται ότι ο βασιλιάς διόρισε τον Άρμανσπεργκ, πρόεδρο της Αντιβασιλείας στο νέο αξίωμα αυτό του Αρχικαγκελάριου τον τίτλο αυτόν μέχρι τότε τον κατείχε ο Βάμβας και το είχε λάβει από τον Υψηλάντη. Η Εθνική Συνέλευση δεν είχε αναγνωρίσει τον Άρμανσπεργκ ούτε ως πρόεδρο της Αντιβασιλείας οπότε ούτε και τώρα αναγνώρισε την εξουσία του στο νέο του αξίωμα αυτό του Αρχικαγκελάριου που ουσιαστικά είναι το αξίωμα του πρωθυπουργού της Κυβέρνησης. Αντίστοιχο τίτλο με την ίδια ονομασία κατείχε στην Πρωσία ο Μέτερνιχ οπότε μάλλον ο Όθων από εκεί το εμπνεύστηκε καθώς η Πρωσία ήταν στην ομοσπονδία των Γερμανικών κρατιδίων όπως άλλωστε και η Βαυαρία η χώρα της καταγωγής του.

Ενδιαφέρον προκαλεί ότι η εφημερίδα Αθηνά στο άρθρο της **25^{ης} Μαΐου 1835 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα Διάφορα μας πληροφορεί ότι οι κάτοικοι των Αθηνών δεν ήταν ευχαριστημένοι με τον μεγαλοπρεπή χορό ο οποίος έγινε στην πόλη της Αθήνας προς τιμήν της ενηλικίωσης του Βασιλιά. Αυτό ερμηνεύεται με δύο λόγους, πρώτον υποστηρίζουν ότι στην πόλη δεν υπάρχει νοσοκομείο, άρα οι άνθρωποι πέθαιναν πολύ εύκολα από ότι εάν υπήρχε. Γι' αυτό τον λόγο θεωρούν ότι οι ευχαριστίες των Ελλήνων προς τον Βασιλιά θα ήταν πιο ειλικρινείς εάν αντί να δαπανούν χρήματα για χορούς έχτιζαν ένα νοσοκομείο¹²⁴.

<<Οι Αθηναίοι φροντίζουν διά χορούς καθώς τρέχει σήμερα ο συρμός, δεν εφρόντισαν όμως να συστήσουν εν νοσοκομείον, και οι δυστυχείς ασθενείς ταλαιπορούνται και αποθνήσκουν εις τας αγιβάς των· Πόσον άραγε δεν ήθελον ευχαριστεί περισσότερον οι κύριοι ούτοι τον Σεβαστόν Βασιλέα μας, αν αντί χορού επερίθαλπον ασθενείς και δυστυχούντας¹²⁵>> .

Επιπρόσθετα στο ίδιο φύλλο αντλούμε την πληροφορία ότι οι κάτοικοι του Ναυπλίου έδωσαν χρήματα, μάλιστα το ποσό έφτασε ως και τις 2000 δραχμές την ημέρα σε κάθε φτωχή οικογένεια της πόλης. Αυτή η ενέργεια έγινε κατ' εντολή του Βασιλιά στην Κυβέρνηση. Τέλος το άρθρο κλείνει λέγοντας πως πολλοί ήταν οι λόγοι οι οποίοι οι οποίοι εκφωνήθηκαν αλλά η Αθηνά δεν τους παραβάλλει όλους.

<<Δαπανώμενοι εφ' αμηδεί, ολίγοι έσεσθε εφ αδεί, κύριοι Αθηναίοι.

¹²⁴ Εφ. Αθηνά. φ. 243, 25 Μαΐου, 1835

¹²⁵ Εφ. Αθηνά. φ. 243, 25 Μαΐου, 1835

Οι Ναυπλιείς επλήρωσαν τας ευχάς των πτωχάς οικογένειας εως 2000 δραχ την ημέραν καθ' ην ο Βασιλεύς μας ανεδέχθη ο ίδιος τους οίακας της Κυβερνήσεως μας·

Πολλοί μας διεύθυναν λόγους πανηγυρικούς εκφωνηθέντες την 20 του τρέχοντος μηνός, την ημέραν δηλ της ενηλικίας του Βασιλέως μας· λυπούμεθα, διότι δεν ημπορούμεν να εκπληρώσωμεν την επιθυμίαν των με την καταχώριση των λόγων τούτων εις την Αθήνα. Αυτό το πλεονέκτημα είχε λάβει αποκλειστικό συναζάριον ήθελεν είσθαι λοιπόν τόλμη και τόλμη ασυγχώρητος, αν άλλη εφημερίς επεχειρούσε να το σφαιτερισθή¹²⁶>>.

Ένα έτος μετά την ενηλικίωση του Βασιλιά η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να αποδώσει τα γενέθλια και την επετειακή εορτή η οποία τελείτε για την ανάβαση του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας. Το έτος λοιπόν του 1836 η Αθηνά γράφει ότι σήμερα **23 Μαΐου 1836 ημέρα Σάββατο** γιορτάζονται με την δέουσα μεγαλοπρέπεια τα γενέθλια αλλά και τα ανακλητήρια του Όθωνα. Μας πληροφορεί ότι ο Όθωνας πλέον γίνεται 22 χρονών ενώ μπαίνει στο 2 έτος της διακυβέρνησης του. Καταλαβαίνοντας ότι η εορτή η οποία θα τελεστεί θα ήταν το ίδιο μεγαλοπρεπής με την προηγούμενη χρονιά γι' αυτό τον λόγο η Αθηνά επιλέγει άλλωστε να το αποδώσει στο φύλλο της.

<<Διάφοροι ειδήσεις Αθήναι τη 20 Μαΐου 1836

Σήμερον εορτάζονται μεγαλοπρεπώς τα γενέθλια και συγχρόνως δε και τα ανακλητήρια του Σεβαστού Βασιλέως μας· ο Σεβαστός Βασιλεύς μας λοιπόν εμβαίνει εις το 22 έτος της ηλικίας του, και εις το δεύτερον της Απολυταρχίας του¹²⁷>>.

Στην συνέχεια κατά τα επόμενα έτη 1837 και 1838 ενώ η εορτή έχει πραγματοποιηθεί κανονικά και αυτό το μαθαίνουμε από τα φύλλα άλλων εφημερίδων η Αθηνά επιλέγει να μην αποδώσει την συγκεκριμένη εορτή των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας.

20 Μαΐου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Σήμερον εορτάσθησαν με κανονιοβολισμούς και πάνδημον τελετήν εις την εκκλησίαν της Αγίας Ειρήνης τα γενέθλια του Βασιλέως μας, και η ημέρα, καθ' ην φθάσας εις την ενηλικιότητα του ανέλαβε το πηδάλιον του σκάφους του Βασιλείου του¹²⁸>>.

¹²⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 243, 25 Μαΐου, 1835

¹²⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 53, 23 Μαΐου 1836

¹²⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839

Σήμερα γιορτάσαμε με κανονιοβολισμούς και με πάνδημη τελετή στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης τα γενέθλια του Βασιλιά και την ημέρα κατά την οποία έφθασε στην ενηλικιότητα του και ανέλαβε το σκάφος του Βασιλείου του. Βλέπουμε ότι στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις η Αθηνά επιλέγει να γράψει για την εορτή των γενεθλίων του Βασιλιά Όθωνα καθώς κάνει και μία αναφορά για την ημέρα κατά την οποία ανέλαβε τα ηνία της διακυβέρνησης του νεοσύστατου κράτους της Ελλάδα.

Στην συνέχεια της διήγησης μας κατά το έτος 1839 και συγκεκριμένα στις 20 Μαΐου ημέρα Σάββατο περιγράφεται λεπτομερειακά ο εορτασμός της εορτής της ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας αλλά και των Γενεθλίων του. Πιο αναλυτικά περιγράφεται ότι σήμερα γιορτάστηκαν με κανονιοβολισμούς και με όλη την προκαθορισμένη τελετή η οποία πραγματοποιήθηκε στον ναό της Αγίας Ειρήνης τα Γενέθλια του Βασιλιά καθώς η ημέρα εκείνη σηματοδοτεί ότι είχε πλέον φθάσει στην ηλικία όπου και ανέλαβε το πηδάλιο του Βασιλείου του. Καταλαβαίνουμε ότι η εφημερίδα Αθηνά για ακόμη μία χρονιά επιλέγει να δείξει την σπουδαιότητα εκείνης της ημέρας η οποία ήταν πάρα πολύ σημαντική για τους Έλληνες καθώς είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους στον Όθωνα προκειμένου να ευημερήσουν. Ο εορτασμός σηματοδοτεί αυτή ακριβώς την προσδοκία των Ελλήνων για τον Βασιλιά τους.

Στο επόμενο έτος στα 1840 ο εορτασμός πραγματοποιήθηκε κανονικά όπως ακριβώς και τις προηγούμενες χρονιές αλλά για κάποιο άγνωστο λόγο η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να μην το αποδώσει στο φύλλο της.

Επιπρόσθετα κατά το επόμενο έτος στα **1841** στο φύλλο της **21 Μαΐου ημέρα Τετάρτη** η εφημερίδα Αθηνά μας αναφέρει ότι εχθές εννοώντας την 20 Μαΐου εορτάστηκε η ημέρα των ανακλητηρίων δηλ η επέτειος ημέρα κατά την οποία ο Βασιλιάς έφθασε στην κατάλληλη ηλικία οπότε ανέλαβε και την διακυβέρνηση του Βασιλείου της Ελλάδας. Η τελετή πραγματοποιήθηκε με τον συνηθισμένο τρόπο και όπως και τα προηγούμενα χρόνια περιελάμβανε μεγάλη πομπή προς την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Εκεί ήταν παρόντες οι πολιτικοί και στρατιωτικοί καθώς και μέλη της Ιεράς Συνόδου αλλά και του διπλωματικού σώματος. Πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη δοξολογία και παράκληση προς τον Θεό για καλή υγεία του Βασιλιά αλλά και της στερέωσης και του μεγαλείου του Θρόνου του. Την τελετή συνόδευσαν κανονιοβολισμοί ενώ το απόγευμα πραγματοποιήθηκε φωταγώγηση της πόλης. Η Μουσική έπαιξε σε ολόκληρη την πόλη καθώς ο λαός χόρευε και χαιρόταν, και κάπως έτσι ολοκληρώθηκε η επέτειος εορτή των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας κατά το έτος 1841.

<<Χθές εορτάσθη η ημέρα των Γενεθλίων του Βασιλέως μας και συγχρόνως η των ανακλητηρίων δηλ η επέτειος ημέρα καθ' ήν ο Βασιλεύς φθάσας εις την νόμιμον ηλικίαν του ανέλαβε το πηδάλιον της Κυβερνήσεως. Η τελετή έγινε κατά το σύνηθες με μεγάλην πομπήν, εις την αγίαν Ειρήνην παρόντων των

πολιτικών και στρατιωτικών υπουργών των μελών της Ιεράς Συνόδου και του διπλωματικού σώματος. Ενώ δε δοξολογία παράκλησις εις τον Ύψιστον υπέρ της υγείας του Βασιλέως της στερεώσεως και του μεγαλείου του Θρόνου του. Την τελετήν εσυνόδευαν οι συνήθεις κανονιοβολισμοί, το εσπέρας εφωτίσθη η πόλις, η Μουσική έπαιζεν εις διάφορα μέρη της πόλεως και ούτως ετελείωσεν και η εορτή αυτή¹²⁹>>.

20 Μαΐου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

Σήμερα τελέσθη η εορτή της ανάβασης στον Θρόνο του Βασιλιά Όθωνα. Μετά από αυτήν την τελετή εορτάσθη και η αμφιετηρίς/ γιορτή η οποία εορτάζεται κάθε χρόνο αυτή δηλ του Πανεπιστημίου και ο Κοσμήτωρ Κ.Ν Βάμβας καθώς και ο καθηγητής κ Βενθύλος εκφώνησαν Πανηγυρικούς λόγους¹³⁰.

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο φύλλο της **20 Μαΐου 1842 ημέρα Τετάρτη** επιλέγει να παρουσιάσει στην ενότητα διάφορες ειδήσεις την τελετή η οποία έγινε προς τιμήν του Βασιλέα Όθωνα η οποία ήταν η εορτή της Ανάβασης στο Θρόνο. Έπειτα από αυτή την εορτή εορτάσθη και μία γιορτή σχετικά με το Πανεπιστήμιο, όπου ο Κοσμήτωρ και άλλοι καθηγητές έβγαλαν λόγους. Ο συγκεκριμένος εορτασμός όπως αυτός της Ανάβασης στον Θρόνο του Βασιλέα Όθωνα δείχνει ότι ο λαός των Ελλήνων τιμά τον Βασιλέα του καθώς δείχνει διάθεση να ευδαιμονήσει μέσω της απόδοσης τιμής μέσα από αυτήν της καθιερωμένης εορτής.

<<Σήμερον ετελέσθη η εορτή της εις τον Θρόνου αναβάσεως του Βασιλέως ημών Όθωνος· μετά δε την τελετήν ταύτην επανηγυρίσθη και του Πανεπιστημίου η αμφιετηρίς· Ο Κοσμήτωρ Κ.Ν Βάμβας και ο καθηγητής κ. Βενθύλος εξεφώνησαν πανηγυρικούς εν μέσω πολυπληθούς ομηγύρεως¹³¹>>.

12 Μαΐου 1843 ημέρα Τετάρτη

<<Όταν πρόκειται να δοθεί το στέμμα της Ελλάδας στον Βασιλόπαιδα Όθωνα., ο Σεβαστός πατέρας από θερμό υπέρ αυτής φλεγόμενο ζήλο, πολλά και μεγάλα υποσχόταν και τα επίσημα αυτού διαγγέλματα χαρακτηριζόταν από ανεξάντλητα αισθήματα αγάπης και ζωηρότητας. Το Πανελλήνιο γνωρίζει ήδη σχετικά με την συγκάλεση Εθνικής Συνόδου και περί Συντάγματος ευαγγελίζονταν στο Έθνος κάποια από αυτά, έγραψε και στο Συμμαχικό Συμβούλιο στο Λονδίνο. Γνωρίζει επίσης δυστυχώς ότι η ξενοκρατία δεν

¹²⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 817, 21 Μαΐου, 1841

¹³⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 918, 20 Μαΐου, 1842

¹³¹ Εφ. Αθηνά, φ. 918, 20 Μαΐου, 1842

ενήργησε για να εφαρμόσει τις πάνδημες εκείνες υποσχέσεις, κατόντησε την Ελλάδα στην σημερινή αξιολάκρυντη κατάσταση και μετά από δέκα χρόνια ήσυχης Βασιλείας προκάλεσε ξένη επέμβαση στα εσωτερικά της πράγματα. Τις μεγάλες αυτές συμφορές του Έθνους επιθυμούσε έκτοτε να προλάβει ο Βασιλεύς της Βαυαρίας, όχι μόνο νόμιζε πως ήταν αναγκαία η αντιπροσωπευτική αρχή, αλλά και σε μέτρα ειδικότερα, σε μέτρα οικονομικά, επέστησε την προσοχή του, δια να απαλλάξει την Ελλάδα από την επελθούσα χρεωκοπία. Έτσι βλέπουμε ότι σε κάποιες περικοπές οι οποίες έγιναν κατά το έτος 1832 η ανακοίνωση του Συμβουλίου του Λονδίνου μέσω πρέσβευς του, ότι η Βασιλική του πρόνοια δεν αμέλησε ούτε το πτωχό ταμείο του νέου κράτους, και ότι δεν δέχτηκε πολλές από τις ευεργετικές υποσχέσεις οι οποίες εάν αλήθεια πραγματοποιούνταν θα έλκυαν την ευγνωμοσύνη¹³².

Αλλά κατά δυστυχία η δύναμη τους ενώπιον του Συμβουλίου του Λονδίνου επαγγελιών δεν ήταν πλέον η ίδια που ήταν ενώπιον των εν Ελλάδι Βαυαρών. Άλλαξαν και οι λέξεις σημασία. Εκεί ο Βασιλιάς της Βαυαρίας διαβεβαίωσε ότι το μέγα δάνειο θέλει χρησιμεύσει στην θεραπεία των εσωτερικών αναγκών της Ελλάδας, ενώ εδώ το απορρόφησαν οι εξωτερικοί Βαυαροί. Εκεί υποστήριζαν ότι μέσω αυτού θέλει να οργανωθεί και ο στρατός και ο στόλος και οι φατρίες θέλουν να επωφεληθούν και ο τόπος θέλει να κατασταθεί, και εδώ οι Βαυαροί και στόλο και στρατό κατέστρεψαν, και τα πάθη εξήψαν, και τον τόπο δύο και τρεις φορές μέσω ακαταλλήλων κυβερνήσεων αναστάτωσαν και κανένα έργο οργανικό και καταστατικό του τόπου δεν επεχείρησαν. Εκεί υπόσχονται ότι οι Αντιβασιλείς και οι αξιωματούχοι τους και οι συνοδεύοντες τον Βασιλέα Όθωνα ήθελαν να εξακολουθούν να μισθοδοτούνται από την Βαυαρία διά να μην βαρύνουν το πτωχό της Ελλάδας ταμείο και ότι έπρεπε να μας αποχαιρετήσουν αυτοί πίστη η ανάγκη της ωφελίμου εδώ παρουσίας τους και εδώ και οι αντιβασιλείς και οι αξιωματικοί τους καταβρόχθισαν τον μισθό και τις συντάξεις των σιτηρεσίων και δαπανών τα οδοιπορικά και εκτάτως, του αληθινού πτωχού ταμείου χρήματα, και συνέχεια βύζαιναν και την τελευταία ικμάδα του και δεν μας αποχαιρετούν . Εκεί υποστήριζαν ότι στον στρατό δεν τέθηκαν Έλληνες επικεφαλής οι οποίοι είχαν διακριθεί στον Αγώνα αλλά σταλμένοι στην Ελλάδα Βαυαροί οι οποίοι θέλουν να είναι αξιωματικοί, δόκιμοι και γενικά βάνουσοι Βαυαροί τέθηκαν επικεφαλείς¹³³.

¹³² Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹³³ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

Και που να αντιπαραθέσουμε μία προς μία τις υποσχέσεις και τον τρόπο της εκτελέσεως τους. Αρκούμαστε να αντιγράψουμε τις μνημονευθείσες διακοινώσεις για να συμπληρώσουμε τις περικοπές ή όσα παραλείψαμε¹³⁴.

Και πράγματι κανείς δεν έχει περισσότερο από αυτόν τον Βασιλέα της Βαυαρίας συμφέρον να δει να ανθεί η διοίκηση της Ελλάδας και το να φθάσει ο τόπος σε αυτό το σημείο της ακμής ώστε να εξασφαλίσει στον υιό του και τους απογόνους του μία μακρά σειρά ετών ευτυχίας. Και για να φθάσουμε σε αυτήν την εποχή, ποιος ήταν η κύριος όρος τον οποίο η Βαυαρική Αυτή Μεγαλειότητα θεώρησε πρώτιστος, αναπόφευκτη το λέγει ο ίδιος¹³⁵.

Ο ουσιωδέστερος όρος, εζ' ου κρεμάται αναντίρρητος του επιχειρήματος η επιτυχία είναι τα μέσα με τα οποία θέλουν να χορηγηθεί στην ακυβερνησία τα αναπόφευκτα κεφάλαια για να κατασταθεί στον τόπο, να πλάσει την νέα διοίκηση, θαυμάσια ανάπλασε της νέας χρηματικής διοικήσεως, να διοργανώσει εκ νέου τον στρατό, να ναυπηγήσει εκ νέου τον στόλο, να καθησυχάσει τις στάσεις και να εξασφαλίσει εν γένει τον δρόμο της Κυβερνήσεως, καθ' όλον τον χρόνο οι πρόσοδοι του κράτους δεν επαρκούν στις τακτικές του ανάγκες¹³⁶.

Μεταβαίνει έπειτα ο σεβαστός αυτός Άναξ στην χρήση του δανείου, και διαβεβαιώνει ότι για να μη γίνει καμία σπατάλη αυτοί οι Βαυαροί βρίσκονται στην Ελλάδα θέλουν να μισθοδοτούνται από το ταμείο του Μονάχου¹³⁷.

Η Μεγαλειότης του (προσθέτει ο εν Λονδίνο πρέσβης του (θέλει διευκολύνει την θέση του υιού του στην Ελλάδα, καθώς περιστοιχίζει αυτούς με δημόσιους υπηρέτες, τους οποίους θέλει να χορηγήσει άδειες απουσίας, εξακολουθούσα του εκ του Βασιλικού αυτή θησαυρό πληρωμή των μισθών των. Και παρακάτω ομιλεί περί των μελών της αντιβασιλείας επιφέρει ότι ο Βασιλεύς της Βαυαρίας, θέλει να εξακολουθήσει να χορηγεί εκ του ταμείου του εις αυτά τους μισθούς τους οποίους καρπώνονται σήμερα, όσοι μένουν στην Ελλάδα. Και γι' αυτό όλοι γνωρίζουμε ότι αυτά τα έξοδα της οδοιπορίας τους, όχι μόνο πλήρως τι εννεαπλάσια το πτωχό μας ταμείο, αλλά και πολύ πριν αποφασισθεί να αναχωρήσουμε από εδώ είχαν λάβει τα της επιστροφής των χρήματα. Ο πρέσβης εξακολουθεί εν ονόματι του Βασιλέως του. Εκτός εκείνων

¹³⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹³⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹³⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹³⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

κάποιοι οι οποίοι θέλουν να συνοδεύσουν τον Βασιλόπαιδα Όθωνα για να συγκροτήσει επί του την ανηλικιότητάς του την αντιβασιλεία, η Α. Μ σκοπεύει να παραχωρήσει σε αυτόν και κάποιους αξιωματικούς όχι Βαυαρούς ικανούς όμως να μορφώσουν τα στελέχη των στρατιωτικών δυνάμεων της Ελλάδας. Σε αυτούς τους αξιωματικούς θέλει χορηγηθεί η περιορισμένη άδεια απουσίας, και να διατηρηθεί ο μισθός τους, όπως και το δικαίωμα του να μπορούν να επανέλθουν στην Βαυαρία άμα οι υπηρεσίες τους είναι χρήσιμες στην Ελλάδα. Θέλει επίσης να επιτραπεί και σε άλλους αξιωματικούς να συνοδεύσουν τον υιό Αυτόν ως εθελοντής και δια τούτου φρονεί να παραβιάσει μέσα βέβαια προς διοργάνωση το στρατό. Αυτό θέλει συγχρόνως ελαφρύνει κατά πολύ το Ελληνικό ταμείο, καθ' όσον οι αξιωματικοί θέλουν είσθε έμπειροι, έχοντες μέσα υπάρξει ανεξάρτητοι, και χωρίς διόλου να είναι εις βάρος του¹³⁸.

Μετά από αυτές τις επίσημες και πασιφανείς υποσχέσεις του πατέρα του Βασιλέως μας, τι έπραξαν στην Ελλάδα οι Βαυαροί; Ήρθαν ως φίλοι οι οποίοι έφεραν φώτα, και χρήματα και ελευθερίες και φιλελληνισμό ή ήρθαν ως εχθροί καταπιέζοντας και φώτα και ελευθερίες, και αρμέγοντας το ταμείο και μισόντας τους Έλληνες; Ήρθαν με σκοπό να αποκαταστήσουν τον τόπο, την στερέωση του Θρόνου, την ευδαιμονία και το μεγαλείο του Έθνους, ή προσπαθώντας να καταστρέψουν όσα είχαν οργανωθεί, να κλονίσουν δια της δυσπιστίας τον Θρόνο και να εξευτελίσουν και τους πόρους και το φρόνημα της Ελλάδας; Ήρθαν φέρνοντας στρατιωτική εμπειρία και ικανότητα, και ήθη, ή βρέθηκαν και στις αψιμαχίες αυτές άπειροι και άνανδροι, και ανίκανοι γραφείς και της δολιότητας και της δυσπιστίας και της κατασκοπείας στύλοι ακλόνητοι και είναι δυνατόν να αριθμήσει κανείς τα δεινά των οποίων αυτοί έγιναν και γίνονται ολοένα πρόξενοι; Το Έθνος τα γνωρίζει διότι τα υπέφερε και τα υποφέρει, ο Τύπος θρήνησε πολλές φορές γι' αυτά και εμείς τα συγκεφαλαιώσαμε στο άρθρο το οποίο οι φίλοι των Βαυαρών υπουργοί εκγαλούσι και σύρουν στα Δικαστήρια. Μόνος κ Ράλλης και ο κ Ρίζος στα υπομνήματα τα οποία υπέβαλλαν προς τις Δυνάμεις λησμόνησαν τις υποσχέσεις που είχαν δώσει για την οικουμένη και ενοχοποίησαν δια την σπατάλη του δανείου αντί των Βαυαρών την Συμμαχία. Αλλά το Έθνος γνωρίζει ότι τα δεινά αυτά δεν θέλουν να θεραπευθούν και ότι οι κακουχίες του θα αυξηθούν και ότι στο τέλος θα καταστραφεί εάν δεν δώσει στους Βαυαρούς τον τελευταίο ασπασμό και εάν δεν λάβει δια των αντιπροσώπων του μετοχή στην Κυβέρνηση του τόπου. Το Έθνος έχει αυτή την πεποίθηση αυτή την γνώμη και η πεποίθηση του η γνώμη του πρέπει να ακουσθεί, διότι συν τοις άλλοις έτσι πίστευε και έγραφε και ο Βασιλιάς των ιδίων αυτών Βαυαρών. <<Ένα Έθνος το οποίο κατέσται άξιο της υπολήψεως των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων σε βαθμό, ώστε να αριθμεί μεταξύ των ανεξάρτητων Εθνών, είναι επίσης άξιο να γνωμοδοτήσει περί της εκλογής της Κυβερνήσεως

¹³⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

του, διότι είναι μέγιστη διαφορά μεταξύ ενός τόπου που κατακτήθηκε με το δόρυ, και ενός νέου Κράτους, ζητούντος την γνώμη των Δυνάμεων, δια να λάβει δια της Συνδρομής του Κυβέρνηση τακτική¹³⁹.

Είμαστε εμείς δορυάλωτοι, ή ήμαστε Έθνος ελεύθερο δια των θυσιών και αιμάτων άλλο καταπάτησε τις θυσίες, τα αίματα μας, είναι αισχύνη για εμάς να τα λησμονήσουμε¹⁴⁰>>.

Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνάς κάνοντας μία αναδρομή ήδη από τα χρόνια της Αντιβασιλείας έως το έτος 1835 όπου και έγινε η ενηλικίωση του Βασιλιά περιγράφει διεξοδικά τις ελπίδες τις οποίες έχει το Έθνος με την έλευση των Βαυαρών και πως αυτές διαψεύστηκαν. Τονίζει την σπουδαιότητα του Τύπου όλα αυτά τα χρόνια αλλά και τις προσδοκίες τις οποίες είχαν οι Έλληνες για μία ενδεχόμενη Συνταγματική παραχώρηση. Το άρθρο είναι γραμμένο στις 12 Μαΐου οπότε βρίσκεται πολύ κοντά στον εορτασμό των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας. Γι' αυτό τον λόγο ο συντάκτης επιλέγει να κάνει μία αναδρομή αναλύοντας και φέρνοντας στο φώς όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία φανερώνουν την διακυβέρνηση των Βαυαρών στο Ελληνικό Βασίλειο αλλά ταυτόχρονα και τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισε ο Όθωνας από την στιγμή της ενηλικίωσής του έως και το έτος 1843.

Στην συνέχεια της αφήγησής μας και συγκεκριμένα στις **22 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο** περιγράφεται η επετειακή εορτή των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδος και η οποία γιορτάζεται κάθε χρόνο στην πρωτεύουσα του Κράτους

Η Βασιλική εορτή των Ανακλητηρίων η οποία εορτάζεται την 20^η Μαΐου πανηγυρίστηκε με όλη την απαιτούμενη πομπή. Κατά την συνήθεια ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα ήρθαν στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπου πραγματοποιήθηκε δοξολογία προς τον Χριστό και παράκληση υπέρ του Βασιλέα και της Βασίλισσας. Μετά την ολοκλήρωση της ιερής αυτής τελετής, ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα επέστρεψαν στα ανάκτορα, όπου δέχθηκαν τις επισκέψεις του ξένου διπλωματικού σώματος και όλων των πολιτικών και στρατιωτικών¹⁴¹.

<<Η κατά την 20 του τρέχοντος Βασιλική των ανακλητηρίων εορτή επανηγυρίσθη με όλην την απαιτούμενη πομπήν. Κατά την συνήθειαν ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσης ήλθον εις την εκκλησίαν της Αγίας Ειρήνης, όπου εψάλη δοξολογία προς τον Ύψιστο και παράκλησις υπέρ του Βασιλέως και της

¹³⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹⁴⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843

¹⁴¹ Εφ. Αθηνά, φ. 1018, 22 Μαΐου 1843

Βασιλίσης· μετά δε την απόλυσιν της ιεράς ταύτης τελετής, ο Βασιλιάς μετά της Βασιλίσης επέστρεψαν εις τα ανάκτορα, όπου εδέχθησαν εν γένει των διατελούντων εις τας πολιτικές και στρατιωτικές αρχάς¹⁴²>>.

ΑΙΩΝ

Τα Γενέθλια του Βασιλιά Όθωνα καθώς και η Ανάβαση στον Θρόνο της Ελλάδας είναι δύο γεγονότα τα οποία είναι αλληλένδετα μεταξύ τους, διότι τα Γενέθλια του Βασιλιά σηματοδοτούν και την ενηλικίωσή του η οποία συνεπαγόταν αυτόματα την Ανάβαση του στον Θρόνο της Ελλάδας. Η εορτή των δύο αυτών γεγονότων πραγματοποιήθηκε ήδη από το 1835 όπου και συντελείτε και η εορτή κάθε χρόνο με στόχο να αποδοθεί η δέουσα τιμή προς το πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα. Σύσσωμος λοιπόν ο Τύπος της εποχής ήδη από το 1835 προσπαθεί να αποδώσει όσο πιο πιστά γίνεται το τελετουργικό της εορτής. Αυτό το έχουμε δει έως τώρα σε όλα τα φύλλα της Αθηνάς στα οποία αποδόθηκε ο εορτασμός των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδος. Τώρα από το έτος 1839 και εξής και η εφημερίδα του Ιωάννη Φιλήμονα θα εντάξει την αποτύπωση της τελετής στα φύλλα της εφημερίδας του. Η εφημερίδα του Αιώνα ως αντιπολιτευτική εφημερίδα που είναι θα αποτυπώσει επακριβώς το τελετουργικό της εορτής και την εικόνα η οποία αποδίδεται για τον ίδιο τον Βασιλιά Όθωνα. Πως και με ποιον τρόπο οι Έλληνες κάτοικοι της πόλης των Αθηνών βλέπουν τον Βασιλιά σε αυτή την εορτή η οποία εμπεριέχει δύο πολύ σημαντικά γεγονότα για το ίδιο το Βασίλειο αλλά και για τους Έλληνες, τα Γενέθλια και την Ανάβαση στον Θρόνο του Α΄ Βασιλιά της Ελλάδας και των Ελλήνων γενικότερα ο οποίος θα ενσαρκώσει την ελευθερία των Ελλήνων οι οποίοι μετά από αιώνες σκλαβιάς έχουν πλέον και πάλι Βασιλιά. Η διαφορά όμως με το παρελθόν είναι ότι ο Όθωνας δεν είναι ένας ορθόδοξος Βασιλιάς γεγονός το οποίο θα παίζει και αυτό τον ρόλο του όσον αφορά την ευρύτερη αποδοχή του και από τον Κλήρο αλλά και τον λαό του. Οι Έλληνες οι οποίοι είναι στην πλειονότητά τους χωρικοί θα προσμένουν από τον Βασιλιά τους την ειρήνη, την ευημερία και την σταθερότητα. Μετά από μία δεκαετία συνεχών πολέμων με τους Οθωμανούς αλλά και εμφύλιων μαχών βλέπουν σε αυτόν τον θεμελιωτή ενός νέου Κράτους ο οποίος θα τους ενώσει με την Δύση και τα Βασίλεια της Ευρώπης. Εξάλλου το γεγονός ότι προέρχεται από ένα Βασίλειο της Βαυαρίας έχει πάρα πολύ θετικό αντίκτυπο στους Έλληνες οι οποίοι ήθελαν να αποτινάξουν από πάνω τους κάθε τι ανατολίτικο· και αυτό φαίνεται ήδη από την έλευση του Όθωνα στην Ελλάδα όταν οι Έλληνες κλήθηκαν να αποφασίσουν με ποιο τρόπο θα υποδεχτούν τον νέο Βασιλιά είτε δηλ θα προσκυνούσαν με τον ανατολίτικο τρόπο είτε θα έβγαζαν το φέσι τους.

Αυτό ακριβώς το χωρίο από τον περιηγητή Λουδοβίκο Ρός μας υποδηλώνει ότι οι Έλληνες στην πλειονότητά τους συμμετείχαν και γιόρταζαν ενεργά κατά τις εκάστοτε επετειακές εορτές προς τιμήν

¹⁴² Εφ. Αθηνά, φ. 1018, 22 Μαΐου 1843

του Βασιλιά τους καθώς πέρα από το γεγονός ότι ήταν θεμελιωτής της Ανεξαρτησίας και της Ειρήνης έβλεπαν σε αυτόν την σύνδεση την οποία μπορούσαν να έχουν οι Έλληνες με την Δύση και την αποτίναξη των ανατολίτικων συνηθειών. Ας δούμε όμως τώρα και με ποιον τρόπο η εφημερίδα του Αιώνα παραθέτει τις συγκεκριμένες εορτές.

ΑΙΩΝ

21 Μαΐου 1839 ημέρα Κυριακή

Την 20 Μαΐου πανηγυρίστηκε η επέτειος εορτή της επί του Θρόνου ανάβασης της Α. Μ. Στον ναό της Αγίας Ειρήνης τελέστηκε η δοξολογία και έγινε η συνηθισμένη σε αυτήν την διάσημη καθιερωμένη πομπή. Όπως είναι φυσικό περιμένετε η γρήγορη επιστροφή του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας πίσω στην Πρωτεύουσα. Στο έτος 1839 βλέπουμε ότι η εορτή προς τιμήν του Όθωνα τελέστηκε κανονικά παρότι ο ίδιος έλειπε σε ταξίδι στο Μεσολόγγι. Αυτό το οποίο υποδηλώνει το συγκεκριμένο γεγονός είναι ότι η εικόνα του Όθωνα κατασκευάζεται μέσα από τις εορτές και προωθείται προς τον λαό χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική του παρουσία ο ίδιος τιμάτε μέσω της τέλεσης της εορτής από το Κράτος και την Κυβέρνηση των Βαυαρών. Η αλήθεια είναι ότι οι Έλληνες παρότι συμμετείχαν σε αυτές τις εορτές θεωρούσαν σημαντικότερες τις δικές τους τις θρησκευτικές εορτές τις οποίες γιόρταζαν εξάλλου καθόλη την διάρκεια την Οθωμανικής επικυριαρχίας στα μέρη όπου κατοικούσαν Έλληνες¹⁴³.

<<Τη 20 Μαΐου 1839 επανηγυρίσθη η επέτειος Εορτή της επί του Θρόνου αναβάσεως της Α.Μ. Εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης ετελέσθη η ανήκουσα δοξολογία, και ενεργήθη η συνήθης εις τοιαύτας διασσήμους ημέρας πομπή¹⁴⁴>>.

Την επόμενη χρονιά στο φύλλο της **22 Μαΐου 1840 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα ΔΙΑΦΟΡΑ ο συντάκτης μας αναφέρει ότι:

Την 20 Μαΐου τελέστηκε στην Καθέδρα η επέτειος εορτή επί του Θρόνου Ανάβασης του Βασιλέα όταν αυτός ενηλικιώθηκε, και της εγκαθίδρυσης του Πανεπιστημίου. Την πρώτη συνόδευσαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης εκκλησιαστική τελετή, οι συνήθεις κανονιοβολισμοί, η εύθυμη και η απογευματινή μουσική, και τη νύκτα η φωταγώγηση, την δεύτερη στο κατάστημα του Πανεπιστημίου συνάθροιση από τους πολίτες. Ακόμη από το βήμα σύντομοι λόγοι εκφωνήθηκαν από τους Νικολαΐδη Λιβαδειέως και

¹⁴³ Εφ. Αιών, φ. 65, 21 Μαΐου, 1839

¹⁴⁴ Εφ. Αιών, φ. 65, 21 Μαΐου, 1839

Νέγρη. Ακόμη ο Βασιλιάς βρίσκεται τώρα σε περιοδεία, και η επιστροφή θα γίνει το πιθανότερο στις αρχές Ιουνίου¹⁴⁵.

Παρατηρούμε ότι για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά ο Βασιλιάς επιλέγει να μην παρευρεθεί στην εορτή καθώς βρίσκεται σε ταξίδι στην Επικράτεια. Επιπρόσθετα η διπλή εορτή η οποία παρατηρείται κάθε χρόνο δηλαδή των Γενεθλίων και της Ανόδου στον Θρόνο έγινε με το προκαθορισμένο τελετουργικό δίχως αλλαγή. Ταυτόχρονα άλλη μία τελετή η οποία πραγματοποιείται και την οποία δεν την έχουμε αναφέρει έως τώρα είναι η εγκαθίδρυση του Πανεπιστημίου του Όθωνα. Η συγκεκριμένη εορτή θα παρατεθεί αναλυτικά στο κεφάλαιο <<Τελετή ανεγέρσεως του Πανεπιστημίου του Όθωνα>>. Αυτό το οποίο πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι ο λαός και οι Εξουσίες του Τόπου όπως η Εκκλησία συμμετείχαν και εκφωνούν λόγους από το βήμα με αφορμή την συγκεκριμένη τελετή. Όπως θα δούμε και στο συγκεκριμένο κεφάλαιο ο Όθωνας με την επιλογή του να ιδρύσει το Πανεπιστήμιο τις περισσότερες φορές τιμάτε και επευφημείτε από τον λαό σύμφωνα πάντα με αυτά τα οποία έχουν γράψει οι εφημερίδες της εποχής¹⁴⁶.

<<Την 20 Μαΐου ετελέσθη εις την Καθέδραν η επέτειος εορτή της επί του Θρόνου αναβάσεως του Βασιλέως γενομένου ενηλίκου, και της εγκαθιδρύσεως του Πανεπιστημίου. Την πρώτην συνώδευσαν η εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης εκκλησιαστική τελετή, οι εσπερινή μουσική, και της νυκτός η φωτοχυσία· την δευτέρα η εις το κατάστημα του Πανεπιστημίου συνάθροισις των εν τοις πράγμασι και των πολιτών, συτομός τις ιεροπραξία, και δύο λόγοι εκφωνηθέντες παρά των κυρίων Νικολαΐδου Λεβαδειέως και Κ. Νέγρη¹⁴⁷>>.

Στην συνέχεια της διήγησης μας στο φύλλο της **21 Μαΐου 1841 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης της εφημερίδας του Αιώνα μας περιγράφει τον εορτασμό της Ανάβασης και των Γενεθλίων του Όθωνα ο οποίος εορτάστηκε την Τρίτη 20 Μαΐου 1841. Γράφει λοιπόν ότι στην Αθήνα στις 20 Μαΐου έγινε η επετειακή εορτή της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας. Περιγράφεται ότι στον Ναό της Αγίας Ειρήνη πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη δοξολογία προς τον Θεό. Έως αυτό το σημείο γιορτάζεται η διπλή εορτή προς τιμήν του Όθωνα. Στην συνέχεια μας αναφέρει ότι μετά το τέλος της δοξολογίας πραγματοποιήθηκε δοξολογία όχι όμως στην Εκκλησία αλλά στο Πανεπιστήμιο καθώς αυτή

¹⁴⁵ Εφ. Αιών, φ. 164, 22 Μαΐου, 1840

¹⁴⁶ Εφ. Αιών, φ. 164, 22 Μαΐου, 1840

¹⁴⁷ Εφ. Αιών, φ. 164, 22 Μαΐου, 1840

την ημέρα γιορτάζεται και η επέτειος εορτή της εγκαθίδρυσης του. Ο εορτασμός όμως της εγκαθίδρυσης του Πανεπιστημίου θα αποτυπωθεί στο αντίστοιχο κεφάλαιο όπου μπορούμε να το δούμε αναλυτικά¹⁴⁸.

<<Την 20 Μαΐου ετελέσθη εις Αθήνας η επέτειος εορτή της επί του Θρόνου αναβάσεως του Βασιλέως εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης έγινεν η ανήκουσα προς τον Θεόν δοξολογία, και μετ' αυτήν ετελέσθη εις το νέον κατάστημα του Πανεπιστημείου η επέτειος εορτή της εγκαθιδρύσεως του. Η ιερά Σύνοδος, όλαι αι Αρχαί και πλήθος πολιτών συνήλθον εις τούτο, εστολισμένον από δάφνας, και δοξολογίας γενομένης, εμνημοενεύθησαν ο θεμελιωτής αυτού Βασιλεύς ΌΘΩΝ και οι συνδραμόντες της ανέγερσιν του καταστήματος. Μετά ταύτα ο πρόην Πρύτανης κ.κ Σχινάς ωμίλησε σύντομον και εύληπτον λόγον περί της προόδου του Πανεπιστημίου, και τούτου διεδέχθη ο γέρων Καθηγητής Λευκίας ομιλήσας Ελληνιστί. Εν γένει η χαρά και ο ζήλος όλων των συνελθόντων η το πολύς, και επαναληπτικά ανευφημήσεις υμώθησαν υπέρ του Βασιλέως υμών¹⁴⁹>>.

31 Μαΐου 1841 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Κατά την επέτειο εορτή της 20^{ης} Μαΐου ονομάσθησαν παρά του Βασιλέως Ανώτατοι ταξιάρχαι οι Κ.Κ Γκιώνης και Β. Βουδούρης, ιππότες δε του αργυρού Σταυρού οι Κ.Κ Πρεβελέγιος, Φέδερ, Κυριακίδης και Γκέπχαρδ>>¹⁵⁰.

<<ΛΟΓΟΣ εις την 10 Μαΐου 1841

Εκφωνηθείς εν Κορίνθου ενώπιον των Α.Α Μ.Μ και της Α.Β. Υ του Πρίγκηπος Μαξιμιλιανού. Υπό Χ. Παμπούκη

Πόσο λαμπρά, πόσο πανηγυρική, πλήρες ιστορικών αναμνήσεων κατά το παρελθόν, και μεγάλων προσδοκιών κατά το μέλλον, είναι αυτή η επέτειος ημέρα της 20 Μαΐου! Την 20 Μαΐου ω Κορίνθιοι τελούμε τα γενέθλια της Α.Μ του Σ. Βασιλέως μας και τον ενθρονισμό του εις τον εθνότευκτο της Ελλάδας Θρόνου. Συνερχόμενοι σήμερα οι Έλληνες καθ' όλην την Ελλάδα για να πανηγυρίσουμε την επέτειο αυτή ημέρα, ανακαλούμε εκείνες τις Εθνικές ημέρες της Αρχαίας Ελλάδας όταν συνερχόμενοι οι διάφοροι λαοί της, εδώ στην Κόρινθο πανηγύριζαν τα Ισθμια ή τα Νέμεα, ή ψήφιζαν Στρατηγούς τους κατά των Περσών τον Μέγα υιό του Μακεδόνο Φιλίππου για να διεκδικήσει μέσω του ζίφους την Εθνική δόξα, ή όταν τέλος

¹⁴⁸ Εφ. Αιών, φ. 200, 21 Μαΐου, 1841

¹⁴⁹ Εφ. Αιών, φ. 200, 21 Μαΐου, 1841

¹⁵⁰ Εφ. Αιών, φ. 206, 31 Μαΐου, 1841 <<Κατά την επέτειον εορτήν της 20^{ης} Μαΐου..... και Γκέπχαρδ>>.

καταβεβλημένοι διά των διαιρέσεων συνήλθον να αναγκαστούν ανακηρυσσόμενες τις ελευθερίες του υπό του Υπάτου της δόλιας και κοσμοκράτορος Ρώμης.

Όθων ο κόμης των Βιτελσβάχων, παραλαβών το 1180μΧ εν τω Συμβουλίου της Ρατισβώνης την Βασιλεία της Βαυαρίας είναι ο πρώτος της Βασιλικής οικογένειας. Εις ευδαιμονία της Βαυαρίας εξήλθον εκ του ευτυχούς τούτου γενάρχη πολλοί αγαθοί Βασιλείς. Αλλά ο Μαξιμιλιανός ο πρώτος αρχηγός του καθολικού δεσμού κατά τον καταστρεπτικό τριακονταετή πόλεμο των 1618, αναδειχθείς ο υπερασπιστής της Πατρώας Θρησκείας και ο σωτήρας της Γερμανικής αυτοκρατορίας, είναι το αγλαίσμα των Βιτελσβαχίδων. Αλλά όχι μόνο εν πολέμω, αλλά και εν ειρήνῃ βρίσκονται να είναι αγαθοί οι πρόγονοι του πολυαγαπητού Βασιλέως μας οπότεν ως οι Θεοί του Ολύμπου τον τερατώδη τύφωνα. Οι Βασιλείς της Ευρώπης εκσφενδόνισαν τέλος στην νήσο της Αγίας Ελένης, τον μεγαλοπράγμονα Ναπολέοντα και ενέκριναν, μέσω των καταλληλότερων θεσμοθεσιών να ανταμείψουν την εμπιστοσύνη των λαών τους κατ' εκείνους της Ευρώπης τους Κλύδωνας, πρώτος των Γερμανών Ηγεμόνων κατά το 1818 ο αοίδιμος παππούς του Βασιλέως μας Μαξιμιλιανός Ιωσήφ ο Α' βράβευσε την πίστη των υπηκόων του μέσω τέτοιων πατρικών θεσμών. Αλλά πως είναι δυνατό εν ολίγω να διεξέλθουμε την μακράν των Βιτελσβαχίδων σειρά;

Τέτοιων ευκλεών προγόνων αγλαιά τέκνα ή σήμεροι τιμούν την πόλη μας Βασιλική δυάς την αδελφότητα, επόμενο είναι να σεμνύνεται διά της πατραγαθίας και να εγκαύχεται ως κάτοχος των προγονικών αρετών. Απόδειξη του λόγου μου η σπανιότατη των αρετών, η παραδειγματική φιλαδελφία ανάμεσον του Σ. Βασιλέως μας, και του προσφιλεστάτου αδελφού του, της Α. Β Υ της Διαδόχου της Βαυαρίας. Σπανιότατο τω όντι είναι η διακεκριμένη φιλία δια τούτο, η Ιστορία μόλις μας διέδωκεν ολιγότατες δυάδες αληθινών φίλων, τον Θησέα και τον Πειρίθουν, τον Επαμεινώνδα και τον Πελοπίδα. Αλλά πολύ σπανιότατο ακόμη είναι η εν μέσω αδελφών διακεκριμένη και παραδειγματική φιλαδελφία δια τούτο και αυτή η πανάρχαια Ελλάς τοσούτον εύφορος καθ' όλην τα άλλα, μόλις μας αναφέρει εν ίσης τηλικούτον ζωηρό, οίον το των Ανάκτων διακεκριμένης φιλαδελφίας παράδειγμα το περιβόητο του Κάστορος και Πολυδεύκουσ τέκνων του Τυνδάρεω και της καλής Αήδας. Χαίρεται λοιπόν, ώ Ανακτες, ευκλεών προγόνων αγλαά τέκνα, διά τε της πατραγαθίας και την φιλαδέλφιαν σας επ' αγαθώ της Ελλάδος!

Αλλά αν εκ των γενεθλίων ω Έλληνες μεταβώμεν εις την δευτέραν του λόγου μας πρόταση τον ενθρονισμό της Α. Μ έχουμε πλέον όχι πολλά, αλλά σημερινά όχι πατραγαθίας, αλλά ανδραγαθίας κατά την επέτειο της 20 Μαΐου.

Ω! Πόσες και ποιες ιστορικές αναμνήσεις των στιγμή ταύτη μου παρουσιάζονται! Ανασείσας, ως ο αλυσοδεμένος λέων, τον δεσμευμένον τράχηλον του, ο Έλλην κατά του κτηνώδους των Τούρκων δεσποτισμού θριάμβευσε πολυετώσ κατά των τυράννων του από τον Μάρτιο του 1821, έστησε δια ξηράς τα ουρανομήκη τρόπαια του Μαραθώνα και των Πλαταιών, ανακαίνισε διά θαλάσσης τα τεράστια θαύματα της Σαλαμίνας, και εκ φοβερό τότε και εις αυτήν την Ευρώπη, ανέκτησε τέλος το μέγα της αυτονομίας του

χρήμα. Οι Έλληνες λοιπόν κατόρθωσαν μέγα κατόρθωμα κρημνίσαντες τον δεσποτισμό αλλ' εναπελείπετο το μεγαλύτερο εις συμπλήρωση του Αγώνος της. Κατά τις μεταπολιτεύσεις των Επαναστάσεων κανείς τα κακώς καθεστώτα, αλλά το να ανοικοδομήσει εκ των ερειπίων της Επαναστάσεως του προς τον όρον της μεταπολιτεύσεως την νέα τάξιν των πραγμάτων και την ευνομία διά κατάλληλων νόμων συνετούς έργου του Ελληνικού Αγώνος εναπέκειτο προς ΣΕ Βασιλεύ! ΣΥ αφιχθείς εις την νέαν Πατρίδα Σου Ελλάδα, αντάλλαξες το επισφαλές την προσωρινότητός μας διά της μονίμου Κυβερνήσεως Σου εδημοσίευσας τους διά την φιλανθρωπία των τιμώντας την Κυβέρνησή Σου κώδικα του δικαστικού μας και των λοιπών της υπηρεσίας κλάδων τον δημοτικόν, τον επαρχιακόν και τόσους άλλους Νόμους και Διατάγματα, τα οποία παγίωσαν την μονιμότητα στερέωσαν την ευταξία και ασφάλεια και αδιάλειπτον επί τα κρείττω προάγεις την ευνομία της Πατρίδος.

Μετά από την ανάβαση στον Θρόνο Βασιλιά! Κατεύνασας ιδίως τα κατασπαράσσοντα το Έθνος εμφύλια πάθη Είθε! η σύνεσις σου εντελώς να τα εξαλείμεις και όλοι οι Έλληνες, ως ήδη, εν μία καρδιά και ενί στόματι να μη αναγνωρίσωσι πλέον, εκτός του πολυαγαπητόν τον Βασιλέα μετά του Έθνους! Μετά την εις τον Θρόνο ανάβασή Σου Βασιλεύ! Επροθυμοποιήθης διά πολλών να αγαθοποιήσεις τους Έλληνες αλλά η εγκαθίδρυσή της αρτισυστάτου δανειστικής Τραπέζης είναι το Εθνικότερον των ευεργεσιών Σου. Αλλ' είθε, ώ Βασιλεύ! Κατά ταύτης την επέτειό Σου ημέρα καθ' ην η μεγαλοδωρία Σου επιδαμιλεύει χάριτας καθ' όλην την Ελλάδα, ευδοκήση να αγαθοποιήσει ιδιαίζόντως ταύτην την πάλαι ποτέ μεν αφνειόν, αλλά ήδη πενιχρόν Κόρινθον, κατά τις ευχές των Πιστών Σου Κορινθίων και τις πληροφορίες των αρχών Σου.

Ιδού λοιπόν ώ Κορίνθιοι γιατί όλοι οι Έλληνες πανηγυρίζουμε σήμερα την επέτειο της 20 Μαΐου. Ιδού, ώ Βασιλεύ! Γιατί όλων των Ελλήνων τα στόματα ευλογούν το όνομα Σου, η καρδιά τους ΣΕ λατρεύει, και με βαθύτατη αφοσίωση από μόνη τα αγαθά και τη δικαιοτάτη καρδιά Σου προσδοκεί τα πάντα.

Δοξάζοντες λοιπόν γι' όλα τον Ύψιστο, ας ευλογήσουμε το Πανάγιο αυτού Όνομα, ας συνοδεύσουμε διαπόντιον την Σ. Βασίλισσά μας με τις θερμές ευχές μας δια την αίσια παντοπορίας και επάνοδο της. Ας ευχηθούμε μακροβιότητα οι ευποτμίαν εις το Βασιλικό ζεύγος· και ομοφώνως ας να ανακράζουμε ΖΗΤΩ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΗΣ¹⁵¹>>.

Κατά το ίδιο έτος (1841) λίγες ημέρες αργότερα και συγκεκριμένα στις **31 Μαΐου 1841 ημέρα Κυριακή** στην ενότητα Διάφορα παρατίθεται ότι κατά την επέτειο εορτή της 20 Μαΐου ο Βασιλιάς επέλεξε να αποδώσει τιμές και συγκεκριμένα να χρίσει ιππότες δίνοντας τους τον Σταυρό των Ταξιαρχών τους Γκιώνη, Β. Βουδούρη, επίσης τον Αργυρό Σταυρό έλαβαν ο Πρεβελέγιος, Φέδερ, Κυριακίδης και Γκέπχαρδ. Η απόδοση μεταλλίων κατά τις εκάστοτε επετειακές εορτές δεν είναι κάτι το καινούργιο.

¹⁵¹ Εφ. Αιών, φ. 206, 31 Μαΐου, 1841

Αυτό όμως που μας κάνει εντύπωση είναι ο λόγος ο οποίος εκφωνήθηκε και οποίος αποτύπωσε πολύ πιστά τα συναισθήματα και το κλίμα το οποίο επικρατούσε στις επετειακές εορτές ως προς το πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα. Ο συγκεκριμένος λόγος γράφτηκε στις 10 Μαΐου 1841 και εκφωνήθηκε μπροστά στον Βασιλιά Όθωνα και στον Πρίγκιπα Μαξιμιλιανό από τον Χ. Παμπούκη¹⁵².

Αυτό το οποίο εξάγεται ερμηνεύοντας τον λόγο του Χ. Παμπούκη ο οποίος σύμφωνα με τον ίδιο μεταφέρει τα συναισθήματα των Ελλήνων για το πρόσωπο του Όθωνα είναι ότι αφού οι Έλληνες κατάφεραν να αποτινάξουν τον δεσποτισμό, η ανασύσταση του Κράτους και η ανοικοδόμησή του ήταν στα χέρια του Βασιλιά Όθωνα. Ο Όθωνας αφήνοντας πίσω του την ηρεμία της Πατρίδας του ήρθε στην Ελλάδα. Με την άφιξη του κατήργησε την Προσωρινή Κυβέρνηση και εγκαθίδρυσε νέα η οποία ήταν μόνο Βαυαρική. Δημιούργησε οργανωμένα δικαστήρια, δημοτικές και επαρχιακές αρχές ενώ ταυτόχρονα δημιούργησε διάφορους Νόμους και Διατάγματα τα οποία σταθεροποίησαν την τάξη και την ειρήνη. Στην συνέχεια ο Όθων έβαλε τέλος στον εμφύλιο πόλεμο οποίος μαινόταν στον Βασίλειο με την Ανάβασή του στον Θρόνο της Ελλάδας. Επίσης η σύνεσή του είναι αυτή η οποία θα επιτύχει να εξαλειφθούν τελείως οι εμφύλιες έριδες. Είναι αλήθεια ότι εν μέρει ο Χ. Παμπούκης εμπεριέχει κάποιες αλήθειες στον λόγο του. Όσον αφορά την προσωρινή κυβέρνηση την οποία κατήργησε και η οποία αποτελούνταν αποκλειστικά από Έλληνες ήταν ένα σφάλμα καθώς ουσιαστικά δεν αναγνώρισε την Εξουσία η οποία δημιουργήθηκε κατά την Επανάσταση και συγκεκριμένα μέσα από τις συνελεύσεις τις Επιδαύρου και του Άστρους και η οποία είχε δημοκρατική προέλευση. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να αποδώσουμε μία μομφή στον λόγο του. Στην συνέχεια η μόνιμη Κυβέρνηση των Βαυαρών μπορεί φυσικά να ήταν πιο στέρεα όμως δεν έκρυβε τον δεσποτισμό και τον απολυταρχικό τρόπο με τον οποίο κυβερνούσε απέναντι στους Έλληνες. Νόμοι, Διατάγματα και δημοτικές αρχές έχουν κάποιο θετικό αντίκρισμα διότι επέφεραν την ειρήνη και την δικαιοσύνη όμως ο απολυταρχισμός διαφόρων Νόμων και Διαταγμάτων όπως ήταν εναντίον του Τύπου ή εναντίον των πρώην Αγωνιστών του 21 δεν μπορούν να θεωρηθούν σωστά. Επιπρόσθετα ένα στοιχείο το οποίο είναι ευρύτατα αποδεκτό αλλά και θετικό είναι ότι ο Όθωνας επέφερε την ειρήνη και την σταθερότητα καθώς οι εμφύλιες έριδες και συγκρούσεις έλαβαν τέλος με την άφιξή του. Δεν μπορούμε να μην αναφέρουμε ότι με την δολοφονία του Κυβερνήτη Καποδίστρια και έως την άφιξη του Βασιλιά Όθωνα ο εμφύλιος πόλεμος ανάμεσα στους Έλληνες μαινόταν με ιδιαίτερη σκληρότητα η οποία δεν είχε εκφραστεί ούτε όταν πολεμούσαν οι Έλληνες τους Οθωμανούς. Στόχος βέβαια και σκοπός του Βασιλιά είναι ο ίδιος να γίνει σημείο σταθερότητας και αγάπης στις καρδιές των Ελλήνων έτσι ώστε το Έθνος να συσπειρωθεί γύρω του χωρίς να πολεμάει αναμεταξύ του. Τέλος ο Χ. Παμπούκης θεωρεί ότι η δανειστική Τράπεζα καθώς και άλλες ευεργεσίες ήταν πολύ σημαντικές για τον Βασιλιά. Κλείνοντας τον λόγο του ζητά να δοθούν κάποια προνόμια στην

¹⁵² Εφ. Αιών, φ. 206, 31 Μαΐου, 1841

Κόρινθο. Γράφει ότι όλοι οι Κορίνθιοι και οι Έλληνες πανηγύριζαν σήμερα την επέτειο εορτή της 20 Μαΐου και ότι όλοι οι Έλληνες μιλούν και επευφημούν το όνομά του, ότι τον έχουν όλοι μέσα στις καρδιές τους και ότι τον λατρεύουν. Η αφοσίωση προς το πρόσωπό του είναι πλήρης καθώς είναι ο ίδιος αγαθός και δίκαιος. Δοξάζει λοιπόν τον Θεό να τον έχει καλά στην υγεία του και αυτόν αλλά και την Βασίλισσα η οποία βρίσκεται σε ταξίδι, εύχεται να ζήσουν πολλά χρόνια κοκ. Τέλος κλείνει τους λόγους του με την επευφημία Ζήτω ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα. Σίγουρα ο λόγος του Χ. Παμπούκη εμπεριέχει κάποια υπερβολή όσον αφορά στις γενικότητες ότι όλοι οι Έλληνες έχουν στην καρδιά τους τον Όθωνα και τον λατρεύουν διότι πολλοί ήταν εκείνοι και κυρίως οι αρθρογράφοι της εφημερίδας αλλά και οι πολιτικοί, ή πρώην Κοτζαμπάσηδες οι οποίοι έχασαν μέρος από την εξουσία την οποία είχαν με την Άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα και την άνοδό του στον Θρόνο. Βέβαιο πάντως είναι πως ιδίως οι χωρικοί οι οποίοι έβλεπαν στα χρόνια της Επανάστασης αλλά και μετέπειτα την εποχή του Καποδίστρια το βίός τους να χάνεται από τις συνεχείς λεηλασίες των στρατευμάτων μπορεί να μην έχει τώρα μία βαθιά αγάπη ή λατρεία όπως υποστηρίζει ο Χ Παντούκης αλλά έχει σίγουρα ένα σεβασμό προς το πρόσωπο του Όθωνα Α΄ ο οποίος επέφερε στο Βασίλειο την σταθερότητα και την ειρήνη στοιχεία πολύ σημαντικά για την παραγωγική και οικονομική ανασυγκρότηση του Νεοσύστατου Βασιλείου. Από την άλλη πλευρά βέβαια μεγάλο μέρος των Αγωνιστών του 1821΄ οι οποίοι έχασαν τα πάντα κατά την περίοδο του πολέμου βλέπουν τώρα στα χρόνια του Όθωνα να μην ανταμείβονται οι κόποι τους, αλλά όχι μόνο αυτό καθώς πολλοί κυνηγήθηκαν ανελέητα από το Κράτος των Βαυαρών ή ακόμη και εκτελέστηκαν. Η ευημερία την οποία προσμένουν και ελπίζουν σύμφωνα με τον αρθρογράφο οι κάτοικοι της Ελλάδος είναι πολύ δύσκολο να επέλθει. Συνεχείς εξεγέρσεις και αναταραχές σε ολόκληρο το Βασίλειο σηματοδοτούν την βαθιά δυσαρέσκεια των Ελλήνων προς τους Βαυαρούς. Εάν βέβαια αυτή η δυσαρέσκεια φτάνει έως το πρόσωπο του ίδιου του Βασιλιά είναι ένα θέμα προς συζήτηση διότι οι Έλληνες συνήθιζαν να διαχωρίζουν και να κατηγορούν τους Βαυαρούς και όχι τον Βασιλιά τους για την δεινή κατάσταση στην οποία βρισκόταν.

Κατά το έτος 1842 η εφημερίδα του Αιώνα δεν κάνει κάποια αναφορά στα φύλλα της σχετικά με την επετειακή εορτή των Γενεθλίων και της Ανάβασης του Όθωνα στον Θρόνο της Ελλάδας.

23 Μαΐου 1843 ημέρα Κυριακή

Διά προγράμματος των 18 Μαΐου ετελέσθη εν τω ναώ της αγίας Ειρήνης τη 20 Μαΐου η επέτειος πολιτική εορτή των γενεθλίων της Α.Μ του αγαπητού Βασιλέως υμών, μεθ' όλης της νενομισμένης εκκλησιαστικής, πολιτικής και στρατιωτικής πομπής,

Μετ' αυτήν απεδείχθησαν αυθημερόν Υποστράτηγοι μεν οκτώ οι μέχρι τούδε Συνταγματάρχαι Νικήτας Σταματελόπουλος, Θ. Κωλοκοτρώνης, Δ Πλαπούτας, κ Δεληγιάννης, Α Βλαχόπουλος, Β

Μαυροβουνιώτης, Θ Γρύβας και Α. Ίσκου· Υποναύαρχοι δε οι μέχρι τούδε πλοίαρχοι της τάξεως Α. Κριεζής και κ Κανάρης.

Συγχρόνως το παράσημον των Μεγάλων Ταξιαρχών έλαβαν τέσσερεις, ο Σ. πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου κ Νεόφυτος, ο επί της Δικαιοσύνης και των οικονομικών Γραμματεύς κύριος Γ. Α Ράλλης, ο Σύμβουλος της Επικρατείας κύριος Μαγγίνης και ο Πλοίαρχος Β΄τάξεως Παπανικολής, τον χρυσόν ο κ Στ Δάρρας. Διορίσθησαν δε εις έκτακτον υπηρεσίαν Σύμβουλοι της Επικρατείας ο Συνταγματάρχης κύριος Β. Βότσαρης και ο κύριος Αναστάσιος Λόνδος¹⁵³. Ο Σταυρός των Ταξιαρχών απενεμήθη δικαίως και εις τον Μοίραρχο κύριον Ν. Πετμεζάν περί του οποίου, ή μάλλον περί των αδικιών, εις όσας υπέστη και ούτος, πολλάκις έγινε λόγος.

Απενεμήθη επίσης ο αργυρός Σταυρός εις τους κυρίους Π. Δελιγιάννης, Α. Μάμουκαν και Φ. Ιωάννου, υπουργικούς Συμβούλους, ως και εις τον κ. Βράνην.

Η ίδια ημέρα της 21 Μαΐου ανέδειξε Αντισυνταγματάρχες τους κυρίους Τ. Τσούραν, Τ. Κλήμακαν, Γ. Βαϊαν, Διαμαντήν Ολύμπιον, Δήμου Λούλιαν και Γιάννης Κώστα¹⁵⁴.

Στο τελευταίο όμως έτος της Απόλυτης Μοναρχίας και συγκεκριμένα στο φύλλο της 23 Μαΐου 1843 ημέρα Κυριακή μαθαίνουμε ότι μέσω προγράμματος το οποίο δημοσιεύτηκε στις 18 Μαΐου πραγματοποιήθηκε κανονικά στον ναό της Αγίας Ειρήνης η επέτειος πολιτική εορτή των Γενεθλίων του Όθωνα. Η τελετή πραγματοποιήθηκε με την καθορισμένη εκκλησιαστική και πολιτική πομπή από και προς τον ναό.

Επιπλέον ο Όθωνας προχώρησε και σε διάφορους προβιβασμούς στρατιωτικών. Πιο συγκριμένα οι μέχρι τότε Συνταγματάρχες Νικήτας Σταματελόπουλος, Θ. Κολοκοτρώνης. Δ Πλαπούτας, Δελιγιάννης, Α Βλαχόπουλος, Β Μαυροβουνιώτης, Θ Γρύβας και Α Ίσκου έγιναν Υποστράτηγοι. Ακόμη οι Κριεζής και Κανάρης οι οποίοι ήταν έως τότε πλοίαρχοι ανέβηκαν στον βαθμό του Υποναύαρχου. Επιπλέον το παράσημο των Μεγάλων Ταξιαρχών έλαβαν τέσσερα μέλη της Ιεράς Συνόδου, ο πρόεδρος αυτής Νεόφυτος, ο Ράλλης ο οποίος ήταν Γραμματέας της Δικαιοσύνης και των οικονομικών. Ο Μαγγίνης ο οποίος ήταν Σύμβουλος της Επικρατείας, ο Παπανικολής ο οποίος ήταν πλοίαρχος ενώ τον Χρυσό μετάλλιο του Μεγάλου Ταξιάρχη έλαβε Ο Στ. Δάρρας. Επίσης διορίστηκαν σε έκτατο υπηρεσία οι Σύμβουλοι της Επικρατείας όπως ο Β. Μπότσαρης ο οποίος είχε τον βαθμό του Συνταγματάρχη. Τέλος ο Σταυρός των Ταξιαρχών δόθηκε πολύ δίκαια στον Ν. Πετμεζά ο οποίος ήταν Μοίραρχος για τον οποίο

¹⁵³ Εφ. Αιών, 441, 23 Μαΐου 1843

¹⁵⁴ Εφ. Αιών, 441, 23 Μαΐου 1843

έγινε μεγάλη συζήτηση σχετικά με τις αδικίες τις οποίες είχε υποστεί. Τον Αργυρό Σταυρό έλαβαν οι Π. Δεληγιάνης, Α Μαμούκης και Φ Ιωάννου και ο Βράνης όλοι αυτοί ήταν υπουργικοί σύμβουλοι. Ενώ Αντισυνταγματάρχες έγιναν ο Τ. Τσούραν , Τ. Κλήμακαν, Γ Βαϊαν, Διαμαντήν Ολύμπιον, Δήμου Λούλιαν και ο Γιάννης Κώστα.

Όπως γνωρίζουμε ως πάγια τακτική του Όθωνα στις εκάστοτε επετειακές εορτές ήταν να παρασημοφορεί τους πρώην Αγωνιστές του 21΄για τις υπηρεσίες που είχαν προσφέρει στον Αγώνα. Όμως λειτουργούσαν περισσότερο ως αφορμή προκειμένου οι ίδιοι οι Βαυαροί αξιωματούχοι να λαμβάνουν μεγαλύτερα αξιώματα και αυξήσεις στον μισθό τους. Η παρασημοφόρηση ως τακτική ήταν εμπνευσμένη από την Γαλλία και την Αμερική , όμως στην περίπτωση της Ελλάδας παρόλο που δινόταν μεγάλοι τιμητικοί Σταυροί όπως αυτός του Σταυρού του Ταξιάρχη αυτοί δεν συνοδευόταν στην περίπτωση των Αγωνιστών από κάποια αύξηση στο μισθό τους (εάν ανήκαν σε κάποιο σώμα του στρατού) ή κάποια παραχώρηση γης προκειμένου να την καλλιεργήσουν. Οι Έλληνες αυτό που επιθυμούσαν ήταν ένα κομμάτι γης προκειμένου να μπορέσουν να βιοποριστούν. Αντί λοιπόν να τους δοθούν εκείνα τα προνόμια τα οποία θα τους επέτρεπαν να ζήσουν με αξιοπρέπεια μετά από τόσες θυσίες τις οποίες είχαν κάνει για την πατρίδα ο Όθωνας μοίραζε παράσημα σωρηδόν όπου στην ουσία δεν είχαν καμία απολύτως αξία για τους Αγωνιστές και για τους Έλληνες γενικότερα οι οποίοι το μόνο το οποίο ήθελαν ήταν να ζήσουν ελεύθερα και να ευημερήσουν.

Η εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας μέσα από τον Τύπο της εποχής

Άλλη μία πανηγυρική εορτή προς τιμήν του θεσμού της Βασιλείας είναι ο εορτασμός των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας. Η Βασίλισσα Αμαλία ως η πρώτη Βασίλισσα της Ελλάδας ήταν ιδιαίτερα αγαπητή στο ευρύ λαό των Ελλήνων. Δυναμική με ισχυρή βούληση για την άσκηση της εξουσίας δεν έχανε την ευκαιρία να εμπλέκεται ακόμη και να παίρνει αποφάσεις πολλές φορές παρακάμπτοντας και τον ίδιο τον Βασιλιά. Η Αμαλία ήταν αριστοκρατικής καταγωγής γεννημένη στο Όλντενμπουργκ της Βαυαρίας, παντρεύτηκε τον Όθωνα και τον αγάπησε μέχρι το τέλος της ζωής της. Όπως και ο Όθωνας με τον ίδιο τρόπο και η Αμαλία υιοθέτησε όχι μόνο την ελληνική ενδυμασία αλλά και τον ελληνικό τρόπο σκέψης καθώς αγάπησε τους Έλληνες και τα οράματα που είχαν για την απελευθέρωση όλων των υπόδουλων Ελλήνων. Σε μία εποχή άκρως αποσταθεροποιημένη πολιτικά η Αμαλία διαδραμάτισε τον δικό της ρόλο μένοντας στην ιστορία με θετικό πρόσημο.

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα αναφερθούμε σε ακόμη μία ετήσια επαναληπτική εορτή αυτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας η οποία εορταζόταν κάθε χρόνο στις 10 Δεκεμβρίου. Ο Τύπος της εποχής και συγκεκριμένα οι δύο μεγαλύτερες αντιπολιτευτικές εφημερίδες της Αθηνάς και του Αιώνα δεν χάνουν την ευκαιρία να αποτυπώσουν την συγκεκριμένη εορτή παραθέτοντας το τελετουργικό το οποίο ακολουθούνταν καθώς και τις αντιδράσεις των Ελλήνων της εποχής· με ποιο τρόπο έβλεπαν και συμμετείχαν στην συγκεκριμένη εορτή, ποια ήταν τα συναισθήματα τα οποία τους προκαλούνταν καθώς και τις προσδοκίες τις οποίες είχαν για την Βασίλισσά τους· εάν τους προκαλούνταν ή απλώς τους περνούσε αδιάφορη όπως τόσες άλλες εορτές; Ερωτήματα στα οποία θα προσπαθήσουμε να δώσουμε απάντηση μέσα από τα άρθρα των ίδιων των εφημερίδων οι οποίες δίνουν την εικόνα ρίχνοντας μία κλεφτή ματιά σε ένα μακρινό για εμάς πλέον παρελθόν. Η χαρά και οι επευφημίες υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό, όμως όπως θα δούμε δεν ήταν λίγες οι φορές όπου δυσαρεστημένοι Έλληνες αντέδρασαν εναντίον της Βασίλισσας είτε κάνοντας επίθεση σε κάποιο δημόσιο κτήριο είτε ακόμη και με μία απόπειρα δολοφονίας εναντίον της.

Η Βασιλική παρουσία ως θεσμός στην Ελλάδα είναι έντονη, οι εορτές πολλές προς τιμήν των Βασιλέων προκειμένου να υποδηλώσουν ότι η κατάσταση είναι καλή. Όμως η πραγματικότητα είναι τελείως διαφορετική καθώς οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα οδηγούσαν σε ευημερία το Κράτος δεν έχουν πραγματοποιηθεί. Όσον αφορά το τελετουργικό είναι σαφές και καθορισμένο και δεν επιδέχεται αλλαγές. Ας δούμε όμως τα θέματα αυτά από κοντά μέσα από φακό των εφημερίδων, με ποιο τρόπο και τι ακριβώς έγραφαν οι αρθρογράφοι εκείνης της εποχής για την εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας.

Η εφημερίδα Αθηνά στο φύλλο της **11 Δεκεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ** αναφέρει ότι:

<<Την Δευτέρα 9 του τρέχοντος εορτάσθησαν πανδήμως τα Γενέθλια της Βασιλίσσης μας. Η απαιτούμενη εις τας τοιαύτας εορτάς τελετή ἐγένεεν εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης μ' ὅλην την παράταξιν. Ὅλοι οι πολιτικοί και στρατιωτικοί διευθύνθησαν ἔπειτα εις το Παλάτιον, καθὼς και το διπλωματικὸ σῶμα, ὅπου επευχήθησαν πολλά ἔτη εις την Βασίλισσαν. Το εσπέρας ἐγένεε γεύμα, ὅπου ἦσαν αρκετοὶ προσκεκλημένοι, και οὕτως ετελείωσεν η εορτὴ των Γενεθλίων της Βασιλίσσης. Την ἡμέραν ταύτην εμβαίνει η Βασίλισσα εις το 22 ἔτος της ηλικίας της>>.

Την Δευτέρα 9 Δεκεμβρίου εορτάστηκε με τη συμμετοχὴ ολόκληρου του λαοῦ τα γενέθλια της Βασίλισσας Αμαλίας. Η απαιτούμενη εορτὴ η οποία γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις πραγματοποιήθηκε στον ναὸ της Αγίας Ειρήνης με ὅλην την σημασίαν. Οι πολιτικοὶ και στρατιωτικοὶ παρίστησαν, ἔπειτα ὅλοι κατευθύνθησαν στο παλάτι, μαζί και το διπλωματικὸ σῶμα ὅπου ευχήθησαν χρόνια πολλά στην Βασίλισσα. Το ἀπόγευμα πραγματοποιήθηκε η εορτὴ ὅπου παρίστησαν αρκετοὶ προσκεκλημένοι, και κάπως ἔτσι τελείωσε η εορτὴ των γενεθλίων της Βασίλισσας. Την ἡμέρα αὐτὴ η Βασίλισσα μπαίνει στο 22 ἔτος της ηλικίας της¹⁵⁵.

Στο ἐν λόγω ἄρθρο μας παραβάλλεται ο τρόπος εορτασμοῦ των γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας. Πῶς και με ποιον τρόπο εορτάσθησαν τα 22^α γενέθλια της πρώτης Βασίλισσας της Ελλάδας. Η συμμετοχὴ του λαοῦ ἀλλὰ και της Αουλῆς στο ἐν λόγω γεγονός προσδίδει κύρος και μεγαλοπρέπεια. Κατὰ την διάρκειαν της δοξολογίας στον ἱερό ναὸ της Αγίας Ειρήνης. Η συμμετοχὴ του λαοῦ στην εορτὴ υποδηλώνει ὅτι η Βασίλισσα ἦταν ιδιαίτερα ἀγαπητὴ ἀπὸ τον λαό. Αξιοσημεῖωτο εἶναι το γεγονός ὅτι η εφημερίδα Αθηνά ἐπιλέγει να μην αποτυπώσει τον εορτασμὸ των Γενεθλίων ἀπὸ την ἀφιξὴ της Βασίλισσας Αμαλίας στα 1837 ἕως και το 1839.

Εφημερίδα Αθηνάς **10 Δεκεμβρίου 1841 ἡμέρα Τετάρτη** ἐνότητα **Διάφορα**

<<Χθὲς εορτάσθησαν πανδήμως εις την πόλιν μας τα γενέθλια της Βασιλίσσης μας Αμαλίας· ο Βασιλεὺς μετὰ της Βασιλίσσης ἦλθεν ἐν μεγάλῃ πομπῇ εις την ἐκκλησίαν της αγίας Ειρήνης, ὅπου ἐψάλη δοξολογία εις τον Ὑψιστον και παράκλησις υπὲρ της υγείας και πολυετίας των δύο συμβίων, του Βασιλέως και της Βασιλίσσης. Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψαν εις τα Βασίλεια, ὅπου ἐδέχθησαν τους συνήθεις χαιρετισμούς του διπλωματικὸ σῶματος και των ἐν τοις πράγμασιν· η μουσικὴ ἔπαιξε την Τρίτη ὥραν ἐξῶθεν του παλατίου, το εσπέρας ἐγένεε φωτοχυσία, η μουσικὴ πάλιν περιήλθε την πόλιν και οὕτως ετελείωσεν η εορτὴ. Η Βασίλισσά μας εμβαίνει ἤδη εις το 23 ἔτος της ηλικίας της.>>

¹⁵⁵Εφ. Αθηνά, φ.775, 11 Δεκεμβρίου, 1840

Και την επόμενη χρονιά στα 1841 γιορτάστηκε με την πλέον μεγαλοπρέπεια η εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας. Ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία κατευθύνθηκαν στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης εν μέσω μεγαλοπρεπής πομπής. Εκεί πραγματοποιήθηκε δοξολογία προς τον Θεό και παράκληση υπέρ της υγείας και πολυετίας του Βασιλικού ζεύγους του Όθωνα και της Αμαλίας. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της δοξολογίας ο Όθωνας και η Αμαλία επέστρεψαν στα Ανάκτορα όπου δέχθηκαν με ιδιαίτερη χαρά τους χαιρετισμούς και τις ευχές του διπλωματικού σώματος. Η μουσική έπαιζε για αρκετές ώρες κατά την διάρκεια της ημέρας έξω από το παλάτι ενώ το απόγευμα έγινε φωταγώγηση της πόλης. Η μουσική πάλι το απόγευμα διαχύθηκε σε ολόκληρη την πόλη και με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή. Η Βασίλισσα Αμαλία γίνεται στα 1841 23 χρονών¹⁵⁶.

Όπως παρατηρούμε το τελετουργικό είναι συγκεκριμένο προκειμένου να αποτυπωθεί με τον καλύτερο τρόπο η εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας. Αρχίζει με την καθιερωμένη δοξολογία στον ναό της Αγίας Ειρήνης ενώ στην συνέχεια πραγματοποιείται εορτή στο παλάτι όπου εκεί παρευρίσκεται πλήθος προσκεκλημένων. Η μουσική και η φωταγώγηση της πόλης προσδίδουν χαρά και μεγαλοπρέπεια στην εκάστοτε εορτή και συγκεκριμένα τώρα στην εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας.

Τέλος χαρακτηριστικό της συγκεκριμένης εορτής είναι ότι ο Όθωνας και η Αμαλία κατευθύνθηκαν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης μέσω μεγάλης στρατιωτικής πομπής γεγονός που προσδίδει ακόμη μεγαλύτερη αίγλη στο γεγονός. Όμως με ποιο τρόπο οι Έλληνες εκλάμβαναν το εορταστικό πνεύμα των Γενεθλίων της Βασίλισσας. Απάντηση μας δίνει ο ίδιος ο αρθρογράφος της Αθηνάς με το ακόλουθο άρθρο:

<<Η σημερινή εορτή μας επενθύμησε πάλιν την ασυγχώρητον αδιαφορίαν των εν τοις πράγμασιν εις το να κτισθή μία εκκλησία, όχι εκείνη του Σωτήρος, αλλά της Καθέδρας, με ικανήν χωρητικότητα και την δυνατήν ευπρέπειαν, διά να χρησιμεύει κύν σιμά των άκλων και εις τα τοιαύτας επισήμους εορτάς, ενώ τα απαιτούμενα διά την ανέγερσιν αυτής έξοδα ημπορούν να τα χορηγήσουν οι τόποι των χαλασμένων διαφόρων εκκλησιών, οι οποίοι προ πολλού απεφασίσθη να πωληθώσι, και τα συναχθησόμενα από την πώλησιν ταύτην να εξοδευθώσιν εις την οικοδομήν της εκκλησίας ταύτης.

Η παραμέλησις της ανεγέρσεως της περί ης ο λόγος εκκλησίας προξενεί αγανάκτησιν εις τους Έλληνας, όταν μάλιστα βλέπουν, ότι εις την αυτήν Καθέδραν ανηγέρθησαν εκκλησίαια λαμπραί ξένων αιρέσεων, και καμμία οπωσούν εκκλησία υποφερτή διά τον εξωτερικόν καλλωπισμόν της εθνικής Θρησκείας δεν υπάρχει· Όθεν και όλοι φωνάζουν, ότι η Κυβέρνησις μας και αν δεν δεικνύη καταφρόνησιν εις την Θρησκεία μας, δεικνύει όμως αδιαφορίαν, και την αδιαφορία αυτή είναι ασυγχώρητος.

¹⁵⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 874, 10 Δεκεμβρίου, 1841

Εν πρόσκομμα διά την ανέγερσιν ταύτης λέγουν ότι είναι τώρα και ο τόπος όπου μέλλει να οικοδομηθή· καθεκάστην αναφύονται νέα δυσκολία, και αυτά ποτέ δεν θέλουν παύσει. Ενώ είχε αποφασισθή να κτισθή η εκκλησία αὐτή εις την παλαιάν μητρόπολιν, όπου και τόπος ικανός είναι και κεντρική οπωσσοῦν η θέσις, τώρα πως ἔλαβαν ἄλλην ιδέαν του να χαλάσουν τας πέριξ της Αγίας Ειρήνης οικίας, διά να ανοίξουν τον τόπον και να κτισθή εκεί, και ημεῖς απορούμεν. Ἀλλ' η πραγματοποιήσις της ιδέας ταύτης είναι δύσκολος, διότι και αν υποτεθῆ ότι οι ιδιοκτῆται των οικιών τούτων θέλοντας παραχωρήσει, απαιτούνται ὅμως πλειότεροι αποζημιώσεις παρά τα ἐξοδα της οικοδομῆς της Εκκλησίας. Διά τον λόγο τοιοῦτον θεωρούμεν χιμερικὴν την ιδέαν ταύτην, και νομίζομεν ὅτι καταλληλότερον μέρος παρά της μητροπόλεως, ενωμένον με το λεγόμενον μετόχιον δεν υπάρχει. Διά του τόπου αὐτὸν η Κυβέρνησις δεν θέλει ἐξοδεύσει χρήματα, και ὅσον διά να πλατύνη την μεταξύ της οδοῦ του Ερμού και της εκκλησίας μικρὰν οδὸν απαιτούνται μικραὶ αποζημιώσεις., αι ὁποῖαι ευκόλως γίνονται¹⁵⁷.>>

Το κύριο μέλημα του συντάκτη είναι να μεταφέρει την άποψη των Ελλήνων. Μας αναφέρει λοιπόν ότι οι Έλληνες επιθυμούν να ανεγερθεί ένας νέος ναός μέσα όμως στα όρια της πρωτεύουσας των Αθηνών προκειμένου να πραγματοποιηθούν όλες οι επίσημες εορτές. Ως λύση δίνει ότι η χρηματοδότηση θα γίνει από τους ίδιους τους κατοίκους στις περιοχές των οποίων οι εκκλησίες τους έχουν καταστραφεί. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν θα δημιουργηθεί μία νέα εκκλησία Ορθόδοξη η οποία θα δεσπάζει απέναντι στις εκκλησίες των αιρέσεων.

Στην συνέχεια αναφέρεται ότι οι Έλληνες έχουν αγανακτήσει καθώς ενώ βλέπουν εκκλησίες άλλων αιρέσεων να έχουν οικοδομηθεί, προσπάθεια για την ανέγερση ναού της Εθνικής Θρησκείας δεν γίνεται. Κατηγορεί την Κυβέρνηση για αυτή την αδιαφορία ενώ θεωρεί ότι είναι ασυγχώρητη¹⁵⁸.

Παρατηρούμε ότι οι Έλληνες συμμετέχουν ενεργά στις εορτές οι οποίες έχουν δημιουργηθεί από τους Βαυαρούς, αυτό όμως που τους απασχολεί πραγματικά είναι να δημιουργηθούν καινούργιες εκκλησίες προκειμένου να τελέσουν εκεί τις εκάστοτε εορτές αλλά γενικότερα τις Λειτουργίες του Ορθόδοξου Δόγματος. Δεν τους ενδιαφέρουν οι εορτές των Βαυαρών όσο το να υπάρχουν εκκλησίες έτσι ώστε να λειτουργούν εκεί τις θρησκευτικές τους Λειτουργίες οι οποίες είναι μία συνέχεια της παράδοσης η οποία ανάγεται ήδη από τα χρόνια της Οθωμανικής κυριαρχίας και φτάνει έως τις απαρχές του Χριστιανισμού.

¹⁵⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 874, 10 Δεκεμβρίου, 1841

¹⁵⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 874, 10 Δεκεμβρίου, 1841

Τέλος ο αρθρογράφος επισημαίνει ότι οι Βαυαροί επικαλούνταν διάφορες δικαιολογίες προκειμένου να μην κτισθεί η Εκκλησία όπως ήταν η τοποθεσία. Πιο συγκεκριμένα ενώ θεωρείται ότι υπήρχε χώρος στο σημείο όπου βρίσκονταν η παλαιά Μητρόπολη οι Βαυαροί έχουν ως θέση να γκρεμίσουν τις οικίες οι οποίες βρίσκονταν γύρω από τον Ναό της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να κτίσουν την νέα Εκκλησία. Το πρόβλημα όμως το οποίο δημιουργείται είναι ότι το κόστος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών θα ήταν μεγαλύτερο από την ανέγερση του ίδιου του ναού. Τέλος δίνεται κάποιο επιχείρημα το οποίο στηρίζεται στο να πλατύνει ο δρόμος της Ερμού και να κτισθεί εκεί ο Ναός¹⁵⁹.

Από το συγκεκριμένο απόσπασμα του άρθρου καταλαβαίνουμε ότι οι Έλληνες φαίνεται να συμμετέχουν στις εορτές των Βασιλέων τους οι οποίοι επιδεικτικά προβάλλουν τον θεσμό της Βασιλείας, οι ίδιοι φαίνεται να νοιάζονται περισσότερο για θέματα Πίστης όπως ήταν η ανέγερση ενός ναού. Τους ενδιαφέρει να έχουν μία Εκκλησία προκειμένου εκεί να λειτουργούν και να προσεύχονται και ως επακόλουθο να γίνονται εκεί επίσημες εορτές των Βασιλέων τους. Ο λαός των Ελλήνων ως βαθιά θρησκευόμενος για πολλούς αιώνες έβαζε πάντοτε την Ορθόδοξη Πίστη επάνω από οποιαδήποτε εξουσία ακόμα και εάν ήταν ο ίδιος ο αυτοκράτορας της αυτοκρατορίας· γι' αυτόν τον λόγο στα 1841 ζητά από την Κυβέρνηση των Βαυαρών έναν ναό ισάξιο ή ακόμη και ανώτερο από αυτούς οι οποίοι υπήρχαν στην πρωτεύουσα και ανήκαν σε άλλα δόγματα.

Στην συνέχεια κατά το έτος 1842 η εφημερίδα Αθηνά φαίνεται να μην επιθυμεί να αποτυπώσει τον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασίλισσας καθώς δεν τον περιλαμβάνει στα φύλλα της.

¹⁵⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 874, 10 Δεκεμβρίου, 1841

ΑΙΩΝ

Η επόμενη εφημερίδα η οποία περιγράφει και αποτυπώνει τον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας είναι η εφημερίδα του Αιώνα. Ο Αιών επιλέγει να αποτυπώσει σε όλα τα έτη της Απόλυτης Μοναρχίας την συγκεκριμένη εορτή. Πιο συγκεκριμένα ήδη από την έκδοση της εφημερίδας στα 1838 έως και το τέλος της Απόλυτης Μοναρχίας το 1842 γίνεται αναφορά στον εορτασμό των Γενεθλίων. Το έτος 1843 οριοθετείται το τέλος της Απόλυτης Μοναρχίας απλά δεν περιλαμβάνεται στην συγκεκριμένη εργασία ο εορτασμός των γενεθλίων καθώς η χορήγηση Συντάγματος έγινε στις 3 Σεπτεμβρίου 1843 ενώ ο εορτασμός των Γενεθλίων είναι στις 10 Δεκεμβρίου. Εξάλλου στόχος του εκάστοτε κεφαλαίου είναι να αποτυπωθεί όσο καλύτερα γίνεται ο Θεσμός της Απόλυτης Μοναρχίας μέσα από τον Τύπο της εποχής τόσο μέσα από τις ετήσιες επαναληπτικές εορτές όσο και μέσα από τα ταξίδια, ή οπουδήποτε αλλού μπορούσε να γίνει αισθητή και να καταγραφεί η Βασιλική παρουσία, για να μπορέσουμε και εμείς να καταλάβουμε της αλληλεπίδραση που είχε ο Θεσμός ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα με τον απλό λαό των Ελλήνων. Πως δηλαδή τους έβλεπαν, ποια ήταν η εικόνα την οποία πρόβαλλαν οι ίδιοι οι βασιλείς για τον εαυτό τους και ποια ήταν η εικόνα που σχημάτιζαν οι Έλληνες για το βασιλιά Όθωνα και την Βασίλισσα Αμαλία. Ακόμη με ποιο τρόπο τους υποδέχονταν και τελικά ποια ήταν τα συναισθήματα εκείνα τα οποία τους προκαλούνταν στην θέα των Βασιλιάδων τους. Το πρώτο φύλλο το οποίο θα δούμε από την εφημερίδα του Αιώνα έχει την ημερομηνία **11 Δεκεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή**. Πιο συγκεκριμένα ο συντάκτης μας αναφέρει ότι :

<<Τη 9 με 10 Δεκεμβρίου επανηγυρίσθησαν λαμπρώς διά της συνήθους εκκλησιαστικής και πολιτικής τελετής τα Γενέθλια της Α.Μ της χαριεστάτης Βασιλίσσης μας· Η πόλις το εσπέρας εφωτίσθη, και εις όλων τα πρόσωπα εξηγήτο η ειλικρινής ευχαρίστησις περί της Βασιλίσσης μας. Ευχόμεθα εκ καρδιάς πολυχρόνιον την εορτήν των Γενεθλίων της επί αγαθώ της Ελλάδος¹⁶⁰.>>

Στις 9 με 10 Δεκεμβρίου 1838 πραγματοποιήθηκαν με τον πιο λαμπρό τρόπο και εορτάστηκαν με την δέουσα μεγαλοπρέπεια τα Γενέθλια της πρώτης Βασίλισσας της Ελλάδας. Της Βασίλισσας Αμαλίας. Όπως σε όλες τις εορτές έτσι και σε αυτήν γινόταν η καθιερωμένη εκκλησιαστική εορτή στον ναό της Αγίας Ειρήνης, ενώ στην συνέχεια πραγματοποιήθηκε πολιτική εορτή στα ανάκτορα με πλήθος καλεσμένων. Ο συντάκτης μάλιστα χαρακτηρίζει την Βασίλισσα Αμαλία με το επίθετο <<χαριεστάτης>> το οποίο μεταφράζεται ως χαριτωμένη. Άρα ο εορτασμός των Γενεθλίων της <<χαριτωμένης>> Βασίλισσας Αμαλίας δεν θα μπορούσε από το να προσφέρει μόνο χαρά στον λαό των Ελλήνων. Επιπλέον ολόκληρη η πόλη της Αθήνας φωταγωγήθηκε. Μάλιστα αναφέρεται ότι η απογευματινή φωταγώγηση της πόλης αντανακλούνταν όχι μόνο στην πόλη των Αθηνών αλλά και στα ίδια τα πρόσωπα των Ελλήνων

¹⁶⁰ Εφ. Αιών, φ. 23, 11 Δεκεμβρίου, 1838

στους οποίους έβλεπε κανείς την πραγματική ευχαρίστηση και χαρά η οποία τους δημιουργούνταν λόγω της εορτής.

Ο συντάκτης του Αιώνα κλείνει με τις πλέον ειλικρινείς ευχές προς την Βασίλισσα Αμαλία, καθώς της εύχεται να ζήσει πολλά χρόνια και να γιορτάζει τα Γενέθλια της στην αγαπημένη της Πατρίδα την Ελλάδα¹⁶¹.

Στην συνέχεια της διήγησης μας για τον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας και συγκεκριμένα την επόμενη χρονιά στα **1839** ο συντάκτης του Αιώνα στο φύλλο της **10 Δεκεμβρίου** στην ενότητα **Διάφορα** μας αναφέρει ότι μεταξύ 9 και 10 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε ο καθιερωμένος εορτασμός των Γενεθλίων. Η Βασίλισσα Αμαλία χαρακτηρίζεται ως <<αγαθή>> και <<φρόνιμος>> από τον Συντάκτη θέλοντας να της προσδώσει θετικά χαρακτηριστικά. Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε η στρατιωτική πομπή από το παλάτι προς την Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης για την καθιερωμένη δοξολογία. Τέλος ο συντάκτης αφού πρώτα ευχηθεί στην Αμαλία να ζήσει πολλά έτη στην συνέχεια κλείνει τις ευχές του απευθυνόμενος προς την Αμαλία λέγοντας της να στηρίζει τις προσπάθειες έτσι ώστε να υπάρξει ευδαιμονία στον Βασιλικό οίκο και στον λαό¹⁶².

Ο συντάκτης της εφημερίδας του Αιώνα Ιωάννης Φιλήμων πολύ έξυπνα και με έμμεσο τρόπο αφού πρώτα δώσει τις κατάλληλες ευχές στην Βασίλισσα περνάει το μήνυμα προς την Αμαλία ότι πρέπει να προσπαθήσει ώστε ο λαός να ευδαιμονήσει. Άρα συμπεραίνουμε ότι ο λαός των Ελλήνων δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Η εφημερίδα του Αιώνα ως μία αντιπολιτευτική εφημερίδα κρίνει τον Βασιλικό Θεσμό ενώ ταυτόχρονα με έμμεσο τρόπο αιτείται ώστε το Βασιλικό ζεύγος να καταβάλλει προσπάθειες προκειμένου ο λαός των Ελλήνων ο οποίος έχει υποφέρει τόσα πολλά μετά από συνεχόμενους πολέμους να καταφέρει να ευδαιμονήσει με τον ίδιο τρόπο που ευδαιμονεί ο Βασιλικός οίκος και το περιβάλλον της Αυλής το οποίο απαρτίζεται ως επί το πλείστον από Βαυαρούς.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΘΗΝΑΙ τη 10 Δεκεμβρίου 1839

<<Τη 9 10 Δεκεμβρίου εορτάσθησαν τα γενέθλια της αγαθής και φρονίμου Βασιλίσσης μας μ' όλην την απαιτουμένην πομπήν. Τη ευχόμεθα ειλικρινώς ζωήν μακροχρόνιον και πάν ό,τι δύναται να στηρίξη την ευδαιμονίαν του Βασιλικού οίκου και του Λαού¹⁶³>>.

¹⁶¹ Εφ. Αιών, φ. 23, 11 Δεκεμβρίου, 1838

¹⁶² Εφ. Αιών, φ. 119, 10 Δεκεμβρίου, 1839

¹⁶³ Εφ. Αιών, φ. 119, 10 Δεκεμβρίου, 1839

11 Δεκεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΘΗΝΑΙ, 11 Δεκεμβρίου

<<Η εωθινή Μουσική της 8 προς την 9 του παρόντος ανήγγειλε την επέτειον εορτήν των γενεθλίων της Α.Μ της Βασιλίσης. Ταύτην ηκολούθησαν οι κανονιοβολισμοί, και μετ' αυτούς η διά προγράμματος προσδιορισθείσα τελετή, ήτις εξετελέσθη εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης μ' όλην την συνήθη πολιτικήν και στρατιωτικήν πομπήν. Το εσπέρας έγινεν η συνήθης επίσης φωτοχυσία· εις δε τα Ανάκτορα εδόθη γενικόν δείπνον, εις το οποίον έλαβον μέρος οι Υπουργοί, οι Σύμβουλοι της Επικρατείας, το Διπλωματικό σώμα και το στρατιωτικόν μέχρι του Συνταγματάρχου¹⁶⁴>>.

Η εύθυμη μουσική η οποία ακούγονταν στους δρόμους της Αθήνας στις 9 με 10 Δεκεμβρίου 1840 ανήγγελλε την επετειακή εορτή της Αυτού Μεγαλειότητας Βασιλίσσας Αμαλίας. Ο συντάκτης στο φύλλο της **11^{ης} Δεκεμβρίου 1840** ημέρα **Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** περιγράφει την μεγαλοπρεπή εορτή των Γενεθλίων της πρώτης Βασιλίσσας του νεοσύστατου Ελληνικού Βασιλείου. Κανονιοβολισμοί ακούγονταν από όλα τα φρούρια της πρωτεύουσας προσδίδοντας κύρος και τιμή στην Βασίλισσα της χώρας. Η τελετή προσδιορισμένη και καθιερωμένη όπως τις προηγούμενες χρονιές έτσι και φέτος πραγματοποιήθηκε εκκλησιαστική τελετή και δοξολογία στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Από το παλάτι στην Εκκλησία αλλά και μετά από την Αγία Ειρήνη πίσω στα Ανάκτορα ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα πλαισιώνονται από πολιτική και στρατιωτική πομπή η οποία έδινε την δέουσα μεγαλοπρέπεια στον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασιλίσσας προκειμένου να την τιμήσει. Μετά το τέλος της δοξολογίας και της επιστροφής στο παλάτι, νωρίς το απόγευμα έγινε φωταγώγηση της πόλης προκειμένου με αυτόν τον τρόπο να δοθεί η εορταστική ατμόσφαιρα η οποία επικρατούσε εκείνη την ημέρα. Τέλος το βράδυ στα ανάκτορα δόθηκε από τους Βαυαρούς επίσημο γεύμα. Εκεί παρευρέθηκε ολόκληρη η πολιτική και στρατιωτική εξουσία του τόπου όπως ήταν οι Υπουργοί, οι Σύμβουλοι της Επικρατείας, το Διπλωματικό και το Στρατιωτικό σώμα ακόμη και όλοι οι Συνταγματάρχες. Με αυτόν τον τρόπο τελείωσε ο εορτασμός των Γενεθλίων της Βασιλίσσας Αμαλίας κατά το έτος 1840¹⁶⁵.

¹⁶⁴ Εφ. Αιών, φ. 217, 11 Δεκεμβρίου, 1840

¹⁶⁵ Εφ. Αιών, φ. 217, 11 Δεκεμβρίου, 1840

ΔΙΑΦΟΡΑ 10 Δεκεμβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

<<Η εωθινή μουσική και οι κανονιοβολισμοί ανήγγειλον την επέτειον της 9 10 Δεκεμβρίου εορτήν των γενεθλίων της Α. Μ. της αγαπητής και αξιεράστου ημών Βασιλίσης. Εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης εξετελέσθη επομένως η συνήθης ιεροπραξία μ' όλην την στρατιωτικήν και πολιτικήν πομπήν, το δ' εσπέρας έγινε φωταψία τακτική προς κοινήν ευχαρίστησιν¹⁶⁶>>.

Ακριβώς ένα χρόνο μετά και συγκεκριμένα στο φύλλο της **10 Δεκεμβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης του Αιώνα μας αναφέρει και πάλι την επετειακή εορτή των Γενεθλίων της Βασιλίσσας. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι η χαρούμενη μουσική η οποία ακουγόταν σε ολόκληρη την πόλη των Αθηνών προεικόνιζε την λαμπρή έναρξη του εορτασμού. Όμως η Κυβέρνηση των Βαυαρών δεν έμεινε μόνο στην μουσική, δίνοντας εντολή σε όλα τα φρούρια να ρίξουν με τα κανόνια τους την ίδια ώρα προσέδωσαν αίγλη και δέος στην έναρξη της επετειακής εορτής η οποία πραγματοποιήθηκε μεταξύ 9 και 10 Δεκεμβρίου. Επιπλέον ο συντάκτης προσδίδει τα επίθετα <<αγαπητής>> και <<αξιεράστης>> Αυτού Μεγαλειότητας Βασιλίσσας μας, θέλοντας να αποδώσει θετικά σχόλια στην ίδια την Αμαλία και τον εορτασμό ο οποίος πραγματοποιείται προς τιμήν της. Επιπρόσθετα όπως συνέβαινε κάθε χρόνο έτσι και στα 1841 πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη δοξολογία στην εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, ενώ από και προς την Εκκλησία η στρατιωτική και πολιτική πομπή συνόδευε το Βασιλικό ζεύγος. Η γιορτή έκλεισε με τον πιο ευχάριστο τρόπο για τους Έλληνες και αυτός δεν ήταν άλλος από την φωταγώγηση της πόλης τους¹⁶⁷.

Φτάνοντας στα 1842 θα είναι η τελευταία χρονιά κατά την οποία θα αποδώσουμε και θα ερμηνεύσουμε τον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασιλίσσας. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο εορτασμός δεν συνεχίστηκε και για τα επόμενα χρόνια έως το 1862 όπου έγινε και η έξωση του Όθωνα και της Αμαλίας. Όμως επειδή ο στόχος και ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι να αποδώσουμε την εικόνα του Όθωνα και της Αμαλίας μέσα από τις διάφορες δημόσιες εμφανίσεις τους είτε αυτές ήταν στις εορτές είτε στα ταξίδια και τις περιοδείες, αποκλειστικά όμως μέσα στα όρια της Απόλυτης Μοναρχίας 1835-1843· γι' αυτό τον λόγο στα 1842 θα δοθεί για τελευταία φορά ο εορτασμός των Γενεθλίων μέσα από τον Τύπο της εποχής. Ας επανέλθουμε όμως στο θέμα μας.

Στο φύλλο της **9^{ης} Δεκεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης του Αιώνα μας περιγράφει το τελετουργικό της εορτής. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι κατά τις ημερομηνίες 9 και 10 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε η επετειακή εορτή των Γενεθλίων της Αυτού Μεγαλειότητας <<αγαπητής>>

¹⁶⁶ Εφ. Αιών, φ. 3-5, 10 Δεκεμβρίου, 1841

¹⁶⁷ Εφ. Αιών, φ. 3-5, 10 Δεκεμβρίου, 1841

Αμαλίας. Παρατηρούμε ότι και πάλι δίνεται το επίθετο <<αγαπητής>>. Άρα καταλαβαίνουμε ότι ο συντάκτης ή πραγματικά θεωρούσε <<αγαπητή>> την Αμαλία ή εσκεμμένα το γράφει προκειμένου να έχει ευνοϊκή μεταχείριση και να μην διώκεται, εξάλλου ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι υπάρχει λογοκρισία στον Τύπο και πολύ συχνά οι συντάκτες κατέληγαν στην φυλακή εάν κάτι δεν άρεσε στην Κυβέρνηση των Βαυαρών ή ακόμα και στους ίδιους τους Βασιλείς. Ο Όθωνας με αφορμή τα Γενέθλια της συζύγου του βρήκε την αφορμή να εκδώσει Διάταγμα καθώς ήταν πιο εύκολο να κοινοποιηθεί στο ευρύ λαό των Ελλήνων αλλά και στην πολιτική Αρχή η οποία είχε συγκεντρωθεί στον Ναό της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να γιορτάσει τα Γενέθλια της Βασίλισσας. Στην συνέχεια όλοι οι παρευρισκόμενοι παρακολούθησαν την Θεία Λειτουργία και Δοξολογία προς τιμήν της Βασίλισσας Αμαλίας. Το απόγευμα χαρούμενη μουσική πλημμύρισε ολόκληρη την πόλη των Αθηνών και ιδιαίτερα όσους είχαν συγκεντρωθεί έξω από τα ανάκτορα. Η εορτή ολοκληρώθηκε με στρατιωτική πομπή ενώ οι κανονιοβολισμοί από τα φρούρια και τα πλοία σήμαναν επίσημα και το τέλος της. Χαρακτηριστικό στοιχείο του Εορτασμού των Γενεθλίων της Βασίλισσας στα 1842 είναι το γεγονός ότι μπορούσε κανείς εύκολα να διακρίνει την χαρά των πολιτών για τον εορτασμό των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας. Γεγονός που δεν μπορεί εύκολα να αμφισβητηθεί και μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η Βασίλισσα Αμαλία ήταν αρκετά αγαπητή στον λαό των Ελλήνων και ιδιαίτερα στους πρώην Αγωνιστές τους οποίους φανερά υποστήριζε σε σχέση με τις υπόλοιπες <<φατρίες>> της εποχής¹⁶⁸.

9 Δεκεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

<<Σήμερον (9 10 Δεκεμβρίου) ετελέσθη η επέτειος εορτή των γενεθλίων της Α.Μ της αγαπητής ημών Βασιλίσσης. Κατά το ανήκον εις τοιαύτας περιστάσεις Διάταγμα αι ΑΑ.ΜΜ και όλοι οι προσδιορισμένοι εκ των εν τοις πράγμασι συνήλθον εις τον ναόν της αγίας Ειρήνης, όπου εψάλη η δέουσα προς τον Θεόν δοξολογία. Η Εώθινή και εσπερινή Μουσική, η Στρατιωτική πομπή οι κανονιοβολισμοί και των πολιτών η χαρά διέκριναν και την εορτήν ταύτην¹⁶⁹>>.

¹⁶⁸ Εφ. Αιών, φ. 401, 2 Δεκεμβρίου, 1842

¹⁶⁹ Εφ. Αιών, φ. 401, 2 Δεκεμβρίου, 1842

Η ονομαστική Εορτή του Όθωνα

ΑΘΗΝΑ

Η ονομαστική εορτή του Όθωνα καθιερώθηκε από την Κυβέρνηση των Βαυαρών το 1837 και συγκεκριμένα να εορτάζεται την 18 Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Είναι μία ετήσια επαναληπτική εορτή προς τιμήν του Βασιλιά Όθωνα· όπως είναι φυσικό οι δύο μεγαλύτερες εφημερίδες τις εποχής η Αθηνά και ο Αιών επιλέγουν να αποτυπώσουν τον εορτασμό στα φύλλα των εφημερίδων τους. Στα φύλλα της Αθηνάς ο εορτασμός αποτυπώνεται από το έτος 1838 και έπειτα και θα το αποδώσουμε στην εν λόγω εργασία έως και το έτος 1842 μέσα στα όρια της Απόλυτης Μοναρχίας. Πριν όμως προχωρήσουμε στην καθ' αυτό ανάλυση και ερμηνεία της εορτής μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι στο φύλλο της **13 Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη** παρατίθενται η θέσπιση διαφόρων εορτών μαζί και της ονομαστικής εορτής του Βασιλιά Όθωνα. Αξιοσημείωτο ερμηνείας είναι το γεγονός ότι η ημέρα του εορτασμού του ονόματος της 18 Σεπτεμβρίου δεν είναι καθόλου τυχαία. Η Κυβέρνηση των Βαυαρών την αναζήτησε έτσι ώστε να καθιερωθεί ως ημερομηνία της ονομαστικής εορτής του Βασιλιά. Πιο συγκεκριμένα η ημερομηνία ενός αγνώστου Αγίου ο οποίος συνηθιζόταν να εορτάζεται στην Ορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Όθωνα. Το γεγονός αυτό από μόνο του είναι άξιο παρατήρησης καθώς φαίνεται η προσέγγιση την οποία προσπαθεί να κάνει η Κυβέρνηση των Βαυαρών στο Θρησκευτικό αίσθημα των Ελλήνων οι οποίοι είναι Ορθόδοξοι. Ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι ο Όθων δεν άλλαξε δόγμα αλλά παρέμενε καθολικός. Στοιχείο το οποίο δημιούργησε πολλά προβλήματα τόσο στον ίδιο όσο και στην δυναστεία την οποία προσπάθησε αλλά δεν κατάφερε να εδραιώσει. Άρα το γεγονός ότι η ονομαστική εορτή του Όθωνα <<πέφτει>> επάνω στην εορτή του Αγίου Όθωνα ενός Ορθόδοξου Αγίου δεν μπορεί παρά να είναι καθαρά συμβολική έτσι ώστε να εξάρει το Θρησκευτικό Ορθόδοξο συναίσθημα των Ελλήνων υπέρ του Βασιλιά τους. Πιο συγκεκριμένα όμως το φύλλο της 13 Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη αναφέρει τα ακόλουθα:

Στο φύλλο της **13^{ης} Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη** μας γίνονται γνωστές οι εορτές εκείνες οι οποίες θεσπίστηκαν προς τιμήν του Βασιλιά Όθωνα. Πιο συγκεκριμένα μας αναφέρεται ότι στις 15 Ιανουαρίου θεσπίστηκε η εορτή της έλευσης του Όθωνα. Επίσης τονίζεται ότι την ημέρα εκείνη θεωρείται, ημέρα παύσης των πολύχρονων δεινών. Στην συνέχεια θεσπίστηκε η εορτή των γενεθλίων του Βασιλιά και συγκεκριμένα στις 10 Μαΐου. Επίσης στην ίδια ημερομηνία θεσπίστηκε εορτή περί της ανάβασης στον θρόνο του Όθωνα. Τέλος, θεσπίστηκε η ονομαστική εορτή του Βασιλιά, όπου ορίστηκε η 18' Οκτωβρίου για να εορταστεί το εν λόγω γεγονός. Επιπλέον αξίζει να σημειωθεί ότι η συγκεκριμένη ημερομηνία έχει συμβολικό χαρακτήρα καθώς η επιλογή της δεν ήταν τυχαία, διότι στην εν λόγω ημερομηνία εορτάζεται στην ανατολική εκκλησία ο άγνωστος άγιος Όθων. Στις εν λόγω εορτές προστέθηκε ακόμα μία εορτή η οποία ήταν προς τιμήν του Βασιλιά της Βασίλισσας και των παιδιών τους

όταν θα τα έκαναν η οποία θα ονομαζόταν γιορτή των ανάκτων. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μέχρι στιγμής δεν υπάρχει καμία εορτή προς τιμήν και ανάμνηση της ένδοξης Επανάστασης, ούτε καν μία διακήρυξη. Παρόλο που θα έπρεπε να υπάρχει έτσι ώστε να τιμούνται οι Αγωνιστές οι οποίοι πολέμησαν και θυσιάσθηκαν έτσι ώστε να απελευθερωθούν οι Έλληνες από την δουλεία· η εν λόγω εορτή δεν έχει θεσπιστεί.

Γι' αυτούς τους λόγους οι εφημεριδογράφοι της Αθηνάς προτείνουν να θεσπιστεί η 25 Μαρτίου ως ημέρα εορτής όπου θα εορτάζεται η έκρηξη της Επανάστασης της Ελλάδας. Επίσης η 25 Μαρτίου είναι ταυτόχρονα και θρησκευτική εορτή οπότε η συγχώνευση αυτών των δύο εορτών θα δώσει την λαμπρότητα την οποία πρέπει να έχει μία πολιτική, εκκλησιαστική και στρατιωτική εορτή η οποία θα αντιπροσωπεύει ολόκληρο το Έθνος¹⁷⁰.

Οι εφημεριδογράφοι της Αθηνάς όμως προτείνουν μερικές ακόμα εορτές όπως την υπογραφή του Α' Συντάγματος 1 Ιανουαρίου 1822) όπου κηρύχθηκε επίσημα στην Επίδαυρο το Α' Σύνταγμα της χώρας και θεωρούν ότι πρέπει να εορτάζεται ως εθνική γιορτή. Στην συνέχεια να καθιερωθεί ανά πενταετία τριήμερο πανηγύρι όπου θα ξεκινάει από την Δευτέρα μεταξύ της Κυριακής του Θωμά, να γιορτάζεται σε κάθε επαρχία όπου υπάρχει εκλεγμένος δήμαρχος. Βέβαια δεν μας αναφέρουν τι ακριβώς θα γιορτάζεται στην κάθε περίπτωση.

Ε) Ανά δεκαετία να γίνεται Εθνική εορτή στον Ισθμό όπου θα ξεκινάει από την Δευτέρα μετά την Κυριακή του Θωμά και θα διαρκεί για επτά ημέρες. Στον Ισθμό στην ανωτέρω εορτή θα πρέπει να αναγερθεί εθνικό μνημείο όπου θα χαραχθούν επάνω όλες οι λαμπρές μάχες τόσο στην ξηρά όσο και στην θάλασσα.

Τέλος οι εφημεριδογράφοι αναφέρουν ότι οι εν λόγω προτάσεις τους γίνονται προς το Έθνος και έπειτα προς την Κυβέρνηση. Επιπρόσθετα αξίζει να σημειωθεί ότι στο αίτημα περί καθιέρωσης εορτής για το Σύνταγμα στην Επίδαυρο κρύβεται ο πόθος τον οποίο είχαν οι εφημεριδογράφοι της Αθηνάς ο οποίος εκφραζόταν με την χορήγηση Συντάγματος από τον Όθωνα στην δικιά τους εποχή.

¹⁷⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 49, 13 Μαρτίου 1837

Στο φύλλο της **17 Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Σάββατο** πληροφορούμαστε από τον συντάκτη της Αθηνάς ότι ο Βασιλιάς ανέβαλε το προγραμματισμένο ταξίδι του για την Δευτέρα. Ακόμη μαθαίνουμε ότι στις 18 Σεπτεμβρίου θα εορτασθεί η ονομαστική εορτή του Όθωνα, κατά την οποία θα γίνει η συνηθισμένη τελετή στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπου θα παρευρεθεί ο Βασιλιάς και ολόκληρη η ακολουθία του.

Επιπρόσθετα ο συντάκτης μας αναφέρει ότι στην συγκεκριμένη εορτή δεν θα προσκληθούν απλοί πολίτες διότι ο Θεός δεν εισακούει αυτούς παρά μόνον όσους έχουν εξουσία. Για αυτούς τους λόγους στα προγράμματα των τελετών δεν περιλαμβάνονται απλοί πολίτες παρά μόνον εκείνοι οι οποίοι έχουν πληρωθεί αδρά από τους Βαυαρούς για να συμμετέχουν. Από τις εν λόγω αναφορές του Συντάκτη καταλαβαίνουμε ότι στις εκάστοτε εορτές υπάρχει ένας καθορισμένος τελετάρχης ο οποίος όχι μόνο οργανώνει το τελετουργικό της εορτής αλλά και το ποιοι θα συμμετέχουν και ποιοι όχι. Το γεγονός ότι οι Βαυαροί προσκαλούν μόνο αυτούς που κατέχουν αξιώματα δημιουργεί μεγάλο προβληματισμό. Μεγαλύτερο όμως δημιουργεί ότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι μισθώνονται για να συμμετέχουν και μάλιστα αδρά από τους Βαυαρούς, στις εκάστοτε εορτές. Από αυτό μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η αυθόρμητη προσέλευση του λαού και του μεγάλου πλήθους στις εορτές δεν είναι καθόλου αυθόρμητη από την στιγμή όπου υπάρχουν πολλοί οι οποίοι πληρώνονται για να βρίσκονται εκεί. Ο Όθωνας σε μία προσπάθεια να κτίσει ένα λαοπρόβλητο προσωπείο δεν διστάζει να χρησιμοποιεί κάθε τρόπο για την επίτευξη αυτού. Ο συντάκτης πολύ σωστά φέρνει στο φώς αυτή την πτυχή της εορτής την οποία έχουμε την ευκαιρία να μελετήσουμε σήμερα¹⁷¹.

¹⁷¹ Εφ. Αθηνά, φ. 560, 17 Σεπτεμβρίου 1838

Σάββατο 17 Σεπτεμβρίου 1838

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Ο Βασιλεύς ανέβαλε, το ταξείδιόν του διά την δευτέραν.

-Αύριον θέλει εορτασθεί η εορτή του ονόματος του Βασιλέως μας, εις την οποίαν εορτήν θέλει γένη η συνήθης τελετή εις την εκκλησίαν της αγίας Ειρήνης όπου θέλει παρευρεθῆ ο Βασιλεύς και όλοι οι εν τοις πράγμασι.

Φαίνεται ότι εις τας επισήμους ταύτας τελετάς και δοξολογίας, μας είπεν σήμερον ένας, ο Θεός δεν εισακούει απλούς πολίτας και διά τούτο βλέπομεν εις τα προγράμματα της αυλής να μην προσκαλλώνται εις την εκκλησίαν άλλοι, ειμή μόνον οι κύριοι Αρχολίπαροι δηλ. οι βαρέως μισθωμένοι από ημάς αυτούς όχι του απεκρίθμεν, αλλ' επειδή και οι εν τοις πράγμασι, οι αρχολίπαροι διά τούτο δεν συγκαλούν άλλους ειμή τους ομοίους των. όμοιος γάρ τω ομοίω φιλεί, κατά την Ελληνικήν παροιμίαν, ή άλλης κόραξ κόρακι φίλος και τέττιξ τέττιγι.

Κατά το επόμενο έτος στις **20 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** ενότητα Διάφορα καταγράφεται και πάλι ο εορτασμός της 18^{ης} Σεπτεμβρίου. Πιο συγκεκριμένα η ετήσια επαναληπτική εορτή προς τιμήν του ονόματος του Βασιλιά πραγματοποιήθηκε με ευχάριστη στρατιωτική μουσική καθώς και με συνεχείς κανονιοβολισμούς οι οποίοι ανήγγειλαν τον εορτασμό αυτόν. Την συγκεκριμένη ημερομηνία συμμετείχαν στον εορτασμό όλοι οι υπάλληλοι των Γραμματειών καθώς και των υπόλοιπων Αρχών που είχαν προσκληθεί να λάβουν μέρος στην δοξολογία υπέρ της μακροβιότητας του Βασιλιά η οποία πραγματοποιήθηκε στον ναό της Αγίας Ειρήνης. Τέλος το απόγευμα έγινε η καθιερωμένη φωτοχυσία της πόλης όπου άναψαν πολλές φωτιές. Γενικότερα η φωτοχυσία ήταν μέρος των εορτών, καθώς με αυτόν τον τρόπο δηλ το άναμμα της φωτιάς ήθελαν να υποδουλώσουν ότι η πόλη βρίσκεται σε εορταστικό κλίμα¹⁷².

18 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αναχώρησαν εχθές με το ατμόπλοιο Όθωνος, με το οποίο θέλουν να κάνουν ένα ολιγοήμερο ταξίδι στο Αιγαίο Πέλαγος, και μετά το πολύ από δέκα ημέρες θα επιστρέψουν στην Αθήνα. Μαθαίνουμε, ακόμη ότι οι κάτοικοι της Σύρου προετοιμάστηκαν να υποδεχθούν τον Βασιλέα με την πιο μεγάλη μεγαλοπρέπεια. Στην Σύρο επιθυμούν να μείνουν σήμερα, και θέλουν να μείνουν για λίγες ημέρες, και αφού δουν το νησί στην συνέχεια θα πάνε στην Τήνο.

Επίσης σήμερα εορτάσθηκε με την συνηθισμένη πομπή, η εορτή του ονόματος του Όθωνα. Όλοι οι ενεργοί πολιτικοί και στρατιωτικοί πήγαν στο ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου έψαλε ο Ύμνος προς τον

Αλλ' οι άρχοντές μας ως επί το πλείστον είναι αμαρτωλοί, μας επρόσθεσε, και επειδή ο θεός αμαρταλών ουκ' ακούει, πως τολμούν αυτοί να παρουσιάζονται μόνοι εις την εκκλησίαν κατά τας επίσημους εορτάς διά να παρακαλούν τον Θεόν υπέρ του Βασιλέως μας;>>

¹⁷² Εφ. Αθηνά, φ.653, 20 Σεπτεμβρίου 1839 <<Την 18, Σεπτεμβρίου.....η πόλις έκαμεν αρμόδιον φωτοχυσίαν>>.

20 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη

<<Την 18 Σεπτεμβρίου εωρτάσθη η επέτειος μνήμη του ονόματος του Βασιλέως μας. Η εωθινή στρατιωτική Μουσική και οι μετέπειτα κανονιοβολισμοί ανήγγειλον την εορτήν ταύτην. Όλοι οι Υπάλληλοι των Γραμματειών και των Λουιτών Αρχών προσεκήληθησαν να λάβωσι μέρος εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης, όπου εψάλη η ανήκουσα Εκκλησιαστική δοξολογία υπέρ της μακροβιότητας του Βασιλέως. Το εσπέρας η πόλις έκαμεν αρμόδιαν φωτοχυσίαν>>.

Θεό και παράκληση υπέρ της υγείας του Βασιλιά και της Βασίλισσας. Μετά την παράκληση, όπως και στην αρχή η εορτή χαιρετίστηκε με κανονιοβολισμούς και τώρα στην λήξη της έγινε το ίδιο¹⁷³.

Στο συγκεκριμένο αυτό απόσπασμα παρατηρούμε ότι το Βασιλικό ζεύγος επιλέγει πολύ συχνά να πραγματοποιεί ταξίδια σε όλη την Επικράτεια της Ελλάδας προκειμένου να έρχεται σε απευθείας σύνδεση με τον λαό του. Την 18 Σεπτεμβρίου το Βασιλικό ζεύγος επέλεξε να επισκεφθεί μερικά νησιά του Αιγαίου. Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά μας αναφέρει ότι σε ένα από αυτά τα νησιά και συγκεκριμένα στην Σύρο ο Όθωνας και η Αμαλία έγιναν δεκτοί από τους κατοίκους του νησιού με μεγάλη μεγαλοπρέπεια, γεγονός που υποδειλώνει την αγάπη των Ελλήνων της νήσου Σύρου προς το πρόσωπο του. Η πολιτική αυτή κίνηση του Όθωνα να επισκέπτεται πολύ συχνά διάφορες περιοχές της Ελλάδας, συντελείται ώστε να γίνεται αμέσως γνώστης των προβλημάτων που τυχόν μπορεί να υπάρχουν και τα οποία να αποκρύπτονται από τους Υπουργούς του και από την Κυβέρνηση του. Ταυτόχρονα γίνεται δέκτης της συμπάθειας ή της αντιπάθειας που τυχόν μπορεί να υπάρχει προς το πρόσωπό του. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν ο Βασιλιάς καταλαβαίνει καλύτερα τον λαό του και ταυτόχρονα αντιλαμβάνεται την κατάσταση που επικρατεί στο Βασίλειό του.

Στην συνέχεια της διήγησης ο αρθρογράφος της Αθηνάς μας αναφέρει ότι σήμερα δηλ την ίδια ημέρα που ο Βασιλιάς Όθων και η Βασίλισσα Αμαλία βρίσκονται στην Σύρο, στην Αθήνα εορτάσθηκε η

¹⁷³Εφ. Αθηνά, φ. 751, 18 Σεπτεμβρίου 1840

18 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης ανεχώρησαν χθές επί του ατμοπλοίου Όθωνος, με το οποίον θέλουν κάμει ολιγοήμερον εις το Αιγαίον Πέλαγος ταξείδιον, και μετά δέκα ημέρας το πολύ θέλουν επιστρέψει εις την πόλιν μας.

Μανθάνομεν, ότι οι κάτοικοι της Σύρου προετοιμάσθησαν να υποδεχθούν τον Βασιλέα με την , όσον το δυνατόν, μεγαλητέραν μεγαλοπρέπειαν· θέλουν διατρίψει ολίγον, με χρισού παρατηρήσον τα εν τη Νήσω, και ακολούθως θέλουν υπάγει εις Τήνου.

Σήμερον εορτάσθη μετά της συνήθους πομπής η εορτή του ονόματος του Βασιλέως. Όλοι οι εν τοις πράγμασι πολιτικοί και στρατιωτικοί διευθύνθησαν εις την αγίαν Ειρήνην, όπου εψάλη ύμνος προς τον Θεόν και παράκλησις υπέρ της υγείας του Βασιλέως και της Βασιλίσσης και μετά την παράκλησιν, ως και προτού, εχαιρετήσθη η εορτή με τους συνήθεις κανονιοβολισμούς>>.

ονομαστική εορτή του Όθωνα. Μας περιγράφει το γεγονός ότι όλοι οι σημαίνοντες πολιτικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι κατευθύνθηκαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να παρακολουθήσουν την δοξολογία και να τιμήσουν με αυτόν τον τρόπο την εορτή του Όθωνα και κατ' επέκταση τον ίδιο τον Όθωνα. Τέλος όπως συμβαίνει στην αρχή και την λήξη κάποιας εορτής, οι συνήθεις κανονιοβολισμοί προσέδωσαν μεγαλοπρέπεια στο εν λόγω γεγονός και σηματοδοτούν την εκάστοτε φορά την έναρξη και την λήξη της εορτής.

20 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

Χθες την 18 Σεπτεμβρίου εορτάσθηκε η επίσημος εορτή του Αγίου Όθωνος, το όνομα που φέρει και ο Βασιλιάς Όθωνας. Την εορτή σημάδεψε μία αγαθοεργός πράξη του Βασιλιά η απελευθέρωση του Νικήτα, ο οποίος επέστρεψε στο σπίτι του στην αγκαλιά των συγγενών του¹⁷⁴.

Από τον εορτασμό του ονόματος του Όθωνα στις 18 Σεπτεμβρίου 1841 το πιο σημαντικό στοιχείο το οποίο αναφέρεται είναι η αγαθοεργός πράξη του Βασιλιά Όθωνα ο οποίος αποφάσισε την απελευθέρωση του Νικηταρά. Πιο συγκεκριμένα ενώ ο Νικήτας βρισκόταν στην φυλακή για διάφορες κατηγορίες τις οποίες του τις είχαν προσάψει οι Βαυαροί, ο Όθωνας αποφασίζει όπως συνήθιζε να κάνει τις περισσότερες φορές και του έδωσε χάρη. Η στιγμή της επιστροφής στο σπίτι του και συγκεκριμένα στην αγκαλιά της γυναίκας του και των παιδιών του είναι ιδιαίτερα συγκινητική. Ο αρθρογράφος μας αποτυπώνει αυτό το γεγονός με ιδιαίτερο ζήλο προκειμένου να δείξει την ευσπλαχνία του προς τους Αγωνιστές του 21'.

Στην συνέχεια της διήγησης μας και συγκεκριμένα στο φύλλο της **23^{ης} Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** πληροφορούμαστε για μερικά παράδοξα τα οποία συνέβησαν στο παλάτι. Εκείνο όμως που μας ενδιαφέρει περισσότερο είναι το παράδοξο τρία και το παράδοξο τέσσερα.

Το τρίτο παράδοξο έχει να κάνει με τον εορτασμό της ονομαστικής εορτής του Βασιλέα η οποία όπως συνηθιζόταν ήταν ημέρα κατά την οποία δινόταν χάρες και γίνονταν ευεργεσίες. Το παράδοξο λοιπόν αυτής της ημέρας ήταν ότι ο Γραμματέας των Ναυτικών κατέβηκε ένα βαθμό. Όσο και εάν ακούγεται παράδοξο είναι τελείως αληθινό ενώ την ίδια στιγμή κάποιος Μοδιανός ανέβηκε ένα βαθμό

¹⁷⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 849, 14 Σεπτεμβρίου 1841

20 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

<<Χθές την 18 του τρέχοντος εωρτάσθη επισήμως η του αγίου Όθωνος μνήμη, διά το όνομα του Βασιλέως μας. Την εορτήν ταύτην πανηγύρισε μία αγαθοεργός τω όντι πράξις, η απελευθέρωσις του αγαθού στρατηγού Νικήτα, και η αποστολή αυτού εις την οικίαν του και εις τας αγκάλας των συγγενών του>>

και έγινε πλοίαρχος. Ο συντάκτης θεωρεί ότι ο Κριεζής και οι όμοιοι αυτού έκαναν αυτή την κίνηση, άρα υπάρχει δόλος έτσι ώστε να επωφεληθεί ο Μοδινός¹⁷⁵.

¹⁷⁵ 23 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αν δεν έχωμεν σπουδαία και λόγου άξια παραδόξων όμως πλουτούμεν και περισσεύομεν. Ο δε Γραμματεύς των Εξωτερικών είναι ο κορυφαίος πρωταγωνιστής εις το πολιτικόν ημών θέατρον.

Προ τινών ημερών ηναγκάσθη εξ αιτίας του Γραμματέως των Εξωτερικών ο Βασιλεύς αυτός μετά των περί αυτών να μείνη, ώρας όλας εις την αίθουσαν του Θρόνου αναμένων Πρέσβυν τινά μέλλοντα κατά την επικρατούσαν τάξιν να παραδώση επίσημα της αυλής τα έγγραφα· όστις έλαβε την παραγγελίαν να του κοινοποιήση την ημέραν και την ώραν της παραδώσεως των εγγράφων, έστειλε μεν την περί τούτου πρόσκλησιν, αλλά δεν εφρόνησε και να βεβαιωθή ως έπρεπε και ότι ο πρέσβυς την έλαβε και είναι έτοιμος να παρουσιασθή εις την Α. Μ αλλ' υποθέσας ταύτα ενεδύθη την στολήν του, επήγε εις τα ανάκτορα, και αφού συμπεριέμεινεν ικανήν ώραν ενθυμήθη ότι δεν έλαβον απάντησιν από τον Πρέσβυν και στείλας εις Πειραιά Ταχυδρόνον έμαθεν ότι ο Πρέσβυς έλειπεν από πρωΐας εις Κηφησίαν και δεν εγνώριζε τίποτε. Ενοείτε ότι ο υπουργός εζήτησε συγγνωμην παρά της Α. Μ.

Δεύτερον παράδοξον. Παρουσιασθείς εσχάτως ο αυτός Γραμματεύς να κοινοποιήση εις τον Βασιλέα σπουδαία έγγραφα του εν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβεως ημών ευρέθη εις αμηχανίαν μη ευρίσκων εις την τζέπην του τα έγγραφα ταύτα εζήτησε και πάλιν συγγνώμην και επέστρεψεν εις το γραφείον νομίσας ότι εκεί τα ελησμόνησε· αλλά τα έγγραφα έγιναν άφαντα· μετά δύο ημέρας εις άγνωστος άνθρωπος ενεθρωνίσθη εις την Γραμματίαν των Εξωτερικών φέρων τα ζητούμενα έγγραφα· ερωτήθει που και πως τα εύρεν· πλησίον των ανακτόρων απεκρίθη κατά γης επί της οδού κείμενα.

Τρίτον παράδοξον. Εις την 18 Σεπτεμβρίου εορτήν του Βασιλέως και ημέραν χαρίτων και ευεργεσιών, ο Γραμματεύς των Ναυτικών κατεβιβάσθη κατ' ιδίαν αυτού πρότασιν ένα ναυτικόν βαθμόν· το πράγμα είναι παράδοξον· αλλ' εντοσούτω είναι αληθέστατον ο μέχρι τούδε διέφερε κατά δύο βαθμούς του κυρίου Μοδινού, τώρα διαφέρει κατά ένα μόνον διότι ο Μοδινός κατά πρότασιν του έγινε πλοίαρχος δευτέρας τάξεως· επειδή δε αμφιβάλλομεν αν ο Μοδινός αναβαίνη προβιβαζόμενος, το ευλογώτερον είναι ο να πιστεύσωμεν ότι ο Κύριος Κριεζής και οι όμοιοι αυτού κατέβησαν διά να γένη η αξιόλογος αυτή προσέγγισις.

Ως τέταρτον παράδοξον δυνάμεθα να προσθέσωμεν εις ταύτα της ως προς το παράσημον του τάγματος του Σωτήρος διαγωγής του κυρίου Υψηλάντου. Ούτος λαβών άλλοτε τον χρυσούν σταυρόν ευχαρίστησε την Κυβέρνησιν και ήδη φορών αυτόν επαρουσιάσθη εις την Α. Μ. Ο Βασιλεύς κατά την 18 ηθέλησε να τον επροβιβάση και του έστειλε τον σταυρόν των Ταξιαρχών αλλ' απροσδοκήτως ο κύριος Υψηλάντης τον απεποιήθη και τον επέστρεψεν· παρατηρήσας εις αυτόν προς τοις άλλοις ότι ο νόμος δεν συγχωρεί τον εις άλλον βαθμόν αναπήδησιν. Η παρατήρησις είναι ορθή, μολαταύτα ο υπουργός έχει άδικον· όσον σέβονται οι υπουργοί τους νόμους και των άλλων τα δίκαια τόσον και οι ιδιώται σέβονται τας πράξεις της Κυβερνήσεως· <<εν ω μέτρω μετρείται αντιμετρηθήσεται ημίν>> είναι ευαγγελίων παράγγελμα.

Στην συνέχεια ως τέταρτο παράδοξο της ονομαστικής εορτής του Όθωνα είναι το γεγονός ότι δόθηκε το παράσημο του τάγματος του Σωτήρα στον Υψηλάντη. Ο Υψηλάντης ευχαρίστησε την Κυβέρνηση και ενώ ήδη φορούσε τον Χρυσό Σταυρό παρουσιάστηκε μπροστά στον Βασιλιά. Ο Βασιλιάς στην συνέχεια θέλησε να τον προβιβάσει και του έστειλε τον Σταυρό των Ταξιαρχών· αλλά το παράδοξο της υπόθεσης ήταν ότι ο Υψηλάντης το αρνήθηκε και μάλιστα το επέστρεψε πίσω. Τέλος μας αναφέρεται ότι ο νόμος δεν επιτρέπει την ανάβαση σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτό που επιτρέπεται¹⁷⁶.

Ανακεφαλαιώνοντας όλες αυτές τις πληροφορίες καταλαβαίνουμε ότι: πρώτον η εορτή του Ονόματος του Όθωνα γίνεται αφορμή προκειμένου να ευεργετηθούν και να λάβουν βαθμούς όσοι υπήρξαν Αγωνιστές του 21 ή όσοι γενικά ευεργετήθηκαν από τους Βαυαρούς. Είναι ημέρα όπου γίνονται κατά σωρηδόν προβιβασμοί και δίνονται χάρες στους φυλακισμένους. Πάγια τακτική των Βαυαρών και του Όθωνα προκειμένου να βελτιώσουν την εικόνα τους απέναντι στους Έλληνες. Το παράδοξο αυτό της ιστορίας ήταν ότι σημειώθηκε αφαίρεση βαθμού σε κάποιον ναυτικό αντί προβιβασμός γεγονός που υποδηλώνει ότι ευεργετούνταν όσοι ήταν σύμφωνοι και συνεργάζονταν καλύτερα με την εξουσία των Βαυαρών.

ΑΙΩΝ

25 Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή

Ελλάς και Βασιλεύς

Σε αντιδιαστολή στο να παραβάλλει τον εορτασμό της Ονομαστικής εορτής του Όθωνα η εφημερίδα του Αιώνα επιλέγει να γράψει ένα εγκωμιαστικό άρθρο προς τιμήν του Όθωνα. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει την: 25 Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή με τίτλο **ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΥΣ** ότι:

<<ΕΛΛΑΣ! Η δόξα των πρώτων αιώνων δια την κοινωνική πρόοδο και το μεγαλείο σου, αποδείχθηκε όχι λιγότερο ένδοξο και τελευταίο για να γενναία αισθήματά και του δυσμίτου ηρωισμού σου. Ως ήλιος ο οποίος ανέτειλε από τον ορίζοντα του τότε εγνωσμένου κόσμου, φώτισες μέσω των ακτινών της φιλοσοφίας τους κατασκοπισμένους από την βαρβαρότητα λαούς, εξέτεινες το ηθικό κράτος σου επί τις απώτατες γωνιές· και μήτηρ της ανθρωπότητας όλης φιλόστοργου δεν στέρησες αυτήν των πνευματικών σου αγαθοεργιών, και καθ' ην έτι εποχήν έδυνεν, ως μη ώφιλεν! Η πολιτική ζωή σου, εις του ουρανού τις σεβαστές έδρες ανέβηκαν τα μεγαλοφυή τέκνα σου, ηρώσω πρώτη το πνεύμα, πρόδρομος του οποίου λέγεις, τον ένα Θεό κατά της ζωή σου ειδωλολατρίας, και την μία αλήθεια κατά της λαοφθόρου πλάνης. Εικόνα ζωντανή των υψηλότερων ιδεών, του

¹⁷⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 953, 23 Σεπτεμβρίου 1842

καλού και της χάρι της, έλκυσε σε αυτήν τον σεβασμό των Εθνών, ενώπιον των οποίων υπάρχει ακόμη το Μαυσωλείο της περιέργειας και του θαυμασμού των.

Αν τα περί σε άπειρα πλήθη, ζηλότυπη μεν διά την υπεροχή σου, άνισα όμως διά της νοητικής δυνάμεις σου, δεν ίσχυσε να σε ταπεινώσει διά της βίας. Σε ταπεινώσαν όμως, και τούτω περιοδικών ερμαίου σε κατέστησαν η παρεισδύσασα στους κόλπους σου σοφιστεία, η εσωτερική διαίρεση και η σύνοδος μ' αυτές δολιότης. Μάταια οι θείοι μαθητές του και οι πιστοί σε αυτούς και εις την πατρίδα Ρήτορες αγωνίσθηκαν να στήσουν φραγμό στον χείμαρρο των δυστυχιών, προερχόμενο από τους τρομακτικούς καταρράκτες της διαφθοράς και της εμφύλιου διχοστασίας. Αυτοί κατέλαβαν πρώτα τη δόξα και την υψηλοφροσύνη σου απέναντι των Μακεδονικών όπλων. Σε κατέστησαν, έπειτα, στερήθηκαν βαθμηδόν τους μεγάλους άνδρες σου, συμπλήρωμα της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Σε υποδούλωσαν ακολούθως υπό την Ενετική Αριστοκρατία και σε εξανδραπόδισαν τελευταίου εις την φυλή του ευτελέστερου των ληστών Οσμαντζίκη.

Αλλά, και μ' όλην την διηνεκή σειρά των απείρων δεινών σου, με όλες τις μεταβολές προς το χειρότερο της πολιτικής σου τύχης και του πληθυσμού σου την δυσεπανόρθωτο στέρηση, διατήρησες στην καρδιά σου ζωντανό πατριωτισμό, μόνη πολύτιμη κληρονομιά της εθνικής των πρώτων κατοίκων σου παρακαταθήκη, και έφερες στο πρόσωπό σου, τον ηρωισμό τους ιδιάζοντες χαρακτήρες. Με τους τυράννους σου, μ' όλα εν γένει τα αντικοινωνικά στοιχεία των διωγμών, της απορίας και της αμάθειας. παλαιούσα πάλην παθητική μεν ώσεπιτολύ, συντηρητικά δε πάντοτε και προπάντων εξαισιων αποτελεσμάτων, επρέσβευσας, και πρεσβεύουσα εν πλήρη πίστη, στην θεία, την μόνη αληθή θρησκεία την οποία πρώτη διέδωκαν και μόνη πλήθυνες στον κόσμο.

Του πατριωτισμού σου η φωτιά συντηρείται μέσω της γενναιότητας των παιδιών σου, γέννησες όπως είναι γνωστό, τους περιοδικούς σπασμούς στο σώμα των τυράννων σου, και απετέλεσες όπως ήταν επόμενο την έκρηξη επί τέλους εκείνη, η οποία εξήψε το πείσμα του εξολοθρευμού στις καρδιές των φίλων σου.

Ατενίσασα προς τον ουρανό με θλιμμένα μάτια, αλλά και με πλήρες ελπίδων, βρίσκονταν χάρη παρά του Θεού της απείρου αγαθότητας. Οι εχθροί σου, <<εν άρμασι και εν ίπποις>> γαυριώμενοι, όρμησαν να σπαράξουν το νήπιο· εσύ όμως μπορεί να ήσαν μόνη, ήσουν όμως και οπλισμένη με την πανοπλία του πατριωτισμού και των προς το Θείων ελπίδων σου, παραταχθείς ανένδοτων, και μετά από πολυχρόνιους κλυδωνισμούς απέβης μέσω των αναρίθμητων θυσιών σου και της φιλόανθρωπου συνδρομής των χριστιανών Συμμάχους στεφανωμένη με της ελευθερίας σου το ευκλεές στέμμα.

Οι αξιομνημόνευτες ημέρες της 24 Φεβρουαρίου 1821, και της 25 Ιανουαρίου 1833 ισόρροποι καθ' ολοκληρία δια την αρχή και το τέλος του αγώνος σου, υπάρχουν τα πρώτα θεμέλια της κοινωνικής σου Βελτιώσεως και ευδαιμονίας, η οποία αναγγέλλουν την ιστορική μεταβολή της πολιτικής σου τύχης, και της Θείας πρόνοιας του προορισμού περί της μονιμότητας της ανεξαρτησίας σου.

Αφιερωθέντες από το 1821 στον πόλεμο σου, και στον βωμό της ελευθερίας σου, θυσιάζοντας προς όφελος σου τα πάντα ότι είχαμε ακριβό στον κόσμο, διστάσαμε να διαθέσουμε και μετέπειτα ούτε θέλαμε να διστάσουμε ποτέ να ξοδεύσουμε κόπων προσβλέποντας στο σημείο της μικρής συνδρομής μας προς την αληθινή ευδαιμονία σου. Γι' αυτό τον σκοπό επιχειριζόμεθα αυτεπάγγελτοι και ήδη την έκδοση του Αιώνας, μόνη ζωηρά επιθυμία τρέφοντας τας ευκλείας σου και τον ηθικό και υλικής προόδου σου. Το όνομά σου από παλιά προσφιλές στην καρδιά μας η ευδαιμονία σου, τόσο ξεχωριστή σε κάθε Έλληνα, όπως και σε εμάς, η δόξα και η στερέωση της πατρικής Βασιλείας, ιδού ο πρώτος και ο έσχατος όρος, η προκαταρκτική αρχή και ύλη, η οποία θέλει οδηγήσει τον κάλαμό μας. ΒΑΣΙΛΕΥ! <<Ελλήνων άρχεις, ελευθέρων Ελλήνων άρχεις >>. Όταν τέθηκαν επικεφαλής της Ελλάδος στέφανος της Παλιγγενεσίας του, με σκοπό να λαμπρύνει επιπλέον την δόξα του μεγάλου επιχειρήματος αυτής, και την συνδέεις αναντιρρήτως μετά της Ευρώπης διά του κρίκου της αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Στο πρόσωπό σου, διάπτερο της συνοχής της, βλέποντας με προσηλωμένους οφθαλμούς η παρούσα και η μελλοντική γενιά της. Σε υιοθέτησε νέο, για να θηλάσεις το γάλα του πολιτικού εθνισμού της. Σε υποδεχθήκαμε την φυσικότερη στοργή, διψώντας την Παρουσία Σου. Και στον άλλον Ίναχο και Κέκροπα περιμένει μέσα από τα δίκαιη καρδιά σου και των χεριών σου, να πληρείς τους καρπούς των απείρων θυσιών της. Ομώνυμος Όθωνας του μεγάλου του Μάρκου Όθωνα, του επιεικούς και μεγαλόψυχου Αυτοκράτορα της Ρώμης. Ομώνυμος λέμε εκείνων οι οποίοι στολίζουν τα χρονικά αρχαίων και νεώτερων περιόδων. Θέλεις να διακριθείς εφάμιλλος των μεγάλων και δίκαιων πράξεων του, θέλεις θεωρηθείς ανώτερος των ιστορικών της δόξας, αποπερατώνοντας το δύσκολο μεν, αλλά τόσο ένδοξο, έργο της πλαστουργικής χειρός Σου, η οποία διά τούτο θέλει ανακαλέσει τον χρυσό αιώνα στη νέα Σου πατρίδα.

Είσαι κατ' ευτυχία η αρχή της νέας Ελληνικής Βασιλείας και της αρχής οι βάσεις στηριζόμενες επί της δικαιοσύνης και των εθνικών συμφερόντων, θέλοντας να είσαι ο κανόνας της διαγωγής των διαδόχων σου. Ο διωρισμός του Ονόματός Σου, το έρεισμα του Θρόνου Σου, και η προαγωγική ευδαιμονία του Λαού Σου.

Δεν Βασιλεύεις, Άναξ! Σε χώρα ακλεή, η ανεπίδεκτος προοδευτικής ενεργητικότητας. Βασιλεύεις στην κλασική γη της Ελλάδας, την οποία και νενικημένην άλλοτε σεβάστηκαν πολλοί των κατακτητών και τα περισσότερα έθνη. Με ποια η δόξα σου αυτή μπορεί να συγκριθεί άλλη λαμπρότερα; Προκάτοχοί Σου επί των πρώτων αιώνων ιστορούνται οι Ερεχθείς, οι Κόδροι, οι Λυκούργοι, πρωτότυπα δικαιοσύνης, μεγαλουργίας και φρονήσεως. Αυτούς ακολουθούν τόσο μεγάλοι φιλόσοφοι, οι οποίοι εργάστηκαν για την ευδαιμονία του ανθρώπινου γένους. Τόσοι μεγάλοι Στρατηγοί, απaráμιλλοι για την μεγαλοφυΐα και την ηθική τους. Και αυτοί, όπως και των νεότερων αιώνων οι πρόοδοι, είναι τόσοι οδηγοί των ευεργετικών και λαμπρών πράξεων τους, στην φύση των οποίων ενυπάρχουν τα εχέγγυα της αθάνατης μνήμης του Ονόματός Σου.

Ο πιστός λαός Σου, οξύνοους ενταύτω και επιδεκτικής προαγωγής καλλητέρας, χαρακτηρίζεται τέτοιων αισθημάτων Λαός, τα οποία δεν φέρνουν το παραμικρότερο πρόσκομμα εις της συμφώνους με την κατάσταση του ψηλές Βουλές τους. Αφιερωμένες έχει τις ελπίδες του στο πρόσωπό Σου, επικαλούμενες αυτές δικαιοσύνη και όχι άλλο, ει μη δικαιοσύνη, από το Υπουργείο και τους υπαλλήλους Αρχής της Βασιλικής εξουσίας Σου ζητεί

αυτός ειρήνη και ασφάλεια, ως μόνη εγγυημένη τους καρπούς των πολλών ιδρώτων του. Κύριος ευγενών αισθημάτων, θηρεύει παιδεία, και πρεσβεύει βελτιώσεις, ανάλογους της ηθικής και των υλικών δυνάμεων του. Ανέπληκτος στις φωνές των ραδιούργων, κατακρίνοντας τους καθ' υπόκριση δογματιστές, και νεαρά φέρων στην μνήμη του τα πικρά πάντοτε ποτήρια της πλάνης, μακρύνετε ολοένα από την απειρία του ν' απατάται, και από την ανάγκη του να θυσιάσει την ησυχία και τα συμφέροντά του στο είδωλο της δολοπλοκίας.

Ο αγαπητός Σου λαός, Βασιλεύ! Δεν αγνοεί τις δυσκολίες των αρχών του πλαστοργικού Σου έργου. Πλήρης δε ευγνωμοσύνης, ευλογεί την πατρική θέλησή Σου περί της οικονομίας των εξόδων, ως μόνης αρμοδίου και το κράτος Σου να συντηρήσει ανεπηρέαστο, και αυτό να απαλλάξει από τα ανώτερα των δυνάμεων του τέλη. Αλλά τούτω γινομένου, επικαλείται αυστηρή τιμότητα από κάποιους υπαλλήλους, τα χέρια των οποίων κατεμάνθησαν, και τους περισσότερους εκείνων των Δημάρχων, οι οποίοι κάποιιοι εκλέχτηκαν με απάτη και δωροδοκία, κατάντησαν τόσο ανυπόφοροι μάστιγες εις τον τράχηλόν του.

Τελευταίο ο θρησκευτικός και φιλόπατρις Λαός Σου θεωρεί εκπληρωμένο το όλον των δικαίων ευχών του στην περιστοίχιση του Υψηλού Θρόνου Σου από Έλληνες, της εμπιστοσύνης Σου άξιους και ικανούς να ανακουφίζουν με την φρόνηση, την ειλικρίνεια και την πείρα τους, το υπέρ μέγα βάρος των νυχθημερόν εργασιών Σου.

Ο Αιών θεωρεί την Βασιλική Σου Εξουσία ότι υπάρχει προς το καλό εν γένει, ταυτίζει την δόξα και τα συμφέροντα του Θρόνου Σου, ως πατρικού με εκείνα του Έθνους, δεν θέλει έχει άλλα παρ' αυτή κύριο υποκείμενα. Ουδέποτε θέλει παρεκτραπεί από την ευθύτητα των αρχών του και ειλικρινείς στις εξηγήσεις του, δεν θέλει πλανήσει την Βασιλική Κυβέρνησή Σου, γινόμενος η ηχώ των αξιών της προνοίας της γενικών ή ιδιωτικών αντικειμένων. Ακολουθώντας την πεποίθησή του, αρνούμενος να θωπεύσει την αδικία, όπου υπάρχει, θέλει ιχνηλατεί καταδιώκων την σκευωρία, το μηχανοράφον και ταραχοποιό πνεύμα, όπου το δει, προς όφελος του Έθνους και της Κυβέρνησής του.

Βασιλεύ! Γενναίος στην εθνική οδό Σου, Πατήρ προς τους αγωνιστές υπέρ του Θρόνου Σου σε κάθε περίπτωση με θάρρος στην ειλικρίνεια του Λαού Σου και την ειρηνική διαγωγή των νοημονεστέρων τούτου. Μη καταψήξωση την καρδιά σου οι ψευδώνυμοι δογματικοί, είναι έτοιμοι να θυσιάσουν τα πάντα για τους ιδιοτελείς σκοπούς τους. Μην κάνεις να χάσουν την αιχμηρότητά τους. Τα καλά τα οποία φρόντισαν να γίνουν μέσω της προθυμίας Σου, επειδή έγιναν κάποιες αποτυχίες, οι οποίες δεν είναι προσωπικής τόσο αλλά και ένα μεγάλο κομμάτι αυτών δεν είναι έργο του οποίου προέρχεται από το χέρι Σου. Εντός του κράτους σου υπάρχουν στοιχεία με αποδεδειγμένες ικανότητες αρετής και πίστewς, χρεωστούμε να πούμε ότι κάνουμε λάθος, λάθος ασυγχώρητο όσοι επιτόλαια θεωρούν, ή θέλουν υποκρινόμενοι το αντίθετο. Αυτοί, αν είναι Έλληνες είναι εξαμβλώματα της κοινωνίας μας. Αν άλλοι δεν πνέουν βέβαια αέρα Ελληνικής και ομολογούνται τον Θρόνο Σου και του Έθνους ψευδόφιλοι τον λόγο μας μπορεί να αποδείξει μέχρι τώρα αυτά τα πράγματα, αν πριν την εκλογή για την ενθρόνισή σου απείχε το φατριαστικό πνεύμα, ο νεπωτισμός και οι συστάσεις.

Έργο της υψηλής και πολλής προσοχής Σου είναι Βασιλεύ! Το πολύπλοκο και πολλές φορές αντιφατικό των νόμων, τους οποίους συνέταξαν χέρια άλλα, προστρέχοντας σε πηγές αλλότριες των κυρίων αναγκών του Κράτους Σου. Από το μορφωτικό σου χέρι ελπίζει ο πιστός Λαός Σου την διόρθωση και αυτού του εκτεταμένου, και μ' όλο αυτό ατελούς οικοδομήματος.

Δεν ήμαστε μακριά από το να βλέπουμε τα πράγματα ομαλά και μικρά, τα σπουδάζουμε πολλά έτη, και δεν θεωρούμε καθόλου λάθος τις απόψεις τους, οι δυσκολίες και οι ταραχές εκείνοι σκόπελοι, μπροστά των οποίων συνθλώνται πολλές φορές η ευγενεστέρα θέληση και οι δικαιότεροι σκοποί. Γνωρίζουμε ότι ο Άρχων πράττει τα πολιτικά στην μερικότητά τους, όπως μπορεί και ο Φιλόσοφος σκέφτεται στις γενικότητές του, όπως θέλει. Από εδώ, ακόλουθοι μάλλον των μεγαλυτέρων μαθημάτων της πείρας, δεν θέλουμε συγχέει την ιδανικότητα με τα πράγματα και το καθόλου καλό με την εν μέρει ανάγκη.

Επιτέλους Βασίλευε! Ηξεύροντες, ότι όχι μόνο ο Άρχων ανήκει να γνωρίζει, <<τι πόλις και πολιτικός, τι αρχή ανθρώπων και αρχικός ανθρώπων αλλά και κάθε πολίτης άνευ εξαιρέσεως οφείλει να ακολουθεί εν γνώσει τα πολιτικά του χρέη, θέλουμε να ήμαστε άγρυπνοι κήρυκες όλων εκείνων των χρεών, και όλων εκείνων των νομομισμένων μέσων όσα συσφίγγουσι διά της αμοιβαίας ειλικρίνειας τους μεταξύ άρχοντος και αρχομένων ηθικούς και πολιτικούς δεσμούς. Με τέτοιους τρόπους εκπληρούται ο προορισμός του Αιώνας, πρεσβεύοντας την τριπλή αρχή της θρησκευτικής ακεραιότητας, της πατρικής Βασιλείας και της αληθινής ευδαιμονίας¹⁷⁷>>.

Στο φύλλο της 25^{ης} Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνα γράφει ένα άρθρο στο οποίο από την μία πλευρά απευθύνεται στους Έλληνες και στις θυσίες τις οποίες έκαναν προκειμένου να απελευθερώσουν την Ελλάδα, καθώς και μία γενικότερη περιγραφή της Ελλάδας ως ιδέας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Στην συνέχεια όμως θα απευθυνθεί στον ίδιο τον Βασιλιά όπου με μία αρχική προσφώνηση του λέει ότι εξουσιάζει Έλληνες οι οποίοι είναι ελεύθεροι και ότι ενώ τέθηκε επικεφαλής προκειμένου να λαμπρύνει αλλά και να βοηθήσει την Παλιγγενεσία των Ελλήνων ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να συνδέσει πολιτικά το Βασίλειο της Ελλάδας με την Ευρώπη. Ακόμη αναφέρεται ότι η μελλοντική γενιά των Ελλήνων θέλει να βλέπει σε Εσένα ένα πρόσωπο συνοχής και ασφάλειας. Το γεγονός ότι ήρθε στην Ελλάδα σε μικρή ηλικία θεωρούνταν καλό στοιχείο για να γίνει δέκτης της πολιτικής κατάστασης που επικρατούσε. Ουσιαστικά ο συντάκτης του Αιώνα μεταφέρει σύμφωνα με τον ίδιο τις προσδοκίες και τις προσμονές των Ελλήνων για τον Βασιλιά Όθωνα. Ζητάει να γίνει ο ίδιος ο ενσάρκωτης των ιδεών και των προσδοκιών που έχουν οι Έλληνες. Όπως ήταν η απελευθέρωση όλων των Ελλήνων καθώς και η σύνδεση πολιτών με τα κράτη της Ευρώπης. Τον θεωρεί έναν Έλληνα Βασιλιά και μάλιστα τον παρομοιάζει με τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Όθωνα θέλοντας να του

¹⁷⁷ Εφ. Αιών, φ.1, 25 Σεπτεμβρίου 1838

προσδώσει κύρος και να τον συγκρίνει με τους προγενέστερους Βασιλιάδες θέλοντας να δείξει ότι ο ίδιος μπορεί να γίνει καλύτερος¹⁷⁸.

Επιπρόσθετα του αναφέρει ότι ο ίδιος είναι η βάση του Βασιλείου στην Ελλάδα, βάση η οποία πρέπει να είναι αρχή της δικαιοσύνης και των εθνικών συμφερόντων. Στόχος του ίδιου πρέπει να είναι η καλή διαγωγή καθώς και η καθιέρωση της δυναστείας, αλλά επάνω από όλα πρέπει να είναι η ευδαιμονία του Λαού του.

Ακόμη του επισημάνει ότι δεν Βασιλεύει σε μία χώρα άβουλη και χωρίς ιστορία αλλά σε μία χώρα η οποία η ιστορία της είναι τόσο μεγάλη που ακόμα και οι εκάστοτε κατακτητές την σεβάστηκαν. Του τονίζει ότι οι προκάτοχοί του στην διακυβέρνηση αυτού του λαού ήταν αρκετά σπουδαίοι, γι' αυτό τον λόγο ο ίδιος κουβαλά αυτή την κληρονομιά και την ευθύνη. Είναι επομένως στο χέρι του να αφήσει αθάνατο το όνομά του. Ο λαός των Ελλήνων θέλει να είναι πιστός στον Βασιλιά Όθωνα διότι τρέφει πολλές ελπίδες προς το πρόσωπό του. Οι Έλληνες επιθυμούν δικαιοσύνη, ειρήνη και ασφάλεια ως αποτέλεσμα του Αγώνα τον οποίο έχουν κάνει έως σήμερα. Ακόμη επιθυμούν να βελτιωθεί όσον αφορά την πνευματική πρόοδο η οποία έχει ως βάση την παιδεία. Ο συντάκτης του Αιώνα του τονίζει ακόμη να μείνει μακριά από τις δολοπλοκίες και τους ραδιούργους και να αφοσιωθεί μόνο στην ηθική και υλική βελτίωση των υπηκόων της. Επιπλέον ο συντάκτης του Αιώνα χρησιμοποιεί το επίθετο Αγαπητός για τον λαό των Ελλήνων θέλοντας να δείξει πως οι Έλληνες <<αγαπούσαν>> τον Όθωνα ως <<αγαπητός λαός>>. Πρέπει να σημειώσουμε ότι καταρχήν ότι όλοι οι Έλληνες δεν <<αγαπούν>> τον Όθωνα. Ανάλογα στην ομάδα ή την τάξη την οποία ανήκει ο καθένας τρέφει τα ανάλογα συναισθήματα προς τον Θεσμό της Απόλυτης Μοναρχίας. Πιο συγκεκριμένα η πολιτική κατάσταση της Ελλάδας μέχρι την έλευση του Όθωνα είναι δραματική, εμφύλιες συγκρούσεις και συρράξεις ταλανίζουν το Βασίλειο καθώς η εκάστοτε φατρία επιδιώκει να λάβει την εξουσία για τον εαυτό της. Οπλαρχηγοί, Κοτζαμπάσηδες εναντίον του Κυβερνητικού στρατού, η Πελοπόννησος εναντίον της Στερεάς Ελλάδας κοκ δημιουργούν μία εικόνα καταστροφής και πολέμου. Οι λεηλασίες πολλές ιδιαίτερα στην ύπαιθρο όπου η εκάστοτε ομάδα λεηλατεί προκειμένου να συντηρήσει τον στρατό της. Με την έλευση όμως του Όθωνα η κατάσταση εξομαλύνεται και η ειρήνη και η σταθερότητα επανέρχεται στο Βασίλειο. Όπως είναι φυσικό αυτή η ειρήνη δημιουργεί εχθρούς και φίλους. Φιλικά προσκείμενοι ακόμα και σε επίπεδο να τον <<αγαπούν>> όπως γράφει ο συντάκτης δεν μπορεί να είναι άλλοι από τους απλούς αγρότες οι οποίοι ευνοούνταν από μία κατάσταση τάξης και πειθαρχίας καθώς μπορούν ελεύθερα να καλλιεργούν τα χωράφια τους. Από την άλλη πλευρά την διακυβέρνηση της χώρας αναλαμβάνουν οι Βαυαροί, εκτός από τον Όθωνα υπάρχει μία μεγάλη μερίδα ανθρώπων κυρίως μορφωμένων αστών οι οποίοι έχουν αναλάβει την εξουσία και κυβερνούν δεσποτικά το Κράτος. Όπως είναι φυσικό αυτοί οι οποίοι πριν την έλευση του

¹⁷⁸ Εφ. Αιών, φ.1, 25 Σεπτεμβρίου 1838

Όθωνα κατείχαν εξουσία τώρα την χάνουν· άρα εάν και ποιοι έχει είναι υπέρ ή κατά του Όθωνα έχει να κάνει με τα συμφέροντα τα οποία έχει ο καθένας ανάλογα με την θέση και την τάξη στην οποία ανήκει.

Συνεχίζοντας την ερμηνεία του άρθρου ο συντάκτης θα επισημάνει στον Όθωνα ότι πρέπει να γίνεται αυστηρός έλεγχος όσον αφορά την τιμιότητα των υπαλλήλων και των δημάρχων έτσι ώστε να μην υπάρχουν περιστατικά από δωροδοκίες.

Τελευταίο και πιο σημαντικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι ο Λαός σύμφωνα πάντα με τον συντάκτη θα θεωρήσει εκπληρωμένες όλες τις ευχές του όταν ο Βασιλιάς Όθωνας αποφασίσει να περιστοιχίσει τον Θρόνο του με Έλληνες ενώ ταυτόχρονα θα απομακρύνει τους Βαυαρούς, καθώς θεωρούν ότι οι ίδιοι θα φροντίσουν για την δόξα του Θρόνου Του. Είναι γεγονός ότι πάγιο αίτημα των εφημερίδων ήταν η παραχώρηση Συντάγματος.

Ο αρθρογράφος κλείνει το δοκίμιό του συνδέοντας την Βασιλική εξουσία και τα συμφέροντα του Έθνους με εκείνα του λαού του· γι' αυτό καλεί τον Βασιλιά να πράξει υπέρ του λαού των Ελλήνων¹⁷⁹.

Συνοψίζοντας στο φύλλο της 25^{ης} Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης της εφημερίδας του Αιώνα στο κύριο άρθρο θα αναφερθεί στους στόχους και την θεματολογία την οποία θα ακολουθήσει το φύλλο του Αιώνα το οποίο είναι μία εφημερίδα πολιτική και φιλολογική. Θα αναδείξει την αξία του , ότι θα παραμείνει ανεπηρέαστη από κυβερνητικές παρεμβάσεις καθώς και ότι έχει ένα τρίπτυχο το οποίο θα ακολουθήσει το οποίο είναι η θρησκευτική ακεραιότητα, η πατρική Βασιλεία και η εθνική ευδαιμονία εξάρει το ήθος και τον χαρακτήρα αυτού, θα του τονίσει το γεγονός ότι ήρθε να εξουσιάσει έναν λαό ο οποίος έχει πολύ μεγάλη δόξα τόσο σε πολεμικές συγκρούσεις όσο γενικότερα σε ηθικές αξίες. Θα επισημάνει τα ιδανικά της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας του έθνους αυτού αλλά και της αγάπης την οποία θα δείξει στο πρόσωπο του εάν ο ίδιος την οδηγήσει στην ευδαιμονία όπως αυτός τόσο πολύ ελπίζει.

Τον επόμενο χρόνο και συγκεκριμένα στο φύλλο της **20^{ης} Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης του Αιώνα μας παραθέτει αναλυτικά τον τρόπο εορτασμού της ονομαστικής εορτής του Βασιλιά Όθωνα. Ξεκινώντας την διήγηση του μας αναφέρει ότι στις 18 Σεπτεμβρίου 1839 γιορτάστηκε η επέτειος εορτή του <<αγαπητού>> Βασιλιά. Η χαρούμενη στρατιωτική μουσική και οι μετέπειτα κανονιοβολισμοί ανήγγειλαν την συγκεκριμένη εορτή. Όλοι οι Υπάλληλοι των Γραμματειών και των υπολοίπων Αρχών ήταν προσκεκλημένοι να λάβουν μέρος στο Ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου έψαλε η απαιτούμενη Εκκλησιαστική δοξολογία υπέρ της μακροβιότητας του Βασιλιά. Το απόγευμα η πόλη έκανε την αρμόζουσα φωταγώγηση.

¹⁷⁹ Εφ. Αιών, φ.1, 25 Σεπτεμβρίου 1838

Ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία γύρω στις 9πμ συνοδευόμενοι από τους Υπουργούς, τους Υπασπιστές και τους Ανακτοβούλους, το έκτακτο Συμβούλιο της Επικρατείας Κ.Μ Σούτσο και τον Γενικό επιμελητή Ρεγνός, μετέβησαν στην Αίγινα μέσω του Ατμοκίνητου όπου διασκέδασαν λίγο και στην συνέχεια επέστρεψαν την ίδια ημέρα πίσω στην Καθέδρα. Από τους εν ενεργεία Αντιπροέδρους και συμβούλους δεν είχε προσκληθεί κανένας¹⁸⁰.

Το 1840 δεν αναφέρεται ενώ σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια ο συντάκτης του Αιώνα αποφασίζει να παραθέσει λεπτομερώς το τελετουργικό της εορτής. Παραμένοντας μόνο σε αυτό δεν παραβάλλει κάποιο άρθρο εγκωμιαστικού χαρακτήρα προς τον Όθωνα απλά αποτυπώνει την εορτή και την δημόσια Βασιλική παρουσία σε αυτήν.

Τέλος θα παραθέσουμε τον εορτασμό κατά δύο επόμενα έτη όμως δεν υπάρχει κάτι το απρόβλεπτο πέρα από το γεγονός ότι ο Όθων όπως συνήθιζε να κάνει σε όλες τις εορτές έτσι και σε αυτήν προκειμένου να γίνει αγαπητός από τον λαό του δίνει χάρες σε πρώην Αγωνιστές ενώ ταυτόχρονα προχώρησε και σε προβιβασμούς δημοσίων υπαλλήλων. Το πιο σημαντικό στοιχείο από όλα είναι το γεγονός ότι η απελευθέρωση του Νικηταρά δημιούργησε ευχαρίστηση στον λαό ο οποίος κατά την αναχώρησή του χειροκροτήθηκε θερμά θέλοντας να δείξει την ευγνωμοσύνη του για την χάρη που έδωσε στους Αγωνιστές του 21¹⁸¹.

¹⁸⁰ Εφ. Αιών, φ. 100, 20 Σεπτεμβρίου 1839

20 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη

<<ΑΘΗΝΑΙ. Τη 18 Σεπτεμβρίου εωρτάσθη η επέτειος μνήμη του ονόματος της Α.Α, του αγαπητού ημών Βασιλέως. Η εωθινή στρατιωτική Μουσική και οι μετέπειτα κανονιοβολισμοί ανήγγειλον την εορτήν ταύτην. Όλοι οι Υπάλληλοι των Γραμματειών και λοιπών Αρχών προσεκλήθησαν να λάβωσι μέρος εις τον ναόν της Αγίας Ειρήνης, όπου εψάλη η ανήκουσα Εκκλησιαστική δοξολογία υπέρ της μακροβιότητος του Βασιλέως. Το εσπέρας η πόλις έκαμεν αρμοδίαν φωτοχυσίαν.

Αι ΑΑ. Δε ΜΜ περί την 9πμ συνοδευόμενοι από τους Υπουργούς, τους Υπασπιστές και Ανακτοβούλους, του εις έκτακτον υπηρεσίαν Σύμβουλον της Επικρατείας Κύριον Μ. Σούτσον και τον Γενικόν επιμελητήν Κ. Ρεγνόν μετέβησαν εις Αίγιναν διά του Ατμοκινήτου, όπου διασκέδασαν μικρόν, και επέστρεψαν αυθημερόν εις την Καθέδραν>>.

¹⁸¹ Εφ. Αιών, φ. 295-296, 21 Σεπτεμβρίου 1841

21 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Κυριακή

<<Τη 18 εωρτάσθη λαμπρώς η επέτειος μνήμη του ονόματος της Α.Μ του αγαπητού ημών Βασιλέως. Η Α.Μ απήλθε περί το εσπέρας εις την εξοχόν της Κηφισίας μετά αρκετής συνοδίας, όπου εδείπνησε.

Κατά την διάσημον ταύτην ημέραν ο Συνταγματάρχης Κύριος Νικήτας Σταματελόπουλος, μέχρι τούδε διαμένων διαθέσιμος εις Αίγινα, ανεκτήσαντο την ελευθερίαν και τα στρατιωτικά δίκαιά του. Η περίστασις αυτή τιμά την δικαιοσύνην του Βασιλέως ημών και την αμεροληψίαν ολόκληρου του Υπουργείου. Συγχαίρομεθα δε εκ καρδίας τον ένδοξον ήρωα του Εθνικού Αγώνος Νικητάραν, και πολύ ελπίζομεν, ότι θέλει είσθαι του λουπού προσεκτικώτατος εις τας σχέσεις του.

Αυθημερόν η Α.Μ προσεκάλεσε διαφόρους εις την Αυλήν, και εξ αυτών ανέδειξε·

Τον μέν Κύριον Γ. Κουντουριώτη, μέχρι τούδε Αντιπρόεδρον του Συμβουλίου του εις τους εξαιρέτους υπέρ της Πατρίδας εκδουλεύσεις και θυσίας του, ως και εις την πιστίν αφοσίωσιν του προς τον Θρόνον.

Σύμβουλος της Επικρατείας εις την τακτικήν υπηρεσίαν.

Τον κύριον Κ. Σχινάν, μέχρι τούδε Καθηγητήν του Πανεπιστημίου και Σύμβουλον της Επικρατείας εις έκτακτον υπηρεσίαν, διά την μεγάλην παιδείαν, την Πιατήν πάντοτε διαγωγήν και την ικανότητα του· Διά των εκφράσεων του, αυτών η Α.Μ εβεβαίωσε, οπόσον τιμά το Πανεπιστήμιόν μας, αποδειξασα, ότι η Καθηγητική έδρα υπάρχει βαθμής έντιμος, διά της οποίας δύναται τις να αναίβη ευκόλως εις την ανωτάτην περιωπήν των πρωτίστων του Κράτους θέσεων.

Τον κύριον Δ. Καμπάνην (απόντα), επί του Κυβερνήτου Γερουσιαστήν.

Συμβούλους της Επικρατείας εις έκτακτον υπηρεσίαν.

Το Κύριον Σ. Καλογερόπουλον, Δήμαρχο Χαλκίδος διά τας πολλάς απ' αρχής του αγώνος εκδουλεύσεις και διά την φρόνιμον πάντοτε διαγωγήν του.

Τον κύριον Γ. Αργυρόπουλο, χάριν της οποίας τρέφει η Α.Μ ιδιαιτέρας ευνοίας και τιμής προς τον γηραιόν κύριον Ι. Καρατζάν, ποτέ Ηγεμόνα της Βλαχίας.

Γενικόν Γραμματέα του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Τον κύριον Γ. Πρεβελέγιον διά την ικανότητα και την πιστήν μέχρι τούδε υπηρεσίαν του, αντί του κυρίου Π. Σούτσου.

Η Α.Μ προεβίβασε συγχρόνως εις τον βαθμόν του Συνταγματάρχου τον κύριον Δ. Τζόκρη, άχρι τούδε Αντισυνταγματάρχην. Ο προβιβασμός ούτος υπάρχει, δεδικαιωμένον καθ' όλους τους λόγους εις το πρόσωπο του κυρίου Τζόκρη.

Απένειμε δε το παράσημον του Χρυσού Σταυρού των Ταξιαρχών προς τον κύριον Ι. Ρίζον, Γραμματέα επί των Εξωτερικών, και προς τους Συνταγματάρχους κυρίους Β. Πετμεζά και Ι. Μακρυγιάννην>>.

<<Οι Υπουργοί όλοι απέτειναν προς τον Βασιλέα τον λόγο περί της απελευθερώσεως του Συνταγματάρχη Νικήτα και πρώτος αυτών ήρησε ο αξιότιμος κ. Κριεζής. Αποφασισθέντος δε αυτού διωρίσθη, η διαμονή αυτού στο Ναύπλιο και η απόδοση ολόκληρου του μισθού του, βαθμού του από την εποχή καθ' ην μετεβιβάσθη εις Αίγινα ως διαθέσιμος Βασιλικό σε

Τέλος και στα 1842 η ονομαστική εορτή του Όθωνα θα περιβληθεί με συνεχείς προβιβασμούς πρώην Αγωνιστών και δημοσίων υπαλλήλων με ιδιαίτερη έμφαση στον δήμαρχο της Άνδρου. Ακόμα και το τελετουργικό θα παραληφθεί προκειμένου να αποτυπωθούν σχολαστικά τα ποσά που μοίρασε ο Όθωνας σε εκείνους που θεωρούσε ότι ωφέλησαν την Πατρίδα¹⁸².

πλοίο απήλθε ευθύς διά να μεταφέρει τον Νικηταράν στην Αθήνα. Το κοινό επευφήμησε με την μεγαλύτερη ευχαρίστηση και ενθουσιασμό την πράξη αυτή του Βασιλιά Όθωνα>>.

182 Εφ. Αιών, φ. 382, 23 Σεπτεμβρίου 1842

23 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Κατά την επέτειο ημέρα του ονόματος της Α.Μ αποδόθηκαν στον επίσκοπο Σελλασίας Δρ 100 πρόσθετες επί τις Δρ 100 της συντάξεώς του. Στον Σεβαστό Επίσκοπο Άνδρου επιχορήγηση μηνιαία εκ δρ 100. Στον επίσκοπο Μενδινίτσης πρόσθετες δρ 30 προς τοις 200. Στον Άγιο Άνδρου απονεμήθηκε και το παράσημο του Χρυσού Σταυρού του Σωτήρος. Αλλά ο άγιος Άνδρου μακράν του ελληνικού Αγώνος ήλθε εις την Ελλάδα το 1835. Έκτοτε απολαμβάνει τα αγαθά της επαρχίας εκείνης, και εκ προσθήκης η ήδη μηνιαία εκ δρ 100 σύνταξη. Ποιες δε οι προς την Πατρίδα και του Θρόνου εκδουλεύσεις του Επισκόπου υπό αξιουμένου και το παράσημο του Σωτήρος, άλλοι δε κληρικοί, παθόντες τσαούτα υπέρ της Πατρίδας, να λησμονώνται; Ένας εξ αυτών υπάρχει και ο άγιος Θήρας ο οποίος εξόδευσε πάρα πολλά υπέρ της ανεξαρτησίας και χρημάτισε μέλος της Ιεράς Συνόδου τρεις περιόδους, πως και δεν έλαβε και αυτός την τύχη του να μνημονευθεί παρ' ουδενός των Υπουργών>>;

Εφ. Αιών, φ. 382, 23 Σεπτεμβρίου 1842

Εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας

Ο Τύπος της εποχής θέλοντας να αποδώσει κύρος και να τιμήσει την Βασίλισσα της Ελλάδας και συγκεκριμένα οι δύο μεγαλύτερες εφημερίδες τις οποίες μελετούμε της Αθηνάς και του Αιώνα παραθέτουν στα άρθρα των φύλλων τους τον ετήσιο επαναληπτικό εορτασμό της ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας ο οποίος πραγματοποιούνταν στις 25 Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Το τελετουργικό αυτής ήταν καθορισμένο από την Βαυαρική αυλή και συγκεκριμένα από τον Βαυαρό τελετάρχη. Όταν έφτασε η ημέρα της εορτής ολόκληρη η πολιτική και στρατιωτική εξουσία ήταν υποχρεωμένη να συμμετέχει. Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα έπρεπε να κατευθυνθούν στον ιερό ναό της Αγίας Ειρήνης. Εκεί θα πραγματοποιούνταν δοξολογία για την Βασίλισσα Αμαλία¹⁸³. Παρατηρούμε ότι παρόλο που και ο Όθωνας και η Αμαλία είναι καθολικοί δέχονται και οι ίδιοι αλλά και ο Κλήρος ο Ορθόδοξος να τελέσει δοξολογία υπέρ αυτών. Σημείο ιδιαίτερα αξιοπρόσεκτο και άξιο ερμηνείας· στην συνέχεια ο εορτασμός συνεχιζόταν στο παλάτι. Εκεί τις περισσότερες φορές παρέθεταν δείπνο. Το χαρακτηριστικότερο όμως όλων ήταν το γεγονός ότι γινόταν φωταγώγηση της πόλης όπου υποδηλώνονταν το εορταστικό κλίμα ενώ κανονιοβολισμοί σήμαιναν την αρχή και το τέλος της εορτής¹⁸⁴.

Η συγκεκριμένη τελετουργία πραγματοποιείται κάθε χρόνο και οι συντάκτες την παραθέτουν στα φύλλα τους. Με τον ίδιο λοιπόν τρόπο πραγματοποιήθηκε και στις 25 Σεπτεμβρίου αλλά παρατίθεται στο φύλλο της **27^{ης} Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** στο φύλλο της Αθηνάς¹⁸⁵.

Στο παρόν φύλλο στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις αναφέρεται ότι στις 25 Σεπτεμβρίου εορτάσθηκε η ονομαστική εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας. Η εύθυμη στρατιωτική μουσική και οι κανονιοβολισμοί ανήγγειλαν την συγκεκριμένη εορτή. Όλοι οι Υπουργοί των Γραμματειών και οι υπάλληλοι των λοιπών αρχών προσεκλήθησαν να παρευρεθούν στον ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου έψαλε

¹⁸³ Εφ. Αθηνά, φ. 562, 24 Σεπτεμβρίου 1838

24 Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Σάββατο

Ενότητα Διάφορα

<<Αύριον πανηγυρίζεται επισήμως η εορτή του ονόματος της Βασιλίσσης μας Αμαλίας. Μετά την λειτουργίαν θέλει ψαλή παράκλησις υπέρ της Βασιλίσσης εις την οποίαν θέλει παρευρεθεί και ο Βασιλιάς συντροφευόμενος από τας πολιτικές και στρατιωτικές κτλ αρχάς. Θέλει γίνει τέλος πάντων αύριο η αυτή τελετή, ήτις έγινε προχθές εις την εορτήν του ονόματος του Βασιλέως μας>>.

¹⁸⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 562, 24 Σεπτεμβρίου 1838

¹⁸⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 655, 27 Σεπτεμβρίου 1839

η ανήκουσα εκκλησιαστική δοξολογία υπέρ της Μακροβιότητας Αυτής. Το απόγευμα έγινε φωτοχυσία σε ολόκληρη την Αθήνα¹⁸⁶.

Όμως το άξιο παρατήρησης βρίσκεται το επόμενο φύλλο της **30 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Σάββατο** είναι ότι ο συντάκτης της Αθηνάς μας βάζει μέσα στο παλάτι και συγκεκριμένα στην αίθουσα του χορού όπου εκεί πάντοτε με τα δικά του <<μάτια>> μπορούμε να δούμε τι ακριβώς συνέβη.

Στο εν λόγω φύλλο στην Ενότητα Διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρει ένα περιστατικό το οποίο συνέβη στο χορό της ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας ο οποίος διοργανώθηκε από το παλάτι. Εκεί λοιπόν παρατηρήθηκε πως την Βασίλισσα την είχαν περικυκλώσει οι κυρίες της Αυλής ενώ οι γυναίκες των Αγωνιστών του 21 ήταν παραγκωνισμένες και κάθονταν σε μία γωνία δίχως να μπορούν να συνομιλήσουν με την Βασίλισσα¹⁸⁷. Από το εν λόγω περιστατικό ανάγεται η γενικότερη εικόνα η οποία επικρατούσε στην Ελλάδα γενικότερα και στο παλάτι ειδικότερα, δηλαδή όλες τις σημαίνουσες θέσεις να τις έχουν λάβει οι Βαυαροί ενώ οι πρώην Αγωνιστές του 21 δηλ όλος ο λαός των Ελλήνων να είναι παραγκωνισμένος σε μία γωνία βλέποντας να τους κυβερνούν Βαυαροί ενώ οι ίδιοι ήταν εκείνοι οι οποίοι πολέμησαν, να μην μπορούν τώρα να γευτούν τους καρπούς της δικής τους Ελευθερίας.

Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά το περιστατικό

<<Εις των οπλαρχηγών μας παρατηρήσας εις τον προχθεσινόν χορόν του Παλατίου, είδεν έως εικοσιπέντε κυρίας να κάθονται εις το επάνω μέρος και να τρυγυρίζουν κατά την καλήν συνήθεια, και βέβαια από την πολλήν των μετροφροσύνη, την Βασίλισσαν μας τας δε γυναίκας των ανδρών του αγώνος τραβηγμένας εις την γωνίαν¹⁸⁸!!>>.

Τον επόμενο όμως χρόνο στα 1840 και συγκεκριμένα από το φύλλο της **25 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** ο Όθωνας και η Αμαλία φαίνεται να μην επιθυμούν να συμμετάσχουν στην ονομαστική τους εορτή. Πιο συγκεκριμένα το Βασιλικό ζεύγος λείπει ταξίδι στην Σύρο και γενικότερα κάνει περιοδεία στο Αιγαίο Πέλαγος. Το συγκεκριμένο ταξίδι θα το περιγράψουμε στην ενότητα << Τα ταξίδια του Όθωνα¹⁸⁹>>.

¹⁸⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 655, 27 Σεπτεμβρίου 1839

¹⁸⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 656, 30 Σεπτεμβρίου 1839

¹⁸⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 656, 30 Σεπτεμβρίου 1839

¹⁸⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 752, 21 Σεπτεμβρίου 1840

Εκεί λοιπόν αναφέρεται ότι οι κάτοικοι της Σύρου ετοίμαζαν να πραγματοποιήσουν εορτασμό προς τιμήν της Ονομαστικής εορτής και των δύο. Όμως δεν γνώριζαν ότι ο Όθων έφυγε από την Αθήνα για να αποφύγει την ενόχληση η οποία δημιουργείται από τις προσλήψεις των Ελλήνων για αυτές τις ημέρες, καθώς τις συγκεκριμένες ημέρες εορτάζονται οι άγιοι των ονομάτων τους.

Παρόλο που οι Έλληνες δεν είχαν λίγες εορτές, δημιούργησαν και άλλες, οι οποίες ήταν βέβαια ασυνήθιστες στον πολιτισμένο κόσμο. Αυτές ήταν οι εορτές των ονομάτων του Όθωνα και της Αμαλίας, οι οποίες επικρατούσαν σύμφωνα με τις παλαιές συνήθειες, αλλά όλοι οι φρόνιμοι πλέον προσπαθούσαν να τις καταργήσουν. Στην συνέχεια ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα είχαν σκοπό να αναχωρήσουν από την Σύρο το απόγευμα της 24 Σεπτεμβρίου για να μεταβούν στην Τήνο και στα τέλη του Σεπτεμβρίου να γυρίσουν στην Αθήνα¹⁹⁰.

Η μέχρι τώρα εξιστόρηση της ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας γίνεται με χρονολογική παράθεση προκειμένου να δούμε χρόνο με τον χρόνο την συγκεκριμένη εορτή μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων. Το 1841 όμως ο εορτασμός δεν αποτυπώθηκε και μάλλον δεν πραγματοποιήθηκε σε καμία πόλη του Βασιλείου της Ελλάδας καθώς η Βασίλισσα βρίσκεται σε ταξίδι στην Ευρώπη¹⁹¹ σύμφωνα με το φύλλο της 27ης Σεπτεμβρίου 1841¹⁹². Αυτό το γνωρίζουμε καθώς υπήρξε αναχώρηση του Βασιλιά Όθωνα από την Αθήνα με προορισμό της Κόρινθο προκειμένου να προϋπαντήσει την Βασίλισσα του. Το επόμενο χρόνο στα 1842 και συγκριμένα σύμφωνα με τα φύλλα της **26 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Σάββατο** το Βασιλικό ζεύγος βρίσκεται ταξίδι στις Κυκλάδες. Ο προορισμός τους και πάλι είναι το νησί της Σύρου όπου σύμφωνα με πληροφορίες οι κάτοικοι πρόκειται να τελέσουν μεγαλοπρεπή υποδοχή και χορό λόγω της άφιξης τους στο νησί αλλά και λόγω της ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας¹⁹³.

¹⁹⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 753, 25 Σεπτεμβρίου 1840

¹⁹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 853, 27 Σεπτεμβρίου 1841

¹⁹² **27 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Σάββατο**

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Ο Βασιλιάς αναχωρεί από την Καθέδρα του με σκοπό να μεταβεί στην Κόρινθο για να προϋπαντήσει την Βασίλισσα η οποία επιστρέφει από την Ευρώπη>>.

¹⁹³ Εφ. Αθηνά, φ. 954, 26 Σεπτεμβρίου 1842

26 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

ΑΙΩΝ

Ας δούμε όμως τώρα τι γράφει η δεύτερη μεγαλύτερη εφημερίδα για τον εορτασμό της Ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας. Όπως η Αθηνά με τον ίδιο τρόπο και ο Αιών μας αναφέρει ότι κατά το έτος 1838 η εορτή πραγματοποιήθηκε με την δέουσα μεγαλοπρέπεια. Χαρούμενη μουσική συνόδευε την εορτή ενώ οι κανονιοβολισμοί ανήγγειλαν ότι η εορτή προς τιμήν του ονόματος της Βασίλισσας Αμαλίας είχε μόλις ξεκινήσει.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ 25 Σεπτεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή

<<Εύθυμη μουσική συνόδευσαν τους κανονιοβολισμούς οι οποίοι έγιναν για να αναγγείλουν σήμερα (25 Σεπτεμβρίου) την επέτειο Εορτή του Ονόματος της Α.Μ. της Βασίλισσας μας¹⁹⁴>>.

Άλλο ένα στοιχείο το οποίο όμως αναφέρεται δύο έτη μετά στα 1840 καθώς κατά το έτος 1839 ο εορτασμός δεν παρατίθεται, είναι το γεγονός ότι και πάλι η εορτή πραγματοποιήθηκε κανονικά ενώ ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα εν μέσω πομπής τόσο εκκλησιαστικής όσο και στρατιωτικής κατευθύνθηκαν προς την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης¹⁹⁵. Όπως έχουμε αναφέρει η εκκλησιαστική δοξολογία προς τιμήν των εορταζομένων είναι χαρακτηριστική στην εκάστοτε εορτή. Ενώ λοιπόν η εφημερίδα της Αθηνάς δεν παραβάλλει τον εορτασμό ο οποίος πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στα 1840 ο Αιών το πράττει. Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι κάτοικοι της Σύρου γιορτάζουν την ονομαστική εορτή της Αμαλίας νωρίτερα έτσι ώστε να τιμήσουν την Βασίλισσα ενώ καταλαβαίνουμε ότι το Βασιλικό ζεύγος ήταν εγκαίρως πίσω στην πρωτεύουσα προκειμένου να συμμετέχει στην τελετουργία της εορτής¹⁹⁶.

<<Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα, όπως προείπαμε επισκέφθηκαν διάφορα νησιά των Κυκλάδων τα οποία δεν είχαν γνωρίσει ακόμη, ως την Σίφνο, τη Μήλο, Το κτλ. Θέλουν να πάνε στην Σύρο, όπου οι Αρχές είχαν προδιαθέσει τα πράγματα, ώστε να τον υποδεχθούν μεγαλοπρεπώς, και αφού τελειώσει ο χορός τον οποίο προετοίμασαν θα επιβιβασθούν στο πλοίο και αύριο θα βρίσκονται στην πόλη μας>>.

¹⁹⁴ Εφ. Αιών, φ. 1, 25 Σεπτεμβρίου 1838

<<κανονιοβολισμοί και Μουσική εωθινή ανήγγειλαν σήμεραν (25 Σεπτεμβρίου) την επέτειον εορτήν του ονόματος της Α. Μ. της πολυαρέστου Βασιλίσσης μας>>.

¹⁹⁵ Εφ. Αιών, φ. 200, 25 Σεπτεμβρίου 1840

¹⁹⁶ Εφ. Αιών, φ. 200, 25 Σεπτεμβρίου 1840

Ακόμη ένα ιδιαίτερο στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι ενώ η εφημερίδα της Αθηνάς δεν παραβάλλει τον εορτασμό στα 1841 αυτός πραγματοποιήθηκε παρόλο που ούτε ο Βασιλιάς ούτε η Βασίλισσα βρισκόταν στην Αθήνα. Μάλιστα το πιο σπουδαίο γεγονός είναι ότι υπήρξε επίθεση σε κάποιο δημόσιο κτήριο με στόχο, αυτός ο πρώην Αγωνιστής του 21 να υποδηλώσει την δυσαρέσκειά του προς τον Βασιλικό Θεσμό. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στο φύλλο της **01 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα Διάφορα ότι:

Κάποιος ο οποίος λεγόταν Βουνοπαρτάκης από την Πρέβεζα και ο οποίος ήταν παλαιός στρατιώτης επιχείρησε το απόγευμα της 25 Σεπτεμβρίου να κάνει μία πράξη ανήκουστη και φρικώδη. Απελπισμένος όπως φαίνεται, ανέβηκε στο Γραφείο των Εσωτερικών. Εκείνη την ώρα υπήρχε φωταγία (φωταγώγηση της πόλεως) λόγω του εορτασμού των γενεθλίων της Βασίλισσας¹⁹⁷ και τότε αυτός ο απελπισμένος στρατιώτης έβαλε φωτιά τους φακέλους του δωματίου στο οποίο είχε εισέλθει. Το επαπειλούμενο τούτο μέγα κακό προελήφθη κατ' ευτυχίαν, ο δε αυτουργός συνελήφθηκε αμέσως, χάρη στην ανδρεία και επιτηδειότητα ενός κλητήρος της Αστυνομίας, ο οποίος με το ροπαλό του κτύπησε το χέρι του κακούργου καθώς εκείνος του όρμησε με ένα μαχαίρι¹⁹⁸.

Ο συντάκτης του Αιώνας Π. ΜΑΝΤΖΑΡΑΚΗΣ στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις στο φύλλο της 1 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη μας περιγράφει ένα πρωτοφανές περιστατικό. Την ημέρα λοιπόν της εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας κάποιος παλιός στρατιώτης απελπισμένος όπως μας τον περιγράφει ο Συντάκτης ανέβηκε σε κάποια γραφεία των Υπουργείων των Εσωτερικών. Εκεί για να δείξει την δυσαρέσκειά του έβαλε φωτιά σε όλους τους φακέλους με σκοπό μάλλον την πυρπόληση ολόκληρου του

25 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Την 25^η Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η επέτειος Εορτή των Γενεθλίων της Βασίλισσας Αμαλίας στον ναό της Αγίας Ειρήνης με όλη την Εκκλησιαστική και στρατιωτική πομπή>>.

¹⁹⁷ Πρόκειται για λάθος του αρθρογράφου καθώς τα Γενέθλια της Βασίλισσας εορτάζονται στις 10 Δεκεμβρίου σύμφωνα με τα φύλλα των εφημερίδων ενώ η Ονομαστική εορτή της Βασίλισσας Αμαλίας στις 25 Σεπτεμβρίου. Άρα ο αρθρογράφος μάλλον αναφέρεται στην Ονομαστική εορτή της Βασίλισσας και όχι στα Γενέθλια.

¹⁹⁸ Εφ. Αιών, φ. 297, 1 Οκτωβρίου 1841 <<Βουνοπαρτάκης τις λεγόμενος..... με μάχαιραν>>.

κτηρίου. Χάρης όμως σε ένα κλητήρα της αστυνομίας ο στρατιώτης συνελήφθη και η φωτιά αποτράπηκε¹⁹⁹.

Το εν λόγω γεγονός σηματοδοτεί την γενικότερη δυσαρέσκεια του Έλληνα πρώην Αγωνιστή του 1821 προς το Βασιλικό ζεύγος. Αυτό συμπεραίνεται από το γεγονός ότι η ημέρα της απόπειρας πυρπολήσης ενός κρατικού κτηρίου έγινε την ημέρα της ονομαστικής εορτής της Βασίλισσας Αμαλίας. Η πολιτική η οποία ασκήθηκε από τους Βαυαρούς προς τους πρώην Αγωνιστές του 1821 δεν ήταν η καλύτερη ούτε η αναμενόμενη σύνταξη τους χορηγήθηκε ούτε κάποια αποζημίωση για τους Αγώνες τους εναντίον των Τούρκων. Επιπροσθέτως οι στρατιωτικές θέσεις και τα αξιώματα πέραν από το Τάγμα των Ακροβολιστών και της Χωροφυλακής καταλείφθηκαν από τους Βαυαρούς. Η εικόνα στο σύνολό των Αγωνιστών του 1821 είναι μάλλον τραγική σε σημείο που έφθασαν να κοιμούνται στον δρόμο, χωρίς ακόμη να έχουν την δυνατότητα να τραφούν. Αυτό το γεγονός δημιουργούσε μεγάλη δυσαρέσκεια στο μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων πολιτών οι οποίοι δικαιολογούν την επιστροφή των πρώην Αγωνιστών πίσω στα βουνά με σκοπό να γίνουν και πάλι Κλέφτες.

Τέλος κατά το έτος 1842 η εφημερίδα του Αιώνα παραθέτει λεπτομερειακά τον εορτασμό και το τελετουργικό της εορτής στο φύλλο με ημερομηνία **27 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Κυριακή** ενότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ**

Εχθές την 25 Σεπτεμβρίου τελέστηκε η εορτή της Α.Μ της Σεβαστής Βασίλισσας μας. Πριν την ανατολή του ηλίου οι πυροβολισμοί και οι παιάνες της στρατιωτικής Μουσικής ανήγγειλαν την πανηγύρι. Γύρω στις 9πμ τα στρατεύματα παρατάχθηκαν περί το ναό της αγίας Ειρήνης, όπου εψάλει η συνηθισμένη δοξολογία. Όλες οι πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές παρευρέθηκαν στην Ιερουργία, μετά το τέλος της οποίας τα στρατεύματα της φρουράς διέβησαν ενώπιον του επί των Στρατιωτικού Γραμματέως περιστοιχισμένος από όλους τους επιτελείς του στρατού. Το απόγευμα έγινε φωταγώγηση σε όλα τα δημόσια καταστήματα²⁰⁰.

Το γεγονός ότι τα στρατεύματα συμμετέχουν με πομπή ή τίθενται σε παράταξη για να τιμηθεί η Βασίλισσα ή ο Βασιλιάς γίνεται με απώτερο σκοπό να δοθεί κύρος και να δημιουργηθεί δέος προς τον λαό έτσι ώστε να δημιουργήσει αισθήματα σεβασμού προς τον Θεσμό της Απόλυτης Μοναρχίας. Αισθήματα που προφανώς δεν είχε καθώς οι Έλληνες παρόλο που ήταν υποδουλωμένοι δεν υποτάσσονταν εύκολα και σχεδόν ποτέ στον εκάστοτε δυνάστη που τους εξουσίαζε. Οι Βαυαροί αυτό το

¹⁹⁹ Εφ. Αιών, φ. 297, 1 Οκτωβρίου 1841

²⁰⁰ Εφ. Αιών φ. 383, 27 Σεπτεμβρίου 1841

είχαν αντιληφθεί γι' αυτό τον λόγο προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να δημιουργήσουν τις συνθήκες εκείνες οι οποίες θα ευνοούσαν την στερέωση της Απόλυτης Μοναρχίας στο Βασίλειο της Ελλάδας.

Επέτειος εορτή της επανόδου του Όθωνα στην Ελλάδα

2-3 Φεβρουαρίου 1837

Στο κεφάλαιο με τίτλο η επέτειος εορτή της Επανόδου του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα θα παρακολουθήσουμε μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων από την αναχώρηση του Βασιλιά στις 11 Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο έως και την επιστροφή του στις 2 Φεβρουαρίου 1837.

Μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων θα δούμε αναλυτικά το ταξίδι του Βασιλιά στην Βαυαρία και συγκεκριμένα στην πόλη του Ολδεβούργου που σκοπό είχε την εύρεση Βασίλισσας προκειμένου να την νυμφευτεί. Θα δούμε ποιες ήταν οι εντολές του Όθωνα πριν προβεί σε αυτό το μακρινό ταξίδι στα μέλη της Κυβέρνησης καθώς και τελικά τι οι ίδιοι έπραξαν. Η μετουσίωση του Όθωνα από έναν Βαυαρό πρίγκιπα σε έναν Έλληνα Βασιλιά θα είναι στο επίκεντρο της έρευνας μας καθώς οι συμβολικές εικόνες του ίδιου είναι πάμπολλες. Από την υιοθέτηση της φουστανέλας έως την αντικατάσταση του Αρχκαγκελαρίου Άρμανσπεργκ από τον Ρούδχαρτ ο Όθων θα επιδιώξει να γίνει συμπαθής στον λαό των Ελλήνων. Ακόμη θα δούμε μέσα στα φύλλα των εφημερίδων την προσμονή την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους αλλά και τις ανησυχίες τις οποίες εξέφραζαν προς την Βαυαρική Κυβέρνηση. Που είναι ο Βασιλιάς μας; Είναι καλά στην υγεία του; Θα είναι ερωτήματα που θα ταλανίζουν τον Ελληνικό λαό σύμφωνα με τον αρθρογράφο για την Βασιλιά τους, τον Βασιλιά Όθωνα. Τέλος όταν η επιστροφή του θα έχει πλέον επιτευχθεί σύσσωμος ο Ελληνικός λαός θα σπεύσει να τον υποδεχτεί φωνάζοντας ζήτω ο Βασιλιάς, ζήτω η Βασίλισσα, ενώ ο πόθος για ΣΥΝΤΑΓΜΑ θα βρίσκεται πλέον στην μεγαλύτερη του έξαρση καθώς θα αναφωνείτε από τα κουρασμένα χείλη των Ελλήνων Ζήτω το Σύνταγμα. Η προσμονή τόσο για την αίσια επιστροφή του ίδιου όσο και για την παραχώρηση Συντάγματος δεν θα παύσει να εκφράζεται με τον ίδιο έντονο τρόπο καθ' όλη την διάρκεια του ταξιδιού του από την αναχώρηση του Βασιλιά μέχρι την επιστροφή του. Τελικά όμως οι ελπίδες των Ελλήνων θα διαψευστούν, διότι μπορεί στο εν λόγω ταξίδι να βρήκε την αγαπημένη του Βασίλισσα προκειμένου να εδραιώσει και την εξουσία του όμως το πολυπόθητο Σύνταγμα δεν έχει καμία πρόθεση να το παραχωρήσει στους Έλληνες οι οποίοι τόσο επιτακτικά το ζητούν. Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή βλέποντας ολόκληρο το περιπετειώδη ταξίδι του Βασιλιά Όθωνα στην Βαυαρία από την αναχώρηση έως την επιστροφή του στις 2 Φεβρουαρίου του 1837.

Όλα θα ξεκινήσουν όταν στο φύλλο της **11^{ης} Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο** όπου η εφημερίδα της Αθηνάς θα μας πληροφορήσει ότι ο Βασιλιάς πρόκειται να φύγει για ταξίδι στην Βαυαρία. Πιο συγκεκριμένα ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι ο βασιλεύς Όθωνας πρόκειται να αναχωρήσει προκειμένου να κάνει ένα μικρό ταξίδι και είναι πολύ πιθανόν να λείψει από την Ελλάδα τρεις ή και τέσσερις μήνες. Ο συντάκτης ανησυχεί διότι η Κυβέρνησή των Βαυαρών δεν γνωρίζει ακόμα ούτε τα

ήθη των Ελλήνων αλλά ακόμη δεν κατόρθωσε να στερεώσει την ησυχία και την ευταξία. Γι' αυτό τον λόγο ο Συντάκτης προτείνει κάποιες αλλαγές οι οποίες πρέπει να γίνουν στα υπουργεία προκειμένου να διατηρηθεί τουλάχιστον η ηθική επιρροή κατά το χρονικό διάστημα της απουσίας του Βασιλιά²⁰¹.

Στο κράτος το οποίο στην άρτια κυβέρνηση των Βαυαρών αδυνατεί να κάνει προόδους ως προς τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας. Αντίθετα οι πολίτες έχουν τάση μεγάλη προς την πρόοδο του Έθνους, όμως αυτή η ροπή τους σταμάτησε από την κυβέρνηση η οποία οπισθοδρομεί. Ο κλονισμός της Κυβερνήσεως θα ήταν βέβαιος αν δεν τον σταματούσε ο σεβασμός που είχαν όλοι οι Έλληνες για τον Βασιλιά Όθωνα. Οι λόγοι κατά τους οποίους διατηρείται η συγκεκριμένη κατάσταση είναι διότι ο Βασιλιάς αφήνει να κυβερνήσουν Βαυαροί και δεν αφήνουν τα τεθούν επικεφαλής των πραγμάτων οι Έλληνες οι οποίοι θα ήταν κατάλληλοι για αυτή την περίπτωση, μέσω των θυσιών που είναι διατεθειμένοι να κάνουν. Επιπλέον διακρίνονται για την τιμιότητά την ειλικρίνεια τους προς το Έθνος και την ικανότητά τους να μπορούν να απολαύουν μεγαλύτερη υπόληψη μεταξύ των συμπολεμιστών τους²⁰².

Στην συγκεκριμένη πηγή παρατηρούμε ότι τα προβλήματα τα οποία έχουν δημιουργηθεί ήδη από το 1833 όταν και κατέφθασε η Αντιβασιλεία στην Ελλάδα δεν έχουν λυθεί. Μαθαίνουμε ότι η Κυβέρνηση αδυνατεί να επιβληθεί στους Έλληνες πόσο μάλλον να διοικήσει αποτελεσματικά. Επιπρόσθετα πληροφορούμαστε για ένα επικείμενο ταξίδι του Βασιλέα, κατά το οποίο θα λείπει για 3 ή και 4 μήνες. Η συγκεκριμένη πληροφορία μάλλον αναφέρεται στο ταξίδι του Όθωνα στην Βαυαρία προκειμένου να αναζητήσει πριγκίπισσα για να παντρευτεί και να την κάνει βασίλισσα της Ελλάδας. Ενισχυτικά γίνεται αντιληπτό ότι η πτώση της Κυβέρνησης και γενικά των Βαυαρών στην χώρα θα ήταν αναγκαία και σίγουρα μάλλον θα συντελούνταν εάν δεν υπήρχε σεβασμός προς το πρόσωπο του Βασιλιά²⁰³.

Άρα καταλαβαίνουμε ότι παρά τα λάθη και τις δυστυχίες τις οποίες δημιουργούν στον λαό των Ελλήνων οι Βαυαροί, δεν αντιδρούν ούτε πραγματοποιείτε μία γενική εξέγερση εναντίον τους διότι έχουν εναποθέσει τις ελπίδες τους στον Όθωνα, τον τιμούν και τον σέβονται και δεν θέλουν να διαταράξουν την πολιτική σχέση την οποία έχουν αναπτύξει μαζί του.

²⁰¹ Εφ. Αθηνά, φ. 526, 11 Απριλίου 1836

²⁰² Εφ. Αθηνά, φ. 526, 11 Απριλίου 1836

²⁰³ Εφ. Αθηνά, φ. 526, 11 Απριλίου 1836

Η πολιτική συνοχή του Βασιλείου τοποθετείται στο τρίπτυχο Βασιλιάς, Βαυαρική Κυβέρνηση, Ελληνικός λαός· ο Βασιλιάς βρίσκεται γενικά σε καλή σχέση με τον Ελληνικό λαό όμως ο ίδιος δεν ελέγχει αποτελεσματικά την Κυβέρνηση των Βαυαρών και αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι Βαυαροί να εξαπατούν και να κυβερνούν δεσποτικά τους Έλληνες. Αυτό από την πλευρά του έχει ως αποτέλεσμα την δυσαρέσκεια των Ελλήνων προς την Βαυαρική Κυβέρνηση. Ο μόνος τρόπος και εξάλλου και ο πιο αποτελεσματικός όταν το πολίτευμα είναι η Απόλυτη Μοναρχία είναι ο παραγκωνισμός της Βαυαρικής Κυβέρνησης και η άμεση επαφή του Βασιλιά με τον λαό. Αυτό πάντοτε είχε καλύτερο αποτέλεσμα τόσο για τον Βασιλιά όσο και για τον λαό του καθώς οικοδομούν μία σχέση εμπιστοσύνης. Ο Όθων γενικά ακολουθεί αυτή την τακτική όμως οι Έλληνες δεν ζητούν ακριβώς αυτό, ζητούν οι ίδιοι να αναλάβουν την διακυβέρνηση του τόπου τους. Τότε ο λαός, οι αντιπρόσωποι του λαού και ο Βασιλιάς θα μπορούν να οδηγήσουν τον λαό των Ελλήνων που μόλις έχει απελευθερωθεί στην πολυπόθητη ελευθερία.

Στην συνέχεια της διήγησης μας ενδιαφέρον αποτελεί το φύλλο της **25^{ης} Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο** όπου ο συντάκτης της Αθηνάς στο συγκεκριμένο φύλλο στην ενότητα **διάφορες ειδήσεις** μας πληροφορεί ότι ο βασιλιάς Όθωνας θα αναχωρήσει από την Αθήνα την ερχόμενη Τρίτη. << Ο Σ. Βασιλεύς μας αναχωρεί την ερχόμενη Τρίτη²⁰⁴>>. Ο συντάκτης πρέπει να αναφέρεται στην επικείμενη αναχώρηση του Όθωνα για το Μόναχο προκειμένου μαζί με τον Λουδοβίκο να αναζητήσουν την πριγκίπισσα την οποία θα παντρευτεί ο νεαρός βασιλιάς. Ο Όθωνας ήταν αρκετά τυχερός καθώς στο συγκεκριμένο ταξίδι θα γνωρίσει την δούκισσα του Ολντενμπουργκ Αμαλία όπου και θα την παντρευτεί στην Βαυαρία. Ένα χρόνο αργότερα γεμάτος ενθουσιασμό το 1837 θα επιστρέψει στην Ελλάδα μαζί με την νέα βασίλισσα όπου θα υποσχεθεί στους Έλληνες υπηκόους του, έναν επικείμενο υιό ο οποίος θα γινόταν διάδοχος του Θρόνου.

Άρα στις 28 Απριλίου 1836 ημέρα Τρίτη ο Όθων θα αναχωρήσει από την Ελλάδα με προορισμό την Βαυαρία όπου θα λείπει για αρκετό καιρό. Στο διάστημα της απουσίας του η διακυβέρνηση του Βασιλείου περνά στα πανίσχυρα χέρια του Αρχικαγκελάριου Άρμανσπεργκ ο οποίος παρότι ιδιαίτερα οξύνους και μορφωμένος θα κυβερνήσει με τον πιο δεσποτικό τρόπο τους Έλληνες οι οποίοι υπομονετικά θα περιμένουν την επιστροφή του Βασιλιά τους για να τους απαλλάξει από τα βάσανα και γενικότερα την Βαυαροκρατία και την αυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Πολλοί θα διωχθούν αρκετοί θα φυλακιστούν ενώ δεν θα είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι θα οδηγηθούν στην γκιλοτίνα όμως αυτό θα το δούμε λίγο αργότερα στο κεφαλαίο <<ο διωγμός των Αγωνιστών και η θανάτωση τους από τον δήμιο και την γκιλοτίνα>>.

Από την μελέτη του αμέσως επόμενου φύλλου αυτό της **29 Απριλίου 1836 ημέρα Τετάρτη** θα δούμε με αρκετά μεγάλη παραστατικότητα την αναχώρηση του Βασιλιά από την Ελλάδα και

²⁰⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 530, 25 Απριλίου 1836

συγκεκριμένα από το λιμάνι του Πειραιά. Ποιοι τον συνόδευσαν έως το Ναύπλιο και ποιο ήταν το καράβι εκείνο το οποίο τον μετέφερε. Όλα αυτά τα στοιχεία μας τα παραθέτει η εφημερίδα της Αθηνάς μέσω του αρθρογράφου της και έτσι έχουμε την δυνατότητα να βρισκόμαστε κατά κάποιο τρόπο εκεί στο λιμάνι παρακολουθώντας την αναχώρηση του πρώτου Βασιλιά της Ελλάδας, του Βασιλιά Όθωνα.

Στο συγκεκριμένο φύλλο της 29 Απριλίου 1836 ο Συντάκτης της Αθηνάς περιγράφει τα γεγονότα της προηγούμενης ημέρας. Γενικά αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι συμβαίνει σε όλα τα φύλλα δηλ. εάν το φύλλο εκδίδεται στις 29 Απριλίου μας αναφέρουν γεγονότα και ειδήσεις της 28 δηλ μία ημέρα πριν.

Στο συγκεκριμένο φύλλο λοιπόν και ειδικά στο τμήμα των Διαφόρων ειδήσεων μας περιγράφεται η στιγμή της αναχώρησης του Βασιλιά Όθωνα από το Πειραιά με προορισμό το Μόναχο.

-Χθες αναχώρησε ο Σεβαστός Βασιλιάς από την πόλη μας, κατέβηκε στον Πειραιά μαζί με τους Υπουργούς και τους συμβούλους του, έπειτα επιβιβάσθηκε μαζί με τον Αρχιγραμματέα του στο Αγγλικό ατμόπλοιο η Μήδεια. Ο Αρχιγραμματέας θέλει να συντροφεύσει τον βασιλιά στο Ναύπλιο, πιθανόν μπορεί και έως την Πάτρα, και από εκεί θα επιστρέψει στην Αθήνα. Το ταξίδι του Βασιλιά μας όπως μαθαίνουμε δεν θα διαρκέσει πολύ αλλά περίπου στους τρεις με τέσσερις μήνες²⁰⁵.

Ολόκληρη λοιπόν η πολιτική Αρχή του τόπου συνοδεύει τον Βασιλιά στο λιμάνι όπου με το καράβι Μήδεια θα κατευθυνθεί στην Βαυαρία. Εκεί θα διαμείνει 3 ή 4 μήνες προκειμένου να βρει κάποια πριγκίπισσα για να την παντρευτεί. Βέβαια ο λόγος του ταξιδιού του δεν είναι ακόμη γνωστός σε κανέναν.

Αξιοσημείωτο παρατήρησης είναι το γεγονός ότι ο Όθωνας πριν φύγει εξέδωσε ένα διάταγμα προς την Κυβέρνηση προκειμένου να ακολουθήσουν τις εντολές του. Στο φύλλο λοιπόν της **13^η Μαΐου 1836 ημέρα Τετάρτη** μαθαίνουμε τα ακόλουθα: Ο συντάκτης της Αθηνάς στην ενότητα Εσωτερικά παραθέτει ένα Διάταγμα του Όθωνα το οποίο απευθύνεται προς την κυβέρνησή του και έχει να κάνει σχετικά με την διεκπεραίωση διοικητικών θεμάτων, όμως πριν να αναφερθεί σε αυτά γράφει;

<<Όθων

Επειδή σκοπεύουμε να απομακρυνθούμε για αρκετό καιρό από το Βασίλειο μας, για να επισκεφθούμε τους πολυπόθητους Βασιλικούς γονείς μας, πρώτη και κυριότερη φροντίδα μας κατά τον καιρό της απουσίας μας

²⁰⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 531, 29 Απριλίου 1836

είναι να μην υποφέρει η πρόοδος των κυβερνητικών εργασιών, αλλά απεναντίας να εξακολουθήσει κατά την νόμιμη τάξη για το καλό των υπηκόων μας. Έτσι αποφασίσαμε και καταλήξαμε στα ακόλουθα>>²⁰⁶.

Τα ακόλουθα δεν μας αφορούν γιατί είναι κυρίως διοικητικά και κυβερνητικά θέματα. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι ότι εξάγουμε την πληροφορία ότι ο Όθων αναφέρει ως λόγο του ταξιδιού του στην Βαυαρία ότι ταξιδεύει εκεί διότι θέλει να επισκεφθεί τους γονείς του ενώ στην πραγματικότητα αποκρύπτει τον πραγματικό λόγο οποίος είναι η ανεύρεση πριγκίπισσας προκειμένου να παντρευτεί.

Στο φύλλο της εφημερίδας Αθηνάς της **16^{ης} Σεπτεμβρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** με αριθμό 370, ο συντάκτης της θέτει ένα Σπουδαίο ερώτημα όπου γράφει: <<Μυστηριώδης νεφέλη καλύπτει από πολύ καιρό και εμβληθεί τα συμφέροντα της Ελλάδας, ενώ το Έθνος και η Κυβέρνηση μένουν στην σιωπή και βλέπουν ο ένας τον άλλον ακίνητοι. Το πρώτο το οποίο οδηγεί και από την φρόνηση το οποίο υπάρχει σε όλες τις εποχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από δεινά αποφεύγει να λύσει την σιωπή, για ένα από τα σπουδαιότερα αντικείμενα, τα οποία βλέπει επάνω του διότι έχει υπερηφάνεια, ότι όταν μιλήσει μία ημέρα με την κυβέρνηση πρέπει να ακουσθεί όταν δηλ ζητήσει τον λόγο για ένα πράγμα θα πρέπει να τον λάβει.

Η κυβέρνηση από την άλλη πλευρά αποφεύγει κάθε εξήγηση σχετικά με τα μεγάλα συμφέροντα του Έθνους καθώς σχετικά με τις υποχρεώσεις τις οποίες ανέλαβε, ίσως απολαμβάνει ότι η σιωπή μπορεί με τον καιρό να επιφέρει την λήθη, και μέσω αυτού προσπαθεί να αποκρύψει όλα εκείνα τα προβλήματα που αφορούν εκείνη. Αυτή η ιδέα της στηρίζεται και τη δανείσθηκε από τα δεσποτικά κράτη της Γερμανίας από τα οποία φρόντισε να εισαγάγει τους υπαλλήλους της. Όχι τόσο με σκοπό ώστε να μην δίνει λαβές στην δημοσιότητα οι οποίες γράφουν και είναι εναντίον των πράξεών της, όσο διότι η αρχική ιδέα αυτού του συστήματος, αντιβαίνει ουσιωδώς στις αρχές των ελευθέρων πολιτευμάτων. Δεν περιλαμβάνει ποτέ κοινωνό στις πράξεις και στους σκοπούς της τον λαό, τον κυρίαρχο αυτής. Μεταξύ των μυστηρίων καταντά σήμερα η Κυβέρνηση μας να καταπατεί το απλούστερο και φυσικότερο ζήτημα **την επάνοδο του Βασιλιά** αλλά το υπουργικό Συμβούλιο δεν παραμέλησε προφανέστατα το χρέος του και κατά αυτό, το οποίο ήταν να δημοσιεύει προς τον ελληνικό λαό συχνά πινάκια (bulletin), όσο και περί της υγείας του. Δεν έπρεπε να είναι επισήμως γνωστή η εποχή κατά την οποία ο Βασιλιάς φροντίζει να επιστρέψει στην Ελλάδα, τάχα είναι αδιάφορο προς τον Ελληνικό λαό αν αφού συνδέθηκαν με αδιάλυτους δεσμούς συζωίας με τον Όθωνα, αφού εκφώνησε το σύμβολο της Πίστεως σε συνταγματική Μοναρχία η εκτός της Ελλάδας διαμονή του φαίνεται να θέλει να παραταθεί αορίστως. Δεν εννοούμε βέβαια ότι θέλουμε μέσω τέτοιων παρατηρήσεων μας να επηρεάσουμε την θέληση του Βασιλέως, όσον αφορά δηλ εάν θα παρατείνει την διαμονή του στην Ευρώπη εφόσον αυτό του αρέσει, ούτε να αγνοούμε το χρέος του να επισκεφθεί τους αγαπητούς του γονείς, είτε οι απαιτήσεις μεγάλων συμφερόντων, προς τα οποία η Ελλάδα δεν είναι ξένη

²⁰⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 535, 13 Μαΐου 1836

μπορεί να τον προσκαλέσουν εκτός της Επικρατείας του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Αλλά ήταν χρέος του Υπουργικού Συμβουλίου και το επαναλαμβάνουμε, όχι μόνο να πληροφορεί επισήμως και τακτικά, σε κάθε Ταχυδρομείο το οποίο ερχόταν από την Τεργέστη, στον Ελληνικό λαό σχετικά με την υγεία του Βασιλιά αλλά και τον τόπο όπου ευρίσκεται. Αλλά επίσης έπρεπε να προλαβαίνει την απορία η οποία κυριαρχεί σήμερα στις καρδιές όλων, και είναι ουσιαστικά η απορία και το ερώτημα το οποίο γενάτε ως προς την εποχή της επιστροφής του.

Το νέφος σήμερα κατάντησε μεγάλο, μόνο και μόνο διότι το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπεύθυνη σιωπή του συνετέλεσε να το αυξήσει. Δεν έχουμε λοιπόν δίκαιο να ρωτούμε με φωνή ανυπομονησίας όλο και πιο ζωνρά ο Βασιλιάς μας πότε θα επιστρέψει στην Ελλάδα που είναι²⁰⁷;

Στις 16 Σεπτεμβρίου 1836 ημέρα Τετάρτη στο συγκεκριμένο φύλλο της Αθηνάς ο συντάκτης κατηγορεί την Κυβέρνηση και το Υπουργικό Συμβούλιο ότι αποκρύπτει από τον Ελληνικό λαό, ειδήσεις οι οποίες αφορούν τον Βασιλέα. Ο ελληνικός λαός δεν γνωρίζει ούτε που βρίσκεται ο Όθωνας ούτε για πόσο διάστημα θα λείπει ακόμη. Θεωρούν ότι αυτό γίνεται εσκεμμένα από την κυβέρνηση προκειμένου να κρατούν τον λαό στην άγνοια. Όμως ο Ελληνικός λαός αδημονεί να δει και να φωνάξει προς τον Όθωνα τις δυνατότερες επευφημίες του. Του έχει λείψει το πρόσωπο του, η όψη του και γενικότερα η διακυβέρνησή του, καθώς πλέον ο Όθων έχει δεθεί με τον Ελληνικό λαό²⁰⁸.

Ο συντάκτης της Αθηνάς θεωρεί ότι ο Ελληνικός λαός πρέπει να γνωρίζει που είναι, πως είναι η υγεία του και πότε θα επιστρέψει στην Ελλάδα ο Όθωνας. Κατανοεί ότι ήταν αναγκαίο ο Όθων να επισκεφθεί τους γονείς του, και ότι εάν επιθυμεί ο ίδιος να παρατείνει την διαμονή του στο εξωτερικό, αυτό είναι σεβαστό. Όμως κατηγορεί την κυβέρνηση ότι όταν φθάνει ένα Ταχυδρομείο προερχόμενο από την Τεργέστη θα έπρεπε να γίνονται γνωστές και οι πιο μικρές λεπτομέρειες οι οποίες αφορούν τον Όθωνα στον Ελληνικό λαό²⁰⁹.

Η πηγή κλείνει με την απορία την οποία διακατέχει τον Ελληνικό λαό η οποία τονίζεται με τα εξής λόγια που είναι ο βασιλιάς μας πότε θα επιστρέψει στην Ελλάδα; Η ανυπομονησία των Ελλήνων και οι συνεχής αγωνία τους για τον βασιλιά εκφράζουν την βαθιά ελπίδα τους την οποία έχουν προς Αυτόν ο απλός λαός της υπαίθρου και της πρωτεύουσας καθώς οι ίδιοι ενδιαφέρονται για τον Όθωνα και θέλουν να μάθουν οποιοδήποτε νέο το οποίο τους αφορά. Ουσιαστικά ο συντάκτης στο συγκεκριμένο φύλλο του

²⁰⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 370, 16 Σεπτεμβρίου 1836

²⁰⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 370, 16 Σεπτεμβρίου 1836

²⁰⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 370, 16 Σεπτεμβρίου 1836

ταυτίζει την εικόνα του Όθωνα με την εικόνα του Ελληνικού λαού. Οι πόθοι οι ανησυχίες και οι ελπίδες και των δύο είναι πλέον οι ίδιες.

Ο Ελληνικός λαός στο φύλλο της **22^{ης} Νοεμβρίου 1836 ημέρα Σάββατο** πληροφορείται εντελώς ξαφνικά ότι ο Βασιλιάς Όθωνας θα μεταβεί στο Ολδεβούργο για να νυμφευθεί την Δούκισσα του Ολδεμβούργου Αμαλία. Η μόνη απεικόνιση που έχουμε για την τελετή των γάμων είναι ένας πίνακας ζωγραφικής ο οποίος έχει διασωθεί και απεικονίζει το εν λόγω γεγονός. Πιο συγκεκριμένα ο συντάκτης της Αθηνάς στην Ενότητα **Διάφορα** γράφει ότι <<με μεγάλη λύπη του μαθαίνει ότι η χολέρα έφθασε και στην Βαυαρία, όπου άρχισε να μαστίζει ανηλεώς το ανθρώπινο γένος. Μεταξύ των θυμάτων αυτής απαριθμούν και τον γενναίο Ηλία Κατσάκο Μαυρομιχάλη του οποίου η στρατιωτική αρετή είχε ελκύσει σε αυτούς όλη σχεδόν την αφοσίωση των συμπολιτών του κατοίκων της Δυτικής Μάνης.

Επιπλέον μας πληροφορεί ότι: ο Σεβαστός Βασιλεύς μας ότι μας γράφουν ότι κατά την 16^η Νοεμβρίου αναχώρησε και πήγε στο Ολδεβούργο για να νυμφευθεί>>²¹⁰.

Από την συγκεκριμένη πηγή αντλούμε 2 σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα εκείνης της περιόδου. Πρώτων ότι στο Μόναχο εκδηλώθηκε χολέρα, μία θανάσιμη αρρώστια της εποχής και δεύτερον ότι ο Βασιλιάς Όθωνας μετέβηκε στο Ολδεβούργο προκειμένου να παντρευτεί την Δούκισσα του Ολδεβούργου Αμαλία. Οι γάμοι τελέστηκαν εκεί και στην συνέχεια και οι δύο ο Όθων και η Αμαλία θα μεταβούν πλέον μαζί προς την Ελλάδα για να αναλάβουν τα καθήκοντα της διακυβέρνησης της χώρας²¹¹. Το μέλλον διαβλέπετε λαμπρό για τους νέους βασιλείς οι οποίοι ελπίζουν όπως και οι Έλληνες σε έναν απόγονο ο οποίος θα εγκαθίδρυε την δυναστεία στην Ελλάδα για πάντα και ο οποίος θα ήταν το πρόσωπο ενότητας και ευημερίας όλων των Ελλήνων, καθώς ένας απόγονος θα ήταν γνήσιος Έλληνας Βασιλιάς.

Από την μελέτη των φύλλων της **19^{ης} Δεκεμβρίου 1836 ημέρα Σάββατο** η εφημερίδα Αθηνά φέρνει στο φώς πολύ ενδιαφέροντα ιστορικά τεκμήρια. Πρώτων πληροφορεί τον ελληνικό λαό ότι ο Όθωνας παντρεύτηκε στις 10 Νοεμβρίου. Επιπλέον μας αναφέρει ότι ο ίδιος θα διαμείνει ακόμα έναν χρόνο στο Ολδεβούργο ενώ στην συνέχεια θα κατευθυνθεί στην Βενετία για να πάρει τον δρόμο της επιστροφής για την Πατρίδα του την Ελλάδα. Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά τι γράφει η ίδια η πηγή.

Ο συντάκτης της Αθηνάς στην Ενότητα **Διάφορα** μας πληροφορεί ότι: <<από γράμματα τα οποία έλαβε η Κυβέρνηση από την Αγγλία και την Αγκώνα πληροφορηθήκαμε ότι ο Σεβαστός μας Βασιλιάς, παντρεύτηκε την 10^η Νοεμβρίου στις 7 το απόγευμα, και ότι επιθυμούσε να διαμείνει στο Ολδεβούργο

²¹⁰Εφ. Αθηνά, φ. 389, 22 Νοεμβρίου 1836

²¹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 389, 22 Νοεμβρίου 1836

κανένα μήνα, στην συνέχεια θα ταξιδέψει στην Βενετία όπου τον περιμένει το ατμοκίνητο πλοίο προκειμένου να τον μεταφέρει από εκεί στην Ελλάδα. Γύρω στις αρχές του Ιανουαρίου λοιπόν θα έχουμε τον Σεβαστό μας Βασιλέα και την Βασίλισσα στην πόλη μας²¹²>>.

Στην συγκεκριμένη εφημερίδα πληροφορούμαστε μέσω επιστολής τα τεκταινόμενα τα οποία εξελίσσονται στην Βαυαρική πρωτεύουσα. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι ο Βασιλιάς της Ελλάδας Όθωνας παντρεύτηκε την Δούκισσα του Ολδεβούργου Αμαλία, και ότι αφού διαμείνουν για ένα χρονικό διάστημα στο Ολδεβούργο, μετέπειτα θα ξεκινήσουν για τον δρόμο της επιστροφής στην Ελλάδα. Ο ελληνικός λαός επιθυμεί πάρα πολύ να επιστρέψει ο Σεβαστός Βασιλιάς, τώρα δε πολύ περισσότερο αφού μαζί του φέρνει και την Βασίλισσα της Ελλάδας²¹³.

Η επάνοδος του Βασιλιά πλησιάζει και οι Έλληνες περίμεναν ότι με την επάνοδό του στην Ελλάδα ο Όθων θα αντικαταστήσει τους Βαυαρούς με Έλληνες ενώ την ίδια στιγμή θα εκχωρήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα. Όμως αυτό το οποίο πληροφορούνται μέσα από το φύλλο της **22 Δεκεμβρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** δεν έχει να κάνει με αντικατάσταση των Βαυαρών από Έλληνες παρά μόνον περί αντικατάστασης του Αρχικαγκελάριου Άρμανσπεργκ. Ο Όθωνας επιλέγει να εκδώσει μία προκήρυξη οι πληροφορίες της οποίας γίνονται γνωστές στους Έλληνες. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή την προκήρυξη της οποίας οι πληροφορίες γίνονται γνωστές στους Έλληνες ο Όθωνας δεν θα προβεί σε παραχώρηση Συντάγματος παρά μόνον στην αντικατάσταση του μισητού από τους Έλληνες Άρμανσπεργκ από τον Ρούδχαρτ²¹⁴.

Επιπλέον στο φύλλο των εφημερίδων της **22 Δεκεμβρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** ο αρθρογράφος της Αθηνάς στο εν λόγω φύλλο μας αναφέρει ότι: <<οι ειδήσεις τις οποίες λάβαμε εσπευσμένα οι οποίες έχουν να κάνουν με την αντικατάσταση της Καγκελαρίας από άλλον Καγκελάριο προξένησαν στο κράτος μεγάλη λύπη και πολύ μεγάλη δυσαρέσκεια. Οι Έλληνες οι οποίοι περίμεναν με ανυπομονησία τον Βασιλιά τους για να τους απαλλάξει από την Καγκελαρία και από τους Βαυαρούς και ολέθριους νομοθέτες απογοητεύονται τώρα. Οι ελπίδες να σχηματιστεί μία Ελληνική Κυβέρνηση η οποία θα επιτύχει την κατάσταση του Συντάγματος, επί της βάσεως εξάλλου κατά την οποία οι Έλληνες ζήτησαν βασιλιά δεν πραγματοποιείται. Επιπροσθέτως οι τρεις Δυνάμεις κατά την τελευταία προκήρυξη τους συγκάλεσαν τους εκπροσώπους των Ελλήνων προκειμένου να περικυκλώσουν τον Θρόνο του Σ. Όθωνα και να συμφωνήσουν για το Σύνταγμά τους. Κατά συνέπεια μάλιστα αυτής της προκηρύξεως και ο Κ. Γκιζέ εκ

²¹² Εφ. Αθηνά, φ. 396, 19 Δεκεμβρίου 1836

²¹³ Εφ. Αθηνά, φ. 396, 19 Δεκεμβρίου 1836

²¹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836

μέρους του Βασιλιά μας έγραψε στους Έλληνες ότι άμα φθάσει η Αντιβασιλεία στην Ελλάδα θέλει να προσκαλέσει την Εθνική Συνέλευση για να συμφωνήσει με αυτόν για το Σύνταγμα της²¹⁵.

Το φύλλο της 22 Δεκεμβρίου αποτυπώνει τις ελπίδες τις οποίες είχαν εναποθέσει οι Έλληνες στον Όθωνα προκειμένου αυτός με την άφιξή του στην Ελλάδα αλλά πιο συγκεκριμένα από την ημέρα της ενηλικίωσης του και μετά θα αναλάμβανε τα ηνία της και θα έδινε σε αυτούς το πολυπόθητο Σύνταγμα. Η δίχρονη διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας και του Άρμανσπεργκ ειδικότερα δεν ήταν καθόλου καλή για τους Έλληνες καθώς τους θεωρούσαν ξένους κατακτητές και ότι κυβερνούν την Ελλάδα ως αποικία. Γι' αυτό τον λόγο οι Έλληνες έχοντας πίστη στις 3 προστάτριες τους Δυνάμεις ελπίζουν ότι με τον Βασιλιά τους τον οποίο αυτές επέλεξαν θα συγκαλούνταν οι αντιπρόσωποι του Έθνους προκειμένου να φύγουν οι Βαυαροί, και τις θέσεις τους να αναλάβουν οι Έλληνες, διοικητικές, υπουργεία κτλ. και να χορηγηθεί το Σύνταγμα το οποίο θα έδινε περισσότερες ελευθερίες στο Έθνος των Ελλήνων, έξαλλου για αυτήν πολέμησαν και σήμερα καταπατάται από τους Βαυαρούς²¹⁶.

Επιπροσθέτως ο Συντάκτης μας αναφέρει ότι: <<έφθασε επιτέλους η τόσο ποθητή ημέρα την οποία περίμεναν δηλ η ημέρα όπου ο βασιλιάς έβγαλε μία προκήρυξη κατά την οποία περιμένει ότι θα γράφει σχετικά μία πρόσκληση όπου θα διορίζονταν μία επιτροπή του Συντάγματος από την Εθνική Σύνοδο της Πρόνοιας, με σκοπό να συνέλθει και να συνεννοηθούν τα μέλη αυτής, και με άλλα ακόμα εκλεγμένα και από τον ίδιο τον βασιλιά μέλη και όλοι αυτοί να συντάξουν το πολυπόθητο Σύνταγμα. Στην συνέχεια να προσκληθούν οι αντιπρόσωποι του Έθνους για να το επιθεωρήσουν και να το επικυρώσουν με τον βασιλιά τους.

Όμως κατά δυστυχία η προκήρυξη ήταν γενική και δεν γινόταν κανένας λόγος περί Συντάγματος. Η μόνη θεσμοθεσίας την οποία κατόπιν της προκήρυξης αυτή είδαμε ήταν η κατάσταση της Καγκελαρίας και ότι ενθρονίστηκε Αρχικαγκελάριος ο κ. Άρμανσπεργκ, ο οποίος είναι ανεύθυνος και ο οποίος κυβερνάει απολυταρχικά²¹⁷>>.

Οι προσδοκίες περί χορήγησης Συντάγματος το οποίο θα δινόταν μέσω μιας προκήρυξης του Βασιλιά δεν ευδοκιμούν. Η Εθνική Συνέλευση δεν συγκαλείτε, η προκήρυξη δεν αναφέρει τίποτα σχετικό, οι προσδοκίες των Ελλήνων για την χορήγηση Συντάγματος αυτήν την ημέρα φαίνονται να χάνονται, η χαρά την οποία είχαν καθώς πλησίαζε η αναμενόμενη προκήρυξη του Βασιλιά προς το παρόν μένουν αδρανείς. Επίσης έρχεται να προστεθεί ακόμη μία δυσάρεστη είδηση στην εν λόγω προκήρυξη· ο

²¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836

²¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836

²¹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836

Άρμανσπεργκ τον οποίο οι Έλληνες δεν τον εμπιστευόντουσαν πλέον τον βλέπουν να τοποθετείτε στην θέση του Αρχικαγκελάριου με αυξημένες αρμοδιότητες. Η εξουσία του πλέον είναι μεγάλη και ο απολυταρχισμός ο οποίος τον κατέχει θα φανεί σε μεγαλύτερο βαθμό πλέον παρά ποτέ όσον αφορά την διακυβέρνησή του.

Τέλος στην ενότητα Διάφορα ο συντάκτης μας πληροφορεί ότι *εχθές έφθασαν διάφορα γράμματα από την Ευρώπη μέσω του Ταχυδρομείου και σύμφωνα με αυτά η άφιξη του Βασιλιά Όθωνα πλησιάζει*²¹⁸.

Φώς στην ιστορική πραγματικότητα της Ελλάδας αποτελεί ένα ακόμα ενδιαφέρον φύλλο της Αθηνάς με ημερομηνία έκδοσης **9 Ιανουαρίου 1837 ημέρα Σάββατο**. Εκεί ο συντάκτης μας αναφέρει ότι τα μέλη του συμβουλίου της Επικρατείας θα πρέπει να δείξουν στον Όθωνα τους νόμους εκείνους οι οποίοι δημιούργησαν ιδιαίτερη δυσαρέσκεια στον λαό των Ελλήνων. Ακόμη ο συντάκτης θα επισημάνει στους άλλους αρθρογράφους να μην κρύψουν αυτούς τους νόμους αλλά αντιθέτως να τους φέρουν στο φώς προκειμένου ο Βασιλιάς να τους καταργήσει. Επιπλέον καλούνται αυτοί οι Σύμβουλοι οι οποίοι κάποιος εκ των οποίων είναι Έλληνες και όχι μόνο αυτό αλλά είχαν πολεμήσει και στην Επανάσταση του 21 να παρουσιασθούν ελεύθερα μπροστά στον Βασιλιά και με σεβασμό αλλά και θάρρος να του εκθέσουν αυτά που είναι αλήθεια. Ενισχυτικά θα πρέπει να προσθέσουν ότι οι Βαυαροί δεν σέβονται τα δικάιά τους αλλά ούτε και τα δικαιώματα τους τα οποία οι ίδιοι με τόσες θυσίες αίματος είχαν αποκτήσει και τώρα αυτοί τα καταπατούν. Ας δούμε αναλυτικά τι γράφει το άρθρο²¹⁹:

<<Τα μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας, σκέφτονται να υποβάλλουν στον βασιλέα μετά την ευτυχή επάνοδό του, τους νόμους εκείνους τους οποίους επέβαλε η Αρχικαγκελαρία αλλά δεν ευδοκίμησαν αλλά αντιθέτως δημιούργησαν δυσαρέσκεια στο λαό. Ως αποτέλεσμα αυτών των νόμων ήταν ότι ο πτωχός λαός της Ελλάδας περίμενε με ανυπομονησία την άφιξη του βασιλιά, και για πολλούς άλλους λόγους αλλά προπάντων για να καταργήσει αυτούς τους νόμους. Επίσης ο συντάκτης τονίζει προς τους άλλους εφημεριδιογράφους των άλλων εφημερίδων να αποτυπώνουν τα γεγονότα όπως ακριβώς συμβαίνουν και να μην τα κρύβουν γιατί κάτι τέτοιο θα δυσαρεστούσε τον Βασιλιά. Πιο συγκεκριμένα τα μέλη του Συμβουλίου όχι ως Σύμβουλοι αλλά ως πολίτες, πολλοί από τους οποίους ενέργησαν σημαντικά προκειμένου να υπάρξει πολιτική ύπαρξη του Έθνους μας, χρωστούν εφόσον πολέμησαν υπέρ της ελευθερίας να παρουσιασθούν ελεύθερα προς τον Βασιλέα μας και με όλο εκείνο το σεβασμό και το θάρρος το οποίο εμπνέει η Βασιλεία αλλά και η αφοσίωση αυτών στα συμφέροντα του Θρόνου να εκθέσουν υπόψη του καθαρά την αλήθεια. Σε αυτούς εναπόκειται να πουν προς τον Βασιλέα μας πόσο ο λαός της Ελλάδας, δεν υποφέρει την ξενοκρατία, πολύ περισσότερο δε δεν σέβεται τα δικαιώματά του, δικαιώματα τα οποία αυτός ο ίδιος με θυσίες αίματος

²¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836

²¹⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837

απέκτησε και όχι οι πρόγονοί τους. Και τόσο πολύ θεωρεί ότι η εθνική φιλοτιμία έχει προσβληθεί βλέποντας ότι στην εξουσία βρίσκονται ξένοι, ενώ οι ίδιοι κανένα δικαίωμα δεν έχουν στην ίδια την πολιτεία τους. Επίσης δεν αντέχουν την διακυβέρνηση της Αρχικαγκελαρίας αλλά ούτε και τους νόμους αυτούς οι οποίοι προέρχονται από τον Μεσαίωνα και δεν συμβαδίζουν με τις συνήθειες των Ελλήνων. Οι Έλληνες είναι φτωχοί και δεν μπορούν να αντέξουν τα βάρη με τα οποία τους επιφόρτισαν οι ξένοι γι' αυτό τον λόγο θέλουν να κυβερνώνται από Έλληνες, αλλά με μόνη επιτροπεία τον Βασιλιά τους. Θέλουν να έχουν νομοθέτες τους, τους αντιπροσώπους του Έθνους οι οποίοι και την γλώσσα τους, και τα ήθη, και τα έθιμά τους γνωρίζουν. Την οικονομία την οποία ζητούν από τους ξένους δεν μπορούν να την κάνουν λόγω της πτώχειας την οποία έχουν οι ίδιοι διότι δεν την καταλαβαίνουν ενώ οι αντιπρόσωποι του Έθνους θα την καταλάβουν, ακόμη θέλουν οι αντιπρόσωποι του Έθνους να μπορούν να απολαύουν τους καρπούς της πολιτικής ελευθερίας, υπέρ της οποίας έλαβαν τα όπλα. Το σύνθημα το οποίο είχαν στον Αγώνα δεν ήταν άλλο παρά Ελευθερία ή Θάνατος. Την Ελευθερία λοιπόν την αγόρασαν τόσο ακριβά με το ίδιο τους το αίμα, χρήματα και πόνους. Ο λαός βέβαια της Ελλάδας καμία σχέση δεν είχε με την Βαυαρία, για αυτό τον λόγο οι πολιτικοί αλλά και οι αξιωματικοί είναι εντελώς περιττοί και εάν ακόμη το Ελληνικό Έθνος εξέλεξε Βασιλιά του από την βασιλική οικογένεια η οποία κυβερνούσε την Βαυαρία δεν έχει σημασία διότι οι Έλληνες τον δέχτηκαν ως γνήσιο τέκνο της Ελλάδας και τον πολιτογράφησαν ως πρώτο Έλληνα, όταν οι Βέλγοι τον Λεοπόλδο, οι Σβέκοι τον Βερναρδώτου κτλ.

Τέλος επειδή το Έθνος είναι πτωχό και μικρό πρέπει να εισαχθεί η Ελευθερία προκειμένου να προσδώσει, να πλουτίσει με ένα λόγο να ευδαιμονήσει. Όλα αυτά τα αγαθά τα υπόσχεται η Ελευθερία. Αλλά ποια αληθινή ευχαρίστηση μπορεί να έχει ο Αρχηγός του Έθνους παρά μόνον εκείνη του να εξουσιάζει σε ένα Έθνος ελεύθερο και ευτυχισμένο²²⁰.

Στην συγκεκριμένη πηγή ο Συντάκτης αναδεικνύει για ακόμη μία φορά τα προβλήματα τα οποία δημιουργούνται από την διακυβέρνηση των Βαυαρών. Η κατάχρηση των χρημάτων, η απολυταρχική διακυβέρνηση και η στέρηση της Ελευθερίας των Ελλήνων είναι μερικά από τα δεινά τα οποία ταλαιπωρούν τους Έλληνες. Εκτός αυτού δεν έχουν το δικαίωμα να κυβερνούν τον ίδιο τους τον τόπο καθώς τις θέσεις τις έχουν καταλάβει οι Βαυαροί. Για αυτό οι ελπίδες, ότι με την επιστροφή του Βασιλιά θα τους κάνουν γνωστό το πάγιο αίτημά τους το οποίο είναι να αντιπροσωπευτούν από αντιπροσώπους τους Έλληνες είναι ένα πάγιο αίτημα των όλων των Ελλήνων.

Στην συγκεκριμένη πηγή μπορούμε να καταλάβουμε τον διαχωρισμό ο οποίος υπάρχει στους Έλληνες δηλ. οι ίδιοι διαχωρίζουν τους Βαυαρούς και τους ξενοκράτες από τον Βασιλιά τον οποίο σέβονται. Η Βασιλεία είναι σεβαστή και ο Όθων λογίζεται ως Έλληνας παρά ως Βαυαρός ανεξάρτητα

²²⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837

που κατάγεται από την Βαυαρία. Υπεύθυνοι για όλα τα δεινά είναι οι Βαυαροί οι οποίοι έχουν στελεχώσει τις υπηρεσίες. Αντίθετα ο Βασιλιάς είναι ο Έλληνας εκείνος οποίος θα τους ξανά δώσει την ελευθερία την οποία τόσο πολύ επιθυμούν και τόσο δικαιωματικά τους ανήκει²²¹.

Παρατηρούμε ότι κατά την δεκάμηνη απουσία του Βασιλιά Όθωνα στην Βαυαρία τα πράγματα στην Ελλάδα έχουν χειροτερέψει. Ο πανίσχυρος πολιτικά Άρμανσπεργκ πράττει ότι θέλει δίχως κανέναν έλεγχο. Οι νόμοι οι οποίοι εισαγάγονταν καταπατούν όλα τα δίκαια των Ελλήνων για τα οποία είχαν πολεμήσει.

Η λογοκρισία στον Τύπο αυξάνεται, αρκετοί νόμοι έρχονται να περιορίσουν την ελευθερία στον Τύπο, οι οποίοι εμποδίζουν στο να εκτεθούν αυτά τα προβλήματα στα μάτια των Ελλήνων αλλά και γενικότερα την ασυδοσία των Βαυαρών σε όλους τους τομείς τους κράτους. Οι Βαυαροί κατασπαταλούν το δημόσιο χρήμα του Βασιλείου χωρίς κανέναν έλεγχο. Οι Βαυαροί κυβερνούν το Βασίλειο σαν να είναι κατακτημένη χώρα. Οι Έλληνες Αγωνιστές διώκονται και οδηγούνται στην γκιλοτίνα. Οι Κλέφτες επιστρέφουν στα βουνά μην έχοντας άλλη επιλογή. Ο αναβρασμός ο οποίος δημιουργείται από την αυθαιρεσία των Βαυαρών οδηγεί σε εξεγέρσεις σε ολόκληρη την Επικράτεια, Μάνη, Ακαρνανία είναι μερικές από τις πολλές. Τα Βαυαρικά στρατεύματα στέλνονται να τις καταστείλουν αλλά μην γνωρίζοντας την τακτική του άτακτου πολέμου ηττώνται. Όλοι προσμένουν τον Βασιλιά ιδιαίτερα οι Έλληνες οι οποίοι ελπίζουν ότι με την επιστροφή του και εφόσον του εκθέσουν τους νόμους αλλά και γενικότερα ολόκληρη την πολιτική που ακολούθησαν οι Βαυαροί στην Ελλάδα καθώς και τα αποτελέσματα αυτής, τότε ο Βασιλιάς θα απομακρύνει τον Άρμανσπεργκ ενώ στην συνέχεια θα στελεχώσει την διοίκηση με Έλληνες αλλά και τον Θρόνο του θα τον περιστοιχίσει με Έλληνες ενώ την ίδια στιγμή θα απομακρύνει τους Βαυαρούς. Το Σύνταγμα θα ήταν η εγκυρότερη πράξη της προστασίας των Ελλήνων από τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών. Ο Όθων τελικά τι θα πράξει; Θα το παραχωρήσει στους Έλληνες ή θα συνεχίσει να κρατά ο ίδιος τα ηνία της διακυβέρνησης στα χέρια του κυβερνώντας ως απόλυτος Μονάρχης; Με την επιστροφή του θα δούμε ποιες ήταν εκείνες οι ενέργειες τις οποίες έκανε προκειμένου να ανακουφίσει έστω και προσωρινά την δυστυχία των Ελλήνων ο οποίος στις αρχές του 1837 κυβερνάτε δεσποτικά και απολυταρχικά από τον μισητό Άρμανσπεργκ ο οποίος λειτουργεί βάση των συμφερόντων της Αγγλίας στην Ελλάδα.

Ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **20^{ης} Ιανουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη**, ο συντάκτης φέρνει στο φώς την αλληλογραφία του πρέσβη του Μονάχου με την Ελληνική Κυβέρνηση. Σύμφωνα με την αλληλογραφία πληροφορούμαστε ότι ο Βασιλιάς Όθωνας σκοπεύει στις 11 Ιανουαρίου 1837 και

²²¹Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837

συγκεκριμένα στις 12 το μεσημέρι να κατευθυνθεί με ατμόπλοιο στην Τεργέστη. Εκεί θα επιβιβαστεί στην Αγγλική φρεγάτα Πόρτλαντ και στην συνέχεια θα επιστρέψει στην Ελλάδα. Άρα οι Έλληνες πλέον γνωρίζουν ότι ο Βασιλιάς τους ήδη έχει ξεκινήσει τα ταξίδια της επιστροφής, γεγονός που δημιουργεί αυξημένη αισιοδοξία και χαρά. Η προσμονή πλέον τελειώνει, ο Βασιλιάς των Ελλήνων επιστρέφει στο Βασίλειό του. Οι Έλληνες διακατέχονται με ανυπομονησία για την επιστροφή του Όθωνα καθώς σύμφωνα με τον αρθρογράφο θα είναι αυτός ο οποίος θα τους οδηγήσει στην ευδαιμονία και θα αποτινάξει όλους εκείνους τους νόμους οι οποίοι καθιερώθηκαν από τους Βαυαρούς και την Κυβέρνηση του Άρμανσπεργκ οι οποίοι καταπιέζουν και υποδουλώνουν τον ελληνικό λαό²²². Τι γράφει όμως το άρθρο ας το δούμε αναλυτικά.

Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά στην Ενότητα **Διάφορα** αναφέρει ότι: <<σύμφωνα με τα γράμματα τα οποία έστειλε ο πρέσβης μας από το Μόναχο , ο Βασιλιάς επρόκειτο να φθάσει στην Βενετία στις 11 Ιανουαρίου και στις 12 θα μετέβαινε μέσω Ατμόπλοιου στην Τεργέστη όπου θα έβρισκε την Αγγλική φρεγάτα Πόρτλαντ. Έπειτα αφού θα επιβιβαζόταν σε αυτήν θα ακολουθούσε το ταξίδι του με προορισμό την Ελλάδα. Πριν έξι ή επτά ημέρες λοιπόν ξεκίνησε το ταξίδι του Βασιλιά και της Βασίλισσας για επιστροφή στην χώρα τους>>²²³.

Στο εν λόγω παράθεμα γίνεται γνωστό κάτι το οποίο συντελέστηκε στην Βαυαρία πριν μία εβδομάδα, ότι ο βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα του πλέον έχουν ξεκινήσει το ταξίδι της επιστροφής στην Ελλάδα. Οπότε οι ελπίδες του ελληνικού λαού σύμφωνα με αυτή την ήδηση σίγουρα θα άρχιζαν να αναπτρώνονται.

Αρκετά παραστατικό με πολλές παρομοιώσεις είναι το φύλλο της **27^{ης} Ιανουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη** όπου αποτυπώνεται η εικόνα που είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα και συγκεκριμένα οι αντιπρόσωποι των Ελλήνων οι οποίοι στελεχώνουν το δημοτικό συμβούλιο των Αθηνών.

Στην ενότητα **Εσωτερικά** υπάρχει μία αναφορά του δημοτικού Συμβουλίου των Αθηνών στην οποία αποτυπώνεται η εικόνα που έχουν για τον Όθωνα,

<<Βασιλιά

Η απουσία σου ήταν για τους δημότες των Αθηνών, είναι ότι για τα φυτά ο βαρύς χειμώνας, ο οποίος τα γυμνώνει από τα άνθη και τα φύλλα και καταστρέφει ολοκληρωτικά την γονιμότητά τους. Μας είχες

²²² Εφ. Αθηνά, φ. 404, 20 Ιανουαρίου 1837

²²³ Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837

εγκαταλείπει ορφανούς όμως μόλις ανέβεις στον Θρόνο όλα θα αλλάζουν. Επανήλθες πράος και σωτήριος για να μας παρηγορήσεις, ήρθες συνοδευόμενος με την σεβαστή Βασίλισσά μας. Φέρνεις λοιπόν στην πατρίδα μας νέες προσδοκίες δόξας και ευδαιμονίας. Ευλογημένος λοιπόν ο ερχομός σου εν ονόματι του κυρίου και μακάριοι και τρισμακάριοι εμείς που θα δούμε οι οφθαλμοί μας την σωτηρία με την ποθητή επάνοδό σου.

Η αφοσίωση που υπάρχει στον θρόνο σου από τους συνδημότες Βασιλιά είναι απεριόριστος. Και είναι μεγάλη η πεποίθησή μας ότι επί της Βασιλείας σου η Αθήνα αλλά και παντού στην Ελλάδα θέλουν να ανέβουν στην περιωπή της δόξας και των ευτυχιών, στην οποία η Θεία Πρόνοια σε προόρισε να την ανυψώσεις.

Βασιλιά αυτοί οι οποίοι συγκροτούν το Δημοτικό Συμβούλιο των Αθηνών εκφράζουν την ειλικρινή χαρά τους για την επάνοδό σου, στην πατρίδα σου, αλλά και στην δικιά μας πατρίδα. Δεν μπορεί μπροστά σε μία τέτοια ευκαιρία να κρυφτούν η θλίψη και η ανία της ψυχής μας οι οποίες μας δοκίμασαν στο διάστημα της απουσίας σου. Και πιο μπροστά ακόμη, και να μην πούμε παράπονα των καρδιών μας.

Κατά την περίοδο της ανηλικιότητας σου και υστερότερα, οι διοικητές της Ελλάδας, οι ξένοι κατεβάρυναν τον λαό Σου με υπέρογκους φόρους και με ακατάλληλα στον χαρακτήρα σου και την ευφυΐα σου του Ελληνικού λαού διοικητικά μέτρα τα οποία πιστεύουμε ότι τους ενέπνευσε μάλλον η άγνοια των Ελληνικών πραγμάτων ή η απιστία προς τον θρόνο σου.

Ο δήμος των Αθηναίων Βασιλιά ελπίζει ότι στο εξής οι Σύμβουλοί σου θα είναι Έλληνες και αυτοί θα είναι γύρω από τον Θρόνο Σου και όχι οι Βαυαροί οι οποίοι επιθυμούμε να απομακρυνθούν για πάντα. Μεταξύ των συμφορών και των αγώνων της ανεξαρτησίας μας των οποίων συμμετέχει και ο Δήμος των Αθηναίων, αναπτερονόταν το ηθικό μας από νόμους θεμελιώδεις τους οποίους ψήφισε η τότε Εθνική Συνέλευση και οι οποίοι μας συνένωσαν ως Έθνος και μας κράτησαν απέναντι στον εχθρό. Αυτούς τους θεμελιώδεις νόμους ελπίζουμε ότι επί των ημερών σου να δούμε, μέσω των δυνατών συνδρομή και προστασίας σου πάλι συστημένους, τελειοποιημένους και άξιους για όλους εμάς τους απογόνους του Σόλωνος και εσύ κληρονόμους της σοφίας σου

Ο μεγαλειότατος πατέρας Σου, ως κηδεμόνας σου αισθάνθηκε την ανάγκη τέτοιων θεμελίων, υποσχέθηκε την συγκρότηση Εθνικής Συνέλευσης, η οποία σκοπό έχει την δημιουργία Συντάγματος και οι τρεις Μ. Δυνάμεις ανήγγειλαν στον Ελληνικό λαό την ανύψωσή σου στον Θρόνο της Ελλάδας. Κήρυξαν το Σύνταγμα ως μέσο συνενώσεως μεταξύ του Θρόνου και του Ελληνικού Λαού, αλλά χωρίς αιτία οι προσδοκίες μας μετατέθηκαν και οι υποσχέσεις των τριών Δυνάμεων και του πατέρα σου δεν ευδοκίμησαν.

Βασιλιά η αφοσίωσή του Ελληνικού Έθνους, στον Θρόνο σου είναι απεριόριστη από την στιγμή που πάτησες σε ελληνικό έδαφος, αλλά η Σύσταση Συντάγματος θα φέρει την πιο στερεή παγίωση του Θρόνου

Σου, και οι Υπήκοοί Σου δεσμεύονται προς τον Θρόνο με συνταγματικούς δεσμούς, θέλουν να ευλογήσει αιωνίως το όνομά του Όθωνος. Αυτές είναι Βασιλιά οι ευχές τις οποίες εν ονόματι του Δήμου των Αθηναίων υποβάλαμε με σεβασμό στον Βασιλικό σου Θρόνο Αθήνα 5 Ιανουαρίου 1837 (υπογραφές των μελών του Δ.Μ²²⁴)

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο συγκεκριμένο φύλλο θέλοντας να αποδώσει την εικόνα του Όθωνα ώστε να δείξει πως τον έβλεπαν οι κάτοικοι των Αθηνών αποφασίζει να δημοσιεύσει ένα κείμενο του Δημοτικού Συμβουλίου των Αθηνών το οποίο απευθύνεται προς τον ίδιο τον Όθωνα.

Στο συγκεκριμένο κείμενο διατυπώνονται κάποια αιτήματα τα οποία δεν μας είναι άγνωστα. Στην ουσία μέσω του Δημοτικού συμβουλίου αναδιατυπώνονται τα αιτήματα της ίδιας της Αθηνάς προς τον Όθωνα και έχουν να κάνουν ως εξής:

- α) απομάκρυνση όλων των ξένων
- β) Σύγκληση Εθνικής Συνέλευσης από τους αντιπροσώπους του Έθνους.
- γ) παγίωση του θρόνου του Όθωνα
- δ) Παραχώρηση Συντάγματος

Μέσα από το εν λόγω κείμενο αναφέρεται και η εικόνα που είχαν οι Αθηναίοι για τον ίδιο τον Όθωνα για τους Βαυαρούς και την εξουσία τους. Θεωρούν λοιπόν ότι η παραχώρηση Συντάγματος και η απόφαση συμμετοχής τους στην διακυβέρνηση της χώρας θα τους οδηγούσε στην ευδαιμονία. Όσον αφορά την εικόνα του Όθωνα καταλαβαίνουμε ότι έχουν φιλικά αισθήματα απέναντί του, τον σέβονται και θέλουν να στερεωθεί όσο καλύτερα μπορεί ο Θρόνος του στην Ελλάδα μέσω του Συντάγματος έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένας αδιάρρηκτος δεσμός ανάμεσα στον ίδιο και τον Λαό του, δεσμός ο οποίος θα τους οδηγήσει στην ευδαιμονία²²⁵.

Η εφημερίδα Αθηνά παρακολουθώντας ξένες εφημερίδες και συγκεκριμένα τις Αυστριακές πληροφορείται ότι ο Ρουδχάρδος ένας διαπρεπής μορφωμένος πρόκειται να συναντηθεί με τον Βασιλιά της Ελλάδας Όθωνα ενώ στην συνέχεια θα ταξιδέψει στην Ελλάδα μαζί του. Οι ειδήσεις ότι ενδέχεται να αντικαταστήσουν τον Άρμανσπεργκ είναι πολλές γι' αυτό τον λόγο η Αθηνά ανησυχεί ότι ο Ρούδχαρτ θα γίνει Αρχικαγκελάριος. Η ανησυχία του βέβαια δεν είναι προσωποπαγής αλλά έχει να κάνει με την πολιτική την οποία θα ακολουθήσει ο Ρούδχαρτ γι' αυτό τον λόγο τους επισήμαναν ότι οι Έλληνες οι

²²⁴Εφ. Αθηνά, φ. 406, 27 Ιανουαρίου 1837

²²⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 406, 27 Ιανουαρίου 1837

οποίοι διακατέχονταν από φιλελεύθερα αισθήματα δεν πρόκειται να δεχτούν εύκολα μία απολυταρχική διακυβέρνηση όπως αυτή εφαρμόζεται στον Βορρά και συγκεκριμένα στην Αυστρία. Ο Ρούδχαρτ πρέπει να γνωρίζει ότι η Ελλάδα είχε από τα πρώτα χρόνια της Επανάστασης Σύνταγμα και οι Έλληνες θα επιδιώξουν να το καταχωρήσουν ξανά, γι' αυτό ο Ρούδχαρτ πρέπει να σκεφτεί και να πράξει σύμφωνα με τα συμφέροντα του Έθνους των Ελλήνων εάν πρόκειται να γίνει πρωθυπουργός και να αντικαταστήσει τον Αρμανσπεργκ. Αυτές τις ανησυχίες η Αθηνά τις εκφράζει στα φύλλα της και προειδοποιεί για την επικείμενη αλλαγή. Μένει πλέον μόνο να δουν οι Έλληνες αλλά και η Αθηνά τι θα πράξει ο Βασιλιάς Όθωνας με την Επάνοδό του στην Ελλάδα²²⁶. Τι ακριβώς όμως γράφει το φύλλο της **30 Ιανουαρίου 1837** **ημέρα Σάββατο** ας το δούμε αναλυτικά.

Ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρει ότι <<κατά την εφημερίδα του Φραγκοφορτίου ο κύριος Ρουδχάρδος, επιστρέφει από το Ολδεβούργο, όπου είχε πάει μαζί με τον βασιλιά της Ελλάδας, έπειτα πήγε στο Πασσάου την μητρόπολη του νομού του οποίου ήταν νομάρχης, και από εκεί έμελλε να πάει στην Βιέννη. Έπειτα καθώς επιστρέφει από εκεί επρόκειτο να συναντηθεί με τον Βασιλιά μας για να έρθει μαζί του στην Ελλάδα. Η επίσκεψη της αυλής της Βιέννης στην Ελλάδα την παραμονή της απελευθέρωσης του, δεν μας φαίνεται και τόσο καλή ιδέα. Η Ελλάδα ζητεί μεγαλόφωνα ότι η Αυστριακή κυβέρνηση δεν υποφέρει ούτε καν να ακούσει δηλ Σύνταγμα και όποιος έρχεται στην Ελλάδα για να λάβει μέρος στην διακυβέρνηση, οφείλει να γνωρίζει το πάγκοινο πνεύμα των Ελλήνων, επομένως έπρεπε να γνωρίζει ότι η μύηση στα μυστήρια της πολιτικής της Άρκτου δεν μπορεί να χρησιμεύσει στον ίδιο τόσο πολύ. Η Ελλάδα είχε από την αρχή της Επαναστάσεως της Σύνταγμα και το Σύνταγμά της δεν το ακύρωσε ποτέ. Οι συνεργήσασες στην ολοκλήρωση της Ανεξαρτησίας τρεις Μ. Δυνάμεις Συνταγματική Μοναρχία δεν διακήρυξαν και η Αυλή του Μονάχου αυτό είχε υποσχεθεί στους Έλληνες μέσω του Γραμματέα της των εξωτερικών κυρίων Γκιζέ και όποιος νομίζει ότι μπορεί να αποφύγει το Σύνταγμα στην Ελλάδα, δείχνει ότι δεν γνωρίζει τους Έλληνες. Γι' αυτό συμβουλεύουμε τον κύριο Ρουδχάρδο να αποκηρύξει την πολιτική του Βορρά, και εφόσον έρχεται στην Ελλάδα, να μνηθεί στα μυστήρια αυτής, πριν πατήσει σε ελληνικό έδαφος. Διότι ο απολυταρχισμός είναι δένδρο, το οποίο δεν αντέχει το Ελληνικό κλίμα από κτίσεως κόσμου. Για τους Έλληνες ο Απολυταρχισμός σημαίνει Τουρκισμός και έως Τουρκοκρατία ήταν δεν θα επαναστατούσαμε εναντίον της για να πάθουμε όσα κακά πάθαμε. Σύνταγμα θέλουμε και Σύνταγμα Ελληνικό όχι Βαυαρικό>>²²⁷.

Ο συντάκτης της Αθηνάς πληροφορείται από μία εφημερίδα του εξωτερικού ότι ο Ρούδχαρτ ένας αυλικός της Βαυαρικής Αυλής πρόκειται να συναντηθεί με τον Όθωνα προκειμένου να έλθει στην

²²⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 406, 27 Ιανουαρίου 1837

²²⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 407, 30 Ιανουαρίου 1837

Ελλάδα μαζί του. Η εφημερίδα Αθηνά αντιλαμβάνεται ότι κάτι συμβαίνει και ότι μία ενδεχόμενη αντικατάστασή του Άρμανσπεργκ είναι πιθανή. Ταυτόχρονα, γνωρίζοντας την πολιτική σταδιοδρομία του Ρούδχαρτ καταλαβαίνει ότι αυτός ο άνθρωπος είναι διαποτισμένος με τις θεωρίες του απολυταρχισμού όσον αφορά την διακυβέρνηση και γι' αυτό τον λόγο κρούει τον κώδωνα του κινδύνου ότι ούτε και αυτός δεν θα δώσει το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο είχαν υποσχεθεί στην Ελλάδα οι Μ. Δυνάμεις αλλά και ο Λουδοβίκος. Γι' αυτό τον λόγο τους επιτίθεται λέγοντας τους πως για να έρθει στην Ελλάδα πρέπει να μνηθεί στις αξίες και τα ιδανικά των Ελλήνων οι οποίοι μέσω των θυσιών τους θέλουν Σύνταγμα οπότε εάν γίνει Αρχικαγκελάριος να τους το δώσει.

02 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τρίτη

Η πολυπόθητη Επάνοδος του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα είχε πλέον φθάσει, η Αγγλική φρεγάτα Πόρτλαντ αγκυροβόλησε στο λιμάνι του Πειραιά. Ο λαός σύσσωμος σπεύδει να δει από κοντά τον Βασιλιά του. Έκπληξη για αυτούς αποτελεί το γεγονός ότι θα αποβιβαστεί μαζί με την Βασίλισσα πλέον Αμαλία. Ολόκληρη η πολιτική Αρχή του τόπου βρίσκεται στο λιμάνι προκειμένου να τον συγχαρεί και να του ευχηθεί ευτυχισμένο βίο²²⁸.

Αμέσως μετά τον χαιρετισμό η επόμενη κίνηση του Όθωνα ήταν η κοινοποίηση της παύσης και της αντικατάστασης του Άρμανσπεργκ. Ο Ρούδχαρτ διορίστηκε αμέσως στην θέση του Γραμματέα επί των εξωτερικών αλλά και του Βασιλικού οίκου. Στον Άρμανσπεργκ είπε μόνο πως περιμένει την παραίτησή του, που τόσες πολλές φορές του είχε υποβληθεί²²⁹.

Η απόβαση ήταν η αμέσως επόμενη κίνηση του Βασιλιά Όθωνα. Ο Βασιλιάς όμως αυτή την φορά αποβιβάστηκε στην Ελλάδα όχι ως κάποιος Βαυαρός πρίγκιπας ο οποίος ήρθε να κυβερνήσει αλλά ως ένας Έλληνας Βασιλιάς και αυτήν την πεποίθηση ήθελε να την προσδώσει με τον πλέον συμβολικό τρόπο ο οποίος ήταν η εικόνα του. Επέλεξε λοιπόν να φορέσει την παραδοσιακή ελληνική ενδυμασία και συγκεκριμένα την φουστανέλα. Φουστανελοφόρος όπως ήταν κατέβηκε με περηφάνια από το καράβι φέρνοντας μαζί του την Δούκισσα του Ολδεβούργου Αμαλία την οποία είχε νυμφευτεί. Δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο ελπίδες και προσδοκίες στους Έλληνες ότι μία εν δυνάμει Δυναστεία μπορούσε να εδραιωθεί.

Η υποδοχή του Βασιλιά με την Βασίλισσα υπήρξε λαμπρότατη. Η δημοτική Αρχή του Πειραιώς μαζί με τους συγκεντρωμένους υπηκόους του Βασιλιά είχαν στήσει αψίδα προκειμένου να υποδεχτούν το Βασιλικό ζεύγος. Εκεί ο δήμαρχος εκφώνησε συγχαρητήρια προσφώνηση προς τον Όθωνα και την

²²⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

²²⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

Αμαλία. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα αφού ευχαρίστησαν τον λαό αλλά και την δημόσια Αρχή πήραν τον δρόμο της επιστροφής προς την πόλη των Αθηνών. Εν μέσω πομπής αλλά και στρατιωτικής παράταξης ακολούθησαν την οδό που οδηγεί στην πόλη της Αθήνας. Οι κανονιοβολισμοί υπήρξαν συνεχείς προσδίδοντας κύρος και τιμή στον Βασιλιά Όθωνα και στην Βασίλισσα Αμαλία, ενώ το πλήθος δεν έπαυε να τους επευφημεί καθ' όλη την διάρκεια της εορτής. Με το που πέρασαν τον ελαιώνα οι κανονιοβολισμοί άρχισαν ενώ πλήθος απλού λαού περίμενε υπομονετικά γύρω από την αψίδα η οποία είχε στηθεί στην αρχή της πόλης, με την ελπίδα ότι θα έβλεπαν τον Βασιλιά και την Βασίλισσα. Είχαν πλέον φτάσει στην Αθήνα. Εκεί τους υποδέχτηκε ο Αρχιερέας και η Δημοτική Αρχή των Αθηναίων η οποία τους υποδέχθηκε στην αψίδα. Στην αψίδα εκφωνήθηκαν πολλές προσφωνήσεις συγχαρητήριες προς τον Βασιλιά και την Βασίλισσα. Τότε με το που τελείωσαν οι προσφωνήσεις ο λαός φώναζε με δύναμη <<Ζήτω ο Βασιλιάς>>, <<Ζήτω το Σύνταγμα>>, ενώ το συγκεντρωμένο πλήθος μετά τις επευφημίες του Αρχιερέα και της Δημοτικής Αρχής επαναλάμβανε χωρίς διακοπή το <<Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης>>, <<ζήτω η Βασίλισσα>>, <<ζήτω το Σύνταγμα>>. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν έγινε η υποδοχή του Βασιλιά και της Βασίλισσας από την πόλη των Αθηνών²³⁰.

Στην συνέχεια κατευθύνθηκαν στο παλάτι εν μέσω συνεχών κανονιοβολισμών, επευφημιών αλλά και μουσικών οργάνων τα οποία πλαισίωναν την πομπή. Στο παλάτι τους υποδέχθηκε η πολιτική Αρχή. Ο Βασιλιάς στην συνέχεια δέχθηκε τις ευχαριστίες του Συμβουλίου, της Ιεράς Συνόδου και του Αρείου Πάγου, αλλά και κάποιων άλλων προϊστάμενων πολιτικών Αρχών, υπουργών και στρατιωτικών.

Τέλος το απόγευμα φωταγωγήθηκε η πόλη και οι πολίτες χαρούμενοι καθώς ήταν με την άφιξη του Βασιλιά και της Βασίλισσας ευθυμούσαν. Οι ελπίδες οι οποίες έχουν είναι πολλές καθώς με τον ίδιο τρόπο που κατήργησε την Αρχικαγκελαρία επιθυμούν τώρα να καταργήσουν και τους νόμους αυτής, καθώς δημιουργούνται πολλά προβλήματα στους Έλληνες. Το Σύνταγμα το οποίο είναι ο πόθος των Ελλήνων λογίζεται ως αμοιβή των θυσιών και του Αγώνα, βλέπουν τώρα ότι μπορεί να τους παραχωρηθεί γι' αυτό τον λόγο χαίρονται και ευθυμούν παντού²³¹.

Παρατηρούμαι ότι η αισιοδοξία και η ελπίδα η οποία έτρεφαν οι Έλληνες για την άφιξη του Όθωνα ξεπερνάει το αναμενόμενο. Με ιδιαίτερη θερμότητα και συνεχείς επευφημίες ο λαός των Ελλήνων ζητωκραυγάζει υπέρ του Βασιλιά και της Βασίλισσας ενώ δεν παραλείπει να ζητωκραυγάζει και υπέρ του Συντάγματος και της Συνταγματικής Μοναρχίας, θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να δείξει την θέληση

²³⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

²³¹ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

και την επιθυμία του Ελληνικού λαού προς μία αλλαγή η οποία θα γινόταν με την παραχώρηση Συντάγματος και η οποία θα διευρυνε τις ελευθερίες αλλά ταυτόχρονα θα προστάτευε τους Έλληνες από την αυθαιρεσία των Βαυαρών. Βέβαια το ερώτημα το οποίο γενάτε είναι το ακόλουθο. Πραγματικά ο λαός φώναζε ζήτη ο συνταγματικός μονάρχης και ζήτη το Σύνταγμα; ή είναι επινόηση του συντάκτη του άρθρου της Αθηνάς προκειμένου να προωθήσει το πάγιο αίτημα της εφημερίδας για παραχώρηση συντάγματος το οποίο θα έδινε εξουσίες σε όλους τους μορφωμένους Έλληνες της εποχής συμπεριλαμβανομένου και του εκδότη της εφημερίδας; Είναι ερωτήματα τα οποία δεν μπορούν να απαντηθούν αλλά δημιουργούνται όταν προκύπτουν σημεία τα οποία δεν είναι εντελώς ξεκάθαρα. Ας επανέλθουμε όμως στο θέμα μας.

Η Επάνοδος του Βασιλιά στην Ελλάδα έχει πλέον πραγματοποιηθεί. Η εορτή υπήρξε λαμπρή ενώ τα αιτήματα των Ελλήνων για παραχώρηση Συντάγματος σαφή. Ο Όθωνας διαβλέποντας την δυσαρέσκεια των Ελλήνων προχωράει στην απομάκρυνση και στην αντικατάσταση του Άρμανσπεργκ από τον Ρούδχαρτ. Είναι όμως αυτό αρκετό για να ευχαριστήσει τον λαό των Ελλήνων ο οποίος έχει εναποθέσει όλες τις ελπίδες και τις προσδοκίες στον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα; Μάλλον όχι, γι' αυτό τον λόγο όταν πλέον ο ελληνικός λαός καταλάβει ότι ο Όθωνας δεν πρόκειται να παραχωρήσει Σύνταγμα θα δυσαρεστηθεί και η εμπιστοσύνη προς το πρόσωπό του θα αρχίσει να χάνεται. Τότε όπως έχει πράξει σε διάφορες πτυχές της ιστορίας του θα πάρει την κατάσταση τα χέρια του και θα ζητήσει από τον Βασιλιά αυτό που τόσα χρόνια ευχόταν. Ένα Σύνταγμα το οποίο ύστερα από μία αναίμακτη Επανάσταση ο Όθωνας μην έχοντας άλλη επιλογή θα αναγκαστεί να το παραχωρήσει. Μπορούσε όμως από την Επάνοδό του στις 2 Φεβρουαρίου 1837 έως την 3^η Σεπτεμβρίου 1843 να είχε πραγματοποιήσει τις αλλαγές και τις παραχωρήσεις εκείνες οι οποίες δεν θα οδηγούσαν στην Επανάσταση του 1843, δεν το έκανε οπότε η Απόλυτη Μοναρχία στις 3 Σεπτεμβρίου 1843 θα παύσει να υφίσταται και την θέση της θα πάρει η Συνταγματική Μοναρχία. Αυτό όμως θα το δούμε αναλυτικότερα στο κεφάλαιο <<τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος>>. Τώρα θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας στην Επάνοδο του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Τι συναισθήματα και τι προσδοκίες δημιούργησε η επιστροφή του στους Έλληνες; Ποιες ήταν οι ανησυχίες των Βαυαρών με αυτήν την επιστροφή; Και ποιος ο ρόλος της πρώτης Βασίλισσας της Ελλάδας της Αμαλίας; η οποία όπως θα δούμε δεν θα παραμείνει στην σκιά του Όθωνα παρακολουθώντας παθητικά τον σύζυγο της από μία γωνιά του παλατιού βλέποντας τον Όθωνα να κυβερνάει αλλά αντιθέτως θα πάρει η ίδια πολλές φορές την πρωτοβουλία αποφάσεων, θα διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην άσκηση πολιτικής και λήψης αποφάσεων στο Βασίλειο καθώς θα λειτουργεί ως Αντιβασιλέας και σύμβουλος του Όθωνα όποτε αυτός θα διστάζει να πάρει μία απόφαση. Ας επιστρέψουμε όμως στο άρθρο της εφημερίδας να βρούμε και να ερμηνεύσουμε τι άλλα στοιχεία υπάρχουν πως ερμηνεύονται και τι σχολιασμό μπορούμε να δώσουμε.

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Χθες γύρω στις 5 η ώρα μμ έφθασε καλά με την Αγγλική Φρεγάτα Πόρτλαντ στο λιμάνι του Πειραιά ο Σ. Βασιλεύς μας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία, την σύζυγό του. Οι υπουργοί και άλλοι έτρεξαν αμέσως να τον συγχαρούν και του ευχόντουσαν καλό βίο. Αφού χαιρέτησε τους Υπουργούς του, κοινοποίησε ότι παύει την Αρχικαγκελαρία και ότι συγκατατέθηκε να δεχθεί την παραίτηση του κ. Αρμανσπεργκ, του κοινοποίησε ακόμη ότι έφερε μαζί του τον κ. Ρούδχαρτ τον οποίο διόρισε Γραμματέα επί των εξωτερικών και του Βασιλικού οίκου. Έπειτα στράφηκε προς τον κ. Αρμανσπεργκ και του είπε ότι δέχεται την παραίτηση του η οποία του είχε πολλές φορές υποβληθεί.

Σήμερα γύρω στις 11 η ώρα πμ απέβησαν από την φρεγάτα ο Βασιλιάς ενδεδυμένος με την Ελληνική στολή και η Βασίλισσα με την συνοδεία της. Η Δημοτική Αρχή του Πειραιώς τους δέχθηκε στην αψίδα την οποία προς υποδοχή τους είχαν στήσει οι δημότες, ο Δήμαρχος εκφώνησε συγχαρητήρια προσφώνηση προς τον Βασιλέα και την Βασίλισσα. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα τον ευχαρίστησαν με την σειρά τους, και ακολούθως προχώρησαν μετά από μία μεγάλη πομπή και παράταξη προς την οδό η οποία οδηγεί στην Αθήνα εν μέσω συνεχών κανονιοβολισμών και επευφημιών του πλήθους. Αφού πέρασαν τον ελαιώνα οι κανονιοβολισμοί της πόλεως άρχισαν, πλήθος ανθρώπων έστεκε και τους περίμενε γύρω από την αψίδα η οποία είχε σταθεί στην αρχή της πόλεως. Ο Αρχιερέας και η Δημοτική Αρχή των Αθηναίων τους υποδέχθηκε στην αψίδα εκφωνώντας πολλές προσφωνήσεις συγχαρητήριους προς τον Βασιλέα και την Βασίλισσα. Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα ευχαρίστησαν τους δημότες των Αθηναίων και μετά το τέλος των προσφωνήσεων φώναζαν με δύναμη <<Ζήτω ο Βασιλεύς>>, <<Ζήτω το Σύνταγμα>> και το πλήθος καθώς διαδεχόταν τις ανευφημήσεις του Αρχιερέως και της δημοτικής Αρχής των Αθηνών επαναλάμβανε αδιακόπτως το <<Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης, ζήτω η Βασίλισσα, ζήτω το Σύνταγμα. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν υποδέχτηκε η πόλη μας τον Βασιλιά μαζί και την Βασίλισσα Αυτού.

Μεταξύ των κανονιοβολισμών ανευφημιών και μουσικών οργάνων, έφθασαν στο παλάτι, όπου τους υποδέχθηκαν οι Πολιτικές Αρχές. Ακολούθως ο Βασιλιάς δέχθηκε το Συμβούλιο, την Ιερά Σύνοδο, τον Άρειο Πάγο και κάποιες άλλες προϊστάμενες Πολιτικές Αρχές μετά τους υπουργούς καθώς και τους στρατιωτικούς.

Το απόγευμα φωταγωγήθηκε η πόλη και οι πολίτες χαρούμενοι για την άφιξη του Βασιλιά και της Βασίλισσας, και με την ελπίδα μάλιστα, ότι καθώς κατήργησε την Αρχικαγκελαρία επιθυμούν να καταργήσει και πολλές από τις πράξεις αυτής οι οποίες τους επιβάρυναν στον καιρό της απουσίας του Έθνους για να

συμφωνήσει το Σύνταγμά μας, την μόνη των τόσων θυσιών και αγώνων τους αμοιβή, χαίρονται και ευθυμούν παντού²³².

Ο συντάκτης της Εφημερίδας Αθηνά, αποτυπώνει πολύ ζωντανά την στιγμή της άφιξης του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία. Αφού χαιρέτησαν τους επίσημους υπουργούς κατευθύνονται στο παλάτι όπου ακολουθεί εορτή. Στην συνέχεια διάφοροι κανονιοβολισμοί θα προσδώσουν αίγλη στην άφιξη του Βασιλιά και η πόλη θα φωταγωγηθεί. Ο λαός είναι ιδιαίτερα χαρούμενος καθώς ελπίζει ότι με την άφιξη του θα παρθούν πίσω οι Νόμοι της Αντιβασιλείας και θα χορηγηθεί Σύνταγμα. Άξιο να αναφερθεί είναι το γεγονός ότι όταν ο Όθων περάσει μέσα από το πλήθος αυτό φωνάζει Ζήτω ο Συνταγματικός Μονάρχης.

<<Την νύχτα στους Γραμματείς των Εσωτερικών πέντε Βασιλικά διατάγματα για να επικυρωθούν και σήμερα δημοσιεύθηκαν μέσω της εφημερίδας της Κυβερνήσεως υπογεγραμμένα από τον Βασιλιά, προσυπογεγραμμένα και από την επί των Εσωτερικών Γραμματεία. Μέσω των πρώτων ακυρώνονται τα διατάγματα τα οποία μετά της 23 Απριλίου, με το οποίο το Υπουργικό Συμβούλιο είχε την δύναμη να ενεργεί στο όνομα του Βασιλιά όταν αυτός απουσίαζε. Δια του β' δέχεται την παραίτηση του Αρχικαγκελάρου κ Άρμανσπεργκ και δια του γ' καταργείτε η Αρχικαγκελαρία ή Αρχιγραμματεία, διά του δ' παύεται ο κ Ιάκωβος Ρίζος από την εξωτερικών και του βασιλικού οίκου Γραμματεία και διορίζεται να εξακολουθεί να διευθύνει επί της Δικαιοσύνης Εκπαιδεύσεως και δια του ε' διορίζεται βαναρός σύμβουλος του κράτους ο κύριος ιππότης Ρουδάρχδος Γραμματέας της Επικρατείας του βασιλικού οίκου και της επί των Εξωτερικών Γραμματείας και όλων αυτών των διαταγμάτων ή μέσω της εφημερίδας της Κυβερνήσεως η οποία δημοσίευε μόνο ότι ανατίθενται στον επί των Εσωτερικών Γραμματέα. Τον συγκεκριμένο άνθρωπο δεν μπορούμε να καταλάβουμε, περιμένουμε όμως να τον μάθουμε καλύτερα από τις ακόλουθες πράξεις του νέου υπουργού και προέδρου του ελληνικού Υπουργείου, του Βαυαρού κυρίου Ρούδχαρτ. Ελπίζουμε ότι ο Σ. Βασιλεύς μας θέλει να γνωρίσει γρήγορα τα συμφέροντα του Ελληνικού Θρόνου τα οποία στηρίζονται μάλλον μέσω των Ελλήνων καθώς θέλει να αποβάλει όλους τους ξένους και να διορίσει στην Κυβέρνησή μας Έλληνες οι οποίοι και μεγαλύτερη πίστη και περισσότερη επιτυχία θέλουν να υπηρετήσουν τον Θρόνο και την Ελλάδα η οποία δεν είναι βέβαια αποικία της Βαυαρίας για να λαμβάνει από εκεί τους άρχοντές της²³³>>.

Από το συγκεκριμένο τμήμα της πηγής αντλούμε στοιχεία τα οποία έχουν να κάνουν με την κατάργηση της Αρχικαγκελαρίας, την απόλυση του Άρμανσπεργκ και τον διορισμό του Ρούδχαρτ. Μετά

²³² Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

²³³ Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837

τον εορτασμό της άφιξης του Βασιλιά στην Ελλάδα ο οποίος γιορτάστηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα, ακολούθησαν 5 διατάγματα του Βασιλιά τα οποία ρύθμιζαν το διοικητικό έργο στην Ελλάδα.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί το γεγονός ότι ο Βασιλιάς όταν κατέβηκε στην Ελλάδα ήταν ενδεδυμένος με την Ελληνική ενδυμασία σηματοδοτεί ότι πλέον δεν είναι ένας Βαυαρός αλλά ένας Έλληνας Βασιλιάς ο οποίος ήρθε για να απελευθερώσει τους Έλληνες από τα δεινά της ξενοκρατίας. Εξάλλου η απόφασή του να απολύσει τον Άρμανσπεργκ την ίδια ημέρα κάνει πιο αισθητή αυτή την αλλαγή στην εικόνα του. Ο φουστανελοφόρος Βασιλιάς θα απαλλάξει τους Έλληνες από τα δεινά τα οποία τους ταλανίζουν εδώ και αιώνες.

Ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει στο φύλλο της **6 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη**²³⁴ για πολλοστή φορά ότι αφού εορτάστηκε επί τρεις ημέρες η επιστροφή του Βασιλιά, όλο το Έθνος αναμένει τις αλλαγές τις οποίες επρόκειτο να κάνει όσον αφορά την διοίκηση του κράτους. Οι προσδοκίες για παροχή Συντάγματος μέσω της συγκλήσεως εθνικής συνέλευσης είναι πάγιες όσον αφορά την Αθηνά, γι' αυτό τον λόγο συνεχίζει να υπενθυμίζει στον Βασιλέα <<να το πράξει προς το καλό του Έθνους, έως να σπεύσει ο βασιλιάς μας να συγκαλέσει και τους αντιπροσώπους του Έθνους για να συμφωνήσει μαζί με αυτούς στο πολιτικό μας Σύνταγμα την βάση της πολιτείας μας, θέλει εκπληρώσει την μεταξύ Αυτού και του Έθνους συμφωνία, την υπόσχεση των τριών σεβαστών Δυνάμεων της συνεργήσασας στην κατάσταση της Βασιλείας στην Ελλάδα, θέλει θέσει τις βάσεις στέρεες στο πολίτευμά μας, και θέλει ως εκ τούτων να μεγαλώσει και να αυξήσει το Έθνος, θέλει φέρει σε αυτό την ευδαιμονία η οποία είναι και η αληθινή ευπορία του Εθνικού Ταμείου και θέλει αποκτήσει νέα δείγματα ευγνωμοσύνης στις καρδιές της

²³⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 409, 6 Φεβρουαρίου 1837 <<Αφού τρεις συνεχόμενες μέρες και νύκτες πανηγυρίζαμε και εορτάζαμε και χαρήκαμε για την ευτυχή άφιξη του Σ. Βασιλέως μας και της Βασίλισσας του καιρός πλέον να ρίξουμε την προσοχή μας στις βελτιώσεις οι οποίες υπόσχεται η παρουσία του καλού και αγαθού Βασιλέως μας και τις οποίες με τόση ανυπομονησία περιμέναμε.

Αλλά ας το ομολογήσουμε τα πράγματα μας δεν στράφηκαν υλικώς και ηθικώς κατά την απουσία του Βασιλέως μας. Τόσα αγκάθια σε αυτή την γη οι κυβερνώντες μας ώστε απαιτείται χέρι ηράκλειο για να επανορθώσει και να καθαρίσει αυτή την γη από τα οποία μέλλουν να την πνίξουν ζιζάνια. Εκτός από αυτό ο ξένες επιρροές αντιτίθενται στις αναμεταξύ τους απαιτήσεις, καταχρήσεις καθώς και η καταραμένη εκείνη σπουδαρχία είναι με ανοιχτό στόμα καθώς περίμενε και περιμένει την μεταβολή των πραγμάτων για να αρπάξει κόκαλα και να χορτάσει την απληστία της, όλα αυτά και άλλα έχουν περικυκλώσει και ενοχλούν ακατάπαυστα τον Βασιλέα μας, και δεν είναι πολύ εύκολο να απαλλαχτεί τόσο γρήγορα από τις σκοτούρες αυτές δια να επιφέρει αμέσως σε όλα μία έτοιμη θεραπεία ώστε να μην συμπεριλάβει τους αντιπροσώπους του έθνους ως συμβούλους στο μέγα αυτό έργο της μόνης αρμόδιας της Εθνικής Συνέλευσης>>.

Ελλάδας, θα απολαμβάνει τις ευλογίες από τον καθένα ξεχωριστά. Εκτός από αυτό, το πολίτευμα μας θα είναι θεμελιωμένο στους εθνικούς θεσμούς. Το έθνος θέλει να φορτωθεί όλως διόλου στον Βασιλέα του, και ο Βασιλέας του οδηγούμενος από τις ευχές του επιθυμεί να διευθύνει το σκάφος της πολιτείας του σε όρμο σωτήριο. Θέλει να απαλλαχτεί και από τις ξένες επιρροές οι οποίες εφόσον αντιτίθενται δεν είναι δυνατόν να συμβιβάζονται, εφόσον τα πράγματά μας είναι χωρίς βάση, οι επιρροές αυτές θέλουν να ενισχύσει τα κόμματα, τα οποία μεταχειρίζονται για τους σκοπούς τους, οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να μην κατασπαράτουν το έθνος και να μην το έχουν πάντοτε διηρημένο.

Ο Σ. Βασιλέας μας αρχικά καταργεί την τιμαριωτική Αρχικαγκελαρία και παύει την χρησιμοποίηση της Γερμανικής γλώσσας στα γραφεία της Κυβέρνησης. Αυτά τα πράττει διότι θέλει να καταπαύσει την γενική δυσαρέσκεια. Επιθυμεί το Έθνος να είναι ευχαριστημένο έτσι ώστε να ευλογεί από την καρδιά του, τον Βασιλέα του, στην δικαιοσύνη και την αγαθότητα του οποίου θέλει να δει και στηρίζει την ευδαιμονία και πρόοδο του²³⁵>>.

Ο συντάκτης της Αθηνάς τονίζει το γεγονός ότι είναι επιτακτικότερο από ποτέ να συγκληθεί η Εθνική Συνέλευση του Έθνους, να χορηγηθεί Σύνταγμα έτσι ώστε οι επιρροές των Μ. Δυνάμεων οι οποίες βρίσκουν βάση στα κόμματα, τα οποία επηρεάζουν τον λαό και καταστρέφουν το Έθνος πρέπει να γίνει γρηγορότερα παρά ποτέ. Ως αρχηγός του Σκάφους ο Όθων πρέπει να οδηγήσει το σκάφος του σε σωτήριο όρμο²³⁶. Παρομοιάζεται ως αρχηγός ενός πλοίου το οποίο βρίσκεται σε κίνδυνο. Ο κίνδυνος είναι οι ξένοι οι οποίοι κατασπαταλούν το δημόσιο χρήμα γι' αυτό τον λόγο τον προειδοποιούν να δράσει. Βέβαια ο Όθων δεν έμεινε με σταυρωμένα τα χέρια με την άφιξη του ώθησε σε παραίτηση τον μισητό Αρχικαγκελάριο Άρμανσπεργκ, κατήργησε την Αρχικαγκελαρία και στην συνέχεια αντικατέστησε την Γερμανική γλώσσα της διοίκησης με την Γαλλική . Πρόοδος συντελέστηκε αλλά μέχρι να χορηγηθεί Σύνταγμα είναι μακρύς ακόμη ο δρόμος.

Επιπλέον στην Ενότητα Εσωτερικά παρατίθεται το Διάταγμα του Όθωνα με το οποίο παύει τον Άρμανσπεργκ, ας τα το δούμε αναλυτικά.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΟΥ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

<<Περί της απολύσεως του κ κόμητος Άρμανσπεργκ και της θέσεως του Αρχιγραμματέα της Επικρατείας

²³⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 409, 6 Φεβρουαρίου 1837

²³⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 409, 6 Φεβρουαρίου 1837

Συγκατανεύοντας στις επανειλημμένες αιτήσεις του δικού μας Αρχιγραμματέα της Επικρατείας κυρίου κόμη Άρμανσπεργκ, τον απολύουμε από την θέση του Αρχιγραμματέα της Επικρατείας και εκφράζουμε προς αυτόν σε αυτή την περίπτωση την δικιά μας ευχαρίστηση σχετικά με τον αποδεδειγμένο ζήλο τον οποίο είχε της αόκνου επιμονής του και των καλών εκδουλεύσεων τις οποίες αφιέρωσε σε εμάς και στο κράτος μας κατά την διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, και προσθέτουμε ευχαρίστως στην απόφαση αυτή, την διαβεβαίωση της Ημετέρας προς Αυτόν Βασιλικής ευμένειας. Η δική μας Γραμματεία των Εσωτερικών Επικράτεια ανατίθεται η δημοσίευση του παρόντος διατάγματος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 2 (14) Φεβρουαρίου 1837²³⁷>>

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο φύλλο της **10^{ης} Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη** αναφέρει ότι ο Βασιλιάς στον οποίο όλοι οι Έλληνες είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους πριν ακόμη αποβιβαστεί από το πλοίο του απολύει τον Αρχικαγκελάριο Άρμανσπεργκ ο οποίος ήταν ιδιαίτερα μισητός στους Έλληνες. Αυτή η πράξη του Όθωνα του προσέδωσε ιδιαίτερο κύρος διότι αναπτέρωσε τις ελπίδες και τους πόθους των Ελλήνων, ότι θα τους απαλλάξει από την Βαυαροκρατία και θα ελευθερώσει το Έθνος πολιτικά. Οι προσδοκίες των Ελλήνων όμως γρήγορα διαψεύστηκαν καθώς ο Όθων μπορεί να κατήργησε την Αρχικαγκελαρία και τον Άρμανσπεργκ όμως διόρισε στην θέση του έναν άλλον Βαυαρό τον Ρούδχαρτ. Οι Έλληνες πίστεψαν για μία στιγμή πως ο νέος πρωθυπουργός θα μνηθεί ως Έλληνας όπως Όθων και αυτό θα είχε ως επακόλουθο να τους προσδώσει ελευθερία καταργώντας δηλ την Βαυαροκρατία . Όμως ο ίδιος ήταν ξένος ως προς τα ήθη και τις έξεις των Ελλήνων, και καθώς μάλιστα έχει μεγαλώσει σε ένα απολυταρχικό περιβάλλον θα ήταν αδύνατο να εκπληρώσει τις προσδοκίες των Ελλήνων οι οποίοι είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους στον Όθωνα και ο οποίος με την επιλογή του αυτή τους διαψεύδει. Οι ίδιοι βέβαια τότε δεν το γνώριζαν ακόμη και γι' αυτό πιστεύουν πως ο νέος πρωθυπουργός θα είναι διαφορετικός από τον προκάτοχό του²³⁸.

²³⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 409, 6 Φεβρουαρίου 1837

²³⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 410, 10 Φεβρουαρίου 1837 <<Με μεγάλη ανυπομονησία περίμεναν οι Έλληνες την επιστροφή του Βασιλιά στους κόλπους της πατρίδας τους, και για πολλούς άλλους λόγους και για να συστείλει την παραλυσία και τις καταχρήσεις της Κυβερνήσεως μας και των υπαλλήλων τους, προ πάντων δε επειδή νοιάζεται και πονά τους Έλληνες να τους απαλλάξει από τα βάρη, να εμποδίσει την σπατάλη των εθνικών χρημάτων τα οποία με αίμα και ιδρώτα αυτοί προσέφεραν και να θέσει στερεά θεμέλια της Βασιλείας του σε θεσμούς οι οποίοι ανήκουν στους ανθρώπους εκείνους οι οποίοι μέσω της θυσίας τους και την καρτερία τους έφεραν την πολιτική ύπαρξη την Ελλάδα από του μη όντος στο είναι.

Κλείνοντας το κεφάλαιο για την Εορτή της Επανόδου του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα ενδιαφέρον στοιχείο αποτελεί η προκήρυξη του Βασιλιά Όθωνα προς τους Έλληνες. Στην προκήρυξη του γνωστοποιεί ότι πλέον επέστρεψε μετά από εννέα μήνες όχι μόνος του όπως όταν έφυγε αλλά με την Βασίλισσα Αμαλία η οποία αποτελεί τεκμήριο αγάπης και μελλοντικής ευδαιμονίας τόσο του ίδιου όσο και της χώρας του της Ελλάδας ας δούμε όμως την προκήρυξη αναλυτικά:

20 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Σάββατο

Στην ενότητα Εσωτερικά ο Συντάκτης της Αθηνάς μας παραθέτει την προκήρυξη του Όθωνα η οποία απευθύνεται στους Έλληνες και η οποία εκδόθηκε μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα.

<<Προκήρυξη της Α. Μ

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΟΥ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Απερίγραπτη στάθηκε η χαρά των Ελλήνων όταν είδαν ότι ο Όθωνας πριν ακόμα αποβιβασθεί από το πλοίο κατήγγησε την Αρχικαγκελαρία, την οποία θεωρούσαν τουλάχιστον οι Έλληνες ως την αιτία όλων των δεινών. Ο Βασιλιάς καταργώντας την Αρχικαγκελαρία διόρισε υπουργό του, τον Βαυαρό κ Ρούδχαρτ, και κατά την επικρατούσα συνήθεια η οποία διακατέχει τα Συνταγματικά κράτη, τα οποία ακολουθεί και η Ελλάδα, ο πρόεδρος αυτός είναι υποχρεωμένος να σχηματίσει το υπουργείο και να το καθυποβάλει στην έγκριση του Βασιλιά μας. Ο Βασιλιάς μας λοιπόν ως προς αυτό εκπλήρωσε τα βασιλικά του καθήκοντα, και μάλιστα με όλη την ετοιμότητα επειδή γνώριζε βέβαια, και μακριά όπου ήταν όσα συνέβαιναν στο Βασίλειό του. Αλλά ο κ Ρούδχαρτ ως ξένος και μη γνωρίζοντας ούτε τον τόπο ούτε τους Έλληνες αλλά ούτε και την γλώσσα τους διστάζει όπως φαίνεται σήμερα να προχωρήσει σε ένα δρόμο τον οποίο δεν γνωρίζει.

Όσον αφορά αυτό, αυτός είναι αξιέπαινος, αλλά άραγε και η Ελλάδα δεν είναι άτυχη όταν περιμένει από ανθρώπους ξένους, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καθόλου αυτά να κυβερνήσουν και να σώσουν το σκάφος της πολιτείας της από τους σκοπέλους στους οποίους το έφεραν οι όμοιοι προκάτοχοί τους. Ναι δυστυχώς δεν θέλει παύσει από του να είναι υποχείριο εάν ο Βασιλεύς μας δεν αποσπάσει από τα ξένα αυτά χέρια και δεν αναλάβει ο ίδιος το πηδάλιο της Κυβέρνησής του και ταυτόχρονα να το εμπιστευθεί στους ντόπιους οι οποίοι γνωρίζοντας τους ανθρώπους και τον τόπο. Έθνος βάση το οποίο λαμβάνει για νομοθέτες του και άρχοντές του από την Βαυαρία δεν μπορεί να είναι και να θεωρείται αυτόνομο>>. << Με μεγάλη ανυπομονησία επερίμεναν οι Έλληνες..... και να θεωρείται αυτόνομον>>

Έλληνες!

Μετά από εννέα μήνες απουσίας μου, η ευδαιμονία της κοινής μας πατρίδας ήταν το αντικείμενο των ευχών και των διαλογισμών μου, επέστρεψα πάλι ανάμεσά σας και σας έφερα και Βασίλισσα, νέο ενέχυρο της Αγάπης μου προς τον Λαό μου, νέο εχέγγυο λαμπρού μέλλοντος και ευδαιμονίας το οποίο υπό την προστασία μου και με την ευλογία του Θεού έχω σταθερή θέληση να σας προετοιμάσω.

Καθώς εγώ, αλλά και η σύζυγός μου Βασίλισσα Αμαλία έχουμε πλήρη εμπιστοσύνη στην πίστη σας, στην αφοσίωσή σας την οποία μέσω πολυχρόνιας πείρας αποκτήσατε και διαγνώζεται πλέον αληθινά συμφέροντά σας. Και στην ευγενή φιλοπατρία σας, η οποία είναι επάξια ενός Έθνους, του οποίου η δόξα είναι τόσο αρχαία, όσο και το όνομα του, και το οποίο στην ίδια του την ιστορία βρίσκει τρανότατα δείγματα, τι είναι και τι μπορεί η φιλοπατρία. Μόνο αυτό το αίσθημα ω Έλληνες ενίσχυσε να επιχειρήσετε να τελειώσετε ότι θεωρούταν ως αδύναμο έργο της απελευθερώσεως της πατρίδας σας, και έτσι μέσω μεγάλων θυσιών, αιμάτων και περιουσίας να προετοιμάσετε σε αυτήν ωραίο μέλλον. Σε εμένα επίκειται η φροντίδα σας για το μέλλον και σε κανέναν άλλο. Όσο μεγάλη και εάν είναι η ευθύνη μας προς τον Θεό την οποία ο ύψιστος στις ανεξερεύνητες βουλές του εναπέθεσε σε εμένα, δια να φέρω ευχαρίστως, διότι επαναπαύομαι σε εσάς.

Με ευχαρίστηση βλέπω τις προόδους, τις οποίες η Ελλάδα παντού έκανε, η γεωργία έδωσε ζωή σε μεγάλες εκτάσεις ακαλλιέργητων γαιών· το εμπόριο φέρει τιμή στην σημαία μας μέχρι τις μακρινές θάλασσες. Η εκπαίδευση διαδίδει τα φώτα για το μέλλον. Η ευταξία και η ασφάλεια θεμελιώνονται και υπό την ιερά αυτών αιγίδα αυξάνεται προς τους νόμους, ο σεβασμός και η υποταγή. Αυτά οι Έλληνες και τα ειλικρινή δείγματά της προς Εμένα αφοσίωσης, με τα οποία υποδεχθήκατε σε αυτόν τον λιμένα των ενδόξων Αθηνών, της πρωτεύουσής μου και τα οποία τόση χαρά μου δημιουργήθηκε στην καρδιά μου. Με χορηγούν πλήρη πεποίθηση της οποίας προπάντων έχω ανάγκη εγώ ο πρώτος βάση της Θείας θέλησης απόγονος μακριάς γενεάς Βασιλιάδων να σας υποσχεθώ την ευδαιμονία. Ισχυρός από την αγάπη σας, ισχυρός δια της φιλικής ευμένειας όλων των Δυνάμεων, ισχυρός διά την καθαριότητα των φρονημάτων μου, δεν φοβάμαι ούτε κινδύνους από εξωτερικούς παράγοντες, ούτε απόπειρες της απονοίας και της διαφθοράς εντός του κράτους. Ο Θρόνος και ο λαός είναι αδιάρρηκτα. Ποιος μπορεί να πει, ότι αγαπά περισσότερο από εμένα τον λαό και να τον πιστέψει.

Εμπιστευθείτε Εμένα Έλληνες καθώς εγώ σας εμπιστεύομαι, και τότε η ευδαιμονία και η νοερή μόρφωση σας θα μεγαλώσει και το οικοδόμημα νέων νόμων θα ληφθούν επιτυχώς. Λέγουν ότι θέλουν να στραφούν προς το κοινό μας έργο, τα τέκνα μας και όλες οι επερχόμενες γενεές πάνω μου στραμμένα τα βλέμματά τους. Αθήνα 14 Φεβρουαρίου 1837. Η ανωτέρω προκήρυξη της Α.Μ. δημοσιεύτηκε στο παρόν με

την διαταγή της Α.Μ Οι Γραμματείς της Επικρατείας Ρούδχαρτ, Ρίζος, Σμάλτς δρ Μανσόλας, Κριεζής, Λασσάνης²³⁹>>.

Με αυτή την προκήρυξη ο Όθων αναφέρει ότι αγαπά τους Έλληνες νοιάζεται και φροντίζει για αυτούς. Από την άλλη πλευρά εισπράττει όλη την αγάπη του Λαού η οποία του δίνεται αφιλοκερδώς και το τονίζει αυτό αρκετά συχνά. Αναδεικνύει κυρίως τα επιτεύγματα τα οποία έχουν συμβεί στην χώρα κατά την διάρκεια της απουσίας του κυρίως στους τομείς της γεωργίας. Αναπτερώνει το ηθικό των Ελλήνων λέγοντάς τους πως ο ίδιος ως κυβερνήτης θα κάνει το καλύτερο για αυτούς, έτσι ώστε να τους οδηγήσει στην ευδαιμονία. Βέβαια αξίζει να σημειωθεί ότι στην εν λόγω προκήρυξη δεν γίνεται καθόλου λόγος σχετικά με την παραχώρηση Συντάγματος το οποίο τόσο επιτάχτηκα είχαν ζητήσει από αυτόν. Γενικά επαφίεται στα επιτεύγματα τα οποία είχαν επιτύχει οι Έλληνες κατά την διάρκεια της Επανάστασης καθώς τονίζει την σπουδαιότητά τους. Επιπροσθέτως αναδεικνύει στο έπακρο την ειλικρινή του θέληση να βοηθήσει και να φροντίσει τον λαό και το Ελληνικό Βασίλειο οδηγώντας τους στην ευδαιμονία χωρίς όμως να αναφέρει με πιο τρόπο θα το πραγματοποιήσει αυτό.

Τέλος ζητά την ειλικρινή εμπιστοσύνη των Ελλήνων με το επιχείρημα πως και ο ίδιος τους εμπιστεύεται και ότι θα πράξει, το μέγιστο των δυνατοτήτων του προκειμένου να μην αποτύχει καθώς το οφείλει στα παιδιά των Ελλήνων και τις επόμενες γενεές οι οποίες θα ακολουθήσουν και έχουν τώρα στραμμένα τα μάτια τους σε αυτόν²⁴⁰.

²³⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 413, 20 Φεβρουαρίου 1837

²⁴⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 413, 20 Φεβρουαρίου 1837

Εορτή του νέου Έτους

Η εορτή του νέου Έτους καθιερώθηκε από τον ίδιο τον Όθωνα ο οποίος επέλεξε να εορτάζεται στις 1 Ιανουαρίου κάθε έτους. Η εορτή τιμούσε την νέα χρόνια. Το τελετουργικό αυτής δεν διαφέρει από αυτό των υπόλοιπων εορτών. Οι Έλληνες οι οποίοι ήταν συνηθισμένοι να έχουν πολλές εορτές Θρησκευτικού όμως περιεχομένου ήταν ιδιαίτερα καχύποπτοι και η αλήθεια είναι ότι δεν επιθυμούσαν καινούργιες.

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αναχωρούσαν από το παλάτι νωρίς το πρωί και κατευθύνονταν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Εκεί τελούνταν δοξολογία ενώ στην συνέχεια εν μέσω στρατιωτικής και πολιτικής πομπής επέστρεφαν στο παλάτι όπου πραγματοποιούνταν παράθεση δείπνου. Η φωταγώγηση της πόλης και οι κανονιοβολισμοί σήμαναν την έναρξη και την λήξη αυτής, αλλά και την υποδήλωση του εορταστικού κλίματος. Οι εφημερίδες της Αθηνάς και του Αιώνα επιλέγουν να αποτυπώσουν την εορτή αυτή σε κάποια φύλλα τους, όχι όμως κάθε χρονιά όπως συνήθιζαν να κάνουν με άλλες μεγαλύτερες εορτές, γι' αυτό τον λόγο θα δούμε πχ η εφημερίδα της Αθηνάς να παραθέτει για πρώτη φορά τον εορτασμό στα 1840 ενώ αντίστοιχα ο Αιών στα 1839.

Η εορτή του νέου έτους αποτελεί μία εισαγόμενη εορτή η οποία συνηθιζόταν να εορτάζεται στα κράτη της Ευρώπης προκειμένου να τιμήσουν με αυτό τον τρόπο την έλευση του νέου Έτους. Ο Όθωνας προκειμένου να εδραιώσει αλλά και να υποβάλει τον λαό στην εξουσία του έπρεπε να έχει αλλά και να εισαγάγει όσες περισσότερες εορτές μπορούσε. Εκμεταλλευόμενος λοιπόν τις εκάστοτε εορτές εμφανιζόταν με μεγαλοπρέπεια η οποία δηλώνονταν και με την εκάστοτε τελετουργία βλ. κανονιοβολισμούς, φωταγώγηση της πόλης κα. Προκειμένου να προβάλλει στον λαό του τον θεσμό της Βασιλείας και της Απόλυτης Μοναρχίας για να γίνει ο ίδιος αποδέκτης από έναν λαό (τον ελληνικό) ο οποίος δύσκολα υποτασσόταν και πάντοτε αμφισβητούσε με τον πλέον επαναστατικό τρόπο την εκάστοτε εξουσία η οποία προσπαθούσε να του επιβληθεί.

Στην συνέχεια θα δούμε τα φύλλα των εφημερίδων εκείνα τα οποία αναφέρονται στον εν λόγω εορτασμό. Με ποιο τρόπο πραγματοποιούνταν και ποιος ο ρόλος του ίδιου του Βασιλιά στην εορτή του νέου έτους; Πως τον αντιλαμβάνονταν οι Έλληνες και με ποιο τρόπο αντιδρούν σε αυτήν. Αφού δούμε το κάθε φύλλο ξεχωριστά στην συνέχεια θα προχωρήσουμε σε ερμηνεία και ιστορικό σχολιασμό αυτής προκειμένου να βγάλουμε τα δικά μας συμπεράσματα για τον ίδιο τον Θεσμό της Βασιλείας και πιο συγκεκριμένα για το πολίτευμα της Απόλυτης Μοναρχίας το οποίο έχει ως επίκεντρο τον ίδιο τον Βασιλιά, και στην περίπτωση μας τον Όθωνα τον Α' βασιλιά της Ελλάδας.

ΑΘΗΝΑ 1840

6 Ιανουαρίου 1840 ημέρα Σάββατο

<<Η πρώτη ημέρα του 1840 είχε φθάσει αλλά δεν έφερε την ανατροπή της κοινωνικής καταστάσεως όπως περίμεναν πολλοί αλλά ανέδειξε την έχθρα της πολιτικής υπάρξεως. Οι ραδιουργίες ανθρώπων οι οποίοι διέβλεπαν προς την εξουσία ήταν δίχως τέλος. Όμως το 1840 έφερε την αποκάλυψη της αλήθειας και την ριζική καταστροφή των ραδιουργιών τα οποία δολίως υπέσκαπταν την πολιτεία.

Πιο συγκεκριμένα κατά τις τελευταίες ημέρες του 1839 ανακαλύφθηκε η φιλορθόδοξως μυστική Εταιρεία, της οποίας ο σκοπός ήταν η καταστροφή της πολιτικής μας υπάρξεως.

Στην τελευταία ημέρα του 1839 έγινε η αποκάλυψη εκείνων οι οποίοι ήταν κακοποιοί και λυμαίνονταν στην κοινωνία και ποιοι ήταν οι ειλικρινείς φίλοι του Θρόνου. Με τους αισιότερους οιωνούς θα έρθει το 1840 και μάλιστα η πρώτη ημέρα αυτού έδειξε με ποια χαρά και αγαλλίαση χαιρετίστηκε το πρόσωπο του Βασιλέως μας από τον λαό και με ποιον ενθουσιασμό υποδέχτηκε ο λαός την θέλησή του²⁴¹>>.

Στο συγκεκριμένο σημείο η εφημερίδα μας αναφέρει την γιορτή η οποία γινόταν προς τιμήν του νέου έτους, γιορταζόταν λοιπόν η έλευση της νέας χρονιάς. Ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα ξεκίνησαν στις 9 πμ όπως συνηθιζόταν από το παλάτι για να κατευθυνθούν στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης όπου έμελλε να ψαλεί δοξολογία και παράκλησης προς τον Υψιστο, υπέρ της ευδαιμονίας του Έθνους και του Θρόνου του. Συνοδευόμενοι από την ακολουθία του παλατίου, την ώρα που κατευθύνονταν στην Εκκλησία όλοι οι άνθρωποι οι οποίοι ήταν συγκεντρωμένοι γύρω από τους Βασιλείς του ανευφημούσαν. Μετά το τέλος της τελετής αντήχησαν τόσο πολλοί και δυνατοί ευφημισμοί ώστε αυτοί οι οποίοι ήταν δίπλα στον Βασιλέα για να τον φυλούν έμειναν άναυδοι με τον εκδηλωθέντα ενθουσιασμό των Ελλήνων υπέρ Αυτού.

Οι ανευφημίες αυτές δεν παρακινήθηκαν από τον διοικητή όπως μέχρι τώρα συνέβαινε αλλά προερχόντουσαν από τα στόματα των παιδιών, όχι όμως από παιδιά τα οποία είχαν μεταφερθεί εκεί ή σε άλλες αντίστοιχες γιορτές γι' αυτόν τον σκοπό αλλά έβγαιναν μέσα από την καρδιά τους και αυτών αλλά και των φρονιμωτέρων και υποληπτικωτέρων πολιτών. Οι πολίτες αυτοί αισθάνονται ευγνωμοσύνη για την πρόνοια την οποία έλαβε ο Βασιλιάς προκειμένου να σώσει το Έθνος από τις παγίδες τις οποίες η επιβουλή και η δολιότητα του είχαν στήσει.

²⁴¹ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

Εν μέσω πάλι αυτών των ανευφημιών ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα, επέστρεψαν στο παλάτι, όπου δέχθηκαν με βασιλικές τιμές όλους τους άρχοντες τους πολιτικούς, τους στρατιωτικούς υπαλλήλους και άλλους. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η τελετή²⁴².

Έπειτα η Αθηνά αναφέρει πως η ίδια κάνει μία απλή έκθεση των αισθημάτων του λαού στο συγκεκριμένο της άρθρο, απεναντίας κατηγορεί τον Αιών ότι βουβάθηκε και το ίδιο αλλά και το Ρωσικό κόμμα όπου εκπροσωπεί μπροστά στις ανευφημίες προς τον Βασιλέα. Γι' αυτό τον λόγο ζητάει εξηγήσεις, ποιοι δηλ ήταν οι σκοποί του Αιώνα ο οποίος κατά την ημέρα αυτή δεν είχε φωνή, ούτε πρόσωπο να παρουσιάσει μπροστά στις ανευφημίες οι οποίες είχαν Συνταγματικό πρόσημο προς τον Βασιλιά²⁴³. Πιο συγκεκριμένα αξίζει να αναφερθεί ότι συνήθως στις Απόλυτες Μοναρχίες ο Βασιλιάς δεν είναι πάντοτε αρεστός από τον λαό, αντιθέτως στις Συνταγματικές ο Βασιλιάς είναι πιο αγαπητός στον λαό του καθώς έχει παραχωρήσει ορισμένες εξουσίες στον λαό του. Στην συγκεκριμένη περίπτωση ο Βασιλιάς Όθωνας παρότι είναι Απόλυτος Μονάρχης επευφημείτε από τον λαό του σαν να ήταν συνταγματικός, σαν δηλ να είχε παραχωρήσει ήδη εξουσίες σε αυτόν. Ο λαός όμως τον επευφημεί και επειδή τον αγαπά, τον σέβεται και θεωρεί σημαντικό τον θεσμό της Βασιλείας, αλλά και επειδή θεωρεί ότι κάποια στιγμή θα τους παραχωρήσει Σύνταγμα και ελευθερίες οι οποίες καταπατώνται από την Καμαρίλα²⁴⁴.

Η εορτή του νέου έτους αποτυπώνει πολύ παραστατικά το τελετουργικό το οποίο ακολουθούσε ο Βασιλιάς Όθωνας και η Βασίλισσα Αμαλία και το οποίο ήταν καθορισμένο από τον τελετάρχη. Ξεκινώντας με την ερμηνεία της τελετής αξίζει να σημειωθεί ότι ο Όθωνας μαζί με την Αμαλία νωρίς το

²⁴² Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

²⁴³ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

<<Τόσον ελύπησε τους Ναπαίους η λαμπρή υποδοχή, η οποία έγινε παρά του λαού εις τον Βασιλέα την πρώτην του Ιανουαρίου εις την εκκλησίαν, και αι εγκάρδιοι ανευφημιαί, ώστε ο μεν Αιών δεν ανέφερεν ούκ γρύ περί της εορτής και τελετής, η δε Σκυθικής Εχέδραι, η Ελλάς δεν εδυνήθη καν να κρατήση την δυσαρέσκιαν της. Ιδού πως προδίδονται αφ' εαυτών οι πιστοί και αφωσιωμένοι εις τον Βασιλικόν Θρόνον!>>

²⁴⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

πρωί αναχώρησαν από το παλάτι με προορισμό την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Εκεί τελούνταν δοξολογία και παράκληση προς τον Θεό υπέρ της ευδαιμονίας του Έθνους και του Θρόνου. Προτού όμως φτάσουν στην εκκλησία προηγείτο πομπή, ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα μαζί με την πολιτική και την στρατιωτική πομπή πορευόντουσαν την οδό η οποία οδηγεί στην Εκκλησία. Εκεί λοιπόν όπως συνηθιζόταν συγκεντρώνονταν ο απλός λαός προκειμένου να δει αλλά και να επευφημήσει τον Βασιλιά του²⁴⁵.

Σύμφωνα με τον συντάκτη κατά την διάρκεια της πομπής ο λαός που είχε συγκεντρωθεί ήταν ιδιαίτερα πολυπληθής ενώ οι επευφημίες του συνεχείς. Στην συνέχεια μετά το τέλος της δοξολογίας ο Βασιλιάς Όθωνας και η Βασίλισσα Αμαλία θα κατευθυνθούν από τον ναό πίσω στα Ανάκτορα. Όμως κατά την διάρκεια της επιστροφής συνέβη κάτι το πρωτόγνωρο. Οι επευφημίες του λαού ήταν τόσο δυνατές και συνεχείς ώστε η φρουρά του Βασιλιά να μείνει άναυδη από τον τόσο μεγάλο ενθουσιασμό των Ελλήνων για το πρόσωπό του²⁴⁶.

Επιπλέον η Αθηνά μας αναφέρει ότι οι επευφημίες αυτές δεν είχαν παρακινηθεί από τον διοικητή όπως μέχρι τώρα συνέβαινε αλλά προερχόταν από τα στόματα των παιδιών και των πολιτών αυθόρμητα, ενώ αντίστοιχα σε άλλες εορτές για αυτόν τον σκοπό μεταφέρονταν παιδιά από τους Βαυαρούς προκειμένου να <<εκφράσουν>> την αγάπη και την χαρά τους προς τον Βασιλιά. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σταθούμε λίγο και να αντιληφθούμε την πολιτική την οποία ακολουθούσαν οι Βαυαροί στις εορτές. Καταρχήν η Αθηνά ως μία αντιπολιτευόμενη εφημερίδα έχει το θάρρος να αναφερθεί σε αυτήν την πολιτική η οποία είχε να κάνει με τις επευφημίες του λαού. Όπως έχουμε δει στην μέχρι τώρα ανάλυση μας για τις εορτές και το πώς αυτές αποτυπώνονται στον Τύπο της εποχής θέλοντας να δούμε τα συναισθήματα του λαού απέναντι στον Όθωνα αυτές κατευθύνονται σύμφωνα με τα όσα γράφει ο αρθρογράφος στο φύλλο της 6^{ης} Ιανουαρίου 1843. Μας αναφέρει ότι σε όλες τις εορτές οι Βαυαροί <<δημιουργούσαν>> την υποδοχή και τις επευφημίες προς τον Βασιλιά με ανθρώπους οι οποίοι ήταν απλοί άνθρωποι είτε ακόμα και παιδιά θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να δημιουργήσουν μία προπαγάνδα προς την ευρύτερη μάζα του Ελληνικού λαού ότι ο Βασιλιάς είναι αγαπητός. Τοποθετώντας λοιπόν οι Βαυαροί ανθρώπους και παιδιά να επευφημούν τον Βασιλιά και την Βασίλισσα σε κάθε εορτή δημιουργούσαν μία ψεύτικη εικόνα, μία ψευδαίσθηση στον Ελληνικό λαό ότι εφόσον ο Βασιλιάς Όθωνας επευφημείται είναι αγαπητός στον λαό. Στην συνέχεια οι Βαυαροί γνωρίζοντας πως οι εφημερίδες θα έρθουν και θα καλύψουν την εκάστοτε εορτή δημιουργούν την εικόνα την οποία ήθελαν να προβάλλουν. Οι εφημερίδες της εποχής θέλοντας να παραμείνουν αντικειμενικές όσο αυτό ήταν εφικτό και όσο

²⁴⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

²⁴⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

επιτρεπόταν αποτύπωναν με τον πλέον αγαθό τρόπο τα συναισθήματα των Ελλήνων οι οποίοι πήγαιναν στις εορτές προκειμένου να τις παρακολουθήσουν. Βέβαια δεν μπορεί να αναιρέσει κανείς το γεγονός ότι πράγματι θα υπήρχε προσέλευσή του απλού Ελληνικού λαού ο οποίος γεμάτος περιέργεια καθώς ήταν θα πήγαινε στις εκάστοτε εορτές για να δει και γιατί όχι και να επευφημήσει τον Βασιλέα. Όμως τα ακραία συναισθήματα χαράς και επευφημίας από αυτό το σημείο και έπειτα θέτονται σε αμφισβήτηση διότι καθώς είδαμε πολλές ήταν οι φορές ή όπως θα δούμε στην συνέχεια που ο Βασιλιάς έγινε αποδέκτης ευγνωμοσύνης και αγάπης από τα δημοτικά σχολεία, τα παιδιά και τις δημοτικές Αρχές. Το γεγονός ότι οι Βαυαροί τοποθετούσαν παιδιά και ενήλικες προκειμένου να επευφημούν τον Όθωνα δημιουργεί πολλά ερωτηματικά. Βέβαια στην εν λόγω πηγή μας αναφέρεται ότι αυτό δεν συνέβη στην Εορτή του Νέου Έτους αλλά αντιθέτως τα συναισθήματα του λαού ήταν ειλικρινή και γι' αυτό επευφημούν με δύναμη μέσα από την καρδιά τους. Μάλιστα δικαιολογεί το γεγονός της αληθινής εκδήλωσης συναισθημάτων υπέρ του Όθωνα στο γεγονός ότι οι Έλληνες αισθάνονται ευγνωμοσύνη για την πρόνοια την οποία έλαβε ο Βασιλιάς προκειμένου να σώσει το Έθνος από τις παγίδες και την δολιότητα που είχαν στήσει. Εδώ αναφέρεται στο γεγονός ότι ο Όθων πριν την αναχώρησή του για την Βαυαρία το 1836 είχε δώσει απεριόριστη εξουσία στους Βαυαρούς και συγκεκριμένα στον Άρμανσπεργκ προκειμένου να πράττουν όπως αυτοί νομίζουν αλλά πάντοτε με γνώμονα το συμφέρον του Βασιλείου. Αυτοί όμως ψηφίζουν νόμους οι οποίοι καταπατούν τα δίκαια και τις ελευθερίες των Ελλήνων δημιουργώντας σε αυτούς μεγάλη δυσάρεσκεια. Τότε ο ίδιος με την επιστροφή του μέσω διατάγματος κατήργησε όλους εκείνους τους νόμους οι οποίοι είχαν ψηφιστεί από τις 11 Απριλίου 1836 και μετά προκειμένου να ωφελήσουν τους Έλληνες. Ο συντάκτης σε αυτό το γεγονός αναφέρεται και για αυτό τον λόγο οι πολίτες πράγματι μπορεί να αισθάνονται ευγνωμοσύνη για την πρόνοια του Βασιλιά²⁴⁷.

Στην συνέχεια της διήγησης μας η εορτή του Νέου έτους ολοκληρώνεται με τον ακόλουθο τρόπο: Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα εν μέσω επευφημιών επιστρέφουν στο παλάτι. Εκεί θα δεχτούν με τις πλέον Βασιλικές τιμές όλους τους άρχοντες πολιτικούς και στρατιωτικούς και θα παραθέσουν δείπνο για τους προσκεκλημένους τους. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή του Νέου Έτους στα 1840 και αυτά ήταν τα συναισθήματα και οι αντιδράσεις των Ελλήνων τα οποία προκλήθηκαν κατά την διάρκεια της Εορτής²⁴⁸.

²⁴⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

²⁴⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840

1 Ιανουαρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

Την 1 Ιανουαρίου ημέρα Τετάρτη η Αθηνά στο πρώτο φύλλο του νέου έτους επιλέγει στην ενότητα Εσωτερικά να αναφερθεί στο πάγιο αίτημα των Ελλήνων το οποίο η ίδια προβάλλει. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι *οκτώ έτη έχουν παρέλθει από την στιγμή που ο Βασιλιάς πάτησε στο έδαφος της Ελλάδας, και ακόμη δεν συγκαλέσθηκε η Εθνική Συνέλευση, η οποία σύμφωνα με μία επιστολή έπρεπε να συγκαλεσθεί όταν κατέφθασε η Αντιβασιλεία. Οκτώ έτη παρήλθαν ήδη και ακόμη περιμένουν οι έλληνες να βρεθούν δίπλα στον Θρόνο του Όθωνα. Υπόσχεση η οποία τους είχε δοθεί και στηρίζεται στην προκήρυξη των Συμμάχων Δυνάμεων, όταν αυτές κατέστησαν την Βασιλεία στην Ελλάδα και σύμφωνα με αυτή έπρεπε να καταστήσουν το Σύνταγμα της. Οκτώ έτη παρήλθαν ήδη και ακόμη οι ξένοι κατέχουν πολλές πολιτικές και στρατιωτικές θέσεις, οι οποίες αντιβαίνουν τους νόμους των εθνών. Οκτώ έτη παρήλθαν ήδη, αφού το έθνος φωνάζει ακατάπαυστα προκειμένου να απαλλαχθεί από τους ξένους, των οποίων η παρουσία, τόσο καίρια βλέπει την αυτονομία του. Η Αθηνά προτρέπει την Κυβέρνηση να αλλάξει πολιτική και να κατασταθεί το Σύνταγμα της Ελλάδας, για να απαλλαχτεί από την αβεβαιότητα αλλά ακόμη δεν έχει εισακουσθεί όπως φαίνεται το αίτημα της διότι οι ξένοι έχουν αναγείρει έναν μεσότοιχο μεταξύ του Έθνους και του Όθωνα, και μάλιστα η Καμαρίλα δεν αφήνει τις δίκαιες φωνές του Έθνους να διαπεράσουν και να φθάσουν έως τον Θρόνο του Όθωνος²⁴⁹.*

Όπως ήδη αναφέραμε η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει στο πρώτο φύλλο του 1841 να αναφερθεί στο πάγιο αίτημα των Ελλήνων η οποία η ίδια το στηρίζει θερμά στην παροχή Συντάγματος στο Έθνος. Τονίζει το γεγονός ότι 8 έτη έχουν παρέλθει από την στιγμή της ανάρρησης στον Θρόνο του Όθωνα και ότι πλέον καθίσταται σημαντικό να χορηγηθεί το Σύνταγμα το οποίο το είχαν υποσχεθεί οι Μ. Δυνάμεις στην Ελλάδα ήδη από την Συνθήκη του 1832²⁵⁰.

Η Αθηνά αναδεικνύει συνέχεια τον ρόλο της Καμαρίλας και των Βαυαρών γενικότερα οι οποίοι εμποδίζουν την πραγματοποίηση των πόθων των Ελλήνων δηλ να τους χορηγηθεί Σύνταγμα, το οποίο θα τους έδινε τις ελευθερίες τις οποίες επιθυμούσαν, αλλά το σημαντικότερο από όλα, θα τους δινόταν η ευκαιρία να περιβάλλουν οι ίδιοι τον Θρόνο του Όθωνα και όχι οι Βαυαροί. Τονίζει το γεγονός ότι οι Βαυαροί εσκεμμένα αποκρύπτουν από τον Βασιλέα το πάγιο αίτημα των Ελλήνων προκειμένου να κρατούν οι ίδιοι την εξουσία για τον εαυτό τους. Ουσιαστικά αναφέρει πως έχει σηκωθεί ένας <<τοιχος>> ο οποίος εμποδίζει τις φωνές των Ελλήνων να φθάσουν μέχρι τα αυτιά του Όθωνα. Αυτό το τοίχος δεν είναι άλλο σύμφωνα με την Αθηνά, από το περιβάλλον της Αυλής των Βαυαρών. Βέβαια ο τοίχος αυτός σύμφωνα με την Αθηνά θα πρέπει γρήγορα να γκρεμιστεί, εάν θέλουν οι Έλληνες να

²⁴⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

²⁵⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

αποκτήσουν την ελευθερία τους, και να εκδιώξουν τους Βαυαρούς μια για πάντα από τις πολιτικές και στρατιωτικές θέσεις του Έθνους τους²⁵¹.

Στο πρώτο φύλλο του νέου έτους στις **1 Ιανουαρίου 1841 ημέρα Τετάρτη** η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να μην μας παραθέσει την εορτή του νέου έτους και τον τρόπο που εορτάστηκε διότι θέλει να εκθέσει μέσω ενός εκτενούς άρθρου της την μέχρι τώρα πολιτική η οποία ασκήθηκε από τον Όθωνα. Αναφερόμενη στο γεγονός ότι 8 ήδη έτη έχουν παρέλθει από την στιγμή της άφιξης του Βασιλιά αναδεικνύει το γεγονός ότι εν έτη 1841 δεν έχει χορηγηθεί Σύνταγμα αλλά ούτε έχουν αναλάβει οι Έλληνες τις θέσεις εκείνες στο Βασίλειο οι οποίες θα ήταν θεσμικού χαρακτήρα²⁵².

Επιπλέον αναδεικνύεται ο ρόλος των Βαυαρών στην διακυβέρνηση της Ελλάδας ο οποίος υπήρξε ιδιαίτερα απολυταρχικός και ο οποίος οδήγησε σε δυστυχία τους Έλληνες. Τα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής δεν ήταν άλλα από την συνεχόμενη αγανάκτηση των Ελλήνων οι οποίοι επιτακτικά ζητούσαν να τους χορηγηθεί Σύνταγμα προκειμένου να απελευθερωθούν από τους ξένους τους Βαυαρούς. Την 1^η Ιανουαρίου του νέου έτους 1841 η οποία αποτελεί και εορτή για τον Όθωνα ο οποίος θέλει να προβάλλει μέσω αυτής τον Θεσμό της Βασιλείας, η Αθηνά μέσω του συντάκτη της αναδεικνύει το μείζον θέμα της παραχώρησης του Συντάγματος το οποίο σύμφωνα με την ίδια δεν μπορεί να φτάσει στον ίδιο τον Όθωνα καθώς οι Βαυαροί και η Κυβέρνηση αυτών εμποδίζει μέσω διαφόρων νόμων, κυρίως με νόμους περί περιορισμού της ελευθεροτυπίας να διατυπωθούν τα αιτήματα εκείνα των Ελλήνων τα οποία θα τους ωφελούσαν αλλά την ίδια στιγμή θα ήταν επιζήμια για τα συμφέροντα των Βαυαρών²⁵³.

Κλείνοντας το άρθρο ο αρθρογράφος της Αθηνάς επισημαίνει ότι γρήγορα αυτός ο <<τοίχος>> τον οποίο έχουν ανυψώσει οι Βαυαροί ανάμεσα στους Έλληνες και τον Όθωνα θα γκρεμιστεί. Την εξουσία θα την λάβουν οι Έλληνες οι οποίοι και θα περιστοιχίσουν τον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα. Οι Βαυαροί θα εκδιωχθούν και η ευδαιμονία θα επέλθει στο Βασίλειο. Η Αθηνά ελπίζει ότι γρήγορα η κατάσταση στο Βασίλειο της Ελλάδας θα αλλάξει, οι Έλληνες θα περιστοιχίσουν τον Όθωνα και οι Βαυαροί θα εκδιωχθούν²⁵⁴.

Όπως φαίνεται μέσα από την ανάλυση και την ερμηνεία του άρθρου είναι σαφής ο διαχωρισμός μεταξύ των Βαυαρών οι οποίοι κυβερνούν απολυταρχικά και ο Όθων ο οποίος μπαίνει στο κάδρο των

²⁵¹ Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

²⁵² Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

²⁵³ Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

²⁵⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841

Ελλήνων βασιλιάδων και αποστασιοποιείται. Αναλυτικά το θέμα περί χορήγησης Συντάγματος θα αναλυθεί στο κεφάλαιο <<τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος>>. Όμως αξίζει να σημειωθεί σε αυτό το σημείο ότι ο Όθωνας είναι για τους Έλληνες ένα σύμβολο ο οποίος είναι υπεράνω όλων γι' αυτό δεν μπορούν οι αρθρογράφοι να τον κατηγορήσουν ευθέως για την πολιτική κατάσταση η οποία επικρατεί στο Βασίλειο, αλλά επιλέγουν να κατηγορήσουν τους Βαυαρούς οι οποίοι κυβερνούν δεσποτικά. Εξάλλου ο διαχωρισμός στα μάτια όχι μόνον της Αθηνάς αλλά και των Ελλήνων γενικότερα είναι ευδιάκριτος μεταξύ των Βαυαρών και της Κυβέρνησης αυτών η οποία είναι μισητή και του Όθωνα ο οποίος είναι ο πρώτος Βασιλιάς της Ελλάδας και δεν μπορεί από το να είναι συμπαθής από το μεγαλύτερο μέρος του λαού των Ελλήνων και να τιμάτε προκειμένου να υπάρχει τάξη και ασφάλεια στο Βασίλειο.

Ο διαχωρισμός μεταξύ Βαυαρών και του Όθωνα μπορεί να γίνεται και συνειδητά από τους Έλληνες οι οποίοι ακόμη εν έτη 1841 ελπίζουν ότι ο Βασιλιάς θα τους βοηθήσει ενώ για όλα τα δεινά και τα προβλήματα <<φταίνε>> οι Βαυαροί οι οποίοι μισούν και εκμεταλλεύονται τους Έλληνες. Καταλογίζοντας με αυτόν τον τρόπο για όλα τα δεινά στα οποία υπάρχουν στον Βασίλειο στους Βαυαρούς. Έχοντας αυτό στο μυαλό τους οι Έλληνες μπορούν πιο εύκολα να αποδεχτούν την κατάσταση στην οποία βρίσκονται και η οποία τους κρατά κατά κάποιον τρόπο αδρανείς εμποδίζοντάς τους από το να αντιδράσουν και να επαναστατήσουν εναντίον της Βαυαρικής εξουσίας. Όμως η κατάσταση θα φτάσει στα όρια της όταν πλέον δύο χρόνια μετά μην αντέχοντας άλλο την Βαυαρική εξουσία θα επαναστατήσουν εναντίον των Βαυαρών με σκοπό να τους χορηγηθούν οι ελευθερίες εκείνες για τις οποίες πολέμησαν στην Επανάσταση του 1821. Οι δημοκρατικοί θεσμοί ήδη έχουν αποκρυσταλλωθεί στις συνελεύσεις της Επιδαύρου και του Άστρους στα χρόνια της Επανάστασης. Οι ελευθερίες εκείνες επιτακτικά θα δοθούν από τους Βαυαρούς και συγκεκριμένα από τον Όθωνα στις 3 Σεπτεμβρίου 1843 όταν ο Ελληνικός λαός μαζί με την υποστήριξη του στρατού θα επιδιώξουν τα δίκαια τους τα οποία αντηχούν στην λέξη Σύνταγμα, όταν θα αναφωνείτε από το συγκεντρωμένο πλήθος έξω από τα ανάκτορα φωνάζοντας προς τον Όθωνα, Σύνταγμα Βασιλιά.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η εφημερίδα της Αθηνάς δεν κάνει καμία αναφορά για τον εορτασμό του νέου έτους παρότι αυτός πραγματοποιήθηκε κατά τα δύο επόμενα χρόνια στα έτη 1842 και 1843.

Στην συνέχεια της διήγησής μας θα δούμε τι γράφει μία άλλη εφημερίδα της εποχής για την εορτή του νέου Έτους κατά την διάρκεια της Απόλυτης Μοναρχίας αυτή του Αιώνα.

ΑΙΩΝ

Η εφημερίδα του Αιώνα ξεκινάει την έκδοσή της τον Αύγουστο του 1838 όπως είναι φυσικό αποτυπώνει την εορτή του νέου έτους ένα χρόνο αργότερα στα 1839. Έως το τέλος της Απόλυτης Μοναρχίας θα αποτυπώσει την εν λόγω εορτή 3 φορές στα έτη 1839, 1841 και 1843 ενώ θα επιλέξει να μην την αποτυπώσει κατά τα έτος 1840.

1 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή

<<Με νέες και μεγαλύτερες από εδώ και πέρα ελπίδες, ήμαστε σε καλό δρόμο καθώς προχωράμε στο δέκατο ένατο έτος της Ελληνικής Ανεξαρτησίας, και στο έβδομο της ευτυχούς Βασιλείας του Πολυσέβαστου ΟΘΩΝΟΣ.

Ανακαλώντας στην μνήμη του ο Έλληνας την ταραχώδη και σκληρή κατάσταση κάποιων από τις προηγούμενες περιόδους, ρίχνοντας μία απαθές ματιά στην υφιστάμενη ειρηνική και οργανική των πραγμάτων τάξη, και εκτιμά επί τέλους την έμφρονα της Α. Μ πολιτεία στις εσωτερικές αντιθέσεις και προς όλες γενικώς τις φιλικές Δυνάμεις μπορεί με πεποίθηση να πει, πόσο ευτυχέστερο προμηνύεται το μέλλον της πατρίδας του, και πόσοι εκ προσθήκης θέλει προσκτήσει δίκαια ευγνωμοσύνης στην καρδιά του λαού του ο αγαπητός ημών Μονάρχης.

Υπό την αιγίδα της Βασιλικής Εξουσίας του είδαμε ότι κατά το παρελθόν έτος την καταπίεση κάποιων κινημάτων απονενομημένων, την εξόντωση της σποράδην ανεφανείσης ληστείας, και την ασφάλεια των ορίων και της θάλασσας. Επί πολλών μπορούμε να απαριθμήσουμε έργα ευεργετικά.

Την εισαγωγή και εφαρμογή του περί Απογραφής Νόμου, προορισμένου να αποτελέσει στην Ελλάδα ισχυρή πιστή δύναμη στρατιωτική περί τον Θρόνο μετά από 20 αιώνες.

Την νέα διοικητική Μεταρρύθμιση η οποία πέτυχε περισσότερα από την προηγούμενη.

Την εν μέρει οικονομία των εξόδων, η οποία θέλει επεκταθεί βαθμιδών και σε άλλους κλάδους.

Την δικαίωση πολλών Στρατιωτικών του Αγώνος, η οποία μένει να εκπληρωθεί εντελώς κατά το νέο έτος αναλόγως των χρηματικών του ταμείου.

Την δυνατήν εμφύχωση της παιδείας, μέσω της οποίας θέλουν δοθεί ακολούθως αφθονότερα μέσα.

Την βελτίωση πολλών Νόμων, οι οποίοι εξασφαλίζουν το μέλλον τα αμοιβαία δίκαια του Δημοσίου και του Λαού.

Την σύσταση διαφόρων καταστημάτων, από τα οποία θέλει προκύψει οπωσδήποτε περιορισμός της σε παθητικό εμπόριο. Και επί τέλους, την ύπαρξη και πρόοδο διαφόρων φιλολογικών και επιστημονικών Εταιρειών, οι οποίες ωφέλησαν εσωτερικώς, και τιμούν την Ελλάδα στον έξω κόσμο.

Παρά την εσωτερική ησυχία και την καλή κατάσταση, καρπός της οποίας είναι της γεωπονίας μας η αύξηση, και του εμπορίου η σχετική ωφέλεια οι εξωτερικές σχέσεις μας διατηρήθηκαν ευνοϊκές και επωφελείς και καμία στο εσωτερικό δεν έλαβε χώρα εξιδιασμένη αυτό ή εκείνο εκ των πνευμάτων, τα οποία θέλουν να σύρουν κατόπιν των εθνών την τύχη.

Μακράν του να αδικήσουμε την Κυβέρνησή μας, απαιτώντας σε σύντομο χρόνο τον καθαρισμό της υπαλληλίας και το με περαιτέρω της τελειότητας σε όλη γενικώς την δημόσια υπηρεσία, ήμαστε γεμάτοι ελπίδες, ότι κατά το νέο ήδη έτος η Α.Μ θέλει ευδοκήσει να δώσει στον λαό της δείγματα ευποιίας μεγαλύτερα, πεφωτισμένα από την πείρα του παρελθόντος, και στηριγμένη στην αξιοπρέπεια και το συμφέρον του Κράτους της. Υπ' όσιν της έχει αναμφιβόλως την ανάγκη της βελτιώσεως του καταστατικού οργανισμού των Γραμματειών, χωρίς της οποίας κάθε προσωπική μεταβολή καθίσταται όχι τόσο ωφέλιμος. Γνωρίζει επίσης, ποια προσόντα απαιτούνται, ικανότητος και πίστεως για την εν γένει και κατά μέρος σύμφωνο κίνηση του πρώτου μοχλού της υπηρεσίας, του Υπουργείου. Δεν αγνοεί μάλιστα, πόσο πολύ χρειάζεται της Βασιλικής Πρόνοιας της το διοικητικό μέρος της Εκκλησίας μας και πόσης μεγάλη εγγύηση ωφέλειας ή απολύτως αναγκαία σύσταση μιας Δανειστικής Τράπεζας, και στην Πατρίδα επάνοδος των πλουσίων και χρηστών ομογενών μας εκείνων, οι οποίοι φλέγονται μεν από επιθυμία, αλλά δειλιάζουν πολύ να αφήσουν τις ξένες χώρες, απατάμενοι από τις ανόητους και εμπαιθείς κατά της Ελλάδας Εφημερίδες. Στην φρόνηση και την ανέκδοτο επιμονή της Μεγαλειότητάς του, έχοντας του εμπιστοσύνη ελπίζουμε βέβαια να δούμε το παρόν έτος εκπορευμένη της μεταξύ Γαλλίας, Ρωσίας και Τουρκίας εμπορική Συνθήκη η οποία μόνη παρά κάθε άλλη υπόσχεται την μεγάλη ευτυχία του ναυτικού εμπορίου της Ελλάδας και σημαντικές επομένως ωφέλειες προς όλους εν γένει τους Έλληνες.

Ο Βασιλιάς έχοντας εμπιστοσύνη στους Έλληνες, και οι Έλληνες είναι προσηλωμένοι και αφοσιωμένοι στον Βασιλέα τους, ιδού ο μόνος δεσμός, του οποίου αδύνατο είναι να εισχωρήσει και να διαρρήξει καμία πλάνη. Αυτός είναι η μοναδική πηγή της ευδαιμονίας του Κράτους, και η σταθερή κρηπίς του Θρόνου και της δόξας του. Ο Βασιλεύς ήδη την παραδειγματική πίστη του Λαού του σε διάφορες εξαιρετικές εποχές. Ο Λαός γνώρισε την αγαθότητα, την σύνεση και δικαιοσύνη του τόσο πολύ κόπιασε ο Βασιλιάς του. Ποια λοιπόν δεν υπόσχεται και στο μέλλον ευτυχήματα η αμοιβαία αυτή πεποίθηση και εμπιστοσύνη;

Με αυτήν και εμείς την πεποίθηση εφοδιασμένοι, και πρεσβεύοντας στο στοιχείο του Θρόνου την ησυχία, την πνευματική και υλική ευδαιμονία της Ελλάδας, ευχόμαστε εκ καρδίας προς τον Αγαπητό Μονάρχη μας και την ενάρετο Βασίλισσά μας υγιές και γόνιμο μονιμότερων ελπίδων το νέο έτος.

Ευχόμαστε στο Έθνος μας την δόξα της Ιεράς Θρησκείας του, ακέραιο του χαρακτήρα του, και πλήρη του πολιτικού την ηθική και την υλική ευδαιμονία του μέσω της πίστης διατηρήσεως, της οποίας, μέχρι τώρα τρέφει η αγάπη και η αφοσίωση προς τον Μονάρχη του.

Στρεφόμενοι προς τους Υπουργούς τους ευχόμαστε συμφωνία, απάθεια και ευτολμία στα Δικαστήρια την αυτήν ανεξαρτησία στους ορκωτούς, την αυτή δικαιοσύνη στους Εισαγγελείς μετριωτέρα την περί τα πλημμελήματα του τόπου έρευνα στην αντιπολίτευση μετάνοια, και στην Αθηνά του²⁵⁵>>.

Η εφημερίδα του Αιώνα κατά το έτος 1839 την 1 Ιανουαρίου επιλέγει αντί να αποδώσει τον λεπτομερή εορτασμό της εορτής του νέου Έτους να παραβάλλει τα κατορθώματα αλλά και τις ανάγκες των υπηκόων του Ελληνικού Βασιλείου προς τον Βασιλέα Όθωνα αλλά ταυτόχρονα επιδιώκει να αποτυπώσει μέσω του άρθρου της την εικόνα που είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους.

Αρχίζοντας την διήγηση του άρθρου της η εφημερίδα του Αιώνα αναφέρεται ότι το Βασίλειο της Ελλάδας βρίσκεται ήδη στο δέκατο ένατο έτος της ελευθερίας της ενώ στο έβδομο της ευτυχισμένης Βασιλείας του πολυσέβαστου Όθωνος. Τα επίθετα ευτυχής Βασιλείας, και πολυσέβαστος Όθωνας έχουν μεγάλη συμβολική αξία για την εικόνα που είχαν οι Έλληνες σύμφωνα με τον αρθρογράφο για τον Βασιλέα τους τον Όθωνα. Ο συντάκτης παρατηρεί ότι εάν οι Έλληνες ανακαλέσουν στην μνήμη τους κάποιες από τις προηγούμενες περιόδους θα δουν ότι η τωρινή ειρήνη και τάξη είναι αποτέλεσμα της διακυβέρνησης του Βασιλείου από τον Όθωνα. Σε αυτό κλείνουν και όλες οι Δυνάμεις οι οποίες είναι φιλικές προς το Βασίλειο καθώς ο Μονάρχης είναι ιδιαίτερα αγαπητός στο λαό λόγω του ότι είναι δίκαιος²⁵⁶.

Ο περιορισμός της ληστείας στην στεριά αλλά και στην θάλασσα είναι κάποια από τα μέτρα του Όθωνα προκειμένου να περιορίσει την ασυδοσία. Ο νόμος περί Απογραφής της στρατιωτικής δύναμης σε συνδυασμό με την οικονομία της εξουσίας ευνόησαν το Βασίλειο. Η δικαίωση των Αγωνιστών του Αγώνα οι οποίοι αποζημιώθηκαν ευνοούν πολύ την καλή κατάσταση και την απομάκρυνση των εξεγέρσεων και των ταραχών. Πράγματι υπήρξε κάποια μικρή βοήθεια στους Αγωνιστές του 21' εν έτη 1839 οι οποίοι όμως βρίσκονται σε δεινή κατάσταση. Βέβαια ο αναμενόμενος διορισμός από το Κράτος πέρα από το τάγμα των Ακροβολιστών το οποίο είχε δημιουργηθεί δεν έγινε ποτέ²⁵⁷.

²⁵⁵ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

²⁵⁶ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

²⁵⁷ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

Επιπλέον ο Όθωνας έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στην παιδεία καθώς θεωρούσε ότι είναι σημαντικό κομμάτι για την ανάπτυξη του Βασιλείου. Ενισχυτικά η βελτίωση των Νόμων οι οποίοι δημιουργούν ένα αίσθημα δικαίου στους υπηκόους ήταν πολύ σημαντικό. Ακόμη η σύσταση διαφόρων καταστημάτων τα οποία θα ωφελούσαν το εμπόριο καθώς και η σύσταση Εταιρίας επιστημονικού και φιλολογικού ενδιαφέροντος θα ευνοούσαν την Ελλάδα²⁵⁸.

Ο συντάκτης θα αναφερθεί στην πρόοδο η οποία συντελέστηκε στην γεωργία και η οποία είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη του εμπορίου, άρα και την αύξηση στην οικονομία του Βασιλείου²⁵⁹.

Συνοψίζοντας η εφημερίδα του Αιώνα θα αναφερθεί σε διοικητικά θέματα τα οποία συντελέστηκαν στα χρόνια της διακυβέρνησης του Όθωνα τα οποία χωρίς αμφιβολία μπορεί να χαρακτηριστούν ότι υπήρξε ραγδαία ανάπτυξη σε πολλούς τομείς του Βασιλείου. Το γεγονός ότι ο Όθων είναι ένας Απόλυτος Μονάρχης δεν αναιρεί το γεγονός ότι οι Βαυαροί οι οποίοι στελεχώνουν τα Βασίλειο, και συγκεκριμένα τα Υπουργεία, τις δημόσιες υπηρεσίες δεν κάνουν καλά την δουλειά τους. Οι περισσότεροι εξ αυτών ήταν αρκετά μορφωμένοι και γνώριζαν καλά τα τεχνικά εκείνα στοιχεία της διοίκησης, της οικονομίας και της πρόοδου εντός του Βασιλείου. Εξάλλου ας μην ξεχνάμε ότι οι περιοχές στις οποίες κατοικούσαν Έλληνες ήταν ολοκληρωτικά κατεστραμμένες από τους πολυχρόνιους πολέμους, όταν ανέλαβε για πρώτη φορά να την κυβερνήσει η Αντιβασιλεία. Πρόοδος στο Βασίλειο υπήρξε και ήταν αρκετά μεγάλη. Ενισχυτικά ο συντάκτης θα αναφερθεί στον αδιάρρηκτο δεσμό του λαού με τον Βασιλιά ο οποίος τον υποδέχτηκε και τον έκανε δεκτό ως έναν Έλληνα Βασιλέα. Ακόμη αναδεικνύεται η αφοσίωση και η προσήλωση στο Βασιλιά η οποία είναι αναγκαία προκειμένου να οδηγηθεί το Βασίλειο στην ευδαιμονία. Η θέληση βέβαια του ελληνικού λαού προς μία παραχώρηση Συντάγματος το οποίο θα έδινε τις εξουσίες στους Έλληνες και θα απομάκρυνε τους Βαυαρούς δεν εκφράζεται από όλους²⁶⁰.

Συγκεκριμένες ομάδες όπως οι Φαναριώτες ή οι Κοτζαμπάσηδες ή ακόμα και οι ίδιοι οι εκδότες των εφημερίδων προσέβλεπαν σε μία Συνταγματική αλλαγή η οποία θα έδινε σε αυτούς μερίδιο από την εξουσία την οποία τώρα κατέχουν οι Βαυαροί. Το ερώτημα το οποίο όμως γενάτε είναι το ακόλουθο. Έχουν οι Έλληνες της εποχής του 1839 την κατάλληλη τεχνογνωσία να κυβερνούν στελεχώνοντας τα Υπουργεία τις δημόσιες υπηρεσίες και γενικά τον δημόσιο τομέα; Δεν χωρά αμφιβολία ότι οι Βαυαροί κατέχουν καλύτερη τεχνογνωσία και ήταν πιο κατάλληλοι από τους Έλληνες, εξάλλου αυτό φαίνεται και στην πρόοδο η οποία συντελέστηκε σε διάφορους τομείς του Βασιλείου. Όμως ως ξένοι ως Βαυαροί δεν

²⁵⁸ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

²⁵⁹ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

²⁶⁰ Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839

δίσταζαν να πλουτίζουν οι ίδιοι κατασπαταλώντας πολλές φορές το δημόσιο χρήμα ενώ την ίδια στιγμή με νόμους που εξέδιδαν περιοριζόταν η ελευθεροτυπία στον Τύπο και δεν άφηναν τις πράξεις τους να γίνουν γνωστές. Άρα για αυτούς τους λόγους οι Έλληνες θα ήταν πιο δίκαιο να περιστοιχίσουν και να στελεχώσουν οι ίδιοι τον Βασιλέα και τα Υπουργεία καθώς οι αντιπρόσωποι του ίδιου του λαού είναι ευκολότερο να καταλάβουν και τα ήθη αλλά και να κυβερνούν με τον πιο δίκαιο και σωστό τρόπο. Εξάλλου η αφοσίωση την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά Όθωνα δεν θα μπορούσε να εκφραστεί με τον πιο ορθό τρόπο εάν και οι ίδιοι βοηθούσαν στην υλική και πνευματική άνοδο του Ελληνικού Βασιλείου.

Στο επόμενο φύλλο αυτό της **05 Ιανουαρίου 1841 ημέρα Κυριακή** η εφημερίδα του Αιώνα θα αποτυπώσει την εορτή του Νέου έτους με τον πλέον παραστατικό τρόπο.

Η εορτή του νέου έτους ξεκίνησε λοιπόν με τον ακόλουθο τρόπο. Ο Βασιλιάς Όθωνας και η Βασίλισσα Αμαλία νωρίς το πρωί ξεκίνησαν από τα Ανάκτορα με προορισμό την εκκλησία της Αγίας Ειρήνης. Η πομπή που τους ακολούθησε ήταν μεγαλοπρεπής ενώ ο λαός οποίος είχε συρρεύσει για να δει τον Βασιλιά και την Βασίλισσα πολυπληθής. Το Βασιλικό ζεύγος παρακολουθούσε με κατάνυξη την Θεία Λειτουργία ενώ μετά το τέλος αυτής αποχώρησε. Στρατιωτική παράταξη είχε τοποθετηθεί στην οδό η οποία οδηγεί στο παλάτι για μεγαλύτερη μεγαλοπρέπεια. Όταν επέστρεψαν στο παλάτι ο Όθωνας ανήγγειλε ότι θα δώσει υψηλή στρατιωτική τιμή στους γηραιούς πλέον Αγωνιστές του 21' όπως ήταν ο Π. Μαυρομιχάλης και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Τους τίμησε με τον βαθμό του Αντιστράτηγου τον οποίο και έλαβαν. Ο λαός ενέκρινε την απόφαση του Βασιλέα για αυτή την απόδοση τιμής ενώ στην συνέχεια όλοι οι πολίτες συνεχάρησαν τους Αντιστράτηγους²⁶¹.

²⁶¹Εφ. Αιών, φ. 224, 5 Ιανουαρίου 1841

05 Ιανουαρίου 1841 ημέρα Κυριακή Διάφορα

Αθήνα 5 Ιανουαρίου

<<Κατά την διάσημη ημέρα της 1^{ης} Ιανουαρίου ο δικός μας Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα απήλθε από τον ναό της Αγίας Ειρήνης μετά την Θεία Λειτουργία, εν μέσω στρατιωτικής παρατάξεως. Κατά την ημέρα αυτή ανήγγειλε ο Βασιλιάς να δώσει υψηλή στρατιωτική τιμή στους γηραιούς προμάχους Π. Μαυρομιχάλη και Θ. Κολοκοτρώνη. Αμφότεροι αυτοί έλαβαν τον βαθμό του Αντιστράτηγου. Το κοινό, δίκαιο στις κρίσεις του, δικαίωσε ομόφωνα την τιμή αυτή, και επένεσαι ειλικρινώς αυτή την πράξη της Εξουσίας. Πρόθυμοι, δε όλοι οι πολίτες συνεχάρησαν τους Αντιστράτηγους διά της αποδοθείσας το πρόσωπο τους εθνική τιμή και ικανοποίηση.>>

Στην συνέχεια ο Όθωνας προχώρησε και σε άλλους προβιβασμούς Αγωνιστών προκειμένου να αυξήσει την εύνοια του λαού προς το πρόσωπό του. Βλέπουμε ότι ο Όθωνας γνωρίζοντας την λαϊκή απήχηση την οποία είχαν οι Αγωνιστές του 21΄ και ειδικά αυτοί οι οποίοι συνετέλεσαν στην νίκη του Αγώνα όπως ήταν ο Θ. Κολοκοτρώνης επιδιώκει να τους τιμήσει. Ο άλλοτε στρατηγός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στα χρόνια της Επανάστασης τιμάτε σήμερα από τον Όθωνα στην εορτή του Νέου Έτους με το αξίωμα του Αντιστράτηγου. Αξίζει να σημειωθεί ότι στα χρόνια της Αντιβασιλείας ο Θ. Κολοκοτρώνης είχε χάσει το αξίωμα του καθώς η Αντιβασιλεία του το είχε αφαιρέσει, ενώ δεν δίστασε ακόμα και να τον φυλακίσει. Ο Όθωνας ο οποίος διακατέχεται από φιλελληνικά αισθήματα αναγνωρίζει τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν οι Αγωνιστές του 21΄ και προσπαθεί να τους τιμήσει.

Μάλιστα δεν μένει μόνο στην τιμήση των οπλαρχηγών αλλά προχωράει και σε προβιβασμούς αξιωμάτων σε διάφορους Αγωνιστές του 21΄, οι οποίοι τώρα έχουν στελεχώσει τον τακτικό στρατό. Η εορτή του Νέου Έτους γίνεται αφορμή για τον Όθωνα προκειμένου να αποδώσει τις δέουσες τιμές στους Αγωνιστές του 21΄. Με αυτόν τον τρόπο αυξάνει την δημοτικότητα του και γίνεται πιο αρεστός στον λαό των Ελλήνων²⁶².

Ενδιαφέρον αποτελεί το φύλλο της **1 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Παρασκευή** όπου ο συντάκτης του Αιώνα παραθέτει ένα άρθρο στο οποίο αναδεικνύει όλα εκείνα τα ζητήματα τα οποία ταλάνισαν το Βασίλειο κατά το προηγούμενο έτος. Η ευχή του την πρώτη ημέρα του νέου Έτους είναι ο Όθων να πάρει τις αποφάσεις εκείνες οι οποίες θα βελτιώσουν την δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται το Βασίλειο σχεδόν σε όλους τους τομείς της οικονομίας, της διοίκησης αλλά και της εξωτερικής πολιτικής. Παραθέτουμε αυτούσιο το άρθρο προκειμένου να δούμε ποια ήταν τα προβλήματα τα οποία είχαν δημιουργηθεί κατά την διάρκεια της Βασιλείας του Όθωνα τα οποία όπως γνωρίζουμε ήταν πάμπολλα αλλά και με ποιον τρόπο αυτά θα μπορούσαν να βελτιωθούν. Οι εορτές όπως αυτή του Νέου Έτους είναι μία καλή αφορμή για τον Όθωνα να προβάλλει τον θεσμό της Απόλυτης Μοναρχίας και γενικά του ίδιου ως Βασιλιά· αλλά πλέον εν έτη 1843 τα προβλήματα όπως είχαν δημιουργηθεί στο Βασίλειο ειδικά στον διοικητικό τομέα λόγω της αναποτελεσματικότητας και της αδράνειας του Όθωνα ήταν αδύνατον να καλυφθούν από μία ή ακόμα και από πολλές εορτές. Η καταπίεση και η δεσποτεία των Βαυαρών, η οικονομική αθλιότητα των υπηκόων είχε φτάσει σε οριακό σημείο, και καμία εορτή και κανένα πλέον σύμβολο ούτε ακόμα και της ίδιας της Βασιλείας δεν θα μπορούσε να καλύψει την αλήθεια. Οι νόμοι

²⁶² Εφ. Αιών, φ. 224, 5 Ιανουαρίου 1841

<<Κατά την ιδίαν ημέραν εξήλθον και τινές προβιβασμοί στρατιωτικοί, και εις αριθμόν, ή μάλλον εν είδος προικοδοτήσεων φαλαγγιτικών. Μεταξύ των Φαλαγγιτών και ο Κ. Φωκάς, κεφαλήν, προεβιβάσθη χαρακτηρισθέν Αντισυνταγματάρχης. Ο συναγωνιστής ούτος δεν είδε τέλος πάντων μετανιωμένους τους κόπους και τας ελπίδας των προ χρόνων ήδη>>.

περί περιορισμού της ελευθεροτυπίας στον Τύπο κλείνουν τους συντάκτες και τους αρθρογράφους πολύ συχνά στην φυλακή προκειμένου να μην αποτυπώσουν την αλήθεια. Όμως πλέον ο συντάκτης με την αρκετά μεγάλη παραστατικότητα θα αποτυπώσει όλα εκείνα τα θέματα τα οποία είχαν προκύψει στο Βασίλειο. Ας δούμε όμως το άρθρο αναλυτικά:

01 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Παρασκευή

ΑΙ ΕΥΧΑΙ

<<Εμβαίνομεν θεία ευδοκία εις το εικοστόν τρίτον έτος της Ανεξαρτησίας και το ενδέκατον της Βασιλείας ΟΘΩΝΟΣ του αγαπητού ημών Μονάρχου. Το παρελθόν, οδηγόν κατ'υποτύπωσιν τούτου φαινομένου φυσικής, λαμβάνομεν ήδη υπ' όψιν, διά να ίδωμεν, εάν επίσης οπισθοδρομικό ή στάσιμο ευτυχέστερο ή κακοδαιμονέστερον, θέλει είσθαι τον νέον έτος.

Σπουδαίες διέκριναν εξωτερικώς τις αρχές του 1842 έτους τα επί των συμβάντων τω 1841 κατά την Κρήτην και τα Μεθόρια παράπονα της Οθωμανικής Πόρτας. Αι περί ενδεχομένης τινός ρήξεως υπόνοιες αμφοτέρων, των Κυβερνήσεως της Οθωμανικής και της Ελληνικής, προήχθησαν τότε μέχρι πραγμάτων. Η Οθωμανική Πόρτα ανήσυχος διά τις καταστάσεις της Συρίας και της Βουλγαρίας και πάντοτε αμφιβόλως ως προς των Χριστιανών υπηκόων της γενικής κατά τας ομόρους επαρχίας της. Η Ελληνική Κυβέρνηση αφ' ετέρου αμφίβολος επίσης ως προς την διαγωγή της γείτονος Δυνάμεως, προλαμβάνουσα μάλλον η ακολουθούσα εις την τιοιούτην περίπτωση, ετέθη εις ενέργειαν αμύνης την Ήπειρον και την Θεσσαλίαν. Αλλ' εις το έτος 1842 δεν ήτο προωρισμένον το πλήρωμα του χρόνου. Εξηγήσεις αμοιβαίες. Και οι συνεπίεις των εν Κωνσταντινουπόλει και εν Αθήναις πρέσβειων εργασία ησύχασαν τους παλμούς της πρώτης, και άφησαν εις την προτέραν επίσης αβεβαιότητα της περί της Εμπορικής Συνθήκης διαπραγματεύσεις της δευτέρας των Κυβερνήσεων τινών. Εντεύθεν οι μετά της Ελλάδος και Τουρκίας σχέσεις διατελούσιν έχουσαι έξι επισφαλή χαρακτήρα την κόνιν του οποίου μακρύνει μόνη η γενική των ανατολικών πραγμάτων κατάστασις και εξαιρετική προσοχή της διπλωματίας. Δύσκολο το να προσδιορίσει τις, εν εις την Ελλάδα απόκειται το σύνθημα ενός γενικού αναβρασμού. Περιστάσεις όμως μεγάλες και γενικές περιστάσεις απρόοπτοι μεν, αναμφίβολοι όμως, θέλουσι προκαλέσει ταύτιν εις στάδιον, το οποίο έχει διατρέξει.

Την εξωτερικήν ταύτην στάσιμο κατάσταση, επιβαρυνομένη ούχ ήττον και από την ψυχρότητα εν Αθήναις Διπλωματίας, ακολουθεί λυπηρόν η εσωτερική ουσιωδώς οπισθοδρόμηση των Εκκλησιαστικών των διοικητικών, των οικονομικών και των Στρατιωτικών πραγμάτων κατά το έτος 1842. Δεν δυνάμεθα άλλως να χαρακτηρίσουμε τας γενομένας επί των αρχαιρεσιών των Δήμων παραβιάσεις, την φατριαστική καταδίωξη πολλών Διοικητών αθώων, την τερατώδη πλαστοουργηθείσαν Μεσσηνιακήν και Βοχαιϊκήν στάσιν διά κομματικές αντιποιήσεις, την τερατωδέστερων μηχανορραφηθείσαν συνομωσίαν του κανελλετίου προς τους πολιτικούς καταδιωγμούς ομοίους των 1833 και 1840, την αντεθνικήν όλως περιποίηση της διαβοήτου

ετεροδιδασκαλίας του Χίλλ, την τόσον ύποπτον προσποίηση εις το ενεργούμενι προσηλυτισμό του φρικαλέου παπισμού; Το περιβόητο ανανεωθέν δεκαδικό σύστημα των Επισκόπων, την περιβόητο καταδρομήν του αγίου Σελλασίας, την σκανδαλώδη αυθαίρετο καθαίρεση του ανθυπολοχαγού Γ. Μεταξά, τον διωγμό του Τύπου, τον καταστρεπτικό του εμπορίου και της ναυτιλίας Τελωνιακό Νόμο, την θλιβεράν αναχώρηση των Ψαριανών και Κρητών υπό τον ζυγό του Τούρκου, του Εθνικού Ταμείου την κρίσιμο κατάσταση, και εν γένει των προσωπικών και κομματικών παθών, την άθλια παγίωση, την εκ των ενοχοποιήσεων και των ανωνύμων καταμηνύσεων κορυφοθείσα εμφύχωσιν της διαφθοράς, την εν γένει επαυξειθήσαν αχρηματίαν του λαού και την αυστηράν επιτήρηση των Επαρχιακών Συμβουλίων. Ιδού εν συνόψει τα σημαντικότερα πολλών άλλων υποδεέστερων άθλων τινών, υπουργούντων μεν την Ελλάδα, προσηλωμένους δ' αποκλειστικούς εν τον υλισμό και το ξενικό πνεύμα, και το χείριστον, του συνταγματικές επαγγελομένων.

Τα γεγονότα αυτά επί των 1842 έχουν λυπηρώς συνεχή την επήρρειαν εαυτών και κατά το έτος 1843. Ουδεμία μέχρι της ώρας μεταρύθμισης πραγμάτων, κανέν αρμοδιώτερον προσωπικόν, ούτε τροποποιήσεις τουλάχιστον προσφυέστερες υπόσχονται το εναντίον. Τις αμφιβάλλει άρα, ότι το νέον έτος θέλει είσθαι κακοδαιμονέστερον του παρελθόντος, διαρκούσης της αυτής της αυτής κατάστασεως των πραγμάτων; Εάν το σύστημα του 1842 τους εγέννησε τόσα κακά, τόσα δυστυχήματα εν δεν εφείσθαι τούτο ούτε της Εκκλησίας, ούτε του ταμείου την κατάσταση. Εάν επέπεσε και κατά του νόμου και κατά των εθνικών δικαίων, και κατά των προσώπων με τόση αυθάδειαν και ορμήν, όσην είχεν ανάγκη του να έρπη υπό τον απολυτισμόν και το ξενικό πνεύμα, ποία δίδει εχέγγυο επί του μέλλοντος άνευ μεταβολής;

Δεν αγνοεί ούδ' ο τελευταίος τω Ελλήνων τις μεγάλες ελλείψεις και τις διάφορες παρανομίες πρότερων περιόδων. Οι πράξεις όμως της παρούσης, εκτεθείσαι κατ' έκτασιν διά του ανεξάρτητου Τύπου, υπερβαίνουν πάντα όρον παραλληλισμού, ως καταφέρουσι τον οξύτατο πέλεκιν κατά της Εκκλησίας, κατά της φωνής, του Έθνους και της οικονομικής καταστάσεως ιδιώτου και του δημοσίου. Οι πράξεις αυτές, ας μην διστάσουμε να εξηγηθώθεν, προμηνύουσιν άφευκον και ελεεινό νανάγιον το οποίο δύναται έτι να παραλάβει ο Θρόνος, προορισμόν μέγα έχων ως προς το μέλλον των Επαρχιακών Συμβουλίων αι περί Εκκλησίας και κατά της ετεροδιδασκαλίας, αι περί του πολιτεύματος και της οικονομίας εξηγήσεις ανήκει να θεωρηθώσι πισταί, εάν δεν εθεωρήθησαν ως τοιαύται αι του ελευθέρου Τύπου άχρι τούδε. Ας μη προτιμηθώσιν αντ' αυτών και πάλιν των κολάκων οι φλυαρίες και των ανθρώπων της ημέρας οι μόνον το ευτελές συμφέρον αντικείμενο έχουσαι δόλιες εισηγήσεις. Παύομεν μην έχοντες να απευθύνομεν ευχήν άλλον προς τον Θρόνον και την Πατρίδα διά του νέου έτους, παρ' όσας απεύθυνε ο λαός αυτός διά των Επαρχιακών Συμβούλων²⁶³>>.

²⁶³ Εφ. Αιών, φ. 408, 1 Ιανουαρίου 1843

Κλείνοντας την διήγηση μας για τον εορτασμό του Νέου Έτους αξίζει να αναφερθούμε στο τελευταίο φύλλο αυτό της **06 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** όπου αποτυπώνει τον εορτασμό. Θα πραγματοποιηθεί για ακόμη μία φορά η εορτή του νέου έτους με τον καθορισμένο τελετουργικό δηλαδή ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα θα προσέλθουν στον ναό της Αγίας Ειρήνης. Έπειτα ακολουθεί πομπή, κανονιοβολισμοί κτλ.²⁶⁴. Δεν έχει όμως καμία δύναμη στους υπηκόους προκειμένου να υποδηλώσει μία ισχυρή εξουσία στον Ελληνικό λαό ο οποίος είναι σε τέτοιο βαθμό εξαθλιωμένος όπου πλέον καμία εορτή δεν μπορεί να αποκρύψει τα πραγματικά του προβλήματα. Η διεκδίκηση του Συντάγματος είναι η μόνη λύση προκειμένου να πάρουν οι ίδιοι τις ελευθερίες εκείνες οι οποίες θα οδηγήσουν στην καλύτερευση της ζωής τους.

06 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Τη 1 του νέου έτους 1843 έγινεν η ανήκουσα εις τον ναό της αγίας Ειρήνης τελετή, προσελθουσών των ΑΑ. ΜΜ και γενομένης όλης συνήθους πολιτικής και στρατιωτικής πομπής. Η ημέρα αυτή δεν έδειξε άλλο άξιον οποιονδήποτε λόγον, ως άλλοτε²⁶⁵>>

²⁶⁴ Εφ. Αιών, φ. 409, 6 Ιανουαρίου 1843

²⁶⁵ Εφ. Αιών, φ. 409, 6 Ιανουαρίου 1843

Εορτή των Ανάκτων

Η εορτή των Ανάκτων αποτελεί μία εορτή η οποία θεσπίστηκε από την Κυβέρνηση των Βαυαρών αλλά δεν εορτάστηκε ποτέ. Πρόκειται για μία εορτή η οποία θα τιμούσε τα παιδιά του Όθωνα και της Αμαλίας όταν αυτοί θα αποκτούσαν. Ουσιαστικά επρόκειτο για μία εορτή προς τιμήν της δυναστείας του Όθωνα στην Ελλάδα η οποία θα αποδεικνυόταν μεγάλης ζωτικής σημασίας καθώς είχε καθιερωθεί να εορτάζεται κάθε χρόνο. Θα ήταν δηλ. μία επαναληπτική εορτή ετήσιου χαρακτήρα. Δυστυχώς όμως για τον Όθωνα και την Αμαλία δεν κατάφεραν να αποκτήσουν παιδιά άρα και απογόνους του Δυναστικού οίκου των Βίτελσμπαχ. Αυτό είχε ως επακόλουθο η εορτή των Ανάκτων να αποτελέσει μία θεσμοθετημένη εορτή η οποία όμως δεν εορτάστηκε ποτέ λόγω της μη γέννησης τέκνων από την Αμαλία. Η ατεκνία της Αμαλίας είναι ένα μεγάλο ιατρικό θέμα το οποίο έχουν μελετήσει ερευνητές όπως ο Σκανδάμης στο έργο του η Τριακονταετία του Όθωνα αλλά και άλλοι, ενώ δεν λείπουν οι πολλές ιατρικές εκθέσεις τη εποχής οι οποίες αναλύουν το πρόβλημα το οποίο αντιμετώπιζε το Βασιλικό ζευγάρι. Στο εν λόγω κεφάλαιο δεν θα αναφερθούμε στο πρόβλημα της Ατεκνίας της Αμαλίας αλλά στην προσπάθεια που ουσιαστικά είχε καταβάλει η Κυβέρνηση των Βαυαρών οι οποία μέσω της εορτής επιδίωκε να στερεώσει με τον πιο στέρεο λίθο την δυναστεία των Βίτελσμπαχ στο Ελληνικό Βασίλειο. Η εορτή των Ανάκτων μας γίνεται γνωστή από το φύλλο της εφημερίδας Αθηνά **13 Μαρτίου 1837 ημέρα Σάββατο**²⁶⁶ όταν και γίνεται αναφορά σε αυτή. Το τελετουργικό αυτής δεν ήταν καθορισμένο όχι μόνο γιατί δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ αλλά και επειδή δεν αποτυπώθηκε ούτε ως πρόγραμμα.

Κλείνοντας είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η Εορτή των Ανάκτων αποτελεί την πιο θλιβερή εορτή από τις πολλές οι οποίες είχαν καθιερωθεί στα χρόνια της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα διότι και επειδή αποτελεί την μοναδική εορτή η οποία είχε θεσπιστεί αλλά δεν εορτάστηκε ποτέ, άρα έμεινε μόνο στα χαρτιά, αλλά ο λόγος αυτής, δηλαδή η γέννηση των πολυπόθητων τέκνων του Όθωνα και της Αμαλίας τα οποία θα εδραίωναν τον Βαυαρικό Θρόνο και την εξουσία στην Ελλάδα δεν ήρθε ποτέ σκορπίζοντας θλίψη και δυστυχία τόσο στο Βασιλικό ζεύγος όσο και στον Ελληνικό λαό που τόσο πολύ το επιθυμούσε.

<<Στις εν λόγω εορτές προστέθηκε ακόμα μία εορτή η οποία ήταν προς τιμήν του Βασιλιά της βασίλισσας και των παιδιών τους όταν θα τα έκαναν η οποία θα ονομαζόταν γιορτή των ανάκτων²⁶⁷>>.

²⁶⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 49, 13 Μαρτίου 1837

²⁶⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 49, 13 Μαρτίου 1837

Κεφάλαιο 2. ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΜΕ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Τελετή ανεγέρσεως του Πανεπιστημίου του Όθωνα

Στο δεύτερο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας με τίτλο <<ΟΙ ΤΕΛΕΤΕΣ ΜΕ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ>>, θα δούμε με ποιον τρόπο ο Τύπος της εποχής αποτυπώνει τις τελετές εκείνες οι οποίες εορτάστηκαν μόνο μία φορά και είχαν ως επί το πλείστον ως θέματα τους τα εγκαίνια. Η μόνη η οποία ξεχωρίζει είναι η τελετή των Φιλελλήνων η οποία διοργανώθηκε με σκοπό να τιμηθούν οι Φιλέλληνες οι οποίοι είχαν πολεμήσει στον Αγώνα υπέρ της Ανεξαρτησίας.

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα μελετήσουμε την τελετή της ανέγερσης του Πανεπιστημίου του Όθωνα. Θα δούμε πως ένα τόσο σημαντικό έργο το οποίο επιδίωξε να ολοκληρώσει ο Όθωνας γίνεται αφορμή για την προσωπική του προβολή και υστεροφημία. Ξεκινώντας από το γεγονός ότι το πρώτο Πανεπιστήμιο του Βασιλείου ονομάστηκε Οθώνειο καταλαβαίνουμε ότι ο Όθωνας ήθελε να συνδέσει τον εαυτό του και την περίοδο της Βασιλείας του με τα γράμματα και τις επιστήμες, εξάλλου γι' αυτό τον λόγο θα τον ονομάσουν σε ένα άρθρο τους οι εφημερίδες της εποχής με το επίθετο ο Φιλόμουσος Βασιλιάς, και όχι μόνον αυτό αλλά ο Βασιλιάς θα απεικονιστεί σε πίνακα της εποχής να βρίσκεται στο κέντρο πλαισιωμένος από τις 9 Μούσες.

Μοναδική ευκαιρία αποτελεί η αποτύπωση της εορτής στα φύλλα της εφημερίδας του Αιώνα και συγκεκριμένα στα φύλλα των **02 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή** και **05 Ιουλίου 1839 ημέρα Τετάρτη** όπου εκεί θα παρατεθεί ολόκληρο το τελετουργικό της εορτής. Η τελετή ανέγερσης του Οθώνειου Πανεπιστημίου όπως και όλες οι υπόλοιπες εορτές και τελετές αποτελούν αφορμή προκειμένου ο Όθωνας να προβάλλει την εικόνα του. Μία εικόνα ενός φιλόμουσου Βασιλιά ο οποίος νοιάζεται για τις επόμενες γενεές. Σημαντικό κομμάτι της προβολής αυτής αποτελεί ο Τύπος της εποχής ο οποίος έρχεται να <<καλύψει>> το γεγονός της ανέγερσης του Πανεπιστημίου και με έναν τρόπο να συμβάλει στην προβολή του Βασιλιά Όθωνα και της Απόλυτης Μοναρχίας γενικότερα. Προτού όμως δούμε την λεπτομερή αποτύπωση της τελετής ανεγέρσεως του Πανεπιστημίου του Όθωνα αξίζει να πούμε ότι μετά την ολοκλήρωση του ο Όθων συναντά τυχαία τον Θ. Κολοκοτρώνη ο οποίος εκείνη την στιγμή καθόταν έξω από τα ανάκτορα. Τότε τον ρώτησε: <<Στρατηγέ πως σου φαίνεται το Πανεπιστήμιο;>> τότε εκείνος αποκρίθηκε: <<Βασιλιά αυτό το παλάτι (εννοώντας το Πανεπιστήμιο) θα φάει εκείνο το παλάτι>> δείχνοντας του τα ανάκτορα. Θέλοντας να υπονοήσει μάλλον ότι η μόρφωση την οποία θα λάβουν οι νέοι μέσα στο Πανεπιστήμιο θα συμβάλει στην αλλαγή του πολιτεύματος ακόμη και της ίδιας της Απόλυτης Μοναρχίας κεφαλή της οποίας βρισκόταν ο Όθωνας. Ας δούμε όμως τώρα την αποτύπωση της τελετής ανέγερσης του Πανεπιστημίου του Όθωνα μέσα από τα φύλλα του Αιώνα καθώς η Αθηνά δεν την παραβάλλει.

02 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Σήμερα τοποθετείται ο πρώτος λίθος της οικοδομής του Ελληνικού Πανεπιστημίου. Ο βασιλιάς θέλει να τιμήσει μέσω της παρουσίας του την τελετή αυτή. Ποιανού Έλληνα η καρδιά δεν σκιρτά, βλέποντας ανεγειρομένη μετά από τόσους αιώνες την πρώτη εστία της υψηλής παιδείας του; Στα χρονικά του Βασιλέως ΌΘΩΝΟΣ η ημέρα αυτή έχει διάσημη θέση, και η προς της Α. Μ. ευγνωμοσύνη της παρούσης και των επερχομένων γενεών θέλει να είναι διάπυρος²⁶⁸>>.

05 Ιουλίου 1839 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Την 2 Ιουλίου κατατέθηκε όπως προαναγγείλαμε, ο πρώτος λίθος του Πανεπιστημίου ΌΘΩΝΟΣ. Στις 12^η ώρα πμ οι Αυτές Μεγαλειότητες ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα ήρθαν στην θέση της οικοδομής, οι Υπουργοί, η Ιερά Σύνοδος, οι εν Υπουργήμασι και ολόκληρη η πόλη. Αφού εψάλει η ανήκουσα δοξολογία, ο Επίτιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κ. Σούτσος, εκφώνησε αρμόδιο λόγο με πολύ νου, ύφος και γλαφυρότητα. Ακολούθως θέλουμε να δημοσιεύσουμε αυτό, για να ευχαριστήσουμε, την περιέργεια και την έξω της Καθέδρας των Ελλήνων. Ολόκληρο το πλήθος ανευφήμησε ειλικρινώς υπέρ του Βασιλέως, ως θεμελιωτή της μεγάλης αυτής εστίας των φώτων, και πρώτη η Α. Μ σφουρηλάτησε τον λίθο του θεμελιωτή του Πανεπιστημίου, της αληθινής δόξας του και της αιωνίου ευγνωμοσύνης όλων των Ελλήνων.

Η επισωρευθείσα πολλή ύλη δεν μας δίνει σήμερα την ευκαιρία να εξηγήσουμε ευρύτερα επί των λεπτομερειών της αξιομνημόνευτου ταύτης τελετής. Δύο δε μόνα οφείλουμε ή ήδη να δημοσιεύσουμε προς τιμή του Βασιλέως και του πλήθους των άκρα συναίσθηση της καρδιάς του ΠΡΩΤΟΥ, και την ειλικρινή χαρά του δεύτερου²⁶⁹>>.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η τελετή των εγκαινίων καθιερώθηκε να εορτάζεται ως εορτή της ανέγερσης του Πανεπιστημίου του Όθωνα στις 20 Μαΐου²⁷⁰. Οι εφημερίδες της εποχής η Αθηνά και ο

²⁶⁸ Εφ. Αιών, φ. 77, 2 Ιουλίου, 1839

²⁶⁹ Εφ. Αιών, φ. 78, 2 Ιουλίου, 1839

²⁷⁰ 5 Μαΐου 1837 ημέρα Τετάρτη

Αιών θα επιλέξουν να αποτυπώσουν στα φύλλα των εφημερίδων τους τον εορτασμό από τα έτη 1837 έως και το έτος 1843. Το τελετουργικό της επετειακής εορτής θα είναι η προσέλευση του Βασιλικού ζεύγους στην Εκκλησία της Αγίας Ειρήνης, κανονιοβολισμοί, φωτοχυσία της πόλης καθώς και παράθεση δείπνου. Οπότε παρατηρούμε ότι η τελετή η οποία πραγματοποιήθηκε μόνο μία φορά να καθιερώνεται ως επετειακή εορτή επαναληπτικού χαρακτήρα, εορτάζεται κάθε χρόνο αποτελώντας κάθε φορά αφορμή για προσωπική προβολή του Βασιλιά αλλά και για προβιβασμούς αξιωματικών προκειμένου να χτίσει με τον πιο δημοφιλή τρόπο την εικόνα του.

<<Στην συγκεκριμένη πηγή ο δοκιμιογράφος της εφημερίδας Αθηνά μας μιλά για τα εγκαίνια του πρώτου Πανεπιστημίου στην Ελλάδα του Οθώνειου Πανεπιστημίου. Μας αναφέρει ότι στην αρχή έβγαλε λόγο ο Πρύτανης και στην συνέχεια ο ίδιος ο Βασιλιάς ο οποίος αφού κατέβηκε από τον Θρόνο του μίλησε στους καθηγητές, με ικανούς και προτρεπτικούς λόγους για να τους εμπνεύσει στο στάδιο στο οποίο ήδη είναι και τους είπε ότι η προθυμία τους και οι καρποί, τους οποίους θέλουν να δημιουργήσουν στους μαθητές τους, θέλει να είναι προς το μέτρο της δικής του εύνοιας. Και άλλα όσο ο φιλόλαος Βασιλιάς θα μπορούσε να πει για να εμπνεύσει τα φυτά και την πρόοδο των υπηκόων του τα είπε>>.

Εφ. Αθηνά, φ. 453, 5 Μαΐου 1839

ΤΕΛΕΤΗ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΥ

Ακόμη μία τελετή εγκαινίων έρχεται να προστεθεί στην φαρέτρα του Όθωνα. Λίγα χρόνια αργότερα από την πρώτη τελετή των εγκαινίων της ίδρυσης του Οθώνειου Πανεπιστημίου έρχεται να προστεθεί η τελετή ίδρυσης του Αστεροσκοπείου. Ο Όθωνας ως φιλόμουσος Βασιλιάς όπως τον έχουν χαρακτηρίσει οι συντάκτες στα φύλλα των εφημερίδων τους ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τις τέχνες και τις επιστήμες. Ενδιαφέροντα τα οποία σίγουρα τα είχε κληρονομήσει από τον Φιλέλληνα Βασιλιά Λουδοβίκο, τον πατέρα του. Στα επιστημονικά του ενδιαφέροντα έρχεται τώρα στο προσκήνιο η μελέτη των άστρων. Μάλιστα μία επικείμενη έκλειψη ηλίου συντελεί στο να κατασκευαστεί το πρώτο Αστεροσκοπείο προκειμένου το φαινόμενο να γίνει ορατό. Όπως και να έχει σχετικά με τους λόγους της κατασκευής του πρώτου Αστεροσκοπείου στο Βασίλειο, γίνεται αντιληπτό ότι πρώτον: ο Όθωνας ενδιαφέρεται για τις επιστήμες και μάλιστα εξειδικευμένες επιστήμες οι οποίες ήταν παντελώς άγνωστες στον απλό λαό των Ελλήνων εκείνης της εποχής, ενώ ο ίδιος <<εκμεταλλεύεται>> την εν λόγω εορτή προκειμένου να γίνει ο ίδιος αποδέκτης θαυμασμού την ώρα που προβάλλει τον Θεσμό της Βασιλείας του.

Ο Όθων λοιπόν μαζί με την Αμαλία παρευρέθηκαν στην τελετή. Εκεί παρευρίσκονταν οι υπουργοί, η Ιερά Σύνοδος και μεγάλο πλήθος λαού. Εκφωνήθηκαν λόγοι από διάφορους καθηγητές για την σπουδαιότητα της τελετής η οποία ολοκληρώθηκε με αρκετά μεγάλη μεγαλοπρέπεια. Ας δούμε όμως αναλυτικά την πηγή.

Πηγή:

27 Ιουνίου 1842 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

<<Την 26 Ιουνίου, εν μέσω της Ηλιακής εκλείψεως, τέθηκε ο πρώτος λίθος του αστεροσκοπείου του κυρίου Σίνα επάνω στον λόφο των Νυμφών, όπου όπως και παλιότερα είπαμε, στάθηκε το πρώτο Ηλιοτρόπιον του Μέτωνος. Στην τελετή αυτή της ίδρυσης, παρευρέθηκαν ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με την Βασίλισσα Αμαλία, καθώς και οι υπουργοί, τα μέλη της Ιεράς Συνόδου και όλες οι πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές, περιτριγυρισμένο από πλήθος λαού. Η τελετή έγινε μεγαλοπρεπώς, ο δε κύριος Βούρης καθηγητής της Φυσικής και της Αστρονομίας, εκφώνησαν κατάλληλο λόγο για την συγκεκριμένη ημέρα, η οποία συνέπιπτε με την έκλειψη του Ηλίου. Ως προς την σπουδαιότητα του πράγματος και ως προς την γενναιότητα των κυρίων Σίνα ο οποίος αποφάσισε όχι μόνο με δικά του έξοδα να αναγείρει τον πύργο του Αστεροσκοπείου, αλλά και να προμηθεύσει σε αυτόν όλα τα αναγκαία εργαλεία για την αστρονομία όπως

φρόντισε ήδη και για το αστεροσκοπείο, το οποίο κατασκευάσθηκε στο Μόναχο από τον καλύτερο τεχνίτη της Ευρώπης. Τέλος ο λόγος του κυρίου Βούρη θα δημοσιευθεί ακολούθως²⁷¹>>.

Στην εν λόγω ενότητα στα φύλλα της 27 Ιουνίου 1842 ημέρα Σάββατο ο συντάκτης της Αθηνάς, μας παραθέτει ένα γεγονός επιστημονικού ενδιαφέροντος. Μία επικείμενη έκλειψη ηλίου γίνεται η αφορμή την ημέρα εκείνη να ιδρυθεί το πρώτο αστεροσκοπείο της Ελλάδας. Η ίδρυση του αστεροσκοπείου οδηγεί άμεσα στην τελετή έτσι ώστε να γιορτασθεί το εν λόγω γεγονός. Η παρουσία του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας, καθώς και όλων των Αρχών του Έθνους προσδίδουν στην τελετή την μεγαλύτερη σπουδαιότητα. Ταυτόχρονα από μία τέτοια ενέργεια δηλ της ίδρυσης αστεροσκοπείου η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα ανεβαίνει θετικά καθώς φαίνεται να δείχνει την δέουσα προσοχή για τις επιστήμες στο σύνολό τους.

Επιπλέον η παρουσία πολυάριθμου λαού στην τελετή σηματοδοτεί ότι ο λαός ενδιαφέρεται για την επιστήμη ενώ βλέπει πως και ο βασιλιάς του δείχνει ενδιαφέρον γι' αυτόν, άρα στα μάτια του απλού λαού ο Όθων γίνεται ιδιαίτερα αγαπητός²⁷².

Ενδιαφέρον όσον αφορά την σπουδαιότητα της κατασκευής του Αστεροσκοπείου θα αποτελέσει έναν χρόνο αργότερα και συγκεκριμένα στις 28 Φεβρουαρίου 1843 ημέρα Κυριακή όπου μαθαίνουμε κάτι γενικά αξιοπρόσεκτο. Ένας μετεωρίτης ο οποίος εισήλθε στην Γη και έγινε ορατός στον ουρανό της Ελλάδας μελετήθηκε από το Αστεροσκοπείο το οποίο ίδρυσε ένα χρόνο πριν ο Βασιλιάς Όθωνας²⁷³.

28 Φεβρουαρίου 1843 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Από της 24 Φεβρουαρίου άρχισε το φαινόμενο από της ώρας 7μμ εν μετέωρον μεγίστης τωόντι περιέργειας άξιον. Μία στήλη εν τη σφαίρα, ημίσεως περίπου πήχεως το πάχος και έχουσα το χρώμα του Γαλαξιδίου ή τεφροειδής είρχετο εκ του αρκτικοδυτικού μέρους και διευθύνει προς το μεσημβρινόανατολικόν κατά γραμμήν ευθείαν, διαρκούσα अपαράλλακτος υπέρ την μίαν ώραν²⁷⁴>>.

²⁷¹ Εφ. Αθηνά, φ. 929, 27 Ιουνίου, 1842

²⁷² Εφ. Αθηνά, φ. 929, 27 Ιουνίου, 1842

²⁷³ Εφ. Αιών, φ. 422, 28 Φεβρουαρίου, 1843

²⁷⁴ Εφ. Αιών, φ. 422, 28 Φεβρουαρίου, 1843

Στο φύλλο της 28 Φεβρουαρίου 1843 ημέρα Κυριακή στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις πληροφορούμαστε ένα αξιοσημείωτο γεγονός το οποίο συνέβη. Σύμφωνα με τον αρθρογράφο γύρω στις 7μμ έγινε ορατός ένα μετεωρίτης, ο οποίος έχοντας το σχήμα μισής σφαίρας και έχοντας χρώμα γαλαξιδίου εισήλθε στην γή γίνοντας όμως ορατός στον ουρανό του Βασιλείου της Ελλάδος²⁷⁵.

Το εν λόγω γεγονός μπορεί κάλλιστα πλέον να διερευνηθεί από το Αστεροσκοπείο των Αθηνών το οποίο ίδρυσε ο Βασιλιάς Όθωνας. Στην συγκεκριμένη περίπτωση το Αστεροσκοπείο παρακολουθούσε ευκρινέστερα το συγκεκριμένο περιστατικό και είναι πλέον σε θέση να το αποτυπώσει και να το καταγράψει διότι έχει την υποδομή την οποία εγκαινίασε ο Βασιλιάς των Ελλήνων Όθωνας.

Ο Όθωνας είναι θετικός προς τις επιστήμες και την περαιτέρω εξέλιξη αυτών, εκτός του Πανεπιστημίου παρατηρούμε πως και η ίδρυση του Αστεροσκοπείου δίνει ώθηση στην έρευνα νέων επιστημών. Είναι ένας φιλόμουσος Βασιλιάς ο οποίος δεν χάνει ευκαιρία να το αποδεικνύει μέσω πράξεων στον λαό του.

Δεν έλειψαν όμως και οι <<προκαταλήψεις>> των αρθρογράφων που στην ουσία είναι πολιτική κριτική στην Απόλυτη Μοναρχία του Όθωνα, σχετικά με την δημιουργία του Αστεροσκοπείου το οποίο σύμφωνα με ένα άρθρο τους το θεωρούν κακό οινώ. Πιο συγκριμένα το άρθρο αναφέρει τα ακόλουθα: Όταν επί της Βασιλείας του Μουράτ Β΄ χιζόταν ένα Αστεροσκοπείο στην Κωνσταντινούπολη έγινε ένας περίεργος διάλογος μεταξύ του Μουράτ β΄ και των Δερβίσηδων. Οι Δερβίσηδες επισήμαναν στον Μουράτ να μην αναγείρει Αστεροσκοπείο καθώς η ανέγερση αυτού θα σημάνει την πτώση από το Θρόνο του, θεωρώντας τον κακό οινώ. Τον διάλογο αυτό μετέφερε στα φύλλα της ο συντάκτης της εφημερίδας του Αιώνα όμως οι νόμοι περί περιορισμού της ελευθεροτυπίας στον Τύπο οδήγησαν τους συντάκτες του άρθρου στην φυλακή καθώς θεωρούσαν ότι ήταν ενάντια στον Θρόνο. Συμπεραίνοντας οι Βαυαροί ότι την περίοδο εκείνη κτιζόταν το Αστεροσκοπείο του Όθωνα ενώ στην θέση του Μουράτ Β΄ και των Δερβίσηδων υπονοείται ότι βρίσκονται αντίστοιχα ο Όθωνας ως Μουράτ β΄ και οι Έλληνες ως Δερβίσηδες, άρα υποδηλώνεται και προεικονίζουν την πτώση του Όθωνα από τον Θρόνο της Ελλάδας όπως ακριβώς συνέβη στον Μουράτ Β΄. Για αυτούς τους λόγους οι αρθρογράφοι κατηγορήθηκαν ότι διέπραξαν το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας²⁷⁶. Όπως και να έχει ενδιαφέρον αποτελεί η παραβολή και η παρομοίωση του συντάκτη σχετικά με την εικόνα που έχουν για τον Όθωνα και με τον τρόπο που τον συσχετίζουν με τον Μουράτ αλλά και το γεγονός ότι η ανέγερση ενός Αστεροσκοπείου το οποίο έχει να κάνει με τις επιστήμες γίνεται αφορμή πολιτικού διωγμού εναντίον των συντακτών των εφημερίδων. Ας μην ξεχνάμε άλλωστε ότι ο περιορισμός της ελευθερίας στον Τύπο υπάρχει σε όλους του τομείς, ακόμα

²⁷⁵ Εφ. Αιών, φ. 422, 28 Φεβρουαρίου, 1843

²⁷⁶ Εφ. Αιών, φ. 455, 21 Ιουλίου, 1843

και στα θέματα τα οποία σχετίζονται με την παιδεία. Άρα η λογοκρισία στον Τύπο έχει φτάσει σε τέτοιο οριακό σημείο όπου οποιαδήποτε σκέψη η οποία εμπεριέχει έστω και την παραμικρή υπόνοια αμφισβήτησης του Θρόνου του Όθωνα και της Βασιλείας του οδηγεί τους εκάστοτε συντάκτες των εφημερίδων στην φυλακή ή ακόμα και στον θάνατο.

Πηγή

21 Ιουλίου 1843 ημέρα Τετάρτη Αρ. 455

Κύριο Άρθρο

<<Αναγινώσκω, κατά την Τουρκική ιστορία θέλει ιδεί, ότι επί Μουράτ του δευτέρου εις την Κωνσταντινούπολη εκτίζετο το εν Αστεροσκοπείον, και μεταξύ του Μουράτ και των Δερβισιάδων έγινε τότε διάλογος τις περιέργος τον οποίο περιέχει η ιστορία. Τότε ο Δερβισιάδες έλεγαν εις τον Μουράτ, <<Μην ανεγείρεις Μουράτ το Αστεροσκοπείο, διότι η ανέγερση αυτού σημαίνει την πτώσιν εκ του Θρόνου. Αν τις προς διάχυση των αναγνωστών ήθελε μεταφέρει τον διάλογο τούτου εις της στήλης της Εφημερίδος, τότε οι Πλημμελειοδίκαι Φλογαίτης, Διάγγελος και Βούρος, τότε οι λοιποί Χαμερπέστατοι κόλακες της εξουσίας τι ήθελον ειπέ ότι επειδή κτίζεται σήμερα επί Όθωνος Αστεροσκοπείο, άρα διά του διαλόγου μεταξύ Μουράτ και Δερβισιάδων εξεικονίζεται ο Βασιλεύς της Ελλάδος και ο λαός σημαίνεται διά του διαλόγου αυτού η πτώσις το Βασιλέως Όθωνος έγκλημα εσχάτως προδοσίας! Σύρεται εις της φυλακές και τα δεσμά τον Συντάκτην!

Τοιαύτη είναι κατά δυστυχίαν η λογική και των ρηθέντων πλημμελειοδικών και εκείνων, οίτινες επεμβαίνουσην εις τα δικαστήρια, φέροντες τοιαύτα αποτελέσματα φρικώδη, οποία ο σήμερα πρωθυπουργός της Γαλλίας Γκιζώ, διέγραψον από του βήματος του διδασκαλείου, όταν η πολιτική εισχωρεί της δικαιοσύνης. Αυτοί έπρεπε να καταγίνωνται εις το να είναι δικαιότεροι και όχι εις την εξόντωση του Τύπου²⁷⁷>>.

²⁷⁷ Εφ. Αιών, φ. 455, 21 Ιουλίου, 1843

ΤΕΛΕΤΗ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ

Ακόμη μία τελετή μοναδικού χαρακτήρα η οποία εορτάστηκε μόνο μία φορά , ήταν η τελετή εγκαινίων των Ανακτόρων. Το παλάτι του Όθωνα το οποίο αρχικά ήθελε να κατασκευαστεί επάνω στην Ακρόπολη αλλά έπειτα από συνεχόμενες παροτρύνσεις των αρχιτεκτόνων του οι οποίοι του επισήμαναν ότι μία τέτοια προσθήκη θα κατέστρεφε το αρχαίο μνημείο άλλαξε θέση και ήταν πλέον έτοιμο να αρχίσει η κατασκευή του από τον διάσημο αρχιτέκτονα Γέρτνερ. Όπως σε όλες τις εορτές και τις τελετές έτσι και τώρα η τελετή είναι μεγαλοπρεπής. Κανονιοβολισμοί, φωτοχυσία αλλά και εκκλησιαστική δοξολογία συντελούν στην πραγμάτωση της τελετής.

Στρατιωτική παρέλαση και μουσική πλαισιώνουν την τελετή δημιουργώντας μία εύθυμη ατμόσφαιρα. Η διαφορά με τις υπόλοιπες τελετές είναι ότι σε αυτή παίρνουν μέρος οι πρέσβεις των Μ. Δυνάμεων αλλά και σημαίνοντες πολιτικοί και στρατιωτικοί άρχοντες. Ακόμη ο Βασιλιάς Λουδοβίκος Α΄ πατέρας του Όθωνα ο οποίος μάλιστα είχε δώσει αρκετά χρήματα για την κατασκευή του παλατιού βρίσκεται τώρα παρών στην εορτή. Ας δούμε όμως με ποιο τρόπο και ποια αισθήματα ήταν εκείνα τα οποία δημιουργήθηκαν στον ελληνικό λαό ο οποίος παρακολούθησε την τελετή την οποία εμείς σήμερα έχουμε την δυνατότητα να την δούμε μέσα από τα άρθρα του συντάκτη της εφημερίδας του Αιώνα.

25 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Σάββατο στην ενότητα **Διάφορες ειδήσεις** αποτυπώνεται το ξεκίνημα της κατασκευής των ανακτόρων. Η εορτή πραγματοποιήθηκε με μεγαλοπρέπεια ενώ 26 ρίψεις από τα κανόνια προανήγγειλαν την έναρξη της εορτής την προηγούμενη ημέρα το απόγευμα και άλλοι 75 πυροβολισμοί από τα κανόνια το πρωί της 25^{ης} Ιανουαρίου.

Μετά τις ρίψεις από τα κανόνια όπως συμβαίνει κάθε χρόνο ο Βασιλιάς Όθωνας κατευθύνθηκε στην εκκλησία προκειμένου να παρακολουθήσει την Θεία Λειτουργία. Φέτος όμως βρίσκεται στην Ελλάδα και ο πατέρας του ο Λουδοβίκος Α΄ Βασιλιάς της Βαυαρίας καθώς και οι Πρέσβεις των Μεγάλων Δυνάμεων και οι ανώτερες πολιτικές στρατιωτικές Αρχές. Μετά το τέλος της δοξολογίας ο Όθωνας Α΄ μαζί με τον πατέρα του Λουδοβίκο Α΄ κατευθύνθηκαν στο Παλάτι* όπου κατέφθασαν γύρω στις 10 πμ μέσω στρατιωτικής παράταξης και μουσικής, ενώ τους συνόδευε η πολιτική εξουσία. Στο παλάτι ο Αρχιερέας της πόλης ευλόγησε τα θεμέλια των ανακτόρων ενώ ο Γραμματέας του Βασιλικού οίκου εκφώνησε κατάλληλο λόγο ο οποίος ταίριαζε στην περίπτωση. Μετά το τέλος της τελετής παρουσιάστηκε μπροστά στον Βασιλιά ο αρχιτέκτονας Γέρτνερ ο οποίος πρόσφερε στον Όθωνα το σχέδιο των ανακτόρων με μία μεμβράνη όπου ήταν γραμμένος ο χρόνος της θεμελίωσης του. Η μεμβράνη ήταν τυλιγμένη μέσα σε μόλυβδο. Ο Όθωνας αφού την παρέλαβε την πρόσφερε στον Πατέρα του. Ο Λουδοβίκος πήρε τον μόλυβδο στα χέρια του και πλησίασε τον θεμέλιο λίθο εκεί είχαν ανοίξει επίτηδες μία τρύπα όπου ο Λουδοβίκος Α΄ τα τοποθέτησε . Στην συνέχεια προσφέρθηκαν στον Όθωνα από τον Γέρτνερ διάφορα χρυσά, ασημένια και χάλκινα νομίσματα από τα οποία κάποια εναπέθεσε ο

ίδιος σε αυτή την ίδια την οπή που είχε προηγουμένως εναποθέσει ο πατέρας του την μεμβράνη ενώ άλλα πάλι τα έδωσε στον Λουδοβίκο Α΄ και τα εναπέθεσε στην οπή του θεμέλιου λίθου των ανακτόρων. Τέλος κοντά στην ίδια την οπή εναποθέτει και ένα μαλαγματένιο ρολόι. Μετά και από αυτά που εναπέθεσε η οπή κλείστηκε με τον ακόλουθο τρόπο. Ο Γέρτνερ έδωσε στον Βασιλιά ένα αργυρό μυστρί το οποίο επάνω του είχε πηλό. Αφού λοιπόν το παρέλαβε ο Όθων το έδωσε στον πατέρα του ο οποίος στην συνέχεια τοποθέτησε την λάσπη προκειμένου να κλείσει την τρύπα, ενώ το ίδιο έκανε και ο Όθωνας. Ο Γέρτνερ στην συνέχεια έδωσε μία αργυρή σφύρα στον Όθωνα ο οποίος αφού την πήρε στα χέρια του την έδωσε και πάλι στον Λουδοβίκο ο οποίος χτύπησε το πρώτο σφυριλάτισμα. Ο Όθωνας χτύπησε το δεύτερο έπειτα οι Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου, οι Γραμματείς κτλ έπαιρναν το σφυρί και χτυπούσε ο καθένας από ένα σφυρηλάτισμα. Την ίδια στιγμή οι επευφημίες του λαού από όλα τα μέρη αντηχούσαν ενώ οι πυροβολισμοί και οι ήχοι της μουσικής συμπλήρωναν το εορταστικό κλίμα. Με αυτόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή και οι Βασιλείς επέστρεψαν στο Παλάτι* όπου στην συνέχεια δέχθηκαν τους Πρέσβεις των Μεγάλων Δυνάμεων και στην συνέχεια όλες τις εξουσίες του τόπου κατά σειρά.

Το αξιοσημείωτο της εορτής του 1836 είναι το γεγονός ότι προκάλεσε μεγάλη εντύπωση και βαθιά συναισθήματα προξενήθηκαν σε όλους τους παρευρισκομένους όταν είδαν τον τρυφερό ασπασμό τον οποίο έδωσε ο Λουδοβίκος στον Όθωνα· την στιγμή που ο Όθων του παρέδωσε τα σχέδια των Ανακτόρων, έγγραφα, νομίσματα κτλ αλλά και μετά την εναπόθεση αυτών.

Τότε μάλιστα οι επευφημίες αυξήθηκαν κατά πολύ και η αγάπη του λαού απέναντι στον Βασιλιά τους τον Όθωνα αυξήθηκε κατά πολύ²⁷⁸.

²⁷⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 306, 25 Ιανουαρίου, 1836

Στο Φύλλο της 25 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Σάββατο στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις οι οποίες διαχωρίζονται από τα εσωτερικά με μία γραμμή αναφέρεται η τελετή ανέγερσης των ανακτόρων. Πιο συγκεκριμένα γράφει ο συντάκτης ότι:

<<Σήμεραν ετελέσθη Τετάρτη ενιαύσιος εορτή της αφίξεως και αποβάσεως του Σ. Βασιλέως μας εις την Ελλάδα ετέθη δε και ο πρώτος των Βασιλείων λίθος. Η εορτή έγινεν μεγαλοπρεπής, την προανείγγειλαν 26 πυροβολισμοί κανονίων χθές το εσπέρας και την εκοίνωσαν 75 άλλοι πυροβολισμοί κανονίων το πρωί.

Μετά την Θεϊαν Λειτουργίαν, όπου παρευρέθη και ο Σ. Βασιλεύς μας μετά του Πατρός του Μεγαλειωτάτου Βασιλέως της Βαυαρίας των Πρέσβων των φιλικών Δυνάμεων και όλων των ανωτέρων πολιτικών και στρατιωτικών Αρχών, οι Βασιλείς υπήγαν εις τα Βασιλεία, εκείθεν δε περί την δεκάτην ώραν διά στρατιωτικής παρατάξεως και Μουσικής, συνοδευμένοι και από της πολιτικής Αρχής ήλθον εις τον διορισθέντα διά τους περιεστώτας. Εκεί ο άγιος Αττικής ευλόγησε τον θεμέλιον λίθον, ο επί του Βασιλικού οίκου κτλ.

Με αυτό λοιπόν τον τρόπο ολοκληρώθηκε η εορτή. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι λίγα χρόνια αργότερα το 1842 τα ανάκτορα δεν είναι ακόμη έτοιμα και ο Βασιλιάς είναι αναγκασμένος να διαμείνει σε άλλη οικία. Ας δούμε το ακόλουθο παράθεμα:

21 Οκτωβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Πριν πολύ καιρό ο Βασιλιάς είχε αποφασίσει να περάσει περί τα τέλη Νοεμβρίου στο καινούργιο ανάκτορο, αλλά αυτό δεν ήταν δυνατόν να γίνει διότι δεν είχε ετοιμαστεί εντελώς, και επιπλέον επειδή είναι καινούργιο, είναι ακόμη υγρό και τα χρώματα νωπά τα οποία μπορούν να βλάψουν την υγεία του Βασιλιά.

Γραμματέυς εξεφώνησε κατάλληλον της περιστάσεως λόγον και μετά την τελείωσιν της τελετής παρουσιάσθη ο Αρχιτέκτων κύριος Γέρτνερ επρόσφερε προς τον Βασιλέα το σχέδιον του Παλατίου με μίαν μεμβράνην, όπου ήτο γραμμένος ο χρόνος της θεμελίωσής του λ. αυτά τυλιγμένα εις μόλυβδον παρέλαβεν ο Βασιλεύς μας και τα επρόσφερον εις τον Σ. Πατέρα του, ος τις πλησιάσας εις το θεμέλιον λίθον τα εναπέθεσεν εν τη οποίαν επίτηδες είχαν εις αυτόν ανοίξει οπήν, ακολούθησεν επροσφέρθησαν από του ιδίου αρχιτέκτονα διάφορα νομίσματα χρυσά ασημένια και χάλκινα από τα οποία άλλα επρόσφερον εις τον Σεβαστόν Πατέρα του και εναπέθεσεν εις αυτήν την ιδίαν οπήν, άλλη εναπέθεσας ο ίδιος κοντά εις αυτή εναπετέθη και εν ωρολόγιον μαλαγματένιον κτλ και εκλείσθη η οπή. Επομένως προσφέρων και ο αρχιτέκτων εις τον Βασιλέα αργυρούν μυστήριον έχων πηλόν το παρέλαβεν ο Βασιλεύς μας και το επρόσφερον εις τον Πατέρα του, όστις έβαλεν τον πηλόν επάνωθεν του σκεπάσματος, το αυτό έκαμε και ο ίδιος ο Βασιλεύς μας, επρόσφερον έπειτα ο αρχιτέκτων σφυράν αργυράν εις τον Βασιλέα μας και ούτος την έλαβε και πάλιν την επρόσφερον εις τον Πατέρα του και εκτύπησε το πρώτον σφυριλάτισμα, ο Βασιλεύς μας εκτύπησε το δεύτερον έπειτα οι Αντιπρόεδροι του Συμβουλίου οι Γραμματείς και λ. ελάμβανον το σφύρον και εκτυπούσε καθείς εν σφυριλάτισμα και ούτω με ανευφημίας αντηχούσας από όλα τα μέρη και πυροβολισμούς, ηχούσης της μουσικής παντού, ετελείωσεν η εορτή και οι Βασιλείς επέστρεψαν εις το Παλάτιον, όπου εδέχθησαν τους πρέσβεις των φιλικών Δυνάμεων και όλης την Αρχής κατά τάξιν.

Είναι αδύνατο όμως να περιγράψωμεν οποίαν συναίσθησιν επροξένησεν εις όλους τους θεατές ο τρυφερός ασπασμός του οποίου ο Σεβαστός του Βασιλέως μας Πατήρ έδωκε προς τον Υιό του, όπότεν κατά πρώτον επήρε να εναποθέση τα διαληφθέντα σχέδια, έγγραφα, νομίσματα και λ. και μετά την έναπόθεσιν αυτών· Τότε μάλιστα η βοή των ανευφημιών έγινε με την μεγαλητέραν θερμότητα και κατάνυξιν των ανευφυμούντων.

Αποφάσισε λοιπόν να παραμείνει στο προσωρινό κατάλυμα· γι' αυτό η Αυλή ειδοποίησε τον κ Βούρο και τον κ Αφθονίδη ότι ο Όθων θα παραμείνει εις στις οικίες τους για άλλους τρεις ή έξι μήνες. Αλλά οι κύριοι αυτοί αποκρίθηκαν ότι άμα δεν τους παραδοθούν οι οικίες τους στις 9 Νοεμβρίου θα θεωρούνται ενοικιασμένες για ολόκληρο το έτος, και απαιτούν μάλιστα την προπληρωμένη της ενοικιάσεως, και ότι εάν εν μέσω του έτους αναχωρήσει από τις οικίες τους, δεν θα έχει το δικαίωμα ο Οικονόμος της αυλής να το υπενοικιάσει σε άλλους, ούτε ακόμη και στους ανθρώπους του παλατιού. Αυτή την απάντηση έδωσαν οι ευσυνήδητοι κύριοι, ενώ από τα υπέρογκα ενοίκια τα οποία ανάγκασαν την αυλή να τους προπληρώσει σε διάστημα πέντε ή έξι ετών έλαβαν διπλή την τιμή των οικιών τους, και ενώ μάλιστα ο κ Αφθονιάδης παίρνει τον μισθό του από το δημόσιο ταμείο το οποίο φθάνει στις τριακόσιες το μήνα, παίρνει επιπλέον μισθό και ο υιός του και ο άλλος λαμβάνει σύνταξη αρκετά μεγάλη²⁷⁹>>.

²⁷⁹Εφ. Αθηνά, φ. 961, 21 Οκτωβρίου, 1841

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ

Ενδιαφέρον αποτελεί η τελετή των Φιλελλήνων η οποία αποτελεί την τελευταία τελετή την οποία θα αποδώσουμε στην συγκεκριμένη εργασία. Ο Φιλελληνισμός ως κίνημα αποτελεί μεγάλο κεφάλαιο στην ιστορία της νεότερης Ελλάδας. Η συμβολή τους στον Αγώνα του 21΄ καιθώς και στον ενεργό ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν στις χώρες τους αποτελεί μεγάλη συμβολή στην επίτευξη της Επανάστασης του 21΄. Η συμβολή τους υπήρξε τεράστια, τόσο σε υλικοτεχνικά μέσα όπως χρήματα, πολεμοφόδια όσο και σε ανθρώπινο δυναμικό. Ας μην ξεχνάμε ότι αρκετοί ήταν εκείνοι οι οποίοι αδιαφορώντας για τις αποφάσεις των Κυβερνήσεων τους πήραν τον δρόμο προς την Επαναστατημένη Ελλάδα προκειμένου να βοηθήσουν τον λαό των Ελλήνων. Η διάδοση του Φιλελληνισμού υπήρξε καθολική στους Ευρωπαίους οι οποίοι είχαν σπουδάσει και είχαν γνωρίσει τον αρχαίο Ελληνικό πολιτισμό. Προς τον τέλος του πολέμου με την Ναυμαχία του Ναβαρίνου ο Φιλελληνισμός των ναυάρχων ήταν εκείνος ο οποίος κίνησε τους ναυάρχους του στόλου στο να απαντήσουν στα πυρά των τουρκοαιγυπτίων και να επιτεθούν εν τέλει στον τουρκοαιγυπτιακό στόλο τον οποίο και κατέστρεψαν ολοσχερώς αδιαφορώντας για τις διαταγές τις οποίες είχαν.

Όσον αφορά τον Βασιλιά Όθωνα Α΄ δεν θα μπορούσε από το να μην είναι και ο ίδιος ένας φιλέλληνας ο οποίος διακατεχόταν από τα φιλελληνικά αισθήματα της εποχής του για την αγάπη και το μεγαλείο της αρχαίας Ελλάδας το οποίο βέβαια δεν είχε καμία σχέση με την πραγματικότητα την οποία αντιμετώπιζαν οι Έλληνες της εποχής του. Στην εν λόγω ενότητα ενδιαφέρον αποτελεί το φύλλο του Αιώνα της **19 Ιουλίου 1842 ημέρα Κυριακή** η οποία πραγματοποιήθηκε στην πόλη του Ναυπλίου. Ας δούμε όμως τώρα τι εκφωνήθηκε στην εορτή των Φιλελλήνων καθώς και τα αισθήματα αλλά και την εικόνα την οποία είχαν οι Φιλέλληνες για τον Όθωνα τον Α΄, τον Βασιλιά της Ελλάδας.

19 Ιουλίου 1842 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Ο εκφωνηθείς Λόγος εις την Ναυπλία τελετή των Φιλελλήνων

Η τελετή η οποία συναθροίζει σήμερα στον Ιερό αυτόν ναό και κύκλων ενός κενοταφίου, μας ανακαλεί και το φθαρτό της ανθρώπινης φύσεως και τα ευγενή θύματα, όσων είναι αυτή αξία. Ενώπιον των ενδόξων σκιών, εις τις οποίες η Στρατιωτική Αδελφότητα, υπό τους οιωνούς του Σεβαστού και πολυαγαπητού Βασιλέως μας ανήγειρε το μνημείο τούτο, απλό και κατανοητικό της συμπαθείας σύμβολο. Στην θέα αυτών των εμβληματικών έκαστον των οποίων αυτές οι Επιτάφιας στήλες μόνο τα ονόματα φέρουν στην όψη τούτων των διεσχισμένων σημαιών, οι οποίοι πολλές φορές οδήγησαν και τους Έλληνες και τους Φιλέλληνες στον θάνατο, ή εις την νίκη. Στην ανάγνωση αυτών των επιγραφών ενθυμούμενοι τόσα λαμπρά ανδραγαθήματα, των οποίων δεν υπήρξαμε όλως διόλου αμέτοχοι στην ανάμνηση τέλος εκείνης της

αμοιβαίας ενώσεως αποτελούσας τότε την χαρά και την ισχύ μας, κανείς μεταξύ ημών ήθελε μείνει ψυχρός ή αδιάφορος.

Συστρατιώτες παρόντες αν δακρύνουμε σας πενήσουμε, εις την μνήμη των ανδρείων τούτων, οι οποίοι έγιναν οδηγοί και παράδειγμα των αγώνων μας υπέρ της Ελληνικής ελευθερίας, αποδίδοντες ταύτης την ασθενή τιμή ευγνωμοσύνης και παλιάς φιλίας. Είμαι βέβαιος, ότι όλοι συμμεριζόμαστε αυτής. Ο ενθουσιασμός και η αγάπη της Ελευθερίας, η μαινόμενη πάλη μιας χούφτας ανθρώπων, εις τους οποίους μόνος ο πατριωτισμός ενέπνεε την απόφαση, ευεργετικών στηριζομένη, για να θραύσωσι τις δουλικές αλυσίδες, εκάστου ημέρα νέων ανδραγαθημάτων σχεδόν απιστεύτων τα αποδεικνυόντων, ότι οι Έλληνες παντελώς δεν εξεφύλισαν τους προγόνους τους ταύτα πάντα ανέφλεξαν όλες των δύο κόσμων τις γενναίες ψυχές, τις ανδρείας καρδιάς, τα νεανικά πνεύματα εκτραφέντα κατά τις πεφωτισμένες αρχές του οποίου διατρέχουμεν αιώνας. Ευεργετικές επιτροπές παντού οργανώνονται υπό την προστασία παντός, ότι τα δύο φύλλα μπορούν να αναφέρουν ως ιερότερο. Καμιά μαγική ορμή εμφανίζεται εν μέσω των λαών εκ των τάξεων των γηραιών λεγεώνων των ειρηνικότερων εργατικών τάξεων, των σεμνών ανδρών πολλών Πανεπιστημίων όπως και εκ των υψηλότερων κοινωνικών τάξεων. Ενεφανήσθησαν παράχρημα πλήθους υπερασπιστών της Ελληνικής Επαναστάσεως. Συνδραμόντες στα πρώτα πεδία της μάχης, ανεδείχθησαν άξια παραδείγματα, έντιμοι συναγωνιστές του ηρωικού λαού, του οποίου ήλθαν να βοηθήσουν, για να ανακτήσει την δεδουλευμένη εθνικότητα και να ανυψώσει τους καταβεβλημένους ναούς του.

Αθήνα, Πέτα, Τριπολιτσά, Ναυαρίνο, Σφακτηρία, Μεσολόγγι, Χαϊδάρι, Καματερό, Τρεις Πύργοι, Χίος, Ανατολικόν, αποχρώντος υπερμαρτυρούσι· διότι κάποια από αυτών των ευκλέων τόπων δεν έβρεξαν δια του αίματος τους; Σε εμάς επιφυλάχθηκε η θλιβερά τιμή να πληρώσουμε εις την κόνιν τούτων των ανδρείων το βράδυ αλλά απαραίτητο φόρο του θαυμασμού μας διά πανδήμου τελετής, προορισμένης να διωνισθεί από έτος σε έτος, της 4 Ιουλίου επέτειο ημέρα της πρώτης μάχης όπου στην μάχη του Πέτα έπεσαν ομού ενδόξως υπέρ της Ελληνικής ελευθερίας τόσο ανδρείοι Έλληνες και Φιλέλληνες.

Ευτυχέστεροι εκείνων, επιζήσαμε μετά παντοειδής κινδύνους, των οποίων ούτοι υπήρξαν τα ιλαστήρια θύματα ευτυχέστεροι εκείνων, ευδαιμονήσαμε να δούμε τον θρίαμβο των προσπαθειών μας κοινού ημών σκοπού να παγιωθεί μέσω της απελευθερώσεως της Ελλάδας και διά της καταστάσεως της Ελληνικής Βασιλείας, μόνης αληθώς ικανής να επανορθώσει τις συνέπειες μακροχρονίου και καταστρεπτικής πάλης.

Κατόπιν τούτων των ονομάτων, τα οποία βλέπουμε ήδη διαγεγραμμένα επί των πινάκων του επικήδειου μνημείου, θέλουν εγγραφή βραδύτερον και τα ευάριθμα των λίγων Φιλελλήνων του εισέτι την Ελλάδι επιζώντων. Κανείς δεν μπορεί να προσδιορίσει την ώρα, μη τινά προΐδει, σε κάποια εξ ημών απόκειται να επισφραγίσει του ταχέως ελατουμένον κατάλογο. Αλλά μέχρι της πανηγυρικής στιγμής, όταν επίσης η πλάκα του τάφου θέλει σκεπάσει και εμάς, όλοι θέλουμε εξακολουθήσει να φαινόμαστε άξιοι της

υπολήψεως και της αγάπης της θετής ημών Πατρίδας, άξια να υπηρετούμε τον Βασιλέα, την αγάπη και την ελπίδα του γενναίου τούτου του Έθνους, το οποίο, όπως και εμείς, τον υπεραγαπά τόσο ευλόγως.

Η Α.Μ ο Βασιλεύς Όθων Α΄ προικισμένος με όλες τις αρετές, όσες η Πρόνοια σπανίως ευδοκεί να χαρίσει σε αυτόν τον άνδρα, μας συνάθροισε όλους υπό την σκιά του Θρόνου του οποίου οι βραχίονες και το αίμα μας ανέκτησαν. Ας περιφράζουμε λοιπόν υπέρ άλλοτε τις τάξεις μας περί το ιερό τούτο όρκο, και επί του Τύμβου των ηρώων, τους οποίους σήμερα δοξάζουμε, ας ανακαλέσουμε την αφοσίωσή μας στην Ελλάδα, και την εμπιστοσύνη μας στον Μονάρχη της.

Τελειώνω ευχάριστα εκ καρδίας τους συντρόφους και της πάσης Τάξεως παρευρεθέντες, οι οποίοι μέσω της παρουσίας τους αυθορμήτως συνέδραμαν να δώσουν στο Θρησκευτικό και αδελφικό τούτο μνημόσυνο την απαιτούμενη λαμπρότητα.

Τιμή και δόξα στους μάρτυρες της ελευθερίας!

ΖΗΤΩ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ Α²⁸⁰'>>

Αυτό το οποίο παρατηρούμε ερμηνεύοντας την πηγή είναι το γεγονός ότι η αφοσίωση στην Ελλάδα πρέπει να συντελείται με εμπιστοσύνη στον Μονάρχη δηλ. στον Όθωνα. Γίνεται μία προσπάθεια ταύτισης της Ελλάδας για την οποία οι Φιλέλληνες ήρθαν και πολέμησαν, θυσιάζοντας την ζωή τους με τον Όθωνα ο οποίος για αυτούς είναι η Ελλάδα άρα πρέπει να δείχνουν σε αυτόν εμπιστοσύνη εάν θέλει να ευδαιμονήσει το Βασίλειο της Ελλάδας. Μέρος της προβολής της Βασιλείας του Όθωνα οι Φιλέλληνες και συγκεκριμένα τώρα ο λόγος τους οποίος εκφωνήθηκε στο Ναύπλιο συντελούν έτσι ώστε ο Όθων να προβάλλει τον θεσμό της Απόλυτης Μοναρχίας συσχετίζοντας το έργο της διακυβέρνησης του με εκείνο των Φιλελλήνων.

²⁸⁰ Εφ. Αιών, φ. 367, 19 Ιουλίου, 1842

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.

ΟΙ ΠΕΡΙΟΔΕΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

A) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΡΩΤΙΚΗ ΧΩΡΑ

B) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ

Πάρα πολλά υπήρξαν τα ταξίδια των Βασιλέων σε ολόκληρο το Ελληνικό Βασίλειο και όχι μόνο. Στο παρόν κεφάλαιο θα ασχοληθούμε όμως μόνο με τα ταξίδια των Βασιλέων στους τόπους εκείνους τους οποίους κατοικούσαν Έλληνες. Θα χωρίσουμε το κεφάλαιο σε δύο μικρότερα υποκεφάλαια για καλύτερη κατανόηση. Στο Α΄ μέρος θα εντάσσονται τα ταξίδια των Βασιλέων στον Ηπειρωτικό χώρο της Ελλάδας. Πως και με ποιον τρόπο οι Έλληνες της εκάστοτε περιοχής υποδέχονταν τους Βασιλείς, τι συναισθήματα τους προκαλούσαν και ποιες ήταν οι ελπίδες και οι προσδοκίες από αυτούς. Στο Β΄ μέρος θα εντάξουμε όλα εκείνα τα ταξίδια τα οποία έγιναν από τους Βασιλείς στα νησιά της Ελλάδας. Θα αποτυπώσουμε την άφιξη τους εκεί, τον λαμπρό ενθουσιασμό των κατοίκων καθώς και την εορτή η οποία πραγματοποιούνταν κάθε φορά προκειμένου να τιμήσουν τους Βασιλείς. Όλα αυτά τα στοιχεία θα τα μελετήσουμε μέσα από τα φύλλα των δύο μεγαλύτερων εφημερίδων της εποχής της Αθηνάς και του Αιώνα οι οποίες δεν χάνουν την ευκαιρία να αποδώσουν αλλά και να παρακολουθήσουν τα ταξίδια των Βασιλέων και να τα αποτυπώσουν εν τέλει στα φύλλα τους, δίχως τα οποία δεν θα είχαμε εικόνα για αυτές τις ενέργειες των Βασιλέων. Τα ταξίδια των Βασιλέων στο Ελληνικό Βασίλειο μέσα από τον Τύπο της εποχής θα αποτελέσει ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία για να δούμε την εικόνα η οποία δημιουργούνταν στον Ελληνικό λαό όταν αντίκριζαν τον Βασιλιά Όθωνα τον Α΄.

Οι περιοδείες των Βασιλέων στον Τύπο θα αποδοθούν με θεματολογική και χρονολογική σειρά. Θα αποτυπωθούν τα ταξίδια των Βασιλέων π. χ στην Πελοπόννησο από τα έτη 1838 έως και 1842. Στην συνέχεια με τον ίδιο τρόπο θα αποδοθούν τα ταξίδια των Βασιλέων στην Στερεά Ελλάδα και τα νησιά. Η θεματική προσέγγιση των ταξιδιών θα αποδώσει καλύτερα το περιεχόμενο το οποίο έχει να κάνει με την υποδοχή των κατοίκων της κάθε περιοχής δηλ με ποιον τρόπο υποδέχονταν τον Βασιλιά και τι συναισθήματα τους προκαλούσαν.

Το πρώτο από τα ταξίδια των Βασιλέων στον Τύπο το οποίο περιγράφεται στα φύλλα της Αθηνάς και του Αιώνα είναι το ταξίδι στην πόλη της Πάτρας. Σύμφωνα με τα άρθρα των εφημερίδων ο Όθωνας και η Αμαλία ήταν καλοδεχόμενοι από τον λαό της Πάτρας ο οποίος τους επευφημούσε συνεχώς. Κανονιοβολισμοί, χοροί και τραγούδια συντελούσαν σε ένα ευχάριστο κλίμα. Οι Αρχές του τόπου είχαν δημιουργήσει λαμπρή εορτή και όλα κυλούσαν καλά . Ακόμη και τα παιδιά του δημοτικού σχολείου είχαν επιστρατευθεί προκειμένου να υποδεχτούν τον Βασιλέα. Όπως έχουμε σημειώσει σε προηγούμενο κεφάλαιο οι τελετές, οι εορτές ή οι εορτές υποδοχής δεν ήταν απόλυτα αυθόρμητες. Η Βαυαρική

Κυβέρνηση δίνοντας εντολή στον τελετάρχη ή στην εκάστοτε δημοτική Αρχή να διοργανώσει την τελετή υποδοχής ουσιαστικά φέρνει τον λαό στην προβλήτα για να υποδεχτεί τον Όθωνα. Φυσικά και ολόκληρος ο λαός της Πάτρας δεν πήγαινε εκεί επειδή τους διέταζαν αλλά σίγουρα τα παιδιά του δημοτικού σχολείου είχαν προτροπή στο να εκδηλώσουν τον σεβασμό τους προς τον Βασιλέα. Άρα καταλαβαίνουμε ότι όλα αυτά διοργανωνόταν από τους Βαυαρούς προκειμένου να δημιουργηθεί μία εικόνα για τον Όθωνα η οποία να αποτυπώνει ότι ο ίδιος είναι κοντά στον λαό και ειδικά στο λαό της υπαίθρου. Βέβαια το εν λόγω επιχείρημα εμπεριέχει και στηρίζεται σε προηγούμενα στοιχεία τα οποία αναφέρονται μέσα από την μελέτη των εφημερίδων. Όμως ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι ο Όθωνας πριν την ενηλικίωσή του συνήθιζε έφιππος να περιηγείται στην πόλη του Ναυπλίου μοιράζοντας μάλιστα και φαγητό στους Έλληνες, θέλοντας με αυτό τον τρόπο να δει με τα μάτια του τον λαό τον οποίο θα κυβερνούσε. Ακόμη ένα στοιχείο το οποίο μπορεί να προστεθεί στην συγκεκριμένη άποψη είναι το γεγονός ότι ο Όθωνας με την έλευσή του έφερε την ειρήνη και την ασφάλεια στο Βασίλειο ιδιαίτερα στην τάξη των χωρικών οι οποίοι έφευγαν συχνά θύματα είτε των Καποδιστριακών είτε των Συνταγματικών κατά την διάρκεια τους εμφυλίου πολέμου 1833-1835. Για αυτούς τους λόγους είναι απολύτως φυσικό ο απλός γεωργός της Πελοποννήσου να είναι υπέρ τον Βασιλιά Όθωνα διότι σε αυτόν έβλεπε την ειρήνη και την ασφάλεια την οποία μέχρι την έλευση του και της Αντιβασιλείας δεν μπορούσε να του την εγγυηθεί κανείς, ειδικά μετά και την δολοφονία του Καποδίστρια.

Οι αυθαιρεσίες των Βαυαρών απέναντι στους Έλληνες είναι ένα άλλο θέμα το οποίο θα το αναλύσουμε διεξοδικά στα επόμενα κεφάλαια όπως <<Βαυαροί και Έλληνες>> και <<Αγωνιστές του 21 και ο Όθων από την ανέχεια και την γκιλοτίνα στην παρασημοφόρηση>>.

Α) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΡΩΤΙΚΗ ΧΩΡΑ

Τώρα θα επικεντρωθούμε στην εικόνα την οποία είχαν ήδη οι Έλληνες για τον Όθωνα ή ακόμη και εάν τους δημιουργούνταν εκείνη την στιγμή όταν ο πρώτος Βασιλιάς της Ελλάδας καταφθάνει στην εκάστοτε πόλη προκειμένου να τους επισκεφθεί. Το συμπέρασμα από αυτήν την ενέργεια είναι ή ότι πράγματι είναι κατασκευασμένο είτε είναι αυθόρμητο είναι το γεγονός ότι επευφημείτε από τον λαό. Ας δούμε τώρα τι ακριβώς γράφουν οι εφημερίδες της Αθηνάς και του Αιώνα για το ταξίδι στην πόλη της Πάτρας.

26 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

<<Υποδοχή των Α.Α Μ.Μ στην πόλη των Πατρών την 20 Οκτωβρίου φάνηκε από το πρωί η Κορβέτα Αμαλία, η οποία, μέσω της επικρατούσης νηνεμίας μόλις που μπόρεσε να φθάσει στο λιμάνι των Πατρών γύρω στις 8 ώρα μμ. Αμέσως συνέρρευσαν στην παραλία ολόκληρη η πόλη. Οι Α.Α Μ.Μ αποβιβάστηκε επί του νεοκατασκευασμένου μόλου κατά την στιγμή της αποβιβάσεως, τους προσέφεραν εν γένει ευχάριστο και ωραίο θέαμα, καθώς η ατμόσφαιρα ήταν γαλήνια και το φεγγάρι λαμπρό, σε αυτό το εξαιρετικό θέαμα οι ανευφημίες του λαού έκαναν ακόμα πιο ευχάριστη την ατμόσφαιρα. Μέσα από το πλήθος οποιοσδήποτε μπορούσε να δει τους Βασιλείς, οι οποίοι φαινόταν να ευχαριστούνται ευχαριστώντας τον λαό δύο φορές, ο οποίος λαός τους ανευφημούσε. Αφού αγκαλιάστηκε από αυτό το γεγονός κατευθύνθηκε στα σπίτια του. Η πόλη ήταν φωταγωγημένη κατά το εν λόγω γεγονός²⁸¹>>.

<<Την 21 συγκεντρώθηκε ο λαός και διάφορες Αρχές, οι οποίοι ήταν έτοιμοι να προσφέρουν τον σεβασμό τους προς τα Βασιλικό ζεύγος. Με απεριόριστη όμως λύπη είδαν ότι ο πολυσέβαστος Βασιλιάς δεν ήταν σε κατάσταση να τους υποδεχθεί καθώς έπασχε από λίγο πόνο στο πόδι του. Γύρω στις 11 πμ τα αγόρια και τα κορίτσια των Δημοτικών Σχολείων, ενδεδυμένα στα λευκά, και φέροντα κλάδους από δάφνη και ελιές στα χέρια έψαλαν τον Ύμνο του Βασιλέως. Ένα από τα παιδιά, και συγκεκριμένα ένα κορίτσι εκφώνησε εναλλάξ έναν μικρό λόγο και στην συνέχεια πρόσφερε δύο στεφάνια ένα στον Όθωνα και ένα στην Αμαλία²⁸².

²⁸¹ Εφ. Αιών, φ. 10, 26 Οκτωβρίου, 1838

²⁸² Εφ. Αιών, φ. 10, 26 Οκτωβρίου, 1838

Καθ' όλην την ημέρα ο Βασιλιάς αναπαύοταν στην κλίνη του. Γύρω στις 5 η ώρα μμ η πολυάρεστος Βασίλισσα δέχθηκε μία επιστολή από τις εξ ονόματος των κυρίων των Πατρών οι οποίες εκπροσωπούσαν το γυναικείο φύλλο της πόλης²⁸³>>.

<<Η 22 Οκτωβρίου ήταν βροχερή. Ο Βασιλιάς φαίνεται καλύτερα ως προς την υγεία του καθώς το πόδι του αρχίζει να καλυτερεύει και να μην πονά τόσο, αλλά επειδή δεν μπορούσε να σταθεί όρθιος, διέταξε ότι δεν μπορεί να υποδεχθεί κανέναν. Λέγεται ότι το Βασιλικό ζεύγος θα παραμείνει δύο επιπλέον ημέρες ακόμη. Η πόλη είναι διατεθειμένη να διοργανώσει χορό προς τιμήν τους εάν η Α.Μ μπορεί να προσδιορίσει την ημέρα²⁸⁴>>.

Στο φύλλο της 26^{ης} Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη ο συντάκτης του Αιώνας στην ενότητα διάφορες ειδήσεις μας περιγράφει, ένα από τα ταξίδια του Βασιλικού ζεύγους στην πόλη της Πάτρας. Στο συγκεκριμένο ταξίδι των Βασιλέων οι οποίοι ήδη από την άφιξή τους στην πόλη της Πάτρας έγιναν δεκτοί με τον μεγαλύτερο σεβασμό και την εμφανή αγάπη του Λαού προς το πρόσωπο τους. Οι επευφημίες προς τα πρόσωπα τους δεν σταμάτησαν καθ' όλη την διάρκεια της αποβίβασης τους στην πόλη της Πάτρας καθώς και η εορτή η οποία τελέστηκε προς τιμήν τους είχε πανηγυρικό χαρακτήρα. Χοροί, τραγούδια, παιδιά, στρατός και γενικά οι Αρχές της πόλης εξεδήλωσαν την αγάπη τους και τον θαυμασμό τους προς το Βασιλικό ζεύγος όσο μεγαλύτερα και λαμπρότερα μπορούσαν. Οι Βασιλείς έγιναν δέκτες της αγάπης του λαού γι' αυτό τον λόγο δεν σταμάτησαν και αυτοί από την μεριά τους να χαιρετούν το συγκεντρωμένο πλήθος καθώς τους ευχαριστούσαν, και αρκετές φορές μάλιστα τόσο πολύ ευχαριστήθηκαν που αιτήθηκαν να μείνουν επί πλέον δύο ημέρες. Η πόλη της Πάτρας σε αυτήν την περίπτωση θα ετοιμάσει ανάλογο χορό για να τιμήσει εκ νέου μία τέτοια απόφαση.

Αναλύοντας την εν λόγω πηγή καταλαβαίνουμε ότι τόσο ο Όθωνας όσο και η Αμαλία είναι ιδιαίτερα αγαπητοί στον απλό λαό της κάθε πόλης τις οποίες επισκέπτονται και συγκριμένα στην εν λόγω περίπτωση στην πόλη των Πατρών. Ο λαός φαίνεται σύμφωνα πάντα με τα γραφόμενα της πηγής που εάν αποτυπώνουν την αλήθεια να αγαπά τον Όθωνα ο οποίος είναι μακριά από κομματικά πάθη και κομματικές ραδιουργίες. Επευφημεί τον Βασιλέα του και την Βασίλισσα του για την γαλήνη και την ηρεμία την οποία έχουν επιφέρει στο Βασίλειο της Ελλάδας. Η εικόνα του Όθωνα προδιαγράφεται ιδιαίτερα λαμπρή καθώς φαίνεται να είναι ιδιαίτερα αγαπητός στο λαό των Ελλήνων.

30 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Κυριακή

²⁸³ Εφ. Αιών, φ. 10, 26 Οκτωβρίου, 1838

²⁸⁴ Εφ. Αιών, φ. 10, 26 Οκτωβρίου, 1838

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

<<Μας γράφουν από την Πάτρα την 24 Οκτωβρίου. Κατά την 22 το Βασιλικό ζεύγος αξίωσαν να υποδεχθούν όλες τις Αρχές κατά τάξη και τους προκρίτους της πόλεως. Πρώτοι παρουσιάστηκαν οι Πρόξενοι των Δυνάμεων, και μετά από αυτούς ο Επίσκοπος της Αχαΐας, το Ιερατείο, ο Διοικητής με τους Υπαλλήλους του, η Δημοτική Αρχή, οι Δικαστικοί και διάφοροι άλλοι.

Την 23 η Α. Μ ο πολυσέβαστος Βασιλεύς επισκέφθηκε την νέα οικοδομή του ναού του Αγίου Ανδρέα και περιηγήθηκε στην πόλη, συνοδευόμενος πάντοτε από τις ανευφημίες των πολιτών, των οποίων άκουσε και τα παράπονα τους, την ίδια ημέρα.

Το εμπορικό επιμελητήριο παρουσίασε αναφορά, μέσω της οποίας ζητείτο η αρμοδιότητα του λοιμοκαθαρηρίου της Πάτρας και της Διαμετακομίσεως για να επεκταθεί μέχρι των συνόρων. Μέσω αυτής της ενέργειας δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το εμπόριο της Πάτρας θα αυξηθεί πάρα πολύ.

Στις 25 Οκτωβρίου γύρω στις 9 η ώρα πμ ανέβηκε το Βασιλικό ζεύγος στην άμαξα. Ενθουσιασμένος όλος ο λαός έλυσε αμέσως τους ίππους, και διάφοροι πολίτες έσυραν την άμαξα μέχρι τον μόλο. Παρ' όλο ότι ακολούθησε βροχή, ο Λαός ακατάπαυστα τους επευφημούσε, και δεν απομακρυνόταν από την θάλασσα, έως ότου δεν μπορούσαν πλέον να δουν την Κορβέτα, η οποία μετέφερε τους ΑΑ. ΜΜ. Τα εθνικά πλοία βρισκότουσαν στο λιμάνι και κανονιοβόλησαν κατά τάξη²⁸⁵>>.

Και η εφημερίδα Αθηνά με την σειρά της αποτυπώνει την εορτή στα φύλλα της. Αξιοπρόσεκτη είναι η στιγμή όπου ο λαός λύνει τους ίππους από την άμαξα προκειμένου ο ίδιος να ζευτεί την άμαξα και να μεταφέρει τον Βασιλέα, καθώς θεωρούσαν ότι ήταν μεγάλη τιμή. Εκτός από τις συνεχόμενες επευφημίες ο Όθωνας φαίνεται να γίνεται και δέκτης παραπόνων σχετικά με την δημιουργία λοιμοκαθαρηρίου. Παρατηρούμε ότι οι Έλληνες δεν παρουσιάζουν τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν στην Βαυαρική εξουσία αλλά προτιμούν να τα εκθέσουν κατευθείαν στον Όθωνα παρακάμπτοντας τους. Αυτό έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι ίδιοι, τον θεωρούν έναν Έλληνα Βασιλιά και όχι έναν Βαυαρό ενώ τους Βαυαρούς τους θεωρούν ξένους, αλλότριους ακόμα και εχθρούς οι οποίοι καταπατούν τα εδάφη τα οποία οι ίδιοι ελευθέρωσαν.

Τέλος το ταξίδι ολοκληρώνεται με την επιστροφή στην πόλη των Αθηνών όπου πάλι η Αρχή του τόπου είχε ετοιμάσει την υποδοχή των Βασιλέων.

<<Η πόλη των Αθηνών αξιώθηκε επιτέλους να υποδεχτεί στους κόλπους της τον Βασιλέα και την Βασίλισσα κατά την 26 Οκτωβρίου. Στην 1: 30μμ έφθασε έκτακτος ταχυδρόμος από την Κόρινθο ο οποίος

²⁸⁵ Εφ. Αιών, φ. 11, 30 Οκτωβρίου, 1838

πάντοτε εκπληρεί τα χρέη του με τον καλύτερο τρόπο, όταν ανέφερε ότι κατά την 10:30 η Ελληνική Κορβέτα, επί της οποίας ήταν επιβιβασμένοι οι Βασιλείς ελλιμενίσθη στο Λουτράκι κατά το Μεσονύκτιο. Παρά της Γενικής Διευθύνσεως η ήδηση αυτή κοινοποιήθηκε αμέσως στους Υπουργούς, τον Διοικητή και τον Φρούραρχο.

Ταυτόχρονα ανηγγέλθη από τον Σαρωνικό κόλπο διεύθυνση του ατμόπλοιου ο Μαξιμιλιανός, φέροντας το Βασιλικό ζεύγος. Ολόκληρη η πόλη και η φρουρά κινήθηκαν, και θέαμα ευχάριστο δημιουργήθηκε σε αυτή την περίπτωση από την γενόμενη δωρεά ανθρώπων, καθώς οι λεωφόροι και η αμαστική οδός του Πειραιά ήταν γεμάτη από ανθρώπους. Στις καρδιές των ανθρώπων οι οποίοι ήταν παρόντες διαχύθηκε μεγάλη χαρά, και ανυπόμονοι περίμεναν την Βασιλική διέλευση. Οι Βασιλείς έφθασαν στα ανάκτορα εν μέσω της λαμπρότερης πομπής και των ζωντανών ανευφημιών του Λαού, κατά την δμμ. Και η Α.Μ ο πολυσέβαστος Βασιλέας, και η Α.Μ πολυάρεστος και χαριεστάτη Βασίλισσα έχαιραν άκρας υγείας²⁸⁶>>.

²⁸⁶ Εφ. Αιών, φ. 11, 30 Οκτωβρίου, 1838

B) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΑ ΝΗΣΙΑ

Ένα από τα σημαντικότερα ταξίδια του Βασιλικού ζεύγους του Όθωνα και της Αμαλίας ήταν τα ταξίδια τα οποία έκαναν στα νησιά του Αιγαίου. Αγαπημένο για αυτούς νησί αποδεικνύεται το νησί της Σύρου όπου από τα φύλλα της 18 και 22 Σεπτεμβρίου 1840 μαθαίνουμε για το εν λόγω ταξίδι τους. Η υποδοχή που επιφύλαξαν οι κάτοικοι του νησιού για τους Βασιλείς υπήρξε μεγαλοπρεπής. Ολόκληρο το νησί έσπευσε να υποδεχτεί και ταυτόχρονα να εορτάσει την έλευση του Βασιλιά στο νησί τους. Σύμφωνα πάντα με τα όσα μας παραθέτει ο συντάκτης, οι κάτοικοι του νησιού πρέπει να χάρηκαν πάρα πολύ. Το συμπέρασμα αυτό εξάγεται από το γεγονός ότι: πρώτον η δημοτική αρχή του τόπου διοργάνωσε εορτή για να τιμήσει τον Όθωνα. Κατά την διάρκεια της εορτής έγινε φωταγώγηση της πόλης και δεύτερον διοργανώθηκαν χοροί προκειμένου να εορτάσουν όλοι μαζί την έλευση του Βασιλιά. Παρατηρούμε ότι η πάγια συνήθεια του Όθωνα να πραγματοποιεί περιοδείες καθ' όλη την επικράτεια του Βασιλείου του, του επιτρέπει να βλέπει και να παρατηρεί όχι μόνο τα συναισθήματα τα οποία είχαν οι Έλληνες για τον ίδιο αλλά ταυτόχρονα να γίνεται αφορμή ώστε να του παραθέτουν και τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι δύο χρόνια μετά την άφιξη του Όθωνα στην νησί της Σύρου οι έμποροι του νησιού αποστέλλουν αντιπροσωπεία στην Αθήνα προκειμένου να συναντηθεί με τον Βασιλέα και να του παραθέσει τα προβλήματα τα οποία τους δημιουργεί ο νόμος των τελωνείων. Παρακάμπτοντας την Βαυαρική διοίκηση οι κάτοικοι της Σύρου πήραν το θάρρος να συναντηθούν αυτοπρόσωπος με τον Βασιλιά τους, τον οποίο όπως φαίνεται έχουν εμπιστοσύνη. Εμπιστοσύνη η οποία κερδήθηκε από το ταξίδι του Βασιλιά τα προηγούμενα χρόνια στο νησί τους. Άρα καταλαβαίνουμε ότι όταν ο Όθων επισκέφθηκε το νησί της Σύρου στα 1840 ήρθε σε επαφή με τους κατοίκους του νησιού, τους εμπόρους και τις άλλες επαγγελματικές ομάδες, για αυτό τον λόγο δύο έτη αργότερα οι κάτοικοι της Σύρου παρακάμπτοντας την Βαυαρική διοίκηση αιτούνται ακρόαση από τον Βασιλιά τους. Ας δούμε όμως τώρα τι γράφουν τα φύλλα των εφημερίδων για να καταλάβουμε καλύτερα αυτά τα οποία ερμηνεύουμε.

18 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αναχώρησαν εχθές με το ατιμόπλοιο Όθωνος, με το οποίο θέλουν να κάνουν ένα ολιγοήμερο ταξίδι στο Αιγαίο Πέλαγος, και μετά το πολύ από δέκα ημέρες θα επιστρέψουν στην Αθήνα. Μαθαίνουμε, ακόμη ότι οι κάτοικοι της Σύρου προετοιμάστηκαν να υποδεχθούν τον Βασιλέα με την πιο μεγάλη μεγαλοπρέπεια. Στην Σύρο επιθυμούν να μείνουν σήμερα, και θέλουν να μείνουν για λίγες ημέρες, και αφού δουν το νησί στην συνέχεια θα πάνε στην Τήνο.

Επίσης σήμερα εορτάσθηκε με την συνηθισμένη πομπή, η εορτή του ονόματος του Όθωνα. Όλοι οι ενεργοί πολιτικοί και στρατιωτικοί πήγαν στο ναό της Αγίας Ειρήνης, όπου εψάλει ο Ύμνος προς τον Θεό και παράκληση υπέρ της υγείας του Βασιλιά και της Βασίλισσας. Μετά την παράκληση, όπως και στην αρχή η εορτή χαιρετίστηκε με κανονιοβολισμούς και τώρα στην λήξη της έγινε το ίδιο²⁸⁷.

Στο συγκεκριμένο αυτό απόσπασμα παρατηρούμε ότι το Βασιλικό ζεύγος επιλέγει πολύ συχνά να πραγματοποιεί ταξίδια σε όλη την Επικράτεια της Ελλάδας προκειμένου να έρχεται σε απευθείας σύνδεση με τον λαό του. Την 18 Σεπτεμβρίου το Βασιλικό ζεύγος επέλεξε να επισκεφθεί μερικά νησιά του Αιγαίου. Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά μας αναφέρει ότι σε ένα από αυτά τα νησιά και συγκεκριμένα στην Σύρο ο Όθωνας και η Αμαλία έγιναν δεκτοί από τους κατοίκους του νησιού με μεγάλη μεγαλοπρέπεια, γεγονός που υποδουλώνει την αγάπη των Ελλήνων της νήσου Σύρου προς το πρόσωπο του. Η πολιτική αυτή κίνηση του Όθωνα να επισκέπτεται πολύ συχνά διάφορες περιοχές της Ελλάδας, συντελείται ώστε να γίνεται αμέσως γνώστης των προβλημάτων που τυχόν μπορεί να υπάρχουν και τα οποία να αποκρύπτονται από τους Υπουργούς του και από την Κυβέρνηση του. Ταυτόχρονα γίνεται δέκτης της συμπάθειας ή της αντιπάθειας που τυχόν μπορεί να υπάρχει προς το πρόσωπό του. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν ο Βασιλιάς καταλαβαίνει καλύτερα τον λαό του και ταυτόχρονα αντιλαμβάνεται την κατάσταση που επικρατεί στο Βασίλειό του.

Στην συνέχεια της διήγησης ο αρθρογράφος της Αθηνάς μας αναφέρει ότι: << *σήμερα δηλ την ίδια ημέρα που ο Βασιλιάς Όθων και η Βασίλισσα Αμαλία βρίσκονται στην Σύρο, στην Αθήνα εορτάσθηκε η ονομαστική εορτή του Όθωνα*>>. Μας περιγράφει το γεγονός ότι *όλοι οι σημαίνοντες πολιτικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι κατευθύνθηκαν στον ναό της Αγίας Ειρήνης προκειμένου να παρακολουθήσουν την δοξολογία και να τιμήσουν με αυτόν τον τρόπο την εορτή του Όθωνα και κατ' επέκταση τον ίδιο τον Όθωνα*. Τέλος όπως συμβαίνει στην αρχή και την λήξη κάποιας εορτής, οι συνήθεις κανονιοβολισμοί προσέδωσαν μεγαλοπρέπεια στο εν λόγω γεγονός και σηματοδοτούν την εκάστοτε φορά την έναρξη και την λήξη της εορτής.

Ο Συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά συνεχίζει την διήγηση του στο φύλλο της **25 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** περί του ταξιδιού των Βασιλέων στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Πιο συγκεκριμένα γράφει στις διάφορες ειδήσεις τα εξής:

<<Στο προηγούμενο φύλλο μας δημοσιεύσαμε την άφιξη του Βασιλέως και της Βασίλισσας στο νησί της Σύρου. Ακόμη αναφέρθηκαν οι προετοιμασίες οι οποίες έγιναν από τους Ερμουπολίτες προκειμένου να τιμήσουν το Βασιλικό ζεύγος για την άφιξή τους στο νησί τους. Ακόμη οι κάτοικοι τους νησιού φώτισαν

²⁸⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 751, 18 Σεπτεμβρίου, 1840

ολόκληρη την πόλη, και έκαναν χορούς και έκαναν ότι ήταν δυνατό για να τους ευχαριστήσουν. Όμως δεν γνώριζαν ότι ο Όθων έφυγε από την Αθήνα για να αποφύγει την ενόχληση η οποία δημιουργείται από τις προσλήψεις των Ελλήνων για αυτές τις ημέρες, καθώς τις συγκεκριμένες ημέρες εορτάζονται οι άγιοι των ονομάτων τους.

Παρόλο που οι Έλληνες δεν είχαν λίγες εορτές, δημιούργησαν και άλλες, οι οποίες ήταν βέβαια ασυνήθιστες στον πολιτισμένο κόσμο. Αυτές ήταν οι εορτές των ονομάτων του Όθωνα και της Αμαλίας, οι οποίες επικρατούσαν σύμφωνα με τις παλαιές συνήθειες, αλλά όλοι οι φρόνιμοι πλέον προσπαθούσαν να τις καταργήσουν. Στην συνέχεια ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα είχαν σκοπό να αναχωρήσουν από την Σύρο το απόγευμα της 24 Σεπτεμβρίου για να μεταβούν στην Τήνο και στα τέλη του Σεπτεμβρίου να γυρίσουν στην Αθήνα²⁸⁸.

Τέλος ενδιαφέρον αποτελεί η μελέτη του φύλλου της **19 Αυγούστου 1842 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα** όπου όπως είπαμε προηγουμένως περιγράφεται η αποστολή αντιπροσώπων των εμπόρων της Σύρου στον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα τον Α'. <<Μαθαίνουμε ότι σύντομα καταφθάνει στην πόλη μας αποστολή εκ μέρους των εμπόρων της Σύρου με αναφορές του ίδιου προκειμένου να παραστήσει στον Βασιλιά τα κακά τα οποία επέφερε και θέλει επιφέρει στο εμπόριο ο τελευταίος ο περί των τελωνείων νόμων, και συγχρόνως να επικαλεσθεί την διόρθωση αυτών, διότι το εμπόριο είναι η ζωή του τόπου μας και δεν πρέπει να αφανισθεί ολοκληρωτικά²⁸⁹>>.

Αναλύοντας το συγκεκριμένο φύλλο της Αθηνάς μας γίνεται αντιληπτό ότι όταν υπάρχει ένα πρόβλημα όπως είναι στην συγκεκριμένη περίπτωση ένας νόμος των τελωνείων ο οποίος θίγει τα συμφέροντα των εμπόρων της Σύρου, τότε αποστέλλεται μία αποστολή από εκπροσώπους των εμπόρων, προκειμένου να συναντηθούν με τον ίδιο τον Όθωνα έτσι ώστε να δώσει λύση στο πρόβλημα τους. Αυτή ήταν μία πάγια τακτική του Όθωνα δηλ να επισκέπτεται ο ίδιος τους κατοίκους διαφόρων περιοχών προκειμένου να ακούσει και να λύσει επί τόπου τα προβλήματά τους είτε οι ίδιοι οι υπήκοοι παραβλέποντας την Κυβέρνηση και την ιεραρχία η οποία υπάρχει σε ένα Βασίλειο να επικοινωνούν απευθείας με τον Μονάρχη τους. Αυτό βέβαια είναι και ένα από τα χαρακτηριστικά της Απόλυτης Μοναρχίας δηλ η απευθείας επικοινωνία του λαού με τον Βασιλέα/ Μονάρχη του.

²⁸⁸ Εφ. Αιών, φ. 200, 25 Σεπτεμβρίου, 1840

²⁸⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 942, 19 Αυγούστου, 1842

Α) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΡΩΤΙΚΗ ΧΩΡΑ

Στο φύλλο της **24 Απριλίου 1840 ημέρα Τετάρτη** στην εφημερίδα του Αιώνα αποτυπώνεται ακόμη ένα ταξίδι του Βασιλιά Όθωνα στην Πελοπόννησο, όμως όπως και στην περιγραφή του ταξιδιού στο νησί της Σύρου ο αρθρογράφος παραθέτοντας ένα μακροσκελές κείμενο αποτυπώνει τις ανάγκες των κατοίκων της Πελοποννήσου και των Ελλήνων γενικότερα. Τοποθετώντας το επίθετο πατέρας στον Όθωνα επικαλείται τον Βασιλιά προκειμένου να δημιουργηθεί μία Δανειστική Τράπεζα. Θεωρεί ότι οι περιοδείες του Βασιλιά και της Βασίλισσας δεν πρέπει να περιορίζονται μόνο στην εκδήλωση επευφημιών προς το πρόσωπό του από τον λαό, αλλά θα πρέπει να αποτελούν αφορμή για την εκδήλωση των αιτημάτων τα οποία έχουν, καθώς και να εκδηλώνονται τα τυχόν προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν. Η αδιαφορία των Βαυαρών και της Κυβέρνησης αυτών προς τους Έλληνες θα πρέπει να γίνει γνωστή στον Όθωνα ο οποίος μόνο εάν δημιουργήσει αντιπροσωπευτικό σύστημα δηλ. οι Έλληνες να έχουν αντιπροσώπους στην Κυβέρνηση θα μπορούν να εκθέτουν τα προβλήματά τους σε αυτούς. Όμως θεωρούν ότι μέχρι να πραγματοποιηθεί η παραχώρηση Συντάγματος καλό θα ήταν τα ταξίδια και οι περιοδείες του Βασιλιά να μην περιορίζονται μόνο σε επευφημίες αλλά να αποτελούν εφαλτήριο για την εκδήλωση όλων των θεμάτων τα οποία ταλαιπωρούσαν τους Έλληνες οι οποίοι υποφέρουν κάτω από την δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών, ενώ από τον Όθωνα περιμένουν να τους προστατεύσει αλλά ταυτόχρονα να δώσει λύσεις στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν. Έχοντας πίστη στον Βασιλιά τους αναμένουν ως άλλος πατέρας να τους προφυλάξει από τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών.

24 Απριλίου 1840 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα θα περιοδεύσουν εντός ολίγου στην Πελοπόννησο. Ο επί των Στρατιωτικών Γραμματέας κ. Σμάλτζ και ο Υπουργικός Σύμβουλος κ. Πρεβελέγκιος απαρτίζουν μέρος της συνοδείας τους²⁹⁰.

Αλλά πρέπει να πούμε ότι στην περίπτωση αυτή που καθένας θέλει να απολαύσει την περιοδεία του στην επαρχία, οι Λαοί τούτων δεν θέλουν βεβαίως περιορισθεί σε μόνο τις ανευφημίες οι οποίες είναι αδιάφοροι στον φρόνιμο Αρχηγό ενός Κράτους, αλλά θέλουν εκθέσει θαρραλέως την αληθή κατάσταση τους και ως προς το οικονομικό και ως προς το πολιτικό μέρος²⁹¹.

²⁹⁰ Εφ. Αιών, φ. 156, 24 Απριλίου, 1840

²⁹¹ Εφ. Αιών, φ. 156, 24 Απριλίου, 1840

Συμπολίτες ο σκοπός της περιοδείας του δικού μας Βασιλέως δεν μπορεί να είναι άλλος, εκτός από εκ του πλησίον περί της καταστάσεως τους. Ω άνθρωποι της πρωτεύουσας γνωρίζουμε κατά κάποιο τρόπο, πάντα ποιες πληροφορίες αντιφατικές έρχονται στα διαφορετικά Ταχυδρομεία του Κράτους, και ποιες ψευδείς αποστολές μορφώνονται και από τις επαρχίες και εντός αυτής της Καθέδρας ως εκ του προσώπου των επαρχιών για την Κυβέρνηση. Είσθε σε θέση ήδη να εξηγηθείται, όσα πάσχετε δεινά πολλά και να επικαλεσθείτε την γρήγορη θεραπεία. Μην παρεξηγήσετε το αποτέλεσμα ως δοθεισών άλλοτε και πολλές φορές υποσχέσεων περί της συστάσεως μίας Δανειστικής Τράπεζας, της οποίας έχετε αληθώς πρώτιστα ανάγκη. Αν αυτή δεν πραγματοποιηθεί μέχρι τότε, αιτία είναι οι κακές εισηγήσεις ξένων ανθρώπων, ή μη κάποιοι καθεστώσι ύποπτο, ως μη ώφειλε! Είναι δική μας ευχή την οποία η καλή οικονομική κατάστασή σας. Άξιοι μυρίων αναθεμάτων, άνθρωποι τέτοιοι εισέρχονται κατά δυστυχία παντού και πάντοτε, προορισμένοι να κατεργάζονται τη δυστυχία των ομοίων τους, χωρίς να συλλογίζονται, ότι της δυστυχίας αυτής, η οποία κορυφώνεται, οι ίδιοι αποκαθίστανται πρώτων και ελεεινό θύμα. Ο Βασιλιάς μπορεί εκτός να έχει όλη την καλή διάθεση περί της καλής αποκαταστάσεως σαν στοιχείο πρώτιστων του οποίου υπάρχει ήδη Δανειστική Τράπεζα και Αντιπροσωπευτικό σύστημα. Ο Θεός σας γλύτωσε ήδη από τις περι αυξήσεως του δεκατισμού σχέδια του οικονομολόγου Ρέγγν, όπως την γλύτωσε άλλοτε και από άλλων και από εκείνου του μεγαλοφυούς Φράϋ. Ευχαριστήσατε περί τούτου τον Βασιλέα, αλλά βεβαιώσατε τον, ότι άνευ Δανειστικής Τράπεζας όχι μόνο εις τους φανταστικούς προϋπολογισμούς του Ρέγγν 18 μιλιάνα του έτους 1840 αλλά ούτε το ευρύτερο αυτών θέλουν εισπραχθεί ως δείχνουν τα πράγματα²⁹².

Μη λυπηθείτε, αν ακόμη δεν δόθηκαν στους δικούς μας αναγνώστες τα υποσχεθέντα εθνόσημα και οι βαθμοί. Για την αδικία αυτή αποτανθήτε προς τον Σμάλτς κάθε Γραμματεία των Στρατιωτικών ο οποίος ως αμέτοχος του Αγώνος και των δεινών σας, περιορίσθηκε να θεωρεί ως χρησμούς Πυθίας, τις εισηγήσεις ενός νεήλυδος και ενός συντοπίτη του.

Μην παρεξηγήσετε της μέχρι τώρα λησμονηθείσα επανόρθωση του περί προικοδοτήσεως Νόμου, και την κατάργηση του Κωλύοντος τις εμφυτεύσεις διατάγματος. Ο κ Προβελέγγιος, ως σύμβουλος και της Γραμματείας των οικονομικών, θέλει πεισθεί συμπεριοδεύον, ποια υπάρχει διαφορά μεταξύ πείρας και θεωρίας, μεταξύ επαρχιών και Γραφείων μεταξύ εφαρμογής και βιβλίων.

Συμπολίτες τι δωλοί στις αναφορές, από τις οποίες παραγέμισαν πλέον τα ανώγεια και κατώγεια και όλες οι θυρίδες του Ανακτοβουλίου και των Γραμματειών, ειλικρινείς στις εξηγήσεις σας, τις οποίες έχει ανάγκη ο Βασιλιάς, ως πατέρας όλων, ελπίσατε ότι δεν θέλετε πλέον στενάξει υπό την μάστιγα των

²⁹² Εφ. Αιών, φ. 156, 24 Απριλίου, 1840

καταδιώξεων, των καταχρήσεων, της αχρηματίας και τις ελλείψεις του Αντιπροσωπευτικού συστήματος²⁹³>>.

²⁹³ Εφ. Αιών, φ. 156, 24 Απριλίου, 1840

Α) ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΧΩΡΑ

Το πρώτο από τα ταξίδια των Βασιλέων στον Τύπο έχει προορισμό τις πόλεις της Στερεάς Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα Στα φύλλα της 29 και 3 Ιουνίου 1839 αντίστοιχα μας περιγράφεται ο προορισμός χωρίς να αναφέρεται η υποδοχή των Βασιλέων από τους κατοίκους.

29 Απριλίου 1839 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς στην ενότητα Διάφορα μας αναφέρει για ένα ταξίδι το οποίο πρόκειται να κάνει ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα στις πόλεις της Ελλάδας. Το συγκεκριμένο του ταξίδι θα παρακολουθήσουμε την αναχώρηση, την διαμονή του στις πόλεις της Ελλάδας καθώς και την επιστροφή του πάντοτε με την Βασίλισσα Αμαλία. Το εν λόγω ταξίδι σε όλα τα φύλλα αποτυπώνεται πάντα στην ενότητα Διάφορες Ειδήσεις. Ας το δούμε όμως αναλυτικά: <<την προηγούμενη Πέμπτη στις 10πμ αναχώρησε από την πόλη μας ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αλλά και τις υπόλοιπες υπηρεσίες του παλατιού όπου κατευθύνθηκαν στην Θήβα, και από εκεί στην Λειβαδιά με τελικό προορισμό την Λαμία όπου θέλησαν να διαμείνουν για λίγες ημέρες.

Στην συνέχεια θα μεταβούν στα σύνορα της Βόνιτζας και από εκεί στο Μεσολόγγι, όπου θα περιμένουν το ατιμόπλοιο για να επιβιβαστούν σε αυτό, και εάν τα πράγματα δεν απαιτήσουν την παρουσία τους στην Αθήνα, ίσως ο Βασιλιάς καταφέρει να περιηγηθεί με το ατιμόπλοιο και ένα μέρος των νησιών του Αιγαίου Πελάγους>>²⁹⁴

Τέλος η περιοδεία του Βασιλιά Όθωνα στις πόλεις της Στερεάς Ελλάδας ολοκληρώνεται με τις πόλεις της Χαλκίδας, των Θηβών και της Οιχαλίας. Και στις τρεις πόλεις γίνεται δέκτης μεγάλου ενθουσιασμού και επευφημιών από τον λαό του. Πολύ σημαντικά στοιχεία της ερμηνείας και των τριών άρθρων είναι ότι επιστρατεύονται μαθητές σχολείων προκειμένου να υποδεχτούν τον Βασιλιά στην πόλη τους. Η τελετουργία ακριβής και καθορισμένη με πλήθος συμβόλων όπως είναι η παράδοση των κλειδιών του Φρουρίου η οποία συμβολίζει ότι πλέον την εξουσία στην πόλη της Χαλκίδας την κατέχει ο Βασιλεύς Όθωνας. Ταυτόχρονα ένα κορίτσι του δημοτικού σχολείου προσφέρει ένα στεφάνι ελιάς στον Βασιλιά Όθωνα συμβολίζοντας την ειρήνη την οποία επιθυμούν οι Έλληνες και εγγυητής της οποίας είναι τώρα ο Όθωνας. Τέλος ο χαιρετισμός με 21 κανονιοβολισμούς από τα κανόνια των φρουρίων συμβολίζει το έτος έκρηξης της Επανάστασης του 1821. Η γεμάτη εικόνες και συμβολισμούς υποδοχές του Βασιλιά στις πόλεις της Στερεάς Ελλάδας αποτυπώνει με τον καλύτερο τρόπο τα αισθήματα τα οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους. Βέβαια πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι δεν μπορούμε να ήμαστε

²⁹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 611, 29 Απριλίου, 1839

εντελώς σίγουροι ότι οι επευφημίες του λαού ή η προϋπάντηση του Βασιλιά από τους μαθητές με υψωμένες τις σημαίες ήταν εντελώς αυθόρμητες. Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο κεφάλαιο ενδέχεται οι τελετές υποδοχής να οργανώνονταν από τους Βαυαρούς προκειμένου να δημιουργήσουν μία εικόνα χαράς και αισιοδοξίας των κατοίκων όταν υποδέχονταν τον Βασιλιά τους. Γι' αυτό τον λόγο είναι ορθό να είμαστε αρκετά επιφυλακτικοί όταν διαβάζουμε και μελετάμε τα άρθρα των εφημερίδων διότι πρέπει να έχουμε πάντα στο μυαλό μας ότι υπάρχει λογοκρισία στον Τύπο, άρα ακόμη και εάν σε κάποια πόλη δεν γινόταν δεκτός με τις δέουσες τιμές και επευφημίες είναι πολύ πιθανό οι εφημερίδες να μην το έγραφαν στα άρθρα τους. Βέβαια σύμφωνα με τα άρθρα τα οποία υπάρχουν στην διάθεσή μας για μελέτη η εικόνα η οποία δημιουργείται διαβάζοντας τα είναι ότι κατά την εκάστοτε υποδοχή του Όθωνα από τον λαό είναι η πλέον καλή, η οποία συμπληρώνεται με επευφημίες, χορούς και κανονιοβολισμούς. Στοιχεία τα οποία όπως είπαμε οργανώνονται από τους Βαυαρούς αλλά ο λαός είτε από περιέργεια είτε από πραγματικό ενθουσιασμό προς το πρόσωπο του Όθωνα τρέχει εκεί στην πύλη ή στην προβλήτα του λιμανιού της πόλης ή στο λιμάνι για να υποδεχτεί τον πρώτο Βασιλιά των Ελλήνων τον Όθωνα τον Α'.

07 Ιουνίου 1839 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

<<Την 27 Μαΐου έκανε δεκτούς η Άμφισσα με ενθουσιασμό και αγαλλίαση τον βασιλιά Όθωνα και την βασίλισσα Αμαλία. Εξήλθε ο λαός και οι μαθητές της Ελληνικής και Αλληλοδιδασκτικής Σχολής με αναπτερωμένες σημαίες, έχοντας επί κεφαλή τους, τους διδασκάλους τους. Εκφωνήθηκε στην αρχή πρώτα ένας μικρός λόγος από τον Δήμαρχο και ένας δεύτερος λόγος στην συνέχεια από κάποιο νέο της Ελληνικής Σχολής. Έτερον προς την μυριοπόθητο Βασίλισσα, το οποίο στο Βασιλικό ζεύγος προξένησε την μεγαλύτερη ευαρέσκεια. Την νύκτα καταφωτίστηκε η πόλη, ενώ την επομένη ευχαριστήθηκαν να επισκεφθούν τα εκεί Σχολεία. Κατά την είσοδό τους στην Ελληνική Σχολή εκφωνήθηκαν στίχοι κάποιων από τους μαθητές, οι οποίοι πολύ ευχαριστήθηκαν. Έπειτα εκφωνήθηκε ένας μικρός λόγος από έναν άλλο μαθητή, εκθέτοντας την ευγνωμοσύνη και αγαλλίαση των μαθητών. Μετά από αυτά έγιναν οι εξετάσεις.

Το Βασιλικό ζεύγος με πατρική φιλοσοφία άκουσαν τις ευστόχους αποκρίσεις των μαθητών, ηνδύκησαν να εκφράσουν προς το Διδάσκαλο και μαθητές την μεγάλη τους ευαρέσκεια. Οι ευδαιμονέστερες στιγμές του Διδασκάλου και των μαθητών υπήρξαν εκείνων των επισκέψεων των ΑΑ. ΜΜ. στην Ελληνική Σχολή²⁹⁵>>.

²⁹⁵ Εφ. Αιών, φ. 70, 7 Ιουνίου, 1839

23 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

<<Είσοδος της Α.Μ. στην Χαλκίδα

Όταν (κατά την 27 Σεπτεμβρίου) διαδόθηκε στην Χαλκίδα η ήδηση της ελεύσεως της Α. Μ εξήλθε με σκοπό να προϋπαντήσει ο Διοικητής της Εύβοιας μαζί με τον Μοίραρχο και ο τετράρχης μαζί με τους ανωτέρους Αξιωματικούς της Φάλαγγας επάνω στα άλογα τους μέχρι της Αυλίδος.

Οι υπόλοιποι πολιτικές, Δικαστικές και Στρατιωτικές Αρχές και ολόκληρος ο λαός, εξήλθαν εκτός του φρουρίου περιμένοντας την έλευσή του. Ολόκληρη η πόλη μας εκκενώθηκε. Στην παράταξη στάθηκε πρώτος ο δήμαρχος μετά από το Δημοτικό Συμβούλιο και στην συνέχεια τα παιδιά του Αλληλοδιδασκτικού Σχολείου, οι περισσότεροι αυτών ήταν λευκοφορεμένοι με ταινίες κυανές. Μετά από αυτούς ήταν με σημαίες απλωμένες όλες οι συντεχνίες και των Εβραίων, και η σημαία των Δημοτών της Χαλκίδας επί της οποίας ήταν επιγεγραμμένο στα Εβραϊκά και στα Ελληνικά <<Ισραηλίται>>. Ακολουθούσαν οι μαθητές του Ελληνικού σχολείου, έπειτα ο Δικαστικός κλάδος, οι χωροφύλακες, και το ιερατείο του Αγίου Σάμου, ντυμένο με την στολή του. Ήταν αναμμένα όλα τα φώτα στον ναό της Αγίας Παρασκευής. Λαμπροτάτη υποδοχή δεν ήταν δυνατόν να υπάρξει, αν, κατά δυστυχία το ψύχος και το σκοτάδι δεν ανάγκασαν μερικούς και μάλιστα τις κυρίες να αναχωρήσουν λυπημένοι, καθ' ότι η Α. Μ εισήλθε γύρω στις 8 η ώρα το απόγευμα. Ο Δήμαρχος πρώτος πρόσφερε αρμόδιο λόγο. Έπειτα αντήχησαν όλοι οι λόφοι μέσω της ανευφημίας <<Ζήτω ο Βασιλεύς της Ελλάδος>> στην συνέχεια πρόσφεραν τα παιδιά του Αλληλοδιδασκτικού σχολείου ένα στεφάνι από ευώδη άνθη. Ο Φρούραρχος πρόσφερε τα κλειδιά του Φρουρίου, τα οποία πήρε η Α. Μ. και τα άφησε πάλι στο δίσκο. Η κανονιοφόρος η οποία βρισκόταν στο λιμάνι χαιρέτησε με 21 κανονιοβολισμούς. Στην συνέχεια εισήλθε στο φρούριο η Α. Μ. χωρίς ευκολίες εξαιτίας της νύκτας, έπειτα πήγε στον Ναό στον οποίο περίμενε ολόκληρο ιερατείο. Σε όλες τις οδούς ακούγονταν φωνές αδιάκοπων ανευφημιών, και έπειτα φωτίσθηκε ολόκληρη η πόλη. Την επομένη έγινε δοξολογία εντός του φρουρίου στον Ναό της Αγίας Παρασκευής, στον οποίο παρευρέθηκε η Α. Μ. ακολουθούμενος από όλες τις Αρχές και του λαού με την προσήκουσα τάξη. Εκείνη την ώρα βγήκε από το σπίτι του για να κατευθυνθεί στον ναό, τότε ένα από τα κορίτσια του πρόσφερε στεφάνι από άνθη και ελιά, προσφώνησαν ένα γρήγορο χαιρετισμό. Μετά την δοξολογία δέχθηκε η Α. Μ. τις επισκέψεις όλων των Αρχών αλλά και διαφόρων ιδιωτών, μεταξύ των οποίων ήταν και ο Χεσάν Πεής, πλουσιότατος Οθωμανός και αδελφός του Χ. Ισμαήλ Πεή και οι Εβραίοι. Ο μεν Χασάν Πέης παρακάλεσε την Α. Μ. να συστήσει τα συμφέροντα των Οθωμανών στην Μικτή Επιτροπή, διατάζοντας το γρήγορο τέλος των υποθέσεων τους κτλ. Οι δε Εβραίοι ικέτευσαν του να είναι απαλλαγμένοι από την στρατολογία. Απάντησε η Α. Μ μ' όλη την αξιοπρέπεια και ευφυΐα στον πρώτο, ότι δόθηκε προθεσμία βραχεία έξι μηνών στην νέα Επιτροπή, για να δώσει, σε όλες τις διαφορές τους, και ότι ενήργησε καθ' όλη την δραστηριότητα ειλικρίνεια και δικαιοσύνη

και την απαιτούμενη στις φιλικές σχέσεις με τον Σουλτάνο. Προς τους δευτέρους απάντησε, ότι καθώς επωφελούνται όλα τα προνόμια του πολίτη, πρέπει να έχουν και αυτό το μικρό βάρος, για το οποίο ο νόμος τους διευκολύνει μέσω της αντικαταστάσεως άλλων, όταν αυτοί θεωρούν τον εαυτό τους ανίκανο της στρατιωτικής υπηρεσίας. Έπειτα περιήλθε η Α.Μ. την πόλη και το φρούριο του Καραμπαμπά, επιθεώρησε όλο το στρατό, επισκέφθηκε το Αλληλοδιδακτικό Σχολείο όπως και το Ελληνικό, όπου έμεινε ευχαριστημένος από όλα. Το απόγευμα τίμησε τον διοικητή της Τράπεζας Κ. Π. Αναγνωσόπουλου, τον Επίσκοπο της Σάμου, τον Συνταγματάρχη Κ. Κριεζιώτη, τον Λυκούργον, και Μιληατήν. Την επομένη (στις 29) δώρισε 100 δραχμές στους κατάδικους, καθώς ζήτησε και τον κατάλογο αυτών. Γύρω στις 10^η ώρα αναχώρησε εν μέσω ανευφημιών από όλο τον Λαό²⁹⁶>>.

<<Προσθήκη. Η Α.Μ. παρατήρησε, αρκετά την παλίρροια, και δεν είναι αμφιβολία, ότι πείσθηκε περί της ανάγκης του να καθαρισθεί το λιμάνι για να μπορούν να εισπλέουν μεγάλα πλοία, αυτό θα συντελέσει στην αύξηση του εμπορίου της πόλεως²⁹⁷>>.

10 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

<<Ησυχία άκρα καθ' όλον το Κράτος.

Η περιοδεία του Βασιλικού ζεύγους κατά την άφιξη τους στην Στερεά Ελλάδα προξενεί στους κατοίκους της περιοχής πολύ μεγάλη χαρά. Υγιείς έφθασαν μέσω της Βοιωτίας και της Φωκίδας στην Οιχαλία, απ' όπου μέσω της Ακαρνανίας θέλουν να φθάσουν στο Μεσολόγγι. Ελπίζεται γρήγορη και αίσια επιστροφή στην πρωτεύουσα²⁹⁸>>.

14 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Η αιφνίδιος έλευση του Βασιλέα Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας στην πόλη των Θηβών έφερε στους κατοίκους αυτής αγαλλίαση και αφ' ετέρου τους έφερε και λύπη διότι δεν μπόρεσαν όπως έπρεπε και όπως ήθελαν να εκδηλώσουν τις άκρατες ευχαριστίες τους. Οι αξιότιμοι Διοικητής Βοιωτίας Στ. Ν. Βρυζάκης, Δήμαρχος Θηβών και οι υπόλοιποι υπάλληλοι, εκείνη την στιγμή προετοίμασαν μέσω της επιμελείας του κ. Δημάρχου, τρία τόξα το ένα στην άκρη της πόλης, το δε δεύτερο στο μέσω της αγοράς, και

²⁹⁶ Εφ. Αιών, φ. 18, 23 Φεβρουαρίου, 1838

²⁹⁷ Εφ. Αιών, φ. 18, 23 Φεβρουαρίου, 1838

²⁹⁸ Εφ. Αιών, φ. 62, 10 Μαΐου, 1839

το τρίτο στο εις το άκρο του στρατώνα της Χωροφυλακής, από όπου διήλθαν ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσά του. Μακράν λοιπόν ο Διοικητής, ο Δήμαρχος και οι υπόλοιποι κάτοικοι έφερναν επτά σημαίες διαφόρων συντεχνιών, έφθασαν να προϋπαντήσουν τον Όθωνα και την Αμαλία.

Παρόλο που έχει επέλθει η νύκτα ο Όθωνας και η Αμαλία διήνυσαν εντός μίας ημέρας την οδό από την Αθήνα προς την Θήβα, όπου διέκριναν την αγαλλίαση των κατοίκων. Και οι δύο όμως εξέφρασαν την ευχαρίστηση του για την υποδοχή των κατοίκων μέσω του κυρίου Διοικητή και του Δημάρχου.

Το πρωί δέχτηκαν την επίσκεψη των Αρχών και προκρίτων των Θηβών, προς τους οποίους υποσχέθηκαν, ότι όταν επιστρέψουν, θέλουν διαμείνει πλέον των δύο ημερών, για να ευχαριστήσουν πολύ περισσότερο τον Λαό. Αμέσως δε αναχώρησαν προς την Λιβαδειά, συνοδευόμενοι πάλι από τον Διοικητή και την χωροφυλακή και παρακολουθούμενοι από πλήθος κατοίκων, οι οποίοι χωρίς σταματημό ανευφημούσαν τον Βασιλέα της Ελλάδας Όθωνα και τον σύζυγο αυτού Βασίλισσα Αμαλία²⁹⁹>>.

17 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

<<Μας γράφουν από την Οιχαλία από της 8 Μαΐου ότι στην ευχάριστη αγγελία της αφίξεως του Όθωνα και της Αμαλίας όλοι οι κάτοικοι της Οιχαλίας και πλήθος των περιοίκων εξήλθαν 1 ώρα νωρίτερα προς προϋπάντηση του Βασιλικού ζεύγους. Ο Διοικητής και οι υπόλοιπες Αρχές περίμεναν από πάνω του χωρίου Λάσπης. Σε ευθεία γραμμή οι μαθητές των σχολείων έφεραν ανυψωμένες τις σημαίες, παρόντων των διδασκάλων τους. Ήλθαν οι ΑΑ. ΜΜ και οι ζητωκραυγές υψώνοντας προς τον ουρανό. Οι γυναίκες βρίσκονταν στις οδούς εκφράζοντας τις επιθυμίες τους απλοϊκά. Ο λαός αγάλλετο καθώς είχε την αξίωση να βρεθεί εν τω μέσω των ΑΑ. ΜΜ, και τότε την ημέρα της αφίξεως των μέχρι σήμερα εξακολουθεί να είναι χαρούμενος. Οι ημέρες αυτές είναι της ζωής του οι πιο ευτυχισμένες. Ο Βασιλιάς επισκέφθηκε το Αλληλοδιδασκτικό και το Ελληνικό Σχολείο, εξέτασε τους μαθητές σε πολλά μαθήματα τους, οι οποίοι μέσω των απαντήσεων τους δικαίωσαν τις προσδοκίες του. Εκφωνήθηκε από ένα μαθητή αρμόδιος λόγος. Οι Βασιλείς ευχαριστήθηκαν να διαμείνουν εδώ επί πέντε ημέρες³⁰⁰>>.

Αυτά ήταν τα πιο σημαντικά και αντιπροσωπευτικά ταξίδια αλλά και περιοδείες των Βασιλέων στην επικράτεια του Ελληνικού Βασιλείου τα οποία είχαμε την ευκαιρία να τα δούμε μέσα από τα φύλλα

²⁹⁹ Εφ. Αιών, φ. 63, 14 Μαΐου, 1839

³⁰⁰ Εφ. Αιών, φ. 64, 17 Μαΐου, 1839

των εφημερίδων της εποχής. Προσπαθήσαμε μέσω της μελέτης των άρθρων τα οποία τα παραθέτουν οι εφημερίδες της εποχής να καταλάβουμε την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους. Τις μεγαλοπρεπείς υποδοχές τις οποίες ετοίμασαν καθώς και τις συνεχείς επευφημίες υπέρ του. Τα αισθήματα χαράς, αγαλλίασης και τάξης τα οποία τους δημιουργήθηκαν καθώς και την θέληση για τον μεγαλύτερο εορτασμό τον οποίο μπορούσαν να δημιουργήσουν προκειμένου να τους τιμήσουν.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ο Τύπος της εποχής και συγκεκριμένα οι δύο μεγαλύτερες εφημερίδες της Αθηνάς στα 1835 και του Αιώνα στα 1838 αιτούνται Σύνταγμα. Δεν υπάρχει σχεδόν κανένα φύλλο στο οποίο να μην αναφέρεται το αίτημα των εφημερίδων περί παραχώρησης Συντάγματος. Το αίτημα όμως αυτό είναι των εφημερίδων ή του λαού; Οι ίδιες υποστηρίζουν ότι το αίτημα περί παραχώρησης Συντάγματος είναι αίτημα του λαού. Πόσο όμως αυτό ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα; Είναι ουσιαστικά αληθές ότι στην Επαναστατημένη Ελλάδα είχαν υπάρξει δύο Συντάγματα τα οποία μάλιστα ήταν αρκετά φιλελεύθερα. Με την έλευση του Καποδίστρια όμως στα 1830 ο Κυβερνήτης πήρε όλες τις εξουσίες στα χέρια του και κατήργησε την Γερουσία, την Εθνική Συνέλευση (Εκτελεστικό) και το Σύνταγμα, απορροφώντας ο ίδιος όλες τις εξουσίες. Μετά την δολοφονία του Καποδίστρια οι Μ. Δυνάμεις αποφάσισαν να χρίσουν Βασιλιά της Ελλάδας τον Λεοπόλδο, μετά όμως και την άρνηση του, το στέμμα δόθηκε στον Όθωνα, ο οποίος όμως ήταν ακόμη ανήλικος και δεν μπορούσε να κυβερνήσει την χώρα. Τότε ο Λουδοβίκος ο οποίος δέχτηκε το στέμμα για χάρη του υιού του όρισε τριμελή Αντιβασιλεία η οποία θα ερχόταν και θα κυβερνούσε την Ελλάδα μέχρι την Ενηλικίωση του Όθωνα. Λόγος περί χορήγησης Συντάγματος από τις Μ. Δυνάμεις δεν έχει γίνει. Ο Λουδοβίκος ήταν ο ίδιος Απόλυτος Μονάρχης στην Βαυαρία στην οποία Βασίλευε και με τις ίδιες αρχές έχει γαλουχήσει και τον υιό του Όθωνα. Βέβαια η τότε εξουσία των Ελλήνων έστειλε τρεις αντιπροσώπους τους, τον Μιαούλη, τον Μπότσαρη και το Κολιόπουλο οι οποίοι παραβρέθηκαν στο παλάτι του Μονάχου. Λέγεται λοιπόν ότι ο Λουδοβίκος υποσχέθηκε στους τρεις αντιπροσώπους των Ελλήνων ότι η Αντιβασιλεία με την έλευση της θα παραχωρούσε Σύνταγμα στην χώρα.

Προτού όμως προχωρήσουμε στην έλευση του Βασιλιά στην Ελλάδα θέλοντας να δούμε τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος καλό είναι να δούμε ποια ήταν η κατάσταση στην χώρα των Ελλήνων από την δολοφονία του Καποδίστρια έως την άφιξη του Βασιλιά. Μετά την δολοφονία του Καποδίστρια η χώρα των Ελλήνων εισέρχεται σε έναν εμφύλιο πόλεμο ο οποίος δεν θα σταματούσε εάν δεν γινόταν η άφιξη της Αντιβασιλείας και του Όθωνα· όπως άλλοτε και στον Πελοποννησιακό πόλεμο έτσι και τώρα στα 1831 η Στερεά Ελλάδα στην οποία βρίσκεται ο στρατός των λεγόμενων Συνταγματικών με αρχηγό τον Κωλέττη πολεμούν τους Πελοποννήσιους στον οποίο βρίσκονται οι λεγόμενοι Καποδιστριακοί ή Ναπαιίοι. Η λεγόμενη ομάδα των Συνταγματικών αποτελούνταν από Φαναριώτες οι οποίοι μετά το τέλος της Επανάστασης του 21 ήρθαν στην Ελλάδα προκειμένου να διεκδικήσουν τίτλους και αξιώματα, γαλουχημένοι καθώς ήταν με τις Συνταγματικές ελευθερίες λόγω του ότι είχαν σπουδάσει στην Ευρώπη ήταν υπέρ του Συντάγματος διότι με αυτόν τον τρόπο οι ίδιοι θα γινόντουσαν υπουργοί και θα λάμβαναν τις αποφάσεις. Στην ομάδα των Συνταγματικών

δεν βρίσκονταν βέβαια μόνο Φαναριώτες, μεγαλέμποροι και μεγαλοαστοί, οι οποίοι είχαν πλουτίσει τα προηγούμενα χρόνια με τις δραστηριότητές τους στις οποίες δραστηριοποιούνταν ήθελαν μερίδιο από την εξουσία και δεν επιθυμούσαν σε καμία περίπτωση οι εξουσίες να βρίσκονται στα χέρια ενός και μόνο προσώπου. Οι μεγαλοαστοί από την άλλη πλευρά ήταν κυρίως άνθρωποι οι οποίοι έχουν σπουδάσει στα Πανεπιστήμια της Ευρώπης κυρίως της Αυστρίας και της Γαλλίας και είχαν έρθει σε επαφή με τις Συνταγματικές ιδέες περί ισότητας και ελευθεριών πχ οι αρθρογράφοι αλλά και οι συντάκτες των εφημερίδων ανήκουν σε αυτήν την ομάδα, η ομάδα αυτή υποστηριζόταν κυρίως από τις 2 Μεγάλες Δυνάμεις της Αγγλίας και της Γαλλίας οι οποίες είχαν ως πολίτευμα τους την Συνταγματική Μοναρχία, όπως είναι φυσικό παρόλο που δέχτηκαν να τοποθετήσουν έναν Βαυαρό πρίγκιπα μίας ουδέτερης Δύναμης στο νεοσύστατο Βασίλειο της Ελλάδας θα επιδίωκαν μία Συνταγματική αλλαγή, προκειμένου η επιρροή τους να αυξηθεί στο νεοσύστατο Βασίλειο, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη επιρροή στα πράγματα του Βασιλείου και ως επακόλουθο καλύτερες εμπορικές σχέσεις και άνοιγμα των εμπορικών δρόμων προς την Ανατολή. Από την άλλη πλευρά βρίσκεται μία μεγάλη μερίδα των οπλαρχηγών του 21 Κολοκωτρώνης, Νικηταράς. Ακόμη μία ομάδα η οποία βρίσκεται στην Πελοπόννησο αλλά δεν ανήκει στην μερίδα των Καποδιστριακών είναι οι πρώην Κοτζαμπάσηδες όπως ήταν οι Μαυρομιχαλαίοι οι οποίοι είχαν εχθρικές σχέσεις με τους Καποδιστριακούς ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι ο Καποδίστριας δολοφονήθηκε από τους Μαυρομιχαλαίους ενώ στην συνέχεια ο υιός του Μαυρομιχάλη εκτελέστηκε από τον Αυγουστίνο Καποδίστρια. Όπως καταλαβαίνουμε ακόμα και στην ίδια την Πελοπόννησο υπάρχουν διαφορές και συγκρούσεις.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με την σειρά. Οι οπλαρχηγοί του 21' ανήκαν στο πλευρό της Ρωσίας, διότι ως ομόδοξοι έχουν την ίδια Πίστη, επιπλέον πίστευαν ότι η Ρωσία θα τους βοηθήσει. Θεωρούν ότι οι ίδιοι πρέπει να Κυβερνούν τον τόπο καθώς αυτοί τον ελευθέρωσαν. Όσον αφορά τις συνταγματικές τους πεποιθήσεις ήταν αυτοί οι οποίοι συνέταξαν τα Συντάγματα του Άστρους και της Επιδαύρου 1824 και το 1826 αντίστοιχα τα οποία διακατέχονταν από φιλελεύθερες ιδέες. Βέβαια μετά την επιδρομή του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο έστειλαν μία επιστολή στις Μ. Δυνάμεις και συγκεκριμένα στην Αγγλία όπου εναποθέτουν την τύχη τους και το στέμμα της Ελλάδας σε αυτήν, άρα τυπικά είχαν παραιτηθεί από τα δικαιώματά τους από την εξουσία. Οι ίδιοι εναντιώνονταν στις βλέψεις των Συνταγματικών να καταλάβουν την εξουσία καθώς θεωρούν ότι εκείνοι ήταν που πολέμησαν άρα δεν θα τους άφηναν αναλάβουν την εξουσία η οποία δικαιωματικά τους ανήκε, γι' αυτόν τον λόγο βρίσκονται και σε πόλεμο μαζί τους. Υποστηρίζονται από την δύναμη της Ρωσίας η οποία για τα δικά της συμφέροντα τα οποία έχουν να κάνουν με το ποια Μ. Δύναμη θα έχει μεγαλύτερη επιρροή στο νεοϊδρυθένο Βασίλειο διαδραματίζει ενεργό ρόλο στις εμφύλιες συγκρούσεις. Οι Αγωνιστές του 21' βλέπουν θετικά την έλευση του Βασιλιά ο οποίος θα είναι δίκαιος και θα δώσει τέρμα στις εμφύλιες συγκρούσεις, αλλά θεωρούν ότι με την έλευσή τους θα ενεργοποιήσει και πάλι τα Συντάγματα τα οποία

είχαν δημιουργηθεί παλαιότερα. Τέλος οι πρώην Κοτζαμπάσηδες δεν επιθυμούν Σύνταγμα ούτε Βασιλιά καθώς ως πρώην κύριοι της περιοχής που εξουσίαζαν θα έχαναν τώρα την εξουσία τους και τα ωφέλει τους σε αυτήν, ενώ βρίσκονται σε μάχες με τις υπόλοιπες φατρίες.

Από το 1831 έως και το 1833 όταν και κατέφθασε η Αντιβασιλεία το Βασίλειο βρίσκεται σε Απόλυτη Αναρχία και εμφύλιο πόλεμο. Χωρίς εμφανή νικητή παρά μόνον με ηττημένους τους ίδιους τους Έλληνες βρίσκονται σε έναν αδιάκοπο πόλεμο. Με την έλευση όμως του Βασιλιά στα 1833 όλοι περίμεναν ότι θα τους παραχωρήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα· όμως ο Όθωνας ήδη από την Απόβασή του φάνηκε ότι δεν αναγνωρίζει καμία εξουσία όπως ήταν η Γερουσία ή το Εκτελεστικό το οποίο έσπευσε να τον υποδεχτεί, πολύ απλά επειδή ο ίδιος δεν χρειαζόταν καμία απολύτως αναγνώριση, ήταν ο ίδιος ένας Βασιλιάς ένας Απόλυτος Μονάρχης ο οποίος ήρθε να κυβερνήσει τον τόπο ο οποίος του ανατέθηκε. Η Αντιβασιλεία από την άλλη ως Βασιλικότερη του Βασιλέως και έχοντας την εντολή του Λουδοβίκου η οποία ήταν σαφή στο να μην παραχωρηθεί Σύνταγμα στους Έλληνες παρόλο που ο ίδιος το είχε υποσχεθεί, ετοιμάζεται να κυβερνήσει με τον πιο δεσποτικό και Απολυταρχικό τρόπο στο νεοϊδρυθέν Βασίλειο. Μάταια ήλπιζαν οι Έλληνες ότι με την άφιξη του Βασιλιά ο ίδιος θα παραχωρούσε Σύνταγμα και εξουσίες σε αυτούς. Όλες οι εξουσίες, τα Υπουργεία, οι δημόσιες θέσεις, τα στρατιωτικά αξιώματα κτλ τα κατείχαν οι Βαυαροί. Οι Έλληνες οι οποίοι πολέμησαν και ήλπιζαν ότι οι ίδιοι θα αναλάβουν κάποια θέση στην διοίκηση του Βασιλείου παραγκωνίζονται. Οι οπλαρχηγοί όπως ο Κολοκοτρώνης ή ο Νικήτας και γενικά οι Αγωνιστές του 21 στο σύνολό τους φυλακίζονται ή οδηγούνται στην γκιλοτίνα. Τα άτακτα σώματα διαλύονται, ακόμα και ο υποτυπώδης τακτικός στρατός των Ελλήνων διαλύεται, ο οποίος είχε δημιουργηθεί στα τελευταία χρόνια της Επανάστασης.

Τα δύο χρόνια της διακυβέρνησης της χώρας όπου την Κυβερνάει η Αντιβασιλεία είναι ιδιαίτερα σκοτεινή όχι τόσο όσον αφορά την διοίκηση ή το Κράτος το οποίο πάει να συσταθεί εκεί μπορούμε να πούμε ότι συντελείτε κάποια πρόοδος όσο η εικόνα των Ελλήνων η οποία είναι απελπιστική.

Από το 1833 έως το 1835 όλοι ελπίζουν και ευελπιστούν ότι θα επέλθει η ενηλικίωση μαζί με την οποία θα χορηγηθεί το πολυπόθητο Σύνταγμα. Σύνταγμα Βασιλιά, ζητούν στα περισσότερα φύλλα των εφημερίδων στα οποία τονίζουν προς τον Όθωνα την ανάγκη για αυτό. Οι ελπίδες όμως όλων εξαφανίζονται όταν πλέον το Σύνταγμα δεν χορηγείται ούτε το 1835 και η δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών συνεχίζεται και ταλανίζει τους Έλληνες οι οποίοι θα πρέπει να περιμένουν άλλα δύο χρόνια έως το 1837 όταν πλέον η εικόνα του Όθωνα αλλάζει. Ο Όθων δεν είναι πλέον ένας Βαυαρός πρίγκιπας άλλα ένας Έλληνας Βασιλιάς, ο φουστανελοφόρος Βασιλιάς με την απόβασή του στο λιμάνι του Πειραιά αντικαθιστά τον μισητό Άρμανσπεργκ με τον Ρούδχαρτ ενώ την ίδια στιγμή φαίνεται να παραχωρεί κάποιες ευκαιρίες στους Έλληνες προκειμένου να στελεχώσουν την διοίκηση. Αντικαθιστώντας την γλώσσα της διοίκησης με την ελληνική και επιτρέπει και στους Έλληνες να απολαμβάνουν κάποια

δημόσια αξιώματα όμως Σύνταγμα δεν παραχωρεί. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειώσουμε ότι οι Έλληνες θεωρούν τους Βαυαρούς κατακτητές, ξένους αλλότριους, είναι μισητοί και Κυβερνούν το Βασίλειο σαν να είναι υποδουλωμένη χώρα και όχι ως προστάτιδα Δύναμη, βλέπουν τους Βαυαρούς να έχουν καρπωθεί όλα τα ωφέλει από την Ανεξαρτησία της Ελλάδας αλλά οι ίδιοι ζουν στην ανέχεια μην έχοντας ούτε την απαραίτητη τροφή για να τραφούν. Δεν έχουν την δυνατότητα να καλλιεργήσουν διότι οι περιστάσεις του πολέμου και ο Αγώνας γενικότερα ή τους έκανε να ξεχάσουν το πώς είναι να είσαι γεωργός και δεν επιθυμούσαν αυτή την ασχολία καθώς είχαν μάθει να είναι Κλέφτες στα Βουνά και να ζουν με τις ληηλασίες τις οποίες προσφέρει ο ανταρτοπόλεμος ή απλά επειδή πλέον δεν είχαν ένα κομμάτι γης να καλλιεργήσουν. Πιο συγκεκριμένα πολλές ήταν οι περιοχές στις οποίες κατοικούσαν Έλληνες οι οποίοι είχαν πολεμήσει στον Αγώνα και πέρασαν μετά το τέλος του πολέμου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Τότε αυτοί οι άνθρωποι έμειναν δίχως γη, μάταια προσδοκούσαν από τον καλό τους Βασιλιά και τους Βαυαρούς να τους παραχωρηθεί ένα κομμάτι γης προκειμένου να το καλλιεργήσουν. Στον στρατό πέρα από το τάγμα των Ακροβολιστών δεν μπορούσαν να απασχοληθούν, οπότε οι Έλληνες ή ένα μεγάλο μέρος αυτών δυστυχούσαν.

Στον Βασιλιά Όθωνα βλέπουν όλες τις ελπίδες, τις προσδοκίες τις οποίες έχουν για ένα Βασίλειο το οποίο θα επεκταθεί και θα προσαρτήσει όλα τα μέρη εκείνα στα οποία κατοικούν Έλληνες. Βλέπουν την τάξη, την ασφάλεια και την ειρήνη και επάνω από όλα βλέπουν ένα Σύνταγμα. Ενισχυτικά αξίζει να σημειωθεί ότι ο ρόλος των Βαυαρών και του Όθωνα ως Βασιλιά λειτουργούσε ιδιαίτερα κατασταλτικά όσον αφορά τα θέματα της ληστείας αλλά και του τερματισμού του εμφυλίου πολέμου. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο απλός γεωργός της υπαίθρου επωφελείται στο έπακρο από την τάξη και την ειρήνη την οποία επιβάλλουν τα Βαυαρικά στρατεύματα, καθώς προηγουμένως ο ίδιος γινόταν λεία του εκάστοτε οπλαρχηγού ή του εκάστοτε Ληστή. Άρα η εικόνα την οποία είχαν οι αγρότες για τον Όθωνα είναι η πλέον θετική. Από την άλλη πλευρά οι Αγωνιστές του 21 όπως έχουμε προαναφέρει και όπως θα δούμε στο επόμενο κεφάλαιο ξαναγίνονται Κλεφτές στα βουνά όμως όταν πιάνονται οδηγούνται στην γκιλοτίνα.

Αυτή είναι η γενική εικόνα που επικρατεί στο Βασίλειο των Ελλήνων. Οι αρθρογράφοι τώρα των εφημερίδων σε όλα σχεδόν τα φύλλα τους και στα άρθρα τους είτε αυτά αναφέρονται σε εορτές ή σε περιοδείες ή είναι γενικού ενδιαφέροντος πάντα επισημάνουν την ανάγκη στον Βασιλιά να χορηγήσει Σύνταγμα. Αυτό το κάνουν για δύο λόγους πρώτων θεωρούν ότι οι Βαυαροί δεν ενδιαφέρονται ούτε για τον Όθωνα αλλά ούτε και για το Βασίλειο της Ελλάδος. Αυτό δεν είναι απόλυτα αληθές οι Βαυαροί, βέβαια και αυτό θα το δούμε αναλυτικότερα σε άλλο κεφάλαιο είναι κατά κύριο λόγο μορφωμένοι και τεχνοκράτες, γνωρίζουν δηλ. πως και με ποιον τρόπο να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις του Βασιλείου. Από την άλλη πλευρά οι ίδιοι εκμεταλλεύονται τα χρήματα του δημοσίου, ενώ παράλληλα όπως έκανε ο Άρμανσπεργκ διαβάλλουν τον Βασιλιά Όθωνα στο εξωτερικό. Ο Άρμανσπεργκ είχε αποστείλει ιατρικές

εκθέσεις στην Αγγλία και συγκεκριμένα στην εφημερίδα της Morning post όπου χαρακτήριζε τον Όθωνα ως <<ανίκανο>> και <<ηλίθιο>> και ότι έχει νοητική υστέρηση. Οι αρθρογράφοι των εφημερίδων οι οποίοι όπως έχει τονιστεί δεν επιδιώκουν ένα Σύνταγμα όχι μόνο για το δημόσιο καλό αλλά και για ιδίων όφελος προκειμένου οι ίδιοι να στελεχώσουν τα Υπουργεία και τις δημόσιες θέσεις, αναφέρουν και τονίζουν στον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα την ανάγκη παραχώρησης Συντάγματος. Δεύτερον θεωρούν ότι αντικαθιστώντας τους Βαυαρούς από τους Έλληνες θα στερεώσει καλύτερα τον Θρόνο του. Πράγματι σημείο το οποίο μπορεί να στηριχτεί καθώς οι Έλληνες θα γνώριζαν καλύτερα τα προβλήματα των συμπατριωτών τους ενώ παράλληλα δεν θα κυβερνούσαν τόσο απολυταρχικά όσο οι Βαυαροί. Τρίτον και πιο σημαντικό είναι ότι ο Όθωνας θεωρείται και από τον αρθρογράφο αλλά γενικότερα από τον Ελληνικό πληθυσμό ένας Έλληνας Βασιλιάς ο οποίος θα τους απαλλάξει από τους Βαυαρούς οι οποίοι τους κυβερνούν απολυταρχικά και θα τους οδηγήσει στην ευδαιμονία. Συνοπτικά αποδοσμένη και όσο πιο απλά γινόταν προσπαθήσαμε να αποδώσουμε τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος. Προτού δούμε κάποια από τα φύλλα στα οποία αναφέρονται τα θέματα τα οποία αναφέρονται παραπάνω καλό θα ήταν να πούμε ότι οι Έλληνες κατάφεραν μόνοι τους να πάρουν στα χέρια τους το Σύνταγμα λίγα χρόνια αργότερα. Αυτό που τόσα χρόνια ζητούν, ένα Σύνταγμα τελικά μετά από μία αναίμακτη Επανάσταση αυτή της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1834 πήραν από τον Όθωνα το πολυπόθητο Σύνταγμα.

Τέλος πρέπει να αναφερθούμε ότι ο Όθων δεν επιθυμούσε να παραχωρήσει Σύνταγμα καθώς ο ίδιος ήταν γαλουχημένος με τις ιδέες της Απόλυτης διακυβέρνησης. Βέβαια ήταν φιλέλληνας εξαιτίας του πατέρα του αλλά δεν ήθελε ποτέ να μοιραστεί τις εξουσίες του. Μεγάλο λάθος το οποίο θα μπορούσε να του προσάψει κανείς είναι το γεγονός ότι δεν είχε τον απόλυτο έλεγχο της Βαυαρικής αυλής η οποία ουσιαστικά κυβερνούσε και εξουσίαζε στο όνομά του. Το γεγονός είναι ένα στοιχείο το οποίο μπορεί να έκανε τον ίδιο ιδιαίτερα μισητό στους Έλληνες όταν οι τελευταίοι έβλεπαν ότι οι πόθοι τους για την ελευθερία και την ευημερία δεν ευδοκιμούσαν ενώ την ίδια στιγμή οι Βαυαροί ζούσαν πλουσιοπάροχα. Ας δούμε τι γράφουν τα φύλλα των εφημερίδων για την παραχώρηση Συντάγματος και πως θα τα ερμηνεύσουμε.

Στο φύλλο της 16^{ης} Φεβρουαρίου ημέρα Σάββατο έτος 1835, οι συντάκτες της Αθηνάς στο κύριο άρθρο της εφημερίδας τους προτρέπουν τις Μ. Δυνάμεις να μην αναμιγνύονται στα Εσωτερικά της Ελλάδας και του Όθωνα, διότι μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορέσει το έθνος να ευημερήσει χωρίς τις παρεμβάσεις των ξένων Δυνάμεων. Επιπλέον παρακαλούν τον βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκο να αποσύρει όλους τους Βαυαρούς από τις διοικητικές και στρατιωτικές θέσεις που κατέχουν στην Ελλάδα πίσω στην Βαυαρία. Ενισχύει τα επιχειρήματά του λέγοντας τους πως ο Όθων είναι αρκετά ικανός ώστε να λάβει μόνος του τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες που του αναλογούν αλλά ταυτόχρονα τονίζει πως το

έθνος θα τον βοηθήσει στην προσπάθειά του αυτή καθώς τον αγαπάει. Τέλος θεωρεί ότι ο Όθων θα τα κατάφερνε ακόμη καλύτερα κάτω από το Σκήπτρο της Συνταγματικής Μοναρχίας δηλ. προτρέπει τον Λουδοβίκο να υποστηρίξει να εισαχθεί στην Ελλάδα ένα Σύνταγμα³⁰¹.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι η παροχή Συντάγματος στην χώρα είναι από τα πάγια αιτήματα της εφημερίδας Αθηνάς.³⁰²

Στο εκδοθέντα φύλλο της **20 Μαρτίου 1835 ημέρα Τετάρτη**³⁰³ οι συντάκτες της Αθηνάς θέτουν κάποια θεμελιώδη ερωτήματα προς τους αναγνώστες τους. *Αναδεικνύοντας το ιερότερο όλων των Ελλήνων το ιδανικό αυτό της Ελευθερίας, τονίζουν τις θυσίες τις οποίες έκανε το ελληνικό έθνος προκειμένου να την αποκτήσει. Αφού θυσίασε τα 2/3 των παιδιών της, επισημαίνει ότι δεν έγινε καμία πρόοδος στο κράτος, ούτε όσον αφορά την διοίκηση, ούτε στο εμπόριο, ούτε στην γεωργία, ούτε στην βιομηχανία.*

Στην συνέχεια γράφουν ότι μετά από δωδεκαετές αγώνα υπέρ της στηρίξεως της αυτονομίας και ελευθερίας, συστάθηκε με τους πιο ελπιδοφόρους οiwονούς η Ελλάδα Συνταγματική Μοναρχία. Έπειτα αναφέρουν ότι οι Μ. Δυνάμεις χορήγησαν στην Ελλάδα τα μέσα εκείνα τα οποία θα απαιτούνταν έτσι ώστε θα στερέωναν την πρόοδο και την ευημερία. Επιπλέον κάτω από την προστασία τους η Ελλάδα θα μπορούσε να ευημερήσει με ασφάλεια.

Όμως το ελληνικό έθνος δεν βλέπει να εκπληρώνονται τόσο οι επιθυμίες του βασιλιά όσο και των προστατών του προς επίτευξη ευημερίας του Έθνους. Κατά αυτούς υπεύθυνοι είναι οι πολιτικοί οι οποίοι δεν φαίνεται να διαθέτουν τις ίδιες αξίες, ιδανικά και ικανότητες με αυτές των πολεμιστών του 1821, οι οποίοι θυσιάσθηκαν και έχυσαν το αίμα τους για την πατρίδα. Αντ' αυτού μάλιστα όχι μόνο είναι ανίκανοι να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντά τους, αλλά μέσω βραβείων τα οποία χορηγούν στους εαυτούς τους αναδεικνύουν τα κατορθώματά τους φέροντας παράσημα³⁰⁴.

Στο συγκεκριμένο τμήμα της εφημερίδας της 20^{ης} Μαρτίου 1835 γίνεται λόγος, περί ανικανότητας των πολιτικών που εκείνη την περίοδο είναι κατά κύριο λόγο Βαυαροί και οι οποίοι δεν

³⁰¹ Εφ. Αθηνά, φ. 221, 16 Φεβρουαρίου, 1835

³⁰² Εφ. Αθηνά, φ. 221, 16 Φεβρουαρίου, 1835

³⁰³ Εφ. Αθηνά, φ. 250, 20 Μαρτίου, 1835

³⁰⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 250, 20 Μαρτίου, 1835

εκπλήρωσαν σωστά τα καθήκοντά τους. Ας μην ξεχνάμε ότι ακόμη Αρχικαγκελάριος είναι ο Αρμανσπεργκ. Επιπροσθέτως το σημείο εκείνο το οποίο πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερος στην συγκεκριμένη πηγή είναι όταν αναφέρουν ότι οι Μεγάλες Δυνάμεις καθιέρωσαν στην Ελλάδα Συνταγματική Μοναρχία, κάτι το οποίο δεν είναι αληθές και ποτέ δεν έγινε ή υποσχέθηκε, παρά μόνον από τον Λουδοβίκο στους 3 εκπροσώπους του Έθνους και το οποίο έγινε άτυπα και όχι επίσημα πχ με μία διακήρυξη ή έναν νόμο απλά τους το υποσχέθηκε. Εξάλλου επίσημα θα μπορούσε να είναι μόνο από τις Μ. Δυνάμεις· <<Μετά δωδεκαετές..... Συνταγματική Μοναρχία>>. Αναφέρει ότι στην Ελλάδα εγκαθιδρύθηκε Συνταγματική Μοναρχία; Είναι κάτι το οποίο δεν έχει γίνει δεν είναι αλήθεια, είναι υποστηριζόμενο επιχείρημα το οποίο το γνώριζαν ότι δεν έχει συμβεί. Αυτό το οποίο συνέβη ήταν να έχει η Ελλάδα Απόλυτη Μοναρχία· αλλά μέσω από αυτό που γράφουν ουσιαστικά η Αθηνά προπαγανδίζει προς τον λαό ότι οι Μεγάλες Δυνάμεις ήθελαν στην Ελλάδα Συνταγματική Μοναρχία, άρα είναι θέμα χρόνου, ότι με την ενηλικίωση του βασιλιά θα της χορηγήσουν Σύνταγμα διότι το έχουν αποφασίσει ήδη με την απόφαση της ίδρυσης του νεοσύστατου κράτους. Επιπλέον υποστηρίζοντας αυτήν την άποψη μεταθέτει την ευθύνη της μη χορήγησης Συντάγματος στους Βαυαρούς Αντιβασιλείς³⁰⁵.

Αυτό ακριβώς θα φανεί λίγο παρακάτω σε ένα άλλο κομμάτι της ίδιας πηγής όμως οι Συντάκτες της Αθηνάς μεταφέροντας τις προσμονές και τις θελήσεις του λαού αναφέρουν ότι ολόκληρο το έθνος είχε εναποθέσει τις ελπίδες του στην ημέρα όπου θα ενηλικιωθεί ο Όθωνας. Ευελπιστούν ότι θα τους απαλλάξει από τους κινδύνους τους οποίους τους έθεσαν οι Βαυαροί το Έθνος καθώς κατασπατάλησαν το δημόσιο χρήμα. Επιπροσθέτως θεωρούν ότι για να καταφέρει να αποτινάξει όλους τους κινδύνους και μαζί και των Βαυαρών οι οποίοι τους δημιουργούν. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να συγκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους έτσι ώστε να συντάξουν Σύνταγμα. Αφού λοιπόν δημιουργήσουν έναν αδιάσπαστο δεσμό μεταξύ Λαού και Θρόνου μέσω του Συντάγματος τότε μόνον θα μπορέσουν να κατευθύνουν το Έθνος προς την πρόοδο και την ευημερία³⁰⁶.

Η Αθηνά στο φύλλο της **8 Μαΐου 1835 ημέρα Τετάρτη**³⁰⁷ ασκεί δριμύ κριτική στην Αντιβασιλεία και απαιτεί από τον βασιλιά: Πρώτον όταν ανέλθει στον Θρόνο να υπογράψει Σύνταγμα το οποίο υποσχέθηκε ο Λουδοβίκος προς το Έθνος των Ελλήνων. Επίσης η Αθηνά δεν καταλογίζει ευθύνες στον ίδιο τον βασιλιά αλλά αντιθέτως στην αντιβασιλεία, το πρόσωπο του για τους Έλληνες είναι ιερό

³⁰⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 250, 20 Μαρτίου, 1835

³⁰⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 250, 20 Μαρτίου, 1835

³⁰⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835

και γι' αυτό θέλουν μετά την ενθρόνισή του, οι Υπουργοί της Ελλάδας ως εκπρόσωποι του Έθνους να μιλούν και να συνεργάζονται μόνον με αυτόν και όχι με άλλους αντιβασιλείς των Βαυαρών³⁰⁸.

Επιπλέον οι αρθρογράφοι της Αθηνάς επιμένουν ότι η Αντιβασιλεία προτού παραδώσει την εξουσία της στον Βασιλιά θα πρέπει να συγκαλέσει γενική Συνέλευση του Έθνους για να υποδεχθεί τον Μονάρχη. Αυτή η ίδια Συνέλευση πρέπει να συνεργαστεί με την Αντιβασιλεία έτσι ώστε να καταρτίσει το Σύνταγμα της Ελλάδας.

Τέλος γράφουν ότι είναι καιρός πλέον με την ενθρόνιση του Βασιλέως μας να αποπερατωθεί και η Εθνική απόφαση, τα πρωτόκολλα και οι συνθήκες αλλά και οι υποσχέσεις του Πατέρα του Όθωνα βασιλιά Λουδοβίκου. Είναι καιρός το έθνος να συσκεφθεί με τον βασιλιά του για την μελλοντική τύχη του έτσι ώστε να πάρουν το δρόμο της ευδαιμονίας³⁰⁹.

Στο επόμενο φύλο της **28 Ιουνίου 1835 ημέρα Σάββατο** ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι:

Οι αρθρογράφοι της Αθηνάς, αναφέρονται στο πρόβλημα της ληστείας το οποίο επικρατεί στην χώρα. Όμως δεν ανησυχούν πλέον διότι από την στιγμή της ενθρόνισης του βασιλιά Όθωνα, εκείνος έχει πλέον την αδιάσπαστη τύχη με εκείνη του Έθνους του. Οι αρθρογράφοι παροτρύνουν τον Βασιλέα να συγκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους έτσι ώστε να χορηγηθεί Σύνταγμα, διότι κατ' αυτούς ο μόνος τρόπος εύρεσης λύσης όλων των προβλημάτων είναι το Σύνταγμα.

Ο Όθων στην συγκεκριμένη πηγή είναι πλήρως ταυτισμένος με τον λαό του, τους Έλληνες, οι οποίοι ουσιαστικά δεν τον βλέπουν ως έναν Βαυαρό αλλά ως έναν Έλληνα Βασιλιά.³¹⁰

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο εν λόγω φύλλο της **7 Μαρτίου 1836 ημέρα Σάββατο**³¹¹ επαναλαμβάνει το πάγιο αίτημα της εφημερίδας του προς τον βασιλέα το οποίο είναι η απομάκρυνση όλων των Βαυαρών προκειμένου να παγιωθεί και να στερεωθεί ο Θρόνος ενώ προτείνει η Κυβέρνηση του τόπου να αποτελείτε από Έλληνες· για να γίνει αυτό πρέπει να προσκληθούν οι αντιπρόσωποι του Έθνους. Αυτοί είναι οι μόνοι οι οποίοι γνωρίζουν το πνεύμα των Ελλήνων και θα μπορέσουν να τους διοικήσουν, επιβάλλοντας φόρους, νομοθετώντας χωρίς να υπάρχουν δυσαρέσκεις. Επιπλέον

³⁰⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835

³⁰⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835

³¹⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 253, 28 Ιουνίου, 1835

³¹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836

υποστηρίζει ότι πρέπει να κυβερνηθεί και συνταγματικά διότι αυτή η ρύθμιση υπήρχε στην συμφωνία των τριών Μ. Δυνάμεων, και ότι ακόμα και ο βασιλιάς, πριν ακόμη έρθει στην Ελλάδα είχε συμφωνήσει σε αυτό.

Η συνθήκη λοιπόν το γράφει ξεκάθαρα και είχε γίνει δεκτή και από όλα τα μέρη γιατί λοιπόν αναρωτιέται ο συντάκτης δεν διεκπεραιώνεται ακόμα και σήμερα η συνθήκη; Σύμφωνα με ένα γράμμα του Γκιζέ έπρεπε να είχε εφαρμοστεί με την έλευση της Αντιβασιλείας στην χώρα, τότε έπρεπε να έχει χορηγηθεί το Σύνταγμα. Όμως η Εθνική εκπλήρωση του Έθνους καταπατήθηκε και αυτό δεν είναι δίκαιο, γι' αυτό τον λόγο δεν μπορούμε να δούμε ησυχία στην Ελλάδα, ούτε πρόοδο. Προτείνουμε λοιπόν στον Βασιλιά να δημιουργήσει μία Κυβέρνηση κάτω από το σκήπτρο του η οποία θα είναι καθαρά Ελληνική και αντιπροσωπευτική του Έθνους. Τότε ούτε τα Βαυαρικά στρατεύματα θα μπορούν να εναντιωθούν στην θέληση του Έθνους ούτε κάποια άλλη ξένη πολιτική.

Για ακόμη μία φορά η Αθηνά αντιπολιτεύεται την Κυβέρνηση των Βαυαρών και μάλιστα απαιτεί την άμεση κατάργησή της και την αναδημιουργία της από Έλληνες οι οποίοι θα την στελεχώσουν. Η Βαυαροκρατία φαίνεται να μην είναι υποφερτή και οι ασυδοσίες των Βαυαρών μεγάλες γι' αυτό τον λόγο η Αθηνά θέλει να αντικατασταθεί προκειμένου το Έθνος να κυβερνηθεί και να οδηγηθεί στην ευμάρεια³¹².

Ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει στο φύλλο της **22 Αυγούστου 1836 ημέρα Σάββατο** ότι δεν βλέπει άλλο μέσο για να προλάβει τα δεινά τα οποία πρόκειται να έρθουν, παρά να γίνει συγκάλωση του Έθνους, ή με άλλα λόγια να συγκληθούν οι αντιπρόσωποι του Έθνους, για να συσκεφθεί με αυτούς η Βασιλεία και να θεμελιωθεί μέσω αυτών σε βάσεις ακλόνητες. Την ίδια ευχή εξέφρασε τελευταία και το Συμβούλιο της Επικρατείας, όπως μαθαίνουμε. Εάν δεν γίνει συγκάλωση αυτών δεν βλέπουμε καμία θεραπεία και απορούμε μάλιστα πως έπειτα από τόσα στοιχεία τα οποία έχουν οι κυβερνόντες αναβάλλουν τέτοια συγκάλωση.

Έπειτα ρωτούμε εάν η Μοναρχία μας είναι εν δυνάμει συνταγματική και την θέληση του Έθνους και σύμφωνα με τα πρωτόκολλα των τριών Συμμάχων Δυνάμεων, αλλά και όπως μας υποσχέθηκε ο Βασιλιάς μέσω του κηδεμόνα του, την συγκάλωση αυτή του Έθνους. Ακόμα σύμφωνα με το έγγραφο του κ Γκιζέ έπρεπε να γίνει αμέσως όταν πάτησε το πόδι της η Αντιβασιλεία. Γιατί λοιπόν να μην γίνει και πραγματικότητα σε όλη την έκταση η Συνταγματική Μοναρχία, και γιατί έως τώρα δεν έχει εκπληρωθεί η υπόσχεση του Βασιλέως μας³¹³;

³¹² Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836

³¹³ Εφ. Αθηνά, φ. 363, 22 Αυγούστου, 1836

Ακόμα μία φορά ο συντάκτης της Αθηνάς προβάλλει το πάγιο αίτημα της Εφημερίδας του, αλλά και ολόκληρου του Έθνους γενικότερα για την χορήγηση Συντάγματος. Τα επιχειρήματα τα οποία αναφέρει είχαν ξανά χρησιμοποιηθεί και είναι τα ακόλουθα: α) η θέληση του λαού είναι η Ελλάδα να έχει Συνταγματική Μοναρχία, β) οι προστάτριες Δυνάμεις επιθυμούν η Ελλάδα να έχει Συνταγματική Μοναρχία σύμφωνα με τα πρωτόκολλα και τέλος και ο ίδιος ο βασιλιάς Λουδοβίκος είχε υποσχεθεί ότι θα χορηγηθεί Σύνταγμα στην Ελλάδα μέσω του Όθωνα. Ακόμη ο Γκιζέ είχε υποστηρίξει μέσα από ένα έγγραφο της Κυβέρνησης να χορηγηθεί Σύνταγμα στην χώρα με το που ήρθαν οι Βαυαροί.

Ο στόχος της χορήγησης Συντάγματος σύμφωνα με την Αθηνά είναι ότι *εάν χορηγηθεί το Έθνος θα ευημερήσει και ότι ο Θρόνος θα στερεωθεί καλύτερα στην χώρα. Εξάλλου το ελληνικό Έθνος έχει την ευτυχία να κατάγεται από προγόνους οι οποίοι έθεσαν και διέδωσαν τις αρχές της ελευθερίας. Στην συνέχεια εξήλθαν από μία Επανάσταση την οποία έκαναν υπέρ της Ελευθερίας, και η οποία μάλιστα βρήκε μεγάλο αντίκτυπο και είχε την συνδρομή της Ευρώπης και του φωτισμένου κόσμου γενικότερα. Επιπροσθέτως η γεωγραφική θέση της χώρας η οποία περιτριγυρίζεται από θάλασσα είχε ως επακόλουθο οι Έλληνες να έρθουν σε επαφή με τα φωτισμένα έθνη της Ευρώπης να επηρεαστούν από αυτά και να μάθουν τα καλά και αγαθά που προσφέρει η Ελευθερία*³¹⁴.

Στην συνέχεια το Ελληνικό Έθνος για να στερεώσει την πολιτική κατάσταση την οποία με τόσες θυσίες απέκτησε, γνώριζε ότι ήταν ανάγκη να συμμορφωθεί με τις Κυβερνήσεις του πολιτισμένου Ευρωπαϊκού κόσμου, διότι δικό της Βασιλιά δεν είχε οπότε έλαβε απ' έξω, αλλά με τη συμφωνία ότι το πολίτευμα θα ήταν αυτό της Συνταγματικής Μοναρχίας. Ο Βασιλιάς όμως αυτός ήταν ανήλικος και η μη γνώση διακυβέρνησης από τον ίδιο λόγω της ηλικίας του επέβαλλε την ανάγκη της κηδεμονίας και επιτροπείας. Γι' αυτό τον λόγο διορίστηκαν επίτροποι, και μαζί με αυτούς τους επιτρόπους ήρθαν στην Ελλάδα, και άλλοι ξένοι με σκοπό να την διοικήσουν ως αποικία³¹⁵.

Από εκείνο το σημείο ξεκινούν όλα τα προβλήματα στην Ελλάδα, από την μία πλευρά ενώ οι Έλληνες πολέμησαν για την Ελευθερία τους, η πολυπόθητη Ελευθερία δεν έρχεται αλλά καταπατάται από τους νέους δυνάστες της, τους Βαυαρούς. Οι Μ. Δυνάμεις δεν τηρούν την συμφωνία περί χορήγησης Συντάγματος το οποίο Σύνταγμα θα έδινε στην χώρα την ευκαιρία να αντιδράσει και να αμυνθεί απέναντι στην Βαυαροκρατία και τέλος από την άλλη πλευρά οι Βαυαροί δεν διοικούν καλοπροαίρετα τους Έλληνες, αλλά ως άλλοι κατακτητές τους κυβερνούν ως αποικία τους. Η μόνη ελπίδα για τους Έλληνες

³¹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 363, 22 Αυγούστου, 1836

³¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 363, 22 Αυγούστου, 1836

είναι ο βασιλιάς τους ο Όθων ο οποίος είναι επάνω από τους Βαυαρούς, είναι ένας Έλληνας Βασιλιάς πλέον ο οποίος καλείτε να προστατεύσει τον λαό του ο οποίος τον αγαπά αλλά και τον σέβεται ταυτόχρονα.

Ο αρθρογράφος της Αθηνάς στο εν λόγω φύλλο της **22 Δεκεμβρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** μας αναφέρει ότι *οι ειδήσεις τις οποίες λάβαμε εσπευσμένα οι οποίες έχουν να κάνουν με την αντικατάσταση της Καγκελαρίας από άλλον Καγκελάριο προξένησαν στο κράτος μεγάλη λύπη και πολύ μεγάλη δυσαρέσκεια. Οι Έλληνες οι οποίοι περίμεναν με ανυπομονησία τον Βασιλιά τους για να τους απαλλάξει από την Καγκελαρία και από τους Βαυαρούς και ολέθριους νομοθέτες απογοητεύονται τώρα. Οι ελπίδες να σχηματιστεί μία Ελληνική Κυβέρνηση η οποία θα επιτύχει την κατάσταση του Σύνταγματος, επί της βάσεις εξάλλου κατά την οποία οι Έλληνες ζήτησαν βασιλιά δεν πραγματοποιείται. Επιπροσθέτως οι τρεις Δυνάμεις κατά την τελευταία προκήρυξη τους συγκάλεσαν τους εκπροσώπους των Ελλήνων προκειμένου να περικυκλώσουν τον Θρόνο του Σ. Όθωνα και να συμφωνήσουν για το Σύνταγμά τους. Κατά συνέπεια μάλιστα αυτής της προκηρύξεως και ο Κ. Γκιζέ εκ μέρους του Βασιλιά μας έγραψε στους Έλληνες ότι άμα φθάσει η Αντιβασιλεία στην Ελλάδα θέλει να προσκαλέσει την Εθνική Συνέλευση για να συμφωνήσει με αυτόν για το Σύνταγμα της³¹⁶.*

Το φύλλο της 22 Δεκεμβρίου αποτυπώνει τις ελπίδες τις οποίες είχαν εναποθέσει οι Έλληνες στον Όθωνα προκειμένου αυτός με την άφιξή του στην Ελλάδα αλλά πιο συγκεκριμένα από την ημέρα της ενηλικίωσης του και μετά θα αναλάμβανε τα ηνία της και θα έδινε σε αυτούς το πολυπόθητο Σύνταγμα. Η δίχρονη διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας και του Άρμανσπεργκ ειδικότερα δεν ήταν καθόλου καλή για τους Έλληνες καθώς τους θεωρούσαν ξένους κατακτητές και ότι κυβερνούν την Ελλάδα ως αποικία. Γι' αυτό τον λόγο οι Έλληνες έχοντας πίστη στις τρεις προστάτριες τους Δυνάμεις ελπίζουν ότι με τον Βασιλιά τους τον οποίο αυτές επέλεξαν θα συγκαλούνταν οι αντιπρόσωποι του Έθνους προκειμένου να φύγουν οι Βαυαροί, και τις θέσεις τους να αναλάβουν οι Έλληνες, διοικητικές, υπουργεία κτλ. και να χορηγηθεί το Σύνταγμα το οποίο θα έδινε περισσότερες ελευθερίες στο Έθνος των Ελλήνων, εξάλλου για αυτήν πολέμησαν και σήμερα καταπατάται από τους Βαυαρούς. Επιπροσθέτως ο Συντάκτης μας αναφέρει ότι: *έφθασε επιτέλους η τόσο ποθητή ημέρα την οποία περίμεναν δηλ η ημέρα όπου ο βασιλιάς έβγαλε μία προκήρυξη κατά την οποία περιμένει ότι θα γραφεί σχετικά μία πρόσκληση όπου θα διορίζονταν μία επιτροπή του Σύνταγματος από την Εθνική Σύνοδο της Πρόνοιας, με σκοπό να συνέλθει και να συνεννοηθούν τα μέλη αυτής, και με άλλα ακόμα εκλεγμένα και από τον ίδιο τον βασιλιά μέλη και όλοι*

³¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου, 1836

αυτοί να συντάξουν το πολυπόθητο Σύνταγμα. Στην συνέχεια να προσκληθούν οι αντιπρόσωποι του Έθνους για να το επιθεωρήσουν και να το επικυρώσουν με τον βασιλιά τους.

Όμως κατά δυστυχία η προκήρυξη ήταν γενική και δεν γινόταν κανένας λόγος περί Συντάγματος. Η μόνη θεσμοθεσία την οποία κατόπιν της προκήρυξης αυτή είδαμε ήταν η κατάσταση της Καγκελαρίας και ότι ενθρονίστηκε Αρχικαγκελάριος ο κ. Αρμανσπεργκ, ο οποίος είναι ανεύθυνος και ο οποίος κυβερνάει απολυταρχικά³¹⁷.

Οι προσδοκίες περί χορήγησης Συντάγματος το οποίο θα δινόταν μέσω μιας προκήρυξης του Βασιλιά δεν ευδοκιμούν. Η Εθνική Συνέλευση δεν συγκαλείτε, η προκήρυξη δεν αναφέρει τίποτα σχετικό, οι προσδοκίες των Ελλήνων για την χορήγηση Συντάγματος αυτήν την ημέρα φαίνονται να χάνονται, η χαρά την οποία είχαν καθώς πλησίαζε η αναμενόμενη προκήρυξη του Βασιλιά προς το παρόν μένουν αδρανείς. Επίσης έρχεται να προστεθεί ακόμη μία δυσάρεστη είδηση στην εν λόγω προκήρυξη· ο Αρμανσπεργκ τον οποίο οι Έλληνες δεν τον εμπιστευόντουσαν πλέον τον βλέπουν να τοποθετείτε στην θέση του Αρχικαγκελάριου με αυξημένες αρμοδιότητες. Η εξουσία του πλέον είναι μεγάλη και ο απολυταρχισμός ο οποίος τον κατέχει θα φανεί σε μεγαλύτερο βαθμό πλέον παρά ποτέ όσον αφορά την διακυβέρνησή του.

Ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **20^{ης} Μαρτίου 1837 ημέρα Σάββατο** όπου ο συντάκτης αναφερόμενος στις εξεγέρσεις οι οποίες ξεσπούν ανά την επικράτεια του Ελληνικού Βασιλείου καταλογίζει ως αιτία την μη χορήγηση Συντάγματος το οποίο όπως ίδιος επικαλείται μέσω του άρθρου του πρέπει άμεσα να παραχωρηθεί. Στο φύλλο λοιπόν της 20^{ης} Μαρτίου 1837 ημέρα Σάββατο γίνεται μία αναφορά για τις επαναστάσεις οι οποίες σημειώθηκαν στην Μεσσηνία και την Ακαρνανία. Αφού κατηγορήσουν οι εφημεριδογράφοι τον Κοτσαμπαδισμό και την ξενοκρατία για αυτές τις επαναστάσεις και εξεγέρσεις οι οποίες ξεσπούν, προτρέπουν τον Όθωνα να συγκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους και να καταστήσει Σύνταγμα, *διότι το Σύνταγμα θα καταφέρει να διαφυλάττει το Έθνος και τον Θρόνο από ανάλογες εκδηλώσεις*³¹⁸.

Στο φύλλο της **10^{ης} Απριλίου 1837 ημέρα Σάββατο**, γίνεται μία αναφορά για την εποχή πριν την άφιξη του βασιλιά όπου η Πρόνοια Εθνική Συνέλευση είχε εγκρίνει τον βασιλιά για το αξίωμα του Βασιλέα των Ελλήνων. Επίσης η Σύνοδος αυτή είχε εκλέξει 16 μέλη της επιτροπής προκειμένου να συντάξουν το Σύνταγμα και ακολούθως θα το υπέβαλε προς επικύρωση από την πρόνοια.

³¹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου, 1836

³¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 421, 20 Μαρτίου, 1837

Σύμφωνα όμως με το συγκεκριμένο άρθρο ξένες ραδιουργίες εμπόδισαν την επικύρωση και στην συνέχεια ενεργοποίησαν το Σύνταγμά τους, διότι κατάφεραν να διακόψουν τις εργασίες της Συνέλευσης. *Όμως η νόμιμος Συνέλευση αυτή δεν διαλύθηκε, αλλά θεωρείται ότι υπάρχει μέχρι τις ημέρες μας (1837). Όμως επειδή δεν συγκαλείται δεν είναι σε ισχύ και δεν μπορεί να εκφράσει το θέλημα όλου του Έθνους. Γι' αυτό τον λόγο το Έθνος πρέπει να ζητήσει από τον ίδιο τον βασιλιά να συγκαλέσει Εθνική Συνέλευση προκειμένου να συνταχθεί Σύνταγμα.* Στην συνέχεια γίνεται μία αναφορά στην Συνέλευση της Επιδαύρου εν έτη 1822 όπου και τότε είχε διακοπεί η λειτουργία της αλλά ξανά συνέχισε τις εργασίες της το 1827. Έτσι και σήμερα πρέπει να ξανά συγκροτηθεί η Συνέλευση προκειμένου να εκδώσει Σύνταγμα. Διότι σύμφωνα με τους αρθρογράφους όταν δεν σέβεται την Εθνική Συνέλευση ουσιαστικά δεν δέχονται την ανεξαρτησία ολόκληρου του Έθνους.. Η Α' Εθνοσυνέλευση Επιδαύρου ή Πρώτη Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου (20 Δεκεμβρίου 1821 - 16 Ιανουαρίου 1822) ήταν η πρώτη συνέλευση νομοθετικού σώματος του νέου Ελληνικού κράτους³¹⁹. Στην συνέχεια γίνεται μία αναφορά εάν η Επιτροπή έχει έτοιμο το Σύνταγμα κοκ³²⁰.

Αυτό βέβαια που δεν μπορούν να το αντιληφθούν οι αρθρογράφοι της Αθηνάς είναι ότι ο Όθων όταν έφθασε στο Ναύπλιο τον Φεβρουάριο του 1833 δεν δέχτηκε να συναντήσει ούτε την Γερουσία ούτε

³¹⁹ Στην Εθνική Συνέλευση της Επιδαύρου γράφτηκε η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας της Ελλάδος, ορίστηκε ο τρόπος της προσωρινής λειτουργίας του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους και ψηφίστηκε την 1 Ιανουαρίου 1822 το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδας, το «Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος», έργο του Ιταλού Βιντσέντζο Γκαλίνα (Vincenzo Gallina) μαζί με τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο και τον Θεόδωρο Νέγρη. Την επιτροπή που είχε οριστεί από τη Συνέλευση για τη συγγραφή του συντάγματος αποτελούσαν οι: Θεόδωρος Νέγρης, Γεώργιος Αινιάν, Δρόσος Μανσόλας, Ιωάννης Ορλάνδος, Πέτρος Σκυλίτζης, Α. Μοναρχίδης, Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, Ι. Κωλέτης, Φώτιος Καραπάνου, Παλαιών Πατρών Γερμανός Γ', Πανούτζος Νοταράς και Α. Κανακάρης.

Σε αυτό το Σύνταγμα, ορίστηκε και το εθνικό σύμβολο, η ελληνική σημαία. Το Σύνταγμα που ψηφίστηκε προέβλεπε προστασία των ατομικών ελευθεριών, την αντιπροσωπευτική αρχή καθώς και την διάκριση των εξουσιών. Ορίστηκε ότι η «Διοίκησης» θα γινόταν από το «Βουλευτικόν» και το «Εκτελεστικόν», ενώ το «Δικαστικόν» θα ήταν ανεξάρτητο όργανο. Η απονομή δικαιοσύνης προβλεπόταν από τα «Κριτήρια» (τα δικαστήρια). Στη Β' Εθνοσυνέλευση Άστρους, το 1823 το Σύνταγμα αυτό βελτιώθηκε.

Ένα από τα σημαντικά σημεία της Πρώτης Εθνοσυνέλευσης είναι η έλλειψη αναφοράς στη Φιλική Εταιρεία.

³²⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 427, 10 Απριλίου, 1837 <<Είναι αδιαφιλονίκητοςέργο των>>.

την Εθνική Συνέλευση. Ο λόγος ήταν απλώς δεν χρειαζόταν την συγκατάθεσή τους για να κυβερνήσει την Ελλάδα, διότι τον είχαν τοποθετήσει οι Μ. Δυνάμεις. Έτσι και τώρα δεν αναγνωρίζει την εξουσία της Πρόνοιας διότι είναι απόλυτος Μονάρχης και έρχεται σε απευθείας σύνδεση με τον λαό. Παρακάμπτει τους προκρίτους και την Εθνική Συνέλευση διότι δεν έχουν καμία εξουσία, ούτε είναι υπεράνω Αυτού. Αυτός κυβερνάει, είναι ένας <<Ελέου Θεού>> μονάρχης ο οποίος τοποθετήθηκε από τις Μ. Δυνάμεις.

15 Σεπτεμβρίου 1837 ημέρα Τετάρτη

Στο συγκεκριμένο φύλλο αντλήσαμε μία πληροφορία η οποία είναι άγνωστη και δημιουργεί πολλά ερωτηματικά για την συγκεκριμένη περίοδο όσον αφορά την πολιτική συγκρότηση του Έθνους εκείνη την εποχή. Μαθαίνουμε ότι σύμφωνα με τον υπουργό των εξωτερικών Γκιζέ ο Όθων το 1834 είχε ορκιστεί στο Ναύπλιο στο Βαυαρικό Σύνταγμα³²¹. Είναι κάτι το οποίο δημιουργεί μεγάλη ασάφεια διότι όπως γνωρίζουμε η Βαυαρία είχε ως πολίτευμα Απόλυτη Μοναρχία, άρα πως μπορεί ο Όθων να ορκιστεί σε ένα Σύνταγμα Βαυαρικό; Πρώτον και δεύτερον εφόσον δεν είχε ενηλικιωθεί ακόμα γιατί να το κάνει; Εξάλλου όπως είναι γνωστό δύο Δυνάμεις εκείνη την εποχή έχουν ως πολίτευμα την Συνταγματική Μοναρχία η Αγγλία και η Γαλλία το (1837), αλλά ας δούμε την πηγή πιο αναλυτικά μήπως μπορέσουμε να καταλάβουμε τι ακριβώς συμβαίνει.

Γράφει λοιπόν ο συντάκτης της Αθηνάς ότι: *μάθαμε σήμερα και αρχίσαμε από αυτήν την κατάσταση μας να αμφιβάλουμε, όταν μάλιστα ακούμε και τον κ Γκιζέ υπουργό των Εξωτερικών της Βαυαρίας να λέει επισήμως στην Βαυαρική Βουλή ότι ο Βασιλεύς μας απαρνήθηκε τα δικαιώματά του στον Βαυαρικό Θρόνο, διότι ήταν εναντίον της Συνθήκης την οποία είχε υπογράψει ο κηδεμόνας του βασιλιάς*

³²¹ Σύνταγμα

Στις 26 Μαΐου 1818 διακηρύχθηκε το σύνταγμα του Βασιλείου της Βαυαρίας. Το Landtag θα είχε δύο σώματα, μια άνω βουλή (Herrenhaus), η οποία θα περιελάμβανε την αριστοκρατία και τους ευγενείς, συμπεριλαμβανομένων των κληρονομικών γαιοκτημόνων της ανώτερης τάξης, κυβερνητικών αξιωματούχων και προτεινόμενων από το στέμμα. Το δεύτερο σώμα, μια κάτω βουλή (Abgeordnetenhaus), θα περιελάμβανε εκπροσώπους των μικρών γαιοκτημόνων, των πόλεων και των χωρικών. Τα δικαιώματα των Προτεσταντών διασφαλίστηκαν μέσω του συντάγματος με την παρουσία άρθρων περί ισότητας μεταξύ των θρησκειών κι αυτό παρά τις αντιδράσεις και τις διαμαρτυρίες των οπαδών της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Το αρχικό σύνταγμα αποδείχτηκε σχεδόν καταστροφικό για την μοναρχία, με παρερμηνείες όπως το γεγονός πως ο στρατός όφειλε να δηλώνει πίστη στο Σύνταγμα, αντί για τον Βασιλιά. Η Μοναρχία απευθύνθηκε τότε στο Βασίλειο της Πρωσίας και την Αυστριακή Αυτοκρατορία για συμβουλές επί του ζητήματος, με τις δύο αυτές να απαντούν αρνητικά, καθώς δεν επιθυμούσαν να εμπλακούν στα πολιτικά ζητήματα της Βαυαρίας, αλλά οι αντιδράσεις επί του Συντάγματος τελικά ελαττώθηκαν σταδιακά, ενώ το κράτος σταθεροποιήθηκε πλέον με την άνοδο στον θρόνο του Λουδοβίκου Α', μετά τον θάνατο του Μαξιμιλιανού το 1825.

Λουδοβίκος, με την σύσταση της Μοναρχίας στην Ελλάδα. Εναντίον των διακοινώσεων οι οποίες έγιναν σχετικά με την διατριβή του Βασιλιά της Βαυαρίας στην πρωτεύουσά μας και εναντίον ακόμη και της συμφωνίας η οποία έγινε σχετικά με τους διαδόχους του, ότι θέλουν να έχει το ανατολικό δόγμα, ενώ στην Βαυαρία βασιλεύει το δυτικό και το πιο περίεργο ακόμη λέει ο κ Γκιζέ ότι ο Βασιλιάς μου ορκίστηκε κατά το 1834 στο Ναύπλιο στο Βαυαρικό Σύνταγμα, γεγονός το οποίο πρώτη φορά με μεγάλη μας έκπληξη μαθαίνουμε σήμερα³²².

Στην συγκεκριμένη πηγή του φύλλου της **15 Ιανουαρίου 1838 ημέρα Σάββατο** ο συντάκτης κάνει λόγο σχετικά με εκείνους τους ανθρώπους οι οποίοι ακολουθούν τα πολιτικά κόμματα λέγοντας πως δεν γνωρίζουν άλλον αρχηγό παρά από ξένο, είτε είναι αυτός Βαυαρός είτε πχ γενικά ξένος. Αυτοί λοιπόν οι άνθρωποι περιστρέφονται πάντοτε οι πτωχοί και πάντα σε ένα κύκλο γύρω από έναν ξένο Κυβερνήτη. Περιορίζονται λοιπόν στην ζωή την οποία όπως την έχουν μάθει, και δεν μπορούν να κάνουν τίποτε άλλο παρά να φέρουν την Ελλάδα στην κατάσταση την οποία την έφεραν στα χρόνια του Κυβερνήτη. Όμως σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει και χάρις την θέληση του λαού πλέον υπάρχει σταθερός και ακλόνητος ο Όθων, ο οποίος βλέπουμε ότι έχει ικανή φρόνηση, ώστε να περιστοιχίσει τον θρόνο του από στοιχεία τα οποία μπορούν να τον σαλεύσουν, και εάν τα παραδέχεται ως αγαθός που είναι, παρόλα αυτά τα προσέχει διότι γνωρίζει και τι είχε συμβεί στο παρελθόν, το οποίο είναι το μόνο μάθημα και για το μέλλον. Ωστε δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτε από τις σκιές, αλλά ούτε τρέχουμε, διότι λόγω της φρονήσεως του Βασιλέως μας δεν διατρέχουμε τον κίνδυνο εκείνο τον οποίο διέτρεχε η Ελλάδα επί Καποδίστρια³²³.

Στο συγκριμένο φύλλο της Εφημερίδας Αθηνά, αφού στην αρχή κατηγορεί εκείνους οι οποίοι είναι κάτω από την επιρροή των κομμάτων, καταλογίζοντας τους μάλιστα την κατάσταση στην οποία είχε βρεθεί η Ελλάδα στα χρόνια του Καποδίστρια αντιπαραβάλλει εκείνη την εποχή της αναρχίας με την σημερινή η οποία λόγω του ότι έχει πλέον η Ελλάδα Βασιλιά τον Όθωνα έχει ησυχία και ειρήνη στο Βασίλειο. Επιπρόσθετα ο Όθων ως Βασιλιάς της Ελλάδας είναι σταθερός και ακλόνητος, εκπέμπει εμπιστοσύνη στον λαό του και ασφάλεια. Έχει ικανή φρόνηση ώστε να επιλέξει για συμβούλους σωστούς ανθρώπους και μελετώντας τα μαθήματα του παρελθόντος είναι έτοιμος να αντιμετωπίσει κάθε κατάντια της. Τέλος ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρει ότι επί Όθωνος δεν έχει να φοβάται τίποτα ο λαός καθώς οι κίνδυνοι οι οποίοι υπήρχαν επί Καποδίστρια πλέον δεν υπάρχουν καθώς ο Όθωνας ως σύμβολο συμφιλίωσης και ένωσης όλων των Ελλήνων επέφερε την σταθερότητα και την ασφάλεια στο Βασίλειο των Ελλήνων.

³²² Εφ. Αθηνά, φ. 471, 15 Σεπτεμβρίου, 1837

³²³ Εφ. Αθηνά, φ. 421, 15 Ιανουαρίου, 1838

Ενισχυτικά ο συντάκτης αναφέρει ότι πολλές φορές κατ' επανάληψη έχει γράψει στην εφημερίδα του ότι συστηματικά κόμματα ή συστηματικές φατρίες δεν υπάρχουν, και ότι υπάρχει ένα και το αυτό φρόνημα, δηλ. μία και αυτή η αφοσίωση γενικώς των Ελλήνων, η οποία είναι η Στερέωση του Θρόνου του Όθωνος και η κατάσταση του Συντάγματος³²⁴.

Εδώ ουσιαστικά ο συντάκτης αναφέρει τον ρόλο των κομμάτων τα οποία διαδραματίζουν στον ελληνικό χώρο και αντιπαραβάλλει σε αυτή την μόνη αφοσίωση την οποία έχουν όλοι οι Έλληνες η οποία είναι στο πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα τον οποίο μόνον αυτόν εμπιστευόταν, και ο οποίος θα τους χορηγήσει το Σύνταγμα, βάση του οποίου θα έχουν και οι ίδιοι λόγο στην διακυβέρνηση του τόπου.

19 Μαρτίου 1838 ημέρα Σάββατο

Η Ελληνική υπόληψη προσβαλλομένη

Στις 19 Μαρτίου 1838 ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά αναφέρει ότι μόλις ήχησε η Σάλπιγγα των Ελληνικών ελευθεριών, και αμέσως οι σοφοί της φωτισμένης Ευρώπης άρχισαν να λαμβάνουν μέρος στον Αγώνα μας. Ενόσω διαρκούσε η περί αυτονομίας μας αυτή πάλη, όλα σχεδόν τα Χριστιανικά της Ευρώπης Έθνη μας συνέτρεχαν στον σκοπό μας, και δεν θέλουμε να ήμαστε αγνώμονες, ως κατά ένα μεγάλο μέρος δεν αποδίδουμε την επιτυχία στις προσπάθειες και συνδρομές του Φωτισμένου κόσμου.

Η Ελληνική Επανάσταση, μοναδική σχεδόν στην Ιστορία φαινόμενο, κίνησε τον παλαιό και νέον κόσμο, και οι φωνές υπέρ της Ελλάδας αντηχούσαν στα τετραπέρατα της οικουμένης και παντού δεν άκουγε κανείς τίποτε άλλο παρά την ευχή να δουν αναστημένο δια των απογόνων του το αρχαίο Ελληνικό έθνος, του οποίου οι σοφοί άνδρες φώτισαν την ανθρωπότητα, και χωρίς των οποίων ο πολιτισμός και αυτής της φωτισμένης Ευρώπης, ίσως ήθελε να είναι ακόμη στην νηπιότητά του. Η γενική αυτή σύμπραξη σκοπό άλλο βέβαια δεν είχε παρά να επαναφέρει τους απογόνους των ένδοξων εκείνων ανδρών στην πολιτική εκείνη κατάσταση, η οποία γέννησε τον, Μιλτιάδη τον Σωκράτη, Πλάτωνα, Κίμωννα, Αριστήδη, Φωκίωνα και λοιπούς, οι οποίοι τιμήθηκαν δια της μεγαλοφυΐας τους από την ανθρωπότητα και οι φωτισμένοι της Ευρώπης λαοί εμπυνώθηκαν με τον οποίο μάλλον σκοπό τους, όταν μάλιστα είδαν, ότι και τώρα οι απόγονοι των ανδρών εκείνων, εμπνευσμένοι από το άγιο της προπατορικής των ελευθερίας αίσθημα έστησαν τρόπαια στον Μαραθώνα και την Σαλαμίνα.

Ήταν αδύνατο, βέβαια να φαντασθεί τότε η Χριστιανική Ευρώπη, ότι το Ελληνικό Έθνος αναγεννώμενο από την ίδια του την ύπαρξη, έσπασε τα δεσμά του με τα ίδια του τα χέρια, με τις ίδιες τις παραδειγματίστες θυσίες και ταλαιπωρίες και με τέτοια ένδοξα κατορθώματα και αναφάνηκε στον

³²⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 421, 15 Ιανουαρίου, 1838

πολιτικό ορίζοντα τον δέκατο ένατο αιώνα, ήθελε υποφέρει ποτέ να αφήσει τους σωτήριους του αιώνος αυτού θεσμούς, για να οπισθοδρομήσει στους ολέθριους εκείνους του Μεσαίωνα, τους οποίους με τόσους ποταμούς αίματος εξάλειψαν και ζητούν να εξαλείψουν όσα έθνη έλαβαν την ύπαρξή τους κατά τους δυστυχείς εκείνους χρόνους.

Ψυχράνθηκαν λοιπόν οι ειλικρινείς φίλοι μας και είχαν δίκιο να ψυχρανθούν, όταν για πρώτη φορά είδαν τον Καποδίστρια να καταργεί τους σύγχρονους θεσμούς και να τους αντικαθιστά με την βοήθεια κάποιων ανόητων Ελλήνων με ένα σύστημα ξένο προς τον αγώνα μας, ξένο του αιώνος μας και ξένο και των προσδοκιών του πολιτισμένου κόσμου. Συγχρόνως δε δυσαρεστήθηκαν για το αδίκημά τους και οι Έλληνες και από την δυσαρέσκεια αυτή είδαμε σε ποια δεινά υπέκυψε η Κυβέρνηση και το Έθνος. Και με όλα αυτά έμενε ακόμα στους Έλληνες να καταφύγουν στην συνταγματική μοναρχία, της οποίας η αποκατάσταση άρχισε πάλι αναζωπυρώνει τις ελπίδες των Ελλήνων και των λαών της φωτισμένης Ευρώπης.

Κατά δυστυχία ο Όθων όταν ανέβηκε στον Ελληνικό Θρόνο ήταν ανήλικος, και οι κηδεμόνες της Βασιλείας του, τον φέρθηκαν, όπως συνήθως φέρονται οι κηδεμόνες των ανηλίκων. Για αυτό ούτε η Ελλάδα ούτε η φωτισμένη Ευρώπη είδαν ως εκ τούτου πραγματοποιημένες τις προσδοκίες του. Είδαν την Ελλάδα κατασπατατημένη από ξένους ιδιοτελείς αντιβασιλείς, αρχικαγκελάριους, πρωθυπουργούς και τους δορυφόρους αυτών, είδαν κατασπαταλημένη τα χρηματικά μέσα τα οποία δια την βελτίωση του τόπου μας, δάνεισαν οι ευεργέτες και τέλος τις πανδήμων του Έθνους συμφωνίες και την υπόσχεση του Βασιλέως μας, καθώς ακόμα και τις συμφωνίες και τα πρωτόκολλα των τριών Σ. Δυνάμεων όλες αυτές να είναι καταπατημένες.

Ο Βασιλιάς, μας, τέλος πάντων, οδηγούμενος από την γενική του Έθνους φωνή ανεγνώρισε την κατάσταση στην οποία έσπρωξαν το Βασίλειο του ο Έϊδεκ, ο Αρμανσπεργκ και ο Ρούδχαρτ. Τους απομάκρυνε από τα πράγματα και ανέλαβε ο ίδιος την διεύθυνση των πραγμάτων μας, αλλά καθένας μπορεί εύκολα να στοχασθεί και σε ποια κατάσταση άφησαν οι κύριοι αυτοί και σύντροφοί τους τα πράγματά μας. Σε δυσκολότερη βέβαια θέση, στην οποία έχει βρεθεί σήμερα ο Βασιλεύς μας δεν θα μπορούσε να έχει βρεθεί. Στην απορία του αυτή αναγκάστηκε να προστρέξει στους συμμάχους του, και αν ο Βασιλιάς ζητά ήδη και τα λείψανα της τρίτης σειράς του δανείου με την ελπίδα να βελτιώσει την κατάσταση του τόπου και όχι να την κατασπαταλήσει όπως έκαναν οι κηδεμόνες της Βασιλείας του.

Όσες προσπάθειες και εάν καταβάλει ο Βασιλιάς μας σήμερα για να βελτιώσει την κατάστασή μας, πράγμα τόσο δύσκολο, όσο και εάν προσβάλει το ημειπίσημο της Κυβερνήσεως όργανο ο Ελληνικός Ταχυδρόμος την διαγωγή των προηγούμενων Κυβερνήσεων δεν μπορεί βέβαια να συστήσει την υπόληψη της η Κυβέρνησή μας στον έσω και έξω κόσμο αν δεν θεμελιωθεί στους συνταγματικούς θεσμούς και εάν δεν εκπληρώσει τις ευχές του Έθνους και των αληθινών του Έθνους φίλους. Δεν γνωρίζουμε ποιες συμβουλές

δίνουν προς τον Βασιλέα μας οι σύμβουλοι του, αλλά εμείς οι οποίοι άλλο σκοπό δεν έχουμε, παρά την στερέωση του Θρόνου του Όθωνα και την αληθινή ευδαιμονία του Έθνους μας, θεωρούμε και διακηρύττουμε ότι άλλο μέσο θεραπείας δεν έχουμε και όσο βλέπουμε ότι αναβάλλεται αυτή η κατάσταση των θεσμών μας τόσο θεωρούμε να προτείνουμε και τις δυστυχίες μας. Ο χρόνος θέλει να αποδείξει αν ήμασταν ειλικρινείς προς τον Θρόνο και την πατρίδα ή αν μεταχειριζόμαστε για δικό μας όφελος³²⁵.

Στο συγκεκριμένο φύλλο αναδεικνύονται οι πόθοι, και οι ελπίδες των ξένων αλλά και των Ελλήνων για την ανασύσταση της Ελλάδας. Πόθοι και ελπίδες οι οποίες καταπατήθηκαν από τους Βαυαρούς πρωθυπουργούς. Τώρα πλέον ο Όθωνας έρχεται προσπαθώντας να αλλάξει την οικονομική κατάσταση αλλά και γενικότερα την κατάσταση την οποία έχει δημιουργηθεί στο Βασίλειο, αρχίζοντας με την απομάκρυνση των Βαυαρών. Ο Τύπος της εποχής και συγκεκριμένα η Αθηνά αλλά και ο Ταχυδρόμος εκφράζουν τις απόψεις των Ελλήνων οι οποίοι επιθυμούν να παραχωρηθεί το Σύνταγμα έτσι ώστε ο Θρόνος να στερεωθεί καλύτερα και να οδηγήσει στην αληθινή ευδαιμονία του Έθνους.

Ο Σωτήρ πολεμούμενος

Ο συντάκτης της Αθηνάς έρχεται να απαντήσει στο φύλλο της **20 Απριλίου 1838 ημέρα Τετάρτη** σε ένα άρθρο του Σωτήρα, το οποίο το δημοσίευσε και μία Γαλλική εφημερίδα και είχε να κάνει με τον ρόλο των κομμάτων στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα η Αθηνά απαντά στον Σωτήρα ότι *με την άφιξη του Βασιλιά δεν υπάρχει πλέον κόμμα στην Ελλάδα, η παρουσία του Όθωνα αφόρισε όλα τα κόμματα, και όλοι ανεξαιρέτως οι Έλληνες συναθροίστηκαν γύρω από το πρόσωπό του και συγκεκριμένα γύρω από την Συνταγματική Βασιλεία του Όθωνα*³²⁶.

Εδώ η Αθηνά απαντά στον Σωτήρα πως *το πρόσωπο του Όθωνα και η Βασιλεία εν γένει κατήργησε τις εμφύλιες έριδες οι οποίες εκφραζόταν μέσω των κομμάτων και την επιρροή των ξένων Δυνάμεων προς αυτόν*. Ο Όθων λειτουργεί ως πρόσωπο, θεσμός αδιάρρηκτος ανάμεσα στον λαό και στον ίδιο και ότι καμία φατρία και κανένας εξωτερικός παράγοντας δεν θα το επηρεάσει αυτό. Εμμέσως βέβαια η Αθηνά περνάει πάλι το μήνυμα περί Συντάγματος όπου αναφέρει για τον Όθωνα ότι είναι Συνταγματικός Βασιλεύς. Στην συνέχεια η Αθηνά αναφέρεται στον Σωτήρα, λέγοντας πως ο Σωτήρας έχει ως σύμβολο την συγχώνευση των κομμάτων και ότι μέσω αυτής της ενέργειας θα μπορούσε να επιτευχθεί η ειρήνη και η ευδαιμονία. Έπειτα επιτίθεται στον Σωτήρα ότι είναι εντολοδόχος του Μονάχου και ότι κατηγορεί άδικα την Ελλάδα στην Γαλλία μέσω ενός άρθρου το οποίο είχε γράψει, ενώ η Αθηνά υποστήριζε ότι ο

³²⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 517, 19 Μαρτίου, 1838

³²⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

Ελληνικός λαός αγαπά την Γαλλία αλλά και την Αγγλία. Επίσης του καταλογίζει τότε ο Σωτήρ όπως και η εφημερίδα της Λειψίας την οποία εξέδωσε το συγκεκριμένο άρθρο λειτουργώντας κάτω από την καθοδήγηση του Βαυαρικού πολιτικού ο οποίος έχει σκοπό να βλάψει τις σχέσεις της Ελλάδας με την Γαλλία.

Η Αθηνά, λυπάται για την εφημερίδα της Μασσαλίας η οποία πίστευε τόσο εύκολα ότι ο Σωτήρ λειτουργούσε εκ μέρους του Ελληνικού λαού, ενώ στην πραγματικότητα λειτουργούσε ήδη από τα χρόνια της Αντιβασιλείας για τους Βαυαρούς, οι οποίοι ήδη από τότε οδήγησαν τους Αγωνιστές του 21' στη σφαγή καθώς δεν μπορούσαν να βλέπουν αυτούς, οι οποίοι ελευθέρωσαν το Έθνος³²⁷.

Έπειτα αφού ο Σωτήρ αλλάζει αρκετές φορές άποψη σχετικά με ποιον να υποστηρίζει καθώς μετά την πτώση της Αντιβασιλείας άρχισε να καταφέρεται εναντίον των διαδόχων τους, αόριστες όμως υποσχέσεις του Άρμανσπεργκ τον έκαναν να αλλάξει θέση, και να αρχίσει να επαινεί και να λατρεύει εκείνον τον οποίο πριν από λίγο επευφημούσε δηλ τον Άρμανσπεργκ με διάφορα επίθετα.

Έπειτα ο Σωτήρ πάλι άλλαξε θέση διότι δεν κατόρθωσε να αποκομίσει τίποτα από αυτόν οπότε άρχισε και πάλι να καταφέρεται εναντίον του. Τέλος όταν επέστρεψε ο Βασιλιάς ο Σωτήρ σιόπησε και εγκατέλειψε τους εκάστοτε προστάτες του, οπότε και αυτοί του αφαίρεσαν την δυνατότητα κυκλοφορίας, Η Αθηνά αυτό το οποίο λέει στους συναδέλφους του στην Μασσαλία είναι το εξής, ότι δηλ ο Σωτήρ είναι πάντοτε όργανο του μεν ή του δε και ποτέ δεν υπήρξε όργανο εθνικό, κυρίως όταν μάλιστα η διαγωγή του είναι αντεθνική³²⁸.

Η πολιτική του Σωτήρα είναι να κατηγορεί του Αγωνιστές του 21', όπως παλαιότερα είχε πάρει θέση εναντίον του Κολοκοτρώνη έτσι και τώρα κατηγορεί και θέλει να καταστρέψει την ηρωική Ύδρα και τους πρωταγωνιστές της οι οποίοι μέσω των θυσιών τους συνέβαλλαν στον Αγώνα³²⁹.

Έπειτα η Αθηνά αναφέρει ότι την προηγούμενη ημέρα ο Σωτήρ στο πρωτοσέλιδό του είχε ένα φωτοστεφανωμένο Σύνταγμα το οποίο σήμερα μάλλον το απέρριψε καθώς δεν το έχει, διότι κηρύττει ευθαρσώς τον Απολυταρχισμό ο οποίος επετεύχθη μέσω της Συγχωνεύσεως. Βέβαια σε όλη την Ελλάδα είναι γνωστό ο Σωτήρ για την διαγωγή του και τι ιερά λόγια και δίκαια πρεσβεύει³³⁰.

³²⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

³²⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

³²⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

³³⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

Στην συνέχεια ο συντάκτης της Αθηνάς απάντησε προς τον συνάδελφο του στην Μασσαλία ότι το Ελληνικό Έθνος, πήρε τα όπλα και θυσίασε για αυτόν τον σκοπό ότι είχε και δεν είχε προκειμένου να θεμελιώσει την πολιτική του κατάσταση και αυτονομία σε φιλελεύθερους θεσμούς, όμοιους με εκείνης της Αγγλίας και Γαλλίας και ποτέ δεν έδωσε την συγκατάθεσή του, να κυβερνάται αντίθετα σε όλες εν γένει τις περιστάσεις και μέσω όλων των εθνικών πράξεων του ζήτησε και ζητά και δεν θα παύσει μάλιστα να κατευθύνει τους αγώνες τους και τις θυσίες του προς τους Φιλελεύθερους θεσμούς. Ποτισμένο το Έθνος και πριν ακόμη την Επανάστασή που τα νόματα των Αγγλικών και Γαλλικών ελευθεριών, των οποίων τις αρχές αναγίνωσκε με τόσο ενθουσιασμό στα συγγράμματα των προπατόρων καθώς το θείο και ιερό Ευαγγέλιο είναι τόσο αφοσιωμένο σε αυτές³³¹.

Το ελληνικό Έθνος σέβεται και αγαπά πάνω από κάθε άλλο Έθνος τον Βασιλέα του, διότι τον θεωρεί προστάτη των συνταγματικών του ελευθεριών των Ελλήνων, και είναι πεπεισμένο ότι η γνώμη του αρχηγού του, δεν μπορεί να είναι διαφορετική από την δική του. Έπειτα οι δημοτικοί, οι δικαστικοί και διοικητικοί νόμοι μας δεν είναι γραμμένοι από τους νόμους της Συνταγματικής Γαλλίας, ώστε βαδίζοντας τον δρόμο του Συντάγματος να μείνει αμφιβολία ότι εντός ολίγου φθάνουμε στον σκοπό μας αυτόν, το Σύνταγμα. Ας πληροφορηθεί λοιπόν ο συνάδελφός μας της Μασσαλίας ότι το Ελληνικό Έθνος είναι ολόκληρο αφοσιωμένο στους ελεύθερους θεσμούς, διότι όχι μόνο την σημερινή αυτονομία του την χρωστά στις προπατορικές ελευθερίες αλλά μέσω αυτών μόνο βλέπει ότι μπορεί να υπάρξει να κραταιωθεί και να ευδαιμονήσει. Καθώς βλέπει δε την ελευθερία αυτής οι Άγγλοι και οι Γάλλοι τα δυο πιο ισχυρά έθνη του κόσμου υψώθηκαν, δοξάστηκαν και ευτύχησαν υπέρ παν άλλο έθνος³³².

Εδώ ο συντάκτης της Αθηνάς παραβάλλει μία σειρά επιχειρημάτων υπέρ της Συνταγματικής Μοναρχίας, ενώ ταυτόχρονα αποτυπώνει την αγάπη του λαού για τον Όθωνα. Στηρίζει, τις ελπίδες του σε αυτόν και προσμένει από τον ίδιο να ακολουθήσει τον δρόμο του Φιλελευθερισμού των δύο πιο δυνατών Δυνάμεων της εποχής την Αγγλία και την Γαλλία έτσι ώστε να κατευθύνουν το Έθνος στην ευδαιμονία. Έπειτα ο Σωτήρ υποστηρίζει ότι αγαπά το Έθνος του αλλά τα μυαλά των Ελλήνων τα αλλάζουν οι προστάτες τους οι οποίοι βέβαια δεν είναι οι Έλληνες, ενώ ο ίδιος νομίζει πως οι λόγοι του δεν είναι ενάντια στον Βασιλιά και του Έθνους, η Αθηνά επισημαίνει ότι είναι.

³³¹ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

³³² Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

Ο Σωτήρ ως εντολοδόχος του Μονάχου βαδίζει σε ένα δρόμο, πρώτων λέει να σταματήσουν οι Έλληνες να ζητούν Σύνταγμα και να συγχωνευτούν τα κόμματα ενώ ο άλλος θέλει να δημιουργηθεί σκάνδαλο και διχόνοιες ανάμεσα στους Γάλλους και τους Έλληνες, και λέγει προς αυτούς να μην επιθυμούν την ευδαιμονία των συγγενών τους Ελλήνων διότι είναι Έθνος το οποίο μισεί τους Γάλλους. Ο σκοπός τους είναι να καταστήσουν την Ελλάδα ανδράποδα.

Οι Έλληνες όμως λένε προς τον Σωτήρα ότι μόνον αυτούς θεωρούν όργανο της δυστυχίας του Έθνους και στο Επιστολογράφο Βαυαρό του λένε ότι η Γαλλία είναι συγγενής τους και ότι τους αγαπούν μέσα από καρδιά τους καθώς είναι προστάτες τους.

Επίσης αναφέρει ότι είναι η Γαλλική Επανάσταση που γέννησε τους δικούς τους Τυραννοκτόνους, τον Ρήγα, ενώ η Γαλλία ήταν εκείνη η οποία που μόρφωσε τον Κοραή, δηλ τους δημιουργούς της Παλιγγενεσίας. Θεωρούν ότι τα φώτα τα οποία έχουν τα οφείλουν στους Γάλλους και ότι είναι γι' αυτούς το σπουδαιότερο μάθημα, δεν θεωρούν τους εαυτούς τους ηλίθιους ώστε να μην διακρίνουν τους φίλους από τους εχθρούς ή να είναι αγράστοι ώστε να μην αποφεύγουν τους εχθρούς τους³³³.

Το επόμενο φύλλο της **12^{ης} Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη** μας περιγράφει πολύ παραστατικά τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισε ο Καποδίστριας στα χρόνια της διακυβέρνησης του και πως ο ίδιος κατάφερε να καταργήσει τα δύο Συντάγματα τα οποία είχαν συνταχθεί κατά την διάρκεια της Επανάστασης απορροφώντας ο ίδιος με αυτόν τον τρόπο όλες τις εξουσίες. Τονίζεται ότι οι Έλληνες ήδη από τα προεπαναστατικά χρόνια διακατέχονταν από φιλελεύθερες ιδέες τις οποίες κατάφεραν να τις καταγράψουν στα Συντάγματα του Άστρους και της Τροιζήνας. Στο εν λόγω άρθρο γίνεται μία από τις πλέον σημαντικές αναφορές ότι οι Έλληνες είχαν θέσει στον Όθωνα αλλά και ο Όθωνας ζήτησε ένα όρο από τους Έλληνες προκειμένου να αποδεχτεί το στέμμα της Ελλάδας. Ο Όθωνας λοιπόν είχε ζητήσει να γίνει ο ίδιος αποδεκτός από όλους τους Έλληνες πριν κατέβει στην Ελλάδα. Οι αντιπρόσωποι των Ελλήνων από την άλλη πλευρά είχαν εκθέσει με την σειρά τους τον όρο να τους παραχωρηθεί Σύνταγμα το οποίο θα περιελάμβανε τις ελευθερίες οι οποίες είχαν καταγραφεί στα Συντάγματα του Άστρους και της Τροιζήνας. Τότε ο Λουδοβίκος ο οποίος ήταν κηδεμόνας του Όθωνα υποσχέθηκε στους τρεις αντιπροσώπους ότι θα χορηγήσουν Σύνταγμα με την άφιξη της Αντιβασιλείας. Όμως ο Λουδοβίκος μην τηρώντας την υπόσχεσή του έδωσε εντολή στην Αντιβασιλεία να παραβλέψει αυτή την υπόσχεση με το σκεπτικό ότι δεν επιθυμούσε να στερήσει μετέπειτα την εξουσία από τον υιό του, διότι ήθελε να κυβερνήσει απολυταρχικά το Βασίλειο. Καταλαβαίνουμε ότι και ο Καποδίστριας και ο Λουδοβίκος εκμεταλλευόμενοι τις περιστάσεις καταργούν τα δύο δημοκρατικότερα όργανα των Αντιπροσώπων των

³³³ Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838

Ελλήνων τα οποία ήταν τα μόνα εκλεγμένα εκείνη την εποχή την Γερουσία και το Εκτελεστικό. Παίρνοντας ο πρώτος τις εξουσίες επάνω του ο δε δεύτερος με το να μην παραχωρήσει Σύνταγμα. Εξάλλου χαρακτηριστική είναι η στιγμή όπου, όταν ο Όθων αποβιβάστηκε στην Ελλάδα δεν αποδέχεται να δεχτεί χαιρετισμό ούτε από την Γερουσία ούτε από την Εθνική Συνέλευση ενώ την ίδια στιγμή παραλαμβάνει τα κλειδιά του φρουρίου του Ναυπλίου από έναν Γάλλο αξιωματικό. Εικόνες πολύ χαρακτηριστικές και συμβολικές οι οποίες υποδηλώνουν ποιος πλέον κατέχει την εξουσία, πως αυτός δεν θα μπορούσε να είναι άλλος από έναν αδιαμφισβήτητο Μονάρχη τον Όθωνα την ίδια στιγμή που οι αντιπρόσωποι παραγκωνίζονταν ο λαός ο οποίος έχει συγκεντρωθεί επευφημεί τον νέο Βασιλιά.

<<Αλλά ότι το Έθνος ζητούσε πάντοτε να στερεώσει τις ελευθερίες του με τον ασφαλέστερο τρόπο, κατά αυτό νομίζουμε ότι θέλουμε να βρει σύμφωνο τον Αιώνα, διότι ζει ακόμη ο αρχηγός Κολοκοτρώνης προς τον οποίο, αφού εξήγησαν και σχολίασαν το σχέδιο του πρώτου Συντάγματος της Επιδαύρου γνώρισε τουλάχιστον ότι η Κυβέρνηση λάμβανε πολλά δικαιώματα επί του Έθνους, και ξεκίνησε να πάει στην Επίδαυρο για να δώσει περισσότερη δύναμη στην Βουλή, πράγμα το οποίο όταν το έμαθαν οι εκεί πληρεξούσιοι πρόλαβαν και έκαναν διόρθωση, ανεξάρτητα που και αυτή δεν ευδοκίμησε.

Όταν πάλι συντάχθηκαν οι αντιπρόσωποι του Έθνους στο Άστρο περιόρισαν την δύναμη της νομοτελεστικής εξουσίας και έδωσαν μεγαλύτερη έκταση στα καθήκοντα της Βουλής. Και επειδή υπάρχουν μικρές ιστορίες από εκείνη την Συνέλευση, μπορούμε να βεβαιώσουμε τον συντάκτη του Αιώνας καθώς δεν ήταν τότε σε κατάσταση να γνωρίζει τίποτε από όσα γινόντουσαν. Αλλά ακούσαμε να κάνουν κρίση σωστή στα κυριότερα άρθρα του Συντάγματος και τέτοια επίκριση την οποία στοιχηματίζομαι ότι μπορεί ακόμη και σήμερα ο συντάκτης του Αιώνας να κάνει ώστε από το Σύνταγμα του Άστρους έως και το Σύνταγμα της Τροιζήνας, το έθνος βλέπουμε ότι ζητούσε θεσμούς ελεύθερους και στέρεους, και παρόλο ότι με την σύνταξη του Συντάγματος του Άστρους και της Τροιζήνας, στο μεν πρώτο μικρό μέρος έλαβε ο Μαυροκορδάτος, στο δε δεύτερο καθόλου.

Αλλά ήταν και οι άνθρωποι, οι οποίοι όχι μόνο Σύνταγμα αλλά ούτε Κυβέρνηση δεν ήθελαν διότι επιθυμούσαν να είναι καθολική η αναρχία στην οποία αυτή εύρισκαν τα ίδια τους τα συμφέροντα, συμφέροντα τα οποία είχαν χάσει όταν τα πράγματα βρίσκονταν σε τάξη. Αλλά αυτοί ήταν λίγοι και παρόλο που ενεργούσαν προς αυτή την κατάσταση, πραγματική δύναμη προς επίτευξη αυτού δεν είχαν για να κατορθώσουν τον σκοπό τους. Η μήπως γι' αυτό στις Συνελεύσεις φαίνονται σφοδρά δημοκρατικοί;

Αν η διακοπείσα ξαφνικά συνέλευση της Επιδαύρου, η οποία έκανε το λάθος αντί να στείλει τον μακαρίτη Υψηλάντη στο Νοσοκομείο των τρελών δικαιώματα της οικογένειας, διαμαρτυρία που του στέρησε τα πολιτικά δικαιώματα. Όπως είπαμε ότι η Συνέλευση αυτή διόρισε προσωρινή, μία διοικητική επιτροπή, στην οποία αφιέρωσε όλη την διοικητική εξουσία στο διάστημα της διάρκειας της Κυβερνήσεως αυτής όμως απόδειξε το Έθνος πόσο μισεί την αυθαιρεσία και την επανάληψη της στην Τροιζήνα.

Αλλά ο διορισμένος την τελευταία στιγμή πρόεδρος Καποδίστριας μόλις πάτησε το πόδι του στην Ελλάδα, και με το πλέον δόλιο και ασεβή τρόπο, κατόρθωσε να καταργήσει το Σύνταγμα της Τροιζήνας με την Πάνδημη υπόσχεση να συγκαλέσει μετά από πέντε μήνες τους πληρεξούσιους, αλλά με σκοπό να κυβερνά αυθαίρετα το Έθνος καθώς ο μακαρίτης Υψηλάντης με τον μεγάλο νου και με τον Αναγνωστόπουλο ήθελε να κυβερνά την Πελοπόννησο για τα δικαιώματα τα οποία στον Θρόνο όπως φαίνεται ότι είχε η οικογένειά του. Απέδειξε όμως στον Καποδίστρια το έθνος, πόσο πολύ εκτίμησε την θέληση αυτή και παρόλο που του επιβουλεύτηκε στην Συνέλευση του Άργους, και με αυτόν τον τρόπο θέλησε να το αποκομίσει με το πρώτο ψήφισμα της Συνέλευσης Αυτής, με το πρώτο ψήφισμα του Συντάγματος, με όλα αυτά είχε προδιάθεση η Συνέλευση να τον καθυποβάλει στο Σύνταγμα της Τροιζήνας, το οποίο θα είχε τροποποιηθεί, αν δεν προλάβαινε να την διαλύσει πάλι με δολιότητα, η θεμελιωμένη στην δολιότητα Κυβέρνηση. Του φάνηκε έπειτα πόσο μπόρεσε να διατηρηθεί με όλη την ύπαρξη της την οποία του έκανε μία ισχυρή και μεγάλη Δύναμη, ακόμη και με τις δυνάμεις στην Ελλάδα, με όλη αυτή την αφοσίωση των δουλοφρόνων, ως τυφλά όργανα και τα δικαιώματα της οικογένειας Υψηλάντη, ώστε καθόλες τις περιστάσεις, ανέδειξε το Έθνος, όχι μόνο το ανώτερο φρόνημα του αλλά ότι ήταν αδύνατο να γίνει δούλο σε κάποια αυθαίρετη κυβέρνηση.

Και πάλι όταν το Έθνος συνέβαλε την ιδέα να βασιλευθεί και να προσκαλέσει βασιλέα, πρώτη έκανε το Βασιλικό Σύνταγμα του και έπειτα τα κινήματα του. Σώζεται βέβαια μεταξύ εγγράφων μας το Σύνταγμα του 1825, στο οποίο οι αντιπρόσωποι του Έθνους, το σύνταξαν και επί του οποίου ζητήθηκε τότε ο πρίγκιπας Λεοπόλδος, σήμερα βασιλιάς του Βελγίου. Και αυτοί οι οποίοι ζήτησαν τον πρίγκιπα του Νεμούρ ως βασιλιά της Ελλάδας, με σύνταγμα τον ζήτησαν, το οποίο σώζεται ακόμη και σήμερα καθώς όταν διορίστηκε από τις τρεις Μ. Δυνάμεις ο Λεοπόλδος ως άναξ των Ελλήνων η Γερουσία, που γνωστοποίησε ότι και η κυβέρνηση του έπρεπε να είναι Συνταγματική, κατά την απόφαση του Έθνους· ή μήπως και αυτή η Ναπική Συνέλευση της Ναυπλίας δεν σύνταξε το Σύνταγμα με το οποίο έμελε να κυβερνηθεί το Έθνος κατά την διάρκεια της Βασιλείας του Όθωνα ;

Η Συνέλευση, από την μία πλευρά διόρισε την επιτροπή του Συντάγματος, της οποίας έδωσε και τις βάσεις, για την σύνταξή του, και άλλου να δώσει συγχρόνως σχέδιο πέρα της διανομής της Εθνικής γης σε όλους τους Έλληνες, και αφετέρου αναγνώρισε Βασιλιά της Ελλάδας τον Όθωνα· και στη Εθνική αναγνώριση, την αδιάσπαστα συνδεδεμένη με το Σύνταγμα και την διανομή στους Έλληνες της εθνικής γης όπου θεμελιώθηκε η βασιλική μας κατάσταση και αυτή αναγνώρισε και ο Βασιλεύς μας. Αλλά η συνέλευση αυτή όπου τελείωσε το έργο της, διότι τρεις Ιουδαίοι Ναπαίοι πρόδωσαν την ελευθερία του Έθνους και έλαβαν για την προδοσία τους 7.000 εικοσάρα <<από χέρι απολυταρχικό>>.

Πλέον το Έθνος διατήρησε τα δικαιώματά του, και διαμαρτυρία γι' αυτήν την επιβουλή σώζεται Πανδημετέρα άρα η διακήρυξη και μεγαλύτερη επιμονή από μέρους του Έθνους, για την κατάσταση του Συντάγματος τους δεν μπορεί να υπάρξει.

Εκτός από αυτή υπάρχουν και τόσες επίσημες υποσχέσεις για την κατάσταση τους Ελληνικού Συντάγματος, από μέρους των προστατών μας οι οποίοι ενεργούσαν επ' ονόματι του Έθνους από μέρους του Βασιλέως μας, και η μόνη των απολύτων ραδιουργία και τη δουλική το κατ'αυτών όργανά τους τα οποία τιμάτε κατά μέρος, το ένδυμα του Ναπισμού κόμμα, μας περιπλέκουν ακόμα την κατάσταση αυτή. Αλλά το είπαμε και πάλι το λέμε, ότι το περί Συντάγματος φρόνημα είναι Εθνικό· έχει παντού υποστηρίγματα, λόγω της πανδήμου υποσχέσεως στην οποία ανέλαβε για τους εαυτούς της, στην κατάσταση της Βασιλείας μας, και δύο δυνατότερα λαμπρότερα και πλέον φωτισμένα Έθνη του κόσμου, έχουν τον χρόνο και την γιγαντιαία αυτού πρόοδο ώστε όσα και εάν κάνουν οι απόλυτοι και οι δουλόφρονες παράσιτα αυτού δεν θα μπορούν να κατορθώσουν τίποτε άλλο από το να χαράζουν βαθύτερα στις ψυχές των Ελλήνων για να το καταστήσουν τελειότερο και ελευθερότερο δηλ δικαιότερο και ταχύτερα³³⁴>>.

Στο παρών φύλλο της 12^{ης} Οκτωβρίου 1838 η Αθηνά κάνει μία αναδρομή στα χρόνια της Επανάστασης όπου ήδη από τότε από την Β' Εθνική Συνέλευση του Άστρους 10 Απριλίου 1823- 30 Απριλίου 1823 και στην συνέχεια η Γ' Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας στις 19 Μαρτίου 1827 φαινόταν πως το κράτος των Ελλήνων δεν θα μπορούσε να κυβερνηθεί απολυταρχικά.

Οι Έλληνες μάλιστα λόγω του ότι βρίσκονταν επί αιώνες κάτω από τον ζυγό των Οθωμανών δεν επιθυμούσαν ούτε καν Σύνταγμα αλλά θεωρούσαν ότι ήταν καλύτερα να υπάρχει απόλυτη αναρχία. <<διότι επιθυμούσαν να είναι καθολική η αναρχία>>.

Βέβαια όπως το καταλάβαιναν αυτό θα ήταν πολύ δύσκολο να συμβεί για αυτό τον λόγο μέσω των δύο Συνταγμάτων τα οποία καθιέρωσαν περίμεναν ότι μετά την Επανάσταση με την εγκαθίδρυση του Κράτους οι ελευθερίες οι οποίες υπήρχαν σε αυτό θα τους δινόταν και θα τις απολάμβαναν.

Μετά την έλευση όμως του Καποδίστρια ύστερα από ένα δόλιο παιχνίδι το οποίο έκανε ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδας κατήργησε την Πρόνοια και δεν την συγκάλεσε ποτέ. Οι Έλληνες όμως δεν έπαψαν ποτέ να ελπίζουν και να περιμένουν πως το πολυπόθητο Σύνταγμα κάποια στιγμή θα τους δινόταν. Μετά την δολοφονία του Καποδίστρια, αποφάσισαν να εκλέξουν νέο Βασιλιά τον Λεοπόλδο, ένας λοιπόν από τους όρους τους οποίους έθεσαν ήταν το Σύνταγμα. <<και επί του οποίου.....Βελγίου>>. Μετά την άρνηση του Λεοπόλδου να δεχτεί το στέμμα της Ελλάδας. Ο επόμενος Βασιλιάς αποφάσισαν να είναι ο Όθων. Ο Όθωνας όμως ήταν ανήλικος οπότε οι Έλληνες παρότι είχαν πάρει διαβεβαίωση από τον Λουδοβίκο ότι θα τους παραχωρηθεί Σύνταγμα ακόμα και με

³³⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 567, 12 Οκτωβρίου, 1838

την διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας αυτός τους κορόιδεψε και δεν τους το παραχώρησε ποτέ. Μάταια οι Έλληνες περίμεναν τότε ο ποθητός τους Βασιλιάς να ενηλικιωθεί και να τους παραχωρήσει Σύνταγμα.

Η εφημερίδα Αθηνά ήδη από το 1835 όπου και ενηλικιώθηκε ο Όθων κάνει συνεχείς αναφορές προς αυτούς καθώς ελπίζει ότι με την πίεση που ασκεί θα τον κάνει να παραχωρήσει τις ελευθερίες στους Έλληνες οι οποίοι θυσιάσαν πάρα πολλά για να τις αποκτήσουν. Ο Όθων μεγαλωμένος καθώς ήταν σε ένα απολυταρχικό περιβάλλον στο Μόναχο δεν επιθυμεί να μοιραστεί τις εξουσίες του με ανθρώπους οι οποίοι δεν είναι Βαυαροί. Όμως οι Έλληνες ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης διακατέχονταν από φιλελεύθερα αισθήματα και δεν θα παύσουν να ελπίζουν ότι ο αγαπητός τους Βασιλιάς κάποια μέρα θα τους δώσει αυτό για το οποίο οι ίδιοι θυσιάσαν την ζωή τους και την πολυπόθητη Ελευθερία τους σε όλους τους τομείς της ζωής τους.

16 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Στο συγκεκριμένο φύλλο η Αθηνά αναφέρεται στην επίσκεψη του λόρδου Κάνιγκ υιού του Γεωργίου Κάνιγκ στην Ελλάδα, πως και με ποιον τρόπο τον υποδέχτηκε ο Όθωνας. Πιο συγκεκριμένα γράφει: *Στο προηγούμενο φύλλο μας αναγγείλαμε την έλευση του υιού του περιδόξου Κάνιγκ και δείξαμε ότι οι Έλληνες δείχνουν άκρα ευγνωμοσύνη προς το μέγα εκείνο άνδρα. Αλλά σε αυτά τα σεβαστά ονόματα, βρίσκουμε πολύ ευαρέσκεια, και για αυτό τον λόγο λέγουμε και σήμερα ότι ο νέος Κάνιγκ έλαβε αγωγή σε όλα μόλις τελείωσε τις σπουδές του και εκλέχθηκε μέλος του Κοινοβουλίου, αλλά λίγους μήνες αργότερα, πέθανε η μητέρα του και ο νέος Κάνιγκ έγινε μέλος του Βουλευτηρίου των Λόρδων. Περιηγήθηκε σε διάφορες χώρες έτσι έφτασε στην Βασιλεύουσα, μετέφερε στους ευγνώμονες Έλληνες την κρίσιμη εποχή για την πατρίδα, όταν ο αιδίδμων πατήρ του Γεώργιος Κάνιγκ εμπνεόμενος από το ένθερμο Φιλελληνισμό και από βαθειά πολιτική σύνεση συνέδραμε στην βοήθεια της Ελλάδος η οποία βρισκόταν σε κίνδυνο, μέσω της συνθήκης εκείνης η οποία ένωσε τις τρεις Δυνάμεις, για το δικό μας όφελος, και στην συνέχεια έφερε σταδιακά όλα τα σωτήρια πολιτικά αποτελέσματα τα οποία υπό την εθνική μας αυτονομία και την σκέπη του Βασιλικού Θρόνου, απολαμβάνουμε σήμερα, η πατρίδα και θέλει να απολαμβάνει στον αιώνα των αιώνων, κάτω βέβαια από το Σύνταγμα, το οποίο πρόκειται να δοθεί.*

Μόλις έγινε γνωστό στην Αθήνα η παρουσία του Λόρδου Κάνιγκ, έσπευσαν να τον καλωσορίσουν όλοι οι σημαντικοί Έλληνες οι οποίοι τύχαινε εκείνη την περίοδο να βρίσκονται στην πρωτεύουσα ανεξαρτήτως φρονήματος. Ο υιός αφού άκουσε και υπέρ του πατρός του φράσεις ευγνωμοσύνης των Ελλήνων, απάντησε με μετριοφροσύνη και γλυκύτητα η οποία χαρακτηρίζει την αρετή και την ευφυΐα. <<Χαίρομαι διότι το όνομα του πατέρα μου δεν λησμονήθηκε από την αγαπητή Ελλάδα>>.

Ο Βασιλιάς υποδέχθηκε τον Λόρδο Κάνιγκ με πολλές φιλοφρονήσεις, και στην συνέχεια τον προσκάλεσε σε λαμπρό δείπνο, εκπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο την χαρά η οποία βρισκόταν μέσα στις καρδιές όλων των Ελλήνων. Έπειτα απονέμει σε αυτόν τον μεγάλο Σταυρό του Βασιλικού τάγματος του Σωτήρος, ως δείγμα της υψηλής αυτού βασιλικής τιμής και της Εθνικής μας ευγνωμοσύνης. Ο νέος Κάνιγκ συνοδεύεται από την ευγενέστατη σύζυγό του Λέδην Κάνιγκ, από τον φίλο του τον Λόρδο Λουβίνον και τον Συνταγματάρχη Ελιώτων³³⁵.

Στο παρών φύλλο περιγράφεται μία επίσκεψη του υιού του Γεωργίου Κάνιγκ στην Ελλάδα. Η εφημερίδα Αθηνά είχε ενημερώσει για την εν λόγω επίσκεψη σε προηγούμενο φύλλο της. Ο νέος Κάνιγκ ερχόμενος στην Ελλάδα φέρνει χαρά και ευθυμία στους Έλληνες οι οποίοι δεν είχαν ξεχάσει την συμβολή του πατέρα του για την απελευθέρωση της Ελλάδας καθώς εκείνος ήταν ο οποίος ένωσε τις τρεις Δυνάμεις προς υπεράσπιση των Ελλήνων απέναντι στους Οθωμανούς, με μία συνθήκη η οποία επέφερε την τωρινή πολιτική αυτονομία της Ελλάδας καθώς και την παρουσία του Βασιλικού Θρόνου. Το μόνο που δεν δόθηκε ήταν το πολυπόθητο Σύνταγμα, η Αθηνά εκφράζει την επιθυμία η Ελλάδα να κυβερνηθεί, κάτω από την σκέπη του Βασιλικού Θρόνου αλλά και κάτω από ένα Σύνταγμα³³⁶.

Στην συνέχεια περιγράφεται η εορτή η οποία ετοιμάστηκε προς τιμήν του καλεσμένου καθώς και το δείπνο το οποίο έγινε προς τιμήν του από τον Βασιλιά Όθωνα. Αυτή η ενέργεια προσέφερε αγαλλίαση στον λαό ο οποίος φαίνεται να αγαπούσε πολύ τον πατέρα του υιού του Κάνιγκ και οποίος επιθυμούσε μία τέτοια υποδοχή από τον Όθωνα. Ο Όθων του την πρόσφερε ως ένδειξη τιμής και ο Μεγάλος Σταυρός του Βασιλικού Τάγματος του Σωτήρα, ως δείγμα Βασιλικής τιμής και Εθνικής ευγνωμοσύνης³³⁷.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το εν λόγω παράσημο ήταν το ανώτερο το οποίο μπορούσε να χορηγηθεί σε κάποιον ως ένδειξη τιμής και ανδρείας.

18 Μαρτίου 1839 ημέρα Σάββατο

Υπάρχει η κοινή γνώμη στην Ελλάδα και περί αυτού γίνεται πολλές φορές λόγος, αλλά από ανθρώπους, οι οποίοι δεν σπούδασαν αλλά ούτε γνωρίζουν ακόμη τους Έλληνες· οι οποίοι και προς χάριν αυτών, ερχόμαστε εμείς σήμερα να δώσουμε την λύση του προκειμένου ζητήματος.

Ναι, υπάρχει τους λέγουμε, όχι μόνο η γνώμη πολλών ή των περισσότερων οι οποίοι συμφωνούν προς τα αληθινά καλά, αλλά και γενική ομοφροσύνη ως προς την πραγματοποίηση και στερέωση της τόσο

³³⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 576, 16 Νοεμβρίου, 1838

³³⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 576, 16 Νοεμβρίου, 1838

³³⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 576, 16 Νοεμβρίου, 1838

καλά αγορασμένης, από τους Έλληνες, αγίας Ελευθερίας, υπέρ της οποίας μόχθησαν και κόπιασαν τόσο, και υπέρ της οποίας πρόσφεραν τους εαυτούς τους και εν γένει την περιουσία τους.

Και πως αποδεικνύεται αυτό μας ερωτούν; Αποδεικνύεται τους λέμε από το Εθνικό αίσθημα των Ελλήνων. Από τον αγώνα τους από τους οποίους αυτοί οι ίδιοι κατέστησαν θεσμούς στην πολιτεία τους, από αυτές τις γενικές, τις πάνδημες, επίσημες και αερικές εκφράσεις των διακηρύξεων, και εν μέσω των μεγαλύτερων κινδύνων, και εν καταστάσει και εν πόλεμο και σε ειρήνη, και στην ευταξία και αταξία και εν ησυχία και άνευ ησυχίας.

Και πρώτα ήταν βέβαια αδύνατο, αν στους Έλληνες δεν υπήρχε αυτό το κοινό της ελευθερίας τους αίσθημα, και πριν την Επανάστασή τους, να αποφασίσουν να λάβουν τα όπλα και να θέσουν σε κίνδυνο, ότι έχουν υπέρ αυτής. Πήραν τα όπλα, και τι είπαν ή Ελευθερία ή Θάνατος.

Αυτό λοιπόν το φρόνημα εκδηλώθηκε παντού με την Επανάστασή μας. Αυτό ήταν το κοινό αίσθημα, αυτός ήταν ο κοινός σκοπός. Με αυτόν τον σκοπό αρχίσαμε και με αυτόν τελειώσαμε. Αλλά ίσως μας πουν, ότι και άλλοι πολλοί λαοί με αυτό το αίσθημα ξεκίνησαν την Επανάστασή τους, αλλά όταν παρουσιάστηκε και σε αυτούς ο κίνδυνος, έχασαν και αίσθημα και φρόνημα· η διαγωγή τους, τους σκοπούς τους και έδειξαν με τα πράγματα, ότι ψευδώς αισθανθούν. Την αντίρρηση λοιπόν αυτήν θέλει να την αναιρέσει το δεύτερο δηλ ο Αγών μας.

Οι έλληνες αφού έλαβαν τα όπλα καταφρόνησαν τον θάνατο. Λίγοι αντιπαρατάχθηκαν με πολλούς εχθρούς, άοπλοι βρήκαν όπλα στα πεδία των εχθρών τους, απόλιδες απέκτησαν πόλεις και φρούρια στην ξηρά, ενώ στην θάλασσα τα σιταρόπλοια, αντιπαρατάχθηκαν με δίκροτες φρεγάτες, κορβέτες και άλλα πολεμικά πλοία, τα έκαυσαν, τα σκόρπισαν, τα νίκησαν. Με ένα λόγο λίγοι άοπλοι, χωρίς μέσα και χωρίς εφόδια απρογύμναστοι, εμπνευσμένοι μόνο από το αίσθημα της Ελευθερίας, αντιπαρατάχθηκαν και πολέμησαν πολλούς εχθρούς, οπλισμένους, εφοδιασμένους, γυμνασμένους, και με όλα τα μέσα. Και σε αυτή την κατάσταση οι Έλληνες ανέστησαν πάλι τα προπατορικά τους τρόπαια του Μαραθώνα, των Πλαταιών, της Σαλαμίνας, της Μυκάλης. Χωρίς λοιπόν του φρονήματος της Ελευθερίας ήταν αδύνατο ανθρώπινη δύναμη να κατορθώσει τέτοια κατορθώματα.

Αλλά είδαμε όχι μόνο Βάρβαρες φυλές να πολεμούν με αυτή την ανδρεία και καρτερία, αλλά ακόμη ίσως κατορθώσουν, και με όλα αυτά δεν φάνηκε ποτέ στα Έθνη αυτό το ευγενές φρόνημα εκείνο το οποίο παριστάνει την σημερινή κοινή γνώμη, δηλ του κοινού σκοπού προς την ηθική και υλική βελτίωση των εθνών αλλά και την αντιλογία αυτή την αιφνιδιάζει ο τρίτος λόγος μας, δηλ η κατάσταση της πολιτείας μας.

Οι Έλληνες μόλις νίκησαν κατά ένα μέρος τους εχθρούς τους και αμέσως συγκρότησαν την εθνική Σύνοδο της Επιδαύρου έθεσαν σε αυτή τις αρχές των ελεύθερων πολιτειών, στην Β' Εθνική Συνέλευση στο

Άστρο, κατέστησαν περισσότερο ελεύθερους θεσμούς, ενώ στην Τρίτη στην Τροιζήνα ακόμη περισσότερους ελεύθερους, παρόλο που τότε βρέθηκαν και στην περισσότερο επικίνδυνη θέση.

Τους εξαπάτησε μεν ο Καποδίστριας και διέλυσε την Βουλή στην Αίγινα, αλλά με την υπόσχεση να συγκαλέσει Εθνική Σύνοδο μετά από πέντε μήνες. Έπειτα μηχανεύτηκε χιλιάδες τρόπους για να μην συγκαλέσει αυτήν την Σύνοδο. Τον ανάγκασε όμως η κοινή γνώμη να την συγκαλέσει και με όλα τη μετεχειρίσθη μέσω της διαφθοράς στην Εθνική Σύνοδο στο Άργος και με όλες τις δυνάμεις τις οποίες συνάθροισε εκεί προκειμένου να φοβίσει τους αντιπροσώπους του Έθνους. Με όλα τα στρατηγήματά του, πότε μεν με τις προτιμήσεις του να φαίνεται φιλελευθερώτερος και εθνικότερος άνθρωπος και πότε να αρπάζει την εξουσία από το Έθνος, καθ' όλας δε τις παρεκτροπές του η σύνοδος αυτή του έδειξε την αγανάκτησή της και έσπευσε να στηρίξει τα παλιά Συντάγματα, και εάν δεν προλάβαινε αφού γνώρισε τέλος πάντων το σκοπό της να την διαλύει παράκαιρα, ο Καποδίστριας ήθελε να καθυποβληθεί σε Σύνταγμα και ήθελε να περιορισθεί η εξουσία του ώστε να μπορεί να πράττει το καλό, αλλά και χωρίς να μπορεί να πράξει το κακό ατιμώρητος.

Συμφωνούμε ότι ο Καποδίστριας με την πονηρία του απέφυγε τότε το Σύνταγμα, και όμως αμέσως κηρύχθηκε εναντίον του η κοινή γνώμη, ώστε για να ανταπεξέλθει κατέφυγε σε χιλιάδες ατοπήματα, των οποίων η λύση υπήρξε και γι' αυτούς και για το Έθνος ολέθρια. Συγκλήθηκε και η Εθνική Σύνοδος στο Άργος στην οποία ο Αυγουστίνος θέλησε να ακολουθήσει τα βήματα του αδελφού του, αλλά το κίνημά του γέννησε την Επανάσταση των Μεγάρων. Και με όλα αυτά παρατηρείτε και αυτό προς τιμήν ολόκληρου του Ελληνικού Έθνους και προς κύρωση του λόγου μας, ότι υπάρχει όχι μόνο κοινή γνώμη, ώστε για να ανταπεξέλθει κατέφυγε και γι' αυτούς και για το Έθνος ολέθρια.

Συγκλήθηκε και η Εθνική Σύνοδος στο Άργος στην οποία ο Αυγουστίνος θέλησε να ακολουθήσει τα βήματα του αδελφού του, αλλά το κίνημα του γέννησε την επανάσταση των Μεγάρων. Και με όλα αυτά παρατηρείται, και αυτό, προς τιμήν ολόκληρου του Ελληνικού Έθνους και προς κύρωση των λόγων μας, ότι υπάρχει, όχι μόνο κοινή γνώμη στην Ελλάδα αλλά παρατηρείται και ομοφροσύνη, και λέμε ότι και αυτοί οι οποίοι φαίνονται ότι συνέτρεχαν τους σκοπούς τους, κατέστησαν εντός αυτής στο Ναύπλιο Σύνταγμα, διότι γνώριζαν ότι αυτή είναι η αμετάτρεπτος θέληση του Έθνους. Η Εθνική Σύνοδος της Πρόνοιας εκφράστηκε πανδημότερα ως προς αυτό, και με όλες οι συντρεζάντες στην διάλυση της ξένης και άθλιας ραδιουργίας ή διαμαρτυρίας όμως των διαλυθέντων αντιπροσώπων σώζεται μνημείο ανεξάλειπτο της εθνικής θελήσεως, και πολλές φορές υπήρξε πρόβλημα να βασιλευθεί η Ελλάδα, πριν να ενεργήσουν οι Έλληνες, σύνταξαν το βασιλικό Σύνταγμα. Κατά το 1833 λήφθηκε υπόψη η πρόταση αυτών περί Βασιλείας, αλλά πριν δώσουν καμία απάντηση σύνταξαν βασιλικό Σύνταγμα. Παρατηρήθηκε όμως ότι η πρόταση εκείνη του βασιλέα ήταν χωρίς λογική και γι' αυτό δεν δόθηκε απάντηση. Αλλά το Σύνταγμα εκείνο προηγήθηκε, οπότε κατά το έτος 1825, θέλησαν να προσκαλέσουν το Βασιλιά Λεοπόλδο για να βασιλεύσει στην Ελλάδα. Η Γαλλική μερίδα

όταν θέλησε να προσκαλέσει τον Δούκα του Νεμούρ είχε στα χέρια τους προσυνταγμένο Σύνταγμα. Όταν λοιπόν αποφασίστηκε για ηγεμών της Ελλάδας ο Λεοπόλδος, το Σύνταγμα προηγήθηκε από τους Έλληνες. Γι' αυτό τον λόγο και πριν αλλά και μετά την αναγόρευση του Όθωνα και οι δύο φατρίες οι οποίες τότε ήταν αντίπαλες, οι συνταγματικοί και οι κυβερνητικοί πρόταξαν το Σύνταγμα. Αλλά επειδή οι ξένες διαφθορές και ραδιουργίες, όπως είπαμε, διέλυσαν παράκαιρα την τελευταία αυτή σύνοδο, δεν πρόλαβε να συνταχθεί αλλά ούτε και να κυρωθεί εκείνο το οποίο να λειτουργήσει., αν και από μέρος του Βασιλέως μας υπόσχεση αλλά και των συμμάχων δυνάμεων το καθιέρωσε.

Αυτή λοιπόν η συλλογική των Ελλήνων γνώμη ακόμη και εάν ρωτήσει κάποιος οποιονδήποτε Έλληνα εάν επιθυμεί Συνταγματική κυβέρνηση θα πάρει την ίδια απάντηση από όλους του Έλληνες ότι το θεωρεί πολύ σπουδαίο να έχει Σύνταγμα δηλ θεσμούς και νόμους μέσω των οποίων, όχι μόνο να ασφαλίζεται η περιουσία και το έργο του καθένα ξεχωριστά, αλλά να έχουν ελεύθερο φρόνημα και την συνήδησή τους έτσι ώστε να ψηφίζουν μέσω των αντιπροσώπων τους, τους κατάλληλους νόμους. Επίσης να προσδιορίζουν αυτοί τα έξοδα της πολιτείας μας ώστε να χορηγεί ο κάθε πολίτης ανάλογα με την οικονομική τους κατάσταση. Επίσης να είναι ελεύθεροι και οι άρχοντες και οι αρχόμενοι να πράττουν το καλό, και να μην μπορούν τόσο οι πρώτοι όσο και οι δεύτεροι να πράζουν το κακό και οποιοδήποτε, γενικά ή μερικά και να μην μένουν ατιμώρητοι εάν το κάνουν. Αυτό είναι το γενικό φρόνημα των Ελλήνων και αυτή είναι η ιδέα την οποία έχουν για το Σύνταγμα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτή είναι η κύρια ιδέα, και αυτό το φρόνημα είναι κοινό σε όλους τους Έλληνες.

Θέλουν να μου πουν αυτοί οι κύριοι ότι περί της μεγαλοφροσύνης του Συντάγματος και ότι ακόμα και ο τυφλός βλέπει ότι υπάρχει στην Ελλάδα ομοφροσύνη, αλλά δεν αρκεί αυτό για να αποδείξει ότι υπάρχει καθ' όλην την έκταση και η κοινή γνώμη, η οποία απαιτείται να τα ελέγχει όλα, και να παραδέχεται και τα καλά και να αποδοκιμάζει τα κακά. Και ο συντάκτης της Αθηνάς προσθέτει ακόμη ότι αυτή η κοινή άποψη υπάρχει σε ολόκληρη την Ελλάδα, και ότι προτρέπει όποιον θέλει να παρατηρεί με πόση ευχαρίστηση διαβάζουν παντού τα συγγράμματα και τις εφημερίδες όταν αυτές διαπραγματεύονται για τα αληθινά συμφέροντα του Έθνους.

Η Αθηνά θέτει το ερώτημα προς την κυβέρνηση στο οποίο λέει γιατί η Κυβέρνηση δεν ωφελείται από την κοινή γνώμη, συμβάλλοντας αυτή να κυβερνά δηλ σύμφωνα με την επιθυμία του Έθνους και έτσι αντί να δυσαρεστούνται να είναι ευχαριστημένοι όλοι οι πολίτες; Σε αυτό το ρητορικό ερώτημα η Αθηνά απαντάει ότι είναι δύσκολο οι υπουργοί να εκπληρώσουν τις ευχές του Έθνους χωρίς να ελέγχονται μέσω μίας Εθνικής Βουλής η οποία είναι η μόνη που μπορεί να επαγρυπνεί για τις πράξεις τους, και όταν παρεκτρέπονται να τους κρατάει τον χαλινών, όπου πιστεύει ότι χρειάζεται και να τους εγκραλεί όταν παρανομούν ή όταν καταχράζονται την εξουσία και πολύ περισσότερο μάλιστα δεν μπορούν να ενεργούν σύμφωνα με τα Εθνικά συμφέροντα οι άρχοντες κάθε Έθνους όταν είναι αχαλίνωτοι, καθ' όσον η εξουσία

μεθά τους ανθρώπους, και ποτέ κάποιος μεθυσμένος δεν μπορεί να πράξει έργα νηφάλια. Γιατί λοιπόν οι υπουργοί δεν πράττουν ότι χρεωστούν να πράξουν, για αυτό δεν μπορεί κανείς να αποδώσει ακατάλληλος στην έλλειψη της Εθνικής Βουλής η οποία μόνο μπορεί να κρατά τον έλεγχο αυτών.

Συμπερασματικά λοιπόν αποφαινόμενοι, ότι η κοινή γνώμη, αυτός ο αυστηρός κριτής για όλες τις πράξεις των αρχόντων υπάρχει καθ' όλην την έκταση στην Ελλάδα διότι ως προς την εκπλήρωση των ελευθεριών υπάρχει ομοφροσύνη και ότι λόγω της μη συστάσεως των θεσμών μας δηλ του Συνάγματος πάσχουμε και υποφέρουμε τα κακά και όχι λόγω της έλλειψης κοινής γνώμης του Έθνους³³⁸.

Στο συγκεκριμένο φύλλο η Αθηνά κάνει μία έμμεση επίκληση στον Βασιλιά Όθωνα για να παραχωρήσει Σύνταγμα. Ξεκινώντας με μία αναδρομή από το παρελθόν και συγκεκριμένα από τα χρόνια της Επανάστασης, υπενθυμίζει στην Κυβέρνηση των Βαυαρών αλλά και στον Όθωνα ότι ήδη από τότε η Ελλάδα είχε 3 Συντάγματα τα οποία παραχωρούσαν αυξημένες ελευθερίες στον Ελληνικό λαό. Συνεχίζοντας την διήγηση της πηγής αναφέρει ότι το Σύνταγμα ήταν τόσο σημαντικό στους Έλληνες ώστε ακόμη και μετά τις δόλιες κινήσεις του Καποδίστρια με σκοπό να το καταργήσει, η θέληση του λαού το επανέφερε στο προσκήνιο όταν κλήθηκαν να επιλέξουν Βασιλιά.

Όταν κλήθηκε ο πρώτος βασιλιάς της Ελλάδας ο Λεοπόλδος να κυβερνήσει την Ελλάδα οι Έλληνες του πρόταξαν δυναμικά την θέλησή τους περί χορήγησης Συντάγματος. Μετά όμως την άρνηση του Λεοπόλδου να δεχτεί το στέμμα της Ελλάδας, όλο το Έθνος αλλά και τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα οι Συνταγματικοί αλλά και οι κυβερνητικοί θεσπίστηκαν πίσω από ένα κοινό στόχο το Σύνταγμα. Γι' αυτό τον λόγο όταν επιλέχθηκε από τις τρεις προστάτριες Δυνάμεις ο Όθων οι Έλληνες μέσω της Εθνοσυνέλευσης τους έστειλαν τρεις εκπροσώπους τους στην Βαυαρία, ώστε να γίνει γνωστό στις Μ. Δυνάμεις στον Λουδοβίκο αλλά και στον Όθωνα ότι η Ελλάδα υποδέχεται τον Βασιλιά Όθωνα όμως με την προϋπόθεση να τους χορηγηθεί Σύνταγμα.

Οι Μ. Δυνάμεις δεν απάντησαν στο εν λόγω αίτημα αλλά το άφησαν μετέωρο, από την άλλη ο Λουδοβίκος ως βασιλιάς και κηδεμόνας του Όθωνα τους υποσχέθηκε εκ μέρους του υιού του ότι θα τους χορηγήσει Σύνταγμα. Στο παρόν φύλλο η εφημερίδα Αθηνά υπενθυμίζει τις υποσχέσεις του Λουδοβίκου αλλά και των Μ. Δυνάμεων προς επίτευξη αυτής της επιθυμίας. Λόγω του ότι η Ελλάδα είναι μία Απόλυτη Μοναρχία από το 1833 (έλευση της Αντιβασιλείας) και κυβερνάτε απολυταρχικά, αλλά και με αυξημένες τις ασυδοσίες των Βαυαρών εις βάρος των Ελλήνων επιθυμεί από τον Όθωνα στον οποίο είχε εναποθέσει όλες του τις ελπίδες να πραγματοποιήσει την πάγια επιθυμία των Ελλήνων να τους χορηγήσει Σύνταγμα, ώστε οι εκπρόσωποι του Έθνους να προέρχονται από τους Έλληνες και να ελέγχουν καλύτερα

³³⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 601, 18 Μαρτίου, 1839

την διακυβέρνηση της χώρας. Με αυτόν τον τρόπο και ο θρόνος του Όθωνα θα στερεωθεί καλύτερα διότι οι Έλληνες θα αυξήσουν την αγάπη τους προς αυτόν στον οποίο βλέπουν την σταθερότητα και την ειρήνη αλλά ταυτόχρονα θα έχουν και οι ίδιοι λόγο στην διακυβέρνηση της χώρας την οποία οι ίδιοι απελευθέρωσαν.

Στο παρόν φύλλο της **1^{ης} Νοεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** της Εφημερίδας Αθηνά ο Συντάκτης της μας περιγράφει τι θα πει Σύνταγμα και τι Συνταγματική Μοναρχία

Ενότητα Εσωτερικά

Τι εστί Σύνταγμα, και τι Συνταγματική Μοναρχία

Τι είναι Σύνταγμα, και τι Συνταγματική Μοναρχία και ποια είναι τα καλά τους εάν τα παραβάλουμε με την Παμβασιλεία. Είναι πρόξενος η κοινωνική αυτή τάξη, αυτό ερχόμαστε να εξηγήσουμε σήμερα.

Σε κάθε εμπορική εταιρεία είτε σε οποιαδήποτε συναλλαγή ατόμων η οποία γίνεται, προαπαιτεί συμφωνία γραπτή για να είναι νόμιμη, με τον ίδιο τρόπο και κάθε πολιτική κοινωνία για να είναι νόμιμη πρέπει να στερεωθεί σε συμφωνίες, της οποίας τα μέλη αυτών, είτε οι ίδιοι είτε μέσω αντιπροσώπων θέλουν να τα παραδεχθούν μέσω ενός συμφώνου.

Η σύνοδος η οποία γίνεται από τους αντιπροσώπους του Έθνους για να νομιμοποιήσει την κοινωνική τάξη, είτε να συμφωνήσει το κοινωνικό συνάλλαγμα και να προσδιορίσει τα καθήκοντα τα οποία μέλει να αναδεχθεί η Αρχή της κοινωνίας ως προς τους αρχόμενους, και οι αρχόμενοι ως προς τους άρχοντες αυτών. Η συγκεκριμένη Σύνοδος ονομάστηκε από τους Έλληνες Εθνική ενώ από τους Ευρωπαίους Εθνική και συντακτική. Τα διάφορα άρθρα συνδέονται με τους άρχοντες και τους αρχόμενους και προσδιορίζουν τα καθήκοντα του κάθε μέρους ενώ ονομάστηκαν από τους προπάτορές μας θεσμοί, ονομάζονται δε και θεμελιώδεις νόμοι. Όλο αυτό δηλ η κατάσταση της πολιτείας ονομάζεται από τα σημερινά φωτισμένα Έθνη Σύνταγμα.

Όταν λέμε Συνταγματική Μοναρχία ή Κυβέρνηση εννοούμε εξουσία νομιμοποιημένη από το Έθνος ενώ όταν λέμε Παμβασιλεία ή Απόλυτη Μοναρχία εννοούμε Αρχή μη νομιμοποιημένη με την προαπαιτούμενη γραπτή συγκατάθεση των συγκροτούντων την κοινωνία πολιτών, ή αρπαγμένη δια τη βία ή με κάποιον άλλον τρόπο. Αλλά η τελευταία αυτή κοινωνική τάξη ανήκε μάλλον σε αγέλες και όχι σε κοινωνίες όπου ζουν κοινωνικά όντα, τα οποία είναι άνθρωποι οι οποίοι είναι πλασμένοι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση του Θεού. Το πρώτο είδος της Αρχής ή της Κυβερνήσεως δηλ το θεμελιωμένο στο Σύνταγμα είναι χαρακτηριστικό του ανθρώπου σύμφωνα με τον προσδιορισμό του οποίου τον προσδιόρισε ο δημιουργός του, καθώς τον προίκισε με ένα μέρος της άυλης ουσίας του, την ψυχή και τον λόγο. Το μεν

δεύτερο ανήκει όπως είπαμε στις άλογες αγέλες, στις οποίες το ισχυρότερο των ζώων σφετερίζεται την τροφή δηλ τα δίκαια των αδυνάτων.

Αφού δώσαμε μακρά εξήγηση στον ορισμό του Συντάγματος, χρέος μας απαραίτητο κρίνουμε να πούμε, ότι την νομιμοποιημένη αυτή Αρχή επινόησαν πρώτοι οι Έλληνες, οι οποίοι και πρώτοι γνώρισαν την αξία του ανθρώπου. Την τελειοποίησαν δε τα σημερινά φωτισμένα έθνη, και μάλιστα οι Άγγλοι και οι Αμερικάνοι.

Και η Συνταγματική Μοναρχία, περί της οποίας πρέπει να μιλήσουμε τώρα επινοήθηκε και αυτή από τους Έλληνες, τον Μίνωα Α΄ ή τον Ραδάμανθυν, τους Βασιλείς της Κρήτης, οι οποίοι καθιέρωσαν την Παμβασιλεία, την μόνη γνωστή και ενεργεί κατά τους καιρούς εκείνους, κατέστησαν γραπτούς νόμους και ανέθεσαν την φύλαξη αυτών στη βουλή των Γερόντων η οποία αποτελούνταν από τους ευαρετώτερους και επισημότερους γέροντες. Την νομοθεσία τους την ανέθεσαν στην Βουλή η οποία ήταν η συνέλευση των πολιτών και με αυτό τον τρόπο συμβίβασαν την τόσο αναγκαία για την ευδαιμονία των ανθρώπων ελευθερία με την παντοδυναμία των αρχόντων. Ο Βασιλιάς σε αυτή την κατάσταση ενεργούσε σύμφωνα με τους Θεσμούς και τους νόμους. Είχε την αρχιστρατηγία κτλ αλλά ήταν πάντοτε και υπεύθυνος για κάθε παρανομία, καθώς έδινε λόγο μετά τον πόλεμο για την αρχιστρατηγία του.

Αυτό το είδος της Συνταγματικής Μοναρχίας παρέλαβαν οι τελευταίοι Λακεδαιμόνιοι, οι Καρχηδόνιοι και άλλο το είδος αυτό υιοθέτησαν και οι Άγγλοι, το οποίο όμως το τελειοποίησαν μετά από μακροχρόνια πείρα, και τέλος τα σημερινά συνταγματικά κράτη από την Αγγλία δανείστηκαν το είδος αυτό της Κυβερνήσεως.

Η συνταγματική Μοναρχία στηρίζεται στο Σύνταγμα το οποίο αποτελείτε από अपαράγραπτους γραπτούς θεμελιώδεις νόμους. Οι νόμοι αυτοί ή θεσμοί διατηρούν στον Βασιλέα όλη τη βασιλική αξία, η οποία προσδιορίζεται ότι ο Βασιλιάς είναι ιερό πρόσωπο, δεν φέρει ευθύνη στις κυβερνητικές πράξεις και ασύλου. Προκειμένου όμως να διατηρηθούν οι θεσμοί αυτοί, επιφορτίζονται με όλη την ευθύνη οι υπουργοί, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την προσυπογραφή του εγγράφου τα οποία αφορούν την Κυβέρνηση του τόπου και των οποίων η υπογραφή είναι απαραίτητη προκειμένου να έχουν ισχύ.

Η συνταγματική αυτή Μοναρχία διανέμει τις τρεις εξουσίες, την Νομοθετική, την Νομοτελεστική και την Δικαστική και τρία διαφορετικά σώματα τα οποία είναι ανεξάρτητα. Η Νομοθετική εξουσία ανατίθεται στο Βουλευτήριο της Γερουσίας αλλά κυρίως στους αντιπροσώπους του λαού. Διότι ο λαός μέσω των αντιπροσώπων του γνωρίζει καλύτερα τις ανάγκες τους προκειμένου να νομοθετούν σύμφωνα με αυτές. Οι αντιπρόσωποι λαμβάνονται από τους κόλπους του λαού, και αυτοί έχουν τα συμφέροντα τα οποία έχει και ο λαός. Αυτοί μόνο έχουν την εξουσία να επιβάλλουν στον λαό τους φόρους οι οποίοι απαιτούνται για τα έξοδα της Κυβέρνησης. Και επειδή αυτοί πληρώνουν εξίσου, όπως είναι φυσικό δεν υποφέρουν να

επιφορτίζονται με βαρέα δασύματα προς χάριν των υπουργών ή των υπαλλήλων της Κυβέρνησης ή ακόμα και της ίδιας της Αυλής. Γνωρίζουν την κατάσταση των λαών, και ανάλογα της καταστάσεως τους περιορίζουν και τα έξοδα της Κυβερνήσεως. Ελέγχουν έπειτα τους λογαριασμούς και τον απολογισμό αυτών και εάν δουν πουθενά ξοδευμένα δημόσια χρήματα υποχρεώνουν εκείνον ο οποίος ταξίδευσε να τα πληρώσει και εάν τα σφετερίστηκε τον ενάγουν στην Γερουσία η οποία τον κρίνει και τον καταδικάζει να είναι άξιος καταδίκης. Καμία φορολογία δεν μπορεί να επιβάλει η Κυβέρνηση στον άλλο, χωρίς να το προαποφασίσουν οι αντιπρόσωποί του. Αλλά ούτε ο πολίτης πληρώνει χωρίς να δει τον νόμο των αντιπροσώπων του.

Η Γερουσία αν και αποτελεί και αυτή μέρος απλό της Νομοθετικής εξουσίας, αποτελείτε όμως από Γέροντες, οι οποίοι έχουν ώριμη φρόνηση και πολυπειρία. Είναι κατά κάποιο τρόπο η εξουσία εκείνη η οποία ελέγχει την αυθαιρεσία της Νομοτελεστικής εξουσίας και της άκρατης ελευθερίας της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία ως επί των πλείστων αποτελείτε από Γέροντες είναι ψυχρή και σύννους. Γι' αυτό τον λόγο αποτελείτε η Νομοθετική αυτή εξουσία από θερμό και ψυχρό λόγο ώστε να προφυλάτει την Πολιτεία από την υπερβολή, η οποία ποτέ δεν φέρνει καλά αποτελέσματα. Η Νομοτελική εξουσία εμπιστεύεται στους υπουργούς τους εκλεγμένους από τον Βασιλέα, οι οποίοι αμέσως και εμμέσως θέτουν σε λειτουργία τους Νόμους της Βουλής στο εσωτερικό της χώρας και φροντίζουν περί υπερασπίσεως των πολιτειών και των πολιτών από εξωτερικούς κινδύνους. Ακόμη φροντίζουν περί της Εσωτερικής ησυχίας και ασφάλειας του Κράτους, διορίζοντας υπαλλήλους της Κυβέρνησης κτλ, αλλά συγχρόνως είναι και υπεύθυνος προς την ακριβή διατήρηση των νόμων στα καθήκοντά τους. Αν όμως υποπέσουν στην παρανομία ή στην κατάχρηση των δημόσιων χρημάτων κατηγορούνται από την Βουλή των αντιπροσώπων και κρίνονται από την Γερουσία.

Στην Συνταγματική πολιτεία η Δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητη και καμία επιρροή της Κυβερνήσεως, όταν είναι καλά διοργανωμένη δεν δύναται να διαστρέψει την δικαιοσύνη προς όφελος των αρχόντων και προς βλάβη των αρχομένων. Από την πολιτεία αυτή είναι αδιάσπαστο το ορκωτικό σύστημα, μέσω του οποίου ο πολίτης κρίνει τον πολίτη και έχει όλη την ασφάλεια. Γι' αυτό τον λόγο άλλοι συντάσσουν τους νόμους, άλλοι τους ενεργούν και άλλοι τους εφαρμόζουν.

Ενώ στην Απολυταρχία ή την Παμβασιλεία ο άνθρωπος δεν βρίσκει καμία ασφάλεια στην ζωή του, στην περιουσία του, στην τιμή του, την βιομηχανία του, το φρόνημα και την συνήδησή του. Στην συνταγματική όμως Μοναρχία, η ζωή του είναι ασφαλισμένη μέσω των ανεξάρτητων δικαστηρίων και του ορκωτικού συστήματος. Το πρόσωπό του ασφαρίζεται, καθώς και η τιμή του και από τους νόμους και από τα Δικαστήρια και κανείς Αρχών δεν μπορεί να τα προσβάλει. Στην Βιομηχανία του δεν συναντά κανένα εμπόδιο, αλλά ούτε επιφορτίζεται με βαρείς φόρους οι οποίοι να νεκρώνουν τις ενέργειές του. Ακόμη το φρόνημά του μπορεί να εκφράζεται ελεύθερα και να επικρίνει τις παρεκτροπές των αρχόντων, είτε δια

ζώσης φωνή είτε διά του Τύπου χωρίς να μπορεί κανείς να τον καταδιώξει όταν περιορίζεται στους νόμους. Στη συνήδηση του είναι ελεύθερος και κανείς δεν μπορεί να του επιβάλει για αυτήν καμία υποχρέωση. Με ένα λόγο, η συνταγματική πολιτεία ασφαρίζει την ελευθερία του πολίτη, και όποιος από τους Άρχοντες την προσβάλλει, ο πολίτης έχει το δικαίωμα να του κάνει αγωγή, εκθέτοντας τα παράπονά του στην Βουλή προκειμένου να τον οδηγήσει στην Γερουσία εάν είναι Υπουργός ή εάν είναι υπάλληλος έχει το δικαίωμα να τον ενάξει στα δικαστήρια, και να ζητήσει από αυτά την δίκαιη ικανοποίησή του, χωρίς να ζητεί την άδεια από την προϊστάμενη Αρχή.

Όπου υπάρχει Συνταγματική Πολιτεία, εκεί δεν μπορεί να διατηρηθεί η αυθαιρεσία, εκεί δεν εκτοπίζονται δια υποψίας οι άνθρωποι, εκεί δεν βρίσκουν έδαφος οι άδικοι, εκεί δεν μπορούν να διατηρηθούν οι ιεροδικαστές του ιερού Δικαστηρίου, εκεί δεν ποτίζονται οι Σωκράτες το κώνειο, δεν συλλαμβάνονται παρανόμως οι Καϊραι, δηλ οι εναρετότεροι και σοφότεροι άνδρες της κοινωνίας, ως ληστές αλλά ούτε καταδικάζονται εξορίζονται αυθαίρετα, χωρίς καν να δικασθούν. Εκεί οι Εισαγγελείς δεν φέρουν στο σώμα τους το φίμωτρο, αλλά όπου και εάν δουν την παρανομία την καταδιώκουν. Στην Συνταγματική πολιτεία δεν λαμβάνουν χώρα οι ξένες και φαναριώτικες ραδιουργίες αλλά ούτε δύναται να ανατρέψουν για τους σκοπούς τους την κοινωνική τάξη αντικαθιστώντας την με αταξία. Στην συνταγματική πολιτεία δεν κατασπιλώνονται οι ιδρυτές του πτωχού λαού, αλλά ούτε οι ξένοι, οι μη έχοντες καμία με τον τόπο σχέση και συμφέρον διορίζονται στις κύριες εξουσίες. Στην Συνταγματική Πολιτεία δεν σφετερίζονται οι ξένοι τα δίκαια των εντοπίων, αλλά ούτε σπείρουν με κόπους θυσίες και ιδρώτα οι ντόπιοι αυτοί, για να θερίζουν τους καρπούς της σποράς τους άλλοι. Στην Συνταγματική Πολιτεία δεν απομακρύνονται από τις Αρχές της, αλλά ούτε εξορίζονται οι ικανοί και επωφελείς άνδρες για να αντικατασταθούν από απλά παθητικά όργανα, πρόθυμα πάντοτε να θυσιάσουν την ελευθερία και αυτά τα συμφέροντα της ίδιας Πολιτείας προς όφελος άλλων. Με ένα λόγο, ενώ στην ασύντακτη πολιτεία οι άνθρωποι ασχολούνται στο να γίνουν ραδιούργοι, συκοφάντες, καταδότες, αχαρακτήριστοι και αληθινοί κηφήνες της κοινωνίας, στην Συνταγματική απεναντίας φιλοτιμούνται να γίνουν τίμιοι, δίκαιοι κοινωφελείς και στο τέλος ενάρετοι. Και ενώ η ασύντακτη πολιτεία, η οποία δεν είναι θεμελιωμένη στην Δικαιοσύνη είναι πρόσκαιρη και εφήμερη, η συντακτική διαμένει στέρεα και διαρκεί. Αυτά είναι τα καλά στα οποία η Πολιτεία με Σύνταγμα γίνεται πρόξενος στους ανθρώπους³³⁹.

Η Αθηνά με ένα μακροσκελές άρθρο της αναδεικνύει τα προτερήματα μίας Συνταγματικής Μοναρχίας απέναντι σε μία Απόλυτη Μοναρχία. Ουσιαστικά παραβάλλει έμμεσα στον Βασιλιά Όθωνα χωρίς βέβαια να κατονομάζει τον ίδιο, ότι μία απολυταρχική διακυβέρνηση έχει πάρα πολλά προβλήματα τα οποία λειτουργούν εις βάρος του λαού. Ενώ από την άλλη πλευρά εκθειάζει την Συνταγματική

³³⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 665, 1 Νοεμβρίου, 1839

Πολιτεία και τα αγαθά εκείνα τα οποία εκείνη προσφέρει προς τους πολίτες της. Με το άρθρο αυτό η Αθηνά πιέζει τον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα να χορηγήσει Σύνταγμα έτσι ώστε να καλυτερεύσει η ζωή των Ελλήνων καθώς η εικόνα την οποία έχουμε και η οποία αποτυπώνει την διακυβέρνησή των Βαυαρών δημιουργεί πάρα πολλά προβλήματα τα οποία λειτουργούν εις βάρος του λαού. Ενώ από την άλλη πλευρά εκθειάζει την Συνταγματική Πολιτεία και τα αγαθά εκείνα τα οποία εκείνοι πρόσφεραν προς τους πολίτες τους. Με το άρθρο τους αυτό η Αθηνά πιέζει τον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα να χορηγήσει Σύνταγμα, έτσι ώστε η αποτύπωση της διακυβέρνησης του να αλλάξει και να γίνει πιο θετική για τους υπηκόους. Η Αθηνά στο άρθρο της αποτυπώνει έμμεσα την εικόνα η οποία υπάρχει στο Βασίλειο των Ελλήνων χωρίς βέβαια και πάλι να αναφέρει ότι μιλάει για το Βασίλειο των Ελλήνων και τον Βασιλέα Όθωνα αλλά ουσιαστικά γράφει τι συμβαίνει σε πολιτείες οι οποίες έχουν Απόλυτη Μοναρχία. Εάν πράγματι που μάλλον αυτό συμβαίνει αποτυπώνει την εικόνα του Βασιλείου και την αποτύπωση της Βασιλείας του Όθωνα σε όλους τους τομείς διακυβέρνησης της χώρας η εικόνα είναι μάλλον απογοητευτική και πρέπει να αλλάξει άμεσα με την χορήγηση ενός Συντάγματος και το τέλος της Βαυαροκρατίας.

Λίγους μήνες πριν από την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου η εφημερίδα της Αθηνάς παραβάλλει συνοπτικά τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν οι Βαυαροί από την άφιξη τους στην Ελλάδα το 1833 έως και το 1843. Τα αιτήματα του Τύπου περί παραχώρησης Συντάγματος καθώς και τις υποσχέσεις των Βαυαρών της Αντιβασιλείας και του Λουδοβίκου για την εν λόγω παραχώρηση. Υπόσχεση η οποία δεν τηρήθηκε και η οποία δημιούργησε πάρα πολλά προβλήματα στους Έλληνες εκείνης της εποχής, στους Αγωνιστές του 21' στους οπλαρχηγούς ακόμη και στον απλό λαό της υπαίθρου αλλά και των πόλεων ο οποίος περίμενε υπομονετικά ότι μετά την απελευθέρωση τους από τους Οθωμανούς τα πράγματα θα καλυτερεύσουν. Ας δούμε όμως αναλυτικά το άρθρο προκειμένου να καταλάβουμε καλύτερα τι ακριβώς συμβαίνει εν έτη 1843 στο Βασίλειο των Ελλήνων.

1 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο

Πιστεύουμε ότι μία από τις πρώτες φροντίδες της Αντιβασιλείας πρέπει να είναι η συγκάλυψη της Εθνικής Συνόδου, για να υποδεχθεί τον ηγεμόνα, να εξηγήσει σε αυτόν την αφοσίωση της Ελλάδας και να συσφίξει την ένωση αυτής με τον μέλλοντα να κυβερνήσει τις τύχες της. Η σύνοδος αυτή μπορεί να εκλέξει από τα μέλη της μία Επιτροπή, για να προετοιμάσει μαζί με την Αντιβασιλεία το οριστικό Σύνταγμα του Κράτους, το οποίο θα είναι κανονισμένο έτσι που θα χρειάζεται την συνδρομή του Έθνους και του Βασιλέως, και θα επικρατεί βαθιά ησυχία. Όταν τώρα τα όρια της Ελλάδος ορισθούν, ενώ οι πόροι θα είναι επαρκείς τότε θέλει να ικανοποιήσει χωρίς καμία αμφιβολία τις ανάγκες, τις ευχές και τα συμφέροντα της.
>>οδηγίες προς τους αντιπρόσβεις στο Ναύπλιο την 7 Μαΐου 1832.

Τις ίδιες αυτές λέξεις επανέλαβε και ο Βασιλιάς της Βαυαρίας, μέσω του υπουργού του Γκιζέ την 31 Ιουλίου 1832 διαβεβαιώνοντας και υποσχόμενος στο Έθνος να συγκαλέσει αυτήν την σύνοδο, αμέσως μετά την άφιξη της Αντιβασιλείας. Και αυτή ήταν έκτοτε η πεποίθηση ότι η Ελλάδα ούτε μπορεί ούτε πρέπει να κυβερνηθεί διαφορετικά παρά μόνο Συνταγματικώς, ώστε έπρεπε αμέσως ο Μονάρχης να δώσει εγγυήσεις για την εκπλήρωση των δικών του υποσχέσεων και των απαιτήσεων των Συμμάχων. Ανήγγειλε σε αυτήν επισήμως, ότι και τα ίδια τα μέλη της αντιβασιλείας θα επιλεγούν με βάση μέτρια προσφοράς αλλά με συνταγματικές δοξασίες.

Αλλά ο Βασιλιάς της Βαυαρίας δεν πίστευε ότι αυτή ήταν η μόνη διαβεβαίωση. Τα υποκείμενα πρόσθεσε τα οποία θέλουν περιστοιχίσει τον ηγεμόνα, και οι αρχές με τις οποίες θέλει ποτισθεί, θέλουν παρέχει την εγγύηση, ότι αντί να θελήσει να καταστήσει, στην Ελλάδα αυθαίρετη Κυβέρνηση και δεσποτική θέλει θεωρήσει δόξης του να κυβερνήσει μέσω θεσμών. Αυτή ήταν η ανακοίνωση του πρέσβη της Βαυαρίας στο Λονδίνο με τον υπαριθμό 4 πρωτόκολλο της 26 Απριλίου 1832. Οι επανειλημμένες υποσχέσεις του Λονδίνου;

Ήλθε, παρήλθε η Αντιβασιλεία, ήλθε παρήλθε η Αρχιγραμματεία, ήλθε παρήλθε η Πρωθυπουργία, ήρθαν σε εμάς οι υπεύθυνοι του ανακτοβουλίου και περί συγκαλέσεως Συνόδου Εθνικής, και περί Συντάγματος,; Ούτε φωνή, ούτε ακρόαση.

Πατώντας με αναίδεια στα πόδια τους, των Συμμάχων και του ίδιου ακόμα τις επαγγελίες του Βασιλιά και οι αντιβασιλείς και οι αρχιγραμματείς και οι πρωθυπουργοί και οι ανακτόβουλοι θεώρησαν και θεωρούν δόξα τους κατά την ένδοξη έκφραση του Λουδοβίκου να κυβερνούν όχι μέσω θεσμών όπως εκείνος κύρρυτε, αλλά μέσω συστήματος το οποίο, ενώπιον του Έθνους, ενώπιον της Ευρώπης όλα καταφρονούν εν ονόματι του υιού του και αποκηρύττονταν.

Άραγε μετεβλήθησαν έκτοτε οι ευχές των Ελλήνων; Δεν είναι τάχα πλέον συμφέρον ούτε της Ελλάδας, ούτε της Ευρώπης, θεωρώντας <εχέγγυο ησυχίας στην Ανατολή την αντιπροσωπευτική αρχή να εξασφαλισθεί μέσω Συντάγματος ο Θρόνος του Όθωνος, όχι γιατί σύμφερε τότε στην Ευρώπη, συμφέρει πολύ περισσότερο σήμερα. Το Έθνος δεν έπαυσε ποτέ του να επικαλείται Σύνταγμα ποτέ δεν φοβήθηκε ούτε απηύδησε να επαναλαμβάνει αυτή την ευχή και όταν τα Επαρχιακά Συμβούλια προλαμβάνουν και με κάθε τρόπο εμποδίζονται να αναφερθούν σχετικά με αυτό. Όταν το Συμβούλιο της Επικρατείας, το περιώνυμο τούτο των εννέων κατάστημα, τηρεί σιγή μεγάλη και αδιάρρηκτο, όταν ο νόμος απαγορεύει και απηνώς τιμωρεί, και αυτήν την δια αναφορά ομοφώνως των ευχών εξήγηση, ο Τύπος το μοναδικό αυτό του δημοσίου πνεύματος όργανο το οποίο ακόμα και με χειροπέδες και δεσμά και ανηλεώς μαστιζόμενος υψώνει απτόητος το κεφάλι και ερμηνεύει την γνώμη όλων, όλης ανεξαιρέτως της κοινωνίας, ζητεί να πραγματοποιηθούν οι υποσχέσεις των τεσσάρων Μοναρχών, ζητεί να εισακουσθεί η κύρια θέληση του λαού και της κοινωνίας.

Και η Αθηνά και ο φίλος του Λαού και ο Αιών και τα ανεξάρτητα και ειλικρινή αυτά όργανα των διαφόρων δοξασιών των Ελλήνων, όπως η Καρτερία και η Ηχώ οι άμεσοι αυτοί και απαθείς ερμηνευτές του Επαρχιακού πνεύματος, όλος όλος ο πολιτικός Τύπος, καθώς και ολόκληρος ο φιλολογικός δηλ ολόκληρο το Έθνος, ομόψυχα και ομόφωνα συντελεί με αυτόν τις κεραιές του, πνέει και εύχεται Σύνταγμα.

Τι ποιότητας είναι λοιπόν αυτοί που παριστάνουν στην Κυβέρνηση την κομματική ήδη και πάνδημου αυτή απαίτηση; Τι είδους είναι αυτοί που ισχυρίζονται ότι η αντιπροσωπευτική αρχή θέλει και τον τόπο να διαταράξει και τα θεμέλια του Θρόνου να κλονίσει ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι αποκαλούν συμφορά την παραδοχή αυτής της Αρχής; Αυτοί δεν είναι Έλληνες· το αίμα των αδελφών μας χύθηκε για την ελευθερία είναι ξένοι, είναι εχθροί του Έθνους είναι Βαυαροί. Ή αν κάποιος φέρνουν δυστυχώς το όνομα του Έλληνα, είναι περιτρίμματα είναι η αμοργή της κοινωνίας.

Αυτοί μόλις πάτησαν το έδαφος της Ελλάδας και διέλυσαν τον στρατό της και άρπαζαν το ψωμί από το στόμα των ελευθερωτών της. Αυτοί έφεραν σε πολιτισμένο θάνατο της λαιμητόμου τους αρχηγούς του Αγώνα. Αυτοί εξόρυσσαν, αυτοί εξουθένωσαν τα προσφιλέστατα του Έθνους παιδιά, τα οποία μέσω της ικανότητάς τους και της επιρροής τους μπορούν να οδηγήσουν αυτό στην ευδαιμονία. Αυτοί δέσμευσαν τον Τύπο, αυτοί επέβαλαν αφόρητους φόρους. Αυτοί καταβρόχθισαν και το δάνειο και τις προσόδους του τόπου.

Αυτοί πούλησαν μέσω δημοπρασίας τα ιερά των εκκλησιών μας άμφια, διέβαλαν την θρησκεία της πατρίδος μας, και καταχράστηκαν την περιουσία των διαλυθέντων μοναστηριών. Αυτοί εισχώρησαν και αντάμειψαν τον δόλο, την συκοφαντία την κατασκοπεία, την διαφθορά. Αυτοί μας στέρησαν την προστασία των ενεργειδών Δυνάμεων, και την συμπάθεια των λαών της Ευρώπης. Αυτοί χαρίζουν στους συντοπίτες τους την γη την οποία αποκτήσαμε με το αίμα μας, με το αίμα των αδελφών μας, των παιδιών μας. Αυτοί και των πατεράδων μας τους τάφους ανέσκαψαν προς την μνήμη εκείνων, προς τον Σωκράτη τον χριστό αυτόν των αρχαίων εθνών από την πρωτεύουσα δεν σεβάσθηκαν.

Αυτοί τέλος πάντων, αφού καταφρόνησαν και πρωτόκολλα και βούλες ηγεμόνων αλλά και την θέληση του Έθνους δεν σύνταξαν Σύνταγμα και προσπάθησαν να μας διοικήσουν μέσω του συστήματος εκείνο το οποίο ο Βασιλεύς τους, ο Βασιλεύς της Βαυαρίας το αποκάλεσε δεσποτικό και αυθαίρετο.

Στην εξουσία των υπουργών του Όθωνα ήταν να αποπέμνουν αυτούς και να συγκαλέσουν τους αντιπροσώπους, και να θεραπεύσουν τα δεινά της Πατρίδος. Αλλά αυτοί παρόλο που ήταν εν ενεργεία υπουργοί, ούτε το Έθνος ούτε τον Θρόνο ποτέ ειλικρινά υπηρέτησαν. Η ιδιοτέλεια η αδράνεια, η αθλιότητα του κατάντησε η οποία κυβερνάτε εδώ και δέκα χρόνια από βασιλιά να τεθεί υπό ξένη κηδεμονία. Ας ελπίσουμε τουλάχιστον ότι οι τρεις Δυνάμεις θέλουν και πάλι να δείξουν προς εμάς μεγαλοψυχία και ότι εάν αναγκασθούν να επέμβουν εκ νέου στα εσωτερικά της Ελλάδας. Να θελήσουν να διαλύσουν το μεγάλο

ζήτημα ειρηνικά χωρίς να αφήσουν αβούλωτο στο έθνος να απαιτήσει μόνο, την άμεσο ενέργεια της θελήσεως του και των παλαιών περί Συντάγματος αποφάσεων³⁴⁰.

Στο εν λόγω φύλλο την 1 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο ο συντάκτης της Αθηνάς κάνοντας μία αναδρομή ήδη από τα χρόνια της Αντιβασιλείας αναφέρει τους λόγους κατά τους οποίους οι Βαυαροί δεν τήρησαν την υπόσχεσή τους περί παραχώρησης Συντάγματος και ελευθεριών στους Έλληνες. Αναδεικνύει τον ρόλο των εφημερίδων οι οποίες γίνονταν και γίνονται φωνή του λαού η οποία εκφράζεται μέσω αυτών έτσι ώστε η θέληση του να γίνεται γνωστή στην εξουσία. Αναφύεται δε μέσω αυτών η πάγια θέση όλων των Ελλήνων για την χορήγηση Συντάγματος και ο διωγμός των Βαυαρών από την γη τους την οποία κυβερνούν δεσποτικά και για ιδίων όφελος. Δεν ξεχνά να αναφερθεί στον διωγμό των Αγονιστών του 21' καθώς και στην άρνηση τους να ακολουθήσουν τις οδηγίες των Μ. Δυνάμεων οι οποίες επιθυμούν να χορηγηθεί Σύνταγμα με σκοπό η Ελλάδα να καταλήξει στην ευδαιμονία.

Κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι όλες οι αναφορές και κατηγορίες γίνονται από τον Τύπο εναντίον των Βαυαρών, της Κυβέρνησης της Αυλής και όχι εναντίον του ίδιου του Όθωνα τον οποίο αποστασιωποιούν από τους Βαυαρούς και την διακυβέρνηση αυτών. Ο λόγος που το κάνουν είναι ότι ο Βασιλέας είναι στο <<απυρόβλητο>> και δεν μπορεί να κατηγορηθεί ο ίδιος για πράξεις οι οποίες γίνονταν και κατευθύνονταν από την Κυβέρνησή του. Βέβαια η αδράνεια και η αναποτελεσματικότητα του ίδιου του Όθωνα ως προς την λήψη αποφάσεων και μέτρων τα οποία θα βοηθούσαν τους Έλληνες δεν αναφέρονται. Αυτό το στοιχείο ίσως έχει να κάνει και με τους νόμους περί Τύπου τους οποίους είχε καθιερώσει ο ίδιος ο Όθωνας με στόχο να περιορίσει την ελευθεροτυπία των εφημερίδων.

Τέλος εξάγεται το συμπέρασμα ότι οι Έλληνες θέλουν τις ελευθερίες για τις οποίες πολέμησαν και ότι θα συνεχίσουν να τις διεκδικούν από τους Βαυαρούς οι οποίοι τόσο αυθαίρετα εκμεταλλεύονταν την χώρα των Ελλήνων τους κόπους και θυσίες αυτών.

Ακόμη ένα φλογερό άρθρο ενάμιση μήνα πριν από την έκρηξη της Επανάστασης η εφημερίδα Αθηνά κατηγορεί για τα δεινά των Ελλήνων τους Βαυαρούς καθώς εκμεταλλεύτηκαν τον πλούτο των Ελλήνων ενώ οι Έλληνες βρίσκονται σε δεινή κατάσταση. Παρά τις θυσίες των Ελλήνων κατά την διάρκεια του Απελευθερωτικού Αγώνα απέναντι στους Οθωμανούς δεν καρπώνονται οι ίδιοι τους καρπούς αλλά οι Βαυαροί. Η μόνη ελπίδα για τους Έλληνες θα είναι ένα Σύνταγμα το οποίο θα δώσει την ευκαιρία σε αυτούς να περιστοιχίσουν τον Θρόνο του Βασιλιά προκειμένου με αυτό τον τρόπο να βοηθήσουν στην καλύτερευση και την οργάνωση του Βασιλείου της Ελλάδας.

³⁴⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 1012, 1 Μαΐου, 1843

14 Ιουλίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Αγνοούν, φαίνεται οι άθλιοι Βαυαροί, ότι από την φρόνηση και επιείκεια των Βασιλέων του ο Έλληνας ελπίζει την θεραπεία των δεινών του, και ότι οι Προστάτιδες Δυνάμεις δεν θέλουν ποτέ να ανεχθεί να δεινοπαθεί το Έθνος των Ελλήνων, υπέρ της ανεγέρσεως του οποίου κατέβαλαν και καταβάλουν όχι λίγες προσπάθειες και θυσίες και ότι δεν θέλουν καταδεχθεί να περιφρονούνται και αυτό και εκείνης από αφανή βαρίδια.

Αν και αυτοί αγνοούν τους Έλληνες όμως ο Βασιλιάς, και οι προστάτιδες του Δυνάμεις δεν αγνοούν, ότι ο Έλληνας θυσιάσθηκε, όχι για να αλλάξει την ξενοκρατία, αλλά για να απαλλαχτεί παντελώς από αυτήν, για να διοικεί αυτός ο ίδιος τα κοινά τους, και όχι να τα καρπώνονται οι ξένοι, και μάλιστα αυτοί οι οποίοι όταν η πόλις τους εμπιστεύτηκε τι τιμή με αξία γίνονται αληθινή αρρώστια για αυτήν, όπως έλεγε και ο Ευριπίδης. (Κώλυες δ' άνδρα παρά δίκην τιμώμενον, πόλει γαρ ευτυχούντες οι κακοί ούσας).

Και τέλος δια να θέσει ομοίους με των λοιπών ευνομούμενης εθνών θεσμούς, δια των οποίων, εκτός του ανωτάτου προσώπου, και άρχοντες και αρχόμενοι είναι υπεύθυνοι για τις πράξεις του, ή με μία λέξη το Σύνταγμα, μόνο βραβείο των πολυχρόνιων και ανεκτίμητων θυσιών³⁴¹.

Να ρωτήσεις τον κλέφτη του δημοσίου, ή άλλης τέτοιας αδικίας εργάτη, λέγει ο αθάνατος Κοραής, εάν θα ήταν ευτυχισμένος εάν διάβαζε τα εγκώμια στις εφημερίδες, ή αν χαίρεται να τον δείχνουν με το δάκτυλο οι συμπολίτες του και να αποφεύγουν την συναναστροφή με αυτόν.

Εδώ σταματούμε να λυπούμε την ψυχή μας με τέτοιες εκφράσεις, αλλά η λύπη μας αυτή ποτέ δεν θέλει παύει ενόσω του Όθωνος ο Θρόνος δεν περιστοιχηθεί από Έλληνες, και αυτός ο Έλληνας δεν αρχίσει να δημηγορεί εντός του κοινοβουλίου της πατρίδας του υπό της ευημερίας του³⁴².

Το κύριο συμπέρασμα αναλύοντας την εν λόγω πηγή είναι α) η εκδίωξη των Βαυαρών οι οποίοι συνεχίζουν και κατέχουν τις δημόσιες θέσεις, β) η παροχή Συντάγματος και γ) η πάγια ελπίδα των Ελλήνων ότι κάποια στιγμή οι λύπες τους θα τελειώσουν όταν φτάσει εκείνη η χαρμόσυνη ημέρα όπου οι Έλληνες και όχι οι Βαυαροί θα περιστοιχίσουν τον Θρόνο του Όθωνα.

³⁴¹ Εφ. Αθηνά, φ. 1033, 14 Ιουλίου, 1843

³⁴² Εφ. Αθηνά, φ. 1033, 14 Ιουλίου, 1843

Πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της 1^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 της εφημερίδας Αθηνά όπου μας παραθέτει τις συζητήσεις οι οποίες γίνονται στην Αγγλική Βουλή σχετικά με την κατάσταση η οποία επικρατεί στο Βασίλειο της Ελλάδας. Μέσα από αυτό το άρθρο μας δίνεται η ευκαιρία να αναγνώσουμε και να καταλάβουμε την εξωτερική πολιτική της Αγγλίας. Σύμφωνα λοιπόν με τις συζητήσεις οι οποίες γίνονταν καταλαβαίνουμε ότι η Αγγλία παρότι συνέπραξε στην τοποθέτηση ενός Βαυαρού πρίγκιπα στο Βασίλειο της Ελλάδας επιθυμούσε να υπάρχει Σύνταγμα δηλ το πολίτευμα του νεοϊδρυόμενου Βασιλείου να είναι μία Συνταγματική Μοναρχία, όπως ακριβώς υπήρχε και στην Αγγλία. Φυσικά η Αγγλία επιθυμούσε μία Συνταγματική μεταβολή ήδη από την άφιξη της Αντιβασιλείας στο Βασίλειο της Ελλάδας, την θέση αυτή της Αγγλικής πολιτικής στην Ελλάδα την είχε αναλάβει σε μεγάλο βαθμό να την προωθεί ο Αρχικαγκελάριος Άρμανσπεργκ, όταν όμως αυτός αντικαταστάθηκε το 1837 από τον Όθωνα έγινε ένας ορκισμένος εχθρός του Έλληνα Βασιλιά. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει ο ανταγωνισμός των Μ. Δυνάμεων στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα σκληρός καθώς η κάθε Δύναμη μέσω των διαφόρων αντιπροσώπων της προσπαθεί να παρέμβει στην πολιτική η οποία ακολουθείτε στο νεοσύστατο Βασίλειο. Σημαντικότερο στοιχείο της παρέμβασης των Άγγλων στην Ελλάδα αποτελούν οι πληροφορίες του συγκεκριμένου άρθρου καθώς οι συζητήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται στην Αγγλική Βουλή και αφορούν την εισαγωγή ενός φιλελεύθερου Συντάγματος στο Βασίλειο της Ελλάδας γίνεται μόλις δύο ημέρες πριν την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου γεγονός που μας κάνει να αναρωτιόμαστε, είναι τόσο τυχαίες οι συζητήσεις στην Αγγλική Βουλή μόλις δύο ημέρες πριν την Επανάσταση ή η Αγγλική εξωτερική πολιτική συνέβαλε μέσω των πρέσβων της και των αντιπροσώπων της στον Ελληνικό χώρο στο ξέσπασμα της Επανάστασης το οποίο είχε ως αίτημα την παραχώρηση Συντάγματος; Κατά την γνώμη μου η εξωτερική πολιτική της Αγγλίας όσον αφορά το θέμα του Ελληνικού Βασιλείου ήταν πάγια και ξεκάθαρη. Η Αγγλία επιθυμούσε την μέγιστη δυνατή επιρροή στα Ελληνικά πράγματα και αυτό θα μπορούσε να το επιτύχει ακόμη καλύτερα εάν το πολίτευμα της Ελλάδας ήταν ίδιο με το Αγγλικό. Τέλος είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η εφημερίδα Αθηνά είναι μία φίλο αγγλική εφημερίδα και ιδιαίτερα αντιπολιτευόμενη στην κυβέρνηση των Βαυαρών. Άρα η Αγγλική πολιτική πέρα από το Αγγλικό κόμμα το οποίο εκπροσωπούσε τα συμφέροντα της στην Ελλάδα έχει και μία επιρροή στο Τύπο της εποχής μέσω της εφημερίδας Αθηνά. Από την άλλη πλευρά βρίσκεται ο Αιών ο οποίος είναι υποχείριο του Ρωσικού κόμματος η Ελπίς των Γάλλων κοκ γι αυτό τον λόγο είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον να δούμε τι γράφει σχετικά με το Σύνταγμα μια φιλορωσική εφημερίδα αυτή του Αιώνα, εάν και σε ποιον βαθμό θέτει τα ίδια αιτήματα με αυτά της Αθηνάς και εάν τέλος πάντων το πολυπόθητο Σύνταγμα ήταν πράγματι πόθος των Ελλήνων ή των Μ Δυνάμεων; Ερωτήματα τα οποία δεν μπορούν να απαντηθούν εύκολα αλλά μέσω των άρθρων των εφημερίδων μπορεί ο εκάστοτε ερευνητής να δει τον ρόλο των Μ. Δυνάμεων , τους πόθους των Ελλήνων και να καταλήξει ο ίδιος. Σίγουρα η απάντηση βρίσκεται κάπου στην μέση καθώς ένα μέρος των Ελλήνων επιθυμούσε Σύνταγμα ένα άλλο

δεν έπαιρνε θέση ενώ από την άλλη πλευρά η κάθε Μ. Δύναμη για τα δικά της και μόνο συμφέροντα είτε ήταν υπέρ ή κατά με την παραχώρηση Συντάγματος. Μέσα λοιπόν σε αυτόν τον ανταγωνισμό των γιγάντων ένας Βαυαρός πρίγκιπας ο οποίος γίνεται Έλληνας Βασιλιάς προσπαθεί να κρατήσει τον Θρόνο του και τις εξουσίες στα χέρια του καθώς θεωρεί ότι αυτός είναι ο μόνος δρόμος προκειμένου να οδηγήσει το Βασίλειο του στην ευδαιμονία, όμως τόσο οι Μ. Δυνάμεις όσο και ένα μέρος του λαού των Ελλήνων έχει διαφορετική άποψη γι' αυτό τον λόγο στα 10 χρόνια τα οποία πέρασαν τα αιτήματα του Τύπου ο οποίος σύμφωνα με τους αρθρογράφους εκφράζουν τα συναισθήματα και τις προσδοκίες του Ελληνικού λαού δεν θα πάψει να ζητά από τον Βασιλιά του ένα Σύνταγμα. Η φράση Σύνταγμα Βασιλιά θα υπάρχει σχεδόν σε κάθε άρθρο αποτυπώνοντας την ανάγκη και την θέληση του λαού για μια Συνταγματική αλλαγή³⁴³.

1 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Εσωτερικά

Όταν τώρα τελευταία διαβάζουμε ότι έγιναν συζητήσεις στην Αγγλική Βουλή σχετικά μετά ελληνικά πράγματα, το οποίο το φιλελεύθερο και φιλελληνικό πνεύμα θαυμάσαμε και ευγνωμονούμε καθώς θεωρήσαμε εξαιρετική την ομιλία του πρωθυπουργού η οποία ήταν το συμπέρασμα του προυπογραφθέντα πρωτοκόλλου την 30 Ιουλίου με 11 Αυγούστου 1843. Ώστε δικαίως συμπεράναμε έκτοτε, ότι το περιεχόμενο της διπλωματικής αυτής πράξεως, ήταν πολύ θετικότερο και εντονότερο από τις εξηγήσεις της οποίες έδωσε ο Βρετανικός Υπουργός όταν ανέβηκε στο βήμα. Αλλά σήμερα, όταν λάβαμε ακριβή γνώση της πράξεως αυτής, πεισθήκαμε περί της ορθότητας των συμπερασμάτων μας, και την πεποίθησή μας να μεταδώσουμε, σπεύδουμε σε όσους αναγνωρίζουν τον υπέρ της Ελλάδας σύντονος της Συμμαχίας προσπάθεια, δεν αγωνίζονται, να ενσταλάξουν, όπως κάποιοι δυστυχώς από εμάς την ολέθρια και γελοία συνάμα ιδέα, ότι το πρωτόκολλο μας, είναι υποβολιμαίο και πλαστό.

Είναι αλήθεια, όπως και στο προηγούμενο φύλλο μας είπαμε, ότι οι παραινέσεις, όσες η Συμμαχία απευθύνει στην Ελληνική Κυβέρνηση, την ελεεινή του καθ' ημάς κατάσταση. Ο κόσμος όλος συνομολογεί, ότι οι πρέσβεις και των τριών Δυνάμεων συναίνεσαν και αυτοί οι αντίπαλοι των Συνταγματικών αρχών κηρύττουν σήμερα, ότι η παράλυση της Ελληνικής κοινωνίας τόσο πολύ προέβει (η έκφραση δεν είναι ατόμου), ώστε μόλις η παραδοχή της Αντιπροσωπευτικής αρχής, θέλει κατορθώσει να στήσει την Ελλάδα στο χείλος της αβύσσου, προς την οποία διώκει τάχιστα η σημερινή εξουσία.

Οι λιγότερο εύπιστοι, εφόσον κάποιοι μας υπέβαλαν, αλλά όχι και άπιστοι σε όσα δια των ιδίων δικό μας αισθήσεων αντιληφθήκαμε και δια της κρίσεως βασανισθήκαμε να διακηρύσσουμε πανδήμως, και

³⁴³ Εφ. Αθηνά, φ. 1043, 1 Σεπτεμβρίου, 1843

να διαβεβαιώνουμε με μεγάλη θετικότητα, ότι στο πρωτόκολλο διαλαμβάνονται εν εκτάσει και οι τρεις αυτοί όροι..

Οι Συμμαχικές Αυλές έχουν κατακρίνει πολλές φορές με πικρία την άτακτο και επιβλαβή πορεία της Ελληνικής Κυβερνήσεως.

Αναγκάζονται δε ταύτα και με μεγάλη δυσαρέσκεια να επέμβουν στις εσωτερικές υποθέσεις της Ελλάδας, καθώς θεωρούν ότι η στάση της είναι δεινή και καθώς χρέος έχουν να σκέπτονται με μεγάλη σπουδαιότητα περί του Μέλλοντος του Βασιλείου, του οποίου αυτές θεμελίωσαν την πολιτική ύπαρξη.

Καταδεικνύουν την κατεπείγουσα ανάγκη του να μεταρρυθμίσει αυθορμήτως η Ελληνική Κυβέρνηση επί το συντετότερον το σύστημα της, διαχωρίζουσα σε αυτογραμμή ικανή να πράξει τα επωφελή αποτελέσματα, όσα ήταν επόμενο να απορρεύσουν από την Σύμβαση του 1831 έτους κατά το οποίο δόθηκε στην Ελλάδα το σκήπτρο, σε έναν Βασιλόπαιδα της Βαυαρίας.

Τι λοιπόν εάν οι ρητές της Συμμαχίας προτροπές δεν είναι, όπως προείπαμε, εκ της δυναμένων να αναστήσεως την ψυχοραγούσα Ελλάδα; Η όχι ευχάριστη επέμβαση διεπράχθη; Η κατά κρίση του Βαυαρικού συστήματος διεσαλπίσθη; Η κατάκριση του Βαυαρικού συστήματος διατρανώθει; Αυτά έγιναν, και τα τελευταία μάλιστα προς τιμήν της επισήμου εγκρινομένης σήμερα υπό της ομοψύχου των Ελλήνων φωνή, η οποία δεν έπαυσε να παριστάνει το επίβουλο και αντιθετικό των Βαυαρών πνεύμα, και να επικαλούνται του Κυβερνητικού συστήματος την τροποποίηση.

Αλλά και αυτές οι επουσιώδεις συμβουλές μπορούν μήπως να εφαρμοσθούν. Ας θυμηθούμε την εποχή, η οποία δεν απέχει και πολύ από την δικιά μας, εποχή τόσο ένδοξο για το Ελληνικό όνομα, όσο προστρίβει ντροπή σε αυτό η σημερινή διαγωγή κάποιων ανθρώπων της εξουσίας, για να πεισθούμε ότι αυτοί προσκολλημένοι ημέρα με την ημέρα στην ολισθηρή και κακωτική οδό, την οποία από την αρχή προείδοντο οποιαδήποτε μεταβολή, όσο ασήμαντες και εάν είναι.

Και πραγματικά πότε σκέφθηκαν, περί την μεταρρύθμιση η οποία θα βελτιώνε έστω και ελάχιστα τα πράγματα; Ή πότε άκουσαν τις τόσες επαναλαμβανόμενες προτάσεις της Συμμαχίας, ή του Ελληνικού Έθνους, τις αδιάκοπες και ομοθύμους κραυγές;

Να προ ημερών ανακοινώθηκε, προς την Κυβέρνηση η συμψήφιση των τριών Δυνάμεων πράξεις, και με όλο αυτό αντί να λάβουν υπ' όψιν τους περί μεταρρυθμίσεως παραινήσεις, καταγίνονται σε ασήμαντες συζητήσεις, ενώ το δυστυχές έθνος σύρεται προς το τάφο, από φθόνο σχεδόν ανίατο.

Αλλά οι πληρεξούσιοι των τριών Συμμάχων Δυνάμεων μπορούν να διορθώσουν τα πράγματα μας και χωρίς αυτής επεμβάσεως του, μπορούν απλώς, μέσω των απαιτήσεων τους, να πραγματοποιήσουν συμφωνίες επί των οποίων κατεστάθει η Βασιλεία μας, να βελτιώσει την τύχη μας και να διορθώσουν τα

πράγματά μας. Εκτός από αυτά δεν έγιναν, ενώ υπήρχαν ρητές συμφωνίες περί του Συντάγματος και ρητή υπόσχεση περί συγκαλέσεως της εθνικής συνελεύσεως, δια να συμφωνήσει το Σύνταγμα αυτό επομένως και απέναντι αυτών ήταν όλως διόλου περιττές οι υποθήκες, οι εισηγήσεις, τις οποίες με κάποιον δίκαιο αποκρούσει η Κυβέρνηση μας αν και λόγω της αποκρούσεως αυτής παραλύει ακόμη περισσότερο αντί να βελτιωθεί η δυστυχής μας κατάσταση.

Αλλά ίσως η Συμμαχία προτείνει κάποια μικρά θεραπευτικά μέσα γνωρίζοντας εκ των προηγουμένων ότι αυτή την πρόταση, και τον ασθενή ήθελε αποβάλει η απερισκεψία των ανθρώπων της εξουσίας και δεύτερον φρόντισε να προδιαθέσει με τέτοιον πάγιο τρόπο αυτήν, στο να ακούσει την μεγάλη και σωτηριώδη, ακόμη δε και τελετουργική πρότασή τους, δηλαδή περί Συντάγματος. Η υπόθεση αυτή δεν είναι τόσο ανυπόστατη, όταν επικαλεσθεί προς υποστήριξη της την περιώνυμο του Ρωσικού υπουργείου Διακοίνωση, την ομιλία του Γαλλικού υπουργού ενώπιον των ομότιμων, και τελευταίου τις σαφέστατες και ανεπίδεκτες παρεξηγήσεις, συζητήσεις της Αγγλικής Βουλής. Θέλουμε άρα, αλλά οι Δυνάμεις ακαταμάχητες, των οποίων η ενέργεια, δεν θέλει ίσως βραδύνει να ευεργετήσει την εις την Ελλάδα πάσχουσα ανθρωπότητα.

Ας μην εκλαμβάνουν οι κόλακες της εξουσίας, ως μειρακιώδεις απειλές, τις χωριστές, αλλά ομόφωνες εξηγήσεις των τριών προστατών της Ελλάδας. Δεν είναι αυτές απειλές, είναι ευμενής προδιάθεση η οποία ρίχνει με βίαιο τρόπο (εφίενται να καταφέρωσι) την εξουσία στο να γνωρίσει αυθορμήτως και εκουσίως τις αρχές επάνω στις οποίες θεμελιώθηκε ο Θρόνος, να εκπληρώσει τις υποσχέσεις εκ των οποίων θεμελιώθηκε ο Θρόνος, και να εισακούσει τις δίκαιες ευχές του γενναίου Έθνους, εκείνου του οποίου και μόνον δημιούργημα είναι ο Θρόνος.

Αλλά ευεργεσία και μείζονος λόγου αξία να ανακαλύπτουμε στην διακοίνωση και τις συζητήσεις τις οποίες μνημονεύσαμε προ μικρού, σε αυτό το πρωτόκολλο την ευεργεσία αυτού θεωρούμε ότι δεν είναι κατώτερη εκείνης την οποία θέλαμε να βρούμε εις την περί συνταγομένη πρόταση της Συμμαχίας. Αυτή δε είναι την οποία αναφέραμε πληρέστατη δοκιμασία του δικού μας επικρατούντος συστήματος. Η Ευρώπη δεν κατακρίνει πλέον τους Έλληνες ως φίλους των μεταβολών, των ταραχών πνεύμα θορυβώδη. Η Ευρώπη θέλει άρα να δει με ευχαρίστηση τους Έλληνες να αποσπούν εννόμως και μέσω ορθού λόγου, από τα χέρια του ανόσιου Βαυαρισμού τα δικαιώματα εκείνα τα οποία με αίμα και θυσίες καθιερώνονται, και τα οποία πριν τόσα χρόνια σφετερίστηκαν αναισχύντως οι αλλόφυλοι. Η Ευρώπη λοιπόν μελανή ψήλο κατά της μαστιζόμενης Ελλάδας ξενικού στοιχείου, περιέβαλλε με την αδέκαστο και αναμφίλεκτο έγκριση της εθνικής των Ελλήνων διαγωγής, και δικαιολογεί, από τώρα και το εξής τα νόμιμα μέσα τα οποία ασπάστηκε, για να ανακτήσουμε την αυταπατηθείσα ελευθερίες μας.

Δεν είναι αυτό η μέγιστη ευεργεσία και δεν θέλουμε και εμείς να δικαιώσουμε αυτόν, κρατώντας την σύμπνοια, η οποία καθοδηγεί τις ευχές μας, τα έργα μας. Η ιστορία της νέας Ελλάδας παρουσιάζει

πολλά περήφανα και πρωτοφανή ίσως φαινόμενα. Δούλη προαιώνων ανεγείρεται, και αδύνατος προς δυνατούς παλεύει ανακτά την ελευθερία της. Η ανδρεία της, το δίκαιό του Αγώνος μας συναινεί τις συμπάθειες των χριστιανικών λαών, και αυτόνομος αναγνωρίζεται. Αλλά αντί να δρέψει αυτή τους καρπούς των αιμάτων της, στους σφετεριστές και στους άπληστους ξένους ρίπτεται βρώμα. Ως ετοιμοθάνατο νεογνό βαδίζει προς τον θάνατο, αλλά και πλάι η Θεία πρόνοια τον Ευρωπαϊκό κόσμο διεγείρει αυτής, αρπάζει.

Σε άλλο φύλλο θέλουμε να μιλήσουμε περί του χρηματικού μέρους του πρωτοκόλλου, το οποίο είναι πολύ ευνοϊκότερο προς την Ελλάδα, εφόσον οι αυλόδουλοι το παριστώσι (υποδουκνούν) , και περί της αποπομπής των Βαυαρών, την οποία απαιτεί επιμόνως η Συμμαχία, διακηρύττουσα ολέθρια και στο Έθνος και στην Κυβέρνηση του την περαιτέρω στην Ελλάδα διαμονή τους³⁴⁴.

Στο εν λόγω φύλλο την 1^η Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη ο συντάκτης κάνει μία αναφορά στα προβλήματα τα οποία δημιουργούν οι Βαυαροί στην Ελλάδα καθώς και στον ρόλο των Μ. Δυνάμεων ως προς την υποστήριξη των Ελλήνων έναντι των Βαυαρών. Παρουσιάζεται το γεγονός ότι οι Μ. Δυνάμεις ίδρυσαν το Ελληνικό Βασίλειο με στόχο και σκοπό να κυβερνηθεί αυτό από Έλληνες και όχι Βαυαρούς. Επιπροσθέτως τα προβλήματα τα οποία δημιουργούν οι Βαυαροί στην Ελλάδα γίνονται αντιληπτά από τις Μ. Δυνάμεις οι οποίες όπως άλλοτε προστάτευσαν την Ελλάδα από τους τότε δυνάστες της έτσι και τώρα θα προσπαθήσουν να επαναφέρουν την έννομη τάξη βάζοντας ένα τέλος στις αυθαιρεσίες των Βαυαρών οι οποίες προέρχονταν από την κατάχρηση της εξουσίας την οποία ασκούν στην Ελλάδα.

Η Αθηνά τονίζει το γεγονός ότι οι Μ. Δυνάμεις θα επαναφέρουν την ευνομία στην Ελλάδα διώχνοντας τους Βαυαρούς και τοποθετώντας στις θέσεις εξουσίας αυτών Έλληνες. Σύμφωνα με την Αθηνά οι Μ. Δυνάμεις θα το πραγματοποιήσουν αυτό μέσω της χορήγησης ενός Συντάγματος το οποίο ενώ είχε αποφασιστεί εδώ και τόσα χρόνια ήρθε πλέον η ώρα να χορηγηθεί και να εφαρμοστεί.

ΑΙΩΝ

Η δεύτερη μεγαλύτερη εφημερίδα της εποχής η οποία θα αναφερθεί στο αίτημα περί χορήγησης Συντάγματος είναι η εφημερίδα του Αιώνα. Ο Αιών ως αντιπολιτευόμενη εφημερίδα στην Κυβέρνηση των Βαυαρών θα αναφερθεί και αυτή με την σειρά της στον Βασιλιά προκειμένου να χορηγηθεί Σύνταγμα. Ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή όπου αναφέρεται ότι μία εισαγωγή Συντάγματος θα καθόριζε καλύτερα τις σχέσεις του Έθνους και του Θρόνου, αλλά το πιο κύριο στοιχείο του συγκεκριμένου άρθρου του Αιώνα είναι η απομάκρυνση των Βαυαρών.

³⁴⁴Εφ. Αθηνά, φ. 1043, 1 Σεπτεμβρίου, 1843

19 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή

<<Ο Βασιλιάς είναι δίκαιος αφ' ενός ως προς την εσωτερική κατάσταση προς δυστυχία των κομμάτων, και αφετέρου βαδίζοντας ως προς την εξωτερική του πολιτεία την γραμμή εκείνη, οποίας η φρόνηση, τα συμφέροντα της Ελλάδας και της τιμής του Θρόνου υπαγορεύουν, και μπορούν να καταστήσουν μονίμως αυτά τα πράγματα, ώστε να μετριασθούν σταδιακά οι απαιτήσεις των ξένων, τις οποίες υπέθαλψε μέχρι τώρα μάλλον η ανοησία και η πολιτική παραφορά διαφόρων. Και θέλουν αισθανθεί, ότι η ραδιουργία, η συκοφαντία και το αποκλειστικό πνεύμα δεν μπορούν να έχουν πλέον χώρα ελάχιστη. Επίσης και η μεγαλόψυχος Αθηνά, αυτός των αλλόκοτων εισηγήσεων όταν ο Αράβιος αυλήτης, θέλει πεισθεί, ότι βοά εν τη ερήμω και φέρει ύδωρ μέσω κοσκίνου υβρίζουσα αυτούς ως δουλόφρονες χωρίς να θέλουν Σύνταγμα, διαβάλλοντας τους άλλους ως Ρωσσομανείς και πουλημένους, και διανέμουσα με αταραξία καρδιάς τους τίτλους του Ιησούτες και της αναγωγίας³⁴⁵.

Λέγουμε μάλιστα από αυτή την στιγμή, ότι εάν ο Βασιλιάς θεωρεί αρμόδιο τον καιρό, έργο φρονήσεως είναι η συγκάλεση της Βουλής, για να ελευθερωθεί ο Θρόνος από την αγυρτεία και τις φωνασκίες, οι οποίες τον παρενοχλούν καθεκάστην, και να καθαρισθεί η λέπρα κάποιων νεήλυδων τυχοδιωκτών από το σώμα της δημοσίου υπηρεσίας. Με αυτούς τους τρόπους πάυει η από του 1830 συνταγματική κωμωδία, ελευθερώνοντας το Έθνος αδίκως θεατριζόμενο, και απαλλάσσεται η Εξουσία από την πολιτική κατάθλιψη εκείνων, οι οποίοι δράττουν περιοδικώς την ιδέα της εισαγωγής του Συντάγματος, ως μέσου απειλής και ως όργανο των σκοπών τους. Ακόμη κανονίζονται οι μεταξύ του Έθνους και του Θρόνου σχέσεις, μεταξύ των οποίων οφείλεται δεσμός εκ συνθήκης και αμοιβαίο το βάρος των κοινών πραγμάτων³⁴⁶>>.

Στο φύλλο της **4^{ης} Ιουνίου 1839 ημέρα Κυριακή** ο συντάκτης του Αιώνα κάνοντας αρχικά μία αναδρομή στα αρχαία χρόνια των Ελλήνων αναδεικνύει την σπουδαιότητα των Βασιλιάδων. Ήδη από την αρχαία Αθήνα και τον Κόδρωνα έως την Σπάρτη και των Λεωνίδα αναδεικνύει τα προτερήματα αυτών. Στην συνέχεια φτάνει ως την σημερινή εποχή αναδεικνύοντας τα προτερήματα της Συνταγματικής Βασιλείας η οποία επικρατεί στα περισσότερα κράτη της Ευρώπης. Ο συντάκτης ευελπιστεί και ελπίζει ότι ο δίκαιος και πολυπόθητος Βασιλιάς της Ελλάδας Όθων θα χορηγήσει και αυτός το Σύνταγμα το οποίο θα χορηγήσει αρκετές ελευθερίες στους Έλληνες. Αυτό εξηγεί ότι ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης είχε αποφασιστεί ότι θα υπάρχει μία Βουλή (Γερουσία) και ένας υπέρτατος ΑΡΧΗΓΟΣ ο οποίος θα λαμβάνει όλες τις σημαντικές αποφάσεις. Ο συντάκτης θεωρεί ότι το

³⁴⁵ Εφ. Αιών, φ. 41, 19 Φεβρουαρίου, 1839

³⁴⁶ Εφ. Αιών, φ. 41, 19 Φεβρουαρίου, 1839

αντιπροσωπευτικό του σύστημα μαζί με τον Όθωνα θα αποτελέσουν την ιδανικότερη επιλογή ώστε να λυθούν τα προβλήματα που ταλανίζουν το κράτος των Ελλήνων³⁴⁷.

04 Ιουνίου 1839 ημέρα Κυριακή

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ

<<Υπάρχουν εν γένει εξαιρετες προσοχής και έρευνας. Υπάρχει ιδιαίτερος και στην Ελλάδα στοιχείο της εμβριθέστερης σκέψεως, αυτή προ πάντων η πολιτική κατάσταση της. Μίγμα ετεροειδών στοιχείων και ασυνεπής ως επί το πολύ, η μορφή ταύτης, παρουσιάζεται υπό την όψιν του πολιτικού ως εν, αν δύναται να πει κανείς, πρόβλημα και θέλει να είναι πρόβλημα αυτή, όσο δεν κατανοήσει τον φυσικό προορισμό του αρτιγέννητου Θρόνου του τόπου αυτού.

Αποτεινόμεθα στην μόνιμο τύχη ενός Λαού, διακεκριμένου άλλοτε εν τω μέσω των αναγνωρισμένων Εθνών. Από τα σπλάχνα αυτού άρχισε πρώτος αναπτυσσόμενος του ανθρώπου ο νους, και από τα έξοχα πνεύματά του έλαβαν γένεση οι αναλλοίωτοι περί πολιτισμού προοδευτικές ιδέες. Ο Έλληνας δε ήλθε αιώνες πολλών υπό το βάρος και την μάστιγα των αντικοινωνικών συστημάτων, πρώτος εξέτασε το κύριο σκοπό της κοινωνίας και σχημάτισε την πεποίθηση του απορρίπτοντας άπειρες προλήψεις. Ο Έλληνας είναι ευφυής, υπερήφανος, τολμηρός και μεγαλοπράγμων, ζήτησε γνωρίζοντας την αξία του λόγω των πράξεων του να διοικηθεί μόνος του. Και πρώτος υψώθει στην ένδοξο περιοπή, σκέφτοντας περί των μέσων, όσα ασφάλιζαν σε βάσεις στέρεες την ηθική και πολιτική των ανθρώπων ευδαιμονία.

Στην Ελλάδα αισθάνθηκαν οι άνθρωποι την ανάγκη σοφών και καταστατικών νόμων, και έμαθαν ότι οι Λαοί πεθαίνουν για την υποστήριξή τους. Είδαμε τους Μινωίτες, τον Λυκούργο, τον Σόλωνα, ευτυχείς νομοθέτες μεγάλων Λαών. Είδαμε τον Κόδρον, τον Μιλτιάδη, τον Αριστήδη, τον Φωκίωνα και τον Σωκράτη να πεθαίνουν υπέρ των νόμων. Είδαμε τέλος πάντων τον Λεωνίδα να εμπνέει Θείο ηρωισμό και να ζητάει από τον ξένο διαβάτη των Θερμοπυλών όχι δάκρια αλλά την χαρά να αναγγείλει προς τους Λακεδαιμόνιους ότι <<τριακόσιοι Σπαρτιάτες πέθαναν εκεί, υπακούοντας στους νόμους της πατρίδας τους>>.

Στους δύο των Φιλοσόφων Βασιλείς του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, βλέπουμε το καταστάλαγμα των αρχών της κοινωνικής ευημερίας του πολιτισμού. Ο πρώτος δημιούργησε την Δημοκρατία μέσω κάποιου νέου κόσμου, ως να προέβλεπε εκείνο του Κολόμβου. Ο δε δεύτερος πρότεινε την Συνταγματική Βασιλεία, αφού εξέτασαν ήδη Διοικήσεων, τις ελλείψεις και τα μέσα της διορθώσεως τους. Στο στοιχείο της Συνταγματικής Βασιλείας είδε πρώτος ο μέγας αυτός νους συμβιβαζόμενα τα συμφέροντα των ανθρώπων με τα πάθει τους, την αξία των διοικούντων και διοικουμένων και την αμοιβαία ασφάλεια των δίκαιων του

³⁴⁷ Εφ. Αιών, φ. 69, 04 Ιουνίου, 1839

λαού και της εξουσίας. Η Ευρώπη, γεύθηκε μεγάλο χρονικό διάστημα γόνυ ευπειθείας ενώπιον της αληθούς ευεργετικής ιδέας του Έλληνα φιλοσόφου. Ο Αριστοτέλης υπήρξε ο πολιτικός Νομοθέτης του Παλαιού, και ο Πλάτων του νέου κόσμου.

Περικυκλωμένοι εξωτερικά από τόσα βάρβαρα έθνη, και αδύνατος καθώς ήταν να αντέξει στο βάρος αυτή η παλιά Ελλάδα δεν ήταν βέβαια σε κατάσταση αρμόδια για να εφαρμόσει στο εσωτερικό της το σύστημα του μεγαλύτερου φιλοσόφου της. Εάν ζούσε ο άξιος μαθητής αυτού του διδασκάλου Αλέξανδρος η τύχη του κόσμου, και προπάντων της Ελλάδας ήθελε ίσως να είναι ουσιωδώς διαφορετική. Αλλά ο θάνατος άρπαξε πρόωρα τον Αλέξανδρο. Η δε Ρώμη, καταστάθηκε και ισχυρά και πανούργος μάλλον η ανδρείας, ως διαιρούσα και βασιλεύουσα, καταπάτησε την αυτονομία της, ως μη έχουσα τον φόβο του να απαντήσει στην Ελλάδα απόρθητο πλέον προπύργιο της ενότητας των πόλεων της.

Κατ' ευτυχία, η νέα Ελλάς ευρίσκεται επί της παρούσης εποχής σε πολύ καλύτερη θέση σε σχέση με παλαιότερα. Πέριξ αυτής δεν εμφωλεύουσι βάρβαροι, ούτε κυβερνούν βάρβαρα πολιτεύματα πλέον αντί ενός, του Αριστοτέλους, έχει υπέρ εαυτής βοηθούς τους περισσότερους των εκατό εκατομμυρίων μαθητών τους ολόκληρο εννοούμε της επαγγελλόμενου Συντάγματος της Ευρώπης. Αντί του Μ. Αλεξάνδρου, έχει βοηθό τον γιγαντώδη Θρόνο της Ρωσίας, υποστηρίζοντας την Γαλλία και αλλού, και εισάγοντας εις την πέριξ αυτού λαούς τους Δάκες και τους Σέρβους και υπογράφοντας το Συμβούλιο του Λονδίνου υπέρ της φίλης της Ελλάδας το σύστημα του Αριστοτέλους. Αυτή ως προς το εξωτερικό της η Ελλάς, φέρει εν εαυτό τα στοιχεία του νοός και της ηθικής, μέσω των οποίων διατηρείτε μόνιμος η κατάλληλη διά της τωρινής κατάσταση της ανθρωπότητας Συνταγματικής πολιτεία. Ευφυής και φίλος της ελευθερίας της, ηνωμένη και αδιαίρετος, οξύνους και επιδεκτική προόδου μεγαλύτερα, ξένη τέλος πάντων από την ταχεία εκείνη διαφθορά, η οποία κηλιδώνει το πρόσωπο κάποιων Λαών: η νέα Ελλάδα καθίσταται αρμόδια εντελώς του συνταγματικού οργανισμού, και μπορεί μέσω αυτού να προάξει την ευημερία και τον προορισμό επί της Ανατολής απάσης. Στηριζόμενοι σε αυτή την αλήθεια το Έθνος την επιθυμία του γνώριζε καλύτερα κήρυξαν οι δύο αρχηγοί της ελευθερίας του, ο Ρήγας Φεραίος πρώτος και ο Αλέξανδρος Υψηλάντης τελευταίος, έναν αρχηγός και μία Βουλή. Ο Ρήγας συμβούλευσε τον πρώτο, λέγοντας στον Παιάνα του.

<<Και τις Πατρίδος ένας να γίνει ΑΡΧΗΓΟΣ, ο Υψηλάντης υποσχέθηκε το δεύτερο, μέσω της προκηρύξεως της 24 Φεβρουαρίου 1821 <<Το Έθνος θέλει εκλέξει τους Δημογέροντές του, και εις την Ύψιστο αυτή Βουλή θέλουν υπείκει όλαι μας αι Πράξεις>>.

Εάν και ο ένας και ο άλλος γνώριζε όχι επιπολαιώς το Έθνος τους, απόδειξη αναντίρρητος είναι οι Συνελεύσεις της Επιδάουρου, του Άστρους, του Άργους και της Τροιζήνας. Απόδειξη αναντίρρητου είναι η από του 1823 εξηγηθείσα θέληση των Ελλήνων περί ενός Βασιλέως. Η θεία Πρόνοια εκπλήρωσε τις ευχές τους ως προς το πρόσωπο του αγαπητού Όθωνος. Ποιος μπορεί να αμφιβάλλει ότι επί των ημερών ενός Βασιλέως φιλολάου και προοδευτικού δεν θέλει πραγματοποιηθεί πλήρως το σύστημα, του οποίου η

οικοδομή άρχισε από του 1821, ανανεώθηκε από του 1833, και μολοτούτο μένει ατελής, ποιος μπορεί να υποτευθεί, ότι κάποιος δίκαιος Βασιλεύς όπως ο Όθωνας, ζηλότυπος μέσω της αληθής δόξας της Ελλάδας, θέλει να σας ανεχθεί βλέποντας τον λαό να στερείτε από τα πάντα εκείνο το πολιτικό σύστημα, επί του οποίου σεμνώνεται η Ευρώπη ολόκληρος και η Πατρίδα του ιδίου. Ποιος μπορεί να αμφιβάλει ότι οι Έλληνες γέννησαν αυτού του ευεργετικού συστήματος θέλοντας να είναι απόξενoi των καλών του, μη συναριθμούμενοι μαζί με τους προ ολίγο Βαρβάρους Δάκες και Σέρβους μήτε με τους προ ολίγο άγριους Μαύρους του Αγίου Δομίνικου.

Βέβαιο είναι, ότι ο Βασιλεύς, κάτοχος γνώσεων ακριβέστερων γνωρίζει παρά πάντα άλλου την αρμόδια εποχή της ολόκληρης εφαρμογής του συστήματος τούτου αλλά επίσης βέβαιο είναι ότι το αρκετό από του 1833 μεσολαβήσας διάστημα του καιρού, η ποικιλότητα του σχηματισμού της Κυβερνητικής μηχανής, οι αντιπερισπασμοί της εξωτερικής διπλωματίας, η εσωτερική οικονομική κατάσταση, και επιπλέον οι έκτακτες κατά την Ανατολή νέες περιστάσεις, προκαλούν ταχύτερα όσο είναι δυνατόν, την περί του Θρόνου συγκάλεση Αντιπροσώπων του Έθνους. Μ' όλη την οποία μπορεί να έχει κανείς υπόληψη περί των γνώσεων, της πίστεως και της ικανότητας κάποιων οι οποίοι την σημερινή ημέρα στρέφονται γύρω από τον Θρόνο. Θεωρεί όμως, ότι είναι αδύνατο σε αυτούς να αναπληρώσει την έλλειψη του Αντιπροσωπευτικού συστήματος. Παρήλθαν διά παντός της αγυρτείας οι καιροί η δε Ελλάς και ο Θρόνος της δεν καταδικάστηκαν να είναι καταφύγιο της ανικανότητας του παρασιτισμού και της δουλαγωγίας κάποιων.

Δεν εννοούμε ποτέ, ότι μέσω του Αντιπροσωπευτικού Συστήματος θέλουμε να εξαφανιστούν αμέσως οι κομματικές προλήψεις και θέλουν προς το παρόν παρουσιασθεί επί του βήματος οι αρμόδιοι εν γένει οικήτορες. Εννοούμε, ότι ενώπιον της παρούσας πολιτικής μορφής, η οποία ούτε εξηγείτε ως προς το είδος ούτε παρέχει εγγυήσεις των δημοσίων συμφερόντων αξιοχρέους το Αντιπροσωπευτικό, οποιαδήποτε και αν υποτεθεί, είναι η προτιμότερη και ωφελιμότερη. Μάλιστα διά της επικείμενης μεγάλης περιστάσεις της Ανατολής απαιτείται η περί του Θρόνου συγκέντρωση ιδεών και της ικανότητας του εκλεκτού του Λαού προσώπων. Αυτή και όχι οι μη έχοντες ως άλλοτε λουφτζίδες της Αλβανίας γνωρίζουν ότι έχουν την αιτία να γνωρίζουν τι συμφέρει την Ελλάδα και τον Θρόνο του. Βλέπουμε, ποια μεγάλη κίνηση γίνεται στην διπλωματική Ευρώπη περί των πραγμάτων της Ανατολής αλλά στην γείτονα αυτή Ελλάδα, η οποία μπορεί να ελπίζει ως εκ θέσεως της υπέρ πάντα άλλον κατά την περίσταση αυτή, του υπάρχει το Σώμα, με το οποίο μπορεί να συσκεφθεί ελεύθερα ο Βασιλιάς και να συναποφασίζει, με μακρυσμένος του να ακούει πλέον γνώμη και ταύτα υπόδουλοι, και αν το φύση ως εκ του οργανισμού, άψυχο Συμβούλιο της Επικρατείας έσωσαν τελευταία στιγμή το Θρόνο και τον Λαό από τον μεγαλύτερο του κίνδυνο επαπειλούμενο από την προβλειθείσα σύσταση του καταθετικού ταμείου και την έκδοση των Γραμματειών, τι δεν μπορεί να ελπίζει ο Βασιλεύς από την ειλικρίνεια τον ζήλο και την φύση των Αντιπροσώπων του Έθνους. Δεινή της Πατρίδας περιστάσεις οικονομικές θέλουν να παρουσιασθεί κατά τα 1840, όταν θα αυξηθούν οι τόκοι και των

χρεολυσίων όλου του δανείου. Ποιες άλλες παρά των Αντιπροσώπων τους Έθνους μπορεί να βοηθήσει τον Βασιλιά και πότε;

Και άλλοτε και κατά την νέα περιοδεία του ο Βασιλιάς είδε την αφοσίωση και την ειρηνικό χαρακτήρα του λαού του. Ποιος λοιπόν ο κίνδυνος τον οποίο παρεμβάλουν κάποιοι ως πρόσκομμα δοθέντος του Συντάγματος, αναλόγου με τον χαρακτήρα, τις θυσίες και τις ανάγκες των Ελλήνων; Ποιος εμπόδισε το Έθνος από την θέληση του περί του Βασιλέως. Και ποιος μπορεί να εμποδίσει αυτό και του Βασιλιά του από την θέληση του περί της Συνταγματικής Πολιτείας; Η είναι ευχάριστο σήμερα σε αυτούς και αύριο σε άλλους, να επαπειλώσι, να υπόσχονται και απαντώντας να διακρατώσι την Κυβέρνηση μας κεχωρισμένη από την ειλικρινή ένωση της με τα του Έθνους; Προκηρύξαμε, ποια Κυβέρνησή μας οφείλει να ακολουθεί ουδετερότητα ως προς όλες τις Δυνάμεις, λείπουσα το να ελπίζει από τις παχείας υποσχέσεις ή να δειλή εις τις απειλές. Βασιλεύς και Έλληνες, ιδού το όν, διά των οποίων μπορεί του όντας αυτού η πρώτη ύλη είναι η καθιέρωση του καταστατικής θεσμοθεσίας, διά την απόκτηση της οποίας τόσο είναι βέβαιο το Έθνος, βασιζόμενο παρά του Όθωνος τόσο είναι βέβαιο ότι πνέει αέρα της ελευθερίας και της ανεξαρτησίας του³⁴⁸>>.

Στο εν λόγω φύλλο της **6^{ης} Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης του Αιών επιλέγει να αναφερθεί κάνοντας μία γενική επισκόπηση στις αυθαιρεσίες των Βαυαρών οι οποίοι κατέχοντας όλες τις σημαίνουσες θέσεις στη δημόσια διοίκηση καθώς ελέγχουν και τον Τύπο μέσω του Ταχυδρόμου ο οποίος λειτουργεί υπέρ τους, ελέγχουν και κυβερνούν δεσποτικά και απολυταρχικά τον τόπο των Ελλήνων.

Η μόνη ελπίδα των Ελλήνων για να απαλλαγούν από τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών εναπόκειται στον Βασιλέα Όθωνα ο οποίος μόνο εάν εκχωρήσει Συνταγματικές δικαιοδοσίες μέσω της χορήγησης ενός Συντάγματος θα καταφέρουν οι Έλληνες να απαλλαγούν από τους Βαυαρούς. Η αντικατάσταση των Βαυαρών από τις δημόσιες υπηρεσίες από Έλληνες είναι επιτακτική ανάγκη προκειμένου να ευημερήσουν τόσο οι ίδιοι όσο και τα παιδιά αυτών. Οι Έλληνες ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης είχαν μάθει και καθιέρωσαν ελευθερίες συνταγματικών θεσμών οι οποίες αργότερα παραγκωνίστηκαν επί Καποδίστρια. Σήμερα εναποθέτουν όλες τους τις ελπίδες στον Όθωνα ευελπιστώντας να χορηγήσει εκ νέου ένα Σύνταγμα το οποίο θα τους ξαναδώσει την χαμένη τους ελευθερία και αυτονομία³⁴⁹.

06 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη

³⁴⁸ Εφ. Αιών, φ. 69, 04 Ιουνίου, 1839

³⁴⁹ Εφ. Αιών, φ. 96, 06 Σεπτεμβρίου, 1839

<<<Ο Βασιλιάς προπάντων, αναλαμβάνοντας τα ηνία του Κράτους και με άλλους αναδείχθηκε μόνος όλων της Κυβερνητικής εργασίας το βάρος: ο Βασιλιάς επειδή ήταν ακόμη πρωτόπειρος στην έτοιμη διεξαγωγή τόσων υψηλών και πολύπλοκων υποθέσεων δέχτηκε να εξαιρέσει κάποιες ώρες από τις άπειρες ασχολίες του, να αφιερώσει αυτές σε προσδιορισμένες ακροάσεις. Ποιος των Ελλήνων, και αποτυχών της οποίας ανέφερε αιτήσεως όταν εξήλθε ευχάριστα εκ των φιλοφρονητικών και παρηγορητικών τρόπων του Βασιλέως με τον Λαό του δεν έφερε η περίπτωση αυτής Αλλά όμως πεπρωμένο φαίνεται, ήταν να επενεργεί όλο ήδη το εναντίον και να παραλύει τον ηθικό τούτο δεσμό μεταξύ του Έθνους και του Θρόνου, άνθρωπος ο οποίος γραφεύς άλλοτε Νομαρχίας, διεκπεραιωτής έπειτα της Αρχιγραμματείας, υψώθηκε ακαριαία στην θέση του Ανακτοβουλίου, και διευθύνει κατά μέγα μέρος την τύχη των Ανακτοβουλίου, η οποία διοικείται από ξένους, από άνθρωπο, ο οποίος δεν θεωρεί την θέση του αρμόδια σε πλεονεκτήματα, αλλά στον ακατανόητο δαίμονα εκείνο, ο οποίος μέσω των ξένων βαρύνει, την Ελλάδα προ χρόνων ήδη τον δαίμονα λέγει εκείνο ο οποίος μέσω του πείσματος και προς κατάθλιψη περισσότερο του Ελληνικού χαρακτήρα αντικατέστησαν τους ασήμαντους και ανίκανους γραφείς Γκράφους και Βαϊντλέρους αντί του ΚΚ. Άρμανσπεργκ, Ρουδχάρδου και λοιπών, οι οποίοι αν όχι για άλλο εκτός από κάποια πολιτική σημασία κάποιας γνώσης δια τινά φρονιμότερες ήταν οι λιγότερο υποφερτοί στην Ελλάδα³⁵⁰.

Ποια τιμή για την Ελλάδα! Ποιος στέφανος εγκωμίων για τους Υπουργούς της εκείνους οι οποίοι θεωρούν την υπουργική αξία μόνο μέσω των υπογραφών της μεγαλόψυχοι το όνειδος του να καλύπτονται υπό τις πτέρυγες του δεινός και δεινών εκ των Βαυαρών. Αλλά όταν κεκηρυγμένων παρά των ξένων Εφημερίδων Βαυαροί, ως υβριστές του Ιερού προσώπου του Βασιλέως πάτησαν με αυθάδεια την Ελληνική γήν, περιηγούνται, όπως ο Κ. Βίμπερ, την Ελλάδα μέσω των ιδίων μάλιστα εξόδων της και επιστρέφουν πίσω στην Καθέδρα, για να καθίσουν και πάλι όπως ψιθυρίζεται σε νέες θέσεις. Ποια πλέον παρατήρηση μένει να αποτεινουμε περί της θέσεως και τον τρόπο του κ Γκράφ, όταν ακόμα και οι άσημοι φαρμακοποιοί μπορούν, μόλις στην Βαυαρία να χαίρουν την υπόληψη του κ. Ποντίκι, φαρμακοποιοού στην Τρίπολη παίζουν στα χέρια του την σφαίρα της Ελληνικής τύχης, συλλέγοντας από κάποιες ακάθαρτες ιδέες περί της αναγκαίας δήθεν καταργήσεως του Τύπου, και κατά μολύνονται με αυτά την καρδιά του Βασιλιά μας, η οποία πλέον λείπεται παρατήρηση περί των υπολόγων Ανακτοβούλων, οι οποίοι αν υποθέσουμε όταν επί τέλους βλέπουν τον ετερόμορφο Ταχυδρόμο να γράφεται και να εκδίδεται με δαπάνη των Ελλήνων και να βρίζει αυτόν τον Έλληνα ως αναξίους συνταγματικής πολιτείας βρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τις Εθνικές Συνελεύσεις, βρίζουν έτσι και τις εθνικές Κυβερνήσεις τους, βρίζοντας έτσι και τις αποφάσεις Του Συμβουλίου του Λονδίνου των τριών Μεγάλων Δυνάμεων, βρίζοντας έτσι την συνταγματική νομοθεσία της Αντιβασιλείας, λαμπρυνόμενη με το επί κεφαλής όνομά Του Βασιλέως ΟΘΩΝΟΣ, ότι μένει πλέον να πούμε για τους άλλους τυχολιόχτες της Γερμανίας. Όταν εξ αυτών των Ελλήνων κάποια άποψη διέσχισαν το

³⁵⁰ Εφ. Αιών, φ. 96, 06 Σεπτεμβρίου, 1839

προσωπείο της αιδούς και διά μηδαμινός ωφελείας, δε έτι μηδαμινωτέρα, ύπαρξη επώλησαν εις τον δεσποτισμό και συνήδηση και εθνικότητα και τιμή, τι μένει πλέον να παραπονούμαστε περί πραγμάτων όχι δευτέρας αλλά χιλιοστού λόγου ιδίων.

Αλλά όχι! Η τύχη των Ελλήνων δεν θέλει να είναι αυτή. Ο Θεός οι ευχές του ενωμένου κόσμου και το χέρι του Βασιλέως θέλουν να τον απαλλάξουν από την συκοφαντία των κολάκων αυλικών. Θέλουσι προλάβει το αίσχος τους εις αυτούς αποδιδομένης επιθυμίας του απολυτισμού, και θέλει να τους οδηγήσει στην Συνταγματική οδό, την καθαρά από την λέπρα των ξένων το μίασμα της απολύτου: την συνταγματική λέγομεν οδό, η οποία είναι η μόνη του Έθνους άγκυρα, η μόνη του Θρόνου κρηπίς, μόνη του πολυχρονίου και πολυβασάνου πολέμου ο αληθινός προορισμός³⁵¹>>.

Στο φύλλο της 29^{ης} Νοεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη πολύ παραστατικά ο συντάκτης του άρθρου μας παραθέτει τα αιτήματα και τις υποσχέσεις οι οποίες δόθηκαν στους Έλληνες για την παραχώρηση Συντάγματος το οποίο αποτελούσε ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης έναν σκοπό ο οποίος θα προστάτευε αλλά ταυτόχρονα θα καλυτέρευε τις ζωές των Ελλήνων.

Σύνταγμα όρισαν οι σύμμαχοι όταν όρισαν τον Βασιλιά Όθωνα, Σύνταγμα ήθελαν οι Έλληνες όταν ρωτήθηκαν σχετικά για τον θεσμό της Βασιλείας στην Ελλάδα, ενώ Σύνταγμα υποσχέθηκε και ο Βασιλιάς της Βαυαρίας Λουδοβίκος στους Έλληνες, και ενώ μέχρι τώρα δεν είχε παραχωρηθεί πρέπει οι σύμμαχοι Βασιλείς να το παραδώσουν στους Έλληνες διότι είναι η μοναδική λύση για να λυτρωθούν από τους Βαυαρούς³⁵².

29 Νοεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη

Ιδού τέλος πάντων ό,τι γενικώς προείπαμε περί των Σαράντα και γι' αυτήν την Ελλάδα! Σύνταγμα ορίσθηκε από τους Συμμάχους, όταν όρισαν αυτές τον Βασιλιά της Ελλάδας. Σύνταγμα είπαν οι Έλληνες, όταν επρόκειτο περί Βασιλείων στην Ελλάδα. Σύνταγμα υποσχέθηκε ο Λουδοβίκος αντιπροσπεύον τότε τον Βασιλέα της Ελλάδας, αφ' ού δε αναβλήθηκε παραδόξως μέχρι τώρα, αφού το επιβάλει ο ήδη και οι Σύμμαχοι Βασιλείς, ότι πρέπει να εκτελεσθεί αυτό, διότι το αποφάσισαν, και επί την βάση αυτή λέγοντας και πάλιν οι Έλληνες Σύνταγμα! Για να λυτρωθούν τα μεταβατικά σώματα της αυθαιρεσίας εν γένει³⁵³.

³⁵¹Εφ. Αιών, φ. 96, 06 Σεπτεμβρίου, 1839

³⁵² Εφ. Αιών, φ. 96, 06 Σεπτεμβρίου, 1839

³⁵³ Εφ. Αιών, φ. 116, 29 Νοεμβρίου, 1839

14 Ιανουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή

Τα στοιχεία της πεποιθήσεως μας

Στο φύλλο της 14 Ιανουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνας θα μας αναφέρει τις κρίσεις του Αιώνα περί Συντάγματος καθώς και την θέση την οποία παίρνει.

Πιο συγκεκριμένα αναφέρει: *Το σύνολο αυτών των κρίσεων συνδυασμένο και με όσα αναμένουμε μέσω των προηγούμενων αριθμών, σχημάτισαν την πεποίθησή μας. Ήταν τυπικό το να διεγερθεί κατ' αυτής τέτοια προσβολή και συκοφάντηση ενώ ο χαρακτήρας μας εμμένει και θέλει διαμένει πάντοτε, ανεπηρέαστος από φατρίες. Οι δε αγώνες μας δεν τείνουν, εμί εφόσον είναι δυνατή, υπέρ της Πατρίδας και του Θρόνου. Εχθροί εκ συστήματος των συνομοσιών οποιασδήποτε φύσεως, οφείλουμε να τις καταδιώκουμε, αλλά δεν έχουμε την κακοήθεια του να θεωρούμε αυτές και ως μέσα πολιτικών εκδικήσεων και προσωπικότητας. Εχθροί αδιάλλακτοι της υποκρίσεως και του συγκεντρωτισμού, θέλουμε όπως και όλο το συκοφαντικό κόμμα, την ησυχία, την νόμιμο ισχύ της εξουσίας, και βεβαιώνουμε, ότι υπέρ αυτής, το ολόκληρο το Πανελλήνιο είναι έτοιμο να χύσει και αυτό το αίμα τους, όπου γευθεί την αποτυγχάνων της πικρίας τις ταραχές και της αναρχίας. Επί τέλους, αν υποτεθεί ποτέ το να καταστηθεί ο θεμελιώδης νόμος μέσω εσωτερικών σπασμών, μέσω συκοφαντίας και αίματος, μέσω της αποκλειστικής ξένης επιρροής, ας λείψει τέτοιο Σύνταγμα. Είναι αυτό δώρο άδωρον είναι ιατρικά οξύτατο και επαπειλεί θάνατο περισσότερο παρά ζωή στην μικρή κοινωνία μας. Είναι ας το ομολογήσουμε σημείο εσχάτης προδοσίας και κατάθλιψη του αθώου πολίτη μακράν επί τέλους η επαπειλούσα τον όλεθρο της κοινωνίας μας ξενική ραδιουργία. Η εκκλησία, ο Βασιλεύς, το Έθνος, οι Νόμοι και η ειρηνική εισαγωγή του Συντάγματος, ιδού το σύνθημά μας³⁵⁴.*

Η επίσημη θέση του Αιώνα όσον αφορά τα αιτήματα του Τύπου περί χορήγησης Συντάγματος μπορεί κάλλιστα να αποτυπωθεί από την ανάγνωση του συγκεκριμένου άρθρου. Ο Αιών επιθυμεί μία ειρηνική εισαγωγή Συντάγματος ταυτόχρονα όμως θέλει να διατηρηθεί ο θεσμός της Εκκλησίας, ο Βασιλιάς και οι νόμοι οι οποίοι έχουν ψηφιστεί στο Βασίλειο. Αρκετά διαφορετικά τα αιτήματα του Αιώνα σε σχέση με αυτά της εφημερίδας Αθηνά η οποία ασκεί δριμύ κριτική στην διακυβέρνηση των Βαυαρών και στο πολίτευμα της Απόλυτης Μοναρχίας. Ο Αιών φαίνεται πιο ήπιος ως προς το αίτημα περί εισαγωγής Συντάγματος. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους πρώτων είναι μία εφημερίδα η οποία πρόσκειται στο Ρωσικό κόμμα, άρα έχει φιλικές σχέσεις με την Ρωσία, της οποίας το πολίτευμα είναι η Απόλυτη Μοναρχία. Δεύτερον πέρα από αυτό το γεγονός καταλαβαίνουν οι συντάκτες ότι το Σύνταγμα

³⁵⁴ Εφ. Αιών, φ. 126, 14 Ιανουαρίου, 1840

θα εξάλειφε τις ασυδοσίες των Βαυαρών ενώ ταυτόχρονα θα ωφελούσε και τους Αγωνιστές του 21'οι οποίοι ήταν παραγκωνισμένοι και βρίσκονταν σε κακή κατάσταση.

25 Φεβρουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή

ΚΑΙ Ο ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΔΙΩΓΜΟΣ

Σε άρθρο της 25 Φεβρουαρίου 1840 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνα επιλέγει να αναφερθεί σε ένα άρθρο της εφημερίδας Λύνδα η οποία εκδίδεται στην Τεργέστη και η οποία κάνει λόγο για την Φιλορθόδοξη συνομοσία η οποία είχε ως σκοπό να αλλάξει την Πίστη του Βασιλιά ή διαφορετικά να τον σκοτώσει. Πιο συγκεκριμένα γράφει:

<<Κατά τις τελευταίες αυτές ημέρες ανακαλύφθηκε στην Αθήνα μία συνομοσία. Αυτή υπό το όνομα Θρησκευτικής Εταιρίας, που σκοπό είχε να εφαρμόσει κατά του Βασιλέως την στιγμή που ήθελε να βρεθεί ούτος στην Εκκλησία, κατά την ημέρα του νέου Έτους, για να τον εκβιάσει να βαπτισθεί ή να τον σφάζει εκείνη την ώρα μαζί με τους ακολούθους του, εάν η Μεγαλειότητά του αποποιείτο το Βάπτισμα. Ακολούθως οι συνωμότες σκόπευαν να δολοφονήσουν και όσοι καθολικοί παρευρίσκονταν στην Πρωτεύουσα. Κατά συνέπεια, της ανακάλυψεως αυτής συνελήφθησαν πολλοί των συνωμοτών, μεταξύ των οποίων ευρίσκονται ο Κόμης Γεώργιος Καποδίστριας, ο Συνταγματάρχης Νικήτας και ο Κολοκοτρώνης. Η ησυχία φαίνεται εξασφαλισμένη, επειδή με όλο αυτό το συμβάν ο Βασιλεύς εισήλθε με μεγάλη παράταξη στην Εκκλησία, και το ίδιο απόγευμα θέλει δοθεί χορός στην Αυλή>>³⁵⁵.

Στην συνέχεια στην ενότητα **Διάφορα** μας δίνονται ακόμα περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω συνομοσία

Ο Μόρνινγκ Χέραλ, Εφημερίδα της Αγγλίας, περιέχει μία επιστολή από την Αθήνα 11 Ιανουαρίου, της οποίας ο συγγραφέας δίνει πολλές πληροφορίες περί της συνομοσίας, την οποία ανακάλυψε τελευταία η Ελληνική Κυβέρνηση. Ο ανταποκριτής αυτός αποδίδει όλη την υπόθεση στις ραδιουργίες της Ρωσίας. Λέγει ότι ο Νικήτας ομολόγησε στην εξομολόγηση του, ότι ο πρέσβης της Ρωσίας και ο πρώτος γραμματεός του Κ. Λέλης, τον στεναχώρησαν να λάβει μέρος στην συνομοσία. Ότι ο κάθε μάρτυρας ξεχωριστά κατέθεσε ενόρκως, ότι ο Νικήτας τους είχε πει <<Αυτοί θανάτωσαν τον άγιο άνθρωπο (εννοώντας τον Καποδίστρια) γιατί δεν μπορούμε να φονεύσουμε.....>>;

Το γράμμα αυτό τελειώνει με αυτόν τον τρόπο. Ο Σέρ Έδμον Λάγκενς είπε προ πολλού, ότι η Ρωσία είχε το σχέδιο του να προκαλέσει Θρησκευτικές ταραχές στην Ελλάδα, και μόνο μετά την αναχώρηση του Κ.

³⁵⁵ Εφ. Αιών, φ. 140, 25 Φεβρουαρίου, 1840

Λαγρενέ ο πρέσβης της Γαλλίας ενήργησε σύμφωνα με τον Σέρ Έδμον. Πρέπει να ελπίζουμε, ότι οι δύο πρέσβεις θέλουν λάβει από τις Κυβερνήσεις τους την πρόσκληση να εκβιάσουν τον Βασιλιά Όθωνα να δώσει Σύνταγμα σε όλους τους υπηκόους του, για να αντισταχθεί ένας φραγμός ισχυρός στις ραδιουργίες της Ρωσίας, η οποία επιθυμεί να ενώσει μέσω του δεσμού μίας κοινής Πίστεως τους Έλληνες της Ασίας και της Ευρώπης, και να τους κάνει να χρησιμεύσουν στα σχέδια της περί αυξήσεως.

Σ. του Σ. Είναι πρόβλημα για εμάς, αν από κτίσεως κόσμου δόθηκαν ποτέ τόσο καλοήθειες ψευδολογίες. Όχι μόνο στις Αγγλικές εφημερίδες, αλλά και σε εκείνες της Μελίττης και μάλιστα της Αυγούστης, είδαμε κατά την παρούσα εποχή να βεβηλώνεται η αλήθεια όπως ποτέ άλλοτε, την δε κακουργία ενδεδυμένη το πρόσωπο της αρετής και του πατριωτισμού, και τρέχοντος μ' όλην την αναιδεια όλου τον πεπολίτισμένο κόσμο. Ήσαν ερωτάμε, ελπιζόμενη ταύτα κατά τον παρόντα αιώνα; Ακούστηκε ποτέ, ώστε οι κηρυσσόμενοι εξευγενισμένοι και φιλελεύθεροι πλάσωσι συνομωσίες για τους πολιτικούς σκοπούς τους, και να τις αποδώσουν σε άλλους. Τι έπαιξε η δυστυχής Ελλάς πάσχουσα δια τα μέσα και τις πολιτικές εκδικήσεις της Αγγλίας κατά της Ρωσίας; Ποια τελευταία Δύναμη είχε ανάγκη μυστικών διοργανισμών κατά την Ελλάδα προς τους σκοπούς της; Και κάποιοι όπως ο Μ Εμμανουήλ Παπάς και ο Ν. Ρενιέρης, οι φαινόμενοι φανεροί πρωτοστάτες της σκηνής; άνθρωποι επιβουλής και αναιδείας αισχυνθήτε τουλάχιστον τους εαυτούς σας, και θεωρείστε του ανθρώπου όχι τυφλωμένους όπως εσάς, αλλά κρίνοντες και τους λόγους και τις πράξεις σας. Αφ' όν σύρατε στις φυλακές ενοχοποιήσατε και αυτόν τον νικητή των Δολιανών και των Δερβενακίων τον αθώο Νικήτα, τον επιβαρύνεται ασυνήδητοι και απάνθρωποι! Και με τον μελετώμενο κακούργο σκοπό του δολοφόνου για να τον σύρεται και στον τάφο, και να θυσιάσετε σε αυτό και τον αμώμητο από τέτοιες κακοπραγίες χαρακτήρα κόμματος πολυάριθμων.

Σας λέγομεν, απάνθρωποι και θηριώδεις ραδιούργοι ότι ο Νικήτας, αν στερείται τον εκτεταμένο μυαλό έχει όμως πατριωτική και πιστή καρδιά. Ο ένδοξος αυτός Ήρωας ούτε από τους Έλληνες, ούτε από τους ξένους φίλους του διδάχθηκε τον δολοφόνο. Ο Νικήτας τίμησε την Πατρίδα μέσω του στρατιωτικού του ηρωισμού, και δεν ήταν ο άνθρωπος, ο οποίος μπορούσε να την θυσιάσει για μία δολοφονία. Όψεσθε αισχροί και αιμοβόροι συκοφάντες του περιωνύμου το αρκοφάγου! Και ο Τύπος και η ιστορία παραδίδει εντός ολίγου το αιώνιο αίσχος και την αποστροφή της ανθρωπότητας τα ονόματά σας! Αυτή θέλει να είναι η αμοιβή, της οποίας δείξατε αισχράς πίστεις στην υπόληψη του ανθρώπου! Αυτή θέλει να είναι και καρπός των συκοφαντιών σας, τις οποίες ο χρόνος δεν θέλει βέβαια αφήσει, αντεκδίκηση τους³⁵⁶!

Παρατηρούμε ότι μία συνομωσία η οποία είχε ως στόχο την αλλαγή δόγματος του Βασιλιά Όθωνα λειτουργεί ως αφορμή προκειμένου η εφημερίδα του Αιώνα μέσω του άρθρου της να αποτυπώσει

³⁵⁶ Εφ. Αιών, φ. 140, 25 Φεβρουαρίου, 1840

το αίτημα χορήγησης Συντάγματος. Είναι αλήθεια ότι η Ρωσία εκμεταλλευόμενη πάντοτε τις περιστάσεις στα Ελληνικά πράγματα επιθυμώντας να παρεμβαίνει για δικό της όφελος και για τα δικά της συμφέροντα τα οποία είχαν να κάνουν με την διείσδυση τους στον Ελληνικό χώρο και την έξοδό τους στο Αιγαίο. Μία αλλαγή δόγματος του Έλληνα Βασιλιά θα μπορούσε να φέρει πιο κοντά το Βασίλειο της Ελλάδας με την προστάτρια του δύναμη της Ρωσίας, όμως η απόπειρα αποτυγχάνει και οι συμμετέχοντες σε αυτήν φυλακίζονται. Ο συντάκτης θεωρεί ότι η λύση στις βλέψεις της Ρωσίας θα ήταν ένα Σύνταγμα. Πρώτων διότι θα προστάτευε από αυθαιρεσίες αλλά και άσκηση επιρροής από άλλες δυνάμεις, και δεύτερον θα έφερνε το Βασίλειο της Ελλάδας πιο κοντά με τις άλλες δύο Μ. Δυνάμεις την Αγγλία η οποία όπως έχουν δει έχει εκφράσει ανοιχτά στο κοινοβούλιο της μία ενδεχόμενη Συνταγματική αλλαγή, αλλά και της Γαλλίας οι οποίες έχουν ως πολίτευμα την Συνταγματική Μοναρχία σε αντίθεση με την Ρωσία η οποία κυβερνάτε απολυταρχικά.

Ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **30^{ης} Μαρτίου 1840 ημέρα Κυριακή** όπου φαίνεται ξεκάθαρα ότι υπάρχει λογοκρισία στον Τύπο και ότι οι συντάκτες εφευρίσκουν διάφορους τρόπους προκειμένου να αποδώσουν αυτό που θέλουν να πουν δίχως να κινδυνεύσουν να φυλακιστούν για παράδειγμα στο συγκεκριμένο άρθρο ο συντάκτης του Αιώνα θέλει να κατακρίνει την διακυβέρνηση των Βαυαρών η οποία είναι άκρως δεσποτική και απολυταρχική. Καταφεύγει λοιπόν σε ιατρικούς όρους και μάλιστα σε πολύ σοβαρές ασθένειες προκειμένου να καταλήξει στα συμπεράσματά της ενώ ταυτόχρονα αντιπολιτεύεται τους Βαυαρούς αλλά και τον ίδιο τον Βασιλιά χωρίς όμως να κινδυνεύει διότι οι αναφορές της είναι περισσότερο έμμεσες ενώ το όνομα του Όθωνα δεν αναφέρεται πουθενά. Η ασθένεια η οποία επιλέγεται προκειμένου να την παρομοιάσει με τους Βαυαρούς είναι αυτή του τύφου η οποία μάλιστα ήταν θανατηφόρα εκείνη την εποχή. Παρομοιάζονται λοιπόν οι Βαυαροί ως ασθένεια η οποία μολύνει το Ελληνικό Βασίλειο το οποίο είναι ένα σώμα ενώ οδηγούν σε θάνατο τον οργανισμό δηλ τους Έλληνες. Η μόνη λύση για την σωτηρία των Ελλήνων θα ήταν η εκδίωξη των Βαυαρών και η στελέχωση του Βασιλείου από Έλληνες, ενώ οι ελευθερίες σε όλους τους τομείς του Βασιλείου και ιδιαίτερα στην ελευθεροτυπία των εφημερίδων θα μπορούσαν να δοθούν με το μόνο και μοναδικό φάρμακο το οποίο είναι το Σύνταγμα. Άρα ο Τύπος της εποχής θεωρεί και σε μεγάλο βαθμό έχει δίκιο ότι οι Βαυαροί είναι οι υπαίτιοι για όλα τα δεινά των Ελλήνων. Αυτό βέβαια μπορούμε να το υποστηρίξουμε ως ένα βαθμό αλλά ας μην ξεχνάμε δύο σημαντικά θέματα, ότι πρώτων οι Βαυαροί και μιλάμε για αυτούς που έχουν στελεχώσει τις υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης έχουν την τεχνογνωσία και την εμπειρία να το πράξουν, άρα ο ρόλος τους ήταν πράγματι σημαντικός. Και δεύτερον ότι το Ελληνικό Βασίλειο μόλις βγήκε από έναν πολυετή πόλεμο οπότε τα προβλήματα που αντιμετωπίζει είναι ιδιαίτερα μεγάλα. Η νύξη του Τύπου της εποχής γίνεται περισσότερο για τις ελευθερίες οι οποίες στερήθηκαν οι Έλληνες με την

παραχώρηση ενός Συντάγματος αλλά και με την παραγκώνιση των Αγωνιστών του 21'. Ας δούμε το συγκεκριμένο άρθρο και συνεχίζουμε την ερμηνεία μας εφόσον πρώτα το μελετήσουμε αναλυτικά³⁵⁷.

30 Μαρτίου 1840 ημέρα Κυριακή

Συνέχεια και τέλος του περί Τύπου Άρθρου

<<Η προς τους Έλληνες περίθαλψη μας σε αυτή την τρομερή ασθένεια, λέγει ο πραγματικός φιλέλληνας Κουτσοφόκης, από την οποία δύο φορές προσβλήθηκε ο ίδιος, με συγχώρησαν να του παρατηρήσουν ακριβής και με μεγίστη μάλιστα επιτυχία ως προς την Ιατρική εφαρμογή των αρχών της Γαλλικής Σχολής, της οποίας τα αθάνατα αποτελέσματα δεν θέλουν να είναι λιγότερο ωφέλιμα στην ανθρωπότητα, εφ' όσον η Επανάσταση του 1792 διέσπειρε στην Ευρώπη ευεργετικά στους λαούς αξιώματα.

Η εισβολή της νόσου άρχισε ακαριαία κατά τον εξής τρόπο. Εν πρώτης ρίγος, γενικός κλονισμός και χαύνωση των σωματικών δυνάμεων. Βαθειά κατάθλιψη της φυσιολογίας, απελπισία, πονοκέφαλος, επαλγείς οι μύες προξενούντων κραυγές και παράπονα. Οι οφθαλμοί του νοσούντος ήταν πάντοτε εγχυμώδεις, το πρόσωπο αυτού κόκκινο η γλώσσα οξεία και ερυθρά, η γεύση πικρή, και οι ασθενείς αισθάνονταν αποστροφή εν γένει των φαγητών, οι εκκρίσεις εν γένει σπάνιες. Το δέρμα καυστικό, κατ' εξοχήν δε εις το επιγάστριο. Οι σφυγμοί ταχείς ανεπτυγμένοι και έντονοι, η δε αναπνοή γρήγορη και στενάχωρη. Ο βήξ ζωηρός η πνοή θερμή. Παραφροσύνη, βυθός, λήθαργος, ονειροπολήσεις οδυνηρές στεναγμοί βαθείς, οι δε λέξεις Πατρίς, Θρησκεία, Ελευθερία, τύραννοι ήταν οι τελευταίοι λόγος του αποθνήσκοντος Ηρώος τον οποίο απέπεμπε προς τον Υψιστο, υπέρ της μέλλουσας ευδαιμονίας της Πατρίδος του!.

Αυτός ήταν ο χαρακτήρας της νόσου, ο ατυχής πάσχοντας που ήταν προσβεβλημένος από αυτήν ή έμμεινε εγκαταλειμμένος χωρίς βοήθεια ιατρού, ή ζητούσε την βοήθεια της τέχνης. Στην πρώτη περίπτωση παντός είδους ιατρείας, θεραπεύονται ενίοτε από την φύση. Αλλ' η αυτόματος αυτή θεραπεία της φύσεως η οποία ακολουθεί συνήθως περί την 20,25 ή 30 ημέρα από της εισβολής της νόσου, προηγείτο ωσεπιπολύ από βίαιες κρίσεις, άλλο όταν οι κρίσεις αυτές επανέρχονταν συνεχώς, έβλεπε κανείς την ασθένεια να υψώνεται πολλές φορές μέχρι του πρώτου βαθμού, τον οποίο νόμιζε ότι είχε ήδη αφήσει μετά τον κλονισμό της πρώτης κρίσεως. Ο θάνατος τότε ακολουθούσε σχεδόν πάντοτε, κατά συνέπεια της αδυναμίας, της αταξίας, της διάρροιας, του ικτερού και τόσων άλλων σπλάγχχνικών αλλοιώσεων και καταστροφών. Τέτοιοι ήταν το τραγικό τέλος του μεγαλύτερου μέρους των ασθενών ένεκα της ελλείψεως επιστημόνων ιατρών.

Μετά την περιγραφή της νόσου και της ευτυχούς θεραπείας αυτής μέσω της φυσιολογικής μεθόδου του ευεργέτου της ανθρωπότητας Βρουσσει, ο Κουτσοφόκης αναφέρει πολλά παρατρέχουμε, <<Θαύμασας;

³⁵⁷ Εφ. Αιών, φ. 149-150, 30 Μαρτίου, 1840

Λέγει ο Συγγραφέας οι ιατροί Π. Σοφιανόπουλος, και Ανάργυρος βλέπουν τον Βάμβαν, τον Σάλλαν, τον Χρυσοσπάθην με τριακόσιους Σπαρτιάτες, τον κ. Δεληγιάνη, τον Κολοκοτρώνη με τους περί αυτών, να θεραπεύθωσι εντελώς μέσω των αγώνων αντιφλογιστικούς μεθόδους ενώ οι κατά άλλα αξιότιμοι αυτοί άνδρες τους είχαν απελπίσει. Προσεβλήθην από φρίκη, όταν προσκλήθησαν να επισκεφθούν εξήντα τέσσερεις στρατιώτες τον Μαυρομιχάλη και τον Κολοκοτρώνη, τον οποίο βρήκε να κοιμούνται στο έδαφος μίας αίθουσας, της οποίας τα εκτεταμένα τείχη ήταν κατακόκκινα από τις αιματηρές αποφλεγματοώσεις αυτών των δυστυχών. Τέτοιους μάρτυρες της ενδοξοτέρας των Επαναστάσεων κατακερμάτισαν οι Βαυαροί, άμα πάτησαν τα ιερά της Ελλάδος γη, για να αλυσοδέσουν ακολούθως ατιμώρητοι όλο τον Ελληνικό λαό, τον οποίο απ' αρχής θεώρησαν όχι ως αυτόνομο και κυρίαρχο λαό ζητήσαντα ένα μόνο αρχηγό από τους Ευεργέτες του άλλου, αλλά ως δορυάλωτο αγέλη προορισμένη, δεν γνωρίζουμε από ποια καταχθόνιο Βουλή να ευχαριστήσει την ακόρεστο πλεονεξία των περί του Βασιλέα των Βαυαρών!

Εν τω μέσω τόσων και τέτοιων θριάμβων της Γαλλικής ιατρικής έλαβαν προς τους άλλους την τύχη να επισκεφθούν πολλούς των σημαντικών Ελλήνων, τους οποίους οι Ιταλίζοντες και Γερμανίζοντες Ιατροί θέραπευαν μέσω του εμετικού καθαρτήριου, του τονικών και των ερεθιστικών ιατρικών. Μεταξύ δε 574 ασθενών, τους οποίους επισκέφθηκε 2 μόνο πέθαναν.

Η εποχή αυτή στάθηκε αξιοσημείωτος μέσω δύο μεγάλων της Ελλάδας μεταβολών. Ενώ από το ένα μέρος η ελευθερία επέστρεφε στο ωραίο αυτό κλίμα τα αγαθά, τα οποία του αφαίρεσε πολυβόντως ο δεσποτισμός της Ασίας απ' ετέρου δε το ιατρικό δόγμα ενός μεγαλοφυούς Γάλλου επέστρεφε ήδη στους κοπιασμένους βραχίονες τις νίκης αυτήν την θεάν υγεία, άνευ της οποίας η μεν ελευθερία είναι σκιά, η δε ειρήνη ανωφελές καλό. Ποιος οιωνός για την μέλλουσα ευδαιμονία της Ελλάδος, όταν βλέπει κανείς την συνδρομή τόσων θησαυρών τους οποίους φαίνεται ότι η Ευρώπη προσφέρει για την υπόθεση ενός Έθνους ανδρείου και ευφυούς !

Τρία κατεξοχήν περιστατικά διεγείρουν την περιέργεια του αναγνώστη από την ανάγνωση του υπομνήματος του Κ. Κουτσόφοσκη. Το πρώτο είναι η εποχή κατά την οποία εισάχθηκε πρώτη φορά στην Ελλάδα η σωτήριος Γαλλική ιατρική το δεύτερο ο τρόπος, με τον οποίο θέραπευαν προ αυτής τις φλογιστικές νόσους, οι Έλληνες Ιατροί. Ο δε τρίτο οι πολλές κακουχίες οι κίνδυνοι και η παραδειγματίστος καρτερία των Ελλήνων στην δυστυχία. Ω πόσο θέλγεται η καρδιά μας, πόσες φορές αναπολούμε στην μνήμη μας την ειλικρίνεια, τον άδολο πατριωτισμό και την προς αλλήλους αγάπη, την οποία είχαν οι Έλληνες στους ευτυχισμένους εκείνους χρόνους, καθ' όσον αφορά την πατρίδα τους έρωτα! Με ποια αφέλεια και αληθινή αδελφότητα δεν συμεριζόταν ποτέ τον κατάμαυρό άρτο και τις λίγες ελιές υπέρ της Πατρίδας συναγωνιζόμενοι Έλληνες όλα, τότε ήταν κοινά κανείς δεν σφετεριζόταν τα δικαιώματα του άλλου. Η συκοφαντία ο δόλος, ο φθόνος η απάτη, η αισχροκέρδεια ήταν λέξεις άγνωστες σε εκείνη την

εποχή. Ισότητα, φιλότης, ελευθερία και κοινοβιότης ήταν οι ιεροί κοινωνικοί δεσμοί στους οποίους χρωστούμε την αυτόνομο ύπαρξή μας.

Τι δε βλέπουμε σήμερα, αφού μόνοι μας αποκτήσαμε την ελευθερία μας, την πατρίδα μεταχειριζόμενη από τους ξένους και τους νεήλυδες, ως άλλοτε της Αγγλίας οι δορυκτήτορες Νορμανδοί, την οποία εγύμνωσαν εν ονόματι του Θεού και της σπάθης των. Ερωτηθείς ο κόμης Βαρίς λέγει ο Χούμ, ο οποίος είχε υπό την κατοχή του πολυάριθμα εθνικά κτήματα, ποιοι ήταν οι τίτλοι της ιδιοκτησίας που έσυρε την μάχαιρα του λόγου <<ιδού το πέπλο μας! Γουλιέλμος ο νοός δεν ήταν μόνος, όπου και κατέλαβε το Λονδίνο, μαζί του ήταν και ο παππούς μας>>.

Όπως και εάν είναι εμείς ζούμε σε ευτυχέστερη εποχή, δεν έπρεπε να έχουμε ειμί μίαν και την αυτό φάση, καθ' όσον αφορά τις ατυχές σχέσεις μας, ή ως προς το οποίο καθένας εξ ημών έχει δικαίωμα να απαιτεί από τον άλλον. Τούτου τεθέντος, μέσω των ασυμφωνιών και διενέξεων, τα τόσα κοινωνικού αδιάλλακτα πάθη, διότι μας λείπει ο σοφός λόγος, ο μόνος ικανός να εξηγήσει προς όλους τις ιδιαίτερες επιθυμίες μας. Οι ατομικές θελήσεις, άλλων πως εκφραζόμενοι φαίνονται ασυμβίβαστοι, μεταβιβαζόμενων στα άτομα, μας κάνουν να πιστεύουμε, ότι ήμαστε εχθροί ενώ πραγματικά ήμαστε μιας και μόνης μητρός τέκνα, οι οποίοι είναι υποκινούμενοι σε αυτά τα συμφέροντα και σειρόμενοι από αυτές τις κλίσεις. Ζήτω το Σύνταγμα! Φωνάζει η συνταγματική μερίδα του Έθνους, αφ' ης συντρίφθηκαν τα δεσμά του τυράννου. Ζήτω η Θρησκεία και το Σύνταγμα! Φωνάζει άλλη σημαντική μερίδα του Έθνους. Ζήτω το Σύνταγμα κραυγάζει διηνεκώς μία τρίτη μερίδα, και με αυτές τις λέξεις φθειρόμεθα και χανόμεθα, ενώ κανείς δεν φώναζε ακόμη Ζήτω η απολύτως Αρχή! Αλλά και οι τρεις αυτές μερίδες φαίνεται ότι θέλουν να πούν, Ζήτω η Πατρίς, ζήτω η Ευημερία των Ελλήνων και τότε ουδεμία αμφιβολία ότι ήθελαν αγκαλισθή, εάν ηδύνατο να συνεννοηθώσι.

Παραβάλλοντας κανείς την σημερινή εποχή με εκείνη του 1821 έτους, θέλει ομολογήσει, ότι καλύτερο είναι να πεθάνει κανείς από επιδημικό τύφο επί της ψάθης και του υγρού εδάφους, προσφέροντας τις τελευταίες στιγμές της ζωής του το ιερό και φίλτατο της Πατρίδας όνομα, παρά να ζει συντηκόμενος και φθειρόμενος από ύπουλο μεν, αλλά κακοήθη καρκίνο, όστις απατών δια ψευδών σημείων βελτιώσεως την κρίση ανεπιστήμονος λαού καταστρέφει ησύχως τα προάγωγα και ευεργετικά άτομα της κοινωνίας, της οποίας η ζωτική και ευεργετική αντενέργεια μπορεί μόνο να εξουδετερώσει το κακοποιόν αυτό μίασμα. Ναι από καρκίνο καταβρισκόμεθα κατά μικρόν εξαιτίας της μερικής διαφθοράς, η οποία μας αφαίρεσε την συναίσθηση της σωτηρίας μας. Αλλά εις μας παραπονούμαστε επειδή εμείς ήμαστε είμεθα οι εργάτες της νόσου οποία μας υποσκάπτει την ύπαρξή. Αν είχαμε ηθική και νού καθώς φανταζόμαστε, θέλαμε αντιθέσει προ πολλού στην διαίρεση των ξένων, την ομόνοια, μόνη δυνάμεθα και την Πατρίδα να ασφαλίσει από το πείσμα και της παραδειγματικής απειρίας των ξένων και το ελεεινό εθνικό πνεύμα να μορφώσουμε, άνευ του οποίου ας μην ελπίζουμε ποτέ ότι θέλουμε να απαλλαχτούμε από την άτιμο κηδεμονία των ξένων, των

οποίων τα συμφέροντα απαιτούν, να ήμαστε αιωνίως αμαθείς, πτωχοί διηρημένοι, διεφθαρμένοι και υποκλινέστατοι δούλοι των δούλων τους. Αν έχουμε λοιπόν πάντοτε μπροστά μας το αντικείμενο της γενικής λατρείας, την Πατρίδα, φωνάζοντας με μία και την αυτή φωνή, ότι η Πατρίδα κινδυνεύει, ανάγκη πάσα να σωθεί. Κανείς δε, όσο τολμηρός και αν υποτεθεί, μπορεί να εναντιωθεί στην συγκίνηση ολόκληρος, προδιδόμενος Λαού, του οποίου η σωτηρία είναι ο αντίκτυπος πάντων νόμος³⁵⁸>>.

Στο φύλλο της 30 Μαρτίου 1840 ημέρα Κυριακή στο άρθρο σχετικά με τον τύφο ο συντάκτης του Αιώνας αφού θα αναφερθεί στην αρχή για τις επιπτώσεις της ανιάτου αυτής ασθένειας και στο θάνατο που προκαλεί θα κάνει μία ωραία αντιπαραβολή της ασθένειας αυτής με την ξενοκρατία. Πιο συγκεκριμένα θεωρεί τους Βαυαρούς οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί στην Ελλάδα να λειτουργούν όπως η ασθένεια του τύφου δηλαδή αρρωσταίνουν την χώρα και στο τέλος οδηγούν όλους τους Έλληνες στον θάνατο. Αρχηγός αυτής είναι ο βαυαρός βασιλιάς τον οποίο ο συντάκτης δεν προσφώνησε με το όνομά του. Επιπλέον θεωρεί πως οι Βαυαροί διοικούν την χώρα μέσω της διαίρεσης των Ελλήνων το οποίο εκφράζεται και μέσω των εφημερίδων. Πιο αναλυτικά διατυπώνουν την άποψη ότι όλοι οι Έλληνες επιθυμούν την ευημερία της χώρας αλλά έχουν πάντα την στήριξη των ξένων δυνάμεων άλλοτε Ρώσων, Άγγλων ή Γάλλων, οι άλλες εφημερίδες όπως η Αθηνά πιστεύει ότι η Πίστη στην Θρησκεία είναι ένας καλός οδηγός προς την επίτευξη της ευδαιμονίας. Ακόμη τονίζει το γεγονός ότι όλοι φωνάζουν ζήτω η Πατρίς, το Σύνταγμα, η Θρησκεία κατά τα άλλα κανείς δεν φωνάζει Ζήτω ο Απόλυτος Μονάρχης. Κατά τον Συντάκτη του Αιώνα η Απόλυτη Μοναρχία με τον τρόπο τον οποίο εκφράζεται υπό του Βασιλέα Όθωνα δεν επαρκεί ούτως ώστε να οδηγηθεί το Έθνος στην ευημερία διότι στην πραγματικότητα δεν κυβερνά ο ίδιος αλλά το περιβάλλον της αυλής του. Τέλος όπως για την αρρώστια του τύφου χρειάζεται το κατάλληλο φάρμακο προκειμένου να θεραπευτεί, με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να λειτουργήσουν οι ίδιοι οι Έλληνες οι οποίοι αγαπούν την πατρίδα τους ως φάρμακο το οποίο θα γιατρέψει την Πατρίδα από την αρρώστια των Βαυαρών.

Η διήγηση του Αιώνα συνεχίζεται στο επόμενο άρθρο της 30 Οκτωβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη όπου ο συντάκτης της εφημερίδας μας παραθέτει αναλυτικά τις επιπτώσεις από την διακυβέρνηση των Βαυαρών οι οποίες ήταν εμφανείς στον οικονομικό τομέα ενώ προς το τέλος του άρθρου μας δίνει την λύση η οποία είναι η παραχώρηση Συντάγματος.

30 Οκτωβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

<<Την θεραπεία αυτή εμείς την λέμε: ποια υπήρξε μέχρι σήμερα η αιτία του κακού; η απομάκρυνση του λαού από την διεύθυνση των πραγμάτων του, και η αυθαίρετη ενέργεια κάποιων λίγων, των οποίων

³⁵⁸ Εφ. Αιών, φ. 149-150, 30 Μαρτίου, 1840

γνωρίζει πλέον τις πράξεις. Μόνη θεραπεία λοιπόν θέλει να είναι να αναλάβει το Έθνος την φροντίδα των συμφερόντων του υπό την Αιγίδα του Β. Θρόνου. Τα επαρχιακά Συμβούλια συστάθηκαν. Αυτοί πρέπει συλλογιζόμενοι την παρούσα κατάσταση, στην οποία ξένοι και δούλοι των ξένων κατάντησαν την Ελλάδα, να ζητήσουν σύμφωνα, επιμόνως και παρρησία, ώστε να μην αργοπορήσει περισσότερο η σύσταση των αντιπροσώπων του λαού Εθνικής συνελεύσεως, η οποία να αφήσουν ανοικτό και στο εξής στάδιο όστις έκφραση των επιθυμιών του λαού, των αναγκών του, και των παραπόνων του, καθιερώνοντας Σύνταγμα. Το εμπόριο μας είναι νεκρωμένο, βιομηχανίες δεν υπάρχουν, ο χρηματικός αδιακόπως ενγίνει έξω, η αξιοπρέπεια της Ελληνικής Κυβερνήσεως προσβάλλεται προσβαλλομένων και εξουθενομένων των ταξιδευόντων εμπορευμένων εκτός του Κράτους Ελλήνων. Αντί να τελειώνουν, όλες μετά την Κυβέρνηση υποθέσεις των πολιτών ληστεία όνειδος παντοτινών προσέτι εις τον χαρακτήρα μας.

Η εποχή της διαλύσεως του Οθωμανικού Κράτους, έφθασε προ πολλού, και εμείς αντί να ωφεληθούμε την μοναδική αυτή αρμόδια περίσταση, πολύ περισσότερο ραδιουργούμε και βαλλόμεθα άνω κάτω μέσω των ερεθισμών του τρόμου και των ανησυχιών, τις οποίες διέγειραν στην ανακάλυψη εταιρείας γελοίας ως προς τα μέσα και αισχρές ως προς την πηγή του. Απέναντι όλων αυτών ακούγονται ακόμη, ότι η Επανάσταση μας, τα αιτήματα όλων των θυσιασθέντων αδελφών μας, τα δεσμά των υποδουλωμένων είναι όλα πρίσμα και τίποτε άλλο.

Ας μην διστάσουν τα Επαρχιακά Συμβούλια και οι Έλληνες όλου του Κράτους ας διευθύνουν αναφορές στο βασιλείο μας, για να προσκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους. Η σωτηρία του κρεμάται από τον πατριωτισμό και από την αφοβία των Ελλήνων. Ο πατριωτισμός και η αφοβία ανέστησαν από μηδέν το Έθνος εναντίον των μεγαλύτερων εμποδίων, τα οποία ο λαός ποτέ δεν απήντησε. Είναι δυνατό σήμερα να λείψουν τα ιερότερα καθήκοντα τους, παραμελώντας να εκφράσουν τις επιθυμίες του Ελληνικού λαού, δείχνοντας τις ανάγκες του και τους κινδύνους τους οποίους διατρέχει ευρισκόμενο σε χέρια ανικάνων³⁵⁹>>.

Στο φύλλο της 30 Οκτωβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη ο συντάκτης του Αιώνα αναφέρει διεξοδικά την λεγόμενη θεραπεία η οποία θα αποτελέσει θεραπεία για όλα τα δεινά τα οποία ταλανίζουν το Ελληνικό Κράτος. Όπως όλες οι αντιπολιτευόμενες εφημερίδες της εποχής έτσι και ο Αιών εντοπίζει ότι όλο το πρόβλημα για όλα τα δεινά των Ελλήνων είναι εν γένει οι Βαυαροί ή γενικότερα όλοι οι ξένοι οι οποίοι κατέχουν δημόσιες θέσεις στο νεότευκτο Ελληνικό Βασίλειο. Γι' αυτό τον λόγο προτρέπει όλους τους Έλληνες μέσω των Επαρχιακών τους Συμβουλίων να στείλουν επιστολές προς τον Βασιλέα των Ελλήνων το δικό τους Έλληνα Βασιλιά τον Όθωνα τον οποίο καλούν να τους παραχωρήσει Σύνταγμα

³⁵⁹Εφ. Αιών, φ. 205, 30 Οκτωβρίου, 1840

μέσω του οποίου θα εκδιωχθούν όλοι οι Βαυαροί και θα αντικατασταθούν. Και στις δημόσιες υπηρεσίες αλλά και γύρω από τον Θρόνο οι Έλληνες οι οποίοι από την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους το 1830 και μετά έχουν παραγκωνισθεί. Καλεί λοιπόν τον Όθωνα ο οποίος στα μάτια των Ελλήνων είναι ένας Έλληνας Βασιλιάς να περιστοιχίσει τον Ελληνικό Θρόνο του, από τους Έλληνες όπως δηλαδή αρμόζει και όχι από τους Βαυαρούς οι οποίοι είναι αλλοεθνείς και το μόνο που θέλουν είναι να εκμεταλλεύονται το Κράτος και χρήματα αυτού.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **27 Ιουλίου 1841 ημέρα Κυριακή** όπου η εφημερίδα του Αιώνα παραθέτει ένα άρθρο με τίτλο ο κ. Γκιζώτος και το Ελληνικό Σύνταγμα. Στο συγκεκριμένο άρθρο παρατίθενται οι σκέψεις τις οποίες είχε το Υπουργείο Γκιζώ τις οποίες και ανέλυσε στους εκπροσώπους των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων. Υποστηρίζεται η άποψη ότι δεν έχει φθάσει ακόμα η εποχή για να λυθεί το ζήτημα περί Συντάγματος. Η στροφή της Αγγλικής πολιτικής ήταν η κύρια αιτία της μη πραγματοποίησης του Συντάγματος διότι θεωρούσε ότι ένα Σύνταγμα στην Ελλάδα θα στερέωνε το Γαλλικό κόμμα, ενώ την ίδια στιγμή το Γαλλικό κόμμα του Κωλέττη το οποίο ήταν υπέρ του Συντάγματος έκανε επίθεση στο Ρωσικό κόμμα. Για αυτούς τους λόγους ο λόρδος Πάλμερστον διεκήρυξε στις Μ. Δυνάμεις ότι δεν είχε έρθει η στιγμή για να δοθεί Σύνταγμα στην Ελλάδα. Η Ρωσία συμφώνησε στην άποψη αυτή και μάλιστα έγινε και ο νέος μοχλός για την πολιτική της στην Ελλάδα.

Στην συνέχεια η Γαλλία άφησε να ενεργήσουν και οι άλλες Μ. Δυνάμεις ως προς την πολιτική τους, και ενώ ο καιρός περνούσε και έφθασε η Αντιβασιλεία το θέμα του Συντάγματος παρέμενε μετέωρο. Η Αντιβασιλεία από την πλευρά της ήταν αποφασισμένη να κυβερνήσει την Ελλάδα δεσποτικά και χωρίς Σύνταγμα. Αυτό όπως είναι γνωστό έφερε δυστυχία στο Ελληνικό Βασίλειο, ενώ μέχρι τότε 1841 το εν λόγω ζήτημα είχε εναποτεθεί στην Ευρωπαϊκή πολιτική.

Παράλληλα ο Πάλμερστον ο οποίος κατάλαβε ότι είχε εξαπατηθεί από τον Δόκυνος ανακάλεσε αμέσως την θέση του και μέσω του Αγγλικού υπουργείου ζητούσε επίμονα την πραγματοποίηση παραχώρησης του Συντάγματος. Όταν ο Πάλμερστον διατύπωσε την νέα του άποψη στις άλλες Δυνάμεις εκείνες απάντησαν στον λόγο του και του είπαν ότι δεν έχει φθάσει ο καιρός ακόμα για να παραχωρηθεί Σύνταγμα. Την απάντηση ουσιαστικά του την έδωσαν με τα δικά του λόγια.

Πιο συγκεκριμένα η Γαλλική Κυβέρνηση πρότεινε στις Ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις έναν μέσο όρο μεταξύ της σημερινής κατάστασης και του οριστικού Συντάγματος της Ελλάδας. Ο Γκιζώτος ζήτησε το Συμβούλιο της Επικρατείας να οργανωθεί με τρόπο σταθερότερο και οι πολιτικές δικαιοδοσίες να είναι οριστικές, διότι μέχρι τότε η γνώμη τους ήταν απλώς συμβουλευτική, ενώ η εξουσία των Βαυαρών μπορούσε να κάνει ότι ήθελε χωρίς να ενδιαφέρεται για την γνώμη του. Όμως από το 1837 ο προϋπολογισμός και τα έξοδα του Κράτους σύμφωνα με το καταστατικό του Συμβουλίου έπρεπε να εξετασθούν από το Συμβούλιο.

Τέλος η εφημερίδα της Αυγούστου κλείνει το άρθρο της λέγοντας ότι η αποτυχία του Συντάγματος κατά το έτος 1833 δεν είχε ως υπαίτιους ούτε την Βαυαρία ούτε την Ελλάδα αλλά ήταν αποτέλεσμα της Αγγλικής πολιτικής. Όμως η επιτυχία της πολιτικής της εξασφαλίστηκε από τους ίδιους τους Έλληνες οι οποίοι λόγω της αγάπης τους για τον χρυσό πρόδωσαν και την Πατρίδα και την Θρησκεία. Αυτός εξάλλου ήταν και ο μόνος τρόπος προκειμένου να καταπατηθεί και τελικά να διαλυθεί η συγκροτημένη Εθνοσυνέλευση του Έθνους. Ας δούμε όμως το άρθρο αναλυτικά για να καταλάβουμε καλύτερα τι ακριβώς έχει ειπωθεί³⁶⁰.

27 Ιουλίου 1841 ημέρα Κυριακή

Ο κ. Γκιζώτος και το Ελληνικό Σύνταγμα.

<<Οι τελευταίες Εφημερίδες της Ευρώπης γέμουσιν απ' αρχής μέχρι τέλους ειδήσεις και διατριβές, πραγματωμένες τα πράγματα της Κρήτης, της Ανατολής και της Ελλάδας, ώστε αναγιγνώσκει κανείς αυτά νομίζει ότι ευρισκόμεθα στις πρώτες περί της τετραπλής συνθήκης ημέρες. Αν και η συνθήκη αυτή έπαυσε δυνάμει άλλον εγγράφου εις το οποίο έλαβε μέρος και η Γαλλική Κυβέρνηση μολοτούτο εκ των συζητήσεων του Ευρωπαϊκού Τύπου παρατηρείται, πόσο η κοινή γνώμη της Ευρώπης αμφιβάλει εισέτι περί της αποκαταστάσεως της Ειρήνης στην Ανατολή.

Μεταξύ των περιεργότερων διπλωματικών Άρθρων, τα οποία απαντήσαμε στις τελευταίες Εφημερίδες, το περιεργότερο πάντων είναι το δημοσιευμένο μέσω της Γενικής Εφημερίδας της Αυγούστου, επιγραφόμενο ο κ. Γκιζώτος και το Ελληνικό Σύνταγμα.

Γνωρίζουν βέβαια οι αναγνώστες μας, ότι στην εφημερίδα της Αυγούστου καταχωρούνται συνήθως τα διπλωματικά Άρθρα των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων. Ως τέτοιο θεωρούνται το οποίο η Εφημερίδα αυτή δημοσίευσε περί του Ελληνικού Συντάγματος Άρθρο, νομίσαμε χρέος μας να το μεταφράσουμε προσθέτοντας συγχρόνως και τις παρατηρήσεις μας, για να δει και να εκτιμήσει το κοινό της Ελλάδας, εκ ποίας ποινής προέρχονται τα προσκόμματα και οι επιβουλές της προόδου του, πηγή την οποία κάποιιο κουφοί και υποκριτές εκθείαζαν μέχρι της παραμονής των συμβάντων της Κρήτης, ως μόνη μεταξύ των Συμμάχων Δυνάμεων η οποία επιθυμεί το καλό της Ελλάδος.

<<Κατά τις τελευταίες ειδήσεις των Παρισίων το Υπουργείο Γκιζώ παρουσίασε στις Ευρωπαϊκές Δυνάμεις τις σκέψεις του περί του Ελληνικού Συντάγματος, λέγοντας ότι δεν έφθασε ακόμη η εποχή του να λυθεί το περί Συντάγματος ζήτημα, και όσοι πρέπει να θεραπεύθουσι οι ανάγκες της Ελλάδας, δη' άλλων μέσων πληροφορηθήκαμε προς τοις άλλους, ότι ο οργανισμός της Ελλάδος είναι το αντικείμενο σοβαρών διαπραγματεύσεων μεταξύ των Συμμάχων Δυνάμεων της Ελλάδας. Πρόκειται άρα να δούμε, εάν η ήδηση

³⁶⁰ Εφ. Αιών, φ. 279, 27 Ιουλίου, 1841

αυτή έχεται αληθείας, και μέχρι τίνος βαθμού ο εσωτερικός οργανισμός του Βασιλείου τούτου του οποίου η ύπαρξη χρονολογείται ήδη από δέκα ετών μπορεί ακόμη να υπόκειται στις διερμηνεύσεις της Ευρωπαϊκής διπλωματίας. Εάν η διαιτησία αυτή λάβει χώρα οποία θέλουσιν χρησιμεύσει ως βάση εις την αποκατάσταση του δημοσίου δικαίου της Ελλάδας.

Τα ζητήματα αυτά δεν υπαγορεύθησαν από μάταια και ανωφελή θεωρήματα. Η σπουδαιότητα αυτών υπάγεται στην μεγάλη σημασία τους, στην εποχή κατά την οποία ο πρώτος πολιτικός ανήρ της Ελλάδος προσεκλήθη διά να αποκαταστήσει την εσωτερική του τόπου τάξη, ένεκα της αβέβαιου, των Κρητών πάλης διά την απόκτηση των πολιτικών δικαίων τους, εις επικίνδυνο ζυγό. Κατ' αυτήν την ίδια εποχή παρατηρούμε την Θεσσαλία και Μακεδονία να κινούνται προς τον ίδιο σκοπό, ενώ εξ άλλου μέρους οι χριστιανοί της Συρίας ενεργούν από αυτή την ώθηση.

Είναι γνωστό, ότι ο σκοπός της τριπλής συμμαχίας ήταν να σχηματίσει την Ελλάδα εις Βασίλειον, και να τη δώσει προσέτι ένα οριστικό οργανισμό του οποίου τα πρωτόκολλα του Λονδίνου υποσχέθηκαν στους Έλληνες. Είναι επίσης γνωστό, ότι εις την πρώτη προς τον Κ. Τρικούπη επιστολή του, ο οποίος ήταν τότε υπουργός των εξωτερικών υποθέσεων της Βαυαρίας διεκήρυξε, ότι η Αντιβασιλεία θέλει συγκαλέσει την Εθνοσυνέλευση, διά να δώσουν στην Ελλάδα το υποσχεθέν Σύνταγμα. Εάν το μέτρο αυτό δεν εξετελέσθηκε η αιτία δεν πρέπει να αποδοθεί μήτε εις τους Έλληνες μήτε εις την Βαυαρία. Η στροφή της Αγγλικής πολιτικής είναι η κύρια αιτία της μη πραγματοποιήσεως του Συντάγματος.

Ενθυμούνται οι Αναγνώστες μας, ότι ο Άγγλος Πρέσβης κ Δόκνυς ενώθηκε μετά του Ρωσικού Πρέσβεως Βαρώνου Ρούκμαν κατά του πρέσβεως της Γαλλίας και του Γαλλικού κόμματος ή καθώς το ονομάζουν κάποιοι, κόμματος Κωλέττη, το οποίο έλαβε τα όπλα για το Σύνταγμα της Ελλάδας, κατά του Ρωσικού κόμματος, συνθεμένου από τους οπαδούς του Καποδίστρια. Το Αγγλικό υπουργείο επέμενε προς αυτή την ιδέα, ότι εν Σύνταγμα εις την Ελλάδα θέλει στερεώσει το Γαλλικό κόμμα και ότι το κόμμα, το ζητούν Σύνταγμα είναι το κόμμα το επαναστατικό.

Κατά συνέπεια της πολιτικής ταύτης ο Λόρδος Πάλμερστον διεκήρυξε εις τας λαβούσας μέρος υπέρ της Ελλάδος Δυνάμεις, ότι δεν ήλθε η στιγμή του να δώσουμε Σύνταγμα εις την Ελλάδα. Η Ρωσία τότε προθυμοποιήθηκε να συμφωνήσει με την διακήρυξη αυτή του Πάλμερστον, η οποία έγινε νέος μοχλός για την πολιτική της στην Ελλάδα.

Επί δε του Υπουργείου των ΚΚ Βρογλή και Γκιζώτου η Γαλλία άφησε να ενεργήσωσιν η Αγγλία και η Ρωσία, καθ' ον καιρό έφθασεν η Αντιβασιλεία σταθερώς αποφασισμένη να κυβερνήσει την Ελλάδα απολύτως και χωρίς Σύνταγμα. Είναι γνωστό, ποια αποτελέσματα έφερε αυτή η απόφαση. Η υπόθεση αυτή έμεινε εκκρεμής έκτοτε και επειδή δεν τελείωσεν υπέρ του συμφέροντος του Έθνους, αναφέρεται πάλιν εν τω μέσω της Ευρωπαϊκής πολιτικής αλλά το υποκρινόμενο της σκηνης μέρος δεν είναι πλέον αυτό.

Ο κ. Πάλμερστον βεβαιώθηκε λέγεται ότι απατήθη παρά τον κ. Δόκυνς διά τούτου του ανεκάλεσεν, αντικαταστήσεις αυτόν διά τον κ. Λαΐονς, ο οποίος επιφορτίσθη παρά του Αγγλικού υπουργείου να ζητεί επιμόνωσ εις τας Αθήνας την πραγματοποίηση του υποσχεθέντος Συντάγματος. Τέτοιου είδους διακοινώσεις έγιναν και προς τις Ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις αλλά ήταν επόμενο ότι ήθελε κτυπηθεί διά των ιδίων όπλων του, ο οποίος είτε προ ολίγου ότι ο καιρός δεν έφθασε ακόμη για να συνταγματισθεί η Ελλάδα έπρεπε νομίζουμε να ακούσει και αυτός, ότι η στιγμή δεν είναι αρμόδια. Αυτή είναι η εκφρασθείσα παρά του Γαλλικού υπουργείου γνώμη, με την οποία συμφώνησαν και οι υπόλοιπες Κυβερνήσεις των προκρίτων της Ελλάδας η γνώμη, και μάλιστα εκείνων οι οποίοι την εδηλοποίησαν διά την Ευρωπαϊκή πολιτικήν, είναι απολύτως η αυτή. Οι πολιτικοί άνδρες της Ελλάδος φρονούσαν, ότι η τωρινή Κυβέρνηση οφείλει να απασχοληθεί σε πολιτικές μεταρρυθμίσεις διά δίκαιες μεταρρυθμίσεις, διά της παγιώσεως και τελειοποιήσεως του δημοτικού και επαρχιακού νόμου, τέλος διά διοικήσεως δικαίας, διά της παγιώσης και τελειοποιήσεως του δημοτικού και επαρχιακού νόμου, τέλος δια της μελλούσης αναπτύξεως των δικαστικών θεσμοθεσιών και δι' ενός καλού συστήματος της δημοσίου και παιδείας. Με αυτό το πνεύμα φαίνεται ότι εγγράφει και έτσι πρέπει να διερμηνευθεί και η προς τους εμπόρους του Λονδίνου επιστολή του Κ. Α Μαυροκορδάτου αλλά οι έμποροι αυτοί απάντησαν συγχρόνως στον κ. Μαυροκορδάτο ότι τουλάχιστον ορίσθη η εποχή του Συντάγματος αντί αορίστους τρόπου, με τον οποίο εξεφράσθη η Εξοχότης του.

Ενδιαφέρει τώρα προ πάντων να μάθουμε εκείνο το οποίο πρότεινε η Γαλλική Κυβέρνηση στις Ευρωπαϊκές Κυβερνήσεις. Αυτή πρότεινε στην έγκριση αυτών ένα μέσο όρο μεταξύ της σημερινής καταστάσεως και του οριστικού της Ελλάδας Συντάγματος. Ο κ. Γκιζώτος ζητεί ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας να οργανισθή με τρόπο σταθερότερο, οι δε πολιτικές δικαιοδοσίες του να είναι οριστικές διότι μέχρι σήμερα το πολιτικό αυτό Σώμα δεν έχει ουδεμία ισχύ εις την διεύθυνση των πραγμάτων. Η γνώμη του είναι απλώς συμβουλευτική. Η εξουσία δύναται να πράξη ό, τι θέλει χωρίς ποτέ να συλλογισθεί περί της γνώμης αυτού. Έτσι από το 1837 ο προϋπολογισμός και τα έξοδα του Κράτους, κατά το καταστατικό διάταγμα του Συμβουλίου έπρεπε να εξετασθούν πέραν αυτού αλλά το κοινό αγνοεί εισέτι τι περί αυτών.

Τέτοια είναι η κατά γραμμή έννοια του διπλωματικού άρθρου της εφημερίδας Αυγούστης το οποίο παραβάλλοντες με τις προτάσεις του κ. Μαυροκορδάτου, ευρίσκουμε σε αυτό το πρόγραμμα του επί των Εσωτερικών Γραμματέως με το οποίο η Ευρώπη, ή μέρος αυτής εφοδίασε τον μέλλοντα να εισάξει την τάξη εις την Ελλάδα.

Ας συγχωρεθεί και σε εμάς να κάμνουμε εις τους διαιτητές μας κάποιες μικρές παρατηρήσεις αναγκαίες μάλιστα εις την παρούσα εποχή, καθ' ην η Ευρώπη σκέπτεται περί του δημοσίου δικαίου της Πατρίδας μας ο έστι, περί του είδους της Κυβερνήσεως εις την οποία ανατίθεται η φροντίδα της τύχης μας.

Αναγνωρίζουμε την αλήθεια, την οποία εκφράζει η Εφημερίδα της Αυγούστης λέγουσα ότι η αποτυχία του Συντάγματος κατά το 1833 δεν πρέπει να αποδοθεί ούτε στην Ελλάδα, ούτε στην Βαυαρία

αλλά στην φάση της Αγγλικής πολιτικής. Αυτό είναι υπερβέβαιο. Αλλά μπορεί ποτέ η Αγγλία να καταπατήσει και να ανατρέψει το φρόνημα ενός Έθνους συγκροτημένου νου εις πλήρη εθνοσυνέλευση, περί του πως ασφαλίσει τα δικαιώματα της πόλεως και της Θρησκείας, εάν δεν έβρισκε μεταξύ των Ελλήνων κάποιους έτοιμους να προδώσουν για τον χρυσό και την φιλαρχία την Πατρίδα, και την Θρησκεία, και αυτή των άτυχων τέκνων της ευδαιμονίας.

Μπορούσε η Αγγλία να επιβάλει βιαίως ηδ' ουδέποτε άλλον μέσον τον δεσποτισμό, αυτή η οποία την προλαβούσαν ημέραν εκράτει την σημαία του Συντάγματος κατηγορεί ως Ρώσο τον Καποδίστρια, υπέθαλπε τους εμφυλίους πολέμους, εσκίρταις τον εμπρησμό του Ελληνικού στόλου και χειροκροτεί εις την πτώση του ατυχούς Κυβερνήτη.

Δεν πιστεύουμε ειλικρινά τον συγγραφέα του άρθρου της εφημερίδας της Αυγούστης, θέλοντας να συνηγορήσει υπέρ της Βαυαρίας. Αν οι σταλέντες παρ' αυτής ως κηδεμόνες του ανηλίκου Βασιλέως μας είχαν νουν και εγκεχειτραγμένην την δικαιοσύνη εις την καρδιά των, ήθελον ποτέ πράξεις τόσες αδικίες με την πρόφαση ότι δεν ήταν αυτοί οι αίτιοι της μη πραγματοποιήσεως του Συντάγματος; Όταν η φρόνηση και η διάθεση της δικαιοσύνης ενυπάρχουσι εις τον άνθρωπο, ο τοιούτος δεν έχει χρεία νόμων και χαλινών, διά να τον αποτρέψωσι της αδικού οδού. Η τιμή και η δικαιοσύνη δεν δέχονται προσκόμματα.

Το Αγγλικό Υπουργείο ανεκάλεσε τον κ. Δόκυνς διότι το ηπάτησε απεσταλμένος αυτού (τούτο είναι υπόκριση), αλλά διά να απατήσει τους Έλληνες ίσως και την Ευρώπη, τους οποίους ώθησε εις τον εμφύλιο πόλεμο χάριν του Αγγλικού Συντάγματος. Εκτός τούτου εμείς νομίζαμε ότι η ανάκληση του κ. Δόκυνς προεκαλέσθη απ' την υπεροχή των τριών μελών της Αντιβασιλείας, τον Μάουερ, Έιδεκ και Άβελ, των οποίων την τάση έβλεπε η Αγγλία αντιβαίνουσα κατά των σχεδίων και της πολιτικής της. Αλλά αναλαμβάνοντας πάλι μετ' ολίγου τον Άρμανσπεργκ, η Αγγλία απέκρουσε την υπέρ του Συντάγματος πρόταση του υπουργείου Βρογλύ· η δε ολιγοχρόνιος αυτή υπεροχή της Αντιβασιλικής Τριανδρίας ωφέλησε τα μέγιστα τους σκοπούς της Αγγλίας δείχνοντας αισθήματα συμπαθείας υπέρ εκείνων, τους οποίους τα δύο υπό την σημαία του Συντάγματος κόμματα προέθετο να δολοφονήσουν. Ούτοι είναι οι πρώτοι πολιτικοί άνδρες της Ελλάδας, των οποίων η γνώμη είναι ο οδηγός των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων.

Εξωσθέντος του Αγγλόφρονος Άρμανσπεργκ και διορισθέντος του Ρουδχάρδου επί των Ελληνικών πραγμάτων το Αγγλικό υπουργείο και ο απεσταλμένος αυτού παρά την Ελληνική αυλή κ. Λαΐονς εχαλκοκρότουν με θόρυβο υπέρ του Συντάγματος, εις των οποίων τις κραυγές το Γαλλικό υπουργείο απαντούσε με το δεν ήλθον ακόμη ο καιρός. Εις όλες δε αυτές τις περιόδους και παλινωδίες των δύο συνταγματικών Κυβερνήσεων η Ρωσία έμενε σταθερά εις την γνώμη της συμφωνούσα πάντοτε με εκείνη η οποία εδέχετο την απ' αρχήν εκφρασθείσα γνώμη της. Ας δούνε και οι αναγνώστες μας προς ποιο μέρος κλίνει η φρόνηση και η πολιτική.

Η εφημερίδα της Αυγούστης ομιλεί, ότι η γνώμη των προκρίτων της Ελλάδας είναι και μάλιστα εκείνων οι οποίοι την εξέφρασαν διά της Ευρωπαϊκής πολιτικής ότι η Ελλάς δεν είναι εις κατάσταση ακόμη για Σύνταγμα. Η εφημερίδα της Αυγούστης δεν λέγει την αλήθεια. Ουδείς των προκρίτων ερωτήθηκε, ποτέ να εκθέσει την περί Συντάγματος γνώμη του. Πιστεύουμε δε, ότι μόνο εκείνοι εξέφράσθησαν και φρονούν αντισυνταγματικώς και ούτοι δύο ή τρεις, όσοι χρεωστούν τα υπουργεία και τις Πρεσβείες των εν προστασίες ξένων.

Επιθυμεί την όντι η Ευρώπη να μάθει την γνώμη και του Έθνους το φρόνημα. Ας ερωτηθεί το Έθνος αυτό, το οποίο είναι μόνον και πρόσφορος γνωμών της αληθούς καταστάσεως του. Τους πολιτικούς άνδρες της Εφημερίδος της Αυγούστης η Ελλάς δεν επεφόρτισε ποτέ να δώσει γνώμη περί της τύχης της. Η κοινή γνώμη της Ελλάδας δεν γνώρισε άλλους πολιτικούς τέτοιους άνδρες εκτός από δύο τον Ι. Καποδίστρια ως εξέχον διπλωμάτη, και τον αείμνηστο Καραϊσκάκη. Ως αμίμητο στρατιώτη και άξιο πολιτικό. Αλλά και τον πρώτο και τον δεύτερο κατεβίβασε εις τον Άδη η γνωστή φίλη της Ελλάδος πολιτική.

Ού' εν της Ευρώπης αναγνωρίζουν το δικαίωμα Έλληνες να τηρήσει την πρόοδο και την ησυχία τη πότε διά της μίας και πότε διά της άλλης δυνάμεως τα εγωιστικά συμφέροντα. Οι συμφωνίες και οι ασυνέπειες των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων μας ανακαλύπτονται από τα ημιεπίσημα όργανα αυτών των ίδιων Κυβερνήσεων. Οι μεταρρυθμίσεις με τις οποίες θέλουν να μας προικίσουν σήμερα είναι έργα προσκαιρού πολιτικής. Πότε μόνον θέλει πεισθούν οι Έλληνες, ότι η Ευρώπη επιθυμεί ειλικρινώς την ευδαιμονία τους, όταν δώσουν την Κρήτη σε αυτούς, συντρέχοντες συγχρόνως εις τον σχηματισμό φρονίμου τινός και καταλάβουμε τα ήθη και τις ανάγκες μας Συντάγματος, το οποίο όχι μόνο θέλει εξασφαλίσει δια παντός του Έθνους και του Θρόνου τα συμφέροντα αλλά θέλει μας απαλλάξει και από τις δυστροπίες κάποιων Κυβερνήσεων, εις των οποίων τα χείλη η λέξη Σύνταγμα θέλει να ειπεί <<ή δέξον τους οπαδούς μας να κατατρώγωσι, τα σπλάχνα σου, ή θέλων σου υποκινήσει επανάστασιν προβλέπουμε μάλιστα από την σήμερον, ότι δεν θέλει παρέλθει καιρός πολύς, ούτε θέλουμε να δούμε τα λάθη του Συντάγματος στα χέρια εκείνων οι οποίοι σήμερα θεωρούν το Έθνος ανέτοιμο για Σύνταγμα. Τους προλέγουμε όμως ότι το Έθνος δεν θέλει αυτοχειριασθή και αυθίς δια τριών ή τεσσάρων το πολύ άπληστων εγωιστών ευτελή συμφέροντα³⁶¹>>.

Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι το Ελληνικό Έθνος έπεσε στην δύνη των ανταγωνισμών των Μ. Δυνάμεων και αυτό είχε ως αποτέλεσμα την κατάργηση της Εθνοσυνέλευσης και του Επαναστατικού Συντάγματος που είχαν καταγραφεί. Την ίδια στιγμή καθιερωνόταν η Απόλυτη Μοναρχία στο Ελληνικό Βασίλειο ενώ το νέο Σύνταγμα το οποίο θα εισαγόταν μαζί με την έλευση του Βασιλιά απλά

³⁶¹ Εφ. Αιών, φ. 279, 27 Ιουλίου, 1841

αποσιωπήθηκε αφήνοντας τους Έλληνες στο έλεος της διακυβέρνησης των Βαυαρών και σε έναν Βασιλιά ο οποίος λόγω του νεαρού της ηλικίας του αλλά και του γεγονότος ότι μπορούσε να επηρεαστεί εύκολα από το περιβάλλον της αυλής δεν εκχώρησε αυτό το οποίο θα στερέωνε καλύτερα και το ίδιο στον Θρόνο της Ελλάδας, το Σύνταγμα.

Το επόμενο άρθρο της **5^{ης} Ιουνίου 1843 ημέρα Σάββατο** έχει τον τίτλο <<η υπόσχεση του Βασιλέως>>. Όπως μπορεί εύκολα κανείς να καταλάβει από τον ανωτέρω τίτλο το άρθρο πρόκειται να πραγματευθεί το αίτημα των Ελλήνων περί παραχώρησης Συντάγματος, καθώς και την υπόσχεση η οποία δόθηκε σε αυτούς από τον Βασιλιά Όθωνα, τον Βασιλιά Λουδοβίκο αλλά και τις Μ. Δυνάμεις. Ο συντάκτης του Αιώνας ξεκινάει το άρθρο του λέγοντας πως η υπόσχεση περί παραχώρησης Συντάγματος δεν αποτυπώνει απλά την θέληση του Έθνους αλλά είναι ένα θέμα το οποίο ο ίδιος ο Βασιλιάς το είχε υποσχεθεί στους Έλληνες. Η παραχώρηση Συντάγματος είναι ένα θέμα το οποίο αποτελεί το κύριο θέμα του Ελληνικού Τύπου. Ο συντάκτης θα παραβάλλει στο άρθρο του τις δύο προκηρύξεις του Όθωνα αυτή του 1835 και αυτή του 1837. Στο άρθρο ο συντάκτης προχωράει και στην αποτύπωση μεγάλων παραθεμάτων από τις εν λόγω προκηρύξεις προκειμένου να δείξει ότι ο Όθωνας πράγματι είχε υποσχεθεί την παραχώρηση Συντάγματος με σκοπό να παγιωθεί η ελευθερία, οι νόμοι και γενικότερα να οδηγηθεί ο τόπος στην ευδαιμονία. Άξιο παρατήρησης αποτελεί η δεύτερη προκήρυξη του 1837 όπου ζητά την εμπιστοσύνη των Ελλήνων προκειμένου ο ίδιος να καταβάλει τις κατάλληλες ενέργειες έτσι ώστε να εισαχθεί το Σύνταγμα.

Στην συνέχεια ο συντάκτης θα αναφερθεί στο γεγονός ότι δύο χρόνια μετά οι υποσχέσεις αυτές του Βασιλιά δεν έχουν εκπληρωθεί. Αυτό έχει ως συνέπεια να υπάρχει ασυδοσία ιδιαίτερα στους δημόσιους υπαλλήλους ενώ ταυτόχρονα να μην υπάρχει ελευθερία στον Τύπο, ενώ όσον αφορά τα οικονομικά να κατασπαταλούνται από τους Βαυαρούς. Αυτό το οποίο λείπει κατά τον συντάκτη και το οποίο θα έθετε φράγμα στην εν λόγω κατάσταση είναι το Σύνταγμα. Επιπρόσθετα θεωρείται ότι το Σύνταγμα δεν θα πρέπει να καταστηθεί εκτός της Ελληνικής Επικράτειας από τους ξένους αλλά θα πρέπει να συνταχθεί εντός του Ελληνικού Βασιλείου από Έλληνες, γιατί αυτό θα δημιουργούσε αδικίες για τους ίδιους τους Έλληνες ενώ θα ωφελούσε τους Βαυαρούς καθώς αυτοί θα το συνέταζαν. Δύο είναι κατά τον Συντάκτη οι αρμόδιοι προκειμένου να καταστηθεί Σύνταγμα, ο Βασιλιάς Όθωνας και οι Έλληνες, γιατί μόνο με αυτόν τον τρόπο θα ωφεληθεί το Έθνος.

Ενισχυτικά ο συντάκτης τονίζει ότι η κοινή σύμπνοια η οποία υπάρχει μεταξύ της τριπλής Συμμαχίας δεν πρέπει να πάει χαμένη και δεν πρέπει να αναβληθεί η εφαρμογή της Βασιλικής υπόσχεσης καθώς αποτελεί την Εθνική ευχή των Ελλήνων οι οποίοι προσβλέπουν στην Συνταγματική παραχώρηση. Επιπλέον επισημάνει τον κίνδυνο το Βασίλειο να πέσει σε αταξία δηλ. αναταραχές ως αποτέλεσμα της κοινής δυσαρέσκειας εάν δεν παραχωρηθεί το Σύνταγμα.

Ακόμη ο συντάκτης τονίζει το γεγονός ότι οι Έλληνες έκαναν για πολλά χρόνια υπομονή όσον αφορά την παραχώρηση Συντάγματος, ήδη από το 1833 περίμεναν την εν λόγω παραχώρηση. Όμως η τωρινή εποχή 1843 θα θεωρηθούν ηλίθιοι εάν η υποσχόμενη υπόσχεση του Βασιλιά δεν εκπληρωθεί καθώς οι αγώνες τους οποίους έκαναν τόσα χρόνια θα θεωρηθούν χαμένοι ενώ την ίδια στιγμή θα αισθανθούν ότι έχουν κατακτηθεί. Οι Έλληνες το 1833 πράγματι ορκίστηκαν πίστη στους νόμους και υπακοή στον νέο Βασιλιά αλλά όχι στην πολιτική των ξένων γι' αυτό τον λόγο έχουν εμπιστοσύνη στον Βασιλιά τους λόγω της διπλής υπόσχεσης την οποία έδωσε προκειμένου να εκπληρώσει την ευχή του Έθνους οι Έλληνες ήλπιζαν στην παραχώρηση Συντάγματος από τον ίδιο τον Όθωνα, καθώς η Ελλάδα δεν είχε άλλη μεταρρύθμιση να κάνει σύμφωνα με τον Συντάκτη καθώς η συγκάλεση των νόμιμων αντιπροσώπων του Έθνους θα τους οδηγούσε στην ευδαιμονία.

Τέλος ο συντάκτης κλείνει το άρθρο λέγοντας ότι το Έθνος την παρούσα εποχή υποφέρει ενώ την ίδια στιγμή κοιτάζει με ανυπομονησία τον Θρόνο προκειμένου να του παραχωρήσει Σύνταγμα. Σημαντικό ρόλο σε αυτήν την εκδήλωση επιθυμίας έχει ο Τύπος της εποχής καθώς αποτυπώνει όχι μόνο την ευχή του Έθνους αλλά και τις προηγούμενες υποσχέσεις απέναντι στο Έθνος. Από την πλευρά του το Ελληνικό Έθνος εκπλήρωσε στο μέγιστο τους στόχους του καθώς υπάκουσε και στους νόμους αλλά και στον Όθωνα. Το Σύνταγμα πλέον είναι στα χέρια του Όθωνα, ο συντάκτης καθησυχάζει τους αναγνώστες του τονίζει ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας καθώς ο Βασιλιάς Όθωνας το είχε υποσχεθεί στους Έλληνες γιατί γνωρίζει και ο ίδιος ότι μόνο με την παραχώρηση Συντάγματος θα καθιέρωνε και ο ίδιος καλύτερα τον Θρόνο του³⁶².

Κείμενο

05 Ιουνίου 1843 ημέρα Σάββατο

Η υπόσχεση του Βασιλέως

Όχι μόνον ως θέλησιν εθνικήν, αλλά ως υπόσχεση μάλιστα Βασιλική επιχειρούμε να βεβαιώσουμε ήδη το περί της ζητουμένης μεταρρυθμίσεως των πραγμάτων μοναδικό και κοινό του Ελληνικού Τύπου θέμα. Των επί του 1835 και 1837 εκδοθεισών δύο της Α.Μ προκηρύξεως προς το Πανελλήνιον έχουσι, δεν αμφιβάλομεν, την ιδέα και οι ειρηνικοί συμπολίτες ημών και μάλλον υγιές δεικνύμενοι το μνημονικό εαυτών Υπουργοί της Επικρατείας. Πριν δε εξετάσαμεν ταύτας, κηρηττόμεθα υπέρ της οποίας και διά του προηγηθέντος Αριθμού εκηρύχθημεν ιδέας, και εμμένομεν λέγοντας, ότι αφ' ημών αυτών εξήρηται πλέον η εφαρμογή των περί μεταρρυθμίσεως εξηγηθεισών άχρι τούδε ευχών της Πατρίδος. Ούτε η Διπλωματία δύναται περαιτέρω να προσχωρήσει επί του παρόντος, ούτε με της πατρίδος τα συμφέροντα συνάδει ουσιωδώς ή διά αλλότριων χειρών επιβολή της μεταρρυθμίσεως ταύτης. Η Διπλωματία ευηργέτησε την

³⁶² Εφ. Αιών, φ. 445, 05 Ιουνίου, 1843

Ελλάδα την μεγαλύτεραν ευεργεσία, όχι μόνον αποποιηθείσα, ως είπομεν και πρότερον, την περί διαπραγματεύσεως νέου δανείου εγγύηση, αλλά και συνδράμουσα εις την πραγματοποίησιν αν και βραδείαν, όσων ο Τύπος και ο Λαός απεύθυνον αδιακόπως παρατηρήσεως κατά της γινομένης των δημοσίων χρημάτων σπατάλης και της παραδεδειγμένης μεγάλης ανισότητος μεταξύ εσόδων και εξόδων. Αν δεν αρνείτε κανείς τούτο, επίσης δεν δύναται να μην ομολογήσει, ότι τα συμφέροντα αυτής ή εκείνης της επικρατείας επηρεάσθησαν κυρίως κατά πάσαν εποχήν, καθ' ην συμπάθεια και θέληση ξένη επενέργησαν αντί της αβελτηρίας και της ηλιθιότητος των κατοίκων ταύτης γενομένων ούτως των δυνατών οικονομιών επί της δημοσίας Υπηρεσίας του Κράτους, τι λείπεται πλέον ως προς την Αρχήν να πράξῃ, δια να εκπληρώσει του Έθνους τις ευχές, διά να προλάβει άλλην ως προς το μέλλον τυχούσας επέμβαση οποίαν η Ελληνική Αρχή οφείλει να ακολουθήσει του λοιπού πολιτικήν γραμμήν, γνωρίζουσα το περιεχόμενο της Συμμαχικής Διακοινώσεως των 23 Φεβρουαρίου, καθ' όσον αφορά τούτο την σαλευομένην εκ της απρονοησίας και μιάς ψευδούς διευθύνσεως τύχη του Ελληνικού Έθνους; Αντί παντός άλλου εξηγείται ο Σεβαστός Αναξ των Ελλήνων διά των δύο επί της 20 Μαΐου 1835 και επί της 14 Φεβρουαρίου 1837 προκήρυξη της χειρός Του. Αναφέρομεν εκ της πρώτης την εξής περίοδον.

Έλληνες! Μ' όλας τας ευεργεσίας, τας οποίας η χάρις του Υψίστου επεδαψίλευσεν επί της Ελλάδος μένουσιν εισέτι ανοικταί πολυπληθείς πληγές των παρελθόντων χρόνων ο μ' όλας τας μεγάλας προόδους, τας οποίας η Πατρίς έκαμεν, έχει αύτη χρείαν πολλών βελτιώσεων Έλληνες! Γνωρίζω τας απαδειγματίστους θυσίας όσας προσφέρατε υπέρ της Πατρίδος, την μεγαλοψυχίαν σας, την ηρωική σας ανδρείαν, με την οποίαν ηγωνισθήτε, την δόξα των αθανάτων προγόνων σας, την ιδέαν υμών δόξαν. Γνωρίζω ολόκληρον την έκτασιν της αξίας σας και τας δικαίας υμών περί λαμπροτέρας τύχης και ευδαιμονίας αξιώσεις.

Θέλων λάβει την προσήκουσα φροντίδα περί της μεταρρυθμίσεως και αναπληρώσεως των Νόμων, και με όλην μου την δύναμη θέλω προστατεύει την ιδιοκτησίαν, υπερασπίζει την νόμιμη ελευθερίαν και παγιώσει αυτήν δια της βαθμηδόν στερεώσεως ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ καταλλήλων εις την κατάστασιν του τόπου δικαίας ευχής του Έθνους>>.

Αναφέρομεν και εκ της δευτέρας την ακόλουθον. Εμπιστευθήτε Έλληνες! Είς εμέ, καθώς εγώ εις εσάς εμπιστεύομαι και τότε η ευδαιμονία η νοερά μόρφωση θέλει μεγαλυνθή, και το ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ θέλει λάβει το ευτυχές πέρας του. Ευλογούντες θέλουν στρέφει προς το κοινόν μας τούτο έργον, προς ημάς Αυτούς τα τέκνα Μας και όλες οι επερχόμενες γενναίες τα βλέμματα των>>.

Βασιλεύς λαού εις ουδεμίαν ίσης εποχήν αρχαίων ή νεωτέρα εξηγήθη μετά τοιαύτης παρρησίας και ειλικρινίας Βασιλέως φρονίμου και μεγαλοπράγμονος ανδρός η ζωηροτέρα εικόν δεν ηδύνατο να δειχθή, ειμί δή των διαλαμβανομένων εις της ανωτέρω δύο προκηρύξεις ομολογιών και υποσχέσεων. Των Ελλήνων ο Βασιλεύς ομολογήσας από τους 1835 την επικημένην χρείαν πολλών βελτιώσεων αναγνωρίσας τας

δικαίας των λαών του περί λαμπροτέρας τύχης και ευδαιμονίας αξιώσεις ανεδέχθη πανδήνως εν ευατόν της προσήκουσας φροντίδα περί της Μεταρρυθμίσεως και αναπληρώσεως των Νόμων και υπεσχέθη την σπερέωσιν ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ καταλλήλων εις την κατάστασιν του τόπου και της δικαίας ευχάς του Έθνους των Ελλήνων ο αγαπητός Αναξ υπό του ιδίου ορμώμενος αισθήματος και προορισμού, υπεσχέθη διά της υπογραφής του και μετά διετίας έτι..... Ποίον; Το ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ. Εάν δεν υπάρχει βέβαιον εις τον κόσμον δεν δύναται να υπάρχει.

Και αληθώς! Η Βασιλική χείρ της Αυτού Ελληνικής Μεγαλειότητος ειργάσθη προς τον ευνοϊκόν τούτου σκοπόν του Οικοδομήματος νέων Θεσμοθεσιών διά του Δημοτικού Νόμου, διά της Ελευθεροτυπίας, διά του Ορκωτού συστήματος και του νόμου περί Επαρχιακών Συμβουλίων προς του γενναίου αυτού σκοπού κοινόν τι δεν έχουσι τα διεγερθέντα περιοδικών πικρά παράπονα του Λαού και του Τύπου εναντίον της διαγωγής κούφων τινών Διοικητών ή ελεεινών τινών Βασιλικών Επιτρόπων, επεμβάντων εις τα καθήκοντα και την συνήδηση των Επαρχιακών Συμβουλίων των πίστιν σκοπού τοιούτου σαν ελαττώσεις επίσης ούτως η από τους φυσικούς δικαστάς, τους ορκωτούς, στέρηση της Ελευθεροτυπίας, ούτε των περισσότερων περιοδικών Υπουργείων η παθητική διαγωγή απέναντι των δικαίων, των συμφώνων πάντοτε ειλικρινών συμφερόντων, του Έθνους και τους Θρόνου. Ήδη και το ολέθριον δεκαδικόν σύστημα των Επισκόπων καταστράφηκε, χάριτι Θεία και του εμφωλεύσαντος ξενικού στοιχείου τον εθνικόν σκάνδαλον εκλείπεται αναντιρρήτως και η ανάλογος με τας δυνάμεις του ταμείου δαπάνη προσδιορίσθη. Τι δε λείπεται πλέον; <<ΤΟ ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ>>. Και υπάρχοντων την ενεργεία Νόμου Δημοτικού Επαρχιακού Συμβούλων, ελευθέρας Δικαστικής Νομοθεσίας ομολογείται βεβαίως οικοδόμημα νέων θεσμοθεσιών ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ.

Αλλ' οικοδομήματος τοιούτου το σχέδιον δεν δύναται να συνταχθεί εις ουδένα άλλον ξένον τόπου εκτός εν αυτή τη Ελλάδι. Πρέπει τούτο να συνταχθεί, όχι διά ξένων, αλλά διά μόνων των Ελληνικών χειρών. Άλλως ας λείψει και μυριάκης επαναλαμβάνομεν λέγοντας, ας λείψει Προτειμότερα η ασύντακτος παρά την επισκιαζομένης υπό τας πτέρυγας ενός καταστατικού νόμου αυθαιρεσίας. Ξένοι άνθρωποι, και ξένοι μάλιστα μικράς πολιτικής σφαίρας άμοιροι βασίμων επιτοπίων γνώσεων, άνθρωποι εν ενί λόγω άλλης Θρησκείας. Άλλης γλώσσας, άλλων ηθών και άλλων εθίμων, δεν εργάζονται, ποποτε υπέρ ξένων, χωρίς το να έχωσι προ οφθαλμών μεγαλώτατα, ως είπε και ο Α. Υψηλάντης κέρδη εις βάρος των δευτέρων. Ο Βασιλεύς άρα των Ελλήνων και το Ελληνικό Έθνος πρέπει να συνεργασθώσι προς το οικοδόμημα τούτον . Αυτήν αποκλειστικώς την αρχήν απαιτεί εν ενεργεία πλήρει το συμφέρον του Κράτους, προ οφθαλμών μάλιστα έχοντας τας εργασίας της ξενικής Αντιβασιλείας, όπως προείπομεν· αυτήν επί πάσι την υπόσχεση έδωσε πανδήμως ο Σεβαστός ημών Αναξ, είπων διά της προκηρύξεως των 14 Φεβρουαρίου 1837. Ευλογούντες θέλουν στρέφει προς το ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΣ ΤΟΥΤΟ ΕΡΓΟΝ..... όλοι αι επερχόμεναι γενεαί τα βλέμματα των. Ως κοινό άρα μεταξύ Βασιλέως και Έθνους το έργον του οικοδομήματος των νέων θεσμοθεσιών ήτοι του Αντιπροσωπικού συστήματος καιρός ήδη να λάβη το ευτυχές του πέρας.

Οποίος παρά τον παρόντα καιρόν αρμοδιότερος και αναγκαιότερος παρουσιάζεται άλλος, αναγκαιότερος μὲν διὰ την οικονομική κρίση και των πολιτών και του δημοσίου αρμοδιότερου δε διὰ την ειλικρινή σύμπνοια της ευεργέτιδος τριπλής Συμμαχίας; Εάν και ήδη αναβληθεί η εφαρμογή της βασιλικής υποσχέσεως και των εθνικών ευχών περί του οικοδομήματος της συνταγματικής θεσμοθεσίας οποίαν πάς Έλλην πρέπει να συλλάβει ιδέαν ωριμοτέραν και πραγματικωτέραν περί των παρόντων μας και περί του μέλλοντος; Ποιος και ο πλέον τολμηρός, πολιτικός δύναται να βεβαιώση ως αναμφίβολον την μέλλουσαν ευκαίαν αταραξίαν των πραγμάτων, αυτήν του λαού την επιθυμητή ευημερίαν, αυτήν των καθεστώτων την υποστήριξη, κορυφωθείσης της κοινής δυσαρέσκειας. Αν δεν είδωσιν οι Έλληνες πεμπόμενα διαπόντια και πάλιν, ως και επί των 1833 και ακολουθως, νέα πολιτικά σχέδια, νέας τροποποιήσεις του υπάρχοντος συστήματος, ως αναφέραμεν διὰ του Αρ 444,, ποίαν του λοιπού πίστιν ανήκει δώσωσι εις επισήμους υποσχέσεις, οποίαν δύναται να δώσωσι σημασίαν του αναφερόμενου εις την προκήρυξιν των 1837 κοινού έργου; Με την κοινή ταύτην μεταξύ του Βασιλέως και του Έθνους υποσχομένης εργασίας πως συμβιβάζεται η μονομέρεια, και αυτή ξενική κατά φύσιν και τέλος εγεύθησαν οι Έλληνες επί ολόκληρον δεκαετιών, αισθανόμενος βαρέως την οικτράν αληθώς κατάστασιν, εις την οποίαν τέλος πάντων κατήντησαν ένεκα ταύτης και εσωτερικών και εξωτερικών μετά τόσους αγώνες, μετά τόσες θυσίας, μετά τόσας ελπίδας. Πως δύναται εντεύθεν να παρεδεχθώσιν ούτοι εκ νέου αυτήν ως εργασίας μεταξύ βασιλέως και Έθνους, αν δεν στιγματισθώσιν ως ηλίθιοι, πλέον, ως απολίσαντες πάσαν συνήδηση, πάντα εθνισμόν, πάσαν προσωπικήν και πολιτικήν φιλοτιμίαν, ως εν γένει εξαχρειωθέντες;

Αλλά βεβαίως υπήρχε η εποχή των 1833, και πολλώ διαφέρει ταύτης η παρούσα των 1843. Οι Έλληνες ήλπισαν πιστεύσαντες τότε και ορκισθέντες υπακοήν εις νόμους μέλλοντας ποία μεγαλυτέρα απόδειξη αφοσιώσεως; Αλλά οι Έλληνες ούτοι ακριβά εξηγόρασαν την πρόθυμον και απεριόριστον πίστιν εαυτών, πιστεύοντες πλέον απ' εναντίας, ότι ουδεμίας εις τας εργασίας και την πολιτική ξένων, υπό οποιονδήποτε και αν παρουσιασθώσι νέον σχήμα, οιοιδήποτε και αν ώσι, πρέπει να έχωσι βάσιν. Ανήκει άρα να πραγματοποιηθεί του Σεβαστού. Άνακτος ημών η δις επαναληφθείσα επίσημος προς τους Έλληνες υπόσχεση περί του οικοδομήματος των νέων θεσμοθεσιών και της διά μόνον τούτον του μέσου γινομένης εκπληρώσεως των ευχών του Έθνους. Άλλην ανάγκη κυριωτέρα, άλλην χρείαν βελτιώσεως Η Ελλάς δεν έχει, άλλη μεταρρύθμιση και αναπλήρωση των νόμων δεν αξιοί αυτή ειμί το Σύνταγμα άλλην λαμπρότεραν τύχην και ευδαιμονίαν τον αγαπητόν Θρόνον, ειμί την περί αυτόν συγκάλεσιν των νομίμων Αντιπροσώπων. Δεν ωφελούσι αυτήν νομοθεσίαι πολύφυλλοι Συμβούλιον Επικρατείας λεγόμενον και μη φέρον ουδεμίαν εθνικήν επισημότητα και ισχύν. Ας μη προχωρήσωσι περαιτέρω πάσα επιμονή, επικίνδυνον αποβαίνουσα, και ξενικαί ως προς την Ελληνικήν νομοθεσίας ιδιοποιήσεις των ουτιδανών κολάκων και των χαμεριπών φυλάρχων, αν και τόσων ολίγων και αδυνάτος κατά Θεϊαν ευδοκίαν, η φωνή και οι εισηγήσεις ας μη λαμβάνωσι πλέον χώραν καμμίαν.

Το Έθνος ασθμαίνει υπό μίαν βαρείαν κατάστασιν ως την παρούσαν. Το Έθνος ατενίζει ευπειθές και ειρηνικόν εις τον Θρόνον τους οφθαλμούς του. Το Έθνος, ανυπόμονον ως εκ της μεγαλυνθείσης ανάγκης, αναμένει ζητούν διά του Τύπου ήδη την εκπλήρωσιν των επισήμων υποσχέσεων περί του ΟΙΚΟΔΟΜΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΘΕΣΜΟΘΕΣΙΩΝ. Το ευτυχές τούτων πέρας περιμένει το Έθνος εις τον παρόντα καιρόν ως κρίσιμον, διότι εις πάντα άλλον μέλλοντα καιρόν, ως κρίσιμον, ίσως δεν θέλει είσθαι του να σκέπτηται ησύχως και να ελπίζει, ατάραχον έχον καρδίαν. Το Έθνος εξεπλήρωσε τους όρκους του υπακούσαν εις νομοθεσίαν χρήζουσαν μεταρρυθμίσεως κατ' ούτην του αγαπητού ημών ΑΝΑΚΤΟΣ την Ελληνικήν, την Πατρικήν, την φρόνιμον και ειλικρινή πάνδημον ομολογίαν. Απαιτείται η ανέγερση του οικοδομήματος των νέων θεσμοθεσιών, διά να λάβωσιν ούτω πέρας ευτυχές τα παρόντα, και εις την εικόνα της Μεταρρυθμίσεως ταύτη να ευλογώσι το ευργετικό πρόσωπο ΟΘΩΝΟΣ του πρώτου και η παρούσα και οι επερχόμενες γενεές, στρέφουσι προς αυτήν τα βλέμματά των>>>.

Συμπολίται! Μην αμφιβάλεται περί της ετοιμότητος ήδη εκπληρώσεως των ευχών υμών. Εν τω κόσμω τούτων ενέχυρον πίστεως ασφαλέστερον δεν δύναται να έχει τις άλλο παρά την επίσημον υπόσχεσιν του Βασιλέως. Ο Βασιλεύς ΟΘΩΝ υπεσχέθη ως δ' εμπιστεύεται εις το Έθνος διά του ισχυρού δεσμού της καταστατικής υπόσχεσιν δοθείσα επί του 1835 και επιβαιωθείσαν επί του 1837 έτους. Κλείσατε τα ώτα υμών, πέμποντες εις κόρακας τους σπερμολόγους κόλακας τα παράσιτα εν γένει φώτα των δημοσίων θέσεων προς την ησυχίαν και της ευδαιμονίας της Ελλάδος μόνον το οικοδόμημα των νέων θεσμοθεσιών θέλει είσθαι η βέβαιη κρηπίς του Θρόνου. Η Α.Μ ανεγνώρισε την αλήθειαν ταύτης και υποσχέθηκε την εφαρμογή της³⁶³.

Τα αιτήματα του Τύπου περί παραχώρησης Συντάγματος απευθύνονται στον Έλληνα Βασιλιά τον Όθωνα, η εφημερίδα του Αιώνα μάλιστα φέρνει στο φώς δύο από τις προκηρύξεις του Βασιλιά προκειμένου να δείξει στους αναγνώστες της ότι ο Όθωνας έχει δεσμευτεί να παραχωρήσει Σύνταγμα, μία το 1833 και μία το 1837. Πράγματι στις εν λόγω προκηρύξεις γίνονται οι υποσχέσεις του Βασιλιά προς τους υπηκόους του. Οι Έλληνες όπως και οι αρθρογράφοι διαχωρίζουν τον Όθωνα από τους Βαυαρούς οι οποίοι είναι ιδιαίτερα μισητοί στον ευρύ λαό των Ελλήνων λόγω της δεσποτικής τους διακυβέρνησης και της στελέχωσης όλων των υπουργείων και των δημόσιων υπηρεσιών από Βαυαρούς. Από την άλλη πλευρά οι Έλληνες βλέπουν στον Όθωνα έναν Έλληνα Βασιλιά, μία πατρική φιγούρα ο οποίος θα τους προστατεύσει από τις ασυδοσίες των Βαυαρών παραχωρώντας τους ένα Σύνταγμα μέσω του οποίου θα έχουν οι ίδιοι την ευκαιρία να εκπροσωπούνται στα Υπουργεία και να συμβουλεύουν τον Όθωνα. Θεωρούν ότι το Σύνταγμα θα οδηγήσει το Βασίλειο στην ευδαιμονία καθώς οι Έλληνες θα

³⁶³ Εφ. Αιών, φ. 445, 05 Ιουνίου, 1843

νοιάζονται πολύ περισσότερο για τον τόπο για τον οποίο πολέμησαν από ότι οι Βαυαροί. Κύριο στοιχείο των αρθρογράφων οι οποίοι εμμέσως διατυπώνουν και μία απειλή προς τον Όθωνα είναι ότι μόνο με την παραχώρηση Συντάγματος ο Θρόνος θα έχει στέρεες βάσεις, μόνο εάν από δίπλα στον Όθωνα τοποθετηθούν Έλληνες καθώς οι Έλληνες τον σέβονται και προσβλέπουν από αυτόν ένα καλύτερο μέλλον. Από την άλλη πλευρά οι Βαυαροί φαίνεται να μην ενδιαφέρονται ούτε για το Βασίλειο της Ελλάδας αλλά ούτε και για τον Όθωνα. Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι να κατέχουν αξιώματα και να κατασπαταλούν το δημόσιο χρήμα. Λίγοι ήταν εκείνοι οι οποίοι ανιδιοτελώς υπηρέτησαν στις θέσεις τις οποίες τους ανατέθηκαν.

Τέλος η μόνη ελπίδα για τους Έλληνες είναι ένα Σύνταγμα το οποίο θα έλυνε πολλά από τα προβλήματα τα οποία ταλάνιζαν το Βασίλειο και τους ίδιους. Το εάν θα δοθεί Σύνταγμα είναι ένα θέμα το οποίο έχει να κάνει με τους Βαυαρούς οι οποίοι δεν φαίνονταν πρόθυμοι να παραδώσουν την εξουσία τους. Τον Όθωνα που και αυτός παρότι ήταν φιλέλληνας έχει μεγαλώσει με τις αρχές του Απολυταρχισμού. Και τέλος με τον ανταγωνισμό των Μ. Δυνάμεων, ποιες δηλ ήταν υπέρ μίας Συνταγματικής παραχώρησης και ποιες όχι. Όπως και να έχει θεωρώ ότι ο ρόλος της Αγγλίας και ιδιαίτερα του Άρμανσπεργκ έπαιξε καταλυτικό ρόλο στην παραχώρηση Συντάγματος καθώς μετά την παραίτησή του από τον Όθωνα έγινε ένας ορκισμένος εχθρός του οποίος δεν θα σταματούσε να τον πολεμά ακόμη και μετά την φυγή του από την Ελλάδα.

Στο τελευταίο άρθρο αυτού του κεφαλαίου της **28^{ης} Αυγούστου 1843 ημέρα Σάββατο** θα δούμε ένα από τα πιο ενδιαφέροντα άρθρα στο οποίο αποτυπώνονται δύο ημέρες μόνο πριν από την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου οι σκέψεις των Άγγλων και οι συζητήσεις οι οποίες γινόντουσαν στην Αγγλική Βουλή για τα πράγματα στην Ελλάδα. και εάν θα έπρεπε να χορηγηθεί Σύνταγμα, διότι οι ελευθερίες οι οποίες υπάρχουν φαίνονται ανύπαρκτες σε όλους τους τομείς του Βασιλείου αλλά ιδιαίτερα στο περιορισμό της ελευθερίας του Τύπου.

Η έναρξη των συζητήσεων στην Αγγλική Βουλή με θέμα τις διπλωματικές σχέσεις της Αγγλίας με την Ελλάδα καθώς και τα υπογεγραμμένα πρωτόκολλα του 1833 ξεκίνησαν στις 16 Αυγούστου 1843. Ο Β ΧΟΧΡΑΝ ο οποίος ξεκίνησε τις διεργασίες των συζητήσεων ζήτησε επίσης να παρουσιαστούν οι οδηγίες οι οποίες είχαν δοθεί στους πρέσβεις της Αγγλίας στην Αθήνα και απότινε την πολιτική την οποία είχαν αποφασίσει μέσω των Αντιπροσώπων τους οι Μ. Δυνάμεις.

Οι συζητήσεις ξεκινούν λέγοντας ότι η κατάσταση της Ελλάδας είχε απασχολήσει τον Αυτοκράτορα Νικόλαο αλλά και την Γαλλία. Πιο συγκεκριμένα αναφέρεται ότι ο Γκιζώ είχε εκφράσει την άποψη ότι η νομοθετική εξουσία της Γαλλίας απαιτεί την προσοχή της Κυβέρνησης. Το πρώτο ζήτημα το οποίο ειπώθηκε ήταν σχετικά με τις περιστάσεις κατά τις οποίες ο Βασιλιάς Όθωνας μετέβει

στην Ελλάδα όπου και ανέλαβε την διακυβέρνηση. Το δεύτερο έχει να κάνει με το εάν οι όροι και οι συμφωνίες οι οποίες είχαν αποφασιστεί εκπληρώθηκαν.

Ενισχυτικά ο Κόχραν αναφέρεται στο γεγονός ότι αρχικά το στέμμα της Ελλάδας είχε δοθεί στον πρίγκιπα Λεοπόλδο τον σημερινό Βασιλιά του Βελγίου ο οποίος όμως αρνήθηκε το στέμμα καθώς θεωρούσε ότι με αυτόν τον τρόπο δεν θα γίνει εντολοδόχος των Μ. Δυνάμεων οι οποίες ήθελαν να ματαιώσουν την ανεξαρτησία της Ελλάδας μέσω της επιρροής του. Έπειτα όμως ο Όθωνας δέχτηκε το στέμμα με πλήρη συνήδηση ότι επρόκειτο να συνταχθεί συνταγματική Κυβέρνηση στην Ελλάδα καθώς ο λαός αυτός έπρεπε να λάβει μέρος στην διαχείριση του Βασιλείου.

Η υπόσχεση περί παραχώρησης Συντάγματος δεν ξεκίνησε την στιγμή που ο Όθωνας ανέλαβε ως Βασιλιάς της Ελλάδας αλλά όταν οι Αντιπρόσωποι του ελληνικού λαού συνήλθαν εν μέσω της Επανάστασης και καθιέρωσαν το Σύνταγμα. Οι Έλληνες από εκείνη την στιγμή προσδοκούσαν να συμμετέχουν στην διαχείριση των πραγμάτων της πατρίδας τους αλλά οι ελπίδες τους φαίνεται πως χάνονταν. Αποδέχτηκαν την κληρονομική Βασιλεία αλλά ποτέ την Απόλυτη Μοναρχία. Το 1830 όταν ο λόρδος Ιωάννης Ρούσελ ρώτησε τον Σέρ Ροβέρτο Πήλ ο οποίος ήταν πρωθυπουργός ποιο είδος Κυβέρνησης έπρεπε να εγκατασταθεί στην Ελλάδα, επειδή αυτός θεωρούσε ότι μόνο η αντιπροσωπευτική αρχή ήταν κατάλληλη, έλαβε την απάντηση <<βεβαιώνω τον έντιμο Λόρδο ότι η ρύθμιση των Ελληνικών πραγμάτων της οποίας η βάση τέθηκε υπό τις Συμμαχικές Δυνάμεις καμία προσπάθεια δεν έγινε για να επιβληθεί στην Ελλάδα δεσποτική Μοναρχία μάλιστα συνεχίζει λέγοντας ότι τολμώ να αρνηθώ αυτό με βεβαιότητα εκ μέρους της Κυβέρνησης μου και πιστεύω και εκ μέρους της Γαλλίας και της Ρωσίας ότι δεν υπήρξε η επιθυμία του να επέμβουν προς ματαίωση αυτών των θεσμών αυτοί οι οποίοι θεωρούνται οι καταλληλότεροι προς εξασφάλιση των ελευθεριών και παραγωγή της ευδαιμονίας της>>.

Παρόμοια γνώμη εξέφρασε και ο Λόρδος Πάλμερστον το 1836 λέγοντας ότι <<Μπορώ να βεβαιώσω την Επιτροπή ότι τίποτε δεν είναι καλύτερο της αλήθειας παρά το ότι η Κυβέρνηση της Ελλάδος είναι απόλυτος και τυραννική σε αυτό το σημείο ο Λόρδος απατάται καθώς η Βαυαρική Κυβέρνηση διέπεται από τυραννικές αρχές και υποστηρίζεται από Βαυαρικά στρατεύματα. Είναι αλήθεια ότι δεν έγινε συγκάληση της Εθνικής Συνέλευσης αλλά θα πρέπει κανείς να είναι τυφλός για να μην βλέπει τον φυσικό χαρακτήρα των Ελλήνων και την γεωγραφική θέση της Επικρατείας ώστε να θεωρείται αναγκαίο στοιχείο της Μοναρχικής Κυβέρνησης. Σε μεγάλη απάτη βρίσκεται όποιος νομίζει ότι η Ελλάδα δεν κατέχει τις βάσεις των πολιτικών της ελευθεριών. Το μόνο κατά τον Πάλμερστον το οποίον λείπετε για να τεθεί σε αυτήν με την Αγγλία και τη Γαλλία κατάσταση είναι το να τεθεί η κορωνίδα επί το έργο, να προστεθεί δηλαδή στους υπάρχοντες ήδη θεσμούς της η γενική Αντιπροσώπευση του Έθνους και αυτό πρέπει να προηγηθεί κάθε άλλη ρυθμίσεως πραγμάτων. Ο Πάλμερστον κλείνει τον λόγο του λέγοντας ότι είμαι πεπεισμένος ότι η

Ελλάδα θα απολαύσει πολύ γρήγορα αυτή την Συνταγματική αλλαγή διότι αυτή είναι η επιθυμία της Αγγλικής Κυβέρνησης και του Ελληνικού Έθνους.

Στην συνέχεια παρατίθεται η άποψη του Δόκτωρ Βάουριγκ ο οποίος είχε πει ότι: Δεν μπορώ να συγκατατεθώ στην παραχώρηση κάποιου δανείου για την υποστήριξη της παρούσας Κυβέρνησης η οποία αποδοκιμάζεται από τον Ελληνικό Λαό. Κυβέρνησης της οποίας η ιδέα δεν ήλθε ποτέ σε ανθρώπινο νου και η οποία ετέθη αναρμόδια στο Ελληνικό Έθνος καθώς δεν άρμοζε στα ήθη, τον χαρακτήρα και την ένδοξο καταγωγή του. Ο Βασιλιάς Όθωνας με ύφος θετικό είχε υποσχεθεί ότι θα διατηρήσει ανέπαφα όσα εγγυήθηκαν στον Ελληνικό λαό (αυτό αναφέρει ο ρήτορας στις προκηρύξεις του Βασιλιά κατά γράμμα. Ακόμη ο Βασιλιάς της Βαυαρίας είχε πει ότι ήταν αδύνατο για τον υιό του να εισέλθει στην Ελλάδα χωρίς την συγκατάθεση του Έθνους καθώς αναγνώριζε ότι απαιτείτο η συγκατάθεση του Έθνους για την ύπαρξη της Μοναρχίας.

Έπειτα θα αναφερθεί στο διοικητικό και οικονομικό κομμάτι της διοίκησης του Βασιλιά και θα αναφερθεί στο γεγονός ότι τα χρήματα της Επικρατείας εστάλησαν στην Βαυαρία ενώ ο λαός αναγκάστηκε να πληρώσει επαχθείς φόρους προκειμένου να διατηρηθεί η Κυβέρνηση. Ακόμη μάλιστα και για τα χαρτόσημα τα οποία χρειάζονται για μία απλή αναφορά την οποία θα ήθελε να στείλει στον αρχηγό του Έθνους. Επίσης οι σταυροί, οι τιμές και οι ωφέλειες διατηρήθηκαν προς όφελος των Βαυαρών καθώς οι τιμητικοί σταυροί οι οποίοι δόθηκαν στους Βαυαρούς ήταν περισσότεροι από αυτούς που δόθηκαν στους Έλληνες· και γενικότερα σε κάθε περίπτωση οι Έλληνες δεν μεταχειρίστηκαν όπως θα έπρεπε. Αυτό για τους Πελοποννήσιους για τους οποίους ήταν τόσο μεγάλη ακόμη και ανώτερη από την εποχή της υποδούλωσης από τους Οθωμανούς. Ο Βάουριγκ στην συνέχεια συνεχίζει τον λόγο του λέγοντας ότι ο λόρδος Πάλμερστον έκανε όλα όσα ήταν υπέρ της βελτιώσεως των Ελληνικών πραγμάτων μέσω της εγκατάστασης του Συντάγματος, επειδή ήταν πεπεισμένος ότι έπρεπε να πραγματοποιηθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να πείσουν τον Βασιλέα ότι έπρεπε να εκπληρώσει τις υποσχέσεις αλλά και την επ' ονόματι του Βασιλιά υπόσχεση των Υπουργών της Βαυαρίας Γκίτζ έτσι ώστε να σωθεί η Ελλάδα από την ανυπόφορη δυναστεία από την οποία ο Λαός πάσχει.

Κλείνοντας τον λόγο του ο λόρδος Βάουριγκ θα κάνει μία αναφορά στα κλασικά μεγαλεία της Ελλάδας προκειμένου να αποτυπώσει την άποψη ότι οι Δελφοί και οι Θερμοπύλες θα πρέπει να μείνουν εντός των ορίων της Ελλάδος καθώς ήδη έχουν επεκταθεί από την Πελοπόννησο, τις Κυκλάδες μέχρι τον Βόλο και την Άρτα. Θεωρεί τέλος ότι οι σκέψεις του αυτές δεν είναι άσκηση πολιτικής διότι εφόσον έχουν προσκληθεί να νομοθετήσουν για μία επικράτεια η οποία όχι μόνο έχει πολιτισμό αλλά τον μετέδωσε και σε άλλους λαούς πρέπει να θεωρηθεί χρέος του να αποδώσουν την ευεργεσία την οποία απολαμβάνουν. Ο Βάουριγκ συνεχίζει λέγοντας ότι δεν έχει καμία ντροπή στο να ομολογήσει αλλά και να μιλήσει για αυτά τα θέματα τα οποία όχι μόνο δεν μιλάνε στην Αγγλική Βουλή αλλά τα χρησιμοποιούμε

καθώς τα κατέχουμε αλλά και τα καλλιεργούμε εφόσον μας δόθηκαν από εκείνες τις τέχνες και τις επιστήμες οι οποίες σώζονται ως μνημεία και ως αθάνατα ελληνικά συγγράμματα. Εκτός λοιπόν από την προστασία και την συνδρομή την οποία οφείλουν αμοιβαία οι άνθρωποι προς άλλους ανθρώπους, εμείς ήμαστε υποχρεωμένοι στην επικράτεια αυτή. *ΝΑΙ! ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ* ορμώμενος και πιο υψηλότερες σκέψεις, παρά από κλασικούς συνδυασμούς, και για πολιτικά συμφέροντα, από σκέψεις οι οποίες δεν ήθελαν να αντικρουστεί και αντικρούονταν στα συμφέροντα αυτών. Την επικαλούμαι για την Εθνική πίστη και την εθνική τιμή, μέσω της καθαρής και αναλλοίωτης αρχής του Δίκαιου και Άδικου. Μην μου πείτε ότι η Ελλάδα δεν σας ενδιαφέρει ή ότι η τύχη της δεν σας συγκινεί. Σας ενδιέφερε το 1832, όταν στείλατε έναν Βαυαρό ηγεμόνα να καθορίσει την τύχη της. Σας ενδιέφερε όταν στείλατε τον στόλο σας στον Ναυαρίνο και τα πρωτόκολλά σας στην Κωνσταντινούπολη και παρόλο που δέχομαι ότι η ευδαιμονία και η ευημερία μπορεί να εξαρτάται από την επιρροή σας, όμως εάν εσείς θέλετε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την δύναμή σας. Όπως παραβλέπεται την αδιάκοπη παράβαση και αθέτηση αυτών των συνθηκών και δεχτήκατε κάθε ύβρη η οποία αλλοιώνει τον χαρακτήρα σας λόγω της ελεεινής σταθερότητας και ακεραιότητας μεταξύ των εθνών. Ο Βάουριγκ κλείνει λέγοντας ότι τα έντιμα μέσα τελείωσαν επαναλαμβάνοντας την ανωτέρω πρόταση σχετικά με τα ανωτέρω έγγραφα τα οποία έχει καταθέσει προκειμένου να λύσει αποφασιστικά μέτρα η Βουλή περί των Ελληνικών πραγμάτων.

Ο Δόκτωρ Βάουριγκ ο ένδοξος και πολυμαθής ρήτωρ του οποίου η Δημοσθένειος γλώσσα είναι η άσκηση των Ελληνικών συμφερόντων ενώπιον της Αγγλικής Βουλής υποστήριξε την συγκεκριμένη πρόταση καταδίκασε την πιεζόμενη προς την Ελλάδα πολιτική και πρόσθεσε ότι κάθε Έλληνας με τους οποίους συνομίλησε κατά τις τελετές περιηγήσεις του στην Ελλάδα του σχημάτισε την άποψη ότι η επέμβαση της Αγγλίας στις υποθέσεις της Ελλάδας δεν είχε ως αιτία το κακό την ίδια μάλιστα άποψη συμμεριζόταν και ένας εξέχον ρήτορας της Αγγλικής Βουλής ο οποίος αναφέρει ότι <<οι Έλληνες των τωρινών χρόνων κατέχουν πολλά από εκείνα τα υψηλά προτερήματα τα οποία ύψωσαν τους προγόνους τους στον Κολοφώνα του Εθνικού μεγαλείου, ώστε μπορούσε να εκλεχθεί πιο εύκολα ένας Ηγεμόνας από αυτούς για να μορφωθεί με αυτόν τον τρόπο αληθινά η Ελλάδα, όμως αντί αυτής της λύσης προτιμήθηκε να μορφωθεί η Ελλάδα επί το Βαυαρικότερον και να εκλεχθεί ως Βασιλιάς της ο Όθωνας.

Ο Μίλνς παραπονέθηκε για το ύφος του πολυμαθούς ρήτορα καθώς θεωρούσε ότι δεν συμβιβαζόταν με τον χαρακτήρα τον οποίο φέρει ο Όθωνας ως Βασιλιάς και θεωρούσε ότι το ύφος αυτό ανήκει μάλλον στον χαρακτήρα της Βασιλείας η οποία τέθηκε και από την οποία υπέστη όλες τις δυστυχίες.

Ο λόρδος Πάλμερστον και ο Σέρ Ρ. Πήλ παίρνει λοιπόν τον λόγο και αναφέρει ότι

Κύριε καθώς έχω από την θέση μας μεγάλο μέρος στα πράγματα της Ελλάδας είναι αδύνατο να σιωπήσω την στιγμή που οι υποθέσεις αυτές συζητιούνται και από πριν θεωρώ ότι θα πρέπει να παρουσιαστούν στην Βουλή όλα τα σχετικά προς το θέμα έγγραφα εφόσον δεν αντίκειται στα δημόσια

συμφέροντα. Κύριε! Προαγορεύσαντες αξιότιμοι ρήτορες για το θέμα αυτό αναφέρω ότι η μεσολάβηση των τριών Δυνάμεων στα πράγματα της Ελλάδας παρήγαγε κακό το οποίο δεν το αποδέχομαι. Οι Έλληνες συναισθανόμενοι τα δικαιώματά τους και κραυγάζοντας για αυτά τα οποία καταπατώνται δείχνουν ότι έκαναν αρκετά διανοητική πρόοδο και εκτιμώντας πλέον τα αστικά και πολιτικά τους δικαιώματα Αυτό βέβαια δεν θα μπορούσε να γίνει ένω ακόμα βρισκόταν κάτω από τον τυραννικό ζυγό των Τούρκων. Αλλά ανεξάρτητα από αυτό, αν εξετάσουμε ποια ήταν η κατάσταση των πραγμάτων όταν η Αγγλία μεσολάβησε. Εμφύλιος πόλεμος κατασπαράτουσε την Ελλάδα από το 1821 μέχρι το 1828. Ο πόλεμος κατερήμονε ολόκληρη την Πελοπόννησο λαό απειλούσε τον εξανδραποδισμό των κατοίκων της επειδή ο Οθωμανός κυρίαρχος και ο Σατράπης της Αιγύπτου αποφάσισαν να θυσιάσουν ως θηρία τα οποία ήταν για ολόκληρο τον λαό, ενώ όσοι επιζούσαν να μεταφέρονται στην Αφρική και να πουληθούν ως δούλοι. Στην θέση τους δε θα τοποθετούσαν Αιγύπτιους. Αυτή ήταν η καταστροφή των πραγμάτων όταν η Ευρώπη γεμάτη έκπληξη αποφάσισε να μεσολαβήσει προκειμένου να επιτευχθεί ειρήνη. Όταν όμως αυτές απέτυχαν σε αυτό αποφάσισαν να λάβουν ισχυρότερα μέσα δίνοντας τέλος στον εξολοθρευτικό πόλεμο των Τούρκων. Από εκείνη την στιγμή και έπειτα κάθε μερόληπτος άνθρωπος οφείλει να ομολογήσει ότι η μεσολάβηση μας στα πράγματα της Ελλάδας στάθηκε πρώτων καλή διότι κατακτήσαμε για αυτούς οι οποίοι ήταν εκείνη την στιγμή υπήκοοι των Τούρκων και οι οποίοι βρισκόνταν κάτω από την συνεχή ασυδοσία αυτών όλα τα δικαιώματα του λαού τα προνόμια τα οποία άνηκαν σε ένα ελεύθερο κράτος.

Βέβαια εκ του αποτελέσματος δεν δικαιώθηκαν οι ένθερμες και μεγάλες προσδοκίες τις οποίες είχε η Αγγλία όταν μεσολάβησε (ακούσατε, ακούσατε). Γι' αυτό ούτε εγώ, ούτε ο πολυμαθής Δόκτωρ Βάουριγγ, ούτε άλλος κανείς μπορεί να απελπισθεί για το μέλλον της Ελλάδας. Τίποτε δεν μπορεί να είναι πιο θαυμαστό στην ιστορία του ανθρώπινου γένους παρά το γεγονός ότι οι κάτοικοι κάποιων μερών της γης φαίνεται ότι διατήρησαν για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα τον εθνικό τους χαρακτήρα και ότι υποχώρησαν μόνο προσωρινά στις περιστάσεις στις οποίες πέφτουν και αυτοί δεν είναι άλλοι από τους σημερινούς Έλληνες οι οποίοι διακατέχουν πολλές από εκείνες τις αρετές και πλεονεκτήματα τα οποία δόξασαν και διαιώνισαν από τους προγόνους τους) ευφημίας).

Μετά από κάποιες ακόμη περιπονητικές εκφράσεις και εγκωμιαστικές προσαγορεύσεις προς τους Έλληνες συνεχίζει λέγοντας ότι οι τρεις Μ. Δυνάμεις έκαναν κακή εκλογή Βασιλιά για την Ελλάδα και ο αξιότιμος κύριος Κόχραν ο οποίος εισήγαγε το συγκεκριμένο ζήτημα ισχυρίζεται ότι οι Δυνάμεις ενήργησαν χωρίς να έχουν την έγκριση από το Ελληνικό Έθνος, και ότι ο Βασιλιάς εισήλθε στο Ελληνικό Έθνος χωρίς την συγκατάθεση του λαού του. Αλλά εγώ (ο Πήλ) μπορώ να υποστηρίξω ότι οι τρεις Δυνάμεις πίστευσαν ότι η Πρεσβεία την οποία έλαβαν από την Ελληνική Κυβέρνηση χορηγούσε σε αυτές την εξουσία στο να εκλέξουν Ηγεμόνα για την Ελλάδα και ότι αυτή η πράξη ήταν αρκετή έκφραση της ελληνικής θέσης για το συγκεκριμένο ζήτημα. Κατηγορήθηκαν ακόμη οι τρεις Δυνάμεις ότι ήταν σε θέση να κάνουν καλύτερη εκλογή ηγεμόνα εάν απευθύνονταν στους Γερμανικούς ηγεμόνες οι οποίοι λαμπρύνονται με διάφορες αρετές

αλλά η επιθυμία των Δυνάμεων ήταν να αποσταλεί ηγεμόνας ο οποίος έχει ανατραφεί από αντιπροσωπευτική και ελεύθερη Κυβέρνηση διότι πίστευαν ότι ένας τέτοιος ηγεμόνας θα μπορούσε να Βασιλεύσει και να βρίσκεται σε αρμονία με τους υπηκόους του σε σχέση με οποιονδήποτε άλλον εκλεγμένο μεταξύ των απολύτων Βασιλοπαίδων και ηγεμόνων. Επάνω σε αυτή την βάση απευθύνθηκε σε ολόκληρη την επικράτεια όπου δηλ υπήρχε δημοτική Κυβέρνηση και Αντιπροσωπευτικό σύστημα. Εκτός από αυτό ήθελαν να εκλέξουν για ηγεμόνα της Ελλάδας έναν ο οποίος να είναι νέος στην ηλικία για να μπορεί να συναναστραφεί κατά κάποιον τρόπο και να εξοικειωθεί με τους υπηκόους του να κατανοήσει τα ήθη και τα έθιμα όσο καλά γινόταν κάτι το οποίο θα ήταν ιδιαίτερα δύσκολο για κάποιον λαό οποίος θα είχε ήδη σχηματισμένο τον χαρακτήρα και τις συνήθειες του. Θεωρούσαν λοιπόν ότι είχαν βρει με επιτυχία όλα τα ανωτέρω προσόντα στο πρόσωπο του πρίγκιπα της Βαυαρίας και για αυτό τον λόγο τον εξέλεξαν.

Ο Σερ Ρ. Πήλ συνεχίζοντας τον λόγο του θεωρεί υπερβολική την επίθεση και τις επικρίσεις τις οποίες έκανε ο Μίλνς διότι η Αντιβασιλεία ασχολήθηκε και έδωσε στην Ελλάδα πολλούς προεισαγωγικούς θεσμούς τους οποίους θεωρούσε ότι όφειλε να παραχωρήσει στο Έθνος. Όμως είναι αλήθεια ότι δεν πραγματοποίησε την εγκατάσταση της Αντιπροσωπευτικής Κυβέρνησης και μάλιστα αυτή η επιλογή ήταν στο μεγαλύτερο βαθμό δική του αλλά παρόλαυτά έθεσε τις βάσεις αυτής της Κυβέρνησης. Αφησε την Ελλάδα κάτοχο της ελευθεροτυπίας, τότε (ο Δόκτωρ Βάουριγκ μαζί με τον Χιουμ φώναζαν από τις έδρες τους <<όχι δεν χαίρει αυτή η Ελλάδα>> παρατηρούμε ότι υπήρχαν αντιδράσεις από τους ομιλητές όταν λέγονται ψευδείς ειδήσεις. Έπειτα ο Πήλ συνεχίζει λέγοντας : συμφωνώ ότι σήμερα δεν έχει διότι μία τάση η οποία υπάρχει εναντίον της Κυβέρνησης εναντιώθηκε αρκετά μέσω συγκεκριμένων νόμων. Η Αντιβασιλεία όμως έκανε κάποια αρκετά καλή δουλειά όπως ήταν ο τομέας της παιδείας, ψήφισε νόμους, οργάνωσε ανεξάρτητα δικαστήρια όπως αυτά που υπήρχαν στην Ευρώπη ενώ επέτρεψε και την λειτουργία των δημοτικών επαρχιακών Συμβουλίων τα οποία λειτουργούσαν με το σύστημα των Ορκωτών. Με λίγα λόγια όπως είπαμε έθεσε τις βάσεις της πολιτικής ελευθερίας αλλά απλά μόνο καθυστέρησε την Αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση που σύμφωνα πάντα με τον Πήλ ήταν μία μεγάλη έλλειψη. Οι τρεις Μ. Δυνάμεις σύμφωνα με τον Πήλ δεν ξέχασαν να προνοήσουν για την εγκατάσταση μίας τέτοιου είδους Κυβέρνησης την οποία αναγνώρισε και παραδέχθηκε ο υπουργός των Εξωτερικών της Βαυαρίας ο Βαυαρός Γκίζ ο οποίος ήταν κηδεμόνας του ανήλικου Όθωνα, όταν έγινε Βασιλιάς της Ελλάδας. Προνόησαν λοιπόν οι Μ. Δυνάμεις για αυτή και υποσχέθηκαν επίσημα μέσω της προκήρυξης η οποία εκδόθηκε το 1831.

Χωρίς αμφιβολία όμως η υπόσχεση αυτή παραβιάστηκε χωρίς όμως να πρέπει αλλά η παύσασα Αγγλική Κυβέρνηση δεν σταμάτησε να επιβάλλει αυτήν την υπόσχεση στην Ελληνική Κυβέρνηση. Εάν όμως επιθυμούμε να πούμε για πιο λόγο δεν έχει δοθεί έως τώρα Σύνταγμα στους Έλληνες, αιτία άλλη δεν είναι από την παράβαση των υποσχέσεων τις οποίες οι Δυνάμεις και ο Βασιλιάς της Βαυαρίας εν ονόματι του Όθωνα έδωσαν στον Ελληνικό λαό. Παρόλαυτά όσον αφορά τον ρόλο της Αγγλίας η

Κυβέρνησή της δεν σταμάτησε να παρακινεί τον Βασιλιά της Ελλάδας προκειμένου να εκπληρώσει τις συγκεκριμένες υποσχέσεις. Όμως όπως ήταν φυσικό δεν δόθηκε μεγάλη προσοχή από την πλευρά της Ελληνικής Κυβέρνησης στις προτροπές της Αγγλίας και αυτό συνέβη διότι ενώ οι τρεις Μ. Δυνάμεις μέσω ενός συμφώνου υποσχέθηκαν στο Έθνος, μόνο η Αγγλία απαιτούσε την εκπλήρωση της υπόσχεσής της. Ο Πήλ συνεχίζει λέγοντας ότι *δεν γνωρίζει τι συνέβη κατά το διάστημα των τελευταίων δύο χρόνων καθώς απομακρύνθηκε από τα πράγματα αλλά πιστεύω λέγει ο Πήλ ότι η Αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση είναι δικαίωμα και προνόμιο του Ελληνικού Έθνους να ελπίζει ότι γρήγορα θα την απολαύσει παρά τις δυσκολίες οι οποίες προκύπτουν.* Όσον αφορά την Αγγλία, και την Αγγλική πολιτική η οποία ασκείτε στην Ελλάδα ο Πήλ αποτυπώνει την ελπίδα ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα θα έχει την ευτυχία η Αγγλία και όλοι όσοι συμμετέχουν στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής να γίνει αυτόπτης μάρτυρας της αποπερατώσεως του αγαθού αυτού έργου (ευφημίες) μέσα στην Αγγλική Βουλή. *Είμαι πεπεισμένος τονίζει ο Πήλ και το διακηρύττω ότι η Αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση με οποιεσδήποτε τροποποιήσεις οι οποίες υπαγορεύονται από τοπικές περιστάσεις τείνουν στην ελεύθερη έκφραση της κοινής γνώμης και με την παρησία συζήτησης και έκθεσης παραπόνων του Λαού θέλει να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην στερέωση της Βασιλείας του Όθωνα και της ευημερίας του Ελληνικού λαού (ακούσατε, ακούσατε και επευφημίες) οι οποίες ακολουθούν εντός του Αγγλικού κοινοβουλίου.* Στην συνέχεια τον λόγο θα πάρει ο Πάλμερστον ο οποίος θα αναφέρει το εξής ότι: οι προηγούμενοι αξιότιμοι ρήτορες δεν ασχολήθηκαν με ένα θέμα το οποίο συνδέεται στενά με την έλλειψη της Αντιπροσωπευτικής Κυβέρνησης και στο οποίο η Αγγλική Κυβέρνηση έχει άμεσο συμφέρον και φυσικά ο Πάλμερστον δεν αναφέρεται σε άλλο θέμα παρά στο Αγγλικό δάνειο το οποίο έδωσε η Αγγλική Κυβέρνηση στο Ελληνικό Βασίλειο. Όταν η προηγούμενη Αγγλική Κυβέρνηση συγκατατέθηκε να δώσει στον Βασιλιά Όθωνα το δάνειο ένα μέρος του δανείου το οποίο είχε υποσχεθεί στον Λεοπόλδο ως αναγκαίο για την αποκατάσταση και πρόοδο της νέας Ελληνικής επικράτειας, έλαβε τα μέτρα και της εγγυήσεις εκείνες ώστε να μην επιβαρυνθεί η Αγγλία με την πληρωμή και γενικότερα με τις καθυστερήσεις οι οποίες θα προέκυπταν από μία Ελληνική Κυβέρνηση.

Έπειτα ο Πάλμερστον θα αναφερθεί τι όριζε η συνθήκη του 1832 και συγκεκριμένα το άρθρο 6 ας το δούμε αναλυτικά.

(ο Βασιλιάς της Ελλάδας μαζί με το Έθνος του πρέπει να αφιερώσει τα πιο σημαντικά μέρη του εισοδήματός του Κράτους για την πληρωμή των τόκων και του χρεωλύτρου των Ελληνικών δανείων τα οποία επιβαρύνουν τους Έλληνες. Η Ελλάδα κατά την εποχή εκείνη υπόκειται σε δαπάνες και ευελπιστούσε ότι αυτές θα ελαττωνόταν έτσι ώστε να βρισκόταν τα χρήματα για τους τόκους και τα χρεόλυτρα του Ελληνικού δανείου. Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας ήταν τότε προοδευτική και οι ελλείψεις τις οποίες σήμερα η Ελληνική Κυβέρνηση βρίσκει στο οικονομικό σύστημα δεν θα υπήρχαν εάν οι προϋπολογισμοί και απολογισμοί εξετάζονταν από την Αντιπροσωπευτική Συνέλευση. Σε μία όμως απάντηση η οποία δόθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση προς την Ρωσική, αναφέρεται ότι τα

εισοδήματα του Ελληνικού Κράτους είχαν αυξηθεί σημαντικά κατά τα τελευταία χρόνια ενώ τα έξοδα του Κράτους είχαν ελαττωθεί. Αλλά αν αυτό ήταν αλήθεια δεν έπρεπε να αποκαλυφθεί η έλλειψη και η σπανιότητα των χρημάτων; Στο ρητορικό αυτό ερώτημα ο Πάλμερστον απαντάει ότι περισσότερο έχει να κάνει με περίσσειμα δυνάμεων να χρησιμεύσει για την απόδοση των τόκων και των χρεολυσίων του δανείου. Για αυτό λέει ο Πάλμερστον ότι δεν αμφιβάλει ότι η σημερινή Κυβέρνηση της Αγγλίας εξακολουθεί να απευθύνεται προς την Ελληνική Κυβέρνηση με ισχυρή προτροπή και επίμονες απαιτήσεις προς εκπλήρωση των όρων της συνθήκης την οποία ανέφερα: Ο Πάλμερστον συμπληρώνει ότι *οι τόκοι και τα χρεόλυτρα δεν μπορούν να καλυφθούν από τα πλεονάσματα καθώς οι πρόσοδοι κατασπαταλήθηκαν από τους Βαυαρούς σε ανωφελή έργα*. Εδώ μάλλον γίνεται λόγος για τις συνεχόμενες σπατάλες των Βαυαρών οι οποίες πήραν τα χρήματα του μεγάλου δανείου των 60.0000 φράγκων και το κατασπατάλησαν για ιδίων όφελος. Ακόμη θα αναφερθεί στο γεγονός ότι μολονότι η Αγγλική κυβέρνηση δεν ήθελε να έχει δικαίωμα και να είναι η μόνη η οποία θα επέμβει, μόνη σε μία τέτοια υπόθεση ως εγγύτερη παρόλο που μέσω της πληρωμής των δανείων αναμφίβολα οφείλει να απαιτήσει με επιμονή ώστε να δοθεί καλύτερη διευθέτηση στα πράγματα. Η διευθέτηση αυτή θα πρέπει να δοθεί από την Ελληνική Κυβέρνηση και για αυτό τον λόγο ο Πάλμερστον ελπίζει ότι οι Σύμβουλοι του Βασιλιά θα την παρακινήσουν να δοθεί με μεγαλύτερη προσοχή στις συμβουλές των Μ. Δυνάμεων. Ο Πάλμερστον κλείνει τον λόγο του με την ελπίδα ότι οι υπουργοί της Βρετανικής Κυβέρνησης θα δώσουν στον Όθωνα να καταλάβει την ανάγκη του να παραχωρήσει Σύνταγμα στον λαό προς εκπλήρωση των υποσχέσεων οι οποίες δόθηκαν από τις Μ. Δυνάμεις το 1831 αλλά επαναλήφθηκαν επίσημα και από τον Βαυαρό Γκίτς, ο οποίος ήταν σύμβουλος και υπουργός της Βαυαρίας αλλά και του Λουδοβίκου. Για αυτόν τον λόγο ο Πάλμερστον είναι βέβαιος ότι ο έντιμος αντιπρόσωπος Δόκτωρ Βάουριγκ κατά τις μελλοντικές περιηγήσεις του στην Ελλάδα δεν θέλει αλλά μπορεί να απαντήσει σε έναν Έλληνα ο οποίος δεν θα θέλει να παραδεχτεί ότι η κατάσταση την οποία έθεσαν οι Μ. Δυνάμεις στην Ελλάδα δεν είναι σε κατάσταση ευδαιμονίας και ευτυχίας αλλά συγκρινόμενη με εκείνη την οποία την βρήκε η Αγγλία είναι πολύ καλύτερα από την στιγμή που μεσολαβήσαμε (ευφημίες και χειροκροτήματα) συμπληρώνουν την ολοκλήρωση του λόγου του ο Πάλμερστον .

Το άρθρο κλείνει με την εξής υποσημείωση ότι το συγκεκριμένο άρθρο θεωρείτο το καλύτερο και το πιο σημαντικό καθώς αποτυπώνει την συζήτηση η οποία διεξάγεται στην Αγγλική Βουλή και συγκεκριμένα αποτυπώνει την αλήθεια και την πραγματικότητα την οποία γνώριζαν στην Αγγλία σχετικά με την κακή κατάσταση της Ελλάδας ενώ ταυτόχρονα εύχονταν να αλλάξει αυτή την κατάσταση διότι οι Έλληνες δεν το άξιζαν. Σε αυτήν αναγνωρίζουμε σε ποια συνθήκη αναφέρεται την καθαρή ερμηνεία και την πιστή απόδοση της ιδέας την οποία έχει το Αγγλικό Έθνος για την Ελλάδα. Ακόμη όπως έχει ειπωθεί στην Ευρώπη καθόλου δεν πρόσεχαν για το τυπικό και επιφυλασσόντουσαν στο τι θα γράψουν σκεφτόμενοι την Διπλωματία. Μάλιστα ήταν βέβαιο ευχόμενοι ότι εάν συντασσόταν κάποιο πρωτόκολλο

για την Ελλάδα όχι πριν τέσσερις ημέρες αλλά μετά την συγκεκριμένη συζήτηση αυτό θα είχε πολύ μεγαλύτερη αξία, με άλλα λόγια θα εξομάλυνε στην ουσία την σταθερή κατάσταση και τον γεμάτη αγκάθια δρόμο των μεταρρυθμίσεων.

Στο όνομα του Ελληνικού λαού ο συντάκτης της Αθηνάς θέλει και οφείλει κατά τον ίδιο να κηρύξει Δόξα και αιώνια ευγνωμοσύνη στους ειλικρινείς φίλους των δικαίων του³⁶⁴.

28 Αυγούστου 1843 ημέρα Σάββατο

<<Έναρξις συζητήσεως των Ελληνικών πραγμάτων ενώπιον της Αγγλικής Βουλής, γινόμενη την Τετάρτη (16 Αυγούστου 1843) Ε.Ν. Ο κύριος Β. ΧΟΧΡΑΝ ηγέρθη προηγηθείσης ειδοποιήσεως να αιτήσεται να υποβληθώσιν εις την Βουλήν έγγραφα τινά αναφερόμενα εις τας διπλωματικές σχέσεις της Αγγλικής Κυβερνήσεως μετά της Ελλάδος, και συν τοις άλλοις αντίγραφα των πρωτοκόλλων εκείνων, τα οποία υποτίθεται ότι υπεγράφησαν από του 1833, ότι το τελευταίον πρωτόκολλον είχε παρουσιασθεί εις την Βουλήν. Ωσαύτως να παρουσιασθώσιν αντίγραφα των οδηγιών, αίτινες κατά καιρούς εδόθησαν εις τον εν Αθήναις Πρέσβη της Αγγλίας συνέπεια των συνόδων και συσκέψεων των Αντιπροσώπων των τριών συμμάχων Δυνάμεων, διαρκουσών των οποίων δη' ιδιαιτέρας αιτίας, δεν απεπερατώθη κανέν πρωτόκολλο. Ομού δε με αυτάς και αντίγραφα των διακοινώσεων του Σερ Έδμονντ Λάϊονς, καθόσον αυτάι χορηγούσι πληροφορίας οποιασδήποτε περί της οικονομικής καταστάσεως της Ελλάδος.

Κύριε Πρόεδρε! Η κατάσταση της Ελλάδος απασχόλησε προ πολλού την προσοχήν του Αυτοκράτορος Νικολάου, και την εμβριθή διάσκεψη των Υπουργών και Α.Μ προσώπων της Γαλλίας. Κατά το 1841 κ ο Γκιζώ εξέφρασε παρρησία της γνώμης του, ότι η κατάσταση αυτή απαιτεί την προσοχή της Κυβερνήσεως, ως και της Νομοθετικής εξουσίας της Γαλλίας. Το πρώτον περί αυτής ζήτημα φέρετο εις τας περιστάσεις, υπό τας οποίας ο Βασιλεύς Όθων μετέβη εις την Ελλάδα, και ανέλαβε την Κυβέρνηση της Επικρατείας της. Το δεύτερον περιεγράφετο, αν οι συμφωνίες και οι όροι, υπό τους οποίους απεφασίσθη ή έκειθε μετάβασιν του εξεπληρώθησαν. Είναι πρόσφατον ίσως εις την μνήμην των μελών της Βουλής ότι της Ελλάδας το στέμμα προσεφέρθη εις τον Πρίγκιπα Λεοπόλδον, νύν Βασιλέα των Βέλγων· και ότι ο λόγος δη' ον απειοιήθη αυτό, ήτο, διότι δεν συγκατετίθετο να γίνει εντολοδόχος των Συμμάχων Δυνάμεων, επειδή θεωρεί, ότι ούτων ήθελε ματαιωθεί η τύχη της Ελλάδος ως ανεξαρτήτου Κράτους. Ο Βασιλεύς Όθων ηπήγε πλήρες να το γνωρίζων, ότι η συνταγματική Κυβέρνηση έμελε να εγκατασταθεί εις την Ελλάδα και ότι ο λαός αυτής έπρεπε να λάβει μέρος εις την διαχείριση των πραγμάτων. Οι υποχρεώσεις αυτές ήσαν εναργέστατα εκπεφρασμένα. Ας ενθυμηθώμεν, ότι η αρχή του συνταγματικώς κυβερνάσθαι την Ελλάδα δεν εγεννήθη καθ' ήν εποχήν εκλέχθη ο Όθων ως Βασιλεύς της Ελλάδος αλλά όταν το πρώτων οι Αντιπρόσωποι του Ελληνικού Λαού συνήλθον υπό την κλάγγην θριαμβευτικών των όπλων, και εθέσπισαν

³⁶⁴ Εφ. Αιών, φ. 466, 28 Αυγούστου, 1843

αυτήν ρητός. Οι Έλληνες εντεύθεν προσδόκων να συμμεθέξωσιν εις την διαχείριση των πραγμάτων της πατρίδας τους αλλά αι ελπίδες των απιούσαι ώχοντο. Συγκατένευσεν μεν εις διαδοχικήν Βασιλείαν, αλλ' ουδέποτε, ουδέποτε λέγω, εις την απόλυτον Μοναρχίαν. Το 1830 ο Λόρδος Ιωάννης Ρούσελ ερωτήσας του Σερ Ροβέρτου Πήλ, προθυπουργόν ποίον είδος Κυβερνήσεως, έπρεπε να εγκατασταθεί εις την Ελλάδα, επειδή αυτός εφρονεί μόνην την αντιπροσωπικήν Κυβέρνησιν κατάλληλων, έλαβε εις απάντησιν <<Βεβαιώ τον έντιμον Λόρδον ότι εις την των Ελληνικών πραγμάτων ρύθμιση της οποίας η βάσις ετέθη υπό των Συμμαχικών Δυνάμεων, ουδεμία προσπάθεια εγένετο διά να επιβληθεί εις την Ελλάδα δεσποτική Μοναρχία. Τολμώ να αρνηθώ τούτο μετά βεβαιότητος εκ μέρους της Κυβερνήσεως μου, και πιστεύω και εκ μέρους της Γαλλίας και Ρωσίας, ότι δεν υπήρξε η επιθυμία του να επέμβουν προς ματαίωσιν τοιούτων θεσμών, οίτινες νομίζονται οι καταλληλότεροι προς εξασφάλιση της ελευθερίας και παραγωγήν της ευδαιμονίας της. Τοιαύτη ήτο η γνώμη του εντίμου απεσταλμένου της Ταμβόρδης, και τοιαύτην ελπίζω, ότι ο έντιμος Βαρονέτος διατελεί έχων εισέτι και σήμερα. Ο Ευγενής Λόρδος Παλμέρστον το 1836 εξέφρασε παρόμοιαν γνώμη λέγων <<Δύναμαι να βεβαιώσω την Επιτροπήν, ότι τίποτε δεν δύναται να είναι πορρωτέρω της αληθείας παρά το ότι η Κυβέρνησις της Ελλάδος είναι απόλυτος και τυραννική <<ενταύθα ο Ευγενής Λόρδος μεγάλως ήπατατο βαίνουσα επί τυραννικών αρχών, και υποστηριζομένη από υπό Βαυαρικών στρατευμάτων. Είναι αληθές, ότι δεν συνεκαλέσθη εισέτι Εθνική Συνέλευσις, αλλά πρέπει κανείς να τυφλώττη προς τον φυσικό χαρακτήρα των Ελλήνων και την γεωγραφικήν θέση της Επικρατείας, διά να νομίσει συστήματος, όπερ απολύτως καθίσταται αναγκαίο στοιχείον της Μοναρχικής Κυβερνήσεως της; Μεγάλων απατάται, όστις νομίζει, ότι η Ελλάδα δεν κατέχει τις βάσεις των πολιτικών της ελευθεριών. Το μόνον κατ' εμέ, του οποίου λείπεται διά να τεθεί εις την αυτήν με την Αγγλίαν και Γαλλίαν κατάστασις είναι το να τεθεί η κορωνίς επί το έργου, όπερ ήδη άρχισε να προστεθεί δηλαδή εις τους υπάρχοντας ήδη θεσμούς της γενική Αντιπροσωπεία του Έθνους, και τούτο πρέπει να προηγηθεί πάσης άλλης ρυθμίσεως πραγμάτων. Είμαι δε πεπεισμένος, ότι η Ελλάς θέλει απολαύσει ταχέως αυτήν, διότι τοιαύτη είναι η επιθυμία της Αγγλικής Κυβερνήσεως και του Ελληνικού Έθνους.

Επίσης και το έντιμον μέλος ο Δόκτωρ Βάουριγγ είχεν ειπείν. Δεν δύναμαι να συγκατατεθώ εις παραχώρησι τινός δανείου προς υποστήριξιν της ενεστώσης Κυβερνήσεως. Κυβερνήσεως αποδοκιμαζομένης παρά του Ελληνικού Λαού, Κυβερνήσεως οποίας ιδέα δεν ήλθε ποτέ εις ανθρώπου νούν και ήτις, ως βεβαιούται αριδήλως εκ των πραγμάτων, ετέθη αναρμοδίως επί του Ελληνικού Έθνους, ως μη αρμόζουσα εις τα ήθη, τον χαρακτήρα και την ένδοξο καταγωγήν του. Ο Βασιλεύς Όθων με ύφος θετικών υπεσχέθη να διατηρήσει ανέπαφα τα προνόμια άτινα αι τρεις Σύμμαχες Δυνάμεις εγγυήθησαν εις τον Ελληνικό λαό(ενταύθα αναφέρει ο ρήτορας τας προκηρύξεις του Βασιλέως κατά γράμμα) ο Βασιλεύς της Βαυαρίας είχεν ειπεί, ότι ήτο αδύνατον διά τον υιό του να εισέλθει εις την Ελλάδα άνευ της συγκαταθέσεως του Έθνους· αναγνώριζει τουτέστιν αναγκαίαν την συγκατάθεσιν του Έθνους διά την ύπαρξιν της Μοναρχίας. Μετά ολίγον τα χρήματα της επικρατείας εστάλησαν εις την Βαυαρία, και ο λαός αναγκάζεται

σήμερον προς διατήρηση της Κυβερνήσεως να πληρώνει φόρους επαχθείς χαρτοσήμων ακόμη και διά μίαν αναφοράν, την οποία παρουσιάζει προς αυτόν τον αρχηγό του Έθνους. Οι σταυροί, αι τιμαί και αι ωφέλειες διετέθησαν προς όφελος των Βαυαρών (εδώ αριθμεί συγκριτικώς τους εις Βαυαρούς και Έλληνας δοθέντες σταυρούς, αποδεικνύων ανώτερο τον αριθμό των πρώτων,) και εν γένει εις πάσαν περίσταση οι Έλληνες δεν μεταχειρίσθησαν, ως έπρεπε. Εντεύθεν η Επικράτεια όλη και ιδίως η Πελοπόννησος δυστυχεί δυστυχίαν εσχάτην και ανωτέραν εκείνης εις ην ευρίσκετο διατελούσα υπό τον Οθωμανικό ζυγόν Ομολογώ ότι ο λόρδος Πάλμερστον έκαμεν όλα τα δυνατά υπέρ της βελτιώσεως των Ελληνικών πραγμάτων διά της εγκαταστάσεως του Συντάγματος, διότι ήτο πεπεισμένος, ότι απητείτο να γίνει, πάσα δυνατή προσπάθεια, διά να πείσουν τον Βασιλέα, ότι πρέπει να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, και την επ' ονόματι του δοθείσαν υπόσχεσιν από τον Υπουργόν της Βαυαρίας Γκιζ και ούτος να σωθεί αυτή η ωραία Επικράτεια από την ανυπόφορου δυστυχία, την οποία ήδη ο Λαός της πάσχει.

Μετά περαιτέρω τινάς παρατηρήσεις το έντιμον Μέλος ετελείωσεν ούτω Κύριε! Καθ' όλην την ομιλία μας προεθέμην μετά προσοχής, να αποφύγω πάσαν αναδρομήν εις τα κλασικά μεγαλεία της Ελλάδος, ην και πιθανώς δεν ήθελον είσαι εκτός του προκειμένου και ο έντιμος Βαρονέτιος και ο ευγενής υποκόμης Λόρδος Πάλμερστον δεν ήθελον είσθαι οι τελευταίοι θαυμαστές και θιασώτες τούτων. Αλλά θεωρουμένου του ζητήματος και υπό μόνην την πραγματικήν τον έποψιν, αποβαίνει απαραίτητου ανάγκης χρέος να σκεφθώμεν περί αυτό. Ο Βαρονέτος θέλει συνομολογήσει, ότι διά μόνην την ιδέαν του να διατηρήσωμε τους Δελφούς και τις Θερμοπύλες εντός της Ελλάδας εξετεινάμεν τα όρια του νέου Βασιλείου από της Πελοποννήσου και των Κυκλάδων μέχρι των κόλπων του Βόλου και της Άρτας Κύριε! Λέγω ότι οι σκέψεις αυτές δεν σχηματίζουν κανένα σκοπό πολιτικής· διότι προσκεκλημένοι να νομοθετήσουμε δη' επικράτειαν τινά, ήτις ούχι μόνον κατέχει πολιτισμόν τινά ευατή, αλλά μετέδωσεν αυτόν και εις ετέρας βεβαίως πρέπει να αποδίδωμεν την ευεργεσία, την οποίαν απηλαύσαμε>>. Δεν αισχύνομαι να ομολογήσω, ομιλών περί αυτών των αντικειμένων, τα οποία όχι μόνον δεν ομιλούμεν, αλλά σεμνόμεθα κατέχοντες και καλλιεργούντες ότι, όσα αποκτήσαντας κατέχομεν, μας εδόθησαν από εκείνας τις τέχνες και επιστήμες, οίτινες σώζονται εις τα μνημείας και τα θάνατα Ελληνικά συγγράμματα. Όθεν εκτός της προστασίας και συνδρομής την οποίαν οφείλουν αμοιβαίως οι άνθρωποι προς αλλήλους, ημείς υποχρεώμεθα από πάσαν επικράτεια ταύτην. **ΝΑΙ! ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗΝ** Της Βουλής ορμώμενος και από υψηλότερας σκέψεις, παρά κλασικούς συνδυασμούς, και διά πολιτικά συμφέροντα, από σκέψεις, αίτινες δεν ήθελον αντικρουσθή, και εάν αντίκειτο εις τα συμφέροντα ταύτα. Την επικαλούμαι διά την Εθνικήν πίστη και εθνικήν τιμήν, διά τας καθαράς και αναλλοίωτους αρχής του Δίκαιου και Άδικου. Μη με ειπήτε, ότι η Ελλάς δεν σας ενδιαφέρει ότι η τύχη της ολίγον σας συγκινεί. Σας ενδιέφερε το 1827, όταν υπογράψατε την Συνθήκη του Λονδίνου. Σας ενδιέφερε το 1832, όταν επέμψατε Βαυαρόν Ηγεμόνα να διέπει την τύχη της. Σας ενδιέφερε όταν στείλατε τον στόλο σας εις τους Ναυαρίνους και τα πρωτόκολλα σας εις Κωνσταντινούπολη και μολονότι δέχομαι ότι ευδαιμονία και η ευημερία της δεν δύναται να έχωσιν επιρροή

εάν την δύναμή σας, θέλεται όμως, συγχωρούντες αδιάκοπον παράβασιν και αθέτησιν των συνθηκών τούτων υποφέρει την μεγίστην πάσαν των ύβρεων, απώλειαν του χαρακτήρος σας δη' έλλειψιν σταθερότητος και ακεραιότητος μεταξύ των εθνών; Το έντιμον μέσων τελείωσεν επαναλαβόν την ανωτέρω πρότασιν του περί των εγγράφων προς σκοπόν του να λάβει μέτρα αποφασιστικά η Βουλή περί των Ελληνικών πραγμάτων.

Ο Δόκτωρ ΒΑΟΥΡΙΓΚ ο ένδοξος και πολυμαθής ρήτωρ του οποίου η Δημοσθένειος γλώσσα είναι η ασπίς των Ελληνικών συμφερόντων ενώπιον της Αγγλικής Βουλής, υπεστήριξε την πρόταση ταύτην. Κατεδίκασε την πιεζομένην προς την Ελλάδα πολιτικήν και επρόσθεσεν ότι πας Έλλην, μετά του οποίου συνομίλησε εις τας τελευταίας περιηγήσεις του κατά την Ελλάδα, ήτο γνώμης ότι η επέμβαση μας εις τας υποθέσεις της Ελλάδας δεν ήτο παραγωγός ειμή κακού, και την γνώμην ταύτην συνεμερίζετο και ο ένδοξος ρήτωρ. <<Οι Έλληνες της παρούσης ημέρας λέγει κατέχουσι πολλά εξ εκείνων των υψηλών προτερημάτων άτινα να ύψωσαν τους προγόνους των εις τον Κολοφώνα της Εθνικής μεγαλειότητάς, ώστε ηδύνατο να εκλεχθεί ευκολότερον εξ αυτών και ο Ηγεμών των, διά να μορφωθεί ούτως αληθής Ελλάς αλλά αντί τούτου προτιμήθει να μορφωθεί η Ελλάς επί το Βαυαρικώτερον, και να εκλεχθεί ως Βασιλεύς της ο Όθων.....

Ο κύριος Μίλνης παραπονέθηκε διά το ύφος του πολυμαθούς ρήτορος, ως μη συμβιβαζόμενον με τον χαρακτήρα, τον οποίον φέρει ο Όθων ως Βασιλεύς, και εθεώρησεν, ότι το ύφος αυτό ανήκει μάλλον εις τον χαρακτήρα της Βασιλείας υπό την οποίαν ετέθηκε υπέσται όλα τας δυστυχίας.

Ο λόρδος Πάλμερστον και ο Σέρ Ρ. Πήλ ηγέρθησαν συγχρόνως, αλλά παραχωρήσαντες τον δευτέρου, εξακολούθησεν ο πρώτος.

Κύριε! Λαβών ως εκ τη θέσεως μου μέγα μέρος εις τα πράγματα της Ελλάδος είναι αδύνατο να σιωπήσω, καθ' ήν στιγμήν οι υποθέσεις αυτής συζητούνται, και εκ προοιμίων φρονώ, ότι πρέπει να παρουσιασθώσιν εις την Βουλήν όλα τα σχετικά προς το θέμα έγγραφα καθ' όσον δεν αντίκειται εις τα δημόσια συμφέροντα. Κύριε! Οι προαγορεύσαντες αξιότιμοι ρήτορες επί του ζητήματος τούτου είπον, ότι η μεσολάβησις των τριών Δυνάμεων εις τα πράγματα της Ελλάδας παρήγαγε κακόν, το οποίον δε παραδέχομαι. Οι Έλληνες συναισθανόμενοι τα δικαιώματα τους, και κραυγάζοντες δη' αυτά καταπατούμενα δεικνύουν, ότι έκαμαν αρκετήν διανοητικήν πρόοδο και εκτιμώσι τα αστικά και πολιτικά των δικαιώματα. Τούτο δε βεβαίως δεν ήθελε γίνει, εάν εισέτι διετέλουν υπό τον τυραννικόν ζυγόν των Τούρκων. Αλλά ανεξαρτήτως τούτου, ας εξετάσωμεν, οποία ήτο η κατάσταση των πραγμάτων όταν η Αγγλία μεσολάβησεν. Εμφύλιος πόλεμος κατεσπάρρατε την Ελλάδα από του 1822 μέχρι του 1828 έτους. Πόλεμος κατερημόνων το πρόσωπον όλης της Πελοποννήσου, επατείλει τον όλον εξανδραποδισμόν αυτής, διότι ο Τουρκικός κυριάρχης και ο Σατράπης της Αιγύπτου απεφάσισαν να θυσιάσωσι θηριωδώς ολόκληρον τον λαόν, να μεταφέρωσιν εις την Αφρικήν και πωλήσωσιν ως ανδράποδα, όσους ήθελον διαφύγει την

μάχαιραν, αντικαθιστώντες αυτούς από Αιγυπτίους. Τοιαύτη ήτο η εκπλήξασα της Ευρώπης όλην κατάστασις των πραγμάτων, ότε οι τρεις Δυνάμεις εμεσολάβησαν εις την ειρήνευσιν των Αποτυχόντων δε τω προς τούτου μέσων του λόγον, έλαβον μέτρα ισχυρότερα, και δη' αυτών έδωκαν τέλος εις τον εξολοθρευτικό αυτόν πόλεμο. Εντεύθεν πας μερόληπτος άνθρωπος οφείλει να ομολογήσει, ότι η μεσολάβηση μας εις τα πράγματα των Ελλήνων εστάθη πρόξενος καλήν διότι απεκτήσαμε δη' αυτούς, ως υπηκόους Τούρκους, όχι μόνο εντελή ασυδοσίας, αλλά και όλα τα δικαιώματα και προνόμια, τα οποία ανήκουσιν εις Κράτος ελεύθερον.

Βεβαίως εκ των αποτελεσμάτων δεν εδικαιώθησαν εισέτι οι ένθερμοι και μεγάλες προσδοκίες τις οποίες συνέλαβεν η Αγγλία μεσολαβούσα (ακούσατε , ακούσατε). Μολονοούτο ούτε εγώ, ούτε ο πολυμαθής Δόκτωρ Βάουριγγ, ούτε άλλος κανείς δυνάμεθα να απελπισθώμεν διά το μέλλον της Ελλάδος. Τίποτε δεν ημπορεί να είναι θαυμαστότερον εις την ιστορίαν του ανθρωπίνου γένους παρά το συμβεβηκόν, ότι οι κάτοικοι κάποιων μερών της γής φαίνεται ότι διατηρούντες μακράς χρόνου περιόδους τον εθνικό τους χαρακτήρα, υποχωρούνται μόνο προσωρινόν εις τας περιστάσεις, εις τα οποίας περιπίπτουν. Και τοιούτοι είσιν οι σημερινοί Έλληνες, διασόζοντες πολλά των μεγάλων εκείνων αρετών πλεονεκτημάτων και αρετών, τα οποία εδόξασαν και διαιώνισαν τους προγόνους (ευφημίαι)

Μετά τινάς άλλας περιποητικές εκφράσεις και εγκωμιαστικές προσαγορεύσεις προς τους Έλληνες, εξακολουθεί· Ο Ερρίθη ότι οι τρεις Δυνάμεις έκαναν κακήν εκλογήν Βασιλέως δια την Ελλάδα, και ο εισάξας το ζήτημα τούτο αξιότιμος Κύριος Κόχραν ισχυρίζεται, ότι οι Δυνάμεις ενήργησαν άνευ πληρεξουσιότητας από το Ελληνικό Έθνος, ο Βασιλεύς εισήλθε εις το Κράτος άνευ της συγκαταθέσεως του Έθνους. Αλλ' εγώ δύναμαι να είπω, ότι οι τρεις Δυνάμεις επίστευσαν, ότι η Πρεσβεία, την οποίαν έλαβον από την Ελληνική Κυβέρνηση χορηγούσεν αυτές την Εξουσία του να εκλέξουν Ηγεμόνα διά την Ελλάδα, ήτο αρκετή έκφραση της ελληνικής θελήσεως επί του αντικειμένου τούτου. Ερρίθη ωσαύτως ότι οι Δυνάμεις ηδύνατο να κάμωσι καλητέραν την γενομένης εκλογήν απευθυνόμενοι εις τους Γερμανικούς ηγεμόνες, τους οποίους λαμπρύνουσι διάφοροι αρεταί· αλλά η επιθυμία των Δυνάμεων ήταν να αποσταλεί ηγεμών ανατραφείς υπό αντιπροσωπευτικήν και ελευθέραν Κυβέρνηση, διότι ενόμισαν, ότι τοιούτος τις ηγεμών ήθελε βασιλεύσει μετά πλειόνος αρμονίας με τους υπηκόους του, παρ' οποιονδήποτε άλλον εκλεχθέντα μεταξύ των απολύτων Βασιλοπαίδων και ηγεμόνων, και επ' αυτή τη βάση απευθύνθησαν εις επικράτειαν, ένθα υπήρχε δημοτική Κυβέρνηση και Αντιπροσωπικόν σύστημα. Εκτός τούτου εξελέξαντο τον ηγεμόνα της Ελλάδος νέον ήταν ηλικία, διά να δυνηθεί συνανατραφείς τρόπον τινά και εξοικειωθείς με τους υπηκόους του να μορφώσει τας κλίσεις και τα ήθη του επί το Ελληνικότερον, το οποίον καθίστατο δύσκολον εις τινά άλλον, όστις ήθελεν έχει ήδη σχηματισμένον τον χαρακτήρα και τας έξεις. Ενόμισαν τέλος, ότι επέτυχον τα ζητούμενα ταύτα προσόντα εις το πρόσωπον του Βασιλόπαιδος της Βαυαρίας και διά τούτο εξελέξαντο αυτόν.

Νομίζω άλλων υπερβολικήν την εκτοξευθείσαν κατά της Αντιβασιλείας επίκρισιν του κυρίου Μίλην, καθότι αυτή ενασχοληθείσα σπουδαίως επροίκισε την Ελλάδα με πολλούς προεισαγωγικούς του συντάγματος πολιτικούς θεσμούς, τους οποίους ενόμιζεν ότι όφειλε να δώσει εις το Έθνος. Είναι αληθές, ότι δεν πραγματοποίησε την εγκατάσταση της Αντιπροσωπευτικής Κυβερνήσεως, και πρέπει να ομολογήσω ότι τούτο ουσιώδης έλλειψη εκ μέρους της. Αλλ' εντοσούτω έθεσε τις βάσεις τοιαύτης Κυβερνήσεως. Αφησε την Ελλάδα κάτοχον την ελευθεροτυπίας (ο Δόκτωρ Βάουριγκ ομοφώνως με τον κύριον Χιούμ εφώνησαν από τις έδρας των <<Οχι! Δεν χαίρει τοιαύτης η Ελλάς>>. Συνομολογώ, ότι σήμερα δεν τω χαίρει διότι μία τάσις εναντία της Κυβερνήσεως την εκολόβωσεν αρκετά διά καταθλιπτικών νόμων. Η Αντιβασιλεία άφησε την παιδείαν μάλλον εξηπλωμένην, έθεσε νόμους ανεξαρτήτους, διοργάνωσε και κατέστησε τα δικαστήρια ανεξάρτητα και εφάμιλλα των προ αιώνων υπαρχόντων εις την Ευρώπην· την άφηκεν με τα δημοτικά και Επαρχιακά Συμβούλια και με σύστημα Ορκωτόν. Εν ενί λόγω έθεσεν ως είπον, τις βάσεις της πολιτικής της ελευθερίας, και μόνον καθυστέρησε την Αντιπροσωπικήν Κυβέρνηση, το οποίον επαναλαμβάνω, ήτο έλλειψη της μεγίστη. Οι τρεις Δυνάμεις δεν λησμόνησαν να προνοήσωσι διά την εγκατάστασιν τοιούτου είδους Κυβερνήσεως, την οποίαν ανεγνώρισε και παρεδέχθηκε ο υπουργός των Εξωτερικών της Βαυαρίας Βαυαρών Γκίζ κηδεμών του ανήλικου Βασιλόπαιδος Όθωνος, ότε διωρίσθη βασιλεύς της Ελλάδος και ελπίζω, ότι η περί τούτου γραφή του κ. Γκίζ ως πολλά ουσιώδης θέλει υποβληθεί μετά των άλλων εγγράφων εις την Βουλήν. Επρονόησαν, λέγω οι Δυνάμεις περί αυτή, και την υπεσχέθησαν επισήμως διά της προκηρύξεως των, εκδοθείσης το 1832. Αναμφιβόλως η υπόσχεση αυτή παρεβιάσθη, ως μη ώφειλεν, αλλά η παύσασα Αγγλική Κυβέρνηση δεν έπαυσε να επιβάλει αυτήν εις την σκέψη της Ελληνικής Κυβερνήσεως· Εάν όμως εισέτι εδόθη Σύνταγμα εις τους Έλληνες αιτία άλλη δεν είναι πρέπει να το ομολογήσουμε παρά η παράβαση των υποσχέσεων, τας οποίας οι Δυνάμεις και ο Βασιλεύς της Βαυαρίας εν ονόματι του υιού του έδοκαν προς το Ελληνικό Έθνος. Μολαταύτα, καθόσον αφορά την Αγγλία, η προλαβούσα Κυβέρνηση της δεν έπαυσε παρακινούσα τον Βασιλέα της Ελλάδας να εκπληρώσει τις υποσχέσεις ταύτας. Αλλ' ήτο φυσικό να μη δοθεί πολλή προσοχή εκ μέρους της Ελληνικής Κυβερνήσεως εις τας πρωτοπάς μας ταύτας, διότι ενώ οι Τρεις Δυνάμεις εκ συμφώνου υπεσχέθησαν εις το Έθνος, μόνον μία απαιτεί την εκπλήρωση της υποσχέσεως της. Αγνοών τι περί τούτων έγινε κατά το διάστημα της τελευταίας διετίας, καθ' ην απεμακρύνθη των πραγμάτων· αλλά φρονώ ότι η Αντιπροσωπευτική Κυβέρνηση ως δικαίωμα και προνόμιο του Ελληνικού Έθνους να ευελπίζεται, ότι ταχέως θέλει την απολαύσει, μ' όλας τας παρεμβληθείσας βαρύτητας και προσκόμματα. Όσον το καθ' ημάς ελπίζουμε, πληρέστατα ότι εντός ολίγου θέλομεν έχει την ευτυχία του να γίνωμεν αυτόπται της αποπερατώσεως του αγαθού αυτού έργου (ευφημίας!). Είμαι πεπεισμένος, και το διακηρύττω, ότι Αντιπροσωπική Κυβέρνησης μ' οποιαδήποτε τροποποιήσεις υπαγορευομένας από τοπικάς περιστάσεις τείνουσαν εις την ελευθέραν έκφρασιν της κοινής γνώμης, και την μετά παρησίας συζήτησιν των παραπόνων του Λαού, θέλει μεγάλως συντείνει προς

στερέωση της Βασιλείας ΤΟΥ Όθωνος και την ευημερίαν του Ελληνικού λαού (ακούσατε, ακούσατε και ανευφημΐαι).

Οι προαγορευΰσαντες αξιΐτιμοι Ρήτορες δεν ενασχολήθησαν περί ενός αντικειμένου στενωΰ συνδεδεμένου με την έλλειψη της Αντιπροσωπευτικής Κυβερνήσεως και εις το οποίον η Αγγλική Κυβέρνηση έχει άμεσο συμφέρον θέλω να είπω τας περιστάσεις εκείνας, όσες αναφέρονται εις την σειράν τον δάνειον διά την οποίαν η Αγγλία έδωκε την εγγΰηση της. Όταν η παύσασα Αγγλική Κυβέρνηση συγκατετέθη να δώσει προς τον Βασιλέα Όθωνα το υποσχεθέν προς τον Λεοπόλδο μέρος του δανείου ως αναγκαΐον διά την τακτοποίηση αποκατάσταση και πρόοδο της νέας ελληνικής επικρατεΐας, έλαβε τα μέτρα εκείνα και τας εγγυήσεις, όσα ήσαν αποχρώντα ώστε η Αγγλία να μην επιβαρυνθεί με την πληρωμή των εν περίπτωση καθυστερήσεων από μέρος της Ελληνικής Κυβερνήσεως, και διά του άρθρου 6 της συνθήκης του 1832 ωρίσθη ρητΰς,

<<ότι ο Βασιλεύς της Ελλάδος μετά του Έθνους πρέπει να αφιερώσει τα ουσιωδέστερα μέρη των εισοδημάτων του Κράτους διά την πληρωμή των τόκων και του χρεωλύτρου του Ελληνικού δανείου επιβαρύνουσα του τραχήλου του Έλληνοσ με νέα δάνεια. Η Ελλάς κατά την εποχήν εκείνην υπέκειτο εις δαπάνας προσωρινάς ως εκ της φύσεως, και ηλπίζετο παρά πάντων, ότι αύται έμελλον να ελαττωθεί και χορηγήσωσι τα μέσα της πληρωμής των τόκων και του χρεωλύτρου ελληνικού δανείου. Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδος ήτο τωόντι προοδευτική και οι ελλείψεις, τις οποίες σήμερα η Ελληνική Κυβέρνηση ανευρίσκει εις το οικονομικό σύστημα, δεν ήθελον υπάρχει, εάν οι προϋπολογισμοΐ και απολογισμοΐ εξετάζοντο από Αντιπροσωπευτική Συνέλευση. Εις μΐαν όμως απάντηση, δοθείσαν από την Ελληνική Κυβέρνηση προς την Ρωσικήν, αναφέρεται, ότι τα εισοδήματα του Ελληνικού Κράτους είχαν αυξήσει επαίσθητΰς κατά τους τελευταΐους χρόνους, και κατ' αντιπεπονηΐα λόγον τα έξοδα του είχαν ελαττωθεί. Αλλά αν τούτο ήτο αληθές δεν έπρεπε ποσΰς να ανεφανεί έλλειψις και σπάνις χρημάτων, αλλά μάλλον περίσευμα δυνάμεων να χρησιμεΰσει προς απότιση των τόκων και του χρεωλύτρου του δανείου. Εντοτούτω δεν αμφιβάλλω, ότι η σημερινή Κυβέρνηση της Αγγλίας εξακολουθεί απευθύνουσα προς την Ελληνικήν ισχυράν προτροπήν και επιμόνους απαιτήσεις προς εκπλήρωση των όρων της συνθήκης την οποίαν ανέφερα το πράγμα δεν δύναται να καλυφθεί ότι οι Ελληνικές πρόσοδοι κατασπαταλήθηκαν εις ανωφελή πράγματα και μολονότι η Αγγλική Κυβέρνηση δεν ήθελεν έχει δικαΐωμα να επέμβει μόνη εν τοιαύτην υπόθεσιν ως εγγυήτρια μολοντούτο διά την πληρωμήν του δανείου οφείλει αναμφιβόλως να απαιτήσει μετ' επιμονής, ώστε καλητέρα διεύθυνσις να δοθεί εις τα πράγματα από την Ελληνική Κυβέρνηση και ελπίζω, ότι οι Σύμβουλοι του Βασιλέωσ θέλουν την παρακινήσει να προσέξει καλύτερον εις τα συμβουλάς των τριών Συμμάχων Δυνάμεων. Ελπίζω ωσαύτως, ότι οι υπουργοΐ της Αυτΐς Βρετανικής Μεγαλειΐότητοσ θέλουσι δώσει εις τον Βασιλέα Όθωνα να εννοήσει την ανάγκην του να δώσει Σύνταγμα εις τον λαόν προς εκπλήρωση της επί τούτω υποσχεσεωσ δοθείσης από τις τρεις Δυνάμεις το 1832 και επαναληφθείσης επισήμως από τον Βαρΰνα ο Γκΐζ, του πατρός του, το σύμβουλον και υπουργόν, και ειδικό

του επίτροπον. Τούτου γινομένου είμαι βέβαιος ότι ο έντιμος αντιπρόσωπος του Βόλτονος Δόκτωρ Βάουριγγ, εις τας μέλλουσας περιηγήσεις του κατά την ωραίαν Ελλάδα δεν θέλει δυνηθεί ν' απαντήσει έναν Έλληνα όστις δεν θέλει ομολογήσει, ότι κατάστασις, εις την οποίαν τον εθέσαμεν, δεν είναι αυτόχρονα ευτυχία και ευδαιμονία συγκρινόμενη προς εκείνην, εις την οποίαν εύρομεν την Ελλάδα, ότι κατά πρώτων εμεσολαβήσαμεν.

(εφημία και χειροκροτήσεις)

(εκ του αρ 18376 του Χρόνου και του αρ 23008 των Πρωινών Χρονικών)

ΣΣ. Αντί πρώτον και του καλλύτερου των επί κεφαλής άρθρων θέλομεν την ανωτέρω περί των Ελληνικών πραγμάτων συζήτηση της Αγγλικής Βουλής, ως βλέποντες εις αυτήν όλην την αλήθειαν, όλην την ειλικρίνειαν, όλην την πραγματικότητα, όλην την κατάστασις και τις κυρίας ευχάς των αναζίως δεινοπαθούντων Ελλήνων. Εις (ταύτην αναγνωρίζομεν εξηγουμένη πιστώσ την καθαράν περί της Ελλάδος ιδέας του μεγάλου Αγγλικού Έθνους και εν γένει, ούτως ειπείν, της Ευρώπης, ουδόλωσ προσέχοντες εις τον τυπικόν και επιφυλακτικόν κάλαμου της Διπλωματίας. Ήτο δε βέβαιον μάλλον ή ελπιζόμενον ότι εάν το περί πολιτικού της Ελλάδος μέρος πρωτόκολλον συνετάσσοτο όχι προ τεσσάρων ημερών, αλλά μετά την ανωτέρω συζήτηση, ήθελεν είσθαι τούτο μιας πολλώ ανωτέρας αξίας, ήθελε μ' άλλους λόγους εξομαλύνει ουσιωδώς την μένουσαν και πάλιν εις την ιδίαν κατάστασις ακανθώδη οδόν της μεταρρυθμίσεως.

Εξ ονόματος δε του Ελληνικού Λαού οφείλομεν να κηρύζομεν, Δόξα και ευγνωμοσύνη αιώνια εις τους ειλικρινείς φίλους και προστάτες των δικαίων του³⁶⁵.

Το άρθρο της 28 Αυγούστου 1843 ημέρα Σάββατο το οποίο παρατίθεται στην εφημερίδα του Αιώνα μας παραβάει τις συζητήσεις οι οποίες έγιναν στο Αγγλικό κοινοβούλιο και είχαν ως θέμα τους την κατάστασις στο Ελληνικό Βασίλειο. Οι διάλογοι μεταξύ των βουλευτών αλλά και όσων είχαν διατελέσει πρέσβεις στο Ελληνικό Βασίλειο αποκαλύπτουν την εξωτερική πολιτική της Αγγλίας στην Ελλάδα. Η Αγγλία ως μία εκ των τριών Μ. Δυνάμεων επενέβαινε στον Ελληνικό χώρο ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης. Τότε βέβαια το έκανε αυτό διότι επιθυμούσε την σωτηρία των Ελλήνων από τον κίνδυνο των Οθωμανών. Μετά την λήξη του πολέμου όταν η Αγγλία συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις για την τοποθέτηση ενός πρίγκιπα στο Ελληνικό Βασίλειο στήριξε την υποψηφιότητα του ανήλικου Όθωνα με την προοπτική όμως ότι θα παραχωρούνταν Σύνταγμα στην Ελλάδα. Την ίδια άποψη περί Συντάγματος υποστηρίζει και η Γαλλία, όμως η Βαυαρία και η Ρωσία είχαν διαφορετική άποψη καθώς

³⁶⁵ Εφ. Αιών, φ. 466, 28 Αυγούστου, 1843

ως Βασίλεια τα οποία είχαν ως πολίτευμα την Απόλυτη Μοναρχία υποστήριζαν την Απόλυτη Μοναρχία του Όθωνα.

Η Αγγλία όμως μη θέλοντας να αφήσει τους Έλληνες ευάλωτους στις αυθαιρεσίες των Βαυαρών όπως άλλωστε είχε κάνει και στα χρόνια της Επανάστασης θέλησε να την βοηθήσει. Η άσκηση της εξωτερικής πολιτικής στο Ελληνικό Βασίλειο γινόταν μέσω των Πρέσβων. Αρχικά ήταν ο Λάϊονς έπειτα ο Πάλμερστον οι οποίοι υποστήριζαν μέσω βέβαια και του Αγγλικού κόμματος στην Ελλάδα αρχηγός του οποίου ήταν ο Μαυροκορδάτος το αίτημα της Αγγλίας για παραχώρηση Συντάγματος. Το αίτημα όμως αυτό δεν έπρεπε να φαίνεται ως αίτημα το οποίο το υποστήριζε η Αγγλία διότι τότε θα φαινόταν η ξεκάθαρη επέμβαση μίας ξένης Δύναμης στα εσωτερικά του Ελληνικού Βασιλείου. Το αίτημα αυτό η Αγγλία έρχεται να το περάσει στο Ελληνικό Βασίλειο και μέσω των Πρέσβων της και μέσα από τις εφημερίδες όπως ήταν η Αθηνά οι οποίες υποστήριζαν μία φίλο Αγγλική πολιτική.

Η εξωτερική Αγγλική πολιτική μην μπορώντας να επιτρέψει τις αυθαιρεσίες, τις ασυδοσίες και την κατασπατάληση ιδιαίτερα του δανείου το οποίο είχε παραχωρήσει στο Ελληνικό Βασίλειο επιθυμούσε και πολεμούσε για μία Συνταγματική παραχώρηση η οποία θα κατοχύρωνε όλα τα δάνεια τα οποία είχαν συναφθεί ενώ την ίδια στιγμή θα παραχωρούσε ελευθερίες στον Τύπο ενώ θα έδινε και την δυνατότητα στους Έλληνες να στελεχώσουν δημόσιες θέσεις και αξιώματα. Παρατηρούμε λοιπόν ότι τα Αιτήματα του Τύπου περί παραχώρησης Συντάγματος δεν είναι μόνο του Τύπου, ούτε καν μόνο του Ελληνικού λαού ο οποίος ήλπιζε σε ένα Σύνταγμα προκειμένου να βελτιώσει τις ζωές του· αλλά και της Αγγλίας η οποία πρώτων προωθώντας τα δικά της συμφέροντα τα οποία ως επί το πλείστον ήταν οικονομικά αλλά και από το πνεύμα του φιλελληνισμού την οποία την διακατείχε ήθελε στο Ελληνικό Βασίλειο να παραχωρηθεί Σύνταγμα, γι' αυτό τον λόγο πίεζε και προσπαθούσε σε μία Συνταγματική αλλαγή. Αξιοσημείωτο παρατήρησης είναι ότι οι εν λόγω συζητήσεις γίνονταν μερικές ημέρες πριν την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 γεγονός που υποδηλώνει ότι, μπορεί να υπήρξε Αγγλική μεσολάβηση ή υποκίνηση της Επανάστασης. Βέβαια όπως γνωρίζουμε η Επανάσταση έγινε από τους Έλληνες αλλά πίσω από τις ενέργειες των πρωτοστατών της Επανάστασης μπορεί να υπήρξε Αγγλική επέμβαση και υποστήριξη, και αυτό εξάγεται ως συμπέρασμα όχι μόνο από το ανωτέρω άρθρο αλλά από την γενικότερη στάση την οποία κρατούσε η Αγγλία ως προς το αίτημα των Ελλήνων περί χορήγησης Συντάγματος. Όμως πολύ ξεκάθαρα επίσης από το συγκεκριμένο άρθρο αποτυπώνεται η άσκηση της εξωτερικής πολιτικής στο Βασίλειο της Ελλάδας.

Τέλος ο Όθωνας ο οποίος ήταν ο Βασιλιάς που τοποθετήθηκε από τις Μ. Δυνάμεις μην μπορώντας να διατηρήσει την Απόλυτη διακυβέρνηση την οποία επιθυμούσε αναγκάζεται λίγες ημέρες αργότερα να παραχωρήσει το Σύνταγμα στους Έλληνες και μαζί με αυτό τις ελευθερίες και εξουσίες που απορρέουν από αυτό στον ίδιο τον Ελληνικό λαό, θέτοντας με αυτό τον τρόπο τέλος στην Απόλυτη

Μοναρχία του Όθωνα η οποία εάν εξαιρέσει κανείς τα χρόνια της διακυβέρνησης του Βασιλείου από την Αντιβασιλεία κράτησε μόνο 8 χρόνια.

Στο επόμενο κεφάλαιο θα δούμε και θα μελετήσουμε μέσα από τα άρθρα των εφημερίδων την συνύπαρξη που καθόλου ειρηνική δεν υπήρξε ανάμεσα στους Βαυαρούς και τους Έλληνες αλλά και τον ρόλο του Βασιλιά Όθωνα ο οποίος παρότι Βαυαρός στην καταγωγή υπήρξε ένας Έλληνας Βασιλιάς.

ΒΑΥΑΡΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Πάμπολλα υπήρξαν τα αιτήματα των εφημερίδων προκειμένου να συντελεστεί η αντικατάσταση των Βαυαρών οι οποίοι στελεχώνουν τις δημόσιες υπηρεσίες και τα υπουργεία με Έλληνες με στόχο η διακυβέρνηση του Βασιλείου να γίνεται προς το συμφέρον του λαού και όχι των Βαυαρών. Οι Βαυαροί κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης του Βασιλείου καταχράστηκαν χρήματα όπως ήταν το μεγάλο δάνειο των 60.000.000, δύναμη και εξουσία προκειμένου να πλουτίσουν οι ίδιοι και όχι να πραγματοποιήσουν την πολυπόθητη ανασυγκρότηση του Βασιλείου.

Το συγκεκριμένο επιχείρημα το οποίο όπως θα δούμε υποστηρίζεται με πάθος από τους εφημεριδογράφους της εποχής και εμπεριέχει κάποια αλήθεια, όμως δεν μπορούμε να μην τονίσουμε το γεγονός ότι φτάνει σε κάποια όρια υπερβολής. Το γεγονός ότι οι Βαυαροί ήρθαν στην Ελλάδα προκειμένου να την διοικήσουν, δεν τους κάνει αυτόματα κατακτητές, τουλάχιστον όχι όλους. Πολλοί ήταν εκείνοι οι οποίοι στην χώρα τους την Βαυαρία κατείχαν σπουδαίες και σημαίνουσες θέσεις· άλλοι ήταν δικηγόροι, δικαστές, αρχιτέκτονες και άλλα σημαντικά επαγγέλματα, αυτοί οι άνθρωποι δεν μπορεί παρά να ωφέλησαν το Ελληνικό Βασίλειο το οποίο είχε έλλειψη από ανθρώπους με τεχνογνωσία. Ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι τι δίκαιο στο δικαστικό σύστημα εισήχθη εκείνη την περίοδο στο Ελληνικό Βασίλειο.

Από την άλλη πλευρά οι Βαυαροί εκμεταλλεόμενοι την απουσία Εθνικής Συνέλευσης των Ελλήνων καταχράστηκαν την εξουσία και επέβαλλαν νόμους και διατάγματα κατά το δοκούν προκειμένου οι ίδιοι να κατέχουν την απόλυτη εξουσία ενώ από την άλλη να εξαλείψουν οποιαδήποτε φωνή ερχόταν να τους κατακρίνει. Σε εκείνη την εποχή ψηφίζονται και οι νόμοι περί περιορισμού του Τύπου, αυτό όμως το θέμα θα το μελετήσουμε σε άλλο κεφάλαιο. Περίορισαν λοιπόν την ελευθεροτυπία, κατήγγησαν την Εθνική Συνέλευση του τόπου, τα Συντάγματα ενώ καταδίωξαν ακόμη και τους Αγωνιστές του 21'. Στην συνέχεια στελέχωσαν την δημόσια διοίκηση από Βαυαρούς, το στρατό, το ναυτικό και γενικά όλες τις δημόσιες θέσεις. Την ίδια στιγμή οι Έλληνες παραγκωνίστηκαν και δεν μπορούσαν να εξασκήσουν πέρα από την γεωργία κανένα άλλο επάγγελμα.

Όπως ήταν φυσικό πρώην προύχοντες, κοτζαμπάσηδες και οπλαρχηγοί της Επανάστασης αντέδρασαν δημιουργώντας πολλές φορές εξεγέρσεις εναντίον της εξουσίας των Βαυαρών προκειμένου να δηλώσουν την δυσαρέσκεια της. Οι περισσότερες καταπνίγηκαν στο αίμα, όμως μερικές όπως ήταν της Μάνης κέρδισαν τα οφέλη τα οποία επιζητούσαν. Σε αυτό το παιχνίδι εξουσίας των Βαυαρών με τους Έλληνες κερδισμένοι δεν θα μπορούσαν να μην βγουν οι ίδιοι οι Βαυαροί οι οποίοι κατείχαν την εξουσία. Όμως μία άλλη ομάδα αυτή των Φαναριωτών η οποία είχε καταφθάσει μετά την Επανάσταση στον Ελληνικό χώρο και επιζητούσε να συμμετέχει η ίδια στην εξουσία δεν θα μπορούσε να μείνει άπραγη. Αυτή η ομάδα είναι ουσιαστικά η κύρια αντιπολιτευτική μερίδα η οποία ασκεί δριμύ κριτική

στους Βαυαρούς μέσω του Τύπου, καθώς οι περισσότεροι αρθρογράφοι, συντάκτες και εκδότες ανήκαν σε εκείνη την μερίδα η οποία επιδίωκε να συμμετέχει η ίδια στην άσκηση της διακυβέρνησης του τόπου.

Τέλος προτού προχωρήσουμε στην μελέτη των άρθρων των εφημερίδων οι οποίες μας αποτυπώνουν αυτή ακριβώς την κατάσταση την οποία περιγράψαμε, αξίζει να σημειωθεί ο ρόλος του Όθωνα. Ο Όθωνας ως ο Α΄ βασιλιάς του Ελληνικού Βασιλείου φαίνεται εν μέρει να μην μπορεί να διαχειριστεί την σύγκρουση η οποία υποβόσκει στο Βασίλειο ανάμεσα στους Βαυαρούς και τους Έλληνες. Προσπαθώντας ο ίδιος να διατηρήσει τις ισορροπίες, αλλά την ίδια στιγμή να διατηρεί και την Απόλυτη εξουσία στα χέρια του φαίνεται να παίρνει το μέρος των Βαυαρών, αγνοώντας τα πάμπολλα αιτήματα των Ελλήνων περί εκδίωξης των Βαυαρών και στελέχωσης του Βασιλείου από Έλληνες. Οι Έλληνες από την άλλη σε μεγάλο βαθμό διαχώριζαν τον Όθωνα από τους Βαυαρούς και έχοντας εμπιστοσύνη περισσότερο στον θεσμό της Βασιλείας παρά στον ίδιο, εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε αυτόν προκειμένου να εκδιώξει τους Βαυαρούς και να στελεχώσει την δημόσια διοίκηση από Έλληνες προκειμένου να οδηγηθεί το Βασίλειο στην ευδαιμονία.

Αυτά είναι τα κύρια σημεία τα οποία θα μελετήσουμε στο συγκεκριμένο κεφάλαιο. Την σχέση Βαυαρών και Ελλήνων καθώς και τον ρόλο αλλά και την εικόνα την οποία έχουν οι Έλληνες για τον Όθωνα τον οποίο βλέπουν ως προστάτη και ελπίζουν από αυτόν να τους ελευθερώσει από την δεσποτεία και την αυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Θα προχωρήσουμε στην συνέχεια στην μελέτη και την ερμηνεία των άρθρων των εφημερίδων της Αθηνάς και του Αιώνα για να δούμε μέσα από τα άρθρα της εποχής ακριβώς αυτή την εικόνα την οποία περιγράψαμε για να καταλήξουμε στο τέλος στα συμπεράσματα εκείνα τα οποία είναι όσον το δυνατόν πιο κοντά στην απεικόνιση της αλήθειας.

Οι Έλληνες μόλις λίγα χρόνια μετά την απελευθέρωση τους το 1833 αναγκάζονται να συνυπάρξουν με έναν λαό τόσο διαφορετικό από τους ίδιους, τους Βαυαρούς. 3000 Βαυαροί οι οποίοι ήρθαν μαζί με την Αντιβασιλεία και τον πρώτο Βασιλιά της Ελλάς τον Όθωνα τον Α΄ έρχονται να στελεχώσουν και να κυβερνήσουν το νεοϊδρυθέν Βασίλειο. Ένα μέρος του λαού των Ελλήνων βλέπει στους Βαυαρούς την τάξη και την ασφάλεια την οποία θα επιβάλλει ο Όθωνας μέσω των στρατευμάτων του ενώ άλλοι κυρίως οι Αγωνιστές του 21 βλέπουν σε αυτούς έναν δυνάστη, έναν κατακτητή.

Στο παρόν κεφάλαιο θα προσπαθήσουμε να δούμε ποια ήταν η πραγματική εικόνα των Βαυαρών έτσι όπως την εκλάμβαναν οι Έλληνες μέσα από τα φύλλα των εφημερίδων. Θα μελετήσουμε την οικονομική και διοικητική εξουσία των Βαυαρών αλλά και τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις τις οποίες δημιουργούσαν στους Έλληνες με την διακυβέρνηση τους. Θα αναφερθούν τόσο οικονομικά θέματα όσο και θέματα μέσα από την καθημερινότητα των Ελλήνων και την επαφή την οποία είχαν με τους Βαυαρούς. Τέλος θα αποσαφηνιστούν θέματα όπως, ο σαφής διαχωρισμός που υπήρχε ανάμεσα στους Βαυαρούς και τον Όθωνα τον οποίο οι Έλληνες έβλεπαν ως έναν Έλληνα Βασιλιά και όχι ως

Βαυαρό. Όλα αυτά θα μελετηθούν μέσα από τα άρθρα των εφημερίδων της Αθηνάς και του Αιώνα τα οποία αποτυπώνουν την διακυβέρνηση των Βαυαρών η οποία υπήρξε άκρως δεσποτική. Εξάλλου ένας από τους λόγους για τους οποίους κυνηγήθηκε ο Τύπος της εποχής ήταν ο αντιπολιτευτικός λόγος του απέναντι στην Βαυαροκρατία όπως συνηθίζεται ονομάζεται η περίοδος της διακυβέρνησης του Βασιλείου από το 1833 έως και το 1843 (περίοδος Απόλυτης Μοναρχίας) 1835-1843. Όπως θα δούμε η συνύπαρξη των Βαυαρών με τους Έλληνες δεν υπήρξε καθόλου ήρεμη, αλλά αντιθέτως οι συγκρούσεις και οι εξεγέρσεις των Ελλήνων εναντίον τους υπήρξαν συνεχείς θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να δείξουν την αντίθεσή και την δυσαρέσκεια στην απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών και πιο συγκεκριμένα της Αυλής και του Υπουργείου οι οποίοι λάμβαναν τις αποφάσεις και επηρέαζαν και τον Βασιλιά Όθωνα.

Μείζον ζήτημα της αντιπαράθεσης και της εν γένει δημιουργίας αντιπάθειας και μίσους μεταξύ των Βαυαρών και των Ελλήνων αποτέλεσε η κατασπατάληση του δημόσιου πλούτου του Ελληνικού του Ελληνικού Βασιλείου προκειμένου να ικανοποιηθεί το περιβάλλον της αυλής και όχι μόνο. Πολλά υπήρξαν τα άρθρα των εφημερίδων οι οποίες ανέδειξαν το πρόβλημα της αυθαίρετης αρπαγής του δημόσιου ταμείου το οποίο πολλές φορές χρησιμοποιήθηκε για ίδιον όφελος ή ακόμα πολλά χρήματα του μεγάλου δανείου μεταφέρθηκαν στην Βαυαρία από του ίδιους τους Βαυαρούς και ξοδεύτηκαν εκεί.

Το πρώτο φύλλο το οποίο αναφέρεται σε αυτό το δεινό οικονομικό πρόβλημα το οποίο ταλανίζει το νεότευκτο Βασίλειο βρίσκεται στο φύλλο της Αθηνάς το έτος 1835. Πιο συγκεκριμένα στο φύλλο της **19 Ιανουαρίου 1835**, γράφουν σχετικά με το δάνειο των 60.000.000 φράγκων το οποίο αναγκάστηκε να πάρει η Ελλάδα προκειμένου να καλύψει τις υποχρεώσεις της. Οι συντάκτες της Αθηνάς, αφού αναφερθούν στην άθλια, κατάσταση η οποία επικρατεί τόσο στον γεωργικό τομέα όσο και στον διοικητικό θα προτρέψει τον Όθωνα να ελέγχει καλύτερα που διανέμονται και γενικά με πιο τρόπο τα διαχειρίζονταν οι Βαυαροί. Καθώς παρατηρεί ότι το εν λόγω δάνειο, ενώ κανονικά θα έπρεπε να προορίζεται για την ανοικοδόμηση της χώρας, αντ' αυτού κατασπαταλάται από τους Βαυαρούς.

Τέλος προτρέπει τον Όθωνα, ότι το συγκεκριμένο δάνειο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί με σύνεση και μάλιστα να είναι αρκετό για μία περίοδο 10 ετών έτσι ώστε να μην χρειαστεί να πάρει νέο δάνειο, ο λόγος είναι απλός, εάν κατάφερνε να ανταποκριθεί με το συγκεκριμένο ποσό, δίχως να χρειαστεί να πάρει ένα νέο μεγάλο δάνειο, η επιρροή των Μ. Δυνάμεων προς το πρόσωπό του θα ελαττωνόταν. Επίσης εάν χρησιμοποιήσει το εν λόγω δάνειο προς ανοικοδόμηση του κράτους, ο δεσμός του λαού με τον Θρόνο θα ήταν αδιάρρηκτος. Αντιθέτως αυτό που περιγράψαμε δεν συμβαίνει και οι ακόλουθοί του

Βαυαροί κατασπαταλούν τα χρήματα για προσωπικό όφελος προς βάρος του Έθνους των Ελλήνων και του βασιλιά τους³⁶⁶.

Η Αθηνά παραθέτει στα άρθρα της εν έτη 1835 ακόμη ένα φύλλο με θέμα την οικονομική πολιτική των Βαυαρών σε βάρος της Ελλάδας πιο αναλυτικά στο φύλλο της **27 Φεβρουαρίου 1835 ημέρα Τετάρτη γράφει τα εξής:**

Στο συγκεκριμένο φύλλο οι συντάκτες της Αθηνάς αναδεικνύουν το πρόβλημα το οποίο προκύπτει από την σπατάλη χρημάτων η οποία γίνεται από τους Βαυαρούς. Πιο συγκεκριμένα οι Βαυαροί κατασπαταλούν τα ελληνικά χρήματα για ιδιωτικό όφελος κυρίως στην Βαυαρία αλλά και στην Ελλάδα. Αντιθέτως ενώ αυτά τα χρήματα έχουν προέλθει από το δάνειο των 60.000.000 εκατομμυρίων φράγκων, έτσι ώστε να ανοικοδομηθεί η Ελλάδα, όμως αυτό δεν συμβαίνει. Επιπρόσθετα τονίζουν το γεγονός ότι οι Βαυαροί έχουν καταχραστεί την καλοσύνη και την ανοχή του Βασιλιά αλλά και γενικότερα του έθνους στο οποίο βασιλεύει· *(επειδή το ελληνικό έθνος κι ο Όθων ο βασιλεύς τους είναι πλέον το ένα και αυτό, δύο όντα αδιάσπαστα και αδιαχώριστα. Όποιος λοιπόν καταχραστεί την καλοσύνη και την φιλία του βασιλιά, με σκοπό να ωφεληθεί ο ίδιος αποκομίζοντας χρήματα για ιδιωτικό όφελος, τα οποία χρήματα υπήρχαν για να στηρίζουν το Βασίλειο του, τότε αυτός ο ίδιος σπρώχνει το βασίλειο στο οποίο ζει και είναι μέρος αυτού σε αμηχανία και το οπισθοδρομεί από τις προόδους τις οποίες θα έκανε. Επίσης όποιος επιβουλεύεται, προδίδει ή στήνει παγίδες κατά του θρόνου και της δόξας του Όθωνος συνενοχή στο κακό του βασιλείου της Ελλάδας.*

Όλα αυτά πρέπει να αναλογιστούν οι Έλληνες υπουργοί, έτσι ώστε να δράσουν για να εξαιρεφτεί η ασυδοσία των Βαυαρών³⁶⁷.

Απάντηση στην οικονομική πολιτική των Βαυαρών η οποία λειτούργησε εις βάρος των Ελλήνων μας δίνει το φύλλο της **29 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** όπου αποτυπώνεται ο προϋπολογισμός του έτους 1836 αλλά και οι ρεαλιστικές παρομοιώσεις οι οποίες γίνονται για τους Βαυαρούς οι οποίοι παρομοιάζονται ως γύπες οι οποίοι τρώνε το συκώτι των Ελλήνων. Αντιλαμβανόμεστε λοιπόν σε τι βαθμό κατασπατάλησης του δημόσιου ταμείου έφτασαν οι Βαυαροί εις βάρος των Ελλήνων.

Το συγκεκριμένο φύλλο μας μιλάει για τον προϋπολογισμό του 1836 ο οποίος εμφάνισε τα έξοδα του κράτους ιδιαίτερα υψηλά. *Για αυτήν την κατάσταση ευθύνονται οι Βαυαροί και συγκεκριμένα το*

³⁶⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 213, 19 Ιανουαρίου, 1835

³⁶⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 224, 27 Φεβρουαρίου, 1835

υπουργικό Συμβούλιο και ο Αρχικαγκελάριος κ Άρμανσπεργκ. Οι Έλληνες είναι κατατρεγμένοι και το Έθνος βασανίζεται από τα δεινά της Βαυαροκρατίας γι' αυτό το λόγω η Αθηνά ζητά από τον Σεβαστό Βασιλέα μας να εξετάσει το συγκεκριμένο θέμα και να απαλλάξει τους πιστούς Έλληνες από αυτόν και τους γύπες οι οποίοι τρώνε τα συκώτια τους³⁶⁸.

Το σχόλιο που μπορεί να γίνει στην εν λόγω πηγή είναι ότι οι Βαυαροί εκμεταλλεύονται στο έπακρο προς ιδιωτικό όφελος τα έξοδα της Ελλάδας δηλ. βλέπουν την Ελλάδα ως μία αποικία. Από την άλλη ο Όθωνας δεν αντιμετωπίζεται ως Βαυαρός αλλά ως Έλληνας Βασιλιάς, ο οποίος καλείτε να προστατεύσει τους πιστούς του υπηκόους οι οποίοι τους εκμεταλλεύονται, παρουσιάζεται δηλ. σαν Σωτήρας τους.

Στο φύλλο της 6^{ης} Φεβρουαρίου 1835 ημέρα Τετάρτη, οι συντάκτες της Αθηνάς γράφουν ότι κάποιοι Βαυαροί κυρίως, προσπαθούν να απομακρύνουν τον βασιλιά από το Έθνος του δηλ. τον λαό του. Επισημαίνουν ότι μία τέτοια ενέργεια θα είναι πολύ επικίνδυνη και για το έθνος αλλά και για τον ίδιο τον θρόνο του Βασιλιά και προτρέπουν τους Βαυαρούς να μην κινούνται υποχθόνια σε τέτοιες πράξεις εναντίον του Όθωνα³⁶⁹.

Η Αθηνά στο φύλλο της **8 Μαΐου 1835 ημέρα Τετάρτη**³⁷⁰ ασκεί δριμιά κριτική στην Αντιβασιλεία και απαιτεί από τον βασιλιά: Πρώτον όταν ανέλθει στον Θρόνο να υπογράψει Σύνταγμα το οποίο υποσχέθηκε ο Λουδοβίκος προς το Έθνος των Ελλήνων. Επίσης η Αθηνά δεν καταλογίζει ευθύνες στον ίδιο τον βασιλιά αλλά αντιθέτως στην αντιβασιλεία, το πρόσωπο του για τους Έλληνες είναι ιερό και γι' αυτό θέλουν μετά την ενθρόνισή του, οι Υπουργοί της Ελλάδας ως εκπρόσωποι του Έθνους να μιλούν και να συνεργάζονται μόνον με αυτόν και όχι με άλλους αντιβασιλείς των Βαυαρών.

Επιπλέον οι αρθρογράφοι της Αθηνάς επιμένουν ότι η Αντιβασιλεία προτού παραδώσει την εξουσία της στον Βασιλιά θα πρέπει να συγκαλέσει γενική Συνέλευση του Έθνους για να υποδεχθεί τον Μονάρχη. Αυτή η ίδια Συνέλευση πρέπει να συνεργαστεί με την Αντιβασιλεία έτσι ώστε να καταρτίσει το Σύνταγμα της Ελλάδας³⁷¹.

³⁶⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 307, 29 Ιανουαρίου, 1836

³⁶⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 218, 6 Φεβρουαρίου, 1835

³⁷⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835

³⁷¹ Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835

Τέλος γράφουν ότι είναι καιρός πλέον με την ενθρόνιση του Βασιλέως μας να αποπερατωθεί και η Εθνική απόφαση, τα πρωτόκολλα και οι συνθήκες αλλά και οι υποσχέσεις του Πατέρα του Όθωνα βασιλιά Λουδοβίκου. Είναι καιρός το έθνος να συσχεφθεί με τον βασιλιά του για την μελλοντική τύχη του έτσι ώστε να πάρουν το δρόμο της ευδαιμονίας³⁷².

Στην συνέχεια στο φύλλο της **8 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** οι Συντάκτες της Αθηνάς εκφράζουν την δυσαρέσκεια τους για την εκλογή του Άρμανσπεργκ στο αξίωμα του Αρχικαγκελάρου. Επιπροσθέτως είναι δυσαρεστημένοι διότι όλες οι διοικητικές θέσεις του κράτους τις έχουν καταλάβει Βαυαροί και όχι Έλληνες. Υποστηρίζουν ότι όταν ελευθερωθήκαμε από τις Μ. Δυνάμεις τους υποσχέθηκαν ότι το πολίτευμα τους θα ήταν Συνταγματική Μοναρχία, αυτό το είχαν αποφασίσει οι τρεις προστάτριες Δυνάμεις αλλά επίσης υποστηρίζουν ότι αυτό τους το είχε υποσχεθεί ο Βασιλιάς³⁷³. Το συγκεκριμένο σημείο δεν είναι απόλυτα αληθές οι Μ. Δυνάμεις ποτέ δεν υποσχέθηκαν ότι το πολίτευμα της Ελλάδας θα ήταν η Συνταγματική μοναρχία αλλά θα ήταν Απόλυτη Μοναρχία όπως αυτό της Βαυαρίας. Ο πατέρας του βασιλιά Όθωνα, ο Λουδοβίκος είχε υποσχεθεί στους εκπροσώπους του Έθνους Ανδρέα Μιαούλη, του στρατηγού Κωνσταντίνου Μπότσαρη και του Δ. Πλαπούτα οι οποίοι είχαν μεταβεί στο Μόναχο προκειμένου να κάνουν γνωστό στον Βασιλιά ότι το Έθνος τον αποδέχεται ότι θα τους παραχωρούνταν ως πολίτευμα η Συνταγματική Μοναρχία. Πράγμα το οποίο δεν εκπληρώθηκε και μάλλον λησμονήθηκε εσκεμμένα από την Αντιβασιλεία και από τον Βασιλιά αργότερα.

Επιπρόσθετα στο φύλλο της **22 Ιανουαρίου 1836 ημέρα Τετάρτη** γίνεται μία κριτική στους Βαυαρούς οι οποίοι ενώ έχουν τοποθετηθεί στα Υπουργεία δεν γνωρίζουν την γλώσσα των Ελλήνων αλλά αντιθέτως χρησιμοποιούν την δική τους γλώσσα. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Αρχιγραμματέα τον Άρμανσπεργκ ο οποίος επικοινωνεί με τα άλλα μέλη των υπηρεσιών μέσω διερμηνέα.

Αντιθέτως ο Βασιλεύς Όθων εξαιρείται από τους κανόνες των Βαυαρών, γιατί ενώ προσκλήθηκε να κυβερνήσει την Ελλάδα και ενώ ως βασιλιάς θα μπορούσε να κρατήσει την μητρική του γλώσσα ο ίδιος έχει μάθει τα ελληνικά τα οποία τα χρησιμοποιεί³⁷⁴.

Ως αποτέλεσμα η Αθηνά ζητά την άμεση αντικατάσταση των Βαυαρών από Έλληνες υπουργούς οι οποίοι θα μπορούν να διεκπεραιώνουν τα ζητήματα πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά³⁷⁵.

³⁷² Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μάιου, 1835

³⁷³ Εφ. Αθηνά, φ.301, 8 Ιανουαρίου, 1836

³⁷⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 305, 22 Ιανουαρίου, 1836

³⁷⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 305, 22 Ιανουαρίου, 1836

Συνεχίζοντας τον αντιπολιτευτικό της λόγο η Αθηνά στο φύλλο της **7 Μαρτίου 1836 ημέρα Σάββατο**³⁷⁶ μας αποτυπώνει τα εξής: Ο συντάκτης της Αθηνάς στο εν λόγω φύλλο επαναλαμβάνει το πάγιο αίτημα της εφημερίδας του προς τον βασιλέα το οποίο είναι η απομάκρυνση όλων των Βαυαρών προκειμένου να παγιωθεί και να στερεωθεί ο Θρόνος προτείνει η Κυβέρνηση του τόπου να αποτελείτε από Έλληνες· για να γίνει αυτό πρέπει να προσκληθούν οι αντιπρόσωποι του Έθνους. Αυτοί είναι οι μόνοι οι οποίοι γνωρίζουν το πνεύμα των Ελλήνων θα μπορέσουν να τους διοικήσουν, επιβάλλοντας φόρους, νομοθετώντας χωρίς να υπάρχουν δυσaráσκειες. Επιπλέον υποστηρίζει ότι πρέπει να κυβερνηθεί και συνταγματικά διότι αυτή η ρύθμιση υπήρχε στην συμφωνία των τριών Μ. Δυνάμεων, και ότι ακόμα και ο βασιλιάς, πριν ακόμη έρθει στην Ελλάδα είχε συμφωνήσει σε αυτό.

Η συνθήκη λοιπόν το γράφει ξεκάθαρα και είχε γίνει δεκτή και από όλα τα μέρη γιατί λοιπόν αναρωτιέται ο συντάκτης δεν διεκπεραιώνεται ακόμα και σήμερα η συνθήκη; Σύμφωνα με ένα γράμμα του Γκιζέ έπρεπε να είχε εφαρμοστεί με την έλευση της Αντιβασιλείας στην χώρα, τότε έπρεπε να έχει χορηγηθεί το Σύνταγμα. Όμως η Εθνική εκπλήρωση του Έθνους καταπατήθηκε και αυτό δεν είναι δίκαιο, γι' αυτό τον λόγο δεν μπορούμε να δούμε ησυχία στην Ελλάδα, ούτε πρόοδο. Προτείνουμε λοιπόν στον Βασιλιά να δημιουργήσει μία Κυβέρνηση κάτω από το σκήπτρο του η οποία θα είναι καθαρά Ελληνική και αντιπροσωπευτική του Έθνους. Τότε ούτε τα Βαυαρικά στρατεύματα θα μπορούν να εναντιωθούν στην θέληση του Έθνους ούτε κάποια άλλη ξένη πολιτική³⁷⁷.

Για ακόμη μία φορά η Αθηνά αντιπολιτεύεται την Κυβέρνηση των Βαυαρών και μάλιστα απαιτεί την άμεση κατάργησή της και την αναδημιουργία της από Έλληνες οι οποίοι θα την στελεχώσουν. Η Βαυαροκρατία φαίνεται να μην είναι υποφερτή και οι ασυδοσίες των Βαυαρών μεγάλες γι' αυτό τον λόγο η Αθηνά θέλει να αντικατασταθεί προκειμένου το Έθνος να κυβερνηθεί και να οδηγηθεί στην ευμάρεια.

Στο αμέσως επόμενο φύλλο της **14 Μαρτίου 1836 ημέρα Σάββατο** ο συντάκτης επαναλαμβάνει το ίδιο αίτημα. Πιο συγκεκριμένα και σε αυτό το φύλλο όπως και στο προηγούμενο ο συντάκτης της Αθηνάς ζητά από την Καγκελαρία να θέσει την διοίκηση σε Έλληνες. Ουσιαστικά ζητά από την Καγκελαρία να δείξει πίστη στους Έλληνες με το επιχείρημα ότι αυτοί πονούν την πατρίδα τους πάρα πολύ οπότε θα έκαναν ότι καλύτερο μπορούν για το μεγαλύτερο συμφέρον Αυτής.

Επίσης ο Θρόνος θα παγιωνόταν καλύτερα επειδή οι Έλληνες βλέπουν σε αυτόν την επικείμενη ευδαιμονία τους, προτρέπει λοιπόν προς την Αρχικαγκελαρία να καλέσει τους Αντιπροσώπους του Έθνους προκειμένου να υποδειχτούν κάποιοι υπουργοί Έλληνες οι οποίοι θα προέρχονταν από αυτούς.

³⁷⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836

³⁷⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836

Στην συνέχεια αιτείται να φύγουν οι Βαυαροί από τις γραμματείες και να τις αναλάβουν οι υπουργοί οι οποίοι θα είναι πλέον Έλληνες, έτσι ώστε αυτοί να αποφασίσουν με ποιους θα στελεχωθεί. Ουσιαστικά τους λέει ότι το κράτος της Ελλάδας θα είναι αποδοτικότερο και πιο αποτελεσματικό στους περισσότερους τομείς εάν στελεχωνόταν από Έλληνες³⁷⁸.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι ο συντάκτης της Αθηνάς μπορεί να κάνει και λάθος ως προς αυτό το σημείο. Η φιλοπατρία των Ελλήνων είναι βέβαια πολύ σημαντική όσον αφορά την διοίκηση ενός κράτους αλλά ας μην ξεχνάμε και το γεγονός ότι την περίοδο αυτή δεν υπήρχαν πολλά σχολεία, και το Πανεπιστήμιο δεν είχε ακόμη ιδρυθεί. Άρα αυτοί που καλούνται να κυβερνήσουν δεν προέρχονται από τον από λαό ο οποίος μόλις τώρα ελευθερώθηκε αλλά μάλλον μιλάμε για φαναριώτικες οικογένειες οι οποίες με την απελευθέρωση του κράτους ήρθαν από την Κωνσταντινούπολη προκειμένου να λάβουν κάποιο αξίωμα στην Ελλάδα. Σε αυτούς μπορούν να προστεθούν και οι Συντάκτες της Αθηνάς οι οποίοι την εποχή εκείνη ανήκαν στους Λόγιους. Άρα η επιμονή της Αθηνάς να δοθούν διοικητικές θέσεις και αξιώματα σε Έλληνες μπορεί να περιέχει και ένα ίδιον όφελος προκειμένου αυτοί να καταλάβουν κάποιες θέσεις. Εξάλλου ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι οι περισσότεροι Βαυαροί οι οποίοι κλήθηκαν να κυβερνήσουν την Ελλάδα και οι οποίοι κατείχαν υψηλόβαθμες θέσεις ήταν ανωτάτου μορφωτικού επιπέδου και γνώριζαν καλά το αντικείμενο το οποίο κλήθηκαν να διεκπεραιώσουν.

Τα αρνητικά στοιχεία της διακυβέρνησης τους ανάγονται σε άλλους λόγους οι οποίοι είχαν να κάνουν με τα συμφέροντά τους και τους ιδιοτελείς σκοπούς ορισμένων Βαυαρών.

Η ανησυχία του συντάκτη απέναντι στην άγνοια των εθίμων των Ελλήνων από τους Βαυαρούς θα εκφραστεί στο αμέσως επόμενο φύλλο της **11^{ης} Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο**. Ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι ο βασιλεύς Όθωνας πρόκειται να αναχωρήσει προκειμένου να κάνει ένα μικρό ταξίδι και είναι πολύ πιθανόν να λείψει από την Ελλάδα τρεις ή και τέσσερις μήνες. Ο συντάκτης ανησυχεί διότι η Κυβέρνησή των Βαυαρών δεν γνωρίζει ακόμα ούτε τα ήθη των Ελλήνων αλλά ακόμη δεν κατόρθωσε να στερεώσει την ησυχία και την ευταξία. Γι' αυτό τον λόγο ο Συντάκτης προτείνει κάποιες αλλαγές οι οποίες πρέπει να γίνουν στα υπουργεία προκειμένου να διατηρηθεί τουλάχιστον η ηθική επιρροή κατά το χρονικό διάστημα της απουσίας του Βασιλιά³⁷⁹.

Στο κράτος το οποίο στην άρτια κυβέρνηση των Βαυαρών αδυνατεί να κάνει προόδους ως προς τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας. Αντίθετα οι πολίτες έχουν τάση μεγάλη προς την πρόοδο του Έθνους, όμως

³⁷⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 319, 14 Μαρτίου, 1836

³⁷⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 326, 11 Απριλίου, 1836

αυτή η ροπή τους σταμάτησε από την κυβέρνηση η οποία οπισθοδρομεί. Ο κλονισμός της Κυβερνήσεως θα ήταν βέβαιος αν δεν τον σταματούσε ο σεβασμός που είχαν όλοι οι Έλληνες για τον Βασιλιά Όθωνα. Οι λόγοι κατά τους οποίους διατηρείται η συγκεκριμένη κατάσταση είναι διότι ο Βασιλιάς αφήνει να κυβερνήσουν Βαυαροί και δεν αφήνουν τα τεθούν επικεφαλής των πραγμάτων οι Έλληνες οι οποίοι θα ήταν κατάλληλοι για αυτή την περίπτωση, μέσω των θυσιών που είναι διατεθειμένοι να κάνουν. Επιπλέον διακρίνονται για την τιμιότητά την ειλικρίνεια τους προς το Έθνος και την ικανότητά τους να μπορούν να απολαύουν μεγαλύτερη υπόληψη μεταξύ των συμπολεμιστών τους³⁸⁰.

Στην συγκεκριμένη πηγή παρατηρούμε ότι τα προβλήματα τα οποία έχουν δημιουργηθεί ήδη από το 1833 όταν και κατέφθασε η Αντιβασιλεία στην Ελλάδα δεν έχουν λυθεί. Μαθαίνουμε ότι η Κυβέρνηση αδυνατεί να επιβληθεί στους Έλληνες πόσο μάλλον να διοικήσει αποτελεσματικά. Επιπρόσθετα πληροφορούμαστε για ένα επικείμενο ταξίδι του Βασιλέα, κατά το οποίο θα λείψει για 3 ή και 4 μήνες. Η συγκεκριμένη πληροφορία μάλλον αναφέρεται στο ταξίδι του Όθωνα στην Βαυαρία προκειμένου να αναζητήσει πριγκίπισσα για να παντρευτεί και να την κάνει βασίλισσα της Ελλάδας. Ενισχυτικά γίνεται αντιληπτό ότι η πτώση της Κυβέρνησης και γενικά των Βαυαρών στην χώρα θα ήταν αναγκαία και σίγουρα μάλλον θα συντελούνταν εάν δεν υπήρχε σεβασμός προς το πρόσωπο του Βασιλιά³⁸¹.

Αρα καταλαβαίνουμε ότι παρά τα λάθη και τις δυστυχίες τις οποίες δημιουργούν στον λαό των Ελλήνων οι Βαυαροί, δεν αντιδρούν με μία γενική εξέγερση εναντίον των αλλά μόνο με μεμονωμένες εξεγέρσεις θέλοντας να δείξουν την δυσαρέσκεια τους. Αυτό συμβαίνει διότι έχουν εναποθέσει τις ελπίδες τους στον Όθωνα, τον εκτιμούν και τον σέβονται και δεν θέλουν να διαταράξουν την πολιτική σχέση την οποία έχουν αναπτύξει μαζί του.

31 Οκτωβρίου 1836 ημέρα Σάββατο

Αυτός είναι ο πίνακας του καθεστώτος του πολιτεύματος της Ελλάδας ο διοργανισμός του και η συγκέντρωση ολόκληρης της πολιτικής δύναμης σε μία μόνο εστία, η οποία αφήνει την δυστυχή κυβέρνηση μόνο ανάμεσα στο Έθνος. Και ενώ εμφανώς αποστερεί από την αγάπη και την συμπάθεια του Έθνους, αφετέρου δημιουργεί αγωγό ως προς την υλική ή ηθική σύμπραξη του στο μεγάλο έργο της διοικήσεως. Αν στρέψουμε τα μάτια μας προς τα επάνω, βλέπουμε την βασιλική εξουσία η οποία είναι αγαπητή προς το Έθνος αλλά επικοινωνεί μόνο με την Αρχιγραμματεία. Αν πάλι κοιτάζουμε προς τα κάτω, μόλις διακρίνουμε τα υπουργεία τα οποία κρέμονται μέσω μία χρυσής αλυσίδας από την Καγκελαρία, και κάπου

³⁸⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 326, 11 Απριλίου, 1836

³⁸¹ Εφ. Αθηνά, φ. 326, 11 Απριλίου, 1836

εκεί μακριά από τα Υπουργεία και το Συμβούλιο της Επικρατείας το οποίο το αγνοούν και γι' αυτό τον λόγο δεν λαμβάνει μέρος στην διοίκηση των Εθνικών Συμφερόντων, παρότι πολλές φορές προσκλήθηκε από την εξουσία³⁸².

Ο συντάκτης της Αθηνάς στην συγκεκριμένη πηγή κάνει μία αναφορά σχετικά με τις πηγές εξουσίας στην χώρα οι οποίες είναι τρεις. Η πρώτη είναι η Κυβέρνηση των Βαυαρών η οποία αποστερείτε από την αγάπη των Ελλήνων και του Έθνους. Δεύτερη είναι η Αρχικαγκελαρία ο ίδιος ο Άρμανσπεργκ ο οποίος κυβερνά απολυταρχικά την χώρα, και η τρίτη εξουσία η οποία είναι και η πιο σεβαστή από όλους είναι ο Όθωνας ο οποίος εκφράζει την Βασιλική εξουσία, η οποία είναι και η πιο σεβαστή από το λαό είναι ο ίδιος ο Βασιλιάς Όθωνας και η λαμπρή βασιλική εξουσία η οποία εκπέμπεται μέσω του προσώπου του.

Ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **10ης Οκτωβρίου 1836 ημέρα Σάββατο** όπου με ένα ωραίο υποθετικό σενάριο η Αθηνά περνάει έμμεσα το πάγιο αίτημα των Ελλήνων περί παραχώρησης Συντάγματος και στελέχωσης των δημόσιων υπηρεσιών από Έλληνες. Ας το δούμε αναλυτικά.

Πόσο φοβερή μπορεί να είναι η ημέρα κατά την οποία ο βασιλιάς Όθωνας, ο οποίος θα κάθεται στον θρόνο του, περικυκλωμένος από το Έθνος του, έχοντας στα δεξιά του τους υπεύθυνους υπουργούς οι οποίοι θα μιλούν εξ ονόματος του Έθνους, θα αποτείνει προς τους σημερινούς ανθρώπους (εννοεί τους Βαυαρούς αλλά και τους Έλληνες), <<Πότε μου είπατε την αλήθεια και δεν την άκουσα, πότε μου εξηγήσατε την θέληση και τις ανάγκες του Έθνους και δεν τις κατάλαβα, πότε μου αναφέρατε τα παράπονα του λαού και δεν τα θεράπευσα, φύγετε από τον θρόνο μου³⁸³>>

Ο Συντάκτης της Αθηνάς μας μιλάει για ένα υποθετικό σενάριο στο οποίο κάποια ημέρα όταν ο βασιλιάς Όθων θα έχει καθίσει στον θρόνο του και θα κυβερνάει πλέον με τους Αντιπροσώπους του Έθνους (δηλ θα έχει εγκαθιδρυθεί η Συνταγματική Μοναρχία στην χώρα) θα απευθυνθεί προς τους σημερινούς ανθρώπους οι οποίοι ασκούν διοίκηση όπου θα τους κατηγορήσει ότι του απέκρυψαν όλη την αλήθεια σχετικά με τα προβλήματα τα οποία κυριαρχούν σήμερα στην Ελλάδα. Ο συντάκτης της Αθηνάς τονίζει το γεγονός ότι ο Όθων δεν είναι γνώστης της κατάστασης η οποία επικρατεί στην χώρα. Όταν όμως γίνει, και θα γίνει μόνο εάν οι εκπρόσωποι του Έθνους αναλάβουν υπουργεία οι οποίοι θα είναι οι αρμόδιοι για να του μεταφέρουν τα προβλήματα του Ελληνικού λαού μόνο τότε θα καταλάβει την

³⁸² Εφ. Αθηνά, φ. 383, 31 Οκτωβρίου, 1836

³⁸³ Εφ. Αθηνά, φ. 377, 10 Οκτωβρίου, 1836

αλήθεια και τότε θα διατάξει να απέλθουν από τον θρόνο του όλοι αυτοί οι οποίοι σήμερα του τα αποκρύπτουν.

Στην συνέχεια της διήγησης μας στο φύλλο της **9 Ιανουαρίου 1837 ημέρα Σάββατο** η εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να αποτυπώσει πολύ περιγραφικά την δεινή κατάσταση η οποία υπάρχει στο Βασίλειο των Ελλήνων και η οποία έχει ως αιτία την διακυβέρνηση των Βαυαρών οι οποίοι έχουν στελεχώσει τον δημόσιο τομέα. Πιο συγκεκριμένα το δικαίωμα των Ελλήνων να κυβερνούν οι ίδιοι τον τόπο τους καταπατάτε καθώς όλες τις θέσεις του δημοσίου τις έχουν καταλάβει οι Βαυαροί. Η μόνη ελπίδα είναι για αυτούς ο Βασιλιάς Όθωνας ο οποίος είναι ο μόνος ο οποίος μπορεί με την επιστροφή του να απαλλάξει τους Έλληνες από τους Βαυαρούς και να τους δώσει το δικαίωμα να αντιπροσωπευθούν οι ίδιοι στα Υπουργεία αλλά ταυτόχρονα να στελεχώσει την δημόσια διοίκηση αλλά και να περιστοιχίσει τον Θρόνο του Όθωνα.

Τα μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας, σκέφτονται να υποβάλλουν στον βασιλέα μετά την ευτυχή επάνοδό του, τους νόμους εκείνους τους οποίους επέβαλε η Αρχικαγκελαρία αλλά δεν ευδοκίμησαν αλλά αντιθέτως δημιούργησαν δυσαρέσκεια στο λαό. Ως αποτέλεσμα αυτών των νόμων ήταν ότι ο πτωχός λαός της Ελλάδας περίμενε με ανυπομονησία την άφιξη του βασιλιά, και για πολλούς άλλους λόγους αλλά προπάντων για να καταργήσει αυτούς τους νόμους. Επίσης ο συντάκτης τονίζει προς τους άλλους εφημεριδιογράφους των άλλων εφημερίδων να αποτυπώνουν τα γεγονότα όπως ακριβώς συμβαίνουν και να μην τα κρύβουν γιατί κάτι τέτοιο θα δυσαρεστούσε τον Βασιλιά. Πιο συγκεκριμένα τα μέλη του Συμβουλίου όχι ως Σύμβουλοι αλλά ως πολίτες, πολλοί από τους οποίους ενέργησαν σημαντικά προκειμένου να υπάρξει πολιτική ύπαρξη του Έθνους μας, χρωστούν εφόσον πολέμησαν υπέρ της ελευθερίας να παρουσιασθούν ελεύθερα προς τον Βασιλέα μας και με όλο εκείνο το σεβασμό και το θάρρος το οποίο εμπνέει η Βασιλεία αλλά και η αφοσίωση αυτών στα συμφέροντα του Θρόνου να εκθέσουν υπόψη του καθαρά την αλήθεια. Σε αυτούς εναπόκειται να πουν προς τον Βασιλέα μας πόσο ο λαός της Ελλάδας, δεν υποφέρει την ξενοκρατία, πολύ περισσότερο δε δεν σέβεται τα δικαιώματά του, δικαιώματα τα οποία αυτός ο ίδιος με θυσίες αίματος απέκτησε και όχι οι πρόγονοί τους. Και τόσο πολύ θεωρεί ότι η εθνική φιλοτιμία έχει προσβληθεί βλέποντας ότι στην εξουσία βρίσκονται ξένοι, ενώ οι ίδιοι κανένα δικαίωμα δεν έχουν στην ίδια την πολιτεία τους. Επίσης δεν αντέχουν την διακυβέρνηση της Αρχικαγκελαρίας αλλά ούτε και τους νόμους αυτούς οι οποίοι προέρχονται από τον Μεσαίωνα και δεν συμβαδίζουν με τις συνήθειες των Ελλήνων. Οι Έλληνες είναι φτωχοί και δεν μπορούν να αντέξουν τα βάρη με τα οποία τους επιφόρτισαν οι ξένοι γι' αυτό τον λόγο θέλουν να κυβερνώνται από Έλληνες, αλλά με μόνη επιτροπεία τον Βασιλιά τους. Θέλουν να έχουν νομοθέτες τους, τους αντιπροσώπους του Έθνους οι οποίοι και την γλώσσα τους, και τα ήθη, και τα έθιμά τους γνωρίζουν. Την οικονομία την οποία ζητούν από τους ξένους δεν μπορούν να την κάνουν λόγω της πτώχειας την οποία έχουν οι ίδιοι διότι δεν την καταλαβαίνουν ενώ οι αντιπρόσωποι του Έθνους θα την καταλάβουν, ακόμη θέλουν οι αντιπρόσωποι του Έθνους να μπορούν να απολαύουν τους καρπούς της

πολιτικής ελευθερίας, υπέρ της οποίας έλαβαν τα όπλα. Το σύνθημα το οποίο είχαν στον Αγώνα δεν ήταν άλλο παρά Ελευθερία ή Θάνατος. Την Ελευθερία λοιπόν την αγόρασαν τόσο ακριβά με το ίδιο τους το αίμα, χρήματα και πόνους. Ο λαός βέβαια της Ελλάδας καμία σχέση δεν είχε με την Βαυαρία, για αυτό τον λόγο οι πολιτικοί αλλά και οι αξιωματικοί είναι εντελώς περιττοί και εάν ακόμη το Ελληνικό Έθνος εξέλεξε Βασιλιά του από την βασιλική οικογένεια η οποία κυβερνούσε την Βαυαρία δεν έχει σημασία διότι οι Έλληνες τον δέχτηκαν ως γνήσιο τέκνο της Ελλάδας και τον πολιτογράφησαν ως πρώτο Έλληνα, όταν οι Βέλγοι τον Λεοπόλδο, οι Σβέκοι τον Βερναρδώτου κτλ.

Τέλος επειδή το Έθνος είναι πτωχό και μικρό πρέπει να εισαχθεί η Ελευθερία προκειμένου να προσδώσει, να πλουτίσει με ένα λόγο να ευδαιμονήσει. Όλα αυτά τα αγαθά τα υπόσχεται η Ελευθερία. Αλλά ποια αληθινή ευχαρίστηση μπορεί να έχει ο Αρχηγός του Έθνους παρά μόνον εκείνη του να εξουσιάζει σε ένα Έθνος ελεύθερο και ευτυχισμένο³⁸⁴.

Στην συγκεκριμένη πηγή ο Συντάκτης αναδεικνύει για ακόμη μία φορά τα προβλήματα τα οποία δημιουργούνται από την διακυβέρνηση των Βαυαρών. Η κατάχρηση των χρημάτων, η απολυταρχική διακυβέρνηση και η στέρηση της Ελευθερίας των Ελλήνων είναι μερικά από τα δεινά τα οποία ταλαιπωρούν τους Έλληνες. Εκτός αυτού δεν έχουν το δικαίωμα να κυβερνούν τον ίδιο τους τον τόπο καθώς τις θέσεις τις έχουν καταλάβει οι Βαυαροί. Για αυτό οι ελπίδες, ότι με την επιστροφή του Βασιλιά θα τους κάνουν γνωστό το πάγιο αίτημά τους το οποίο είναι να αντιπροσωπευτούν από αντιπροσώπους τους Έλληνες. Ακόμη μπορούμε να καταλάβουμε τον διαχωρισμό ο οποίος υπάρχει στους Έλληνες δηλ. οι ίδιοι διαχωρίζουν τους Βαυαρούς και τους ξενοκράτες από τον Βασιλιά τον οποίο σέβονται. Η Βασιλεία είναι σεβαστή και ο Όθων λογίζεται ως Έλληνας παρά ως Βαυαρός ανεξάρτητα που κατάγεται από την Βαυαρία. Υπεύθυνοι για όλα τα δεινά είναι οι Βαυαροί οι οποίοι έχουν στελεχώσει τις υπηρεσίες. Αντίθετα ο Βασιλιάς είναι ο Έλληνας εκείνος οποίος θα τους ξανά δώσει την ελευθερία την οποία τόσο πολύ επιθυμούν και τόσο δικαιωματικά τους ανήκει.

Το έτος 1837 έτος επιστροφής του Βασιλιά στην Ελλάδα μετά από μακρά παραμονή στην Βαυαρία λειτουργεί ως έτος ορόσημο για τους Έλληνες αλλά και τον Όθωνα. Οι Έλληνες ευελπιστούν ότι με την επιστροφή του Βασιλιά στο Ελληνικό Βασίλειο θα απομακρύνει τους Βαυαρούς από τις δημόσιες θέσεις και θα τους αντικαταστήσει με Έλληνες. Πράγματι οι ενέργειες του και εικόνα του αλλάζουν αρχικά με μία κίνηση περισσότερο επίδειξη της ισχύος του, αντικαθιστώντας τον μισητό από τους Έλληνες Άρμανσπεργκ, και διορίζοντας στην θέση του τον πρωθυπουργό τον Ρούδχαρτ. Εκείνη την στιγμή όλοι οι Έλληνες περίμεναν να προχωρήσει σε μία γενική αντικατάσταση των Βαυαρών από τους

³⁸⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου, 1837

Έλληνες, όμως αυτό δεν συνέβη. Ο φουστανελοφόρος Βασιλιάς έχοντας όλες τις εξουσίες στα χέρια του θα συνεχίσει την άσκηση της εξουσίας του ως Απόλυτος Μονάρχης. Στο φύλλο της **10 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη** θα μελετήσουμε αυτήν ακριβώς την προσμονή των Ελλήνων.

Με μεγάλη ανυπομονησία περίμεναν οι Έλληνες την επιστροφή του Βασιλιά στους κόλπους της πατρίδας τους, και για πολλούς άλλους λόγους και για να συστείλει την παραλυσία και τις καταχρήσεις της Κυβερνήσεως μας και των υπαλλήλων τους, προ πάντων δε επειδή νοιάζεται και πονά τους Έλληνες να τους απαλλάξει από τα βάρη, να εμποδίσει την σπατάλη των εθνικών χρημάτων τα οποία με αίμα και ιδρώτα αυτοί προσέφεραν και να θέσει στερεά θεμέλια της Βασιλείας του σε θεσμούς οι οποίοι ανήκουν στους ανθρώπους εκείνους οι οποίοι μέσω της θυσίας τους και την καρτερία τους έφεραν την πολιτική ύπαρξη την Ελλάδα από του μη όντος στο είναι.

Απερίγραπτη στάθηκε η χαρά των Ελλήνων όταν είδαν ότι ο Όθωνας πριν ακόμα αποβιβασθεί από το πλοίο κατήργησε την Αρχικαγκελαρία, την οποία θεωρούσαν τουλάχιστον οι Έλληνες ως την αιτία όλων των δεινών. Ο Βασιλιάς καταργώντας την Αρχικαγκελαρία διόρισε υπουργό του, τον Βαυαρό κ Ρούδχαρτ, και κατά την επικρατούσα συνήθεια η οποία διακατέχει τα Συνταγματικά κράτη, τα οποία ακολουθεί και η Ελλάδα, ο πρόεδρος αυτός είναι υποχρεωμένος να σχηματίσει το υπουργείο και να το καθυποβάλει στην έγκριση του Βασιλιά μας. Ο Βασιλιάς μας λοιπόν ως προς αυτό εκπλήρωσε τα βασιλικά του καθήκοντα, και μάλιστα με όλη την ετοιμότητα επειδή γνώριζε βέβαια, και μακριά όπου ήταν όσα συνέβαιναν στο Βασίλειό του. Αλλά ο κ Ρούδχαρτ ως ξένος και μη γνωρίζοντας ούτε τον τόπο ούτε τους Έλληνες αλλά ούτε και την γλώσσα τους διστάζει όπως φαίνεται σήμερα να προχωρήσει σε ένα δρόμο τον οποίο δεν γνωρίζει.

Όσον αφορά αυτό, αυτός είναι αξιέπαινος, αλλά άραγε και η Ελλάδα δεν είναι άτυχη όταν περιμένει από ανθρώπους ξένους, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καθόλου αυτά να κυβερνήσουν και να σώσουν το σκάφος της πολιτείας της από τους σκοπέλους στους οποίους το έφεραν οι όμοιοι προκάτοχοί τους. Ναι δυστυχώς δεν θέλει παύσει από του να είναι υποχείριο εάν ο Βασιλεύς μας δεν αποσπάσει από τα ξένα αυτά χέρια και δεν αναλάβει ο ίδιος το ηδάλιο της Κυβέρνησής του και ταυτόχρονα να το εμπιστευθεί στους ντόπιους οι οποίοι γνωρίζοντας τους ανθρώπους και τον τόπο. Έθνος βάση το οποίο λαμβάνει για νομοθέτες του και άρχοντες του από την Βαυαρία δεν μπορεί να είναι και να θεωρείται αυτόνομο³⁸⁵.

Ο συντάκτης της Αθηνάς του εν λόγω φύλλου αναφέρει ότι ο Βασιλιάς στον οποίο όλοι οι Έλληνες είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους πριν ακόμη αποβιβαστεί από το πλοίο του απολύει τον Αρχικαγκελάριο Άρμανσπεργκ ο οποίος ήταν ιδιαίτερα μισητός στους Έλληνες. Αυτή η πράξη του Όθωνα του έδωσε ιδιαίτερο κύρος διότι αναπτέρωσε τις ελπίδες και τους πόθους των Ελλήνων, ότι θα τους απαλλάξει από την Βαυαροκρατία και θα ελευθερώσει το Έθνος πολιτικά. Οι προσδοκίες των

³⁸⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 410, 10 Φεβρουαρίου, 1837

Ελλήνων όμως γρήγορα διαψεύστηκαν καθώς ο Όθων μπορεί να κατήργησε την Αρχικαγκελαρία και τον Αρμανσπεργκ όμως διόρισε στην θέση του έναν άλλον Βαυαρό τον Ρούδχαρτ. Οι Έλληνες πίστευαν για μία στιγμή πως ο νέος πρωθυπουργός θα μνηθεί ως Έλληνας όπως Όθων και αυτό θα είχε ως επακόλουθο να τους προσδώσει ελευθερία καταργώντας με αυτόν τον τρόπο την Βαυαροκρατία . Όμως ο ίδιος ήταν ξένος ως προς τα ήθη και τις έξεις των Ελλήνων, και καθώς μάλιστα έχει μεγαλώσει σε ένα απολυταρχικό περιβάλλον θα ήταν αδύνατο να εκπληρώσει τις προσδοκίες των Ελλήνων οι οποίοι είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους στον Όθωνα και ο οποίος με την επιλογή του αυτή τον διαψεύδει. Οι ίδιοι βέβαια τότε δεν το γνώριζαν ακόμη και γι' αυτό πιστεύουν πως ο νέος πρωθυπουργός θα είναι διαφορετικός από τον προκάτοχό του.

Στο φύλλο της **17 Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη** μας αποκρυσταλλώνεται η εικόνα της Βαυαρικής διοίκησης και εν γένει των Βαυαρών γενικότερα. Πως οι ίδιοι θέλοντας να κρατήσουν τις θέσεις τους διέβαλλαν στον Βασιλιά τους Έλληνες και κοκ. Από την άλλη πλευρά φωτίζεται μία πτυχή της προσωπικότητάς του Όθωνα ο οποίος δεν δείχνει καμία εμπιστοσύνη στους Βαυαρούς και επιπροσθέτως δεν ακολουθεί τις προτροπές τους και τα σχέδιά τους.

Επιπλέον οι Βαυαροί από την πείρα τους κατηγορούν τους Έλληνες ότι δεν είναι πιστοί αλλά ακόμα ότι επιβουλεύονται τον Θρόνο. Αυτές τους τις σκέψεις τις μεταφέρουν ακόμα και στην Βασίλισσα. Οι λόγοι οι οποίοι τους ωθούν σε τέτοιες ενέργειες είναι ότι θέλουν να παρατείνουν την διαμονή τους στην Ελλάδα και δεύτερον να επεκτείνουν την ξενοκρατία τους.

Η αλήθεια όμως είναι πως οι Έλληνες αγαπούν πάρα πολύ τον Όθωνα και την Αμαλία με τέτοιο τρόπο που δεν αγαπάει κανένας άλλος υπήκοος τους βασιλείς τους. Ακόμη οι Έλληνες στηρίζουν και την εθνικότητά και την ευμάρειά τους στους δύο αυτούς βασιλιάδες όπου πλέον υπάρχει μία ψυχή μεταξύ τους.

Εάν επιβουλεύονταν τον θρόνο θα επιβουλεύονταν την ίδια τους την ύπαρξη για αυτό είναι αδύνατο να το κάνουν. Αυτοί οι οποίοι επιβουλεύονταν τον θρόνο είναι στην ουσία αυτοί οι οποίοι υποβάλλουν προσκόμματα, και σκαρφίζονται πολλούς τρόπους έτσι ώστε να υπάρχει χάσμα ανάμεσα στον λαό και στον Όθωνα. Αυτοί οι οποίοι επιβουλεύονται τον Θρόνο προσπαθούν να κλέβουν χρήματα από το ταμείο της αλλά γενικότερα είναι αυτοί οι οποίοι φθονούν το μεγαλείο της Βασιλείας και την πρόοδο του λαού του. Αυτοί λοιπόν θέλουν το Βασίλειο της Ελλάδος να είναι μικρό και ασήμαντο. Αυτό θα προσπαθήσουν να το πετύχουν μόνο εάν καταφέρουν να γεννήσουν την δυσπιστία μεταξύ των Ελλήνων και του Βασιλιά τους.

Οι Έλληνες όμως θέλουν να ζήσουν μαζί με τον Όθωνα και να είναι ευτυχισμένοι μαζί, άρα δεν θέλουν το κακό του γιατί θέλουν το καλό τους και το καλό τους είναι μαζί με τον αγαπημένο τους βασιλιά και επιπλέον οι Έλληνες έχουν μάθει πλέον να ξεχωρίζουν τους Βαυαρούς και την ξενοκρατία τους από τον Όθωνα, και εφόσον δεν υποφέρουν την ξενοκρατία συνδέονται περισσότερο με τους βασιλιάδες τους.

Γνωρίζοντας πλέον ποιοι τους αγαπούν από την καρδιά τους και ποιοι προσποιούνται την αγάπη τους με απώτερο σκοπό τους τον βαθμό τις θέσεις και γενικότερα τα προνόμια τα οποία θα αποφέρουν χρήματα. Επιπλέον γνωρίζει και την παραλυσία η οποία ήρθε στο κράτος από την διακυβέρνηση τους γι' αυτούς τους λόγους να τους αντικαταστήσει σύντομα.

Ο ίδιος θέλει να συσκέπτεται με τους Έλληνες υπουργούς για τα θέματα που απασχολούν την Ελλάδα, επιθυμεί να εκπληρώσει τις ευχές των Ελλήνων, και επειδή θέλει να επικρατεί μεταξύ Αυτού και του λαού ομοφροσύνη, επάνω στην οποία στηρίζονται αληθινά ο Θρόνος και γίνονται μεγαλύτερα τα έθνη³⁸⁶.

Μελετώντας το εν λόγω φύλλο της συγκεκριμένη πηγής εξάγουμε ορισμένα συμπεράσματα για την προσωπικότητα του Όθωνα. Γίνεται αντιληπτό πως παρόλο που οι Βαυαροί θέλουν να διατηρήσουν τις θέσεις τους για ίδιον όφελος ο Όθων δεν θα τους το επιτρέψει. Οι ίδιοι προσπαθούν να διαβάλουν τους Έλληνες στα μάτια του Όθωνα αλλά ο ίδιος δεν πείθεται. Δεν πείθεται διότι πλέον δεν αισθάνεται Βαυαρός αλλά Έλληνας, επίσης βλέπει ότι οι Βαυαροί εκμεταλλεύονται την κατάσταση των Ελλήνων για να πλουτίσουν. Από την άλλη ο Όθων διακατέχεται από μεγαλύτερα ιδανικά, όπως η ελευθερία του Έθνους, Αγάπη του λαού του , αλλά γενικότερα ο φιλελληνισμός ο οποίος τον οδήγησε στην Ελλάδα μέσω του πατέρα του. Πλέον εξάλλου αισθάνεται και ο ίδιος Έλληνας οπότε πόθοι, και επιθυμίες των Ελλήνων είναι και δικές του επιθυμίες και αυτό έχει ως αποτέλεσμα πλέον να ακούει την καρδιά του δηλ αυτό που επιθυμούν οι Έλληνες. Γι' αυτούς τους λόγους δεν θα αργήσει πολύ η απομάκρυνση των Βαυαρών και η αντικατάστασή τους από Έλληνες σε θέσεις διοικητικές αλλά και υπουργικές.

Στο φύλλο της **24^{ης} Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη** γίνεται λόγος περί της μη αναγνώρισης της Ελληνικής αυτονομίας, από τους Βαυαρούς η οποία είχε αναγνωριστεί από τις Μ. Δυνάμεις. Γι' αυτό τον λόγο ο Έλληνας υπουργός παρακαλεί τον Βασιλιά να υπερτονίσει τα δικάιά του .

Οι εφημεριδογράφοι της Αθηνάς ορμώμενοι, από αυτό το γεγονός γράφουν ότι το Ελληνικό Έθνος γνωρίζει τα δικαιώματά του και ότι δεν αναγνωρίζει άλλον κυρίαρχο πέραν του Συνταγματικού Βασιλιά και ότι μόνον αυτός δικαιούται να ασκεί και να δέχεται επιρροή από τον Ελληνικό λαό. Επίσης *οι Έλληνες μέσω του Όθωνα και ο Όθων μέσω των Ελλήνων πρέπει να κυβερνούν την αυτόνομη Ελλάδα και κανείς άλλος ξένος να μην μπορεί να απολαμβάνει αυτά που έχουν αποκτηθεί με τόσες θυσίες και με τόσο αίμα των Ελλήνων. Το δίκαιο αυτό του Έθνους είναι αδιαπραγμάτευτο και αδιαφιλονίκητο, απαραβίαστο και ιερό καθώς το απολαμβάνουν όλα τα αυτόνομα έθνη. Κανείς δεν μπορεί να το παραβιάσει*

³⁸⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 420, 17 Μαρτίου, 1837

γίνοντας ιερόσυλος αλλά πέρα από αυτό το Έθνος ο Βασιλιάς και οι Μ. Δυνάμεις είναι εκεί για να το προστατέψουν³⁸⁷.

Από το συγκεκριμένο περιστατικό καταπίεσεων των ελευθεριών των Ελλήνων από τους Βαυαρούς, η Αθηνά βρήκε την ευκαιρία να προωθήσει πάλι το πάγιο αίτημα της προς τον Όθωνα, περί παροχής Συντάγματος, διότι μέσω αυτού θα περιοριστούν οι βαυαρικές ελευθερίες και ασυδοσίες. Στην συγκεκριμένη περίπτωση όμως δεν το προβάλλει ευθέως αλλά τοποθετώντας το επίθετο Συνταγματικός Βασιλεύς για τον Όθωνα. Όπως γνωρίζουμε βέβαια ο Όθων δεν είναι ακόμη Συνταγματικός βασιλεύς εν έτη 1837 αλλά Απόλυτος, άρα το συγκεκριμένο επίθετο χρησιμοποιείται εσκεμμένα.

Στο φύλλο της **22 Μαΐου 1837 ημέρα Σάββατο** αναφέρεται στην προσβολή η οποία έγινε εκ μέρους της Βαυαρίας προς την ανεξαρτησία του Έθνους μας. Η καταφρόνηση στην αξιοπρέπεια της Βασιλείας μας γίνεται από οποιαδήποτε ξένη δύναμη προς την Ελλάδα, και εμείς δεν μπορούμε να φαντασθούμε ποιο θα είναι το μέσο της ικανοποίησής με το οποίο η ανοσιουργός αυτή πράξη μπορούσε να διορθώσει την καίρια αυτή βλάβη την οποία προξένησε στο ιερότερο του Έθνους δικαίωμά μας. Αλλά η παρουσιαζόμενη ως φίλη και ευνοϊκή μας Βαυαρία ανατρέπει εκ θεμελίων την Βασιλεία του Όθωνα και συν της άλλης αυτή την βασιλεία δεν την συγκρίνει, ούτε με μία επαρχία της επικρατείας του, ώστε και το ανακτοβούλιο στην Ελλάδα και τον προσωρινό Αρχικαγκελάριο του προβιβάζει στο βαθμό του Επαρχιακού Συμβούλου του. Ποιο σεβασμό και ποια άλλη μεγαλύτερη περιφρόνηση θα μπορούσε να περιμένει η Ελλάδα από αυτόν τον μεγαλύτερό της εχθρό όταν οι τρεις προστάτριες της δυνάμεις ήθελαν υποφέρει μία τέτοια προσβολή για την ανεξαρτησία μας, προερχόμενη μάλιστα από την σχετικότερη της Ελλάδας Δύναμη. Με ποιο λόγο θα μπορούσαν πλέον να προστατεύσουν την αυτονομία τους αυτή, την οποία υπεράσπιση υποσχέθηκαν ενώπιον όλου του λαού³⁸⁸;

Στην συγκεκριμένη πηγή αποτυπώνεται η αμφισβήτηση της Βασιλείας του Όθωνα, από την Βαυαρία. Η Βαυαρία με την συνεχή παρεμβολή της στα εσωτερικά της Ελλάδας ουσιαστικά καθιστούν την Ελλάδα αποικία τους και όχι ελεύθερο κράτος. Η ανεξαρτησία της Ελλάδας αμφισβητείται από την ίδια την προστάτρια της Δύναμη και ο Αρχικαγκελάριος της υποβιβάζεται σε έπαρχος της Ελλάδας, ενώ ο ίδιος ο Όθωνας φαίνεται να παραγκωνίζεται στο παιχνίδι των Μ. Δυνάμεων και ειδικότερα της Βαυαρίας η οποία ήθελε να ελέγχει τα πράγματα μέσω του Μονάχου.

³⁸⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 422, 24 Μαρτίου, 1837

³⁸⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 438, 22 Μαΐου, 1837

Στην συγκεκριμένη πηγή της **20ης Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη** η Εφημερίδα Αθηνά αναδεικνύει το σεβασμό στην εφαρμογή των νόμων, ότι δηλ αυτοί πρέπει να τηρούνται από όλους ακόμα και από την Κυβέρνηση και τον άρχοντα αλλιώς οι πολίτες δεν θα υπακούν σε αυτούς. Ως παράδειγμα φέρνει γεγονός των πιέσεων της Οικονομικής Επιτροπής, του Ταμείου από την Καμαρίλα. Η διακυβέρνηση των Βαυαρών όμως δεν σταμάτησε εκεί αλλά χρέωσε την εν λόγω ενέργεια στον Βασιλιά. Ενώ όμως υπάρχει ρητώς νόμος ο οποίος απαγορεύει κάποιος να καταχράται το όνομα του Βασιλιά προς εκτέλεση παράνομης πράξης και μάλιστα έχει ως ποινή την φυλάκιση αυτού για ένα έτος. Επίσης όποιος αποδώσει στον Βασιλέα το όνειδος ή την ευθύνη των πράξεων της Κυβέρνησης τιμωρείται ανάλογα³⁸⁹.

Πέρα από την διήγηση του συγκεκριμένου συμβάντος αντλώντας αυτή την πληροφορία ότι υπάρχει νόμος ο οποίος απαγορεύει να προσδοθούν τα λάθη της Κυβέρνησης στον Βασιλιά καταλαβαίνουμε, ότι και οι ίδιοι Βαυαροί εκτός από τους Έλληνες είχαν διαχωρίσει την Κυβέρνηση η οποία αποτελείτε από τους Βαυαρούς, από τον Βασιλέα Όθωνα Βασιλιά της Ελλάδας. Γι' αυτό τον λόγο δεν υπάρχει σύνδεση ανάμεσα στις ακρότητες και τις αυθαιρεσίες τις οποίες πραγματοποιεί η Κυβέρνηση και στο πρόσωπο του Όθωνα το οποίο είναι στο απυρόβλητο από τις αυθαιρεσίες αυτής. Είναι δύο διαφορετικές εξουσίες οι οποίες εάν και έχουν ως κεφαλή τον Βασιλιά εκείνος απαγορεύεται να κατηγορηθεί δια νόμου για τις πράξεις αυτής.

Επίσης ένα από τα αναφαίρετα δικαιώματα του Βασιλιά είναι ότι εκείνος έχει την δυνατότητα να τους αντικαταστήσει όταν αυτοί δεν εκπληρούν τα καθήκοντα τους³⁹⁰.

Μία από τις ευχές της Εφημερίδας Αθηνά είναι να μπορεί ο Βασιλιάς να πληροφορείται εγκαίρως όταν οι υπάλληλοι της Κυβέρνησής του καταχρώνται χρήματα ή οδηγούν την πολιτεία προς παράλυση. Έτσι ώστε να μπορεί να τους αντικαθιστά γρήγορα αλλά ταυτόχρονα και να τους τιμωρεί οδηγώντας τους σε δίκη³⁹¹.

Στο παρόν φύλλο της **30ης Μαρτίου 1840 ημέρα Σάββατο** στην Ενότητα διάφορες ειδήσεις μας γίνεται γνωστό καθώς η Αθηνά ανακάλυψε το λόγο κατά τον οποίο απουσίαζε από την γιορτή ο Θ. Κολοκοτρώνης. Γράφει λοιπόν ότι: - Πληροφορήθηκαν ότι υπήρχε ευθυμία και ευτυχία για την προκείμενη Εθνική εορτή, γι' αυτό τον λόγο το απόγευμα της 24 Μαρτίου, στην οικία του Γέροντα Κολοκοτρώνη,

³⁸⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839

³⁹⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839

³⁹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839

συμποσίασαν χάριν της εορτής αυτής. Ο γέρον Κολοκοτρώνης εμποδίζεται, και μαζί με αυτόν και άλλοι συμποσιαστές να έλθουν ενώ η τελετή της 25^{ης} Μαρτίου, γεγονός το οποίο δεν γνώριζε το κοινό και για αυτό είχε μείνει άναυδο όταν δεν είδε τον Γέροντα του Αγώνα να συνεορτάζει με τους ζωντανούς συναγωνιστές του κατά την ημέρα εκείνη, κατά την οποία γίνεται η ανάμνηση της εθνικής ανεγέρσεως των λαμπρών κατορθωμάτων των αγωνιστών και το Μνημόσυνο υπέρ Πίστεως και Πατρίδας πεσόντων³⁹².

Η άντληση της συγκεκριμένης πληροφορίας ότι ο Κολοκοτρώνης εμποδίζεται να έρθει στην εορτή εγείρει πολλά ερωτήματα για το ποιος μπορεί ή ποιοι μπορεί να είναι εκείνοι καθώς δεν αναφέρονται ποιοι εμπόδισαν τον γέρο του Μοριά να παραστεί στην εορτή καθώς και ο λόγος αυτής της κατάστασης. Μπορούμε να υποθέσουμε βέβαια καθώς η εφημερίδα Αθηνά δεν αναφέρει καθόλου ποιος εμπόδισε τον Κολοκοτρώνη να πάει στην γιορτή. Απλά γράφει ότι εμπόδισε τον Κολοκοτρώνη να καταλάβουμε ότι πίσω από αυτήν την ενέργεια κρύβονται οι Βαυαροί αξιωματικοί οι οποίοι δεν ήθελαν την παρουσία του γέροντα Κολοκοτρώνη στην εορτή πολύ πιθανόν διότι με την παρουσία του εξήρε το εθνικό αίσθημα των Ελλήνων. Αίσθημα το οποίο στα 1840 φαινόταν να είναι πάλι κατεβασμένο κάτω από την Βαυαροκρατία και την απολυταρχική διακυβέρνηση των Βαυαρών.

Εντύπωση προκαλούν οι κατηγορίες της εφημερίδας <<Ελληνικός Ταχυδρόμος>> όπου κατηγορεί τον Ελληνικό λαό ότι έχει χάσει την αυτονομία του λόγω της διακυβέρνησης του Βασιλείου από τους Βαυαρούς. Η εφημερίδα Αθηνά η οποία είναι και αυτή μία αντιπολιτευτική εφημερίδα η οποία ασκεί δριμύ κριτική στους Βαυαρούς οι οποίοι διοικούν το Βασίλειο ως δυνάστες απαντάει στον <<Ταχυδρόμο>> ότι η αυτονομία δεν χάθηκε καθώς στον θρόνο βρίσκεται ένας Έλληνας Βασιλιάς. Ο διαχωρισμός είναι σαφής για την Αθηνά αλλά και για τον Ελληνικό λαό τον οποίο εκφράζει ότι είναι διαφορετική η δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών και άλλο ο Βασιλιάς Όθωνας ο οποίος για τους Έλληνες είναι ένας Έλληνας Βασιλιάς και όχι Βαυαρός. Ας δούμε όμως την πηγή για να καταλάβουμε καλύτερα αυτό το οποίο μελετάμε.

Στο φύλλο της **3 Ιουλίου 1840 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ** Η Αθηνά απαντώντας στον Ταχυδρόμο σχετικά με τα χαρακτηριστικά εκείνα τα οποία κάνουν ένα Έθνος αυτόνομο αναφέρει ότι *το έθνος δεν προσβλήθηκε διότι προσκάλεσε Βασιλέα από άλλο έθνος διότι δεν είχε δικό του Βασιλιά. Έτσι σύμφωνα με την επικρατούσα συνήθεια έπρεπε να ζητηθεί από μία ξένη Δύναμη Βασιλική οικογένεια από την οποία όμως αφού τον απέσπασαν οι τρεις Σύμμαχες Δυνάμεις, και αφού τον αποξένωσαν από το Έθνος του μέσω ιδιαίτερης συνθήκης, αφού συμφώνησαν να παραιτηθεί και από το δικαίωμα το οποίο μπορούσε να έχει στο πατρικό Θρόνο, τον έφεραν στο Ελληνικό Έθνος. Ώστε ο Όθων*

³⁹² Εφ. Αθηνά, φ. 705, 30 Μαρτίου, 1840

μέσω αυτών των επίσημων πράξεων και μέσω των πράξεων της Πρόνοιας Εθνικής Συνέλευσης έγινε παιδί της Ελλάδας και ο πρώτος μάλιστα πολίτης αυτής καθώς αυτό ακολούθησε η Αγγλία, και επί των ημερών μας το Βέλγιο, όπου η εθνική αυτονομία όσον αφορά την πράξη της πρόσκλησης του Βασιλιά της δεν προσβλήθηκε καθόλου και ο Ελληνικός Ταχυδρόμος ούτε έπρεπε να αναφέρει αυτή την περίπτωση για να δικαιολογήσει την διαμονή των ξένων στην Ελλάδα.

Προσβλήθηκε όμως η αυτονομία τους διότι δεν διορίστηκε από τους κόλπους των Ελλήνων η Αντιβασιλεία η οποία επρόκειτο να αντιπροσωπεύσει τον Βασιλέα στην Ελληνική Κυβέρνηση μέχρι την ενηλικιώσή του. Αλλά και αυτό ήταν προσωρινό επειδή όταν έφθασε η ώρα να ενηλικιωθεί ο Όθων, ανέλαβε τα Βασιλικά του καθήκοντα, η Αντιβασιλεία αμέσως έπαυσε³⁹³.

Η εφημερίδα Ελληνικός Ταχυδρόμος γράφει ένα άρθρο σχετικά με την αυτονομία ενός Έθνους και εμμέσως διατυπώνει την θεωρία ότι το Ελληνικό Έθνος δεν είναι αυτόνομο διότι κυβερνάται από Βαυαρό Βασιλιά και επειδή διοικείται και από Βαυαρούς. Η Αθηνά έρχεται να απαντήσει στο συγκεκριμένο άρθρο υποστηρίζοντας ως επιχειρήμα ότι οι Έλληνες ζήτησαν να κυβερνηθούν από ξένο Βασιλιά καθώς δεν είχαν οι ίδιοι δικό τους Βασιλιά. Επιπλέον οι Μ. Δυνάμεις πριν τοποθετήσουν τον Βασιλέα Όθωνα στην Ελλάδα του αφαίρεσαν οποιοδήποτε δικαίωμα στην Βαυαρία. Αυτό τον έκανε αυτομάτως Έλληνα Βασιλιά, δηλ πέρα από την αγάπη την οποία έφερε για την Ελλάδα θέλοντας και μη ήταν πλέον ένας Έλληνας Βασιλιάς, διότι δεν είχε κανέναν άλλο τίτλο ή αξίωμα σε άλλο μέρος του κόσμου.

Ακόμη ο Ταχυδρόμος υποστηρίζει πως η Ελλάδα έχασε την αυτονομία της με την διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας. Και σε αυτό το επιχειρήμα η Αθηνά αρχικά παραδέχεται πως ναι η Ελλάδα δεν ήταν αυτόνομη κατά τα χρόνια της διακυβέρνησης αυτής αλλά αυτό σταμάτησε όταν ο Όθωνας ανέλαβε τα ηνία της εξουσίας. Η Αθηνά υποστηρίζει με πάθος ότι οι Έλληνες έχουν την αυτονομία τους διότι κυβερνώνται από έναν Έλληνα Βασιλέα ο οποίος πράττει μόνο για το καλό του Έθνους του και κανενός άλλου. Η αποτύπωση της Βασιλείας του Όθωνα από την Αθηνά έχει την καλύτερη οπτική που θα μπορούσε να έχει από κάποια εφημερίδα καθώς την υπερασπίζεται έως τώρα στο έπακρο διότι βλέπουν σε αυτόν τους λόγους που οι Έλληνες ζήτησαν Βασιλιά προκειμένου να επιτύχουν την ομόνοια, την ειρήνη, την τάξη και την αδελφосύνη.

Στο φύλλο της **18 Δεκεμβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη** η εφημερίδα Αθηνά στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις επιλέγει να γράφει για την επίσκεψη του πρίγκιπα Μαξιμιλιανού αδελφού του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα γράφει: *Ο αδελφός του Βασιλιά μας, και διάδοχος του Θρόνου της*

³⁹³Εφ. Αθηνά, φ. 729, 3 Ιουλίου, 1840

Βαυαρίας Μαξιμιλιανός απασχόλησε αρκετά το κοινό όπως μαθαίνουμε. Ο Μαξιμιλιανός θα διαμείνει στην Ελλάδα αρκετές εβδομάδες στον τόπο μας.

Όπως διαδόθηκε σήμερα πολλοί Βαυαροί ετοιμάζονται να ακολουθήσουν τον Μαξιμιλιανό πίσω στην Βαυαρία. Αν αυτό αληθεύει οι Έλληνες θα ευλογήσουν τον ερχομό του στην Ελλάδα, και μάλιστα σημειώνει ο αρθρογράφος πως αν ήθελε να τον συντροφεύσει ο κ Σμάλτζ, ο Σπίτζ, ο συνταγματάρχης Φέδερ και γενικά όλοι οι αρχιτέκτονες, οι γεωμέτρεις και πολλοί περιττοί αξιωματικοί των οποίων η διαμονή στην Ελλάδα δεν συντελεί σε άλλο γεγονός από το να αδειάζει το φτωχό ταμείο της³⁹⁴.

Στο παρόν φύλλο της εφημερίδας Αθηνά αποτυπώνεται ένα σπουδαίο γεγονός, όσον αφορά τις ειδήσεις στην Ελλάδα. Η επίσκεψη του αδελφού διαδόχου της Βαυαρίας πρίγκιπα Μαξιμιλιανού στην Ελλάδα δημιουργεί πολλές απορίες αλλά και φιλοδοξίες. Οι Έλληνες με μεγάλη περιέργεια ρωτούν να μάθουν τον λόγο της επίσκεψης του πρίγκιπα Μαξιμιλιανού στην Ελλάδα. Την ίδια ημέρα αμέσως κυκλοφορούν φήμες ότι θα πάρει τους Βαυαρούς μαζί του και μάλιστα και τους πιο σπουδαίους όπως ήταν ο Σμάλτζ, ο συνταγματάρχης Φέδερ και άλλοι λοιποί αξιωματικοί και διοικητικοί υπάλληλοι. Σε τέτοιο βαθμό απελπισίας έχουν φθάσει οι Έλληνες με την Βαυαροκρατία στην Ελλάδα. Όστε από μία απλή επίσκεψη του αδελφού του Όθωνα, Μαξιμιλιανού εναποθέτουν τις ελπίδες τους για την απαλλαγή του από τους ξένους.

Όπως βέβαια γνωρίζουμε ο Μαξιμιλιανός δεν είχε καμία διάθεση να πάρει 2000 ή και τρεις χιλιάδες Βαυαρούς οι οποίοι τρέφονται αυτή την στιγμή από το Ελληνικό κράτος και να τους μεταθέσει στην Βαυαρία, όπου εκεί θα ήταν αναγκασμένοι να τους πληρώνει από το Βαυαρικό ταμείο. Όμως επειδή οι Έλληνες υποφέρουν από την Βαυαροκρατία ελπίζουν ακόμη και σε γεγονότα τα οποία δεν υποδουλώνουν τέτοιες ενέργειες όπως ήταν η επίσκεψη του Μαξιμιλιανού.

Σε συνέχεια της διήγησης για την επερχόμενη άφιξη του πρίγκιπα Μαξιμιλιανού στο Ελληνικό Βασίλειο η εφημερίδα Αθηνά στο φύλλο της **21 Δεκεμβρίου 1840 ημέρα Σάββατο** μας παραθέτει τα εξής:

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο ερχομός του αδελφού του Βασιλιά μας, διάδοχος του Θρόνου της Βαυαρίας, έβαλε τους αυλικούς σε κίνηση. Και είναι περίεργο να βλέπει κανείς πόσο τρέχουν κάποιοι, οι οποίοι είναι γνωστοί για τον έντιμο χαρακτήρα τους, επάνω κάτω, κολακεύοντας τους ξένους και άλλους προκειμένου να

³⁹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 777, 18 Δεκεμβρίου, 1840

πραγματοποιήσουν μία αναρρίχηση τους στην εξουσία. Ο Θεός να γλυτώσει την Ελλάδα από αυτούς τους ντροπιαστικούς αυλικούς³⁹⁵.

Στο παρών φύλλο στις διάφορες ειδήσεις παρατηρούμε τις αντιδράσεις τις οποίες προκαλεί η επίσκεψη του Μαξιμιλιανού στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα στο παλάτι. Στο παλάτι λοιπόν το οποίο είναι γεμάτο από αυλοκόλακες τρέχουν όλοι πάνω κάτω προκειμένου να κερδίσουν μία ευνοϊκή μεταχείριση με σκοπό να ανελιχθούν στην εξουσία.

Από την μία πλευρά δηλ ο ελληνικός λαός βλέπει στον Μαξιμιλιανό τον άνθρωπο ο οποίος θα πάρει όλους τους Βαυαρούς φεύγοντας μαζί του και από την άλλη το περιβάλλον της Αυλής το οποίο απαρτίζεται από Έλληνες και Βαυαρούς υποτακτικούς να περικυκλώνει τον Μαξιμιλιανό με σκοπό να ανελιχθεί για ίδιον όφελος σε κάποια ανώτερη βαθμίδα της διοίκησης από την οποία θα κέρδιζε περισσότερα χρήματα. Ενώ λοιπόν ο Ελληνικός λαός υποφέρει από την Βαυαροκρατία, οι Βαυαροί της Αυλής βλέπουν στον Μαξιμιλιανό τον άνθρωπο από τον οποίο θα εκμεταλλευτούν την θέση του για να απομυζήσουν μεγαλύτερα ποσά από το κρατικό ταμείο της Ελλάδας.

Κλείνοντας ο συντάκτης της Αθηνάς εναποθέτει τις ελπίδες του στον Θεό για να προφυλάσσει την Ελλάδα αλλά και τον Όθωνα από τέτοιους δόλιους ανθρώπους.

Στο φύλλο της **4 Μαρτίου 1841 ημέρα Τετάρτη** ο συντάκτης της Αθηνάς κάνει λόγο για την επικείμενη λήξη της προθεσμίας των Βαυαρικών υπηρεσιών. Θεωρεί ότι η υπηρεσία των Βαυαρών στην Ελλάδα έχει λήξει ή πρόκειται να λήξει. Στην συνέχεια αναφέρει ότι ο Βασιλιάς θα τους δώσει πλέον οριστική άδεια για να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, και με αυτό θα κάνει να παύσουν τα παράπονα των Ελλήνων, οι οποίοι δεν μπορούν να μην θεωρούν προσβολή στην εθνική τους υπόσταση την διαμονή των Βαυαρών δηλ των ξένων στην Ελλάδα³⁹⁶.

Στην συνέχεια θα αναφερθεί στην άθλια κατάσταση της χώρας η οποία μετά το πέρας του πολέμου ήταν κατά λεηλατημένη. Για αυτό τον λόγο θεωρεί ότι ήδη από το 1835 η παραμονή των ξένων στην Ελλάδα έκανε κακό διότι απορροφούσε τους ελάχιστους πόρους των Ελλήνων. Επιπλέον οι θυσίες των Ελλήνων για ελευθερία φαίνονταν να πηγαίνουν χαμένες καθώς οι Βαυαροί τις καταπατούν.

<<Επειτα, η Ελλάς είναι πτωχή και η Κυβέρνησις της τόσην μεγάλην ανάγκην έχει οικονομίας, όσην απαιτεί η κατάσταση των κατοίκων της προ ολίγου εξελθόντων ακόμη από τον υπέρ της αυτονομίας των

³⁹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 777, 21 Δεκεμβρίου, 1840

³⁹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 797, 4 Μαρτίου, 1841

καταστρεπτικού πολέμου, εις του οποίου αφού εθυσίασαν όλην την κινητήν των περιουσία, ηναγκάσθησαν από αυτόν να εγκαταλείψουν και τα ακίνητα των κτήματα, τα οποία ωσαύτως αφανίσθησαν και ερημώθησαν και μέχρις της σήμερον δεν ημπορούν να τα ανορθώσουν διά να καταφέρουν τουλάχιστον εις την προτέραν των κατάστασιν αλλά ούτε να ανοικοδομήσουν τα κρημισθέντα ή παραδοθέντα εις το πυρ οικήματά των. Τοιαύτης ούσης λοιπόν της καταστάσεως του έθνους η Κυβέρνησις του δεν ημπορεί να κάμνη θυσίας εις ξένους· και ενώ μάλιστα δεν είναι εις κατάστασιν να πληρώνει τακτικώς και τα χρέη με τα οποία το επιφόρτισαν ο αγών του και η σπατάλη της Αντιβασιλείας³⁹⁷>>.

Στο εν λόγω φύλλο της **24 Μαΐου 1841 ημέρα Σάββατο** ο συντάκτης της Αθηνάς αναδεικνύει για ακόμη μία φορά με οξύ τρόπο το μέγεθος προσβολής των Βαυαρών απέναντι στον Έθνος των Ελλήνων, πιο συγκεκριμένα γράφει: *ότι η Οθωμανική αυτοκρατορία χάνει κάθε ημέρα δυνάμεις και μάλιστα φθάνει στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Όμως οι σύμμαχοι της αυτοκρατορίας καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να δώσουν περαιτέρω ζωή σε αυτή. Από την άλλη πλευρά η Ελλάδα έχει αναντίρρητο δικαίωμα να καταστεί κληρονόμος μίας έτοιμης προς κατάρρευση αυτοκρατορίας μέσω των εσωτερικών δυνάμεων των οποίων διαθέτει αλλά ταυτόχρονα αποκρύπτει. Όμως για μία τέτοια ενέργεια χρειάζεται φρόνηση, σταθερότητα και προετοιμασία. Χρειάζεται πριν προβεί σε μία τέτοια ενέργεια να οργανώσει πρώτα τους θεσμούς, ενισχύοντας την Κυβέρνηση της, αποδεικνύοντας στον κόσμο ότι αξίζει να είναι κληρονόμος της υπό κατάρρευση Οθωμανικής αυτοκρατορίας.*

Τι θα σκεφθεί κάποιος, για έναν άνθρωπο ο οποίος ζητάει να γίνει κληρονόμος κάποιος άλλος, ενώ την ίδια στιγμή είναι ανάξιος να διαχειρισθεί τις ίδιες του τις υποθέσεις; Αλλά για να οργανωθεί πρέπει πρώτα να απομακρύνουμε όλα εκείνα τα αντικείμενα τα οποία εμποδίζουν την συνεννόηση της Κυβερνήσεως με το Έθνος, και μεταξύ αυτών το κυριότερο του οποίου πριν οκτώ χρόνια, όλες οι εφημερίδες, χωρίς καμία εξαίρεση, αλλά και όλοι οι Έλληνες αλλά και οι ξένοι οι οποίοι ασχολούνται με τις υποθέσεις μας ομόφωνα αποφάσισαν. Οποιοσδήποτε καταλαβαίνει ότι μιλάμε για τους ξένους Βαυαρούς οι οποίοι διοικούν τα υπουργεία. Σας παρακαλώ δεν είναι αντίφαση να υποστηρίζουμε και να πιστεύουμε ότι η Ελλάδα είναι άξια να μεταφέρει τον πολιτισμό της στην Ευρώπη και να αντικαταστήσει, το Τουρκικό Βασίλειο, ενώ η Κυβέρνησή (χωρίς να θέλει ίσως) κηρύττει ότι οι Έλληνες είναι ανάξιοι να διοικηθούν μόνοι τους, και αναγκάζεται να έχει ξένους στο Ανακτοβούλιο, ξένους στις γραμματείες, ξένους στα δικαστήρια, ξένους στον στρατό. Όλοι οι φίλοι των Ελλήνων, όταν παραβάλλουν τους Τούρκους με τους Έλληνες κηρύττουν την υπεροχή των δευτέρων, αναγνωρίζοντας σε αυτούς τα λείψανα της αρχαίας εκείνης ευφυΐας, η οποία γέμισε τον κόσμο με τα κατορθώματα τους. Θαυμάζουν ότι στο εμπόριο της Μεσογείου και η θαλασσοπορία ελέγχεται από τους Έλληνες, παρ' όλες τις καταστροφές και τις ερημώσεις. Μόνο η Κυβέρνηση ακούσια ίσως κηρύττει ότι όλοι οι ξένοι οι οποίοι διαμένουν στην Ελλάδα και διοικούν τον

³⁹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 797, 4 Μαρτίου, 1841

τόπο, και οι οποίοι δεν ήρθαν ως οικιστές και πολιτιστές της Ελλάδας, αλλά με σκοπό να βιοποριστούν σε αυτήν, τόσο υπερέχουν των Ελλήνων, ώστε απέναντι της απέχθειας την οποία εμπνέουν διατηρούν τις θέσεις τους στα υπουργήματα. Πριν λίγους μήνες ο κ Σμάλτζ τραυματίστηκε ποιος θα τον διαδεχθεί; Ο κ Χές και ποιος θα αναλάβει τα καθήκοντα αυτού; Ο Μ. Μάουερ; Ειλικρινά εάν ένας ξένος ο οποίος βρίσκεται εντός της Ελλάδας ακούσει αυτή την μεταβολή, είναι δυνατόν να μη λησμονήσει ότι βρίσκεται σε Ελληνικό βασίλειο; Και αυτό δεν είναι τυχαίο· καθώς εντός της Γραμματείας του Πολέμου βρίσκονται πολύ λίγοι Έλληνες.

Αλλά όλοι οι διευθυντές, οι ανώτατοι αξιωματικοί είναι Βαυαροί στον στρατό, ποιος διευθύνει το πυροβολικό; Βαυαρός. Ποιοι είναι οι αρχηγοί των ταγμάτων; Βαυαροί. Ποιος διευθύνει το οπλοστάσιο; Βαυαρός. Ποιοι φρουραρχούν στο Ναύπλιο ή στην Χαλκίδα ή στην πρωτεύουσα Βαυαροί; Ποιος διοικεί στο Ναύπλιο; Βαυαροί, ποιος είναι υπεύθυνος για τον ιματισμό στο στρατό; ποιος στο ανθρακωρυχείο; ποιος το πυριτουργείο; ποιος το γεωργικό κατάστημα στην Τίρυνθα; ποιος στο Βοτανικό κατάστημα στην Αθήνα; ποιος στο Κεραμουργείο, ποιος τις δύο αποικίες; ποιος τέλος διοικεί εθνικότερα τα στρατιωτικά σώματά μας; της χωροφυλακής και το πέμπτο τάγμα των ακροβολιστών; ποιοι είναι ακόμη οι δασοφύλακες; Σε όλες αυτές τις θέσεις λοιπόν βρίσκονται παντού οι Βαυαροί.

Γιατί ενώ είναι δικαίωμα των πολιτών να υπηρετεί κανείς την πατρίδα και προπαντός να την διοικεί μόνοι οι Έλληνες βρίσκονται αποξενωμένοι από αυτό το δικαίωμα, τόσα έτη πολέμησαν υπέρ της πατρίδας, και εν καιρώ ειρήνης δεν είναι ικανοί να υπηρετήσουν τον Βασιλέα και την Ελλάδα; Ποιος κατάπαυσε τόσες στάσεις. Στην Μεσσηνία, στην Δυτική Ελλάδα και στα Ανατολικά όπου υπήρχε ληστεία, μήπως πολέμησαν ξένοι;

Είναι περιττό να επιμείνουμε σε ένα πράγμα το οποίο αποδεικνύεται μόνο του, αλλά προς Θεού ας μην νομίζει κανείς ότι γράφουμε αυτά εμπνεόμενοι από απέχθεια προς τους πάροικους ξένους. Αλλά τριγύρω μας τα πάντα κινούνται και μεταβάλλονται. Στο Τουρκικό Κράτος, παντού στάσεις, παντού αρνήσεις φόρων, παντού ακαταστασία. Πως θέλουμε να ωφεληθούμε από αυτές τις σημαντικές περιστάσεις; Πως θα εμπνεύσουμε εμπιστοσύνη προς τους υπόδουλους Έλληνες; Τι μπορούμε να ελπίζουμε με Βαυαρικό Ανακτοβούλιο, με στρατό, τον οποίο την αρχηγία την έχουν αποκλειστικά Βαυαροί; Ο καιρός της θεραπείας δεν παρήλθε ακόμη· το πάθος προ πολλού έχει διαγνωσθεί. Τα ιατρικά είναι γνωστά, μένει στον Βασιλέα, ως ιατρός τον οποίο συμβουλευόμαστε να θεραπεύσει τα δεινά της Ελλάδας και να την καταστήσει άξια να βασιλεύει στην Ανατολή³⁹⁸.

³⁹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου, 1841

Στο συγκεκριμένο φύλλο ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία βρίσκεται υπό κατάρρευση. Έπειτα προτρέπει την Ελλάδα να εκμεταλλευτεί αυτή την δυσμενή κατάσταση των Τούρκων έτσι ώστε να καταφέρει να ανακτήσει κάποια από τα εδάφη τα οποία κατείχε κάποτε και στα οποία κατοικούν Έλληνες. Ταυτόχρονα όμως επισημαίνει ότι για να συμβεί αυτό πρέπει να αποκατασταθούν οι θεσμοί στην Ελλάδα δηλ μέσω χορήγησης ενός Συντάγματος. Αναφέρει ότι έτσι όπως είναι η τωρινή κατάσταση είναι αδύνατον η Ελλάδα να μπορέσει να επωφεληθεί, και αυτό συμβαίνει διότι σε όλες τις θέσεις του κράτους βρίσκονται Βαυαροί οι οποίοι διοικούν την Ελλάδα ως επαρχία και μάλιστα δεν έχουν καμία διάθεση να προβούν σε απελευθερωτικούς πολέμους. Οι Έλληνες λοιπόν πρέπει να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους ζητώντας από τον Βασιλέα τους τον Όθωνα, να θέσει αυτούς επικεφαλής στις δημόσιες κρατικές υπηρεσίες και να απομακρύνει τους Βαυαρούς. Ενισχύει το επιχείρημα της η Αθηνά λέγοντας δεν μπορεί να πολέμησαν 10 χρόνια τους Τούρκους και σήμερα που έχουμε ειρήνη να μην μπορούν να κυβερνήσουν.

Αυτό που γίνεται αντιληπτό είναι το γεγονός ότι εδώ και οκτώ χρόνια η εφημερίδα Αθηνά ασκεί πίεση στην Κυβέρνηση αλλά και στον ίδιο τον Όθωνα, με σκοπό την χορήγηση Συντάγματος και την στελέχωση του κράτους από Έλληνες. Η εικόνα του Βασιλιά είναι η εξής: Παρουσιάζεται ως ιατρός ο οποίος θα έρθει να ιατρέψει αυτή τους την αρρώστια αποκαθιστώντας την υγεία στο Κράτος μέσω της θεραπείας του Συντάγματος.

Περί ανικανότητας του Βασιλιά Όθωνα Α΄ του Βασιλέα της Ελλάδας έχουν πολλά ειπωθεί και υποστηριχθεί. Η αλήθεια όμως κρύβεται στις ενέργειες των ίδιων των Βαυαρών οι οποίοι με πρωτεργάτη λίγα χρόνια πριν τον Αρχικαγκελάριο Άρμανσπεργκ υποστηρίζουν ότι ο Όθων ήταν ανίκανος ή ακόμα και ηλίθιος με διανοητική υστέρηση. Όμως η αλήθεια κρύβεται στον ανταγωνισμό ο οποίος υπήρχε ανάμεσα στον Βασιλιά και τους αυλικούς του Βαυαρούς οι οποίοι θέλοντας οι ίδιοι να κυβερνήσουν τον τόπο και να κρατήσουν την εξουσία με οφέλη οικονομικής φύσεως όπως έχουμε τονίσει διαβάλλουν τον Βασιλιά απέναντι στις κακόβουλες προθέσεις των συμπατριωτών του Βαυαρών. Πιο συγκεκριμένα στο φύλλο της **12^{ης} Ιουλίου 1841 ημέρα Σάββατο** στην ενότητα **Διάφορα** αναφέρονται τα εξής:

Η πολιτεία μας είναι και αυτόνομη, έχει επί της κεφαλής της τον Βασιλέα τον Όθωνα, ο οποίος όμως υιοθετήθηκε από την Ελλάδα και μάλιστα είναι το πρώτο παιδί αυτής. Όσον βέβαια περί της ικανότητάς την οποία προβάλλουν, πράγμα το οποίο δεν έχει καμία με την εθνικότητα μας σχέση, δεν γνωρίζουμε αν η Βαυαρική ικανότητα είναι τέτοια. Την ανικανότητα βέβαια των Βαυαρών γενικά μπορεί να την παρατηρήσει κανείς στους κλάδους τους οποίους διαχειρίζονται αυτοί οι κύριοι, για να πληροφορηθεί αν είναι δυνατόν ποιοι αλλά παρά τους ίδιους να παραλύσουν περισσότερο τα πράγματά μας³⁹⁹.

³⁹⁹Εφ. Αθηνά, φ. 832, 12 Ιουλίου, 1841

Οι κατηγορίες προς το πρόσωπο του Βασιλέα Όθωνα περί ανικανότητας του είχαν διατυπωθεί και στο παρελθόν από πολιτικούς του αντιπάλους κυρίως από τον Αρχικαγκελάριο τον Άρμανσπεργκ, όπως και τώρα ο Όθωνας εξακολουθεί να έχει πολλούς εχθρούς οι οποίοι τον διαβάλλουν τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Η εφημερίδα Αθηνά έρχεται εδώ στο εν λόγω άρθρο της να υπερασπιστεί τον Όθωνα υποστηρίζοντας πως δεν είναι ο ίδιος ανίκανος, αλλά οι Βαυαροί στο σύνολό τους οι οποίοι διοικούν την Ελλάδα. Κατηγορεί λοιπόν τους Βαυαρούς οι οποίοι έχουν στελεχώσει τις δημόσιες υπηρεσίες και οι οποίοι ενδιαφέρονται μόνο για το προσωπικό τους όφελος και όχι για το καλό της Ελλάδας. Αυτοί είναι οι ανίκανοι σύμφωνα με την Αθηνά και όχι ο Όθωνας.

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο φύλλο της **21 Φεβρουαρίου 1842 ημέρα Σάββατο** κάνει μία αναφορά σχετικά με το καθεστώς που επικρατεί από τους Βαυαρούς και τον ρόλο του Βασιλέα Όθωνα στην εν λόγω κατάσταση. Πιο συγκεκριμένα γράφει: *Από τα κατά καιρούς δημοσιευθέντα άρθρα για τις πράξεις των συγκεκριμένων κυρίων φάνηκε ποια σχέδια έχουν σκεφθεί εναντίον τους Έθνους των Ελλήνων και σε αυτήν ακόμη την Βαυαρία, με ποιους επίβουλους σκοπούς ήρθαν αυτοί στην Ελλάδα, με ποια δολιότητα εξαφάνισαν όχι μόνο το ναυτικό, αλλά και τον στρατό μας, ποιες πλεκτάνες εξύφαναν για να εξαλείψουν, κατά τα σχέδια του κ Έϊδεκ και όλους τους στρατιωτικούς μας, και έτσι να τους αντικαταστήσουν από Βαυαρούς. Με ποιον δόλο άλλους από τους επίσημους πολιτικούς μας απομάκρυναν από την Ελλάδα και άλλους τους εξευτέλισαν και τους υποσκέλισαν και ολοένα εξακολουθούν ακόμη και σήμερα αυτόν τον σκοπό τους. Πως κατασπατάλησαν το τελευταίο δάνειο των 60.000.000 και μαζί με αυτό το δημόσιο πλούτο μας. Πως βεβήλωσαν τα ιερά μας πράγματα, πως κατασπάραξαν το Έθνος, και σε ποια κατάσταση βρήκε αυτό και το ταμείο του ακόμη και ο Βασιλιάς μας επί των Ανακλητηρίων του. Πως εξακολουθούν αυτοί και μετά την ανάβαση του Βασιλέως μας στον Θρόνο του να διαστρέφουν τα πράγματα μας και να επιβουλεύονται αυτόν τον Θρόνο του Όθωνος. Ποια μέσα μεταχειρίζονται για να τον περιστοιχούν, πόσες διαβολές εξυφαίνουν κατά του Έθνους αυτού και των αληθώς υπερασπιστών του για την στερέωση και το μεγαλείο του Όθωνος, με τον οποίο είναι αδιάσπαστως συνδεδεμένοι όχι βέβαια οι Βαυαροί, αλλά οι Έλληνες και πόσον τέλος πάντων οι κύριοι Βαυαροί επιβουλεύθηκαν και αυτό το ιδιαίτερο του Βασιλέως ταμείου για την οικοδομή του παλατιού του.*

Αλλά μήπως περιορίσθηκαν έως εδώ, όχι τους βλέπουμε και σήμερα ακόμη με ποιους δόλιους τρόπους εξακολουθούν την πραγματοποίηση των κατά της εθνικότητας και του ταμείου μας σχεδίων τους. Πόσο παραλύουν τα πράγματα μας, πόσα προσκόμματα εμβάλουν στην εθνική, και υλική πρόοδό μας, πως εμποδίζουν τα πάντα, ότι είναι προς ευτυχία του έθνους, ποια μέσα κατανοούν, για να κατέχουν τους Έλληνες σε άθλια κατάσταση, ποιους τρόπους μεταχειρίστηκαν ακούμε και τις ευχές τους για να αποκρούσουν το υπουργείο του Μαυροκορδάτου, διότι απαιτούσε εθνική κυβέρνηση, πόσο αντενεργούν και

σήμερα ακόμη σε οτιδήποτε ωφέλιμο για το Έθνος προτείνουν κατ' ανάγκη οι υπουργοί μας, πως μπερδεύουν , διαβάσουν και αναχαιτίζουν πάνω οποιαδήποτε εθνική πρότασή τους. Πόσο αφειδώς κατασπαταλούν ακόμη και σήμερα τα χρήματα μας στους συντοπίτες τους και πόσο φειδωλοί είναι προς τους Έλληνες. Τέλος πάντων η σημερινή άθλια κατάσταση της κοινωνίας μας, η παράλυση της Κυβερνήσεως και της δημόσιας υπηρεσίας καταλογίζεται άραγε σε άλλους παρά στους κυρίους Βαυαρούς, οι οποίοι ελπίζουν ακόμη ότι θέλουν να ευεργετούν βάση των σχεδίων τους εναντίον της εθνικότητάς μας και εναντίον της πολιτείας μας.

Είναι άραγε η Ελλάδα κατάκτηση της Βαυαρίας για να δέχεται στις εξουσίες της σιωπηλά τους κατακτητές Βαυαρούς, ή γι' αυτό πολέμησε και υπέφερε για να μεταβάλει το κανούκιον σε καπέλο; Αν δεν δεχθήκαμε τον Βασιλέα μας από την Βαυαρία, δεν σημαίνει ως εκ τούτου ότι υποταχθήκαμε και στην επικράτεια εκείνη, αλλά ούτε για τον λόγο αυτόν καταστήσαμε την Μοναρχία μας Κοσμοπολιτεία. Ο Όθων είναι Βασιλεύς των Ελλήνων, και ως Βασιλεύς των Ελλήνων, και ως Βασιλιάς απολαυάνει όλα τα Βασιλικά προνόμια τα οποία απολαύουν όλοι οι ανεξάρτητοι Βασιλείς των πολιτισμένων εθνών, επομένως όποιος προσβάλλει την εθνική ανεξαρτησία των Ελλήνων προσβάλλει τον ίδιο τον Θρόνο του Όθωνα και το αντίστροφο. Αλλά η διαμονή των ξένων Βαυαρών και άλλων στις εξουσίες μας, δεν είναι μόνο προσβολή κατά της εθνικής μας ανεξαρτησίας αλλά κατά του Θρόνου του ίδιου του Όθωνα. Όποιο έθνος δεν ζηλεύει για την εθνικότητά του, για την ανεξαρτησία του και για τον Βασιλέα του, εκείνο δεν είναι έθνος, δεν συγκροτεί λογική κοινωνία, αλλά παριστάνει αγέλη, η οποία οδηγείται από άλλης φύσεως όντα.

Αυτό το στίγμα μας κατηγορεί εξίσου, όπως οι Βαυαροί ο ξένος συντάκτης του Ελληνικού Ταχυδρόμου, διότι δεν υποφέρουμε αφάνως, γιατί ήμαστε αυτοί που απελαύνουν τους ξένους ή επειδή θέλουμε να εχθρευόμαστε τους ξένους, αλλά ας υποθέσουμε ότι και οι κύριοι Βαυαροί είναι καλοί και άξιοι όπως ο κύριος Ρός, αλλά γι' αυτό τον λόγο θα πρέπει να τους παραχωρήσουμε και την εθνική μας ιδιοκτησία, την τιμή, την ασφάλεια και τον πλούτο μας; Παράδοξο και αυτό.

Και όμως απέναντι όλων ξέρουμε τι μας αποκρίνεται χαμογελώντας ο κ Μπερτράνδ. Φωνάζετε μας λέγει, όπως αγαπάτε, Έλληνας, οι Καμαρλίγγοι, ενωμένοι με τους Σχινά με τους Σκούφους και άλλους, και εμείς οι ακόλουθοι αυτών, όχι μόνο κατορθώνουμε σήμερα ότι θέλουμε, διότι προσπαθούμε να πνίζουμε κάθε ελληνική αίσθηση και κάθε εθνική φιλοτιμία, αλλά και γιατί πίσω της αυτή η ένωση μας ανταμειβόμαστε με θέσεις με χρήματα και με ότι άλλο επιθυμήσουμε προσθέτει ότι φωνάζετε εσείς από ενός μέρους, και εμείς ας εντρυφήσουμε τους ιδρυτές σαν αφελέστεροι και βλέπουμε ποιος απολαμβάνει περισσότερα κέρδη. Αξιολύπητοι: και δεν γνωρίζεται ότι ο Βασιλεύς διέρρηξε πλέον το κάλυμμα, και γνώρισε ποιοι αληθινά προσπαθούν για την αληθινή δόξα του Θρόνου του, ποιοι είναι αληθινοί φίλοι του Βασιλέως των Ελλήνων , και ποιοι οι κόλακες της εξουσίας. Αμφιβάλλετε ίσως, ότι εντός ολίγου θέλετε ζυπνήσει ξαφνικά από την μέθη σας, και θέλετε εύροι έτοιμα τα διαβατήρια σας κατά διαταγή αυτού του

Όθωνος, προκειμένου να αναχωρήσετε σε διάστημα λίγων ωρών από την Ελλάδα και τότε το ξέρουμε θέλετε στρέψει τα δόλια βέλη σας κατά του ιδίου ιερού προσώπου του, ότι θέλετε να τον αποκαλεί ως και το έθνος του ξενηλάτην και εθέλεχθρον. Έτσι ενωμένος σφιχτά με το έθνος και ευλογημένος από όλους, κι από αυτών ακόμη των φρονίμων και τιμίων Βαυαρών, θέλει να ελεεινολογεί την αθλιότητά σας⁴⁰⁰.

Παραθέτοντας λίγα ακόμα άρθρα πριν κλείσουμε την μελέτη της εφημερίδας Αθηνά και προχωρήσουμε στην συνέχεια στην ερμηνεία και ανάλυση των άρθρων του Αιώνα τονίζεται το γεγονός ότι η μόνη θεραπεία για την καλύτερευση της ζωής των Ελλήνων είναι η αποπομπή των Βαυαρών και η στελέχωσή τους από Έλληνες.

16 Ιανουαρίου 1843 ημέρα Σάββατο ενότητα Εσωτερικά

Όταν το Έθνος έμαθε την στέρα πολιτική του αποκατάσταση στηριζόμενη επί της Συνταγματικής Μοναρχίας, δόξασε τον Θεό, ελπίζοντας ότι έφτασε στον σκοπό του, και ότι απαλλάχθηκε πλέον από τα δεινά τα οποία ο υπέρ της ελευθερίας του καταστρεπτικός Αγώνας και διάφορες άλλες περιπέτειες του προξένησαν. Ήλπιζαν ότι άμα έφθανε η Αντιβασιλεία στην Ελλάδα, πρώτο έργο αυτής, ήθελε να είναι η συγκάλωση της εθνικής Συνέλευσης κατά την οποία είχε επίσημη υπόσχεση, η κατάσταση του Συντάγματος και η διανομή της εθνικής γης στην καλλιέργεια της οποίας και στην πρόοδο της ναυτιλίας και βιομηχανίας ήταν πεπεισμένο ότι ήθελε να αφιερωθεί μεγάλο μέρος του τελευταίου δανείου για να το μεταχειρισθούν οι Έλληνες, πάλι ως δάνειο, στις πολυειδείς ανάγκες τους, και να αφιερωθεί πλέον ο καθένας σε ένα έργο για να πορίζεται τα προς το ζην αναγκαία⁴⁰¹.

Αλλά θέλουμε να ρωτήσουμε εάν φροντίζουν οι σημερινοί υπουργοί να γνωστοποιούν, όλα αυτά τα ειλικρινώς προς τον Βασιλέα, κατά χρέος τους. Απαντούμε ότι όχι μόνο αποφεύγουν, όπως φαίνεται την κοινοποίηση αυτή, αλλά κάποιιοι προσπαθούν σε διάφορες περιστάσεις να τις χρωματίζουν και να τα παριστάνουν στον Βασιλέα με απατηλά χρώματα για να τα καλύπτουν όσον το δυνατόν με την μεγαλύτερη άγνοια και μπορεί κανείς να υποθέσει, ότι ήθελε να αδιαφορήσει ποτέ ο Βασιλιάς και να μην φροντίσει περί της διορθώσεως των πραγμάτων του Βασιλείου του, αν δεν διέστρεφαν την αλήθεια σχετικά με αυτόν. Και ποιος από τους σημερινούς υπουργούς μας, οι οποίοι κατά μεγάλο μέρος, είναι ανίκανοι για τις θέσεις των υπουργείων, και οι οποίοι προαισθάνονται την τύχη η οποία τους περιμένει, αν ήθελε γίνει γνωστή στον Βασιλέα, η αληθινή κατάσταση του τόπου, ποιος λέγουμε, ήθελε να αποφασίσει να τον περιγράψει τα κακά των οποίων αυτός ο ίδιος έγινε πρόξενος; Ή ποιος εξ αυτών δεν φροντίζει να πείσει τον Βασιλέα, ότι και τα

⁴⁰⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 894, 21 Φεβρουαρίου, 1842

⁴⁰¹ Εφ. Αθηνά, φ. 984, 21 Φεβρουαρίου, 1842

αναφερόμενα από τον ανεξάρτητο Τύπο, υπαγορεύονται από το πνεύμα της αντιπολίτευσης; Αλλά αργά ή γρήγορα όλοι όσοι εκ των υπουργών ήταν κόλακες και απερίσκεπτοι; Όσοι δεν φρόντισαν ο ένας τον άλλον, να διατηρήσουν δηλ την θέση του υπουργού, θέλουν ανταμειφθεί αναλόγως από την δικαιοσύνη του Βασιλέως. Εκτός τι όφελος, όταν παραλύουν καθεκάστην και τα πράγματα του Έθνους, τα οποία όπως είναι και σήμερα ακόμη απαιτούν την Θεία βοήθεια για την ανόρθωση.

Όπως δε και εάν ζωγραφίζον και τις παρατηρήσεις αυτές στον Βασιλέα, οι οποίοι μάλιστα των σημερινών Υπουργών, εμείς λέμε ότι είναι πράγματι σε παρηησία, όχι από το πνεύμα της αντιπολιτεύσεως αλλά από αυτά τα εθνικά συμφέροντα, από το αληθινό συμφέρον του Θρόνου του Όθωνος, να κηρύξουμε αλήθειες τις οποίες βλέπουμε αναγκαίες δια την ανόρθωση των πραγμάτων μας, ότι δηλ αλλά παρά τους Νερουλούς, Βλαχόπουλους κτλ απαιτούνται, δια την ανόρθωση των πραγμάτων μας αυτών ότι το κυβερνητικό μας σύστημα απαιτεί ριζική αναμόρφωση, ότι η πολιτεία μας απαιτεί οικονομίες και οικονομίες μεγάλες, ότι η ευτυχία των Ελλήνων και του Εθνικού Ταμείου όπως προείπαμε την άμεσο προπαρασκευή τους διανομή της εθνικής γης, την αποπομπή των ξένων από τα πράγματα μας, και τέλος πάντων τον διορισμό των ανθρώπων ικανών, στο υπουργείο, δια να ευεργετήσουν τα δέοντα, αλλιώς η κατάστασή μας θέλει χειροτερεύει συνέχεια και θέλει καταντήσει δυσθεράπευτος⁴⁰².

Στην συνέχεια της διήγησης μας ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο της **21 Απριλίου 1843 ημέρα Τετάρτη** όπου ο συντάκτης μας παραθέτει μία επιστολή του Βασιλιά Λουδοβίκου με ημερομηνία 21 Ιουλίου 1832 η οποία απευθύνεται στην προσωρινή Κυβέρνηση της Ελλάδας. Στην επιστολή λοιπόν αυτή αιτείται την συνδρομή όλων των Ελλήνων προκειμένου να υπάρξει ομόνοια ανάμεσα στους Έλληνες. Ενώ στην συνέχεια περιγράφεται λεπτομερειακά η δεσποτική, οικονομική πολιτική των Βαυαρών οι οποίοι έθεσαν φραγμό στην επικοινωνία ανάμεσα στους Έλληνες και τον Βασιλιά με σκοπό να ελέγχουν οι ίδιοι όλες τις πτυχές της διακυβέρνησης του Βασιλείου.

Συνέπεσε, αυτές τις ημέρες να αναγνώσουμε την 22 Ιουλίου 1832 επιστολή προς την προσωρινή Κυβέρνηση της Ελλάδας από τον Βασιλέα της Βαυαρίας. Η ακόλουθη αυτή παράγραφος τράβηξε εξαιρετικώς την προσοχή μας.

Θέλει φανεί εντός ολίγου και ο νέος Βασιλεύς εν μέσω του Ελληνικού λαού, πνέων ένθερμο του ζήλου υπέρ της ευδαιμονίας της νέας Πατρίδος του, είτε να δυνηθεί να πραγματοποιήσει αυτήν, και να εξασφαλίσει στα δικά της τέκνα μακρά σειρά ευτυχημάτων. Ελπίζω ότι θέλει δυνηθεί να κατορθώσει τούτο, καθ' όσον η Κυβέρνηση του θέλει στην συνδρομή όλων των ικανών να προξενήσουν ευφροσύνη μεταξύ σας. Γνωρίζω, ότι η Ελλάδα πάσχει από τέτοιους άνδρες και ελπίζω ότι παραδίδοντας στην λήθη παλιές διαφωνίες, όλοι

⁴⁰²Εφ. Αθηνά, φ. 984, 21 Φεβρουαρίου, 1842

πιστώσ και ειλικρινώς θέλουν περιστοιχίσει τον θεμελιωθέντα δια το κοινό συμφέρον Θρόνο, του οποίου η στερεότερη βάση θέλει να είναι η ένωση και η ομόνοια.

Λυπηρότατη εντύπωση μας έκανε η ανάγνωση αυτή και σε μαύρες σκέψεις μας βύθισε, τις ευχές, τις ελπίδες της Βασίλισσας της Βαυαρίας, γνωρίσαμε άλλοτε ως ευχές και ελπίδες του ελληνικού έθνους ολόκληρου. Ποια δυστυχών περιστάσεων συνδρομή τις ματαίωσε, και έφερε τα πράγματα μας στην σημερινή οικτρά αυτήν κατάσταση! Πόλεμος εξωτερικός δεν επέπεσε κατά της Πατρίδας μας· η εσωτερική του ησυχία δεν έπαθε κανένα σπουδαίο ή διαρκή κλονισμό. Ευάγωγοι, ευπειθέστατοι δεν έπαυσαν να είναι οι Έλληνες στην εξουσία, με όσους νέους και βαρείς φόρους αν επιφορτίστηκαν, με όσους περιπεπλεγμένους και στην κοινωνία των ακατάλληλους νόμους Κυβερνήθηκαν μέχρι τότε. Οι ικανοί και οι ευφρονούντες Έλληνες του 1832, όσοι επέζησαν για να θεωρήσουν και να λυπηθούν την τύχη μας και την τύχη των παιδιών μας, ή όσοι έκτοτε πολλά έμαθαν και έπαθαν διακρίθηκαν ως αυτοί που πρόσφεραν μέχρι τελικής προσωπικής απαρνήσεως την συνδρομή τους στην Κυβέρνηση. Αλλά ποια χρήση έγινε της συνδρομής αυτής; Πως η Κυβέρνηση προ πολλού έπαυσε να έχει αυτήν ως στήριγμα, και την κοινή ομόνοια ως στερεά. Λησμόνησαν τις παλιές διαφωνίες όλοι οι Έλληνες οι οποίοι έγιναν μία ψυχή και μία καρδιά και περιστοιχισαν τον αρτιπαγή Θρόνο της Πατρίδας τους. Αλλά σε τι χρησίμευσε η ένωση και η αφοσίωση τους. Το ξενικό στοιχείο αυτό των σημερινών μας δεινών, η άμεσος και προσεχής αιτία, δεν βράδυνε να μεταχειρισθεί όλα τα μέσα της πολιτισμένης διαφθοράς, όλα τα ήδη των καταδιωγμών διά να διαρρήξει τους δεσμούς της εθνικής μας ομόνοιας. Οι ξένοι έστησαν τους εαυτούς τους ψηλά ενώ μεταξύ του Θρόνου και των Ελλήνων έκτισαν μεσότοιχο, και εκείνο μεν προσπάθησαν να τον επισκιάσουν με τα δικά του δεινά ή δεινά Ευρωπαϊκής Δυνάμεως την εξαιρετική και αποκλειστική επιρροή, που τούτους σε να συκοφαντήσουν ως ανάξιους των εμπιστοσύνης Του Βασιλέως του, ραδιούργους και καταχραστές δεν χαρακτήρισαν τους περισσότερους από εμάς; Αναγνώρισαν ποτέ την παραμικρή ικανότητα σε άλλον παρά σε ολιγάριθμους τιποτένιους ανθρώπους της κοινωνίας μας, όσες ηθικές αξίες αφαιρέθηκαν, ώστε να γίνουν δημόσια πιστοί του συστήματος οι οποίοι δεν είναι οι ξένοι οι οποίοι πολιτεύθηκαν πάντοτε μεταξύ του Έθνους και του Βασιλέως, όπως αν οι Έλληνες ήταν οι φυσικοί και αδιάλλακτοι εχθροί της δόξας του Θρόνου και της δικής τους ευδαιμονίας, μόνοι δε αυτοί οι ξένοι οι ειλικρινείς φίλοι και υπερασπιστές αμφότερων Αντιβασιλείς, Αρχικαγκελάριοι, ανακτόβουλοι, σε όλες τις θέσεις, σε όλες τις περιπτώσεις και εποχές, ξένοι διαχειρίστηκαν τα πράγματά μας ανεύθυνα και εμπόδισαν πραγματικά οποιαδήποτε ευεργετική ή ουσιώδη σε αυτά συμμετοχή των Ελλήνων. Επικεφαλής 850 χιλιάδων πτωχού λαού και περικυκλωμένος από ερείπια, έθεσαν αυλή, στρατό, και πολιτική ιεραρχία κατά μίμηση της πολυδάπανης πομπής των και αρχαίων και πλούσιων ευρωπαϊκών Επικρατειών. Σε κοινωνία με πολύ απλά ήθη και σχέσεων ομοιόμορφων και ευάριμων, εισήχθησαν σύστημα πολύπλοκο νομοθεσίας, το οποίο ενίστε παραδέχθηκαν ως κατάλληλο και ως επί το πλείστον υποφέρουν ως αναγκαίο κακό. Κοινωνίες προ αιώνων αποκαταστημένες με άπειρο πλήθος περιπεπλεγμένων και σκοτεινών διατυπώσεων ματαίωσαν ως επί το

πλείστον, στην πρακτική προσαρμογή τους και τα λίγα εκείνα μέρη της νεοεισαχθείσης νομοθεσίας όσας φαίνονταν ότι παρέχουν κάποιες εγγυήσεις στις ελευθερίες και τα συμφέροντα των κυβερνωμένων. Στην Ελλάδα η οποία κυβερνήθηκε με ησυχία 10 έτη κατόρθωσαν να ζορευθούν 60.000.000 από το δάνειο και 120 τουλάχιστον από τα δημόσια πρόσοδα. Και ενώ προσπάθησαν να καθιερώσουν ανάμεσα μας την Απολυταρχία, που εδώ δεν γνώριζαν ούτε καν τα υλικά του τόπου και τα συμφέροντα των ατόμων ή ήθελαν να μας τιμωρήσουν. Αλλά μετά το πέρας μιας δεκαετίας στην οποία επικρατούσε εξωτερική ειρήνη και εσωτερική ευταξία και με μία ανεύθυνη δημόσια διαχείριση η οποία επέφερε δαπάνες 180.000.000, αφήνουν ακόμη σήμερα την Ελλάδα μόνη σχεδόν τα παλιά της μονοπάτια, με λιμάνια παρωχημένα, με το μεγαλύτερο μέρος της εθνικής γης χερσωμένο και άγονο, με πολλά των ευφορωτέρων της μερών σκεπασμένα βαθιά από λίμνες και βάλτους ανεγερθέντα ή διατηρούμενα των ιδιωτικών εισφορών σε όλα μόνον άνευ τινός άγρυπνα και συστηματικής διευθύνσεως. Τον χριστιανικότατο λαό της Ελλάδας αφήνουν με εκκλησίες που μοιάζουν περισσότερο σε αχυρώνες σε ναούς του Υψίστου που μοιάζουν με ιερά καταγώγια διαλυμένα με ρακένδυτο κλήρο. Ακόμη αφήνουν την Ναυτική Ελλάδα με λιγότερα παρά όσα είχε επί Καποδίστρια εθνικά πλοία, και αυτά καταδικασμένα σε αφοπλισμό ή σε αναπόφευκτο σήψη. Την ολιγανθρωπία την ερημωμένη Ελλάδα αφήνουν σε αρκετά ελεεινή κατάσταση, ώστε να πάσχει ο καθένας ξεχωριστά στον ασήμαντο πληθυσμό της, σημαντικές ελαττώσεις και να βλέπει τις μεταναστεύσεις οι οποίες γίνονται όχι από την Τουρκία προς την Ελλάδα αλλά αντιστρόφως, την αφήνουν με πολλές και πολυτελείς στολές, χωρίς κανενός είδους βιομηχανικού καταστήματος. Με πολλές εμπορικές συνθήκες αλλά με πτωχότερο και ασθενέστερο παρ' άλλοτε εμπόριο, με δανειστική Τράπεζα η οποία υπόσχεται θαύματα, αλλά απέναντι αυτής με δημόσια πίστη ολοκληρωτικά κατεστραμμένη. Αλλά ποιος ο λόγος να επαναλάβουμε (την αφήνουν) η έκφραση αυτή ενδέχεται να γεννήσει υπόθεση η οποία φοβάμαι ότι δεν θέλει να είναι αλήθεια. Όχι! Αυτοί που εξασφάλισαν σε εμάς και τα παιδιά μας αυτή την σειρά των δυστυχημάτων δεν φαίνονται διατεθειμένοι να μας αποχαιρετήσουν εντός ολίγου. Αυτοί οι ξένοι, αφού φιλοτιμήθηκαν να μη γίνουν μιμητές του παραδείγματος των συμπατριωτών τους των Βασιλέων της Σουηδίας και του Βελγίου, πάσχουν ήδη, όπως φαίνεται, από καινούργιο πάθος φιλοτιμίας.

Εξακολουθούν εδώ και μία δεκαετία να επεμβαίνουν σε αυτά που συμβαίνουν της διαχείρισης των πραγμάτων μας, δεν καταδέχονται να την αφήσουν άνευ συνδρομής και υπερασπίσεως. Θεωρούν, και είναι χαρακτηριστικό του χαρακτήρα τους να μείνουν και με τα λίγα ακλόνητα υπέρ της Ελλάδος αφοσίωση τους, καθώς στην προηγούμενη δεκαετία έμειναν με τα πολλά. Εν τούτοις η οικτρά αυτή σημερινή μας κατάσταση, δεν πρέπει να απατόμεθα είναι επιδεκτική και μπορεί χειροτερεύει ακόμα πιο βαριά. Αν οι ξένοι έγιναν, όπως προείπαμε η άμεσος αυτή αιτία, δεν πρέπει να κολακευόμαστε από τις εισηγήσεις κοινώς εννοούμενης Εθνικής φιλοτιμίας και να μην ομολογήσουμε, ότι εμείς δείξαμε αξιόμημπτη ανοχή, ή δηλ ασυγχώρητη άγνοια γίναμε πρωταίτιοι της παραταθείσας ολέθριας επεμβάσεως των εις τα πράγματά μας. Πριν να είναι αργά πρέπει να καταλάβουμε ότι η κοινωνία μας δεν παρασύρεται τυφλώς εν μέσω της αμάθειας των

περισσότερων και της πτωχείας όλων μας, στο λυπηρό βαθμό της διαφθοράς, στον οποίο ώθησαν αυτής οι ανεύθυνοι ξένοι διαχειριστές των πραγμάτων μας. Η τόσο μεγάλη κληρονομιά δεινών προετοίμασε εμάς η επιρροή τους. Δεν θα ήταν σήμερα το αντικείμενο της βαθείας, πλην ματαίας αγανακτήσεως μας. Αν έπραξαν θανάσιμο αμάρτημα οι επί μία δεκαετία διευθύνοντες τις τύχες της Πατρίδας μας, διότι τόσο μόχθησαν και δαπάνησαν, όχι προς τον σκοπό του να βελτιώσουν, αλλά του να καταστρέφουν και να διαφθείρουν τα στοιχεία της κοινωνίας. Όχι ότι εμείς καυχόμαστε στην οξύνοια μας ότι οι Έλληνες δεν κάνουμε μεγάλα λάθη, δεν πήραμε μέχρι σήμερα αποφασιστικό μάθημα, αλλά πάντοτε θεωρούμε την κατάσταση μας κατάσταση λύπης καθώς ο τρόπος διεύθυνσης των πραγμάτων μας και του συστήματος μας γενικότερα δεν ήταν ορθός. Ακόμη ξεχάσαμε ότι υπάρχει μέχρις ενός σημείου αμοιβαιότητα και επενέργεια μεταξύ της κοινωνίας και της Κυβερνήσεως, και ότι αναγκάζει πολλές φορές, ακούγοντας την δεύτερη να βελτιωθεί της πρώτης. Η καλή και ηθική διαγωγή αν προφανώς υπήρξε επίβουλος προσπάθεια προς διαιώνιση των κομματικών δικών μας διακρίσεων, υπήρξε η προσπάθεια των ξένων οι οποίοι πολλές φορές, ούτε ακόμα και σε αυτούς που ομολογουμένως υπήρξαν οι ικανότεροι δεν επέτρεψαν να ανέβουν στην εξουσία και στα υπουργεία χωρίς την αποκλειστικής συστάσεως αυτής ή να κάποιας άλλης ξένης διπλωματίας, όχι λιγότερο εμείς από αυτούς ήμαστε αξιοκατάκριτοι, διότι εξακολούθησαμε για πολλά χρόνια να πολιτευόμαστε μεταξύ μας, να πάσχουμε όλοι μαζί από γενική δυσπιστία η οποία μέχρι τέλους δεν μας άφησε να καταλάβουμε ότι αντί αγαθών πλούτου και δόξας το ξενικό στοιχείο μας καταδίκασε οριστικώς να διαμερίσουμε μόνο το βάρος μεγάλων δυστυχημάτων και βαθείας πολιτικής εξουθενώσεως.

Αν λοιπόν θέλουμε να εξασφαλίσουμε διαρκή και ριζική διόρθωση των πραγμάτων μας, είναι ανάγκη πρώτα να αναγνωρίσουμε ειλικρινή την λυπηρά πλην αναντίρρητο αλήθεια, ότι εμείς οι ίδιοι ήμαστε τις περισσότερες φορές η κύρια αιτία των δεινών, όσο οι ξένοι ολόκληρη την δεκαετία αποδείχθηκαν τα προσεχή και άμεσα όργανα. Απλοί ιδιώτες, σύμβουλοι ή υπουργοί ως επαναλαμβάνουμε με παρρησία και επιμονή προς την Κυβέρνηση την αλήθεια, την οποία όλοι εξομολογούμαστε στις ιδιαίτερες μας πικρές κατά των εσφαλμένων μέτρων της εξουσίας συνδιαλέξεις. Ας σταματήσουμε οποιεσδήποτε αφηρημένες λέξεις, οι οποίες τείνουν στην διατήρηση αμοιβαίων υπονοιών και διαιρέσεων, οι ικανοί, οι ευφρονούντες μεταξύ υμών (και βεβαίως, έχει η Ελλάδα ασύγκριτα πολύ περισσότερους από αυτούς από όταν υπέθετε η του 1832 επιστολή του βασιλέως της Βαυαρίας) ας παύσωσι φερόμενοι προς την εξουσία τα υπουργεία, όπως αν αγνόησαν, ότι όλους των κάθε ξανά αυτής μέχρι τούδε άνευ εγγυήσεων αρχών και συστημάτων, όλους τον ένα κατόπιν του άλλου το ξενικό στοιχείο επέτυχε να συντρίψει ελεεινώς. Ας συνδράμουν μέσω της νομίμου και τακτικής οδού στον σχηματισμό των δεινών μας, το οποίον όλοι μας ήμαστε ευχαριστημένοι και ήδη καταμετρήσαμε, αλλά ως προς τα κατάλληλα κοινωνοφελή της θεραπείας μας μέσα, περί των οποίων όλοι καθεκάστην μιλάμε ένα ενώ ίσως λίγοι ευρισκόμεθα εις στάση να μελετήσουμε εν γνώσει τα της σπουδαιότητας αυτής ύλης, τέλος πάντων ας παραδεχτούμε ότι στην κοινωνία υπάρχει και πρέπει να υπάρχει φυσική τις και αναπόφευκτος ιεραρχία παιδείας, πείρας, καταστάσεως, και εκδουλεύσεως, την

οποίαν, και τι δυνάμενοι όλοι ως ελεύθεροι πολίτες να φτάσουμε δια των αυτών μέσων, χρεωστούμε μολοντούτο υπάρχουσα την αναγνωρίζουμε, να την σεβόμεθα, αν θέλουμε να μην πέσουμε βαθύτερα στο χάος της κοινωνικής παραλυσίας και ναρκώσεως, στο οποίο ο κακός δαίμονας του ξενισμού μας ώθησε για να εξασφαλίσει ευκολότερα τους προσφιλούς του απολυταρχισμού διάρκεια άνευ τέτοιας ηθικής προετοιμασίας. Είναι μεγάλος κίνδυνος οι κυβερνώντες Έλληνες και κυβερνώμενοι να εξακολουθήσουμε για πολύ χρόνο ακόμη να καταφερόμαστε με αγανάκτηση εναντίον των μικρών και ασήμαντων ξένων, την ατομική επέμβαση εις τα καθέκαστα της εσωτερικής Κυβέρνησης και το χείριστον: μήπως μετανοήσαμε μετ' ολίγου πικρώς, ότι αφιερωθήκαμε όλως διόλου στις αγαθοεργίας τις οποίες ελπίζουμε να γίνουν μέσω της γενικής επεμβάσεως των Μ. Δυνάμεων χωρίς να μπορούμε να βελτιώσουμε μέσω των δικών μας ειρηνικών προσπαθειών το παρόν και να εξασφαλίσουμε το αγαθόν μέλλον της Πατρίδος μας⁴⁰³.

⁴⁰³ Εφ. Αθηνά, φ. 1009, 21 Απριλίου, 1843

ΑΙΩΝ

Η δεύτερη αντιπολιτευόμενη εφημερίδα αυτή του Αιώνα η οποία ξεκινά την έκδοσή της το έτος 1838 θα αναφερθεί ήδη από τα πρώτα φύλλα της αυτό της **06 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή** σε δύο περιοχές οι οποίες στασιάζαν την Ακαρνανία και την Αιτωλία. Το άρθρο με τίτλο Η ΑΙΤΩΛΙΑ ΚΑΙ Η ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ θα περιγράψει την δυσαρέσκεια των Ελλήνων απέναντι στους Βαυαρούς, αλλά την ίδια στιγμή θα εξυψώσει τον Βασιλιά Όθωνα διότι ήταν αυτός ο οποίος κατάφερε να φέρει την ειρήνη στις συγκεκριμένες περιοχές.

Ενδοξοι για τους ανδρείους πολιτικούς της, και ζηλευτή για τα εξαιρετα φυσικά πλεονεκτήματα της ωραίας θέσεως της, η Αιτωλία και η Ακαρνανία υπήρξε καθ' όλον τον Αγώνα το στάδιο της αιματοχυσίας και το υποκείμενο της λεηλασίας. Η τοςάκις επαναληφθήσα αποτέφρωση των πόλεων και των χωριών της, των πλουσίων γαιών της η καταχέρσωση ο εξαφανισμός των ελαιώνων, των ποιμνίων η καταβρόχθηση, ιδού εν περιλήψει τα περιστατικά, όσα έσυραν τους κατοίκους τους σε εσχάτη δυστυχία.

Ευτυχώς η ησυχία αποκαταστάθηκε από την ευτυχή άφιξη του πολυσέβαστου Βασιλέως, και η οποία προμήνυε όπως ήταν φυσικό, την βελτίωση της τύχης και αυτών. Αλλά περιστάσεις απρόσβλητες κατέστησαν εκ νέου, παρά πάσα προσδοκία, τον τόπο έρμαιο της ληστείας και στις στάσεως των 1836. Τάχα αδύνατον ήταν τα προληφθόσι τέτοιου είδους δυστυχήματα, νέα μεν, αλλά όχι τόσο ενδιαφέροντα των προτέρων δεν διοικούν περιοδικώς ανίκανος, οι ανάξιοι της Βασιλικής εμπιστοσύνης υπάλληλοι⁴⁰⁴;

Στο εν λόγω φύλλο της 6 Νοεμβρίου 1838 του φύλλου του Αιώνας ο συντάκτης του Αιώνα κάνοντας αρχικά μία αναδρομή στα χρόνια της Επανάστασης μας αναφέρει σχετικά με τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν οι περιοχές της Αιτωλίας και της Ακαρνανίας. Βέβαια οι εν λόγω περιοχές έχουν στιγματιστεί σήμερα στα 1836 λόγω συνεχών στάσεων τις οποίες κάνουν εναντίον της Κυβέρνησης των Βαυαρών, όμως ο Αιών τονίζει την σπουδαιότητα και τον ρόλο του Βασιλιά ώστε πλέον αυτές οι περιοχές να μην στασιάζουν.

Μας αναφέρει λοιπόν πως όταν ο Βασιλιάς Όθωνας πέρασε από τις περιοχές αυτές επήλθε η ειρήνη και η ηρεμία, αυτό το γεγονός υποδηλώνει ότι οι ληστές αλλά και οι κάτοικοι της Αιτωλίας και της Ακαρνανίας δεν εναντιώνονταν εναντίον στο πρόσωπο του Βασιλιά Όθων, τον οποίο όπως φαίνεται μάλιστα τον σέβονται αλλά στους Βαυαρούς αξιωματικούς και την Κυβέρνηση αυτών.

Η πείνα και η εξαθλίωση των Ελλήνων εν έτη 1839 έχει φθάσει σε οριακό σημείο. Απεγνωσμένοι καθώς είναι καταφεύγουν στην Ληστεία και τα βουνά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της άθλια

⁴⁰⁴ Εφ. Αιών, φ. 13, 6 Νοεμβρίου, 1838

κατάστασης στην οποία βρίσκονται οι ίδιοι αλλά και αντιπροσωπευτικό της ασυδοσίας των Βαυαρών αποτελεί το ακόλουθο άρθρο με ημερομηνία **11 Ιανουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα **Διάφορα**, όπου περιγράφεται το γεγονός της αρπαγής μία κότας, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν ο άγριος ξυλοδαρμός του δράστη από τους Βαυαρούς οι οποίοι χρησιμοποιούν υπέρμετρη χρήση της βίας προκειμένου να τιμωρήσουν τον δράστη. Ας δούμε το άρθρο.

Ο ίδιος ο Νικόλαος Τερτίπης συνέλαβε και ένα νέο εκ του Δήμου Αιγείρας, για τον λόγο ότι έφαγε την κότα του γείτονα. Ο νέος αυτός από το πολύ ζύλο έμεινε λιπόθυμος. Ποια λύπη ρωτάμε δεν κατακυριεύει την καρδιά του ανθρώπου, βλέποντας τέτοιες σατανικές σκηνές στην ειρηνεύσουσα Ελλάδα; Πως μπορεί να υποφέρει η ψυχή οποιουδήποτε και του πλέον απάνθρωπου, βλέποντας την αθωότητα και το αδύνατο αυτό γυναικείο φύλλο να βασανίζεται και να αναστενάζει από την ασπλαχνία των ανθρώπων, τους οποίους άρμοζε μάλλον να ανήκει στην ίδια αγέλη με τα θηρία; Αν αυτά γίνονται στα μέρη δίπλα ακριβώς στην πρωτεύουσα δηλ εκτυλίσσονται αυτές οι τραγικές σκηνές τι γίνεται άραγε στα ενδότερα και απώτερα μέρη της πολυπαθούς Πελοποννήσου, και όμως, εάν υψώσουμε και ήδη φωνή κατά του Τερτίπη, δύσκολο δεν είναι στον Ταχυδρόμο να διακηρύξει, ότι ο Τερτίπης δεικνύει διαγωγή ανωτέρα πάσης καλής προσδοκιών, και εκπληρή τα χρέη του με πίστη και με παραδειγματική αξιοότητα. Δύσκολο δεν είναι να προσθέσει και περί αυτού, ως και περί του Αρχηγού του Μεταβατικού Σώματος και του πεπολιτισμένου Συμβουλίου του, ότι τους φθονούν οι κάτοικοι της Ζαχόλης και γι' αυτό, φλυαρούν εναντίον τους μέσω του Αιώνας. Ω καιροί: Πως κατάντησαν οι φιλήσυχοι κάτοικοι να βρίσκονται σε κατάσταση όπου να μην μπορούν να κλάψουν ούτε τον πόνο της καρδιάς των! Βασιλεύ! Ο αθώος Λαός πάσχει και πάσχει δεινά από των Μεταβατικών καταδείξου να ερευνησεις, και θέλει βεβαιωθεί, ότι ο Αιών αναφέρει αλήθειες. Στην Ζαχόλη δεν έχει ακουσθεί εδώ και αιώνες ληστεία, στάσεις και τέτοια. Τίμιοι νοικοκυραίοι και ειρηνικοί οι Ζαχολίτες οι υπήκοοι σου είναι, όπως και ο λαός Σου, αθώοι από τέτοιες κατηγορίες μέσω των οποίων βασανίζονται επ' αδίκω. Αυτή είναι Βασιλιά η μόνη αλήθεια και είναι έργο ευεργεσίας πλέον η ανασφάλιση του Μεταβατικού. Μεγαλώνεις την δόξα σου Βασιλεύ όταν ενδίδεις στα παράπονα του Λαού Σου, παιδεύονται οι αυτουργοί παρόμοιων βιαιοπραγιών⁴⁰⁵.

Στο φύλλο της 11 Ιανουαρίου 1839 ο συντάκτης του Αιώνα αναφερόμενος σε ένα περιστατικό ακραίας βίας το οποίο τελέστηκε από έναν Βαυαρό υπάλληλο προς έναν Έλληνα κάτοικο ζητά την άμεση επέμβαση του Βασιλέα. Η ασυδοσία των Βαυαρών αξιωματούχων είχε φθάσει σε τέτοιο βαθμό όπου ακόμα και για αναίτιες αφορμές χτυπούσαν ή ακόμα και δολοφονούσαν Έλληνες. Ο Αιών ως μία Εφημερίδα η οποία υποστηρίζει τα συμφέροντα των Ελλήνων ζητά την άμεση επέμβαση του Βασιλιά και όχι των αξιωματούχων Βαυαρών πχ από ένα δικαστήριο το οποίο το στελεχώνουν οι ίδιοι οι Βαυαροί, ακριβώς γι' αυτό τον λόγο. Στα μάτια του Αιώνα όπως και στα μάτια κάθε Έλληνα ο Βασιλιάς είναι το

⁴⁰⁵ Εφ. Αιών, φ. 31, 11 Ιανουαρίου ,1839

σύμβολο της ενότητας και της ομόνοιας όλων των Ελλήνων δεν είναι ένας Βαυαρός αξιωματικός αλλά εκείνος ο οποίος ως Δίκαιος Δικαστής, Κριτής και Αρχηγός τους θα αποδώσει την δικαιοσύνη απέναντι στην ασυδοσία των Βαυαρών τους οποίους μάλιστα καλείτε να τιμωρήσει.

Ακόμη ένα άρθρο αυτό της **15 Νοεμβρίου 1839 ημέρα Τετάρτη** έρχεται να αποτυπώσει την ανάγκη για Συνταγματική αλλαγή και απαλλαγή από τους Βαυαρούς προκειμένου να εκπληρωθεί η αλήθεια και η δικαιοσύνη των Ελλήνων από τους οποίους αφαιρείται το ψωμί. Για αυτούς τους λόγους τόσο οι Μ. Δυνάμεις όσο και ο Λαός των Ελλήνων προτρέπει τον Όθωνα σε αυτή την ενέργεια, την απομάκρυνση των Βαυαρών.

Να για ποιους λόγους υψώνουν τους ώμους οι περιηγητές, όταν από την Αίγυπτο μεταβαίνουν στην κλασική γη της Ελλάδας, τώρα διετία των ξένων αγυρτών. Ίδού για ποιους λόγους, το Έθνος και οι προστάτιδες αυτού Δυνάμεις συμβουλεύουν επίμονα τον ΌΘΩΝΑ να απομακρύνει όλους εν γένει τους ξένους (εκτός των Φιλελλήνων και να αντικαταστήσει τους Εθνικούς θεσμούς του επιθυμητού Συντάγματος, χωρίς τους οποίους απεδείχθει μέσω της πολυχρόνιου πείρας, ότι η Κυβέρνηση δεν μπορεί να εκπληρώσει, ότι ο Βασιλιάς υποσχέθηκε μπροστά στο Έθνος και τις Συμμάχους Δυνάμεις.

Οι κραυγές, η εσωτερική ανησυχία, και το κακό έχειν του Έλληνος δεν πηγάζουν, καθώς νομίζουν κάποιοι ξένοι των συμφερόντων μας σοφιστές, από κάποια μονομανία τινά του εγκεφάλου του συνταγματικό ερεθισμό. Εξ εναντίας αυτό είναι συμπτώματα σύνθετος τινός νόσου του εγκεφάλου και του στομάχου, η οποία θέλει θεραπευθεί, ως εκ θαύματος άμα οι ξένοι δεν αφαιρούν τον άρτο από το πεινασμένο στομάχι μας. Ο δε Θρόνος και οι Εθνικοί θεσμοί μας περιστοιχίζουν αυτού του δημιουργού και της Πατρίδας και του Θρόνου ποιος είναι ο τολμηρός και αναίσχυντος σοφιστής, ο οποίος θέλει τολμήσει να διΐσχυοισθή το εναντίον, αφ όσον η αλήθεια και η δικαιοσύνη τα υπαγορεύουν⁴⁰⁶.

Ένα περιστατικό το οποίο συνέβη στο νησί της Άνδρου γίνεται αφορμή προκειμένου ο Αιών να αποτυπώσει στο φύλλο της **10^{ης} Δεκεμβρίου 1839 ημέρα Κυριακή** το ακόλουθο άρθρο:

Γεωργός από την Άνδρο βρήκε πριν από καιρό στο χωράφι του άγαλμα σε τέλεια κατάσταση, το οποίο το τοποθέτησε στο σπίτι του, με σκοπό να το δωρίσει στο Ελληνικό Μουσείο. Στην συνέχεια κάποιος περιηγητής του πρόσφερε σε αντάλλαγμα του αγάλματος αρκετή ποσότητα ταλίων, αυτός όμως αρνήθηκε να το πουλήσει, αν και απαγορεύεται από τον νόμο. Μετά την προέλευση όμως κάποιων ημερών ο γεωργός επιστρέφοντας από το χωράφι του, βρήκε την πόρτα του σπιτιού του γκρεμισμένη και το άγαλμα να έχει αφαιρεθεί. Τρομαγμένος δε, όπως ήταν επόμενο μόλις των ησύχασαν οι επιτόπιες Αρχές, αφού τον

⁴⁰⁶ Εφ. Αιών, φ. 112, 15 Νοεμβρίου, 1839

βεβαίωσαν ότι το άγαλμα του πλέει προς την Γερμανία, και θέλει λάβει την υψηλή τιμή του να εναποτεθεί στο Μουσείο της Βαυαρίας. Οι αφαιρέσαντες αυτό ξένοι έδειξαν προς το ανοσιούργημα και το τιποτένιο χαρακτήρα, καθώς διέταξαν τις εκεί Διοικητικές Αρχές να φιλοδώρισουν τον γεωργό. Ποιος ποτέ, φύση κάπηλως, έδειξε προς άλλον την αγάπη του χωρίς τον σκοπό του να απογυμνώσι αυτόν⁴⁰⁷.

Παρατηρούμε ότι οι θησαυροί του Βασιλείου όπως ήταν οι αρχαιότητες γίνονται λάφυρο στα χέρια των Βαυαρών οι οποίοι δωροδοκούσαν την εκάστοτε δημοτική αρχή καταφέροντας να μεταφέρουν τα αρχαία αγάλματα στην Βαυαρία με σκοπό να τα πουλήσουν εκεί και να ωφεληθούν οικονομικά οι ίδιοι. Η έλλειψη Ελλήνων σε δημόσιες θέσεις αφήνει ελεύθερους τους Βαυαρούς να πράττουν με όποιο τρόπο επιθυμούν. Η ασυδοσία των δημόσιων υπαλλήλων έχει φθάσει πλέον σε οριακό σημείο και οι Έλληνες φαίνονται ανήμποροι να αντιδράσουν.

Οι Βαυαροί δεν μένουν μόνο στην αρπαγή των θησαυρών του Ελληνικού Βασιλείου αλλά φθάνουν στο σημείο να απαγορεύσουν από τους νέους να ψάλλουν ύμνους ακόμα και όταν αυτοί απευθύνονται προς τον Βασιλιά της Ελλάδας. Επιδιώκουν να κρατούν μακριά τους Έλληνες από ενέργειες οι οποίες εξήραν το εθνικό συναίσθημα. Αντιπροσωπευτικό είναι το άρθρο της **15 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Κυριακή** στην ενότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ**

Προχθές πάλι επειδή οι φιλαρμονικοί μας νέοι εξήλθαν από κάποια πεδιάδα με τα μουσικά τους όργανα και έψαλαν την εις την Μουσική τονισθέντα ύμνο του Βασιλέως της Ελλάδος Όθωνα, διαλύθηκαν από την Αστυνομία και φυλακίστηκαν. Αυτή φίλε μου είναι η θλιβερή κατάσταση, θέλουν με την βία οι προδότες να μας στερήσουν πολυτρόπως τον εθνισμό και την Θρησκεία και γλώσσα. Ο Θεός ας επιβλέψει την οικτρή μας κατάσταση⁴⁰⁸.

Θα δούμε στην συνέχεια μέσω ενός γράμματος των κατοίκων της Ποτίδαιας στον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα με ημερομηνία **07 Σεπτεμβρίου 1841** ημέρα **Κυριακή** στην ενότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ** τους λόγους για τους οποίους οι Έλληνες έκαναν επανάσταση εναντίον των Οθωμανών αλλά και τις καταπιέσεις τις οποίες δέχονται στα 1841 από τους Βαυαρούς οι οποίες δεν διαφέρουν από αυτές των Οθωμανών

ΑΘΗΝΑΙ 6 Σεπτεμβρίου

και ιδού οι Ποτιδιανιαίοι τι αναφέρουν προς την Α.Μ

⁴⁰⁷ Εφ. Αιών, φ. 119, 10 Δεκεμβρίου, 1839

⁴⁰⁸ Εφ. Αιών, φ. 197, 15 Σεπτεμβρίου, 1840

Μεγαλειότατε Βασιλεύ!

Δύο ήταν τα αίτια, τα οποία κίνησαν τους Έλληνες κατά του Σουλτάνου, η ανομία της εξουσίας του και το ατιμώρητο των υπαλλήλων αρχών του, για τα οποία δύο ταύτα θυσιάσαν γονείς, υιούς, αδελφούς, συγγενείς και εν γένει την κατάστασή τους, με την αμετάτρεπτο απόφασή τους να καταστήσουν τους νόμους άρχοντες στην Ελλάδα και τους υπαλλήλους της Κυβερνήσεως αρχόμενους υπ' αυτών, όπως των αρχόντων ευθύνη· αλλά φεύ! Και μολονότι, θεία συνάρσει επιτύχαμε και Βασιλέα έννομο και φιλόλαο, ή μάλλον πατέρα και την ίδια οποία εξητούσαμε κατάσταση των νόμων, κάποιοι μη ψηφώντας τα αίματά μας, άτινα δεικνύουν εισέτι πορφυράν την επιφάνεια της γης μας, μη λυπήμουμενοι τους γονείς μας κλαίγοντας πικρώς τα τέκνα τους, τις χήρες οδυνηρών τους άνδρες του κτλ, και εναντίον των αρχόντων νόμων, και εναντίον του φιλονόμου και φιλοκάλου της Α.Μ και εναντίον πάσης συμπάθειας εις τα δεινά μας, και φροντίζουν για να μας καθυποτάξουν στις αρχές των θελήσεων τους και όχι των νόμων, ώστε να δείξουν, ότι οι Έλληνες δεν κατέστησαν, αβούλοντο, και δεν θυσιάστηκαν ως είρηται⁴⁰⁹.

Στο εν λόγω φύλλο της 7 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνας στην ενότητα διάφορες ειδήσεις παραθέτει μία επιστολή των κατοίκων της Ποτίδαιας προς τον Βασιλέα των Ελλήνων Όθωνα. Οι κάτοικοι της Ποτίδαιας αναφέρουν αναλυτικά προς τον Βασιλέα τους λόγους οι οποίοι τους υποκίνησαν έτσι ώστε να οδηγηθούν στο ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821. Πιο συγκεκριμένα αναφέρουν ότι δεν αντέχουν πλέον την δουλεία, την σκλαβιά και την αυθαιρεσία των κρατικών υπαλλήλων του Σουλτάνου οι οποίοι αυθαίρετα τους αφαιρούσαν το βίός τους. Ακόμα αναφέρουν ότι οι ίδιοι ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης κατήρτισαν Σύνταγμα και Νόμους οι οποίοι ήταν πάνω από πρόσωπα, κρατικών υπαλλήλων και γενικά πάνω από όλους.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι τα συγκεκριμένα επιχειρήματα είναι μία έμμεση αναφορά για την τωρινή κατάσταση (1841) η οποία επικρατεί στο κράτος των Ελλήνων. Η κατάσταση που επικρατεί εμπεριέχει τα εν λόγω στοιχεία τα οποία είναι ίδια με εκείνα της Οθωμανικής περιόδου, δηλ η αυθαιρεσία των ξένων υπαλλήλων αλλά και των Ελλήνων αυλικών είναι αλληλένδετα πάνω από κάθε νόμο και έλεγχο οποιουδήποτε. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εκμετάλλευση και την δυστυχία των Ελλήνων οι οποίοι απελευθέρωσαν την χώρα. Το πολυπόθητο Σύνταγμα δεν έχει εκχωρηθεί και αυτό οδηγεί τους Έλληνες σε αδιέξοδο καθώς δεν έχουν κανένα νόμιμο στήριγμα προκειμένου να διεκδικήσουν τα δικάιά τους. Το μοναδικό στήριγμά τους είναι ο Βασιλιάς τους ο Όθωνας τον οποίο θεωρούν προστάτη τους ακόμα και πατέρα τους από τον οποίο προσβλέπουν να τους προστατεύσει από την αυθαιρεσία των κρατικών υπαλλήλων, αλλά και να τους χορηγήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης οι Έλληνες είχαν καθιερώσει (1826,1827) συντέλεσαν στο

⁴⁰⁹ Εφ. Αιών, φ. 291, 7 Σεπτεμβρίου, 1841

Άστρος και την Επιδαύρο) και το οποίο τους έδινε τις ελευθερίες εκείνες οι οποίες θα τους οδηγούσαν στην ευδαιμονία.

Στην τωρινή εποχή ο Όθων είναι η μοναδική τους ελπίδα, κάποτε οι ίδιοι οι Έλληνες μη έχοντας άλλο στήριγμα παρά μόνο τους εαυτούς τους και τα σπαθιά τους πήραν την ελευθερία η οποία τους ανήκε δικαιωματικά από τον Σουλτάνο και τον δεσποτισμό των Οθωμανών. Σήμερα στα 1841 οι Έλληνες είναι κάτω από τον δεσποτισμό το Βαυαρών τον οποίο τον εγκαθίδρυσαν οι Μ. Δυνάμεις, ή προστάτριες. Οι Βαυαροί όμως δεν είναι Έλληνες δεν σέβονται ούτε αναγνωρίζουν τα ιδανικά των Ελλήνων, είναι ένα ξενικό σώμα το οποίο πρέπει να αποκοπεί και ο μόνος αρμόδιος για να το κάνει αυτό είναι ο Βασιλιάς των Ελλήνων ο Όθωνας ο οποίος καλείτε να προστατεύσει τους Έλληνες από τις ασυδοσίες των Βαυαρών.

Το κεφάλαιο Βαυαροί και Έλληνες θα κλείσει με το άρθρο της **19 Μαΐου 1843 ημέρα Τετάρτη το οποίο έχει τον τίτλο ΟΙ ΒΑΒΑΡΟΙ**. Η εφημερίδα Αθηνά με ένα μακροσκελές άρθρο της αποτυπώνει τους λόγους για τους οποίους η απομάκρυνση των Βαυαρών είναι πλέον επιτακτική ανάγκη.

Και του Τύπου και του κοινού διατέλει αντικείμενον επαχθές, αιτία πολλής κατακρίσεως, η πάντοτε μεν επί τοσού βασανιζόμενη, ουδέποτε δε περαιομένη υπόθεσις των υπαρχόντων εθελοντών Γερμανών εις την Ελληνικήν υπηρεσία. Αν και φαίνεται ήδη ηνωμένη η επιθυμία της τριπλής ευεργέτιδος Συμμαχίας με την προ δεκαετίας υψωθείσαν φωνήν των Ελλήνων· αν και αυτή η επικείμενη του χρηματικού κρίσις και του λαού η προϊούσα οικονομική αθλιότης καταναγκάζει την απομάκρυνση των ξένων τούτων ως περιττών και επιζήμιων· ολίγα όμως, διά να μην είπωμεν ουδεμία επιτέλους δείκνυται, ως και πρότερον, η έφεσις προς την εξάλειψιν ενός εθνικού σκανδάλου, προς την καθυσήχασιν των πνευμάτων. Παράδοξο τω όντι.

Άλλοτε εισηκούοντο ευθύς παρά τη Οθωμανική εξουσία τα παράπονα και οι εύλογες αιτήσεις ολίγων Ελλήνων η κοινότητα τινός κατ' αυτών των Τούρκων και ήδη ολοκλήρου Έθνους φωνή αεννάως επαναλαμβανομένη διά της Δημοσιότητας εν γένει και τινών των ειλικρινέστερων Επαρχιακών Συμβουλίων, ού μόνον δεν εισακούεται περιφρονημένη, αλλά και παρεξηγήσεων και υπονοιών των πλέον παραλόγων την αφορμή δίδωσιν, ωσανεί πρόκειται κατά την Ελλάδα αδύνατον φύσει η μεταξύ διοικούντων και διοικουμένων πίστις, απόλυτος η ανάγκη του ξενικού στοιχείου. Απόδειξιν της αληθείας ταύτης έχομεν πληθύν περιστάσεων άλλων και μάλιστα την επισημοτέρας όλων ως εκ του Διατάγματος των 28 (30 Σεπτεμβρίου 1837, δι' ού οι μεν εθελονταί Γερμανοί επαινούνται ως υπερασπιζόμενοι τον Θρόνον και υποφέροντες τις μεγαλύτερες στερήσεις και ταλαιπωρίες με αδιάκοπο ζήλο, και τους διαφόρους κινδύνους με ακλόνητο γενναιότητα, ο δε Τύπος, ήτοι η μόνη ήδη φωνή του Έθνους, κατηγορείται ως συκοφάντης ανδρών χαιρομένων την εμπιστοσύνη λυπηρά και σκληρή εις τους Έλληνες οι συνεχώς γραφόμενοι εν Αθήνας από χείρα ξένων και διά τινών Εφημερίδων της Γερμανίας εκτοξευμένης ακαταλόγιστοι ύβρεις κατά της Ελλάδος ως βάρβαρος και ξενηλατούσης; Αν δ' ο Τύπος και όλη η Ελλάς αγνοώσιν έτι οπόσης

επιχείρησαν ούτε εκστρατείας εις Μεσσηνίαν, την Ακαρνανίας και τα Ανατολικά Μεθόρια, οπόσους υπέφερον κινδύνους με ακλόνητο γενναϊότητα, εις την Μάνην, και τινί τρόπω υπερασπίσθησαν τον Θρόνον καθ' όλας τας περιστάσεις, μόνος ο γράψας τον διαβόητο βαρβαρισμόν χαίρομεν υπουργός Σχμάλτς ηδύνατο επί το Βαρβαρικότερον να γνωρίζει, ως ημείς ακολούθως θέλομεν δείξει, εάν υπέφερον οι άνθρωποι αυτοί τας μεγαλυτέρας στερήσεις, ή καταδιώκονται έτι ως σφετεριστές πολλοί εξ αυτών δι' αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αφ' εξήντησαν το Ελληνικό Ταμείον.

Συνεχάρημεν αληθώς διά του προηγηθέντος Αριθμού 439 την Κυβέρνηση ημών, ως αποφασίσασα ού μόνον να εκπληρώσει τέλος πάντων τις ευχές του Έθνους, αλλά και την εξ ονόματος των Συμμάχων γενομένην διά της Ρωσικής Διακοινώσεως πρότασιν περί της ελαττώσεως του στρατού να πραγματοποιήσει, πρότασιν αποβλέπουσης ουσιωδώς τους ξένους μόνους αλλά όμως νεώτερα γεγονότα έδειξαν μεταβεβλημένην την φρονίμου και αναγκάϊαν απόφαση ταύτην. Τις ελπίζει μεταμέλειαν τόσω ταχείαν, όσω παράδοξο; Βεβαίως γενομένης επί της προκειμένης υποθέσεως των εθελοντών Γερμανών Υπουργικών Συμβουλίου προεδρευόμενου παρά της Α.Μ, επιφορτίσθη να ειδοποιήσει τους εν Αθήναις και αλλαχού αξιωματικούς ο επί του προσωπικού της Γραμματείας των Στρατιωτικών εισηγητής κ. Σπίς διά να ζητήσωσιν ούτοι τις αφέσεις των ως μη διατηρηθησόμενοι πλέον εις την Ελληνική υπηρεσίαν, και να δυνηθώσιν εντεύθεν ως μη γινόμενοι διαθέσιμοι, να λάβωσι παρά του Ελληνικού ταμείου την εκ Περισσού εξαμηνιαίαν μισθοδοσίαν των κατά των περί νεοσυλέκτων εθελοντών συνομολογηθείσει συνθήκη εν Βαυαρία επί των 1832. Εξαιρουμένοι του κανόνος αυτού ηκούσθησαν μόνοι οι νενυμφευμένοι εξ αυτών Ελληνίδας, ωσαντί ωμολογείται των μικτών γάμων η νομιμότητα, ήταν υποχρεωμένη η Ελλάς του να προικίζει διά δημοσίας θέσεως πάντα εις γάμον μετά Ελληνίδος συνερχόμενον ξένον. Αλλ' ενώ συνεπεία της ειδοποιήσεως αυτής ήρξατο δίδοντες τας αφέσεις των διάφοροι, ως γνωρίζομεν, αίφνης ανακαλούμεν εφάνη ως προς τους ανωτέρους αξιωματικούς το μέτρο τούτο, αποφασισθέντων εις αποπομπήν ολίγων εκ των υπαξιωματικών, οίτινες ήλθον, και δικαίων δια τούτο εις έριδας φρικτάς με τους ανωτέρους επιμένοντες να δώσωσι το παράδειγμα ούτοι.

Την προκειμένης μεταβολή επικύρωσε εις το πνεύμα του κοινού ο αιφνίδιος διορισμός του Συνταγματάρχη κ. Έσς ως προσωρινού Αυλάρχου, η επί τρημηνάς έτι ως αναγκαία θεωρηθείσα δήθεν εργασία του κ. Σπίς εις την επί των Στρατιωτικών Γραμματείας, και η κατάπαυσις των εν γένει αφέσεων εκ της επί των 1837 και μάλιστα εκείνης των 1841 και κατ' αυτάς, ως και επί του Άρμασπεργκ και εις άλλας περιόδους πολιτικός εδέησε να προηγηθώσι τοσούτοι λόγοι, εδέησε να λάβει χώραν τοσαύτη πολιτική ταραχή, διά την απομάκρυνση τινών και μάλιστα του Φράη, Λεμάυερ, Βίμπερ, Σμάλτς, Ρόσνερ και άλλων. Και ήδη η πλέον πεισματική αντίστασις και ραδιουργία δείκνυται προς την διατήρησι άλλων, νομιζομένων ως της μόνης κρηπίδος της υπάρξεως και της λαμπρότητας του Θρόνου, του οποίου μ' όλην την ειλικρίνεια αγαπά δουδεμία κατά του Ελληνικού Έθνους ηδύνατο να δοθεί άλλη μεγαλυτέρα συκοφαντία! Ουδεμία εις ανθρώπους λογικούς υπήρξε ποτέ απάτη πλέον παιδαριώδης.

Και υπέρ ποίων καταβάλλεται η πλέον ως είπαμεν πεισματική αντίσταση προς την διατήρηση των εις την Ελληνική υπηρεσία; Υπέρ ανθρώπων άρα εξόχων ως προς τις γνώσεις τας εσωτερικού και διά τούτο αναγκαίων απολύτως υπέρ ανθρώπων άρα εχόντων τας στενοτέρας μετά του λαού σχέσεις, ή την παραμικράν φειδώ ως προς το Ελληνικό ταμείον; Περίμενεν του πρώτου, δευτέρου μέρους ανεπτύχθη πολλάκις ο Τύπος· περί δε του τελευταίου φέρομεν εις φώς αγνώστους έτι εις το κοινόν τινάς περιστάσεις, αφορώσας προπάντων τους κινδυνεύσαντας μεν με ακλόνητον γενναιότητα υπέρ του Θρόνου και του τόπου, και υποφέροντας δε άκοντας κατά διαφόρους περιόδους.

Εις την εξέλεξιν των λογαριασμών της επί των Στρατιωτικών Γραμματείας, γινομένην διά τα έτη 1833, 1834 και 1835, το συγκείμενον από Έλληνες Ελεγκτικό Συνέδριο ανακάλυψε καταχρήσεις παμπόλους όχι μόνο κάποιων εθελοντών Γερμανών, αλλά και αυτός της Αντιβασιλείας. Ποιος μπορεί να πιστεύσει, ότι κατά την Ελλάδα οι μεν οφειλέτες προς το Δημόσιο Έλληνες και κατεδιώχθησαν και φυλακίστηκαν και στερήθηκαν εκποιηθείσας τις μικρές ιδιοκτησίες τους, η δε Αντιβασιλείας προθύμη εδείκνυτο επικυρότουσα δ' αλληλοδιαδόχων διαταγμάτων και εν γένει κατασπαταλευσάντων τοσαύτας χρηματικές ποσότητες επί διαφόρων προμηθειών και επί των από της αφίξεως μέχρι της επανόδου των επικουρικών στρατευμάτων της Βαυαρίας. Απόδειξη της μεγάλης αυτής ληλασίας του Ελληνικού Ταμείου πρόκεινται του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι εργασίες, το οποίον, και περιορισμένο εξ ανάγκης εις μικρόν αρμοδιότητος κύκλου εδέχθη μεν ως τακτική, όσα προέλαβε επικυρώσασα η Αντιβασιλεία, ανεκάλυψε όμως και εκτός τούτων καταδικάσαν τους ρηθέντες εθελοντάς εις την απόδοσιν ΔΡ. εξακοσίων πενήκοντα χιλιάδων διά προκαταβολής δοθείσας εις αυτούς και κρατουμένης αυθαιρέτως, και προσέτι εις Δρ. τριακοσίας πενήκοντα χιλιάδας διά διάφορα άλλα προσκόμματα απατηθέντα εις την εξέλεξιν των λογαριασμών τους.

Αλλ' όπόσα εξ αυτών εισεπράχθησαν άχρι τούδε; Ούδε λεπτόν και ο λόγος; Διότι ο κ. Σμάλτς, και νόμους και διατάγματα καταφρονών, ως απολαύνων εξαίρετων εμπιστοσύνη δεν ηθέλησαν επί τρία ολόκληρα έτη να αναγνωρίσει το Συνέδριο ως ανωτάτη ελεγκτική Αρχή, έχουσα το δικαίωμα του να εξετάζει τις πράξεις του υπουργείου του. Αλληθέστερον τούτου δεν υπάρχει άλλο τότε δε μόνον συγκατετέθει να υποβληθώσιν υπό την εξέλεγψιν αυτού οι λογαριασμοί της Γραμματείας των Στρατιωτικών, αληθούς κατασταθείσης κίσιλα των εθελοντών Γερμανών, ότι πολλοί ή μάλλον οι υπόλογοι εκ τούτων, δεν υπήρχον εις τας πατρίδας των. Το Συνέδριον εκοινοποίησε εις τους τοιούτους τις αποφάσεις του περιοδικώς, χωρίς του να δέχεται το υπουργείου ευθύνης καμμίαν τις όμως εκ των απόντων απελογήθη κάν; Τι; Εκ του παρόντος εκπλήρωσε οβολόν; Ουδείς. Εν μέλος της Αντιβασιλείας ο διαβόητος διά τας προγραφάς του 1833 Έιδεκ κατεδικάσθη εις ωρ 30.000 ποίαν καν έδοσεν απλήν απολογία; Και ο κ. Σπίς, ο μόνος διεθύνων την Γραμματεία των Στρατιωτικών μετά του Ανακτοβούλων, κατεδικάσθη προ τινός καιρού διά τελεσιδίκου αποφάσεως του Ελεγκτικού Συνεδρίου εις την απόδοσιν; Διΰσχυρισθείς επί πολύν χρόνον, ως μη ων υπόλογος δήθεν, εξήτησεν επί τέλους αναθεώρηση χωρίς δε του να συμμορφωθεί αυτός, ως και λοιποί υπόλογοι, με τον νόμον, διά να παρουσιάσει νέα δικαιολογητικά έγγραφα, η Γερμανία των

Στρατιωτικών διεύθυνε την αναφορά του προς το Συνέδριο εκφραζόμενη ούτως <Επιθυμούντες να απαλαχθή ο ανώτερος αξιωματικός κ. Σπίς από τας Δρ. 3000 παρακαλούμεν το Συνέδριον να δεχθεί την αίτησή του.

Ιδού νέου είδος δικαιολογητικών εγγράφων! Θέλουσι άρα θαυμάσι οι νομολόγοι της Ελλάδος και της Ευρώπης απάσης εις την νέα αυτήν πολιτικήν δικονομίαν; Αλλ' όλη συγκεχώρηται, φαίνεται, υπέρ των εθελοντών, ως κινδυνευσάντων τοσούτους ιδανικούς κινδύνους υπέρ της στερεώσεως της νέας Εξουσίας. Ιδού η αρχή και το τέλος πάσης πράξεως και πάσης ακαταμαχήτου δικαιολογίας τούτων.

Και όμως περί των τοιούτων γίνεται ήδη η μεγαλύτερα περί της διαμονής των προσπάθεια εν τη Ελλάδι. Το Υπουργείο, αντί του να αποστείλει κατάλογον ονομαστικόν εις την Βαυαρίαν, διά να κρατώνται καν από τους μισθούς των ανωτέρω υπολόγως τα σφετερισθέντα χρήματα του Ελληνικού Ταμείου, κατά την παρούσαν μάλιστα ένδειαν του, ανέχεται τα πάντα με πλήρη καρδιά, αταραξίαν, ούδε τολμά να αντεπιμένει, κατά το παράδειγμα του πρώην επί των Στρατιωτικών Γραμματέως Κ.Α Μεταζά, εις την εν γένει απομάκρυνση των ανθρώπων τούτων, η θητεία των οποίων προήλθε διπλή και τριπλή άχρι τούδε. Αι Σύμμαχοι Δυνάμεις ζητούσι τους τόκους και τα χρεώλυτρα του εγγυηθέντος δανείου των 60.000.000. Αυτές προτείνουν εις την ελάττωσιν του στρατού, ήτοι την αποπομπή των ξένων· κατάσχεση των εμμέσων φόρων επαπειλείατο το ταμείον απορεί τούτο δεν θέλει δυνηθεί να εισπράξει διά μετρητών ούδε τα δύο τρίτα των απολύτων αναγκαίων εξόδων του εσωτερικού διά την κάκιστην των επαρχιών οικονομική θέση· και μολαταύτα αντιπαρατάττον εις τα πράγματα απλώς και παραδόξους απαντήσεις, το Υπουργείο παράδοξον δεικνύον ανοχήν επί των εναντίον του πικρών κατακραυγών, δεν βλέπει το βάραθρον των εις βάρος μόνων και πάλιν των Ελλήνων ενεργούμενων οικονομιών, το βάραθρον της διαμονής των εθελοντών Γερμανών, αλλά ελπίζει κολακευόμενον, αγνοούμε διά ποιών μεταφυσικών μέσων, την επανόρθωση των παρόντων δεινών, ως να ηδύνατο να μεταβάλει φύσιν το ξενικόν στοιχείον, διαγωγή εις το μέλλον εναντίον της πρώτης.

Υπουργοί! Συλλογισθείτε οποίαν ενώπιον του Έθνους φέρετε ευθύνη! Υπουργοί! Σεβασθήτε την κοινή γνώμη μη καταφρονήτε την κοινή ανάγκη, έχοντες προ οφθαλμών πολλούς υμών άλλους ο παρών καιρός καθίσταται υπέρ ποτέ κρίσιμος. Είπατε θαρραλέως ως αναπόφευκτον την απομάκρυνση των, περί ων ο λόγος, εθελοντών, μη αναγκαίων καθ' όλους τους λόγους, και πείσατε, ότι αιωνία ανησυχία θέλει κυριεύει μεταξύ Έθνους και Θρόνου, υπάρχοντος του σκανδάλου τούτου. Εάν επερίσειεν ύδατος αυλή της Ελλάδος, εδρόσιζεν, ως ευεργετική πάντοτε μήτηρ, προς των τέκνων της και την δίψα των ξένων· αλλά η χρηματική ανοβρία διεδέχθη πλέον την άλλοτε πολυομβρίαν του δανείου και των προσόδων. Ούτε παλαιό υπάρχει ούτε νέον δάνειον γίνεται ούτε αυξάνουσι και μάλλον ελαττώνονται οι κοινές πρόσοδοι ενθυμούμενοι δε, ότι επιθυμείτε κηρύττοντες πριν οι πιστοί εις εαυτούς άνθρωποι ως τίμιοι Έλληνες και αναχωρούντας τους εθελοντάς εφοδιάσατε αν νομίσητε δέον και με λαμπρότερα των ανωτέρω από 28 Σεπτεμβρίου 1837

επαινετικά Διατάγματα, ως μόνους υπερασπισθέντες του Θρόνου και του τόπου, και δοκιμάσαντας της μεγαλητέρας στερήσεις και ταλαιπωρίες με αδιάκοπον ζήλον, και τους διαφόρους κινδύνους με ακλόνητο γεναιότητα και εις Αχινόν και εις Μάνην. Αρκεί μόνον οι μὲν να επιστρέψουν εις το Ελληνικό ταμείον τόσον μάλιστα ενδεείς ἤδη ὅση εσφετερίστηκαν κατά τις αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου οι δε να ησυχάσωσιν εις των Πατρίδας την πλέον έχοντες ελευθέραν την συνήδηση των, ὅτι ἐξεπλήρωσαν της υπέρ εαυτῶν και των κοινῶν της Ελλάδος πραγμάτων αποστολή των και η Ελλάς υπάρχει ἐξασφαλισμένη ἐξωτερικῶς, χάρις ἐν τη ισχυρᾷ προστασίᾳ των Συμμάχων. Και ο θρόνος διατελεῖ ἐπεστηριγμένος ἐσωτερικῶς χάρις εις τον ειρηνικόν και μεγάλθυμον χαρακτήρα των Ελλήνων. Μία μόνη ασφάλεια ἀπετεῖτε πλέον, ἡ του Εθνικοῦ Ταμείου, και ταύτης υπόσχεται πλέον, ἡ του Εθνικοῦ Ταμείου, και ταύτης υπόσχεται μόνη των ξένων εθελοντῶν ἡ ἀπομάκρυνση⁴¹⁰.

Τέλος στην ἐνότητα **ΔΙΑΦΟΡΑ** περιγράφεται πολύ παραστατικά ἡ ἀγνοία την οποία εἶχαν οι Βαυαροὶ ὡς προς το ἔργο το οποίο διατελούσαν καθῶς και το κακό το οποίο ἔκαναν στο Ελληνικό Βασίλειο. Πίστευαν ὅτι προστάτευαν τον Βασιλιά ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Ὅθωνας προτάστει τους Βαυαροὺς υπαλλήλους προκειμένου να μην γίνουν δέκτες της ἐκτεταμένης δυσἀρέσκειας ἢ ἀκόμη και τους μίσους των Ελλήνων ἀπέναντί τους.

Κάποιος ρώτησε ἓναν Βαυαρό, γιατί κάθεστε ἀκόμη, ἀφοῦ δεν σας θέλει ὁ τόπος. Για να υπερασπιζόμαστε τον Βασιλέα εἶπε ὁ Βαυαρός. Σε βεβαιώνω ἀπεκρίθει ὁ Ἕλληνας ὅτι ὁ Βασιλιάς υπερασπίζει ἐσάς και ὄχι ἐσεῖς τον Βασιλέα⁴¹¹.

Στο ἐπόμενο κεφάλαιο με τίτλο *οι Αγωνιστές του 21* και ὁ Ὅθων ἀπὸ την ἀνέχεια και την γκιλοτίνα στην παρασημοφόρηση θα δούμε και θα μελετήσουμε πῶς και με ποιον τρόπο οι Αγωνιστές ἐκδιώχθηκαν και σφαγιάστηκαν ἀπὸ τους Βαυαροὺς ἐνῶ την ἴδια στιγμή ὁ Ὅθωνας μοίραζε παράσημα στους οπλαρχηγούς της Επανάστασης.

⁴¹⁰ Εφ. Αἰών, φ. 440, 19 Μαΐου, 1843

⁴¹¹ Εφ. Αἰών, φ. 440, 19 Μαΐου, 1843

Κεφάλαιο 3. ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 21΄ ΚΑΙ Ο ΟΘΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΚΙΛΟΤΙΝΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΗΣΗ

Στο κεφάλαιο με τίτλο οι Αγωνιστές του 21΄ και ο Όθων από την ανέχεια και την γκιλοτίνα στην παρασημοφόρηση θα γίνει μία προσπάθεια προκειμένου να αποτυπωθεί η κατάσταση στην οποία βρέθηκαν οι Αγωνιστές του 21΄ μετά την συγκρότηση του νεοϊδρυθέντος Βασιλείου. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει σε προηγούμενα κεφάλαια η κατάσταση στην οποία βρέθηκαν οι Έλληνες γενικότερα μετά το τέλος του Απελευθερωτικού πολέμου ήταν δεινή. Εξαθλιωμένοι και πεινασμένοι προσέβλεπαν σε ένα καλύτερο μέλλον όταν τους ανακοινώθηκε η έλευση του πρώτου Βασιλιά της Ελλάδας. Πράγματι οι ταραχές και οι συγκρούσεις υπήρξαν πολλές, όμως η έλευση του Όθωνα έδωσε τέλος σε μακροχρόνιους εμφύλιους πολέμους.

Οι Έλληνες όμως γρήγορα απογοητεύτηκαν από την Αντιβασιλεία και τους Βαυαρούς καθώς είδαν ότι οι πολυπόθητες αποζημιώσεις προς τους Αγωνιστές του 21΄ οι οποίοι ήλπιζαν ότι θα προσληφθούν σε κάποια θέση στον στρατό, όμως ούτε αυτό συνέβη. Τις κύριες στρατιωτικές θέσεις και τα σώματα τελικά τα απάρτιζαν Βαυαροί. Στον άλλοτε άτακτο στρατό των Επαναστατών πλέον υπήρχε τακτικός οργανωμένος στρατός ο οποίος λειτουργούσε σύμφωνα με τα πρότυπα των Ευρωπαϊκών Βασιλείων. Μόνο ένα τάγμα ιδρύθηκε για να απορροφήσει τους Αγωνιστές αυτό των Ακροβολιστών και της χωροφυλακής. Όμως ο μικρός αριθμός στο τάγμα των Ακροβολιστών γρήγορα αποθάρρυνε τους Αγωνιστές του 21΄. Όσον αφορά το τάγμα της χωροφυλακής, ιδρύθηκε προκειμένου να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο της Ληστείας.

Η Ληστεία όπως ήδη μας είναι γνωστό από την Οθωμανική περίοδο, λειτουργούσε με στόχο την λεηλασία των εκάστοτε περιοχών. Όμως το ερώτημα το οποίο γενάτε είναι για ποιο λόγο εν έτη 1833 αλλά και μετέπειτα συνέχισε να υπάρχει το φαινόμενο της Ληστείας. Το ερώτημα όσο σύνθετο και εάν ακούγεται στην πραγματικότητα είναι πολύ απλό και αντικατοπτρίζει πολύ πιστά την πραγματικότητα εκείνης της εποχής. Μελετώντας τα άρθρα των εφημερίδων της Αθηνάς και του Αιώνα μπορεί πολύ εύκολα να εξάγει κανείς το συμπέρασμα ότι οι Αγωνιστές του 21΄ αλλά και οι Έλληνες γενικότερα παραγκωνίστηκαν από την στιγμή που οι Βαυαροί έφθασαν στον Ελλαδικό χώρο. Δημόσια αξιώματα, θέσεις στον στρατό και γενικότερα στην διοίκηση δόθηκαν στους Βαυαρούς. Οι Αγωνιστές του 21΄ οι οποίοι επί σχεδόν μία δεκαετία πολεμούσαν στα Βουνά προκειμένου να ελευθερώσουν την Πατρίδα σήμερα παραγκωνίζονται. Η μόνη δυνατότητα εργασίας η οποία τους δινόταν ήταν αυτή της γεωργίας, όμως λόγω του ότι απείχαν επί πολλά χρόνια από αυτήν, είτε την αποστρέφονταν, είτε δεν την γνώριζαν. Ακόμα ένας λόγος ο οποίος τους απομάκρυνε από αυτή την επιλογή ήταν το γεγονός ότι πολλές περιοχές στις οποίες κατοικούσαν Έλληνες παρέμεναν υποδουλωμένες στους Οθωμανούς. Βλέποντας λοιπόν αυτή την κατάσταση οι Αγωνιστές μην έχοντας άλλη επιλογή γίνονται ξανά Κλέφτες στα Βουνά. Ας μην

ξεχνάμε και το γεγονός ότι η κατάσταση στην οποία είχαν φθάσει να ζουν ήταν τόσο άθλια ώστε κοιμόντουσαν στους δρόμους, άστεγοι, ακόμη δίχως να έχουν ψωμί για να φάνε. Ο θεσμός της Ληστείας επιστρέφει λοιπόν και στα χρόνια του Όθωνα δημιουργώντας πολλά προβλήματα στο νεοϊδρυθέν Βασίλειο με εξεγέρσεις και λεηλασίες περιοχών. Σε απάντηση στην κίνηση των Αγωνιστών η Βαυαρική Κυβέρνηση και πιο συγκεκριμένα η Αντιβασιλεία στα πρώτα ιδίως χρόνια επιλέγει να κυνηγήσει τους Ληστές με στόχο να εξαλείψει το φαινόμενο της Ληστείας. Τότε Βαυαρικά στρατεύματα καλούνται να κυνηγήσουν τους Αγωνιστές είτε ακόμα και να καταστείλουν ορισμένες εξεγέρσεις όπως ήταν της Μάνης, της Ακαρνανίας αλλά και άλλες. Ακόμη η χωροφυλακή η οποία στελεχωνόταν από πρώην Αγωνιστές είχε ως σκοπό να αιχμαλωτίζει και να καταστέλλει αυτές τις ενέργειες, διότι γνώριζε και αυτή τους τρόπους με τους οποίους κινούνταν οι Κλέφτες. Αξιοσημείωτο στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι οι Βαυαροί επειδή δεν γνώριζαν την τακτική του ανταρτοπόλεμου, πολλές φορές τα έβρισκαν <<σκούρα>> όταν αντιμετώπιζαν τους δυσαρεστημένους Αγωνιστές επάνω στα Βουνά.

Τρόμο και λεηλασίες προκαλούσαν οι Κλέφτες σε πολλά χωριά στα οποία ζούσαν αρκετοί Έλληνες, μάλιστα δεν είναι λίγα τα παραδείγματα Ληστών οι οποίοι έφθασαν στο σημείο να μυθοποιηθούν. Η απάντηση όμως των Βαυαρών και συγκεκριμένα της Βαυαρικής Κυβέρνησης καθ' όλη την περίοδο της Βαυαροκρατίας υπήρξε ιδιαίτερα σκληρή, ειδικά όταν αυτοί συλλαμβάνονταν. Σε αυτό το σημείο αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι Ληστές συνηθισμένοι καθώς ήταν από τα χρόνια της Οθωμανικής κυριαρχίας να τους συγχωρούνται οι πράξεις τους ζητώντας το έλεος του Πασά, προσπαθούσαν τώρα να κάνουν το ίδιο και με τον Όθωνα. Πιο συγκεκριμένα στα χρόνια της Οθωμανικής Κυριαρχίας όταν κάποιος Ληστής συλλαμβανόταν ήταν πολύ συνηθισμένο να επικαλείται την εύνοια του Πασά, αφού ομολογούσε πρώτα την ενοχή του σε αυτόν αλλά ταυτόχρονα αιτώντας του χάρη. Τότε ο πασάς συνήθιζε να δίνει χάρη στον εκάστοτε Ληστή και μάλιστα στην συνέχεια τον έπαιρνε στην δούλεψή του κάνοντάς τον Αμαρτολό. Αυτά είναι τα λεγόμενα καπάκια. Όμως τώρα στα χρόνια του Όθωνα αυτό το φαινόμενο δεν υπάρχει πλέον. Μάλιστα υπήρξαν αρκετά περιστατικά όπου Ληστές παραδέχονταν την ενοχή τους στον Βασιλιά Όθωνα ενώ στην συνέχεια ζητούσαν να τους χορηγηθεί χάρη από τον Βασιλιά Όθωνα. Τότε ο Όθωνας τους απαντούσε πως ο ίδιος δεν τιμωρεί αλλά αποφασίζει η δικαιοσύνη, οδηγώντας τους με αυτό τον τρόπο στο εκάστοτε δικαστήριο.

Τα δικαστήρια των Βαυαρών υπήρξαν ιδιαίτερα σκληρά απέναντι στους Αγωνιστές του 21' ακόμη και ο ίδιος ο Κολοκοτρώνης, ο οποίος οδηγήθηκε στο δικαστήριο με την κατηγορία της εσχάτης προδοσίας υποκινώντας ξένη Δύναμη στην Ελλάδα, αυτή της Ρωσίας. Τότε το Δικαστήριο τον τιμώρησε με την ποινή του θανάτου και μόνο μετά την επέμβαση του Όθωνα κατάφερε να την μετατρέψει σε ισόβια, ενώ μετά από ακόμη μία μετατροπή να καταφέρει να βγει ελεύθερος μετά από μερικά χρόνια. Όμως την ίδια τύχη δεν είχαν οι περισσότεροι Αγωνιστές του 21' οι οποίοι οδηγούνταν στον θάνατο επειδή ήταν Ληστές στα Βουνά ή απλά επειδή αρνιόντουσαν να υποταχθούν στην δεσποτική

διακυβέρνηση των Βαυαρών. Οι εκτελέσεις υπήρξαν σε τόσο μεγάλο βαθμό εκτεταμένες ώστε οι Βαυαροί θέλοντας να κάνουν οικονομία στο μπαρούτι αναγκάστηκαν να εισαγάγουν από την Γαλλία την γκιλοτίνα η οποία είχε πρόσφατα εφευρεθεί (1792) από έναν Γάλλο εν ονόματι Γκιλοτίνo. Οι Έλληνες βλέποντας τους συγγενείς τους να θανατώνονται με τέτοιο απαξιωτικό τρόπο δεν μπορούσαν από το να μην αντιδράσουν. Πιο συγκεκριμένα οι εκτελέσεις γινόντουσαν σε δημόσια θέα συνήθως στην πλατεία της εκάστοτε περιοχής. Τότε λοιπόν και αφού είχε πραγματοποιηθεί η εκτέλεση οι συγγενείς των θυμάτων θεωρούσαν ως υπαίτιο της δολοφονίας τον δήμιο. Δίχως να το πολυσκεφτούν τραβούσαν τα κουμπούρια τους και σκότωναν επί τόπου τον δήμιο. Στην συνέχεια βέβαια συλλαμβάνονταν και οδηγούνταν και αυτοί στον θάνατο. Όμως η Βαυαρική Κυβέρνηση έφθασε στο σημείο να αντιμετωπίσει το πρόβλημα ανεύρεσης δημίων καθώς κανείς δεν επιθυμούσε να λάβει αυτή την θέση την οποία στελέχωναν συνήθως δήμιοι οι οποίοι είχαν έρθει από την Γαλλία ή την Ιταλία. Αυτή είναι εν περιλήψη η εικόνα η οποία επικρατεί στον Ελληνικό χώρο κατά την περίοδο της Βαυαροκρατίας.

Από την άλλη πλευρά καθοριστικό ρόλο σε όλη αυτήν την αντιπαράθεση υπήρξε ο Βασιλιάς των Ελλήνων ο Όθωνας. Ο Όθωνας βλέποντας τις αδικίες και τις υπερβολικές ποινές οι οποίες επιβάλλονταν προσπαθούσε να μετατρέψει τις ποινές οι οποίες επιβάλλονταν από τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών. Ο Όθωνας λοιπόν είτε μετατρέποντας την εκάστοτε θανατική ποινή σε ισόβια είτε ακόμη και ελευθερώνοντας κάποιους Αγωνιστές έγινε ιδιαίτερα αγαπητός στο ευρύ λαό των Ελλήνων μέσω αυτών του των ενεργειών. Όμως δεν έμεινε μόνο εκεί, επηρεασμένος καθώς ήταν από την Αμερική και την Γαλλία οι οποίες τιμούσαν τους οπλαρχηγούς τους, αποφασίζει και ο ίδιος να δώσει παράσημα σε αρκετούς οπλαρχηγούς της Επανάστασης προκειμένου να τους τιμήσει για τον ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν στα χρόνια του Αγώνα. Παράσημα πολλών τύπων με ανώτερο αυτό το Χρυσό Σταυρό του Σωτήρος δόθηκαν στους ανώτερους οπλαρχηγούς της Επανάστασης, Τα συγκεκριμένα παράσημα δινόταν κατά κύριο λόγο στην εκάστοτε εορτή όπως ήταν η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου ή η εορτή των Αποβατηρίων.

Το οξύμωρο σχήμα το οποίο δημιουργείται είναι ότι από την μία πλευρά υπήρχαν πολλοί Αγωνιστές παραγκωνισμένοι δίχως εργασία, στέγη και τροφή οι οποίοι επιλέγουν να καταφύγουν στα Βουνά προκειμένου να επιβιώσουν, ενώ από την άλλη υπάρχουν και εκείνοι οι στρατιωτικοί οι οποίοι επιλέγονται να παρασημοφορηθούν προκειμένου να τιμηθεί ο ρόλος τους στον Αγώνα. Όπως και να έχει ο Όθωνας φαίνεται τουλάχιστον μέσα από την ανάλυση του Τύπου της εποχής να τιμά τους Αγωνιστές του 21 είτε αυτές του οι ενέργειες είχαν να κάνουν με την παρασημοφόρηση αυτών είτε με την μετατροπή της ποινής τους.

Τέλος, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι Βαυαροί οδήγησαν πολλούς Αγωνιστές του 21 στην γκιλοτίνα και στον θάνατο θέλοντας να εξαλείψουν οποιαδήποτε απειλή διατάρασσε την ησυχία στο

Βασίλειο. Όμως τα λόγια ενός Αγωνιστή την ώρα της εκτέλεσής του είναι χαρακτηριστικά της περιφρόνησης των Αγωνιστών προς τους Βαυαρούς αλλά και το μεγαλείο αυτών των Αγωνιστών. Λέει λοιπόν ότι <<σκοτώσατε την τέχνη η οποία σας ελευθέρωσε>>, θέλοντας προφανώς να υποδηλώσει την δύναμή τους και την υπεροχή των Αγωνιστών απέναντι στους Βαυαρούς και τον στρατό τους.

Στην συνέχεια θα μελετήσουμε μερικά από τα άρθρα των εφημερίδων της Αθηνάς και του Αιώνα θέλοντας με αυτό τον τρόπο να δούμε ακριβώς την εικόνα την οποία περιγράψαμε παραπάνω.

Στο φύλλο της 16^{ης} Φεβρουαρίου 1835 ημέρα Σάββατο, οι συντάκτες της Αθηνάς στο κύριο άρθρο της εφημερίδας τους προτρέπουν τις Μ. Δυνάμεις να μην αναμειγνύονται στα Εσωτερικά της Ελλάδας και του Όθωνα, διότι μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορέσει το έθνος να ευημερήσει χωρίς τις παρεμβάσεις των ξένων Δυνάμεων. Επιπλέον παρακαλούν τον βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκο να αποσύρει όλους τους Βαυαρούς από τις διοικητικές και στρατιωτικές θέσεις που κατέχουν στην Ελλάδα πίσω στην Βαυαρία. Ενισχύει τα επιχειρήματά του λέγοντας τους <<πως ο Όθων είναι αρκετά ικανός ώστε να λάβει μόνος του τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες που του αναλογούν>> αλλά ταυτόχρονα τονίζει <<πως το έθνος θα τον βοηθήσει στην προσπάθειά του αυτή καθώς τον αγαπάει>>. Τέλος θεωρεί ότι <<ο Όθων θα τα κατάφερνε ακόμη καλύτερα κάτω από το Σκήπτρο της Συνταγματικής Μοναρχίας>> δηλ. προτρέπει τον Λουδοβίκο να υποστηρίξει να εισαχθεί στην Ελλάδα ένα Σύνταγμα.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι η παροχή Συντάγματος στην χώρα είναι από τα πάγια αιτήματα της εφημερίδας Αθηνάς⁴¹².

1 Μαΐου 1835 ημέρα Τετάρτη

Στις 1 Μαΐου 1835 οι αρθρογράφοι της Αθηνάς, μας αναφέρουν <<ότι μία από τις μεγαλύτερες ενασχολήσεις του Υπουργείου είναι ότι αυτή την περίοδο σκέφτεται να μοιράσει παράσημα, ως ένδειξη τιμής και ανδρείας στους Αγωνιστές του 21', κατά την ημέρα της ενθρονίσης του Όθωνα στον Ελληνικό Θρόνο>>.

Όμως οι Έλληνες βλέπουν ότι ήδη ο βασιλιάς τους, τους έχει ανταμείψει καθώς ο ίδιος δεν σταματά να μιλά με θαυμασμό γι' αυτούς, και μάλιστα δίνει και χάρη πολλές φορές σε εκείνους που διέπρεψαν σε μάχες. Αν ήταν λοιπόν είναι δυνατόν ο Βασιλεύς να κάνει την διανομή των παρασήμων, τότε η διανομή θα γινόταν με μεγαλύτερη δικαιοσύνη και θα είχε μεγαλύτερη επιτυχία. Αλλά επειδή ο βασιλιάς δεν ήταν παρόν στους Αγώνες, και επειδή όλες τις πληροφορίες θα τις λάβει από τους υπουργούς, ας μας συγχωρεθεί να

⁴¹² Εφ. Αθηνά, φ. 221, 16 Φεβρουαρίου, 1835

πούμε, μπορεί βέβαια και να απατόμεθα ότι η παρελθούσα διαγωγή τους δεν μας πείθει ότι θα τα χορηγήσουν σωστά, και ότι μάλλον θα τα λάβουν φίλοι των υπουργών, παρά θα δοθούν σε εκείνους τους οποίους δίκαια ανήκουν.

Και βέβαια αυτό εμείς το καταλάβαμε, διότι οι υπουργοί μας έχουν σκοπό, να διατηρήσουν τις θέσεις τους, και δεν τους ενδιαφέρουν τόσο πολύ τα εθνικά συμφέροντα και η δικαιοσύνη. Ως υπουργοί έχουν σκοπό να βρουν ανάμεσα στο έθνος κάποιο στήριγμα μέσω του οποίου να δικαιολογούν τις πράξεις τους, και όπως είναι φυσικό θα φροντίσουν να ανταμειφθούν εκείνοι οι οποίοι είναι περισσότερο προσηλωμένοι στους ίδιους. Και βέβαια δεν είναι τόσο χαζοί έτσι ώστε να μην πλάσουν για αυτούς διάφορες ιστορίες και ένδοξα κατορθώματα με σκοπό να πείσουν τον βασιλιά να τους ανταμείψει. Αυτή βέβαια η δυστυχία όσον αφορά την διανομή των παρασήμων υπάρχει και σε άλλα κράτη γι' αυτό τον λόγο οι Άγγλοι και οι Αμερικάνοι δεν τα εφαρμόζουν πλέον, διότι επιφέρουν φθόνο και δυσαρέσκεια στους πολίτες⁴¹³.

Επιπροσθέτως οι αρθρογράφοι τονίζουν ότι οι υπουργοί θα υποστηρίξουν την θεωρία πως δεν μπορούν να είναι ευχαριστημένοι όλοι. Εμείς λοιπόν απαντούμε στους Υπουργούς λέγοντάς τους ότι δεν θα πρέπει να δοθεί κανένα παράσημο διότι οι θυσίες των Ελλήνων για τον Αγώνα της Ελευθερίας είναι ανώτερες από κάθε παράσημο. Ο Έλληνας δεν θυσίασε γονείς, παιδιά, φίλους, περιουσία πολεμώντας δέκα χρόνια για να πάρει παράσημο. Βέβαια αυτοί έπρεπε να ανταμειφθούν διότι αυτοί, δηλ. ο απλός στρατιώτης θυσίασε τα περισσότερα: στην προκειμένη περίπτωση βέβαια θα ανταμειφθούν μόνο οι αρχηγοί αυτών. Αλλά βέβαια ούτε αυτοί είναι ευχαριστημένοι διότι λέει θέλουν να ανταμειφθούν όχι μόνο οι ίδιοι αλλά και οι σύντροφοί τους δηλ τα παλικάρια τους. Εμείς μόνο μπορούμε να βρούμε θεραπεία όλων αυτών στα παραδείγματα των προγόνων μας⁴¹⁴.

Βλέπουμε έως τώρα ότι οι Υπουργοί έχουν δημιουργήσει φθόνο ανάμεσα στους Αγωνιστές του 21' για το ποιος θα πάρει παράσημο κυρίως ανάμεσα στους οπλαρχηγούς. Βέβαια ήδη διαφαίνονται ότι αυτοί έχουν κανονίσει σε ποιους θα τα δώσουν και ουσιαστικά θα είναι αυτοί που τους στηρίζουν. Δεν αμείβουν τους απλούς στρατιώτες αλλά δικούς τους φίλους.

Τέλος οι συντάκτες θα αναφερθούν στο παράδειγμα του Μιλτιάδη ο οποίος τιμήθηκε με ένα κλαδί ελιάς για την νίκη του στον Μαραθώνα και με ένα πορτρέτο το οποίο τον απεικονίζει μαζί με τους 10.000 Αθηναίους. Κάτι αντίστοιχο λοιπόν προτείνει να γίνει και για τους Αγωνιστές του 21' δηλ. να

⁴¹³ Εφ. Αθηνά, φ. 256, 1 Μαΐου, 1835

⁴¹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 256, 1 Μαΐου, 1835

στήσουν τρόπαια και στήλες στις τοποθεσίες όπου πολέμησαν, και επίσης να στήσουν εκεί κάποιες στήλες από χαλκό όπου θα χαράζουν τα ονόματα όσων πολέμησαν.

4 Μαΐου 1835 ημέρα Σάββατο

Στο εν λόγω φύλλο οι αρθρογράφοι των φύλλων της Αθηνάς μιλούν *περί συστάσεως στρατού από τον Αρχιγραμματέα: ο Άρμανσπεργκ προτιμάει να συστήσει το στρατό από Βαυαρούς και όχι από Έλληνες. Αυτό ακριβώς τονίζουν οι Συντάκτες απευθυνόμενοι προς τον βασιλιά, ότι ο ίδιος θα κληθεί να κυβερνήσει, ένα Έθνος Ελλήνων και όχι Βαυαρών, άρα πρέπει να στελεχώσει τον στρατό του από Έλληνες*⁴¹⁵.

11 Μαΐου 1835 ημέρα Σάββατο

Οι Έλληνες στρατιωτικοί απευθύνουν έκκληση προς τον βασιλιά, *ότι με την ανάρρηση του στον θρόνο να στελεχώσει τον στρατό με Έλληνες και όχι με Βαυαρούς. Βέβαια αυτό που διαπιστώνουν είναι ότι όλους τους βαθμούς και τα αξιώματα έχουν δοθεί ήδη από το 1833 με την έλευση της Αντιβασιλείας σε Βαυαρούς. Γι' αυτό τον λόγο εναποθέτουν όλες τις ελπίδες τους στον Βασιλιά Όθωνα*⁴¹⁶.

24 Αυγούστου 1835 ημέρα Σάββατο

Η εφημερίδα της Αθηνάς αναδεικνύει το πρόβλημα το οποίο δημιουργείται με την στελέχωση του πληρώματος του ναυτικού της Ελλάδας αλλά και του τακτικού στρατού όπου κατά κύριο λόγο στελεχώνεται, από Βαυαρούς. Οι Έλληνες θέλουν οι ίδιοι να στελεχώσουν τις εν λόγω υπηρεσίες όμως ο Έιδεκ δεν το επιτρέπει αυτό και προτιμάει τους Βαυαρούς. Οι αρθρογράφοι της Αθηνάς απευθύνονται προς τον Βασιλέα για εύρεση λύσης, αναφέρουν ότι εξέλεξαν Βασιλιά από την Βαυαρία να τους κυβερνήσει όχι όμως και να στελεχωθούν όλες οι υπηρεσίες από Βαυαρούς. Επιπροσθέτως αξίζει να σημειωθεί ότι τον Όθωνα δεν τον βλέπουν ως Βαυαρό αλλά ως Έλληνα γι' αυτό τον λόγο τον παροτρύνουν να συγκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους και με την χορήγηση Συντάγματος πλέον όλοι μαζί να κυβερνήσουν κυρίως όμως να κυβερνάει ο πολυπόθητος βασιλιάς των Ελλήνων ο Όθωνας. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι οι Μ. Δυνάμεις είχαν ορίσει τον Βασιλιά Όθωνα να κυβερνήσει ως βασιλέας της Ελλάδας και όχι των Ελλήνων έτσι ώστε να μην έχουν ελπίδες και φιλοδοξίες οι Έλληνες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας προς μια επικείμενη απελευθέρωση από τον

⁴¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 257, 4 Μαΐου, 1835

⁴¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 259, 11 Μαΐου, 1835

Όθωνα και το νεοσύστατο Ελληνικό Κράτος καθώς αυτές επιθυμούσαν την διατήρηση του Status quo , όμως όλοι οι Έλληνες ανεξάρτητα εάν ζουν στο εσωτερικό του κράτους της Ελλάδας ή στην Οθωμανική αυτοκρατορία τον αισθάνονται ως τον δικό τους βασιλιά και αναμένουν από αυτόν την ελευθέρωση του από όλα τα δεινά τα οποία τους διατρέχουν⁴¹⁷.

31 Αυγούστου 1835 ημέρα Σάββατο

Οι συντάκτες του φύλλου της Αθηνάς μας αναφέρουν ότι ο Όθων έγινε δεκτός και αγαπήθηκε από τον Ελληνικό λαό όσο κανένας άλλος αρχηγός κράτους. Όμως η πρώτη πράξη η οποία κάνει έρχεται σε αντίθεση προς τον λαό του. Δηλαδή καταργεί τα ελληνικά στρατόπεδα και τους βαθμούς, τους οποίους φέρουν οι οπλαρχηγοί. Στην συνέχεια βάζει στις θέσεις τους Βαυαρούς. Οι Βαυαροί γνωρίζουν τελείως διαφορετική τακτική πολέμου, όμως η τέχνη αυτή των ελλήνων ήταν που τους απελευθέρωσε⁴¹⁸.

26 Φεβρουαρίου 1836 ημέρα Τετάρτη

Στην συγκεκριμένη πηγή ο Συντάκτης της Αθηνάς κάνει λόγο και αναδεικνύει το πρόβλημα των στάσεων και της αναρχίας η οποία προκαλείτε στην Επικράτεια. Επίσης συγγαίρει την Κυβέρνηση για την αποτελεσματικότητά της, διότι κατάφερε να καταπνίξει την εξέγερση στο δυτικό μέρος της Ελλάδας. Ο συντάκτης της Αθηνάς προτρέπει τους Έλληνες να μην προχωρούν σε στάσεις διότι ο αρχηγός της Κυβέρνησης είναι ο Όθων ο οποίος λατρεύεται από όλους τους Έλληνες ακόμα και από στασιαστές. Τους παρακαλεί να μην προχωρούν σε πράξεις οι οποίες θα μπορούσαν να δυσαρεστήσουν τον βασιλιά ακόμη και να τον εξοργίσουν. Διότι τους συμβουλεύει ότι κάτι τέτοιο θα ήταν πολύ επικίνδυνο δηλ. η αγαθότητα την οποία δείχνει προς τους Έλληνες να μεταβληθεί σε εκδίκηση. Τους λέει μάλιστα ότι δεν είναι παιχνίδι αυτά τα πράγματα διότι αυτή η κατάσταση έχει στερεωθεί από τους δυνατότερους βασιλείς του κόσμου οι οποίοι δεν θέλουν να βλέπουν να καταστρέφεται το κράτος το οποίο μετά από τόσα έξοδα και θυσίες κατάφεραν να στερεώσουν⁴¹⁹.

Το σχόλιο το οποίο μπορεί να γίνει στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι το ακόλουθο. Πρώτων καταλαβαίνουμε πως γίνονται στάσεις στην Ελλάδα, άρα οι Έλληνες είναι δυσαρεστημένοι. Με ποιους όμως είναι δυσαρεστημένοι; Με τον Όθωνα; Όχι είναι δυσαρεστημένοι με τους Βαυαρούς οι οποίοι

⁴¹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 269, 24 Αυγούστου, 1835

⁴¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 270, 31 Αυγούστου, 1835

⁴¹⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 314, 26 Φεβρουαρίου, 1836

κυβερνούν απολυταρχικά. Άρα η Αθηνά προτρέπει τους Έλληνες να μην κάνουν στάσεις διότι η στάση μπορεί να γίνεται εναντίον των Βαυαρών αλλά επειδή αρχηγός της Κυβέρνησης είναι ο Όθωνας στρέφεται εναντίον του. Όμως τον Όθωνα τον σέβονται όλοι ακόμα και οι στασιαστές σύμφωνα με τον αρθρογράφο, οπότε τους κρούει τον κώδωνα του κινδύνου να μην στρέφονται εναντίον του Βασιλιά τους ο οποίος είναι αποδεκτός και είναι αγαπητός από ολόκληρο το Έθνος. Εδώ αντιλαμβανόμαστε ότι ο Όθωνας είναι υπεράνω όλων, είναι υπεράνω των στάσεων, των προβλημάτων, υπεράνω των Βαυαρών. Είναι το σημείο αναφοράς για σταθερότητα και ειρήνη στο Βασίλειο.

14 Νοεμβρίου 1836 ημέρα Σάββατο

Είναι αλήθεια ότι κατά την περίοδο της Βασιλείας του Όθωνα ο Έλληνας είδε την πολιτική του ύπαρξη να είναι εξασφαλισμένη, και παράτησε τότε πρώτα την γεωργία και στην συνέχεια ασχολήθηκε ειρηνικά με την γεωργία ή με άλλα βιομηχανικά επιτηδεύματα για να μπορέσει με το μέσο αυτό να ανοικοδομήσει το κατεστραμμένο σπίτι, να μπορέσει να ντυθεί καθώς ήταν γυμνός ο ίδιος όσο και τα παιδιά του, με ένα λόγο να καταφέρει να ζήσει σε μία ειρηνική κοινωνία⁴²⁰.

Ο συντάκτης της Αθηνάς είναι φανερό ότι εξάρει και ωραιοποιεί την περίοδο της βασιλείας του Όθωνος. Λέει ότι οι πρώην πολεμιστές του 21'εναπόθεσαν τα όπλα τους και ότι επέλεξαν να ζήσουν ειρηνικά στο νεοσύστατο Βασίλειο. Η αποτύπωση της Βασιλείας του Όθωνα αποτυπώνεται πολύ καθαρά στην συγκεκριμένη πηγή καθώς η Αθηνά δείχνει ή θέλει να μυθοποιήσει τον Όθωνα και την Βασιλεία του, δημιουργώντας μία εικόνα γι' αυτόν η οποία είναι η ιδανική δηλ. η εικόνα εγκαθίδρυσης της ειρήνης, της ησυχίας, της προόδου και της ευημερίας κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα, δεν είναι όμως η πραγματική. Διότι όπως γνωρίζουμε οι Αγωνιστές του 21'δεν απορροφήθηκαν από καμία δημόσια υπηρεσία προκειμένου να έχουν την δυνατότητα να εργαστούν. Επιπροσθέτως ενώ η Αντιβασιλεία ήδη από το 1833 τους είχε υποσχεθεί κάποιο επίδομα προκειμένου να ζήσουν, αυτό δεν δόθηκε ποτέ. Επίσης πρώην Αγωνιστές του 21'οι οποίοι ήταν Κλέφτες ή Αρματολοί στα χρόνια της Τουρκοκρατίας δεν γνώριζαν άλλη ασχολία πέρα από αυτή του Κλέφτη ή του Αρματολού. Γι αυτό τον λόγο δεν μπορούν και δεν θέλουν να ασχοληθούν με την γεωργία ή κάποια άλλη βιομηχανική δραστηριότητα. Εξάλλου ενώ είχε διαταχθεί μετά την έλευση του Βασιλιά ήδη από το 1833 να επιστρέψουν στα χωριά τους προκειμένου να ζήσουν ειρηνικά αυτό δεν ήταν δυνατόν να συμβεί για δύο λόγους. Πρώτων τα χωριά είχαν καταστραφεί ολοσχερώς από τον Ιμπραήμ και τις ορδές του και δεύτερον πολλοί Αγωνιστές προέρχονταν από χωριά ή περιοχές οι οποίες δεν κατάφεραν να απελευθερωθούν και να ενσωματωθούν στο νέο Βασίλειο, και παρέμεναν κάτω από το ζυγό της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

⁴²⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 387, 14 Νοεμβρίου, 1836

Άρα αυτό που γίνεται αντιληπτό είναι ότι η Αθηνά προσπαθεί να ωραιοποιήσει, και να μην αποδώσει την πιστή πραγματικότητα η οποία υπάρχει την συγκεκριμένη εποχή στην Ελλάδα σχετικά με την διακυβέρνηση επί Όθωνα. Αποδίδει μία ψεύτικη πραγματικότητα η οποία υπάρχει την συγκεκριμένη εποχή στην Ελλάδα σχετικά με την διακυβέρνηση επί Όθωνα. Αποδίδει δηλ μία ψεύτικη πραγματικότητα η οποία δεν είναι αληθινή με στόχο να προσδώσει κύρος και αίγλη στα χρόνια της Βασιλείας του Όθωνα αλλά κυρίως στον ίδιο τον Όθωνα.

27 Φεβρουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη

Την προηγούμενη Πέμπτη του ίδιου μήνα έμελε να τεθεί υπόψη του Συμβουλίου σε γενική συνεδρίαση ο προϋπολογισμός του τρέχοντος έτους. Ο Βασιλεύς μας θεώρησε αναγκαίο να παρουσιασθεί αυτοπροσώπως σε αυτή τη συνεδρίαση και να προεδρεύσει ο ίδιος, με σκοπό να συστείλει τα έξοδα της πολιτείας μας να τα καταστήσει ανάλογα με την πτωχή κατάσταση και σμικρότητά μας.

Αφού παρουσιάσθηκε αυτοπροσώπως άνοιξε την συνεδρίαση και άρχισε όπως μαθαίνουμε από πολλούς να εκφωνήσει σχεδόν τους ακολούθους λόγους. Ο συντάκτης λυπάται διότι η εχεμύθεια και ο μυστικισμός είναι η αιτία που δεν έχουμε το λόγο του Βασιλιά αυτολεξεί έτσι ώστε να δημοσιευθεί, το οποίο ο ίδιος εκφώνησε, ή τουλάχιστον όπως οι Γραμματείς του Συμβουλίου έγραψαν ακούοντας τον, και με όλα αυτά ελπίζουμε να μην απομακρυνθούμε πολύ από το κύριο νόημα του λόγου του. <<Κύριοι Σύμβουλοι της Επικρατείας είπε: Η συζήτηση την οποία σήμερα έχετε υπόψη σας είναι σπουδαία, μελετάται συζητιέται και να αποφασίζεται δια το χρέος σας απαραίτητο είναι να σταθμίσετε ακριβώς τα έξοδά με τα εισοδήματά σας, και όπου είναι δυνατόν να τα μειώσετε τα πρώτα για να μην επιβαρύνεται ο λαός με φόρους, τόσο επαχθής σε όλους εν γένει τους λαούς, πολύ δε περισσότερο στους Έλληνες, οι οποίοι μόλις που εξήλθαν από ένα πολυετή καταστρεπτικό πόλεμο στον οποίο θυσίασαν όλη τους την κατάσταση κινητή και ακίνητη, σχεδόν για να φθάσουν τον ένδοξο σκοπό τους, την πολιτική τους ύπαρξη και αυτονομίας.

Ο λαός αυτός χρειάζεται την κηδεμονία της Βασιλείας μου όσο κανείς άλλος και πολύ περισσότερο μάλιστα σε ότι το εμπόριο και η βιομηχανία δεν προήχθησαν ακόμα. Ο σκοπός μου είναι αμετακίνητος του να μην παραδεχθούν και κυρώσουν άλλα έξοδα παρά τα απολύτως αναγκαία στην υπηρεσία. Η πατρίδα μας μόλις αναγεννήθηκε και από την στάχτη της , όπως έχει χρέος, και χρειάζεται μεγάλη οικονομία προκειμένου να μπορέσει να αυξήσει τους πόρους των τέκνων της, και επομένως να βελτιώσει γρηγορότερα την κατάστασή τους.

*Αυτοί σχεδόν ήταν οι λόγοι του Σ. Βασιλιά μας, τους οποίους αφού δημοσιεύθηκαν δεν μπορούμε να μην ευλογούμε το όνομα του και να μην απευθυνθούμε στον ύψιστο τις ικετικές ευχές μας υπέρ της υγείας και της μακροβιότητας του*⁴²¹.

Στο συγκεκριμένο φύλλο ο Συντάκτης της εφημερίδας Αθηνάς παρουσιάζει την ημέρα κατά την οποία ο Όθων ανέλαβε επικεφαλής της Κυβέρνησης και κατά την οποία εκφώνησε ένα λόγο στο Συμβούλιο αλλά και κατά την οποία εξήρε τους Έλληνες αλλά ταυτόχρονα τους υποσχόταν ότι θα ακολουθήσει ανασυγκρότηση στο Κράτος.

Αφού τόνισε την ανάγκη της δικής του Βασιλείας προς επίτευξη όλων των στόχων εξήρε τους Έλληνες για την Επανάστασή τους και ταυτόχρονα τους υποσχόταν ότι θα ακολουθήσει μία πολιτική ανασυγκρότησης του Κράτους έτσι ώστε να οδηγηθεί στην ευμάρεια. Από την μεριά της η Αθηνά είδε θετικά αυτές τις πρωτοβουλίες του Όθωνα, και γι' αυτό τον λόγο δεν θα μπορούσε να μην ικετεύει τον Θεό να τον κρατάει δυνατό και υγιή έτσι ώστε να καταφέρει να ανασυστήσει το Έθνος των Ελλήνων το οποίο ήταν τόσο κατατρεγμένο.

6 Μαρτίου 1837 ημέρα Σάββατο

Στις 6 Μαρτίου ημέρα Σάββατο αφού κάνει μία αναδρομή ότι πλέον οι Βαυαροί στρατιωτικοί έχουν εγκαταλείψει την χώρα και αφού διατυπώσει τα καλά στοιχεία τα οποία έχουν προκύψει από αυτήν την ενέργεια⁴²². Στην τελευταία παράγραφο τονίζει το γεγονός πως *ο Σεβαστός μας Βασιλιάς πρέπει να ενεργήσει με τον ίδιο τρόπο έτσι ώστε να αντικαταστήσει τους Βαυαρούς υπηκόους από τις διοικητικές υπηρεσίες και στην θέση τους να τοποθετήσει Έλληνες*. Αξίζει να σημειωθεί ότι το επίθετο Σεβαστός Βασιλεύς εμφανίζεται συχνά στις πηγές και δείχνει ευσέβεια και τιμή προς τον Όθωνα. Από την εν λόγω πηγή εξάγουμε το συμπέρασμα ότι οι Έλληνες της εποχής επιθυμούν ο Όθων να πάρει το μέρος των Ελλήνων και όχι των Βαυαρών, όμως αυτή τους η ενέργεια θα έχει ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση των Βαυαρών από Έλληνες.

Επιπλέον στην τρίτη σελίδα στα **<<ΔΙΑΦΟΡΑ>>** στην τέταρτη παράγραφο έχει γραφτεί πως ο Βασιλιάς ρώτησε το σώμα των Βαυαρών εάν επιθυμούν να μείνουν και άλλο χρονικό διάστημα στην Ελλάδα και αυτοί αποκρίθηκαν πως τους είναι ευχάριστο. Επίσης ρωτήθηκαν εάν θα ήταν ορθό να πάρουν τις θέσεις των Ελλήνων και τότε αυτοί απάντησαν *όχι γιατί έχουν πολύ καλό χαρακτήρα και ότι*

⁴²¹ Εφ. Αθηνά, φ. 415, 27 Φεβρουαρίου, 1837

⁴²² Εφ. Αθηνά, φ. 417 6 Μαρτίου, 1837

συμπεριφέρονται προς τους άλλους σαν αδέρφια, αντιθέτως οι Βαυαροί φέρονται μεταξύ τους ως δεσπότες προς δούλους και ότι αυτή η συμπεριφορά των Ελλήνων δεν θα ήταν αποδοτική⁴²³

2 Μαρτίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Στο συγκεκριμένο φύλλο ο συντάκτης της εφημερίδας μας αναφέρει για το θέμα της Συγχώνευσης. *Η Συγχώνευση βέβαια των Ελλήνων δεν μπορεί να γίνει κάτω από κάποιο κόμμα όπως προτείνει ο Σωτήρ αλλά μόνο κάτω από το σκήπτρο του Θρόνου και του Βασιλιά.*

Ο Βασιλιάς, αναμφίβολα, καθώς οποιοσδήποτε άνθρωπος τίμιος αγαπά ειλικρινά το Έθνος του επιθυμεί την αληθινή ένωση και ομόνοια των Ελλήνων, και δεν αμφιβάλλουμε ότι όλα τα μέσα εκείνα τα οποία πραγματικά διαιρούν το Έθνος, για να κατορθώσει, ώστε όλοι να είναι αφοσιωμένοι, μόνο και μόνο στο Θρόνο του, και όχι σε κανέναν άλλο ξένο ή εντόπιο ο οποίος θα έχει ως σκοπό να συστήσει φατρία για την ιδιοτέλειά του.

Ο Βασιλιάς βασιλεύει σε όλους εν γένει τους Έλληνες, είναι δίκαιος και ως δίκαιος αποδίδει δικαιοσύνη σε όλους τους υπηκόους του χωρίς εξαίρεση. Προσέχει πάντοτε να μην επηρεάζεται ως προς τους διορισμούς του στις θέσεις της διοίκησης, ούτε από ξένο, ούτε από Έλληνα. Καθώς ακόμη, σχετικά με αυτούς τους οποίους θεωρούν την θέση τους ως μέσο για να προσηλυτίσουν ή να γεννήσουν όσα υποθάλψουν οι φατριαστές ώστε κατά την διάρκεια της Βασιλείας του Όθωνα δεν έχουμε τον φόβο ότι θα δούμε στην Ελλάδα φατρίες και κόμματα.

Ο Βασιλεύς λοιπόν επιθυμεί την ένωση την οποία και κατόρθωσε προ πολλού, σκοπό δεν έχει για χάρη των λεγόμενων Συγχωνευτών να διώξει τους τίμιους και άξιους υπαλλήλους του για να τους αντικαταστήσει. Καθώς δεν θέλει να αφήσει να λάβει χώρα στην Κυβέρνησή του το πολίτευμα της Αρχικαγκελαρίας η οποία ήθελε να αποκλείσει ένα μέρος ανθρώπων από τα πράγματα με την αιτία τις οποίες προ πάντων η Κυβέρνηση αυτή, μέσω του πολιτεύματος της έπρεπε να εξαλείψει από τους κυβερνωμένους⁴²⁴.

Στο συγκεκριμένο φύλλο ο συντάκτης αναδεικνύει τα προβλήματα τα οποία δημιουργούν οι φατρίες στην Ελλάδα καθώς και τα κόμματα τα οποία ελέγχονται από τις Μ. Δυνάμεις. Οι μεν φατρίες ως παλαιοί προύχοντες στα χρόνια της Τουρκοκρατίας θέλουν να διατηρήσουν την παλιά τους εξουσία δίχως να δίνουν λόγο στην Κυβέρνηση και στον Βασιλιά, ελέγχοντας και καταπατώντας τα δίκαια και τις

⁴²³ Εφ. Αθηνά, φ. 417 6 Μαρτίου, 1837

⁴²⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 512, 2 Μαρτίου, 1838

ελευθερίες των απλών γεωργών της περιοχής τους. Από την άλλη πλευρά τα κόμματα στα οποία συμμετέχουν κατά κύριο λόγο πρώην Φαναριώτες ελέγχονται και παίρνουν οδηγίες από την εκάστοτε Δύναμη το καθένα. Οι υποστηρικτές των κομμάτων είναι κατά κύριο λόγο Ληστές οι οποίοι υπακούουν στον καπετάνιο τους ο οποίος ελέγχεται από το κόμμα πχ Ρωσικό. Έχοντας λοιπόν και ενόπλους στις τάξεις τους τα κόμματα μπορούν να αξιώνουν θέσεις και αξιώματα στην διακυβέρνηση της χώρας. Όμως ο Βασιλιάς ο οποίος βασιλεύει για όλους τους Έλληνες και είναι επάνω από τα κόμματα και τις φατρίες δεν θα επιτρέψει την διαίρεση του λαού, αλλά ως τίμιος και δίκαιος καθώς είναι θα επιβάλει την τάξη και τους νόμους σε όλους τους Έλληνες. Θα λειτουργήσει ως σύμβολο ενότητας απομακρύνοντας την διχόνοια και τις εμφύλιες έριδες. Η Συγχώνευση που προτείνει η εφημερίδα δεν μπορεί να γίνει μέσω των Φατριών ή μέσω των κομμάτων αλλά μόνο κάτω από την νόμιμη εξουσία του Όθωνα ο οποίος θα ενώσει, θα φροντίσει σαν πατέρας τον λαό του και θα τον οδηγήσει στην ευημερία μακριά από τους εμφύλιους σπαραγμούς και τις δολοπλοκίες των ξένων Δυνάμεων.

13 Αυγούστου 1838 ημέρα Σάββατο

Η εφημερίδα ΑΘΗΝΑ στο παρών φύλλο γράφει σχετικά με την αντικατάσταση των Βαυαρών αξιωματικών από Έλληνες στρατιωτικούς. Πιο συγκεκριμένα αναφέρει ότι *αφ' ότου ο Βασιλεύς κατάφερε να σχηματίσει τον στρατό του από τα φίλτατα τέκνα των Ελλήνων και να διώξει τα ξένα στρατεύματα από την Ελλάδα νομίζαμε ότι ήταν χρέος μας να προτρέψουμε τους συμπολίτες μας ώστε να τους εμπνεύσουμε με στόχο να συνδράμουν στην εκτέλεση του ιερού αυτού καθήκοντος, διότι ήμαστε πεπεισμένοι ότι από τον σχηματισμό του Εθνικού στρατού μας εξαρτάται η απαλλαγή μας από τα πολυδάπανα και ανωφελή για την πατρίδα μας ξένα στρατεύματα, αλλά και η διατήρηση της κοινής ησυχίας στον τόπο μας.*

Από τότε αρχίζαμε να καταχωρίζουμε διάφορα άρθρα σχετικά με το αντικείμενο αυτό σε αρκετά φύλλα της εφημερίδας μας, με σκοπό να φέρουμε στην στρατιωτική Γραμματεία την αίσθηση ώστε να παύσει να ακολουθεί την οδό της σπατάλης των δημοσίων χρημάτων και να λάβει επωφελείς διατάξεις για να εμπνεύσουν και την εκπαίδευση του εθνικού στρατού μας⁴²⁵.

Στο εν λόγω άρθρο ο συντάκτης μας αναφέρει για την αντικατάσταση των Βαυαρικών στρατευμάτων από τον Όθωνα και τη στελέχωσή τους από Έλληνες στρατιώτες και οπλαρχηγούς. Μία τέτοια ενέργεια θα έδινε την αυτονομία στους Έλληνες και θα εκδηλωνόταν μεγαλύτερη αγάπη προς το πρόσωπο του Βασιλιά. Οι θέσεις οι οποίες κατέχουν οι βαυαροί στον στρατό, κοστίζουν πολλά χρήματα στο νεοσύστατο κράτος, ενώ την ίδια ώρα πρώην Αγωνιστές του 21 μένουν άνεργοι, χωρίς δουλειά και ψωμί να φάνε ενώ ο Βαυαροί κατασπαταλούν το δημόσιο δάνειο. Η επιλογή του Βασιλιά να σχηματίσει

⁴²⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 512, 2 Μαρτίου, 1838

στρατό από Έλληνες και μόνο, προσδίδει τιμή και ευμένεια προς το πρόσωπο του. Ο Βασιλιάς Όθων λογίζεται ως Έλληνας όχι ως Βαυαρός όπως οι υπόλοιποι Βαυαροί οι οποίοι έχουν στελεχώσει τις υπηρεσίες στην Ελλάδα ξοδεύοντας τα χρήματα των Ελλήνων.

2 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Η εφημερίδα γράφει για την Αντιβασιλεία, ότι αυτή αντί να φροντίσει για την ανοικοδόμηση της χώρας φρόντισε μόνο πώς να υποκαταστήσει την Βαυαρία στην Ελλάδα εισάγοντας παράκαιρη πολυτέλεια με τους υπέρογκους πολιτικούς και στρατιωτικούς μισθούς τους, για να πληρώνονται αφθόνως και στην Ελλάδα πολιτικοί και στρατιωτικοί της Βαυαρίας. Εισήγαγε χρυσές στολές τόσο για τους στρατιωτικούς, όσο και για τους πολιτικούς. Ακόμη αυτές οι στολές, οι οποίες δεν έχει κανένα Έθνος. Ακόμη και τους πολίτες τους γέμισε με χρυσό από επάνω έως κάτω. Τους έδωσε σπάθη και επωμίδες, οπότε κατασπατάλησε τα δάνεια και τις ελληνικές προσόδους με τις μεταφορές των Βαυαρών και τα επιμίσθια αυτών, και τους αδρούς μισθούς αυτής και των υπαλλήλων των Βαυαρών. Οπότε συγχώρησε στους εμπόρους να εμπορευθούν αυτό το δυστυχές έθνος με τόση ευσυνειδησία. Οπότε με ένα λόγο ο Βασιλεύς μας, όταν ανέλαβε το πηδάλιο της Κυβερνήσεως μας, βράζει εξαντλημένο και το ταμείο και νεκρό σχεδόν την κατάσταση των Ελλήνων. Με τα διατάγματα, τα οποία είναι μόνο γραμμένα σε έγγραφο, καθώς και το περί ο λόγος το περί συστάσεως δωδεκαμελούς επιτροπής από το όνομα επιτροπή επί της μεψυχώριου της εθνικής βιομηχανίας και άλλα τέτοια παράκαιρα, μπορούσε ποτέ να βελτιωθεί η κατάσταση των Ελλήνων η οποία ήταν βεβαρυσμένη όσον αφορά τη πληθώρα της παροχής εθνοσήμων, νομισματοσήμων θέλει φέρει την ευδαιμονία του τόπου⁴²⁶;

Η Αθηνά στην συγκεκριμένη πηγή αναφέρει τα προβλήματα τα οποία ανέκυψαν από την διακυβέρνηση της Αντιβασιλείας, λέγοντας πως το δημόσιο ταμείο καταληλατήθηκε προκειμένου οι Βαυαροί στην Ελλάδα να απολαμβάνουν τεράστιους μισθούς. Από την άλλη πλευρά και οι ντόπιοι πολιτικοί της Ελλάδας εξαγοράστηκαν καθώς οι Βαυαροί τους έδωσαν πολύ χρυσάφι. Στους Αγωνιστές του 21' οι οποίοι θυσιάσαν τα πάντα για την ελευθερία τους δόθηκαν παράσημα, εθνόσημα παντός τύπου χωρίς όμως κάποιο χρηματικό βοήθημα. Ο Όθων όταν έφθασε στην Ελλάδα βρήκε ένα ταμείο άδειο, έναν λαό να πεινάει, πρώην Αγωνιστές σε άθλια κατάσταση αλλά με παράσημα στους ώμους. Όλοι πλέον περιμένουν και αναμένουν από τον Βασιλέα τους να αποκαταστήσει την ευδαιμονία στον τόπο, την οποία τόσα χρόνια οι ξένοι είτε Τούρκοι είτε Βαυαροί επιβουλεύτηκαν για ιδίον όφελος. Ο Έλλην Βασιλιάς είναι η μόνη ελπίδα.

17 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

⁴²⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 573, 2 Νοεμβρίου, 1838

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αύριο λέγεται ότι κατά την ονομαστική εορτή του Βασιλέως θα διανεμηθούν πολλοί σταυροί στους πολιτικούς και στρατιωτικούς, ακόμη θα υπάρξουν προβιβασμοί στους αξιωματικούς των στρατιωτικών και του Ναυτικού και θα διορισθούν και σύμβουλοι⁴²⁷.

10 Φεβρουαρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

Μέσω Βασιλικού Διατάγματος, το ποίο εκδόθηκε στο τρίτο φύλλο της εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατάσσονται να φορέσουν πένθιμα όλοι οι αξιωματικοί και λοιποί υπάλληλοι του στρατού της ξηράς επί τρεις ημέρες, για την προσφορά στην Πατρίδα του αποβιώσαντα γενικού αρχηγού των Πελοποννησίων Θεόδωρου Κολοκοτρώνη⁴²⁸.

Ο Κολοκοτρώνης πέθανε, ο γέρος του Μοριά δεν βρίσκεται πλέον ανάμεσά στους Έλληνες, ο Όθων ο Βασιλεύς των Ελλήνων μέσω ενός διατάγματος φαίνεται να τιμά τον Αρχιστράτηγο των Αγωνιστών, κηρύττει τριήμερο πένθος σε όλο το στράτευμα.

Μέσω της ενέργειάς του αυτής ο Όθων προσδίδει στην εικόνα του ότι τιμά τους Αγωνιστές του 21', και πως δεν θα μπορούσε άλλωστε να μη τιμήσει τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη την πιο σημαντική φυσιογνωμία των Ελλήνων Επαναστατών. Από την άλλη πλευρά φαίνεται πως συγχωρεί αυτούς οι οποίοι είχαν ενεργήσει εναντίον του. Ας μην ξεχνάμε το γεγονός ότι ο Θ. Κολοκοτρώνης είχε κατηγορηθεί από τους Βαυαρούς ότι ετοίμαζε να καθαιρέσει τον Όθωνα, μέσω της συνεργασίας της Ρωσίας. Εδώ παρατηρούμε ότι ο Όθων φαίνεται αλλά και φέρεται υπεράνω των κομματικών παθών, λειτουργεί ως εθνικό σύμβολο το οποίο ήρθε για να ενώσει την Ελλάδα και όχι να την διαιρέσει.

20 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

Στην ενότητα Εσωτερικά ο συντάκτης του Αιώνος μας αναφέρει συνοπτικά το πρόβλημα του Κοτσαμπαδισμού και της ληστείας. Αναφερόμενος λοιπόν σε αυτήν ήδη από τα έτη της Επανάστασης έως τα τωρινά θεωρεί ότι *όποιος πίσω δεν είναι προσκολλημένος στον Βασιλιά δεν εξυπηρετεί το συμφέρον*

⁴²⁷ Εφ. Αθηνά, 850, 17 Σεπτεμβρίου, 1841

⁴²⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 991, 10 Φεβρουαρίου, 1843

της Πατρίδας του. Αντιθέτως εάν είναι με το μέρος της συμμορίας του είναι βέβηλος και αντεθνικός και γενικώς ο συντάκτης τον χαρακτηρίζει κάθαρμα της κοινωνίας διότι έρχεται εναντίον του γενικού καλού και συμφέροντος⁴²⁹.

27 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μας γράφουν από την Οιχαλία, ότι την 10 Νοεμβρίου, κατά την περιφέρεια εκείνου του μέρους των ορίων βασιλεύει άκρα ησυχία και ασφάλεια. Επιβεβαιώνεται δε από τον Τζέλιο Πίτζαρη ο οποίος φόνευσε τον Γιανάκη Κουτελίδη, καπετάνιο Τζουμέρκων οι οποίοι φύλασσαν δήθεν από τους ληστές και τον Αρχιληστή Καταραχιάν. Και ότι έμαθε αυτό ο Τούλης Γώγος Καπετάνιος της Άρτας, προσέφυγε στο Ελληνικό Κράτος έτοιμος να επικαλεσθεί το έλεος του Βασιλέως⁴³⁰.

Το φαινόμενο της ληστείας ήταν γνωστό ήδη κατά την Οθωμανική περίοδο κατά την οποία όταν ο Καπετάνιος των ληστών ήταν ένοχος για πολλά αδικήματα όπως φόνους και λεηλασίες χωριών τότε, το κεφάλι του επικυρήσετο από την Υψηλή Πύλη. Κατά την πάγια τακτική των ληστών συνηθίζοταν ο Καπετάνιος να καταφεύγει στον τοπικό πασά και να του ζητάει χάρη. Η πράξη αυτή θεωρούνταν πράξη τιμής από τους Οθωμανούς οι οποίοι συνηθίζαν να δίνουν χάρη στον εκάστοτε αρχιληστή και μάλιστα τον προσλάμβαναν στις υπηρεσίες των Οθωμανών προκειμένου να προστατεύσουν τις εκάστοτε περιοχές από άλλους ληστές δηλ είναι το φαινόμενο <<καπάκια>> όπως ονομάζεται όπου ο ληστής γίνεται αρματολός και σε αυτή την περίπτωση ο ληστής ο οποίος έκανε κάποιο φόνο τώρα προκειμένου να συγχωρεθεί και να μην φυλακιστεί θέλει να ζητήσει το Έλεος του Βασιλιά. Όμως πλέον επειδή δεν βρίσκονται στα Οθωμανικά χρόνια ο Όθων δεν συνηθίζει να δίνει χάρες στους ληστές αλλά αντίθετα τους στέλνει στα δικαστήρια τα οποία τις περισσότερες φορές οδηγούσε τους συγκεκριμένους ληστές στην αγχόνη ή στην γκιλοτίνα η οποία έχει πρόσφατα εισαχθεί. Δηλαδή θανάτωναν τους Ληστές οι οποίοι είναι κατά κύριο λόγο πρώην Αγωνιστές του 21΄.

10 Ιουνίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά ην 11 Μαΐου έφθασε μετά του υπ' αυτόν στολίσκο ο Κ. Κανάρης στα παράλια του Άθωνος. Μαθαίνοντας ότι στα Καψοκαλύβια υπήρχε πειραματική συμμορία, αποβίβασε αμέσως 50 στρατιώτες, οι οποίοι κτύπησαν τους πειρατές, και πλήγωσαν δύο από τους αρχηγούς τους. Κατά δυστυχία όμως

⁴²⁹ Εφ. Αιών, φ.8, 20 Οκτωβρίου, 1838

⁴³⁰ Εφ. Αιών, φ. 27 Νοεμβρίου, 1838

ωφελήθηκαν από την ομίχλη και κατάφεραν να δραπετεύσουν στο όρος οι πειρατές. Οι στρατιωτικοί μας παρόλο που παρακολουθούσαν τα ίχνη του αίματος των πληγωμένων, καταδίωξαν αυτούς με επιμονή στα δάση. Οι πειρατές αυτοί ήταν ένδεκα, έχοντας επί κεφαλής τους, τον Κωνσταντίνο Βενετή και τους αδελφούς Κανολαύτες. Τον πρώτο αυτών αρχηγό ονομαζόμενο Μπερήν συνέλαβε με το πλοιάριό του ο κ. Κανάρης στο Πιπέρι, όπως τα προέγραφα. Οι Βασιλικές Λέμβοι συνέλαβαν το πειρατικό τους πλοιάριο και απελευθέρωσαν 10 δυστυχείς αιχμαλώτους Ζαγοραίους, μεταξύ των οποίων και ένας Οθωμανός και περίμεναν την επομένη τα λύτρα των Γροσίων 22.000 για την απελευθέρωσή τους.

Όλοι ανεξαιρέτως απέδωσαν τους οφειλόμενους επαίνους στον γενναίο Κανάρη και θεώρησαν τα κατορθώματα τους ως εγγύηση της διά το μέλλον εξαλείψεως της πειρατικής μάστιγας. Ο Μουσταφά Νουρή Πασάς έγραψε εσχάτως περιποιητικές Επιστολές προς τον Ελληνικό πρόξενο κύριο Θ. Βαλιανό, διακοίνωσαν την πλήρη ευχαρίστηση του μέσω της κατά των περιπετειών πράξεις του Κ. Κανάρη. Πριν από τρεις ημέρες στάθηκαν από τις Αρχές τρεις κεφαλές, οι οποίες είναι όπως λίγων των λειστοπειρατών Βενετή αδελφών και όλα αυτών, οι οποίοι φονεύθηκαν στο όρος κτλ⁴³¹.

09 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μαθαίνουμε, ότι Ο βασιλιάς δέχτηκε να απονεμίσει στους 25 των παλαιών αξιωματικών του Αγώνος, τους βαθμούς τους, κατά του Μητρώου της Βαθμολογικής Επιτροπής.

Όσον είναι επαιτητή η πράξη αυτού του Βασιλέως, δεν είναι βέβαια τόσο επαιτητή η δικαιοσύνη την αυτήν της μεγαλειότητας του πρόνοιαν και δια τους άλλους εκ των παλαιών Αξιωματικών, οι οποίοι έμειναν παραλυμένοι μέχρι τώρα. Βεβαίως ο Βασιλιάς θεωρεί όλους με αυτή την πατρική στοργή και ουδεμία έχει αιτία να ανέχεται το αδίκημα, το οποίο γεννά η ποταπή εμπάθεια και αντεκδικήσεις, ωφελούμενες της άγνοιας της εξουσίας. Την αυτήν της Μεγαλειότητας της δικαιοσύνης περιμένουν και οι παραμεληθέντες εκ των ναυτικών μας. Είπαμε άλλοτε, ότι κάποια Επιτροπή έμελε να σχηματισθεί, για να εξετάσει τα δίκαια τούτων. Αν αυτή αναβληθεί μέχρι τώρα για λόγους αγνώστους σε εμάς, αμφιβολία δεν είναι, ότι η Μεγαλειότητα του θέλει επιχύσει την Βασιλική του χάριν και σε αυτούς τους ανθρώπους, πολλοί των οποίων πάσχουν διπλά λόγω οικονομίας και φιλοτιμίας⁴³².

⁴³¹ Εφ. Αιών, φ. 79, 10 Ιουνίου, 1839

⁴³² Εφ. Αιών, φ. 9 Ιουλίου, 1839

23 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μέσω των πολλών προσπαθειών του αξιέπαινου Διοικητού μας Κ. Π. Ν Νέγκα, και μέσω της φιλότιμης συνέργειας, προς παγίωση της κοινής ασφάλειας, του Κ. Αθανασίου Γρηγοριάδου και του Δημάρχου Ανδρίτζαινας Κ. Νικολάου Ζαφειροπούλου, κατορθώθηκε να παραδοθούν στα χέρια του Διοικητή, κατά την εκεί διαμονή των δύο ληστών, ο Κουρεμπελάς και Πανώτης Δημητρόπουλος, επικαλούμενοι το έλεος και την ευσπλαχνία τους. Στην φρόνηση και την αξιοότητα του Διοικητή μας Α. Μ στηριζόμενοι ελπίζουμε ότι εντός ολίγου θέλουν παραδοθεί στα χέρια της εξουσίας και οι υπόλοιποι εναπομείναντες τρεις ληστές και έτσι να καθαρισθεί η Διοίκηση μας από την ληστεία Φ

Εξ Ανδριτσαίνης την 21 Ιουνίου 1839⁴³³

Στο φύλλο της 23 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνας μας αναφέρει για ακόμα μία φορά το πρόβλημα της ληστείας το οποίο επικρατεί στο μεγαλύτερο μέρος του Ελληνικού Βασιλείου. Οι αρχές μη δυνάμενοι να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο εναποθέτουν τις ελπίδες τους στην εκούσια παράδοση των ληστών, κατάλοιπο ήδη από τα Οθωμανικά χρόνια, οι ληστές όταν έφταναν σε ένα μεγάλο αριθμό αδικημάτων τα οποία τους βάρυναν ζητούσαν το έλεος του πασά ή του μπέη της περιοχής τους, με σκοπό να τους συγχωρήσουν και να τους πάρουν πλέον στην δούλεψή τους να γίνουν δηλ Αρματολοί αυτή η ενέργεια ήταν τα λεγόμενα (καπάκια) από Κλέφτης σε Αρματολός ή από Αρματολός σε Κλέφτης. Η ίδια συνήθεια των Κλεφτών έχει παραμείνει και μετά την ίδρυση του Νεοελληνικού Κράτους όπως και τότε οι περιβόητοι Ληστές όταν πλέον η διαφυγή ή τα εγκλήματα τους ήταν αδύνατα και πολλά, παρακάμπτοντας τους νεοσυσταθέντες θεσμούς του νεοϊδρυμένου Ελληνικού Κράτους επιδίωκαν να συναντηθούν με τον Βασιλέα προκειμένου να ζητήσουν το έλεος του. Αυτό περιγράφεται και στο εν λόγω άρθρο στην ενότητα διάφορες ειδήσεις του φύλλου του Αιώνας όπου δύο περιβόητοι ληστές ο Κουρεμπελάς και ο Πανώτης Δημητρόπουλος αφού παραδόθηκαν στον Διοικητή της περιοχής θα ζητήσουν το έλεος και την ευσπλαχνία του Βασιλέα Όθωνα. Μάλιστα μας αναφέρεται ότι ο διοικητής και οι αρχές του τόπου περιμένουν να πράξουν το ίδιο και οι υπόλοιποι ληστές στις περιοχές έως ότου το φαινόμενο της ληστείας εκλείψει εντελώς.

26 Ιουλίου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

⁴³³ Εφ. Αιών, φ. 83, 23 Ιουλίου, 1839

Στις 24 Ιουλίου ημέρα Δευτέρα έμελε να εκτελεστεί η παρά του Δικαστηρίου των Συνέδρων καταψηφήσθα θανατική ποινή κατά των ληστών Μπίμπιση και Τρακάδα. Οι κατάδικοι είχαν οδηγηθεί μέχρι της θέσεως όπου ήταν στημένη η λαιμητόμος, αλλά η αιφνιδίως ο δήμιος δεν μπόρεσε να εκτελέσει το έργο του. Η Α. Μ μόλις πληροφορήθηκε, για την μεγάλη αγωνία η οποία διακατείχε τους δύο καταδίκους αποφάσισε να δείξει τον οίκτο του υπέρ των δύο δυστυχών τούτων ληστών και δέχτηκε να διατάξει την μεταβολή της ποινής εις δια βίου δεσμά. Παρόλαυτά, όμως ο Βασιλιάς γνώριζε ότι οι ληστές είχαν εκ φύσεως κακοποιό χαρακτήρα, γι' αυτό το λόγο διέταξε συγχρόνως να ληφθούν αυστηρά μέτρα και να γίνει αυστηρότατη επαγρύπνηση ως πριν την φρούρηση του φρουρίου Παλαμηδίου στο Ναύπλιο στο οποίο θα εκτίσουν την ποινή τους οι ληστές, ώστε η διαψιλευθείσα Βασιλική χάρη η οποία δόθηκε σε αυτούς να μη προξενήσει ανησυχία στους κατοίκους των μερών εκείνων όπου έπραζαν ληστείες.

Δίκαιο και αναγκαίο είναι να ληφθούν επιπλέον μέτρα ώστε να μην ακολουθήσουν οι ίδιες σκηνές, οι οποίες έλαβαν χώρα και πριν και επί της εκτελέσεως της θανατικής ποινής των ρηθέντων κακούργων: διότι σε άλλη περίπτωση θα ανοιχθεί στάδιο στην κακουργία και ανησυχία στους πολίτες⁴³⁴.

31 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τιμήθηκαν κατά την γιορτή του Βασιλέως με το Χρυσό Σταυρό του Σωτήρος οι κύριοι Γ. Λεβέντης και Π. Ράγκος, οι Διοικητές Γ. Μαυρογένης, έκτακτος Σύμβουλος της Επικρατείας και ο Κ. Βλαχόπουλος, Μοίραρχος με τον αργυρό Σταυρό ο Κ. Π. Πρασακάκης, Δήμαρχος Σύρου. Εάν και την περίσταση αυτή δεν θεραπεύθηκε η φιλοτιμία τόσων επίσημων διά τους αγώνες των πολιτών των επαρχιών, η δικαιοσύνη του Βασιλέως δεν θέλουν να τους εγκαταλείψει βεβαίως σε άλλη ευκαιρία.

Το κοινό συνηυδόκησε την αποδοθείσα τιμή προς τον Κ. Λεβίδη όχι μόνο ως φέροντα όνομα ιστορικό στα προ της Επανάστασης πράγματα για τον ζήλο της χρηματικής θυσίας και τις πολιτικές εκδουλεύσεις του, άλλα και για την φρόνηση και τον έντιμο χαρακτήρα του.

Ο Γέρον Κ. Μαυρογένης, πατριώτης, άριστος υπηρέτησε πολυειδώς την πατρίδα επί των πολέμων, και τιμήθηκε για την εμπιστοσύνη των συμπολιτών του ως αντιπρόσωπος και βουλευτής και της Κυβερνήσεως των 1829 ως Γερουσιαστής. Δίκαιο ήταν να αξιωθεί και ήδη της Βασιλικής τιμής, η οποία ικανοποιεί το φιλότιμό του.

⁴³⁴ Εφ. Αιών, φ. 84, 26 Ιουλίου, 1839

Ο γέρων επίσης Ν. Πρατακάκης, Έλλην ζηλοτήν σύννουσ και πάντοτε ωφέλιμος στα κοινά πράγματα διαπρέπει όχι λιγότερο ως Αρχηγός της Δημοτικής Αρχής της εμπορικοτέρας των πόλεως μας και δικαιώνει απέναντι των τοσούτων εποφελών προσπαθειών τιμηθείς παρά του Βασιλέως⁴³⁵.

15 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Κυριακή

Περί της οικογενείας τέτοιου ανδρός έλαβε η Κυβέρνησή μας δίκαια πρόνοια η οποία άρχισε απ' εκείνης της οικογένειας Βότσαρη και Καραϊσκάκη. Αυτή δείχνει προπαντός του δικού μας Βασιλέως την Ελληνική καρδιά, και ωραιΐζει τον Θρόνο, μέσω της εθνικής ευγνωμοσύνης. Στο μέτρο πρόνοιας αυτής εκπληρούνται οι διά των Συνελεύσεων πάνδημοι υποσχέσεις της Πατρίδας, και αναπτερώνονται οι ελπίδες εκείνων προσέτι των Αγωνιστών, όσοι έχουν δίκαια στην Βασιλική αυτή ευμένεια επί την Εθνική θυσία. Εάν ο πόλεμος έτεινε κυρίως στην ευδαίμονα ενός εκάστου αποκατέστησε, προκύπτει αδιαφιλονίκητος το δικαίωμα αυτό, θεωρούμενο όχι απολύτως αλλά σχετικώς ως δίκαιο⁴³⁶.

Εν γένει οι Σύμβουλοι της Επικρατείας οφείλουν να πληροφορήσουν τον Βασιλέα περί του δικαίου και της απολύτου ανάγκης του να αμειφθούν σχετικώς οι γενόμενοι θύμα θετικό του αγώνος μέσω της παραχωρήσεως εθνικών γαιών. Τι ωφέλησαν εάν σε λίγους δίνονται γαίες κατά κόρον υπό τούτο ή εκείνο τον λόγο, και εάν άλλους ούδε σπιθαμή προς ταφή, ενώ ο πόλεμος δεν έγινε για να απολεσθεί η Τουρκική, και επί της τέφρας αυτής να ανυψωθεί η Ελληνική αριστοκρατία⁴³⁷;

07 Ιουνίου 1842 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά την αυτή εποχή και συγκεκριμένα την 20 Μαΐου εξετελέσθει λαμπρώς η επέτειος εορτή της επί του Θρόνου αναβάσεως της Α.Μ, και απονεμήθηκαν διάφοροι σε διάφορους Σταυροί του Σωτήρος, διορισμοί τακτικών και έκτακτων Συμβούλων της Επικρατείας, προβιβασμοί Στρατιωτικοί, και προικοδοτήσεις στις θυγατέρες πολλών εκ των ανθρώπων του Αγώνος. Τιμά προπάντων την Εξουσία τελευταία ευεργετική πράξη. Ως προς τα κοινά δε πράγματα καμία δεν μπορεί να έχουν επιρροή συντελεστική, οι άλλες πράξεις αυτής όπως αφορμή προσωπικές μόνο περιποιήσεις και δίκαια, αν και ως προς την δεύτερη τάτη κατηγορία δεν μπορεί το κοινό να προφητεύσει καν ποια άξια να αποζημιώσουν με

⁴³⁵ Εφ. Αιών, φ. 101, 31 Σεπτεμβρίου, 1839

⁴³⁶ Εφ. Αιών, φ. 197, 15 Σεπτεμβρίου, 1840

⁴³⁷ Εφ. Αιών, φ. 197, 15 Σεπτεμβρίου, 1840

βαθμό Εκτάκτου Συμβούλου δίκαια των κ. Άλη, Θηραίου, προκειμένων τοσούτων άλλων αδικημένων μέχρι τώρα προσώπων⁴³⁸.

20 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

Χθές τελέστηκε η επέτειος εορτή του ονόματος της Α.Μ στον ναό της Αγίας Ειρήνης. Στην συγκεκριμένη ιερουργία παρευρέθηκαν ο Βασιλεύς Όθωνας με την Βασίλισσα Αμαλία, καθώς και όλες οι πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές. Μετά το τέλος της δοξολογίας τα στρατεύματα διεβήσαν ενόπιον των Βασιλικών Ανακτόρων αποδόσαντα τις ανήκουσες τιμές. Το απόγευμα έγινε φωταγώγηση σε όλα τα δημόσια καταστήματα. Ενώ ο Όθων και η Αμαλία στο τέλος της εορτής αναχώρησαν για την περιοδεία τους στο Αιγαίο⁴³⁹.

Εχθές η Α.Μ ο Βασιλεύς Όθωνας απένειμε τον Σταυρό των Ταξιαρχών στον κ. Γεώργιο Υψηλάντη, τον τόσον παραδόξως λησμονηθέντα μακράν της Ελλάδος, ως προς τις οποίες ανήκες να λάβει τιμές. Η δικαία αυτή πράξη ευχαρίστησε εν γένει όλους τους Έλληνες⁴⁴⁰.

10 Φεβρουαρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Άμα ηκούσθη η θανατηφόρος αποπληξία του αοίδιμου Θ. Κολοκοτρώνη, η Α.Μ αλλεπαλλήλως απέστειλε δ' αγγελείς προς πληροφορίαν της καταστάσεως του. Βεβαιωθείσης της αποβιώσεως, το Συμβούλιον της Επικρατείας έπαυσε πάραυτα τις εργασίες του κατά πρότασιν των κυρίων Ρ. Παλαμήδου και Π. Σούτσου, και προς τον νεκρόν προσήλθε παρεθύς ολόκληρο το Σώμα. Την αυτήν απέδωκαν τιμήν προσελθόντες οι Πρέσβεις, όλοι οι Στρατιωτικοί όλη η Υπαλληλία και πάσα τάξις ανθρώπων δακρυχεόντων. Αυθημερόν το Υπουργικό Συμβούλιο συνέταξε το πρόγραμμα της επικηδείου τελετής και η Α.Μ εηρησεστήθη να διατάξει εις τον στρατόν τριήμερο πένθος. Η λύπη και τα δάκρυα ήσαν το φαινόμενο όλης της πόλεως κατά την 4 Φεβρουαρίου, καθ' ην ελήφθη προτομή του νεκρού διά γύψον και ειργάσθησαν διά την εικόνα του τρεις ζωγράφοι.

⁴³⁸ Εφ. Αιών, φ. 355, 7 Ιουνίου, 1842

⁴³⁹ Εφ. Αιών, φ. 381, 20 Σεπτεμβρίου, 1842

⁴⁴⁰ Εφ. Αιών, φ. 381, 20 Σεπτεμβρίου, 1842

Την επιούσαν εκλείσθησαν το Πανεπιστήμιο, το Γυμνάσιο, όλα τα εκπαιδευτικά, τα Δικαστικά και βιομηχανικά εν γένει καταστήματα της πόλεως, και ανεβλήθησαν μέλλοντα να πληρωθώσι κατ' αυτήν συναλλάγματα μεγάλης ποσότητάς. Το πάν ετέθη εις κίνηση, κυκλώσαν του νεκρού την οικίαν περί της ώρα 10^{ην} τα στρατεύματα παρετάχθησαν ενώπιον αυτής, το πρόγραμμα εφηρμόσθη πλήρες, και ο νεκρός κεκοσμημένος με την στολήν του Αντιστρατήγου, με το ζίφος και την Ελληνική περικεφαλαίαν του 1821, με θώρακα παρακείμενον, με τσαρούχια εις τους πόδας και υπό κάτω τούτων με Τουρκικήν σημαίαν, ετέθη ασκεπής επί αμάξης 4 ίππων και εν τω μέσω των κανονιοβολισμών εφέρθη εις την Αγίαν Ειρήνην. Πόσον το πλήθος των ανδρών κατά τις οδούς του Ερμού και Αιόλου: πόση η πεταγμένη πληθύς των γυναικών εις τους εξώστας όλων των οικιών των οδών αυτών! Όλοι περίλυποι δεν προέφερον ούδε λέξη.

Η Ιερά Σύνοδος, ο Σεβαστός Επίσκοπος Αττικής, όλοι οι παρενδημούντες Αρχιερείς, ολόκληρος ο κλήρος της πόλεως εξετέλεσαν την νεκρόσιμον ιεροτελεστείαν, και μετ' αυτήν ανέβη επί του άμβωνος ο παλιός και σοφός Ρήτωρ οικονόμος, ομιλήσας λαμπρόν και πλήρη ιδεών επιτάφιον, τον οποίον γραφόμενον ήδη θέλομεν δημοσιεύσει ο πολυμαθής και γλαφυρός Ρήτωρ προσήλωσεν εν εαυτόν ατενή την προσοχή όλου του ακροατηρίου, και εθαυμάσθη.

Από της Αγίας Ειρήνης μετεφέρθη ο νεκρός διά των οδών του Αιόλου και του Σταδίου υπ' όψιν των ΑΑ. ΜΜ πενθοφορουσών, και του τάφου ο κύριος Π. Σούτσος ωμίλησε λόγον νευρώδη και ιστορικών, συγκινίσαντα μεγάλως τους ακροατάς τους και δημοσιευόμενον σήμερα και εις τον ναόν και εις το πολυάνδριον η άπειρος πληθύς ύψωσεν ευχάς ενδομύχους προς τον Ύψιστον υπέρ του αιωνίου αναπαύσεως του Κοινού Ευεργέτου.

Την μοναδικήν ταύτην διά την μεγαλοπρέπεια και το εθνικόν αίσθημα των Ελλήνων εκφοράν ηκολούθησαν μέχρι του τάφου όλοι οι πρέσβεις μετά των υπαλλήλων των πρεσβειών πενθιμοφορούντων, παρατηρηθείσης απ' αρχής τας ελλείψεως μόνον του πρέσβεως της Γαλλίας. Το φιλόανθρωπου και γενναίου Έθνους των Γάλλων, τίμησαν πάντοτε και βοηθήσαν την Ελλάδα με τόσον ζήλο, δεν θέλει βεβαίως ακούσει μετ' ευχαριστήσεως το περιστατικό τούτο.

Σημειωτέον, ότι περί του νεκρόν εκφερόμενον ίσαντο κρατούντες της άκρας εκ δεξιών μεν ο Σύμβουλος της Επικρατείας Α. Δελιγιάννης, ο Υποστράτηγος Π. Ιατράκος και ο Συνταγματάρχης Δ. Κολιόπουλος εξ αριστερών δε ο Αντιστράτηγος Τζούρτζ ο υποστράτηγος Κ. Τσαββέλας και ο Σύμβουλος της Επικρατείας Ν. Ρενιέρης, πρώην πρόεδρος της Βουλής⁴⁴¹.

⁴⁴¹ Εφ. Αιών, φ. 417, 10 Φεβρουαρίου, 1843

Τα παράσημα δε του Αοιδίμου προπορευόμενοι έφεραν οι τρεις ταγματάρχες Σκυλοδήμος εκ της Στερεάς, Πετρουλάκης εκ της Λακωνίας, και Ι. Γιουρούκος εκ της Πελοποννήσου⁴⁴².

Ο αοίδιμος Θ. Κολοκοτρώνης ετιμήθη επισήμως από του Αγώνος μέχρι της αποβιώσεως του, ως Στρατηγός τη 1 Ιανουαρίου 1822.

Αρχιστράτηγος της Πελοποννήσου κατά τον Αύγουστον του 1821.

Γενικός Αρχηγός από τω 1824 μέχρι τω 1831.

Αντιπρόεδρος του εκτελεστικού τω 1823

Γερουσιαστής από τω 1829 μέχρι τω 1832

Πληρεξούσιος εις όλας τας Εθνοσυνελεύσεις

Μέλος της Τριμελούς Διοικητικής Επιτροπής τω 1831

Σύμβουλος της Επικρατείας τω 1835

Αντιστράτηγος τω 1841

Τον Μεγαλόσταυρον έλαβε τω 1837

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μαθόντες μ' άκραν της ψυχής ημών λύπης του θανάτου υπέρ της Πατρίδος τοσούτον αξίως αγωνισθέντος και εις τον Θρόνον ημών πιστοτάτου Αντιστρατήγου και Συμβούλου της Επικρατείας εις τακτικήν υπηρεσίαν κ. Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, διατάττομεν να πενθηφορήσωσιν όλοι οι Αξιωματικοί και λοιποί υπάλληλοι του ημετέρου στρατού της ξηράς επί τρείς ημέρας.

Η ημετέρα επί των Στρατιωτικών Γραμματεία επιφορτίζεται της διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, δημοσίευσιν και της εκτελέσεως του παρόντος.

Αθήναι την 4 Φεβρουαρίου 1843

⁴⁴² Εφ. Αιών, φ. 417, 10 Φεβρουαρίου, 1843

04 Απριλίου 1843 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Στον κ. Ιωάννη Γερμάνη απενεμήθη προ ολίγον παρά της Α.Μ το χάλκινο Αριστείο. Εις Έλληνα καταχθέντα, άμα εκραγείσης της Επαναστάσεως, εις τον ιερό Λόχον με τον βαθμόν Εικοσιπεντάρχου και εις την ελευθέραν Ελλάδα υπηρετούντα απ' αρχής τόσον εντίμως, δεδικαίωται ευτελώς η αξίωση του Εθνοσήμου αυτού. Συγχαίρομεν ούτω τον αγαθόν συμπολίτην ημών κ. Γερμάνη, έχοντα προ οφθαλμών προόδου ικανής στάδιον διά τα όλως χρηστά ήθη, την ικανότητα και της παρά πάντων ομολογουμένης δικαίας υπόληψίν του⁴⁴⁴>>.

24 Ιουνίου 1843 ημέρα Πέμπτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Μας γράφουσιν από Ιάσιον τη 24 Μαΐου 1843,

Ότι η εικοστή Μαΐου ημέρα της Εορτής του Βασιλέως της Ελλάδος και της εις τον Θρόνον αναβάσεως Του, επανηγυρίσθη ενταύθα με όλην την απαιτούμενην λαμπροτήτα, εντός του εν Ιασσίω Ναού της Αναλήψεως, επικαλούμενου Γόλια· εις αυτήν παρευρέθησαν με τας στολάς των ο Πρόξενος της Ελλάδος κύριος Βοϊνέσκος και ο άρτιως ενταύθα αφιχθείς Υποπρόξενος κύριος Α. Τάκης παρευρέθησαν επίσης και οι πρόξενοι των ξένων Δυνάμεων, οι υπουργοί της Μολδαυικής Ηγεμονίας εν μεγάλη στολή, καθώς επίσης και όλαι οι επιτόπιοι πολιτικοί και στρατιωτικάί Αρχαί μετά της αναλόγου στρατιωτικής φρουράς. Ο Ανώτερος Ταξιάρχης του Σωτήρος Πανιερώτατος Μητροπολίτης Άγιος Ειρηνοπόλεως μετά δύο άλλων Αρχιερέων, καθώς και όλιοι οι Έξαρχοι και Ηγούμενοι των παρακειμένων Μονών, και πλήθος Ιερέων και διακόνων, έλαβον μέρος εις την ψαλείσαν δοξολογίαν υπέρ της μακροβιότητος και κραταιώσεως του Σεβαστού Ζεύγους των ΑΑ. ΜΜ. Ο μνησθείς Άγιος Ειρηνοπόλεως, ανήρ αξιοσέβαστος διά τα υπέρ Ελλάδος αισθήματα του και σχεδόν ογδοηκοντούτης, ενδεδυμένος την λαμπράν αρχιερατικήν στολήν του και τα παράσημα του, έλαβε το ευεργετικότερο μέρος εις την ψαλείσαν ως ανωτέρω Δοξολογίαν. Μετά το τέλος της τελετής ο Ελληνικός Πρόξενος εδέχθη εις την οικίαν του τας συγχαρητήριους επισκέψεις όλων των ξένων και επιτοπίων Αρχών του κλήρου, του συλλόγου των ενταύθα ευγενών και όλων σχεδόν των υπηκόων της Αυτού Ελληνικής Μεγαλειότητος. Καθ' όλον το διάστημα της διάρκειας των επισκέψεων,

⁴⁴³ Εφ. Αιών, φ. 417, 10 Φεβρουαρίου, 1843

⁴⁴⁴ Εφ. Αιών, φ. 430, 4 Απριλίου, 1843

άπαση η στρατιωτική και εγχώριως Μουσική επαιάνιζε διάφορα μελωδικά άσματα εντός της αυλής της οικίας του Ελληνικού Προξένου.

Περί την 1 ώρα μμ ο Άγιος Ειρηνοπόλεως έδωκε σημαντικόν γεύμα, εις το οποίον παρευρέθησαν οι προξενικοί της Ελλάδος υπάλληλοι, καθώς επίσης πολύ μέρος των επιτόπιων Αρχών, του κλήρου και των προυχόντων του τόπου.

Την εσπέραν έγινεν αξιόλογος φωτοχυσία εις το Προξενικόν κατάστημα καθώς και εις άλλα της πόλεως μέρη. Προπάντων δε η Λέσχη των ενταύθα παρεπιδημούντων Ελλήνων και λοιπών υπηκόων ευπρεπεισμένη και καλώς φωταγωγημένη επαρουσίαζε την καλητέραν θέαν. Έβλεπε τις εκεί εκτεθειμένας τας εικόνες των ΑΑ ΜΜ, του Υψηλάντου, του Ρήγα, του Μπότζαρη του Καραϊσκάκη του Μιαούλη και λοιπών ενδόξων Ηρώων της Ελλάδος, καθώς επίσης και πολλές εικόνες παριστανούσας ιστορικά των Ελληνικής Επαναστάσεως συμβάντα.

Οι μνησθέντες υπήκοοι ενθύμησαν με μουσικήν εις το μέρος τούτο καθ' όλης την νύκτα χηρεύοντες και ψάλλοντες Ελληνικά άσματα. Εις όλον το διάστημα της πανυχίου ευωχίας των εφέρθησαν με την μεγαλητέρα τάξιν, χωρίς να συμβεί το παραμικρότερο σκανδαλώδης ατόπημα. Την έκθεσιν ταύτην την κατά την 20 Μαΐου εν Ιασίω συμβάντων ενόμισα καλόν, φίλε να σε την διευθύνω διά να την δημοσιεύσω προς τιμήν και έπαινον κόστος της προξενικής ενταύθα Ελληνικής Αρχής καθώς επίσης και όλων των παρεπιδημούντων εις Ιάσιον Ελλήνων. Και λοιπών υπηκόων της Α..Μ και προς απόδειξιν του ότι ο Έλληνας και μακρά της Πατρίδος του ευρισκόμενος δεν αλλάσει ποτέ χαρακτήρα και αίσθημα⁴⁴⁵.

04 Αυγούστου 1843 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Διά Διατάγματος από 20 Μαΐου (1 Ιουνίου) η Α.Μ ηυδόκησε να απονεμίει εις πολλούς των καταδίκων του Βασιλείου χάριν κατά τις εξείς διακρίσεις <<Λον Πλήρως χάριτος έτυχον Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, Δημ Πλαπούτας, Γ. Σταυράκης, Μωάμεθ Άραψ.....

Ποία Έλληνας καρδιά φρίσει βεβαίως βλέποντος τον μεν αθών αληθώς Κολοκοτρώνη, όντα μεν Έλληνα, ονομαζόμενον καταδιώκον, τον δε ένοχον πραγματικών κεκηρυγμένον Βίζναρ και καταδικασμένον εις πενταετή ειρκτήν, ως Γερμανό όντα ουδόλως αναφερόμενον ως τοιούτον και μάλιστα εγκαθιστάμενον εις τα δικαιώματα του. Ποιος δεν βλέπει τον τερατώδη κατά του Ελληνισμού διωγμό του ξενικού πνεύματος ως συνοδεύοντος με του Οθωμανού Άραβος, ανθρώπου εσχάτης βαρβαρότητας, ανηθικότητας και μισαρότητας, το όνομα ενδόξου πρωταγωνιστή Κολοκοτρώνη, του ποτέ Αρχηγού της

⁴⁴⁵ Εφ. Αιών, φ. 450, 24 Ιουνίου, 1843

Πελοποννήσου, ανθρώπου λέγομεν, ούτινος η ιστορία φέρει τας ωραιότερες σελίδες της Ελληνικής Επαναστάσεως, ποιος υποφέρει να ίδη αδιάφορος την μεν διαγωγή εντός Καταλυματία Βαυαρού επαινουμένην, αν και προσεβλήθη αυτή δη' αποφάσεως επικυρωθείσης, τον δε βίου ενός Έλληνος, ως τον Κολοκοτρώνη, αναγνωριζόμενον σιωπηλώς ως του βίου του πλέον κακούργου των ανθρώπων;

Ιδού μ' οποίας επότισε και ποτίζει, έτι την Ελλάδα πικράς ο ξενισμός, τον οποίον αισχρότατοι τινές διά τον πρότερον και τον παρόντα βίον αυτών υποθάλλουσι, προσίδοντες Θεόν και Πατρίδα, υποθάλλουσιν ουδεμίαν εις το πρόσωπο των την αιδώ φέροντες και, αν πρότερον ούτος ετόλμησε να αναγνωρίσει κατάδικον, κακούργον δηλαδή, και να θέσει εις της ίδιας ενός παταποτάτου και αληθώς κακούργου Αράπη τον μέγα Έλληνα πολίτην και Στρατηγόν Κολοκοτρώνη, με ποίον άραγε όμμα περιφρονήσεως και επιβουλής δύναται να θεωρεί τους τοιούτους εις πάσαν περίστασιν⁴⁴⁶;

⁴⁴⁶ Εφ. Αιών, φ. 459, 4 Αυγούστου, 1843

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΑ: Η ΕΜΠΕΔΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟ

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο με τίτλο <<προσφωνήσεις προς τον Βασιλιά: η εμπεδωμένη εικόνα του Όθωνα από τον λαό θα μελετήσουμε μέσα από τα άρθρα των δύο μεγαλύτερων εφημερίδων της εποχής της Αθηνάς και του Αιώνα το εν λόγω θέμα. Πιο συγκεκριμένα θέμα θα δούμε την εικόνα την οποία είχαν στο μυαλό τους οι Έλληνες για τον πρώτο Βασιλιά της Ελλάδας τον Όθωνα τον Α΄ όταν τον περίμεναν να καταφθάσει στην Ελλάδα, αλλά και καθ' όλη την διάρκεια της Βασιλείας του. Βέβαια δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το γεγονός ότι η εικόνα του Βασιλιά ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με τον θεσμό της Βασιλείας στον οποίο οι Έλληνες είχαν εναποθέσει όλες τους τις ελπίδες για την βελτίωση της ζωής τους. Άρα ο Όθωνας ως Βασιλιάς ουσιαστικά είναι η επίτευξη του θεσμού της Βασιλείας την οποία οι Έλληνες σεβόντουσαν και τιμούσαν. Ακόμη είναι σημαντικό να αναφερθεί το γεγονός ότι ο ίδιος ο Όθων κατασκεύασε την εικόνα του μέσω της παρουσίας του, στις διάφορες εορτές με στόχο να <<δημιουργήσει>> την εικόνα την οποία ήθελε να προβάλλει για τον ίδιο αλλά και της Απόλυτης Μοναρχίας. Στην συνέχεια η εικόνα αυτή του Βασιλιά μέσα στις εκάστοτε εορτές, περιηγήσεις και ταξίδια ερχόταν να αποτυπωθεί από τον Τύπο της εποχής, και με αυτόν τον τρόπο λοιπόν ο Όθων κατασκεύαζε την εικόνα του.

Από την άλλη πλευρά οι Έλληνες και πιο συγκεκριμένα οι αρθρογράφοι θέλοντας να διατυπώσουν ορισμένα αιτήματα προς τον Βασιλιά χρησιμοποιούν τα φύλλα των εφημερίδων για αυτό τον σκοπό. Απευθυνόμενοι προς τον Βασιλιά οι συντάκτες αιτούνται διάφορα αιτήματα όπως ήταν η παραχώρηση Συντάγματος ή η εκδίωξη των Βαυαρών. Όταν λοιπόν αιτούνται κάτι από τον Βασιλιά τον προσφωνούν χρησιμοποιώντας διάφορα επίθετα όπως Συνταγματικός, Αγαπητός, Πατέρας, Προστάτης κ.ο.κ. Διαβάζοντας αυτά τα επίθετα καταλαβαίνουμε ότι ο Όθωνας διαχωρίζεται από τους Βαυαρούς καθώς οι Έλληνες τον θεωρούν έναν Έλληνα προστάτη και πατέρα. Άρα η εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα τουλάχιστον αυτές τις πληροφορίες αντλούμε μελετώντας τα φύλλα των εφημερίδων της εποχής είναι ότι ο Όθων είναι ο ελευθερωτής τους ο οποίος θα τους απαλλάξει όχι μόνο από τους Βαυαρούς αλλά και από τα καθημερινά τους προβλήματα.

Τέλος ο ίδιος ο θεσμός της Βασιλείας στο Θρόνο του οποίου βρίσκεται ο Όθωνας αντικατοπτρίζει για τους Έλληνες την ενσάρκωση της Ελευθερίας και της επιτυχίας της Επανάστασης του Αγώνα. Θεωρώ ότι είναι ένα από τα πλέον σημαντικά στοιχεία το οποίο αποτυπώνεται πολύ συχνά στα άρθρα των εφημερίδων τα οποία θα παραθέσουμε στην συνέχεια. Όπως αποδείχτηκε οι Έλληνες φαίνεται πως αποδέχτηκαν τον Βασιλιά και μάλιστα η αποδοχή του υπήρξε ευρεία από μεγάλο μέρος του Ελληνικού λαού ο οποίος στήριξε επάνω του πολλές από τις ελπίδες και τους πόθους για τους οποίους πολέμησε στην Επανάσταση του 21΄. Το εάν αυτές ευδοκίμησαν ή όχι είναι ένα θέμα το οποίο οι Έλληνες δεν το

καταλόγισαν στον Όθωνα αλλά περισσότερο στους Βαυαρούς και στην Κυβέρνηση αυτών. Ας δούμε όμως τώρα αναλυτικά τα άρθρα των εφημερίδων προκειμένου να καταλάβουμε καλύτερα την εμπεδωμένη εικόνα η οποία είχαν οι Έλληνες μέσα από τον Τύπο της εποχής.

Η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα <<κατασκευαζόταν>> από τον ίδιο αλλά και από την Κυβέρνηση των Βαυαρών με τις δημόσιες εμφανίσεις του στις εορτές και τα ταξίδια ανά την επικράτεια. Όμως πέρα από αυτές τις δύο πτυχές οι οποίες θα αναφερθούν και πάλι μέσα από διαφορετικά άρθρα των εφημερίδων αλλά έχουν ως επί το πλείστον αναλυθεί σε προηγούμενα κεφάλαια, η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα από τον λαό φαίνεται και στα άρθρα στα οποία αιτούνται Σύνταγμα καθώς και σε άλλες πτυχές της δημόσιας ζωής στο Βασίλειο. Πιο συγκεκριμένα η εμπεδωμένη εικόνα του Βασιλιά Όθωνα μπορεί κάλλιστα να ερμηνευθεί ακόμα και μέσα από τις διάφορες στάσεις οι οποίες ξεσπούσαν ανά την επικράτεια. Η εκδήλωση δυσaráσκειας των Ελλήνων απέναντι προς την Κυβέρνηση των Βαυαρών ουσιαστικά αφήνει στο απυρόβλητο τον Όθωνα αλλά την ίδια στιγμή τον επικαλείται προκειμένου ο ίδιος να βελτιώσει τις ζωές των Ελλήνων. Ακόμη άλλο ένα στοιχείο από το οποίο μπορεί να αποδοθεί η εικόνα του Βασιλιά είναι η κατασκευή του Πανεπιστημίου όπου οι εφημερίδες προσκολλούν στον Βασιλιά Όθωνα τα επίθετα φιλόμουσος κοκ. Εκδηλώνοντας ο ίδιος με αυτό τον τρόπο τον Φιλελληνισμό του απέναντι τους Έλληνες. Επιπλέον οι τιμές προς τους ευεργέτες όπως ήταν οι Ζωσιμάδες ή οι τιμές προς τους Αγωνιστές από τον Βασιλιά Όθωνα του προσδίδουν σεβασμό και κύρος στοιχεία τα οποία πρέπει να έχει ένας Απόλυτος Μονάρχης. Εξάλλου δεν είναι λίγες οι φορές όπου εγκωμιαστικά επίθετα προς τον ίδιο μέσα στα φύλλα των εφημερίδων, του εκδήλωναν το βαθύ σεβασμό και την τιμή προς το πρόσωπό του. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε μερικά όπως: Φιλόμουσος, Πολυσέβαστος, Αγαπητός, Άναξ και πολλά άλλα είναι μερικά από αυτά που του αποδίδονται στα φύλλα των δύο μεγαλύτερων εφημερίδων της εποχής της Αθηνάς και του Αιώνα.

Επιπρόσθετα, οι διπλωματικές συμφωνίες στις οποίες προχώρησε ο Βασιλιάς μέσω φυσικά των αντιπροσώπων του με την Οθωμανική αυτοκρατορία μας δείχνουν την πολιτική, την οποία ήθελε να ακολουθήσει η οποία δεν ήταν διαφορετική από αυτή των Ελλήνων. Πολιτική η οποία έχει να κάνει με την απελευθέρωση των υπόδουλων Ελλήνων· έως ακόμη και με την υιοθέτηση της Μ. Ιδέας από τον Όθωνα από το 1844 και μετά. Επιπλέον οι εφημερίδες αποτυπώνουν ότι ο Όθωνας πλέον συνδέεται με αδιάρρηκτο δεσμό με τον λαό του, γεγονός το οποίο τον κάνει έναν Έλληνα Βασιλιά και όχι Βαυαρό. Επιχείρημα το οποίο φαίνεται συχνά στα φύλλα των εφημερίδων. Εξάλλου ένα από τα πάγια αιτήματα των Ελλήνων ήταν η παραχώρηση Συντάγματος προκειμένου οι Έλληνες και ο Όθωνας να κυβερνήσουν μαζί το νεοσύστατο Βασίλειο και να το οδηγήσουν με αυτόν τον τρόπο το Ελληνικό Έθνος στην ευδαιμονία.

Στην συνέχεια θα αποτυπώσουμε μερικά από τα άρθρα του Τύπου της εποχής προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα όλα αυτά τα οποία αναφέραμε παραπάνω και τα οποία αποτυπώνουν την εμπεδωμένη εικόνα την οποία πρόβαλε ο Όθωνας στον λαό καθώς και την εικόνα την οποία είχαν οι ίδιοι οι Έλληνες για τον πρώτο Βασιλιά που στην πλειονότητά του έχει θετικά πρόσημα για το πρόσωπό του, διότι αντικατόπτριζε αλλά ταυτόχρονα και προσέβλεπαν από αυτόν την τάξη, την ασφάλεια, και την ειρήνη στο Βασίλειο, στοιχεία τα οποία είχαν χαθεί τα προηγούμενα χρόνια. Ακόμη οι στάσεις και οι εξεγέρσεις των αγροτών οι οποίες ξεσπούσαν λόγω της άρνησής τους να αποδώσουν τους οφειλόμενους φόρους προς την Βαυαρική Κυβέρνηση γινόντουσαν εναντίον των Βαυαρών, ενώ την ίδια στιγμή επικαλούνταν τον Όθωνα και ήλπιζαν από τον Βασιλιά τους, να τους προστατεύσει από τις συνεχόμενες αυθαιρεσίες των Βαυαρών. Όσο οξύμωρο και εάν ακούγεται το σχήμα το οποίο περιγράψαμε οι Έλληνες έβλεπαν στο πρόσωπό του Βασιλιά τους έναν προστάτη. Τέλος επιθυμούσαν να τους προστατεύσει και από τους Κλέφτες οι οποίοι μέσω των συνεχών επιδρομών τους λεηλατούσαν τα χωράφια τους και γενικά την περιουσία τους. Καλείτε λοιπόν ο Όθωνας ως Βασιλιάς της Ελλάδας να δώσει λύσεις σε μακροχρόνια προβλήματα τα οποία ταλάνιζαν τον Ελληνικό λαό και τους αγρότες της υπαίθρου.

Τα Ταξίδια του Βασιλιά

Η εμπεδωμένη εικόνα του Βασιλιά Όθωνα μπορεί πολύ εύκολα να γίνει κατανοητή με την ανάγνωση των φύλλων των εφημερίδων της εποχής. Η Αθηνά και ο Αιών οι δύο μεγαλύτερες εφημερίδες της εποχής επιλέγουν μέσα από μία σειρά άρθρων τους να αποδώσουν την εικόνα του Βασιλιά όπως αυτή δημιουργείτε μέσα από τις ίδιες τις ενέργειες του Βασιλιά. Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο κεφάλαιο η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα μπορεί εύκολα να γίνει κατανοητή μέσα από τα Ταξίδια του Βασιλιά σε ολόκληρη την επικράτεια. Οι εφημερίδες της εποχής μέσω των συντακτών τους παρακολουθούν το εκάστοτε ταξίδι του Βασιλιά και αποδίδουν τις αντιδράσεις και τα συναισθήματα των κατοίκων της κάθε περιοχής στην θέαση του Α΄ Βασιλιά των Ελλήνων, του Βασιλιά Όθωνα. Η εμπεδωμένη εικόνα η οποία δημιουργείτε στον λαό πραγματοποιείτε από τις ίδιες τις περιodes του Βασιλιά ο οποίος έρχεται σε άμεση επαφή με τον λαό του.

Στην συνέχεια θα παραθέσουμε μερικά από αυτά τα ταξίδια καθώς θα μελετήσουμε τις αντιδράσεις και την υποδοχή την οποία τους επιφύλασσε η κάθε περιοχή του νεοσύστατου Βασιλείου.

25 Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς στο συγκεκριμένο φύλλο στην ενότητα διάφορες ειδήσεις μας πληροφορεί ότι ο βασιλιάς Όθωνας θα αναχωρήσει από την Αθήνα την ερχόμενη Τρίτη⁴⁴⁷.

Ο συντάκτης πρέπει να αναφέρετε στην επικείμενη αναχώρηση του Όθωνα για το Μόναχο προκειμένου μαζί με τον Λουδοβίκο να αναζητήσουν την πριγκίπισσα την οποία θα παντρευτεί ο νεαρός βασιλιάς. Ο Όθωνας ήταν αρκετά τυχερός καθώς στο συγκεκριμένο ταξίδι θα γνωρίσει την δούκισσα του Όλντενμπουργκ Αμαλία όπου και θα την παντρευτεί στην Βαυαρία. Ένα χρόνο αργότερα γεμάτος ενθουσιασμό το 1837 θα επιστρέψει στην Ελλάδα μαζί με την νέα βασίλισσα όπου θα υποσχεθεί στους Έλληνες υπηκόους του, έναν επικείμενο υιό ο οποίος θα γινόταν διάδοχος του Θρόνου.

22 Νοεμβρίου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς στην Ενότητα Διάφορα γράφει ότι με μεγάλη λύπη του μαθαίνει ότι η χολέρα έφθασε και στην Βαυαρία, όπου άρχιζε να μαστίζει ανηλεώς το ανθρώπινο γένος. Μεταξύ των θυμάτων αυτής απαριθμούν και τον γενναίο Ηλία Κατσάκο Μαυρομιχάλη του οποίου η στρατιωτική αρετή είχε ελκύσει σε αυτούς όλη σχεδόν την αφοσίωση των συμπολιτών του κατοίκων της Δυτικής Μάνης.

Επιπλέον μας πληροφορεί ότι: ο Σεβαστός Βασιλεύς μας ότι μας γράφουν ότι κατά την 16^η Νοεμβρίου αναχώρησε και πήγε στο Ολδεβούργο για να νυμφευθεί⁴⁴⁸.

Από την συγκεκριμένη πηγή αντλούμε 2 σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα εκείνης της περιόδου. Πρώτον ότι στο Μόναχο εκδηλώθηκε χολέρα, μία θανάσιμη αρρώστια της εποχής και δεύτερον ότι ο Βασιλιάς Όθωνας κατευθύνθηκε στο Ολδεβούργο προκειμένου να παντρευτεί την Δούκισσα του Ολδεβούργου Αμαλία. Οι γάμοι τελέστηκαν εκεί και στην συνέχεια και οι δύο ο Όθων και η Αμαλία θα μεταβούν πλέον μαζί προς την Ελλάδα για να αναλάβουν τα καθήκοντα της διακυβέρνησης της χώρας. Το μέλλον διαβλέπετε λαμπρό για τους νέους βασιλείς οι οποίοι ελπίζουν όπως και οι Έλληνες σε έναν απόγονο ο οποίος θα εγκαθίδρυε την δυναστεία στην Ελλάδα για πάντα και οποίος θα ήταν το πρόσωπο ενότητας και ευημερίας όλων των Ελλήνων, καθώς ένας απόγονος θα ήταν γνήσιος Έλληνας Βασιλιάς. Τέλος το επίθετο σεβαστός αποτυπώνει την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Όθωνα

19 Δεκεμβρίου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς στην Ενότητα Διάφορα μας πληροφορεί ότι: από γράμματα τα οποία έλαβε η Κυβέρνηση από την Αγγλία και την Αγκώνα πληροφορηθήκαμε ότι ο Σεβαστός μας Βασιλιάς,

⁴⁴⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 459, 4 Αυγούστου 1843

⁴⁴⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 389, 22 Νοεμβρίου 1836

παντρεύτηκε την 10^η Νοεμβρίου στις 7 το απόγευμα, και ότι επιθυμούσε να διαμείνει στο Ολδεβούργο κανένα μήνα, στην συνέχεια θα ταξιδέψει στην Βενετία όπου τον περιμένει το ατμοκίνητο πλοίο προκειμένου να τον μεταφέρει από εκεί στην Ελλάδα. Γύρω στις αρχές του Ιανουαρίου λοιπόν θα έχουμε τον Σεβαστό μας Βασιλέα και την Βασίλισσα στην πόλη μας⁴⁴⁹. Στην συγκεκριμένη εφημερίδα πληροφορούμαστε μέσω επιστολής τα τεκταινόμενα τα οποία εξελίσσονται στην Βαυαρική πρωτεύουσα. Μαθαίνουμε λοιπόν ότι ο Βασιλεύς της Ελλάδας Όθωνας παντρεύτηκε την Δούκισσα του Ολδεβούργου Αμαλία, και ότι αφού διαμείνουν για ένα χρονικό διάστημα στο Ολδεβούργο, μετέπειτα θα ξεκινήσουν τον δρόμο της επιστροφής στην Ελλάδα. Ο ελληνικός λαός επιθυμεί πάρα πολύ να επιστρέψει ο Σεβαστός Βασιλιάς, τώρα δε πολύ περισσότερο αφού μαζί του φέρνει και την Βασίλισσα της Ελλάδας.

20 Ιανουαρίου 1837 ημέρα Τετάρτη

Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά στην Ενότητα Διάφορα αναφέρει ότι σύμφωνα με τα γράμματα τα οποία έστειλε ο πρέσβης μας από το Μόναχο, ο Βασιλιάς επρόκειτο να φθάσει στην Βενετία στις 11 Ιανουαρίου και στις 12 θα μετέβαινε μέσω Ατμόπλοιου στην Τεργέστη όπου θα έβρισκε την Αγγλική φρεγάτα Πόρτλαντ. Έπειτα αφού θα επιβιβαζόταν σε αυτήν θα ακολουθούσε το ταξίδι του με προορισμό την Ελλάδα. Πριν έξι ή επτά ημέρες λοιπόν ξεκίνησε το ταξίδι του Βασιλιά και της Βασίλισσας για επιστροφή στην χώρα τους⁴⁵⁰.

Στο εν λόγω παράθεμα γίνεται γνωστό κάτι το οποίο συντελέστηκε στην Βαυαρία πριν μία εβδομάδα, δηλ. ο βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα του πλέον έχουν ξεκινήσει το ταξίδι της επιστροφής στην Ελλάδα. Οπότε οι ελπίδες της Ελλάδας με αυτή την είδηση σίγουρα θα άρχιζαν να αναπτερώνονται.

10 Μαρτίου 1837 ημέρα Τετάρτη

Στο φύλλο της 10^{ης} Μαρτίου γίνεται λόγος ότι ο βασιλιάς επιλέγει να επισκέπτεται ο ίδιος διάφορα μέρη της Ελλάδας προκειμένου να βλέπει αυτοπροσώπως εάν οι νόμοι και τα διατάγματα τα οποία δημοσιεύει εφαρμόζονται πλήρως. Επιπλέον με αυτή του την ενέργεια ακούει και βλέπει τον ίδιο τον λαό οπότε τα προβλήματά του γίνονται άμεσα αντιληπτά από τον Βασιλιά. Ο Όθων από την άλλη όπου μπορεί βοηθάει και δίνει άμεση λύση των προβλημάτων αυτών⁴⁵¹.

⁴⁴⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 396, 19 Δεκεμβρίου 1836

⁴⁵⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 404, 20 Ιανουαρίου 1837

⁴⁵¹ Εφ. Αθηνά, φ. 418, 10 Μαρτίου 1837

05 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΑΘΗΝΑΙ

Οδοιπορία της Α. Μ

ΤΗΝ 1 (13) Οκτωβρίου την 5 μμ η Α.Μ πήγε από την Αταλάντη στην Λιβανάτη την 2 (14) του ίδιου μήνα. Από εκεί κατευθύνθηκε στο Καινουριοχώρι την 3 (15) από εκεί στο Γαρδίκι μέσω θαλάσσης. Μέρος της Βασιλικής ακολουθίας του θέλουν απέλθει στην Λαμία μέσω των Θερμοπυλών.

Την 4 (16) Οκτωβρίου η Α. Μ. σκοπεύει να φθάσει στην Λαμία, όπου θα αποφασίσει την περαιτέρω πορεία του⁴⁵².

16 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Κυριακή

Η Α. Μ, ο πολυσέβαστος δικός μας Βασιλιάς, έφθασε την 11 (23) Οκτωβρίου στο Μεσολόγγι. Όλοι τον υποδέχθηκαν με τον μεγαλύτερο ενθουσιασμό ειδικά ο πιστός λαός του⁴⁵³.

Στην Κέρκυρα γίνεται σημαντική προπαρασκευή για την υποδοχή της Α. Μ της πολεαρέστου βασίλισσας Μας⁴⁵⁴.

Οι τελευταίες ειδήσεις οι οποίες έρχονται από την Πάτρα την 12 Οκτωβρίου μας πληροφορούν, ότι οι κάτοικοι της πόλης βρίσκονται στην μεγαλύτερη κίνηση προετοιμαζόμενοι για την υποδοχή των Α. Α Μ. Μ του πολυσέβαστου Βασιλέως και της πολυαρέστου Βασίλισσάς μας. Αν και δεν έχουνε καμία βεβαιότητα περί της αφίξεως τους στην πόλη των ΑΑ. Μ.Μ, παρόλαυτά επιθυμούν να λάβουν αυτή την τιμή. Γι' αυτό τον λόγο δεν φείδονται καμίας δαπάνης προς ευχαρίστησή τους.

Η αφοσίωση των κατοίκων της Πάτρας γίνεται πολύ περισσότερο ισχυρή από την ελπίδα, ότι η Α. Μ θα φροντίσει με πατρική αγάπη την κατάστασή τους, έχει την καλή θέληση να ευεργετήσει την πόλη τους

⁴⁵² Εφ. Αιών, φ. 4, 5 Οκτωβρίου 1838

⁴⁵³ Εφ. Αιών, φ. 7, 16 Οκτωβρίου 1838

⁴⁵⁴ Εφ. Αιών, φ. 7, 16 Οκτωβρίου 1838

μέσω των μέτρων εκείνων τα οποία θα τείνουν να αυξήσουν το εμπόριό τους και την υγεία των κατοίκων μέσω της μεταφοράς του νερού.

Η Πάτρα πρέπει να είναι αναμφίβολα η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας μετά την πρωτεύουσα των Αθηνών, αλλά έρχεται πρώτη ως προς το εμπόριο της Αδριατικής και της Ιταλίας. Αν η Α. Μ ευδοκήσει να καταστήσει, ελεύθερο το λιμάνι θα ευεργετήσει όχι μόνο την πόλη αλλά και την Ελλάδα μέσω της αυξήσεως του εμπορίου το οποίο θα επιφέρει.

Είναι αποδεδειγμένα ήδη από την ιστορία των Εθνών, ότι για να προοδεύσει και να οδηγηθεί σε ευτυχία ένα έθνος είναι αναγκαίες μικρές ή και μεγάλες ακόμα θυσίες εκ μέρους των Αρχόντων⁴⁵⁵.

3 Μαΐου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα μαζί με την συνοδεία τους είχαν φθάσει στις 30 Απριλίου στην Λαμία και την 1 Μαΐου είχαν σκοπό να αναχωρήσουν για την Υπάτη⁴⁵⁶.

6 Μαΐου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά τις ειδήσεις τις οποίες λάβαμε από την Ευρυτανία, ο Βασιλιάς παρέμεινε μόνο μία ημέρα στην Υπάτη και μία στην Καλλιρόη και έπειτα προχώρησε προς την Βόνιτσα. Έχουμε την ελπίδα ότι θα επιστρέψει γρήγορα στην Καθέδρα. Μάλιστα πολλοί νομίζουν ότι εντός δέκα ημερών θα έχει φθάσει ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα⁴⁵⁷.

10 Μαΐου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

⁴⁵⁵ Εφ. Αιών, φ. 7, 16 Οκτωβρίου 1838

⁴⁵⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 612, 3 Μαΐου 1839

⁴⁵⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 613, 6 Μαΐου 1839

Μαθαίνουμε ότι ο Βασιλεύς και η Βασίλισσα, μετά από λίγες ημέρες θα επιστρέψουν στην Καθέδρα. Κατά τις τελευταίες ειδήσεις βρίσκονται ακόμη στην Ακαρνανία⁴⁵⁸.

13 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Σύμφωνα με νεότερες ειδήσεις ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα, διέμειναν εξαιτίας των βροχών και του ψύχους για τέσσερις ημέρες στην Καλλιρόη και έπειτα κατευθύνθηκαν στην Ακαρνανία. Σύμφωνα με όλους τους υπολογισμούς σήμερα πρέπει να βρίσκονται στο Μεσολόγγι⁴⁵⁹.

24 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Γύρω στις αρχές της ερχόμενης εβδομάδας, περιμένουμε να επιστρέψει ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα στην Αθήνα⁴⁶⁰.

27 Μαΐου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα πρόκειται να φθάσουν στην Αθήνα σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουμε την ερχόμενη Τρίτη ή Τετάρτη⁴⁶¹.

Ακόμη αναφέρει μία πληροφορία την οποία την έχει πάρει από το Μεσολόγγι την 24 Μαΐου.

Μας πληροφορεί ότι οι Βασιλείς έφθασαν στην Μύτικα στις 4μμ όπου διέμειναν μέχρι και σήμερα. Στην συνέχεια κατευθύνθηκαν προς την Ναύπακτο όπου θέλουν να διαμείνουν το απόγευμα αλλά και την επόμενη ημέρα. Την μεθεπόμενη ημέρα θα αναχωρήσουν για την Άμφισσα, και από εκεί στην Θήβα, από την Θήβα κατευθείαν πίσω στην Αθήνα. Όλοι οι κάτοικοι, ο κλήρος, οι πολιτικοί και στρατιωτικοί

⁴⁵⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 614, 10 Μαΐου 1839

⁴⁵⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 615, 13 Μαΐου 1839

⁴⁶⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 618, 24 Μαΐου 1839

⁴⁶¹ Εφ. Αθηνά, φ. 619, 27 Μαΐου 1839

υπάλληλοι βγήκαν έξω από την πόλη προκειμένου να προϋπαντήσουν και να ζητωκραυγάσουν όταν άκουσαν αυτά τα πράγματα. Στην εκεί διαμονή του ο Όθωνας έδωσε τον Χρυσό Σταυρό των Ταξιαρχών στον Καπετάν Δημήτριο ο οποίος ήταν φαλαγγίτης Συνταγματάρχης και τον Αργυρό Σταυρό του Σωτήρος τον έδωσε στον Καπετάν Γεώργιο Γούτα. Έπειτα υποσχέθηκε να ανοίξει ένα είδος <<αυλακιού>> στην λίμνη προκειμένου να μπορούν τα πλοία να προσαράξουν (προσορμίζονται)⁴⁶².

31 Μαΐου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αύριο περιμένουμε τον Βασιλιά και την Βασίλισσα να επιστρέψουν στην πόλη μας. Μετά την επιστροφή τους πρόκειται να γευματίσουν⁴⁶³.

3 Ιουνίου 1839 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Η Εφημερίδα Αθηνά επιλέγει να γράψει για το ταξίδι το οποίο έκανε ο Βασιλιάς Όθων και η Βασίλισσα Αμαλία τον τελευταίο μήνα και το οποίο παρακολούθησαμε να γράφεται περιγραφικά σε κάθε φύλλο. Γράφει: *Την Πέμπτη γύρω στις 6 μμ μπήκαν καθώς επέστρεψαν από το τελευταίο ταξίδι τους το οποίο έκαναν στην Στερεά Ελλάδα⁴⁶⁴.*

27 Απριλίου 1840 ημέρα Σάββατο

Στην Ενότητα Διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς θα μας αναφέρει ότι ο Βασιλιάς Όθωνας αυτή την ημέρα θα ξεκινήσει το προγραμματισμένο του ταξίδι. Σήμερα γύρω στο μεσημέρι αναχώρησε από την πόλη μας ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα, και μαζί με την συνοδεία τους κατέβηκαν στον Πειραιά όπου επιβιβάστηκαν στο αμόπλοιο, τον ΟΘΩΝΑ, με το οποίο θα ταξιδεύσουν έως τον Ισθμό της Κορίνθου. Από εκεί θα αποβιβασθούν και θα αρχίσει η περιοδεία τους στην Πελοπόννησο. Η περιοδεία του αυτή θα διαρκέσει τριάντα τέσσερις ημέρες⁴⁶⁵.

15 Μαΐου 1840 ημέρα Τετάρτη

⁴⁶² Εφ. Αθηνά, φ. 619, 27 Μαΐου 1839

⁴⁶³ Εφ. Αθηνά, φ. 620, 31 Μαΐου 1839

⁴⁶⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 621, 3 Ιουνίου 1839

⁴⁶⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 711, 27 Απριλίου 1840

Ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά μας αναφέρει νεότερες πληροφορίες για το ταξίδι του Βασιλιά. Στην Ενότητα διάφορες ειδήσεις γράφει: *Λέγεται ότι ο Βασιλιάς θέλει να επιστρέψει στην πρωτεύουσα μέσα σε λίγες ημέρες, και ότι αντί τριάντα ημέρες, δεν θα διαρκέσει η περιοδεία περισσότερο από είκοσι ημέρες*⁴⁶⁶..

18 Μαΐου 1840 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Στον Ενότητα διάφορες ειδήσεις η Αθηνά συνεχίζει την αφήγηση της σχετικά με το ταξίδι του Βασιλέα Όθωνα. Κατά νεώτερες επιστολές ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα ήταν στην Τρυφηλία, από όπου από εκεί θα μετέβαινε στα Μεσσηνιακά φρούρια όπου από εκεί θα διοικούσε τα πράγματα⁴⁶⁷.

22 Μαΐου 1840 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κατά τις σημερινές ειδήσεις ο Βασιλιάς ήταν στην Μεσσηνία, την 19^η αυτού του μήνα. Πολλοί έδωσαν αναφορές προς τον Βασιλέα, κατά τον κ Ιωάννου Σούτσου διοικητή της Μεσσηνίας, και ως εκ τούτου και άλλων ραδιουργιών, της οποίας ενήργησε ο έντιμος Διοικητής κατά του κυρίου Δελιγεωργόπουλου, τους οποίους ανακάλυψε ο Βασιλιάς, δεν τους συγχώρησε και διέταξε να παρουσιαστεί ενώπιον του ο Σούτσος και με αυτόν τον τρόπο ο διοικητής της Μεσσηνίας θεωρεί τον εαυτό του ότι έχει ήδη παυθεί από την θέση την οποία κατέχει⁴⁶⁸.

14 Σεπτεμβρίου 1840 ημέρα Σάββατο

Στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις ο συντάκτης της εφημερίδας Αθηνά θα κάνει μία αναφορά για ένα επικείμενο ταξίδι του Βασιλιά Όθωνα. – Γράφει: *την Δευτέρα αναχωρεί ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα με το ατιμόπλοιο Όθωνος, όπου θα ταξιδέψουν σε ορισμένα νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Πιστεύουμε ότι το ταξίδι του δεν θα διαρκέσει πολύ*⁴⁶⁹.

⁴⁶⁶ Εφ. Αιών, φ. 162, 15 Μαΐου 1840

⁴⁶⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 717, 18 Μαΐου 1840

⁴⁶⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 718, 22 Μαΐου 1840

⁴⁶⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 750, 14 Σεπτεμβρίου 1840

16 Οκτωβρίου 1840 ημέρα Τετάρτη

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η Α. Μ. Ο πολυπόθητος Βασιλεύς μετά την επιστροφή από την περιοδεία του έγινε μία θερμή υποδοχή από τον πιστό του λαό η οποία εκφράστηκε με τον δέοντα ενθουσιασμό. Εχθές (11 Οκτωβρίου) πρόκειται να φθάσει στο Μεσολόγγι⁴⁷⁰.

Οι ειδήσεις οι οποίες κατέφθασαν από το Μεσολόγγι στις 9 Οκτωβρίου ανέφεραν ότι η Α.Μ. ο Βασιλεύς στις 7 Οκτωβρίου έφθασε στην Καλλοδρόμην, από όπου έστειλε δύο γράμματα προς την Μεγαλειότητα Βασίλισσα, των οποίων το ένα βρίσκεται στο Ταχυδρομείο του Μεσολογγίου, το άλλο στο Ταχυδρομείο της Πάτρας, μέχρι όταν φθάσει στο ένα ή στο άλλο μέρος, ώστε να παραλάβει το εκάστοτε γράμμα⁴⁷¹.

23 Απριλίου 1841 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Την ερχόμενη Τρίτη ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα και την αυλή τους θα αναχωρήσει από την Αθήνα και θα περιηγηθούν μέσω θάλασσας σε διάφορα μέρη του Κράτους⁴⁷².

30 Απριλίου 1841 ημέρα Τετάρτη

Ο Βασιλιάς ανέβαλε εχθές και σήμερα την αναχώρηση του, καθώς είχε συζητήσεις σχετικά με τον νόμο τον οποίο θα εξέδιδε και θα αναχωρήσει αμέσως μαζί με την Βασίλισσα, και τον διάδοχο της Βαυαρίας αδελφό του, τον Μαξιμιλιανό και την αυλή τους. Με την Βασιλική αυλή θα ακολουθήσει τον Βασιλέα και η Καμαρίλα⁴⁷³.

7 Μαΐου 1841 ημέρα Τετάρτη

⁴⁷⁰ Εφ. Αιών, φ. 201, 16 Οκτωβρίου 1840

⁴⁷¹ Εφ. Αιών, φ. 201, 16 Οκτωβρίου 1840

⁴⁷² Εφ. Αθηνά, φ. 810, 23 Απριλίου 1841 <<Την ερχόμενη Τρίτην ο Βασιλεύς, μετά της Βασιλίσσης ομού και της αυλικής θεραπείας θέλουν να αναχωρήσει από την Καθέδραν και θέλουν περιηγηθή διά θαλάσσης διάφορα μέρη του κράτους>>.

⁴⁷³ Εφ. Αθηνά, φ. 811, 30 Απριλίου 1841

Σύμφωνα με πληροφορίες περιμένουμε τον Βασιλέα μαζί με την Βασίλισσα και της λοιπής συνοδείας τους στην Αθήνα. Οι σημερινές κρίσιμες περιστάσεις βέβαια δεν τον άφησαν να αυξήσει την διάρκεια του ταξιδιού του⁴⁷⁴.

10 Μαΐου 1841 ημέρα Σάββατο

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα, και του Μαξιμιλιανού και της λοιπής συνοδείας τους επέστρεψαν σήμερα το πρωί στο παλάτι⁴⁷⁵.

14 Μαΐου 1841 ημέρα Τετάρτη

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα, και τον διάδοχο της Βαυαρίας τον Μαξιμιλιανό θέλησαν να κατευθυνθούν στον Κορινθιακό κόλπο όπου θα παραλάβουν την Βασίλισσα για να μεταφερθεί στην Αγκώνα. Ο Βασιλιάς στην συνέχεια μαζί με τον αδελφό του θα επιστρέψουν στην Αθήνα⁴⁷⁶.

14 Μαΐου 1841 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα και τον διάδοχο της Βαυαρίας Μαξιμιλιανό θέλουν να μεταβούν στην Κόρινθο, το δε ατμόπλοιο, ο Όθων θα γυρίσει στον Κορινθιακό κόλπο από όπου θα παραλάβει την Βασίλισσα για να την μεταφέρει στην Αγκώνα. Ο Βασιλιάς με τον αδελφό του θα επιστρέψουν στην Αθήνα⁴⁷⁷.

⁴⁷⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 813, 7 Μαΐου 1841

⁴⁷⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 814, 10 Μαΐου 1841 <<Ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης, του Βασιλόπαιδος Μαξιμιλιανού και της λοιπής θεραπείας επέστρεψαν σήμερα το πρωί εις την Καθέδραν>>.

⁴⁷⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 815, 14 Μαΐου 1841 <<Ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης και του διαδόχου της Βαυαρίας Μαξιμιλιανού θέλουν υπάγει κατ' αυτάς εις Κόρινθον, το δε ατμόπλοιο, ο Όθων θέλει γυρίσει εις τον Κορινθιακόν Κόλπον απ' όπου θέλει παραλάβει την Βασίλισσα για να τους μεταφέρει εις την Αγκώνα. Ο Βασιλεύς δε μετά του αδελφού του θέλουν επιστρέψει εις Αθήνας>>.

⁴⁷⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 815, 14 Μαΐου 1841 <<Ο Βασιλεύς μετά της Βασιλίσσης και του διαδόχου της Βαυαρίας Μαξιμιλιανού θέλουν υπάγει κατ' αυτάς εις Κόρινθον, το δε ατμόπλοιο, ο Όθων θέλει γυρίσει εις τον Κορινθιακόν Κόλπον απ' όπου θέλει παραλάβει την Βασίλισσαν δια να την μεταφέρει εις την Αγκώνα. Ο Βασιλεύς δε μετά του αδελφού του θέλει επιστρέψει εις Αθήνας>>.

17 Μαΐου 1841 Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αύριο αναχωρεί από το παλάτι, όπως έχουμε ήδη πει, ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα και του Βασιλοπαίδου διαδόχου της Βαυαρίας Μαξιμιλιανού, και κατευθύνονται προς την Κόρινθο όπου θα μείνουν την δεύτερη ημέρα των Ανακλητηρίων του Βασιλέως μας. Από εκεί θα αναχωρήσει η Βασίλισσα και θα μεταβεί με το ατμόπλοιο του Όθωνα στην Αγκώνα, προκειμένου να κάνει τα λουτρά της⁴⁷⁸.

24 Μαΐου 1841 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Στην συνέχεια στην ενότητα διάφορες ειδήσεις ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι προχτές επέστρεψε ο Βασιλεύς Όθωνας μαζί με τον Μαξιμιλιανό πίσω στην Αθήνα, αφού πρώτα συνόδευσαν έως την Κόρινθο την Βασίλισσα, η οποία επιβιβάστηκε στο ατμόπλοιο με την ονομασία Όθωνος, το οποίο περίμενε αγκυροβολημένο στον Κορινθιακό κόλπο. Από εκεί η Βασίλισσα αναχώρησε με προορισμό την Αγκώνα, και από εκεί πρόκειται να κατευθυνθεί στα λουτρά του Εμς⁴⁷⁹.

Έπειτα στην επόμενη παράγραφο η Αθηνά μας αναφέρει ότι λέγεται ότι οι Κορίνθιοι καθώς και οι κάτοικοι της πέρα χώρας, είχαν πολλές κατηγορίες εναντίον του διοικητή της Κορίνθου Κ.Α Γρηγοριάδου. Έκαναν λοιπόν παράπονα προς τον Βασιλέα, ο Όθωνας δυσαρεστήθηκε πολύ για την διαγωγή του διοικητή, επειδή οι τόσες κατηγορίες των πολιτών εναντίον του διοικητή τους είναι φαινόμενο το οποίο συμβαίνει μόνο στην Ελλάδα. Δεν γνωρίζουμε σε ποιο σημείο έχουν δίκιο οι Κορίνθιοι, διότι η περίσταση αυτή των εκλογών είχε εξημμένα τα πάθη. Όπως και εάν είναι όμως η κατάσταση, η γενική κατηφόρα των πολιτών κατά του διοικητή τους δεν δικαιώνει τις κατηγορίες⁴⁸⁰.

⁴⁷⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 816, 17 Μαΐου 1841 <<Αύριον αναχωρεί από την Καθέδραν, ως προείπομεν ο Βασιλεύς μετά της Βασιίσσης και του Βασιλόπαιδος διαδόχου της Βαυαρίας και διευθύνονται εις Κόρινθον, όπου θέλουν μείνει την δευτέραν ημέραν των Ανακλητηρίων του Βασιλέως μας εκείθεν δε θέλει αναχωρήσει η Βασίλισσα και διευθυνθεί με το ατμόπλοιο τον Όθωνα εις την Αγκώνα και εκείθεν εις την Εμς διά να κάμη εκεί τα λουτρά>>.

⁴⁷⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου 1841

⁴⁸⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου 1841

Διαβάζοντας το συγκεκριμένο άρθρο από την ενότητα Διάφορα, αντλούμε την πληροφορία ότι ο Βασιλιάς Όθωνας συνηθίζει να επισκέπτεται διάφορες τοποθεσίες όπως συγκεκριμένα την Κόρινθο. Δεύτερον πληροφορούμαστε ότι ο Βασιλιάς αρκετά συχνά γινόταν δέκτης παραπόνων από τον λαό, συνήθως για κάποιον διοικητή του, και τρίτον ο Όθωνας συνηθίζει να δίνει λύσεις σε τέτοια φαινόμενα απομακρύνοντας ή τιμωρώντας εκείνον ο οποίος είχε γίνει δέκτης κατηγοριών για διάφορες υποστηριζόμενες αυθαιρεσίες από τον λαό. Άρα βλέπουμε μία άμεση σχέση λαού-Βασιλιά. Παρακάμπτοντας την συνηθισμένη ιεραρχία η οποία εμφανίζεται να υπάρχει σε διάφορα άλλα ευρωπαϊκά Βασίλεια. Ο Όθων ήταν κοντά στον λαό του και ο λαός κοντά στον Όθωνα καθώς τον σεβόταν. Μόνο πρώην πρόκριτοι και οπλαρχηγοί, ή λόγιοι οι οποίοι αναζητούσαν θέση στην εξουσία συνηθίζονταν να κατηγορούν τον Βασιλιά και τις πράξεις του διότι είχαν ως σκοπό το ιδιωτικό συμφέρον και όχι το συμφέρον της πατρίδας⁴⁸¹.

3 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς λέγεται, ότι θα αναχωρήσει το ερχόμενο Σάββατο με σκοπό να κάνει μία περιοδεία στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Έπειτα, όταν επιστρέψει από αυτή την περιοδεία θα μεταβεί στο Μεσολόγγι, όπου θα περιμένει την Βασίλισσα, η οποία θα επιστρέψει στην Ελλάδα περί τα μέσα του Σεπτεμβρίου⁴⁸².

6 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς αναχώρησε το απόγευμα της Πέμπτης με το ατιμόπλοιο του Όθωνα, αρχικά θα κατευθυνθεί στην Εύβοια και από εκεί στις Βόρειες Σποράδες. Τέλος θα επιστρέψει στην Αθήνα αφού πρώτα περάσει από την Άνδρο αλλά και από τα υπόλοιπα νησιά των Κυκλάδων⁴⁸³.

11 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς θα επιστρέψει όπως λέγεται γρήγορα στην Αθήνα. Πολλοί μάλιστα υποστηρίζουν ότι μέχρι το Σάββατο θα βρίσκεται στην Αθήνα⁴⁸⁴.

⁴⁸¹ Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου 1841

⁴⁸² Εφ. Αθηνά, φ. 846, 3 Σεπτεμβρίου 1841

⁴⁸³ Εφ. Αθηνά, φ. 847, 6 Σεπτεμβρίου 1841

14 Σεπτεμβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

Σήμερα στις 8 η ώρα πμ έφθασε ο Βασιλιάς στο λιμάνι του Πειραιώς. Καθώς επέστρεψε από την τελευταία περιοδεία του⁴⁸⁵.

11 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

Την ερχόμενη Δευτέρα λέγεται, ότι θα αναχωρήσει ο Βασιλιάς από την πόλη των Αθηνών, για να κατευθυνθεί στην Κόρινθο όπου θα προϋπαντήσει την Βασίλισσα η οποία επιστρέφει από την Ευρώπη⁴⁸⁶.

15 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα αναμένονται να επιστρέψουν αύριο. Λέγεται ότι η Βασίλισσα έφθασε σήμερα στο Λουτράκι και ότι στην συνέχεια θα επιβιβασθούν στην Κορβέτα Αμαλία, όπου θα επιστρέψουν στον Πειραιά⁴⁸⁷

18 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

Ο Βασιλιάς αναμενόταν να φθάσει από την Πέμπτη αλλά μέχρι σήμερα δεν επέστρεψε, διότι η Βασίλισσα δεν έχει φθάσει έως σήμερα στον Ισθμό⁴⁸⁸.

22 Οκτωβρίου 1841 ημέρα Τετάρτη

Μετά από ένα δεκαήμερο ταξίδι και με αρκετές τρικυμίες τις οποίες υπέφερε η Βασίλισσά μας από το ταξίδι της, επιστρέφει επιτέλους στην Καθέδρα. Εχθές το απόγευμα έφθασε στον Ισθμό, όπου την

⁴⁸⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 848, 11 Σεπτεμβρίου 1841

⁴⁸⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 849, 14 Σεπτεμβρίου 1841

⁴⁸⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 857, 11 Οκτωβρίου 1841

⁴⁸⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 858, 15 Οκτωβρίου 1841

⁴⁸⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 839, 18 Οκτωβρίου 1841

προϋπάντησε ο Βασιλιάς μαζί με την Αυλή. Σήμερα γύρω στις 6 μμ έφθασαν και οι δύο στον Πειραιά με την Κομβέρτα Αμαλίαν. Κατά την αποβίβαση τους έγιναν δεκτοί από τις Αρχές του Κράτους και την δημοτική Αρχή κάτω από τους ήχους ανευφημιών. Περί της 8μμ έφθασαν εν μέσω ανευφημιών και με μεγάλη πομπή στην πόλη των Αθηνών⁴⁸⁹.

9 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Μία από αυτές τις ημέρες ο Βασιλιάς και η Βασίλισσα πρόκειται να κάνουν ένα ταξίδι στο Αιγαίο Πέλαγος, με σκοπό να επισκεφθούν κάποια νησιά στο Αιγαίο Πέλαγος, στα οποία δεν έχουν πάει ακόμη. Το ταξίδι τους δεν θα διαρκέσει πολύ⁴⁹⁰.

12 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

Ο Βασιλιάς με την Βασίλισσα μετέβαλαν τον σκοπό της περιήγησής τους στο Αιγαίο Πέλαγος, άρα ανέβαλλαν προς το παρόν το ταξίδι τους εκεί⁴⁹¹.

16 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

Ο Βασιλεύς αναχωρεί το απόγευμα της Παρασκευής για τις Βόρειες Σποράδες, μέχρι σήμερα ανέβαλλε το εν λόγω ταξίδι του διότι ήθελε να παρευρεθεί στην εορτή του ονόματός του και να λάβει νέα αφορμή αγαθοεργιών. Πολλά λέγονται ήδη και ιδίως ότι πολλοί των παλαιών βουλευτών οι οποίοι βρίσκονται σε δυστυχία και ζητιανεύουν θα ζητήσουν να τους δοθεί σύνταξη, ικανή να εξαλείψει την δυστυχία τους. Μακάρι να τους δοθεί η δίκαια αυτή αμοιβή στους πιο άξιους. Λέγεται ότι σύντομα πρόκειται να γίνει στο Συμβούλιο της Επικρατείας διορισμός του κυρίου Γλαράκη στην τακτική υπηρεσία.

⁴⁸⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 860, 22 Οκτωβρίου 1841

⁴⁹⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 950, 9 Σεπτεμβρίου 1842

⁴⁹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 951, 12 Σεπτεμβρίου 1842

Πάρα πολλούς άλλους βέβαια ο κ Γλαράκης ήταν δικαιότερο να κατέχει προ πολλού μία τέτοια θέση, έπειτα μάλιστα από τα τόσα της υπέρ της αυτονομίας μας υπέφερε⁴⁹².

26 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Σάββατο

Διάφορα

Ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα, όπως προείπαμε επισκέφθηκαν διάφορα νησιά των Κυκλάδων τα οποία δεν είχαν γνωρίσει ακόμη, ως την Σίφνο, τη Μήλο, Το κτλ. Θέλουν να πάνε στην Σύρο, όπου οι Αρχές είχαν προδιαθέσει τα πράγματα, ώστε να τον υποδεχθούν μεγαλοπρεπώς, και αφού τελειώσει ο χορός τον οποίο προετοίμασαν θα επιβιβασθούν στο πλοίο και αύριο θα βρίσκονται στην πόλη μας⁴⁹³.

30 Σεπτεμβρίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Την προηγούμενη Κυριακή γύρω στην 1 μμ έφθασε στο Λιμάνι του Πειραιά ο Βασιλεύς με την Βασίλισσα. Όταν αναχώρησαν από την Σύρο δεν δέχθηκαν τον χορό τον οποίο είχαν προετοιμάσει οι κάτοικοι της Σύρου για να τους τιμήσουν και χωρίς να μείνουν αδιάφοροι από την πτωχοαλαζονεία των δημοτικών αρχόντων, πρόσθεσαν και τους διοικητικούς οι οποίοι ενώ καθυστερούν τους μισθούς των Καθηγητών του Γυμνασίου και των υπόλοιπων σχολείων, είχαν την επιθυμία να επιφορτίσουν και με άλλα έξοδα το Δημοτικό Ταμείο με σκοπό να χειροτερεύσει περισσότερο η κατάσταση του τόπου⁴⁹⁴.

10 Ιουλίου 1843 ημέρα Σάββατο

ΔΙΑΦΟΡΑ

Στις 7/19 του τρέχοντος εις τας 5 ώρας μμ η Α.Μ εδέχθη τον κύριον Κ. Ροβέρτην, Διευθυντή του Ελληνικού Ζαχαροπλαστείου. Ο Κ. Ροβέρτης, θέλων να δώσει ένα σημείον της προόδου αυτού του καταστήματος επαρουσίασεν εις την Α.Μ ένα κεφάλι ζάχαρη κατασκευασμένη εις το Καινούριον. Η Α.Μ το εδέχθη με μεγάλη ευχαρίστηση και αφού εξήτησε από τον Κ. Ροβέρτην διαφόρους πληροφορίας περί της καλλιέργειας και της κατασκευής αυτής της ζάχαρης, τον εβεβαίωσε της βασιλικής προστασίας διά την νέα Βιομηχανίας, ήτις θέλει εισαχθεί εν Ελλάδα⁴⁹⁵.

⁴⁹² Εφ. Αθηνά, φ. 952, 16 Σεπτεμβρίου 1842

⁴⁹³ Εφ. Αθηνά, φ. 954, 26 Σεπτεμβρίου 1842

⁴⁹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 955, 30 Σεπτεμβρίου 1842

⁴⁹⁵ Εφ. Αιών, φ. 452, 10 Ιουλίου 1843

Όπως παρατηρήσαμε από την ανάγνωση των φύλλων των εφημερίδων της εποχής δεν είναι λίγα τα επίθετα εκείνα τα οποία συνοδεύουν τον Βασιλιά κατά την εκάστοτε υποδοχή ή ακόμη και κατά την επιστροφή του στην πρωτεύουσα. Σημαίνοντα ρόλο έχουν τα επίθετα <<Πολυπόθητος Βασιλεύς, Πολυσέβαστος Βασιλεύς, αλλά και για την Βασίλισσα υπήρξαν συνοδευτικά επίθετα όπως Πολυάρεστου Βασιλίσσης κοκ. Ακόμη ενδιαφέρον αποτελεί το άρθρο το οποίο αναφέρεται στην πόλη της Πάτρας αλλά και άλλα άρθρα. Εκεί λοιπόν αποτυπώνεται πολύ καθαρά η εικόνα την οποία είχαν οι κάτοικοι μίας πόλης και συγκεκριμένα της Πάτρας στην συγκεκριμένη περίπτωση όπου μελετάμε το εν λόγω άρθρο. Οι κάτοικοι της Πάτρας είναι αυτοί οι οποίοι έχουν εναποθέσει όλες τους τις ελπίδες στον Βασιλιά καθώς ο Όθωνας θα φροντίσει για αυτούς σύμφωνα με τον συντάκτη του άρθρου με Πατρική αγάπη προκειμένου να ευημερήσει η πόλη και να αυξηθεί το εμπόριο αλλά και η υγεία των κατοίκων μέσω της κατασκευής κάποιων εγγειοβελτιωτικών έργων. Άρα οι Έλληνες κάτοικοι της Πάτρας βλέπουν τον Όθωνα ως Πατέρα τους, ως προστάτη τους, οποίος θα μεριμνήσει για την καλύτερευση της ζωής τους στο Βασίλειο.

Επιπρόσθετα στο φύλλο της 10^{ης} Ιουλίου 1843 μας παρατίθεται ένα από τα πλέον ενδιαφέροντα άρθρα στο οποίο περιγράφεται η δημιουργία αλλά και η πρόοδος ενός Ζαχαροπλαστείου, το οποίο προμηθεύεται την ζάχαρη από την περιοχή του Καινούριον. Ο αρθρογράφος λοιπόν του άρθρου πολύ παραστατικά μας αναφέρει ότι: ο Βασιλιάς αφού έλαβε ένα κομμάτι ζάχαρης έμεινε τόσο ικανοποιημένος και εντυπωσιασμένος ώστε υποσχέθηκε μέσα από την Βασιλική του ιδιότητα να προστατεύσει την νεοσύστατη Βιομηχανία την οποία θέλει να προωθήσει και σε άλλους τομείς της καλλιέργειας και άλλων προϊόντων. Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι ο Βασιλιάς Όθωνας επιθυμεί τις μεταρρυθμίσεις και την πρόοδο του Βασιλείου, για αυτόν τον λόγο υπόσχεται αύξηση του εμπορίου όσον αφορά την πόλη της Πάτρας, αλλά και εκβιομηχάνιση του Κράτους προκειμένου αυτό να οδηγηθεί στην ευμάρεια. Οι προθέσεις του όσο αγνές και εάν είναι <<πέφτουν>> επάνω στο μεσότοιχο της Κυβέρνησης των Βαυαρών οι οποίοι εμπόδιζαν την πρόοδο του Κράτους. Οι Έλληνες μέσω των περιοδειών του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα έχουν σχηματίσει μία καλή εικόνα, την εικόνα του Προστάτη και του εγγυητή της προόδου για το Βασίλειο με την εγγύηση του ίδιου του Βασιλιά. Όμως σύμφωνα πάντα με τα φύλλα των εφημερίδων οι οποίες βέβαια αποτυπώνουν ως ένα βαθμό μεγάλο μέρος της πραγματικότητας της καθημερινής ζωής των Ελλήνων υποστηρίζουν ότι δεν μπορεί να επιτευχθεί η ευδαιμονία στο Βασίλειο εάν ο Θρόνος του Βασιλιά Όθωνα δεν περιστοιχιστεί από αντιπροσώπους του Έθνους. Συνοπτικά από ένα Σύνταγμα από το οποίο θα παραχωρούνταν όλες εκείνες οι ελευθερίες οι οποίες χρειαζόνταν προκειμένου ένα Έθνος να ευημερήσει.

Για αυτό τον λόγο όπως έχουμε αναφερθεί σε προηγούμενα κεφάλαια αλλά θα αναφερθούμε και σε αυτό πολύ περιληπτικά η ευδαιμονία δεν μπορεί να υπάρξει εάν δεν εκχωρηθεί το Σύνταγμα και ο

μόνος ο οποίος μπορεί να το παραχωρήσει είναι ο Βασιλιάς των Ελλήνων ο Όθωνας. Ο Όθωνας λοιπόν προσφωνείτε ως Δίκαιος, ως Αγαθός ο οποίος καλείτε να παραχωρήσει το πολυπόθητο Σύνταγμα.

Σύνταγμα

29 Μαΐου 1843 ημέρα Σάββατο

Αλλά σε τέτοιες περιστάσεις εμείς πλέον δεν έχουμε άλλο, από το να επικαλεσθούμε θερμώς την άμεση αντίληψη του Βασιλέως, επειδή την σπουδαιότητα και το βάρος των περιστάσεων αυτών μόνοι οι άρχοντές μας φαίνεται, ότι δεν γνωρίζουν. Ανώτερο βεβαίως συμφέρον άλλος παρά του Βασιλέα και το έθνος αυτό δεν έχει δια να διατηρηθεί η αξιοπρέπεια του αδιάσπαστος συνδεδεμένου με του Θρόνου του Έθνους, και άλλους παρά τον Βασιλέα και το Έθνος αυτό δεν δύναται να φροντίσει επιτυχώς περί της απαλλαγής των από τις περιπέτειες, στις οποίες οι σημερινές περιστάσεις ανοίγουν αχανές πέλαγος. Αλλά ούτε άλλοι παρά τον Βασιλέα και το Έθνος μπορούν να δώσουν τα απαιτούμενα από τις τρεις εγγυήτριες Δυνάμεις εχέγγυα, περί της εθνικής μας ευδαιμονίας και της πληρώσεως αυτών χρεών μας⁴⁹⁶.

Όλοι οι Έλληνες οι ειλικρινώς αφοσιωμένοι στον Θρόνο του Όθωνος, δια της γενικής του Τύπου φωνή, επικαλούνται θερμώς την φρόνηση του Βασιλέως προς έγκαιρη πραγματοποίηση του αυτού σωτηρίου μέσου διότι άλλοι παρά τους έχοντες αδιασπάστως τα αυτά μετά του Θρόνου συμφέροντα, δεν μπορούν ούτε να αγαπήσουν, ούτε να τον σεβασθούν, αλλά ούτε να τον πονέσουν περισσότερο. Μόνο οι αντιπρόσωποι λοιπόν των Ελλήνων θέλουν να τον στηρίξει στην οικία του θέση, από την οποία πνεύμα αισχρογίας ιδιοτέλειας, πνεύμα επίβουλο και πνεύμα δουλοφροσύνης μετά της απειροκαλείας και αφυγίας εβάλθει να τον μετατοπίσει⁴⁹⁷.

Διάφορα

Λέγεται ότι το διάταγμα περί διορισμού του κυρίου Χές ως αυλάρχου ανακαλείται, ή ότι ο διορισμός τούτου στην θέση αυτή ήταν προσωρινός εάν σκεφθεί ο Βασιλιάς και βρει τον κατάλληλο Έλληνα, για να τον διορίσει. Είθε τα πράγματα να αληθεύουν, και είθε εις το εξής ο Βασιλιάς να περιστοιχηθεί μόνο από Έλληνες, Έλληνες όμως τίμιους απολαύοντας την υπόληψη του κοινού, διότι με το μέσο αυτό το έθνος συνδέεται στενότερα με τον Βασιλέα του, επαυξάνει δε και την προς την Μεγαλειότητά του αγάπη του⁴⁹⁸.

⁴⁹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 1020, 29 Μαΐου 1843

⁴⁹⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 1020, 29 Μαΐου 1843

⁴⁹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 1020, 29 Μαΐου 1843

15 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Τετάρτη

Ούτε ο Βασιλιάς, ούτε το Έθνος, είναι πολέμοι των ελευθεριών θεσμοθεσιών. Ο ζήλος του Βασιλέως επίσης και όλων των τάξεων του Έθνους και όλων των φατριών ως προς την διάδοση των φώτων, την αύξηση του εμπορίου την εμπύχωση της μικράς μας Εθνικής βιομηχανίας και την βελτίωση της γεωργίας μας, είναι η τρανότερη απόδειξη της Ελλάδας ότι όλοι επιθυμούν την ευτυχία της Ελλάδας και προετοιμάζουν την Συνταγματική πολιτεία⁴⁹⁹.

9 Ιουνίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Αναγνωρίστηκε από όλους όσα διέτριψαν στην Ελλάδα ότι ο τίτλος του Βασιλέως και της Μεγαλειότητας του πρέπει να απονεμηθεί στον ηγεμόνα του Κράτους αυτού, για να έχει έτσι ενώπιον του λαού καθώς και των αρχηγών του τόπου την υπεροχή του βαθμού ο οποίος θέλει να τον ανυψώσει υπεράνω του μεγίστου εκείνου αριθμού των ηγεμονίσκων –*de petis principes*- των Δεσποτών του τόπου, οι οποίοι δεν απολαμβάνουν καμίας υπολήψεως.

Ο Ελληνικός λαός συνηθισμένος να υπακούει στην εξουσία του Σουλτάνου η οποία δεικνύεται σε αυτόν υπό πομπωδέστατης μορφής, ήθελε θεωρηθεί εξουθενωμένος, εάν ο αρχηγός του δεν χαρακτηρίζεται από τέτοια διάκριση η οποία τον καθιστά ίσο με του Οθωμανικού κράτους. Θέλει άρα να ταπεινωθεί το Εθνικό φρόνημα, και κατασταθεί επισφαλής του νέου ηγεμόνος η θέση, εάν δεν υποβληθεί αυτόν στην κατηγορία η οποία είναι αναγκαία για να διαπράξει την εξουσία του, και να ελκύσει σεβασμό υπέρ αυτής.

Βεβαίως των Ελλήνων αναπτερώθηκε και το φρόνημα και οι προσδοκίες, όταν ο αρχηγός αυτών εμφανίσθηκε φέρνοντας τον τίτλο του Συνταγματικού Βασιλέως. Αλλά η θέση αυτού, τότε μόνο μπορεί να κατασταθεί επισφαλής, και δύσκολος της εξουσίας του ενέργεια, όταν η υψηλή αυτή και μεγάλη επίκληση δεν συνοδεύεται από την μεγαλύτερη έτι περί του λαμπρού μέλλοντος της Ελλάδος ελπίδα, και από ελευθέρων θεσμοθετημάτων την ενίδρυσιν⁵⁰⁰.

Ο Θρόνος λοιπόν πρέπει και είναι αναγκαίο να περιστοιχηθεί από Έλληνες διότι μόνο τότε ο Βασιλιάς και ο λαός θα έχουν έναν αδιάρρηκτο δεσμό. Οι συντάκτες αποτυπώνουν την γενικότερη αποδοχή του Θεσμού της Βασιλείας αρκεί βέβαια αυτός να είναι Συνταγματικός και όχι Απόλυτος. Βεβαιώνουν την πλήρη πίστη και αφοσίωση στον Βασιλιά τους τον Όθωνα αρκεί και οι ίδιοι οι Έλληνες

⁴⁹⁹ Εφ. Αιών, φ. 40, 15 Φεβρουαρίου 1839

⁵⁰⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 1023, 9 Ιουνίου 1843

να συμμετάσχουν στην εξουσία. Η εμπεδωμένη εικόνα του Βασιλιά Όθωνα ο οποίος πρέπει να συνδεθεί με τον λαό του μέσω ενός Συντάγματος είναι επιτακτική ανάγκη για το μεγαλύτερο μέρος του λαού.

Στάσεις

Οι στάσεις και οι εξεγέρσεις των Ελλήνων εναντίον της Βαυαρικής διακυβέρνησης δεν σταμάτησαν σχεδόν καθόλου κατά την διάρκεια της Βαυαρικής διακυβέρνησης του Όθωνα ως Απόλυτος Μονάρχης. Η εμφανής έλλειψη ελευθεριών αλλά και οι αυθαιρεσίες των Βαυαρών οδηγούσαν τους Έλληνες σε στάσεις και εξεγέρσεις σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια που σκοπό είχαν την παραχώρηση ελευθεριών μέσω της παραχώρησης ενός Συντάγματος. Ακόμη και σε αυτές τις αρνητικές εκδηλώσεις των Ελλήνων εναντίον των Βαυαρών το πρόσωπο του Όθωνα μένει στο απυρόβλητο καθώς ζητούν μέσω των εξεγέρσεων την εκδίωξη των Βαυαρών όχι όμως και του Όθωνα από τον οποίο θέλουν να τους απαλλάξει από την δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών, να εκχωρήσουν ελευθερίες και γενικότερα να καλυτερεύσει τις ζωές τους. Υπήρχε γενικότερα η αντίληψη ότι μετά την εκδίωξη των Οθωμανών οι Έλληνες θα μπορούσαν να κάνουν ότι ήθελαν δίχως να πληρώνουν φόρους και να υπακούουν σε νόμους. Αυτή ακριβώς την αντίληψη έρχεται ο θεσμός της Βασιλείας να εξαλείψει προκειμένου να διδάξει στους Έλληνες ότι μόνο με την υπακοή στους νόμους και στον Βασιλιά μπορεί το Βασίλειο να ευδαιμονήσει. Ας δούμε μερικά από τα άρθρα για να καταλάβουμε καλύτερα τι ακριβώς μελετάμε.

Στο φύλλο της **29 Ιουνίου 1835 ημέρα Σάββατο** οι αρθρογράφοι της Αθηνάς, αναφέρονται στο πρόβλημα της ληστείας το οποίο επικρατεί στην χώρα. Όμως δεν ανησυχούν πλέον διότι από την στιγμή της ενθρόνισης του βασιλιά Όθωνα, εκείνος έχει πλέον την αδιάσπαστη τύχη με εκείνη του Έθνους του. Οι αρθρογράφοι παροτρύνουν τον Βασιλέα να συγκαλέσει τους αντιπροσώπους του Έθνους έτσι ώστε να χορηγηθεί Σύνταγμα, διότι κατ' αυτούς ο μόνος τρόπος εύρεσης λύσης όλων των προβλημάτων είναι το Σύνταγμα

Ο Όθων στην συγκεκριμένη πηγή είναι πλήρως ταυτισμένος με τον λαό του, τους Έλληνες, ουσιαστικά δεν τον βλέπουν ως έναν Βαυαρό αλλά ως έναν Έλληνα Βασιλιά⁵⁰¹.

10 Ιουνίου 1838 ημέρα Παρασκευή

Στο παρόν φύλλο ο συντάκτης της Αθηνάς αναφέρει ότι *αυτό το σύστημα των αρχιφρατριστών, δεν είναι ευχαριστημένοι με όλα τα δεινά στα οποία εκτέθηκε η Ελλάδα, καθώς ερέθισαν σε τέτοιο βαθμό τα συμμαχικά στρατεύματα ώστε συνέβησαν τα δυσάρεστα γεγονότα του Άργους. Όμως όχι μετά από πολύ*

⁵⁰¹ Εφ. Αθηνά, φ. 253, 29 Ιουνίου 1835

καιρό η άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα, ματαίωσε τις ολέθριες προθέσεις των ταραξιών αποκατέστησε αμέσως την κοινή ησυχία σε όλη την Ελλάδα μόνο μέσω της λαμπρής και χαρούμενη αγγελίας της άφιξης του Όθωνα ως Βασιλέα της Ελλάδας⁵⁰².

Το παρόν φύλλο της εφημερίδας αναφέρεται στα γεγονότα τα οποία συνέβησαν στην Ελλάδα πριν την άφιξη του Βασιλιά Όθωνα. Η χώρα ήταν διηρημένη, ταραχές, μάχες και σφαγές γίνονταν σε όλη την επικράτεια καθώς αντίπαλα στρατόπεδα προσπαθούσαν να πάρουν την εξουσία για ιδίον όφελος. Όμως η άφιξη του Βασιλιά επέφερε ομόνοια και ειρήνη σε όλη την επικράτεια αποκαθιστώντας την τάξη και την ασφάλεια στην Ελλάδα, και επίσης αποφεύχθηκε και μία γενικότερη σύγκρουση μεταξύ στρατευμάτων συγκεκριμένα των Γάλλων τα οποία είχαν έρθει στην Ελλάδα ήδη από το 1827 προκειμένου να διαλύσουν τα στρατεύματα του Ιμπραήμ.

Τα φύλλα των εφημερίδων από την μία πλευρά αποτυπώνουν το πρόβλημα της ληστείας το οποίο ήταν ευρέως διαδεδομένο σε ολόκληρο το Βασίλειο και το οποίο ήταν η εστία δυσαρέσκειας και αντιδράσεων απέναντι στην Κυβέρνηση των Βαυαρών. Επιπρόσθετα στο φύλλο της **10^{ης} Ιουνίου 1838 ημέρα Παρασκευή** μας αποτυπώνεται η ιστορική περίοδος πριν από την άφιξη του Βασιλιά όταν οι εμφύλιες έριδες και διαμάχες ταλάνιζαν το Βασίλειο. Τότε λοιπόν μόνον στο άκουσμα της έλευσης του Βασιλιά ο εμφύλιος σταμάτησε υπό τον φόβο μην βρει ο Βασιλιάς την χώρα διηρημένη και δυσαρεστηθεί. Δυσαρέσκεια η οποία όπως πίστευαν οι Έλληνες της εποχής μπορεί να οδηγούσε τον Βασιλιά στο να αλλάξει γνώμη και να εγκαταλείψει το στέμμα του Βασιλείου της Ελλάδας. Αυτή ήταν η δύναμη η οποία ασκούσε ο Θεσμός της Βασιλείας πριν ακόμα έρθει στο Ελληνικό Βασίλειο ο πρώτος Βασιλιάς της. Αυτός ο ενδόμυχος σεβασμός προς τον Θεσμό της Βασιλείας θα κρατήσει για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον καθ' όλη την διάρκεια της Απόλυτης Μοναρχίας μέχρι την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843.

Τιμές

Σε μία ακόμη υποενότητα αυτή των τιμών στις οποίες συνήθιζε να απονέμει ο Βασιλιάς μπορεί κανείς να διακρίνει την καθιερωμένη εικόνα του Βασιλιά Όθωνα από τον λαό. Ο Βασιλιάς Όθωνας συνήθιζε να απονέμει παράσημα και αξιώματα σε πρώην Αγωνιστές του 21'. Όπως είναι φυσικό αυτές του οι ενέργειες δεν θα μπορούσαν από το να προκαλέσουν θετικά συναισθήματα τόσο στους ίδιους τους Αγωνιστές όσο και στους Έλληνες οι οποίοι έβλεπαν με ιδιαίτερο σεβασμό τις πράξεις αυτές του Βασιλιά καθώς θεωρούσαν ότι ο Όθωνας είναι ουσιαστικά η ενσάρκωση της επιτυχίας της Επανάστασης του 1821'. Άρα τιμώντας τους Αγωνιστές αναγνωρίζει τον σπουδαίο ρόλο τον οποίο διατέλεσαν και ο οποίος

⁵⁰² Εφ. Αθηνά, φ. 532, 10 Ιουνίου 1838

οδήγησε στην δημιουργία του Βασιλείου και στην θεσμοθέτηση του Ελληνικού Θρόνου επάνω στον οποίο βρίσκεται ο Βασιλιάς Όθωνας. Όμως πέρα από τις τιμές οι οποίες ήταν και σε ένα βαθμό είναι πλέον συνηθισμένες προς τους Αγωνιστές του Αγώνα, ο Όθων συνήθιζε να τιμά και τους ευεργέτες του έθνους. Ένας από τους σημαντικούς ευεργέτες τους Έθνους τον οποίο επιλέγει να τιμήσει ο Βασιλιάς Όθωνας είναι ο Νικόλαος Ζωσιμάς. Η πράξη αυτή του Βασιλιά η οποία μεταφράζεται ως απόδοση τιμής και ευγνωμοσύνης του Έθνους προς τον εθνικό ευεργέτη δεν μπορεί παρά να του αποδώσει θετική εικόνα προς το πρόσωπό του αλλά και προς τον θεσμό της Βασιλείας γενικότερα. Πιο αναλυτικά ας δούμε τα φύλλα των εφημερίδων της εποχής.

18 Απριλίου 1836 ημέρα Σάββατο

Ο συντάκτης της Αθηνάς, επιλέγει το φύλλο του Σαββάτου στις 18 Απριλίου 1836 στην ενότητα **Εσωτερικά** και συγκεκριμένα στη τέταρτη σελίδα του φύλλου της Αθηνάς να παραθέσει ένα ποίημα προς τιμήν του Βασιλιά Όθωνα. Το ποίημα έχει τον τίτλο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΟΘΩΝΟΣ

Ποίημα ηρωικό κατά το κ' έτος της ανάβασης στον θρόνο του Όθωνα του Α'. Είναι γραμμένο από τον Αναστασίου Γεωργιάδου Λευκίου Φιλιππουπολίτου. Ωδή σαυφική για την ευτυχή άφιξη στην Ελλάδα του Λουδοβίκου.

Η Α.Μ ο σεβαστός Βασιλιάς κατάφερε όχι μόνον να τυπώσει αυτά τα ποιήματα με δαπάνη της διοίκησης αλλά δώρισε και όλα τα αντίτυπα στον Συγγραφέα, ο οποίος με την δική του άδεια να τα διαθέσει όπως αυτός ήθελε. Να μην ξεχνάει λοιπόν ο συγγραφέας να αναφέρει την Βασιλική χάρη η οποία του έγινε για δικό του όφελος, θα ήταν καλό να προσφέρει δωρεάν τα περισσότερα από τα αντίτυπα των ποιημάτων του στα σχολεία του γένους. Στην συνέχεια οι επίτροποι του τόπου αυτού αλλά και οι δάσκαλοι θα πρέπει να φροντίσουν αυτά τα βιβλία, στέλνοντας και κάποια απόδειξη ότι τα έλαβαν. Σε κάθε γυμνάσιο θα δοθούν 10 αντίτυπα μαζί με τα ποιήματα, ενώ στα Ελληνικά σχολεία ανά πέντε. Από τον βασιλιά, αυτή η ποσότητα δίνεται στην Σχολή των Ευελπίδων στην Αίγινα και στο ορφανοτροφείο της Άνδρου, ενώ στα δημοτικά σχολεία ανά δύο. Η διανομή γίνεται στο σπίτι των συγγραφέων στην οδό Καραϊσκάκη 42⁵⁰³.

Στο συγκεκριμένο φύλλο της εφημερίδας βλέπουμε ότι υπάρχει κάποιο ποίημα προς τιμήν του Βασιλιά Όθωνα από έναν συγγραφέα. Ο Όθων αποφασίζει να τυπώσει δωρεάν αρκετά αντίτυπα από το ποίημα και στην συνέχεια να τα δωρίσει στον συγγραφέα με τον όρο αυτός να τα μοιράσει δωρεάν στα σχολεία. Ουσιαστικά παρατηρούμε ένα είδος <<προπαγάνδας>> το οποίο προσπαθεί να κάνει ο Όθωνας

⁵⁰³ Εφ. Αθηνά, φ. 528, 18 Απριλίου 1836

καθώς το ποίημα λογικά θα εξάρει τον ίδιο και εφόσον θέλει να το διανείμει στα σχολεία δηλ. στην νέα γενιά των Ελλήνων προσπαθεί να εγκαθιδρύσει όσο πιο στέρεα μπορεί την βασιλεία του αλλά την εν δυνάμει δυναστεία του αργότερα.

3 Μαΐου 1841 ημέρα Σάββατο

Ο Βασιλιάς έγραψε αυτόγραφα επιστολή προς τον ένδοξο ευεργέτη του Έθνους κύριο Νικόλαο Ζωσιμά. Εμείς κηρύττουμε σε αυτή την πράξη του Βασιλέως μας την ευγνωμοσύνη μας και προσθέτουμε ότι, αν η Ελλάδα μετά την αποκατάσταση της χρεωστούσε να στεφανώσει τα επίσημα τέκνα της, τους πρώτους στεφάνους έπρεπε να θέσει επί των κεφαλών της αδελφότητας των Ζωσιμάδων και του αιιδίμου Κοραή⁵⁰⁴.

18 Μαρτίου 1842 ημέρα Τετάρτη

Διάφορα

Η εθνική εορτή της 25^{ης} Μαρτίου φαίνεται ότι θέλει να γίνει φέτος με πολλά αγαθοεργήματα από μέρους της Κυβερνήσεως μας προς τους πάσχοντες στρατιωτικούς του Αγώνος, προς τις πτωχές χήρες των πεσόντων σε μάχες ή προς τα ορφανά αυτών. Τέτοια αγαθοεργήματα συνιστούν βέβαια την Κυβέρνηση σε εύνοια του Έθνους και θέλουν δώσει νέες αφορμές για να ευλογήσει το Έθνος από καρδιάς τον Βασιλέα του.

*Αν και πέρσι συνέβησαν κάποιες αταξίες εξαιτίας των αρχών, την ημέρα της εθνικής εορτής, φέτος δεν αμφιβάλλουμε, στηριζόμενοι τις ελπίδες μας μάλιστα στην φρόνηση του καλού μας μοιράρχου κυρίου Κουστογιαννοπούλου και στους καλούς πολίτες, ότι η 25^η Μαρτίου θέλει να εορταστεί ως αληθινή εθνική εορτή, και όχι μόνο η διαγωγή των καλών μας πολιτών δεν θέλει δώσει καμία αφορμή στην παραμικρή αταξία, αλλά και η λαμπρά αυτή εορτή θέλει αφιερωθεί στην ανάμνηση της ηρωικής αποφάσεως των ανδρών εκείνων οι οποίοι έλαβαν υπέρ της πίστεως και της Πατρίδας τα όπλα με το ιερό σύνθημα τους *Ελευθερία ή Θάνατος*⁵⁰⁵.*

Στο φύλλο της 18^{ης} Μαρτίου 1842 ημέρα Τετάρτη γίνεται λόγος για την επέτειο της εθνικής εορτής η οποία γιορτάζεται την 25^η Μαρτίου. Επισημαίνεται ότι φέτος η Κυβέρνηση θα προχωρήσει σε μεγάλα αγαθοεργήματα υπέρ των Αγωνιστών αλλά και των οικογενειών αυτών. Τέτοιες ενέργειες όπως είναι φυσικό θα έχουν θετικό αντίκτυπο στην εικόνα του Βασιλιά Όθωνα.

⁵⁰⁴ Εφ. Αθηνά, φ.812, 3 Μαΐου 1841

⁵⁰⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 901, 18 Μαρτίου 1842

Επιπρόσθετα επισημαίνεται ότι ενώ την προηγούμενη χρονιά συνέβησαν διάφορες ταραχές κατά την επέτειο ημέρα της 25^{ης} Μαρτίου, φέτος εναπέθεσαν τις ελπίδες τους στον μοίραρχο που αυτή την χρονιά θα είναι υπεύθυνος για την τήρηση της τάξης.

Τέλος ο συντάκτης αναφέρει ότι η εθνική εορτή θα είναι αφιερωμένη στους άνδρες εκείνους οι οποίοι μέσω της ηρωικής τους ενέργειας ελευθέρωσαν την Πατρίδα. Σε αντίθεση με τις προηγούμενες χρονιές φέτος στο εν λόγω φύλλο δεν βλέπουμε να εκδίδεται πρόγραμμα εορτής⁵⁰⁶.

12 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Η Α. Μ Ο Βασιλεύς είχε την καλή θέληση να αποδεχθεί την παραίτηση του στρατηγού Γόρδρονος από την Γενική Αρχηγία κατά την Πελοπόννησο στρατευμάτων. Συγχρόνως κατήργησε τη θέση του Γενικού Αρχηγού των Πελοποννησίων.

Ιστορικών λοιπόν άρχισε αυτή από του προσώπου του Στρατηγού Θ. Κολοκοτρώνη κατά το 1821, και τελείωσε σε εκείνο του Στρατηγού Γέρδωνα κατά το 1839⁵⁰⁷>>.

Μελετώντας τα φύλλα των εφημερίδων παρατηρούμε ότι από την αρχή της Βασιλείας του Όθωνα προσπάθησε μέσω του Τύπου να εκμεταλλευτεί το μέσο αυτό για προσωπική προβολή. Ενδιαφέρον στοιχείο του εν λόγω επιχειρήματος αποτελεί ένα ποίημα το οποίο γράφτηκε προς τιμήν του και το οποίο ο Όθων διέταξε να διανεμηθεί σε όλα τα σχολεία του Βασιλείου, θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να προβάλλει τον Θεσμό της Βασιλείας αλλά και το ίδιο το πρόσωπο του Βασιλιά ως λαοπρόβλητου και αγαπητού από τον λαό⁵⁰⁸.

Στην συνέχεια παρατηρούμε ότι στο φύλλο της **18^{ης} Μαρτίου 1842 ημέρα Τετάρτη** ο Όθωνας προσπαθεί μέσω διαφόρων χορηγήσεων να ελαφρύνει την δεινή οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι χήρες και τα ορφανά των Αγωνιστών. Στις συγκριμένες ενέργειες βέβαια προχωράει σε μεγάλες εορτές όπως ήταν η εορτή της 25^{ης} Μαρτίου. Επιδιώκοντας με αυτόν τον τρόπο να γίνει γνωστό στο ευρύ λαό των Ελλήνων η δική του πρωτοβουλία η οποία φυσικά θα αποτυπωνόταν στις εφημερίδες της εποχής⁵⁰⁹.

⁵⁰⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 901, 18 Μαρτίου 1842

⁵⁰⁷ Εφ. Αιών, φ. 39, 12 Φεβρουαρίου 1839

⁵⁰⁸ Εφ. Αιών, φ. 39, 12 Φεβρουαρίου 1839

⁵⁰⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 901, 18 Μαρτίου 1842

ΠΑΙΔΕΙΑ

Ένα από τα πλέον σημαντικά θέματα τα οποία αποτελεί εφαλτήριο για την προώθηση της εικόνας του Βασιλιά Όθωνα αποτελεί η Παιδεία. Η αγάπη του Όθωνα για τα γράμματα και τις τέχνες εκφράστηκε από πολύ νωρίς. Γαλουχημένος καθώς ήταν από το κίνημα του Φιλελληνισμού, ο Όθωνας διακατεχόταν από αγάπη για το μεγαλείο της αρχαίας Ελλάδας και του αρχαίου πολιτισμού. Στοιχεία τα οποία είχε κληρονομήσει από τον Φιλέλληνα Πατέρα του, τον Λουδοβίκο. Η παρακαταθήκη του Φιλελληνισμού και η αγάπη του για τις τέχνες και για τα γράμματα οδήγησαν τον Όθωνα στην κατασκευή του πρώτου Πανεπιστημίου του Ελληνικού Βασιλείου όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενο κεφάλαιο. Η κατασκευή του Πανεπιστημίου ολοκληρώθηκε το 1837 και αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο στο <<κτίσιμο>> της εικόνας του Όθωνα. Σύσσωμος ο συμπολιτευτικός αλλά και αντιπολιτευτικός Τύπος της εποχής του προσέδωσε τα επίθετα Φιλόμουσος Βασιλεύς, κερδίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον σεβασμό και το κύρος ενός Βασιλιά ο οποίος ενδιαφέρεται για την παιδεία και την μόρφωση των υπηκόων του.

Εκτός όμως από τα άρθρα τα οποία θα παραθέσουμε στην συνέχεια και τα οποία θα περιγράφουν ακριβώς αυτήν την προσπάθεια ανοικοδόμησης του πρώτου Πανεπιστημίου το οποίο μάλιστα ονομάστηκε και Οθώνειο προς τιμήν του ενδιαφέρον αποτελεί και το άρθρο της **9 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη**. Σε αυτό το άρθρο παρατηρούμε ένα πολύ σημαντικό στοιχείο ο Θ. Κολοκοτρώνης ανεβαίνοντας στο βήμα της Πνύκας θα μιλήσει προς τους μαθητές του Γυμνασίου. Σε αυτόν λοιπόν τον λόγο του θα εξάρει τον Βασιλιά και την αγάπη την οποία θα πρέπει να έχουν οι υπήκοοί του προς το πρόσωπό του. Η εικόνα αυτή του Στρατηγού να μιλάει επάνω στην Πνύκα υπέρ του Βασιλιά βρίθει συμβόλων και εικόνων τα οποία βοηθούν τον Όθωνα να γίνει πιο εύκολα αποδεκτός από τον λαό των Ελλήνων. Ας δούμε όμως το άρθρο αλλά και τα υπόλοιπα άρθρα για να κατανοήσουμε καλύτερα τα παραπάνω επιχειρήματα.

09 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ο Στρατηγός Θ. Κολοκοτρώνης ανέβηκε εχθές 18 Νοεμβρίου στο βήμα της Πνύκας, και μίλησε προς τους μαθητές του Γυμνασίου, οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί εκεί λόγω της προειδοποίησεως του Γυμνασιάρχη, περί των κακών αποτελεσμάτων της διαιρέσεως, περί Θρησκείας, περί Αγάπης προς την Πατρίδα, περί υποταγής προς τον Βασιλέα, και περί των ελπίδων, όσα υπόσχεται προς την Πατρίδα ο φωτισμός και η καλή ανατροφή τους. Ολοκλήρωσε το μακρύ και απλό λόγο του επευφημώντας υπέρ του Βασιλέως και των Σοφών, οι οποίοι φωτίζουν την Νεολαία για το καλό της Πατρίδας. Εκτός από τους μαθητές συνέρευσαν στην Πνύκα πλήθος άλλων πολιτών κάθε τάξης. Παρατηρήθηκε δε, ότι μετά από 2.000

χρόνια πρώτος ο γέρος αυτός Στρατηγός μίλησε από το βήμα της Πνύκας προς την σπουδάζουσα νεολαία, με όλην την ευθύτητα και ευπρέπεια υπέρ της Θρησκείας, του Βασιλέως και της Πατρίδας⁵¹⁰.

4 Μαρτίου 1839 ημέρα Σάββατο

Στο συγκεκριμένο φύλλο η Εφημερίδα Αθηνά αναφέρεται στην έγκριση της προσφοράς περί ανοικοδόμησης του Πανεπιστημίου από τον Βασιλέα. Ο Όθων με ένα διάταγμα του δέχεται να ανεγερθεί Πανεπιστήμιο το Οθώνειο το οποίο θα φέρει το όνομα του στην πρωτεύουσα του Βασιλείου της Ελλάδας την Αθήνα.

Ο Όθωνας με βάση αυτή την απόφαση του, του προστέθηκε το επίθετο Φιλόμουσος, ότι δηλ ακολουθεί τις 7 Μούσες οι οποίες στην αρχαιότητα αντιπροσωπεύονται από μία επιστήμη. Η Εφημερίδα της Αθηνάς προσδίδει ένα πολύ μεγάλο επαινετικό επίθετο στον Βασιλέα της Ελλάδας Όθωνα⁵¹¹.

28 Ιουνίου 1839 ημέρα Τετάρτη

Στο συγκεκριμένο φύλλο στην Ενότητα Διάφορα ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι στις 2 Ιουλίου πρόκειται να εορτασθεί η ίδρυση του Οθώνειου Πανεπιστημίου⁵¹².

12 Ιουλίου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

Μετά την εκφώνηση του λόγου του, τον οποίο δημοσιεύσαμε σήμερα στην στήλη των Εσωτερικών, η Α. Μ καταβίβασε της Βασιλικής παραστάδος, και λάβουσα εκ των χειρών του πρυτάνεις, έρριψε εις τας επί τούτου εσκαμμένο λίθο εξ όλων των από της Ελληνικής Επαναστάσεως χαραχθέντων Ελληνικών νομισμάτων, και περιπλέον εν νόμισμα χρυσό εκτυπωθέν την προτεραιάν και φέρον αφ' ενός μέρους την εικόνα της Α. Μ με την επιγραφή <<ΟΘΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ>> αφ' ετέρου δε τις λέξεις <<ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ>> και τέλος ένα νόμισμα αργυρό φέρον αφ' ενός μέρους την εικόνα του Βασιλέως και περιγραφή <<OTTO REX GRAEICAE <<και αφ' ετέρου την Ελλάδα με περιγραφή <<GRACIE REDIVIVA 1833>>.

⁵¹⁰ Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838

⁵¹¹ Εφ. Αθηνά, φ. 597, 4 Μαρτίου 1839

⁵¹² Εφ. Αθηνά, φ. 628, 28 Ιουνίου 1839

<<Την ερχόμενην Κυριακήν δηλ την 2 Ιουλίου, θέλει γίνει η εορτή

της του πρώτου λίθου ή καταθέσεως του Ελληνικού Πανεπιστημίου ονομαζόμενου ΟΘΩΝΟΣ>>

Στην συνέχεια ο αρχιτέκτονας παρουσίασε εις την Α. Μ τα τεκτονικά εργαλεία, δε ως επέθεσε άσβεστο επί του λίθου, όν αμέσως, κάλυψε ο αρχιτέκτονας με μάρμαρο φέρον την εξής επιγραφή, *ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΝΕΓΕΡΘΕΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΛΑΝΩΝ ΤΩ Ζ' ΕΤΕΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΟΘΩΝΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΗΝ 2 ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ 1839*. Τη στιγμή αυτή τα σώματα παρουσίασαν τα όπλα και ερρίφθησαν συγχρόνως εικοσιπέντε κανονιοβολισμοί, παιανίζουσας και της στρατιωτικής μουσικής.

Μετά τον Βασιλέα ο επί της Δημοσίου Εκπαιδύσεως Γραμματεός της Επικρατείας και κατά σειρά οι υπόλοιποι Γραμματεός της Επικρατείας και οι Σύμβουλοι του Κράτους σφουρηλάτησαν ο ένας μετά τον άλλο το θεμέλιο αυτό λίθο και νεύσαντος του Βασιλέως, διαλύθηκε η ομήγυρη. Ο Βασιλεύς τότε αποτεινόμενος προς τον Πρύτανη είπε: <<θέτω, με υπέρμετρη χαρά, τον πρώτο λίθο του Ελληνικού Πανεπιστημίου. Η Ελληνική νεολαία θέλει διδαχθεί στο κατάστημα αυτό τις ηθικές και επιστημονικές εκείνες γνώσεις οι οποίες μόνες μορφώνουν το πνεύμα και την καρδιά μπορούν να καταστήσουν τον άνθρωπο άξιο να εκπληρώσει το υψηλό της Θείας Πρόνοιας προορισμό του. Δεν θέλει λησμονήσει αυτό ότι από ότι από τον κόλπο της θέλουν ανατεθεί τα βαρύτερα και υψηλότερα της Ελληνικής κοινωνίας καθήκοντα έτσι θέλουν προσπαθήσει να αναφανούν άξιοι και των αγώνων των πατεράδων τους και των προσπαθειών τις οι σύγχρονοι τους υπέρ αυτών καταβάλλουν⁵¹³.

22 Ιουλίου 1839 ημέρα Σάββατο

Στο εν λόγο φύλλο στην ενότητα διάφορες ειδήσεις μαθαίνουμε ότι η Ελληνική Κυβέρνηση απευθυνόμενη προς τον Λουδοβίκο του ζήτησε να συνδράμει στην ανέγερση του Πανεπιστημίου όμως αυτός αποκρίθηκε ότι δεν είναι δυνατόν να το κάνει διότι αυτή την περίοδο ενεργεί ένα οικοδομικό πρόγραμμα στο Μόναχο⁵¹⁴.

Από αυτή την πληροφορία μαθαίνουμε ότι η επαφή της Βαυαρικής Κυβέρνησης με την μητρόπολη Βαυαρία και συγκεκριμένα με τον Βασιλιά Λουδοβίκο είναι συνεχείς τόσο, όσον αφορά την οικονομική πολιτική την οποία θα πρέπει να ακολουθήσει στην Ελλάδα όσο και στο πολιτιστικό τομέα στον οποίο ο Λουδοβίκος ως Φιλέλληνας έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον και ζήλο για τον πολιτισμό της

⁵¹³ Εφ. Αιών, φ.80, 12 Ιουλίου 1839

⁵¹⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 634, 22 Ιουλίου 1839 <<Ο Βασιλεύς της Βαυαρίας εις του οποίου η Επιτροπή ανεφέρθη διά να τον παρακαλέση να συνδράμη εις την οικοδομήν του Πανεπιστημίου, απεκρίθη, ότι κατά το παρόν ευρίσκεται εις έξοδα δια οικοδομάς, τας οποίας κάμνει εις Μόναχον, και δεν δύναται να συνεισφέρει>>.

αρχαίας Ελλάδας την οποία ήθελε να την εισαγάγει τόσο στο Μόναχο όπως και το έκανε αλλά και στην Ελλάδα για να το αφυπνίσει⁵¹⁵.

3 Σεπτεμβρίου 1839 ημέρα Σάββατο

Στην ενότητα Διάφορα ο Συντάκτης της Αθηνάς μας πληροφορεί ότι ο *Μέγας Δούκας του Ολδεβούργου, ο πατέρας της βασίλισσας Αμαλίας, εκτιμάει πάρα πολύ την αποκατάσταση του Ελληνικού Πανεπιστημίου, διότι γνωρίζει ότι θα προκύψει μεγάλη ωφέλεια για την Ελλάδα. Γι' αυτό τον λόγο λοιπόν επειδή επιθυμεί πραγματικά την πρόοδο και την ευδαιμονία της πρόσφερε δύο χιλιάδες δραχμές προς ανέγερση του συγκεκριμένου οικοδομικού καταστήματος και επάνω συνόδευε την γενναία προσφορά του με ιδιόγραφο επιστολή η οποία είναι γραμμένη στα Γαλλικά και αποφεύγουμε να δημοσιεύσουμε την μετάφραση*⁵¹⁶.

1 Μαρτίου 1839 ημέρα Τετάρτη

ΔΙΑΦΟΡΑ

*Η Α. Μ ο Βασιλεύς ευδόκησε να εγκρίνει την Εφορία (ι. δ Αριθ. 36) περί των συνεισφορών της οικοδομής του Πανεπιστημίου, και να εφοδιάσει με τις αναγκαίες οδηγίες. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Μεγαλειότητά του είναι ο προστάτης των Μουσών και της Βιομηχανίας έχοντας την καλή θέληση να εμψυχώνει μία κάθε δυνατού τρόπου την ένθερμο περί της παιδείας ζήλο του Έθνους. Ακολούθως θέλουμε να δημοσιεύσουμε το ανωτέρω περί της Εφορίας Βασιλικό Διάταγμα, όπως και αυτή την προκήρυξη*⁵¹⁷.

Η παιδεία λοιπόν στο Βασίλειο παίζει καθοριστικό ρόλο στην εμπεδωμένη εικόνα του Βασιλιά την οποία προσπαθεί να δημιουργήσει. Παρουσιάζεται ως ένας Φιλόμουσος Βασιλιάς ο οποίος ενδιαφέρεται για την μόρφωση των υπηκόων του και μέσω αυτών των κινήσεων θα οδηγηθεί καλύτερα στην εγκαθίδρυση της δυναστείας στο νεοϊδρυθέν Βασίλειο. Το σημείο στο οποίο αναφέρεται ο συντάκτης λέγοντας ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Όθωνας είναι ο προστάτης των Μουσών και της Βιομηχανίας έχοντας την καλή θέληση να εμψυχώνει μέσω κάθε δυνατού τρόπου την ένθερμο περί της παιδείας ζήλο του Έθνους είναι ένα πολύ καλό αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της εικόνας την οποία προσπαθεί να δημιουργήσει ή καλύτερα η οποία έχει ήδη δημιουργηθεί.

⁵¹⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 634, 22 Ιουλίου 1839

⁵¹⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 648, 3 Σεπτεμβρίου 1839

⁵¹⁷ Εφ. Αιών, φ. 44, 1 Μαρτίου 1839

Διπλωματικές συμφωνίες

Επιπρόσθετα οι διπλωματικές συμφωνίες του Ελληνικού Βασιλείου με άλλες δυνάμεις όπως ήταν η Οθωμανική αυτοκρατορία μπορεί να αποκρυσταλλώσει πολύ καθαρά την εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους. Ο Βασιλεύς Όθωνας παρουσιάζεται στα εν λόγω άρθρα ως Ιερός, ως Άσυλος και ως Πατέρας. Πιο συγκεκριμένα τα εν λόγω επίθετα του αποδίδονται μετά τις διπλωματικές συμφωνίες τις οποίες έκλεισε ο υπουργός των Εξωτερικών Ζωγράφος. Ο Ζωγράφος κατ' εντολή του Όθωνα είχε μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη προκειμένου να συναφθεί μία συνθήκη ειρήνης και εμπορίου μεταξύ των δύο Δυνάμεων. Η συγκεκριμένη συνθήκη θα συνέδραμε στην αύξηση του εμπορίου και την οικονομική πρόοδο του Βασιλείου, Όμως όταν η Συνθήκη έγινε γνωστή και ο Τύπος της εποχής την παρουσίασε στα άρθρα του, οι Έλληνες αντέδρασαν, μην θέλοντας να την αποδεχτούν. Οι λόγοι της άρνησης των Ελλήνων να την αποδεχτούν έχουν να κάνουν με την αντίληψη η οποία επικρατούσε σχετικά με την ανακωχή του πολέμου μεταξύ του Ελληνικού Βασιλείου και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Θεωρούσαν ότι ο πόλεμος δεν είχε τελειώσει αλλά ότι υπήρχε μία μικρή ανακωχή καθώς ήταν πολλοί οι αλύτρωτοι Έλληνες οι οποίοι δεν είχαν ελευθερωθεί. Για αυτούς τους λόγους λοιπόν οι Έλληνες αρνιόντουσαν να αποδεχτούν μία συνθήκη η οποία μπορεί να μην να ωφελούσε το εμπόριο και την οικονομία άφηγε όμως στο έλεος των Οθωμανών τους Έλληνες οι οποίοι ζούσαν εκτός του Ελληνικού Βασιλείου. Οι αντιδράσεις των Ελλήνων υπήρξαν οξυτάτες για αυτό και ζήτησαν να μην επικυρωθεί η συνθήκη από τον Βασιλιά. Ο Βασιλιάς αφουγκραζόμενος το λαϊκό αίσθημα απολύει τον Ζωγράφο και δεν υπογράφει την Συνθήκη υποστηρίζοντας ότι ο Ζωγράφος ενήργησε από μόνος του. Η αλήθεια όμως ήταν ότι ο Όθωνας θέλοντας να παραμείνει αποδέκτης θαυμασμού και σεβασμού από τον λαό με λίγα λόγια να είναι λαοπρόβλητος δεν επικυρώνει την συνθήκη καθώς αυτή εναντιωνόταν στα συμφέροντα του λαού του. Ο λαός σύμφωνα με τον αρθρογράφο επικαλούσε την μεσολάβηση του Βασιλιά προκειμένου να την απορρίψει. Ως Ιερός και Άσυλος καθώς ήταν για τους ίδιους δεν θα μπορούσε να κατηγορηθεί ο ίδιος για αυτή την επαχθή συνθήκη η οποία πρόσβαλε τα συμφέροντα του Έθνους. Για όλους αυτούς τους λόγους ο Όθωνας μετέθεσε την ευθύνη της υπογραφής στον υπουργό του, τον Ζωγράφο τον οποίο και απέλυσε.

2 Μαρτίου 1840 ημέρα Σάββατο

Στην ενότητα ΔΙΑΦΟΡΑ ο συντάκτης της Αθηνάς μας αναφέρει ότι ο κ. Ζωγράφος ο οποίος είχε σταλεί στην Κωνσταντινούπολη για να συγχαρεί την ανάβαση στον Θρόνο του Αβδούλ Μετζΐδ επέστρεψε προχθές. Ακόμη με την επιστροφή του Ζωγράφου διευθετήθηκε και η εμπορική συνθήκη την οποία έκλεισε ο

Ζωγράφος μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας. Όμως ο διπλωματικός τρόπος του κ. Ζωγράφου δημιούργησε κάποιες αμφιβολίες για την συγκεκριμένη συνθήκη⁵¹⁸.

Γνωρίζουμε ότι η συγκεκριμένη συνθήκη την οποία έκλεισε ο Ζωγράφος με εντολή του Όθωνα, παρότι η Ελλάδα θα ωφελούνταν οικονομικά δημιούργησε μεγάλη δυσαρέσκεια στην Ελλάδα αλλά και στους αλύτρωτους Έλληνες διότι καθιέρωνε την ειρήνη ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία γεγονός το οποίο δεν το ήθελαν οι Έλληνες διότι θεωρούσαν ότι απλώς υπάρχει μία ανακωχή μεταξύ τους. Ακόμη τα αλύτρωτα αδέρφια τους παρέμεναν κάτω από τον ζυγό της σκλαβιάς των Οθωμανών. Η Μ. Ιδέα η οποία είχε ήδη αρχίσει να εμφυσείται στο μυαλό του Όθωνα από τους Έλληνες, η οποία είχε ως σκοπό την ελευθερία όλων των Ελλήνων και την στέψη του Όθωνα στην Αγία Σοφία δεν του άφησε περιθώρια να δεχτεί μία εμπορική συνθήκη η οποία υπογράφηκε με πρωτοβουλία του Ζωγράφου σύμφωνα με τον Βασιλιά (ενώ στην πραγματικότητα ο Ζωγράφος λειτουργούσε και εκτελούσε τις εντολές του Όθωνα) και η οποία θα δημιουργούσε εμπόδια ως προς τον σκοπό των Ελλήνων αλλά και του Βασιλέα Όθωνα.

18 Μαΐου 1840 ημέρα Σάββατο

Στην συγκεκριμένη ενότητα με αφορμή το επεισόδιο του Ζωγράφου ο συντάκτης της Αθηνάς κάνει μία αναφορά στις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα ενός Βασιλιά, ποια είναι όταν αυτός είναι Απόλυτος και ποια εάν είναι Συνταγματικός.

Ο Βασιλιάς λοιπόν θέλει να αποφύγει την ηθική ευθύνη των πράξεων του Ζωγράφου, οποίος τον εξέθεσε τόσο στην Τουρκία, όσο και στα μάτια του λαού του. Βέβαια η ενέργεια αυτή έγινε από ένα μέλος της Κυβέρνησης του, άρα αυτός ο ίδιος ο Βασιλιάς πρέπει να μείνει ανεπηρέαστος.

Πόσο σωτήρια και για την κοινωνία αλλά και για τους ίδιους είναι να μην δέχονται καμία ηθική ευθύνη για τις πράξεις των Κυβερνήσεων του, και να είναι στην ουσία αναμάρτητοι, επειδή είναι αδύνατον όταν ανακατώνεται κάποιος, όποιος και εάν είναι στα πράγματα, και πόσο μάλλον στα πολιτικά να μην υποπίπτει σε λάθη. Όστε και ο Βασιλιάς όταν υποπίπτει σε λάθη δεν μπορεί να είναι αναμάρτητος, δεν μπορεί να είναι ανεύθυνος, ούτε ιερός και άσυλος, όπως το απαιτεί η βάση της Βασιλικής Πολιτείας.

Η θέση των Βασιλέων είναι υπεράνω της γης, υπεράνω του ανθρώπου· γι' αυτό τον λόγο δεν πρέπει να ταπεινώνονται και να καταβαίνουν τόσο, ώστε να ανακατώνονται, στα ανθρώπινα και επίγεια πράγματα, σέρνοντας μάλιστα τόσες αμαρτίες και τόσες ευθύνες, οι αληθινοί Βασιλείς καθήμενοι αφ' υψηλού στο Θρόνο τους εποπτεύουν τα πάντα με ματιά γενική, αφήνοντας στους υπουργούς τους την διευθέτηση των πραγμάτων, καθώς και την ευθύνη των ενεργειών τους. Σε αυτήν την κατάσταση ο Βασιλιάς μακριά από τις παρεκτροπές, τα οποία θα είχαν ως επακόλουθο παράπονα, απολαυάνει μόνο τις ευλογίες των λαών του,

⁵¹⁸ Εφ. Αθηνά, φ. 697, 2 Μαρτίου 1840

λατρευόμενος από όλους εν γένει, τους υπηκόους του, ενώ απεναντίας, οι Απόλυτοι Μονάρχες, οι οποίοι θέλουν να ανακατώνονται σε όλα και να κάνουν τα πάντα δεν μπορούν. Βέβαια και αυτοί ως άνθρωποι οι οποίοι περιβάλλονται από πλήθος αυλοδούλων, και κολάκων κάνουν γενικά και άλλα λάθη· τόσο δε μεγάλες όσο μεγαλύτερα είναι και η θέση τους, όπου και από αυτούς βλέπουμε ότι αυτοί όχι μόνον δεν απολαύνουν τις εγκάρδιες ευλογίες του λαού, αλλά και ενασχολούμενοι σε ακατάπαυστους πολιτικούς αγώνες σπανίως αποφεύγουν και τα τραύματα προερχόμενα από αυτά⁵¹⁹.

Ουσιαστικά γίνεται μία περίληψη των δικαιωμάτων του Βασιλέως και της Βασιλείας γενικότερα. Ο τρόπος που αποτυπώνεται αλλά και ο τρόπος κατά τον οποίο πρέπει ο λαός να βλέπει τον Βασιλέα του ως Ιερό, άσυλο πέρα από τα λάθη των Κυβερνήσεων με ένα λόγο ως προστάτη τους ο οποίος δεν κάνει ποτέ λάθη και οποίος δουλεύει ακατάπαυστα προς το συμφέρον του λαού του⁵²⁰.

26 Μαΐου 1840 ημέρα Κυριακή

Ο διαπραγματευθείς την Εμπορικό-πολιτική Συνθήκη μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας έπεσε. Το Ελληνικό αίσθημα ικανοποιήθηκε. Η κοινή γνώμη έγινε σεβαστή, όπως και η κοινή ντροπή η οποία τόσο πολύ θα προσβαλλόταν εάν έμενε επί της θέσεως της ο επί των εξωτερικών Υπουργός εκείνος ο οποίος ελεεινώς αντιπροσώπευε τις ανάγκες της Ελλάδος τις συμπάθειες της και την Επανάσταση, η οποία του έδωσε και θέση και άρτο. Η πτώση του μεσίτη της αποτρόπαιου Συνθήκης είναι αναμφιβόλως το προοίμιο και της εξαφανίσεως αυτής. Η πολιτική ανάγκη της Ελλάδας, τα υψηλότερα συμφέροντα της, και η Ελληνική Επανάσταση απαιτούν αυτό. Ποιος μπορεί να αντιτείνει; Η Κυβέρνηση απολύουσα τις υπηρεσίες του κ Ζωγράφου μας έδωσε κάθε δίκαιο να ελπίζουμε, ότι ευνοεί και θέλει να πράξει καλώς. Δεν πρόκειται στην διαπραγμάτευση ητις τα υπουργεία της Ελληνικής Κυβερνήσεως να προσαποκτήσουμε αυτό ή εκείνο το όφελος στο εμπόριό μας και στο κράτος μας όφελος προσωρινό, σχετικό και ευμετάβλητο. Η ουσία είναι περί μεγάλης, περί των μεγαλύτερων συμφερόντων της Ελλάδας. Ποια είναι αυτή; Η Ελληνική Επανάσταση και η Μοναρχία! Η πρώτη απαιτείται να στερεωθεί και να λάβει ισχύ δεδικασμένου πράγματος από τον Σουλτάνο αυτόν, διαπραγματευόμενο ίσα επ' ίσοις με την Κυβέρνηση της Επαναστάσεως. Αυτό είναι το πρώτο μέρος το αποβλητέο της αποτινάξεως του Τουρκικού ζυγού στην Ελλάδα. Η δεύτερη απαιτεί να μείνει ανέπαφος η ιδέα της 25 Μαρτίου και αντί να κλεισθεί η πορεία της, ή να διακοπεί δια χαδάκων το βάδισμά της, να επιπεδωθεί μάλιστα ο Τύπος, και να ριφθεί επί της αναγνωρίσεως της ήδη ελευθερωθήσας Ελλάδας γέφυρα στερεή και ευρύχωρος για την περαιτέρω και προνοητική πρόοδο της εμπορικής μεν, πρώτων δια του μη περιορισμού της ακτοπλοϊκής ναυτιλίας, της Τουρκίας, διά το γειτονεύον της θέσεως του. Δεύτερο μέσω της ελεύθερης πληρώσεως των πλοίου αμφοτέρων των Επικρατειών από πληρώματα του

⁵¹⁹ Εφ. Αθηνά, φ. 717, 18 Μαΐου 1840

⁵²⁰ Εφ. Αθηνά, φ. 717, 18 Μαΐου 1840

ενός και του άλλου μέρους. Πως αλλιώς αυξήθηκε το εμπόριο των Υδραίων και των Πετσιωτών; Ποιο κακό προξένησε και σε αυτό και στις πολιτικές σχέσεις της Ελλάδας; Μάλιστα μέσω αυτού και της ευκόλου συγκοινωνίας ενδυναμώθει επεκτάθη εκ και αναπλήρωσε ως προς την πολιτική ένωση, ότι η έλλειψη εθνικού και πεφωτισμένου αισθήματος δεν μπορούσε να παίζει ποτέ. Όταν οι περί αυτού διαπραγματεύσεις επί της βάσεως αυτής έπρεπε να γίνουν σε τρόπο ώστε οι εμπορικές και οι ναυτιλιακές σχέσεις να διατηρούνται όσο το δυνατόν, όπως και επί Τουρκοκρατίας. Τρίτον να επικυρωθεί το περιεχόμενο του Πρωτοκόλλου, καθ' όσον αποβλέπει το ανεμπόδιο του εμπορίου και των σχέσεων των Ελλήνων πολιτών ως προς τους Οθωμανούς τα της δικαιοδοσίας των προξένους και λοιπών αναγόμενα εις το ανεπηρέαστο ενέργεια του Ελληνικού εμπορίου.

Ποια η ανάγκη στην Εμπορική Συνθήκη το να διαπραγματευθούμε και περί των πολιτικών σχέσεων; Αυτό έπρεπε να αποφύγει ο πρέσβης της Ελλάδας, ω δίδον αφορμή για να διεγερώσι υποψίες και συγκρούσεις. Επειδή κάθε νεωτερισμό ως προς αυτό δεν μπορεί να βλέπει, εκείνον μόνο τον οικισμό, τον εθνικό και κοινωνικό και την συμπίκνωση της Ελλάδας. Αλλά, ας ήταν απαραίτητα αναγκαίο να κανονισθούν και οι πολιτικές σχέσεις μας με την Τουρκία ενώ μετά των άλλων Δυνάμεων δεν έγινε ποσώς ποτέ δεν έπρεπε να γίνουν ως φάνηκαν στην Συνθήκη. Οι λόγοι αρκούσαν αναπτύχθηκαν.

Αυτά έπρεπε να έχει υπ' όψιν ο Αντιπρόσωπος της Ελληνικής Κυβερνήσεως, ενώ διαπραγματευόταν την Συνθήκη και μπορεί με κάποια πιθανότητα ευλόγως να την φέρει σε αίσιο πέρας, ας παρατηρήσουν και έκανε να παρατηρήσουν οι άλλοι, τον απόλυτο και σχετική θέση της Τουρκίας, τον προβληματισμό της υπάρξεως αυτής, το στεναχωρημένο της θέσεως της εις την ενδεχόμενη μέλλουσα βελτίωση της από την επικείμενη σήμερα εις αυτήν κακή πανταχόθεν. Είχε προσέτι τα πρωτόκολλα και προπάντων έπρεπε να μη λησμονήσει, δια τινός μυστηρίου οι Δυνάμεις ενώθηκαν και υπερασπίστηκαν την Ελλάδα άλλοτε. Έπρεπε να κάμει να επιβλέψει η Υψηλή Πόρτα το εσωτερικό της αυτή, ότι οι Ραγιάδες ήταν Έλληνες, και ότι οι καλύτερες Δυνάμεις νικήθηκαν στο Νετζίπ. Αλλά για να πείσει τους άλλους και να επιτύχει το εμπιστευθέν εις τον απεσταλμένο της Ελλάδας αντικείμενο διέγραφε, είχε αυτός ανάγκη, εκτός του κοινού νοός και ικανότητα εξιδιασμένη να θέσει ενώπιον της προσοχής του όχι το Ιφτιχάρ και τα δώρα, αλλά το καθήκον ενός απεσταλμένου και ενός Έλληνα. Αυτός είναι ο μόνος οδηγός άξιος του ανθρώπου σε όλες τις σχέσεις του ιδιωτικού και πολιτικός. Για να πείσει κανείς τους άλλους, ότι ο οδηγός αυτός του υπαγορεύει, ανάγκη να ενισχύσει την διάνοιά του από τον μεγάλο προορισμό της Πατρίδας του. Χωρίς των πεποιθήσεων αυτής δύσκολων δύναται κανείς να ανθέξει στα προσκόμματα, να υπερβεί και να φθάσει όπου θέλει. Η παρηγορητική αυτής ελπίδα δεν μπορεί να λείπει στον πολιτικό συνάνθρωπο του Έλληνα, ο οποίος θεωρεί με όμμα διαπεραστικό και την Ανατολή της παρούσας θέση αναλογιζόμενος μάλιστα, πιο ήταν προ 20 ετών το παρελθόν της Ελλάδας. Μηδέν ήταν αλλά κάτι έγινε πως δεν πρέπει κατά τους φυσικούς και κοινωνικούς νόμους να προοδεύσει. Ένας μαθηματικός έλεγε.

<<Ευρέτι με εν επακούμβισμα, και θέλων βάλει εις κίνησιν εκτός από τον Θεό και την γενναία ψυχή. Ο προσκεκλημένος σήμερα να διευθύνει την τύχη της Ελλάδας, παρεκτός του Θεού την χείρα, η οποία μας σήκωσε από τον κόνιν των αιώνων και της καταστροφής, που τόσα αρχαία και μεγάλα έθνη χάθηκαν για πάντα, και εκτός της καρδιάς των Ελλήνων εμπυχωμένη από την κατευόδωση των τότε φαενών ελπίδων μας βρίσκει στην ύπαρξη των Ελλήνων και το επαελούμβισμα στα Μαθημάτων όσο μαγευτικά και εάν είναι κατά το παρά πρόκειται περί διαπραγματεύσεως με μία Δύναμη, η οποία προ ολίγων μας εξουσίαζε, και περί ενός πληρεξουσίου της Ελλάδας. Παράδειγμα μεγάλο, άξιο μιμήσεως και ικανό για να τους ενθαρρύνει πρέπει να έχει εκείνο του Φραγκλίνου απεσταλμένου των τότε Αποικιών της Αγγλίας και σήμερα ανεξάρτητος ομοσπονδιών Επαρχιών της Αμερικής. Όταν εστάλει αυτό στις αυλές των Παρισίων και αυτής της Αγγλίας, ενώ ακόμα η έκβαση του Αγώνος της πατρίδος του ήταν αβέβαιος, όλοι ομολογούν, ότι ο διπλωμάτης Φραγκλίνος κατέφθασε όσον και ανδρείο Βασιγκτών. Αλλά αντί να εμπνευσθεί από αυτό το παράδειγμα ο αποστολέας στην Κωνσταντινούπολη Υπουργός μας, προτίμησε όπως φαίνεται εκείνου του Αισχίνους την παρά πρεσβεία προς τον Φίλιππο. Ούτως θυσίασε όσο μπόρεσε και τα συμφέροντα της Πατρίδας και εμπορικώς και πολιτικώς, και ως επί την αρχαία Ελλάδα μυρίων μισθωτοί του Φιλίππου κατόρθωσαν ότι οι στρατοί των Μηδών δεν μπόρεσαν να φέρουν εις πέρας, έτσι και ο σημερινός Υπουργός μας άνοιξε τις πόρτες, της νεωτέρας Ελλάδας εκρεμάτο από αυτόν περισσότερο, αφ' ότι η δουλεία τόσων αιώνων, οι μεγάλοι στόλοι και τα πολυάριθμα στρατεύματα του Σουλτάνου εις μετά κόπων έπεισαν να επιτύχει: ήγον τον εθνικόν διαχωρισμό της Ελληνικής οικογένειας και τον μηδενισμό του διά τόσων αιμάτων αν υποθέντων βωμού της απαλλοτριώσεως της οποίας ο μοίραρχος της Ελλάδας έως μέγας επί του Ιερέυς ήλθε για να χύσει υπέρ της στερεώσεως της Ελλάδας και του μεγαλείου της.

Αλλά η προταθείσα Συνθήκη, ως θυσίαζε τα ζωτικά συμφέροντα της Επαναστάσεως, έβλαπτε καιρία και την υπόληψη της Μοναρχίας της πολιτικής ταύτης αρχής, η οποία ήλθε για να αναπληρώσει στην σιωπή των παιανικών ασμάτων του Ρήγα και την Δύναμη των όπλων της Επαναστάσεως τοιούτων αποτέλεσμα περίπτωση η Ελλάς από της εγκαθιδρύσεως της. Σε αυτό και όχι αλλού απέβλεπε, ως και συγκεχυμένος και χωρίς να δώσει λόγο εάν επιθυμεί το γενικό εκείνο αίσθημα της Ελλάδας όταν νοερώς και αισθηματικός στεφάνωσε τους Αγώνες του με το σκήπτρο κάποιου αγνώστου Βασιλέως. Ο προορισμός της Μοναρχίας δεν έχει διαφορετικό σκοπό, αφ' ότι είχε βροντογραφυγής φωνή των Ελληνικών όπλων. Η Επανάσταση έθεσε στην θήκη το ξίφος. Περιμένοντας να βγάλει το δικό της η Μοναρχία μέσω της πολιτικής συναίνεσης της Αντιβασιλείας και Μοναρχία είχαν και έχουν κάθε σημασία, ικανώς αναγκαίως πρέπει να είναι διαφορετική απατώσι των ελπίδων του Λαού και το προαίσθημα του εκείνο, μένει αυτό ως αποθημένο γράμμα σε πράγματα και ελλείπουσα του προορισμού της δεν μπορεί πλέον να υπάρχει αφηρημένη από τις συμπάθειες τις ανάγκες του τόπου, εκτός ως εν τι γινόμενο χωρίς βάση και σκοπό ως πλοίο χωρίς πηδάλιο και πυξίδα μέσω διάκριση κυμάτων και ανέμων.

Ότι η Μοναρχία παρουσιάζεται πρώτη φορά να πλήξει αφ' εαυτού της, ήτοι η διαπραγμάτευση της συνθήκης, όθεν ο αντιπροσωπεύον αυτής έπρεπε να του δείξει συντηρητικήν τον καρπό του Αγώνος, και να αναπληρώσει ότι ο Αγώνας του δύναται σήμερα να κάνει, όχι θυσιάζουσας την Επανάσταση αλλά τιμώντας αυτήν όχι ως δούλο δευτερεύουσα ως μειδίαμα από τον ποτέ κύριον του, και τρέμων να τον πλησιάσει παραλειλιζόμενο από το ανέλπιστο συγκατάβαση ήταν καθήναι πλησίον του. Έπρεπε να αναδειχθεί με την αξιοπρέπεια η οποία έλαμπε το μέτωπο της ανδρείας και της Ελευθερίας. Έπρεπε να είναι ως νέα άγκυρα ελπίδων κατέναντι την τόση παθόντων αδελφών μας, οι οποίοι υποφέρουν την δουλεία του ασμένως διότι βλέπουν εμάς τουλάχιστον ελεύθερους. Έπρεπε ποτέ να ανταμείψουμε τις θυσίες τους, σφίγγοντας μέσω αδαμάντινων δεσμών την δουλεία τους, πότε την ψυχή πάλλουσα από ελευθερία, από πατριωτισμό, σαν ήθελε υπογράψει εκείνη την Συνθήκη. Ο άθλος είχε απολιθωμένη την ψυχή και κατασκοτισμένο τον νου του. Πέθανε ζωντανός αλλά η ζωή του Έλληνας δεν είχε προορισμό να πεθάνει και η Μοναρχία δεν παρεδέχθει από τον Έλληνα για να χρησιμεύσει ως ενταφιασμός. Καθώς η στερéωση της τύχης της Ελλάδας υπήρξε ο όρος της υπάρξεως της Μοναρχίας με την ίδια της καταστροφής της. Όθεν η παραδοχή της Συνθήκης εκείνη πλήγωσε την Ελλάδα, θανάτωσε και την Μοναρχία καθώς η ενδυνάμωση εκείνων ριζώνει πολύ περισσότερο σε αυτό δεν μπορεί ή δεν θέλησε ευνοήσει ο κ Ζωγράφος εναντίον όχι εξωτερικών έμβλημα την αξιοπρέπεια της και υπέσκαψε υπόνομοι στην ρίζα του, απομακρύνονται από τον προορισμό του απέναντι των ομογενών μας και της Τουρκίας μέσω του άρθρου 2 της Συνθήκης αλλά και εσωτερικών εξέθεσε στα βέλη των επικρίσεων, τον οποίο μόνο ο Υπουργός μπορεί αποκλειστικώς σε κάθε περίπτωση να αναλάβει επάνω του και τωώντι μπορούσε τότε να πιστεύσει ότι ήθελε βρεθεί Υπουργός παρεκτρεπόμενος από των οδηγιών της Κυβερνήσεως του και κλείνοντας Συνθήκη χωρίς την ήδηση αυτών. Αλλά ο κ Ζωγράφος απέδειξε, ότι δεν λησμόνησε τα προς την Πατρίδα του χρέη σαν ενθυμήθηκε και περισσότερο τον προς τον Βασιλέα του όριο. Η αποπομπή του και η μη αποδοχή της Συνθήκης τοιαύτην ιδέα έδωσε στο κοινό περί αυτού. Οι απαντήσεις, οι διασαφηνίσεις των οποίων δημοσιεύθηκαν ελέγχουν πολύ περισσότερο την διαγωγή τους ως προς την Κυβέρνηση και όποιες άλλες τις διαδεχθούν ώστε να μην μπορούν να αθωώνουν ενώ προς της Ελλάδος μάλιστα τον επιβαρύνουν απέναντι των καθηκόντων του ποτέ Υπουργού και του Έλληνα προς την Βασιλεία.

Ο Τύπος εκπληρώνοντας το καθήκον του, έδειξε το κακό και ειδοποίησε τον κίνδυνο, εναπόκειται τώρα στους Υπουργούς να θεραπεύσουν το κακό και για να το πετύχουν, πρέπει να φείδονται, περισσότερο των μεγάλων συμφερόντων της Πατρίδας και της Μοναρχίας αυτής, φροντίζοντας λιγότερο περί της θέσεως και των απολαβών της.

Θέλουμε νομίζει αυτούς ευτυχείς ως και ειλικρινείς παρατηρήσεως μας συντείνουν κατά το καλό του τόπου μας, στις νέες διαπραγματεύσεις που θα λάβουν χώρα περί των αντικειμένων, τα οποία απασχολούν το πανελλήνιο και ενδιαφέρουν, υπέρ παν άλλο τα καθεστώτα και το μέλλον της Πατρίδας μας⁵²¹.

Στο εν λόγω φύλο της **26^{ης} Μαΐου 1840 ημέρα Κυριακή** ο συντάκτης του Αιώνα κάνει εκτενή αναφορά στην Συνθήκη ειρήνης και εμπορίου την οποία έκλεισε ο Ζωγράφος. Σύμφωνα με τον ίδιο όπως και κατά το μεγαλύτερο μέρος του λαού η συνθήκη δεν έγινε αποδεκτή από το μεγαλύτερο μέρος του λαού των Ελλήνων γι' αυτό τον λόγο ζητήθηκε η αποπομπή του από το Υπουργικό αξίωμα. Η εικόνα του Βασιλέα Όθωνα ο οποίος αποδίδεται ως πατέρας, ως ιερέας δηλ. ως πρόσωπο το οποίο τιμάτε από τον λαό του μας δείχνει την ευσέβεια την οποία διακατέχει η εικόνα του. Γι' αυτό τον λόγο ζητήθηκε από τον ίδιο να μην κάνει δεκτή την εν λόγω συνθήκη διότι εάν την υπέγραφε θα άφηνε αλύτρωτους τους Έλληνες οι οποίοι ζούσαν στην Οθωμανική αυτοκρατορία. Η Μ. Ιδέα έχει ήδη κάνει την εμφάνισή της στα σπλάχνα της Ελληνικής καρδιάς η οποία ζητά απεγνωσμένα την απελευθέρωση των αλύτρωτων αδελφών της. Γι' αυτό το λόγο ο Βασιλιάς των Ελλήνων δεν θα μπορούσε να μην αφουγκραστεί το γενικό αίσθημα το οποίο επικράτησε στους Έλληνες άρα ήταν αναμενόμενο να αποτρέψει την Συνθήκη του Ζωγράφου⁵²².

ΔΙΑΦΟΡΑ

Κινούμενοι από αυτή την πεποίθηση οι άνθρωποι έσπευσαν να ρωτήσουν τους υπαλλήλους της Πρεσβείας οι οποίοι βεβαίως ψευδέστατα τα λεγόμενα, του δε Συνθήκη λαμπρά και καλύτερης της συνθήκης των άλλων εθνών ευχαριστήθηκαν μόλις πληροφορήθηκαν ότι ο κ. Ζωγράφος ενήργησε κάποια αναφορά ικετήριο εκ μέρους των εδώ Ελλήνων προς τον Βασιλέα της Ελλάδος για να γίνει η φροντίδα περί μιας Συνθήκης και μέσω της αναφοράς αυτής κατόρθωσε να διοριστεί επί αυτή την υποθέσει. Αν οι Έλληνες απατήθηκαν υπογράφοντας δεν είναι κατηγορητέα, διότι σε όλους, ήταν επιθυμία η διαπραγμάτευση μιας νομίμου και από ωφέλειας Συνθήκης⁵²³.

Παρατηρήσαμε ότι μία εμπορικό-πολιτική Συνθήκη γίνεται η αφορμή προκειμένου ο Όθωνας να προβάλλει την εικόνα του. Παρουσιάζεται ως Προστάτης των ελευθεριών και συμφερόντων του λαού του, αρνούμενος να δεχτεί μία συνθήκη την οποία ναι μεν ο ίδιος προώθησε αλλά τελικά δεν την υπέγραψε κάτω από τις αντιδράσεις τις οποίες αυτή δημιούργησε.

⁵²¹ Εφ. Αιών, φ. 165, 26 Μαΐου 1840

⁵²² Εφ. Αιών, φ. 165, 26 Μαΐου 1840

⁵²³ Εφ. Αιών, φ. 165, 26 Μαΐου 1840

Τέλος ο Βασιλιάς παρουσιάζεται ως Ιερός και Άσυλος, δηλαδή δεν μπορεί ο ίδιος να φέρει την ευθύνη μίας συνθήκης η οποία εναντιώνεται στα συμφέροντα του Έθνους. Εξάλλου ας μην ξεχνάμε ότι οι αρθρογράφοι παρουσίαζαν τον Βασιλιά να συνδέεται με άρρηκτους δεσμούς με τον λαό του, άρα δεν είναι δυνατόν ο Όθωνας ως Βασιλεύς των Ελλήνων να θέλει να βλάψει τον Ελληνικό λαό τον οποίο κλήθηκε να προστατεύσει.

Φιλέλληνες

Ενισχυτικά η εικόνα του Όθωνα ως λαοπρόβλητου Βασιλιά μπορεί να γίνει ορατή με τις ενέργειες του όσον αφορά την απόδοση τιμής στους πεσόντες Φιλέλληνες. Οι Φιλέλληνες διατέλεσαν σπουδαίο, ακόμα και καθοριστικό ρόλο στον Αγώνα της Επανάστασης, όχι μόνο αυτοί οι οποίοι έπεσαν στο πεδίο της μάχης αλλά και αυτοί οι οποίοι μέσω της πίεσης που άσκησαν στις Κυβερνήσεις τους συντέλεσαν στο να δημιουργηθεί ένα θετικό ρεύμα υπέρ της Ανεξαρτησίας του Έθνους. Στα εν λόγω φύλλα των εφημερίδων θα δούμε την βούληση του Βασιλιά Όθωνα να αναγείρει ένα μνημείο για όλους εκείνους τους Φιλέλληνες οι οποίοι έπεσαν υπερασπιζόμενοι την Ελληνική Ελευθερία. Η απόδοση τιμής στους Φιλέλληνες δεν θα μπορούσε να μην αποτυπωθεί από τον Τύπο της εποχής.

Επιπρόσθετα στο δεύτερο φύλλο το οποίο θα μελετήσουμε αυτό της 01 Απριλίου 1839 ημέρα Κυριακή θα δούμε ότι ο Όθων επιλέγει να αποδώσει τον Μεγαλόσταυρο του Σωτήρος το οποίο ήταν το ανώτερο μετάλλιο το οποίο θα μπορούσε να αποδοθεί σε κάποιον ως απόδοση τιμής. Τον Μεγαλόσταυρο του Σωτήρα ο Όθωνας αποφασίζει να τον αποδώσει στον ηγεμόνα Γκίκα ο οποίος ως Φιλέλληνας τιμούσε με αυτόν τον τρόπο το ελληνικό λαό.

9 Ιουλίου 1841 ημέρα Τετάρτη

Κατά την διάρκεια του προηγούμενου έτους ο αντισυνταγματάρχης κ Τουρέν καθυπέβαλε στην Α. Μ την πρότασή του να αναγείρει μνημείο, προς τιμήν δύο φίλων του φιλελλήνων οι οποίοι έπεσαν υπέρ του Αγώνα της Ελληνικής Ανεξαρτησίας. Η Α. Μ ο Βασιλιάς καταδέχθηκε να εκφράσει στον ανώτερο αξιωματικό, ότι επιθυμεί και σκόπευε να αναγείρει συστηματικό μνημείο προς τιμήν όλων ανεξαιρέτως κατά τον Αγώνα πεσόντων φιλελλήνων⁵²⁴.

Στο συγκεκριμένο άρθρο στην ενότητα Διάφορες ειδήσεις εξάγουμε τις πληροφορίες για την σπουδαιότητα του ρόλου τον οποίο διατέλεσαν οι φιλέλληνες κατά των Αγώνα της Ανεξαρτησίας, αλλά το σπουδαιότερο είναι ότι ο Όθων ως Βασιλεύς των Ελλήνων αναγνωρίζει την σπουδαιότητα του ρόλου τους και αποφασίζει να ανεγείρει μνημείο προς τιμήν αυτών. Ο Όθων μεγάλωσε σε ένα περιβάλλον στην

⁵²⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 831, 9 Ιουλίου 1841

Αυλή της Βαυαρίας το οποίο διακατεχόταν από άκρατη αγάπη προς την Ελλάδα και το αρχαίο μεγαλείο της. Ο πατέρας του εξάλλου ο Βασιλιάς της Βαυαρίας Λουδοβίκος Α΄ ήταν φιλέλληνας, γι' αυτό τον λόγο και ο Όθωνας ήδη από μικρή ηλικία μεγάλωσε με τα πρότυπα της Αγάπης προς την Ελλάδα και γενικότερα του Φιλελληνισμού ως ρεύμα. Γι' αυτό τον λόγο στους φιλέλληνες οι οποίοι ήρθαν να πολεμήσουν για την ανεξαρτησία της Ελλάδας δεν θα μπορούσε να μην βλέπει στο πρόσωπό τους, τον πατέρα του ή ακόμη και τον ίδιο του τον εαυτό, για αυτό αποφασίζει να τους τιμήσει με την ανέγερση ενός μνημείου.

09 Απριλίου 1839 ημέρα Κυριακή

Διάφορα

Από ένα γράμμα προερχόμενο από το Βουκουρέστι την 10 Μαρτίου πληροφορούμαστε, ότι ο Ηγεμόνας Γκίκας, έφθασε πριν από πέντε ημέρες σε αυτή την πρωτεύουσα μετά από ένα εξάμηνο απουσία στην Βιέννη και άλλους τόπους της Αυστριακής Επικρατείας. Πριν από μία ημέρα δηλ την 9 Μαρτίου, ο Γ. Πρόξενος της Ελλάδας Κ. Σακελάριος παρέδωσε προς τον ειρηνέμο Ηγεμόνα επισήμως, παρόντων όλων των Υπουργών μετά από μεγάλη πομπή τον Μεγαλόσταυρου του Σωτήρος, τον οποίο απένειμε η Α. Μ. ο Βασιλιάς της Ελλάδος.

Ο ηγεμών Γκίκας φέρθηκε πάντοτε προς τους εκεί Έλληνες ευνοϊκώς καθώς ήταν Φιλέλληνας, ενώ απεναντίας ο της Μολδαβίας Ηγεμών Στούρτζας φέρει πάντοτε δυσκολίας και προς τον Ελληνικό Πρόξενο και τους εκεί Έλληνες. Φαίνεται διά τούτο, ότι η Α. Μ ο Βασιλιάς φρόνιμος ποιούσα, δεν απένειμε την αυτήν και προς αυτόν τιμή διά του Σταυρού του Σωτήρος⁵²⁵.

Όπως παρατηρούμε η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα με τις εκάστοτε ενέργειες ως προς την απόδοση τιμής στους πεσόντες Φιλέλληνες δεν θα μπορούσε από το να είναι θετική. Ο Τύπος της εποχής αποκαλεί τον Όθωνα ως φρόνιμο Βασιλιά θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να δείξει την σύνεση με την οποία κυβερνά καθώς τιμά όλους εκείνους οι οποίοι πολέμησαν υπέρ του Αγώνα. Η απόφαση του λοιπόν να ανεγείρει μνημείο υπέρ των πεσόντων Φιλελλήνων δεν μπορεί παρά να προσδίδει σεβασμό και θαυμασμό προς το πρόσωπό του.

⁵²⁵ Εφ. Αιών, φ. 53, 9 Απριλίου 1839

Η ΕΙΚΟΝΑ του Όθωνα

Η εμπειρομένη εικόνα του Βασιλιά Όθωνα από τον λαό δημιουργείται όπως έχουμε αναφερθεί από τις δημόσιες εμφανίσεις του, στις εορτές, στις περιοδείες και στις τελετές. Σημαίνοντα ρόλο στην αποτύπωση της εμφάνισης του Βασιλιά αποτελούσε ο Τύπος της εποχής ο οποίος μέσω των άρθρων των εφημερίδων του αποτύπωνε αυτές τις ενέργειες. Όμως εκτός από τις ενέργειες του ίδιου του Όθωνα, σημαντικό στοιχείο στην διαμόρφωση της εικόνας του Όθωνα είχε ο συμπολιτευόμενος αλλά και ο αντιπολιτευόμενος Τύπος αντίστοιχα. Στα παρακάτω άρθρα θα δούμε τα εγκωμιαστικά επίθετα τα οποία επέλεξε η εφημερίδα του Αιώνα να προσδώσει στον Βασιλιά προκειμένου να τον κολακέψει.

Τον εγκωμιάζει με τα επίθετα νέος, αγαθός, σώφρων, ότι διακατέχεται από αγάπη για τον λαό του και την Πατρίδα του. Ευεργετικός, υπομονετικός και άλλα είναι πολλά από τα οποία του προσκολλά. Σε τέτοιο σημείο εγκωμιαστικού χαρακτήρα έφτασε που τον παρομοιάζει με τον Ρωμόλο και τον Νουμά. Τέλος τον προσφωνεί ως Αγαθό, Πατέρα του λαού του αλλά και ως Δίκαιο. Όθωνας ο Δίκαιος μας αναφέρει στο άρθρο της η εφημερίδα της εποχής.

Στην συνέχεια ο συντάκτης του άρθρου μας αναφέρει και για την Βασίλισσα Αμαλία ότι είναι χαριτωμένη και ότι έχει γλυκύτατο χαρακτήρα, ωραίο πρόσωπο, ότι είναι ευπρόσιτη κοκ. Ακόμη ότι επιθυμεί την ευδαιμονία των Ελλήνων και δεν αντιλαμβάνεται όταν προάγονται τα αλλότρια. Τέλος θα αναφερθεί στον λαό των Ελλήνων λέγοντας ότι είναι ευφυής, ζωηρός, φιλόμουσος και ότι αγαπά τον Βασιλέα του, ότι έχει κλήση στην ευταξία και ότι σέβεται τις προσωπικές αρετές του Βασιλιά του. Αρνητικά στοιχεία αυτού είναι ότι έχει μέσα του την πονηριά του λόγω της παλιάς του δουλείας. Ακόμη η μετάλλαξη του έγινε αιφνίδια και όχι σταδιακά, όμως το πολιτικό σύστημα συνέλαβε στην υψηλή περί του εαυτού του ικανότητα και ιδέα, ενώ στην συνέχεια κάνει λάθη διότι έχει αληθινή άγνοια των κοινών πραγμάτων. Τέλος θα αναφερθεί στον ρόλο των ξένων δυνάμεων οι οποίες εκμεταλλευόμενες την φτώχεια αυτών των ανθρώπων προκειμένου να τους εμπιστευθούν και να ελέγχουν οι ίδιοι το πηδάλιο της Κυβέρνησης τους απομακρύνουν με πολλούς τρόπους από το να εμπιστεύονται τον Βασιλιά τους.

Συνοψίζοντας ο αρθρογράφος περιγράφει την γενικότερη εικόνα η οποία επικρατεί στο Βασίλειο ως προς τις σχέσεις Βασιλιά- λαού, ξένων Δυνάμεων και λαού και στον ρόλο που αυτοί διαδραμάτισαν στο Βασίλειο της Ελλάδας.

Επιπρόσθετα στο επόμενο φύλλο αυτό της **09 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη** μας παρατίθενται οι λόγοι κατά τους οποίους εκτιμάται η δόξα του Θρόνου και η ευδαιμονία του λαού. Καθώς

περιγράφεται ότι ο Βασιλιάς χωρίς αμφιβολία αισθάνεται τις δυνάμεις του να στηρίζονται στην αγάπη του λαού του και ότι μπορεί να πράξει ότι επιθυμεί δίχως να διστάζει⁵²⁶.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι αρθρογράφοι των εφημερίδων της εποχής σκόπιμα προσπαθούν να ωραιοποιήσουν την διακυβέρνηση και την Απολυταρχία του Όθωνα επιχειρηματολογώντας και υποστηρίζοντας ότι η εξουσία του πηγάζει από τον λαό των Ελλήνων. Επιχείρημα το οποίο μπορεί να μην να εμπεριέχει ψήγματα αλήθειας καθώς ένα μεγάλο μέρος του λαού ήταν φιλομοναρχικό όμως δεν αντικατοπτρίζει στην πλειονότητά του την πραγματική του εικόνα την οποία είχαν οι Έλληνες για τον Βασιλιά τους.

Στην συνέχεια της ανάλυσής μας θα παρατεθούν κάποια άρθρα των εφημερίδων τα οποία έχουν ως περιεχόμενό τους την ζωή των Ελλήνων της Αγκώνης.

20 Οκτωβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Ο Βασιλιάς Όθωνας είναι νέος, αγαθός, σώφρων, ενάρετος αγάπα σε υπερβολικό βαθμό τον λαό του, και επιθυμεί εγκαρδίως την ευτυχία της νέας Πατρίδας του. Αυτός κοπιάζει εργάζεται και ακούει με επιείκεια τους πάντες. Η απαλή του ψυχή τον απομακρύνει από το στρατιωτικόν. Εκτός, αν δεν έχει τον χαρακτήρα του Ρωμύλου, ο χρόνος και η πείρα θέλουν να τον αναδείξουν Νουμά και αγαθό Πατέρα του λαού του. Η υψηλή έννοια του δικαίου κυριεύει την ευγενή ψυχή του. Και μπορεί κανείς χωρίς κολακειές να τον ονομάσει, Όθωνα τον Δίκαιο.

Η Βασίλισσα Αμαλία είναι χαριτωμένη, ήμερου και γλυκύτατου χαρακτήρα, με ωραίο πρόσωπο και ευπρόσιτη. Η ίδια επιθυμεί την ευδαιμονία των Ελλήνων και δεν αντιλαμβάνεται ποτέ των κοινών πραγμάτων αλλότριων προάγουσα. Ο λαός της Ελλάδας είναι ευφυής, ζωηρός, ευπαθής φιλόμουσος, και αγαπά τον Βασιλέα, έχει κλίση προς την ευταξία, και σέβεται τις προσωπικές αρετές του Άνακτός του. Έχει όμως τον χαρακτήρα βεβιασμένης πονηρίας της παλαιάς του δουλείας. Μεταλλάχτηκε όχι σταδιακά αλλά αιφνίδια, το πολιτικό σύστημα, συνέλαβε υψηλή περί του εαυτού του και τις ικανότητας του ιδέα, και ρίπτεται εκ τούτου σε πολλά άτοπα ένεκα της αληθινής άγνοιας των κοινών πραγμάτων. Και ο λαός και οι Προύχοντες, λίγο γνωρίζουν γι' αυτό απόλυτα ή σχετικά ως προς τις θέσεις των άλλων Δυνάμεων, ή σχέσεις της πατρίδας τους. Η ξενική από εδώ ραδιουργία, η οποία οφείλετε στην φτώχεια αυτών θεραπεύει δολίως την πρώτη, κολακεύει ύπουλα την δεύτερη και προσπαθεί να εμπιστευτεί σε χέρια ατόμων από πνεύματός της το πηδάλιο της Κυβερνήσεως κατ' ιδία αρέσκεια και συμφέρον⁵²⁷.

⁵²⁶ Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838

⁵²⁷ Εφ. Αιών, φ. 8, 20 Οκτωβρίου 1838

09 Νοεμβρίου 1838 ημέρα Τετάρτη

Ιδού εν συνόψει το ιστορικό της τελευταίας πολιτικής σκηνής των Αθηνών, η οποία ταλανίζει τόσο τα πνεύματα διά το αόριστο του τέλους της. Δεν απόκειται σε εμάς να προλάβουμε μέσω επιθετικών παρατηρήσεων την απόφαση του Θρόνου και ως προς αυτή την περίπτωση. Η σύνεση, η πείρα και του κράτους, οι αληθινές ανάγκες είναι ικανές να καθοδηγήσουν τις πράξεις του, από τις οποίες ελπίζει το κοινό όφελος αντί βλάβης, ειρήνη αντί νέων διενέξεων, και ασφάλεια αντί νέων κινδύνων. Έχει υπ' όψιν Του ο συλλογισμένος και αγαπητός Βασιλεύς ότι σε ολόκληρο το παρελθόν του δεν έκανε κάποιο σφάλμα στην παραμικρή λεπτομέρεια, αλλά ούτε και τώρα. Και αυτός είναι και ο λόγος ο οποίος εκτιμάται η δόξα του Θρόνου και την ευδαιμονία του λαού. Η Α. Μ. θέλει δίχως αμφιβολία να δείξει μέσω των νέων αποφάσεων της, ότι αισθάνεται τις δυνάμεις της, στηριγμένες προπαντός στην αγάπη του Λαού, ότι θέλει και πράττει, ότι πράττει και δεν διστάζει. Ποιος άλλος χαρακτήρας δόξασε ποτέ τους διέποντας της τύχης των Εθνών; Ποια ένδοξη και ελαχίστη δεν έδωσε απόχρωση αφορμή άλλων μεγαλύτερων βαθμίδων, και δεν έφερε επί τέλους το αποτέλεσμα, το παρά παν άλλο λυπηρό αποτέλεσμα, του να χωνευθούν τα συμφέροντα του ενός κράτους σε εκείνα του άλλου; Υποστήριξε και υποστηρίζει την Ελλάδα και την τύχη της δύναμις ηθική. Αυτή ακολουθεί κατά γράμμα η Εξουσία, και ολοκληρωτικά αρνούμενη τα οφέλη μέσω της ευγνωμοσύνης προς όλους τους Ευεργέτες των Ελλήνων, όχι μόνον καθίσταται για πάντα ελεύθερη από την προκύπτουσα εκ της ραδιουργίας ανησυχία του εσωτερικού, αλλά μπορεί να καταλάβει θέση όχι ευκαταφρόνητη στην πολιτική της Ανατολής, και να προδιαθέσει υπέρ αυτής συμφέροντα με μεγάλη αξία⁵²⁸.

12 Φεβρουαρίου 1839 ημέρα Κυριακή

Με την επάνοδο του Βασιλέως (1837) εκπληρώθηκε αμέσως η κοινή ευχή του Έθνους. Η Αρχιγραμματεία, ή η πραγματική Μεσοβασιλεία της Ελλάδας, παρέδωσε την ζωή της σε αυτούς όπου ήταν ακόμη στο λιμάνι του Πειραιά. Νέα πραγμάτων τάξη ήταν ελαφριά να διαδεχθεί την προτέρα υπό την προεδρία του Ρουντχάρδου. Αλλά, ξένος και αυτός επί κεφαλής του Υπουργείου, δεν μπορούσε αναμφίβολα να εκφύγει την μομφή των προκατόχων τους. Έγγραφε πρόταση του περί Η ενεργητικότερα Υπουργείου, η παύση των διωγμών και των αστυνομικών επιτηρήσεων, το καθάρισμα των κάποιων μiasμάτων πρότερου συστήματος της Ξενοκρατίας και άλλη ηθική του ιδίου προσόντα, αποκατέστησαν πλέον εκ συγκρίσεως υποφερτή την γενική διοίκηση αυτού⁵²⁹.

⁵²⁸ Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838

⁵²⁹ Εφ. Αιών, φ. 59, 12 Φεβρουαρίου 1839

09 Απριλίου 1839 ημέρα Κυριακή

Ο Βασιλεύς των Ελλήνων δεν θέλει να ανεχθεί βέβαια την περαιτέρω καταδίκη αυτών των ομογενών και πιστών υπηκόων του.

Τρέφουν τις γλυκύτερες ελπίδες εν της Αγκώνη Έλληνες , ότι η δική μας Κυβέρνηση θέλει να τους συνδράμει, όχι μόνο διά της δυνατής χρηματικής βοήθειας, αλλά και θα μεσολαβήσει για να τους αποδοθεί ως κτήμα Ελληνικό, ο ναός της Αγίας Άννας και ταυτόχρονα το προνόμιο του να εκτελούν ακωλύτως τα υπόλοιπα των Θρησκειών των εξισώμενοι τουλάχιστον με τους Ιουδαίους.

Αυτό θεωρείτε καθ' ολοκληρία και χρέος αμοιβαιότητας. Ενώ κατά την Ελλάδα οι των Δυτικού Δόγματος ουδέποτε εμποδίστηκαν του να τελέσουν τις ιεροπραξίες τους φανερά και να αναγείρουν νεωστί Εκκλησίες είναι λυπηρό το να υποφέρουν οι δικοί μας ομογενείς του Ανατολικού Δόγματος τέτοια καταφρόνηση, όχι στην βάρβαρο αποκαλούμενη Ασία και Αφρική αλλά σε ένα μέρος του εν γένει εξευγενισμένου και ανεξιθρήσκου Ευρώπης.

Είναι επίσης χρέος της δικής μας Κυβερνήσεως, όπως και της Ιερής συνόδου, άφευκτον το να απαιτήσει την αυτού αμοιβαιότητα. Η εν τη Αγκώνα Εκκλησία των Ορθοδόξων εξαρτάται απ' αυτής, αφ' ης στιγμής, οι εκεί Έλληνες κατεγράφησαν εις τους υπηκόους της Α. Μ. , άμα συνεστήθη το Ελληνικό προξενείο επί του Μακαρίτη Γ. Δουρούτη, συνεργήσαντος τα μέγιστα, αν και ματαίως, διά την ανάκτηση του Ναού της Αγίας Άννας.

Ο Ελληνικός περιοδικός Τύπος δράττεται ήδη της ευκαιρίας δια να παραστήσει εις το κοινό τα δίκαια του εκεί ομογενών μας, και να δώσει κάποια νύξη, υπέρ αυτών στην Κυβέρνηση μας, η οποία θέλει και μπορεί βέβαια να πετύχει την απαλλαγή της από την Θρησκευτική περιφρόνηση.

*Είμαστε βέβαιοι, ότι αν η Α. Μ. απερχόμενη στο Μόναχο μέσω της Αγκώνας (το 1836), πρόλαβε να επισκεφθεί το Ελληνικό παρεκκλήσι ήθελε παρηγορήσει πολύ τους εκεί ομογενείς μας, πληροφορούμενοι με τα ίδια τους τα μάτια την κατάσταση τους, αλλά και κατά τούτο ήταν ατυχείς ούτοι, ελπίζομεν όμως, ότι οι λίγες αυτές παρατηρήσεις ,ας θέλουν επιφέρει την επιθυμητή ανακούφιση ων εις την αλλοδαπή συναδέλφων μας από την αυστηρότητα της Παπικής Αυλής, η οποία κατά την έκφρασή της, ανέχεται, αλλά δεν συγχωρεί (*tollenrnon permete*⁵³⁰).*

Κλείνοντας το κεφάλαιο με τίτλο η εμπεδωμένη εικόνα του Όθωνα από τον λαό καταλήγουμε σε πάρα πολλά συμπεράσματα. Πρώτων, διαπιστώνουμε ότι υπήρξε μία κρατική προσπάθεια από την

⁵³⁰ Εφ. Αιών, φ. 53, 9 Απριλίου 1839

πλευρά των Βαυαρών προκειμένου να προβληθεί ο Βασιλιάς με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Οι τρόποι προβολής του Βασιλιά ήταν η παρουσία τους στις εορτές αλλά και στις τελετές, όπου ακολουθούνταν κάθε φορά ένα συγκεκριμένο τελετουργικό. Πιο συγκεκριμένα η εορτή ξεκινούσε με κανονιοβολισμούς ενώ συνοδεύονταν και με μπάιντες μουσικής. Ο Βασιλιάς αναχωρούσε στην συνέχεια νωρίς το πρωί από το παλάτι με προορισμό την εκάστοτε εκκλησία. Πομπή στρατιωτική και αγήματα συνόδευαν τον Βασιλιά καθ' όλη την διάρκεια της πομπής έως ότου έφταναν στον ναό. Ο λαός ο οποίος συγκεντρωνόταν εκεί συνήθιζε να επευφημεί τον Βασιλιά ζητωκραυγάζοντας <<ζήτω ο Βασιλιάς>>. Στην συνέχεια μετά το τέλος της εκκλησιαστικής Λειτουργίας, τελούνταν δοξολογία στον ναό υπέρ της μακροβιότητας και της υγείας τους Βασιλιά. Έπειτα ο Βασιλιάς μαζί με την Βασίλισσα επέστρεφαν στο παλάτι εν μέσω της πομπής η οποία τον συνόδευε (στρατιωτική αλλά και εκκλησιαστική). Ο λαός και πάλι επευφημούσε και χαιρόταν όταν αντίκριζε τον Βασιλιά του. Τέλος στα ανάκτορα πραγματοποιούνταν εορτασμός, ενώ ο λαός γιόρταζε έξω από τα ανάκτορα. Φωταγώγηση της πόλης και κανονιοβολισμοί, προσέδιδαν χαρά στο εορταστικό κλίμα.

Δεύτερος τρόπος με τον οποίο <<κατασκευάζονταν> η εικόνα του Βασιλιά ήταν ο ίδιος ο Βασιλιάς με την συνεχή παρουσία τους δίπλα στον λαό. Πιο συγκεκριμένα ο Βασιλιάς Όθωνας συνήθιζε να πραγματοποιεί πολλές περιοδείες καθ' όλη την διάρκεια της βασιλείας σε όλες τις περιοχές του Βασιλείου, στα νησιά, στην Πελοπόννησο αλλά και σε περιοχές της Οθωμανικής αυτοκρατορίας όπου διαβιούσαν Έλληνες. Σε αυτές λοιπόν τις περιοδείες ερχόταν σε άμεση επαφή με τον Ελληνικό λαό με τον οποίο έκτιζε μία σχέση εμπιστοσύνης και σεβασμού, η οποία δεν υπήρχε αντιστοίχως για τους Βαυαρούς. Αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την λαοπρόβλητη εικόνα του καθώς έδειχνε με τις εν λόγο περιοδείες ότι ενδιαφέρεται για τα προβλήματα του λαού του.

Τρίτος τρόπος με τον οποίο ο Όθωνας προσπαθούσε να προβάλλει την εικόνα υπήρξε ο Τύπος της εποχής. Περιορίζοντάς τον με πολλούς Τυποκτόνους νόμους όπως ονομαζόταν προσπάθησε να περιορίσει την ελευθερία του Τύπου έτσι ώστε να μην γράφονται αρνητικά άρθρα για τον ίδιο. Βέβαια οι αρθρογράφοι των εφημερίδων έγραψαν αρκετά δυσχερή άρθρα εναντίον των Βαυαρών αλλά ποτέ εναντίον του ίδιου του Βασιλιά ο οποίος βρισκόταν στο <<απυρόβλητο>>. Πολλές φορές μάλιστα όταν αυτοί ξεπερνούσαν τα όρια τα οποία τους είχε καθορίσει ο νόμος, είτε πλήρωναν κάποιο πρόστιμο σε χρήματα είτε οδηγούνταν στην φυλακή. Διεξοδική ανάλυση και ερμηνεία σχετικά με τον ρόλο τον οποίο διετέλεσε ο Τύπος αναφερόμαστε στο εισαγωγικό κεφάλαιο με τίτλο <<Τύπος και Απολυταρχία>> αναλύουμε τον ρόλο του Τύπου μέσα σε ένα Απολυταρχικό περιβάλλον το οποίο προσπαθεί να περιορίσει και να εξαλείψει κάθε ελευθερία όταν αυτό στρεφόταν εναντίον του θεσμού της Βασιλείας και εναντίον του προσώπου του Α' Βασιλιά των Ελλήνων, του Βασιλιά Όθωνα. Όπως και να έχει αυτό το οποίο γίνεται αντιληπτό είναι ότι ο Όθων για μία σχεδόν δεκαετία κατάφερε να είναι το σημείο αναφοράς το οποίο αντιπροσώπευε για τους Έλληνες την τάξη, την ειρήνη και την ασφάλεια. Εικόνα που για τον

ίδιο επάξια κερδίζει το επίθετο όπως του το απέμειναν οι συντάκτες Πολυσέβαστος Άναξ. Στο τέλος όμως της οκταετής Απόλυτης διακυβέρνησης οι Έλληνες μην αντέχοντας πλέον την Απολυταρχία των Βαυαρών θα ζητήσουν Σύνταγμα το οποίο τόσα χρόνια παρακαλούσαν να τους παραχωρηθεί. Ο μόνος τρόπος για να το επιτύχουν αυτό ήταν μία Επανάσταση. Η Επανάσταση αυτή δεν είναι άλλη από την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου την οποία θα αναλύσουμε στο επόμενο και τελευταίο κεφάλαιο με το οποίο ολοκληρώνεται η ΑΠΟΛΥΤΗ ΜΟΝΑΡΧΙΑ του ΟΘΩΝΑ και την θέση της παίρνει η Συνταγματική διακυβέρνηση από τον Βασιλιά, με πληρεξούσιους πλέον από τον ίδιο τον ελληνικό λαό.

09 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή

Στον Βασιλικό Θρόνο, καρπό των πολυχρόνιων και πολυειδών θυσιών τους, οι Έλληνες έβλεπαν το τιμαλφέστερο και πολυτιμότερο κειμήλιο των αγαθών της παρούσας αλλά και των μετέπειτα γενεών της. Της εκλογής των άξιο πρόσωπο, τον αγαθόν και φρόνιμο Βασιλέα τους, υποδέχθηκαν όπως ομολογείται με ανοικτές αγκάλες, σεβάστηκαν και τίμησαν μέσω της ευπείθειας και της πίστης αφοσιώσεως τους. Σε νέο πεπεροικισμένο με προτερήματα αγαθής ψυχής και πνεύματος, σε Ναό ποτιζόμενο ολοέν τα πάτρια της Ελλάδας νάμματα, και συμμορφούμενο με τις αθώες κλίσεις και τα ήθη του τόπου, θεμελίωσαν οι Έλληνες τις γλυκύτερες των ελπίδων τους πάντοτε, και δεν αστόχησαν βέβαια, κατά της οποίας λαμβάνουσι καθεκάστην αποδείξεις του ζήλου του και των προσπαθειών του περί ενός λαμπρότερου και μονιμότερου μέλλοντος. Προς τι όμως η χρεία απόδειξη άλλων, ενώ και αυτοί οι κατά καιρούς αποπλανηθέντες της ευθείας οδού φέροντες υψωμένη την Βασιλική σημαία, απέδειξαν, πόσο ιδιαιτέρως σέβονται το πρόσωπο του Βασιλέως μην έχοντες εναντίον του καμία αιτία δυσαρέσκειας.

Οι πάγκοινες αυτές πληροφορίες ομολογούν εξαιρετικώς πόσο ο Έλλην, ζηλότυπος φύσει δεν υποφέρει την παραμικράν κατά του Βασιλέως του προσβολή ως γενομένην κατ' αυτού του εθνισμού του. Από αυτήν ορμώμενος δικαία αρχή και πεποίθηση, επόμενο ήταν ερεθισθή, όταν πριν από λίγο καιρό είδε δημοσιευμένη μέσω του περιοδικού Τύπου της Ευρώπης κάποια άρθρα, που αφορούν την σύνθεση αξιοκατάκριτων πράξεων κατά του Βασιλείου και από ποιους; Από κάποιους ξένους οι οποίοι υπηρετούνται τον Θρόνο⁵³¹.

Στο εν λόγω άρθρο της 9 Ιουλίου 1839 ημέρα Κυριακή ο συντάκτης του Αιώνας μας αναφέρει με ποιον τρόπο οι Έλληνες έκαναν δεκτό στην κοινωνία τους τον Βασιλιά Όθωνα⁵³².

Επιθυμεί και θέλει να αντικατασταθούν οι ξένοι από Έλληνες καθώς αυτό είναι το χρέος και του Θρόνου και της Πατρίδας.

⁵³¹ Εφ. Αιών, φ. 79, 9 Ιουλίου 1839

⁵³² Εφ. Αιών, φ. 79, 9 Ιουλίου 1839

Η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843

Η αναμενόμενη Επανάσταση η οποία υπέβασκε τόσα χρόνια στον Ελληνικό χώρο είχε πλέον φθάσει. Τα ξημερώματα της 2^{ης} προς 3^{ης} Σεπτεμβρίου οι Έλληνες με πρωτεργάτες τον Ελληνικό στρατό επικεφαλής του οποίου βρισκόταν ο συνταγματάρχης Καλλέργης αποφάσισαν να πάρουν τα όπλα και να κατευθυνθούν στα ανάκτορα ζητώντας και ζητωκραυγάζοντας Σύνταγμα. Ο λαός βλέποντας τον στρατό να κατευθύνεται στα ανάκτορα τον ακολούθησε. Σύσσωμος λοιπόν ο στρατός μαζί με τον Ελληνικό λαό είχαν συγκεντρωθεί στα ανάκτορα διεκδικώντας να τους παραχωρηθεί Σύνταγμα.

Προτού όμως αναφερθούμε στην καθ' αυτή εξιστόρηση και ερμηνεία των γεγονότων της 3^{ης} Σεπτεμβρίου είναι σημαντικό να αναφερθούμε στο περιεχόμενο του άρθρου της εφημερίδας της Morning Post, μίας Αγγλικής εφημερίδας η οποία λίγες ημέρες πριν το ξέσπασμα της Επανάστασης παραθέτει στα φύλλα της, τις συζητήσεις οι οποίες έγιναν στην Αγγλική Βουλή και οι οποίες ακόμη και εάν δεν αποτυπώνονται ολόκληρες λόγω της ένθερμης οργής η οποία υπάρχει, παρόλαυτά γράφουν και περιγράφουν πολύ παραστατικά την αγανάκτηση της Αγγλικής Βουλής ως προς την επικρατούσα κατάσταση στο Ελληνικό Βασίλειο.

ΑΘΗΝΑ

8 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Εξωτερικά

Αγγλία

Δημοσιεύσας το ακόλουθο περί των Ελληνικών πραγμάτων σπουδαίο άρθρο της Morning Post, ειδοποιούμε το κοινό ότι υπέρ αυτών οι τελευταίες συζητήσεις της Αγγλικής Βουλής είχαν λάβει τέτοιο χαρακτήρα ένθερμης οργής και ανήλεου αγανακτήσεως εναντίον του πεπτοκότως συστήματος, το οποίο οι Βρετανικές εφημερίδες, δεν μπόρεσαν να ανακοινώσουν. Να γιατί απαντώνται κάποιες περικοπές τις οποίες δεν αναγνώσουμε στις ομιλίες οι οποίες δημοσιεύθηκαν από τον Ελληνικό Τύπο.

Η εξάισια περιγραφή των Ελληνικών πραγμάτων την οποία έκανε εσχάτως στην Βουλή ο κ Κόχραν, μας θυμίζει τον μύθο της Βαθράκων, του Βασιλέως των δασών, και του Βασιλέως των πελαργών, τον οποίο τον θεωρούμε ως δυστυχώς αλλά ακριβέστατα εφαρμοσμένο στους αξιοθρήνητους εκείνους ανθρώπους, οι οποίοι είναι καταδικασμένοι να ζήσουν υπό την Ελληνική εξουσία.

Ενώ ο Τούρκος τον οποίο κτηνώδης δεισιδαιμονία αποκαλεί διυχή βάρβαρο, σεβάσθηκε την δημοτική εκείνη διοργάνωση την οποία θεωρήθηκε ως τελειότατο στην Ευρώπη, και της οποίας ο χαρακτήρας διατηρήθηκε σχεδόν ανέπαφος από τους χρόνους τους Περικλέους, ο πολιτευόμενος Βαυαρός

κατέστρεψε γρήγορα τις σχεδόν ευτελείς αυτές θεσμοθεσίες τις οποίες μακραίωνες και προσφιλείς παραδόσεις είχαν καταστήσει αναπόσπαστες στο Ελληνικό Έθνος. Έτσι από τα χρόνια της απελευθέρωσης της Ελλάδας οι φόροι, υπό το βάρος των οποίων στενάζει ο λαός, αυξήθηκαν κατά το εν τρίτο. Με ένα λόγο, ολόκληρος η κοινωνική, η εθνική και η πολιτική του στάση, φαίνεται πολύ περισσότερο μάλλον αξιολόγητος κατά το 1843 παρά κατά το 1833 (όταν ο ασθενής Βαυαρός, εις ώρα αποφράδα κατέβει στην Ελληνική χώρα).

Δεν ασπαστήκαμε ποτέ την πολιτική εκείνη, η οποία αγαπά να παρεμβαίνει παντού, ούτε αισθανθήκαμε συμπάθεια προς εκείνους οι οποίοι αναμειγνύονται στα εσωτερικά των ξένων επικρατειών διότι δεν λησμονούμε ότι τις φροντίδες μας πρέπει προπάντων να αφιερώνουμε στην διευθέτηση των δικών μας πραγμάτων. Αλλά η προκειμένη της Ελλάδος περίπτωση συνεχόμενη με το γενναίο σύστημα της επεμβάσεως του 1827, δακτυλοδεικτεί την οδό την οποία απαιτείται να διατρέξουμε. Δεν δικαιολογούμε τον κ Κάνιγκ για την συμμετοχή του την οποία έλαβε στην Συνθήκη του Λονδίνου. Αλλά επειδή η Συνθήκη αυτή συμφωνήθηκε και εφαρμόστηκε είναι απαραίτητο, όπως ο Κ. Κόχραν παρατήρησε να εκτελεσθεί και όλοι οι όροι αυτής, και να μην ληφθεί υπ' όψιν καμία άλλη σκέψη. Εδώ αναγκαζόμαστε και μας είναι δυσάρεστος να κατακρίνουμε εκ νέου της αδύνατο και συγκαταβατικής διαγωγή της Κυβερνήσεως της Βασιλίσσης. Δύο ήδη έτη παρήλθαν αφού ο Κ. Κόχραν αγωνίζεται να εισάξει τα της Ελλάδας ζητήματα ενώπιον της Βουλής, αλλά η ευγλωττία του Πρωθυπουργού ματαιώνει τις προσπάθειές του, προβάλλοντας πάντοτε αφορμές αναβολής. Πότε μεν ο σερ Στράτφορ Κάνιγκ έμελε να επισκεφθεί την Αθήνα, συνεπιφέρουν σάκο μεστό εγγράφων, πότε δε ο έντιμος αντιπρόσωπος ήθελε δώσει δείγμα ευμενή διακρίσεως, μη βιάζων μια συζήτηση η οποία θα μπορούσε να βλάψει την δημόσια υπηρεσία, και πότε μία συνέντευξη έμελε να συγκροτηθεί στο Λονδίνο, για να τελειώσει κατά τρόπον τινά αξιολόγο τις εργασίες της, οι οποίες διατάσσουν μέτρα οριστικά, εφαρμοστέα και ικανά να θεραπεύσουν την δεινή κατάσταση της Ελλάδος. Δεν γνωρίζουμε εάν μια τέτοια συνέντευξη έγινε ή όχι ; ξέρουμε όμως ότι η κατάσταση εκείνη δεν βελτιώθηκε.

Δεν μπορούμε να αποσιωπήσουμε ότι η εξωτερική πολιτική του προηγούμενου υπουργείου ήταν πολύ δραστηριότερη. Είναι βέβαιο ότι ο λόρδος Πάλμερστον απήτησε μετ' επιμονής ώστε ο Βασιλεύς Όθων να εκπληρώσει αμέσως τους όρους υπό τους οποίους διεπιστεύθει αυτόν ο Θρόνος της Ελλάδας. Επί του υπουργείου εκείνου, το Ελληνικό κόμμα το διαστελλόμενο δια της επικλήσεως Αγγλικό ήταν πλήρες ελπίδων και προσδοκιών, η δε της Γαλλίας και της Αγγλίας επιρροή ήταν κατά σύγκριση μηδαμινή.

Αλλά κατά τα τελευταία δύο έτη, την μεγαλύτερη μεταβολή την οποία ακολούθησε ο Ελληνικός λαός και το λέμε με λύπη αυτό είναι ότι πλέον δεν μερίμνησε καθόλου ή μερίμνησε λίγο σχετικά με την εξασφάλιση των δικαιωμάτων του, τα οποία εμείς, οι ίδιοι εγγυηθήκαμε σε αυτόν. Ο Ελληνικός λαός διστάζει με την ειλικρίνεια των οποίων η επέμβαση περιορίζεται σε οδηγίες, οι δε οδηγίες σε φράσεις πομπώδεις και ανίσχυρους και οι οποίες άφησαν να παρέλθουν δύο έτη, τα οποία ήταν πολύ σπουδαία για

την Ελλάδα, χωρίς να ενεργήσουν καμία πράξη ουσιώδη, δείχνουν αληθινή προσπάθεια για την ευδαιμονία ενός Βασιλείου, το οποίο εμείς οι ίδιοι δημιουργήσαμε.

Ομολογούμε με λύπη ότι σχεδόν δεν έχουμε πλέον ελπίδες περί της βελτιώσεως της καταστάσεως του Ελληνικού λαού και της περί ανακουφίσεως αυτού από τις υπέρογκους δαπάνες, οι οποίες προκύπτουν από αυτή την Μοναρχία και από την καταπιεστική <<φορολογία>> η οποία είναι αμέσως της μοναρχίας αυτής συνέπεια, εκτός μόνον εάν εφαρμοζόταν ένα σύστημα της Κυβερνήσεως το οποίο θα προερχόταν από την θέση του λαού και θα ήταν περισσότερο συναρμολογούμενο προς τα αισθήματα του, γένει παραδεκτό.

Ενώ δε η κωμική και πομπώδης μεγαλοπρέπεια μιας ευτελούς Γερμανικής Αυλής καταναλώνει το 1/8 όλου του εισοδήματος του, σύστημα τι εθνικότερο μπορεί να προοδεύει μέσω δαπάνης πολύ κατώτερης. Ημαστε πεπεισμένοι ότι εάν ένα τέτοιο σύστημα εφαρμοστεί στην Ελλάδα, όχι μόνο η εσωτερική αυτή ευδαιμονία ήθελε να αναγεννηθεί, άμεσα αλλά και οι εξωτερικές σχέσεις ήθελαν μείνει άθικτες, αυτή δεν ήθελε πλέον να θεωρείται και αυτό από τα ελάχιστα της Ευρώπης κράτη ως διπλωματική μαριονέτα.

Οι Έλληνες οφείλουν μέγιστη ευγνωμοσύνη στο Σερ Έδμον Λάγκενς. Αποδείχθηκε ευμενής και συνάμα ειλικρινής αυτών φίλος, και όπως το παρατήρησε ο Κ Κόχραν, το να εξακολουθεί να υπάρχει και επί του παρόντος υπουργείο πρέσβης στην Ελλάδα, είναι απόδειξη ότι το μέλλον αυτής δεν είναι απελπισμένο αλλά ενέργεια λείπει. Έπρεπε να ληφθούν αμέσως κάποια αποφασιστικά μέτρα και για εμάς, η πρόταση του περί παρουσιάσεως εγγράφων ήταν πάντα ατελής. Έπρεπε να υποβάλει μέσω σφοδρών εκφράσεων πρόταση η οποία να περιέχει επίπληξη κατά της ελληνικής Κυβερνήσεως.

Εκτός του πολιτικού συμφέροντος το οποίο έχουμε για την ευτυχία της Ελλάδας κάποιοι λίγοι υπάρχουν οι οποίοι μητρέφουσι για τον τόπο αυτήν την αγάπη διακαή. Δεν θέλουμε ενδιατρίψει στην έρευνα, εν τω σημερινό σύστημα της αγωγής στην Αγγλία, εις επιτήδειος να μορφώσει τα πνεύματα της ανθρωπότητας κάποιοι οι οποίοι (διάγουν βίο) ζώσιν εις αιώνα πράξεως αλλά ήμαστε βέβαιοι ότι ισχύει η στρέψει τις συμπάθειες μας προς ένα τόπο με τον οποίο προστέθηκαν οι πράξεις μας οι ενασχολήσεις μας και οι πρώτες ποιητικές εντυπώσεις μας. Υπήρχε εποχή κατά την οποία οι ευγενείς Άγγλοι δεν είχαν συστολές να επιδεικνύουν ενθουσιασμό, και όταν η ανάμνηση στο Κοινοβούλιο των αρχαίων μνημείων και χρόνων και των περιφανέστερων γόνων των παρελθόντων αιώνων, δεν εκκινεί χλεύης μειδίαμα. Υπήρχε εποχή κατά την οποία ο Πίτ, ο Burke, ο Φώζ, ο Λόρδος Νορθ, ο Λόρδος Γρένβιλ προσελάμβαναν στις συζητήσεις όλο τον πλούτο των κλασικών γνώσεων τους, ως και της ενδόξους και εύστοχους ρήσεις, των οποίων πηγή ήταν η κλασικού καλού αίσθησης. Αλλά δυστυχώς ο καιρός αυτής της φιλοδοξίας παρήλθε! Σήμερα προτιμάτε ο όγκος των κυρίων Hume και Williams, από τα νευρώδη σχήματα του Γεωργίου Κάνιγκ, από την οξεία έκφραση του Ναπιέρ, και από τους τολμηρούς και επαγωγούς αυτοσχεδιασμούς, του Σέρηδας. Η τωρινή εποχή είναι για εκείνους τους ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν καλά αισθήματα και είναι (εις παλιμπαίδην αισθήματα, και εις ευτελείς ιστορικές επισημότητες) όχι η τωρινή εποχή είναι καλή τίμια,

διόλου φαιτησιοκόπο, και όλης εποχή πράξεων και επειδή βρισκόμαστε σε τέτοιους καιρούς συγχαίρουμε τον Κολοχραν διότι δεν ζήτησε από αυτόν να εξηγήσει την γεωγραφική θέση της Ελλάδας.

Πιο αναλυτικά μέσο ενός μύθου οι βουλευτές του Αγγλικού κοινοβουλίου περιγράφουν την κακή κατάσταση στην οποία είναι υποχρεωμένοι να ζουν οι άνθρωποι στο Βασίλειο των Ελλήνων. Μάλιστα τους χαρακτηρίζει ως αξιοθρήνητους και καταδικασμένους να ζουν υπό την Ελληνική εξουσία αντιλαμβανόμενοι τις δυσκολίες και τις δυσχέρειες οι οποίες επικρατούσαν στο Βασίλειο από τις αυθαιρεσίες και τις ασυδοσίες των Βαυαρών.

Η ουσία της αντίδρασης και της δυσαρέσκειας των Άγγλων Βουλευτών και εν γένει της Αγγλικής εξωτερικής πολιτικής όσον αφορά στην επικρατούσα κατάσταση στο Ελληνικό Βασίλειο έχει να κάνει με τον περιορισμό των ελευθεριών. Οι αρθρογράφοι στο άρθρο τους μας αναφέρουν ότι ακόμη και ο Τούρκος εννοώντας την Οθωμανική διακυβέρνηση στα χρόνια της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως βάρβαρος σεβάστηκε την δημοτική οργάνωση των υπόδουλων Ελλήνων, την οποία δημοτική οργάνωση μάλιστα υιοθέτησαν και τα Ευρωπαϊκά Κράτη και Βασίλεια θεωρώντας την ως την τελειότητα, επιπλέον η εν λόγω οργάνωση παρέμεινε ανέπαφη από τα χρόνια του Περικλή ως τις ημέρες μας (1843). Όμως οι Βαυαροί κατήγγησαν την συγκεκριμένη θεσμοθεσία η οποία παρέμενε μακραίωνη στις παραδόσεις των Ελλήνων. Αποτέλεσμα της κατάργησης των εθνοσυνελεύσεων και της αυτοδιοικήσεως αλλά και της αυτονομίας ήταν η αύξηση των φόρων κατά 1/3 οδηγώντας ολόκληρη την κοινωνία σε κοινωνική και πολιτική στάση, πιο αναγκαία και αποβλητέα ακόμη και από το 1833 όταν οι Βαυαροί κατέφθασαν στο Ελληνικό Βασίλειο. Αξιοσημείωτο είναι το στοιχείο ότι ο βουλευτής της Αγγλικής Βουλής χαρακτηρίζει την ημέρα εκείνη ως αποφράδα ημέρα και τον Βαυαρό ως ασθενή, θέλοντας να επισημάνει την εν γένει αδυναμία των Βαυαρών να κυβερνήσουν το Ελληνικό Βασίλειο που ως αιτία καθορίζεται η Απόλυτη διακυβέρνηση και όχι η συνταγματική καθώς και με την χρησιμοποίηση του όρου αποφράδα θέλουν να υποδηλώσουν ότι εκείνη η ημέρα ήταν η αρχή πολυετών δεινών για το νεοσύστατο Βασίλειο και για τους Έλληνες γενικότερα.

Ενισχυτικά, οι άγγλοι Βουλευτές τονίζουν ότι ποτέ δεν υιοθέτησαν μία πολιτική η οποία να παρεμβαίνει σε άλλα έθνη, αλλά ούτε θεωρούν θεμιτό μεγάλες δυνάμεις να παρεμβαίνουν στα εσωτερικά άλλων εθνών, διότι πίστευαν ότι καθήκον και φροντίδα τους ήταν η διεκπεραίωση των δικών τους θεμάτων. Παρόλαυτά η περίπτωση της Ελλάδας αποτελεί εξαίρεση και ουσιαστικά σηματοδοτεί την συνέχεια της επέμβασης της Αγγλίας στα εσωτερικά πράγματα της Ελλάδας ήδη από το 1827. Η Αγγλική Βουλή θεωρεί ότι ο δρόμος της εξωτερικής πολιτικής τον οποίο πρέπει να ακολουθήσει η Αγγλία έχει καθιερωθεί ήδη από το 1827.

Επιπρόσθετα, θεωρούν ότι η επέμβαση και η δημιουργία της Συνθήκης του Λονδίνου η οποία έγινε με την επέμβαση του Κάνιγκ ως μη θεμιτή διότι παρενέβαινε στα εσωτερικά άλλων εθνών. Όμως

υποστηρίζουν το γεγονός ότι εφόσον συντάχθηκε και εφαρμόστηκε θα πρέπει να εκτελεσθεί στο έπακρο, καθώς και να εφαρμοστούν όλοι οι όροι οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται σε αυτή.

Στην συνέχεια διατυπώνονται οι προσπάθειες τις οποίες κατέβαλε ο Κόχραν καθώς και η αδυναμία της Κυβέρνησης να εφαρμόσει τους όρους της Συνθήκης. Πιο συγκεκριμένα διατυπώνεται το επιχείρημα ότι ο Κόχραν εδώ και δύο χρόνια αγωνίστηκε να εισαγάγει στην Αγγλική Βουλή προς συζήτηση τα ζητήματα τα οποία αφορούν το Ελληνικό Βασίλειο. Καταλογίζει την ευθύνη για αυτή την αναβολή στον πρωθυπουργό της Αγγλίας. Ο ρόλος του εκπροσώπου της Αγγλίας στην Ελλάδα του σερ Στράτφορντ Κάνιγκ ο οποίος επισκέφθηκε πολλές φορές την πρωτεύουσα δεν ήταν διαφωτιστικός ως προς την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της Αγγλίας καθώς ο ίδιος δεν παρουσιάστηκε στην Αγγλική Βουλή προκειμένου να μας δώσει εικόνα σχετικά με τα Ελληνικά πράγματα διότι θεωρούσε ότι με αυτόν τον τρόπο θα έβλαπτε την δημόσια υπηρεσία η οποία του είχε ανατεθεί. Όμως αυτή η ενέργεια θα ήταν διαφωτιστική ως προς τα μέτρα εκείνα τα οποία θα αναγνωρίζονταν ως αναγκαία και τα οποία θα έπρεπε να λάβει η Αγγλική Βουλή προκειμένου να βελτιώσουν την δεινή κατάσταση της Ελλάδος.

Η συνέντευξη ή η ενημέρωση της Αγγλικής Βουλής από τον Στράτφορντ Κάνιγκ δεν πραγματοποιήθηκε. Εντωμεταξύ η δεινή κατάσταση της Ελλάδος όλο και χειροτέρευε. Τότε πραγματοποιήθηκε και μία αλλαγή στο υπουργείο η οποία χαρακτηρίζεται από πολύ δραστήριο δράση σε σχέση με την προηγούμενη δράση σε σχέση με την προηγούμενη άσκηση πολιτικής από τον Στράτφορντ Κάνιγκ. Το Υπουργείο λοιπόν αυτό με επικεφαλή του τον λόρδο Πάλμερστον απαιτούσε με ιδιαίτερη επιμονή και ζήλο από τον Βασιλιά Όθωνα να εκπληρώσει άμεσα όλους τους όρους της Συνθήκης του Λονδίνου καθώς με βάση αυτούς τους όρους, του παραχωρήθηκε το στέμμα της Ελλάδας. Παρότι η επιρροή του Αγγλικού αλλά και του Γαλλικού κόμματος τα οποία υποστήριζαν μία Συνταγματική μεταβολή ήταν μηδαμινή, ιδιαίτερα το Αγγλικό κόμμα θεωρούσε και ήταν γεμάτη ελπίδες και προσδοκίες ότι η παραχώρηση Συντάγματος μπορεί να επιτευχθεί. Οι Βουλευτές της Αγγλικής Βουλής θεωρούν και καταλογίζουν την ευθύνη της μη παραχώρησης Συντάγματος η οποία οδηγούσε σταδιακά στην επιδείνωση της ζωής των Ελλήνων, στους ίδιους τους Έλληνες ειδικά τα τελευταία δύο χρόνια 1841-1843. Θεωρούν ότι δεν μερίμνησαν ώστε να εξασφαλίσει τα δικαιώματα τα οποία η Αγγλία μέσω της εξωτερικής πολιτικής είχε διασφαλίσει για αυτούς. Η διστακτικότητα του Ελληνικού λαού ο οποίος περιορίστηκε μόνο σε φράσεις πομπώδεις οι οποίες αποδείχτηκαν και ανίσχυρες άφησαν να περάσει αρκετός χρόνος δίχως να πράξουν αυτά που έπρεπε. Θεωρούν ότι αυτές οι πράξεις των Ελλήνων έρχονται σε αντίθεση με την ευδαιμονία την οποία ήθελαν να φέρουν οι Μ. Δυνάμεις και ιδιαίτερα η Αγγλία όταν με την βοήθεια του το δημιουργούσαν⁵³³.

⁵³³ Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843

Σε αυτό το σημείο θεωρώ ότι είναι αναγκαίο να κάνουμε κάποιο σχόλιο. Παρατηρούμε ότι οι Βουλευτές του Αγγλικού Κοινοβουλίου θεωρούν ότι οι Έλληνες δεν εργάστηκαν για να επιφέρουν την ευδαιμονία στο Βασίλειο αλλά ότι παρέμειναν σε μία απαθή στάση γεγονός που οδήγησε στην χειροτέρευση της ζωής τους και την απομάκρυνση τους από την ευδαιμονία. Θεωρώ ότι είναι υπερβολικός αυτός ο ισχυρισμός καθώς δεν λογίζεται το στοιχείο της Απόλυτης διακυβέρνησης των Βαυαρών οι οποίοι ήλεγχαν κάθε δημόσιο λόγο ιδιαίτερα τον Τύπο και μάλιστα δεν δίσταζαν να τιμωρήσουν με τον πιο αυστηρό τρόπο όσους αντιστέκονταν ή εξεγείρονταν απέναντι στην εξουσία τους. Ας μην ξεχνάμε την γκιλοτίνα η οποία είχε πρόσφατα εισαχθεί. Επιπλέον δεν συμπεριέλαβαν τις πάμπολλες εξεγέρσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν καθ' όλη την διάρκεια της Απολυταρχικής διακυβέρνησης του Όθωνα οι οποίες εκδήλωναν αυτήν ακριβώς την δυσαρέσκεια και την καταπίεση την οποία υπέστησαν όλα αυτά τα έτη.

Στην συνέχεια ο αρθρογράφος θα μας παραθέσει κάποια οικονομικά και διοικητικά στοιχεία της διακυβέρνησης των Βαυαρών. Υποστηρίζοντας ότι πλέον δεν υπάρχει ελπίδα για την βελτίωση της κατάστασης του Ελληνικού λαού και της ανακούφισης αυτών διότι πραγματοποιούνται πάρα πολύ μεγάλες δαπάνες οι οποίες είναι αποτέλεσμα της Μοναρχίας και των καταπιέσεων της Μοναρχίας η οποία το επιβάλλει. Θεωρούν ότι αυτό θα μπορούσε να μεταβληθεί μόνο εάν εφαρμοζόταν ένα σύστημα Κυβερνήσεως δηλ μία Κυβέρνηση η οποία θα προερχόταν από την θέση του λαού προκειμένου να κατανοούσε καλύτερα τα προβλήματα και τα αισθήματα του Ελληνικού λαού καθώς θα ήταν μέλος αυτού⁵³⁴.

Στην συνέχεια της συζήτησης στην Αγγλική Βουλή, τονίζεται το γεγονός ότι η Γερμανική αυλή ξοδεύει το 1/8 του εισοδήματος των εσόδων του Βασιλείου, ενώ την ίδια στιγμή το ποσό το οποίο ξοδεύεται για την πρόοδο του Κράτους είναι πολύ μικρότερο, άρα είναι απίθανο να προοδεύσει. Ακόμη οι Βουλευτές επισημαίνουν το γεγονός ότι εάν εφαρμοστεί ένα σύστημα συνταγματικής διακυβέρνησης είναι πεπεισμένοι ότι και την ευδαιμονία θα μπορούν να επιτύχουν αλλά και οι εξωτερικές σχέσεις με τις υπόλοιπες δυνάμεις θα μπορούν να καλυτερεύσουν. Το επιχείρημα αυτό στηρίζεται στο γεγονός ότι το Ελληνικό Βασίλειο θεωρείτε ως διπλωματική μαριονέτα από τις υπόλοιπες Δυνάμεις, έτσι ώστε την μεταχειρίζονται για δικό τους όφελος και σκοπό.

Παρόλαυτά πιστεύουν ότι ακόμη υπάρχει ελπίδα για την Ελλάδα χάρη στις προσπάθειες τις οποίες καταβάλει ο Σερ Έδμον Λάγκεν στον οποίο οι Έλληνες πρέπει να οφείλουν μεγάλη ευγνωμοσύνη καθώς αποδείχτηκε ειλικρινής φίλος των Ελλήνων. Επιπλέον το γεγονός ότι υπάρχει και παραμένει πρέσβης της Αγγλίας στην Ελλάδα δημιουργεί ευοίωνες προσδοκίες. Όμως οι Βουλευτές τονίζουν το

⁵³⁴ Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843

γεγονός ότι έπρεπε να ληφθούν άμεσα μέτρα καθώς και να παρουσιαστούν έγγραφα τα οποία θα συνέβαλλαν στην πρόταση περί επίπληξης της Ελληνικής Κυβέρνησης.

Τέλος οι Βουλευτές τονίζουν ότι εκτός από το πολιτικό συμφέρον το οποίο θα είχαν εάν η Ελλάδα ευημερούσε μέσω μίας Συνταγματικής αλλαγής θα είχαν και ηθικό. Πιο συγκεκριμένα επαναφέρουν στις μνήμες των ανθρώπων τον ειλικρινή Φιλελληνισμό ο οποίος διακατείχε τους προγενέστερους Άγγλους οι οποίοι μέσω των πράξεων τους βοήθησαν την Ελλάδα. Μάλιστα ανακαλούνται στην μνήμη εκείνοι οι ευγενείς Άγγλοι οι οποίοι δεν δίσταζαν να επιδεικνύουν τον ενθουσιασμό και τον θαυμασμό τους για τον αρχαίο πολιτισμό των Ελλήνων. Ενώ τώρα εάν μιλήσει κανείς για αυτά τα θέματα θα τον χλευάσουν με ένα ευγενές μειδίαμα. Αναφερόμενοι σε μεγάλους Άγγλους ευγενείς και νομοθέτες όπως ήταν ο Πίτ, ο burke, ο Φώλ, ο λόρδος Νορκ, και ο Λόρδος Γρένβιλ προχωρούσαν σε συζητήσεις σχετικά με την κλασική παιδεία και τον κλασικό πολιτισμό. Όμως επισημαίνουν ότι πλέον αυτή η εποχή παρήλθε τώρα προτιμούνται ο hume και ο William από τον λόγο του Γεωργίου Κάνιγκ. Θεωρούν τέλος ότι η εποχή είναι για αυτούς δεν έχουν ειλικρινή και καλά αισθήματα όπως υπήρξαν οι καλύτερες εποχές⁵³⁵.

Αντιλαμβανόμαστε ότι η κριτική η οποία ασκήθηκε στο Ελληνικό Βασίλειο από την Αγγλική Βουλή λίγες ημέρες πριν το ξέσπασμα της Επανάστασης υπήρξε δριμύς. Η εξωτερική πολιτική της Αγγλίας η οποία χαρακτηριζόταν από επεμβάσεις στον Ελληνικό χώρο παίρνει πλέον μεγάλες διαστάσεις καθώς βλέπουν ότι η Συνταγματική αλλαγή την οποία επιθυμούν δεν επιτεύχθηκε. Αρχικά καλούν τον Έλληνα Βασιλιά να τηρήσει τους όρους και τις προϋποθέσεις βάση των οποίων επιλέχθηκε προκειμένου να κυβερνήσει το Ελληνικό Βασίλειο. Στην συνέχεια καλούν τους Άγγλους αντιπροσώπους να απολογηθούν για την ελλιπή μέριμνα και πληροφόρησης του Αγγλικού Κοινοβουλίου σχετικά με τα τεκταινόμενα στο Ελληνικό Βασίλειο. Ενώ στην συνέχεια κάνοντας μία αναλυτική περιγραφή της κατάστασης η οποία υπήρχε στην αυλή του Όθωνα προβάλλουν την κατασπατάληση των δημόσιων εσόδων από τους Βαυαρούς ενώ την ίδια στιγμή δεν δίνουν τα αντίστοιχα ποσά προκειμένου να υπάρξει πρόοδος στο Βασίλειο. Τέλος επιθυμούν μέσω των επεμβάσεων τους και μέσω του Αγγλικού κόμματος να επιφέρουν μία Συνταγματική αλλαγή η οποία σύμφωνα με τους ίδιους δεν αποσκοπεί στην πολιτική τους ευημερία αλλά αποτελεί ειλικρινή ένδειξη θαυμασμού και αγάπης προς το αρχαίο κλασικό παρελθόν της Ελλάδας.

Όλα αυτά τα στοιχεία της συζήτησης τα οποία μας παραθέτει η Αγγλική εφημερίδα της Morning Post και τα οποία αναδημοσιεύει η εφημερίδα Αθηνά προβάλλουν την άσκηση ενεργής πολιτικής της Αγγλίας στην Ελλάδα μέσω των εκπροσώπων τους πρέσβων, του Αγγλικού κόμματος αλλά και του

⁵³⁵ Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843

Τύπου (όπως ήταν η Αθηνά στην Ελλάδα) προκειμένου να επηρεάσει με όλους τους τρόπους προς μία Συνταγματική αλλαγή. Διαβάζοντας και ερμηνεύοντας τα συγκεκριμένα άρθρα των Αγγλικών εφημερίδων αρχίζουν να γεννιούνται τα ερωτήματα τα οποία έχουν να κάνουν ως προς τον αυθορμητισμό της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, εάν δηλαδή υπήρξε μία Επανάσταση η οποία ξέσπασε από την δυσαρέσκεια των Ελλήνων που ως ένα βαθμό είναι εμφανής ή εάν η επιρροή των ξένων Δυνάμεων όπως ήταν της Αγγλίας οδήγησε τους Έλληνες στην εν λόγω Επανάσταση. Προσωπικά θεωρώ ότι ρόλο έπαιξαν και οι δύο παράγοντες. Από την μία πλευρά οι δυσχέρειες ενός μεγάλου μέρους των Ελλήνων εξαιτίας της δεσποτικής διακυβέρνησης των Βαυαρών αλλά την ίδια στιγμή ο ρόλος των Μ. Δυνάμεων οι οποίες είτε για τα δικά τους συμφέροντα είτε λόγω του θαυμασμού όταν αναφέρονται πως το αρχαίο παρελθόν των Ελλήνων ήθελαν και επιδίωκαν μία εκχώρηση Συντάγματος η οποία και θα επέφερε τις ελευθερίες στο Βασίλειο και ως επέκταση την ευδαιμονία αλλά ταυτόχρονα θα υπάρχει έλεγχος ως προς τις σπατάλες των δημόσιων χρημάτων των Βαυαρών αλλά και αύξηση του εμπορίου και της οικονομίας γενικότερα.

Ο ρόλος του Βασιλιά σε όλο αυτό όπως αποδεικνύεται από τις πηγές ήταν ενός Βασιλιά παρατηρητή ή μαριονέτας ο οποίος δεν είχε την διορατικότητα να προβλέψει ή ακόμα και να αποτρέψει της Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 η οποία του στέρησε πολλές από τις εξουσίες του, τις οποίες αναγκάστηκε να παραχωρήσει στον Ελληνικό λαό.

Ας δούμε όμως τώρα τα άρθρα της Αθηνάς και του Αιώνα τα οποία περιγράφουν επακριβώς με ποιο τρόπο ξεκίνησε αλλά και έγινε η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Στο φύλλο λοιπόν της **8 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη** στην ενότητα Εσωτερικά η Αθηνά μας περιγράφει πολύ λεπτομερώς την ημέρα της Επανάστασης. Θα δούμε τώρα τα άρθρα και στην συνέχεια θα προχωρήσουμε σε ερμηνεία επί των πηγών.

8 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη

Το φύλλο της 8 Σεπτεμβρίου 1843 της εφημερίδας Αθηνά αναφέρεται στα γεγονότα τα οποία συνέβησαν κατά την 3 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Παρασκευή⁵³⁶.

Εσωτερικά

Στην Αθήνα, την 7 Σεπτεμβρίου 1843

Η ΤΡΙΤΗ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

⁵³⁶ Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843

Η Ελλάς σώθηκε. Η Ελλάς εισέρχεται ήδη σε νέα εποχή, την οποία άνοιξε η ημέρα της τρίτης Σεπτεμβρίου. Το Έθνος διευθυνόμενο κατ' αρχάς από τις προσωρινές Κυβερνήσεις, όσες οι διάφορες φάσεις της Επαναστάσεως παρήγαγαν υπό συστήματος επιβλαβούς, το οποίο υπό το σεπτό όνομα της Μοναρχίας διοικεί την Ελλάδα ως τόπο ξένον επιτυγχάνει ήδη την κορωνίδα του πολιτικού διοργανισμού την Συνταγματική Μοναρχία. Το αίσιο αυτό αποτέλεσμα έφερε το τολμηρό αλλά αναγκαίο κίνημα της Τρίτης Σεπτεμβρίου στον επικείμενο της αναρχίας και καταστροφής κίνδυνο, αντικατέστησε την φροντίδα της Κυβερνήσεως και την συνέργεια του κάθε πολίτη προς την διατήρηση της κοινής ασφάλειας και την παγίωση σωτηρίων θεσμών. Το ανεύθυνο διαδέχτηκε η ευθύνη. Την διαίρεση η ομόνοια, την τυχαία ταλάντευση και την ημέρα από ημέρα άσκοπο εξοικονόμηση των εθνικών συμφερόντων ή προς ένα ιερό σκοπό ενεργό πρόνοια· το δε παρελθόν σύστημα απέθανε με τον ίδιο τρόπο που έζησε, αδρανές, ράθυμο και τυφλώς επιμένον να νομίζει ασφαλέστατη την θέση του, ακόμη όταν έφθασε επί χείλος του κρημνού. Για να εκτιμήσουμε δεόντως τα κατά την αξιομνημόνευτο νύκτα της 2-3 Σεπτεμβρίου συμβάντα, πρέπει να αναφέρουμε για μία στιγμή στην μνήμη μας την κατά τις τελευταίες ημέρες του Αυγούστου και τις δύο πρώτες του Σεπτεμβρίου την κατάσταση του Κράτους. Η συμμαχία είχε κηρύξει την τότε Κυβέρνηση ανίκανη και την διαχείριση των δημοσίων πραγμάτων σε αταξία. Τις παρατηρήσεις της και τις συμβουλές της είχε διακοινώσει στην Κυβέρνηση, παρά την θέλησή της, άλλην κατ' ανάγκη επεμβαίνουσα, προέτρεψε αυτήν μετ' επιμονής να προλάβει κάθε ενδεχόμενο καταστροφής δια μεταβολής συστήματος. Η τότε Κυβέρνηση αποποιείται κάθε συμβουλή, καταφρονεί πάσα νομοθεσία τον κίνδυνο της δεικνύουν εγγύτατο, τον κίνδυνο δεν βλέπει ουδαμού. Ζητεί η Συμμαχία την εξασφάλιση της πληρωμής του δανείου, και η Κυβέρνηση μετά από τόσες διαπραγματεύσεις απαντά τέλος πάντων σε τέτοιο τρόπο ώστε η απάντηση της ισοδυναμεί με κήρυξη χρεωκοπίας· δεν αρκεί αυτό, αλλά αυτούς τους αντιπροσώπους δυσαρεστεί με χαλεπούς τρόπους, ώστε κάθε μετ' αυτής διαπραγμάτευση κατέσται αδύνατος. Σε κάθε κατεπείγουσα περίπτωση αντέθετε την χρονοτριβή ως αν μπορούσε να τα προλάβει και δεν θέλησε για αυτό και το πλήρωμα του χρόνου την κατέλαβε ανίσχυρο και απρόβλεπτο.

Αυτή η κατάσταση ήταν αδύνατο να διαρκέσει, όλοι το έλεγαν και αυτοί οι αυλικοί ακόμη, οι οποίοι περίμεναν την λύση από την τύχη. Η υπόληψη της Κυβερνήσεως έξω είχε ταπεινωθεί και εξευτελισθεί, εντός δε παρακολούθησε κατ' ανάγκην. Κακές φήμες ήδη άρχιζαν να διαδίδονται. Λέγεται ότι επιστολές κάποιου επίσημου αρχηγού συνελήφθησαν προτρέποντας σε επανάσταση και αναγγέλλουσα αυτού τις προετοιμασίας. Ψιθυρίζει ότι άλλος αρχηγός στρατολογεί στην Στερεά Ελλάδα. Στην πρωτεύουσα οι άνθρωποι ήταν περίλυποι ή απελπισμένοι, για τον φόβο της αναρχίας, αυτοί που είχαν επίγνωση (οι σύννοες) και σύνεση, ως στην παραμονή μιας μεταβολής, ο κίνδυνος της αναρχίας και της αυθαιρεσίας ήταν προφανής. Η τότε Κυβέρνηση έμελε να εκλέξει μεταξύ των δύο κατ' ανάγκην διότι σύρετε από περιστάσεις και εξέλεξε τον δεύτερο, διότι έπρεπε να φθάσει στο τελευταίο πόρισμα του συστήματος της. Μυστικά έξοδα σπαταλούσε σε κατασκόπους και σε υπερασπιστές, οι οποίοι στην ώρα του κινδύνου έγιναν άφαντοι. Την δε διαγωγή της

όλη την έκλεισε με μία τελευταία πράξη, συνταχθείσα την 2 Σεπτεμβρίου, κατά την οποία καθιδρύετε όπως βεβαιώνει στρατιωτικό δικαστήριο, μέλλον να καταδικάσει με συντόμους τύπους, τους ανωτέρους αξιωματικούς του στρατού και κάποιους πολιτικούς και να πνίξει στην σιωπή του τρόμου την πολυπραγμοσύνη του Λαού. Αυτή έμελλε να εκτελέσουν την Τρίτη Σεπτεμβρίου. Εάν αυτό αληθεύει, θεία πρόνοια δεν συγχώρησε να μολυνθεί η Ελληνική ιστορία με τέτοιες φρικώδεις σκηνές. Θεία πρόνοια έσκιζε τέτοια σελίδα μέλλουσα να προσαρτηθεί στο βιβλίο της Ελληνικής ιστορίας και αντ' εκείνης εγχάραζε με τους ιερούς χαρακτήρες του συντάγματος την μέλλουσα ζωή του Έθνους. Και έτσι αντί ημέρας απαίσιο να ανατέλλει ήλιος εορτής, τον οποίον ο συναθροισμένος στην πλατεία Λαός πλήρες χαράς και ελπίδων χαιρέτησε.

Και όμως εάν μας συγχωρείται να προλάβουμε την ιστορία νομίζουμε ότι μπορεί κανείς αν παρατηρήσει προσεκτικά και από αυτό τα πρώτα συμπτώματα να συμπεράνει, ότι το Έθνος ομονοεί, όταν συναγείρετε (συναθροίζετε) και συνεπυκνούτο, να πούμε έτσι για το κοινό συμφέρον. Πουθενά δεν ακούγονται ληστές, πουθενά πυρκαγιές διότι ενώπιον του μέγιστου κινδύνου κάθε μερική αρπαγή ήταν περιττή και ιδιαίτερα εκδίκηση σιγούσε. Ποτέ δεν επράχθησαν τόσα λίγα κακουργήματα, όσα κατά τους τελευταίους μήνες, κατά τους οποίους η υπόληψη της Κυβερνήσεως είχε εκπέσει. Τα παλαιά πάθη είχαν εξαλειφθεί. Όλα δε τα μέλη όλα τα άτομα απέφευγαν τους μερικούς σπαραγμούς, διότι έμελε να εγερθούν όλοι, πολίτες και στρατός, αγωνιστές του παλαιού Αγώνος και θρέμματα νέας εποχής, άνθρωποι παντός φρονήματος και πάσης ιδέας να εγερθούν, σαν ένας μόνον άνθρωπος υπό το σύνθημα άξιων αρχηγών, για να στερεώσει το Κράτος σπαραζόμενο και διαλυόμενο.

Ορμώμεθα (παρακινούμενοι) ήδη να διηγηθούμε καθ' όλην της την λεπτομέρεια όσα συνέβησαν κατά την νύκτα της 2-3 Σεπτεμβρίου και την επομένη. Τα περιστατικά αυτά θέλουν είναι μία ημέρα εις άκρον περίεργα για την ιστορία. Το σύνθημα είχε δοθεί κατ' αρχάς για την νύκτα της 1-2 Σεπτεμβρίου, αλλά αναβλήθηκε πάλι το κίνημα, για να γίνει περί τον ορθό της 3 Σεπτεμβρίου. Ο στρατηγός Μακρυγιάννης έμελε να κινήσει από την οικία του με λαό οπλισμένο και με άτακτους στρατιώτες αλλά και με τον τακτικό στρατό. Ο Καλλέργης, υπό το πρόσχημα του να διατηρήσει την κοινή ησυχία, δια τους φόβους, οι οποίοι ήδη διαδίδονταν, εξέρχεται στην πόλη περί την ενδεκάτη πριν τα μεσάνυκτα με το ιππικό του. Αλλά ξαφνικά αναγκάστηκε να επισπεύσει την εκτέλεση του έργου, αφού έμαθαν ότι η χωροφυλακή περικύκλωσε την οικία του Μακρυγιάννη και ότι ένας λόχος ακροβολιστών διετάχθη να διευθύνει αυτό το μέρος, για να βοηθήσει την χωροφυλακή στην σύλληψη του Μακρυγιάννη και των οπαδών του. Τα μέτρα αυτά εκ μέρους της αρχής έδειχναν ότι το σχέδιο είχε ανακαλυφθεί. Ήδη δε και προ ημερών δεν είχαν λείψει κατάσκοποι οι οποίοι ειδοποίησαν την αρχήν περί ενός προμελετημένου κινήματος και κατά συνέπεια των καταμηνύσεων τούτων, είχε αποφασισθεί η σύσταση του Στρατιωτικού Συμβουλίου. Άρα χωρίς να χάσει καιρό ο Καλλέργης διευθύνεται στον στρατώνα και διατάσει την σύναξη. Είχε παρέλθει η ώρα του μεσονυκτίου. Συνήλθαν οι αξιωματικοί, και εν τω κύκλω αυτού παρευρέθη και ο διοικητής της Στρατιωτικής σχολής Συνταγματάρχης

Σπύρος Μήλιος, με τρεις αξιωματικούς αυτής των κ Πασχάλη, Ράλλη και ενός τρίτου του οποίου αγνοούμε το όνομα. Τότε προς αυτούς αγόρευσε ο Καλλέργης, είπε ότι η κατάσταση του Έθνους ήταν απελπιστική, εάν η φρουρά δεν ήθελε να τον ακολουθήσει, για να εκτελέσει το κίνημα εκείνο το οποίο έπρεπε να επιτύχουν ή να αποθάνουν. Οι αξιωματικοί δείχνουν προς αυτόν την πλήρη αφοσίωσή τους εκ τούτων κάποιοι λίγοι αγνόησαν το σχέδιο, άλλοι όμως το ακολούθησαν μιμούμενοι τους συντρόφους τους. Αφετέρου ο Καλλέργης είχε παρατεταγμένους, παρά της θύρας του στρατώνα, πιστούς ιππείς, ενώ με τα πιστόλια στα χέρια για να φροντίσουν αμέσως εκείνον, οποίος ήθελε να φανεί εναντιωμένος στο κίνημα. Άμα δε οι αξιωματικοί εξέφρασαν την προθυμία του, ο Καλλέργης εκφωνεί Ζήτω το Σύνταγμα και την φωνή αυτή επαναλάμβαναν άπαντες. Ρίπτονται δύο τουφέκια, καθώς ήταν το σύνθημα, για να ειδοποιηθούν και οι λοιποί συνέταιροι ο δε Καλλέργης τίθεται επί κεφαλής της φρουράς, η οποία συνίστατο (συγκροτείτε) από το τάγμα της γραμμής, το ιππικό και ένα λόχο ακροβολιστών, διότι ο έτερος είχε αναχωρήσει για να συλλάβει με τους χωροφύλακες τον Μακρυγιάννη, οδήγησε τους στρατιώτες την 1 ώρα μετά το μεσονύκτιο προς τα ανάκτορα προέλααν δε, με την μουσική με τις σάλπιγγες με τις σημαίες, βαδίζοντας κατά φάλλαγα και διελθόντων την πόλη έφθασαν στην πλατεία των ανακτόρων, όπου παρετάχθησαν σε δύο γραμμές κραυγάζοντας ζήτω το Σύνταγμα, ταυτοχρόνως ο Καλλέργης πέμπει αποσπάσματα στρατιωτών για να καταλάβουν τις Γραμματείες, την Τράπεζα και το Ταμείο, και ένας άλλος ιππέας για να ελευθερώσει τον Μακρυγιάννη, οποίος πολιορκούμενος ήδη δύο ώρες διέτρεχε πολύ μεγάλο κίνδυνο. Ο Μακρυγιάννης ήταν αποκλεισμένος στην οικία του με λίγους στρατιώτες ιδίως και λίγους τον Γιάννη Κώστα, όταν έφθασαν οι χωροφύλακες οι οποίοι επειδή δεν ήθελαν να παραβιάσουν την οικία, περιορίστηκαν να την περικυκλώσουν και σε αυτό το μέρος περίμεναν εν σιγή. Αλλά όταν προσπάθησαν να αποπλίσουν έναν εκ των στρατιωτών ο οποίος είχε εξέλθει, οι σύντροφοι του Μακρυγιάννη πυροβόλησαν και σκότωσαν τον ενωμοτάρχη και δύο άλλους; Χωροφύλακες πλήγωσαν. Οι χωροφύλακες αντιπυροβολούν, και η συμπλοκή θα εξακολουθούσε, εάν από την οικία δεν φώναζαν σε αυτούς <ώ άνδρες τι πολεμούμε μεταξύ μας; Κανένα κακό σκοπό δεν έχουμε απ' εναντίας ζητούμε να ωφελήσωμε την Πατρίδα· εις τούτο είναι σύμφωνος όλος ο Στρατός και όλος ο Λαός· ακούτε τι γίνεται παρά εκείνη την στιγμή ακούσθησαν οι σάλπιγγες των εκπορευόμενων στρατιωτών και οι φωνές ζήτω το Σύνταγμα. Οι χωροφύλακες τότε υπάκουσαν, ο δε λόχος των ακροβολιστών, ο οποίος έχοντας το σύνθημα, δεν έλαβε μέρος στην συμπλοκή αλλά παρέμενε μέχρις εκείνης της ώρας θεατής όταν είδε τους χωροφύλακες να παύουν πυρ και άκουσε κραυγές των λοιπών σωμάτων, έσπευσε να ενωθεί με αυτό, και φωνάζοντας ζήτω το Σύνταγμα ενώθηκε με τον άλλο λόχο στην Πλατεία των Ανακτόρων. Ταυτοχρόνως έφθασαν στην οικία του Μακρυγιάννη, ο Σκυλοδημάκης με λίγους άτακτους και το απόσπασμα των ιππέων. Οι χωροφύλακες υποχώρησαν και ο Μακρυγιάννης εξέρχεται με τους δικούς του.

Ενώ αυτά συνέβαιναν, οι πολίτες σηκώθηκαν από τον ύπνο, άλλοι οπλισμένοι και άλλοι άοπλοι, άλλοι δε στρατιώτες άτακτοι μεταξύ των οποίων οι Κρήτες διακρίνονταν από τα μακριά τουφέκια τους, ,

έσπευσαν κατευθυνόμενοι όλοι προς την Πλατεία. Κατ' αρχάς οι πολίτες ήταν λίγοι και έτρεχαν σκορπισμένοι, μη γνωρίζοντας οι πιο πολλοί τι συνέβαινε και ολίγον διακρινόμενοι μεταξύ τους στο σκοτάδι. Η νύκτα ήταν νεφελώδης. Λίγοι χωροφύλακες έτρεχαν στην οδό της Ερμού, όπου συνέπιπταν οι εξερχόμενοι πολίτες, και έτσι η οδός από της Καπνικαρέας μέχρι των ανακτόρων, ήταν σκηνή συγχωνεύσεως και σιγανού θορύβου ανθρώπων οι οποίοι έσπευσαν, ενώ ο μεν Μακρυγιάννης πυροβολούσε από την οικία του, οι δε στρατιώτες κραύγαζαν επί της πλατείας.

Αφού οι κραυγές ακούσθηκαν στα Ανάκτορα, εξήλθε από εκεί ο Υπασπιστής του Βασιλέως κ Γαρδικιώτης Γρίβας μαζί με τον Γραμματέα των Στρατιωτικών Κ. Α Βλαχόπουλου. Ο Γραμματέας, πλησίασε τον Καλλέργη και τους στρατιώτες και αποπειράθηκε να τους προτρέψει να διαλυθούν, συλλαμβάνεται όμως κατά διαταγή του Καλλέργη από τον Γαρδικιώτη και αμφότεροι πέμπονται υπό κράτηση στον στρατώνα. Τότε εμφανίστηκε ο βασιλεύς με τον Συνταγματάρχη Χές, σε ένα παράθυρο των κατώτερων του παλατίου, το οποίο είναι απέναντι από την πλατεία, προσκαλεί τον Καλλέργη και τον ρωτά, τι σκοπούς έχει αυτό το κίνημα των στρατιωτών. Ο Καλλέργης απαντά ότι ο λαός και στρατός ζητούν Σύνταγμα. Ας διαλυθούν είπε ο Βασιλιάς, και θέλει φροντίσει περί της αιτήσεως τους. Μεγαλειότατε, απάντησε ο Καλλέργης, δεν θέλουν να διαλυθούν έως ότου η Υ.Μ δεν αποφασίσει με το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σε αυτήν την απάντηση ο Χές αντιτείνει παρατηρήσεις, αλλά ο Καλλέργης τον διέκοψε γεμάτος οργή. Έλεγε αυτόν ως παραίτιος (αυτόν που έγινε η αιτία να συμβεί κάτι κακό) και συμμετοχο της δεινής θέσεως, στην οποία είχαν επίβουλους καταστήσει τον Βασιλέα οι αυλικοί του, και τον διέταξε να απέλθει από το παράθυρο. Εισήλθε ο Χές και μετά από λίγο ο βασιλιάς, βλέποντας να συμβαίνουν αυτά στα ανάκτορα και την απόφαση των στρατιωτών να παραμένει αμετάβλητος, στέλνουν διάγγελμα του Βασιλέως το οποίο απαντά σε αυτόν διστακτικώς, διάταξε δε να ζευχθώσι τα υποζύγια, έφερναν στην συνέχεια τα πυροβόλα 4 στον αριθμό στην πλατεία και αφού τα παρέταξε μεταξύ των δύο γραμμών του πεζικού φωνάζει μαζί με τους υπόλοιπους ζητούν Σύνταγμα.

Έτσι όλα τα σώματα της φρουράς συνενώθηκαν στο κίνημα. Τότε άρχισε να συρρέει το πλήθος του λαού. Ο μοίραρχος της χωροφυλακής ιππείς κόλλησε από το πλήθος είχε σταλεί για να συλλάβει τον Καλλέργη, όμως διατάσσεται να υποχωρήσει και τελικά συλλαμβάνεται ο ίδιος. Οι λίγοι χωροφύλακες, δεν φέρνουν καμία αντίσταση, ούτε η υπόλοιπη χωροφυλακή, όπου και εάν τους συναντούν. Οι στρατιώτες του Αγώνα οι οποίοι συνιστούν το ωραίο αυτό σώμα, δεν ήθελαν βεβαίως να πολεμήσουν με τους αδελφούς τους, τους ζητούντας τα δικαιώματα της Πατρίδας, ακόμη και αυτοί που πυροβόλησαν κατά του Μακρυγιάννη, το έπραξαν χωρίς να γνωρίζουν τα διατρέχοντα, ώστε και ο φονευθείς ενωμοτάρχης έγινε μάλλον θύμα της άγνοιας, παρά αυτής της Επαναστάσεως.

Παρόλαυτά το πλήθος αύξανε στην πλατεία, και οι κραυγές γινόντουσαν ζωηρότερες. Καμία σύγχυση δεν συνέβαινε. Οι στρατιώτες ακίνητοι και σε τάξη ήταν παρατεταγμένοι, τηρώντας την πειθαρχεία

και ευταξία απαραδειγμάτιστο. Ο δε λαός περιφερόταν κραυγάζοντας, χωρίς να πειράζει κανέναν, ούτε αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι κινούνταν. Ενώ κανείς ανάμεσα στους παρευρισκόμενους διέκρινε δύο αξιωματικούς Βαυαρούς οι οποίοι προσέρχονταν, φώναζε και έσυρε την προσοχή των ανθρώπων προς αυτούς. Ο υπολοχαγός Τολμίδης, πλησίασε τους πήρε από το χέρι και καθώς ήταν φοβισμένοι τους διήγαγε μέσω του πλήθους των στρατιωτών χωρίς να κινηθεί κανείς να τους κακοποιήσει. Όλοι ήταν ενθουσιασμένοι με το να εκφράσουν τον ενθουσιασμό τους, σαν να είχαν ήδη το Σύνταγμα στα χέρια τους. Οι κραυγές υπέρ του Συντάγματος συγγεόταν μαζί με την στρατιωτική μουσική, η οποία δεν σταματούσε παιανίζουσα, και έτσι η συνάθροιση ενέφαινε μάλλον χαρακτήρα πανηγύρεως, παρά την τρομερή της Επανάστασεως εικόνα. Οι στρατιώτες φερόντουσαν ευνοϊκότερα και αδελφικά προς τους πολίτες, οι πολίτες με αγάπη και σεβασμό προς τους στρατιώτες. Όχι μόνον δεν ζημιώθηκε, αλλά ούτε βλάφθηκε κανείς εκεί αλλά μεταξύ της συναθροίσεως εκείνης αισθάνονταν κανείς τον εαυτό του ασφαλή όταν ήταν μέσα σε μία παράταξη.

Έτσι το κίνημα πέτυχε καθ' όσον αφορά τους στρατιωτικούς συνδυασμούς. Του Μακρυγιάννη ο αποκλεισμός είχε διαλυθεί η χωροφυλακή είχε αποσυρθεί, η Γραμματεία, η Τράπεζα, το Ταμείο ήταν καταλελειμένα, οι Γραμματείς υπό κράτηση και η ησυχία της πόλεως εξασφαλισμένη· όλα δε αυτά χρεωστούνται στην ετοιμότητα και την γενναιότητα του Καλλέργη στην ταχύτητα των κινήματων του, στον πατριωτισμό και την ικανότητα των κινήματων του, και στην πειθαρχία και ευταξία του στρατού. Συνήργησαν σε αυτό δηλ στην επιτυχία του έργου και ο Μακρυγιάννης ως αρχηγός του οπλισμένου λαού και οι αρχηγοί Γιάννη Κώστας, οι δύο στρατοί και ο Σκυλοδημάκης. Μεταξύ των αξιωματικών διακρίθηκαν ο Βεΐκος, ο Πετμεζάς, ο Τολμίδης, ο Μανιτάκης, οι λοχαγοί του Τάγματος Παπαβιέρος, Λαζαρέτης, Αρτέμης και λοιποί. Οι αξιωματικοί των ακροβολιστών και άλλοι των οποίων τα ονόματα ή δεν θυμόμαστε ή αγνοούμε. Πρέπει να αναφέρουμε και τους αρχηγούς των σωμάτων του Καλλέργη οι οποίοι ήταν με το μέρος του συμπολεμιστές. Αυτοί είναι ο Συνταγματάρχης Σπύρος Μήλιος και οι αξιωματικοί του, που διοικούν ουλαμούς του τάγματος. Τελευταίο άξιο μνείας είναι και οι πρόην στην Ελληνική υπηρεσία Γάλλοι αξιωματικοί του στρατού, οι οποίοι προ ολίγου καταστάθηκαν διαθέσιμοι, και έσπευσαν να αναλάβουν κατ' εκείνη την νύκτα επικίνδυνα καθήκοντα.

Ήταν 3 ώρα την νύκτα, όταν ο λαός έσπευσε να συγκαλέσει τους Συμβούλους. Πρώτοι εμφανίστηκαν να εκτείθονται μόνοι τους οι Σύμβουλοι Αν. Μεταξάς, Α. Λόντος. Τσούρτζ και Ζωγράφος· η παρουσία τους εμψύχωσε τους στρατιώτες και τον λαό. Περνούσε μέσα απ' την πλατεία με μεγάλο θάρρος, ατάραχοι και ανευφημήθηκαν ζωηρώς· ο λαός περικύκλωσε τον Μεταξά, τον Λόντο και τους χαιρέτησε με τα ονόματα των παλαιών Αγώνων. Οι άνδρες αυτοί οι οποίοι είχαν την διεύθυνση του κινήματος, δεν χάνουν καιρό πορεύονται στο κατάστημα του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο βρήκαν στο σκοτάδι. Ο Λόντος διατάσει να φέρουν φώτα από την πλησίον οικία του. Ο Μακρυγιάννης θέτει φρουρά στην θύρα του καταστήματος, ο λαός τρέχει να καλέσει και τους άλλους Συμβούλους. Πρώτοι έρχονται ο Ρήγας Παλαμίδης

και ο Μανόλης, μετέπειτα οι υπόλοιποι, ο ένας κατόπιν του άλλου, φερόμενοι από κόμματα βούλωντων ανθρώπων (που κραυγάζουν δίχως να τους ακούν) . Ο Σπύρος Μήλιος εισέρχεται στο Συμβούλιο ως αντιπρόσωπος του στρατού. Άμα δε το Συμβούλιο συγκροτηθεί μετά από βραχεία συζήτηση, συντάζει την προκήρυξη, την οποία ο Ανδρέας Λόντος προσδιορίσθαι να κάνει γνωστή στον εν τη πλατεία του Παλατίου συναθροισμένο λαό και στρατό. Σε αυτό το μέρος ανυπόμονοι περίμεναν όλοι την πράξη ενός σώματος, στο οποίο είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους και τις τύχες της πατρίδας. Ανέτειλε ο ήλιος, όταν ο κ Σίμος ανέγνωσε σε αυτούς που μπορούσαν να ακούσουν μέσα στην πλατεία, την προκήρυξη του Συμβουλίου, όταν δε έφθασε η ώρα να αναγνώσει τον όρκο, στρατιώτες και λαός, όλοι αυθορμήτως ανέτειναν τα χέρια προς τον ουρανό.

Η προκήρυξη του Συμβουλίου αναγνωρίζει το κίνημα και αποκαθιστά αυτό το Σώμα συνυπεύθυνο. Καθησύχασε τον λαό και τον στρατό και τους ενέπνευσε νέο θάρρος, χωρίς να τους εξάψει. Λαός και στρατός είχαν ήδη ό,τι επιθυμούσαν, την νομιμότητα, την αντιπροσωπεία από ένα νομοθετικό σώμα, το οποίο στην κατάσταση αυτή, την άνευ Κυβερνήσεως ανελάμβανε την διεύθυνση των πραγμάτων και εξασφάλιζε την κοινή ησυχία. Όλοι ευχαριστήθηκαν και των πολιτών τα χέρια άρπαζαν τον Λόντο, όταν πήγαινε με ζωηρές ανευφημίες στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Τότε άρχισε η σκέψη περί του Πρακτέου. Ο Μεταξάς, ο Λόντος, ο Ρ Παλαμίδης, προτείνουν την σύνταξη της προς τον Βασιλέα αναφορά, η οποία και υπογράφηκε μετά από κάποιες συζητήσεις. Εκλέγουν σε επιτροπή, η οποία αποτελείται από τους κυρίους Κουντουριώτη, Α Μαυρομιχάλη, Αινιάνας, Ψύλλα, Αναστασίου, Λόντου και του Γραμματέως του Συμβουλίου Πρεβελεγγίου, για να παρουσιάσουν την αναφορά στον Βασιλέα, έδωσαν σε αυτούς μία μόνο ώρα προθεσμία για να φέρουν την απάντηση οι απεσταλμένοι οι οποίοι πορευόντουσαν προς τα ανάκτορα. Έμειναν εκεί αρκετή ώρα, κατέβηκαν δε έπειτα στην θύρα και κάλεσαν από εκεί τον Καλλέργη, όπου τον ρώτησαν εάν δίδεται άδεια στους πρέσβεις των ξένων Δυνάμενων, να προσκληθούν και να εισέλθουν στα ανάκτορα. Θόρυβος μεγάλος έγινε σε αυτά, την πρόταση μεταξύ του λαού ο οποίος φώναζε να μην επιτραπεί η είσοδος στους πρέσβεις, ο δε Καλλέργης, μόλις ακουγόταν μεταξύ των κραυγών απειοίηθει την αίτηση. Τότε η μεν επιτροπή ανέβηκε πάλι στα ανάκτορα, οι δε πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας, και της Αυστρίας και της Πρωσίας αφού προσήλθαν ζητούσαν από τον Καλλέργη την άδεια της εισόδου, ο Καλλέργης απαντά, ότι μέχρις ότου το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν ήθελε αποφασίσει μετά του Βασιλέως, δεν μπορεί να αφήσει κανέναν να εισέλθει ούτε να εξέλθει. Σε αυτά οι μεν πρέσβεις των τριών Συμμάχων Δυνάμεων δεν έφεραν καμία αντίρρηση. Ο πρέσβης της Αυστρίας διαμαρτύρεται και την διαμαρτυρία επαναλαμβάνεται και από τον πρέσβη της Πρωσίας, αλλά ο Καλλέργης υπενθυμίζει σε αυτόν τους λόγους, για τους οποίους έλεγε λεπτομερειακά ως παράκαιρα την διαμαρτυρία του. Εάν τούτοις ο λαός θορυβείται και προσκαλεί την επιτροπή να εξέλθει. Μετά την παρέλευση της ώρας, η επιτροπή εξέρχεται έχοντας στα χέρια της τα διατάγματα, δια των οποίων συγκροτείται το νέο υπουργείο, και διατάσσεται η συγκάλωση της εθνικής

Συνελεύσεως, τα οποία και αναγιγνώσκει μπροστά στο λαό. Τότε συμβαίνει μικρή σύγχυση, επειδή οι άνθρωποι δεν άκουσαν ή δεν κατάλαβαν τα διατάγματα· αλλά η σύγχυση γρήγορα κατεπραΐνθεται.

Τέλος οι νέοι υπουργοί παρουσιάσθηκαν στον Βασιλέα και έδωσαν τον όρκο και στην συνέχεια συνέταξαν και συνυπέγραψαν μαζί του τα δέκα διατάγματα. Με αυτόν τον τρόπο τελείωσαν όλα, παρόντων των πρέσβων των τριών Συμμάχων Δυνάμεων. Γύρω στις 3 η ώρα μμ οι στρατιώτες κάποιοι από τους οποίους είχαν μείνει επί δεκατέσσερις ώρες ακίνητοι στην γραμμή, παρελαύνοντας, αναχώρησαν σε παράταξη με χαρά και κραυγάζοντας <<ζήτω το Σύνταγμα και ο Βασιλεύς>>. Μετά από μισή ώρα αν κάποιος περνούσε από την πλατεία δεν μπορούσε να δει κανένα σημείο, στο οποίο να συμπεράνει, ότι ολόκληρος ο Λαός και ο Στρατός εξετέλεσαν εκεί προ ολίγου μία Επανάσταση. Για αυτό όλοι χάρηκαν και οι Έλληνες έδειξαν πόσο προέβησαν στον πολιτισμό, πόσο κατενόησαν τα δικαιώματα τους και τον τρόπο κατά τον οποίο θα πρέπει να τα αποκτήσουν, χωρίς να αφήσουν καμία κηλίδα στην ιστορία. Δέκα χρόνια τους συκοφάντησαν ως ανθρώπους πλήρους παθών και μίσους και δόλου, τους εξευτέλισαν, ότι υπομένουν την δουλεία και την διαφθορά, και μία ημέρα έδειξαν αυτοί πόσο είναι ζηλότυποι της ελευθερίας τους, πόσο είναι επιεικείς μετά την νίκη, πόσο είναι γενναίοι προς τους πρόξενους της δυστυχίας τους. Μήνας δεν είχε παρέλθει αφ' όταν ο Πήλ από το βήμα του Αγγλικού κοινοβουλίου, ομολογεί ότι η Ελλάδα δεν είχε προοδεύσει στην Κυβερνητική τέχνη, υπαινισσόμενου τρόπου τινά την επέμβαση των ξένων, ως μόνη λύση η οποία παρέχει ελπίδες βελτιώσεως και ως εάν άκουγε το πικρό τούτο έλεγχο το Έθνος, το οποίο καθ' όλην την εποχή των περί της τύχης του διαπραγματεύσεως έμενε ήσυχο και σιωπηλό, ανευρίσκει διά μιας πολιτικούς ευφροσύνης, οξυδερκείς και ατρόμητος, ανευρίσκει αποφασιστικούς στρατηγούς και γενναίους όσων μετριόφρονας αξιωματικούς αφοσιωμένους στην φωνή της πατρίδας, στρατός ο οποίος τηρεί τόση πειθαρχία, όσην είχαν οι πλέον εξασκημένοι παλαιοί στρατοί της Ευρώπης· ανευρίσκει τέλος πάντων λαό ο οποίος αντί να θέλει να διαρρήξει τον χαλινό, ευπειθής και ευάγωγος (με καλή διαγωγή) προθυμείται να υπακούσει εκείνους, στους οποίους αναθέτει την εμπιστοσύνη του. Σε αυτήν την ημέρα οι Έλληνες γνώρισαν καλύτερα τους Έλληνες· και ήταν καιρός να δείξουν τις αρετές τους. Διότι οι εχθροί τους δεν σταματούσαν λέγοντας ότι η Βασιλεία δεν μπορεί να έχει εμπιστοσύνη σε αυτούς, ότι χωρίς τους Βαυαρούς ο Θρόνος κινδύνευε, ότι αυτούς μόνους έχει ο Θρόνος στηρίγματα και προμάχους. Ότι οι Έλληνες είχαν τόσο άγρια πάθη και σκοτεινά, ώστε επατείλσαν να ανανεώσουν τους Σικελικούς εσπερινούς. Ελπίζουμε τώρα ότι θέλουν ομολογήσει, ότι οι Ελληνικοί εσπερινοί είναι το άκρον αντίθετο των Σικελικών, διότι αντί φόνων παρέχουν σωτηρίας αντί εκδικήσεως συγχώρεση, αντί φανατισμού υψηλό φρόνημα προόδου. Ελπίζουμε τώρα ότι θέλουν ομολογήσει ότι απατήθηκαν εάν νόμιζαν αληθινά, ότι ήταν υπερασπιστές και φίλοι του Θρόνου, άνθρωποι οι οποίοι, στην ώρα του κινδύνου, ούτε φάνηκαν να συνδράμουν στην θύρα των ανακτόρων, η οποία ανοιγόταν στο παρελθόν και να επιδαφιλεύσει σε αυτούς χρήματα, ευνοίας και σταυρούς. Αφού έφεραν τον Θρόνο στο χείλος του γκρεμού τον εγκατέλειψαν και το έθνος, το συκοφαντημένο έθνος, την στήριξη και την παγίωση.

*Εδώ δεν κάναμε συζήτηση αλλά ιστορική κρίση. Τα γινόμενα παρήλθαν κατ' ευτυχία μέχρι τώρα τόσον απαθές και ατάραχος, ώστε η ιστορία δεν έχει ανάγκη παρελεύσεως χρόνου., για να φέρει την κρίση της, καθ' όσον αφορά το γεγονός, αλλά μπορεί να το κάνει και αυτή την επαύριον του συμβάντος. Από τώρα όμως η εξουσία η δυσκολία και οι Έλληνες στην εκπλήρωση των σοβαρών και ιερών καθηκόντων τα οποία μέλλουν να αναλύσεως θέλουν να αποδείξει πόσον κατά την δεκαετία αυτή ανεπύχθη πριν την γνώσιν των κοινωνικών ζητημάτων της*⁵³⁷.

Στο εν λόγω φύλλο της 8 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη παρουσιάστηκε από την εφημερίδα Αθηνά το τέλος της Απόλυτης Μοναρχίας του Όθωνα καθώς και η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου η οποία τελέστηκε από τον λαό και τον στρατό με πρωτεργάτη τον συνταγματάρχη του ιππικού Καλλέργη. Η εν λόγω μεταβολή του πολιτεύματος σηματοδοτεί και για την παρούσα εργασία την λήξη της περεταίρω εμβάθυνσης στο πρόσωπο του Όθωνα καθώς η συγκεκριμένη εργασία μελετά την εικόνα του Βασιλιά Όθωνα έτσι όπως αποδίδεται στον Τύπο της εποχής έως και την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου από το 1835 έως το 1843 μόνο την αποτύπωση της Απόλυτης Μοναρχίας. Τώρα πλέον που η εξουσία περνά σε μία Ελληνική Κυβέρνηση και η αποπομπή επίσης των Βαυαρών καθώς και η παραχώρηση Συντάγματος ή μάλλον η διεκδίκηση Συντάγματος μέσω Επανάστασης σηματοδοτούν την έναρξη μίας νέας εποχής αυτή της Συνταγματικής Μοναρχίας του Όθωνα. Η Απόλυτη διακυβέρνηση της Βασιλείας σταματά την νύκτα της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Η αναίμακτη Επανάσταση όπως συνηθίζεται να λέγεται έφερε την πολιτική και κοινωνική μεταβολή στην Ελλάδα η οποία διεκδικούνταν εδώ και μία δεκαετία από την εποχή κατά την οποία ο Όθωνας ενθρονίστηκε στον Θρόνο της Ελλάδος όταν τότε τα δυοίωνα χρόνια της Αντιβασιλείας είχαν φθάσει στο τέλος τους και ολόκληρος ο Ελληνικός λαός περίμενε την ενηλικίωση του πολυπόθητου Βασιλέα προκειμένου να δοθεί λύση στα προβλήματά του.

Ο Όθωνας εγκαθιδρύθηκε στον Θρόνο της Ελλάδας ως Απόλυτος Μονάρχης και μόνον ως απόλυτος Μονάρχης γνώριζε και ήθελε ο ίδιος να κυβερνά οτιδήποτε άλλο ήταν ξένο προς την προσωπικότητά του και την Βαυαρική του ιδιοσυγκρασία.

Στην συνέχεια θα μελετήσουμε και το άρθρο το οποίο έγραψαν οι συντάκτες της εφημερίδας του Αιώνα σχετικά με τα γεγονότα της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Πιο αναλυτικά στο φύλλο της **8 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Τετάρτη** με τον τίτλο **Η ΤΡΙΤΗ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ** περιγράφεται πολύ λεπτομερειακά η νύκτα της Επανάστασης.

<<Χαίρετε Έλληνες! Δοξάζεται εις γενεάς γενεών την Υψιστον Πρόνοιαν! Επείδεν αύτη εις την οδυνηράν καθ'όλους τους λόγους κατάσταση της Πατρίδας ημών· επείδεν εισακούσασα των θερμών δεήσεων του

⁵³⁷ Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843

ηδικημένου έθνους, των δικαίων ευχών της Ευρώπης απάσης, και ιδού ουκ ην το από του 1833 ανεγερθέν οικοδόμημα του βδελυρού ζενισμού και της αποτρόπαιου αυθαιρεσίας. Η αξιομνημόνευτος ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843, επισφράγισε την μεγάλη ιδέα και τον σκοπό της 25 Μαρτίου 1821· η ημέρα αυτή ανταπεκρίθη εντελώς με τις φιλανθρώπους βουλές των φιλελλήνων Λαών, εδικαίωσε την ευμενή και σωτήριοι προστασία της ευκλέους και ευεργέτιδος τριπλής Συμμαχίας ο Έλληνας δεν θέλει διαβάλλεσθαι πλέον ως εξηχρειωμένον, ως αναίσθητος και ανάξιος θεσμών ανθρωπίνων.

Προς όλον τον ζώντα κόσμο πρόκειται αδιαφιλονήκητα, προς όλες τις διαδόχους γενεές θέλουσιν είσθε καταφανή τα αίτια, όσα προκάλεσαν αναπόφευκτον φύσει την εθνικήν κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Ο Ελληνικός Τύπος, εις και επί τοσούτον δεδευμένον επί δεκαετίαν η ελευθέρα των μεγάλων εθνών της εσπερίας Ευρώπης Δημοσιότης, φίλη ειλικρινής των ελευθεριών και της προόδου των Λαών, ανέπτυξαν κατά πάσαν την έκτασι, εκ περισσού μάλλον ταύτα πάντα, και την σφραγίδα επί των δικαίων του Ελληνικού λαού παραπόνων και αξιώσεων επέθεσαν τέλος πάντων η από της 28 Φεβρουαρίου 1843 περιώνυμος Διακοίνωσις του αυτοκράτορος Νικολάου, από της 21 Ιουλίου. Λόγος του Πρωθυπουργού Γκιζιώτου, η περί των Ελληνικών πραγμάτων πάντα έπαινον υπαιρβένουσα τέλος πάντων συζήτησις της Αγγλικής Βουλής κατά την 4 Αυγούστου. Κατάκειμενον υπό την πλάτη της ξενοκρατίας και του αυθαιρέτου, στενάζον γοερώς εις την δούλην κατάσταση του και φθάσαν εις το τέρμα της οικονομικής απωλείας του, όφειλεν εξ ανάγκης να ανακτήσει τα ιεροσληθέντα δικάια του το Έθνος δη' ενός κινήματος πλέον, αφ' ου κατεπατήθησεν αυθαδώς οι πράξεις τοσούτω Εθνοσυνέευσεν και οι Συνθήκες του 1832, αφ' ου δεν εισακούοντο προ χρόνων πολλών ούτε οι εκφράζομεν διά του Τύπου και των Επαρχιακών Συμβουλιών αιτήσεις του τόπου, ούτε των Ευεργετών Συμμάχων οι προτροπές και οι νουθεσίες.

Κοινή ούτω διέτρεχεν η επιθυμία ένας υπήρχεν ο σκοπός των κατοίκων του Κράτους, όλων των άλλοτε λεγομένων και ήδη χάριτι θεία εκλειψάντων κομμάτων. Ουδεμίας υπαρχούσης ασφαλείας της ζωής, της τιμής και της ιδιοκτησίας, εκτεθειμένων υπό την απόλυτο διάθεσίν του εγωισμού υπό το ανεύθυνο των Υπουργών, υπό την μάστιγα, πολλών ανδραπόδων Δικαστών, υπό το βάρος εν γένει μιας ουδένα τίτλου εχούσης Νομοθεσίας ως σκληράς. Και απλώς φορολογικής ως αντιφατικής εν γένει εκτεθειμένων λέγομεν, ούτως ού μόνον της Θρησκείας, της Παιδείας, και της Δημοσιότητας, ού μόνον της γεωργίας της βιομηχανίας και του εθνικού πλούτου, αλλά και αυτού ακόμη του Στρατιωτικού του Ναυτικού, του υπαλλήλου, των προσωπικών απολύτως δικαίων, ήτο εγκαρδίως η σύμπνοια όλων ανεξαιρέτως προς την μεταβολή, φυσική απεδείκνυτο η αποφασιστική θέληση όλων προς την καταστροφή του συστήματος του 1833, προς την αντικατάσταση της Αντιπροσωπικής Κυβερνήσεως. Και λαός, και στρατιώτες, και υπάλληλοι ήσαν πολίτες, τέκνα μίας μητρός, της Πατρίδος. Η εφαρμογή της εθνικής ταύτης θελήσεως ανεχαιτίζετο προ καιρού δη' ελπίδων αλληλοδιαδόχων, αν και ματαίων. Ανένδοτος ο εγωισμός μέχρι παραλογισμού, επίμονον το ζενικό πνεύμα υπό την απάτην ιδεών ολεθρίων, επίμενε σφετεριζόμενον δύναμιν, ουδέποτε εν αυτό παραχωρηθείσαν εκ συνθήκης παρά του Έθνους. Ενέπεξε δη' αναβολών, δη'

απάτης και σοφισμάτων και τους Έλληνας και τους προστάτες Συμμάχους, και εθεωρεί την Ελλάδα Βαυαρική αποικία, τον Έλληνα δούλο και κτήμα.

Αλλά ήλθε η ώρα! Η προ δεκαετίας σκληρότητα πείρα, του εν Λονδίνο Συμμαχικού Συμβουλίου, οι ματομένες νουθεσίες, και του ανδραποδώδους Υπουργείου της 10^{ης} Αυγούστου, 1841, η αμετάβλητος αντεθνική διαγωγή εξήντησαν πάσαν περαιτέρω υπομονήν και ώθησαν τας μεν Επαρχίας εις την Παρασκευή μίας αντιθέσεως ενόπλου, την δε πρωτεύουσαν εις την κίνηση της νυκτός της 2 προς της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Κατά την ημέρα ταύτην υψούτο βεβαίως ερυθρά σημαία· στροτοδικίον δε μαιφόνον, συνιστάμενον από ένα Συνταγματάρχη, ένα Ταγματάρχη, τον Μοίραρχο Τ. Τζήνου, τους Πλημμελειοδίκες, ή μάλλον τους δημίους του Τύπου, Καρώκην και Βούρου και του Βαλσαμάκη Εισαγγελέα, έμελε να δικάσει επί δύο ώρες και να θερίσει διά της λαιμητόμου τις κεφαλάς Στρατιωτικών, πολιτικών και πολιτών διαφόρων μέχρι των 87.

Η πόλις άπασα ευρίσκετο εις προπαρασκευήν πολύ σύντονον, το δ' Υπουργείον των Στρατιωτικών ηκολουθεί εκδίδον τις διαταγάς του προς την φρουράν και την χωροφυλακή. Η πόλις έμελε να κινηθεί περί την ώραν 2 μετά το μεσονύκτιον της 1^{ης} προς την 2 Σεπτεμβρίου· Άλληλα συσκέψεις γενομένης επί ενός εκτάκτου συμβεβηκότος, ανεβλήθη η κίνησις διά την ακόλουθον νύκτα. Η χαρά, η ελπίς, η υπόνοια ενδεχομένης αποτυχίας, ανάμικται οι χαρακτήρες ούτοι εδεικνύοντο ζωηροί εις το πρόσωπο παντός πολίτη. Το Υπουργείον εντεύθεν διετέλει ανήσυχον, αλλά μία εκ προθέσεως επιτηδεία άπάτη εγαργάλιζε την φιλαυτίαν του και διεκράτει αμφιβόλους τις υπόνοιες του μ' όλες τις γενομένες συναθρίσεις του πλήθους εις τις λεωφόρους του Ερμού και Αιόλου.

Την 2 Σεπτεμβρίου περί την 4 ώραν μμ η επιφυλακή διετάγη να γεμίσει τα όπλα και να απέλθει προς ενδυνάμωση των θέσεων. Περί την ώραν 1 και λεπτά 25 ηκούσθη ο κρότος ενός τουφεκίου επί του όρους Υμηττού μετ' ολίγον εφάνη η λάμψη δύο άλλων πυροβολισμάτων εις την κλίμακα του Πανεπιστημίου. Περί την ώραν 1 ¼ πυροβολισμοί άλλοι, επαναληφθέντες δίσ, ηκούσθησαν κατά την Πλάκαν προς την οικίαν του Συνταγματάρχη Μακρυγιάννη. Ο φρούραρχος Πίσσας διέταξεν ευθύς τον ταγματάρχη της πλατείας Ανάργυρον να απέλθει εις τον στρατώνα της Διλοχίας των ακροβολιστών και να διορίσει την κίνηση ταύτης κατά της οικίας του Μακρυγιάννη πολιορκιθησομένης. Συγχρόνως προσέδραμεν ο Συνταγματάρχης Δ. Καλλέργης ο Αρχηγός του ιππικού μετά μίας ίλης προς το μέρος τούτο, και μετ' ολίγον επέστρεψε εις τον στρατώνα. Μία φωνή ηκούσθη από του Παρθενώνος λέγουσα, ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ!!! ΣΥΝΤΑΓΜΑ!! Και αυτή ήτο βροντώδης φωνή δύο απόμαχων γερόντων. Από τις επάλξεις της Ακροπόλεως έπεσαν συγχρόνως δύο τουφέκια. Κατά την νότειον και βόρειον πλευρά της πόλεως ηκούετο κίνηση λαού κραυγάζοντας Σύνταγμα!!!! Αί Σάλπιγγες προσεκάλεσαν εις σύναξιν τον στρατόν ένοπλον κατά τον στρατώνα, και τυμπανιστές διερχόμενοι μέρος της πόλεως εσήμαινον το ίδιον στρατιωτικό σύνθημα. Το 2 Τάγμα της Γραμμής διοικούμενο παρά του Συνταγματάρχη Σκαρβέλη, ετέθη αμέσως υπό των όπλων και παρετάχθη εις

την πλατείαν, ιππέυσαντος ο Συνταγματάρχης Σ. Μήλιος, Διευθυντής της Στρατιωτικής Σχολής, μετά των Αξιωματικών Ράλλη Επικαταλυματία, του Υπολοχαγού Πασχάλη και των Ανθυπολοχαγών Αναργύρου, Β. Νικολαΐδου και Μουσουδάκη.

Τότε ο Συνταγματάρχης Καλλέργης τοποθετείται εν τω μέσω της πλατείας προκαλών τους Αξιωματικούς εις κύκλο. Όλοι οι ανώτεροι και κατώτεροι Αξιωματικοί συνήχθησαν περί αυτών. Ταυτοχρόνως προσκληθείς να έμβη εις τον κύκλον και ο φρούραρχος Πίσσας, είπε <<Τι μας θέλει;>> ο δε Συνταγματάρχης Καλλέργης διέταξεν εντόνως αυτόν <<Απέρασε εις αριστερόν<< διότι θέλω ομιλήσει>>. Τότε εισήλθε και ο Φρούραρχος ο δε Καλλέργης ήρχησε μεγάλη της φωνή λέγων <<Κύριοι Αξιωματικοί και Στρατιώτες!

Ακούσατε τους πυροβολισμούς, ακούετε τις φωνές του Έθνους και του Λαού, ζητούντων από τον Βασιλέα τις Εθνικές των Ελευθερίας, της Εθνικόν Συνέλευση και το Σύνταγμα! Ενθυμηθείτε, ότι, πριν γίνουμε στρατιώτες, είμεθα πολίτες! Η Πατρίς μας καλεί· ας πράξωμεν εις βοήθειαν της ενόνοντας την φωνήν μας μ' εκείνην του λαού. Ας ζητήσωμεν από τον Βασιλέα Εθνικόν Συνέλευσιν και το Σύνταγμα, προσπίπτοντες εις τους πόδας της Αυτού Μεγαλειότητος. Ακολουθήτε με!!>>. Οι Αξιωματικοί και ο Στρατός ομοφώνως ανακράζαντες τρις Ζήτω το Έθνος!!! Ζήτω το Σύνταγμα!!! Ηκολούθησαν τον γενναίον Αρχηγόν των, διατάξαντος την κίνηση του τάγματος του Αντισυνταγματάρχη Σκαρβέλη και του Ταγματάρχη Ροδίτου, προς τον σκοπόν του να τεθεί ο Στρατός εν τω μέσω του Λαού και του Βασιλεώς προς αποφυγή συνεπειών δυσαρέστων. Ο αντισυνταγματάρχης Σκαρβέλης και ο Λοχαγός Παπαδόπουλος Διοικητής του ιππικού εξήτησαν διαταγήν, αν πρέπει να αφήσωσι τους Βαυαρούς εις τον στρατώνα, και διετάγησαν παρά του Συνταγματάρχη Καλλέργη να τους αφήσωσιν εις την γραμμήν, ως την αυτήν Πατρίδα υπηρετούντας. Ούτω προσήλθε προς τα Ανάκτορα διά της οδού του Ερμού ο Λαός κραυγάζων Ζήτω το Σύνταγμα!!!

Συνακολουθόν δ' ο Στρατός, προηγούμενης υπό τον Υπολοχαγόν Πασχάλην της εμπροσθοφυλακής συγκειμένης υπό ενός ουλαμού των επίλεκτων, παρετάχθη ενόπιον τούτων, ενόσω μετά του Λαού την φωνήν του υπέρ του Συντάγματος· το δε ιππικόν περιέζωσε τα Ανάκτορα προς ασφάλειαν. Ο επικεφαλής της Μουσικής Σαΐλερ Βαυαρός διεκρίνετο ει τας υπέρ του Συντάγματος ζητωκραυγές του.

Του Λαού η κίνηση και η συρροή ηκολούθησε αδιάκοπος Πανταχόθεν. Την αυτήν στιγμήν εξελθόντες των Ανακτόρων ο Γραμματεύς των Στρατιωτικών Α. Βλαχόπουλος και ο Συνταγματάρχης υπασπιστής του Βασιλέως Γαρδικιώτης Γρύβας διέταξεν την διάλυση των πολιτών και του στρατού· αλλά ακούοντες και τους πολίτες και τον στρατόν επαναλαμβάνοντας μεν Ζήτω το Σύνταγμα! Αρνούμενους δε τας διαταγάς παντός άλλου και υπακούοντας εις μόνας των αρχηγών των, ηρώτησαν, ποιος είναι ο Αρχηγός σας; Πάραυτα την σύλληψη τούτων, αμέσως ενεργηθείσαν εν δε απόσπασμα του επιλεκτικού Λόχου του Τάγματος τους συνόδευσαν υπό κράτησιν εις τον Στρατώνα του Ολυμπίου Διός η Διλοχία των Ακροβολιστών κραυγάζουσα Ζήτω το Σύνταγμα!! Ήλθε τοποθετηθείσα κατά το μεσημβρινόν μέρος των

Ανακτόρων. Μετά εν τέταρτο της ώρας ανεφάνη ερχόμενον και το πυροβολικόν με τας ιδίας υπέρ του Συντάγματος· Ζητωκραυγάς συνοδευόμενον και από μίαν φρουράν του Β. Πεζικού Τάγματος, και ετοποθετήθη υπεράνω τούτου. Εν τούτω τω διαστήματι εδόθη από των Ανακτόρων η ακόλουθως Διακήρυξη Έλληνες!

Ηκουσα την επιθυμίαν σας, και θέλω συγκαλέσει το πρωί το Υπουργικό Συμβούλιον, και το Συμβούλιον της Επικρατείας διά να συνεννοηθώ με αυτό, καθώς και με τους Πρέσβεις των τριών φίλων Δυνάμεων, αι οποία υπέγραψαν τας περί της αποκαταστάσεως της Ελλάδας συνθήκας.

Γνωρίζετε την προς το Έθνος ένθερμον αγάπην μου και τας προσπάθειες και κόπους διά την ευδαιμονίαν και προόδου αυτού, εις το οποίον εθυσίασα την νεότητα και την υγεία μου.

Σας διατάττω λοιπόν να επιστρέψετε εν ησυχία εμπιστευόμενοι εις την φροντίδα και της προς το Έθνος αγάπην μου, δια τα οποία είμαι έτοιμος να θυσιάσω και την ζωήν μου>>.

Εν Αθήναις, τη 3^η Σεπτεμβρίου 1843

ΟΘΩΝ⁵³⁸

Βαρέως ήκουσαν και οι πολίται και ο Στρατός την προκήρυξη αυτήν, κραυγάζοντες << Δεν πιστεύομεν!! Να υπογραφή αμέσως το Σύνταγμα!! Ολίγω ύστερον προβάς από του εξώστου των Ανακτόρων ο Αυλάρχης Εσς, και αποτανθείς προς τον Καλλέργη ως Αρχηγόν είπεν απειλών, οπόσην ανεδέχθη ούτος βαρείαν ευθύνην. Ο Καλλέργης του απάντησε βροντοφώνος να αποσυρθεί ευθύς, προσθέσας άλλα τε πολλά και την ακόλουθον επίπληξιν <<Ταλαίπωρε Βαβαρέ! Ακόμη τολμάς να απειλείς την Ελληνικήν θέλησιν;>>. Κατόπιν επαρουσιάσθη εις εν παράθυρον ο Βασιλεύς, καλέσας κατ' όνομα τον Καλλέργη ως στρατηγόν ενω δ' εξήτησε διάλυση στρατού και των πολιτών, υποσχόμενος την επαύριον συγκάλεση του Υπουργείου και του Συμβουλίου της Επικρατείας διά την βελτίωσιν των πραγμάτων, ο Καλλέργης απεκρίθη <<Δεν είμαι εγώ αρμόδιος του να δεχθώ συμφωνίας· Το Έθνος Βασιλεύ! Θέλει το Σύνταγμα, και επιμένει να λάβει κατά την παρούσα νύκτα την περί τούτου υπογραφήν Σου· οι Υπουργοί σου δεν υπάρχουν πλέον· το δε Συμβούλιον της Επικρατείας συνέρχεται ήδη, διά να εργασθεί και να Σοί υποβάλλη τας προτάσεις του Έθνους· είναι δε η ζωή σου εις πλήρη ασφάλειαν, και ταύτην Σου εγγνώμαι ονόματι του Λαού και του Στρατού, των οποίων φέρω ήδη την αρχηγίαν. Ο Βασιλεύς απεχώρησε. Ο λοχαγός Μανιατάκης προσέλθων εκάλεσε τον Αντιστράτηγον Τζούρτζ να φροντίσει περί των αναγκαιουσών ενεργειών. Ο Τζούρτζ επαρουσιάσθη ευθύς εις το προς τα Ανάκτορα πλήθος συγχαίρων και κραυγάζων μετ' αυτού υπέρ του Συντάγματος. Ελθόντες δη' ολίγω ύστερον ο Α. Μεταξάς και Ανδρέας Λόνδος μετά του Κ. Ζωγράφου, ανευφημίσθησαν των πολιτών και του στρατού.

⁵³⁸ Εφ. Αιών, φ. 468, 8 Σεπτεμβρίου 1843

Τούτων γινομένων, οι μεν κώδωνες των Εκκλησιών εκτυπώντο διηκεώς, ο δε Μοίραρχος Κουτσογιαννόπουλος, ξιφήρης περιφερόμενος με τινάς εφίππους κατά την πόλιν εμπόδιζε τους συρρέοντες κατά τα ανάκτορα πολίτας.

Ειδοποιηθείς ο αρχηγός Καλλέργης διέταξε την σύλληψη τούτου αμέσως ενεργηθείσαν· ο δε Υπολοχαγός Βεΐκος διαταγείς να περιπολήσει αμέσως την πόλιν με τον τρίτον Λόχον, συλλαμβάνων, όσους απαντήσει χωροφύλακας εμποδίζοντας τον Λαόν, απέστειλε τον Ανθυπολοχαγόν Ανάργυραν, διά να συλλάβει τον Αρχηγό της χωροφυλακής Βλαχόπουλον· αλλά ούτος συναινέσει τον Βαΐκου άφησε λαβών τον λόγον της τιμής τους ως στρατιωτικού, ότι δεν θέλει ποσώς αντενεργήσει· ο δε Βεΐκος ακολουθήσας τον περίπολον του και συλλαβών καθ' οδόν ως 10 χωροφύλακας. Μετέφερε εις το τάγμα, όπου αφοπλισθέντες ούτοι ετέθησαν εις την ουράν του τάγματος μ' άλλους ιππείς και πεζούς χωροφύλακας προσληφθέντος καθήν στιγμήν περιεπόλουν περίξ των Ανακτόρων. Συγχρόνως εξησφαλίσθησαν διά φρουρών άπασι αι Γραμματεΐαι και η Εθνική Τράπεζα οι δε Γραμματεΐς Ρίζος, Χρηστίδης, Κριεζής και Ράλλης ετέθησαν υπό κράτηση στρατιωτική εντός των οικιών των.

Την αυτήν έλαβε τύχην η χωροφυλακή επιτεθείσα και κατά της οικίας του Συνταγματάρχη Μακρυγιάννη κατά την ώραν της κινήσεως. Πρώτη δόσσασα αφορμήν συμπλοκής ωπισθοδρόμησε κτυπηθείσα, ενός ενωματία φονευθέντος και ενός άλλου πληγοθέντος. Ούτως ενώπιον των Ανακτόρων προσήλθον με τους υπό την οδηγίαν των ενόπλους Φαλαγγίτας, πολίτας και Κρήτας και ο Μακρυγιάννης ο Αντισυνταγματάρχης Γιάννης Κώστας, και οι Ταγματάρχες Σκυλοδήμος συνοδεύσει εκ των οικιών των τους Συμβούλους της Επικρατεΐας εις το κατάστημα των συνεδριάσεων εις το οποίον πρώτοι διευθύνθησαν οι κύριοι Τζούτζ, Α Μεταξάς, Α Λόντος, Κ. Ζωγράφος και ο Παλαμίδης. Εν όλω δε τω διαστήματι τούτω και μέχρι του τέλους της προκειμένης σκηνης η στρατιωτική Μουσική ηκολούθει της προκειμένης σκηνης η στρατιωτική Μουσική ηκολούθει εκ διαλειμάτων παιανίζουσα άσματα τα πατριωτικά ενώπιον των Βασιλικών ανακτόρων, εντός των οποίων υπήρχαν κεκλεισμένοι ένοπλοι η σύνηθης φρουρά της γραμμής, 25 χωροφύλακες και ο Μοίραρχος Τζήνος. Υπάρχων εν αυτοίς και ο Διοικητής της Αττικής Α. Δούκας, εξήλθε προς συνδιάλεξιν μετά του Α. Βλαχόπουλου και Γ. Γρύβα, και ετέθη ευθύς υπό φύλαξιν. Εις δε χωροφύλαξ σημαδεύσας το πυροβόλον αυτού κατά του Συνταγματάρχη Καλλέργη, ανεχαιτίσθη υπό του υπαξιωματικού Κλάδου, και τούτο προέλαβε τας πλέον φονικάς συνεπειάς. Αληθώς εις περίπτωσιν τοιαύτην έμελε να λάβει αμέσως την αρχηγία άλλος, ή ο Αντισυνταγματάρχης Σκαρβέλης· και, ενώ ο στρατός έτοιμος ήτο να στρέψει τα όπλα κατά των πολιτών, εάν προσέβαλον τα ανάκτορα ενόπλωσ· επίσης αποφασισμένος ήτο να επιτεθεί διά των κανονίων και της λόγχης κατά των ανακτόρων, εάν ταύτα επυροβολούν κατά των πολιτών και των Σωμάτων.

Περί την 3 ώραν μετά το μεσονύκτιον οι Κύριοι Πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας εισήλθον εις την οικίαν του κυρίου Ρίζου, ως Υπουργοί επί των Εξωτερικών, ερωτώντες αν θεωρεί ούτος

την γινομένην κίνησιν ως Εθνικήν ή στασιαστικήν, και αν διατρέχει κίνδυνον τινά η ζωή του Βασιλέως και της Βασιλίσσης. Απεκρίθη ο Ρίζος περί μεν του πρώτου, ότι θεωρεί ταύτην ως εθνικήν, καθώς σύμφωνον με τας αρχάς της οποίας το Έθνος δεν έπαυσεν εκφραζόμενον· περί δε του δευτέρου ότι πλήρη έχει πεποίθησι περί του ακινδύνου της ζωής των ΑΑ. ΜΜ, ως γνωρίζων οπόσον κήδεται το Ελληνικόν Έθνος διά της ησυχίας και την ενώπιον της Ευρώπης διατήρησιν της υπολήψεως του. Οι κύριοι Πρέσβεις, συνοδευόμενοι και από τους άλλους της Αυστρίας και της Πρωσίας, διευθύνθησαν επομένως επί οχήματος εις τα ανάκτορα· αλλά έτοιμος ο Συνταγματάρχης Καλλέργης παρουσιάζεται, λέγων, ότι δεν δύναται να τους συγχωρήσει την είσοδον, πριν ή λάβει τέλος η μεταξύ του Έθνους και του Βασιλέως υπόθεσις. Οι πρέσβεις εξήτησαν να βεβαιωθώσι περί της ασφαλείας της ζωής του Βασιλέως και της Βασιλίσσης, και μάλλον οι της Αυστρίας και της Πρωσίας απεύθυνον λόγους διαμαρτυρήσεως κατά του Καλλέργη ως υπεύθυνου προς πάσαν περίστασι τοιαύτην. Ο Καλλέργης αναδεχθείς υπό την άμεσον ευθύνην του όλην των Προσώπων των ΑΑ. ΜΜ. Την ασφάλειαν εις πάσαν περίπτωσι παραδοχής, ή αρνήσεως, των προβλημάτων του Έθνους, και εις ολίγας μόνον ελθών ανταπαντήσεσι περιέργους μετά των δύο τελευταίων Πρέσβων, έπεισεν άπαντας περί της επιστροφής των, υποσχεθείς να τοις ειδοποιήσει την ώραν, την οποίαν νομίσει αρμοδιάν διά την είσοδο των εις τα ανάκτορα. Τον Καλλέργη η διαγωγή αύτη εθεωρήθη το ήμισυ της επιτυχίας του όλον επιχειρήματος.

Γενομένης εντοσούτω της συνεδριάσεως των Συμβούλων της Επικρατείας, τακτικών και εκτάκτων, πλήθος μεν λαού, ανεκραύγαζεν υπό το κατάστημα Ζήτω το Σύνταγμα!!! Λόγος δε σύντομος εξεφωνήθη ενώπιον τούτων υπό του Λοχαγού Τριανταφύλλου Λαζαρέτου, ως ακολούθως·

Κύριοι! Λαμβάνω την τιμήν να παρουσιασθώ ενώπιον Σας και να σας είπω εν συντόμω ότι οι πολίτες και τα διάφορα Στρατεύματα της Φρουράς ευρίσκονται παρατεταγμένοι απέναντι των πυλών των Ανακτόρων, και επιμένουσιν ανυπόμονοι ή να συντρίμωσι τας πύλας, ή να υπερπηδήσωσι τα παράθυρα, διά να εισέλθωσι και να ζητήσωσιν από την Α.Μ τον Βασιλέα Όθωνα την επικύρωσιν της συνταγματικής ελευθερίας των. Απόκειται εις υμάς, Κύριοι! Να σκεφθείτε ωρίμους και να συντάξητε τας ανηκούσας πράξεις κατά την θέληση του Έθνους. Μη βραδύνητε! Σπεύσατε να καθυποβάλητε τας πράξεις Σας εις τον Βασιλέα, και να τας λάβητε παρ' αυτού υπογεγραμμένας. Μην αφήσετε να προσβληθή η Βασιλική αξιοπρέπεια! Ταχύνατε, ώστε ανατέλλον ο ήλιος της 3^{ης} Σεπτεμβρίου να ίδη υπογεγραμμένας τις αποφάσεις περί της Συγκαλέσεως και της συντάξεως του Χάρτου. Τοιαύτη είναι η επιθυμία ολόκληρου του Έθνους.

Άρα δ' ήρχισε φαινόμενον το λυκαυγές της ημέρας, παρά την σημαία των πολιτών φέρουσιν την επιγραφήν σταυροειδώς Ζήτω το Έθνος, Ζήτω το Σύνταγμα, επαρουσιάσθη υπό τα ανάκτορα και η των Μαθητών του Πανεπιστημίου λαμπρώς κατεσκευασμένη εξ υφάσματος μεταξωτού και χρώματος ανοικτού κυανού, κινήσασα πολύν την χαράν και τον ενθουσιασμό των ανθρώπων. Του Αγώνος των 1821 οι παιάνες ηκούοντο συνεχέστερον ήδη διά της Μουσικής θέαμα δε, όλων των θεαμάτων περιεργότερον ήτο ο

ακολουθών αμοιβαίος και γλυκίτατος ασπασμός ού μόνον φίλων και γνωρίμων, ού μόνον ανωτέρων προς κατωτέρους και τανάπαλιν, αλλά και των μέχρι της στιγμής εκείνης υπαρχόντων αδιαλλάκτων πολιτικών ή προσωπικών εχθρών. Ω Θεία ημέρα! Της δεξιάς σου, κύριε! Η ηθική αυτή αλλοίωση!!!

Αλλ' ήταν άρα το μέγα υπό τα ανάκτορα πλήθος μόνοι Έλληνες μόνοι τυχόντες εν Αθήναις Άγγλοι και Γάλλοι, συμμεριζόμενοι το κοινόν αίσθημα, ενόνοντας την φωνήν εαυτών και ρίπτονται εις τον αέρα τους πίλους των. Όχι! Παρήσαν και Βαυαρού, μετά της προόδου της ανατολής του ηλίου, θεατές συμπεριφερόμενοι, ουδαμώς ενοχλούμενοι, ουδέ λόγος και ένας ακούοντες ψυχρόν των Ελλήνων, τοσούτων κατεπεπληγμένων, πάσης τάξεως και πάσης ηλικίας. Τις άλλοτε επίστευε τόσην ηθική, τόσην βεβαιότητα, τόσην εθνική ηψηλοφροσύνη εν τη Ελλάδι; Βεβαίως! Της 3^{ης} Σεπτεμβρίου η κίνηση δεν επέβλεπε εκδικήσεις αγενείς και σκληράν οποιασδήποτε φύσεως, αν και υπετέθη τοιαύτη εις τας αρχάς της, εμπνεύσασα τον μεγαλύτερον εις τους Βαυαρούς τρόπον. Μόνην των εθνικών δικαίων την ανάκτηση, μόνη του Ελληνικού Θρόνου την μόνιμον λαμπρότητα απέβλεπαν αυτή, παρακατεθειμένας τας ελπίδες της έχουσα μόνην την Εθνικήν Συνέλευση, εις μόνη των συνταγματικών θεσμών την καθιέρωση. Ιδού ο λόγος, διά τον οποίον και οι Γάλλοι και Άγγλοι είπον κατά την ημέρα ταύτην· <<Καυχώμεθα άχρι τούδε, ως όντες Γάλλοι, ως όντες Άγγλοι· αλλά επεθυμούμεν να ήμεθα σήμερα Έλληνες>>.

Κοινώς ανυπόμονοι μένοντες οι πολίτες και ο στρατός ο διά την επιτάχυνσιν των πράξεων του Συμβουλίου της Επικρατείας συντεθείσαν παρά του κ. Σίμου. Δι' αυτής το Συμβούλιον ευχαριστεί τον Λαόν και την φρουράν διά την πατριωτικήν κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, επήνει και συνιστά και εις το μέλλον την τακτική διαγωγή όλων, προσεκάλεσε τον Στρατόν εις νέον όρκον προς την Πατρίδα και τον Συνταγματικό Θρόνον, και εκήρυξε εορτάσιμον εις το Έθνος την ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Δι' αυτής το Συμβούλιον είπεν <<ο στρατιώτης ελευθέρου Έθνους είναι πολίτης <<πριν ή είναι στρατιώτης>>. Ο Λαός ανευφημών έφερεν επ' ώμων τον Ανδρέα Λόνδρον επιστρέφοντα εις το Συμβούλιον, και ετίμησεν επομένος διά στεφάνου ελαίας και κυανής ταινίας. Τοιούτος στέφανος προσεφέρθη πρότερον εις τον Καλλέργην.

Μετ' αυτήν το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδοκε τας ανηκούσας προτάσεις αναγνωσθείσας εις τον Λαό και τον Στρατόν, γράψαντος του κυρίου Ζωγράφου, του οποίου ο πατριωτισμός, αι γεναίαι και εθνικές κατά την συνεδρίαση του Συμβουλίου εγένετο ήδη, χάρις το Θεώ! Των θυρών ηνεωγμένων. Αι προτάσεις αύται επέβλεπον την σύσταση του νέου Υπουργείου και την εντός ενός μηνός συγκάλεση Εθνικής Συνελεύσεως μελλούσης να συναποφασίση μετά της Βασιλικής Αρχής το οριστικό Σύνταγμα. Επιτροπή εκ των τακτικών και εκτάκτων Συμβούλων πενταμελής επαρουσίασεν ευθύς προς τον Βασιλέα αμφοτέρας τας ανωτέρω πράξεις. Άμα δε υπεγράφησαν τα περί της Εθνικής Εορτής, του προβληθέντος προσωπικού του νέου Υπουργείου, της Εθνικής Συνελεύσεως και του Συντάγματος Διατάγματα, οι κύριοι πρέσβεις, ειδοποιηθέντες παρά του Καλλέργη εισήλθον εις τα Ανάκτορα. Ζητηθείσης δε παρά των άλλων

Διαταγμάτων, ο Κ. Ψύλλας, μέλος της Επιτροπής, επεφορτίσθη να αναφέρει προς το Συμβούλιο, το οποίον αντεπρότεινε επιμόνως ένεκα των δύο, ή υπογράφει ο Βασιλεύς, ή προχωρεί αυτό εις περαιτέρω πράξιν.

Επιστρέψαντος των Ψύλλα εις τα Ανάκτορα, ο Λαός υποπτεύων ειδοποίησε το Συμβούλιον ότι ουδόλως πιστεύσει επί των γινομένων, αν δεν ίδη τον Βασιλέα επί του εξώστου ορκιζόμενον εις το Σύνταγμα μετά του νέου Υπουργείου. Ούτως, αφ' ού υπεγράφησαν, συναινέσει και των πρέσβων, όλα ανεξαιρέτως τα Διατάγματα περί όρκου, του Αριστείον της παραχωρήσεως της Βασιλικής Σφραγίδας, την εις τον Στρατόν δωρεάς ελ Δρ 10,000, της αποπομπής των Βαυαρών και μάλλον της αναγνωρίσεως των σημαντικών εκδουλεύσεων του Καλέργη και Μακρυγιάννη κατά την ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου ορκίσθησαν ο Βασιλεύς και οι νέοι Υπουργοί. Επί δε του εξώστου εξελθούσα η Α.Μ μετά των Υπουργών και των πρέσβων, υπερευφημίσθει υπό του πλήθους όλου και του Στρατού, της Μουσικής παιανίζουσης. Εντεύθεν οι πολίται άπαντες και ο Στρατός επέστρεψαν εις την πόλιν εν πλήρει παρατάξει, εν πλήρει χαρά, διά βήματος σοβαρού της Μουσικής προηγουμένης και έκαστος ανέλαβεν, ως πρότερον, τας εργασίας του, της μεγαλυτέρας ασφάλειας και ησυχίας κυριευούσης.

Τοιούτον έλαβε πέρας εθνικός και ένδοξον συνάμα η κίνησις της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Ουδέν απευκταίον συνέβη εκτός του θανατωθέντος χωροφύλακος. Από της ημέρας ταύτης χρονολογείται η κύρια ελευθερία των Ελλήνων, της Εκκλησίας η σωτηρία. Από της ημέρας ταύτης χρονολογείται του ζενισμού η εξόντωση, και εξαλείφεται το όνειδος, το οποίον ως χαρακτήρα, στερεότυπον νομιζόμενον υπό πολλών, ετύπωσεν από του 1833 η Βαυαροκρατία επί του μετώπου των Ελλήνων. Αλλά ποία γλώσσα δύναται του μεν Παρθενικόν όλως χαρακτήρα, την αυστηροτάτην ευπείθεια και την παραδειγματικήν αρετήν του Έλληνος στρατιώτου εν γένει να επαινέσει, τον δε εθνισμόν, την προς της Πατρίδα αφοσίωσιν και την φρόνιμον διεύθυνσιν των πολιτών Αξιωματικών να θαυμάσι; Ποίος κάλαμος ποιητικός ή ιστορικός ικανός θέλει είσθε να υψώσει εις την ανήκουσαν της δόξης και της εθνικής ευγνωμοσύνης περιωπήν του Καλλέργη γενόμενον ομολογουμένος ανώτερον ευατού νέον κοινή ομολογηθέντα Λαφαγιέτην της Ελλάδος, δη' όσον έδειξε δυσμίμητον πατριωτισμό, άπειρο ετοιμότητα και έξοχον ικανότητα χρυσές θέλουσι δοξάσει μετ' ευγνωμοσύνης εθνικής τον Σκαρβέλην, τον Μακρυγιάννη, τον Ροδίτη, τον Μήλιον, τον Παπαδόπουλον τον Σχινάν, οποίας τιμής και η παρούσα και οι μεταγενέστερες γεναιές θέλουσι κρίνει άξιους τον Βέϊκο, τον Σπηλιοτόπουλον, τον Πιερράκον, τους Λαζαρέτους, τον Καπετανάκον, τον Ανάργυρον, τον Πετμεζάν, τον Ι. Κώσταν, τον Σκυλοδημάκην, τον Ν. Στράτον και τόσους άλλους.

Δοξάσον σου τον Θεόν ω Πατρίς, συ το γλυκίτατον και ιερώτατον όνομα των Θεών ω Πατρίς, συ το γλυκίτατον και ιερώτατον όνομα και πράγμα! Γνήσια και αγαπητά τέκνα σου και ο κληρικός, και ο γεωργός, και ο στρατιώτης και ο υπάλληλος, και ο λόγιος, και , και ο Βιομήχανος, συναισθανόμεθα ήδη, ως και πάντοτε, οποία έχουσι να εκπληρώσει καθήκοντα υπέρ σου και υπέρ της μονιμότητος του Θρόνου σου, εύρον εις την Ευρώπης άπασαν τον θερμότερον των δικαίων σου συνήγορον, την ευεργέτιδα Συμμαχίαν του

φιλανθρωπότερου προστάτην, και τον Βασιλέα ΟΘΩΝΑ του φιλοστοργότερου πατέρα εις των υιών του τας παρακλίσεις. Ήδη και ο Βασιλεύς σου απολαμβάνει πλήρη τα πιστά; Συντιθέμενος μετά του Λαού του ήδη και ο πολίτης και ο στρατιώτης θεωρεί εαυτόν ασφαλή από του ξενισμού και της αλλόκοτου νομοθεσίας την επήρεια, την επιβουλήν, την κατάθλιψιν.

Συμπολίται! Έναυλον φέροντες την ιερά φωνήν της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, φωνείτε εις γενεάς γενεών, Ζήτω το Έθνος! Ζήτω το Σύνταγμα! Ζήτω ο Συνταγματικός Θρόνος! Επί αυτού ωρκισθήτε ήδη, και τούτου πρεσβεύετε την δόξαν και μονιμότητα⁵³⁹.

Η ημέρα χαράς για το Έθνος το οποίο υπέμενε τόσα χρόνια τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών είχε πλέον φθάσει. Η ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 επισφραγίζει τον σκοπό της Επανάστασης της 25^{ης} Μαρτίου του 1821. Οι Έλληνες δεν θα διαβάλλονταν πλέον από τις αυθαιρεσίες των Βαυαρών.

Ο συντάκτης του Αιώνα στο άρθρο του παραθέτει τις αιτίες οι οποίες οδήγησαν στην Εθνική κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Επιπλέον τονίζεται ο ρόλος του Ελληνικού Τύπου ο οποίος επί μία ολόκληρη δεκαετία ήταν υπέρμαχος των ελευθεριών και ειλικρινής φίλος της Ευρώπης ενώ την ίδια στιγμή ήταν το μέσο διά του οποίου ο Ελληνικό λαός διατύπωνε τα προβλήματα αλλά και τα παράπονα του όλα αυτά τα χρόνια της δεσποτείας των Βαυαρών υπέμενε αυθαιρεσίες αλλά και την δύσκολη κατάσταση στην οποία είχε βρεθεί. Όμως φθάνοντας στο σημείο της υπέρτατης οικονομικής εξαθλίωσης όφειλε να διεκδικήσει το δίκαιό του. Μέσω λοιπόν του κινήματος πλέον αποφάσισε να κινηθεί. Επιπρόσθετα αξίζει να σημειωθεί ότι όλες οι αποφάσεις και οι συνθήκες των Εθνικών Συνελεύσεων του 1832 είχαν καταπατηθεί. Η επιθυμία αυτή ήταν καθολική και εκφραζόταν από όλους τους πολίτες του Κράτους, καθώς δεν διαφυλασσόταν ούτε η τιμή ούτε η ιδιοκτησία αλλά ήταν εκτεθειμένες στις διαθέσεις των Υπουργών και των Δικαστών και γενικά σε όλους όσους κατείχαν αξιώματα. Ενισχυτικά υπάρχει και πάρα πολύ μεγάλη φορολογία, καταπάτηση της Θρησκείας, έλλειψη όσον αφορά την Παιδεία, περιορισμό στον Τύπο, ανεπαρκής πρόοδος στην γεωργία αλλά και μείωση του Εθνικού πλούτου. Ακόμη η αντικατάσταση των Βαυαρών στα σώματα των Στρατιωτικών και του Ναυτικού δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί. Για αυτούς τους λόγους η αντικατάσταση της Βαυαρικής Κυβέρνησης από την Ελληνική Κυβέρνηση ήταν πλέον αναγκαία. Ο Λαός και ο Στρατός πλέον με μία θέληση κινούνται προκειμένου να εφαρμόσουν την Εθνική θέληση, διότι δεν υπάρχει πλέον ελπίδα ότι οι Βαυαροί θα παραχωρούσαν στο Έθνος τη συγκεκριμένη Συνθήκη. Μάλιστα το ενέπαιζε με συνεχείς αναβολές και το εξαπατούσε μέσω των ξένων και Ελλήνων Συμμάχων του λέγοντας του διάφορα επιχειρήματα. Όπως

⁵³⁹ Εφ. Αιών, φ. 468, 8 Σεπτεμβρίου 1843

ήταν φυσικό δεν θα μπορούσε η Βαυαρία να παραχωρήσει στην Ελλάδα Σύνταγμα διότι τους θεωρούσε ως Βαυαρική αποικία ενώ τους Έλληνες τους θεωρούσαν δούλους τους.

Τώρα όμως ο συντάκτης τονίζει πως έφτασε η ώρα να εξεγερθούν οι Επαρχίες αλλά και να πραγματοποιηθεί η ένοπλη επίθεση την νύκτα της 2^{ης} προς την 3^{ην} Σεπτεμβρίου. Λίγο όμως πριν το ξέσπασμα της Επανάστασης τα σχέδια των Επαναστατών έγιναν γνωστά στο περιβάλλον της Αυλής. Τότε συγκροτήθηκε στρατοδικείο το οποίο θα δικάζε τους υποκινητές της Επανάστασης. Μάλιστα 87 άτομα ήταν ύποπτοι και οι οποίοι πριν ακόμη πιαστούν είχε αποφασιστεί η ποινή τους η οποία δεν ήταν άλλη από τον θάνατο διά της λαιμητόμου. Γνωστή τακτική για τους Βαυαρούς.

Ολόκληρη η πόλη λοιπόν βρισκόταν σε επιφυλακή ενώ όλοι περίμεναν οδηγίες από το Υπουργείο των Στρατιωτικών το οποίο εξέδιδε τις διαταγές προς την φρουρά και την χωροφυλακή. Όλοι οι κάτοικοι της πόλης επρόκειτο να δράσουν στην 2^η ώρα μετά τα μεσάνυχτα της 1^{ης} προς την 2^η Σεπτεμβρίου. Όμως εξαιτίας ενός έκτακτου γεγονότος αναβλήθηκε η κίνηση για την επόμενη νύκτα. Τα συναισθήματα ήταν πολλά, χαρά, ελπίδα αλλά και αγωνία για μια ενδεχόμενη αποτυχία είναι φανερά στα πρόσωπα των πολιτών.

Το Υπουργείο βρισκόταν σε ετοιμότητα και παρακολουθούσε στενά τον λαό οποίος συναθροιζόταν στις λεωφόρους της Ερμού και του Αιόλου. Το απόγευμα λοιπόν της 2 Σεπτεμβρίου γύρω στις 4^η ώρα οι άνδρες οι οποίοι βρίσκονταν σε επιφυλακή διατάχθηκαν να πάρουν θέσεις άμυνας. Γύρω στις 1: 25 πμ ακούστηκε ο πρώτος κρότος από ένα τουφέκι στο Όρος του Υμηττού, στην συνέχεια λίγο αργότερα ακούστηκαν και άλλοι επαναλαμβανόμενοι πυροβολισμοί στον δρόμο του Πανεπιστημίου· επίσης γύρω στις 2 παρά τέταρτο ακούστηκαν πυροβολισμοί κοντά στην Πλάκα στο σπίτι του Συνταγματάρχη Μακρυγιάννη. Στην συνέχεια ο Πίσσας ο οποίος ήταν φρούραρχος διέταξε αμέσως τον Ταγματάρχη της Πλατείας Ανάργυρο να βγει από τον στρατώνα της Διλοχίας των Ακροβολιστών έτσι ώστε να κατευθυνθεί στην πολιορκούμενη οικία του Μακρυγιάννη. Ταυτόχρονα, κατευθύνθηκε προς τα εκεί και ο Συνταγματάρχης Δ. Καλλέργης ο οποίος ήταν αρχηγός του ιππικού. Μαζί λοιπόν με μία ίλη ιππικού την οποία διοικούσε κατευθύνονταν προς το σπίτι του Μακρυγιάννη όταν μία φωνή η οποία ερχόταν από τον παράθυρο φώναζε Συνέλευση, Σύνταγμα!!! Αυτή η φωνή ήταν η φωνή δύο γερόντων παλιών στρατιωτών. Από τις επάλξεις της Ακρόπολης ακούστηκαν άλλοι δύο πυροβολισμοί ενώ από την νότια και βόρεια της πόλης ακούγονταν η κίνηση του λαού ο οποίος φώναζε Σύνταγμα!! Οι Σάλπιγγες προσκαλούσαν σε σύναξη και οι τυμπανιστές οι οποίοι διέρχονταν την πόλη έδιναν το ίδιο στρατιωτικό σύνθημα.

Το δεύτερο τάγμα της Γραμμής το οποίο ήταν υπό την διοίκηση του Συνταγματάρχη Σκαρβέλλη τέθηκε αμέσως στα όπλα και παρατάχθηκε στην Πλατεία. Ο Συνταγματάρχης Σ., Μήλιος με το αλόγο του, ο διευθυντής της Στρατιωτικής Σχολής με τους Αξιωματικούς Ράλλη ο οποίος ήταν

Επικαταλυματίας, ο Υπουργός Πασχάλης και οι ανθυπολοχαγοί Ανάργυρων, Β. Νικολαΐδου και Μουσουδάκη.

Τότε ο Συνταγματάρχης Καλλέργης αφού τοποθετήθηκε στο μέσο της Πλατείας διέταξε του Αξιωματικούς να σχηματίσουν έναν κύκλο. Όλοι οι ανώτεροι και κατώτεροι αξιωματικοί τοποθετήθηκαν σε αυτόν, την ίδια στιγμή προσκλήθηκε και ο φρούραρχος Πίσσας να μπει και αυτός, τότε αναρωτήθηκε λέγοντας <<τι μας θέλει>> ενώ ο Καλλέργης διατάσει αυτόν <<πέρασε στα αριστερά>> <<γιατί θέλω να σας μιλήσω>>. Αφού εισήλθε και ο Φρούραρχος ο Καλλέργης άρχισε τον λόγο του λέγοντας <<Κύριοι Αξιωματικοί και Στρατιώτες! Ακούσατε τους πυροβολισμούς, ακούγεται τις φωνές του Έθνους και του Λαού οι οποίοι ζητούν από τον Βασιλιά τις Εθνικές τους Ελευθερίες, την Εθνική Συνέλευση και το Σύνταγμα! Θυμηθείτε ότι πριν γίνουμε στρατιώτες, ήμασταν πολίτες! Η Πατρίδα μας καλεί· ας πράξουμε βοηθώντας και ενώνοντας την φωνή μας με εκείνη του λαού· Ας ζητήσουμε από τον Βασιλιά την Εθνική Συνέλευση και το Σύνταγμα, πέφτοντας στα πόδια του Βασιλιά. Ακολουθήστε με!!! Ομόφωνα λοιπόν οι Αξιωματικοί και ο στρατός φώναξαν τρεις φορές Ζήτω το Έθνος! Ζήτω το Σύνταγμα!! Στην συνέχεια ακολούθησαν τον αρχηγό τους ο οποίος διέταξε να κινηθεί το Τάγμα του Αντισυνταγματάρχη Σκαρβέλη και του ταγματάρχη Ροδίτου. Ο σκοπός του Καλλέργη ήταν να τεθεί ο Στρατός μέσα στον λαό έτσι ώστε να είναι επικεφαλής αυτού για να αποφευχθεί οποιαδήποτε δυσάρεστη εξέλιξη η οποία θα μπορούσε να βλάψει το πρόσωπο του Βασιλιά. Ο αντισυνταγματάρχης Σκαρβέλης και ο λοχαγός Παπαδόπουλος ζήτησαν να πάρουν διαταγή εάν θα έπρεπε να αφήσουν τους Βαυαρούς στον στρατώνα. Τότε η διαταγή η οποία δόθηκε από τον Καλλέργη ήταν να τους αφήσουν στην γραμμή δηλ στο σημείο το οποίο υπηρετούν την Πατρίδα. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν προσήλθε προς τα ανάκτορα μέσω της οδού της Ερμού ο Λαός φωνάζοντας Ζήτω το Σύνταγμα!!!

Από πίσω ακολουθούσε ο Στρατός Επικεφαλής του οποίου ήταν ο Υπολοχαγός Πασχάλη ο οποίος ήταν διοικητής ενός ολόκληρου ουλαμού των επίλεκτων και οποίος τέθηκε στην εμπροσθοφυλακή μπροστά από τον λαό με τον οποίο ένωσε την φωνή του υπέρ του Συντάγματος. Στην συνέχεια το ιππικό κύκλωσε τα ανάκτορα για μεγαλύτερη ασφάλεια. Αξιοσημείωτο παρατήρησης ήταν όταν ο Σαΐλερ ο οποίος ήταν επικεφαλής της Μουσικής διακρίθηκε για τις έντονες αντιδράσεις του ζητωκραυγάζοντας με θέρμη υπέρ του Συντάγματος παρότι ήταν Βαυαρός.

Η συρροή του λαού με κατεύθυνση τα ανάκτορα ήταν συνεχής. Οι Έλληνες κατέφθαναν από όλα τα μέρη της πόλης. Εκείνη λοιπόν την ώρα που πλήθος κόσμου κατέφθανε στα ανάκτορα, βγήκε από τα ανάκτορα ο υπασπιστής του Βασιλιά ο οποίος ήταν Συνταγματάρχης στον Βαθμό Γαρδικιώτης Γρίβας μαζί με τον Γραμματέα επί των Στρατιωτικών Α. Βλαχόπουλο. Ο Γρίβας διέταξε την άμεση διάλυση των πολιτών και του στρατού· ενώ την ίδια στιγμή ο λαός φώναζε Ζήτω το Σύνταγμα! Ο οποίος και φυσικά αρνήθηκε να εκτελέσει την διαταγή διότι καθώς είπε *υπακούει μόνο στον αρχηγό τους*, τότε ο

Γαρδικιώτης αποκρίθηκε *ποιος είναι ο αρχηγός σας;* Στην συνέχεια ο Γαρδικιώτης έδωσε εντολή στο επίλεκτο λόχο να συλλάβουν εκείνους οι οποίοι είχαν συγκεντρωθεί σε εκείνο το σημείο. Αμέσως η διαταγή εκτελέστηκε και ένα μέρος του λαού οδηγήθηκε στον Στρατώνα του Ολυμπίου Διός ενώ καθώς κατευθυνόταν εκεί φώναζε Ζήτω το Σύνταγμα! Μετά από ένα τέταρτο έφθασε έξω από τα ανάκτορα και το πυροβολικό το οποίο είχε ταχθεί και αυτό υπέρ του Συντάγματος. Ακόμη και ένα μέρος του πεζικού τάχθηκε υπέρ του Συντάγματος, μάλιστα δεν σταμάτησε να ζητωκραυγάζει υπέρ αυτού,

Τότε την στιγμή που συνέβαιναν όλα αυτά ο Όθων έβγαλε μία διακήρυξη η οποία απευθυνόταν προς τους Έλληνες, λέγοντας <<Έλληνες, άκουσα την επιθυμία σας και θα συγκαλέσω το πρωί το Υπουργικό Συμβούλιο της Επικρατείας προκειμένου να συνεννοηθώ με αυτούς. Ακόμη και με τους Πρέσβεις των τριών φίλων Δυνάμεων, οι οποίοι υπέγραψαν τις συνθήκες οι οποίες αποκατέστησαν την Ελλάδα. Γνωρίζεται την ένθερμη αγάπη μου προς το Έθνος, τις προσπάθειες και τους κόπους για την ευδαιμονία και πρόοδο.

Σας διατάσσω λοιπόν να επιστρέψετε ήσυχoi, εμπιστευόμενοι για την φροντίδα και την Αγάπη ως προς το Έθνος για τα οποία είμαι έτοιμος να θυσιάσω και την ζωή μου.

Στην Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1843

ΟΘΩΝ >>

Οι πολίτες και ο στρατός εξέλαβαν πολύ θετικά αυτά τα οποία άκουσαν από τον Βασιλιά και την προκήρυξη αυτού. Γι' αυτόν τον λόγο όλοι μαζί φώναζαν <<δεν πιστεύουμε!! Να υπογραφεί αμέσως το Σύνταγμα!! >>. Λίγη ώρα μετά ξεπρόβαλε από τα ανάκτορα ο Αυλάρχης Εςς, ο οποίος απευθυνόμενος προς τον Καλλέργη τον αρχηγό της Επανάστασης του είπε απειλώντας τον, ότι φέρει αυτός πολύ μεγάλη ευθύνη. Τότε ο Καλλέργης του απάντησε με βροντερή φωνή να αποσυρθεί αμέσως, προσθέτοντας και άλλα πολλά, όμως ο συντάκτης δεν τα αναφέρει. Επίσης του είπε <<Ταλαίπωρε Βαυαρέ! Ακόμη τολμάς να απειλεις την Ελληνική θέληση;>>. Στην συνέχεια παρουσιάστηκε στο παράθυρο ο Βασιλιάς ο οποίος κάλεσε τον Καλλέργη με το όνομά του ενώ τον αποκάλεσε λανθασμένα ως στρατηγό. Τότε ζήτησε από αυτόν να διατάξει να διαλυθεί ο στρατός και οι πολίτες δίνοντας την υπόσχεση ότι την επόμενη ημέρα θα συγκαλέσει το Υπουργείο και το Συμβούλιο της Επικρατείας προκειμένου να βελτιωθούν τα πράγματα. Ο Καλλέργης του απάντησε ότι <<δεν είμαι εγώ αρμόδιος να δεχθώ συμφωνίες. Το Έθνος Βασιλιά! Θέλει Σύνταγμα και επιμένει να λάβει την παρούσα νύκτα την σχετική υπογραφή και ότι οι Υπουργοί σου δεν υφίστανται πλέον>>. Το συμβούλιο της Επικρατείας συνέρχεται ήδη, για να εργαστεί και να σου υποβάλλει τις προτάσεις του Έθνους· είναι όμως η ζωής σου σε πλήρη ασφάλεια και για αυτήν σου εγγυώμαι ότι εν ονόματι του Λαού και του Στρατού την οποία φέρω ήδη την αρχηγία. Αφού τελείωσε τον λόγο του αποχώρησε. Ο λοχαγός Μανιατάκης αφού προσήλθε κάλεσε τον αντιστράτηγο Τζούρτζ να φροντίσει για

τις αναγκαίες ενέργειες. Ο Τζούρτζ παρουσιάστηκε μπροστά από τα Ανάκτορα ενώ την ίδια στιγμή το συγκεντρωμένο πλήθος φώναζε μαζί με αυτόν υπέρ του Συντάγματος. Λίγο αργότερα κατόρθωσε να φτάσει και ο Α. Μεταξάς Ανδρέας Λόνδος και ο Κ. Ζωγράφος οι οποίοι επευφημήθηκαν από τον λαό και τον στρατό.

Και ενώ συνέβαιναν όλα αυτά οι καμπάνες των Εκκλησιών χτυπούσαν συνεχώς ενώ ο Μοίραρχος Κουτσογιανόπουλος μαζί με κάποιους εφίππους περιφερόταν στην πόλη και εμπόδιζαν τους πολίτες οι οποίοι συρρέονταν προς τα ανάκτορα. Αμέσως ειδοποιήθηκε ο αρχηγός του ιππικού Συνταγματάρχης Καλλέργης ο οποίος διέταξε την άμεση σύλληψη του Κουτσογιανόπουλου. Πιο συγκεκριμένα δόθηκε η εντολή στον Υπολοχαγό Βεΐκος να περιπολεί την πόλη με τον τρίτο Λόχο και να συλλαμβάνει όσους χωροφύλακες εμπόδιζαν τον λαό να κατευθυνθεί προς τα ανάκτορα (υπενθυμίζουμε ότι τα Τάγμα της Χωροφυλακής ήταν το μόνο το οποίο έμεινε πιστό στον Βασιλιά έως το τέλος της διακυβέρνησης του Βασιλείου από τον Όθωνα). Επιπλέον ο Καλλέργης έδωσε διαταγή στον Ανθυπολοχαγό Ανάργυραν να συλλάβει τον αρχηγό της χωροφυλακής Βλαχόπουλο. Ο Βλαχόπουλος βλέποντας πως τα πράγματα έκλειναν προς μία παραχώρηση Συντάγματος συναίνεσε να μην αντιδράσει και μάλιστα δίνοντας τον λόγο της τιμής του ως στρατιωτικού ότι δεν θα πράξει τίποτα το οποίο να στρέφεται εναντίον της Επανάστασης. Στην συνέχεια ο Βεΐκος συνεχίζοντας την περιπολία του συνέλαβε 10 χωροφύλακες τους οποίους αφού πρώτα τους αφόπλισε τους μετέφερε στο Τάγμα και μάλιστα τους τοποθέτησε στο πίσω μέρος της γραμμής. Επίσης στο τάγμα το οποίο βρισκόταν μπροστά από τα ανάκτορα τοποθετήθηκαν και άλλοι χωροφύλακες και από το ιππικό αλλά και από το πεζικό. Τους συγκεκριμένους τους συνέλαβαν όταν αυτοί πραγματοποιούσαν το περίπολό τους γύρω από τα ανάκτορα. Την ίδια στιγμή μέσω τοποθέτησης φρουράς διαφυλάχθηκαν οι Γραμματείες και η Εθνική Τράπεζα, ενώ οι Γραμματείς Ρίζος, Χρηστίδης, Κριεζής και Ράλλης τέθηκαν υπό κράτηση μέσα στις οικίες τους.

Την ίδια τύχη είχε και η χωροφυλακή η οποία επιτέθηκε εναντίον της οικίας του Συνταγματάρχη Μακρυγιάννη την ώρα που εκτελούνταν η κίνηση έξω από τα Ανάκτορα. Κατά την διάρκεια της επίθεσης της χωροφυλακής εναντίον του σπιτιού του Μακρυγιάννη ένας χωροφύλακας τραυματίστηκε ενώ ένας άλλος σκοτώθηκε. Στην συνέχεια όμως οπισθοχώρησε καθώς κατάλαβε ότι η αντίσταση δεν είχε κανένα απολύτως νόημα. Αφού τελείωσε αυτό το περιστατικό ο Μακρυγιάννης προσήλθε στα ανάκτορα μαζί με Φαλαγγίτες, Κρήτες και πολίτες συνοδευόμενος από τον Αντισυνταγματάρχη Γιάννη Κώστα. Ταυτόχρονα ο ταγματάρχης Σκυλοδήμος συνόδευσε από τα σπίτια τους με κατεύθυνση το κατάστημα των συνεδριάσεων, τους συμβούλους της Επικρατείας, την διεύθυνση των οποίων είχαν τότε οι Τζούρτζ, Α. Μεταξάς, Α. Λόντος, Κ. Ζωγράφος και Παλαμίδης. Καθ' όλη την διάρκεια κατά την οποία συνέβαιναν αυτά η Στρατιωτική μουσική παιάνιζε πατριωτικά τραγούδια μπροστά από τα ανάκτορα εντός των οποίων είχαν κλειστεί η ένοπλη φρουρά, 25 χωροφύλακες και ο Μοίραρχος Τζήνος. Τότε βγήκε μέσα από τα ανάκτορα προκειμένου να συνομιλήσει με τον Α. Βλαχόπουλο και τον Γ. Γρύβα όμως

αμέσως συνελήφθη και ταυτόχρονα κάποιοι χωροφύλακες σημάδευσαν με το πυροβόλο τους εναντίον του Συνταγματάρχη Καλλέργη όμως εμποδίστηκαν και αυτοί αποτρέποντας τις αρνητικές συνέπειες μίας τέτοιας ενέργειας. Πραγματικά σε αυτή την περίπτωση δολοφονίας του Καλλέργη την αρχηγία θα την αναλάμβανε κάποιος άλλος ή ο Αντισυνταγματάρχης Σκαρβέλης. Ο στρατός όμως ήταν έτοιμος να δράσει και στην αντίθετη περίπτωση εάν δηλ δίχως να τους έχει δοθεί εντολή ο λαός έστρεφε τα όπλα εναντίον των ανακτόρων. Τότε ο στρατός θα έστρεφε και αυτός τα όπλα με την σειρά του εναντίον των πολιτών, όμως το ίδιο αποφασισμένος ήταν να επιτεθεί και με τα κανόνια και με τις λόγχες εναντίον των ανακτόρων εάν αυτά πυροβολήσουν κατά των πολιτών και του στρατού.

Γύρω στις 3 η ώρα το πρωί οι πρέσβεις της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας εισήλθαν στο σπίτι του Ρίζου ως Υπουργοί επί των Εξωτερικών. Τότε ρώτησαν αυτόν εάν η συγκεκριμένη κίνηση του λαού και του στρατού είναι Εθνική ή στασιακή, καθώς εξέφρασαν και την αγωνία τους εάν κιντυνεύει η ζωή του Βασιλιά και της Βασίλισσας. Τότε ο Ρίζος απάντησε σχετικά με το πρώτο ότι θεωρεί την Επανάσταση ως Εθνική διότι είναι σύμφωνο με τις αρχές τις οποίες το Έθνος εκφράζει. Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα θεωρεί ότι η ζωή του Βασιλικού ζεύγους δεν κινδυνεύει καθώς το Ελληνικό Έθνος ενδιαφέρεται για την ησυχία την οποία οφείλει να δείξει προς την Ευρώπη αλλά και για την υπόληψή του. Οι πρέσβεις λοιπόν αφού επιβιβάστηκαν σε μία άμαξα κατευθύνθηκαν προς τα ανάκτορα, μάλιστα εκτός από τους Πρέσβεις των τριών Μ. Δυνάμεων της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας τους ακολούθησαν και οι πρέσβεις της Αυστρίας και της Πρωσίας. Ο συνταγματάρχης Καλλέργης όμως ήταν έτοιμος να τους υποδεχθεί όταν κατέφθασαν έξω από τα Ανάκτορα οι πρέσβεις των Μ. Δυνάμεων τους οποίους φυσικά και απαγόρευσε την είσοδο λέγοντας τους ότι <<δεν μπορεί να επιτρέψει την είσοδο τους στο Παλάτι πριν λάβει τέλος η υπόθεση του Έθνους και του Βασιλιά>>. Τότε οι Πρέσβεις ζήτησαν από τον Καλλέργη να τους βεβαιώσει για την ασφάλεια του Βασιλιά και της Βασίλισσας ενώ οι πρέσβεις της Αυστρίας και της Πρωσίας διαμαρτυρήθηκαν έντονα εναντίον του Καλλέργη ότι είναι αυτός υπεύθυνος για αυτήν την κατάσταση. Ο Καλλέργης ανέλαβε αμέσως ολόκληρη την ευθύνη η οποία έχει να κάνει με την ασφάλεια του Βασιλιά και της Βασίλισσας όσον αφορά όμως τα προβλήματα του Έθνους αρνήθηκε να δώσει εξειδικευμένες απαντήσεις ειδικά στους Πρέσβεις της Αυστρίας και της Πρωσίας. Απλά τους υποσχέθηκε ότι θα τους ειδοποιήσει όταν θεωρήσει ο ίδιος ότι πλέον έχει φθάσει η κατάλληλη ώρα για να εισέλθουν στα Ανάκτορα. Η συγκεκριμένη ενέργεια του Καλλέργη θεωρήθηκε ότι ήταν το ήμισυ της επιτυχίας ολόκληρου του εγχειρήματος.

Ταυτόχρονα το Συμβούλιο της Επικρατείας πραγματοποίησε έκτακτη συνεδρίαση. Έξω από το μέρος όπου πραγματοποιούνταν η συνεδρίαση είχε ήδη συγκεντρωθεί μεγάλο μέρος του λαού το οποίο φώναζε Ζήτω το Σύνταγμα!! Τότε σύσσωμος λόγος εκφωνήθηκε μπροστά από το Λοχαγό Τριανταφύλλου Λαζαρέτου, ο οποίος είναι ο ακόλουθος! <<Κύριοι λαμβάνων την τιμή να παρουσιασθώ μπροστά σας και να σας πω πολύ γρήγορα ότι οι πολίτες και τα διάφορα στρατεύματα της φρουράς

βρίσκονται παρατεταγμένα απέναντι από τις πύλες περιμένοντας με ανυπομονησία ή να ρίζουν τις πύλες ή να μπουν από τα παράθυρα προκειμένου να εισέλθουν και να ζητήσουν από τον Βασιλιά Όθωνα την επικύρωση των Συνταγματικών ελευθεριών. Απόκειται σε εμάς κύριοι να σκεφτείτε ώριμα και να συντάξετε τις συγκεκριμένες πράξεις σύμφωνα με την θέληση του Έθνους. Μην καθυστερείτε! Πηγαίστε να καθυποβάλετε τις πράξεις Σας στον Βασιλιά, και να τις λάβετε από αυτόν υπογεγραμμένες. Μην αφήσετε να προσβληθεί η Βασιλική αξιοπρέπεια! Κάνετε γρήγορα ώστε όταν ανατέλλει ο ήλιος της 3^{ης} Σεπτεμβρίου να βρει υπογεγραμμένες τις αποφάσεις περί της Συγκάλεσης και της Σύνταξης του Χάρτου. Αυτή είναι η επιθυμία ολόκληρου του Έθνους>>.

Μόλις άρχισε να ανατέλλει η ημέρα, άρχισαν να φαίνονται και ο σημαίες των πολιτών πάνω στις οποίες είχαν γραφτεί σε σταυροειδές σχήμα το <<Ζήτω το Έθνος, Ζήτω το Σύνταγμα!!>>. Την συγκεκριμένη σημαία την έφεραν μαθητές του Πανεπιστημίου, το ύφασμα δε αυτής ήταν μεταξωτό ενώ το χρώμα ανοικτό κόκκινο. Τότε αυτοί αφού την τοποθέτησαν μπροστά από τα ανάκτορα την κυμάτιζαν με πολύ μεγάλη χαρά ενώ προσκλήθηκε μεγάλως ενθουσιασμός στους ανθρώπους οι οποίοι ήταν συγκεντρωμένοι εκεί.

Επιπρόσθετα υπάρχουν δύο αξιοσημείωτα γεγονότα. Πρώτων παιάνες του Αγώνα του 1821 ακούγονταν μέσω της Μουσικής ενώ την ίδια στιγμή ο λαός άρχισε να ασπάζεται ο ένας τον άλλον ακόμα και αν αυτοί μέχρι εχθές ήταν εχθροί. Ο συντάκτης θεωρεί αυτή να είναι μία θεία ημέρα. Ο συντάκτης αναρωτιέται εάν έξω από τα ανάκτορα είχαν συγκεντρωθεί μόνο Έλληνες ή αν υπήρχαν και άλλοι λαοί. Συμπληρώνει λέγοντας πως στην Αθήνα εκείνη την περίοδο διέμεναν Άγγλοι και Γάλλοι οι οποίοι συμμεριζόμενοι το κοινό αίσθημα ένωσαν την φωνή τους με τους Επαναστάτες και σε μία συμβολική κίνηση έριξαν τους πίλους τους στον αέρα. Μάλιστα υπήρχαν και Βαυαροί οι οποίοι μετά την ανατολή του ηλίου ήταν θεατές της όλης κατάστασης, και συμπεριφέρονταν χωρίς να τους ενοχλεί καθόλου η Επανάσταση. Επίσης από τους Έλληνες είχαν συγκεντρωθεί μεγάλο μέρος του λαού από κάθε τάξη και από κάθε ηλικία. Ο αρθρογράφος αναρωτιέται ποιος άλλοτε πίστευε ότι τόση ηθική, τόση βεβαιότητα, τόση εθνική υψηλοφροσύνη να υπάρχει στην Ελλάδα; Βέβαια αυτό συνέβαινε διότι η κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου δεν απέβλεπε σε διεκδικήσεις αγενείς ή σκληρές σε οποιαδήποτε φύση της. Αν και η κίνηση από μόνη της προκάλεσε πολύ μεγάλο φόβο στους Βαυαρούς. Η κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου απέβλεπε στην ανάκτηση των Εθνικών δικαιών, στην μόνη λαμπρότητα του Ελληνικού Θρόνου καθώς το Έθνος είχε παρακαταθεμένες τις ελπίδες του στην Εθνική Συνέλευση η οποία επιδίωκε την καθιέρωση των Συνταγματικών θεσμών. Για όλους αυτούς τους λόγους οι Άγγλοι και οι Γάλλοι είπαν για την συγκεκριμένη ημέρα ότι <<καυχιόμασταν μέχρι τώρα ότι ήμαστε Γάλλοι και Άγγλοι αλλά σήμερα επιθυμούμε να πούμε ότι ήμαστε Έλληνες>>.

Οι πολίτες λοιπόν και ο στρατός ήταν ανυπόμονοι για την επιτάχυνση των πράξεων του Συμβουλίου της Επικρατείας το οποίο συγκροτήθηκε από τον Ι. Σίμο. Μέσω αυτού το Συμβούλιο ευχαριστεί τον Λάο και τον Στρατό για την πατριωτική κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, ενώ επαινεί και συνιστά και για τους άλλους την τακτική διαγωγή όλων. Στην συνέχεια προσκάλεσε τον Στρατό να δώσει νέο όρκο προς την Πατρίδα και τον Συνταγματικό Θρόνο ενώ κήρυξε εορτάσιμο ημέρα για το Έθνος την 3^η Σεπτεμβρίου 1843. Μέσω αυτής το Συμβούλιο είπε <<ο στρατιώτης ελεύθερου Έθνους είναι πολίτης>> (ακόμη ο λαός επευφημούσε και έφερε στους ώμους του τον Ανδρέα Λόνδρον καθώς αυτός επέστρεφε στο Συμβούλιο). Επίσης ο λαός τον τίμησε προσφέροντας του ένα στεφάνι ελιάς με κόκκινη ταινία. Παρόμοιο στεφάνι είχε προσφερθεί στον Καλλέργη. Μετά από αυτά το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε τις ακόλουθες προτάσεις τις οποίες ανέγνωσε μπροστά στον Λαό και στον Στρατό. Στην συνέχεια έγραψαν για τον Ζωγράφο του οποίου ο πατριωτισμός, οι γενναίες εθνικές πράξεις έγιναν σύμφωνα με το Συμβούλιο χάρι στο Θεό. Ο συντάκτης συνέχισε την διήγηση του λέγοντας ότι οι προτάσεις αυτές απέβλεπαν στην σύσταση του νέου Υπουργείου καθώς και την Συγκάλεση Εθνικής Συνέλευσης μέσα στο επόμενο μήνα προκειμένου να συναποφασίσει την Βασιλική Αρχή το οριστικό Σύνταγμα. Τότε η επιτροπή από τα τακτικά αλλά και από τα έκτατα μέλη παρουσιάσθηκαν αμέσως μπροστά στον Βασιλιά. Τα μέλη προέρχονταν και από τις δύο ανώτερες τάξεις. Οι εκπρόσωποι του Βασιλείου πίεζαν προκειμένου να υπογραφούν οι πράξεις οι οποίες αφορούν την καθιέρωση της Εθνικής Εορτής, την σύσταση του νέου Υπουργείου καθώς και της Εθνικής Συνέλευσης και τα διατάγματα τους Συντάγματος. Τότε ήταν η ώρα όπου Καλλέργης έδωσε την εντολή και άφησε τους Πρέσβεις να εισέλθουν στα ανάκτορα. Ζητήθηκαν τότε και άλλα διατάγματα, ο Κ. Ψύλλας, ο οποίος ήταν μέλος της Επιτροπής είχε επιφορτισθεί να αναφέρεται προς το Συμβούλιο. Το Συμβούλιο όμως του αντιπρότεινε και μάλιστα επίμονα ότι θα συμβούν δύο πράγματα, ή υπογράψει ο Βασιλιάς ή θα προχωρήσει σε άλλες πράξεις.

Ο Ψύλλας στην συνέχεια επέστρεψε στα Ανάκτορα. Ο Λαός όμως επειδή τους υποπευόταν ειδοποίησε το Συμβούλιο ότι καθόλου δεν έπρεπε να πιστεύσει αυτά που συμβαίνουν, παρά μόνο όταν δει τον Βασιλιά επάνω στον εξώστη να ορκίζεται στο Σύνταγμα μαζί με το νέο Υπουργείο. Με αυτόν τον τρόπο αφού πρώτα υπογράφηκαν με την συναίνεση και των πρέσβεων όλα ανεξαιρέτως τα διατάγματα σχετικά με τον όρκο, το Αριστείο την παραχώρηση της Βασιλικής Σφραγίδας, της δωρεάς προς τον στρατό 10.000 δραχμών, της αποπομπής των Βαυαρών κοκ. Ακόμη αναγνωρίστηκε η σημαντική συνεισφορά του Καλλέργη και του Μακρυγιάννη ενώ κατά την ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου ορκίσθηκαν ο Βασιλιάς και οι νέοι Υπουργοί. Στην συνέχεια βγήκαν στον εξώστη ο Βασιλιάς Όθωνας μαζί με τους Υπουργούς και τους πρέσβεις των Μ. Δυνάμεων, τότε επευφημήθηκε ο Βασιλιάς από ολόκληρο τον Στρατό ενώ η μουσική συνέχιζε να παινίζει. Από εκείνη την στιγμή και έπειτα όλοι οι πολίτες και ο Στρατός επέστρεψαν στην πόλη με πλήρη παράταξη. Γεμάτοι χαρά, με βήμα σοβαρό παίρνοντας ρυθμό από την Μουσική, ενώ στην συνέχεια ο καθένας ανέλαβε όπως και πρώτα τις εργασίες του. Μεγαλύτερη ασφάλεια και ησυχία υπήρχε σε ολόκληρη την πόλη.

Με αυτόν τον τρόπο έλαβε τέλος η Εθνική αλλά συνάμα ένδοξη κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Κανένα κακό δεν συνέβη πέρα από την θανάτωση ενός χωροφύλακα. Από εκείνη την ημέρα χρονολογείται η κύρια ελευθερία των Ελλήνων και τη σωτηρία της εκκλησίας. Από κείνη την ημέρα σύμφωνα πάντα με τον συντάκτη χρονολογείται η εξόντωση του ξενισμού και εξαλείφεται η ντροπή η οποία ως στερεότυπο χαρακτήρα νομίζουμε ότι με όλα αυτά που έκανε η Βαυαροκρατία το τύπωσε επάνω στο μέτωπο των Ελλήνων. Αλλά ποια γλώσσα μπορεί τον Παρθενικό χαρακτήρα, την αυστηρότητα ευπήθεια και την παραδειγματική αρετή του Έλληνα στρατιώτη εν γένει να επαινέσει, τον Εθνισμό και την αφοσίωση προς την Πατρίδα αλλά και να θαυμάσει την φρόνιμο διοίκηση των Αξιωματικών; Ποιος ποιητικός ή ιστορικός κάλαμος είναι ικανός έτσι ώστε να μπορέσει να ανυψώσει στην πιο μεγάλη δόξα της Επανάστασης, την Εθνική ευγνωμοσύνη προς τον Καλλέργη ο οποίος αποδείχτηκε ανώτερος του εαυτού του και μάλιστα κάποιιοι σύμφωνα με τον αρθρογράφο τον ονόμασαν ως Λαφαγιέτην της Ελλάδας, ο οποίος απέδειξε τον Πατριωτισμό του, την ετοιμότητά και την μέγιστη ικανότητα. Ακόμη το Έθνος πρέπει να δοξάσει και να ευγνωμονεί τον Σκαρβέλη, τον Μακρυγιάννη, τον Ροδίτη, τον Μήλιο, τον Παπαδόπουλο, τον Σχινάν. Ακόμη ο συντάκτης αναφέρει ποιες τιμές και παραχωρήσεις αλλά και μετέπειτα έγιναν θέλει να κρίνει άξιους τον Βέικο τον Σπηλιόπουλο, τον Πιεράκη, τον Λαζαρέτην, τον Καπετανάκον, τον Ανάργυρον, τον Πετμεζάν, τον Ι. Κώνη, τον Σκυλοδημάκη, τον Ν Στράβων και τόσους άλλους.

Ο συντάκτης κλείνει λέγοντας δόξα στον Θεό, την Πατρίδα, ότι είναι το πιο γλυκό και ιερό όνομα και πράγμα. Ότι είναι τα γνήσια και αγαπητά παιδιά της και ο κλήρος και ο γεωργός και ο στρατιώτης και ο υπάλληλος και ο λόγιος και ο βιομήχανος. Συναισθανόμενοι ήδη όπως και πάντοτε ότι έχουμε εκπληρώσει τα καθήκοντα υπέρ τους, και υπέρ της μονιμότητας του Θρόνου του, βρίσκοντας στην Ευρώπη τα πιο θερμά δίκαια ως συνήγορο για τις πράξεις αυτής της ευεργέτιδας Συμμαχίας του φιλανθρωπότερου προστάτη του Βασιλιά ΌΘΩΝΑ του φιλοστοργότερου πατέρα ο οποίος ενέδωσε στις παρεκκλίσεις των υιών του. Ήδη και ο Βασιλιάς σας απολαμβάνει την πλήρη προστασία. Τώρα μαζί με τον λαό και ο στρατός θεωρεί αυτόν ασφαλή από του ξενισμού και από τον αλλόκοτο νομοθέτη της επήρεια την επιβουλή και την κατάθλιψη.

Συμπολίτες! Φέροντες ιερά φωνή φωνάζετε μέσω των γενεών, Ζήτω το Έθνος! Ζήτω το Σύνταγμα! Ζήτω ο Συνταγματικός Θρόνος. Σε αυτά ορκισθήκατε και αυτιά να πρεσβεύεται την δόξα και την νομιμότητα⁵⁴⁰.

Μελετώντας την εν λόγω πηγή του άρθρου της εφημερίδας του Αιώνα η οποία μας παραθέτει πολύ λεπτομερειακά τα γεγονότα της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου καταλαβαίνουμε την θέληση του Ελληνικού λαού να αποτινάξει την Βαυαρική Δεσποτεία. Επί μία δεκαετία ήδη από την έλευση της Αντιβασιλείας τα αιτήματα του Ελληνικού λαού τα οποία εκφράζονται και μέσω του Τύπου ζητούσαν τον άμεσο διωγμό των Βαυαρών, την θέσπιση Συντάγματος και την στελέχωση των δημοσίων

⁵⁴⁰ Εφ. Αιών, φ. 468, 8 Σεπτεμβρίου 1843

Υπηρεσιών αλλά και του Θρόνου από Έλληνες εκπροσώπους. Το βράδυ της 2^{ης} προς της 3ης Σεπτεμβρίου Λαός και Στρατός με πρωτεργάτη τον Συνταγματάρχη Καλλέργη οδηγούνταν στην κίνηση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου. Καθώς συγκεντρωνόταν έξω από τα ανάκτορα δεν ζητούσαν τίποτα περισσότερο από αυτά τα οποία είχαν θεσπιστεί στην Συνθήκη του Λονδίνου. Η παραχώρηση Συντάγματος η οποία συνεπάγεται ευρείες ελευθερίες για τον λαό των Ελλήνων είναι πλέον επιτακτική ανάγκη. Οι αυθαιρεσίες του δεσποτισμού των Βαυαρών είχαν φθάσει σε οριακό σημείο και οι Έλληνες δεν θα μπορούσαν να ανεχτούν περεταίρω την Βαυαρική κατοχή στο Ελληνικό Βασίλειο. Το πρόσωπο του Βασιλιά μένει ακόμη μία φορά στο <<απυρόβλητο>> καθώς ζητούν από αυτούς να τους προστατεύσει παραχωρώντας τους το Σύνταγμα. Δίχως να υπολογίσουν σε αυτούς καμία ευθύνη και εγγυητές για την ασφάλεια τους ζητούν να τους παραχωρηθεί Σύνταγμα. Οι ψεύτικες υποσχέσεις του Όθωνα ο οποίος επηρεασμένος από την Βαυαρική αυλή αλλά και τους Βαυαρούς γενικότερα δεν γίνονται πιστευτές περί Συγκάλεσης τους Υπουργικού Συμβουλίου την επόμενη ημέρα. Οι εξεγερμένοι ζητούν να υπογραφεί το Σύνταγμα εδώ και τώρα προκειμένου να αποχωρήσουν. Οι Βαυαροί ακόμα και αυτήν την ύστατη ώρα όταν τα ελληνικά στρατεύματα μαζί με τον λαό έχουν περικυκλώσει τα ανάκτορα συνεχίζουν και απειλούν τον Ελληνικό λαό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι του Συνταγματάρχη Εςς ο οποίος απειλεί ευθέως τον Καλλέργη. Η χαρακτηριστική απάντηση του Καλλέργη <<Ταλαίπωρε Βαυαρέ δεν έχεις καμία εξουσία στον Ελληνικό λαό>>, δείχνει την θέληση την οποία είχαν οι Έλληνες προκειμένου να απομακρύνουν τους Βαυαρούς από την Ελλάδα. Το μόνο το οποίο απομένει είναι να δεχθεί ο Βασιλιάς να παραχωρήσει το Σύνταγμα. Οι Επαναστάτες δίχως να αποχωρούν και δίνοντας χρονικό όριο στην υπογραφή του Συντάγματος εν τέλει καταφέρνουν να αποσπάσουν την υπογραφή του Βασιλιά Όθωνα, προκειμένου να τους παραχωρηθεί το πολυπόθητο Σύνταγμα. Δεν μένουν όμως μόνο εκεί αλλά ζητούν να τιμηθούν με παράσημα οι Αγωνιστές οι οποίοι εξεγέρθηκαν για την θέσπιση Συντάγματος καθώς και να θεσπιστεί η 3^η Σεπτεμβρίου ως ημέρα εθνικής εορτής. Ενώ ο Βασιλιάς στην αρχή είχε επιφυλάξεις εν τέλει κάτω από την πίεση των στρατιωτών και του λαού αναγκάζεται να παραχωρήσει μέσα σε κλίμα χαράς και αγαλλίασης αλλά ειρήνης από τα ανάκτορα το Σύνταγμα, έξω από τα οποία μετονομάζεται από εκείνη την ημέρα σε πλατεία Συντάγματος. Τα πάντα πλέον έχουν αλλάξει η Βαυαροκρατία τελειώνει μαζί και η Απόλυτη Μοναρχία του Όθωνα η οποία έφερε πάρα πολλά δεινά στους κατετρεγμένους Έλληνες. Το Πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο θα έδινε τις αναμενόμενες ελευθερίες για τις οποίες είχε πολεμήσει ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης είχε πλέον παραχωρηθεί. Εναπόκειται πλέον στον Ελληνικό λαό ο οποίος θα περιστοίχιζε τον Θρόνο του Βασιλιά, αλλά και στον ίδιο τον Βασιλιά Όθωνα να οδηγήσει στα επόμενα χρόνια το Ελληνικό Βασίλειο προς την ευδαιμονία. Θα τα καταφέρει; Είναι ένα ρώτημα το οποίο θα τεθεί για τον επόμενο ερευνητή ο οποίος θα κληθεί να μελετήσει την Συνταγματική Μοναρχία του Όθωνα η οποία οριοθετείται από το 1843 έως το 1862 μέσα από τον Τύπο της εποχής. Κάπου εδώ η Απόλυτη Μοναρχία φθάνει στο τέλος και την θέση της παίρνει η Συνταγματική Μοναρχία.

Τέλος ενδιαφέρον αποτελούν τα άρθρα των Εφημερίδων με ημερομηνία 11 και 20 Σεπτεμβρίου αντίστοιχα όπου αναδεικνύεται η σπουδαιότητα της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου για τους Έλληνες καθώς και η καθιέρωση της ετήσιας επαναληπτικής εορτής όπου θα γιορτάζεται η ημέρα της Επανάστασης. Επανάστασης η οποία έφερε για τους Έλληνες το τέλος της Βαυαροκρατίας στο Ελληνικό Βασίλειο, τουλάχιστον αυτό πίστευαν, Στην συνέχεια παραθέτουμε τα άρθρα τα οποία αποτυπώνουν αυτήν ακριβώς την έκφραση της επιτυχίας για την Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843.

11 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Σάββατο

Η ΕΘΝΙΚΗ ΗΜΕΡΑ

<<Ημέρα ένδοξος, ημέρα γενικής ευημερίας και αγαλλιάσεως, ημέρα γόνιμος των λαμπροτέρων ελπίδων ανέτειλε κατά την Ελλάδα η 3^η Σεπτεμβρίου. Το Έθνος αντιπροσωπευόμενο από τους κατοίκους και από τους ένδοξον της Πρωτεύουσας Στρατόν ανηγέρθη αίφνης ως λέων, απετίναξε την κόνιν τας χαίτης του, κατέστρεψε εις ολίγων ωρών διάστημα το ξενικό σύστημα και ανεκτήσατο την ελευθερίαν του. Ενδεκα ήδη έτη εστέναζεν ο Έλλην υπό τον ζυγόν συστήματος καταχθονίου, τον οποίον το πρώτιστον ελατήριον υπήρξε ο διωγμός του Ελληνικού στοιχείου. Από της ημέρας, καθ' ην διέλυσεν η Αντιβασιλεία τον Εθνικόν μας Στρατόν (2 Μαρτίου 1833), μέχρι της εσπέρας της 2 Σεπτεμβρίου 1843, καθ' ην τον άθλιον Υπουργείο της 10^{ης} Αυγούστου 1841 υπέγραφεν ανεκτέλεστον και λυπηράν διά το Έθνος σύμβασιν, σειρά σχοινοτενής παρανομιών, παραβιάσεων της Εθνικής Ανεξαρτησίας και ανήκουστος σπατάλη του δημοσίου πλούτου εχαρακτήρισαν την τάσιν του συστήματος τούτου, το οποίον έσυρε την Πατρίδα εις την άβυσσο τρομεράν και ανήκουστου ταλαιπωρίας.

Το Έθνος υπέμενε γενναίως τας δυσχέρειες του. Το Έθνος εξήντησεν απέναντι της Κυβερνήσεως και υπό τα όμματα ολοκλήρου της Ευρώπης πάσσαν την δυνατήν υπομονήν, και δεν έλειπεν αδιακόπως υψόνον φωνήν και εξαιτούμενος. Διά του περιοδικού Τύπου την Θεραπεία των τόσων δεινών του. Εις τας αδικίας του λαού αιτήσκει το ξενικό στοιχείον απεκρίνετο πάντοτε δια της περιφρονήσεως, και αντί θεραπείας των δεινών ενησχολείτο εις την καταστροφήν του περιοδικού Τύπου και την ακρωτηρίασιν των Εθνικών Ελευθεριών!! Αλλά ο Θεός κήδεται της Ελλάδος. Το μέγεθος των δυστυχημάτων της εστάθη αιτία λαμπροτέρας επιτυχίας, και σήμεραν ο Ελληνικός Λαός απολαμβάνει την ενδοξότερα ανταμοιβή της πολυχρονίου υπομονής και τον περικλεή στέφανον του ανεκτιμήτου Πατριωτισμού του.

Η ιστορία εισέτι δεν παρέχει τοιούτον παράδειγμα Λαός καταπιέζεται λαός πάσχει και υποφέρει τα μεγαλύτερα δυστυχήματα, και ο λαός ούτος κατά την ημέραν της νίκης απεκδύεται πάν αίσθημα εκδικήσεως, παν αίσθημα ευτελές, και μόνον βραβείον της γενναίας τόλμης του ζητεί την παγίωση των Εθνικών ελευθεριών, όσας αποκτήσας με το αίμα του εστερήθη ακολούθως από την επίβουλον ξενοκρατία. Το Ελληνικό Έθνος εχορήγησεν ήδη εις όλον τον κόσμον το παράδειγμα της αμετατρέπτου αποφάσεως

ηνωμένης με το προς την ανωτάτην Αρχήν χρεωστούμενον σέβας, και την επιθυμίαν της διατηρήσεως της τάξεως και της κοινής ασφαλείας. Η ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου απέδειξε εις όλον τον κόσμο, ότι ολόκληρο Έθνος, από μόνο τον πατριωτισμό κινούμενον, δύναται να ενεργεί ως ένα μόνον άτομο και να ανακτήσει τα καταπατηθέντα δίκαια χωρίς χύσεως αίματος, χωρίς εμφυλίων ταραχών, χωρίς δημοσίων δυστυχημάτων. Η ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου απέδειξε τέλος, ότι ο Έλλην δεν δύναται να υποδουλωθεί, ή δε ξενοκρατία θελήσασα να παραβιάσει και να εξουθενώσει τα αισθήματα του, ηπατήθη απάτην μεγίστην.

Ήδη η Ελλάς εξασφάλισασα την κοινωνική του ύπαρξη, θέλει καταριθμηθή μεταξύ των Ευρωπαϊκών Εθνών, των μάλλον ευνοουμένων. Ήδη η Ελλάς δύναται να καυχηθεί, ότι οι θυσίες της δεν απέβησαν επί ματαίω, τα αίματα των τέκνων της δεν εχύθησαν διά να ανεγείρωσι του Θρόνου της ξενοκρατίας, μήτε κατεστράφησαν οι περιουσίες των πολιτών της, δια να χορτάσωσιν οι ακόρεστοι των τυχοδιωκτών στόμαχοι. Ήδη οι ξένοι, οι περιστοιχούντες πάντοτε τον Θρόνον και γενόμενοι αίτιοι των δυστυχιών από το Έθνος μεσότοιχον εξέλειπε.

Νέα εποχή άρχεται του λοιπού διά την Ελλάδα. Αυτή θέλει γευθεί τους καρπούς των κόπων της θέλει πραγματικώς αναπνέει ελευθερίαν· θέλει ανακτήσει πάλιν την αρμόζουσα εις αυτήν θέση μεταξύ των μάλλον πολιτισμένων εθνών, και εξασφάλισασα την πολιτική της ύπαρξη και ανεξαρτησία θέλει φροντίσει του λοιπού περί της διανοητικής και υλικής του Έθνους προόδου. Εντός ολίγων ημερών οι Αντιπρόσωποι του Έθνους, εκλεγόμενοι υπό την επιρροή φιλελευθέρων Κυβερνήσεων και των πατριωτικών του λαού αισθημάτων, θέλουσι συνέλθει, διά να στεγάσωσι το ημιτελές οικοδόμημα των εθνικών μας ελευθεριών, του οποίου και τα θεμέλια επάσχιζε να υποσκάψει η ξενοκρατία. Ας έχωμεν πλήρη πεποίθηση εις την Εθνική μας Συνέλευση. Ας επισπεύσωμεν την συγκρότησιν της, και απεκδύμενοι των ατομικών μας συμπαθειών, ας συντείνωμεν άπαντες εις την εκλογήν των προσφύτερων αντιπροσώπων, όσων ο πατριωτισμός και η ειλικρινής προς τα συμφέροντα του Έθνους αφοσίωση συνιστά εις την αγάπην και το σέβας των συμπολιτών των. Αυτούς όλοι ας υποστηρίξωμεν, αυτούς ας ενισχύσωμεν, αυτούς ας συντρέξωμεν, εις την εκπλήρωση της σοβαράς εντολής των. Ας μη λησμονήσωμεν ποτέ, ότι από τα πατριωτικά αισθήματα των πληρεξουσίων της Εθνικής ταύτης Συνελεύσεως κρέματα των λοιπού η σωτηρία και η ευδαιμονία της πατρίδος μας.

Οι προστάτιδες της Ελλάδος Δυνάμεις, ολόκληρος η Ευρώπη, στρέφουσιν ατενή προς ημάς τα βλέμματα. Αυτές μας εβοήθησαν εις τον ένδοξο Αγώνα μας, συνέτειναν εις την ανεξαρτησία μας, και εις τας παρελθούσας δυστυχείς περιστάσεις διέκρινον πάντοτε το Ελληνικόν Έθνος από την αδιόρθωτον προτέραν Κυβέρνησή του, εις την οποίαν απέδιδον όλα τα δικαιώματα και τις ταλαιπωρίες τούτου. Αυτές δεν έπαυσαν επαινούσαι και θαυμάζουσαι το Ελληνικό Έθνος. Εις τας παρούσας σπουδαίας περιστάσεις οι τρεις προστάτιδες της Ελλάδος Δυνάμεις δεν θέλουσι λείψει συντρέχουσα τον πατριωτισμό μας, αναγνωρίζουσαι το μέγα και λαμπρόν συμβάν, διά του οποίου το Έθνος ανέκτησε την ελευθερία του. Αυτές θέλουσι μάθει την μετριότητα μετά της επιτυχίας, τάξιν και την ησυχία μας κατά τον ολιγόωρον Αγώνα, και θέλουσι

θαυμάσει τον πατριωτισμό και τα Εθνικά μας αισθήματα. Ήδη δεν μένει πλέον εμῆ να δικαιώσωμεν τον υπέρ ημών υπόληψη της Ευρώπης και τις προσδοκίες της Πατρίδας.

Αγάπην προς την Πατρίδα, ανένδοτον σταθερότητα προς την συμπλήρωση των Εθνικών μας ελευθεριών, αφοσίωση προς την θρησκεία και το Σύνταγμα, πίστη προς τον συνταγματικό Θρόνο, υπακοή προς τους νόμους, σεβασμό προς την Συνταγματική Εξουσία, αυτό χρεωστεί πάς να πρεσβεύει κάθε γνήσιος Έλληνας και ειλικρινής φίλος της Πατρίδος του να διατηρήσει. Αυτά συνιστώμεν εις τους συμπολίτες μας, βέβαιοι όντες ότι κανείς Έλλην δεν θέλει καταδεχθεί να αμαυρώσει την λαμπρά επιτυχία και την Εθνική δόξα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843⁵⁴¹>>.

20 Σεπτεμβρίου 1843 ημέρα Κυριακή

ΔΙΑΦΟΡΑ

<<Σύμφωνα με την υπό σημερινή ημερομηνία απόφασις του Υπουργικού Συμβουλίου η επί των Εσωτερικών Γραμματεία διακηρύττει.

Αύριον την 18^η του τρέχοντος η Εθνική της 3^{ης} Σεπτεμβρίου ενούται διά το παρόν έτος με της εορτής του Σεβαστού ημών Βασιλέως Όθωνος του λοιπού θέλει τελεσθεί κατά την 3 Σεπτεμβρίου έκαστου έτους, σύμφωνα με το περί τούτου Διάταγμα. Πεπείσμεθα δε ότι, άπαντες οι εν τη πρωτεύουσα πολίτες θέλουν συμμεθέξει εις την λαμπρά ταύτην διπλή εορτήν με την συνήθη αυτών δε σεμνοπρέπεια και με την ευταζίαν εκείνην, ή τις διέκρινε και ελάμπρυνε την ημέρα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου δίδοντας τοιουτοτρόπως νέα δείγματα προς τον Συνταγματικό Θρόνον αφοσιώσεως των και υπέρ της εθνικής δόξης ζήλον των.

ΑΘΗΝΑΙ την 17 Σεπτεμβρίου 1843 ,

Ο Γραμματεύς Ρ. ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ⁵⁴²>>

Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν πραγματοποιήθηκε η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843. Από εκείνο το χρονικό σημείο και μετέπειτα θα εορτάζεται κάθε χρόνο με τις δέουσα μεγαλοπρέπεια η οποία αρμόζει στην συγκεκριμένη εορτή η οποία αποτελεί τον λόγο της παραχώρησης Συντάγματος από τον Βασιλιά των Ελλήνων Όθωνα τον Α΄.

⁵⁴¹ Εφ. Αιών, φ. 469, 11 Σεπτεμβρίου 1843

⁵⁴² Εφ. Αιών, φ. 471, 20 Σεπτεμβρίου 1843

Συμπεράσματα

Πάρα πολλά υπήρξαν τα άρθρα των εφημερίδων στα οποία αποτυπώθηκε η εικόνα του Βασιλιά Όθωνα του Α΄. Από τον εορτασμό, τις τελετές μέχρι τα ταξίδια ανά την επικράτεια όπου γινόταν ο ίδιος δέκτης αγάπης του Ελληνικού λαού προς το πρόσωπό του. Ταυτόχρονα αποτυπώθηκαν με τον πιο ακριβή και λεπτομερειακό τρόπο οι ασυδοσίες και η Βαυαρική δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών οι οποίοι κυβέρνησαν το Βασίλειο. Φυλακίσεις, διωγμοί και θανατώσεις πολλών Ελλήνων Αγωνιστών του 21΄συνθέτουν μία εικόνα κατατρεγμού των Ελλήνων από τους Βαυαρούς οι οποίοι κυβέρνησαν το Ελληνικό Βασίλειο ως αποικία. Ο Τύπος της εποχής το μόνο όργανο στο οποίο μπορεί κανείς να προβάλλει τις ασυδοσίες των Βαυαρών διώκεται συνεχώς. Συντάκτες και αρθρογράφοι πολύ συχνά καταλήγουν στην φυλακή ενώ τα πρόστιμα είναι ιδιαίτερα υψηλά. Μάλιστα οι Βαυαροί δεν διστάζουν να κλείσουν ακόμη και τις ίδιες τις εφημερίδες για αρκετά μεγάλα χρονικά διαστήματα όταν τα άρθρα τους προσβάλλουν τον θεσμό της Βασιλείας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο ίδιος ο Βασιλιάς Όθωνας ψηφίζει νόμους και διατάγματα τα οποία ποινικοποιούν την ελευθεροτυπία και οδηγούν πολλούς συντάκτες στην φυλακή. Άξιο παρατήρησης είναι ο ξυλοδαρμός του Λεβίδη ο οποίος ήταν ο εκδότης της εφημερίδας Ελπίς στο καφενείο <<η ωραία Ελλάς>> από ένα, Βαυαρό Συνταγματάρχη.

Επιπρόσθετα το πρόσωπο του Όθωνα απαγορεύεται να αναφέρεται με αρνητικές επικρίσεις και σχόλια τα οποία θα πρόσβαλαν τον θεσμό της Βασιλείας· ενώ εάν γινόταν με έμμεσο τρόπο οι αρθρογράφοι πάλι διώκονται. Το γεγονός ότι το πρόσωπο του Βασιλιά Όθωνα είναι στο <<απυρόβλητο>> οδηγεί τους συντάκτες να κρίνουν την διακυβέρνηση των Βαυαρών καταλογίζοντας όλες τις ευθύνες για την δεινή κατάσταση του Βασιλείου στους Βαυαρούς. Με αυτόν τον τρόπο ο Όθωνας φαίνεται ότι είναι αγαπητός στον λαό των Ελλήνων ενώ οι Βαυαροί και οι πρωθυπουργοί αυτών όπως ήταν ο Άρμανσπεργκ να είναι οι υπαίτιοι της δυστυχίας των Ελλήνων. Όπως και να έχει ένα είναι το σίγουρο συμπέρασμα οι Έλληνες κυβερνήθηκαν και κυνηγήθηκαν από τους Βαυαρούς, το εάν ο Όθωνας ήταν αγαπητός ή μισητός από ένα μέρος ή ολόκληρο τον λαό των Ελλήνων εναπόκειται στον κάθε μελετητή πως και με ποιον τρόπο θα διαβάσει τις πηγές.

Θεωρώ ότι ο Βασιλιάς Όθωνας α) διακατεχόταν από φιλικά αισθήματα προς τον λαό των Ελλήνων εξαιτίας του φιλελληνισμού τον οποίο τον διακατέχει. Β) ήταν ένας Απόλυτος Μονάρχης ο οποίος δεν επιθυμούσε να μοιραστεί την εξουσία και γ) και το πιο σημαντικό ήταν ότι λόγω του γεγονότος ότι κλήθηκε σε νεαρή ηλικία να Κυβερνήσει ένα Βασίλειο το οποίο βρισκόταν όχι μόνο κάτω από τον ανταγωνισμό των Μ. Δυνάμεων της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας οι οποίες πίεζαν μέσω των κομμάτων τους στην παραχώρηση ενός Συντάγματος διότι οι ίδιες ως πολίτευμα τους είχαν την Συνταγματική Μοναρχία συγκεκριμένα η Αγγλία και η Γαλλία προκειμένου η κάθε μία να έχει μεγαλύτερη επιρροή στα Ελληνικά πράγματα αλλά ταυτόχρονα και στους εγχώριους ανταγωνισμούς των

Κοτζαμπάσηδων, των Φαναριωτών κοκ. Ο Όθωνας δεν είχε την δύναμη να επιβληθεί και να χαράξει την δική του πολιτική και τον τρόπο διακυβέρνησης τον οποίο ο ίδιος επιθυμούσε. Ο ίδιος όμως αγαπούσε τους Έλληνες και το Βασίλειο του και προσπαθούσε στο μέτρο των δυνατοτήτων του να καλυτερεύσει την ζωή των Ελλήνων μέσω διαφόρων μεταρρυθμίσεων που έκαναν οι νομομαθείς Βαυαροί οι οποίοι ήρθαν στο Ελληνικό Βασίλειο.

Συμπερασματικά θεωρώ ότι υπήρξε ένας λαοπρόβλητος και αγαπητός Βασιλιάς στον οποίο οι Έλληνες εναπέθεσαν πολλές και μεγάλες προσδοκίες μετά από πολυχρόνιους πολέμους και καταστροφές, υπήρξε και είναι ο ενσαρκωτής της Επανάστασης του 21' ο Όθων ο Α' ο φουστανελοφόρος Βασιλιάς.

Τέλος ενισχυτικά αναφέρουμε ότι στην συγκεκριμένη εργασία μελετήσαμε εκτενώς μακροσκελή άρθρα των δύο μεγαλύτερων εφημερίδων της Αθηνάς και του Αιών, κατά την περίοδο της διακυβέρνησης του νεοσύστατου Νεοελληνικού Βασιλείου από τον Βασιλέα των Ελλήνων Όθωνα Α' κατά τα έτη της Απόλυτης Μοναρχίας 1835-1843.

Η εν λόγω εργασία έφερε στο φως της ιστοριογραφικής έρευνας άρθρα στα οποία αποτυπώνεται η Βασιλεία ως θεσμός αλλά και ο ίδιος ο Βασιλιάς Όθωνας. Πως και με ποιον τρόπο οι Έλληνες υποδέχτηκαν τον πρώτο τους Βασιλιά, ποιες ήταν οι αντιδράσεις τους κατά την δημόσια παρουσία του Βασιλιά όπως ήταν οι εορτές και πως τους υποδεχόντουσαν στα διάφορα ταξίδια του ανά την Επικράτεια. Αυτό το οποίο αναφέρεται εξετάζοντας τα πολυάριθμα φύλλα της Αθηνάς και του Αιώνα είναι τρία πολύ σημαντικά θέματα. Πρώτον η αγάπη του Λαού προς το πρόσωπο του αλλά και στο πρόσωπο της Βασίλισσας Αμαλίας. Δεύτερον το μίσος των Ελλήνων απέναντι στους Βαυαρούς οι οποίοι καταπατούν την γη των Ελλήνων. Και τρίτον ο πολυπόθητος πόθος για Ελευθερία η οποία τώρα με την απελευθέρωση από τον ζυγό των Οθωμανών Τούρκων μπορεί να εφαρμοσθεί και να εκφρασθεί μέσω ενός Σύντάγματος. Το Σύνταγμα θα αποτελέσει το πάγιο αίτημα των Ελλήνων καθ' όλη την περίοδο της Βαυαροκρατίας έως και το έτος 1843. Η Αθηνά και ο Αιών θα επιμείνουν έντονα σε όλα σχεδόν τα άρθρα τους να ζητούν το πολυπόθητο Σύνταγμα το οποίο θα απελευθερώσει τους Έλληνες και θα τους έδινε τις ελευθερίες για να ευημερήσουν μέσω της άσκησης της εξουσίας από τους ίδιους, καθώς πλέον όλα τα Υπουργεία θα στελεχώνονται από Έλληνες, ενώ ταυτόχρονα θα περιόριζε και θα εξαφάνιζε ακόμα την επιρροή και την δεσποτική διακυβέρνηση των Βαυαρών. Για αυτούς τους λόγους οι Βαυαροί δεν θα μπορούν να μην αντιδράσουν. Η αντίδρασή τους εμφανίζεται στους διάφορους νόμους περί περιορισμού του Τύπου, οι οποίοι κάθε τόσο σταματούν την έκδοση των εφημερίδων και κλείνουν στην φυλακή τον εκάστοτε Συντάκτη. Μόνο όταν θα καθιερωθεί επιτέλους το πολυπόθητο Σύνταγμα μέσω της Επανάστασης της 3^{ης} Σεπτεμβρίου θα μπορεί ο Τύπος να εκφράζεται μέσω της ελευθεροτυπίας και να διατυπώνει ελεύθερα τις απόψεις του. Βέβαια δεν θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε ότι ο Τύπος ήταν αυτός που οδήγησε σε μεγάλο βαθμό στην Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου μέσω των πιέσεων την

οποία ασκούσε στους Βαυαρούς. Ο ρόλος του ήταν πολύ σημαντικός για την καθιέρωση του Συντάγματος και της μεταβολής του πολιτεύματος από Απόλυτη Μοναρχία σε Συνταγματική Μοναρχία. Ο Όθωνας δεν ήταν πλέον ένας Ελέω Θεού Βασιλιάς αλλά ένας Συνταγματικός Βασιλέας ο οποίος θα πρέπει πλέον να ακούει και να αφογκράζεται τους Αντιπροσώπους των Ελλήνων. Η πολυπόθητη Ελευθερία για την οποία έχυσαν οι Έλληνες ποταμούς αίματος έχει πλέον καθιερωθεί και για τους ίδιους μέσω της θέσπισης του ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.

μη πλειοψηφία πιστιν και μη πλειοψηφιαν εκτελεστικων...

Μαθηόμενοι ότι ο Κύριος Γεώργιος Ρίζος Γλαβένος...

Ο κύριος Γ. Αποστόλης, δ' εντομής διευθυντής της...

Μαθηόμενοι είδος πάντων, ότι: έκαιτα από 4...

Αίτηται ότι ενθ' ο λαός εις τον Πειραιά και τας...

Τα φανεραικά των ραδιογράφων ενωτηρίθους...

Με Βασιλικήν διάταγμα καταργήσεται ο δήμος...

ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΚΤΑ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Παρακαλίθη να καταχωρήσεται εις το προσηλές φύλλον...

Μαθηόμενοι, ότι οι σεβασμίον γίνονται άγιοι Κυκλάδων...

Εν Αθήναις τ' η 30 Ιανουαρίου 1837.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Εις τον τελευτατον αριθμον της Αναγεννησεως...

2 Φεβρουαριου 1837

Κ. Νιγηρικ.

Την 17 Φεβρ. (1 Μαρτίου) νοικιάζεται εις την Πύλιν...

Οστις επιθυμεί να την νοικιάσθαι...

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ.

Ο παρά τω εν Λαμία Πρωτοδικεφω Κλητήρ...

Κατά την εβδόμην του ελευθεμένου Μαρτίου 1837...

Η τιμή της πρώτης προσφοράς δια καθέκαστον κτήμα...

Η παρούσα να κοινοποιηθή κατά τας διατάξεις...

Εν Αμφίσσῳ την 31 Δεκεμβ. 1836.

Χριστόδουλος Ιωάννου Κλητήρ

Επειτα η έκθεσις της κατασχέσεως.

Σήμερον την έκτην Δεκεμβρ. του έτους 1836...

δίκου αποφάσεως των εν Λαμία Πρωτοδικων...

1. Μεταβās εις την Ξεσιν Αμφισσης...

Ο Πάρεδρος Γεωργίους Δημητρίου...

Ο παρα τω εν Λαμία Πρωτοδικεφω Κλητήρ...

2. Την ενταύθα κατά την Ξεσιν Πηγάδια...

3. Ετι δύο βαρέλια και μίαν κάδδην...

4. Το όμοιος εν Αμφίσσῳ εις την Ξεσιν Παναγίας...

5. Καταβάς εις την Ξεσιν Αμφισσης...

Κατά συνέπειαν τούτων διορίζεται τόπος...

Ο Πάρεδρος Ιωάννης Κόκκινος.

Οι μάρτυρες...

Ο παρα τω εν Λαμία Πρωτοδικεφω Κλητήρ...

από τον... (The text in this column is a dense block of Greek text, likely a continuation of an article or a letter. It discusses various topics, possibly related to the political or social state of Greece at the time. The text is somewhat difficult to read due to its density and the use of archaic or specific terminology.)

από τον... (This column continues the text from the first column. It appears to be a detailed report or a series of observations on the current events in Greece. The author seems to be providing a critical analysis of the situation, possibly related to the ongoing struggle for independence or the internal political divisions.)

από τον... (The text in this column continues the narrative or the analysis. It seems to focus on the actions of various groups or individuals, possibly the military or political leaders of the time. The tone is somewhat somber and reflective.)

από τον... (This column continues the text, providing further details and possibly some personal reflections. The author's perspective seems to be one of a witness or a participant in the events being described.)

από τον... (The text in this column continues the main body of the article. It seems to be a continuation of the same theme, possibly discussing the broader implications of the events or the state of the nation.)

από τον... (This column concludes the main text of the article. It contains a summary or a final thought on the subject matter. The text is dense and contains many references to specific events and figures.)

ΕΞΟΤΕΡΙΚΑ

Μ. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΗ... (This section is titled 'ΕΞΟΤΕΡΙΚΑ' (Foreign Affairs) and contains a sub-section 'Μ. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΗ' (Major Preparations). The text discusses international relations, diplomatic efforts, and the state of the Ottoman Empire. It mentions various treaties, negotiations, and the actions of foreign powers. The tone is formal and analytical, typical of a diplomatic report or a news article from the period.)

Εικόνα 1

Εικόνα 1-3 Η Άφιξη του Βασιλιά Όθωνα στο Ναύπλιο Peter von Hess, 1835

Αντίγραφο: Ν. Φερεκείδη, 1835

Ελαιογραφία σε καμβά 265X 416εκ Σημ. δεξιά κάτω Ν. Φ COPIER Hess 1900

Αθήνα Συλλογή Εθνικής Τραπέζης

Απεικονίζεται η άφιξη του βασιλιά Όθωνα Α' της Ελλάδας στο Ναύπλιο της Πελοποννήσου, στις 6 Φεβρουάριου 1833. Δίδεται έμφαση στην τρυφερή μορφή του 17χρονου βασιλιά πάνω στο μαύρο άλογο, με γεγονός ότι αποτελεί την κεντρική του μορφή και φωτίζεται έντονα. Το άλογο ακολουθούν τα μέλη της Αντιβασιλείας με στολή παρέλασης, διακοσμημένης με παράσημα και διακρίσεις: Πρώτα, παρουσιάζεται ο πρόεδρος της Αντιβασιλείας κόμης Joseph Ludwig Armansperg με γαλάζια επωμίδα, υπεύοντας ένα καφετί άλογο και ακολουθούν τα υπόλοιπα μέλη της Αντιβασιλείας, ο υποστράτηγος Karl von Heideck με γαλάζια στολή πάνω σε άσπρο άλογο και ο κρατικός σύμβουλος Maurer, ακριβώς πίσω από τον βασιλιά. Ακολουθούν ο θείος του βασιλιά, Edouard, πρίγκιπας του Sachsen-Altenburg

αριστερά, δίπλα στον Heideck, ο γάλλος ναύαρχος βαρόνος von Hugon αριστερά από τον πρίγκιπα, ακολουθεί ο υπασπιστής, λοχαγός Friedrich κόμης του Saporta και τέλος ο συνταγματάρχης Christian von Schmalz και ο διπλωματικός σύμβουλος Karl August von Abel (πίσω από τον Heideck). Τον Abel ακολουθούν ο αντιναύαρχος της Μεγάλης Βρετανίας, Sir Hotham, καθώς και ο Sir Edmund Lyons, κυβερνήτης της βρετανικής ναυαρχίδας «Magadascar», με την οποία ταξίδευσε ο Όθωνας στην Ελλάδα. Στη συνέχεια φαίνεται με κόκκινη επωμίδα ο ρώσος ναύαρχος βαρόνος Ricord, ο γάλλος στρατηγός Geheunee, ο βαναρός διευθυντής των οικονομικών, Johann Baptist von Greiner, ο λοχαγός βαρόνος Joseph von Asch και ο δεκανέας κόμης Otto von Hunoltstein. Η σειρά καταλήγει στον κυβερνήτη της ρωσικής φρεγάτας «Anna» Sullivanoff. Στο άκρο δεξιά πλησιάζουν τρεις έφιππες μορφές. Ο ένας από αυτούς είναι ο υποστράτηγος βαρόνος Friedrich Baron von Hertling και ο άλλος, ο Wilhelm von Baligand. Ο πίνακας παρουσιάζει ενδιαφέρον γιατί παρουσιάζει σειρά πορτρέτων, ενώ οι σημαντικότερες προσωπικότητες τονίζονται με τον φωτισμό. Μπροστά από τους εκπροσώπους των προστάτιδων δυνάμεων καλπάζει μια ομάδα τριών ιππέων με πολύχρωμες ελληνικές φορεσιές. Δύο από αυτούς έχουν σηκώσει το δεξί τους χέρι χαιρετώντας το μονάρχη. Η αριστερή μορφή είναι ο Χατζηχρήστου, διοικητής των δυνάμεων του ελληνικού ιππικού. Μεταξύ του βασιλιά Όθωνα και του αποσπάσματος του ιππικού έρχεται τρέχοντας μια ομάδα Ελλήνων με εορταστικές φορεσιές, για να υποδεχτεί τον βασιλιά με κλαδιά ελιάς, δάφνης και βαΐων. Στο αριστερό μέρος του πίνακα υπάρχει μεγαλύτερη κινητικότητα προς τα δεξιά, και μεμονωμένες μορφές έχουν στραμμένα τα πρόσωπά τους, επιτρέποντας έτσι την αναγνώρισή τους: Στο πρώτο πλάνο λοιπόν, ο στρατηγός Δημήτριος «Πλαπούτας» Κολιόψυλος προχωρά έφιππος. Δεξιά, πίσω του, βρίσκεται ο στρατηγός Κώστας Μπότσαρης, μέλος της ελληνικής αντιπροσωπείας στο Μόναχο. Δεξιά, πίσω από και τους δύο άνδρες, με ενδυμασία σε σκούρα χρώματα στέκεται ο ναύαρχος Ανδρέας Μιαούλης. Μπροστά τους προχωρούν έφιπποι κι άλλοι πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα: Ο Ανδρέας Ζαΐμης, ο Ιωάννης Κωλέτης, ο Σπυρίδωνας Τρικούπης, ο Δημήτριος Καλλέργης, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο Ανδρέας Μεταξάς και ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος. Ο Τρικούπης, ο οποίος ως τότε ήταν αρμόδιος της προσωρινής κυβέρνησης για τις εξωτερικές σχέσεις, θα γινόταν πρωθυπουργός της νέας κυβέρνησης. Γύρω από αυτούς τους ευεργέτες βρίσκεται συγκεντρωμένη στο πρώτο πλάνο μια πολύχρωμη ομάδα από άνδρες και γυναίκες, με πλούσια και γιορτινά ενδύματα, που παρακολουθεί την είσοδο του νέου βασιλιά, είτε ζητωκραυγάζοντας, είτε με συγκρατημένο ενδιαφέρον. Μεταξύ τους διακρίνουμε μια ομάδα τριών ατόμων που μπορούμε να αναγνωρίσουμε. Αριστερά είναι ο Φωτομαράς και δεξιά ο Γρίβας, ενώ στη μέση είναι ο Τζαβέλλας.

Στον πολυπρόσωπο αυτό πίνακα, που μπορεί ταυτόχρονα να χαρακτηριστεί χωρίς αμφιβολία ιστορικός πίνακας, αποδίδεται μεγάλη σημασία σε λεπτομέρειες λαογραφικού ενδιαφέροντος. Η προσοχή του παρατηρητή επικεντρώνεται αρχικά στις φωτεινές, πολύχρωμες και αξιοπερίεργες για το δυτικοευρωπαϊκό μάτι φορεσιές των ατόμων στο πρώτο πλάνο που είναι και εκπρόσωποι των

διαφορετικών γεωγραφικών περιοχών της Ελλάδας, ενώ η ουσιαστική δράση που ταυτόχρονα είναι και το κεντρικό θέμα του έργου παρουσιάζεται με συγκροτημένα χρώματα στο κέντρο, ως μια μετατόπιση της έμφασης, προφανώς σύμφωνα με την επιθυμία του εντολοδόχου, βασιλιά Λουδοβίκου Α΄. Από την άποψη αυτή, ο πίνακας του Hess διαφοροποιείται ουσιαστικά από τα πανηγυρικά έργα του Franz Kruger στο Βερολίνο και του Peter Krafft στη Βιέννη, οι οποίοι κατέβαλαν προσπάθειες κατά κύριο λόγο, να δοξάσουν τον κυρίαρχο ηγέτη και όχι για να παρουσιάσουν τους υπηκόους του διαφοροποιώντας τον καθένα ξεχωριστά.

Η ίδια ακρίβεια με την οποία παρουσιάζονται οι λαογραφικές λεπτομέρειες, εμφανίζεται και στις γεωγραφικές. Έτσι, μπορούμε να αντιληφθούμε ότι η θέση του ζωγράφου θα πρέπει να ήταν στο δρόμο μεταξύ Τίρυνθας και Ναυπλίου. Στα αριστερά ξεχωρίζει το κάστρο Παλαμίδι, ένα σύμπλεγμα οχυρών, που οχυρώθηκαν τον 18ο αιώνα. Πάνω διακρίνουμε το οχυρό διοίκησης του Αγ. Ανδρέα, που κυριεύθηκε από τους Έλληνες το 1821, την ημέρα του Αγίου Ανδρέα. Από κάτω, βρίσκεται το οχυρό της στέρνας Κιουπ-Ταπί. Στους πρόποδες του πάνω σε μια τούρκικη βρύση κάθονται νέοι και νέες και παρακολουθούν με ενδιαφέρον τη σκηνή.

Στο βάθος διακρίνεται η πόλη του Ναυπλίου με το Ίτς Καλέ πάνω στο βράχο, που σήμερα ονομάζεται Ακροναύπλιο. Στο κάστρο διακρίνεται αριστερά «ο πύργος των Φράγκων» και δεξιά ορθώνεται ένας κομψός βενετσιάνικος πύργος με ένα ρολόι. Η πύλη της «Στεριάς», με τον λέοντα του Αγίου Μάρκου, στολίστηκε την ημέρα της άφιξης του Όθωνα με ελληνικές και βουαρικές σημαίες. Ανάμεσα στους προμαχώνες διακρίνεται το μέγαρο, που έκτισε ο στρατιωτικός μηχανικός Βαλιάνος το 1829 για τον Καποδίστρια. Ο βασιλιάς Όθωνας το κατοίκησε περίπου δύο χρόνια, μέχρι να μεταφερθεί η πρωτεύουσά του στην Αθήνα, την 1^η Δεκεμβρίου 1834. Ο κόλπος του Ναυπλίου, όπου αγκυροβολούν τα πλοία κλείνει στα δεξιά, με το οχυρό νησί Μπούρτζι.

Η άφιξη του βασιλιά Όθωνα ακολούθησε πιστά μια αυστηρή προκαθορισμένη σκηνοθεσία: Ο στόλος των 30 πολεμικών πλοίων των τριών προστάτιδων δυνάμεων, της Μεγάλης Βρετανίας, Γαλλίας και Ρωσίας είχε αγκυροβολήσει στον κόλπο του Ναυπλίου, στις 30 Ιανουαρίου 1833. Ο βασιλιάς έμεινε άλλη μια εβδομάδα στη ναυαρχίδα, τη βρετανική φρεγάτα «Magadascar» που συνοδευόταν από τη ρωσική κορβέτα «Anna» και τη γαλλική φρεγάτα «Cornelia», ενώ υπήρχαν ακόμη 34 μεταφορικά στρατιωτικών μονάδων για 3500 άνδρες του βουαρικου στρατού που θα αντικαθιστούσαν τους Γάλλους στρατιώτες του οχυρού. Στη «Magadascar» την προσωρινή κυβέρνηση καθώς και όλους τους ανώτερους αξιωματικούς και υπαλλήλους του νέου βασιλείου.

Η άφιξη στο Ναύπλιο που απεικονίζεται στον πίνακα έλαβε χώρα στις 6 Φεβρουάριου 1833. Ο βασιλιάς εγκατέλειψε τη ναυαρχίδα «Magadascar» με μια βοηθητική βάρκα που οδήγησαν έφεδροι του βρετανικού ναυτικού. Υπό τις βροντές των όπλων που έριχναν βολές χαιρετισμού στον αέρα, η βάρκα

έφτασε στην προβλήτα στο προάστιο Πρόνοια, για να μπορέσει διανύοντας ένα δρόμο 3,5 χιλιομέτρων προς το Ναύπλιο να χαιρετίσει τα πλήθη που είχαν συγκεντρωθεί. Ήταν - όπως ειπώθηκε - 50.000 Έλληνες. Μόλις πάτησε το ελληνικό έδαφος, ο πρόεδρος της τότε κυβερνητικής επιτροπής, Γεώργιος Κουντουριώτης εκφώνησε έναν λόγο στον οποίο απάντησε ο βασιλιάς, στα γερμανικά. Κατόπιν, ο βασιλιάς ανέβηκε στο άλογο και η πομπή τέθηκε σε κίνηση.

Ο Hess, ο οποίος είχε συνοδεύσει το νεαρό βασιλιά κατ' εντολή του Λουδοβίκου Α' στο ταξίδι του στην Ελλάδα το 1832-33, γνώριζε τις συνθήκες εξ ίδιας πείρας. Για να προετοιμάσει τον πίνακά του, έκανε στο Ναύπλιο μια σειρά σχεδίων με γεωγραφικές λεπτομέρειες, και έκανε μελέτες του τρόπου ζωής και της ενδυμασίας του ντόπιου πληθυσμού. Επίσης, ζωγράφισε τα πορτρέτα των ατόμων που σκόπευε να απεικονίσει με μελάνι σε οβάλ μινιατούρες από τις οποίες 23 έχουν τοποθετηθεί σε ένα πλαίσιο με πράσινο μεταξωτό ύφασμα. Ο Νικόλαος Φερεκείδης αντέγραψε τον πίνακα αυτό στο ίδιο ακριβώς μέγεθος με το πρωτότυπο το 1900 εκτελώντας την παραγγελία του Στέφανου Στρέϊ, τότε Διοικητή της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδας. Για το σκοπό αυτό ταξίδεψε στο Μόναχο και εγκαταστάθηκε εκεί για να εκτελέσει το μεγάλο και δύσκολο αυτό έργο. Από βιβλιογραφία της εποχής πληροφορούμαστε ότι: «ο κ. Φερεκείδης ειργάσθη επί διετίαν εις την αντιγραφὴν του πίνακος τούτου, τέλειον δε υπήρξε κατά γενικὴν ομολογίαν το αντίγραφο» (ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ 1901 τχ.

7 σ. 173). Από τότε το έργο βρίσκεται στις συλλογές της Εθνικής Τράπεζας.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 477,478

Εικόνα 4 Η υποδοχή του Βασιλιά της Ελλάδας της Ελλάδας στην Αθήνα

Peter von Hess, 1839

Αντίγραφο Νικολάου Φερεκεΐδη, 1900

Λάδι σε μουσαμά , 257 X 420εκ

Επιγρ. Κάτω δεξιά: N. P Copier P.V. H . 1900

Αθήνα Συλλογή Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος.

Το έργο αυτό όπως και <<Η άφιξη του Όθωνα στο Ναύπλιο>> είναι ακριβές αντίγραφο του Έλληνα ζωγράφου Νικολάου Φερεκεΐδη. Το εκτέλεσε και αυτό κατ' κατ' ανάθεση του Διοικητού της Εθνικής Τραπέζης Στρέιτ το 1900, το οποίο η τέχνη του Φερεκεΐδη υποτάσσεται με εντυπωσιακό τρόπο στην τέχνη του Peter von Hess χωρίς να δίνει ίχνος προσωπικής άποψης, εμφανίζει εν τούτοις ορισμένα στοιχεία διαφοροποίησης, όπως λ.χ στην περιοχή γύρω από τον Όθωνα και την ακολουθία του, προς τα αριστερά. Θεωρείται μεγάλο ευτύχημα που βρίσκεται σε ελληνική συλλογή ένα πιστό αντίγραφο κορυφαίου πίνακα της ιστορικής ζωγραφικής στην Ευρώπη ακόμα και μεταγενέστερης εποχής.

Εικόνα 4

Η πρώτη συνάντηση του νέου μονάρχη με την μελλοντική του πρωτεύουσα έγινε το Μάιο του 1833, τρεις μήνες μετά την πανηγυρική είσοδο του στο Ναύπλιο. Συνοδευόμενος από τον αδελφό του, διάδοχο του Θρόνου, Μαξιμιλιανό, ο οποίος βρισκόταν από τις αρχές Μαΐου επίσης στην Ελλάδα, καθώς και από όλα τα μέλη της Αντιβασιλείας, ο βασιλιάς Όθωνας ξεκίνησε στις 21 Μαΐου μια πρώτη περιοδεία για την γνωριμία με το Βασίλειό του. Προορισμός του ταξιδιού του ήταν η Αθήνα, όπου είχε ετοιμαστεί μία πανηγυρική υποδοχή του Βασιλιά στις 23 Μαΐου. Ο Βαυαρός συνταγματάρχης Predl, στον οποίο είχε ανατεθεί η οργάνωση της προετοιμασίας, καταγράφει αργότερα το γεγονός ως εξής.

<<Στις 23 (Μαΐου 1833) εισήλθε η Α.Μ. ο βασιλιάς Όθωνας στην Αθήνα, συνοδευόμενος από τον αδελφό του Μαξιμιλιανό. Ο Βασιλιάς πέρασε από τα Μέγαρα και την Ελευσίνα. Πολλοί Αθηναίοι είχαν έρθει να τον υποδεχτούν έφιπποι και πλήθος κόσμος είχε συγκεντρωθεί μπροστά από τις πύλες του Πειραιά, καθώς και μπροστά από το ναό του Θησέως. Μετά τις 7 το βράδυ, ένας κανονιοβολισμός ανήγγειλε την άφιξη και μισή ώρα αργότερα, ο Βασιλιάς έμπαινε στην Πόλη υπό τον ήχο 101 κανονιοβολισμών καθώς ούτε η πόλη των Αθηνών, αλλά ούτε και εμείς διαθέταμε αρκετό μπαρούτι, ζητήθηκε βοήθεια από τον Οσμάν Πασά, ο οποίος προθυμοποιήθηκε να την προσφέρει και έτσι ο χαιρετισμός του Βασιλιά της Ελλάδας έγινε με τουρκικό μπαρούτι και Τουρκικές ομοβροντίες. Το Τάγμα μας είχε τοποθετηθεί στο λόφο του Θησέως. Ο δεσπότης, ο οποίος φορούσε λειτουργικά άμφια, ηγετική μορφή μεταξύ των Ιερωμένων, υποδέχτηκε, την Α. Μ κοντά στο ναό, ενώ χορωδία νεαρών μαθητών έψαλε το άσμα <<χαίρε Βασιλέα μας χαίρε!>> Μετά από πέντε ημέρες εγκατέλειψε η Α. Υ ο διάδοχος Μαξιμιλιανός την Αθήνα και την επομένη η Α. Μ ο Βασιλιάς Όθωνας, επιβιβάστηκαν στο πλοίο στον Πειραιά και πήγαν πίσω Ναύπλιο>> (Predl, Erinnerungen aus Griechenland, 1836 σελ. 105). Η πρώτη αυτή υποδοχή στην Αθήνα, το Μάιο του 1833 πρέπει να υπάρξει η αφορμή για τον Βασιλιά Όθωνα για να δώσει δύο εβδομάδες αργότερα στις 7 Ιουνίου 1833, την εντολή του Peter von Hess να ζωγραφίσει ένα μεγάλο πίνακα που να απεικονίζει αυτό το γεγονός. Αν και δεν υπάρχουν τεκμήρια, πρέπει να συμπεράνουμε ότι ο ίδιος ο Hess ανήκε στη συνοδεία του Βασιλιά και ότι υπήρξε μάρτυρα των σκηνών που εκτυλίχθηκαν. Σίγουρο παραμένει πάντως ότι ο ζωγράφος μελέτησε επί τόπου όλες τις λεπτομέρειες της περιοχής όπου διαδραματίστηκε η τελετή και ότι έφερε μαζί του στο Μόναχο, σχέδια του Θησείου. Από την εντολή ως την ολοκλήρωση του Πίνακα πέρασαν έξι χρόνια. Η Αθηνά είχε στο μεταξύ γίνει ήδη πρωτεύουσα του Βασιλείου, απόφαση που δεν είχε ακόμη ληφθεί ακόμα το Μάιο του 1833. Ο Πίνακας απέκτησε ακόμη μεγαλύτερη σημασία, καθώς απεικόνιζε την πρώτη άφιξη του Βασιλιά στην πρωτεύουσα του και ο Hess γέμισε πλουσιοπάροχα την εικόνα με πολλές λεπτομέρειες και πορτρέτα. X.B. P/M ZK.

Στη μέση του πίνακα, δεξιά από το επονομαζόμενο Θησείο στην Αγορά, που με την άψογη κατάσταση στην οποία βρίσκεται αποτελεί το επιβλητικό σκηνικό του γεγονότος, πλησιάζουν ο Βασιλιάς Όθωνας και ο αδελφός του, διάδοχος του Θρόνου, πρίγκιπας Μαξιμιλιανός της Βαυαρίας. Ακολουθούν

τα μέλη της Αντιβασιλείας, από το οποίο διακρίνονται οι εξής: Δεξιά με γαλάζια στολή, ο υποστράτηγος Karl Wilhelm von Heideck και το Γενικό Επιτελείο με τον Θείο του Βασιλιά πρίγγιπα Εδουάρδο του Sachsen- Altenburg και τον υπασπιστή λοχαγό Φρειδερίκο κόμη του Saporita και τον λοχαγό Ιωσήφ, του Asch. Πίσω διακρίνονται τα μέλη του διπλωματικού σώματος. Έξω δεξιά βρίσκεται παρατεταγμένη μία μονάδα του Βαυαρικού πεζικού, ενώ πίσω του βρίσκεται το Ιππικό με στολές Ουλανών. Μπροστά από τη δυτική πρόσοψη του Θησείου έχουν παραταχθεί οι ανώτατοι εκκλησιαστικοί αξιωματούχοι της Ελλάδας: Στα δεξιά του Βασιλιά βρίσκεται ο Επίσκοπος των Αθηνών κρατώντας το Ευαγγέλιο και το σκήπτρο και στα αριστερά του βρίσκεται ένας διάκονος. Μεταξύ τους στέκεται ένας αρχιμανδρίτης. Δίπλα σε μία μορφή στα δεξιά του επισκόπου η οποία στέκεται με γυρισμένη πλάτη υπάρχει μία ομάδα ανδρών με παραδοσιακές ενδυμασίες, μεταξύ των οποίων διακρίνονται πολλοί γνωστοί ήρωες της Επανάστασης και πολιτικοί όπως ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ο Ανδρέας Μιαούλης. Ενώ τα μέλη του δημοτικού Συμβουλίου των Αθηνών υποβάλλουν τα σέβη τους στο νεαρό Βασιλιά γνέφοντάς του, νεαρές γυναίκες με πολύχρωμες φορεσιές ρέουν άνηθο στο πέρασμα του Βασιλιά. Δεξιά στο παρασκήνιο φαίνεται επιβλητικός ο βράχος της Ακρόπολης, ενώ στο αριστερό περιθώριο εμφανίζεται στον πίνακα ο χαρακτηριστικός λόφος του Λυκαβηττού, όπως και στην <<Αφιξη του Βασιλιά στο Ναύπλιο>> η απεικόνιση του ιστορικού συμβάντος, δηλαδή του χαιρετισμού του νέου Βασιλιά από τους Αθηναίους επισήμους, καταλαμβάνει μία σχετικά διακριτική θέση μέσα στον πίνακα. Μεγάλη προσοχή έχει δοθεί στην απεικόνιση του ελληνικού λαού της υπαίθρου μπροστά στο Θησείο: Οι φορεσιές, χαρακτηριστικές των διαφόρων περιοχών, τα διάφορα είδη καλύμματος κεφαλιού, ο τύπος του φορέματος, τα ήθη και έθιμα.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 481,482

Εικόνα 4

Χάρτης του Βασιλείου της Ελλάδας

Νυρεμβέργη, A.G Schnpider και Weigel, 1834

Λιθογραφία 57,0 X 68.5 εκ.

Μόναχο, Κρατική Βιβλιοθήκη της Βαυαρίας,

Φάκελος XVIII,6

Τα σύνορα του μελλοντικού Κράτους αποτέλεσαν ένα πολυσυζητημένο αντικείμενο διένεξης μεταξύ της Υψηλής Πύλης και των Προστάτιδων δυνάμεων. Σημαντικές προσωρινές αποφάσεις για τις πιθανές εναλλακτικές λύσεις ελήφθησαν κατά την διάσκεψη των συμμαχικών πρέσβων στην Υψηλή Πύλη. Ο Sir Stratford Canning (Lord Stratford de Redcliffe), General Compte de Guilleminont και ο κόμης Ribeaupierre- όταν συναντήθηκαν στο δεύτερο εξάμηνο (Σεπτέμβριος- Δεκέμβριος) του 1828 στον Πόρο, με σκοπό να επεξεργαστούν προτάσεις για τη Διάσκεψη του Λονδίνου. Πρωταρχικός στόχος του Λονδίνου ήταν να μείνει ευχαριστημένη η Ανατολή. Έτσι ορίστηκαν σαφή σύνορα που μπορούσαν εύκολα να υπερασπιστεί η χώρα. Τα σύνορα αυτά τέθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τα φυσικά δεδομένα, καθώς και τις τοπικές ιδιαιτερότητες, ικανοποιώντας τόσο τις προσδοκίες των επαναστατημένων Ελλήνων, όσο και τα δίκαια συμφέροντα του σουλτάνου. Ήταν αναμφισβήτητο ότι θα συμπεριλαμβανόταν τα νησιά του Αιγαίου ανατολικά της 26^ο του γεωγραφικού μήκους και μεταξύ της 36^{ης} και της 39^{ης} του γεωγραφικού πλάτους, αλλά για την Κρήτη, τη Σάμο και για την χερσόνησο της Εύβοιας δεν έγινε καμία σαφή αναφορά. Ένα υπόμνημα του προέδρου Καποδίστρια απαιτούσε τη μετακίνηση για λόγους ασφαλείας προς βορράν της συνοριακής γραμμής, η οποία είχε οριστεί να περνά νότια της Πρέβεζας προς τη Λαμία, καθώς και τον έλεγχο της Κρήτης. Ως αποτέλεσμα των έντονων διαβουλεύσεων, που συμπεριέλαβαν και επιτόπου έρευνες, προτάθηκε στο πρωτόκολλο της 12 Δεκεμβρίου 1828 η οροθεσία στην Στερεά Ελλάδα από την Άρτα επικύρωσε το αποτέλεσμα της συνόδου των πρεσβευτών στο Πόρο. Στον Λεοπόλδο Sacken-Cobury προτάθηκε, συμφωνία, σύμφωνα με το πρωτόκολλο της 3^{ης} Φεβρουαρίου 1830. Αρχικά ο καθορισμός της γραμμής των συνόρων νότια των εκβολών του Σπερχειού ποταμού, προς τις εκβολές του Ασπροποτάμου. Όταν ο Λεοπόλδος δεν κατάφερε να βελτιώσει τη γραμμή των συνόρων, αναγκάστηκε να αποποιηθεί τον Ελληνικό Θρόνο. Στις 21 Ιουλίου 1832, οι Μεγάλες Δυνάμεις έλαβαν συγκατάθεση της Υψηλής Πύλης, έναντι της καταβολής αποζημίωσης για τον ορισμό των συνόρων βόρεια της γραμμής Άρτας- Βόλου. Ο Βασιλιάς Όθωνας των Βιτελσμπαχ ήταν ηγεμόνας μιας Ελλάδας, η οποία περιορίστηκε στην Πελοπόννησο και τη Ρούμελη που συνόρευε βόρεια ως γραμμή Άρτας – Βόλου, στην Εύβοια, τις Βόρειες Σποράδες (Σκιάθο, Σκόπελο, Σκύρο), τις Κυκλάδες (Σύρο, Άνδρο, Τήνο, Νάξο) και στα νησιά των καπεταναίων που ήταν κοντά στην ηπειρωτική χώρα, Ύδρα, Σπέτσες και Ψαρά. Από το νέο ελληνικό Κράτος έμειναν αποκλεισμένες η Θεσσαλία, η Ήπειρος και η Μακεδονία, καθώς και η Κρήτη και τα Ιόνια νησιά, που από το 1815 βρίσκονταν υπό βρετανική επικυριαρχία.

Από τους περίπου τρία εκατομμύρια Έλληνες, που ήταν υποτελείς του σουλτάνου στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, μόλις το ένα τρίτο συμπεριλήφθηκε στα σύνορα του νέου Κράτους. Δύο εκατομμύρια Έλληνες παρέμειναν υπό ξένη- Οθωμανική ή Βρετανική κυριαρχία. Κύριο κίνητρο της Ελληνικής εξωτερικής πολιτικής κατά τις επόμενες δεκαετίες ήταν επομένως η χάραξη μίας συνεπούς πανελλήνιας

αναγεννησιακής πολιτικής για την πραγματοποίηση του ονείρου μιας μεγάλουψυχης διεύρυνσης των συνόρων και την ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης, που αποτελούσε τη <<Μεγάλη Ιδέα>>.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 471, 472

Εικόνα 6 Ο βασιλιάς Λουδοβίκος Α' παρατηρεί με την οικογένεια του τον πίνακα της άφιξης του βασιλιά Όθωνα στο Ναύπλιο

Gottlieb Bodmer αντίγραφο έργου του Dietrich Monten, 1835

Λιθογραφία, 81,0 x 58,4 εκ.

Σημείωση κάτω: LUDWIG I. KOENIG VON BAYERN IM FAMILIENKREISE. / BEI BETRACHTUNG EINES GEMALDES, WELCHES DEN EINZUG

DES KOENIGS OTTO IN NA UPLIA VORSTELLT. / Seiner Majestat Ludwig I. Koenig von Bayern. X. X. X. / in allertiefster Ehrfurcht gewidmet / von G. Bodmer.; [Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ Α' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ ΣΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΚΥΚΛΟ, ΣΕ ΕΝΩ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ ΕΝΑΝ ΠΙΝΑΚΑ ΠΟΥ ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΟΘΩΝΟΣ ΣΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ. / Αφιερωμένο με βαθύτατο σεβασμό / στην Α.Μ. Λουδοβίκο Α \ Βασιλέα της Βαυαρίας. XXX./ από τον G. Bodmer] κάτω αριστερά: Componirt von D. Monten; [Σύνθεση: D. Monten] δεξιά.: [λιθογραφία και τα πορτρέτα εκ του φυσικού έγιναν από τον G. Bodmer].

Οττομπρούν, Μουσείο του βασιλιά Όθωνα

Η σύνθεση του Dietrich Montena αποτελεί ενδεικτικό παράδειγμα ενός ιστορικού πίνακα που έχει στόχο την απεικόνιση ενός σημαντικού ιστορικού γεγονότος και να κινήσει το έντονο ενδιαφέρον του παρατηρητή. Μπροστά από τον πίνακα «Άφιξη του Βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας στο Ναύπλιο» του Peter von Hess έχουν συγκεντρωθεί οι γονείς και τα αδέλφια του πρωταγωνιστή που απεικονίζεται στον πίνακα. Παρατηρούν την πολύχρωμη και σχεδόν εξωτική σκηνή της άφιξης το νεότερου βασιλιά του οίκου του Βίτελσμπαχ, σε ένα μακρινό βασίλειο. Οι αντιδράσεις των θεατών είναι διαφοροποιημένα. Από την τεταμένη προσοχή του βασιλιά Λουδοβίκου και την ερμηνευτική χειρονομία του διαδόχου του θρόνου Μαξιμιλιανού, ο οποίος είχε μόλις επιστρέψει από το ταξίδι του στην Ελλάδα, καθώς και στην απορία του μικρού αδελφού του Όθωνα, Adalbert ο οποίος κάθεται στην αγκαλιά της μητέρας, φτάνουν ως την εμφανή ανησυχία της βασίλισσας Θηρεσίας και την κάπως απόμακρη συμμετοχή των πριγκιπισσών. Ο μέγας δούκας Λουδοβίκος της Έσσης, ο οποίος είχε μόλις νυμφευθεί την πριγκίπισσα Ματθίλδη που κάθεται μπροστά του, μένει σχεδόν αμέτοχος, στο περιθώριο της ομάδας. Η μεγάλη, ιστορική προσωπογραφία του Peter von Hess, μπροστά από το οποίο έχει συγκεντρωθεί η οικογένεια του Όθωνα, βρίσκεται καταγής σαν να έχει μόλις φτάσει από το εργαστήριο του ζωγράφου στο βασιλικό ανάκτορο του Μονάχου όπου περνά από μια πρώτη εξέταση. Αργότερα, κατά τη δημόσια παρουσίασή του στην Ακαδημία του Μονάχου το 1836, χρειάστηκε να τοποθετηθούν κιγκλιδώματα, για να προστατευθεί από τους πολλούς επισκέπτες που συνωστίζονταν γύρω από τον πίνακα.

Ο Dietrich Monten (1799-1843) ήταν μαθητής του Hess και παρουσίασε το σχέδιο του πίνακα του Gottlieb Bodmer (1804- 1837) το 1835 στην Ένωση Καλλιτεχνών του Μονάχου. Η οικογενειακή

απεικόνιση του βαυαρικού βασιλικού οίκου δημιουργήθηκε την ίδια χρονική περίοδο με τον ιστορικό πίνακα που ολοκληρώθηκε το 1835. Στο έργο αυτό, που παρουσιάζει την έγκριση ενός έργου ζωγραφικής και τις αντιδράσεις που προκαλεί, ο Monten δίδει έμφαση σε όλες τις λεπτομέρειες.

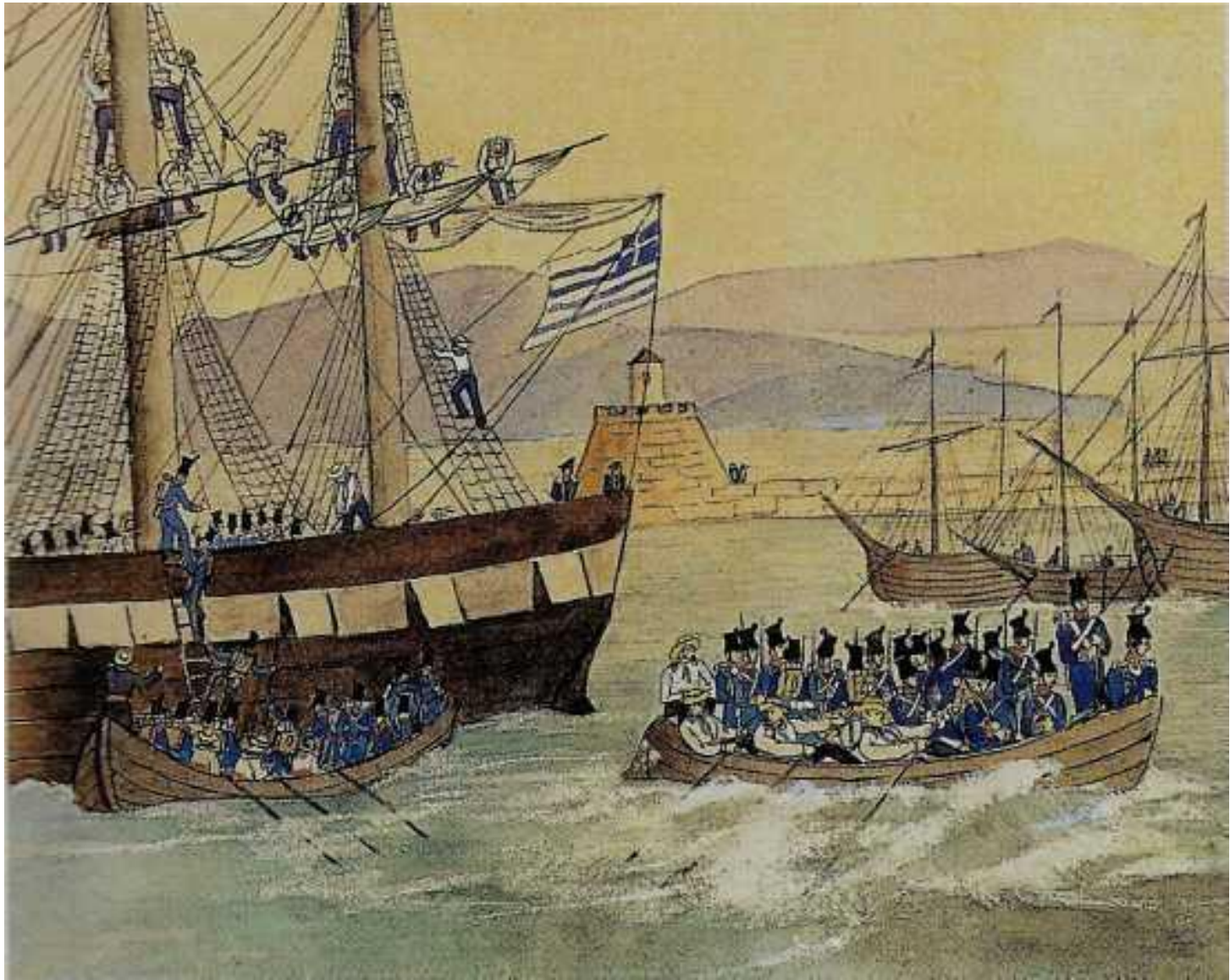
P.Μπ.

Kunst-Blatt 16, αρ. 15 στις 19 Φεβρουάριου 1835, σ. 58. Reinhardt, *Peter von Hess*, 1977, σσ. 305, 309-310* Seidl, *Bayern in GHechenland*, 1981, εικ. 30, σ. 124 και 381. Murken, *King- Otto- von- GHechenland- Museum*, 1995, σ. 72.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 484,485

Εικόνα 7

Εικόνα 8 Βαυαροί αποβιβάζονται στη πόλη του Ναυπλίου 1833

Ο αποχαιρετισμός του Βασιλιά Όθωνα από την Αυλή του Μονάχου

Philipp Foltz, μετά το 1833

Λάδι σε καμβά, 62,3X 48,5 εκ.

Μόναχο, Κρατικές Βαυαρικές Συλλογές

Νέα Πινακοθήκη, αρ. ευρ. 7935

Ο αποχαιρετισμός του νεαρού Βασιλιά της Ελλάδας από την πατρογονική του εστία στις 6 Δεκεμβρίου 1832 έγινε μέσα στο πολύχρωμο πλήθος της αυλής και στον κύκλο της Βαυαρικής Βασιλικής οικογένειας. Αυτό είναι το θέμα του πίνακα του Foltz, που χρησιμοποίησε για την λιθογραφική αναπαραγωγή, για να δημιουργήσει στην συνέχεια μία ελαιογραφία. Η παρουσίαση της σκηνής στις αυτοκρατορικές σκάλες ήταν το τέχνασμα του ζωγράφου για να παρουσιάσει με ακρίβεια πάνω από τα πορτρέτα ατόμων που είχε μελετήσει προηγουμένως, τοποθετώντας στις σκάλες. Τόσο ο χώρος, όσο και η διαρρύθμιση της σκάλας δεν αποτελούν μόνο το κλειδί για τη ζωγραφική απεικόνιση της ιδέας, αλλά παρέχει και πληροφορίες για το περιεχόμενό της. Ο εντυπωσιακός κίονας στη μέση υψώνεται πάνω από τους τρεις Βασιλείς της δυναστείας Βίτελσμπαχ: τον κυβερνώντα μονάρχη Λουδοβίκο Α, τον γιό του και διάδοχο του Θρόνου, πρίγκιπα Μαξιμιλιανό και πλαισιωμένο από τον πατέρα και αδελφό του Βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας. Αυτός ο σημαντικός συμβολισμός της αρχιτεκτονικής συνεχίζεται αριστερά του κίονα με τη μορφή σε κόγχη, πάνω από τις σκάλες. Σε αντίθεση με την πραγματικότητα που απεικονίζεται στις ανακτορικές σκάλες, εδώ εμφανίζεται το γλυπτό του Όθωνα των Βίτελσμπαχ, συνονόματος του νεαρού Βασιλιά των Ελλήνων και πρώτου Δούκα της Βαυαρίας από την δυναστεία των Βίτελσμπαχ, ο οποίος ήταν και ο ιδρυτής της δυναστείας. Δεξιά του κίονα βρίσκεται ένα κεντημένο χαλί (tapisserie) που τοποθετήθηκε με αφορμή το εορταστικό γεγονός. Απεικονίζει τη στέψη του Λουδοβίκου της Βαυαρίας, αυτοκράτορα της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, του πρώτου αυτοκράτορα της δυναστείας των Βίτελσμπαχ. Οι Έλληνες που βρίσκονται συγκεντρωμένοι στο κάτω μέρος, θέλουν να υπενθυμίσουν ότι τι όνειρό τους να κυβερνήσουν την Ελλάδα από το Βόσπορο και να αποκτήσουν και πάλι έναν αυτοκράτορα στην Κωνσταντινούπολη θα μπορούσε να βρει κάποια ανταπόκριση στην παράδοση της δυναστείας των Βίτελσμπαχ. Υπάρχει ακόμη ο ολόσωμος πίνακας του πρώτου Βασιλιά της Βαυαρίας, Μαξιμιλιανού Α΄ παππού του Όθωνα, έργο του Joseph Stieler από το έτος 1821, που κρέμεται επάνω από ένα πέραςμα. Ο Βασιλιάς φέρει την ενδυμασία της στέψης και δίπλα του βρίσκεται το στέμμα του νέου Βασιλείου. Ο ίδιος αποτελεί την προσωποποίηση της αξιοπρέπειας της νέας μοναρχίας, η οποία σύμφωνα με τη βούληση του Ναπολέοντα- εντάχθηκε εφαρμόζοντας έξυπνη πολιτική στρατιγική, στην κοινότητα των ευρωπαϊκών μοναρχιών. Το γεγονός ότι

οι τρεις μεγάλες Δυνάμεις, Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία συμμάχησαν με τη Βαυαρία και τοποθέτησαν στον Ελληνικό Θρόνο ένα μέλος της δυναστείας των Βίτελσμπαχ, αποτέλεσε αναγνώριση και επιτυχία της πολιτικής τέχνης του γιού του και μεγάλου φιλέλληνα, Λουδοβίκου Α΄.

Ο πίνακας δεν απεικονίζει έναν αποχαιρετισμό αλλά και ένα διπλό χωρισμό. Αρχικά ο Βασιλιάς Λουδοβίκος με εγκαρδιότητα, χαιρετά του Έλληνες απεσταλμένους, οι οποίοι ήταν οι πρώτοι που υπέβαλαν στο όνομα του Ελληνικού λαού τα σέβη τους στο νέο Βασιλιά, και οι οποίοι θα τον συνοδεύσουν τώρα στη νέα του Πατρίδα. Ο Βαυαρός Βασιλιάς έχει ακουμπήσει πατρικά το χέρι του στον ώμο του ναυάρχου Μιαούλη, του ήρωα της θάλασσας και μελλοντικού ανώτατου διοικητή του ελληνικού ναυτικού. Δεξιά του, ο στρατηγός Δημήτριος Κολιόπουλος Πλαπούτας αντικρίζει το Βασιλιά, ενώ στα αριστερά του Μιαούλη βρίσκεται ο στρατηγός Κώστας Μπότσαρης, ο αδελφός του διάσημου ήρωα που έπεσε στον απελευθερωτικό Αγώνα, Μάρκου Μπότσαρη. Δίπλα στους τρεις Έλληνες που είναι αναγνωρίσιμοι από γνωστά πορτρέτα τους, απεικονίζεται ένα ακόμη μέλος της δωδεκαμελούς αντιπροσωπείας με την παραδοσιακή φορεσιά Σουλιωτών και έχει γυρισμένη την πλάτη του. Με την ενδυμασία και τον οπλισμό τους, οι Έλληνες οι οποίοι ήδη είχαν προκαλέσει αίσθηση με την εμφάνισή τους και για χάρη τους είχε μετατοπισθεί η ημερομηνία έναρξης της Βαυαρικής γιορτής της μύρας (Oktoberfest), δημιουργούν έντονη αντίθεση την επισιμότητα που δείχνουν οι στολές της αυλής του Μονάχου. Επίσης η <<εξωτική>> παρουσία των Ελλήνων πολεμιστών και απεσταλμένων προϊδεάζει ήδη τη μεγάλη απόσταση που χωρίζει το Βασιλιά Όθωνα από την ακόμα άγνωστη σε αυτόν χώρα, όπου πρόκειται να εγκατασταθεί.

Οι επευφημίες απευθύνονται ουσιαστικά στον ίδιο, ενώ κατεβαίνει χαιρετώντας ασκεπής τις σκάλες. Στα δεξιά του έχει δώσει το χέρι στη μητέρα του, σαν να μην μπορεί να την αποχωριστεί και στρέφει την ματιά του προς εκείνη τη Βασίλισσα Θηρεσία αγκαλιάζει η φανερά στεναχωρημένη αδελφή του, Ματθίλδη ενώ μεταξύ μητέρας και γιού εμφανίζεται ο μικρός πρίγκιπας Λουτπόλδος, ο μετέπειτα Αντιβασιλέας. Τα άλλα κατά πολύ νεότερα αδέλφια, οι πριγκίπισσες Adelgunde, Hildegard και Alexandra απεικονίζονται πιο πάνω στη σκάλα με την παραμιάνα Antonia Frelia von Tauffenbach, που κρατά τον μικρό πρίγκιπα Adalbert στα χέρια της, για να μπορέσει να δει τα τεκταινόμενα πάνω από τα κεφάλια των παρευρισκομένων μελών της Αυλής και της πρώτης οικογένειας της Βαυαρίας. Ενώ η βασιλική οικογένεια, η Αυλή και υψηλή κοινωνία που εγκαταλείπει ο Όθωνας έχουν συγκεντρωθεί πάνω στις σκάλες οι Έλληνες οι μελλοντικοί συνοδοί του στέκουν στο κατώτερο σκαλοπάτι της σκάλας. Κάτω από το χαλί με τη στέψη του αυτοκράτορα Λουδοβίκου βρίσκεται η Αντιβασιλείας που έχει οριστεί για τον ανήλικο ακόμα Βασιλιά: Από τα αριστερά προς τα δεξιά, ο υποστράτηγος Karl von Heideck, ο κόμης Joseph Ludwig Armansperg- και πρόεδρος του Συμβουλίου της Αντιβασιλείας- ο κρατικός σύμβουλος GEORY Ludwig von Maurer και τέλος ο μυστικός διπλωματικός σύμβουλος, Karl August von Abel. Μπροστά από τους υπασπιστές του βασιλιά Όθωνα που επιλέχθηκαν μέσα από το Βαυαρικό στρατό,

παρουσιάζονται οι δύο σημαντικότεροι πρόδρομοι της Βαυαρίας στη μακρινή Ελλάδα: Ο επιθεωρητής κρατικών κτηρίων Leo von Klenze που διορίστηκε από τον βασιλέα Λουδοβίκο που είχε συμβάλει στον ενθουσιασμό του για την Ελλάδα, και δίπλα του, ο γκριζομάλλης φιλόλογος και φιλέλληνας, καθηγητής Friedrich Thiersch, ο οποίος ονομάστηκε <<Ειρηναίος Θείσιος>> εξαιτίας της συνεχούς επιμονής του για την ανάγκη συμφιλίωσης και ειρήνευσης.

Ο Philip Foltz (1805-1877), ο οποίος διορίστηκε αργότερα διευθυντής της πινακοθήκης του Μονάχου αφού εκπαιδεύτηκε κοντά στον Peter von Cornelius συμμετείχε στη μεγαλύτερα καλλιτεχνικά προγράμματα του Λουδοβίκου Α΄ στη Γλυπτοθήκη, τις στοές των βασιλικών κήπων και στα ανάκτορα, του Μονάχου πριν ακόμη τους δύο μνημειώδεις ιστορικούς πίνακες ζωγραφικής του Peter von Hess (βλ. τα πιστά αντίγραφα του Νικολάου Φερεκείδη, Συλλογής Εθνικής Τραπέζης) δημιούργησε έναν πίνακα – κλειδί που απεικόνιζε τον αποχαιρετισμό του Βασιλιά Όθωνα από το Μόναχο, παρουσιάζοντας το πολιτικό τόλμημα να ενώσει δύο τόσο διαφορετικά έθνη και διαφορετικούς πολιτικούς κόσμους υπό την κυριαρχία της δυναστείας των Βίτελσμπαχ.

P. ΜΠ Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ.. 475,476,477

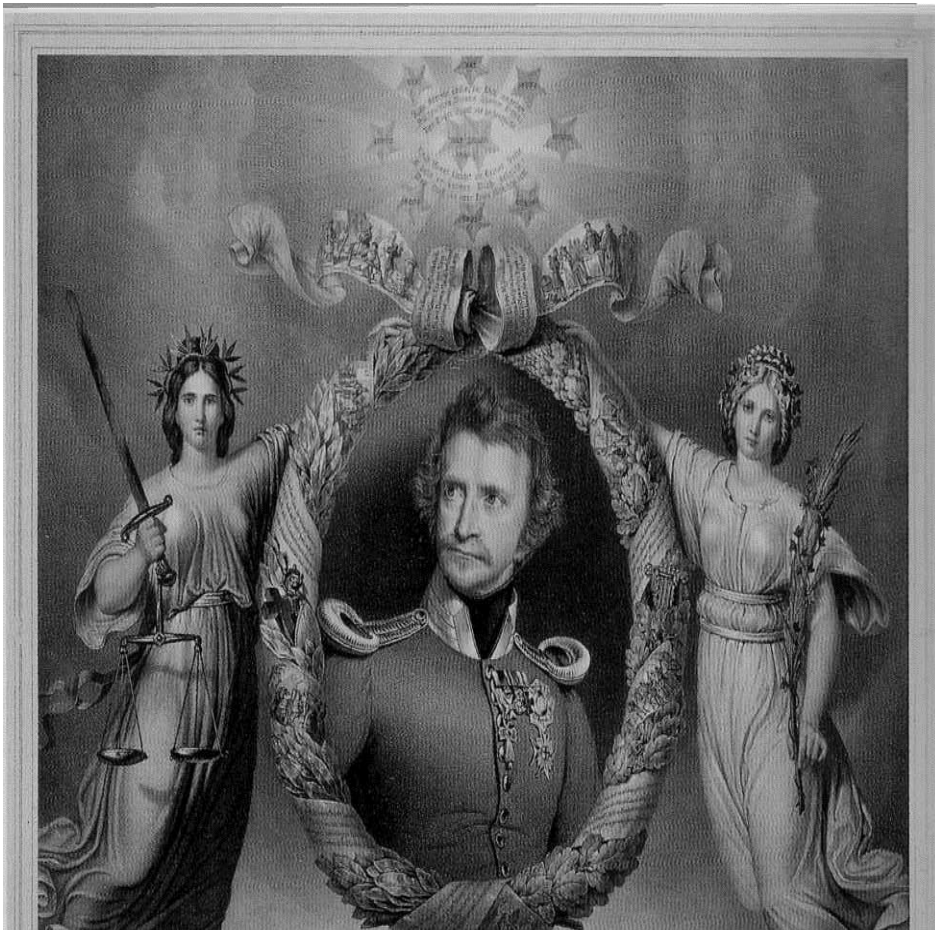

Εικόνα 10 Πορτρέτο του Βασιλιά Όθωνα στο ίδιο σελ. 532

Εικόνα 11 Πορτρέτο της Αμαλίας με ευρωπαϊκή ενδυμασία στο ίδιο σελ. 533,534

Εικόνα 12 Ο Βασιλιάς Λουδοβίκος και τα οικοδομήματά του στο ίδιο σελ. 346,347

Wenn staunend wir vor Deinen Werken stehen,
 Regt sich im Herzen Stolz und Dankbarkeit,
 So viel des Schönen ist durch Dich geschehen
 Und mit Bewunderung sieht auf Dich die Zeit.

Es ziemt der Mitwelt freudig zu bekennen,
 Was Du o König! Deinem Volke bist;
 Doch wenn die Gegenwart entschwinden ist
 Wird erst die Nachwelt Dich den Großen nennen.

Königsgraven von Frederik Vilhelmske Kungensstatu i Kopen. 4

Εικόνα 49 Κατερίνα Μπότσαρη στο ίδιο σελ. 545,547

Koleffs proklamirt die Wahl des Königs.

178

Εικόνες 13, 14 Ανακοινώνεται στο λαό των Ελλήνων η εκλογή του Βασιλιά Όθωνα και αποτυπώνεται η αποβίβαση του Όθωνα στο Ναύπλιο

Εικόνα 15 Ο Όθωνας υποδέχεται τους πρέσβεις των Ελλήνων στη Βαυαρία.

Εικόνα 16

Ανακοινώνεται στο λαό των Ελλήνων η εκλογή του Βασιλιά Όθωνα

Εικόνα 14 Peter von Hess

Κάρβουνο, 86,5X 64,5 εκ.

Μόναχο. Μουσείο της πόλης του Μονάχου, αρ. ευρ ΜΠ 128/38

Αφού η ελληνική Εθνοσυνέλευση ενέκρινε το διορισμό του Όθωνα της δυναστείας των Βίτελσμπαχ ως Βασιλιά της Ελλάδας, μία δωδεκαμελής αντιπροσωπία ταξίδεψε στη Βαυαρία. Μετά από σύντομη παραμονή στην Τεργέστη, έφτασε στις 13 Οκτωβρίου 1832 στο Μόναχο μία ημέρα αργότερα, οι Έλληνες συμμετείχαν στη βαυαρική γιορτή της μπύρας που για χάρη τους παρατάθηκε για οκτώ ημέρες. Στις 15 Οκτωβρίου 1832 έγιναν δεκτοί στα Βασιλικά ανάκτορα. Αρχικά παρουσιάστηκαν στο Βασιλιά Λουδοβίκο Α΄ οι αντιπρόσωποι, οι οποίοι του παρέδωσαν επιστολές. Στην συνέχεια, έγιναν δεκτοί από το Βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας. Παρουσία των μελών της Αντιβασιλείας, του αυλικού Κράτους και των εκπροσώπων της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Ρωσίας, τα μέλη της Ελληνικής αντιπροσωπίας προσκύνησαν το Βασιλιά Όθωνα στο όνομα του λαού. Ο Hess απεικονίζει την εορταστική σκηνή της υπόκλισης στην αίθουσα του Θρόνου. Ο Βασιλιάς Όθωνας έχει σηκωθεί από το Θρόνο του και αποδέχεται τις τιμές της αντιπροσωπείας με μία ελαφριά υπόκλιση. Μπροστά του στέκονται τρεις ήρωες του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα, οι οποίοι συμβολίζουν τα τρία τμήματα της Ελλάδας: ο Μιαούλης συμβολίζει τα νησιά, ο Μπότσαρης την ξηρά και ο Πλαπούτας την Πελοπόννησο. Ο διάσημος

ναύαρχος από την Ύδρα, Ανδρέας Μιαούλης, που αναδείχτηκε στην ναυμαχία της Κω το 1824, υποκλίνεται ενώπιον του νέου Βασιλιά των Ελλήνων. Στο πλάι του στέκεται ο περίφημος στρατηγός Δημήτρης Κολιόπουλος Πλαπούτας, ο οποίος είχε αναλάβει την άμυνα στα Δερβενάκια αντιμετωπίζοντας τη στρατιά του Δράμαλη το 1821. Από την άλλη πλευρά, στέκεται ο στρατηγός Κώστας Μπότσαρης, αδελφός του Μάρκου και εξίσου ηρωικός αγωνιστής και οπλαρχηγός των Σουλιωτών. Στο βάθος διακρίνονται τα σεμνά μέλη της Αντιβασιλείας με τους αυλικούς. Στα έργα του Hess ως σύνολο δίδεται η εντύπωση ότι ο διορισμός του Όθωνα ως Βασιλιά της Ελλάδας αποτέλεσε καθαρά ελληνική και Βαυαρική υπόθεση. Στο κύκλο των έργων της αυλής· οι τρεις προστάτιδες δυνάμεις, Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία δεν παίζουν κανένα ρόλο.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 458-460

Εικόνα 15 Η Ελληνική αντιπροσωπία στο Μόναχο

Gustav Kraus, 1832

Λιθογραφία, 33,0 X 45, 4 εκ.

Επιγρ GRIECHISCHE DEPUTIERTE/ welche im Monat

October 1832 in Munchen dem Konig Otto die Huldigung inhrer/ Nation darbruchten/ Dimitrii Koliopoulos Plaputaw/ Adreas Miaulis/ Costa Bozaris (ΈΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ/ οι οποίοι τον μήνα Οκτώβριο 1832 υπέβαλαν το σεβασμό τους και του Έθνους τους στον Βασιλέα Όθωνα/ Δημήτριος Κολιόπουλος Πλαπούτας/ Ανδρέας Μιαούλης/ Κώστας Μπότσαρης)

Όταν η ελληνική εθνοσυνέλευση ενέκρινε την εκλογή του Όθωνα των Βίτελσμπαχ ως Βασιλιά της Ελλάδας έστειλε τρεις εκπροσώπους στο Μόναχο για να του προσφέρει την αφοσίωση και υποταγή των μελλοντικών του υπηκόων. Ο Ανδρέας Μιαούλης. Ο Δημήτριος Πλαπούτας και ο Κώστας Μπότσαρης που έφτασαν στις 13 Οκτωβρίου 1832 στο Μόναχο, ήταν ήρωες του απελευθερωτικού Αγώνα και μέλη της Ελληνικής Κυβερνητικής επιτροπής. Σύμφωνα με την καταγωγή τους αντιπροσώπευαν τα τρία μέρη του νέου ελληνικού Βασιλείου, τη Στερεά Ελλάδα, τα νησιά και την Πελοπόννησο. Στο ίδιο σελ 474

Εικόνα 16 Ο Βασιλιάς Όθωνας Α΄ της Ελλάδας φτάνει στο Ναύπλιο.

Peter von Hess

Κάρβουνο 56.00X64.6

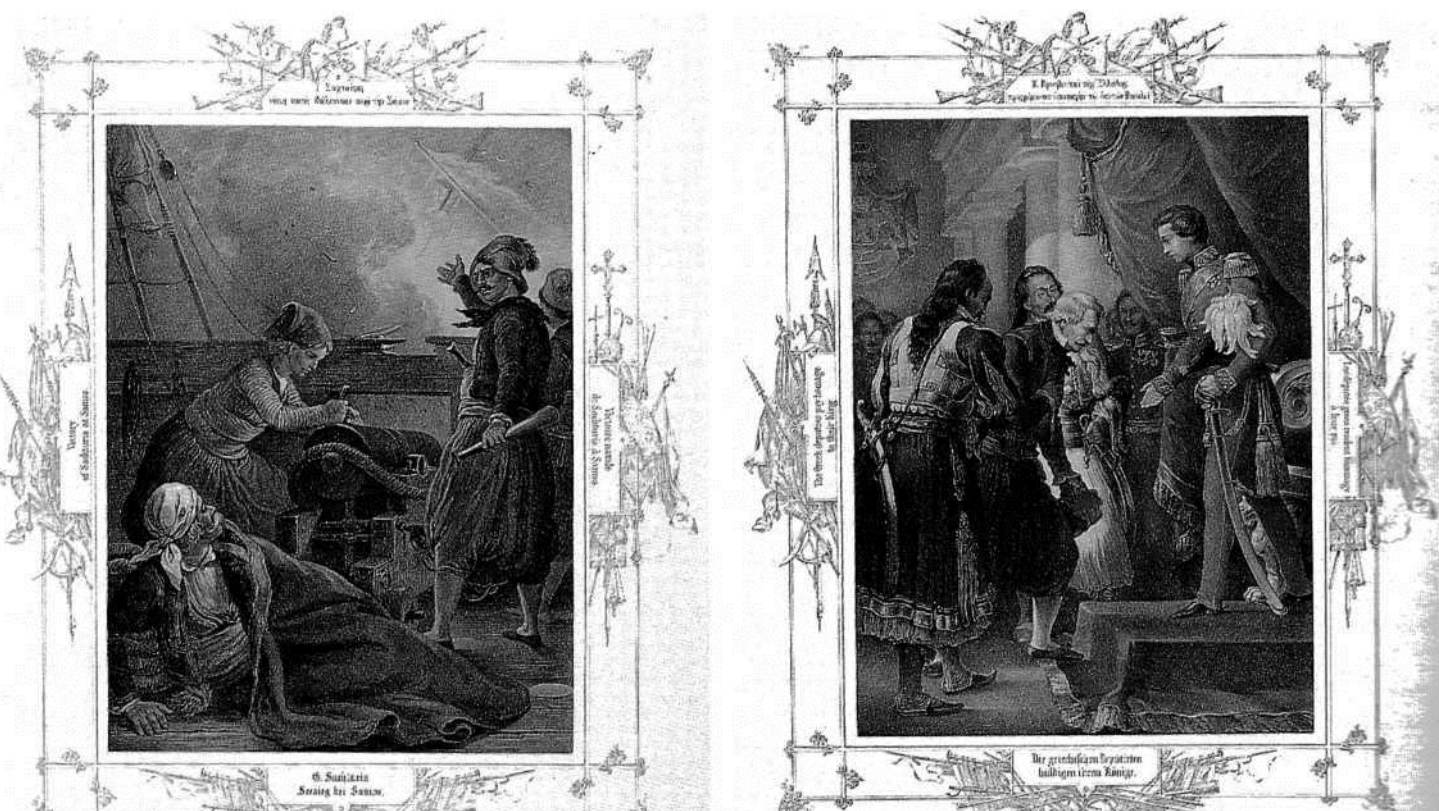
Μόναχο, Μουσείο της Πόλης του Μονάχου , αρ. ευρ ΜΠ 128/39.

Στις 6 Δεκεμβρίου 1832 ο Βασιλιάς Όθωνας εγκατέλειψε τα ανάκτορα του Μονάχου, πέρασε τις εορτές των Χριστουγέννων στη Ρώμη και ταξίδεψε στο Μπρίντιζι. Εκεί επιβιβάστηκε στην Αγγλική φρεγάτα <<Madagascar>> για να ταξιδεύσει στην Ελλάδα. Στην Κέρκυρα συνάντησε τις Βαυαρικές μονάδες που έρχονταν από την Ιστρία και το συμβούλιο της Αντιβασιλείας. Στις 6 Φεβρουαρίου 1833 έφτασαν στο Ναύπλιο. Καθώς τα μεγάλα πολεμικά πλοία δεν μπορούσαν να αράξουν στα αβαθή νερά, αγκυροβόλησαν στα ανοιχτά του κόλπου. Ο Όθωνας, η Αντιβασιλεία και οι μονάδες έπρεπε να αποβιβαστούν. Στην αποβάθρα τους περίμεναν οι αρχές και ο Ελληνικός λαός με μία εγκάρδια υποδοχή. Όσο ακόμα ο Βασιλιάς βρισκόταν στο σκάφος όπου κωπηλατούσαν Άγγλοι ναυτικοί δόκιμοι, τον χαιρέτησαν τα μέλη της προσωρινής Κυβέρνησης και παραιτήθηκαν πανηγυρικά από τα αξιώματά τους. Ο Όθωνας τους ευχαρίστησε και πάτησε το πόδι του για πρώτη φορά σε ελληνικό έδαφος. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε προς την προσωρινή πρωτεύουσα του Ελληνικού έθνους, το Ναύπλιο.

Αν και ο Hess είχε ήδη παρουσιάσει σε μια μνημειώδη ελαιογραφία του από το έτος 1835 την πανηγυρική είσοδο του Όθωνα στο Ναύπλιο, για τον κύκλο των έργων της αυλής επέλεξε να απεικονίσει ένα άλλο στιγμιότυπο. Εδώ παρουσιάζει τον Όθωνα όταν εκείνος πατά για πρώτη φορά σε ελληνικό έδαφος. Η ομιλία χαιρετισμού των εκπροσώπων της προσωρινής Κυβέρνησης έχει μόλις ολοκληρωθεί. Ο Όθωνας ανεβαίνει με το πήλινο στο χέρι τα σκαλοπάτια που έχουν καλυφθεί με κόκκινο χαλί, για να

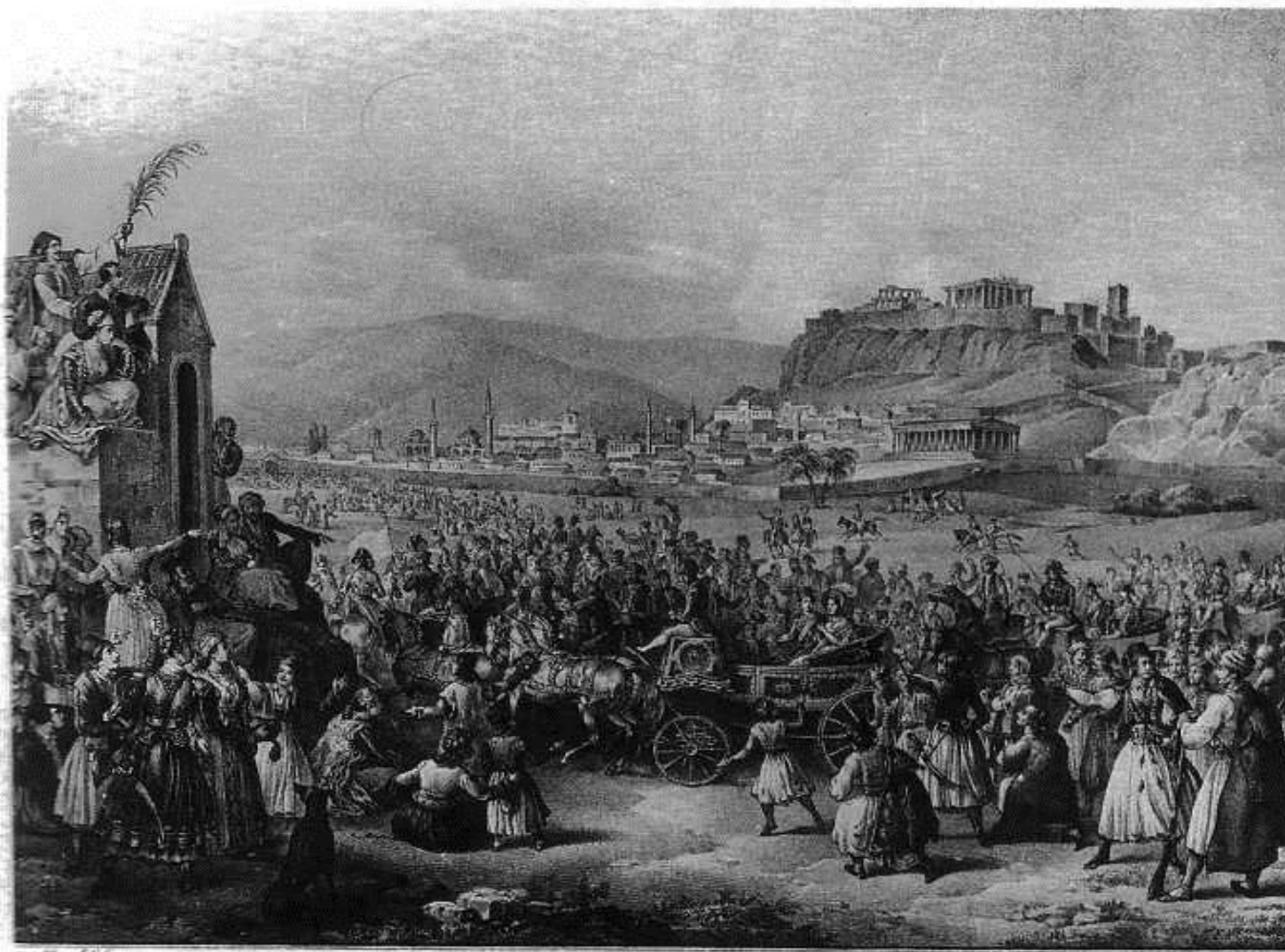
χαιρετήσει το ναύαρχο Μιαούλη και άλλους Έλληνες επίσημους αξιωματούχους. Και εκείνοι έχουν βγάλει τα καλύμματα του κεφαλιού τους, έχοντας ακουμπήσει τα χέρια στο στήθος, σα να ορκίζονται και υποκλίνονται με σεβασμό ενώπιον του Βασιλιά τους. Πίσω τους ανεμίζει η νέα ελληνική σημαία η οποία τώρα πλέον είναι διακοσμημένη με ένα στέμμα. Ακριβώς δίπλα στα σκαλιά βρίσκεται το πλοίο, στο οποίο βρίσκονται εκτός από τους Άγγλους ναύτες και τα μέλη του συμβουλίου της Αντιβασιλείας. Ως την ενηλικίωση του Όθωνα, που υπολογίζεται το 1835, το συμβούλιο αυτό ανέλαβε τις υποθέσεις της Κυβέρνησης, με πρόεδρο τον κόμη Armansperg. Στην αριστερή γωνία στέκεται ο Georg Ludwig von Maurer, δίπλα ο Joseph Ludwig von Armansperg και ο Karl von Heideck. Ο Heideck ήταν ο μοναδικός που γνώριζε την Ελλάδα από προσωπική εμπειρία, καθώς πριν από μερικά χρόνια είχε διατελέσει στρατιωτικός σύμβουλος του Καποδίστρια. Στο φόντο διακρίνεται η Αγγλική φρεγάτα, η οποία χαιρετά με κανονιοβολισμούς. Η εμφάνιση του Βασιλιά Όθωνα στην Ελλάδα σήμανε το τέλος του πολέμου της Ανεξαρτησίας και την αρχή μίας νέας εποχής στην ελληνική ιστορία.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ.460

Εικόνες 20,21

Σχέδιο για την διακόσμηση των βόρειων στοών του βασιλικού κήπου στο ίδιο σελ. 461

EINZIG J.J.M. DES KÖNIGS OTTO UND DESSEN ERBLAUCHTEN GEMAHLIN

in Athen am 15. Februar 1837

Εικόνα 22 Η Είσοδος του Βασιλιά Όθωνα και της Βασίλισσας Αμαλίας στην Αθήνα, 15/2/1837

Σχεδιαστή: John Hoffelich, λιθογράφος: Franz Wolf (μέσα 19^{ου} αιώνα)

Αθήνα, Μουσείο Μπενάκη, Αρ. ευρ 30080

Ο ελληνικός λαός πληροφορήθηκε του γάμου του Όθωνα με τη νεαρή πριγκίπισσα Αμαλία von Oldenburg, που τελέστηκαν στο Oldenburg, στις 10 Νοεμβρίου 1836, ένα μήνα περίπου αργότερα από τις ελληνικές εφημερίδες. Ωστόσο, παρόλη την διάχυτη δυσαρέσκεια για τον τρόπο που ο Βασιλιάς της Ελλάδας έχει χειρισθεί το θέμα του γάμου του, οι Έλληνες επεφύλαξαν μια ιδιαίτερη εγκάρδια υποδοχή στο Βασιλικό ζεύγος. Χιλιάδες κόσμου είχαν καταλάβει όλο το μήκος της οδού από τον Πειραιά στην Αθήνα, ενώ η χαριτωμένη παρουσία της μικρής Βασίλισσας γοήτευσε το πλήθος. Η σύνθεση είναι σε γενικές γραμμές μία απλουστευμένη παραλλαγή της ελαιογραφίας του Peter von

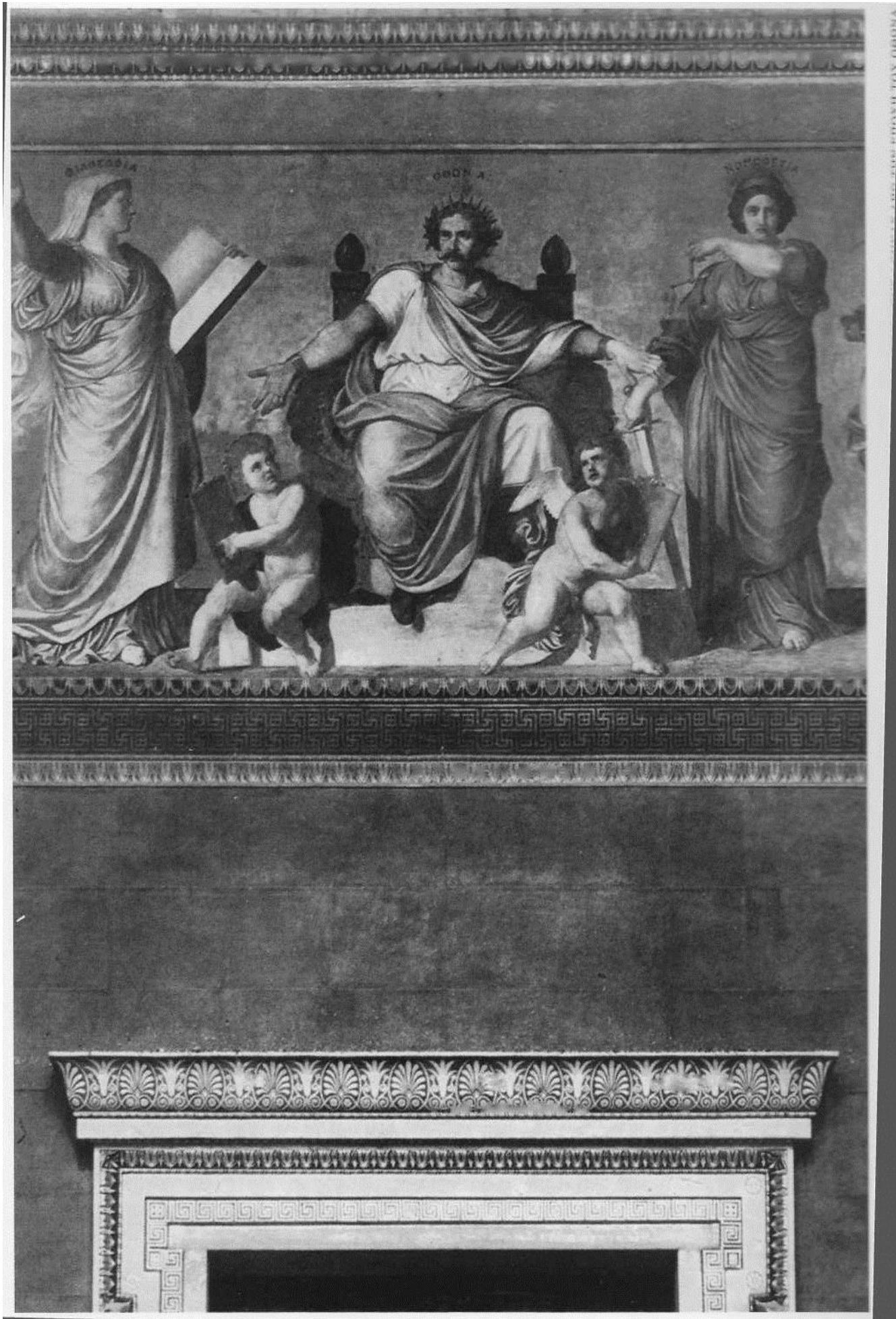
Hess <<Άφιξη του Όθωνα στο Ναύπλιο>>. Στο βάθος της παράστασης εκτείνεται η πόλη των Αθηνών, η οποία περιβάλλεται με το τείχος το λεγόμενο <<του Χασέκη>> το οποίο κτίστηκε από τον βοεβόδα Χατζή Αλίχασίκη το 1778. Η Αθήνα αποδίδεται με το γραφικό ύφος που τη διέκρινε από τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες της εποχής, το οποίο κατά κύριο λόγο προκαλούσε η συνύπαρξη μνημείων αρχαίων, Οθωμανικών και μικροσκοπικών οικιών. Το κέντρο καταλαμβάνει η πομπή με το πλήθος που επευφημεί το βασιλικό ζεύγος μέσα στην άμαξα. Ο Όθων φοράει την ελληνική ενδυμασία που υιοθέτησε λίγα χρόνια μετά την εγκατάστασή του στην Ελλάδα. Μία ομάδα ενθουσιασμένων αθηναίων έχει σκαρφαλώσει στο κτήριο που προβάλλει στο πρώτο επίπεδο αριστερά και χαιρετά το βασιλικό ζεύγος κρατώντας κλαδιά δάφνης. Η παρουσία γυναικών και παιδιών προσδίδουν στο γεγονός μία ατμόσφαιρα παναθηναϊκού συλλαλητηρίου. Το σκηνικό εδώ είναι πλαίσιο και φορέας του γεγονότος, δηλαδή είναι εξίσου σημαντικό με το γεγονός που λαμβάνει χώρα μπροστά σε αυτήν. Δεν είναι δηλαδή τυχαίο το ότι η βασιλική άμαξα βρίσκεται στην ίδια ευθεία με το Θησείο και τον Παρθενώνα, σύμβολα της αρχαιοελληνικής κληρονομιάς που έρχεται <<να αναστήσει>> ο νεαρός Βασιλιάς. Η παράσταση έχει ένα ειδησεογραφικό χαρακτήρα ενώ παράλληλα διάφορα δευτερεύοντα στοιχεία όπως πχ το παιδάκι, ο σκύλος κλπ προκαλούν ένα ύφος οικειότητας στη σκηνή. Οι διάφορες εικονογραφικές συμβατικότητες δικαιολογούνται απόλυτα και από τη δημοτικότητα του θέματος και από το είδος του έργου, δηλαδή μία λαϊκή λιθογραφία που έγινε με στόχο να απαιτηθεί από ένα ευρύτερο κοινό. Wolf Sedi, Bayern in Griechenland

Die Geburt des griechischen

Nationalstaats and die Regierung

OTTO, Μόναχο, 1981

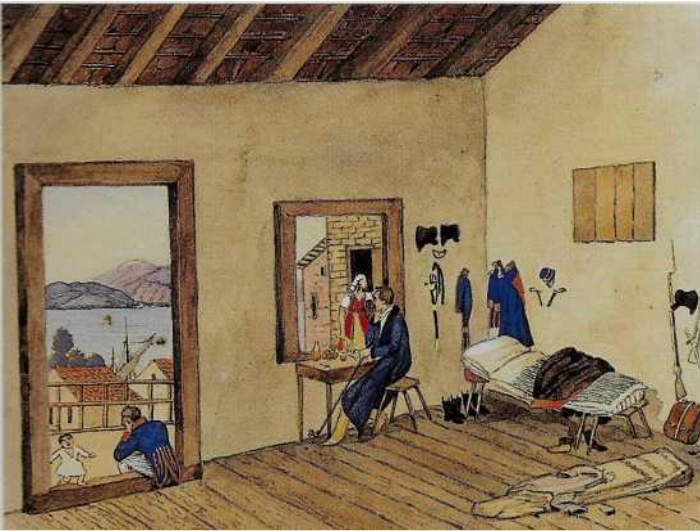
Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 483

Εικόνα 28: Ο Βασιλιάς όθωνας πειστοιχισμένος απ΄οτις εννέα Μούσες στο ίδιο σελ. 504,507

εικόνες 22-27 Εικόνες από την Ελλάδα στο ίδιο σελ. 490-500

Εικόνα 28 οι τοιχογραφίας του Πανεπιστημίου από τον Carl Rahl (1812-1865) στο ίδιο σελ 504,507

Απεικονίζονται οι 9 Μούσες ενώ στην μέση βρίσκεται ο Βασιλιάς Όθωνας.

Εικόνα 29 **Ο Βασιλιάς Λουδοβίκος Α΄ της Βαυαρίας με την επίσημη ενδυμασία της στέψης**

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 483

Ο Βασιλιάς Όθωνας και ο διάδοχος του Βαυαρικού Θρόνου Μαξιμιλιανός περιηγούνται στην Ελλάδα
στο ίδιο σελ. 568

Διασχίζοντας τον ποταμό ,

κοντά στην ακτή

και νυκτερινή ανάπαυση

εικόνες 32-36 Εικόνες από την

Ελλάδα,

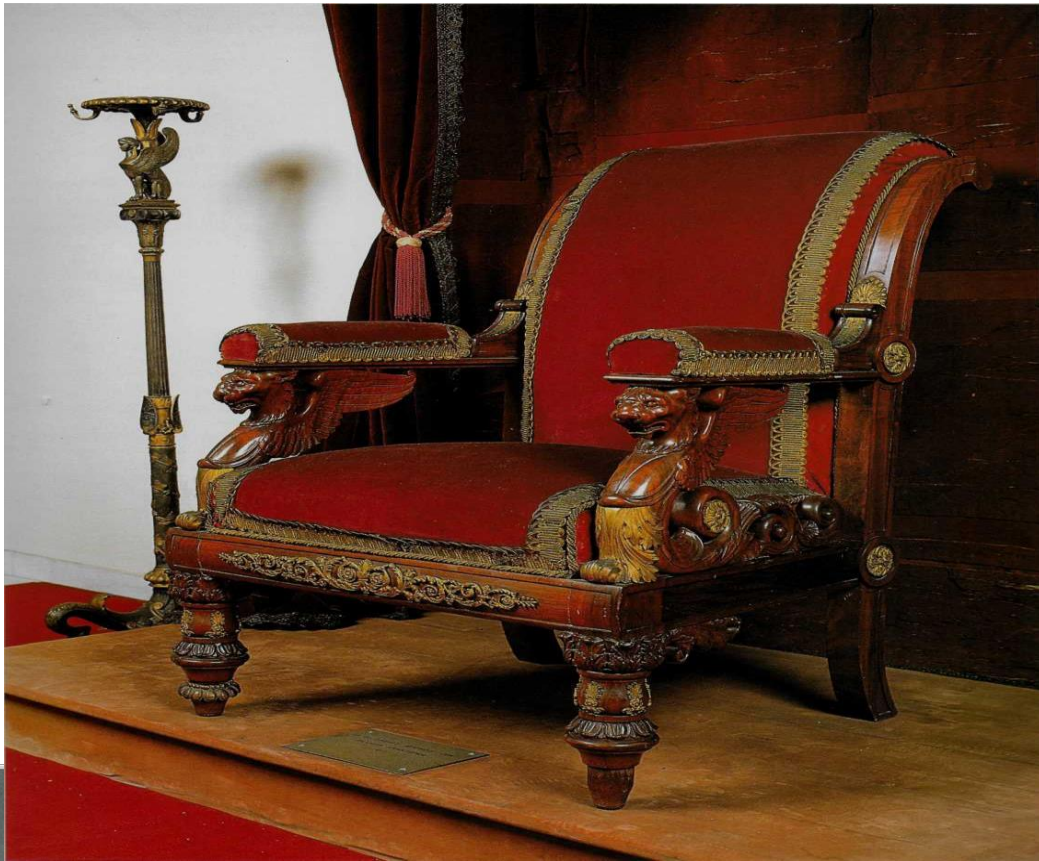

Εικόνα 37 **Ο Βασιλιάς**

Όθωνας με εθνική ενδυμασία στο ίδιο σελ. 516-518

Εικόνα 38 Η Βασίλισσα Αμαλία με εθνική ενδυμασία στο ίδιο σελ. 519,520

εικόνα 39 Ο Θρόνος

του Βασιλιά Όθωνα στο ίδιο σελ. 534,535

Εικόνα 40 Τήβεννος της στέψης του Βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας 522,523

Εικόνα 41 Η αγκράβα της ζώνης του Βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας στο ίδιο σελ. 524

Εικόνα 42 Το τελετουργικό μαξιλάρι στο ίδιο σελ. 524

Εικόνα 43 Το σκήπτρο και το ξίφος, σύμβολα εξουσίας του Βασιλιάς Όθωνα στο ίδιο σελ. 525

Εικόνα 44 Μεγάλη σφραγίδα του Κράτους 1833-, περίοδος απόλυτης Μοναρχίας στο ίδιο σελ. 525

Εικόνα 45 Σημαία του Διοικητηρίου των Πατρών με τα βασιλικά σύμβολα στο ίδιο σελ. 527

Εικόνα 46 Σημαία

Βραχιόλι της Βασίλισσας

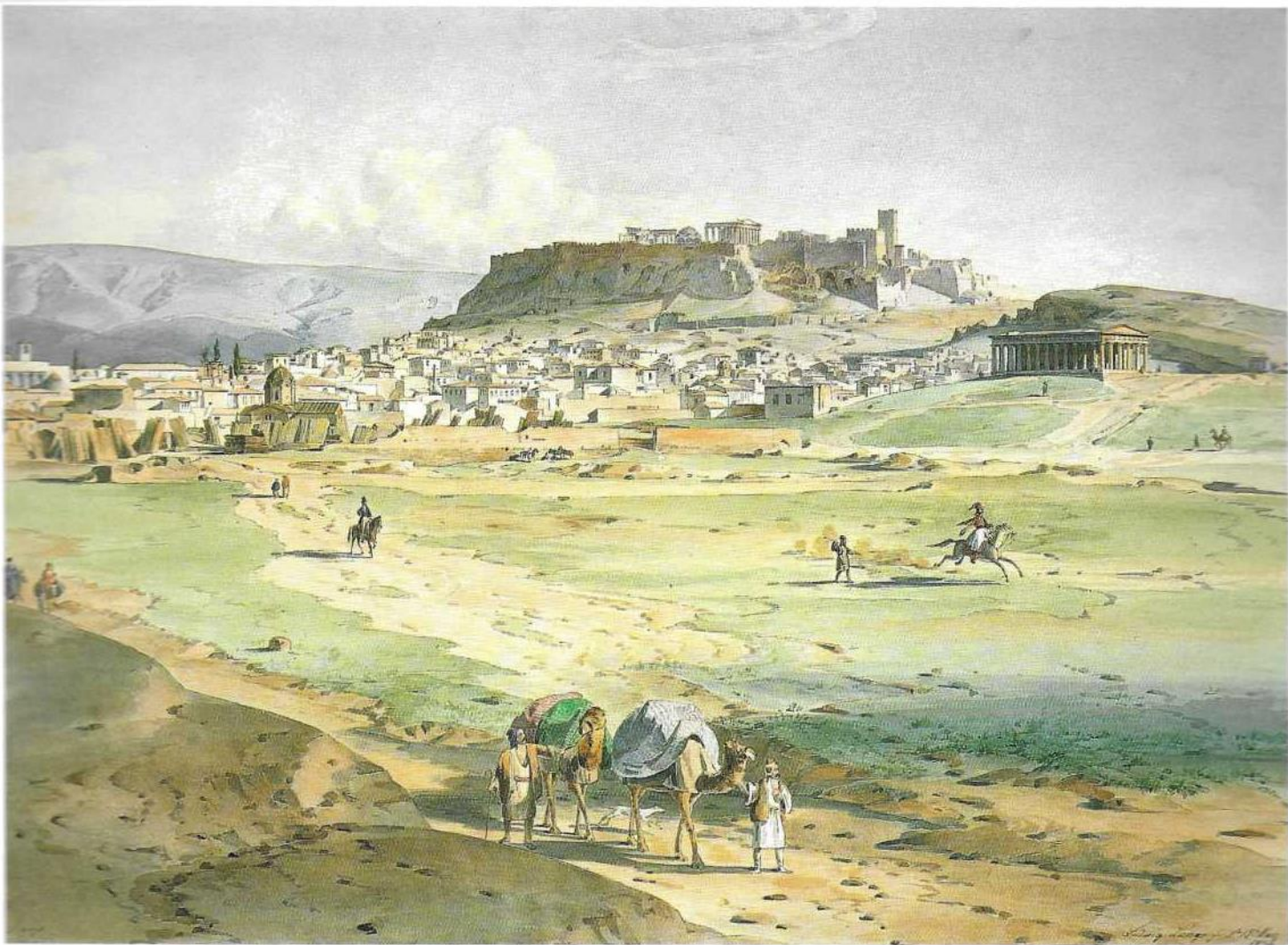
Αμαλίας στο ίδιο σελ. 537,538

Εικόνα 47

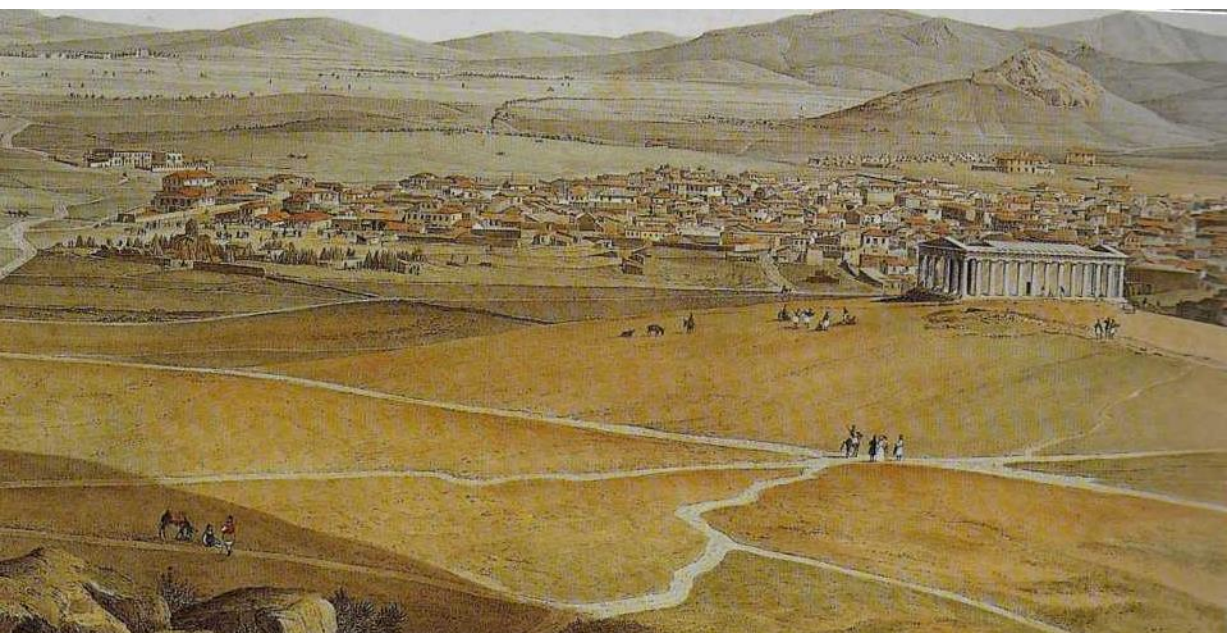

Εικόνα 48

Πλώρη, πρύμνη και πηδάλιο της Βασιλικής λέμβου Ουρανία στο ίδιο σελ. 536

Εικόνα 50, 51 Η Αθήνα

Εικόνα 52

Εικόνα 53 Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Une Assemblée d'Officiers Européens, accourus au secours de la Grèce en 1822.

Lith. de A. Moitte, r. de l'Église.

Εικόνα 55 Η Ελλάς ευγνωμονούσα

Εικόνα 56 **Joseph Ludwig von Armasperg**

Λιθογραφία, 30, 9 x 23,2 εκ.

κ.α. Handstaengl ft. /1833 μέσον: ΑΡΜΑΣΠΕΡΓΚ /πρόεδρος της βασιλικής επιτροπής της Ελλάδος

Αθήνα, Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Ο Βαυαρός πολιτικός (1787-1853), πρόεδρος της Αντιβασιλείας στην Ελλάδα κατά την περίοδο της ανηλικότητας του βασιλιά Όθωνα και «αρχικαγκελάριος» της Ελλάδας, καταγόταν από οικογένεια ευγενών και υπηρέτησε αρχικά σε ανώτερες διοικητικές θέσεις του βασιλείου της Βαυαρίας (1813-1820), φτάνοντας στο αξίωμα του νομάρχη και του διευθυντή του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Με την άνοδο του Λουδοβίκου Α' στο θρόνο της Βαυαρίας, ο Άρμανσπεργκ έγινε μεταξύ άλλων υπουργός Εσωτερικών, Οικονομικών και, Εξωτερικών. Το 1832 διορίστηκε από τον βασιλιά της Βαυαρίας πρόεδρος της τριμελούς Αντιβασιλείας, στην οποία συμμετείχε επίσης ο νομομαθής Γκέοργκ Λούντβιχ φον Μάουρερ και ο υποστράτηγος Καρλ Βίλχελμ φον Χάυντεκ. Το διορισμό του ενέκριναν και οι κυβερνήσεις της Αγγλίας και της Γαλλίας. Ο Άρμανσπεργκ έφτασε στο Ναύπλιο στις 6 Φεβρουάριου 1833 και έγινε αρχικά ευνοϊκά δεκτός από τους Έλληνες εξ αιτίας της φήμης του ως έμπειρου και φιλελεύθερου πολιτικού. Σύντομα όμως οι προσδοκίες των Ελλήνων διαψεύστηκαν. Από την πρώτη στιγ

μή η Αντιβασιλεία, πήρε στα χέρια της όλες τις εξουσίες διατηρώντας τυπικά μόνο την κυβέρνηση του Σπυρίδωνα Τρικούπη. Επίσης δεν προχώρησε στην ίδρυση βουλής ούτε στην σύνταξη συνταγματικού χάρτου. Εξάλλου ο αγγλόφιλος Άρμανσπεργκ καλλιέργησε στενές σχέσεις με τους Άγγλους πρεσβευτές Ντόκινς και Λάιονς και υπέταξε την πολιτική της Ελλάδας σε εκείνη της Αγγλίας. Η πολιτική αυτή του Άρμανσπεργκ σε συνδυασμό με τον αυταρχισμό του είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθούν δυσχέρειες στην πορεία της αναδιοργάνωσης του κράτους. Τις αντιδράσεις των πολιτικών κατόρθωσε ο Άρμανσπεργκ να τις εξουδετερώσει με την απομάκρυνση των πολιτικών αρχηγών στις πρεσβείες της Ευρώπης, ενώ εκείνες των μελών της Αντιβασιλείας με την ανάκληση του Μάουρερ και του αναπληρωματικού μέλους της Καρλ φον Άμπελ και την αντικατάστασή τους από τον προσωπικό του φίλο Κόμπελλ. Συνέχισε να αναμιγνύεται στα ελληνικά πράγματα και μετά την ενηλικίωση του Όθωνα (1η Ιουνίου 1835) και τη συνακόλουθη κατάργηση της Αντιβασιλείας, και προστατεύονταν μάλιστα από το «ανεύθυνο». Η κατακραυγή στο εσωτερικό της χώρας εναντίον της ξενοκρατίας οξύνθηκε. Ειδικότερα η αυταρχική στάση του Άρμανσπεργκ απέναντι στο Μακρυγιάννη προκάλεσε ισχυρή και καθολική αντίδραση. Έτσι ο Όθων τον αντικατέστησε (2 Φεβρ. 1837) από τον Ίγκνατς φον Ρούντχαρτ τον οποίο είχε φέρει μαζί του. Το Μάρτιο του 1837 εγκατέλειψε την Αθήνα μαζί με την οικογένειά του και επέστρεψε στη Βαυαρία όπου έζησε τα υπόλοιπα χρόνια του ως ιδιώτης. Ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες για την πολιτεία του Άρμανσπεργκ υπάρχουν στις εκθέσεις του Μάουρερ προς το βασιλιά Λουδοβίκο όπως και στο έργο του «Ο Ελληνικός Λαός» [«Das griechische Volk»], 1835 (ελλην. έκδ. 1976), που διακρίνονται όμως από μεροληψία προς το πρόσωπο του Άρμανσπεργκ.

Μ. Ζ. Κ.

Neue Deutsche Biographie, *τμ. 1* 1953, σ. 354. Roswitha Grafın Armansperg, Joseph Ludwig GrafArtnansperg. Ein Beitrag zur Regierungs- geschichte Ludwigs I. von Bayern, *Μόναχο* 1976 {Miscellanea Bavarica Monacensia, 67). Παγκόσμιο ΒιογραφικόΛεξικό, Αθήνα 1976.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ..491,492

Εικόνα 57 Georg Ludwig von Maurer

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 492

Εικόνα 58 Karl Wilhelm Freiherr von Heideck

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ.. 492,493

Εικόνα 59

Ο μεγαλόσταυρος του Σωτήρος

Χρυσός, σμάλτο, ύψος με το στέμμα 10 εκ.

Επιγ. στην μπροστινή πλευρά: ΟΘΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ· *στην πίσω πλευρά:* Η ΔΕΞΙΑ ΣΟΥ ΧΕΙΡ ΚΥΡΙΕ ΔΕΔ ΟΞΑΣΤΑΙ ΕΝ ΙΣΧΥ

Ίνγκολσταντ, Στρατιωτικό Μουσείο της Βαυαρίας αρ. ευρ. Β 5311

Το παράσημο εγκαινιάστηκε το 1829 από την Δ' Εθνοσυνέλευση των Ελλήνων στο Άργος και στις 22 Μαΐου 1833 ανανεώθηκε μέσω ενός βασιλικού διατάγματος σε ανάμνηση της απελευθέρωσης της Ελλάδας.

Το παράσημο είχε οριστεί τόσο για Έλληνες όσο και για αλλοδαπούς, οι οποίοι είχαν διακριθεί στη διάρκεια του απελευθερωτικού πολέμου (πρβλ. *Ritterorden und Ehrenzeichen*, Λειψία, χωρίς χρονολογία, σελ. 63 κ.ε.). Ο βασιλιάς ήταν ο ανώτατος άρχων του παράσημου και είχε το αποκλειστικό δικαίωμα για την απονομή του, όπως και για την προαγωγή από κατώτερες σε ανώτερες τάξεις, οι οποίες ήταν πέντε συνολικά: ιππότες του αργυρού και ιππότες του χρυσού σταυρού, ταξιάρχες, ανώτεροι ταξιάρχες, μεγαλόσταυροι.

Ο αριθμός των μελών των τεσσάρων πρώτων τάξεων ήταν περιορισμένος, αυτός των μεγαλόσταυρων ήταν 12, των ανώτερων ταξιάρχων 20, των ταξιάρχων 30, των ιπποτών του χρυσού σταυρού 120, και σε αυτούς τους αριθμούς δεν συνυπολογίζονται οι πρίγκιπες του βασιλικού Οίκου και οι αλλοδαποί. Για την πέμπτη τάξη ο αριθμός δεν είχε καθοριστεί.

Οι Έλληνες υπήκοοι δεν μπορούσαν' να γίνουν δεκτοί στις ανώτερες τάξεις χωρίς να περάσουν πρώτα από τις κατώτερες. Για τις προαγωγές υπολογίζονταν οι αξία και τα επιτεύγματα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη μόνο η θέση και ο βαθμός.

Σύμφωνα με την παράγραφο 12 του καταστατικού, συγχρόνως με το παράσημο δινόταν μία αρκετά υψηλή αμοιβή, έτσι **ώστε** ένας συγκεκριμένος αριθμός μελών **κάθε** τάξης να μπορεί να λαμβάνει ένα κατάλληλο ετήσιο εισόδημα.

Η διακόσμηση του παράσημου **αποτελείται** από ένα σταυρό με χρυσό περίγραμμα από λευκό σμάλτο, που καταλήγει σε οχτώ ακίδες και φέρει στην μπροστινή πλευρά ένα χρυσό μετάλλιο με την προτομή **του** Όθωνα, ο οποίος κοιτάζει προς τα δεξιά!» και περιβάλλεται από έναν μπλε **επισμαλτωμένο** κύκλο, με την ελληνική **επιγραφή** σε χρυσό: «Όθων Βασιλεύς της Ελλάδος» και ένα πράσινο επισμαλτωμένο στεφάνι από φύλλα βελανιδιάς και δάφνης. **Η πίσω** πλευρά φέρει σε μπλε επισμαλτωμένο **με-**νταγιόν το λευκό σταυρό με το **βασιρικό** ρομβοειδή θυρεό.

Το παράσημο φοριόταν με μια μπλε μουαρέ κορδέλα με λευκή άκρη, που οι ιπότες τη στερέωναν στο πέτο και οι **ταξιάρχες** και οι ανώτεροι ταξιάρχες στο **λαιμό**, οι μεγαλόσταυροι όμως την φορούσαν **έτσι** ώστε να κατεβαίνει από τον αριστερό **ώμο** στην δεξιά πλευρά. Επιπλέον, οι **ανώτεροι** ταξιάρχες και οι μεγαλόσταυροι **είχαν** το κεντημένο σε ασήμι αστέρι (αρχικά λίγο μικρότερο από ό,τι αργότερα) στην αριστερή πλευρά του στήθους τους. Όλα τα μέλη του τάγματος έπρεπε να φοράνε με τον παραπάνω τρόπο τα διακριτικά τους όταν εμφανίζονταν ενώπιον του Βασιλιά ή των Πριγκίπων του Βασιλικού Οίκου ή καλούνταν σε κάποια δημόσια εορτή. Σε άλλες περιπτώσεις οι μεγαλόσταυροι και οι ταξιάρχες επιτρέπόταν να φοράνε τα εμβλήματα τους με τον τρόπο που τα φορούσαν οι ιπότες του χρυσού σταυρού.

Σε περίπτωση θανάτου ενός ιπότη, τα εμβλήματα τιμής του επιστρέφονταν στον υπουργό του Βασιλικού Οίκου και των Εξωτερικών Υποθέσεων.

Γ. φ. Κ.

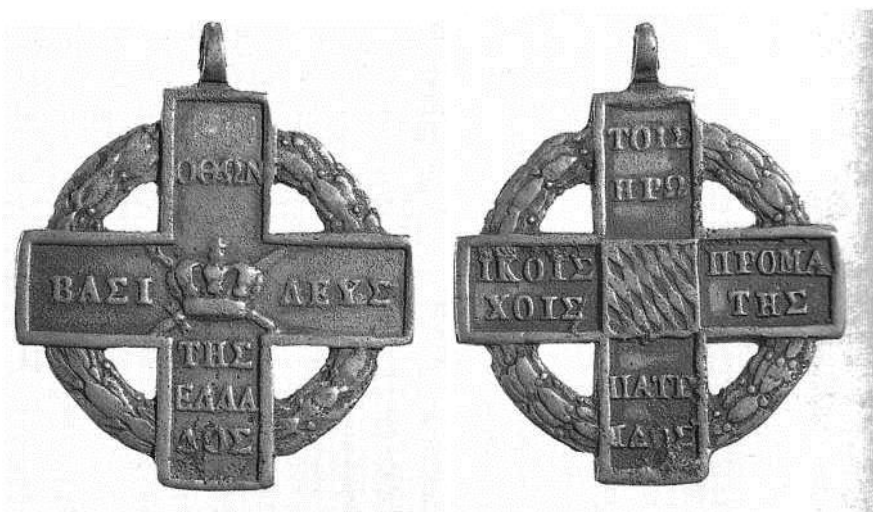
Dimitri Romanoff, *The Orders, Medals and History of Greece - Balkan Hentage*, Rungsted Kystr Δανία 1987, σελ. 82 ακολ. Murken, *Konig- Otto-von-Griechenland-Museum*, 1995, σελ. 98 ακολ., εικ. 91 a και b.

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 95,496

Εικόνα 7

Εικόνα 60 Σταυρός Διάκριση για το Βαυαρικό επικουρικό στράτευμα

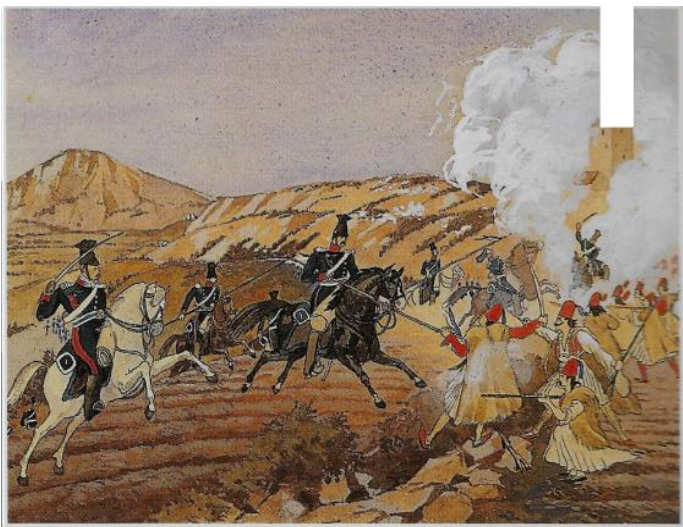
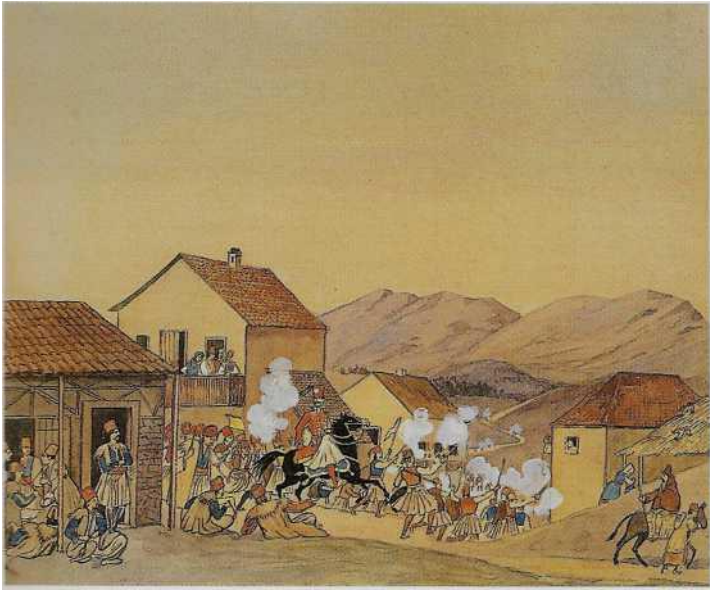

Εικόνα 60 Παράσημο για την συμμετοχή στους Απελευθερωτικούς Αγώνες στο ίδιο σε. 501

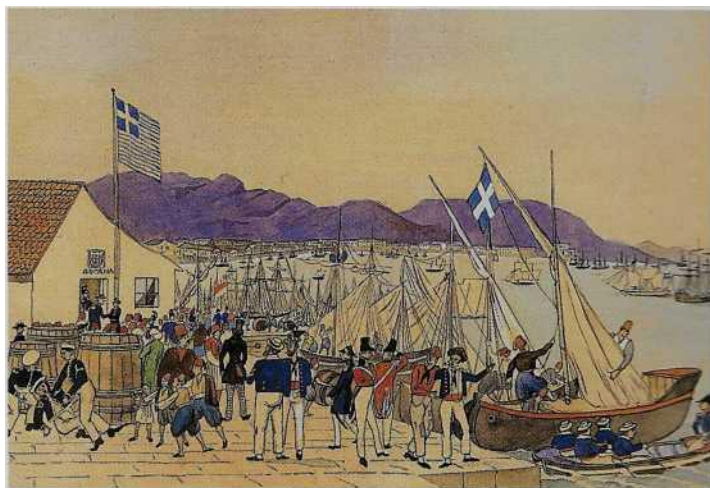
Και το Παράσημο των Βαυαρικών Εθελοντικών Σωμάτων

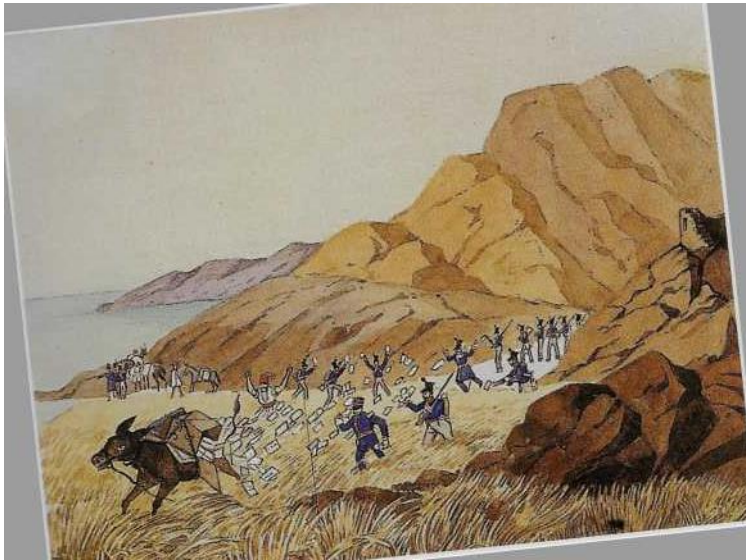

Εικόνα 61 Εικόνες από την Ελλάδα στο ίδιο 496-500

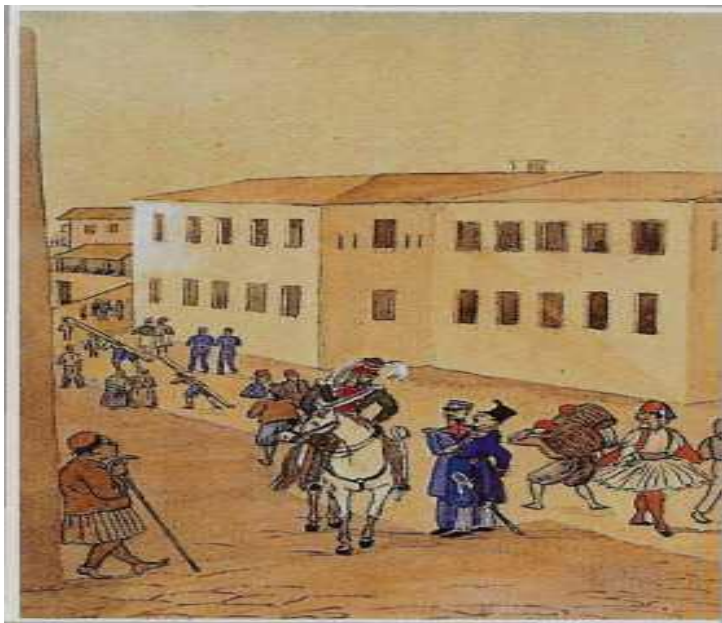
Εικόνα 62-64 Εικόνες από την Ελλάδα στο ίδιο 496-500

Εικόνα 65,66 . Εικόνες από την Ελλάδα στο ίδιο 496-500

279

Εικόνα 67-75 Εικόνες από την Ελλάδα στο ίδιο 496-500

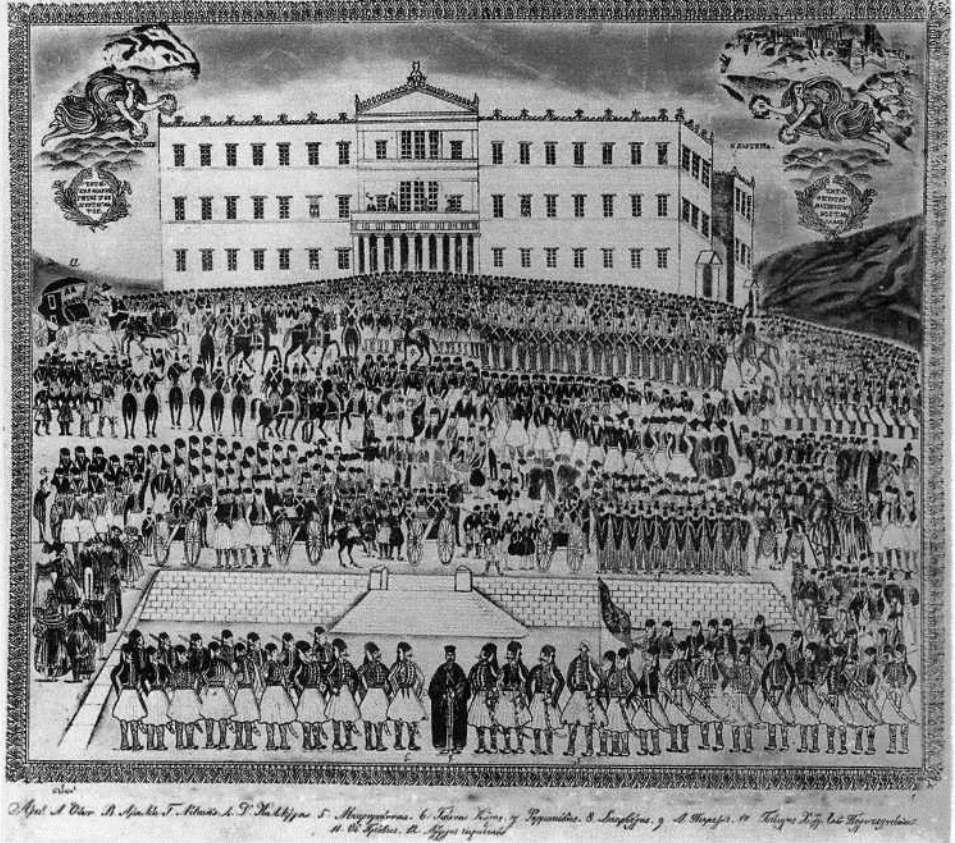
Εικόνα 76 Η αυλή της Βασίλισσας Αμαλίας στο ίδιο σελ 534-536

Εικόνα 77 Μνημείο του Βασιλιά Όθωνα στην Βαυαρία στο ίδιο σελ.270

Εικόνα 78 Ο λοχαγός Heideck ευεργέτης των Ελλήνων στο ίδιο σελ. 426,427

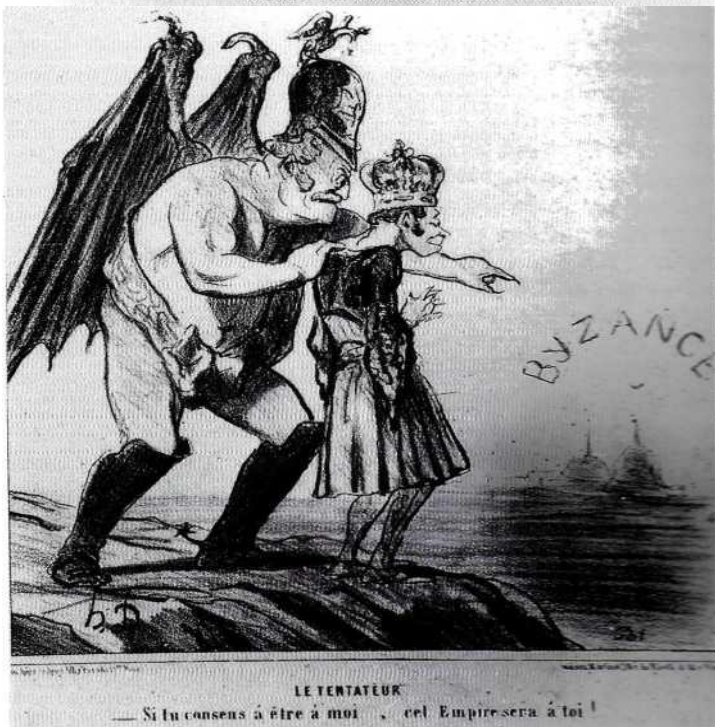
Η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 στο ίδιο σελ 509

Η Επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 στο Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ 510

COURANT REJOINDRE LES INSURGÉS .

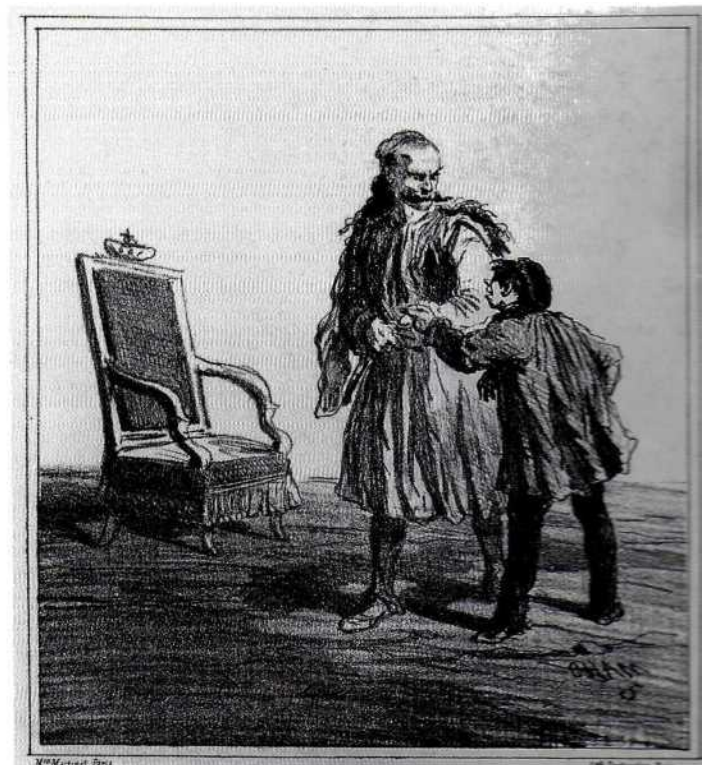
LE TENTATEUR

— Si tu consens à être à moi , cet Empire sera à toi !

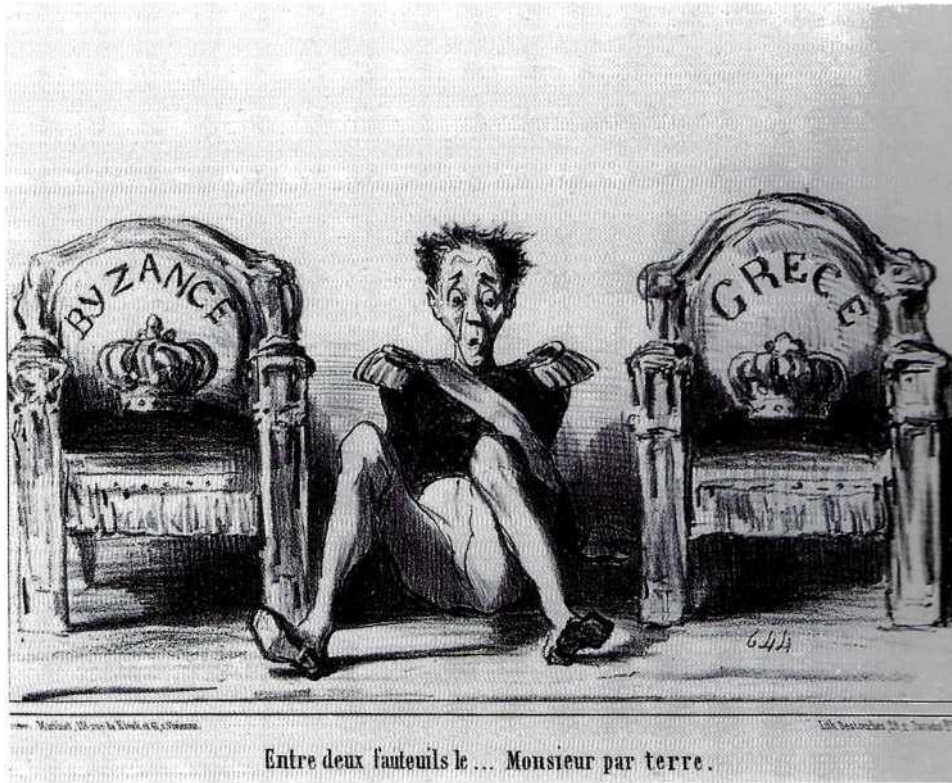
Α) τρέχοντας να συναντήσει τους στασιαστές στο ίδιο σελ. 583 Β) Ο Δαίμων / Πειρασμός 1854 στο ίδιο σελ. 584
 γ) Ο Βασιλιάς των Ελλήνων ως απλός Ρώσος Δρεναδιέρος δ) Πιστέψτε με! Στο Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 584

Le Roi des Grecs ayant la honte de se laisser transformer en simple grenadier russe.

— Croyez moi ! rapportez le chez le tapissier ! personne n'a envie de s'asseoir dessus

Εικόνα 79-83

Η οδυνηρή κατάσταση του μικρού φτωχού Βασιλιά της Ελλάδας στο ίδιο σελ. 582, 583

Εικόνα 84 Ο Βασιλιάς Όθωνας της Ελλάδος

Η βασίλισσα Αμαλία της Ελλάδας

Joseph Stieler, 1836-37

Λάδι σε μουσαμά, 74,0 x 60,0 εκ.

Μόναχο, Τδρυμα οικογενείας Wittelsbach, αρ. ευρ. Bla 286

Η Αμαλία Μαρία του Oldenburg (Oldenburg, 21 Δεκεμβρίου 1818 - Bamberg, 20 Μαΐου 1875), θυγατέρα του Παύλου Φρειδερίκου Αυγούστου, Μεγάλου Δούκα του Oldenburg και της πρώτης συζύγου του Αδελαΐδας, Πριγκίπισσας του Anhalt-Bernburg-Schaumburg, παντρεύτηκε στις 22 Νοεμβρίου 1836 στο Oldenburg το βασιλιά Όθωνα της Ελλάδας.

Η βασίλισσα απεικονίζεται ημίσωμα με έξωμο βαθύ κόκκινο βελούδινο φόρεμα με διακοσμητικά κουμπιά. Φοράει ένα πλούσιο διάδημα, στελεχωμένο από διαμάντια, στο μοτίβο ενός αγριοτριαντάφυλλου, μεγάλα κρεμαστά οβάλ σκουλαρίκια κι ένα κολιέ -πιθανώς πρόκειται για τα γαμήλια κοσμήματα της. Στο πίσω μέρος του κεφαλιού και κατά μήκος του αριστερού της ώμου και της πλάτης φορά ένα πέπλο με διάκοσμο φυτών.

Όπως στην περίπτωση του πορτρέτου του βασιλιά Όθωνα που φιλοτεχνήθηκε το 1832, έτσι και εδώ, δεν πρόκειται για πορτρέτο στέψης ή επίσημο πορτρέτο. Το πορτρέτο που είχε παραγγείλει ο βασιλιάς Λουδοβίκος Α', δεν αποτελεί αντίστοιχο του πορτρέτου του βασιλιά Όθωνα του Stieler. Ωστόσο, στον κατάλογο πωλήσεων του ζωγράφου για το έτος 1836 σημειώνεται η δημιουργία ενός επί πλέον, άγνωστου σε εμάς, πορτρέτου του βασιλιά Όθωνα, το οποίο θα μπορούσε πιθανώς να αποτελεί το υποτιθέμενο αντίστοιχο αυτού του πορτρέτου.

Το γεγονός ότι για πολλά χρόνια δεν υπήρχε επίσημο πορτρέτο του βασιλιά (ούτε και της βασίλισσας), οδήγησε στην δημιουργία πολλών αντιγραφών της προσωπογραφίας του Stieler, ακόμα και με τη μορφή πορσελάνινης μινιατούρας. Στις 7 Ιανουαρίου 1842 έφτασε στην Αθήνα ένα αντίγραφο της προσωπογραφίας, φιλότεχνημένο από τον ίδιο το Stieler, γεγονός το οποίο περιγράφει η κυρία επί των τιμών και παιδαγωγός της Αμαλίας, Julia von Nordenflycht: «Με το τελευταίο ατμόπλοιο έφτασε και το πορτρέτο της βασίλισσας, είναι ένας όμορφος πίνακας αλλά δεν είμαι πολύ ικανοποιημένη ως προς την πιστότητα. Αυτό που αποτελεί άλλωστε τη μεγαλύτερη δυσκολία στη σχεδίαση ενός πορτρέτου είναι το γεγονός ότι το ζωντανό πρωτότυπο στέκεται πλάι του. Ιδιαίτερες δυσκολίες φαίνεται πως έχουν προκύψει στην προσπάθεια του καλλιτέχνη να αποδώσει πιστά την πνευματική ευστροφία και τα ζωηρά χαρακτηριστικά της βασίλισσας μας επάνω στο μουσαμά». Το πορτρέτο που περιγράφεται εδώ είναι μάλλον το ίδιο με αυτό που σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο των Ανακτόρων του Μονάχου.

Ου. φ. Χ.-Σ.

Nordenflycht, *Briefe einer Hofdame in Athen*, 1845, σ. 304 κ.ε.' *Neue Deutsche Biographie*, I, 1953* von Hase, *Joseph Stieler*, 1971, σ. 138, αρ. 178.

Συλλογικό έργο, Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 516,517

Joseph Stieler, 1932.

Ελαιογραφία σε καμβά, 71,0 X 58,5 εκ.

Επιγρ. Όπισθεν: (ο βασιλιάς Όθωνας της Ελλάδος. Προσωπογραφία εκ του φυσικού του j. Stieler 1832)

Μόναχο, ίδρυμα οικογένειας Βίτελσπαχ

Αρ. ευρ ΒΙα 220.

Μετά το διορισμό του πρίγκιπα Όθωνα ως Βασιλιά της Ελλάδας στις 13 Φεβρουαρίου 1832, ο ζωγράφος της Αυλής, Stieler, ανέλαβε το πορτρέτο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Ο Βασιλιάς παρουσιάζεται ενδεδυμένος με τη στολή του βασιλικού συντάγματος Πεζικού των Βαυαρών. Φέρει τη βασιλική επωμίδα και το αστέρι του τάγματος των ιπποτών του Αγίου Ουμβέρτου. Στο βάθος το τοπίο φαίνεται άγρονο ενώ στα αριστερά η ακρόπολη των Αθηνών.

Η προσωπογραφία αυτή ήταν ένα πορτρέτο ιδιωτικής φύσης όμως με την Ακρόπολη αναφέρεται στο μέλλον του πρίγκιπα στην Ελλάδα. Ο Stieler απεικονίζει το χέρσο τοπίο, πάνω στο οποίο έχει αναδημιουργηθεί η Αθήνα ενώ η μικρογραφία του Παρθενώνα στο βάθος σηματοδοτεί το ένδοξο παρελθόν του ελληνικού λαού. Ο νεαρός Βασιλιάς φέρει το φορτίο να ανοικοδομήσει τη μαρτυρική χώρα και να της δώσει την παλιά της αίγλη που αντιπροσωπεύει η Ακρόπολη.

Ουλ. Φ.χ. Σ

Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000 σελ. 471-474

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Συλλογικός τόμος, *Ένας νέος κόσμος γενιέται η εικόνα του Ελληνικού πολιτισμού στην Γερμανική επιστήμη κατά τον 19^ο αιώνα*, , Επιστημονική Επιμέλεια (Ευάγγελος Χρυσός), Εκδόσεις ΑΚΡΙΤΑΣ, Αθήνα 1996.
2. Π. Κώστας Κωστής, *Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας η διαμόρφωση του Νεοελληνικού Κράτους 18^{ος}-21^{ος}*, εκδόσεις Πατάκης, α΄ έκδοση, Αθήνα 2015.
3. Σκοπατέα Έλλη, *Το πρότυπο Βασίλειο και η μεγάλη ιδέα όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα 1988
4. Διαμαντούρος Νικηφόρος, Κουρεμένος Κώστας , *Οι απαρχές της συγκρότησης σύγχρονου Κράτους στην Ελλάδα 1821-1828*, Εκδόσεις Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2002.
5. Ζάιντλ Βόλφ , *Βαυαροί στην Ελλάδα Η γένεση του νεοελληνικού Κράτους και το καθεστώς του Όθωνα*, εκδόσεις Ελληνική Ευρωεκδοτική, Αθήνα 1981
6. Σταματοπουλος Μ. Κώστας, *Περί της Βασιλείας στη Νεώτερη Ελλάδα*, Εκδόσεις ΚΑΠΙΟΝ, Αθήνα 2015
7. Πετρόπουλος Ιωάννης Α., *Πολιτική και συγκρότηση Κράτους στο Ελληνικό Βασίλειο (1833-1843)* Α΄-Β΄ τόμος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2^η έκδοση, ΑΘΗΝΑ 1987
- 8 Σκανδάμης Ανδρέα Σπ. , *Η τριακονταετία της Βασιλείας του Όθωνος*, τόμος πρώτος , Αθήνα 1961
9. Συλλογικός Τόμος, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους Νεώτερος Ελληνισμός από 1833 ως 1881 τόμος ΙΓ>>*, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε Εταιρία Ιστορικών Εκδόσεων, , Αθήνα 1977
10. Μαρκεζίνης Σπ. Β, <<Πολιτική ιστορία της νεωτέρας Ελλάδος>>, εκδόσεις: Πάπυρος τόμος 1, Αθήνα 1968
11. Μάγερ Κώστα, <<Ιστορία του Ελληνικού Τύπου>>, Αθήνα 1957-1960
12. Κουμαριανού Αικατερίνη, *Ιστορία του Ελληνικού Τύπου 18^{ος}-19^{ος} αι.*>, Ερμής Αθήνα 2010
13. Συλλογικό έργο <<Εγκυκλοπαίδεια του ελληνικού Τύπου 1784-1974>> επιμέλεια (Λουκία Δρούλια, Γιούλα Κουτσοπανάγου) τόμος Α-Δ, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.ΙΕ.) Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα 2008

14. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Συλλογικό έργο, *Ο Ελληνικός ΤΥΠΟΣ 1784 έως σήμερα Ιστορικές και θεωρητικές προσεγγίσεις*, (επιμέλεια Δρούλια Λουκία) Ινστιτούτο Νεοελληνικών ερευνών εθνικού ιδρύματος ερευνών, Αθήνα 2005
15. Συλλογικό έργο, *Η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ένα Ευρωπαϊκό γεγονός*, (Πιζάνιας Πέτρος), τρίτη έκδοση, Κέδρος, Αθήνα 2009
16. Παπαγεωργίου Στέφανος Π., *Από το Γένος στο Έθνος η θεμελίωση του Ελληνικού Κράτους 1821-1869*, Παπαζήσης, Δεκέμβριος Αθήνα 2005.
17. Λιάτσος Δημήτριος *Η Βαυαροκρατία και οι Αγωνιστές του 21* Δεκέμβριος 1983
18. Σφυοτέρας Βασ., *Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος- Η Περίοδος της Βασιλείας του Όθωνος (1831-1862)*, Αθήνα 1970
19. Πιπινέλης Τ.Ν., *Η Μοναρχία εν Ελλάδι 1833-1843*, Αθήνα 1932
20. Gunnar Hering, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936*, Μορφωτικό ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Α΄ και Β΄ τόμος, 2006
21. Πετρόπουλος Ι.Α- Κουμαριανού, *Η θεμελίωση του Ελληνικού Κράτους* εκδότης Παπαζήσης, Αθήνα 1982
22. Hobsbawm J. Eric, *Η εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848*, Απρίλιος 2015
23. Δερτιλής Γιώργος, *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους 1830-1920* , Εκδόσεις Εστία 4^η έκδοση Α, Β΄ τόμος, Αθήνα 2006
24. Πολίτης Αλέξης, *Ρομαντικά χρόνια ιδεολογίες και νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού- Μνήμων 3 έκδοση, Αθήνα 2003
25. Κυριακίδης Επαμεινώνδας, *Ιστορία του Σύγχρονου Ελληνισμού, Από της ιδρύσεως του Βασιλείου της Ελλάδας μέχρι των ημερών μας 1831-1892>>*, εκδόσεις Βασ. Ν. Γρηγοριάδης, Αθήνα 1892
26. Συλλογικό έργο, *Αθήνα-Μόναχο Τέχνη και πολιτισμός στην νέα Ελλάδα*, Επιμέλεια (Κασιμάτη Μαριλένα), Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Σούτζου, Μάρτιος 2000
27. Anderson Perry, *Το Απολυταρχικό Κράτος*, εκδόσεις Οδυσσέας Β΄ έκδοση, Αθήνα 2003
28. *Ανέκδοτες επιστολές της Βασίλισσας Αμαλίας στον πατέρα της, 1836-1853*, επιμέλεια (Βάνα Μπουσέ, Μιχαέλ Μπουσέ), Α΄ τόμος, 1΄ έκδοση, εκδόσεις Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα 2011

29. Αρώνη- Τσίγλη Καίτη, *Αγροτικές εξεγέρσεις στην παλιά Ελλάδα 1833-1881*, εκδόσεις Παπαζήση, δεύτερη έκδοση, Αθήνα 2009.
30. Ρός Λουδοβίκος, *Αναμνήσεις και ανακοινώσεις από την Ελλάδα 1832-1833*, εκδόσεις Συλλογή, Αθήνα 2007
31. Τσιρπανλής Ζαχαρίας Ν. *Η Ευρώπη και ο κόσμος 1814-1914 Τα πολιτικά, διπλωματικά, οικονομικά, κοινωνικά πλαίσια και οι διεθνείς σχέσεις*, εκδόσεις Βάνιας, Β΄ έκδοση, Θεσσαλονίκη 1993
32. Καρυκοπούλου Πάνου Γ, *200 Χρόνια Ελληνικού Τύπου*, Αθήνα 1984
33. Φιλήμονος Ιωάννου *Δοκίμιον Ιστορικών περί της Ελληνικής Επανάστασεως*, εκδόσεις Βιβλιοπωλείον το Φιλολογικόν, Τόμος Α΄ Αθήνα.

Άρθρα

1. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, “Δημόσιες εορτές στην Ελλάδα, 1830-1860. Γένεση του κρατικού συμβολισμού”, *Λωδώνη. Επιστημονική Επετηρίδα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τόμος 38-42, Ιωάννινα 2008-2013, 217-267.
2. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, “Το Σώμα και οι Εορτές του Όθωνα (1833 -1862). Όψεις του «ανδρισμού»: το «φυσικό» και το πολιτικό» σώμα του βασιλιά” στο: Βασιλειάδου, Δήμητρα, Γιαννιτσιώτης, Γιάννης, Διαλέτη, Ανδρονίκη και Πλακωτός, Γιώργος (επιμ.), *Ανδρισμοί. Αναπαραστάσεις, υποκείμενα και πρακτικές από τον ύστερο μεσαίωνα έως σήμερα*, Gutenberg, Αθήνα [υπό έκδοση 2019].
3. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής “Ο Θρόνος και ο «Κρατικός Φιλελληνισμός». Πρωτόκολλο και Θέαμα στις δημόσιες τελετουργίες κατά την Οθωνική βασιλεία” στο: Μανδουλαρά Α. – Νικολάου Γ. – Φλιτούρης Λ. – Αναστασόπουλος Ν. (επιμέλεια), *Φιλελληνισμός. Το ενδιαφέρον για την Ελλάδα και τους Έλληνες από το 1821 ως σήμερα*, Εκδότες: Ηρόδοτος και Δήμος Νικολάου Σκουφά Άρτας, Αθήνα: 2015, σ. 611-631.
4. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής «Όράματα Αυτοκρατορίας’. Βυζάντιο και δυναστικό καθεστώς επί Όθωνα» στο: Άννα Ταμπάκη – Ουρανία Πολυκανδριώτη (επιμ.), *Ελληνικότητα και ετερότητα. Πολιτισμικές διαμεσολαβήσεις και ‘εθνικός χαρακτήρας’ στον 19^ο αιώνα*, Αθήνα 2016, τ. Β', σ. 253-265.
5. Marios HATZOPOULOS, «Receiving Byzantium in Early Modern Greece (1820s-1840s)», στον τόμο *Héritages de Byzance en Europe du Sud-Est à l' époque modern et contemporaine*, επιμ. Olivier Delouis - Anne Couderc - PetreGuran, École Française d' Athènes. Mondes Méditerranéens et Balkaniques, σ.219-229.
6. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, “Ο Καθρέπτης της Δύσεως: Δημόσιοι Λόγοι κατά τη συγκρότηση του Νεοελληνικού Κράτους, 1833-1862. Λόγοι Πανεπιστημιακών και Εμπόρων”, *Επιστήμες Αγωγής* (Πανεπιστήμιο Κρήτης – Σχολή Επιστημών Αγωγής – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.), τχ. 1/2011, 21-45.

7. Άννα Μανδουλαρά – Παναγιώτης Κιμουρτζής, «Εορτές και τελετές στο ελληνικό βασίλειο (1830-1862). Συμβολική εξουσία, συγκρότηση κράτους, εκπαιδευτικοί θεσμοί», στο: Σταμέλος Γιώργος (επιμ.), *Για μια ποιητική του εκπαιδευτικού τοπίου. Δέκα χρόνια μετά ... χαριστήριο στον Ιωσήφ Σολομών*, Τομέας Κοινωνιολογίας και Εκπαιδευτικής Πολιτικής – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης / Πανεπιστήμιο Πατρών, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2011, σ. 190-216

8. Κουλούρη Χριστίνα, <<Μύθοι και συμβολή μιας εθνικής επετείου>> 1995.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΞΕΣ

ΕΝΤΥΠΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Εφ. Αιών, φ. 3, 2 Οκτωβρίου 1838
2. Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839
3. Εφ. Αιών φ. 114, 22 Νοεμβρίου 1839
4. Εφ. Αιών, φ. 408, 1 Ιανουαρίου 1843
5. Εφ. Αιών, φ. 109, 5 Νοεμβρίου 1839
6. Εφ. Αιών, φ.456, 24 Ιουλίου 1843
7. Εφ. Αιών, φ. 462, 14 Αυγούστου 1843
8. Εφ. Αθηνά, φ. 309, 8 Φεβρουαρίου 1836
9. Εφ. Αιών, φ. 463, 18 Αυγούστου 1843
10. Εφ. Αιών, φ. 91, 20 Αυγούστου 1839
11. Εφ. Αθηνά, φ. 332, 2 Μαΐου 1836
12. Εφ. Αθηνά, φ. 579-78, 22 Δεκεμβρίου 1838
13. Εφ. Αθηνά, Φ 519, 26 Μαρτίου, 1838
14. Εφ. Αθηνά, φ. 603, 1 Απριλίου, 1839
15. Εφ. Αιών, φ. 50, 25 Μαρτίου, 1839
16. Εφ. Αιών, φ. 51, 2 Απριλίου, 1839
17. Εφ. Αθηνά, φ. 702, 20 Μαρτίου, 1840
18. Εφ. Αιών, φ. 148, 25 Μαρτίου, 1840
19. Εφ. Αθηνά, φ. 704, 27 Μαρτίου, 1840
20. Εφ. Αθηνά, φ. 809, 22 Μαρτίου, 1841

21. Εφ. Αθηνά, φ. 803, 26 Μαρτίου, 1841
22. Εφ. Αιών, φ. 246-247, 28 Μαρτίου, 1840

23. Εφ. Αιών, φ. 339, 18 Μαρτίου, 1842
24. Εφ. Αθηνά, φ. 902, 21 Μαρτίου, 1842
25. Εφ. Αιών, φ. 340, 22 Μαρτίου, 1842
26. Εφ. Αθηνά, φ. 903, 25 Μαρτίου, 1842
27. Εφ. Αθηνά, φ. 904, 28 Μαρτίου, 1842
28. Εφ. Αιών, φ. 342, 29 Μαρτίου, 1842
29. Εφ. Αιών, φ. 343, 1 Απριλίου, 1842
30. Εφ. Αιών, φ. 429, 31 Μαρτίου, 1843
31. Εφ. Αιών, φ. 430, 4 Απριλίου, 1843
32. Εφ. Αθηνά, φ.1016, 15 Μαΐου, 1843
33. Εφ. Αθηνά, φ. 83, 25 Ιανουαρίου, 1833
34. Εφ. Αθηνά, φ. 216 30 Ιανουαρίου, 1835
35. Εφ. Αθηνά, φ. 306, 25 Ιανουαρίου, 1836
36. Εφ. Αθηνά, φ. 404, 27 Ιανουαρίου, 1837
37. Εφ. Αθηνά, φ. 501, 19 Ιανουαρίου, 1838
38. Εφ. Αθηνά, φ. 587, 25 Ιανουαρίου, 1839
39. Εφ. Αιώνα, φ. 34, 22 Ιανουαρίου, 1839
40. Εφ. Αιώνα, φ. 35, 25 Ιανουαρίου, 1839
41. Εφ. Αιώνα, φ. 37, 1 Φεβρουαρίου, 1839
42. Εφ. Αιώνα, φ. 38, 5 Φεβρουαρίου, 1839
43. Εφ. Αθηνά, φ. 688, 24 Ιανουαρίου, 1840
44. Εφ. Αιώνα, φ. 130, 24 Ιανουαρίου, 1840
45. Εφ. Αιώνα, φ. 133, 4 Φεβρουαρίου, 1840
46. Εφ. Αθηνά, φ. 787, 25 Ιανουαρίου, 1841
47. Εφ. Αιώνα, φ. 229, 26 Φεβρουαρίου, 1841
48. Εφ. Αθηνά, φ. 886, 24 Ιανουαρίου, 1842
49. Εφ. Αθηνά, φ. 887, 28 Ιανουαρίου, 1842
50. Εφ. Αιώνα, φ. 332, 14 Ιανουαρίου, 1842
51. Εφ. Αιώνα, φ. 323, 18 Ιανουαρίου, 1842
52. Εφ. Αιώνα, φ. 326, 28 Ιανουαρίου, 1842
53. Εφ. Αθηνά, φ. 986, 23 Ιανουαρίου, 1843
54. Εφ. Αθηνά, φ. 986, 23 Ιανουαρίου, 1843
55. Εφ. Αιώνα, φ. 414, 27 Ιανουαρίου, 1843
56. Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου, 1837

57. Εφ. Αθηνά, φ. 589, 5 Φεβρουαρίου, 1839
58. Εφ. Αιών, φ. 37, 1 Φεβρουαρίου 1839
59. Εφ. Αθηνά, φ. 690, 3 Φεβρουαρίου, 1840
60. Εφ. Αιών, φ. 133, 4 Φεβρουαρίου, 1840
61. Εφ. Αιών, φ. 232-233, 9 Φεβρουαρίου 1841
62. Εφ. Αθηνά, φ. 889, 4 Φεβρουαρίου, 1842
63. Εφ. Αιών, φ. 328, 4 Φεβρουαρίου 1842
64. Εφ. Αιών, φ.416, 3 Φεβρουαρίου, 1843
65. Εφ. Αθηνά, 241, 18 Μαΐου
66. Εφ. Αθηνά, φ. 242, 22 Μαΐου, 1835
67. Εφ. Αθηνά. φ. 243, 25 Μαΐου, 1835
68. Εφ. Αθηνά, φ. 53, 23 Μαΐου 1836
69. Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839
70. Εφ. Αθηνά, φ. 817, 21 Μαΐου, 1841
71. Εφ. Αθηνά, φ. 918, 20 Μαΐου, 1842
72. Εφ. Αθηνά, φ. 1015, 12 Μαΐου, 1843
73. Εφ. Αθηνά, φ. 1018, 22 Μαΐου 1843
74. Εφ. Αιών, φ. 65, 21 Μαΐου, 1839
75. Εφ. Αιών, φ. 164, 22 Μαΐου, 1840
76. Εφ. Αιών, φ. 200, 21 Μαΐου, 1841
77. Εφ. Αιών, φ. 206, 31 Μαΐου, 1841
78. Εφ. Αιών, φ. 206, 31 Μαΐου, 1841
79. Εφ. Αιών, 441, 23 Μαΐου 1843
80. Εφ. Αθηνά, φ.775, 11 Δεκεμβρίου, 1840
81. Εφ. Αθηνά, φ. 874, 10 Δεκεμβρίου, 1841
82. Εφ. Αιών, φ. 23, 11 Δεκεμβρίου, 1838
83. Εφ. Αιών, φ. 119, 10 Δεκεμβρίου, 1839
84. Εφ. Αιών, φ. 217, 11 Δεκεμβρίου, 1840
85. Εφ. Αιών, φ. 3-5, 10 Δεκεμβρίου, 1841
86. Εφ. Αιών, φ. 401, 2 Δεκεμβρίου, 1842
87. Εφ. Αθηνά, φ. 49, 13 Μαρτίου 1837
88. Εφ. Αθηνά, φ. 560, 17 Σεπτεμβρίου 1838
89. Εφ. Αθηνά, φ.653, 20 Σεπτεμβρίου 1839
90. Εφ. Αθηνά, φ. 751, 18 Σεπτεμβρίου 1840

91. Εφ. Αθηνά, φ. 849, 14 Σεπτεμβρίου 1841
92. Εφ. Αθηνά, φ. 851, 20 Σεπτεμβρίου 1841
93. Εφ. Αθηνά, φ. 953, 23 Σεπτεμβρίου 1842
94. Εφ. Αιών, φ.1, 25 Σεπτεμβρίου 1838
95. Εφ. Αιών, φ. 100, 20 Σεπτεμβρίου 1839
96. Εφ. Αιών, φ. 295-296, 21 Σεπτεμβρίου 1841
97. Εφ. Αιών, φ. 382, 23 Σεπτεμβρίου 1842
98. Εφ. Αθηνά, φ. 562, 24 Σεπτεμβρίου 1838
99. Εφ. Αθηνά, φ. 655, 27 Σεπτεμβρίου 1839
100. Εφ. Αθηνά, φ. 656, 30 Σεπτεμβρίου 1839
101. Εφ. Αθηνά, φ. 752, 21 Σεπτεμβρίου 1840
102. Εφ. Αθηνά, φ. 753, 25 Σεπτεμβρίου 1840
103. Εφ. Αθηνά, φ. 853, 27 Σεπτεμβρίου 1841
104. Εφ. Αθηνά, φ. 954, 26 Σεπτεμβρίου 1842
105. Εφ. Αιών, φ. 1, 25 Σεπτεμβρίου 1838
106. Εφ. Αιών, φ. 200, 25 Σεπτεμβρίου 1840
107. Εφ. Αιών, φ. 297, 1 Οκτωβρίου 1841
108. Εφ. Αιών φ. 383, 27 Σεπτεμβρίου 1841
109. Εφ. Αθηνά, φ. 526, 11 Απριλίου 1836
110. Εφ. Αθηνά, φ. 530, 25 Απριλίου 1836
111. Εφ. Αθηνά, φ. 531, 29 Απριλίου 1836
112. Εφ. Αθηνά, φ. 535, 13 Μαΐου 1836
113. Εφ. Αθηνά, φ. 370, 16 Σεπτεμβρίου 1836
114. Εφ. Αθηνά, φ. 389, 22 Νοεμβρίου 1836
115. Εφ. Αθηνά, φ. 396, 19 Δεκεμβρίου 1836
116. Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου 1836
117. Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837
118. Εφ. Αθηνά, φ. 404, 20 Ιανουαρίου 1837
119. Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου 1837
120. Εφ. Αθηνά, φ. 406, 27 Ιανουαρίου 1837
121. Εφ. Αθηνά, φ. 407, 30 Ιανουαρίου 1837
122. Εφ. Αθηνά, φ. 408, 3 Φεβρουαρίου 1837
123. Εφ. Αθηνά, φ. 409, 6 Φεβρουαρίου 1837
124. Εφ. Αθηνά, φ. 410, 10 Φεβρουαρίου 1837

125. Εφ. Αθηνά, φ. 413, 20 Φεβρουαρίου 1837
126. Εφ. Αθηνά, φ. 683, 6 Ιανουαρίου 1840
127. Εφ. Αθηνά, φ. 780, 1 Ιανουαρίου 1841
128. Εφ. Αιών, φ. 28, 1 Ιανουαρίου 1839
129. Εφ. Αιών, φ. 224, 5 Ιανουαρίου 1841
130. Εφ. Αιών, φ. 224, 5 Ιανουαρίου 1841
131. Εφ. Αιών, φ. 408, 1 Ιανουαρίου 1843
132. Εφ. Αιών, φ. 409, 6 Ιανουαρίου 1843
133. Εφ. Αθηνά, φ. 49, 13 Μαρτίου 1837
134. Εφ. Αιών, φ. 77, 2 Ιουλίου, 1839
135. Εφ. Αθηνά, φ. 433, 5 Μαΐου 1837
136. Εφ. Αθηνά, φ. 453, 5 Μαΐου 1839
137. Εφ. Αθηνά, φ. 929, 27 Ιουνίου, 1842
138. Εφ. Αιών, φ. 422, 28 Φεβρουαρίου, 1843
139. Εφ. Αιών, φ. 455, 21 Ιουλίου, 1843
140. Εφ. Αθηνά, φ. 306, 25 Ιανουαρίου, 1836
141. Εφ. Αθηνά, φ. 961, 21 Οκτωβρίου, 1841
142. Εφ. Αιών, φ. 367, 19 Ιουλίου, 1842
143. Εφ. Αιών, φ. 10, 26 Οκτωβρίου, 1838
144. Εφ. Αιών, φ. 11, 30 Οκτωβρίου, 1838
145. Εφ. Αθηνά, φ. 751, 18 Σεπτεμβρίου, 1840
146. Εφ. Αιών, φ. 200, 25 Σεπτεμβρίου, 1840
147. Εφ. Αθηνά, φ. 942, 19 Αυγούστου, 1842
148. Εφ. Αιών, φ. 156, 24 Απριλίου, 1840
149. Εφ. Αθηνά, φ. 611, 29 Απριλίου, 1839
150. Εφ. Αιών, φ. 70, 7 Ιουνίου, 1839
151. Εφ. Αιών, φ. 18, 23 Φεβρουαρίου, 1838
152. Εφ. Αιών, φ. 62, 10 Μαΐου, 1839
153. Εφ. Αιών, φ. 63, 14 Μαΐου, 1839
154. Εφ. Αιών, φ. 64, 17 Μαΐου, 1839
155. Εφ. Αθηνά, φ. 221, 16 Φεβρουαρίου, 1835
156. Εφ. Αθηνά, φ. 250, 20 Μαρτίου, 1835
157. Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835
158. Εφ. Αθηνά, φ. 253, 28 Ιουνίου, 1835

159. Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836
160. Εφ. Αθηνά, φ. 363, 22 Αυγούστου, 1836
161. Εφ. Αθηνά, φ. 397, 22 Δεκεμβρίου, 1836
162. Εφ. Αθηνά, φ. 421, 20 Μαρτίου, 1837
163. Εφ. Αθηνά, φ. 427, 10 Απριλίου, 1837
164. Εφ. Αθηνά, φ. 471, 15 Σεπτεμβρίου, 1837
165. Εφ. Αθηνά, φ. 517, 19 Μαρτίου, 1838
166. Εφ. Αθηνά, φ. 524, 20 Απριλίου, 1838
167. Εφ. Αθηνά, φ. 567, 12 Οκτωβρίου, 1838
168. Εφ. Αθηνά, φ. 576, 16 Νοεμβρίου, 1838
169. Εφ. Αθηνά, φ. 601, 18 Μαρτίου, 1839
170. Εφ. Αθηνά, φ. 665, 1 Νοεμβρίου, 1839
171. Εφ. Αθηνά, φ. 1012, 1 Μαΐου, 1843
172. Εφ. Αθηνά, φ. 1033, 14 Ιουλίου, 1843
173. Εφ. Αθηνά, φ. 1043, 1 Σεπτεμβρίου, 1843
174. Εφ. Αιών, φ. 41, 19 Φεβρουαρίου, 1839
175. Εφ. Αιών, φ. 69, 04 Ιουνίου, 1839
176. Εφ. Αιών, φ. 96, 06 Σεπτεμβρίου, 1839
177. Εφ. Αιών, φ. 116, 29 Νοεμβρίου, 1839
178. Εφ. Αιών, φ. 126, 14 Ιανουαρίου, 1840
179. Εφ. Αιών, φ. 140, 25 Φεβρουαρίου, 1840
180. Εφ. Αιών, φ. 149-150, 30 Μαρτίου, 1840
181. Εφ. Αιών, φ. 205, 30 Οκτωβρίου, 1840
182. Εφ. Αιών, φ. 279, 27 Ιουλίου, 1841
183. Εφ. Αιών, φ. 445, 05 Ιουνίου, 1843
184. Εφ. Αιών, φ. 466, 28 Αυγούστου, 1843
185. Εφ. Αθηνά, φ. 213, 19 Ιανουαρίου, 1835
186. Εφ. Αθηνά, φ. 224, 27 Φεβρουαρίου, 1835
187. Εφ. Αθηνά, φ. 307, 29 Ιανουαρίου, 1836
188. Εφ. Αθηνά, φ. 218, 6 Φεβρουαρίου, 1835
189. Εφ. Αθηνά, φ. 258, 8 Μαΐου, 1835
190. Εφ. Αθηνά, φ.301, 8 Ιανουαρίου, 1836
191. Εφ. Αθηνά, φ. 305, 22 Ιανουαρίου, 1836
192. Εφ. Αθηνά, φ. 317, 7 Μαρτίου, 1836

193. Εφ. Αθηνά, φ. 319, 14 Μαρτίου, 1836
194. Εφ. Αθηνά, φ. 326, 11 Απριλίου, 1836
195. Εφ. Αθηνά, φ. 383, 31 Οκτωβρίου, 1836
196. Εφ. Αθηνά, φ. 377, 10 Οκτωβρίου, 1836
197. Εφ. Αθηνά, φ. 400-1, 9 Ιανουαρίου, 1837
198. Εφ. Αθηνά, φ. 410, 10 Φεβρουαρίου, 1837
199. Εφ. Αθηνά, φ. 420, 17 Μαρτίου, 1837
200. Εφ. Αθηνά, φ. 422, 24 Μαρτίου, 1837
201. Εφ. Αθηνά, φ. 438, 22 Μαΐου, 1837
202. Εφ. Αθηνά, φ. 617, 20 Μαΐου, 1839
203. Εφ. Αθηνά, φ. 705, 30 Μαρτίου, 1840
204. Εφ. Αθηνά, φ. 729, 3 Ιουλίου, 1840
205. Εφ. Αθηνά, φ. 777, 18 Δεκεμβρίου, 1840
206. Εφ. Αθηνά, φ. 777, 21 Δεκεμβρίου, 1840
207. Εφ. Αθηνά, φ. 797, 4 Μαρτίου, 1841
208. Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου, 1841
209. Εφ. Αθηνά, φ. 832, 12 Ιουλίου, 1841
210. Εφ. Αθηνά, φ. 894, 21 Φεβρουαρίου, 1842
211. Εφ. Αθηνά, φ. 1009, 21 Απριλίου, 1843
212. Εφ. Αιών, φ. 13, 6 Νοεμβρίου, 1838
213. Εφ. Αιών, φ. 31, 11 Ιανουαρίου, 1839
214. Εφ. Αιών, φ. 112, 15 Νοεμβρίου, 1839
215. Εφ. Αιών, φ. 119, 10 Δεκεμβρίου, 1839
216. Εφ. Αιών, φ. 197, 15 Σεπτεμβρίου, 1840
217. Εφ. Αιών, φ. 291, 7 Σεπτεμβρίου, 1841
218. Εφ. Αιών, φ. 440, 19 Μαΐου, 1843
219. Εφ. Αθηνά, φ. 221, 16 Φεβρουαρίου, 1835
220. Εφ. Αθηνά, φ. 256, 1 Μαΐου, 1835
221. Εφ. Αθηνά, φ. 257, 4 Μαΐου, 1835
222. Εφ. Αθηνά, φ. 259, 11 Μαΐου, 1835
223. Εφ. Αθηνά, φ. 269, 24 Αυγούστου, 1835
224. Εφ. Αθηνά, φ. 270, 31 Αυγούστου, 1835
225. Εφ. Αθηνά, φ. 314, 26 Φεβρουαρίου, 1836
226. Εφ. Αθηνά, φ. 387, 14 Νοεμβρίου, 1836

227. Εφ. Αθηνά, φ. 415, 27 Φεβρουαρίου, 1837
228. Εφ. Αθηνά, φ. 417 6 Μαρτίου, 1837
229. Εφ. Αθηνά, φ. 512, 2 Μαρτίου, 1838
230. Εφ. Αθηνά, φ. 573, 2 Νοεμβρίου, 1838
231. Εφ. Αθηνά, 850, 17 Σεπτεμβρίου, 1841
232. Εφ. Αθηνά, φ. 991, 10 Φεβρουαρίου, 1843
233. Εφ. Αιών, φ.8, 20 Οκτωβρίου, 1838
234. Εφ. Αιών, φ. 27 Νοεμβρίου, 1838
235. Εφ. Αιών, φ. 79, 10 Ιουνίου, 1839
236. Εφ. Αιών, φ. 9 Ιουλίου, 1839
237. Εφ. Αιών, φ. 83, 23 Ιουλίου, 1839
238. Εφ. Αιών, φ. 84, 26 Ιουλίου, 1839
239. Εφ. Αιών, φ. 101, 31 Σεπτεμβρίου, 1839
240. Εφ. Αιών, φ. 197, 15 Σεπτεμβρίου, 1840
241. Εφ. Αιών, φ. 355, 7 Ιουνίου, 1842
242. Εφ. Αιών, φ. 381, 20 Σεπτεμβρίου, 1842
243. Εφ. Αιών, φ. 417, 10 Φεβρουαρίου, 1843
244. Εφ. Αιών, φ. 430, 4 Απριλίου, 1843
245. Εφ. Αιών, φ. 450, 24 Ιουνίου, 1843
246. Εφ. Αιών, φ. 459, 4 Αυγούστου, 1843
247. Εφ. Αθηνά, φ. 389, 22 Νοεμβρίου 1836
248. Εφ. Αθηνά, φ. 396, 19 Δεκεμβρίου 1836
249. Εφ. Αθηνά, φ. 404, 20 Ιανουαρίου 1837
250. Εφ. Αθηνά, φ. 418, 10 Μαρτίου 1837
251. Εφ. Αιών, φ. 4, 5 Οκτωβρίου 1838
252. Εφ. Αιών, φ. 7, 16 Οκτωβρίου 1838
253. Εφ. Αθηνά, φ. 612, 3 Μαΐου 1839
254. Εφ. Αθηνά, φ. 613, 6 Μαΐου 1839
255. Εφ. Αθηνά, φ. 614, 10 Μαΐου 1839
256. Εφ. Αθηνά, φ. 615, 13 Μαΐου 1839
257. Εφ. Αθηνά, φ. 618, 24 Μαΐου 1839
258. Εφ. Αθηνά, φ. 619, 27 Μαΐου 1839
259. Εφ. Αθηνά, φ. 620, 31 Μαΐου 1839
260. Εφ. Αθηνά, φ. 621, 3 Ιουνίου 1839

261. Εφ. Αθηνά, φ. 711, 27 Απριλίου 1840
262. Εφ. Αιών, φ. 162, 15 Μαΐου 1840
263. Εφ. Αθηνά, φ. 717, 18 Μαΐου 1840
264. Εφ. Αθηνά, φ. 718, 22 Μαΐου 1840
265. Εφ. Αθηνά, φ. 750, 14 Σεπτεμβρίου 1840
266. Εφ. Αιών, φ. 201, 16 Οκτωβρίου 1840
267. Εφ. Αθηνά, φ. 810, 23 Απριλίου 1841
268. Εφ. Αθηνά, φ. 811, 30 Απριλίου 1841
269. Εφ. Αθηνά, φ. 813, 7 Μαΐου 1841
270. Εφ. Αθηνά, φ. 814, 10 Μαΐου 1841
271. Εφ. Αθηνά, φ. 815, 14 Μαΐου 1841
272. Εφ. Αθηνά, φ. 816, 17 Μαΐου 1841
273. Εφ. Αθηνά, φ. 818, 24 Μαΐου 1841
274. Εφ. Αθηνά, φ. 846, 3 Σεπτεμβρίου 1841
275. Εφ. Αθηνά, φ. 847, 6 Σεπτεμβρίου 1841
276. Εφ. Αθηνά, φ. 848, 11 Σεπτεμβρίου 1841
277. Εφ. Αθηνά, φ. 849, 14 Σεπτεμβρίου 1841
278. Εφ. Αθηνά, φ. 857, 11 Οκτωβρίου 1841
279. Εφ. Αθηνά, φ. 858, 15 Οκτωβρίου 1841
280. Εφ. Αθηνά, φ. 839, 18 Οκτωβρίου 1841
281. Εφ. Αθηνά, φ. 860, 22 Οκτωβρίου 1841
282. Εφ. Αθηνά, φ. 950, 9 Σεπτεμβρίου 1842
283. Εφ. Αθηνά, φ. 951, 12 Σεπτεμβρίου 1842
284. Εφ. Αθηνά, φ. 952, 16 Σεπτεμβρίου 1842
285. Εφ. Αθηνά, φ. 954, 26 Σεπτεμβρίου 1842
286. Εφ. Αθηνά, φ. 955, 30 Σεπτεμβρίου 1842
287. Εφ. Αιών, φ. 452, 10 Ιουλίου 1843
288. Εφ. Αθηνά, φ. 1020, 29 Μαΐου 1843
289. Εφ. Αιών, φ. 40, 15 Φεβρουαρίου 1839
290. Εφ. Αθηνά, φ. 1023, 9 Ιουνίου 1843
291. Εφ. Αθηνά, φ. 253, 29 Ιουνίου 1835
292. Εφ. Αθηνά, φ. 532, 10 Ιουνίου 1838
293. Εφ. Αθηνά, φ. 528, 18 Απριλίου 1836
294. Εφ. Αθηνά, φ. 812, 3 Μαΐου 1841

295. Εφ. Αθηνά, φ. 901, 18 Μαρτίου 1842
296. Εφ. Αιών, φ. 39, 12 Φεβρουαρίου 1839
297. Εφ. Αθηνά, φ. 901, 18 Μαρτίου 1842
298. Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838
299. Εφ. Αθηνά, φ. 597, 4 Μαρτίου 1839
300. Εφ. Αθηνά, φ. 628, 28 Ιουνίου 1839
301. Εφ. Αιών, φ.80, 12 Ιουλίου 1839
302. Εφ. Αθηνά, φ. 634, 22 Ιουλίου 1839
303. Εφ. Αθηνά, φ. 648, 3 Σεπτεμβρίου 1839
304. Εφ. Αιών, φ. 44, 1 Μαρτίου 1839
305. Εφ. Αθηνά, φ. 697, 2 Μαρτίου 1840
306. Εφ. Αθηνά, φ. 717, 18 Μαΐου 1840
307. Εφ. Αιών, φ. 165, 26 Μαΐου 1840
308. Εφ. Αθηνά, φ. 831, 9 Ιουλίου 1841
309. Εφ. Αιών, φ. 53, 9 Απριλίου 1839
310. Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838
311. Εφ. Αιών, φ. 8, 20 Οκτωβρίου 1838
312. Εφ. Αιών, φ. 14, 9 Νοεμβρίου 1838
313. Εφ. Αιών, φ. 59, 12 Φεβρουαρίου 1839
314. Εφ. Αιών, φ. 53, 9 Απριλίου 1839
315. Εφ. Αιών, φ. 79, 9 Ιουλίου 1839
316. Εφ. Αθηνά, φ. 1047, 8 Σεπτεμβρίου 1843
317. Εφ. Αιών, φ. 468, 8 Σεπτεμβρίου 1843
318. Εφ. Αιών, φ. 469, 11 Σεπτεμβρίου 1843
319. Εφ. Αιών, φ. 471, 20 Σεπτεμβρίου 1843

